

Никола Тасевски

Времето и ЗНАЦИТЕ

www.vremetoiznacite.mk

Времето и знаците

Седмо, преработено и дополнето издание

Никола Тасевски
ВРЕМЕТО И ЗНАЦИТЕ

tasevski_nikola@yahoo.com

Дизајн на корицата
Лазар Томовски

Издава
Адвентистичка издавачка куќа
„Знаци на времето“
Скопје, ул. Влае бр. 42

За издавачот
Михајло Гурев

Печати
„Напредок“ - Тетово

www.vremetoiznacite.mk

Никола Тасевски

ВРЕМЕТО И ЗНАЦИТЕ

Увод

Не така одамна ја прекршивме 2000-тата, долго очекувана и помпезно најавувана јубиларна година, со многу планирани и остварени јубилеи и со безброј искажани желби и надежи кои одговараат на една таква епохална преломна година, надевајќи се дека таа ќе биде увод во едно ново време кое нашата планета Земја ќе ја воведо во помирни води. Но, без оглед на големите и убави желби, надежи и силни очекувања и настојувања луѓето да ја пренасочат нејзината очигледно морничава завршна фаза од нејзината димна историја кон тие, со срце и душа очекувани и посакувани помирни води за да здивнат од секојдневните шокови и потреси што ги доживуваат, таа, сепак, незапирливо брза во пресрет на својата крајно сурова и свирепа судбина, во пресрет на жестоките завршни настани и сцени видени со пророчко око и потврдени со библиски пророштва, според кои, човештвото ќе биде зафатено со општа безмилосна криза каква што не постоела во неговата крвава историја.

Авторот на оваа книга не е никаков зол пророк со болна имагинација кој блада и коби. Не е никаков злокобен футурист. Не! Тој само ги потсетува читателите и им укажува на она, подзаборавеното, или наполно заборавеното - на апокалиптичките библиски пророштва на кои тие, обземени и проникнати со мачното секојдневје, не обрнуваат внимание. Ако некој коби, тогаш кобат тие пророштва, во чишто прегратки наскоро ќе се најдеме неподготвени - станувајќи пердуви и плева на ветромет.

Молам, со најсериозно внимание и со најголема можна страхопочит, свечено, како кога се свири државна химна, во став мирно и без здив, да го чуеме небесниот проглас за ужасната непосредна иднина, за неспоредливо грдото мракобесие во кое веќе видливо запаѓа, тоне, и наскоро неповратно ќе потоне нашата планета. Почитувани, ако некогаш од нас се барало да бидеме длабоко, и до крајни можни граници свесни за нешто, за некој миг, тогаш, без сомнение, тоа е токму овој миг, мигот кога го слушаме директно гласот на семожниот Бог, гласот на неговата пророчка Реч, Библијата:

„Земјата тажи, венее, светот гине, згаснува, небото пропаѓа со земјата... Ете, Господ ја ништи земјата, ја разурнува, ја обезобразува, ги распрснува нејзините жители... Земјата ќе биде запустена, наполно ограбена, зашто Господ реши така. Проклетство ја голта земјата... Изгорени се земните жители, малку луѓе останаа. Лозата венее, воздигнуваат сите чишто срце се веселеше. Прекрати разиграноста, замре радосната врева, замолкнаа веселбите... радоста е протерана од земјата... Стравотија, јама и стапица се пред тебе, жителу на земјата!... Ќе се растресат темелите на земјата. Земјата ќе се разбие грозно, земјата ќе се распука страшно, земјата ќе се стресе силно, земјата ќе се залула како пијан човек, ќе се затетерави како колиба, толку ќе ѝ стежне нејзиното беззаконие, што ќе падне и веќе не ќе стане“ (Исаија 24,1-20).

Незамисливо! Апокалиптички библиски пророштва за свирепи грозомори - страшни, најстрашни од кога и да е - вистински ужаси, чишто реал-

ни димензии денешниот човек не може да ги согледа ниту да ги замисли, со кои е зафатена и низ кои болно поминува нашата планета, стравотии кои молскавично се низат и множат на неа како се ближиме кон финалниот крај на нејзината историја - време за кое Христос кажува: „Ќе има стравотии и големи знаци на небото... Луѓето ќе умираат од страв очекувајќи го она што ќе го снајде светот“, додавајќи: „Блазе на мртвите кои отсега умираат во Господа“ (Лука 21,11.26; Откровение 14,13).

Според библиските пророштва, близу е времето кога светот ќе го погоди силна болка која не ќе може да ја ублажи никаков човечки балсам и мевлем, кога никој не ќе може мирно да спие. Светот забрзано се приготвува за библискиот Армагедон, за кој опширно ќе зборуваме во книгава.

Библијата најавува ужасни сцени и хорори што ќе се одиграат на нашата планета како знаци кои го најавуваат скорашниот библиски крај и второто Христово доаѓање. Срцата на луѓето умираат од страв. Земјината кора е ископината од циновски вулкански ерупции и земјотреси на сите страни. Земјата се поместува од своето место. Планините се распаѓаат, горат како печка и исфрлаат страшни буици усвитена лава и огромни столбови од пепел и чад, уништувајќи села и градови. Од усвитената лава надземните води вријат како во котел. Се распаѓаат подземните водни системи и токови и реките наполно пресушуваат. Планински масиви тонат во срцето на морињата, при што се подигаат колосални бранови и цунами кои со страшна бучава и силна навлегуваат далеку во копното, уништувајќи сè пред себе... Оган, пепел и чад, силни води, земјотреси, катастрофи, војни, крвопролевања, епидемии, глад, жед, страв, смрт...

Според овие, а и други библиски пророштва, што ќе бидат предмет на разгледување во книгава, во прашање е опстанокот на оваа наша планета онаква каква што ја познаваме, а со тоа и опстанокот на денешната цивилизација којашто ја гази нејзината почва.

Напоменуваме: Не станува збор за пророштва на Нострадамус, ниту за кои и да е други квази-пророштва на други квази-пророци, туку пред очите на читателите на показ ги изнесуваме пророштвата на библиските, на Божјите пророци и апостоли и пророштвата што ги изговорил лично нашиот Спасител Исус Христос, а се однесуваат на „последното време“, на „последните денови“ и на „крајот на светот“, како што се нарекува ова наше време и овие наши денови во Библијата (1. Тимотеј 4,1; Јуда 18; 2. Тимотеј 3,1; Јаков 5,3; 2. Петрово 3,3; Матеј 24,3.14; 28,20).

Ние се соочуваме и со свои очи ги гледаме сцените и настаните кои пророците ги посматрале само во виденија. Тие пророчки сцени и настани, кои со голема брзина се низат и излегуваат од рамките на природни непогоди и катастрофи, преминувајќи во ранг на катаклизми, колку и да се страшни, морничави, одбивни и неприфатливи за нас, сепак, ние сме зафатени со нивниот виор и не можеме да ги игнорираме и да ги одминеме ниту ние нив, ниту тие нас, зашто со нив делиме заеднички простор и заедничко време.

Некогаш гостољубивата пријателка, питомата и мирољубива планета Земја, со голема брзина му го откажува гостопримството на својот стопан, на човекот, и му станува свиреп непријател, лишувајќи го не само од своите вековни благодати со кои богато го дарувала, како мајка своите родени деца, и му овозможувала убав, среќен, спокоен и безбеден живот, туку се буни и се крева против него, ставајќи ги во движење сите свои потенцијални

можности и механизми со кои располага за да му се одмазди, да го уништи и да го прибере во своите пазуви - реалност што секој ден станува сè поочигледна и што не може да се оспори, вистина што не можеме да ја одбегнеме, што мораме да ја прифатиме и да се справиме со неа.

Наша цел со овој библиски приказ за „крајот“, за „последното - лунаво - време“ со сите негови застрашувачки виори, онака како што се опишани на светите страници на Божјата реч, Библијата, не е кај нашите ценети читатели да посееме дополнителен страв и да создадеме неспокојство и паника. Напротив, се обидуваме да им помогнеме да ја сфатат и да ја премавнат паниката што веќе го зафатила и длабоко го проникнала светот кој секој ден тоне во сè подлабок безизлез. Наша намера и благородна желба е на луѓето да им дадеме изворни информации и можност да се запознаат со реалната слика на овие состојби, со библиско око видени и однапред преткажани и напишани настани, за да не бидат изненадени, за навреме да се приготват и полесно да се справат со нив, да останат простум и при најсилните удари со кои ќе ги удрат „последните денови“, чијшто праг веќе сме го пречекориле.

Нашите читатели се премногу скапоцени за да не им обрнеме внимание, да ги оставиме неподготвени да се соочат со огромните „лавини“ кои се лизгаат и тркалаат насекаде на нашиот свет и уриваат, и сè повеќе ќе уриваат сè пред себе, оставајќи зад себе пустош, уништен огромен број човечки животи и економии не само на одделни држави, туку и на цели региони, па и пошироко - лавини кои не се поклонуваат и не се повлекуваат ниту пред моќта на богатството на најбогатите и најсилните, ниту се запираат пред колибите и молбите на најсиромашните, лавини на кои никој на оваа земја не може да им подметне грб и да ги сопре и пред кои стојат немоќни науката, техниката, економијата - пред кои човекот стои нем.

Да, почитуван читателе, вие не сте плева на гумно за да ве оддуваат орканите, чиешто фучење сè посилено се слуша, за да не ви се најде повеќе местото, за да ви се загуби секаква трага, да исчезнете и да заминете во заборав и неврат, за да се заборава и споменот на вас. Вие сте припадник на човечкото семејство, со високо човечко достоинство и вредност, и за вас е платена неспоредливо висока цена. Христос безмерно ве сака и Тој умрел и за вас, бидејќи вие сте најскапоценото нешто во неговите очи.

Наша заложба во рамките на овие апокалиптички пророштва е да ви пренесеме од Божјата реч и порака што ќе ви помогне да се ориентирате во времето на екстремниот песимизам и на нашето ново столетие произлезен од силните и грамадните очекувања на луѓето што не се исполниле, во времето кога цел свет ќе загуби ориентација и ќе западне во бесперспективност и апатија, во мачен и жалосен безизлез, порака што вас ќе ве поведе во блескотна, посакувана, славна иднина.

Апокалиптичките пророштва не се само кобни пророштва. Не! Иако тие носат порака за тотален мрак, за обезличен свет и за обесчовечени луѓе, за амбис и пропаст за милиони, за финален фатален крај зад кој не постои нов почеток, порака за безнадежно, гламносано време, кога „луѓето ќе умираат од страв очекувајќи го она што ќе го снајде светот“ - сепак, тие едновремено носат и порака за силно надежно време, порака за излез или за тунел кој најцрниот мрак и пеколниот безизлез ги поврзува со силна блескотна светлина пред која исчезнуваат и заминуваат во вечен заборав и

неврат и најстрашните зла, громомори и стравоти низ кои поминувале и ги преживувале луѓето на овој наш стар и изнамачен свет, и сите непогоди и катаклизми, кои тотално ќе го изменат ликот на нашата планета и кои, сите заедно, споредени и мерени со славата, со предимствата и благодатите на новото време - не ќе бидат вредни ниту да се споменат.

Орел зафатен со жестока планинска луња, која се заканува да го тресне и да го парчоса на сурите планински карпи, излез и спас од сигурната смрт наоѓа вивнувајќи се во височините и излегувајќи над облаците и луњата; и таму, издигнат над нив, каде што е тивко и мирно, каде што грее сонце, под небесната блескотна, јарка синевина, со ненарушен мир и спокојство, со докрај раширени крилја, како цар на бескрајните прекрасни небесни простори, милуван од топлите сончеви зраци - ги посматра од височина и им се потсмева на неволјите кои до пред малку со сета жестокост се устремиле против него парампарчиња да го сторат.

Почитувани, Бог ни упатува порака со која нè повикува и ни дава можност да бидеме не страчки кои летаат ниско и се задржуваат по буништа, туку орли, можност да се издигнеме високо над страшниот виор на луњите на „последните денови“ што ќе беснеат на нашиот свет; предвидел, како што рековме, излез, тунел, низ кој ќе поминеме и ќе го пречекориме прагот на новиот свет, прагот на вечноста и вечниот живот, чишто мугри се веќе на повидок и чијашто зора веќе рудее и се обидува да нè допре и да нè гали со своите милни зраци. Да, отаде тунелот е нешто од што срцето препукнува од радост, нешто „што око не видело, што уво не чуло и што во човечко срце не дошло“ - нешто што „Бог го подготви за оние кои го љубат“ (1. Коринќаните 2,9). - Тоа нешто е живот со почеток, но со нов почеток, а без крај; тоа е нов, вечен живот за оние што сакаат вечен живот и што се приготвуваат за него. За нив Бог предвидел тунел, излез од последната тотална криза, од последните силни зла низ кои ќе поминува светот и премин во Божјето царство за кое обилно пишува Божјата реч и за кое ќе зборуваме во оваа книга.

Овде сакаме уште еднаш да го истакнеме Божјиот повик во друга форма. Во контекстот на последните настани, Бог нè повикува и ни дава можност да бидеме птица која си свила себеси гнездо на високо издигната карпа среди вознемирено, запенавено, разбрането и зовриено море, чишто огромни бранови со сета жестокост удираат во карпата и со силна бучава се разбиваат од неа и се враќаат назад, а моќните бранови птицата ги посматра озгора мирно и спокојно, зашто своето гнездо го сплела на сигурно и безбедно место, каде што бурата не може да ја допре.

Божјата реч кажува дека Христос е наша карпа, наше сигурно засолниште од сите бури што беснеат и во светот и во нашиот живот. Тој е наше безбедно прибежиште каде што можеме да најдеме заштита, мир и спокојство; Христос ни нуди помош и водство за премин низ оној „тунел“ што ги поврзува „последните денови“ со неговото царство; Тој е „орел што бдее над своето гнездо, реејќи се над своите орлиња (над нас), ги шири крилјата, ги зема и ги носи на своите перја“ (5. Мојсеева 32,11).

Така, почитувани, и зад најцрното постои најсветло, најблескотно - најцрно за милиони луѓе, но и најсветло, пак, за други милиони - и ние ќе зборуваме и за едното и за другото, прво за најцрното, а потоа за најблескотното, пред кое ќе исчезне најцрното.

Во продолжение да прочитаме пак дел од споменатите пророштва: „Земјата тажи, венее, светот гине, згаснува, небото пропаѓа со земјата... Проклетство ја голта земјата... Стравотија, јама и стапица се пред тебе, жителу на земјата!... Ќе се растресат темелите на земјата. Земјата ќе се разбие грозно, земјата ќе се распука страшно, земјата ќе се стресе силно, земјата ќе се залула како пијан човек, ќе се затетерави како колиба.“ - Ова се буквални библиски пророштва без никаква библиска симболика, кои со неверојатно разиграна динамика и со галопирачки чекори се исполнуваат пред нашите очи и ние, сакале или не, мораме со нив да делиме мегдан.

Наша искрена желба и должност е со овие текстови од Библијата, не тенденциозно одбрани, без да додаваме дрва на огнот, да му обрнеме внимание на нашиот човек на ова зајазлено, споулавено, за нас неодминливо време, и да го соочиме со реалноста која секој ден сè посилно нè притиска; да му помогнеме очекувано и подготвено да се соочи со непосредната, блиска иднина кога „луѓето - според Христовите зборови - ќе умираат од страв очекувајќи го она што ќе го снајде светот“, кога „ќе почнат да им зборуваат на планините: „Паднете врз нас!“ и на ридиштата: „Покријте нè!“ (Лука 21,26; 23,30).

Наша радост и големо задоволство ќе е ако нашите читатели навистина ова наше време го препознаат како „последно време“, како „последни денови“ и како „крај“, но и како свое време и шанса навреме да се престројат и да застанат - не на погрешната, туку на вистинската страна - под Божјето знаме.

Според библиските пророштва, пред нас се морничави, монструозни денови, денови обременети со страшни апокалиптички знаменија, време придружено со најразлични и чести катастрофи од редот на големините „еднаш во сто години“, а можеби и „еднаш во илјада години“. Најголемата досегашна катаклизма, наречена „потоп“, ќе биде надмината и фрлена во заборава од друга голема, и од сите најголема и најстрашна катаклизма пред која ќе исчезне сè што создала човечка рака, и која со својата јарост од темел ќе го измени ликот на нашата планета, за која ќе стане збор подоцна.

Обично луѓето очекуваните тешкотии ги преувеличуваат, но тоа не е случај со неволјите што ни идат во пресрет. Нив не ќе може да ги опише ниту најбујната мечта, ниту највештото човечко перо. Настапува време кога ќе зовријат сите човечки страсти. Тоа се денови кои ќе ги искинат и оддуваат нашите кожурци во кои со години сме биле закожурчени и засолнети во заветрина во која навидум сме се чувствуваале мирни, спокојни и безбедни и сме осцилирале околу некаква рамнотежна положба што самите сме си ја одбрале, правејќи чекор напред-назад, самоуверени во исправноста на нашата политичка, национална, верска и секоја друга ориентација, определба и припадност.

Но виорот што наскоро ќе нè зафати ќе покаже и ќе открие дека столбовите врз кои се потпираа и темелела нашата верска припадност и нашата вера што сме ја наследиле од нашите татковци и дедовци всушност не се никаква гаранција ниту столбови кои можат да ни помогнат да останеме на нозе пред налетите на тие виулици, туку скршена трска врз која, ако и понатаму се потпираме - ќе се распориме.

Бог ќе дозволи секој од нас да се најде во такви околности кои ќе нè исфрлат од лулката на нашата самоувереност и самодоверба и нашата вера

и верска определба ќе ги стави на кантарот на својата Реч, на Библијата, на строга проверка, за да се види дали имаме вистинска, Божја, библиска вера, или пак се потпираме, како што веќе рековме, врз скршена трска - врз верата што сме ја наследиле од нашите татковци и дедовци, која ќе се урне уште при првите налети на невремето на „последните денови“, зашто „Господ ќе се разјари, ќе се крене да го изврши своето дело, своето чудесно дело, да го исполни својот наум, својот таинствен наум!“ „Боен вик допира - до крај светот - бидејќи Господ има спор со народите, излегува на суд со секое тело, безбожниците ќе ги предаде под меч“ (Исаија 28,21; Еремија 25,31).

Боен вик до крај светот кој станува досега невидено, нечуено и недоживеано поприште на најсвирепи и најкрвави судири меѓу народите, од чиешто срце блика незауздан, јаростен гнев како вулкан, срдба создадена и поттикнута од вековната меѓусебна човечка обесправеност и гнет, барајќи одмазда - време наречено апокалиптички армагедон!

„Утробо моја! Утробо моја! Боледувам, срцето ми се кине! Ми трепери душата! Не можам да молчам, зашто слушам звук на труба, боен вик. Зло по зло, цела земја опустува“ (Еремија 4,19.20).

„Вака вели Господ: „Слушам крик на ужас; тоа се стравотии, а не мир. Ајде, распрашајте се и погледајте: дали некогаш родил маж? А сите мажи се фаќаат за бедрата како родилки! Зошто сите лица се изобличени и побледени? Леле, голем е овој ден, нема сличен на него.“ „Тоа ќе биде време на страдање какво што немало откако постојат луѓе па сè до тогаш“ (Еремија 30,5-7; Даниел 12,1).

Безнадежно време, мрак и пропаст за едни, за оние кои неподготвени, без никаква котва на зовриеното море, изложени на ветрометот на настаните и надвор од секое засолниште, директно, незаштитени, се соочуваат и паѓаат на острицата на последните страшни сцени на кои стануваат плева која ќе ја оддуваат ветриштата во заборав и неврат и, како што кажавме, силно надежно, славно и најславно време за други, мугра на вечна зора и светла иднина за оние кои навреме ќе застанат под Божјето знаме, под знамето на Михаел (Христос), кој ќе стане да ги заштити, да им обезбеди сигурно засолниште од споулавените стихии во природата и на светската општествена сцена кои ќе срушат и срамнат сè со земјата.

Големите физички и морални страдања, низ кои поминуваат милијарди луѓе во светот, бараат објаснение. Зошто сето тоа? - се прашуваме сите. Зошто „крајот“, „последните денови“, се толку болни и кобни, свирепи и безнадежни, обележани со такви грозомори, стравотии и ужаси, од кои кожата ни се ежи и косата на главата ни се дига? Од друга страна, ако Бог е љубов, како што кажува неговата Реч, ако е милостив и жалостив, тогаш може ли неговото око мирно да посматра ваква сурова завршница на историјата на нашата планета? Дали тоа за него е наслада, одмазда, или пак најголема жалост што воопшто може да се замисли? Зар сето тоа е неминовно и мора ли токму така да се одвиваат нештата како што се одвиваат? Мора ли да поминеме низ толку грдо време за да стигнеме до апсолутниот крај?

Ако Бог е толку моќен, силен, како што читаме во Библијата, ако Тој е наш татко и ако навистина толку нè милее, што го дал и својот единороден Син да умре за нас, зошто тогаш не им дава друг ток на свирепите

настани со кои мора да се соочи човештвото и не ја пренасочи таа толку груба завршница кон нешто помирно, поспокојно и посреќно? Зошто, зошто, зошто? - постојано се прашуваат сите луѓе на светот и бараат одговор. Што ќе однесе виорот во неврат, а што ќе остане зад него? Што потоа?

Тоа се прашања на кои ќе се обидеме да дадеме библиски одговор. Велиме, библиски одговор! Не што кажува филозофијата, историјата, науката, политиката, логиката („последните денови“ не познаваат, не признаваат ниту пак следат некаква човечка логика, зашто во нив нема никаква логика), не што кажуваат „големите“ човечки умови и зналци, туку што кажува Господ Бог во својата Реч, во Библијата.

ЗНАЦИТЕ НА ПОСЛЕДНОТО ВРЕМЕ

Близу е времето кога светот ќе го погоди силна болка која не ќе може да ја ублажи никаков човечки балсам и мевлем, кога никој не ќе може мирно да спие. Божјиот Дух се повлекува од земјата. Со заслепувачка сила и едноподруго, ненадејно и неочекувано, се нижат катастрофи во воздухот, на копното и морето. Колку често слушаме за земјотреси и урагани, за циклони и тајфуни, за колосални поплави и пожари, кои зад себе оставаат гигантски пуштења и трагедии! Привидно овие неволји се само порој на каприциозните, неорганизираните и несредените природни сили кои се наполно надвор од контрола на човекот. Но во сето тоа се чита Божјата намера. Тоа се средства и знаци со кои Бог се обидува да ги натера луѓето да станат свесни за опасноста што им се заканува и нашето време навистина да го препознаат како „последно време“.

Силни земјотреси!

Земјотреси - нешто што влева страв во срцата на луѓето, нешто од што трпки ни поминуваат по снагата - феномен и појава пред која стоиме стаписани, виашени, наполно немоќни, гледајќи како нашите куќи и нашиот имот - сиот наш животен труд - се претвора во купишта урнатини и пепелиште.

Уште првите подмолни, придушени кобни татнежи, пред да настапат потресите со својата разурнувачка моќ, кај нас предизвикуваат морници и ужасна паника, при што губиме ориентација и обезумени прекугрупа бараме спас.

Последици: човечки жртви, материјална загуба, нагла сиромаштија, неизвесна иднина, а пред сè, грозни глетки кои нè обременуваат со тешка доживотна жалост поради разделбата со нашите најблиски и најмили суштества, затрупани некаде под тешките урнатини или приклевани меѓу столбови или бетонски греди и плочи.

Можеби земјотресите станале наше секојдневје со кое веќе сме се соживеале и сме го прифатиле како нешто вообичаено и нормално. Сме отрпнале и сме станале рамнодушни кон сè што се случува околу нас. Тие кај нас не побудуваат веќе посебни чувства и реакции, освен ако се случат во наша непосредна близина. Но деновите што ни идат во пресрет грубо ќе нè тргнат од таа летаргија во која сме западнале, зашто сегашните земјотреси, колку и да се силни и страшни, се само лесен удар со чекан по малечкиот прст во споредба со оние што допрва нè очекуваат.

Не е најважно прашањето како настануваат земјотресите. За нив науката нема вистинско објаснение, не може да ги предвиди ниту да ни укаже ефикасна заштита. Очигледно е дека се случуваат големи тектонски промени и сеизмички поместувања во земјината кора, гигантски напрегања и циновски раседи на слоевите во пазувите на земјата, бездни големи и долги и до стотина километри во кои се струполуваат огромни одрони, како пла-

нини, при чијшто удар се ослободува енергија со колосални размери која може да парчоса цели континенти или да ги придвижи еден кон друг.

Христос кажува дека „ќе има силни земјотреси“ (Лука 21,11), земјотреси со силен, разурнувачки интензитет. Да се навратиме пак на библиските пророштва кои ја опишуваат последната фаза низ која минува нашата земја за време на своите „последни денови“:

„Ќе се растресат темелите на земјата. Земјата ќе се разбие грозно, земјата ќе се распука страшно, земјата ќе се стресе силно, земјата ќе се залула како пијан човек, ќе се затетерави како колиба“ (Исаија 24,18-20).

„Ја гледам земјата: пуста е... Ги гледам горите: ете, се тресат, а сите ридови се нишаат. Гледам: ете, ... сите градови ги разурна Господ со жестокоста на својата јарост“ (Ер. 4,23-26).

„И настапија молскавици, татнежи, громови, и настана силен земјотрес, каков што никогаш немало откако постојат луѓе на земјата, толку голем и толку силен земјотрес... И сите острови исчезнаа, и горите веќе не се најдоа“ (Откровение 16,18,20).

Некогаш на нашата земја постоеле земјотресни подрачја, одделни региони каде што имало земјотреси. Тоа обично биле крајбрежните приморски региони. Но Божјите пророци не гледаат локални и регионални земјотреси. Нивното око гледа како целата планета Земја се тресе силно, како целата се тетерави како пијан човек, се разбива грозно, се распукува страшно; апостол Јован гледа силен земјотрес, најсилен, каков што никогаш немало откако постојат луѓе на земјата, толку голем и толку силен земјотрес, така што и островите исчезнуваат и горите ги снемува. - Страшно, грозоморно, но неодминливо, болно вистинито!

Планетата се обезличува, ја менува својата конфигурација. Почвата се издигнува, се набира како морски бранови. „Господ Бог над војските, Тој ја допира земјата, и таа се тресе, и сите жители на неа ќе затажат; **се издига сета како Нил**“ (Амос 9,5).

Нејзината површина пука. Се чини како нејзините темели да попуштаат. Горите се повиваат како трска на ветер, а на сите страни се одронуваат и се тркалаат циновски карпи. Тонат планински синцири и настануваат огромни кратери и безмерни амбиси и бездни. Исчезнуваат населени острови во разбеснетите бранови, ги снемува морските пристаништа. - Нешто досега невидено, недоживеано.

Рихтеровата и Меркалиевата скала се премногу малечки за да го мерат интензитетот на тие земјотреси кои со својата жестокост илјадници градови претвораат во купишта урнатини и гробишта на милиони загинати луѓе.

„Сите градови ги разурна Господ со жестокоста на својата јарост“ - читавме пред малку. Величествените градби и раскошните палати, гордоста и славата на световните моќници и големци, кои го растурале своето богатство за да се прослават со нив, се распаѓаат и исчезнуваат пред нивните очи. Земјата ја отвора својата утроба и на мошне свиреп начин ги прибира во своите пазува и богатите, заедно со нивното богатство, и сиромасите со нивната сиромаштија.

Оѓан, вулкани!

Очигледно е дека за време на силните земјотреси се случуваат, како што рековме, гигантски тектонски нарушувања, сеизмички поместувања и

промени во земјината кора - тонат циновски планински масиви, исчезнуваат острови, се јавуваат непрегледни кратери и процепаи и огромни копнени парцели се придвижуваат во различни насоки, вршејќи силни притисоци врз копното пред себе, при што настануваат колосални напрегања и подлабоко во земјината утроба, силна пресија врз енергентите што се складирани таму и нарушување на енергетската рамнотежа и излив на енергијата со која таа располага во вид на силни, разурнувачки експлозии, татнежи, нови потреси и вулкани со страшни последици.

Слушаме и гледаме како оживуваат со векови мртви вулкани, а никнуваат и нови, на нови места и, според претходните библиски пророштва, разнишаната и восколебана вжештена земјина утроба, гибната и притисната од тектонските нарушувања во земјината кора над неа, од силните татнежи на земјотресите, ќе ја изнесе на показ пред грешното човештво сета своја сила и жестокост, својот јаростен гнев низ гигантски изливи на усвитена лава која ќе проголта илјадници градови и села, и цели региони ќе претвори во пепелишта и во грди, мртви, одбивни и одвратни сури и црни предели. - Одбивно, неприфатливо, болно сурово, но неодминливо и вистинито, зашто така кажува Бог во својата Реч, во Библијата. Да, така кажува Библијата, а не некојси злокобен футурист.

По потопот, огнот, исто како и водата при потопот, бил Господово орудие при уништувањето на безбожните градови Содом и Гомор. Ваквите казни се применувани со цел оние што го омаловажуваат Божјиот закон, а неговиот авторитет го фрлаат под нозе, да затреперат пред неговата сила и да ја признаат праведноста на неговото суверено владеење. Кога луѓето гледале како од планинските врвови бликаат огнени водопади (огнопади), а усвитената лава пресушува реки и затрупува населени градови, ширејќи насекаде пустош и пропаст, тоа ги исполнувало со страв срцата на најхрабрите, а неверниците и подбивачите морале да признаат дека Божјата сила е бесконечна.

Кога огнот од молњите на небото ќе се соедини со огнот што ќе избива од земјата, планините ќе горат како усвитени печки, исфрлајќи, како што рековме, ужасни млазеви лава и огромни масиви од карпи со неописана сила во воздухот, чишто парчосани делови ќе бидат расфрлени насекаде по земјата. Од усвитените растопени маси, урнати и врз токовите на големите реки и другите водни маси, водата ќе зоврие како во котел, при што огромни количества вода, во вид на водена пара заминува во воздухот, каде што се кондензира и создава тешки црни облаци, кои со страшни, несекојдневни татнежи на грмотевици и секавици, својот гигантски воден товар го истовараат врз земјата во вид на поројни дождови со огромни димензии кои ќе создадат поплави невидени уште од потопот.

Да, ужасен коктел од силни води, од силни земјотреси и од силни вулкански ерупции.

Во Апокалипсата или Откровението читаме дека сета земја ќе се запали и ќе се претвори во „огнено езеро“ во кое ќе изгорат ѓаволот, гревот и грешниците (Откр. 19,20; 20,10).

Замислете, огнено езеро, огнено море, огнени бранови! Земјата се отвора. Оружјето скриено во нејзината длабина се исфрла надвор. Од секоја отворена бездна блика пламен кој уништува. Земјината кора е ископината од силните изливи на скриените елементи, од Божјето оружје во утробата

на земјата. Карпите се запалуваат. Настапил „денот кој гори како печка“, „Господовиот ден во кој... состојките ќе бидат уништени и земјата ќе изгори со сите нејзини дела“. Значи, земјата и сè што е на неа гори и ќе изгори (Малахија 4,1; 2. Петрово 3,10). Површината на земјата изгледа како растопена маса - огромно огнено море што врие. - Страшно, морничаво, но болно вистинито. Таква иднина, почитувани, предвидува Божјата реч за нашата стара, изветвена, грешна планета Земја. Големiot Божји пророк Исаија ги гледал во видение овие сцени и настани, врзани за „последните денови“, и ни порачува: „Стравотија, јама и стапица се пред тебе, жителу на земјата!“ (Иса. 24,17).

Везув, Етна, Стромболи, Попокатепетл, Килиманџаро, Кракатау, и другите досегашни вулкани, познати под други имиња, споредени со идните вулкани што ја очекуваат нашата планета, се само пиркање на вечерно ветре кое ги разладува нашите испотени чела за време на некоја запурничава вечер.

Зошто? Се прашуваме, и бараме одговор, и во потрага сме по одговор.

“Ќе ѝ покажам знаменија горе на небото и знаци доле на земјата: крв и оган и шикање на дим ... столбови од дим. Сонцето ќе се ѝретивори во темнина, а Месечината во крв, ѝред да дојде големiot и страшен Господов ден”

Меѓу другите знаци на земјата, апостол Петар и пророкот Јоил во своите пророштва многу јасно најавуваат еден ист знак карактеристичен за последните денови, пред да настапи „големиот и славен“, односно, „големиот и страшен Господов ден“: „шикање на дим“, односно, избивање на „столбови од дим“ од земјата (Дела 2,19.20; Јоил 2,30.31). Според ова библиско пророштво, покрај огнот на вулканските ерупции, и сè помасовните и страшни пожари што беснеат низ цел свет, и кои не ќе можат да ги угасат никакви човечки напори, од земјата „ќе шика дим“, ќе ригаат „столбови од дим“. Последните вулкани многу впечатливо најавија дека тоа пророшто почна видливо да се исполнува. Земјата почна да чади, да чури, да блуе, да повраќа чад и пепел.

Во април минатата година (2010-та) исландскиот вулкан Eyjafjoella меѓународниот воздушен промет го турна во хаос, предизвикувајќи најголемо затворање на воздушен промет во мирно време со повеќе од 100 илјади откажани летови и со повеќе од осум милиони патници кои останаа во аеродромите. Вулканот на Исланд исфрлаше и исфрли во воздухот огромни количества пепел и чад, со што повеќе од еден месец го затемни небото над Европа и пошироко и создаде, како што кажавме, вистински метеж во авионскиот сообраќај.

Оваа година слични неволји на светот му донесе и вулканот во Чиле, чишто облаци од пепел и чад го затемнија небото дури во Австралија и на Нов Зеланд. Каква реална неволја го очекува светот во блиска иднина и на ова поле? Голема неволја! Што ќе се случи ако наеднаш избијат повеќе вулкани на различни места на планетата Земја - на исток, на запад, на север и југ, и некаде во нејзините централни делови? Сите тие вулкани, заедно со усвитената лава, ќе исфрлат во воздухот и огромни количества пепел и чад и ќе го затемнат небото над целата планета, со што, не само што ќе ја изменат нејзината клима, туку за подолго време целосно ќе го

приземнат целокупниот светски аеропревоз и аеротранспорт. Нема авиопревоз на патници, ниту авиопревоз на стока. Катастрофа за светот, зар не?

Ова не е хипотетички случај или прашање од типот „Што би било кога би било“, туку реално прашање со кое веќе светот се соочува. Тука нема никаква хипотетика, туку очигледна реалност, зашто така кажува библиското пророштво кое го најавува тој карактеристичен знак за последните денови, пред да настапи „големиот и славен“, односно, „големиот и страшен Господов ден“: „шикање на дим“, односно, ригање на „столбови од дим“.

Бог има своја доѓата ризница во која го чува своето оружје за Бог во "големиот и страшен Господов ден" со кое праведно ќе се пресмета со гревот и грешниците

Земните длабини претставуваат Господова ризница со Господов арсенал од кој е земено оружјето што е употребено при уништувањето на претпотопниот свет. Во таа пригода водата што избивала од земјата се споила со водата што паѓала одозгора и опустувањето било целосно.

Во 2010 г. бевме сведоци на една тешка хаварија што се случи во Мексиканскиот Залив. Настана експлозија на една од повеќебројните платформа за експлоатација на нафта од морското дно во тоа подрачје. Со месеци не можеа да ја затворат дупката на дното на морето, при што стотици илјади барели нафта, наместо да се собираат во цистерни, се излија директно во морето и во голема мера го загадија. Постојат многубројни такви платформи и на други мориња во светот, со чија помош луѓето секој ден од морското дно вадат милиони барели нафта.

Сегашните оркани, урагани, тајфуни, циклони и цунами, чијашто зачестеност и интензитет секој ден се зголемуваат и, според библиските пророштва прераснуваат во катастрофи со немерливи димензии, ќе ги оддуваат сите платформи што ги направила и во морињата ги поставила човечка рака и огромните количества нафта ќе се излеат директно во морињата. Од друга страна, силните земјотреси и вулкани, што го зафаќаат и морето, ќе го искоинат морското дно и сета нафта што лежи под морето целосно ќе се излее во морските води и потполно ќе го уништат морето. Да, така кажуваат библиските пророштва - зло ќе го погоди и морето и реките, зло ќе ја снајде водата како вода (Откровение 16,3-6).

Независно од тоа дали нафтата лежи под морето или на други места во земјината утроба, таа е моќно оружје во Божјата рака кое Бог ќе го извади од својата ризница каде што го чува за Бог, ќе го извади од пазувите на земјата и ќе го употреби за справување со гревот и грешниците во последно време. Нафтата, како реликт од претпотопниот грев на претпотопниот грешен свет мора да биде уништена така што Бог и неа ќе ја употреби при уништувањето на гревот и постпотопниот грешен свет.

Бог по своја волја ги повикува сите сили на природата да ја поразат и да ја уништат моќта на неговите непријатели: „Молњо, граду, снегу и магло, и вие виори, извршители на неговата заповед“ (Псалм 148,8).

Кога незнабожечките Аморејци се подигнале да ги спречат Божјите намери, Бог интервенирал, фрлајќи од небото „градно камење“ врз непри-

јателите на Израел. За големата битка што ќе се одигра во последните сцени од светската историја, пророкот кажува: „Господ ја отвори својата ризница и го извади оружјето на својот гнев“ (Еремија 50,25). „Си влегувал ли ти во ризниците на снегот и си ги видел ли сокровиштата на градот“, прашува Господ, „што ги чувам за смутно време, за денот на битка и војна?“ (Книгата за Јов 38,22.23).

Опишувајќи го уништувањето што ќе уследи кога ќе одекне „силниот глас од небесната црква“, велејќи: „Се сврши!“, писателот на Откровението кажува: „Град, голем како талант (потежок од 30 килограми), падна од небото врз луѓето“ (Откровение 16,17.21).

Неодамна светот се соочи со еден нов феномен, нов според неговите димензии и местоположба. Станува збор за феномен познат како „Набооб“, арапски збор за песочна луња или за песочна бура каква што обично се случува во подрачјето на Сахара и на Арапскиот полуостров.

Слушавме и гледавме као на 6 јули 2011 г. огромен песочен облак целосно го покри главниот град на Аризона, Phoenix. Аризона е сојузна држава на Соединетите Американски Држави со многу пустински предели, со многу ситен песок и прав. Метеоролозите ја измериле големината на облакот: повисок од еден и пол километар, широк и до 160 километри, а се движел со брзина од околу 160 километри на час. Поради безбројните тони песок и прав во воздухот, видливоста била намалена, а неговите жители се жалеле на отежнато дишење. Тој ден авионскиот сообраќај бил целосно затворен.

Реален, односно сигурен заклучок: И пустините, а нив ги има многу насекаде во светот, се Божја ризница во која Бог чува огромен воен потенцијал, свое оружје, што го чува за „великиот ден на Семоќниот Бог“, кога, како што нагласивме, ќе ги средува сметките со гревот и грешниците.

Можно е последните виори во светот да дигнат милијарди тони пустински песок и прав во воздухот, целосно да го затемнат небото над целата планета и да создадат невиден хаос и метеж во светскиот авиосообраќај. Во свое време Бог пуштил оган од небото и спалил два града, Содом и Гомор, за нивното опачно беззаконие. Но можно е Бог да го премести пустинскиот песок од пустините и со него да ги затрупа денешните опачни градови што личат на Содом и Гомор, и живи да ги запрета грешниците и нивниот грев со пустински песок.

Во Библијата имаме запис како Бог веќе го употребил правот како свое оружје да го казни фараонот и неговиот народ за неговата дрскост: „Тогаш Господ му рече на Мојсеја: ‚Кажи му на Арона: Пружи го својот стап и удри по земјата, и ќе се појават комарци по целата египетска земја.‘ Така и направија: Арон го пружи својот стап и удри по правот на земјата, и се појавија комарци по луѓето и по добитокот; сиот прав на земјата се претвори во комарци, по целата египетска земја“ (2. Мојсеева 8,16.17).

За да ги казни Египќаните, Господ сиот прав во Египет го претворил во комарци, и со комарци војувал против нив. На друго место читаме дека ефикасна Господова војска против непријателите на неговиот народ биле безброј роеви опасни стршлени од кои немало спас; а во други пригоди глувци, разни други глодачи и страшни змии отровници (2. Мојсеева 23,28; 5. Мојсеева 7,20; 4. Мојсеева 21,6).

Преку својот пророк Јоил, Бог му порачува на светот: „Господ го пушта својот глас пред својата војска чијашто воинствена сила е многу голема, и многубројни се оние што ќе ја извршуваат неговата заповед. Да, голем е денот Господов и многу е страшен, и кој ќе го поднесе?“ (Јоил 2,11)

Пророкот Јоил гледа многуброен народ со голема „воинствена сила“ кој ја извршува Божјата заповед. Тој народ, кој е орудије во Божјата рака со чија помош Бог ги казнува грешниците за нивните гревови, Јоил го опишува на следниот начин: „Мојата земја ја прекри силен и безброен народ; забите му се како заби на лав, а челустите како челуст на лавица. Тој ми ја опустоши лозата и ми ја скрши смоквата, ја излупи до голо и ја расфрли; гранките ѝ побелеа... Сè што остана од гасениците, го изедоа скакулци; а што остана од скакулците, го изедоа црви; а што остана од црвите, го излупија глодачи.“ (Јоил 1,4-7)

Очигледно е дека тој „силен и безброен народ“ што ја „прекрил“ земјата, чиишто „заби се како заби на лав, а челустите како челуст на лавица“, се скакулците, гасениците, црвите и другите штетници кои во огромна инвазија, во заедничка спрега со сушата, целсно ја опустиле земјата. Пророкот Јоил скакулците и штетниците ги опишува како силна Господова војска која успешно ја извршува Божјата заповед при казнувањето на грешниците. Воинствената сила на Божјата војска е премногу голема за да може светот да се справи со неа.

Многу значајно овде е што скакулците, гасениците, црвите и другите штетници, како страшна Господова војска, пророкот Јоил ги поврзува со „големиот и многу страшен Господов ден“. Поинаку кажано, оваа своја страшна и многу ефикасна војска, што ја користел во минатото, во многу поголема мера Бог ќе ја користи во последните денови, пред да настани големиот и „страшен Господов ден“. Оттаму, евидентно е дека светот се соочува и сè повеќе ќе се соочува со страшни инвазии од скакулци, гасеници, црви и други штетници, пред кои е немоќна неговата најсовремена агротехника.

Божјата реч е јасна: „Многу семе ќе фрлиш во нивата, а малку ќе собираш, зашто ќе го јадат скакулци. Лозја ќе садиш и ќе ги работиш, но вино нема да пиеш и нема да го береш неговиот плод, зашто црв ќе го јаде. Маслини ќе имаш во сите твои предели, но со масло нема да се помажеш, бидејќи твоите маслинки ќе опаѓаат.“ „Гладен ќе остануваш; ќе оставаш настрана, но нема да го зачуваш, а она што ќе го зачуваш, тоа јас ќе го предам на меч. Ќе сееш, но нема да жнееш.“ (5. Мојсеева 28,38-40; Михеј 6,14-15)

Природните катастрофи можат да ги уништат и за многу години да ги уназадат националните економии на цели региони во светот. Освен загубата на храна, на лисјата и дрвјата, постои и опасност од силна ерозија на плодната земја.

Навистина Господ има богата ризница со голем воен и воинствен арсенал од најразновидно и многу ефикасно оружје, испробано во минатото, со очигледна можност обилно да го користи и во иднина. Негова војска и војници се комарците, стршлените, скакулците, бубалките, жабите, глумците, змиите, глодачите... И кој може да ѝ се противстави на неговата војска, да ѝ преодолее!?

И водите во сојуз и спрега со земјотресите и вулканите против човештвото!

Катастрофални земјотреси ја толчат и сè повеќе ќе ја толчат, вулкани ќе ја столчат, а силни води ќе ја дотолчат нашата планета. Тоа е страшна спрега меѓу трите најмоќни природни сили што ќе се устремат против нашиот свет да го уништат. „Стравотија, јама и стапица се пред тебе, жителу на земјата!“ (Исаија 24,17).

Да го прочитаме следното апокалиптичко пророштво што го кажал лично нашиот Спасител Исус Христос кога го опишувал „последното време“ и кога ги набројал знаците карактеристични за „последните денови“ и за „крајот на светот“ (Матеј 24,3.14; 28,20):

„Ќе има знаци на сонцето, на месечината и на ѕвездите, а на земјата тага кај народите и неизвесност поради бучавата на морските бранови. Луѓето ќе умираат од страв очекувајќи го она што ќе го снајде светот, зашто небесните сили ќе се разлишаат... ќе има стравотии и големи знаци на небото“ (Лука 21,25.26.11).

„На земјата тага кај народите и неизвесност поради бучавата на морските бранови.“ - Тага и неизвесност поради бучавата на морските бранови! Каква и од каде е таа бучава на морските бранови која предизвикува страв, тага и неизвесност кај народите? Цунамите од Индискиот Океан од 26 декември 2004 и од 4 мај 2008 година, кои направија пустош во тој регион, само нè потсетуваат на она што ни претстои. Жителите во тие предели од светот и сега живеат во постојан страв и неизвесност од нови, уште пострашни цунами. Во 2011 година со свои очи ги гледавме стравотиите што ги предизвика цунамито во Јапонија, таа огромна сила на водната стихија како носи сè пред себе и остава пустош зад себе.

Веќе ги читавме зборовите на апостол Јован: „И настапија молкавици, татнежи, громови, и настана силен земјотрес, каков што никогаш немало откако постојат луѓе на земјата, толку голем и толку силен земјотрес... И сите острови исчезнаа, и горите веќе не се најдоа“ (Откровение 16,18.20).

Страшно! Настанува распад на планетата. Сите острови исчезнаа, горите ги снеса, планинските масиви потонаа! Каде исчезнаа островите? Каде заминаа планинските масиви - Алпите, Кордилерите, Андите, Пиринеите, Хималаите?... Таму од каде што дошле, од каде што настанале со набирање на земјината кора, при што се создале огромни амбиси во кои се собрале водните маси за време на потопот, формирајќи ги морињата и океаните. А ако тие се вратат таму од каде што испливале, во морските длабини, тогаш каде ќе заминат циновските количества вода од морињата и океаните?

Секако, истиснати од своите вековни простори во кои биле сместени, тие се упатуваат во потрага по нови простори каде што ќе се сместат, ќе ги преминат своите милениумски граници и ќе кренат во освојување на копнените површини, при што настануваат невидени, катастрофални поплави со какви што нашата планета не се соочила уште од времето на потопот пред толку илјади години во кој изгинало сè живо на копното, освен она што било сместено во Ноевиот ковчег.

Значи, настанува **гигантска динамичка просторна редистрибуција меѓу копното и водните маси** кои полнат нови циновски бездни и амбиси, при што безброј бродови и воени флоти, со целокупниот воен арсе-

нал што го носеле во себе и му задавале страв на светот, ќе потонат во морските длабини, заедно со безброј човечки животи што ќе бидат жртвувани.

Можни се и реверзии. Науката тврди дека, на пример, постоело Панонско Море (и други мориња) кои истекле и зад себе оставиле котлини и огромни рамници, во случајов Панонската Низина. Но, со честите силни тектонски нарушувања во земјината кора, можно е да се затворат клисурите и теснеците низ кои течат реките и повторно, сега веќе густо населените котлини и низини, да се претворат во езера и мориња.

Насекаде слушаме за лизгање на земјишта. Под дејство на долготрајните силни дождови, што се честа појава низ цел свет, можно е да се лизнат цели ридови во клисурите и теснеците, да го препречат протекот на реките и да создаат нови езера и мориња кои ќе голтнат цели населени региони.

Низ цел свет гледаме огромни поплави што уништуваат сè пред себе и зад себе оставаат вистински пустош. Австралија беше погодена со катастрофални поплави кои опфатија добар дел од тој континент со површина голема колку Германија и Франција заедно.

Пакистан беше зафатен од милениумски поплави при што поголем дел од таа земја повеќе од еден месец беше претворен во вистинско море.

Овие денови (мај, јуни 2013) бевме сведоци на незапаметени поплави кои ја зафатија и ја пустеа речиси цела Европа. Слушавне изјави дека Германија не била зафатена со толку силни поплави во последните петстотини години. Според други изјави делови од Европа беа зафатени со најголеми поплави на сите времиња.

Слушаме и гледаме незапаметени поплави во Канада, во Индија, а утре и задутре ќе слушаме и ќе гледаме нови и сè нови катастрофални поплави и на истите и на нови подрачја во светот.

Во 2012 година најсилниот ураган на сите времиња „Сенди (Сандс)“ го растресе Њујорк и голем дел од источните делови на Соединетите Држави.

Сегашните сè позачестени и посилни урагани, тајфуни, циклони и торнада, кои се резултат на раздвиженоста на само горните слоеви на водните маси, пуштаат многу предели на земјата, оставајќи милиони луѓе без домови, уништувајќи економии на цели региони и однесувајќи со себе огромен број човечки животи. Но тие, колку и да се силни, страшни и катастрофални, се само бранови во када или бранови создадени од каменче фрлено во мирна вода споредени со побеснетите водни стихии кога, под дејство на силните земјотреси, ќе се разнишаат и ќе се кренат морските абисали и ултра абисали (најголемите морски длабини) кои ќе предизвикаат стотици метри високи бранови, силни да навлезат и во најдлабоките предели на копното, оставајќи зад себе пустош. Татнежите и силните бучави на тие гигантски морски бранови, вели нашиот Спасител, влеваат отровен страв, создаваат тага, очај и паника кај народите. - Несреќи со заслепувачка сила и брзина, најстрашни, ненадејни и најмалку очекувани! Овие пуштења ќе се нижат едноподруго. Уште незакрепнат од една, светот го погаѓаат низи други последователни катастрофи. „Луѓето ќе умираат од страв очекувајќи го она што ќе го снајде светот“, продолжува Тој.

"Ќе има знаци на сонцето, на месечината и на ѕвездите... небесните сили ќе се разлишаат!"

И небесните сили - небесните тела, како што кажуваат други преводи - ќе се разлишаат! Меѓу тие небесни тела што ќе се разлишаат, Исус ги спомнува сонцето, месечината и ѕвездите, а кон нив можеме да ги додадеме и кометите, метеорите, метеоритите и астероидите (планетоидите). Значи, според Христовите зборови, тие „ќе се разлишаат“. Што значи тоа? Тоа значи дека во блиска иднина човештвото, покрај тоа што ќе се соочува со катастрофални земјотреси со огромна разурнувачка моќ и со невидени катастрофални поплави и вулкани, и со други големи и најголеми непогоди, тоа ќе се соочи и со чудни, неодгатливи и кобни небесни појави од кои ќе го зафати незапаметена паника. Еве го уште еднаш интегрално Исусовото пророштво кое најавува разлишување на небесните тела:

„Ќе има знаци на сонцето, на месечината и на ѕвездите, а на земјата тага кај народите и неизвесност поради бучавата на морските бранови... ќе има стравотии и големи знаци на небото. Луѓето ќе умираат од страв очекувајќи го она што ќе го снајде светот, зашто небесните сили ќе се разлишаат“ (Лука 21,25.11.26).

Библијата на своите свети страници бележи разлишување на небесните тела во минатото. Во книгата на Исус Навин читаме: „Во оној ден, кога Господ им ги предаде Аморејците на Израеловите синови, Исус Навин му се обрати на Господа и извика пред Израелците: ‚Сонце, застани над Гаванон, и месечино, над долината Еалон!‘ И сонцето застана, и месечината се запре сè додека народот не им се одмазди на своите непријатели... И сонцето застана среде небото и не се навали кон запад речиси цел ден. Немаше таков ден ни порано ни после, Господ да се освие на човечки глас“ (Исус Навин 10,12-14).

Уште нешто! Имаме запис во Библијата, случај кога сонцето се вратило назад. „Езекија (цар) го праша Исаија (пророк): ‚По кој знак ќе знам дека Господ ќе ме излекува и дека по три дни ќе влезам во Господовиот дом?‘ Исаија одговори: ‚Еве ти знак од Господа дека ќе постапи како што кажа: сакаш ли сенката да оди напред десет степени или десет степени назад?‘ Езекија одговори: ‚Лесно е да се помести сенката десет степени напред. Не! Нека се врати сенката десет степени назад!‘ Повика пророкот Исаија кон Господа и Господ ја врати сенката десет степени назад на Ахазовиот сончев часовник“ (2. Царевите 20,8-11).

Во првиот случај сонцето застанало среде небото и не се навалило кон запад речиси цел ден, и месечината се запрела! Во вториот случај Господ ја вратил сенката, го вратил сонцето десет степени назад! (Напомена: овде не треба во игра да ги воведуваме геоцентричноста и хелиоцентричноста на нашиот сончев систем, зашто Бог, како творец на целата вселена, стои над вселенските закони, и по потреба Тој може да го запре или да го врати назад не само целиот сончев систем или одделни негови тела, туку, ако затреба, и целата вселена.)

Како би реагирале и што би правеле денеска ние и сите народи на светот кога ненадејно сонцето би застанало среде небото и не би се поместило речиси цел ден и кога месечината би се запрела; кога во еден убав сончев ден сонцето, постигнувајќи го на пладне својот зенит, наместо нормално и

вообичаено да се спушта кон запад, наеднаш да почне да се враќа назад, кон исток!? Или, пак, да продолжи чекор напред, чекор назад!? Или, што е уште пострашно, наместо да се движи по својата вообичаена милениумска патека исток-запад, да почне да се движи по патека север-југ или југ-север!? Каква неконтролирана паника би го зафатила човештвото од тие невообичаени небесни појави!? Кој може да ја опише таа хаотична состојба во која би западнал нашиот свет? Луѓето главечки и прекугрупа ќе бараат спас, но каде? Науката, филозофијата, техниката и сета човечка мудрост, во тие мигови, кога човештвото ќе ја загуби почвата под нозете, наполно немоќни, можат само да се поклонат пред тие феномени, не можејќи да ни послужат како засолниште и прибежиште, бидејќи тие појави научно се неодгатливи и спротивни на научните фундаменти и не почитуваат никаква човечка логика ниту пак се вклопуваат во рационалната човечка шема на размислување.

Ова може да се повтори, и сигурно ќе се повтори, можеби на ист, а можеби на друг начин. Читавме како Христос кажува: „Ќе има стравотии и големи знаци на небото!“

Наскоро ќе се соочиме со чудни, натприродни појави на небото, страшни, пострашни од кога и да е порано, појави од кои здивот ќе ни застанува, од кои луѓето ќе се стаписуваат и ќе умираат од страв. Бог ќе ги преземе работите во свои раце. Небесните тела - сонцето, месечината, ѕвездите, што ги создал Тој - ќе затреперат и ќе се разлишаат пред неговиот поглед, ќе танцуваат како разигран коњ во рацете на искусен јавач, правејќи ритмички грациозни чекори напред-назад, поигрувајќи се на тој начин со неверството на неверниците и со гревот на грешниците.

Во врска со небесните знаци, кои укажуваат на близината на Господовиот ден, а тоа е второто Христово доаѓање, да го чуеме и пророштвото на пророк Амос 8,9:

„Во тој ден - говори Господ Бог - ќе направам сонцето да зајде на пладне, и ќе ја затемнам земјата сред бел ден!“ - Сонцето ќе зајде на пладне!? Замислете, во западната хемисфера, кога е ден, пладне, наеднаш, без никакво навестување, сонцето заоѓа кога го постигнува својот зенит, а се појавува во источната хемисфера, кога е ноќ, на полноќ, или обратно! - Какви стресови, повторуваме, каков страв, каков ужас, каква неконтролирана паника кај луѓето!?

Да, сонцето ќе зајде на пладне и ќе излезе на полноќ во времето кога Бог ќе се вмеша во гнасна историја на светот и кога ќе го преземе нејзиното кормило да го избави својот народ и работите да ги приведе кон крај.

Библијата бележи и други небесни феномени и појави врзани за небесните тела како знаци кои му претходат на крајот. „Ќе покажам знаци на небото и на земјата (вели Господ), крв и оган и столбови од дим. Сонцето ќе се претвори во темнина, а месечината во крв, пред да настапи големиот и страшен Господов ден!“... „Близу е Господовиот ден! Сонцето и месечината ќе потемнат, ѕвездите ќе ја изгубат својата светлина... небото и земјата ќе се тресат, ама Господ ќе биде заштита на својот народ“ (Јоил 2,30.31; 3,14-16).

„И видов, кога Јагнето го отвори шестиот печат, настана силен земјотрес; сонцето поцрне како струнена вреќа, а целата месечина се стори како крв, и небесните ѕвезди испопаѓаа на земјата. ... А небото го снима како

свиток кога се смотува; и сите гори и сите острови се поместија од своите места“ (Откровение 6,12-14).

„Веднаш по страдањата во тие денови, сонцето ќе потемни, месечината нема повеќе да свети, ѕвездите ќе паѓаат од небото и небесните сили ќе се растресат“ (Матеј 24,29).

Знаци на небото и на земјата, крв и оган; сонцето ќе се претвори во темнина, ќе поцрне како струнена вреќа (не обично, редовно и предвидливо затемнување); месечината во крв; ѕвездите ќе ја изгубат својата светлина, ќе паѓаат од небото; небото и земјата ќе се тресат; небото ќе го снеса како свиток кога се смотува! - Страшни небесни знаменија, зар не! Небото се тресе! Тоа не е земјотрес што ние го познаваме, не! Тоа е неботрес! Нешто што човечко око не видело. Небото ќе се свитка како книга, како свиток! Зар е можно небото да се свитка? Да, можно е. Исусовиот ученик и апостол, Јован, гледал и видел како небото се свиткало како свиток! Небесните сили, небесните тела ќе се разлишаат, ќе се растресат!

Пред да биде разурнат Ерусалим, на небото се појавиле страшни, кобни знаменија - неприродна светлина и облаци од бојни коли и силни војски вооружени за бој. Се слушале гласови кои најавувале хорор, свирепи колежи, крвопролевање.

“На земјата тага кај народите и неизвесност поради бучавата на морските бранови!”

Да се навратиме пак на веќе споменатата спрега на најмоќните природни сили кои со сета жестокост ќе се устремат против човештвото за да го истребат од земјата, и поподробно да ја разгледаме мислата за катастрофалните поплави, мислата за бучавата на силните морски бранови од една друга страна. Да го анализираме контекстот каде што се наоѓа оваа мисла: „Ќе има знаци на сонцето, на месечината и на ѕвездите, а на земјата тага кај народите и неизвесност поради бучавата на морските бранови. Луѓето ќе умираат од страв очекувајќи го она што ќе го снајде светот, зашто небесните сили ќе се разлишаат“ (Лука 21,25.26). Да повториме пак, ова се Христови зборови.

Очигледно е дека гигантските морски бранови, цунамите, и нивната бучава, кои предизвикуваат тага, неизвесност и очај кај народите, се поврзани со знаците на сонцето, на месечината и ѕвездите, и истите се предизвикани од небесните сили, односно тела, кои ќе се разлишаат и растресат.

Страв, тага и очај од гигантски размери кај сите народи! Паѓањето на ѕвезди (метеори) и затемнувањето на сонцето и месечината, бучавата на морските бранови, разлишувањето на небесните тела, обвинени во крв и оган - тие ненадејни и чудни, таинствени и непредвидени, непредвидливи и неодгатливи, натприродни и кобни небесни појави и знаменија, како и другите катастрофи и катаклизми што ги опишавме, ќе предизвикаат меѓународна тага и страдања што ќе го натераат цел свет, сите народи, да ги остават настрана меѓудржавните, меѓуграничните, меѓунационалните, расните, верските и сите други спорови и судири и да се прашаат: „Што ќе правиме сега?“

На човештвото ќе му се заканува целосно уништување и тоа ќе се обедини и ќе бара начин како да се спаси од тие катастрофи, како да преживее. Тоа не ќе знае што да прави. Христос кажува дека тогаш „ќе има стравотии

и големи знаци на небото... големо страдање какво што немало од создавањето на светот, ниту пак ќе има. И ако не се скратат тие дни, не би се спасило ниту едно тело. Но заради избраните, тие дни ќе бидат скратени“ (Лука 21,11; Матеј 24,21.22).

Христос ни кажа дека „небесните сили (небесните тела) ќе се разлишаат“. Ако се разлишаат небесните тела, а според Христовите зборови сигурно ќе се разлишаат, тие ќе ја разлишаат и нашата планета, бидејќи таа опстојува во вселената во меѓусебна заемна констелација со нив. Меѓутоа, малкумина знаат што се случува и што може да се случи во таа нивна заемна констелација. Добро е да им дозволиме на астрономите, кои го гледаат тој контекст на соодноси меѓу небесните тела, да ни објаснат што може да ја снајде нашата планета во блиска иднина. Ова е мошне актуелна тема денес, и на запад луѓето, читајќи ги извештаите и информациите на астрономите, ги зафаќа сè посилна паника.

Што ни преткажуваат астрономите? Ништо друго освен она што го преткажал нашиот Спасител Исус Христос како знак на последното време - дека небесните тела ќе се разлишаат, а со тоа ќе ја разлишаат и нашата планета. Да ги погледнеме нивните извештаи!

Научниците веруваат дека некоја комета или астероид, со пречник од 5 до 6 милји (десетина километри), во минатото се судрил со земјата, уништувајќи ги диносаурусите на земјата. Ако таков астероид би паднал во океан, огромни бранови би го опустеле крајбрежјето во тој дел на светот. Ако би паднал на копно, би подигнал огромни количества правови кон небото и над деведесет проценти од шумите на земјата би биле уништени со глобална пожарна луња. Целата земјина топка би била покриена со темнина која би траела неколку месеци. Астероид со пречник од една милја би опустел цел еден континент. Судир меѓу земјата и астероид со големина на супертанкер би збришал град со големина на Менхетен.

Постои голема веројатност дека знаците на сонцето, месечината и ѕвездите, што ги преткажал Исус, се поврзани со кометите, астероидите и метеоритите.

Да се обидеме малку подетално да утврдиме што би се случило кога планетата Земја би ја погодила некоја комета, астероид или некој голем метеорит.

Адвентистите и другите христијани не се единствени кои денеска зборуваат за крајот на светот! Научниците исто така се заинтересирани за оваа тема. Да ги забележиме зборовите на Доналд Јеоманс (Donald Yeomans), астроном во лабораторијата НАСА за лансирање ракети во Пасадена, во Калифорнија, од приказот на Њусвик: „Земјата оди по својата патека околу сонцето низ рој од астероиди... Порано или подоцна, нашата планета ќе ја удри некој од нив.“¹

Њусвик ја подвлекува близината на опасноста, известувајќи дека „на 23 март 1989 година еден астероид, со пречник од половина милја, ја одминал земјата за само 700.000 милји. Никој не го забележал како доаѓа; кога би поминал само шест часа подоцна, би ја збришал цивилизацијата“².

Меѓутоа, не треба да одиме толку далеку барајќи доказ за метеоритската и астероидската активност којашто ја загрозуваат земјата. На 30 јуни 1908 година силна експлозија над Сибир срамнила со земјата 2.000 квадратни километри шума. Врвовите на урнатите дрвја биле насочени

спротивно од епицентарот на експлозијата. Бидејќи немало никаков кратер, научниците заклучиле дека некоја комета или некој астероид експлодирал над почвата.

„Ad Astra“ пишува: „Кога комета со големина на онаа од Сибир би паднала денеска на некој типично селски предел во Соединетите Држави, би загинале 70.000 луѓе, додека материјалната штета би изнесувала 4 милијарди долари. Удар што би погодил некоја урбана област би убил 300.000 луѓе и би направил штета која би била поголема од 280 милијарди долари“ (стр. 32).

Дали е тоа „Божји арсенал“ што ќе биде активиран против нашата земја? Само Тој знае кога една од овие комети може да скршне од својата патека во надворешните просторства на сончевиот систем и по определена крива линија да се упати директно кон земјата. Ако се случи тоа, за жителите на земјата нема никакво значење малечката разлика дали овој настан го предизвикал Бог или Тој само дозволил да се случи.

Астероид од шест милји

Повеќе за најразурнувачките ефекти предизвикани од огромните бранови што би ги подигнал астероид од 6 милји кој би се урнал во океан! Еве како го опишува тоа Newsweek:

„Кога астероид од 6 милји би го погодил Мексиканскиот Залив, тој би создал бран висок 3 милји (над 4,8 км). Деветстотини милји понатаму (околу 1.500 км), циновскиот воден сид сè уште би бил висок 500 метри. Таков астероид би предизвикал поплава во Канзас Сити“ (стр. 60).

Дали Исус можеби рекол дека народите ќе бидат исполнети со тага, со страв, збунетост и во неизвесност поради паѓање на ѕвездите? Не, Тој рекол дека луѓето ќе бидат опфатени со тага, страв и збунетост поради бучавата на морето и ударите, разбивањето на морските бранови. Newsweek кажува дека астероид во океанот навистина ќе предизвика „морска бучава и силни бранови (цунами)“. - Да, тогаш тие (морето и брановите) ќе ги преминат своите граници, навлегувајќи со силни налети длабоко во копното и оставајќи зад себе пустош.

Значи, планетата Земја се наоѓа на праг на криза на вековите каква што не постоела на неа уште од потопот, последна криза, придружена со заслепувачки несреќи и колосални, галопирачки катастрофи и катаклизми, ненадејни, страшни и неочекувани. Исус преткажал паѓање на ѕвезди, мрачни денови и големи бранови, цунами, исплашен човечки род, тага и метеж меѓу народите (Лука 21,25,26), преткажал време на сеопшта неволја која ќе го загрози опстанокот на човечкиот род.

Зријќи знаци кои го најавуваат крајот

„Природните катастрофи се сè почести и пожестоки, како во богатите, така и во сиромашните земји, уништувајќи животи, инфраструктури, институции и државни биланси. Тоа е еден експлозивен коктел кој може да создаде опасен вакуум на подрачјето на светската безбедност... гладот и порастот на нивото на морето се закана за мирот и безбедноста во светот“, изјава на Бан Ки-моон, секретар на Советот за безбедност при ОН.

Во печатот и во јавните гласила сè почесто се среќаваат написи и изјави на познати луѓе од типот: „Насекаде низ светот завладеаја сцени на катастрофи како од филмови!“

На светот сè е во движење. Злокобни се знаците на времето. Веќе се гледаат контурите на идните страшни настани. Се подигаат виори. Кој може да ја чита иднината? Каде е сигурноста? Нема сигурност во ништо што е човечко и земно. Луѓето бргу се редат под знамето што го избрале. Возбудено чекаат и ги посматраат движењата на своите водачи.

На повидок се и други знаци и знаменија кои галопираат, силни мегафони кои викаат за да нè разбудат и да ни помогнат да ги видиме блескотните зраци на вечната зора што веќе рудее и го најавува најголемиот и најславен настан не само за нашата планета Земја, ами и за вселената - вториот адвент, скорашното второ Христово доаѓање. Читаме дел и од тие знаци што ги кажал нашиот Спасител, а ги запишале евангелистите Матеј и Лука во своите евангелија: „Ќе чуете за војни и гласови за војни... ќе се дигне народ против народ и царство против царство, и ќе има глад, помор...“; „народите се разгневија, но дојде и твојот гнев...“ (Матеј 24,6.7; Лука 21,10.11; Откровение 11,18).

1. Војни

Наскоро на нашиот свет ќе се случат огромни промени и последните движења ќе бидат многу брзи. Светот не ќе може да фати чекор со нив, избекумен е и во паника. Нашиот Спасител најавува војни и гласови за војни; се дига народ против народ и царство против царство (држава против држава). Настапуваат последните денови кога „народите се разгневија“ поради своите неостварени амбиции, претензии, мегаломански желби и идеи за регионална и светска доминација и, оптоварени со историското минато, сега си ги расчистуваат нерасчистените сметки, решени по секоја цена да си го наплатат долгот и да се одмаздат за неправдите што им биле нанесувани со години и векови. Во срцата на народите беснее незауздан, јаростен гнев кој ќе бликне како вулкан и светот ќе го претвори во општо крваво поприште на најстрашни судири и колежи, чиешто грозоморни сцени не ќе може да ги опише ниту највештото човечко перо. Ги читавме Христовите зборови кој кажува дека стравотии се пред нас од кои „луѓето ќе умираат“.

Да го прочитаме и следното пророштво од Апокалипсата: „Тоа се демонски (ѓаволски) духови, кои прават чуда и одат кај царевите на целиот свет за да ги соберат за војна во великиот ден на Семоќниот Бог... И ги собраа на место еврејски наречено Армагедон“ (Откровение 16,14.16).

Што забележуваме? Ѓаволските духови „одат кај царевите на целиот свет“ - не само кај одделни народи, туку кај народите на цел свет „за да ги соберат за војна“ - не на мировна конференција, не да преговараат за мир, туку ги собираат за војна, ги собираат за да војуваат едни со други до истребување и, како што рековме, еднаш за секогаш да си ги расчистат нерасчистените сметки, да си ги наплатат ненаплатените долгови. Тоа е оној прочуен апокалиптички Армагедон кој го среќаваме и во воената терминологија со кој воените стратегии ја означуваат последната решавачка битка на оваа земја, за конечна пресметка меѓу народите, битка која ќе ги фрли

во сенка сите досегашни безбројни крвави, сурови и свирепи војни и битки што се воделе на оваа земја.

Се лажеме себеси и другите ако мислиме дека на нашата планета Земја ќе настапи ера на мир, дека државниците ќе успеат светот да го воведат во мирно пристаниште каде што нема бури и луѓи. Ги цениме и сесрдно ги поддржуваме настојувањата и напорите на благородните светски водачи кои со сета сила се трудат да обезбедат траен и стабилен мир во светот, но Библијата зборува поинаку за нивните резултати: „Кога ќе велат ‚мир и безбедност‘, тогаш ненадејно ќе се урне врз нив погибел, како породилни маки кај бремена жена, и не ќе можат да избегаат“ (1. Солуѓаните 5,3).

Гледајќи го тоа страшно време, пророкот Еремија извикнува: „Утробо моја! Утробо моја! Боледувам, срцето ми се кине! Ми трепери душата! Не можам да молчам, зашто слушам звук на труба, боен вик. Зло по зло, цела земја опустува“ (Еремија 4,19.20).

Голем немир ги зафатил народите, светот е како зовриено море; огромна лавина од нескротлив гнев, свирепа омраза, воен дух и порив за меѓусебна одмазда се заканува наполно да го истреби човештвото.

Времето е зајазлено, светот е вознемирен, иднината е бесперспективна, неизвесна и мрачна; човештвото е дезориентирано, човекот е исплашен, состојбата е хаотична, очајна и, како што кажавме, сè во светот врие како во котел.

Од каде сето ова? Дали оваа тешка состојба, овој сесветски вриеж, ни падна од небото во вид на кисел дожд или ни никна од земјата како грд плевел? Не! Од небото не паѓаат проблеми, ниту пак тие никнуваат од земјата. Луѓето сами си создаваат хорори и невозможни состојби за преживување. Зошто? Затоа што човекот ја губи својата човечност и сите човечки квалитети што го одликуваат како човек и сè повеќе станува нечовек. Народите се однародуваат и одродуваат, луѓето се отчовечуваат и обесчовечуваат, се празнат од своите внатрешни вредности и се претвораат во празна черупка без внатрешна содржина. И токму тоа е причина за ова денешно зајазлено време и за овој вриеж во светот.

Божјата книга, Библијата, последните денови и крајот на светот ги поврзува со „тешки времиња“ кои настануваат како резултат на човечката нечовечност и неговата отчовеченост, прикажувајќи ни ја моралната слика на последното човечко поколение кое ќе живее во тие денови: „Знај го ова: во последните денови ќе настапат тешки времиња, зашто луѓето ќе станат себични, среброљупци, фаленичари, горделиви, пцујачи; непокорни на родителите, неблагодарни, несвети, без љубов, непомирливи, злобни, клеветници, избувливи, свирепи, непријатели на доброто, предавници, безобсирни, надуени, повеќе сластољубиви отколку богољубиви; ... исполнети со секаков вид неправедност, пакост, алчност, злобност; полни со завист, убиства, расправии, лукавства, подмолност, озборуваачи, ... богомрсци, дрски, надмени, ... измислувачи на зла, ... без разбирање, вероломници, немилосрдни; ... полни со блудство, нечистота, бесрамност, идолопоклонство, вражање, непријателства, препирки, љубомора, излив на лутина, ... несогласување, делби, ... пијанство, разуздани гозби...“ (2. Тимотеј 3,1-5; Римјаните 1,29-31; Галатите 5,19-21)

Тоа е реална слика за денешниот човек, за денешното поколение кое живее во пророчките „последни денови“, кога ќе настапат „тешки времи-

ња“, кога луѓето ќе бидат проникнати со екстремна себичност, со егоизам и со невидена злоба и пакост, кога никој не ќе може со никого, кога секој секому нешто му должи, му пречи, со постојана тенденција секој секого да го потисне и да го турне од патот. Време на сестрана ненаситност и кариеризам, крупен расчекор меѓу нереалните желби и можностите, несоодветство меѓу планираното и непостигнатото, меѓу очекуваното и неоствареното, што е причина за лута жалост и за длабоко незадоволство.

„О кутар човеку, гревот од тебе направи деформирано чудовиште! Бог те создаде ‚малку помал од ангел‘, а гревот те направи малку подобар од ѓаволот“, ќе каже Цозеф Алејн, а рускиот поет Јосиф Бродски ќе го дополни: „Човекот е пострашен и од својот костур.“

Ние се наоѓаме во железен период од светската историја. Непријатели сме едни на други. Омразата е во силен подем, чијашто генеза е расна, религиозна, национална, политичка, идеолошка... Таа омраза е извор на судири, на одмазда, на војни... Светот е зафатен со големи неволји чијшто крај е непредвидлив. Страдањата и неволјите на светот, како што кажавме, не доаѓаат ниту од небото ниту пак никнуваат од земјата. Нивната генеза лежи во самите нас. Ние сме тој перманентен извор на судири што водат во период на невиден варваризам кога луѓето еден на друг ќе си ги вадат очите и ќе војуваат едни со други до истребување. „Од каде се војните и од каде се караниците меѓу вас?“, прашува апостол Јаков, и продолжува: „Не доаѓаат ли од вашите похоти што војуваат во вашите органи?... Завидливи сте и не можете да добиете; затоа се борите и војувате... Барате со лоши цели, за да го трошите на вашите похоти“ (Јаков 4,1-3).

Во нашето очајно, бесперспективно време, младите, па и постарите, за да побегнат од реалниот живот и свет, за да се растоварат од претешкиот секојдневен товар што ги притиска и од песимизмот што ги проникнува, и за неколку мига да доживеат макар и привидна среќа, посегаат по дрога, што ги води во уште поголем очај, чемер и јад, струполувајќи ги во амбис од кој речиси нема излез.

Во 2002 година проценето е дека 19,5 милиони Американци користат забранета дрога. Меѓу младите од 12-17 годишна возраст 11,6 проценти користат забранета дрога. Дрогата, во спрега со криминалот и тероризмот, кои во голема мера произлегуваат од неа, се повеќе од рак-рана која го уништува ткивото на човечкото општество, рак-рана која станува сè потежок светски проблем со кој тешко се справуваат и државите, зашто не ретко во нив се инволвирани и зад нив стојат високи функционери на одделни влади, па и цели влади на одделни држави за да ги постигнат своите политички и кој знае кои сè други цели. Значи, светот се соочува со организиран и со државен тероризам и криминал, кои ја поткопуваат стабилноста и водат во војна. Тоа е орудие во рацете на илјадници моќници кои контролираат многу профитни области од животот со високи финансиски ефекти, збогатувајќи се нечесно на сметка на најобичните луѓе и сиромасите. Ситуацијата на ова поле е драматична. Проблеми, проблеми, проблеми на сите страни! Како што рековме, и да повториме - силен подем на криминал, војни, тероризам, корупција, развод на бракови, сирачиња, убивање, силување, малтретирање, дрога - и списокот оди во бесконечност. Правниот систем веќе речиси и не функционира во општествата во кои владее законот на послоните и побогатите. Мито и корупција го проникнуваат цел свет.

2. "Ајде сега, вие богати, плачете и липајте... своето богатство го натрпувајте во последните денови!"

Економијата во светот е во криза. Најголемите економски сили, како што се САД, Јапонија и други, се во страшни долгови, а некои и во колапс. Неразвиените земји и да не ги споменуваме. Големите политички и економски промени не донесоа голем напредок во источните земји. Затоа цвета црната берза, шверцот, економскиот криминал, кражбите итн. Нема веќе економска стабилност и рамноправност. Разликата меѓу богатите и сиромасите во светот е сè поголема. Раслојувањето на населението на екстремно богати и сиромаси станува неподносливо. Светскиот капитал со рапидна брзина преминува во рацете на малцинството.

Енормно се зголемува мнозинството луѓе кои грчовито се борат со екстремна сиромаштија, со неможност да преживеат, што кај нив создава длабоки депресии, силни фрустрации и негативен набој, непрекратна потенцијална подготвеност за одмазда, за немир и бунт против ограбувачите кои го стекнале тоа богатство на нивна сметка во „последните денови“, како што кажува апостол Јаков во своето послание:

„Ајде сега, вие богати, плачете и липајте за неволјите што идат на вас. Вашето богатство изгни и молци ја изедоа вашата облека. Вашето злато и сребро ‘рѓосаа, а нивната ‘рѓа ќе биде сведоштво против вас и како оган ќе ги голтне вашите тела. Вашето богатство го натрпувајте во **последните денови**. Ете, заработката на работниците, кои ги ожнаа вашите ниви, што вие им ја задржавте, и викотниците на жетварите, дојдоа до ушите на Господа над војските. На земјата живеете раскошно и разуздано; ги згоивте своите срца како за ден на клање. Го осудивте, го убивте праведникот, а тој не ви се противи“ (Јаков 5,1-6).

Очигледно е дека ова пророштво зборува за огромната алчност на богатите кои своето богатство го стекнале на неправеден начин во „последните денови“ на сметка на сиромасите. Економистите знаат да ни објаснат како светскиот капитал се прелеал во нивни раце.

Ако имате можност да ги посетите Кајманските Острови во Карибите, водичот ќе ви објасни дека на Кајманите постојат над 240 банки во кои добар дел од најбогатите луѓе во светот своето богатство го чуваат токму во тие банки. Но, водичот ќе ви каже уште нешто што зачудува! Тие богати луѓе често доаѓаат таму и од службите на банките бараат да им ги отворат нивните сефови за да проверат дали нивниот капитал стои во нив. Повремено со свои очи проверуваат дали нивните драгоцености (скапоцености) се тука и со свои раце ги бројат и пребројуваат златниците, доларите, еврата... за да се уверат дека се на купче, дека не фали ништо, да се уверат дека своето богатство го сместиле на безбедно место, сигурни дека си обезбедиле богатство за внуци, правнуци, за педесетто и стото колено по нивната смрт.

Но пророштвото кажува поинаку: „Вашето богатство изгни и молци ја изедоа вашата облека. Вашето злато и сребро ‘рѓосаа, а нивната ‘рѓа ќе биде сведоштво против вас и како оган ќе ги голтне вашите тела.“ Со други зборови, вашето неправедно богатство пропадна, и вам ќе ви остане само лута жалост и казна за вашата алчност, за вашата немилост и неправда кон сиромасите, кон народот што сте го ограбиле. Божјата заповед кажува „Не

кради“, а вие сте краделе. „Ајде сега, вие богати, плачете и липајте за неволјите што идат на вас.“ „Секој што краде, ќе се истреби!“ „Ниту нивното сребро, ниту нивното злато, не ќе може да ги спаси во денот на Господовиот гнев.“ (Захарија 5,3; Софонија 1,18)

Постои ли можност за спасение и за ограбувачите, во случајов за богатите кои ги ограбиле сиромасите, кои го ограбиле народот во последните денови? Секако, можност за спасение Бог им дава и на најголемите злосторници, па и на ограбувачите. Што треба да сторат тие за да се спасат? Ќе ни каже Бог во својата Реч:

„Ако тој грешник го врати залогот, ако го поврати ограбеното, ако оди по законот на животот, и не прави ништо лошо - тогаш тој ќе живее, нема да умре. Ниеден од гревовите што ги направил нема да му се спомнат; тој почнал да живее по закон и по правда, тој ќе биде жив.“ „Тој треба да го врати она што го украде, или сосила го присвоил, или повереното што му било дадено на чување или што го нашол како загубено“, нека го врати! (Езекил 33,15.16; 3. Мојсеева 6,4).

Бог ги повикува и ги охрабрува сите богати, кои ограбиле, кои се збогатиле на сметка на сиромасите, на сметка на народот, да се покаат и да го вратат тоа што го украде, што го ограбиле. Бог ќе им го прости тој грев.

Како треба да постапи ограбениот народ со еден таков ограбувач кој ќе собере сили и храброст јавно да го признае тој свој грев и јавно ќе го врати тоа што го ограбил? Народот треба од срце да му прости, а државата да му направи споменик и да го прогласи за херој еднаков со најголемите херои кои во текот на некоја жестока битка својот живот го изложиле на смртна опасност, влегле во оган од куршуми и ги спасиле своите соборци од сигурна смрт.

Хуманост. Хуманоста не само што не напредува ниту за една педа, туку се појавуваат чудни патопсихолошки синдроми кај целото човештво. Секој ден сè повеќе расте апатијата, депресијата, меѓунационалната и меѓучовечката омраза. Сè поголем е бројот на ужасни и гнасни масакри и злосторства. Ужасна е и самата помисла, а камоли да се види што сè се подготвени да направат некои болни умови. Сè повеќе има психички нарушувања, дури и меѓу просечното население.

Онаа малку преостаната човечност во нормалниот живот денес сè повеќе исчезнува. Комшиите, особено во градовите, веќе и не се познаваат. Браковите се во страшна криза, роднините ретко некаде се согласуваат, пријателствата се ретки, освен во случај на заеднички интереси, а јазот меѓу генерациите - родителите и децата - сè повеќе расте. Во сето тоа нема ни збор за некоја хуманост и рамноправност во која секој ќе зема колку што му треба, а да производи колку што може. Еднаквоста, братството и единството се покажаа само како утопија.

Моралот. Сите досегашни системи на светскиот морал дефинитивно паднаа во вода и се погазени од порастот на порнографијата, проституцијата и сите облици на перверзија (лезбијство, хомосексуалност, педофилија, содомија итн.). Во јавноста сосем малку се дига глас против тоа. Истото јавно и мошне настојчиво и силно го промовираат најголемите филмски компании, светските списанија, училиштата и другите масмедиуми.

Денес речиси и да нема млади кои веќе од 12-13 години немале сексуални искуства. Дури и во воспитно образовните институции тоа се прифаќа како нормална појава. Многу родители исто така тоа го прифаќаат дури и со одобрување. Меѓутоа, последиците главно се тешки психички фрустрации, вонбрачна бременост, проституција, силециство, сексуално манијаштво, како и голем процент на самоубиства. Во таквиот систем бракот се смета за застарена установа, а семејниот живот за надминат. Секако, некој стои зад сето тоа.

Нашиот свет направи крупни научно вселенски и технички исчекори, но морално наполно е деградиран.

3. Се распаѓа јатката на општеството - семејството

Во контекстот на пророштвата за последното време ги приведуваме и следните Христови зборови: Се дига татко против син и син против татко, мајка против ќерка и ќерка против мајка, свекрва против снаа и снаа против свекрва (Лука 12,53), секој секому му е виновен и се дига секој против секого... Пукаат венчалните прстени и се распаѓа бракот, таа најинтимна човечка заедница од Бога предвидена и дадена за добро на човекот. Младите во брак стапуваат со рајски претстави за брачниот живот, со идила и соништа за рај на земјата, со огромни, оптимистички и копнежливи очекувања за среќа со највисоки дострели, а бракот го напуштаат јадосани, изневерени, со чемер, со силен бес и војна во срцето. Се распаѓа семејството, јатката на општеството, се распаѓа човечката заедница, се распаѓа светот.

Да ги слушнеме овие статистички податоци за развод во светот. Русија има најголема стапка на развод - околу 60 проценти од браковите завршуваат со развод. Соединетите Држави се на второ место со 51 процент на развод, што значи повеќе од една половина од браковите во Америка пропаѓаат. Шведска, Норвешка и Велика Британија не заостануваат многу, со стапки на развод од 48, 44 и 42 проценти. Болно вистинито, браковите се во неволја. А кога бракот трпи, кој уште е погоден? Секако, децата! Само во Соединетите Држави бројот на деца што живеат со еден родител се зголемил од 10 проценти во 60-тите години на минатиот век на речиси 30 проценти во 2000-тата.

Децата од дом со еден родител имаат повеќе здравствени проблеми, поголема склоност кон самоубиство, кон емотивни и ментални состојби и два пати повеќе изгледи да развијат психијатриски нарушувања и зависност од дрога во однос на другите деца. Секако, ако го имате Исуса, тоа не мора да биде така.

4. Ке има знај

„Наспроти помошта, во Африка сè повеќе бегалци, гладни, жедни и болни“ - читаме во печатот и слушааме во јавните гласила.

Според пророштвото, „последните денови“, покрај другите неволји, ќе ги притиска и тежок глад, ламја која се заканува да го голтне човештвото!

Прекумерна населеност: Научниците предупредуваат на еден од сериозните проблеми: проблемот на популацијата која сè повеќе расте во сиромашните земји.

Институтот за популација го опишува наглиот пораст на населинето во сиромашните земји на светот како „најитен глобален демографски проблем“. Светската популација за првпат го достигнала бројот од една милијарда во 1830 година. Но, слушнете го ова! Било потребно да поминат само 100 години таа двојно да се зголеми, на 2 милијарди до 1930 година, и само уште 30 години - до 1960 година, да го постигне бројот од 3 милијарди. Во минатите 50 години глобалната популација пораснала за повеќе од 250 проценти, така што денес таа бројка изнесува 7 милијарди, а можеби и повеќе. Сега вкупниот број на светското население годишно се зголемува за 80 милиони, што значи, за десетина години светското население ќе се зголеми за уште една милијарда нови души кои треба да се прехранат. Во светот уште сега се чувствува евидентен недостиг од храна и државите веќе ги зафаќа паника поради тоа. Жалосен е фактот што земјите кои најмногубројно растат не се во состојба да го прехранат своето население. Се прашуваме, како ќе се справи Индија со своите повеќе од една милијарда жители дури и во блиска иднина? Или нејзиниот сосед, Кина? Ќе можат ли да нахранат толкаво мноштво гладни усти?

Мнозина во сиромашните земји и сега умираат од глад и од неисхранетост, а што ли ќе се случи во иднина, во таква несигурна иднина каква што го очекува светот? Бог да ни е на помош!

Не е наша намера овде да наведуваме некакви статистички податоци и бројки за бројот на луѓето и децата кои гладуваат и кои дневно или годишно умираат од глад, зашто такви податоци секојдневно објавуваат дневниот печат и извештаите на светските организации задолжени за следење на таа проблематика. Нашите читатели постојано се бомбардирани со такви информации од мас-медиумите.

Наша цел и обврска пред нашите ценети читатели е да укажеме на библиските пророштва кои кажуваат дека ќе има глад, временски лоциран и поврзан со последните денови, дамоклов меч кој visi над главите не на милиони, туку на милијарди луѓе денес во светот. Гладот е проблем кој го мачи и му задава страв на целото човештво, зашто станува универзален проблем кој, според пророштвото, ќе ја зафати целата планета, а не само одделни делови или региони на Африка и на земјите на Третиот свет.

Пророштвото за глад е дадено во контекстот со другите пророштва и се јавува во заемна спрега со нив - со земјотресите, со поплавите и сушите и со другите непогоди и катастрофи што ќе ја пустат нашата планета.

„Проклетство ја проголта земјата... „Опустошено е полето, тагува земјата, оти е уништено житото.“ „Сите дрвја по полето се исушија; поради тоа и радоста кај синовите човечки исчезна.“ „Изгниени се зрната во своите луспи, запустени се житниците.“ „Ете, стенка добитокот, нажалени одат стадата говеда, зашто нема за нив пасиште... бидејќи секна водата во потоците и оган ги изгоре пасиштата...“ „Песните црковни во оној ден ќе се претворат во ридање, вели Господ Бог; ќе има многу трупови, ќе ги фрлаат насекаде молчешкум“ (Исаија 24,6-9; Јоил 1,10-12.17-20; Амос 8,3).

Земјата е тешко болна, смртно ранета. Нејзиниот стопан, човекот, крајно несовесно стопанисува со неа. Безмилосно ја искористува и максимално ја исцрпува и ограбува, без да ја негува. Грдо го извалкал нејзиното лице. Насекаде ја дупчи за да извади што поголеми количества јаглен и нафта од нејзините пазуви; во нејзините подземни лаборатории активира

нуклеарни бомби со огромна сила, чиишто гигантски експлозии вршат тектонски нарушувања во нејзината кора и ја вознемируваат нејзината утроба. Луѓето безмилосно ги сечат нејзините шуми, ја загадуваат нејзината почва, нејзините води и воздухот, без да ѝ дадат време и можност да здивне и да закрепне од тие силни, а можеби и последни удари што ѝ ги нанесуваат секој ден, и да се регенерира. Човекот сее проклетство на земјата, а бара таа да му возврати со благослов, што не е можно. Тој ја сече гранката на која седи.

Исаија 51,6 кажува: „Земјата ќе остарее како облека.“ Планетата се наоѓа на раб на еколошка пропаст. Шумите, енергијата и земјата се трошат многу побргу отколку што земјата може да се обновува. Природните средства на земјата се како „куп пари од кој секој граба со затворени очи, но тогаш купот исчезнува.“ Тоа е вистина. Земјата старее. Околината е загадена. Се трошат природните ресурси, а луѓето умираат од глад поради недостиг од храна и вода.

Само еден Боинг 707 при прелетувањето преку Атлантикот троши 35 тони кислород. А колку илјадници авиони, и посилни од Боинг 707, секој ден крстосуваат под небесниот свод, и колку илјадници тони кислород трошат само тие! А каде се оние силни милиони коли со мотори со внатрешно согорување кои согоруваат безброј тони нафта секој ден, за што трошат баснословни количества кислород. Згора на тоа, тука се безбројни фабрики, термоцентрали и други капацитети и безброј милијарди живи суштества кои непрекратно трошат кислород. За да се регенерира тој потрошен кислород, потребни се големи површини шума, што, за жал, сè помалку ги има.

Исчезнуваат дождовните (влажните) шуми на земјата. Научниците ни кажуваат дека дождовните шуми некогаш покривале 14 проценти од земјината површина, но сега се намалени на само 6 проценти. Ако уништувањето продолжи со сегашната брзина, остатокот од дождовните шуми ќе исчезне за помалку од 40 години.

Од економски причини, нашата планета секоја година губи илјадници квадратни километри шума, а како резултат на сè поизобилните кисели дождови и други неизлечливи болести, половината од преостанатиот дел на растителниот свет е заболен од смртоносни болести. - Страшно, зар не? Наскоро нашата, некогаш зелена и прекрасна планета, ќе стане наполно гола, грда пустина, на која ќе нема доволно количество кислород за дишење и на која тешко ќе се живее. Уништени се илјадници видови живи суштества и секој ден продолжува нивното уништување - исчезнуваат микроорганизми, инсекти, птици, животни... кои ја красат нашата планета со својата убавина и милна музика. Се предвидува дека речиси половина од животинските видови на светот можат да бидат уништени или доведени во сериозна опасност во текот на следните дваесетина години.

Бидејќи е нарушен стандардниот состав на воздухот во полза на јаглеродниот диоксид и другите состојки на сметка на кислородот, нарушен е и милениумскиот стандарден температурен режим на атмосферата, при што постојано глобално се зголемува температурата на целата планета, предизвикувајќи при тоа катастрофални последици - редистрибуција на топлотната енергија на планетата, во чиишто рамки се поместуваат границите на вековно утврдените климатски појаси, и настанува интензивно топење на ледниците сместени далеку во северните и јужните предели и алармантно пока-

чување на нивото на морето кое ќе прибере во своите пазуви безброј приморски градови и пониски крајбрежни области.

Да го споменеме овде и ефектот на стаклена градина кој им задава силни главоболки на луѓето и нагло то ширење на границите на пустинските предели кои за кусо време ќе проголтаат цели држави во Африка и на други места.

Драстичните промени во климатскиот режим на нашата планета предизвикуваат и катастрофални суши, чиишто последици ги чувствуваат милиони луѓе во цел свет. Пресушуваат извори, бунари, реки и езера, и многу плодни предели преминуваат во пусти, безводни и неплодни места, непогодни за живеење.

Сушите од своја страна се извонредна почва за колосални безмилосни пожари што беснеат низ цел свет и голтаат стотици илјади квадратни километри шуми за кои биле потребни стотици години да израснат, оставајќи зад себе соголени планини и предели, што е огромна, ненадоместлива штета и многу грда и мачна глетка. Се соочуваме со такви ненадејни пожари кои се разгоруваат насекаде и кои никаков човечки напор не ќе може да ги угаси. Ќе гори природата, но и најубавите палати ќе ги голта оган.

Нашата сина планета Земја, сина поради изобилните количества вода, веќе чувствува евидентен недостиг од чиста вода. Кажавме дека нејзиниот стопан, човекот, крајно несовесно стопанисува со неа. Грдо го извалкал нејзиното лице. Во голема мера ја оштетил нејзината почва и воздухот, ги уништил нејзините шуми и животни, ги загадил нејзините води. За интензитетот на загаденоста на водите речовито зборува податокот дека пестициди се пронајдени и во јајцата на антарктичките пингвини. Веќе денес многу мали количества на чиста вода за пиење му стојат на располагање на човекот, а и тие мали количества секој ден уште повеќе се намалуваат, така што водата, повеќе отколку храната, станува проблем број еден за многу региони во светот и извор на судири меѓу многу народи.

Значи, покрај гладот, како знак на последното време, недостигот на вода - жедта - е уште поголема ламја што му се заканува на нашиот свет.

Од друга страна, како резултат на глобалните климатски промени, многу подрачја на светот добиваат преголеми количества водни талози кои предизвикуваат страшни поплави кои собираат силен данок - оставајќи зад себе своевиден пустош.

Настануваат и померања и дислокации на топлите морски струи, а тоа, пак, генерира силни климатски промени во цели региони.

Овде сакаме да укажеме на пророштвото според кое Бог ќе го повика на одговорност човекот поради неговото несовесно стопанисување со земјата што му ја ставил на располагање кога му заповедал „да ја обработува и да ја чува“ (1. Мојсеева 2,15). - Да ја чува, не да ја уништува. Пораката е јасна: Бог „ќе ги уништи оние што ја уништуваа земјата“ (Откровение 11,18).

5. Помори

Во „последните денови“ човештвото ќе го мачат помори и болести - кажува нашиот Спасител. И тоа е еден од знаците кој укажува на близината на крајот. Точно е дека отсекогаш имало болести и епидемии кои многупати во историјата десеткувале одделни народи и цели региони на светот.

Чумата од минатите векови, која задавала страв и трепет кај народите, немоќни да се справат со неа, и денес се прикажува со скелет на жена наметната со црнина и со коса во раката која коси и уништува. Луѓето во минатото стоеле немоќни и пред туберкулозата и пред многу други болести за кои денес се верува дека се под контрола. Но, колку и да биле опасни и страшни тие болести од минатото, споредени со оние со кои ќе се соочува човештвото во „последните денови“, во најмала рака се безначајни.

Пророштвото најабува силни болести од кои ќе се повива, ќе стенка и офка не само човештвото, ами и животинскиот и растителниот свет. „Проклетство ја голта земјата“ - кажува Божјиот пророк (Исаија 24,6).

Споменатите болести од минатото, за кои се верувало дека ќе бидат закопани во архивите на современата медицина, денес се во подем. А соочени сме и со нови, во минатото непознати болести, пред кои и најсовремената медицина стои со врзани раце, немоќна да се справи со нив, да ги совлада и да ги стави под контрола.

Медицината, иако напредува со крупни чекори, болестите напредуваат со уште покрупни, така што таа не може да фати чекор со нив. Ракот и сидата се во силен подем - страшни и засега неизлечливи болести, и целото човештво го обременуваат со страв и неизвесност. Особено сидата е тешко бреме под кое стенкаат и веќе исчезнуваат цели држави. Таква е денешната состојба, а каква ќе биде утрешната - кој може да ја опише?

Покрај тоа што земјата ќе ја пустат силни земјотреси, циновски морски бранови и поплави, грозоморни вулкани и пожари, тешки суши, ужасни урагани, циклони, тајфуни и торнада, неа ќе ја пустат и старите и нови, и познатите и непознати, страшни, пострашни и најстрашни болести од кога и да е, зашто така кажува пророштвото. Тоа е дел од горчливата чаша што ќе ја пие човештвото. Зошто, зошто, зошто? - прашање на кое веќе почнуваме да бараме и да дадеме библиски одговор.

Литература:

1. Newsweek, 23 ноември 1992, стр. 3
2. Исто

МРАКОБЕСИЕТО НА ГРЕВОТ

Грев - грд и одвратен, најгрд и најодвратен збор, феномен со колосално разорно дејство, извор на сите опишани и неопишани, познати и непознати зла, неволји, катастрофи и катаклизми, причина за најстрашните громомори и за најцрните мракобесија низ кои поминувала и ќе помине нашата планета во последните денови, најсилен експлозив и најотровен отров кој разурнал милиони нагасаки и хирошими и отрул милијарди луѓе. Поради гревот човештвото пиело, пие и ќе пие бигор и жолчка, и поради него ќе исчезне и ќе замине во неврат, како што се случувало тоа со многубројни цивилизации кои ја газеле нејзината почва, да споменеме само некои од нив!

Читаме на светите страници на Божјата реч за претпотопната генерација: „Тогаш Господ рече: „Мојот Дух нема довека да се бори со човекот, зашто тој е телесен, па векот нека му биде сто и дваесет години.‘... Господ виде колку е голема човековата расипаност на земјата и дека секоја мисла во неговата памет секогаш е само зло. Господ воздивна и се натажи во своето срце дека го создаде човекот на земјата, па рече: „Ќе ги истребам луѓето што ги создадов на земјата - од човекот до сверот, ползачите и птиците во воздухот - зашто се покајав што ги создадов.‘...“

Во Божјите очи земјата беше се расипала; земјата се наполни со насилство. И кога Бог виде како се расипа земјата - та секое суштество на земјата се изопачило - Бог му рече на Ное: „Решив да им ставам крај на сите суштества, зашто земјата се наполни со насилство; и, еве, ќе ги уништам заедно со земјата... Еве, јас ќе пуштам потоп - води на земјата - за да загине секое суштество под небото, сè во што има животен дух: сè на земјата треба да загине.‘“

Бликнаа сите извори на бездната и се отворија сите небесни брани. И удри дожд да паѓа по земјата четириесет денови и четириесет ноќи... Водите поплавуваа сè посилено и растеа над земјата така што ги покрија сите највисоки планини под небото. Загинаа сите суштества што се движеа по земјата: птиците, добитокот, сверовите, сите лазачи и сите луѓе. Сè што имаше животен дух во своите носалки - сè што беше на копното - загина. Беше истребено секое суштество од земјината површина: човекот, животните, лазачите и небесните птици, сè беше збришано од земјата. Остана само Ное и оние што беа со него во бродот. Водите се задржаа над земјата сто и педесет денови“ (1. Мојсеева 6,1-22; 7,1-24).

Станува збор за најголемата досегашна катаклизма што го погодила овој свет - за потопот.

Страшно и жално! Кај ниту еден единствен човек на таа силна претпотопна генерација и цивилизација, која броела можеби многу милијарди луѓе, освен кај Ное и неговото семејство, Божјето око гледало и не можело да види ништо добро - буквално ништо добро! „Секое суштество на земјата се изопачи и секоја мисла во неговата памет секогаш беше само зло.“

Претпотопната цивилизација скршнала од патот и застранила на зла, гнасна и кобна беспатица. Човештвото ја загубило целта на своето постоење како човештво, а со тоа и причината за своето постоење. Човекот е создаден да биде човек, и ништо друго, и тој, или ќе биде човек, или нема за што да постои. Ако е до животни, Бог создал животни. Но човекот е создаден како човек и тој мора да биде и да остане човек. Тој не смее да стане животното ниту свер, зашто во спротивно, ја губи целта на своето постоење и нема причина да постои.

За жал, тоа се случило со претпотопната цивилизација. Толку длабоко потонале во грев и беззаконие, во толкава мера се изопачиле, што ги загубиле сите човечки особини и морални квалитети што ги изделуваат луѓето од животните и сверовите. Надворешно гледано, анатомски, тие личеле на луѓе, но кај нив наполно исчезнал внатрешниот човечки лик, се обезличиле, се испразниле од внатрешните човечки вредности, станувајќи празна черупка од која истекла внатрешната содржина и почнале да живеат живот недостоен за едно човечко суштество создадено според Божиот лик, изедначувајќи се со животните.

Бог не можел повеќе да го поднесува тоа. Им дал време од сто и дваесет години и ги повикувал на покајание, но попусто. Пуштил потоп и, „сè што имаше животен дух во своите носалки - сè што беше на копното - загина. Беше истребено секое суштество од земјината површина: човекот, животните, лазаците и небесните птици, сè беше збришано од земјата.“ - „Плата за гревот (за беззаконието) е смрт“ (Римјаните 6,23).

Библијата за сексуалните изопачености

Имаме друг случај, сличен со претпотопниот, со ист епилог. Се работи за два познати библиски града, за Содом и Гомор и за околните градови. Господ пратил во Содом и Гомор двајца ангели да направат извештај за нивните гревови. Кога тие пристигнале во Содом, ним им укажал гостопримство во својот дом единствениот праведник во тој град, Лот. Но, што се случило? „Уште не беа легнале, да одморат, кога жителите на градот, содомците, млади и стари, целиот народ до последниот човек, ја опкружија куќата. Го викнаа Лота и му рекоа: ‚Каде се луѓето кои дојдоа ноќеска кај тебе? Изведи ни ги, за да ги познаеме (да вршиме блуд со нив)!‘ ‚Браќа мои, им рече тој, ве молам, не правете го тоа зло! Еве, имам две ќерки, до кои маж уште не се допрел. Ќе ви ги изведам нив, па правете со нив што сакате; само на овие луѓе не правете им ништо, зашто дојдоа под мојот покрив.‘ ‚Отстапи оттаму! - рекоа. - Дојде како придојденец, а веќе се поставува како судија. Сега ќе ти сториме тебе поголемо зло отколку ним.‘ И се нафрлија на вратата за да ја скршат. Тогаш двајцата (луѓе) ги испружија рацете надвор, го повлекоа Лота при себе и ја затворија вратата, а луѓето пред вратата, младите и старите, ги заслепија со блесок, така што не можеа да ја најдат вратата“ (1. Мојсеева 19,4-11).

Жителите на тие градови сите биле хомосексуалци. Гнасен и одвратен е тој грев во Божиите очи и библиски забранет: „Не легнувај со маж како што се легнува со жена, тоа е гнасно и одвратно.“ „Ако маж легне со маж како со жена, двајцата ќе направат одвратно и гнасно дело, тоа е крајна гнасотија - двајцата да се погубат.“ (3. Мојсеева 18,22; 20,13). „Луѓето ги обес-

честија своите тела и се предадоа на срамни страсти: жените го заменија природното општење со неприродно; мажите исто така, го оставија природното општење со жена и се распалија со сладострасност еден кон друг, правејќи - мажи со мажи - срамни работи...“ „Не лажете се, хомосексуалците нема да го наследат Божјето царство“ (Римјаните 1,24-27; 1. Коринќаните 6,9).

Друг инсерт од гадостите на жителите на Содом! „Лот со своите две ќерки отиде од Сигор горе и се настани во планината. Тој и неговите две ќерки живееја во пештера. Постарата ѝ рече на помладата: „Татко ни остаре, а на земјата нема маж за да влезе при нас, како што е обичај по цел свет. И така, да го испијаниме со вино нашиот татко, и да легнеме со него; така со татко ни ќе го запазиме потомството.“ Во онаа ноќ го испијанија таткото со вино, и постарата отиде и легна со татка си, а тој не знаеше ни кога легнала ни кога станала...“ - Истото се случило и со помладата ќерка. „И така обете Лотови ќерки забременија од татка си“ (1. Мојсеева 19,30-38).

Инцестот (родосквернавењето) кај нив исто така бил максимално присутен грев - случајот на двете Лотови ќерки силно зборува за оваа настраност со која биле проникнати жителите на Содом и Гомор. Бог забранува стапување во брак и во сексуални односи меѓу најблиски роднини. За степенот на сродството што треба да се почитува при стапувањето во брак и во сексуални односи читај 3. Книга Мојсеева 18. и 20. глава.

Понатаму, од сите нивни гревови, денес познати како „содомски гревови“, „содомци“, најодвратен грев, во кој потонале жителите на тие градови, бил гревот што го именуваме како „скотолоштво“ и „содомија“ - противприродно полово општење на луѓето со животните.

„Господ рече: „Голема е викотница против Содом и Гомор, бидејќи нивниот грев е претежок (премногу грд).“ „Како што Содом и Гомор и нивните околни градови, кои на ист начин, како и тие, се предадоа на блудство и одеа по други тела (вршеа блуд со разновидни тела)“ - противприроден блуд со животни (1. Мојсеева 18,20; Јуда 7).

Овие гадотии се строго забранети и санкционирани од Бога: „Да не си легнал ниту со некое животно, ќе се онечистиш од него. И жена не смее да легне под животно за да се спари со него. Тоа е гнасно и бесрамно.“ „Секој што ќе легне со добиток, треба да биде казнет со смрт.“ „Не правете ниту едно од тие гнасни нешта, зашто сите тие гнасотии (хомосексуалност, инцест и скотолоштво) ги правеа луѓето на оваа земја што е пред вас, и земјата стана загадена; за да не ве изблуе и вас земјата од себе, кога и вие ќе почнете да ја загадувате, како што ги изблува народите кои беа пред вас. Ако некој ги прави тие гадости, душите на тие што го прават тоа ќе бидат истребени од својот народ. Затоа пазете ги моите заповеди за да не постапувате според гнаските обичаи, според кои постапуваа пред вас, за да не се онечистите со нив. Јас сум Господ, ваш Бог!“ (3. Мојсеева 18,23-30; 2. Мојсеева 22,19).

Содом и Гомор на показ ни ги изнесуваат токму овие најгнасни гревови што воопшто можат да се замислат и да се направат за кои Бог кажува дека се премногу грди. И навистина, премногу се мачни за поподробно опишување и одвратни за да се именуваат со нивното вистинско име. Жителите на Содом и Гомор се спуштиле на најниско можно ниво, под кое

не можеле веќе да тонат, постигнувајќи го апсолутното дно на беззаконито и крајните дострели на гревот.

Со своите нискости и со својот грозен, развратен живот, се претвориле во гаден смет што ја загадувал земјата, во најгласен општествен кал и во одвратна смрдеа што не можела да се поднесува. Го загубиле човечкото достоинство со кое Бог го надарил и го украсил човекот кога го создал невин, непорочен, чист и свет, далеку и од помислата на тие гнасоти, со човечки образ и со човештина во срцето и карактерот, со високи морални квалитети, за да стои простум, гордо и со кренато чело пред целата чиста вселена, без да се срамува, рамо до рамо со другите светови, и заедно со нив рамноправно да ги ужива благодатите на вечноста што ѝ стојат на располагање на целата Божја вселена, чијшто дел е и нашата планета Земја. Така и со таква цел биле создадени Адам како Божји син и Ева како Божја ќерка. Но „содомците“ ја промашиле целта на своето постоење како луѓе, како човечки суштества, наполно се изродиле, се обезличиле и отчовечиле, излегувајќи од рамките на човечкото семејство каде што ги сместил Бог, и затоа немало причина и оправдание за нивно натамошно постоење. Неминовно следело нивно целосно уништување.

„Господ истури оган од небото на Содом и Гомор, и ги уништи тие градови, и сета таа рамница, сите жители во градовите и сите растенија на земјата.“ „Господ ги опсипа со својот гнев и со својата јарост.“ „Падна од небото оган и сулфур и ги уништи сите“ (1. Мојсеева 19,24.25; 5. Мојсеева 29,23; Лука 17,29). - Гнасни и одвратни гревови - соодветна казна!

Така исчезнале во пламен и заминале во неврат најрасипаните жители на најрасипаните градови Содом и Гомор. Така исчезнала во силни води и заминала во неврат најрасипаната претпотопна цивилизација на оваа планета. Зад огнот во Содом и Гомор, наместо некогашниот буен тропски растителен и животински свет, останал нов, грд и одбивен, безживотен пустински екосистем со сури камења што наликуваат на човечки фигури кои сведочат за грдото историско минато на жителите кои ја газеле почвата на тие предели.

Заедно со претпотопната генерација, силните води на потопот ја уништиле земјата како рај - извонредно богатиот, убавиот и мошне богат и разновиден растителен и животински свет - и ги нарушиле рамнотежните системи што обезбедувале еднаква, пријатна температура и клима на целата земја. Зад тие силни води на потопот останала обезличена планета со огромни песочни и карпести пустини и непродуктивни мочуришта, со непрегледни океани и мориња, со циновски планински масиви, со екстремно студени региони, со многубројни непогодни, стерилни климатски појаси, и со малку погодни предели за убаво и пријатно живеење. - Да, такви се последиците на грешните нозе што ја газеле нејзината почва.

Но, ако претпотопната генерација и цивилизација е однесена од виорот на нејзините тешки гревови, ако зад жителите на Содом и Гомор останале само сурови пустински останки и запис од кој се гадиме и гнасиме кога го читаме, тука е сега последната генерација или последната цивилизација која, со помал исклучок, ќе исчезне, заминувајќи во неврат, како и претпотопната цивилизација, како и жителите на Содом и Гомор, зашто и таа со молскавична брзина тоне во истите гревови и беззаконија и се изедначува

со нив! - Така кажува пророштвото, така кажува нашиот Спасител Исус Христос:

„Како што беше во деновите на Ное, така ќе биде и во деновите на Синот човечки... Исто така беше и во деновите на Лот“ (Лука 17,26-28).

Видовме како било во деновите на Ное. Видовме како било во деновите на Лот. „Господ виде колку е голема човековата расипаност на земјата и дека секоја мисла во неговата памет секогаш е само зло, се расипа земјата - секое суштество на земјата се изопачи.“ „Содом и Гомор и нивните околни градови се предадоа на блудство и одеа по други тела (вршеа противприроден блуд со разновидни тела).“

Претпотопното насилство и агресивност и нивната расипаност и изопачена, перверзна сетилност, како и содомскиот хомосексуализам и нивниот инцест (родосквернавење), стануваат сè посилни и поочигледни одлики и белези и на денешното поколение, кое Христос го именува како последно и ноето и содомско поколение.

Духот ни премалува кога читаме како стотици илјади жители, мажи и жени, во секој поголем град, особено на запад, се хомосексуалци. Перверзните активности, хомосексуализмот, пркосејќи им и на милениумите, во „последните денови“ е во силен подем, дрско дигајќи ја својата одвратна глава и уривајќи ги пред себе сите пречки и бариери што му ги поставуваат чесниот дел од човештвото и Библијата.

До нас допираат вести дека денес десет проценти или 700 милиони од светското население се хомосексуалци кои, заедно со оние кои пројавуваат наклоност кон хомосексуалноста, ја надминуваат бројката од една милијарда. Каде води тоа!?

Среде „просветена“ Европа, стотици илјади хомосексуалци, претежно христијани, маршираат низ улиците на поголемите градови, вршејќи силна пресија врз властите и јавноста, барајќи легализирање на истополните бракови. И, што гледаат денес нашите очи и што слушаат нашите уши? - Легализирање на овој одвратен и гнасен грев од страна на европски влади на одделни, за жал, христијански држави со највисок животен стандард и со највисока култура, често и со благослов на некои христијански црковни великодостојници. Пред очите на целата светска јавност, без никаков страв и срам, мошне свечено и помпезно, без никакво притеснување, ниту затскривање, како да е во прашање прослава на некоја извојувана победа во некоја голема и стратешки значајна битка, се склучуваат бракови меѓу двајца мажи, стапуваат во меѓусебен брак две жени.

И повеќе сојузни држави во Америка веќе ги легализираа овие бракови. Исто така и повеќе држави во светот го сторија истото тоа. А како тргнале работите, и цел свет ќе го прифати тоа. Најнов случај е Франција, изразито католичка земја, која го легализира овој брак. Стотици илјади Французи, хомосексуалци и нивни симпатизери, демонстрираа на улиците на Париз и ја присилија власта да ги озакони нивните бракови - бракот меѓу двајца мажи и бракот меѓу две жени. Тоа се католици христијани кои читаат во Библијата дека тоа е гнасно, одвратно и во Божјите очи, дека тоа е содомски и гоморски грев поради кој паднал оган од небото и ги спалил нивните жители. Тоа е претпотопен грев, грев на претпотопната генерација којашто Бог ја уништил со потоп. Несфатливо е како хомосексуалците христијани не го сфаќаат тоа.

Без никакви скрупули, луѓето отворено зборуваат, јавно го прикажуваат и масовно го применуваат оралниот и аналниот секс, што се исто така гадни, одвратни и гнасни гревови. Очигледно е дека светот станува брат на Содом и сестра на Гомор - сее исто семе и ќе жнее иста жетва!

Голема гнасотија и злосторство од највисок ранг претставува и педофилијата, сексуално малтретирање на деца. За жал, вестите кажуваат дека овој грев во голема мера е присутен и во редовите на свештениците на традиционалната христијанска Црква сега, а тоа е индикатор кој открива дека истиот грев масовно бил присутен меѓу нејзиното свештенство во минатото, кога Црквата имала апсолутна власт и доминација над верништвото. Но, за тоа опширно ќе стане збор во книгава подоцна.

Сите овие перверзни и злосторнички активности, за кои читаме и слушаме, што се одвивале и што се одвиваат и денес насекаде, за жал и меѓу свештенството и монаштвото, далеку од очите на јавноста, тајно зад завесите и ѕидовите на манастирите и другите црковни простории - илјадници такви и уште погнасни случаи, ќе излезат на виделина дури на небесниот суд.

Убавината на вистинскиот, од Бога даден секс

Сите претходни перверзни настраности и активности што ги споменавме го банализираат и вулгаризираат вистинскиот, природниот и од Бога даден секс и ја девалвираат неговата вредност, го обезвредуваат највредното во животот на човекот, она што може да му пружи вистинско уживање со највисоки дострели, уживање кое е различно од сите други уживања што ги доживува човекот во другите области од својот живот.

Сексот е една од најсветите човечки функции, под услов да се спроведува според библиските упатства. Една од причините зошто сексот е толку свет е таа што тој има способност да произведе нешто што е над моќта на секоја друга човечка функција - да создаде живо човечко суштество. Затоа уживањата што ги всадил Бог во сексот и што произлегуваат од него се уникатни и неспоредливи со уживањата од другите области во животот, зашто тие произлегуваат од единствената заедница од тој вид што ја создал Бог и што ја нарекол „едно тело“ (1. Мојсеева 2,22-24).

Бог создал машко и женско за да живеат во брачна заедница, во законит брак. Во брачната заедница, двајцата, рамноправни брачни другари, мажот и жената, стануваат „едно тело“. Тоа е природно и убаво. И само во таков, законит брак меѓу машко и женско, сексот, како дел на севкупната љубов што ја всадил Бог во срцето на човекот, има смисла и убавина и е одобрен и благословен од Бога. Бог предвидел сексот да игра многу значајна улога во животот на брачните другари. Вистинскиот секс не е нешто срамно, вулгарно, нечисто и ниско, што го понижува и што го деградира човекот. Напротив, тој го издигнува и го облагородува неговиот живот. Понижуваат и деградираат настраностите што ги опишавме.

Со вистинскиот секс Бог му го осмислува животот на човекот, му го прави интересен, му го гарнира со убави, копнежливи, пријатни и среќни, и со душа и срце очекувани и посакувани мигови. Преку таа извонредо убава, од Бога дадена и создадена активност, човекот се осознава и се потврдува себеси како личност, како човек; како што кажавме, брачните другари, мажот и жената, стануваат „едно тело“, имајќи можност взаемно, меѓусебно

да си се даруваат и споделуваат. Човекот е создаден со потреба да се споделува со друг, а бракот му дава можност таа потреба да ја задоволува.

За вистинската убавина на брачната заедница и за брачната љубов како стожер на бракот, да ги слушнеме и овие зборови од Библијата: „Нека е благословен твојот извор, и радувај се со жената на својата младост. Нека ти е како мила срна и како љубезлива кошута; нека те напојуваат нејзините гради во секое време, и нејзината љубов нека те восхитува непрекратно“ (Мудри изреки Соломонови 5,18.19). - Таа љубов е природна, убава и благословена од Бога.

Но, како и сè друго, и оваа, толку убава билка, значајна и доминантна активност во животот на човекот, луѓето ја изопачиле и ја уништиле нејзината суштина.

„Затоа Бог ги предаде на срамни страсти: нивните жени го заменија природното општење со неприродно. Мажите, исто така, го оставија природното општење со жена и се распалија со сладострасност еден кон друг, правејќи - мажи со мажи - срамни работи, добивајќи заслужена плата за својата заблуда“ (Римјаните 1,26.27).

Страшна глетка за Божјите очи! „Господ од небото го набљудува човечкиот род за да види има ли некој што расудува и Бога што го бара? Сите застранија, сите се изродија, нема добар, нема примерен - ниту еден единствен... Луѓето станаа развратни, делата им се гнасни, ниту еден од нив добро не прави!“ (Псалм 14,1-3).

Поради овие силни гревови и беззаконија исчезнале цели народи, поколенија и цивилизации, а поради истите гревови и беззаконија наскоро ќе исчезне и денешната ноева и содомска цивилизација. Пророштвото кажува дека „земјата е онечистена под своите жители, зашто го престапија законот, ја изгазија одредбата, го нарушија вечниот завет“. На „земјата толку ќе ѝ стежне нејзиното беззаконие, што ќе падне и веќе не ќе стане“ (Исаија 24,5.20).

Земјата во своите пазува чува неброени грди тајни што ќе се ободогнат

Земјата тажи и офка, стенка и брефта под товарот на силното беззаконие на луѓето и не може и не сака веќе ниту да го носи ниту да го поднесува тој товар. Во нејзините архиви се забележани премногу грди и гнасни работи што само таа ги видела! Тие се преполни со записи за ужасни сцени и во нив нема место веќе да се бележат нови грозомори! Неброени тони пролеана крв со векови ја натопувале нејзината почва! Огромно мноштво невини луѓе, жртви на свирепи војни, на безмилосни колежи и на безочни терори, таа предвреме примила во своите пазуви.

Други безброј милиони, од сите раси и структури, обесправени, немоќни пред своите тирани, угнетувани и третирани како животни од страна на моќниците, јадосани, без да видат бел ден, со загубена личност и без човечко достоинство, заминале во своите грбови. Земјата тоа го регистрирала во своето паметење. Страшни премрежиња поминале преку нејзината глава и таа видела што ниедно око не видело и чула што ниту едно уво не чуло.

Како што рековме, кога земјата би можела да проговори, таа би ни изнела на виделина страшни сцени од историјата што се забележани само во нејзините архиви од кои би се стаписале од ужасните сверства што ги

вршеле и ги вршат луѓето над луѓе; при здрави очи би го загубиле видот посматрајќи милиони луѓе како пијат чемерен бигор и водат гламна-живот, слично на илјадници жени во Камбоџа, чишто наполно здрави очи се побуниле и, без да се затворат, откажале да ги посматраат грозните сцени на свирепите насилства што ги спроведувал диктаторот Пол Пот, не врз туѓ, ами врз својот сопствен народ. - Да, нивниот вид згаснал, пресушил, секнал пред грозоморите што ги посматрале нивните очи, зашто гледале нешто премногу страшно, премногу жално и тажно што не можат дури и очите да го поднесат, при што и духот снеможува и срцето откажува.

Тука се и многубројни други диктатори - Хитлер, Сталин, Мао Седунг, на пример - кои убиле милиони невини луѓе, претежно од својот сопствен народ, завиткале во црнина исто толку милиони мајки со нејаки деца, водени од налудничави идеи за некаква супер нација или, задоени од дарвинизмот, се обиделе во практиката да ја спроведат теоријата за природна селекција.

На земјата ѝ се гади од сето тоа, ѝ се повраќа од гадостите што ги гледала и што ги гледа, утробата ѝ е восколебана и блуе, плаче, рони дробни солзи, но жешки, усвитени солзи кои спалуваат; повраќа од својата утроба вжештена жолчка, усвитен бигор. Вулканите се нејзини солзи, нејзина жолчка, нејзин бигор. Таа се буни против силното беззаконие на луѓето кои ја газат нејзината почва, против гревот кој е во силен подем и кој прераснува во циновски бран во кој се дави светот. Поради тоа, земјата, како што рековме веќе, ги става во движење сите свои потенцијални можности и механизми со кои располага конечно да ги прибере еднаш за секогаш грешниците во своите пазуви.

„Земјата е онечистена под своите жители, зашто го престапија законот, ја изгазија одредбата, го нарушија вечниот завет“; „земјата ќе ја открие сета крв што е пролеана на неа и нема да ги крие оние што се поклани на неа“; на „земјата толку ќе ѝ стежне нејзиното беззаконие, што ќе падне и веќе не ќе стане“ (Исаија 24,5.20; 26,21).

Ете, почитувани, тоа е библиски одговор на прашањето што го поставивме некаде на почетните страници од книгава кога прашавме: Зошто вулкани? Зошто земјотреси? Зошто страшни поплави и циновски морски бранови, цунами и мега цунами ќе ги преминуваат своите вековно утврдени граници во освојување на копното? Зошто безмилосни урагани, циклони, тајфуни, торнада, суши, пожари? Зошто незапирлив бран на тешки болести кои му задаваат страв на човештвото? Зошто глад? Зошто жед? Зошто „луѓето ќе умираат од страв, очекувајќи го она што ќе ја снајде земјата?“ Зошто толку силен подем на криминал и тероризам со кои не може да се справи светот? Зошто? Зошто? Зошто?

Зар Бог не го гледа сето ова? - Да, Бог го гледа ова. Сто и дваесет години Бог го гледал неподносливото беззаконие на претпотопната цивилизација, нивните гревови во кои потонале, и ги повикувал на покајание за да го одбегнат потопот, но..., но..., но...!

Бог долго ги посматрал обезличените и обесчовечени жители на Содом и Гомор и ги повикувал на покајание за да ја одбегнат свирепата казна, но..., но..., но...!

Бог го гледа и денешното ноево поколение, жителите на денешниот Содом, и ги повикува на покајание за да ја одбегнат казната, но..., но..., но...!

ГЕНЕЗАТА И ПОДЕМОТ НА ГРЕВОТ

Како што кажавме, зборот грев покрива најгрди, најмачни и најмрачни, најодвратни и најгрозорни, екстремно зли и најпеколни појави што воопшто можат да се замислат, пред кои човекот стои стаписан и нем и од кои духот му снеможува. За суштината на овие појави ние веќе доста зборувавме. Меѓутоа, потребно е да одговориме на уште некои прашања поврзани со него.

Најнапред треба да го лоцираме неговиот почеток, неговиот зародиш.

Да нагласиме уште еднаш: Гревот на земјата не паднал од небото како кисел дожд, ниту пак никнал од земјата како грд плевел. Не, тој се зачнал и се развил во срцето на најсилниот, најмудриот, најинтелигентниот и најубавиот небесен ангел од редот на шестокрилите серафими и херувими, наречен Луцифер или Светлоносец, Син на зората. Значи, почетоците на гревот се поврзани со највозвишеното Божје создание на небото, непосредно пред Божиот престол. Чудно и несфатливо, но вистинито - во срцето на Луцифера!

Повеќе за Луцифера!

„Ти беше примерок на совршенство, полн со мудрост и чудесно убав. Живееше во Божјата градина, во Едем. Твојата облека беше украсена со скапоцености: со сард, топаз и дијамант, хрисолит, оникс и јаспис, сафир, смарагд и злато. На денот на твоето раѓање беа направени и подготвени тапани и кавали. Те поставив како раскрилен херувим, заштитник: беше на светата Божја гора, одеше сред огнено камење. Совршен беше на своите патишта“ (Езекил 28,12-14).

Со врвна интелигенција, „чудесно убав“, моќен и мудар, со прониклив дух и со толку високи предимства со кои го почестил Бог, Луцифер бил омилен и сакан водач на небесните ангели, безброј милиони, и ги предводел небесните хорови кои непрекратно го славеле Бога со своите музички дарби, чиешто чудесни песни и милна музика се разлевале како пријатна бучава на силни води низ целата вселена. Тој, како композитор, надарен да компонира сè нова и нова, неповторливо убаво и пријатна музика и сè почудесни песни на слава на Бога, и како диригент, давал интонација и ја отпевал првата нота што ја прифаќале хоровите од чиешто песни и музика трепереле од радост струните на душите на жителите на целиот космос и вселената ја претворале во восхитувачки убаво и пријатно место за живеење. Да, тоа бил Луцифер, светлоносец, звезда Деница.

Но еден ден, среде таа вековна вселенска хармонија се слушнала нехармонична нота којашто ја нарушила небесната хармонија и ја вознемирила вселената, и тоа токму од оној кој бил најнадарен од Бога да создава и кој создавал хармонија - од Луцифера.

Во неговото срце се јавило незадоволство со положбата што ја заземал. Иако уживал статус на најповластено создадено суштество и бил поставен на највозвишено место, веднаш до Бога, кај него се родила мисла и желба за уште повисоко место, мисла и желба и тој да има свој престол, да се изедначи со Бога, да стане Бог. Така во неговото срце неоправдано и, од за нас несфатливи причини, се зачнало беззаконие. Тоа е тајна за сите созданија, зашто гревот во Библијата се нарекува „тајна на беззаконието“ (2. Солуњаните 2,7). Но, да ѝ дадеме место на Божјата реч:

„Совршен беше на своите патишта од денот кога беше создаден додека не ти се зачна беззаконие во срцето... се наполни со насилство и згреши. Така те отфрлив од Божјата гора, те истргав, херувиме, заштитнику, од средината на огнените камења. Срцето ти се возгордеа заради твојата убавина, ја занемари својата мудрост заради своето богатство“ (Езек. 28,15-17).

„Како падна од небесата, светлоносецу, сине на зората? Како си кутнат на земјата ти, владетелу на народите? Во срцето свое си велеше: „Ќе се искачам на небесата, ќе подигнам свој престол над Божјите ѕвезди... Ќе бидам еднаков со Севишниот.“ А се урна во подземјето, во длабините на бездната. Оние што те гледаат, те следат, и за тебе размислуваат: „Тоа ли е оној што ја тресеше земјата и ги нишаше царствата, кој светот го претвораше во пустина и со земјата ги срамнуваше градовите, кој своите робови никогаш не ги пушташе дома“ (Исаија 14,12-17).

Иако од почеток длабоко скриени и недосегливи за ангелите, Божјето око ги забележало уште првите никулци на незадоволство, првите зачетоци на гревот во срцето на Луцифера кои прераснале во силна неконтролирана желба и алчност по секоја цена да се добере до нешто што не му припаѓа на ниту едно создадено суштество - да се добере до власт и до свој престол. „Во срцето свое си велеше“, си планираше, „ќе се искачам на небесата, ќе подигнам свој престол над Божјите ѕвезди... Ќе бидам еднаков со Севишниот!“

Бог однапред ги видел страшните последици на гревот, громоморите низ кои ќе поминува нашата планета и, пред да избувне тој пожар, кој ќе ја зафати целата вселена и ќе ја наруши нејзината монолитност, повеќе пати му обрнал внимание на Луцифера. Но, сите силни Божји желби и совети со кои Бог копнежливо настојувал да го одврати од тој пеколен пат што ќе го упропасти и него и милиони суштества и ќе им нанесе неискажливи болки, не наишле кај него на одсив.

„Ти одеше (halak) сред огнено камење“, читавме за Луцифера. Глаголот halak значи „оди наоколу“ (наваму-натаму) и ја изразува неговата слобода, особено неговата надзорна улога. Херувимот слободно се движел наоколу, посматрајќи што се случува околу него. Тој слободно патувал низ „Божјата света гора“, која претходно се спомнува како „Божја градина“ или Едем. „Божјата Гора“ е место на небото каде што небесниот совет се состанува со Господа. Исаија ја спомнува како „Гора Зборна“.

„Тргувајќи изобилно, се наполни со насилство и згреши“ (Езекил 28,16). Овде Езекил го прикажува херувимот вpletкан во трговија која го исполнила со насилство и предизвикала грев. Текстот го прикажува како трговец кој во тој контекст тргува (шири или продава) дух на бунт, а други го слушаат. Тоа означува лице кое оди ноколку како трговец кој патува од место до место за да ја продаде својата стока - торбарење.

Мислејќи дека Бог не гледа и не знае, Луцифер многу вешто почнал меѓу ангелите да шири идеи за некаква поголема слобода, мисла дека Бог своите созданија ги ставил во рамки на строги ропски закони, правила и прописи, ги ограничува, не им дава слобода и право да бираат и можност да напредуваат и да се потврдат како слободни суштества. Почнал да шири идеја како Бог е неправеден, не им дава право на избор, дека е себичен, само бара ропска послушност, обожавање, чест и слава; само бара, а ништо не дава, бара од нас жртва, а самиот не се жртвува - Бог е диктатор, и секој што мисли поинаку, Тој ќе го убие!

Јас, им велел Луцифер на ангелите, би подигнал царство многу поубаво и поправедно од Божјето. Секому од вас би му дал правдина и апсолутна слобода со неограничени можности да ужива, да напредува и да се потврдува себеси како суштество слободно од секакви ограничувања и стеги; моето царство би било праведно и совршено и во него би цутела безмерна среќа и вистинска, немерлива радост...

И така, со текот на времето со своите идеи, лаги и грешни желби, со својот грев, Луцифер успеал да го инфицира умот на една третина од вкупниот број на Божјите ангели, да ги повлече на своја страна и да ги стави под своја контрола, претворувајќи ги со тоа од добри ангели во демони и ѓаволи. Патем кажано, бројот на небесните ангели е огромен: „Илјада илјади му служеа (на Бога), и десет илјади по десет илјади стоеја пред него“ (Даниел 10,7).

Зошто Бог не го уништил веднаш Луцифера?

Сепак, најчесто прашање во врска со гревот е: Зошто Бог не го прекокол гревот во коренот, не го уништил неговиот зародиш и неговите никулци во срцето на Луцифера, туку дозволил тој да ескалира во невидени размери и да ја зарази и вознемири целата вселена и на сите Божји созданија да им нанесе толкава болка, толкави зла? Зошто Бог не го уништил веднаш Луцифера кој подоцна преминал во ѓавол и сатана, и со тоа еднаш за секогаш не го решил радикално проблемот на гревот, не го искоренил за вечни времиња?

Одговор: Дали Бог навистина би го решил тој тежок проблем и би го искоренил гревот за навек кога би го уништил Луцифера веднаш кога згрешил? Во никој случај! Кога Бог би постапил така, навидум строго и свирепо со него, кога би го убил Луцифера на почетокот, тогаш во срцето на ангелите и на сите други жители на вселената што му останале лојални на Бога, за навек би останал сомнеж во Божјата праведност и милост. Не можејќи да ги проверат тврдењата на Луцифера, вечно би останале neodговорени прашањата: Зошто Бог го уби Луцифера? Можеби Луцифер имаше право кога го обвини Бога дека е неправеден, деспот и диктатор, кој бара ропска послушност од своите созданија и ги убива сите што мислат поинаку? Можеби Луцифер навистина ќе подигнеште поубаво, поправедно и посреќно царство од Божјето? Зошто не му даде можност да го потврди тоа? Можеби Луцифер знаеше нешто за Бога што ние не знаеме и Бог се плашеше тој да не ги обелодени неговите слабости пред целата вселена и затоа го уби? Зошто толку таинствено Бог го уби? Можеби и нас еден ден ќе нè убие!? - И така, наместо доброволно и од љубов, Божјите созданија би му служеле на Бога од страв, од изнудена љубов, и проблемот на гревот никогаш не би

бил решен правилно и коренито. Во тој случај, наместо правилно и законито да бидат поразени сатаната, гревот и злото, целосно би бил поразен Бог.

Од тие причини Бог решил да не ги уништи веднаш побунетите ангели, туку да остави простор и време нивната слобода да се изрази дури и во својот изопачен облик. Почетокот на злото ја погодил вселената на многу начини за кои ние не сме свесни и донел со себе дезориентација. Божјите интеллигентни суштества не знаеле како да се постават пред тој нов феномен. Останало прашањето: Кој има право во тој судир - Луцифер и неговите демони или Бог? Како би можел тоа да го знае човекот? Единствено некој космички суд би можел да ги разјасни тие прашања. И навистина космичкиот суд, за кој ќе стане збор при крајот од книгава, ги разјаснува тие прашања и успешно го разрешува вселенскиот проблем на гревот.

Затоа Бог не го убил Луцифера веднаш кога згрешил, туку, како што рековме, му оставил простор и време неговата слобода да се изрази дури и во својот изопачен облик, му дал можност своите тврдења да ги реализира, да ги изнесе на показ пред целата вселена своите подмолни намери и пеколни планови, можност гревот да се развие во најголема можна мера, да го постигне својот максимум и да го покаже своето грдо и одвратно лице, и кога ќе созрее за конечно уништување и искоренување, кога во огнено езеро ќе се најдат и Луцифер, и гревот и грешниците, тогаш целата вселена ќе се поклони пред Бога, увидувајќи и сфаќајќи дека Бог правилно и праведно постапил со Луцифера и со гревот.

Напомена: Прашањето зошто Бог го создал Луцифера иако однапред знаел дека ќе згреши, зошто не го уништил веднаш кога згрешил и, исто така, зошто ги создал Адама и Ева кога однапред знаел дека ќе паднат во грев, со што на своето идно потомство ќе му нанесат тешко зло, ќе го дообјаснине кога ќе зборуваме за Божјата благодат.

Војна на небото

Кога гревот фатил длабоки корења и ескалирал во големи размери, Бог бил присилен да го оддалечи Луцифера од својот престол, да го отстрани од своја близина. Тогаш тој со своите ангели, кои му искажале лојалност и преминале на негова страна и под негово знаме, дигнал бунт на небото и стапил во војна против Бога и неговите ангели кои му останале верни и предани, планирајќи со војна да ги постигне своите цели, да изврши небесен пуч, да го урне Божјиот поредок и Божјето царство, сосила да се добере до Божјиот престол и себеси да се прогласи за цар, подигајќи на тој начин свое царство во вселената - „подобро и поправедно“ од Божјето. Таа војна на небото ја гледал во видение апостол Јован.

„И настана војна на небото. Михаел (Христос) со своите ангели завојува против ламјата. Ламјата, пак, и нејзините ангели завојуваа, но не одолеаја и не се најде веќе место за нив на небото. Така големата ламја, старата змија, наречена ѓавол и сатана, кој го заведува сиот свет, беше исфрлен; беше фрлен долу на земјата, заедно со неговите ангели... Затоа, веселете се небеса и вие кои живеете на нив. Тешко вам, на земјата и морето, зашто ѓаволот слезе кај вас со голем гнев, знаејќи дека има малку време“ (Откр. 12,7-9.12).

Неверојатно! Небесен пуч! Расцеп и распад на небесната монолитност! Раскол! Војна на небото! Две огромни небесни војски, дивизии, корпуси -

под две различни знамиња; две милионски армии во судир! На чело на двете противставени армии се Михаел (Христос) и Луцифер, кој ја злоупотребил својата слобода и направил погрешен избор, одбрал погрешен пат и се определил за злото. Тој не е веќе оној благороден и мил Луцифер - светлonoсец, син на зората, ѕвезда Деница и раскрилен херувим - туку голема и страшна ламја, стара змија, ѓавол и сатана, „одвратно ѓубре“ (Исаија 14,19), „човекоубиец од почеток, лажливец и татко на лагата“ (Јован 8,44), во чиешто срце беснее гнев, завист, омраза и безмерна злоба, силник и воинствено настроен, кој до дното на душата е проникнат со грев и е извор на гревот. Тој ја губи војната и, заедно со своите паднати ангели - сега веќе лоши духови, ѓаволи и демони - се исфрлени од небото и, како вселенски бездомници и бандити, терористи и диктатори, барајќи прибежиште во космосот, ја запоседнале нашата планета и се настаниле на неа.

Нашата планета - зафатена од пожарот на гревот

Ние, како човечки род, како луѓе, наоѓаме свое потекло во активнос-та на божествениот ум - сме почнале како Божја мисла. Во еден определен миг на вечноста Бог решил да создаде луѓе според својата лика, еден нов род во вселената. Не препуштајќи ништо на случај, Бог испланирал секоја подробност кај тие сложени созданија. За нив прво создал чудесно убава животна средина, прекрасна планета со чудесно убава флора и фауна. Библискиот текст потеклото на човекот го поврзува директно со Бога. „Бог рече: ‚Да создадеме човек според нашиот лик, според нашата сличност‘... Господ Бог го обликува (го создаде) човекот од земниот прав и му дувна животен здив во носалките. Така човекот стана жива душа. И Господ Бог насади градина на исток (рај), во Едем, и таму го смести човекот, кого го обликува... Господ Бог рече: ‚Не е добро човекот да биде сам; ќе му создадам другар, соодветен нему.‘ ... Тогаш Господ Бог му нанесе длабок сон на човекот и тој заспа, па му извади едно од неговите ребра, а местото го пополни со месо. Од реброто што го зеде од човекот Господ Бог обликува (создаде) жена и ја доведе при човекот. Тогаш човекот рече: ‚Тоа е коска од моите коски и месо од моето месо! Нека биде наречена жена, зашто е земена од мажот‘... Така Бог го создаде човекот според својот лик, според Божиот лик; ги создаде машко и женско“ (1. Мојсеева 26,26.27; 2,7.8.18.21-23).

Сознанието дека нас нè создал Бог значи дека ние не сме само случај - дека не сме само краен производ на некаков несвесен природен закон. Ние сме резултат на божествено размислување, анализа и израз на божествената слобода, на неговата сила и љубов. Таа божествена намера му дава висока вредност на човечкиот род и нераскинливо нè поврзува со Бога, ставајќи нè во однос Создател-создание. Тоа значи дека ние можеме да имаме заедница со него.

Како што ќе биде објаснето подоцна кога ќе зборуваме за небесното Тројство, плуралноста на личноста внатре во Божеството ни открива дека Бог е друштвено суштество, па оттаму заедништвото претставува дел на неговата суштина. Тоа што се создадени според Божјата лика луѓето ги дефинира како друштвени суштества кои постојат во заедница со други. Прв друштвен однос што го воспоставил Адам бил односот со Бога. Творецот вдахнал животен здив во неговите ноздри и првиот човек станал живо

суштество. Тука не станува збор за божествен живот, туку за создаден живот. Кога Адам ги отворил своите очи, неговиот мозок ја регистрирал првата слика, сликата на Бога. Двете личности долго се посматрале една со друга меѓу себе во Едемската градина (во рајот), и се соединиле во најсјајна заедница на која човечките суштества кога било ѝ пристапиле.

И првиот друштвен однос на Ева не бил остварен со Адама, туку со Бога. Творецот го успал Адама не зато што не сакал тој да почувствува болка при „операцијата“, туку Ева да го ужива истото предимство како и тој, имено најпрво да искуси заедница со Бога, па дури потоа со Адама. Радоста што произлегува од постојаната и непречена заедница со Бога човечките суштества ги изделува од останатиот создаден свет. Бог планирал таа заедница со луѓето што ги создал и таа радост што произлегува од неа за нив да траат вечно. Меѓутоа, откако нашле упориште на нашата планета Земја, сатаната и неговите демони на неа го пренеле гревот со сите негови страшни последици, претворајќи го на тој начин нашиот свет во пеколно место за живеење. Поаѓајќи им од рака да го инфицираат умот на Адама и Ева и да го всадат гревот во нивното срце, тие успеале преку нив да го заразат целото човештво со оваа смртоносна болест, од која нема друг лек освен крвта на нашиот Спасител Исус Христос.

Значи, во својот бунт против Бога ги вовлекле и нашите први родители, прародителите, ставајќи ги и нив под своето крваво знаме против Бога. За таа цел сатаната се послужил со змијата која најверојатно од почеток била најубаво и најпривлечно животна за Ева, можеби нејзино омилено галениче со крилја со кое се дружела. И токму затоа сатаната влегол во неа и неа ја одбрал како медиум или посредник од кој ѝ се обртал на Ева, односно на жената:

„Змијата беше полукава од сите полски животни што ги создаде Господ Бог. Таа ѝ рече на жената: „Вистина ли Бог ви рекол дека не смеете да јадете од ниту едно дрво во градината?“ Жената ѝ одговори на змијата: „Ние смееме да јадеме плодови од дрвјата во градината. Само за плодот на дрвото што е среде градината Бог рече: Не јадете од него! И не допирајте го, за да не умрете!““

Идејата за слобода или за слободен избор меѓу доброто и злото, меѓу смртта и вечниот живот, испловила на површина во сета своја сила и убавина кога Бог им заповедал на Адама и Ева да не јадат од едно дрво во градината. Таа заповед им дала можност слободно да одберат или вечен живот, или вечна смрт.

Како што е познато од библискиот извештај, Адам и Ева дошле во постоење без да им се даде слобода да одберат дали да бидат создадени или не. Тоа била логична неможност. Нивната слобода се појавила дури откако биле создадени, и тоа во вид на избор. Адам и Ева на располагање имале само два избора, не повеќе: само живот и смрт. Но Творецот навистина им дал можност слободно да изберат постоење или непостоење, што значи слободно да го прифатат дарот на животот или да се вратат во ништожност или во непостоење. Бог сакал тие да одберат живот, па оттаму колку што можел посилено нагласил дека Тој, доколку се одлучат за смртта, ќе го прифати нивниот избор и дека тие „сигурно ќе умрат“.

Очигледно е дека, ако го отфрлат Божјиот дар, тоа ќе значи дека ќе го презрат Бога, и тоа би било бунт, но Тој бил подготвен да ја прифати

нивната одлука. Во спротивно, Бог би ги натерал вечно да живеат на нашата планета како робови, без нивна согласност. Ова нè води до змијата:

„А змијата (сатаната преку змијата) ѝ рече на жената: „Не, вие нема да умрете! Туку Бог знае дека, во оној ден кога ќе јадете од него, ќе ви се отворат очите и вие ќе бидете како Бога, распознавајќи го доброто и злото.“ Жената виде дека дрвото е добро за јадење, пријатно за очите и посакувано заради мудрост, скина од плодот и го изеде, па му даде и на својот маж и тој го изеде. Тогаш им се отворија очите и видоа дека се голи ... и се скрија, мажот и жената, пред Господа Бога, меѓу дрвјата во градината“ (1. Мојсеева 3,1-8).

Падот на Луцифера е зачат со неговата желба да биде Бог. Сега иста желба успеал да разгори и кај Ева: „И вие ќе бидете како Бога!“ И успеал во тоа. Ева ја прифатила неговата лага и згрешила, а со неа и Адам, станувајќи на тој начин грешници и внесувајќи го во светот гревот како грев со неговите страшни разорни последици со вселенски димензии.

Змијата која, по падот во грев, од најомилено станала најодвратно животно, всадила во човечкиот ум мисла дека Творецот го спречува човечкиот развој, ограничувајќи ги човечките суштества и сведувајќи го нивниот живот само на живот како созданија и ништо повеќе. Затоа Адам и Ева го отфрлиле господарството на Творецот и како слободни суштества направиле погрешен избор, залудно барајќи независност, со што станале робови на изопачената сатанска сила која дејствувала противставувајќи му се на Бога, сила која ги турнала во најцрно ропство - во грев. Првата брачна двојка носела во себе срам поради поразот. Во Стариот завет поимот „гол“, „голи“, и срамот, имаат посебно значење во контекстот на поразот. Голотата го симболизираше ропството. Во стариот свет постоела вообичаена практика поразените војски - воените заробеници - да се присилат голи и осрамотени да одат до градот на победничкиот цар (Исаија 20,4).

За Адама и Ева читаме: „Тогаш (кога згрешиле) на двајцата им се отворија очите и видоа дека се голи“ (1. Мојсеева 3,7). Нивната голота упатува на фактот дека тие биле поразени од непријателот (сатаната) и станале воени заробеници, со што на своето потомство, на човештвото, во наследство му ја предале и пренеле својата голота - грев, ропство на гревот, заробеници на сатаната.

„И така гревот влезе во светот преку еден човек (преку Адама), а преку гревот смртта“, а „плата за гревот е смрт“, „така смртта премина на сите луѓе бидејќи сите згрешија“ (Римјаните 5,12; 6,23).

Така сатаната ја узурпирал нашата планета, на која се вее неговото знаме, и ја претворил во крвав полигон каде што го развива и усовршува своето убиствено оружје, гревот, подигајќи на неа свое царство - како што тврдел - многу, многу „поубаво“, „поправедно“ и „посреќно“ од Божјето; воспоставувајќи свој престол на нашата земја и прогласувајќи се себеси за „владетел на овој свет“ (Јован 12,31), „бог на овој свет“ (2. Коринќаните 4,4); сите царства на светот, „сета власт и сета нивна слава, мене ми се предадени - вели сатаната - и јас ги давам кому што сакам“ (Лука 4,5).

Но, колку „поубаво“, „поправедно“ и „посреќно“ е царството на сатаната од Божјето царство гледаме ние жителите на оваа планета а, заедно со нас, и целата вселена. Гледаме и слушаме невидени и нечуени стравотии, несреќи од секаков вид, страшни и најстрашни, гледаме војни, крвопролевање, смрт...

Затоа што не послуша, „земјата ќе биде проклета поради тебе“, му вели Бог на Адама. „Со мака ќе се храниш од неа сè до крајот на својот живот! Таа ќе ти раѓа трње и трескот, а ти ќе јадеш полски растенија. Со пот на своето чело ќе јадеш леб додека не се вратиш во земјата од која си земен, зашто си прав и во прав ќе се вратиш“ (1. Мојсеева 3,17-19).

Ете, тоа и такво е царството на сатаната, на кого Бог му даде право да бира - и избира - и не го запре во неговите подмолни походи да ги зарази и другите созданија со гревот, туку му даде можност да ги реализира своите тврдења, со што го соголи, целосно го обелодени и го прикажа во вистинска светлина пред сите жители на вселената.

Наместо ветената „слобода“, сатаната своите приврзаници ги струполил во тешко ропство, претворајќи ги во робови на гревот, „кои заради стравот од смртта, цел живот беа во ропство“, зашто „секој што прави грев - што греша - роб му е на гревот“ (Евреите 2,15; Јован 8,34; Римјаните 6,17).

Гревот како категорија

Во Библијата се користат различни зборови и изрази за да се објасни поимот грев. Ќе ги наведеме оние кои најчесто се употребуваат во двата завета, ќе го објасниме нивното значење и ќе наброиме неколку стихови во кои тие се спомнуваат.

1. Неправда (adikia): „Секоја неправедност е грев“ (1. Јованово 5,17; Римјаните 1,18; 2. Петрово 2,15) - Овој збор не се однесува првенствено на некоја грешна постапка, туку на нашата постојана грешна состојба, на нашата грешност. „Да, грешен сум од раѓање, грешен откако мајка ми ме зачна.“ „Сите згрешија и лишени се од Божјата слава.“ „Ох, грешен ли народ, луѓе загазени во зло, злосторнички род, расипани синови... Целата глава е болна, срцето изнемоштено, од глава до петици никаде здраво место, туку повреди, синила, отворени рани, ни очистени, ни преврзани, ни заблажени со масло“ (Псалм 51,5; Римјаните 3,23; Исаија 1,4-6).

2. Намartia, гревот наречен како грев. Овој збор во грчкиот оригинал буквално значи „промашување на целта“ и се однесува на нашите грешки мерени во однос на Божјиот идеал. „Плата за гревот е смрт.“ „Нема човек кој не греша.“ „Луѓето станаа развратни, делата им се гнасни, ниту еден од нив добро не прави. Сите застранија, сите се изродија, нема добар, нема примерен - ниту еден единствен“ (Римјаните 6,23; 2. Дневникот 6,36; Псалм 14,1.3). Ја обележува човечката одлука која е во непријателски однос со Бога (Јован 19,11; 1. Јован. 1,8).

Апостол Павле води очајна борба со гревот со кој е проникнат до сржта на своето битие: „Не го правам она што го сакам, туку го правам токму она што го мразам... Значи, не сум јас оној што го прави тоа, туку гревот кој живее во мене. Имено, знам дека никакво добро не живее во мене, односно во моето тело, зашто желба за добро има во мене, но не и сила за да го правам тоа. Доброто што го сакам не го правам, туку го правам злото, што не го сакам. А ако го правам она што не го сакам, не го правам веќе јас, туку гревот кој живее во мене. И така, откривам еден закон кој е во мене, кој кога сакам да правам добро - злото е присутно. Вистина, се сложувам со мојот внатрешен човек дека наоѓам наслада во Божјиот закон, но гледам друг закон во моите органи, кој војува против законот на мојот

ум и ме заробува под законот на гревот што е во моите органи. Беден човек сум јас! Кој ќе ме спаси од ова смртно тело!“ (Римјаните 7,15-24). Гревот е суров и свиреп тиран кој никогаш не е задоволен. Тој секогаш се враќа по „уште“.

3. Anomia - навестува намера или прекршок на законот (номос), и тоа е збор од кој произлегол зборот „беззаконие“ во 1. Јованово 3,4 (Матеј 7,23; Евреите 1,9). Значи, тоа е престап, кршење на законот или беззаконие. - „Не, не е прекратка Господовата рака за да спаси, ниту увото му заглувна за да не чуе, туку вашите беззаконија ве разделија од вашиот Бог. Вашите гревови го скрија неговото лице и Тој веќе не ве слуша.“ „Сите станавме нечисти, а сета наша праведност како извалкана облека. Сите ние отпаднавме како лисја и нашите беззаконија нè однесуваат како ветер.“ „Секој што прави грев, прави беззаконие (го прекршува Божјиот закон), зашто гревот е токму тоа: прекршување на законот“ (Исаија 58,1,2; 64,6; 1. Јованово 3,4).

Значи, ако престапуваме, газиме или кршине која било од Десетте Божји заповеди, тоа е грев, тоа е беззаконие и ние грешиме и грешници сме или беззаконници, и пред Бога ќе одговараме како грешници, а плата за грешникот, „плата за гревот е смрт“ (Римјаните 6,23), и бидејќи „сите згрешија“ (Римјаните 3,23), сите сме осудени на смрт.

4. Natat - „промашена цел“, „промашена мета“ - (3. Мојсеева 5,5; Псалм 51,4).

5. Awon, преведено како „неправда“, со основна идеја за нечесност, не-вистинитост и изопаченост (1. Мојсеева 15,16; Исаија 43,24).

6. Pasha - значи свесно, намерно прекршување на норми или авторитет. Тоа е побуна против Бога и понекогаш се преведува како извртување (Исаија 1,2; Амос 4, 4).

7. Resha - буквално значи „без хармонија“, „лабавост“. Овој збор ја носи во себе идејата за расипаност (1. Мојсеева 18,23; 2. Мојсеева 23,1).

8. Parokoe - буквално значи „пропуштање да чуе“, или „неподготвеност да се чуе“ и често се преведува како „непослушност“ (Римјаните 5,19; Евреите 2,2).

9. Paraptoma - обично значи грешка, кривица, пад. Вообичаено се преведува као „грев“, или „грешење“ (Матеј 6,14; Римјаните 4,25).

КАДЕ Е БОГ КОГА НЕВИНИ СТРАДААТ?

Во Библијата читаме прекрасни ветувања што им ги дава Бог на праведните дека ќе уживаат негова висока заштита и помош кога светот го погаѓаат тешки зла и кога грешните гинат. Меѓутоа, факт е дека секогаш не е така. Суровата животна стварност покажува дека често и невини страдаат заедно со грешните. И тоа е најмачното во животот да се објасни, најлошо и најтешко прашање на кое може да се одговори. Околу ова прашање имал дилема и најмудриот човек, Соломон: „На сите исто им се случува: и на праведните и на грешните; како на добрите и чистите, така и на нечистите; исто им е и на добрите и на грешните, и на оние кои се заколнуваат, како и на оние кои од страв не се колнат. - Неправедно е ова што се случува под сонцето: на сите исто да им се случува“ (Проповедник 9,2.3).

Да, „неправедно е ова што се случува под сонцето: на сите исто да им се случува“ - „исто и на праведните и на грешните, и на чистите и на нечистите“ - жолчно реагираат илјадници луѓе во цел свет. Ако е Бог праведен, велат тие, тогаш зошто Тој не направи разлика меѓу грешните и праведните овде на земјава? Зошто дозволува често да страдаат и невини луѓе? Вулкан затрупува град со сите негови жители и во заедничка гробница прибира најголеми грешници, хомосексуалци, содомци, злосторници, криминалци, убијци, заедно со невини луѓе - со жени, деца и цицалчиња, заедно со оние кои искрено му служеле на Бога и ја воздигале неговата милост. Зар тоа не е свирепа неправда? Силен земјотрес, поплава или некоја друга катастрофа, остава зад себе пустош, уништувајќи заедно со грешните и илјадници невини луѓе. Неправедно, грозно, одвратно! Зошто?

Милиони невини мажи, жени и деца, во концентрационите логори во Европа, чијшто живот завршил во гасни комори, жртви на налудничавите идеи на еден диктатор и на неколкумина негови истомисленици, пекале пред Бога да ги избави, но нивните молитви како да допирале само до пред портата на Божјиот престол три пати заклучена. Каде си, Боже? Зар не ги гледаш овие стравотии, овој пекол низ кој поминуваме? Зошто си му дозволил на овој диктатор да постапува така со нас? Зар ние не сме твои деца, твои созданија, зар ние не сме човечки суштества со човечко достоинство?

Истите прашања на Бога му ги поставувале и безброј милиони невини луѓе чијшто живот мизерно завршил во мочуриштата на сибирските тајги и во екстремно студените предели за време на Сталиновите чистки и на безбројните милиони невини жртви во Кина за време на владеењето на теророт на Мао Седунг, а и да не зборуваме за оние илјадници жени во Камбоџа, што веќе ги споменаваме, чијшто вид секнал, не можејќи да ги гледа страшните грозоморни сцени предизвикани исто така од налудничавите

идеи на диктаторот Пол Пот кој уништил половина од својот народ. Се чини нивното пекање како да не допрело до Божјите уши.

Во минатите векови, милиони невини христијани, верни и предани Божји слуги, за време на римските цезари, а подоцна, под налетите на средновековната „христијанска“ католичка инквизиција, ги положувале своите животи прогонувани како диви сверови по планини и пештери, парчосувани и черечени на справи за измачување, растргани од лавови и кучиња во арените и амфитеатрите насекаде низ „христијанска“ Европа, во кои илјадници безочни „луѓе“ уживале во нивните маки и се насладувале посматрајќи ги тие, за нас одвратни глетки; други илјадници невини, спалувани на ломачи и обезглавувани на гилотина, гинеле за Бога, за Христа. Се прашуваме: Зошто, Господе? Зар морало така да биде? Ако тие биле твои слуги кои верно ти служеле, зар не си можел да ги заштитиш од споулавените прогонувачи и целати? Зошто толку мизерно и грозно да го завршат својот живот?

Пијан возач налетува со камион на лесна кола со двајца младенци кои тргнале на пат да го поминат медениот месец. Колата е смачкана, младенците се мртви, а пијаниот возач жив. Прекината е идилата на двајца млади невини луѓе и скинати се нишките што воделе во сигурна среќна иднина. - Неправда! Боже, каде си?

Јадосана мајка, од чишто прегратки смртта грубо и насилно ѝ го отргнува најмилото невино суштество, бебето, или пак раѓа бебе заболено од рак, од леукемија или од сида, во својот очај гласно прашува: „Господе, срцето ми го гламноса, животот ми го запустил! Зошто?“

Безброј невини, гладни, бедни, болни, обесправени и јадосани, легнуваат без надеж во подобро утре. Легнуваат во мрак и со мрак во срцето, а стануваат во магла и со магла во умот. Во своите теглилни маки прашуваат: Зошто, и до кога, Господе?

И така би можеле да му поставуваме многубројни прашања на Бога за безбројните очигледни неправди со кои се соочуваме секојдневно во животот и да мислиме дека Бог е садист кој ужива во пеколните маки низ кои поминуваат праведните заедно со грешните, невините заедно со злосторниците; да мислиме дека Бог е многу далеку од нас, дека не ги слуша нашите молитви и не ги гледа нашите маки и страдања, не ги гледа неправдите што се прават на оваа земја; дека Тој ужива во висок комфор некаде на небото, опкружен со милиони ангели кои постојано го слават и дека нему не му е грижа за мизеријата што ја поднесуваат на оваа земја, за жал, и невините, дека едноставно е нечувствителен и незаинтересиран за нас.

За среќа, нашиот Бог, библискиот Бог, не е таков. Тој не е сличен на Буда кој со скрстени нозе и раце, со заклопени очи, со одвај забележлива насмевка на усните, со отсутен поглед, дејствува изделено од човечките страдања, кој е отсутен од сцената на збиднувањата на овој свет. Според Буда, човекот мора да се остави сам да се справи со страдањата, без никаква помош ниту отстрана ниту озгора, бидејќи тој мора да страда. Страдањата му се казна за гревовите од претходниот живот и при тоа на страдалникот не треба никој да му подава рака ниту на кој било начин да му олесни. Тој сам мора низ страдањата да си создаде подобри позиции за следниот степен на живот во рамките на кармичкиот закон на реинкарнацијата.

Како што рековме, нашиот Бог, библискиот Бог, не е таков. Точно е тоа дека Тој „живее во непрестапна светлина“, дека „небесата ни небеста

над небеста не можат да го опфатат“, дека има свој престол на небото што го видел пророк Исаија и што го опишува во својата пророчка книга: „Го видов Господа како седи на висок и возвишен престол. Скутовите на неговата плаштеница го исполнуваа храмот. Над него стоеја серафими; секој имаше по шест крилја: две крилја за да го засолни лицето, две крилја за нозете, а со две крилја леташе. И си велеа еден на друг: ‚Свет! Свет! Свет е Господ над воинствата! Сета земја е полна со неговата слава!‘ Си реков: ‚Тешко мене, пропаднав, зашто сум човек со нечисти усни, живеам сред народ со нечисти усни, а моите очи го видоа Царот, Господа над војските!‘“ (1. Тимотеј 1,16; 1. Царевите 8,27; Исаија 6,1-5).

Во Гетсиманија и на Голготата Исус дава одговор на сите лачни прашања што збунуваат

Да, точно е дека „Господ седи на висок и возвишен престол“. Но истиот тој Господ Исус Христос - гледајќи ги страдањата и патилата на своите човечки суштества зафатени од виорот на гревот, решил да го напушти небото и доброволно да се лиши од сите привилегии и предимства што ги уживал таму, и слегол на нашата земја да се вмеша во кобната судбина на човештвото и на човекот да му подаде рака, да го избави од калта на гревот, неговите нозе да ги постави на цврста карпа и неговиот живот да го пренасочи кон славна иднина.

Апостол Павле ни кажува: „Мислете во себе како што мислеше и Исус Христос: кој, иако беше во Божји лик, не го сметаше како нешто приграбено тоа што беше еднаков со Бога, туку самиот се лиши од таа еднаквост, земајќи лик на слуга, станувајќи сличен на луѓето. И откако стана сличен на човек, Тој се понизи самиот себеси и стана послушен до смрт, дури до смрт на крст“ (Филипјаните 2,5-8).

Не постоел друг начин да ѝ се помогне на нашата планета и на нејзиното грешно човештво зафатено од пожарот на гревот, друг начин за негово гасење. Не постоел друг пат освен оној кој водел преку неговото воплотување во утробата на Марија и преку Гетсиманија и Голгота. Бог Отецот и Христос тоа го сториле од љубов кон нас грешни за да ни помогнат да се избавиме од гревот и страдањата.

„Зашто Бог толку го милее светот, што го даде и својот единороден Син, за ниеден кој верува во него да не загина, туку да има живот вечен“ (Јован 3,16).

Бог го милее овој свет, Христос го милее човекот и затоа дошол од небото да му помогне.

Светата книга на исламот, Коранот, нагласок става врз единственоста на Бога, врз неговата трансцендентност, врз неговата сила и господарство над сè. Според Коранот, Бог (Алах) е жив, вечен, највозвишен, безмерен, совршен, господар, свет дарител на мир, чувар на верата, старател, силен, семоќен, мудар; Тој е Господ, творец, зачетник, причина за сè што постои; сè што е на земјата и на небото нему му оддава слава...

Очигледно е дека при опишувањето на Божјата семоќ над своите созданија Коранот не штеди суперлативи. Меѓутоа, интересно е да се забележи дека од безбројните имиња што го опишуваат Бога, Коранот ниту со едно име не го прикажува како Бог на љубов.

Според учењето на исламот, Бог само оддалеку ја објавува својата волја. Тој на луѓето им се обраќа од неизмерно големо растојание, за огнот на човечките страдања и беззаконија да не го валкаат неговиот лик. Божјата љубов кон светот, онака како што е сфатена во исламскиот лик на Творецот, не поднесува жртва. Во декември муслиманскиот свет слави ноќ на молитва. Таа ноќ Бог се спушта од седмото на првото небо коешто е најблизу до земјата. Тогаш Тој е толку близу до луѓето, што ги слуша сите нивни молитви. И ако еден правоверен муслиман ја помине оваа ноќ на молитва, неговите молитви ќе бидат исполнети.

Тоа е разбирлива и убава слика. Но, како христијани, да си поставиме прашање: Зар првото небо навистина е последното скалило до кое се приближува Божјата љубов до човекот? Зар таа не слегува уште подолу и уште поблизу до нас грешните луѓе?

Во исламот токму овој обид, со кој се утврдува границата на Божјата љубов и на неговата слобода, е бесмислен. Исламот ги осудува христијаните што недоволно внимаваат на недосегливоста на Бога, не внимаваат на фактот дека Бог е недоловлив. И навистина треба да се пазиме нашите човечки ограничувања да не му ги припишуваме на Безграничниот. Меѓутоа, зар муслиманското тврдење дека Бог не може да стане човек не е сомнеж во Божјата сила? Од каде тоа силно убедување кај исламскиот свет дека Бог навистина не може да стане човек? Не е можно на љубовта да ѝ се стави преграда и да се каже дека преку таа граница на љубовта Бог никогаш не ќе смее да сака, да љуби. Бог е слободен своите созданија да ги сака онолку колку што сака токму затоа што е Бог!

Иако библискиот Бог е независен од своите созданија и не е ограничен од времето и просторот, иако, како што рековме, него не можат да го „опфатат небесата ни небесата над небесата“, сепак, Тој има родителско, татковско срце кое вистински и несебично сака, срце преполно со љубов докажана на дело: „Никој нема поголема љубов од оваа: да го положи својот живот за своите пријатели.“ „Но Бог ја покажува својата љубов кон нас со тоа што Христос умре за нас додека уште бевме грешници“ (Јован 15,13; Римјаните 5,8).

Неговата љубов не само што зела човечка лика, Тој не само што изгледал како човек - туку Тој станал човек. И неговата љубов кон нас одела до крај, до последната точка, до целосна преданост себеси, до целосно самооткажување, до жртва и смрт. Евангелскиот Бог е љубов; Тој не само што љуби, туку самиот Тој е љубов. Тој не само што има љубов, туку самиот Тој е љубов. Тој не само што се потврдува во љубовта, туку самиот Тој е љубов. „Бог е љубов“ (1. Јованово 4,8).

Значи, „прво небо“ до кое се спушта Божјата љубов е дното на вселената, нашата обезличена грешна планета; тоа е грдото грешно срце на човечките суштества каде што таа проникнува и содомците ги чисти од сите гнасоти и, од одвратни грешници, прави чесни луѓе со повратено човечко достоинство, враќајќи им го вистинското, загубеното место меѓу семејството на безгрешните светови на вселената.

*За Христовите страдања**

Повеќе за Христовите понижувања, за неговите искушенија и страдања низ кои поминал на оваа земја, и за заедничките патеки по кои, заедно

со него, поминуваат и безброј милиони невини кои страдале и страдаат од истите причини како и Тој:

„Беше презрен, отфрлен од луѓето, човек на болката, свикнат на страдањата, од кого секој ја врти главата, беше презрен, и за ништо го сметавме. А Тој ги понесе нашите болести, ги зеде врз себе нашите болки, додека ние сметавме дека Бог го бие и го понижува. За нашите престапи беше прободен, сотрен за нашите беззаконија. Казната за нашиот мир падна врз него и преку неговите рани ние се исцеливме. Сите ние талкавме како овци, и секој одеше по свој пат. А Господ ги натовари врз него беззаконијата на сите нас. Го измачуваа, а Тој не се бранеше, и не ја отвори својата уста. Го одведоа како јагне на клање; како овца, нема пред оние што ја стрижат, не ја отвори својата уста“ (Исаија 53,3-7).

Тоа се Христовите маки, неговите неискажливи страдања што ги поднел на оваа земја како најголем грешник, но не за свои гревови, зашто тој бил праведен, туку натоварен со нашите гревови, со беззаконијата на целото човештво.

Го измачуваа него, невин - како и милиони други невини - беше презрен, отфрлен, прободен, сотрен, го одведоа како јагне на клање, но Тој не ја отвори својата уста, не се жалеше, не праша: Господе, каде си, зар не гледаш што прават со мене?

Невините што страдаат своите страдања треба да ги сообразат со Христовите страдања, а и самите да се сообразат со Христа.

Во Гетсиманија (градина во подножјето на Маслинската гора спроти Ерусалим), кога Христос ја пиел жолчката што ја пијат сите кои страдаат, кога се прелевала чашата на беззаконието и кога над него се надвиснал гревот на цел свет како темен облак, како огромен планински масив, заканувајќи се да го смачка и него и целото човештво што го создал, Христос очајно извикнал: „Оче мој, ако е можно, нека ме одмине оваа чаша, но не како што сакам јас, туку како што сакаш ти! ... И повторно отиде и се помоли, велејќи: „Оче мој, ако не е можно да ме одмине оваа чаша, да не ја пијам, нека биде твојата волја“ (Матеј 26,38-42).

Оче мој, чашава што ми ја даваш да ја пијам премногу е горчлива, премногу е бигорна, вели Исус. Може ли таа да ме одмине, да ме заобиколи, да не ја пијам? - За жестокоста на битката што се водела во неговата душа во Гетсиманија, каде што донел конечна одлука да оди на крст и докрај да расчисти со гревот и конечно на грешниците да им овозможи спасение и живот вечен во неговото царство, сведочат и дробните капки крвава пот што избивале од неговото чело и се тркалале низ неговото лице. „А кога се најде во претсмртни маки, се молеше уште поуспорно, а потта му прилегаше на капки крв што паѓаа на земјата“ (Лука 22,44).

Утредента Христос е распнат на крст. - Срамна и грозна смрт со неискажливи болки, пострашна од смрт во гасна комора, погрозоморна од смрт на ломача и гилотина. Срамна бидејќи на крст биле распнувани најголемите злосторници во тоа време наполно голи, изложени на погледите на јавноста и на нивните најблиски роднини - мајка, татко, браќа, сестри, тетките, комшии, познати и непознати... Христос - претходно неправедно осуден и од духовните и од световните власти, од највисоките свештеници и од Пилата, до крајни можни граници понижен, плукан, тепан, предмет на подигравки на највулгарниот иган, со трнов венец на главата, со тежок крст

на плеќите, се тетерави кон Голгота; со срамна глетка за околината и со одземено човечко достоинство - е распнат меѓу двајца злосторници. Праведник, невин, виси меѓу двајца закоравени грешници, убијци, криминалци, терористи...

Господе, каде си, срцето ми го гламноса, животот ми го запустил, ме забради во црнина - очајно и немоќно викаат илјадници мајки до дното на душата ожалостени за своите деца, жртви на најразлични несреќи, пекајќи пред Бога за одговор - а одговор нема!

Господе, зар не гледаш што прават со нас? - жално прашуваат милиони невини луѓе, жртви на најразлични одмазди, измачувања, на најодвратни колежи, војни, при што нивните обезличени мртви тела со булдожери ги запретуваат во заеднички гробници или пак ги кремираат. Прашуваат - а одговор нема.

Одговор нема и за Христа. Во Гетсиманија Тој пека пред Бога да го одмине, да го заобиколи премногу горчливата чаша, ако е можно да не ја пие. Одговор и олеснение нема. Мора до последна капка да ја пие чашата на гревот и беззаконијата на грешниците, инаку спасение за нив нема. Некој мора да го преземе гревот од нив и да умре за нивното беззаконие, инаку тие, грешниците, ќе умрат за вечни времиња. Бремето на гревот што е натоварено врз неговиот грб е премногу тешко за него и Тој бара помош, бара поддршка, поткрепа, а помош и поддршка нема од никаде. Неговите најблиски, учениците, го напуштиле и се разбегале.

На крстот му се обраќа на Отецот, надевајќи се дека од него ќе добие помош и поддршка, но, наместо помош - апсолутна осаменост. Наместо одговор на очајното прашање „Боже мој, Боже мој, зошто ме напушти?“ - молскавици и силни громови и татнежи; наместо одговор - тежок, неподнослив молк. Наместо светлина и зрачок на надеж за некаква помош - густа непробивна темнина, мрак: „А од шестиот час се стемни над целата земја до деветтиот час“ (Матеј 27,45).

И сонцето го засолнило својот поглед од оваа страшна сцена. Неговите сјајни зраци ја осветлувале земјата на пладне, а наеднаш како да исчезнале. Крстот го обвила потполна темнина како мртовечки покрив. Ниедно око не можело да се пробие низ црната завеса што го обвивала крстот, и никој не можел да проникне низ уште подлабоката темнина што ги покривала страдањата на Христовата душа. Острите молњи што молскале во тие мигови како да биле насочени кон него додека висел на крстот. Небото како да му се одмаздувало нему. Громовите на Божјиот гнев што татнеле тоа попладне како да го гаѓале него. И навистина го гаѓале него.

Христос за нас стана грешен, грешник и "грев"; ѝроклеј, ѝроклејник и "ѝроклејство"

Прво, уште еднаш да го потврдиме она што повеќепати го кажавме - Христос бил безгрешен, немал никаков свој грев: „Тој не направи грев и не се најде измама во неговата уста“ (1. Петрово 2,22).

Но, од друга страна, во Божјата реч ги читаме и оние силни надежни зборови за нас грешниците кои се наша единствена сигурна котва на зовриеното море на гревот во кое се давиме како грешници, јаже што нè

извлекува од длабоката темна и сурова бездна во која би ги оставиле коските и за век веков би исчезнале.

Молам, да ги слушнеме тие, за нас блескотни Божји зборови од кои силно заигрува нашето срце, зборови што ги будат и активираат кај нас сите наши успиени музички дарби со кои нè надарило Небото, кои душата ни ја распевуваат и на нашите очи тераат солзи радосници:

„Оној (Христос), кој не знаеше за грев, Бог го направи грев наместо нас, за ние да станеме Божја праведност во него“ (2. Коринќаните 5,21).

„Христос нè откупи од проклетството на законот, откако стана проклетство за нас“ (Галатите 3,13). Христос е проклет и стана проклетство. Кој го проколна? Бог го проколна!

Прекрасно! Христа, „кој не знаеше за грев, Бог го направи грев наместо нас“. „Христос ... стана проклетство за нас!“

Извонредно! Христос, не само што е најголем грешник, натоварен со гревовите на цел свет, туку самиот Тој е „грев“ и „проклетство“.

Христос ги прифати гревовите на сите грешници од цел свет како свои лични гревови, како самиот Тој лично да ги направил, и Бог него го гледаше како најголем грешник со свои лични гревови за кои го казни него, а нас нè ослободи.

Неверојатно радосно и многу надежно! Јас, грешник, „грев“ и „проклетство“, не сум веќе ниту грешник, ниту „грев“ ниту „проклетство“.

Чудесно убаво! Наместо мене, грешник, „грев“ и „проклетство“ е Христос. Според тоа, Божјиот гнев не е веќе насочен кон мене. Јас не сум веќе грешен. За гревот сум се покајал и сум го оставил, и Христос го симнал од мене и го натоварил на себе, изнесувајќи го заедно со себе на крст. „Тој сам во своето тело ги изнесе нашите гревови на крст... преку неговите рани се исцеливте“ (1. Петрово 2,24).

Христос „вкуси смрт за сите“ грешници (Евреите 2,9). Многу убаво, феноменално! Без никаква заслуга, грешникот се ослободи од гревот кој му висеше како дамоклов меч над главата да го убие, зашто „плата за гревот е смрт“ (Римјаните 6,23). Еден од најубавите и најјасни текстови за делото што го извршил Христос за нас кога умрел на Голгота е запишан во Ефесците 1,7: „Во кого имаме откуп преку неговата крв, прошка на престапите, според богатството на неговата благодат.“

И понатаму: „Христос ... со својата сопствена крв ни прибави **вечен откуп**“ (Евреите 9,11-14).

Овој текст има мошне богато значење. Тој тврди дека имаме откуп и кажува дека откупот не е само нешто што ќе се случи во иднина; тоа е нешто што го имаме во овој миг, сега. Ние сме откупени - сега. Сега сум откупен и праведен, и како праведник ослободен сум од Божјата казна, зашто Божјиот гнев е насочен не против мене, туку против Христа. Божјите громовни стрели го гаѓаат него, неговите молскавици го убиваат најголемиот грешник, „гревот“, „проклетството“ и проклетникот на крстот на Голгота. Според тоа, гревот и грешникот се казнети во Христа на крстот, со што Бог радикално и засекогаш го решил проблемот на гревот.

Тежината на казната што ја поднесува Христос на крстот е безмерна. Бог го мрази гревот, и во интерес на правдата, во интерес на опстанокот на вселената, мора да го казни и да го искорени засекогаш. Бидејќи Христос на крстот стана „грев наместо нас“, Бог Отецот се гнасеше од него, кој стана

„грев“, го сврти своето лице од него кога висеше на крст на Голгота, му стана свиреп непријател и го уби - го уби својот мил и сакан Син наместо нас.

Во својата агонија на крстот, осамен, напуштен од сите, Христос бара, се надева и очекува милост од својот небесен Отец, во чиешто преградки е уште од вечноста. Но, наместо одговор - мрак, молњи и громови! Отецот ги затворил прозорците на небото, не сакајќи да ги посматра страдањата на својот Син! Положувајќи го својот скапоцен живот, Христос не добил поддршка од никаде и од никого.

Значи, за Исуса нема светлина, нема милост, за него нема надеж, нема помош ниту поддршка; на неговите молитви нема одговор!

Сатаната го нагрвалувал Исусовото срце со жестоки искушенија и Христос бил кнез на оние што страдаат. Но неговите страдања не биле првенствено предизвикани од болката и срамот на крстот, туку тие произлегувале од свеста за опачноста на гревот, од сознанието дека човекот, тесно поврзан со злото, станал слеп за неговите стравотии. Христос видел колку е цврсто упориштето на гревот во човечкото срце и колку малку има такви кои се готови да се одвојат од неговата сила, да го прифатат обилното спасение што им го нуди Тој со својата жртва и да се спасат. Неговата жалост е огромна и срцето му крвавело затоа што на милијарди луѓе им дал можност да се спасат, но не сакале да се спасат, што доброволно го одбрале патот на гревот кој ги одвел во вечна пропаст. Тоа го скршило Исусовото срце.

Висејќи на крст, ѓаволот го изложил Христа на силни искушенија. Преку старешините и војниците, и еднаш преку еден од разбојниците на крстот, тој му упатува повик на Христа: „Ако си ти Христос (Месија), Божји Син, слези од крстот па ќе веруваме во тебе“ (Лука 23,35-39).

Да, тоа било силно искушение за Христа, да слезе од крстот и да се спаси себеси. Тој можел да го стори тоа, но бил длабоко свесен и уверен дека не може да се спаси и себеси и светот, и себеси и грешниците. Знаел дека, ако слезе од крстот Тој, на него ќе мора да висат грешниците. Тоа прашање се решавало на крстот. Тој направил свој избор. „Ќе умрам јас, за тие да живеат“.

Исус на крстот му зборува на светот: „Ве сакам вас повеќе од себеси!“ Тоа е Божја љубов „агапе“. Дали сфаќаме дека Исус нас нè сака повеќе отколку што се сака себеси? Тоа ни го открива крстот и кај нас побудува искрена почит кон него.

Божјето срце копнее и заигрува од радост кога еден грешник ќе реши да го напушти гревот и кога ќе дојде кај него, барајќи милост и прошка. Нема грев толку голем, страшен и гнасен, таен или јавен, сè едно, кој Бог не сака и не е подготвен да го прости. Нашето покајание во Божјите уши звучи како најубава музика што Тој со најголемо задоволство ја слуша. На Бога ништо не му е толку мило како кога еден грешник се кае и го остава гревот, и најмногу од сè сака и најподготвен е да проштава гревови и на најголеми грешници кои бегаат од суровата и свирепа прачка на гревот и засолниште и спас бараат од него. Грешниците кои се каат и ги напуштаат своите гревови, небото со радост го прифаќа нивното покајание, им укажува милост и со раширени раце и со срдечно добредојде ги пречекува во редовите на спасените. „Ви велам: поголема радост има на небото за еден грешник кој се кае...!“ (Лука 15,7).

Отецот ни кажува: Јас го мразам и се гнасам од гревот, но ги сакам грешниците, ве сакам вас бидејќи вие сте мои созданија, мои деца. Иако вие сте виновни за смртта на мојот Син, иако него го распнаа вашите гревови, јас ве сакам и вас и затоа дозволив наместо вас Тој да биде казнет и убиен.

Христос е Јагне Божје, лав и змија отровница

Христос е „Јагне Божје кое ги зема гревовите на светот на себе“; него „го одведеа како јагне на клање“ „за да се откупиме (од гревот) со скапоцената крв на Христа како невино и чисто јагне“; пред „престолот (Божји) стоеше Јагне како заклано“ (Јован 1,29; Исаија 53,7; 1. Петрово 1,18.19; Откровение 5,6). Но едновременно Христа го гледаме и како лав: „Надвладае Лавот од племето на Јуда... кој може да го отвори свитокот и неговите седум печати“ (Откровение 5,5).

Навидум две несврзливи и непомирливи работи, две крајни спротивности: јагне наспроти лав - едновременно јагне и лав! Кога ги презема гревовите на грешниците на себе и кога треба да им покаже пример на верниците што треба да го следат, Христос е понизен и кроток како јагне, но кога ја брани Божјата чест и вистина и кога го остварува планот на спасението, Христос е храбар и бестрашен како лав.

Некој рекол: „Не вреди да се наговара лав да го пушти јагнето. За да го спасиме јагнето, мораме да го победиме лавот.“ Токму тоа значи поимот „суд“, „праведност“ - казнување на угнетуваачот, а значи „љубов“ која го ослободува угнетениот и го враќа во живот.

Понатаму, видовме дека Бог Христа „го направи грев наместо нас“ и дека Тој „стана проклетство заради нас“. Но можеби малку е познато дека Тој стана и змија отровница! Од каде Христос да стане змија отровница кога змијата е симбол на гревот и злото, симбол на сатаната (1. Мојсеева 3,1; Откровение 12,9)?

Христос му кажува на Никодима: „Како Мојсеј што подигна змија во пустината, така треба да биде подигнат Синот човечки, та секој кој верува во него да не загина, туку да има живот вечен“ (Јован 3,14.15; 4. Мојсеева 21,4-9). Со други зборови, на крстот е подигнато проклетството, подигнат е гревот како змија отровница, и громовите на Божјата правда на крстот го убиле проклетството, го убиле гревот, ја убиле змијата отровница - всушност го убиле Христа кој се идентификувал со сите нив. Според тоа, единствен начин за грешникот да се спаси е да погледне на крстот каде што е подигнат и убиен неговиот грев, каде што е убиена змијата отровница, каде што е убиен Христос како спасител на светот.

Христовите страдања не престанале на Голгота

Христовите страдања, болки и патила не престанале во Гетсиманија и на Голгота! Не! Христос и понатаму сочувствува и силно страда и пати заедно со своите деца кои страдаат. Тој Гетсиманија и Голгота секојдневно повторно ги доживува во нивниот живот, рамо до рамо активно учествувајќи во патилата, во чемерот и јадот низ кои поминуваат невините, кои страдаат на правдина, храбрејќи ги и давајќи им сила и помош да издржат. Во полна мера учествувал во животот на оние кои „доживеаја подбиви и удари, а

покрај тоа и окови и зандани. Беа каменувани, со пила сечени надве; искушувани, умираа од меч, талкаа во овчи и козји кожи; во немаштија, во неволји и мачени - оние за кои светот не беше достоин - талкаа по пустини, по гори, по пештери и по јами вземј“ (Евреите 11,36-38).

Со својата силна љубов Христос го запалува срцето на своите деца кои храбро поднесуваат и најгрозни страдања и најжестоки искушенија, положувајќи го со радост и својот живот за него, како и Тој што го положил својот живот на крст за нив.

Таков е случајот на Јована Крстителот, таков е случајот на апостол Павле и на апостол Јаков, во чишто срца бликала силна вера и чишто глави се стркалале на губилиштето.

Таков е случајот на апостол Петар кој ни во смртта не можеше да се оддели од својот сакан Учител, сметајќи дека не е достоин да умре како него, туку бараше да биде распнат на крст со главата удолу.

И случајот на апостол Јован, кој својот живот не можел ни да го замисли без Христа, и кој заради него бил фрлен во котел со врлено масло.

И случајот на Санктус и Матурус, кои биле жестоко камшикувани, потоа ставени на усвитена печка и на крај фрлени пред див свер кој ги растргнал. Тие биле маченици за Христа.

И случајот на младата робинка Бландина, која била обесена на столб во арена со рацете раширени во вид на крст, но сверовите тој ден не сакале да ја растргнат, па била вратена во затворот. Последниот ден од гладијаторските игри била камшикувана, ставена на усвитена печка и потоа завиткана во мрежа и фрлена пред див бик кој повеќе пати со роговите ја фрлил во воздух. Крвникот со меч ѝ ги прекинал маките на оваа жена хероина во чишто срце Христос запалил свој оган на љубов и вера на кои таа не можела да им се противстави, бидејќи тие биле посилни и од самата неа и од нејзините страдања, посилни дури и од нејзината смрт, и затоа до последен здив останала на Христова страна, сведочејќи не само пред безочниот иган во арената, ами и пред целата вселена за својата вера и љубов кон својот Спасител.

И случајот на младата 22-годишна жена Перпетуа од Картага, заедно со уште една робинка, Фелицита, и со тројца мажи робови, кои невино страдале, жртвувајќи го својот живот како маченици за Христа. Да наведеме мал дел од извештајот за нивното мачеништво.

„Ние сè уште бевме со нашите чувари, раскажува Перпетуа. Татко ми се обидуваше да ме одврати од мојата одлука. Со својата татковска љубов се обидуваше да ја поколеба мојата вера во Христа.“

„Татко, му реков, ги гледаш ли овие предмети? На пример, оваа ваза, оваа врчва и другиве предмети?“

„Ги гледам!“ одговори тој.

Тогаш јас му кажав: „Може ли на овој предмет да му се даде друго име освен неговото вистинско име?“

„Не!“ одговори тој.

„Е добро! И јас себеси не можам да си дадам друго име освен она вистинското што го имам: Јас сум христијанка!“

Еден очевидец го објаснува случајот до крај. „Најпосле за мачениците настапи денот на нивната победа. Напуштајќи го затворот, одеа со брзи чекори во амфитеатарот како да се искачуваат на небото. Лицата им беа

озарени и прекрасни; иако се тресеа, тоа не беше од страв, туку од радост. Назад одеше Перпетуа. За жените чуваа една бесна крава. Перпетуа беше прва фрлена во воздух со роговите на кравата. Падна на земја на крстината и ја повреди; штом се прибра и седна, ја собра косата којашто ѝ се расплете, зашто си велеше: „Не треба маченицата да има растурена коса за време на своето мачење за да не остави впечаток дека таа жали во денот кога слави победа.“ Најпосле се крена на нозе. Во тој миг ја забележа другата робинка, Фелицита, која беше тешко ранета. Ї се приближи, ѝ подаде рака и ѝ помогна да се исправи. Кога толпата ги виде двете на нозе, нејзината свирепост беше победена: ги изведоа низ вратата живи.

Подоцна народот пак побара овие ранети жени да се доведат во арената со свои очи да ја посматраат борбата на гладијаторите и самите да бидат жртва и наслада на расипаните очи на бесчувствителната безочна и споулавена толпа во арената. Маченичките сами станаа и се упатија кон местото што им беше одредено. Најнапред си дадоа една на друга христијански бакнеж на мир за да се приготват за смрт. Потоа останаа простум, неподвижно да стојат. Мирно го пречекаа смртниот удар... Овојпат Перпетуа почувствува страшна болка. Удрена со меч во ребро, таа страшно крикна. Но веднаш ја фати треперливата рака на младиот неопитен гладијатор и сама ја подигна кон своето грло. Сатаната се плашеше од неа. Тој виде дека таа сака да умре.

О храбри и блажени маченици! О маченици, навистина повикани и одбрани за слава на Господа Исуса Христа! Оној кој го фали и слави Христа треба да ги чита овие сведоштва.“ Да, драги мои, и ние треба да ги читаме овие сведоштва кога си поставуваме прашање: „Каде е Бог кога страдаат невини?“ „Зошто, покрај грешните, страдаат и невини?“

Перпетуа и Фелицита не можеле поинаку. Во нив горел Божји оган што го запалила Христовата љубов која била посилна од нив, посилна и од нивната смрт. Во арената бил присутен и Христос кој ги храбрел, им помагал да издржат, да страдаат на правдина заради него. Тој нежно ги посматрал своите бестрашни борци како храбро, без да поткликнат и без да се поколебаат пред налетите на жестоките искушенија, им преодолеваат и на најсилните удари на целатите; сочувствувал со нив и заедно со нив ги поднесувал нивните маки и болки, практично делејќи ја со нив нивната судбина. Кога крикнала Перпетуа од силна болка предизвикана од ударот со меч, со неа крикнал и Спасителот. Тие тоа го виделе и го почувствувале. Тоа им дало сила да издржат и, без да се жалат, без да постават прашање зошто, да поднесат сè заради него.

Христос бил присутен и во животот на сите оние безброј милиони други маченици насекаде низ светот кои на правдина страдале. Неговото око ги видело и неговата рака ги забележала во небесните книги сите стравотии и громомори низ кои поминувале неговите верни и предани слуги. Тој бил присутен во сите арени и на сите губилишта и со силна болка во душата ги посматрал страдањата и смртта на своите невини слуги како паѓаат како жртви на незаузданиот бес на споулавените грешници.

Бил присутен во гасните комори во кои милиони невини страдалници животот го завршиле со грозна смрт и, делејќи ги заедно со нив нивните страдања, и Тој бил страдалник; присутен е во лавовската јама со својот слуга Даниел и во огнената печка со своите тројца храбри борци за Бога, а им

прави друштво и ги храбри своите слуги Павле и Сила, чиешто нозе биле ставени во клади во затворот во Филипи и пеат.

Со свои очи Христос го гледал пламенот на безбројните ломачи на кои гореле невини луѓе во чиешто срце запалил свој оган кој бил посилен од оној на ломачите; тоа биле невини луѓе чијшто единствен грев бил што читале Свето писмо и верувале во Бога онака како што кажува тоа.

Посматрал илјадници гилотини на кои биле обезглавени илјадници невини луѓе.

Христос стоел крај своите слуги наметнати со животински кожи и фрлени пред кучиња да ги растргнат или премачкани со смола и во вечерните часови живи запалувани да горат како факли и да ја осветлуваат градината на налудничавиот цар Нерон. Да, Христос бил крај нив и во нивното срце запалил своја љубов за која тие, умирајќи, пееле:

„Кој ќе нè одвои од Христовата љубов? Неволја ли, или мака, или прогонство, или глад, или голотија, или гибел, или меч? Токму како што е напишано: ‚Заради тебе везден нè убиваат, нè сметаат како овци за клање.‘ Но во сето ова победуваме надмоќно преку Оној кој нè засака. Зашто уверен сум дека ни смртта, ни животот, ни ангелите, ни властите, ни сегашноста, ни иднината, ни силите, ни височината, ни длабочината, ниту кое-годе друго создание, не ќе може да нè одвои од Божјата љубов, која е во нашиот Господ Исус Христос“ (Рим. 8,35-39).

Најголемо предимство, поголемо од сите други предимства, ужива оној човек што ќе го удостои Бог да страда заради Христа, што ќе го удостои да соучествува во Христовите страдања. Најголема чест со која Бог воопшто може да ги почести луѓето е да им дозволи да бидат вистински маченици за него. Најголема милост што може да ја добие човек од Бога е да го даде својот живот за Бога. Најголемо сочувство и безмерни симпатии Бог покажува кон оние што се невини и страдаат на правдина. Тие се најголеми во Божјите очи, еднакви по големина со Јована Крстителот и во Божјето царство ќе заземаат почесно место.

Што го прिसилува Бога да дозволи да страдаат невини луѓе?

Зошто Бог толку високо ги цени оние што соучествуваат во Христовите страдања, што страдаат на правдина, што пијат од бигорната чаша од која пиел Исус? Зошто е тоа толку голема чест и предимство за нас и ние, слично на Христа, да имаме своја Гетсиманија и своја Голгота? Има ли некаква морална, или некоја друга смисла и оправдание, да газиме по истата трнлива патека по која одел нашиот Спасител Исус Христос? Дали некој или нешто врши пресија врз Христа за да ги изложи своите следбеници, и безброј невини луѓе, да поминуваат низ такви грозоморни искушенија и страдања и толку бедно и мизерно да го завршат животот? Секако, Бог има силна причина и издржани аргументи да постапува така со оние што го љубат и што се подготвени животот да го жртвуваат за него.

Пред сè, споменатите причини и аргументи произлегуваат од процесот на решавање на вселенскиот проблем на гревот. Гревот не е зачат на нашата планета. Тој натрапник на нашата земја дошол од вселената. Според тоа, гревот не е само наш проблем, туку проблем на целата вселена и затоа во неговото решавање учествува целата вселена. Гревот е генератор на

неправди, патила, болки, страдања, несреќи, војни, болести - извор и причина за смрт...

Бог проблемот на гревот го решава активно, темелно и радикално и ќе го реши коренито. Тој наскоро вселената ќе ја исчисти од тој грд плевел што ја нарушува нејзината убавина и нејзиното совршенство. Но при решавањето на прашањето на гревот Бог наидува на отпор од страна на сатаната (ѓаволот), кој е татко на гревот, во чиешто срце се зачнал и се развил тој одвратен троскот, отпор што не сака да го скрши сосила. За што станува збор?

Сатаната без никакво притеснување, јавно и отворено го обвинува Бога пред целата вселена дека е пристрасен и неправеден кога го решава проблемот на гревот. Имено, тврди тој, за разлика од грешниците, кои поминуваат низ жестоки искушенија и кои поднесуваат екстремно тешки страдања, Бог во значителна мера истите им ги олеснува на своите следбеници. Според тврдењата на сатаната, за да привлече што поголем број луѓе да го следат и да му служат, лажно прикажувајќи се себеси пред вселената во најповолна светлина, Бог на праведните им нуди многу полесен пат од оној по кој одат грешниците. Да го потврдиме ова со еден пример од Библијата.

Станува збор за еден исклучително верен Божји слуга, за праведниот Јов, за добар, праведен и мошне богат човек кој имал седум синови и три ќерки, седум илјади овци, три илјади камили, петстотини севгари волови, петстотини магарици и многу слуги. Значи, во животот на овој човек буквално цутеле трендафили. Но се случило нешто што од темел го изменило целокупниот негов живот и го потресло до дното на душата.

На небото Бог го свикал на заседание небесниот совет составен од претставници на сите светови во вселената. Наместо Адама, нашата земја на тоа советување ја претставувал сатаната, кој привремено ја презел од неговите раце управата над нашиот свет. На тоа советување интересен е дијалогот што се води меѓу Бога и сатаната пред очите на претставниците на сите светови на вселената, значи, пред очите на целата вселена.

„Еден ден дојдоа Божјите синови да застанат пред Господа, а меѓу нив пристапи и сатаната. „Од каде доаѓаш?“ - го праша Господ. „Еве, поминав низ земјата и ја обиколив“, одговори тој. Потоа Господ рече: „Го виде ли мојот слуга Јов? Нему никој не му е рамен на земјата. Тој е непорочен и праведен човек, се бои од Бога и го одминува злото.“ А сатаната му одговори на Господа: „Зар Јов напразно се бои од Бога? Зар ти не го загради него, неговиот дом и сиот негов имот? Го благослови делото на неговите раце, имотот му се умножи на земјата. Ама испружи ја раката и гибни го она што го има - ќе те проколне в лице.“ „Нека ти биде!“ - му рече Господ на сатаната. „Прави што сакаш со сè што има; само не кревај рака на него.“ И сатаната отиде од пред Господовото лице“ (Книг. за Јов 1,6-12).

Лесно му е на Јова да ти служи! - подига сатаната обвинение против Бога на небесното советување пред очите на целата вселена. Лесно му е нему! Си му дал огромно богатство - синови, ќерки, овци, волови, камили, куќи, земја, слуги, има сè што сака... нема искушенија, нема страдања! Но Јов не ти служи од љубов, туку од интерес. Ти си неправеден, зашто си го поткупил Јова. Всушност, на светот ти немаш свои вистински следбеници кои те сакаат и кои ти служат доброволно и од љубов. Затоа ти нема што да бараш на земјата. Сите твои приврзаници на неа се лицемери кои ти

служат од интерес. Ти нив ги благословуваш и им го олеснуваш животот, со што ги поткупуваш за да преминат на твоја страна.

Тешки обвиненија против Бога. Вселената е во дилема. Можеби сатаната има право. Ако е точно она што го тврди тој, тогаш Бог навистина е неправеден. И сатаната како да остварил предимство.

Бог е на мака. Навидум самиот си создал проблем. Можеби згрешил што воопшто почнал да разговара со сатаната и што му дал можност да го „надитри“, толку жестоко јавно да го нападне и да го обвини за поткуп, за малверзации со своите приврзаници, каков што бил Јов. Се чинело Бог како да си го каснал јазикот и си ги врзал себеси рацете, не знаејќи што да прави и како да излезе од таа крајно неугодна ситуација во која самиот упаднал, од тоа коше во кое сатаната го натерал со своите „силни“ аргументи.

Да се правда со зборови, вербално да докажува пред целата вселена дека сатаната нема право, дека неговите обвиненија не се точни - не било продуктивно. Ако постапи така, тогаш вечно ќе остане сомнеж во срцата на Божјите созданија во вселената.

Не, Бог решил на друг, на наполно поинаков, на продуктивен начин да го реши проблемот, да докаже, да ги обелодени лагите на сатаната и на показ пред целата вселена да го изложи неговиот карактер.

Му рекол: Добро, ти тврдиш дека јас ги поткупувам луѓето за да ми служат, дека ја изнудувам нивната љубов, дека тие се лицемери кои ми служат од интерес, а не доброволно и од вистинска љубов и дека јас немам свои вистински приврзаници на земјата. Ете ти го мојот слуга, Јов. Ти го давам во раце. Прави со неговото богатство сè што сакаш, и ќе видиме како ќе реагира - дали навистина ќе ме колне и ќе ме пцуе в лице, како што тврдиш ти. Тој нека докаже пред сите овие делегати собрани на ова советување и пред целата вселена кој има право - јас или ти!

„И сатаната отиде од пред Господовото лице. Еден ден, додека Јововите синови и ќерки јадеа и пиеја во куќата на најстариот брат, дојде гласник при Јова и рече: „Твоите волови ораа, а магариците пасеа покрај нив, кога одненадеж Савејците нападнаа на нив и ги грабнаа, убивајќи ги слугите со остар меч. Единствено само јас избегав за да ти го јавам ова.“

Додека тој уште го зборуваше тоа, дојде друг и рече: „Божји оган удри од небото, ги изгоре твоите овци и пастири. Единствено јас избегав да ти јавам.“

Додека тој уште зборуваше, дојде трет и рече: „Халдејците удрија со три чети на твоите камили и ги грабнаа, убивајќи ги слугите со остар меч. Единствено избегав јас да ти јавам.“

Додека уште зборуваше овој, дојде четвртиот и рече: „Твоите синови и ќерки јадеа и пиеја вино во куќата на најстариот брат. И ете, силен ветер се крена од пустината, удри на сите четири агли на куќата, ја урна врз децата па тие загинаа. Единствено избегав јас да ти јавам“ (Јов 1,12-19).

Кутриот Јов! Кутроту жртвено јагне преку кое се кршат копјата меѓу Бога и сатаната, а не знае што се случува. Не знае дека очите на целата вселена се насочени кон него и дека без здив сите очекуваат да видат како ќе се однесува сега кога сатаната (ѓаволот) за неколку мига му го уништи сето богатство кое долго време го печалел чесно, со пот и мака, кога му ги уништи овците, говедата, воловите, камилите; како ќе реагира сега кога

ѓаволот го удри со најсилниот и најстрашниот можен удар - кога му го уништи најголемото богатство, кога му ги уби децата, седумте синови и трите ќерки? Дали ќе го проколне и ќе го опшуе Бога, како што тврдеше сатаната, или пак ќе остане простум и пред најжестоките налети на луѓата што го зафати и пред целата вселена ќе докаже дека не е поткупен на Бога да му служи од интерес, дека неговата љубов кон Бога не е изнудена туку доброволна? И, што виде вселената која напрегнато ги следеше овие настани? Кој имаше право - Бог или сатаната?

„Тогаш Јов стана, ја искина облеката на себе, ја избричи главата и падна ничкум на земјата, се поклони и рече: „Гол излегов од мајчината утроба, и гол ќе се вратам таму. Господ даде, Господ зеде. Нека е благословено Господовото име!“ Покрај сето тоа, Јов не згреши ниту изусти некаква навреда против Бога“ (Јов 1,20-22). - Секој натамошен коментар за ова е излишен.

На едно друго, исто такво советување на небото, сатаната му вели на Бога за Јова:

„Кожа за кожа! Човекот ќе даде сè што има во животот. Ама испружи ја раката, допри се до неговите коски и до неговото месо и - ќе те проколне в лице! „Нека ти биде!“ - му рече Господ на сатаната. Во твоја рака е; запази му го само животот!“

Штом добил дозвола од Бога на Јова да му го упропасти здравјето, надевајќи се дека со тоа ќе ја поколеба неговата вера во Бога, сатаната веднаш стапил во акција.

„И сатаната отиде од пред Господовото лице. Тој го удри Јова со лути рани од стапалата до темето. Јов зеде црепка за да се струже со неа и седна во пепел. Тогаш неговата жена му рече: „Зар уште си праведен? Проколни го Бога и умри!“

Надвор од домот, осамен, седнат во пепел, на буниште, нападнат од тешка болест од која кожата му пукала, се распаѓала и крвавела, во неискажливо силни болки, нападнат и од црви, Јов спаднал на најниско можно дрееце! И што гледаат очите на жителите на вселената? Дали можеби Јов сега ќе се откаже од својот Творец? - Еве го одговорот:

„Во сè тоа Јов не згреши со своите усни“ (Јов 2,4-10). Не кажа и не праша: Господе, зар овците, зар и воловите, зар сиот имот!/? Господе, зар и децата!/? Зар и здравјето!/?

Да, Јов ја оправдал Божјата доверба што ја имал во него. Бог не се осрамотил пред вселената кога тврдел дека Јов е негов верен и предан слуга и дека нема да се откаже од него ниту во најсвирепите искушенија и страдања во кои западнал на правда, не по своја вина, ами по злобата на сатаната.

Бог не се осрамотил пред вселената кога тврдел дека неговиот верен и предан слуга, Аврам, повеќе го сака него отколку својот син, единецот Исак. Целата вселена со задржан здив посматрала како Аврам го крева ножот да му го принесе Исака на жртва на Бога.

Бог не се осрамотил пред вселената кога тврдел дека на оваа земја Тој има милиони луѓе подготвени во секој миг да поднесат и најтешки жртви, не очекувајќи Бог да им го олесни патот и животот затоа што се негови слуги, подготвени да го положат и својот живот за него. Тие на вселената ѝ докажале и постојано ѝ докажуваат дека на Бога му служат не од интерес,

дека нивната љубов кон него не е поткупена ниту на каков и да е начин изнудена, туку дека тоа е љубов од љубов - чиста, искрена, доброволна.

За невините страдајници не е трагедија што страдаат за Бога

Се поставува прашање дали е трагедија што страдаат тие верни и предани Божји слуги, тие невини луѓе? Од човечка гледна точка да, но од Божја перспектива не! Гледано со Божјите очи, тоа е тешко, мачно, жално, но не и трагично. Бог многукратно ќе им го надомести она што загубиле да го уживаат во овој живот - сите благодати од кои, од разни причини, биле лишени. Како што рековме порано, нивните маки, страдања, патила, колку и да биле тешки, мачни, грозни, колку и да биле свирепи неправдите на кои биле изложени - сето тоа, споредено со славата што ги очекува во скорашното Христово царство, не ќе биде вредно ниту да се спомене.

Ако постои трагедија и ако нешто е трагично, тогаш тоа се однесува на грешниците: „Но дури и ако грешникот кој извршил стотици злодела поживее долго, јас знам дека сепак им е подобро на богобојазливите луѓе - на оние кои го почитуваат Бога. А злосторниците нема да минат добро, бидејќи тие немаат страхопочит кон Бога; нивниот живот ќе мине како кусотрајна сенка“ (Проповедник 8,12.13).

За своите приврзаници, кои верно и предано му служат, кои не се откажуваат од него ниту тогаш кога поминуваат и низ најтешки искушенија, кои го љубат од љубов, а не од интерес, Бог приготвува нешто „што око не видело, што уво не чуло и во човечко срце не дошло“ (1. Коринќаните 2.9). Затоа, почитувани, да го чуеме и да го прифатиме Божјиот повик што ни го упатува преку апостол Петар:

„Радувајте се што соучествувате во Христовите страдања, за да можете да се радувате и веселите при откривањето на неговата слава. Блажени сте ако ве напаѓаат заради Христовото име, зашто тогаш Духот на славата и Божјиот Дух почива врз вас. Никој од вас да не страда како убиец, или крадец, или злосторник или како оној што се меша во туѓи работи; но, ако страда како христијанин, да не се срами, туку да го слави Бога со тоа име“ (1. Петрово 4,12-16).

Како кнез на оние што страдаат, Христос пак нè упатува на својата Реч: „Зашто тоа се цени, ако заради својата совест пред Бога човек трпи и тагува кога неправедно страда. Инаку, каква е пофалбата ако трпите кога ве казнуваат за вашите престапи? Но, ако страдате и трпите кога правите добро, тоа е благодат пред Бога. Зашто за тоа сте повикани, бидејќи и Христос страдаше за вас и ви остави пример и вие да одите по неговите стапки. Тој не направи грев и не се најде измама во неговата уста. Тој, кој беше навредуван, не возвраќаше со навреда; кога страдаше - не се закануваше, туку се предаде себеси на Оној кој суди праведно“ (1. Петрово 2,19-23).

Сметаме дека доста се задржавме на овој предмет и дадовме повеќе сугестии со кои понудивме одговори на прашањето „Каде е Бог кога невини страдаат?“

---

* Со темата за Христовите страдања во овој и во следните неколку поднаслови пак ќе се сретнеме кога ќе зборуваме за Божјата благодат. Тогаш таа тема ќе ја дообјасниме.

СВЕТО ПИСМО ИЛИ БИБЛИЈА

Светото писмо или Библијата е Божја книга или Божја реч. Тоа е писмо што му е дадено на човештвото од Бога преку одбрани луѓе, пророци и апостоли. Во Светото писмо се поместени Божјите пораки што ги добивале овие свети Божји луѓе директно од Бога и ги запишале со своја рака во своите пророчки книги од кои е формиран светиот канон на Библијата. Велиме свет канон затоа што тој е Божји канон; од него ни зборува директно Бог, бидејќи во него ни е напишана Божјата наука изворно, онака како што ја изговорил Бог преку своите одбрани свети луѓе, пророците и апостолите, необременета со човечки примеси.

Меѓу кориците на светата Божја книга, Библијата, се поместени 66 пророчки книги, 39 во Стариот и 27 во Новиот завет, напишани од четир-иесетина писатели, пишувани во текот на 1.600 години, 1.500 години пред и 100 години по Христа.

Книгите на Стариот завет ги пишувале Божји луѓе, пророци, пред Христа, на еврејски, а книгите на Новиот завет ги пишувале Христовите ученици, наречени апостоли и нивните најблиски соработници, по Христа, на грчки јазик. Кога велиме Стар и Нов завет, засега ќе се ограничине само на книгите што се напишани пред и по Христа. Меѓу нејзините писатели среќаваме луѓе со блескотен ум и интелигенција, најучени луѓе на своето време, како што се Мојсеј, апостол Павле, пророк Исаија..., но и едноставни, искрени и простодушни рибари, како што се апостолите Петар, Јаков и Јован. Меѓу библиските писатели среќаваме и еден говедар, пророкот Амос.

Апостол Павле ни кажува: „Целото Писмо е од Бога вдихновено и е полезно за поучување, за прекорување, за поправање и за воспитување во праведност, за да биде Божјиот човек совршен и подготвен за секое добро дело“ (2. Тимотеј 3,16.17).

Апостол Јован кој, заедно со другите апостоли, три и пол години постојано деноноќно бил со Исуса и со свои очи гледал и видел и со свои уши слушал и чул сè што сторил Исус, кажува: „Она што беше од почеток, што го чувме, што го видовме со свои очи, што го гледавме и што го опипаа нашите раце, за Речта на животот (за Христа) - да, тој Живот се јави, и ние го видовме и сведочиме и ви го објавуваме вечниот Живот, кој беше со Отецот и ни се јави нам; она што го видовме и чувме, тоа ви го кажуваме и вам за и вие да имате заедница со нас. А нашата заедница е со Отецот и со неговиот Син Исус Христос.“

Бог го повикува својот слуга, апостолот Јован, и му заповеда: Јоване, „напиши го на книга она што го гледаш“ - она што ќе ти го откријам, што ќе ти го покажам јас - „и тоа прати го во црквите.“ Што му било откриено, што видел и што запишал апостол Јован? „Видов ново небо и нова земја, зашто првото небо и првата земја поминаа... Тогаш јас го видов светиот град,

новиот Ерусалим, како слегува од небото, од Бога, стокмен како невеста, украсена за својот маж. И чув силен глас од престолот како вели: „Бог ќе избрише секоја солза од нивните очи, и смрт нема да има веќе, ни тага, ни плач, ниту болка, зашто првото помина“ (1. Јован. 1,1-3; Откр. 1,11; 21,1-4). - Тоа му било откриено на апостол Јован, тој тоа го видел, тоа го чул и тоа го запишал. Бог го повикал својот старозаветен пророк Авакум и му наредил: Авакуме, „запиши го видението, врежи го на плочки за лесно да се чита“ (Авакум 2,2).

Мојсеј, и сите старозаветни Божји пророци, имале безброј средби со Бога и од него примиле безброј пораки што ги запишале во своите пророчки книги и истите му ги пренесувале на Божјиот народ. Кога ги читаме Божјите пораки во нивните пророчки книги, тие обично почнуваат вака: „Господ му рече на Мојсеја (или на кој и да е друг пророк): „Кажи им на Израеловите синови и речи им...““, или: „Вака кажува Господ!““, или: „Ми дојде реч од Господа“, или: „Како што нареди (заповеда) Господ“ (3. Мојсеева 4,1,2; Исаија 56,1; 66,1; Еремија 2,1; 2. Мојсеева 40,21-23).

Божјите пораки, поместени во пишан облик во Божјата книга, Библијата, Бог бил силен да ги сочува низ бурните векови што поминале и нивната содржина до нас стигнала во неизменета форма.

Библијата имала многу непријатели и противници, моќници, кои се обидуваале да ја уништат; сатаната со сите сили настојувал и се трудел споменот да ѝ го избрише, бидејќи таа на показ ја изнесува неговата злоба и го прикажува во вистинска светлина пред целата вселена. Иако била потценувана и омаловажувана, забранувана и понижувана, прогонувана и спалувана, таа сè до денешен ден стои како Божја реч, Божја наковална на која се истрошиле многу човечки чекани.

Оттаму ние христијаните веруваме дека во рака имаме света Божја книга, Библија, или Свето писмо, од Бога дадено, со Божји пораки што ни ги пренеле Божјите слуги во пишан облик.

Библијата е најкомплетно и најцелосно Божје откровение што ни го дал Бог нам, на луѓето, откровение за себе како сеоќен Бог Творец, Откупител и Спасител од гревот, кој ни се открива како вистински пат што треба да го следиме, како вистинска вистина што треба да ја прифатиме и според која треба да живееме, и како вечен живот за кој треба да копнееме. Во неа Бог ни ја открива својата љубов, својата милост и правда, ни ја открива својата волја, својот карактер, ни се открива самиот себеси, ни ја открива својата личност.

Како пророчка книга, Библијата чекори пред настаните и, како предводник на времето, таа однапред ни ја опишува иднината на светот, особено „последното време“ и „последните денови“, видени со пророчко око и запишани со пророчко перо на нејзините свети страници.

Божјиот свет библиски канон и човечките црковни канони

Канон означува нешто што е одмерено, признато и прифатено сообразно со некое поставено мерило. Канон е грчки збор кој значи „утврдено правило“. Така Семитите нарекувале стап или треска за мерење, па оттаму се применува за означување на мерила, на норми или правила. Во библиска смисла тоа е збирка на свети вдахновени или инспирирани списи или книги

кои ги сочинуваат Стариот и Новиот завет. Тие свети списи или свети книги, кои ја сочинуваат Библијата, имаат печат на Божји авторитет.

Канонот на Стариот завет е збирка од 39 канонски пророчки книги кои ги собрале на едено место Ездра и Немија во 5 век пред Христа. Таа збирка од 39 пророчки книги се вика еврејска Библија. На секој Евреин му е вродено овие книги да ги смета како Божји заповеди, да ги држи, и ако е потребно, да умре за нив. И во текот на долгите векови никој не се обидел ниту да додаде, ниту да одземе или да промени макар и една буква во нив, зашто тие книги за Евреите навистина се свети книги, светиња Господова.

Од 5 век пред Христа, па сè до појавата на Јован Крстителот и доаѓањето на нашиот Спасител на нашата земја, настапил период кога во средината на еврејскиот народ немало веќе Божји пророци. Во тие неколку века на пророчки вакуум на тие простори настанале уште некои историски книги кои содржеле религиски примеси. Тие книги имаат историска, но не и канонска вредност.

Во третиот или вториот век пред Христа, во Александрија (Египет) биле повикани седумдесет и двајца еврејски рабини од Палестина да направат превод на грчки јазик на книгите на Стариот завет, пред сè, за потребите на прочуената библиотека во Александрија, но и за потребите на Евреите кои живееле надвор од еврејската држава, на грчко јазично подрачје. Заедно со канонските книги тие ги превеле и овие историски книги кои нашле свое заедничко место со канонските книги во новонастанатиот превод наречен „Септуагинта“ (LXX, односно „превод на седумдесетмина“). Овие историски книги се викаат „апокрифи“ зашто, покрај историските податоци, тие содржат и религиски идеи и учења кои се спротивни на учењата на канонските книги на Стариот завет кои носат Божји печат.

Во четвртиот век (меѓу 383 и 406 г.) по Христа за потребите на Западната црква св. Јероним направил превод на Библијата на латински јазик која се вика *Vulgata Latina* или Вулгата. Јероним извршил темелна ревизија на дотогашниот стар латински превод *Vetus Latina*. Превел поголем дел од старозаветните книги, а некои старозаветни и новозаветни книги прзел од стариот латински превод. Вулгата била прифатена и станала званична Библија на Католичката црква, чијашто канонизација повторно била потврдена во 1546 г. на соборот во Трент. Вулгата ги содржи сите апокрифни книги од Септуагинтата.

Христос и апостолите ги отфрлаат историските книги, односно апокрифите, а ја прифаќаат само еврејската Библија која со векови била темел на севкупниот живот на еврејскиот народ. За тоа читаме во Матеј 23,33-36: „Змии и рожби аспидини, како ќе побегнете од пеколната осуда? Затоа, ете, јас праќам кај вас пророци, мудреци и книжевници; едни ќе убиете и распнете, а други ќе тепате по вашите синагоги и ќе ги прогонувате од град во град; за да падне врз вас сета праведна крв што е пролеана на земјата, од крвта на праведниот Авел па до крвта на Захарија, синот на Варахија, кого го убивте меѓу храмот и жртвеникот.“

Овде Христос јасно ни ги дава временските рамки кога настанале канонските книги на Стариот завет: Прва книга е Прва книга Мојсеева, каде што е запишан извештај за убиството на Авела (1. Мојсеева 4,8-11), а последна книга е Втора книга летописи (Втора книга Дневник), којашто е напишана меѓу 450. и 400. година пред Христа, во која читаме за убиството на пророк

Захарија што го споменува Христос (2. Дневник 24,20-22). Иако многу безимени Божји слуги го загубиле својот живот и откако се напишани старозаветните пророчки книги, особено во времето на Макавејците, за што имаме записи во истоимените историски старозаветни книги, сепак, старозаветниот канон на еврејската Библија Христос го ограничува со Прва книга Мојсеева и со Втора книга летописи. Во тој канон нема место за апокрифите, од кои Христос никогаш не цитирал ништо.

Овој канон е и конечно потврден кон крајот на првиот век (околу 90-та година) по Христа од страна на угледни еврејски рабини, на собор одржан во метото Јавне, недалеку од Ерусалим (латински Jamnia). Значајно е да се нагласи дека соборот во Јавне не донел нови заклучоци и решенија, туку само го потврдил канонот кој веќе со векови бил општоприфатен меѓу Евреите како еврејска Библија и како „потесен“ еврејски или палестински канон, кој Христос и апостолите го признавале како единствен старозаветен канон. Овој канон го прифаќаат и протестантите.

Римокатоличката црква во 16 век (1546 г.) на соборот во Трент донела одлука за проширување на оваа збирка книги, одлука за проширување на еврејската Библија, прифаќајќи го „поширокиот“, односно, александрискиот канон, или грчкиот превод на Стариот завет, наречен Септуагинта. Еве ја таа одлука од Трент:

„Секој кој овие книги не ги прими во целост како свети и канонизирани, онака како што често се читаат во Католичката црква, и кои се наоѓаат во старото издание на Vulgata Latina, или намерно и свесно ги презира спомнатите традиции, нека биде проклет“¹

Поради тоа, во римокатоличките преводи на Библијата, во Стариот завет, наместо 39, наоѓаме 46 книги (39 канонски и 7 неканонски), како и дополнителни глави во книгата на пророк Даниел и Естира, и 27 книги во Новиот завет - вкупно 73 книги.

Православната црква, и по „две илјади години“ од своето постоење, уште дефинитивно не прифатила и не прогласила званичен канон на Стариот завет. Во нејзината средина се водат дискусии дали православието да го прифати „потесниот“ (еврејскиот, палестинскиот), или „поширокиот“ (александрискиот) канон. Бидејќи меѓу православните цркви не постои јасен библиски канон, тие на сеправославната конференција, одржана во 1961 г. на Родос во Грција, решиле да се свика голем собор на кој треба да се разгледа авторитетот на второканонските (неканонските) книги кои се читаат во православните цркви. Од овој собор (иден Осми вселенски собор, н.з.) се очекува конечно да го одреди канонот на Стариот завет за православните цркви.

Во сегашните библиски преводи на Православната црква Стариот завет содржи 50 книги, 39 канонски и 11 неканонски книги. Според тоа, за разлика од Римокатоличката црква, која го прифатила александрискиот канон, Православната црква уште повеќе го проширила со нови неканонски книги и „поширокиот“, односно александрискиот канон или Септуагинтата.

Православните теолози веруваат дека измените (проширувањето) во Септуагинтата се направени под вдахновение на Светиот Дух, според оној прочуен православен слоган кој потекнува од православните црковни отци: „Светиот Дух и ние одлучивме“ (Дела 15,28). За нив тоа е дел на Божје

продолжено откровение или продолжена рака на апостоилите од првиот апостолски црковен собор во Ерусалим одржан во 51. г. по Христа, воден од Светиот Дух. Со тоа проширување на александриската Септуагинта, Православната црква добила своја Септуагинта која одговара на „Септуагинта плус“. Меѓутоа, како што кажавме, ситуацијата денес меѓу православните цркви во врска со библискиот канон не е толку јасна.

Септуагинта и Вулгата не се Божји библиски канони зашто содржат во себе апокрифи. Тие се само црковни канони, канони на Православната и Католичката црква.

Повеќе за апокрифите

Малку повеќе за историските неканонски книги или апокрифи од Стариот завет кои традиционалната Црква ги прибрала меѓу кориците на пророчките канонски книги на Библијата.

Зборот „апокриф“ (грчки апокрурто - крие, таи, закопува) содржи во себе мисла за нешто нејасно, магливо, скриено, нешто со сомнително потекло, поттурено, лажно.

Апокрифите не се божествено инспирирани или божествено вдахнати од Светиот Дух, бидејќи не се дадени од Бога, и нивното место не е меѓу пророчките канонски книги инспирирани и дадени од Бога. Сите апокрифи се подметнати во канонот на Стариот завет.

За да го одбегнат терминот „апокриф“, кој има негативен призвук, нашите браќа, православните теолози, кои го прифатиле библискиот канон заедно со апокрифите, за апокрифните книги го вовеле католичкиот термин „дефтероканонски книги“, што би значело отприлика „второканонски“ или „секундарно канонски книги“, половично или нецелосно инспирирани, книги од понизок ранг. Соодветно на тоа, првите би биле „првично канонски“ или „примарно канонски книги“, дадени со полна или со целосна Божја инспирација, со полна канонска содржина и вредност.

Многу нелогично и конфузно! Според таа логика, Бог некогаш е првичен или примарен, а некогаш се спушта на пониско ниво и станува секундарен, нешто од рангот на втора рака!

Бог е секогаш примарен и првичен и сè што прави Тој е примарно и првично. Кај него нема ништо секундарно, ништо од втора рака. Според тоа, апокрифите можат да се наречат со кое било друго име за да се одбегне нивната негативна конотација, сепак, тие се и остануваат апокрифи, човечка творба, бидејќи нивната содржина отстапува од содржината на библиските канонски книги и затоа за нив нема место меѓу книгите на библискиот канон. Како што кажавме, тие библиски изданија со старозаветните апокрифи не се Божји библиски канон, кој носи Божји печат, туку се црковни канони кои носат само црковен печат.

Многу доктрини на Католичката и Православната црква произлегуваат и се темелат токму на апокрифите кои двете споменати цркви ги поместиле во своите библии со чија помош разрешуваат многубројни погрешни делови од својата теологија кои не можат да ги оправдаат и разрешат на ниту еден друг начин. Тие се полни со мистицизам, зашто, наводно содржат тајни, скриени доктрини, кои се достапни само за просветлените и просветените. Приведуваме неколку примери за тоа:

„Распори риба, извади ѝ ги срцето, црниот дроб и жолчката... кого-годе го мачи демон или зол дух - маж или жена, сè едно - пред него или пред неа треба тоа да се запали и никогаш нема веќе да ги мачи злиот дух“ (Товит 6,4-8).

Ова е чиста вражба, како и секоја друга вражба, без ниту трунка библиска вистина. Христос многу јасно кажува дека „Овој род (демоните) со ништо не може да се истера, освен со пост и молитва“ (Марко 9,29). - Не со спалување на срце, на црн дроб и жолчка од риба. Не! Лошите духови од луѓето се истеруваат само со пост и молитва пред Бога.

Во Светото писмо Црквата не само што додала цели книги, апокрифи, туку и одделни библиски канонски списи начичкала со други, исто така апокрифни стихови со кои го замаглува нивното изворно учење. Таков е случајот со книгата „Мудри Соломонови изреки“, во кои, покрај другите многубројни апокрифни стихови, во 15-та глава во 27-от стих таа инсталирала апокрифен стих во кој се тврди дека „Со милостиња и чесност гревовите се чистат“. Кон овој апокрифен стих со извртена теологија, Црквата го додава и апокрифниот стих од Товит 12,7-10, во кој, исто така, како и во претходниот случај, нема ниту трунка библиска вистина. Товит кажува: „Милостината избавува од смрт и може да очисти од секој грев.“

Овие две тврдења дека: „Со милостиња и чесност гревовите се чистат“ и дека „Милостината избавува од смрт и може да очисти од секој грев“, се составен дел на теологијата на традиционалната Црква и се целосно надвор од Библијата и немаат ништо заедничко со нејзината изворна теологија.

Ако тие две тврдења на традиционалната Црква се точни, тогаш и Хитлер, и Сталин, и Мао Седунг, и Пол Пот и сите најголеми грешници, можеле да дадат голема милостина за да се очистат од своите гревови и да се избават од смртта. Или фарисејот од споредбата за ферисејот и цариникот би бил очистен од гревовите и избавен од смртта зашто бил богат и давал милостина, а сиромавиот немал таква можност и поради тоа тој не би можел да се очисти од својот грев и да се избави од смртта. Или богатите грешници можат да дадат голема милостина за да се очистат од гревот и да се избават од смртта.

Не милостината, туку „крвта на Исуса Христа нè исчистува од секој грев“ (1. Јованово 1,7). Од смртта единствено може да нè избави Христос кој со „својата смрт го уништи оној кој ја имаше власта над смртта, односно ѓаволот, и да ги избави оние кои, заради стравот од смртта, цел живот беа во ропство“ (Евреите 2,14.15). Услов: За да нè исчисти од гревот, Христос од нас бара за него да се покаеме и да го оставиме. Прва Христова проповед била: „Покајте се, зашто се приближи царството Божје!“ На денот Педесетница апостол Петар, исполнет со Светиот Дух, станал и одржал силна проповед, а народот „кога слушнаа, им се разжали во срцете и му рекоа на Петар и на другите апостоли: „Што ќе правиме, луѓе, браќа?“ А Патар им рече: „Покајте се и секој од вас да се крсти во име на Исуса Христа, за проштавање на гревовите; и ќе го примите дарот, Светиот Дух... оние кои со радост ја примија неговата реч се крстија; и во тој ден се приклучија околу 3.000 души“ (Дела 2,37.38.41).

Дали треба да губиме време за да го објасниме овој толку едноставен и јасен извештај од Педесетница за тоа како се чисти грешникот „од секој

грев“ и како се избавува од смртта? Дали тие 3.000 души дале некаква милостина за да се очистат од своите гревови? Тие го прашуваат Петар: „Што ќе правиме, луѓе, браќа?“ Петар не им вели: Одете и правете милостина за да се очистите од вашите гревови и да се избавите од смртта. Не! Тој им вели: „Покајте се и секој од вас да се крсти во име на Исуса Христа, за проштавање на гревовите!“

Нема друг начин ниту друго средство за чистење од гревот и за избавување од смртта, освен покајание и напуштање на гревот. Но, за ова многу повеќе подоцна, кога ќе зборуваме за улогата на верата и делата во нашето спасение.

Уште еден пример за погрешната теологија на апокрифите: „Зашто, ако не веруваше дека паднатите војници ќе воскреснат, ќе беше излишно и беспредметно да се моли за мртвите... Затоа за покојните принесе жртва како надомест за да им се простат гревовите“ (2. Книга за Макавејците 12,43-46). За оваа погрешна апокрифна теологија за мртвите, и општо за смртта, во книгата посветуваме големо внимание во насловот „Библијата за смртта“, каде што ова прашање ќе добие библиска разврска. Овде само да кажеме дека оваа опачна наука на апокрифите, која бара од нас да се молиме за мртвите и за нив да принесуваме жртва за да им се простат гревовите, е стопроцентна невистина и суштина не само на сите пагански науки, туку и суштински дел на теологијата на Католичката и Православната црква.

Приведените текстови од апокрифите јасно покажуваат дека нив Црквата на разни начини ги инсталирала во Божјата реч за да ја замагли нејзината изворност со цел да дојде до израз нивната погрешна теологија со која таа веќе била длабоко проникната. Таа (Црквата) сосила ги пика овие апокрифни текстови во Библијата, обидувајќи се со нивна помош да ги покрие и некако да ги оправда своите теолошки промашувања. Но, како што рековме, Божјиот филтер што го поставил Бог пред влезот на светиот канон на Библијата е премногу селективен и тој не дозволува да влезе во неа ништо, апсолутно ништо што нема Божји печат.

Како можеме да оцениме дали некоја книга е канонска или апокрифна? „Кој верува во мене“, нè повикува Христос, „како што е кажано во Писмото, од неговата внатрешност ќе потечат реки на жива вода“ (Јован 7,38). На кое Писмо нè повикува Исус? На она од коешто читал Тој кога го учел народот во синагогите, на еврејскиот канон на Стариот завет или на еврејската Библија, која се состои од 39 пророчки канонски книги. Во него, како што видовме, ги немало и ги нема апокрифните книги. Канонот на Новиот завет, кој се состои од 27 книги, е додаден кон канонот на Стариот завет подоцна, по Христовата смрт.

Зошто токму еврејскиот канон на Стариот завет да ни биде мерило? Сосем разбирливо и логично! Бог својата Реч, Библијата, му ја дал на човештвото преку одбрани Божји луѓе, пророци и апостоли, Евреи. Павле прашува и одговара: „И така, каква предност има Евреинот? Голема, во секој поглед. Пред сè, ним им се доверени Божјите зборови“, Божјата реч, а нашиот Спасител кажува: „Спасението доаѓа од Евреите“ (Римјаните 3,1.2; Јован 4,22).

Да, Евреите уживаат голема предност пред другите народи. Читавме дека тие на светот му го дале Светото писмо и Христа како Спасител на грешниците. Марија, Еврејка, ни го родила Спасителот; Христос, Евреин,

е наш Спасител; пророците и апостолите, со кои е поврзано Светото писмо, се Евреи. Првите христијани, кои го посеале семето на христијанството, се Евреи. Во ранохристијанскиот период зародиш на секоја црква биле Евреи кои го формирале стожерот на идниот Божји „избран народ“. Остатокот на верните Евреи го формирале јадрото на идната Божја црква, на идниот Божји народ. Првите христијански цркви биле еврејски цркви. Значи, јадрото на првата и идната христијанска црква било еврејско, зашто било составено исклучиво од Евреи. Според тоа, христијанството се родило во еврејството и без еврејството нема христијанство. Всушност, еврејството го родило и му ги дало библиските темели на христијанството, и затоа ние не можеме да зборуваме за некакво христијанство изолирано од еврејството, туку само и единствено за јудеохристијанство. Според тоа, името „христијанство“ не е исправно. Исправно е да се каже „јудеохристијанство“. Од таа причина, ако некој треба да ни состави и да ни даде збирка на светите пророчки книги, да ни го даде светиот канон на Божјата реч, да ни даде Библија, тогаш, секако, тоа им припаѓа на Евреите. И тие ни го составиле и ни го дале канонот на Стариот завет со 39 канонски книги, ни ја дале еврејската Библија која не содржи апокрифи, а ни ги напишале и списите (книгите) на Новиот завет.

Јудаизмот (еврејството) е единствен по тоа што Бог му се обратил на цел еден народ кој го видел и чул со свои сопствени очи и уши, повеќе милиони едновременно присутни. Тоа историско грандиозно искуство е камен темелник на еврејската вера. Постојат други религии на светот, но ни една од нив не може да се спореди со почетоците на јудаизмот. Сите други религии почнуваат со поединец кој тврдел дека разговарал со Бога или дека ја досегнал вистината. Тој поединец постепено го ширел своето учење, создавајќи основа за новата религија. Заправо, за разлика од јудаизмот, сите големи светски религии го следат овој модел.

Канонот на Новиот завет ²

Книгите на Новиот завет ни ги напишале апостолите и нивните најблиски соработници по Христовата смрт. Тука се четирите евангелија, Делата на апостолите, посланијата на апостолите и Откровението што ни го напишал апостол Јован, вкупно 27 на број. Тие се веродостојни канонски книги од кои е создаден канонот на Новиот завет, зашто се пишуваани под контрола и водство на Светиот Дух. Сите 27 списи или книги апостолите ги напишале со своја рака до крајот на првиот век по Христа.

Што се однесува до апокрифите на Новиот завет, јасно е дека речиси сите тие настанале по Христовата смрт, од вториот век на новата ера и понатаму, чишто автори се познати или непознати, или зад кои стојат лажни имиња и некакви псевдоними. Многубројни автори почнале да пишуваат и напишале море новозаветни апокрифни или лажни евангелија, лажни дела на апостолите и посланија, па дури и лажни или апокрифни апокалипсии (откровенија), обично напишани во име на некои од апостолите.

Според тоа, во првите векови, додека уште не биле собрани апостолските списи во збирка на званичен канон на Новиот завет, меѓу христијаните, покрај оригиналните апостолски списи, кружеле и голем број новозаветни апокрифни списи кои им создавале тешкотии не само на обичните верници, туку и на тогашните црковни авторитети при изборот на вистин-

ските или оригиналните апостолски записи. Некои од црковните отци прифаќале и апокрифи како канонски книги, а други отфрлале и некои од апостолските списи како апокрифи. Дел од апостолските списи што ги прифаќале некои цркви од еден крај на православната вселена, други цркви од друг крај истите ги отфрлале, и обратно. Некои од апостолските списи што биле прифатени порано, подоцна биле отфрлени, и обратно.

Таа конфузија меѓу христијаните во првите векови била прилично голема, и затоа се јавила насушна потреба од тој заеднички кош да се изделат апостолските списи од апокрифите и од нив да се создаде званична канонска збирка, слична на Стариот завет, да се создаде канон и на Новиот завет. Значајно е да нагласиме дека тој процес на собирање и препознавање на автентичноста и каноничноста на новозаветните книги, исто како и во врска со книгите на Стариот завет, го надгледувал и со него управувал Светиот Дух, кој не дозволил во канонот на Новиот завет да влезе ниту еден апокриф или од него да биде испуштен некој канонски спис. Основа за канонизацијата била автентичноста на апостолската доктрина во нив.

Некои од оние духовни великани, кои денес во православие се ценат и се почитуваат како „светители“ или „блажени“, не само што не придонесувале позитивно за одредување на канонот на Новиот завет, туку отворено застапувале спротивни ставови во врска со боговдахновеноста на различни списи на апостолите. Според тоа, во врска со канонот на Новиот завет очигледно е големо разногласие меѓу црковните отци кои не биле секогаш на висина на својата задача.

Во третиот и четвртиот век настапува формирање на Новиот завет во облик што го имаме денес. Голема улога при формирањето на Новиот завет одиграле источните цркви, или црквите од источната вселена, кои Новиот завет го прифатиле како „Свети писма“. До средината на четвртиот век веќе немало сомневање во автентичноста на новозаветните текстови, освен во Откровението, кое не се наоѓало на списокот на книгите на Новиот завет на соборот во Лаодикија во 367 г. Исто така и некои од посланијата на апостолите долго и тешко се пробивале во умовите на црковните отци додека не си го нашле своето заслужено место што им припаѓа во канонот на Новиот завет. Особено Посланието до Евреите морало да изоди трнлив пат додека и тоа конечно не си го зазелo своето место во канонот.

Во 367 г. александрискиот епископ Атанасие, во своето 39-то Велигденско послание им објавил на верниците дека канонот на Стариот и Новиот завет е одреден и дека не може да се менува. Истата година оваа препорака на Атанасие за канонот на Светото писмо ја прифаќа и соборот во Лаодикија. Атанасие дал список на книгите за Новиот завет. Римската црква исто така го прифаќа овој канон на Атанасие на својот Концил во 382 г. До соборот во Картагина во 397 г. сите книги на Стариот и Новиот завет се канонизирани, вклучувајќи го и Откровението. Одлуките на овој собор се потврдени на следниот собор во Картагина во 419 г. Меѓутоа, се смета дека канонот на Новиот завет конечно е усвоен и прифатен од страна на сите цркви дури на вториот трулонски (Quinisextine) сабор во Цариград во 692 г. Но и таму се усвоени два канона на Новиот завет: еден со Откровението, а друг без Откровението Јованово. Дури во списите на грчките цркви во 10 век може да се најде Откровението како дел на Новиот завет. Јасно е дека црковните отци не постапувале секогаш соборно едномислено.

Според тоа, далеку од вистината е тврдењето на Православната црква дека таа ни го создала Новиот завет затоа што него ни го составиле и ни го канонизирале нејзините црковни отци, иако, како што видовме, сè до десеттиот век црковните отци биле во недоумица кои книги се правоверни, а кои еретички, и на тој начин создавале конфузија речиси илјада години.

Од друга страна, ако ѝ погледнеме на вистината во очи, ќе видиме дека Православната црква навистина создала некоја „нова“, своја Библија. Имено, како што видовме, православието во целост, сè до денес, и по „две илјади години“ од неговото постоење, не е начисто кои книги од Стариот завет треба, а кои не треба да ги признае како канонски и, почитувајќи ги старозаветните апокрифи како боговдахновени (второканонски), и во многу голема мера темелејќи ја својата теологија на нив, создава нов канон на Светото писмо, за кое Господ Исус Христос и апостолите воопшто не знаеле ниту од него цитирале.

Во врска со Новиот завет, денешната Православна црква, иако тврди дека нејзините „свети отци“ го формирале канонот на христијанските списи, при што ги отфрлиле апокрифите, токму врз некои од отфрлените апокрифи темели значаен дел од своето црковно учење, како на пример, она за Богородица (апокриф: Протоевангелие на Јакова) итн. Истакнатиот православен теолог, Јустин Поповиќ, признава дека многу нешта од православно учење потекнуваат од апокрифните евангелија: „Во историјата за раѓањето на Господа Исуса Христа се изнесени подробности кои ги нема во евангелската благовест. Речиси сите тие подробности се позајмени од таканаречените апокрифни евангелија. На прво место тука спаѓа „Протоевангелието (Прво евангелие) на Јакова“, кое, без сомнение, е најстар споменик на апокрифната книжевност.“³

Според тоа, очигледно е дека Православната црква не се согласува со сегашниот обем на новозаветниот канон, и кога би се прашала таа, и него значително би го проширила - најверојатно меѓу неговите корици би прибрала дел од „апокрифните евангелија“, првенствено она за света Богородица, а и добар дел од своето „свето предание“, и на тој начин би создала Библија каква што ѝ е потребна нејзе, Библија по своја мерка, можеби „Нов завет плус“, сличен на „Септуагинта плус“, со што и практично би докажала дека „светото предание“ е еднакво по важност со Библијата и дека тоа претставува втор извор на вистината, еднаков по важност со изворот на вистината кој извира од Светото писмо.

Оттаму и произлегува силното и пренагласено незадоволство и жалење на православието со сегашниот обем на Новиот завет кога трди:

„Ние не се задоволуваме со оние зборови што ги спомнуваат апостолите и евангелието, туку и пред и по нив произнесуваме и други, што сме ги примиле од ненапишано учење кои имаат голема сила за извршување на Светата тајна.“⁴

„Усното предавање/пренесување на учењето на Исуса Христа и на настаните на евангелската историја е - Свето предание. Тоа во Црквата постои паралелно со Светото писмо и го дополнува (...), но во евангелието ни приближно не е сè запишано... Многу настани и понатаму се прераскажувале усно. На пример, прераскажувањата за раѓањето на Богородица, за нејзиното воведение во Храмот, за нејзиното славно успение, не се напишани во Евангелието.“⁵

„Ако Светото писмо поседува толку силни докази за својата вистинитост, зар тие не се доволни и без светото предание? Не, не се доволни!“⁶

„Погрешно е Библијата да се смета за самодоволна и за самотолкувачка, зашто таа сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање.“⁷

Историското христијанство, кое денес во светот постои во лицето на Римокатоличката и Православните цркви, вклучува во себе непрегледен број учења и верувања воведени во нивните црковни догми во текот на многу векови кои се темелат исклучиво на древните апокрифни текстови кои не се наоѓаат во Новиот завет. Веќе ги спомнавме подробностите за раѓањето и животот на Исусовата мајка, Марија, за која апокрифното „Протоевангелие на Јакова“ (книга за раѓањето на Марија и едно од најстарите апокрифи, кое настанало во 2 век по Христа) преде многу легенди кои на никој начин не можат да се поврзат со изворните текстови на апостолите.

Зошто православието ги дава тие силни изјави и тврдења што ги приведовме: „Ние не се задоволуваме со оние зборови што ги спомнуваат апостолите и евангелието“; „во евангелието ни приближно не е сè запишано“; „ако Светото писмо поседува толку силни докази за својата вистинитост, зар тие не се доволни и без светото предание? НЕ, НЕ СЕ ДОВОЛНИ!“; светото предание „во Црквата постои паралелно со Светото писмо И ГО ДОПОЛНУВА!“ „Библијата... сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање.“

Независно од тоа дали Православната црква (се разбира, и Католичката) ќе се согласи или не со заклучокот што произлегува од нејзините тврдења што ги посочивме, споредлива е следната сушта вистина: Во времето кога ги канонизирала книгите на Новиот завет, традиционалната Црква во најголема мера веќе живеела не според апостолските канонски книги, туку токму според апокрифите. Тоа е тежок беспримерен апсурд кој останува исклучиво како апсурд на Црквата сè до крајот на светот! При канонизацијата на Новиот завет таа формално и привидно ги отфрлила и ги отфрлила апокрифите, а од друга страна сета била проникната со нив и живеела според нив! Ја отфрлила само нивната черупка (лушпа), а ја апсорбирала нивната внатрешна содржина. Привидно ја отфрлила теологијата на апокрифите, а нивната (апокрифната) теологија веќе станала нејзина стожерна теологија.

Православието е свесно за тоа, за тој голем апсурд, и затоа, кога тврди дека Светото писмо не е доволно и дека „Светото предание во Црквата постои паралелно со Светото писмо И ГО ДОПОЛНУВА“, дека „Библијата... сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање“, тоа зад себе остава отворена врата и одврзани раце и на сите можни начини се обидува со товарот на апокрифите што го носи на себе да влезе внатре во канонот на Новиот завет и таму да направи некаков компромис меѓу Божјата теологија на апостолските канонски книги и лажната теологија на апокрифите. Таму, внатре во канонот на Новиот завет да најде некаково оправдание за својата апокрифна теологија, да најде решение за своите промашувања.

Но, православието со историскиот багаж на апокрифите ниту може да се провлече внатре во канонот, ниту да направи некаков компромис меѓу тие две теологии, меѓу кои нема никакво соодветство, никаква компатибилност ниту комплементарност. Светиот Дух, кој речиси илјада години се борел

со тврдокорноста, со разногласието и разноумието на црковните отци, ги присилил да ни дадат канон не по своја, туку по Божја волја, не по своја, туку по Божја мерка. Според тоа, сегашниот канон на Новиот завет не е волја на Православната црква, туку Божја волја, волја на Светиот Дух, кој, кога би им дозволил на црковните отци да ја спроведат својата волја, тие најверојатно меѓу канонските книги на Новиот завет би ги прибрале и би ги канонизирале и апокрифите чијашто теологија, како што кажавме, веќе ја сместиле во црковната теологија на Православната црква.

Но, пред вратата на канонот и на Стариот и на Новиот завет Бог поставил свој, Божји филтер, кој е многу селективен и не пропушта ништо да влезе внатре, апсолутно ништо што нема Божји печат, што не е вдahновено од него. Според тоа, Православната црква попусто се обидува и се бори да ја отвори вратата на канонот на Новиот завет, да влезе внатре, да го пополни и дополни со своето „светоотечко предание“, и на истото да му даде божествени димензии и Божји печат, еднаков со канонските книги. Да, попусто се обидува и се бори да го стори тоа. Таа, со својот историски багаж од старозаветните и новозаветните апокрифи е и останува надвор од Божиот библиски канон, зашто Бог ја затворил неговата врата, а кога Бог ќе затвори, никој не може да отвори, да влезе во него да дополнува и скусува, да додава и одзема, да прекројува и менува, да калема и прекалемува...

Бог ни обрнува посебно внимание да не гибаеме во неговата света Реч. „Тревата се суши, цветот свенува, а Речта на нашиот Бог останува вечно“ (Исаија 40,8). Таа мора да остане онаква каква што ни ја напишале Божјите пророци и апостоли под водство на Светиот Дух:

Откровение 22,18.19: „Јас му сведочам на секого кој ги слуша пророчките зборови на оваа книга. Ако некој нешто додаде кон нив, Бог ќе му наметне казни опишани во оваа книга. Ако некој одземе од пророчките зборови на оваа книга, Бог ќе му го одземе делот од книгата на животот, и од светиот град, и од она што е напишано во оваа книга!“ Овие зборови на апостол Јован важат за последната книга на Библијата, за Откровението.

Но иста забрана за додавање и одземање кон и од списите на Библијата Бог поставил и некаде на почетокот од Библијата, кај Мојсеја. 5. Мојсеева 4,2: „Не додавајте ниту збор повеќе од она што ви го заповедам, ниту да одземате од него!“

А таква забрана за додавање и одземање кон и од сите списи на Светото писмо Бог поставил и кон средината на Библијата: Мудри изреки 30,6: „Не додавај кон неговите зборови, за да не те разобличи, и да не излезеш лажливец!“ Со тоа Бог кажува: Светото писмо е доволно, комплетно. Нему не му е потребно никакво дополние.

Бог е јасен кога кажува: „Не додавај ништо... ниту збор повеќе“ кон она што е напишано во Библијата; „немој да додаваш“, немој да дополнуваш, немој да дотураш, немој да одземаш..., зашто Бог „ќе те разобличи“, и пред Бога ќе „излезеш лажливец“.

Почитувани, Бог кажува НЕ!, а православието кажува ДА! Православието кажува: Светото писмо не е доволно, не е достаточено, не е комплетно, и тоа треба и мора да се дополнува со „светото предание“! Чудно, нефатливо, но болно вистинито! (Со оваа мтерија пак ќе се сретнеме и ќе ја дополниме во насловот „Библијата и преданието“.

Традиционалната црква: Црквата го составила канонот на Светото писмо и затоа само таа има право и само таа знае исправно да го толкува!

„Усното Свето предание што го сочувала Православната црква во чистота сè до денес го изразува животот на Светиот Дух во Црквата и на исправен начин нè оспособува во целост, и како што треба, да ја сфатиме Библијата. Без сомнение, тоа е постаро од Светото писмо зашто, да не било тоа, тогаш ни ден денес не би го имале Светото писмо. Без Светото предание сè уште би траела борбата на Црквата за утврдување на автентичноста на новозаветните книги. Конкретно, Светото писмо на Новиот завет никогаш не би заживеало.“⁸

„Црквата е таа која конечно одредила кои книги ќе го сочинуваат Писмото. Таа го произвела, одбрала и сочувала сè до денешен ден.“⁹

„Светото писмо на Новиот завет настанало на основа на животот на Црквата во Бога. Накратко, таа (Црквата) го напишала и го сочувала.“¹⁰

„Црквата, како чуварка на Божјето откровение... поседува благодатен дар непогрешно да ја објаснува Божјата реч или вистините на Светото писмо, и во случај на недоумица и спорови на овие вистини им дава точна дефиниција која се вика догма.“¹¹

Прво и основно тврдење на православието што веднаш го истакнува по инерција гласи: „Православната црква е единствена правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница.“ Ова ни наликува на фалбата и самоувереноста на старозаветната Црква за која пророк Еремија кажува: „Не надевајте се на лажливи зборови: „Ова е храмот Господов, храмот Господов, храмот Господов“ (Еремија 7,4). Дури и апостолите биле восхитени со храмот и му се пофалиле на Исуса: „Му пристапија неговите ученици за да му ги покажат градбите на храмот. А Исус им рече: „Нема да остане ни камен на камен кој нема да биде урнат.“ (Матеј 24,1-2)

На друго место Библијата кажува: „Немој да речеш во своето срце: „Заради мојата праведност ме доведе Господ за да ја наследам таа (добра) земја... Поради беззаконијата на овие народи Господ ги прогонува од пред тебе. Не заради твојата праведност и не заради правината на твоето срце ти одиш да ја наследеш нивната земја... Затоа знај сега дека не заради твојата праведност Господ, твојот Бог, ти дава да ја наследеш таа добра земја, бидејќи ти си тврдоглав народ.“ (5. Мојсеева 9,4-6)

Споредбата меѓу старозаветната и традиционалната Црква е очигледна. Точно е тоа дека традиционалната Црква го составила и го канонизирала Новиот завет. Но точно е и тоа дека Господ на Православната црква (ја именуваме само неа, зашто борбата околу канонизацијата на Новиот завет се водела на нејзините простори) не ѝ дал задача да ни го состави канонот на Новиот завет затоа што таа била и е праведна; не ѝ дал таква задача затоа што токму таа, според нејзината фалба: „Православната црква е правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница.“ - Далеку од тоа.

Во периодот кога традиционалната (Православната и Католичката) Црква го составувала канонот на Новиот завет, и канонот на Светото писмо во целост, таа веќе била потоната во оној длабок отпад што го претрка-

жал апостол Павле: „Грижете се, пак, за себе и за целото стадо, во кое Духот Свети ве постави за епископи, за да бидете пастири на црквата на Господ Бог, која ја придоби Тој со својата крв. Бидејќи знам дека по моето заминување ќе се втурнат меѓу вас лути волци кои нема да го штедат стадото; а и од вас самите ќе произлезат луѓе кои ќе зборуваат искривено, за да ги одвлечат учениците заедно со себе.“ (Дејана 20,28-30)

Ова пророштво на апостол Павле е јасно. Во Црквата однадвор „ќе се втурнат меѓу вас лути волци (јудаисти, гностици...) кои нема да го штедат стадото“, но Црквата ќе биде нападната и однатре. Од епископите, што ги ракоположил лично Павле, и другите апостоли, се изделе епископи кои зборувале „искривено, за да ги одвлечат учениците заедно со себе“, и успеале во тоа - ја искривиле изворната евангелска наука и ги одвлекле „учениците заедно со себе“ на странпатица, го свртиле токот на христијанството и го повеле во погрешна насока. Јасно е дека Црквата била нападната однадвор и однатре, и под дејство на тој двоен напад и притисок, таа поткликнала и паднала.

Според тоа, не е точно тврдењето дека „Православната црква е правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница.“ Уште помалку е точно нејзиното тврдење дека Бог токму нејзе ѝ дал задача да ни го состави канонот на Новиот завет и токму нејзе ѝ дал ексклузивно право таа исправно да ни го толкува затоа што навистина таа е вистинската Божја црква од почеток, од Педесетница!

Токму заради тоа искривено учење се јавил императив, неопходна потреба, апостолите многу педантно и детално писмено да ни образложат секоја подробност на единственото исправно изворно христијанско учење, и така исправно да ѝ го предадат на Црквата. Зошто? Затоа што лажните учители уште додека биле живи апостолите не се притеснувале да шират различни кривоверства, и во доста случаи успеале да ги свртат христијаните од вистинскиот пат. А колку повеќе се подразбирало дека по смртта на директните Христови следбеници, кои имале можност лично да ги слушаат зборовите од усните на Спасителот, ќе успеат да ги заведат верниците со лажни науки, доколку не би постоеле апостолски записи кои ќе ја содржат комплетно Божјата вистина необременета со преданија и со човечки примеси?

Дарги мои, да го согледаме овој проблем и од друга страна! Непореклива вистина е дека Бог управува со светот и со настаните што се случуваат на светската сцена воопшто. Бог никогш не е затечен од никакви непогодни околности кои би можеле да му ги врзат рацете и да му оневозможат да ги исполни своите намери и планови. За него не постои никаков безизлез. Секогаш има решение и за најтешките проблеми во најтешки времиња и во безизлезни ситуации.

Бог поставува и симнува цареви од престол. Своите намери и планови Тој често ги исполнува и преку најголеми безбожници. Историјата на светот Бог ја води преку световни луѓе, водачи, меѓу кои има и такви кои воопшто не го познаваат, а уште помалку му служат, и диктатори и секакви други. Бог ги доведувал асирските и вавилонските цареви за да ги казни гревовите на својот народ, Израел, за неговото идолопоклонство. Бог му наредил на диктаторот Навуходоносор да дојде и да ги разруши и Ерусалим и храмот.

Својата вистина Бог ја објавувал и преку отпаднати пророци, пророци кои го изневериле Бога. Таков е случајот со пророкот Валам, Божји пророк кој, од верен и предан Божји пророк, станал „вражар“ (Исус Навин 13,22), и токму преку тој отпаднат пророк, кој го изневерил Бога, преку еден вражар, Бог ни дал многу значајни пророштва од кои најубаво е пророштвото за свездата на Исуса Христа: „Го гледам, но не е тоа сега, го посматрам, но не одблиску. Свезда од Јакова се издига и жезол од Израел!“ (4. Мојсеева 24,17)

Интересно е да се следи опирањето на Валама, кој по секоја цена настојува да го протурка своето сфаќање, своите намери, планови и желби, да ја протурка својата теологија, а ја игнорира Божајата заповед и Божјата теологија; Божјите намери и планови ги турка на страна. Меѓутоа, Бог му праќа магарица да го предупреди дека треба да ги исполни, не своите, туку Божјите намери и планови.

Друг случај, Даниел 10,12-14: „Но тој (ангелот Гаврил: 9,21) ми рече: „Не бој се Даниеле! Од првиот ден кога го управи своето срце за да разбереш, и да се понизиш пред твојот Бог, твоите зборови беа услишени, и јас сакав да дојдам според твоите зборови. Но кнезот на персиското царство (сатаната, н. з.) ми се противеше 21 ден. Меѓутоа, Михаел, еден од првите кнезови, дојде да ми помогне, зашто јас бев таму сам, кај персискиот цар. А сега дојдов да ти соопштам што ќе се случи со твојот народ во последните времиња, зашто видението се однесува за далечни дни.““

Во ова видение на Даниел гледаме како сатаната и ангелот Гаврил ги одмеруваат своите сили на дворот на персискиот цар Кир. Даниел сфатил дека се исполнило пророштвото на Еремија за седумдесетгодишното вавилонско ропство на Израелците, и царот Кир требало со декрет да ги ослободи од ропство за да можат да се вратат во својата татковина и, според пророштвото, да го изградат разурнатиот Ерусалим и уништениот храм. Сатаната се опира и го стврдува срцето на Кир за да не ги пушти Израелците, а ангелот Гаврил се обидува да го смекне неговото срце за да ги пушти. Силите се изедначени и борбата трае 21 ден. На помош на Гаврил му доаѓа Христос и проблемот е решен во полза на Израелците, онака како што предвидува пророштвото. Покрај враќањето на Израелците од ропство, тоа пророштво точно го одредува и времето кога ќе се роди Месија, и сите други параметри и околности поврзани со тоа. На тој начин Бог ги исполнил своите намери и планови, го исполнил своето пророштво преку еден незнабожечки цар, не заради неговата праведност и верност кон Бога, туку заради потребите на Божјиот план за спасение на гршниот човечки род.

Канонот на Новиот завет Бог ни го дал преку Православната црква заради спасението на човечкиот грешен род, заради спасението на грешниците, а не заради правоверноста на Православната црква која тврди дека токму таа е „правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница“.

За време на канонизацијата на Новиот завет, која траела многу подолго од 21 ден, речиси 1.000 години, се водела иста жестока борба меѓу сатаната и Гаврил, како на персискиот двор, кога Светиот Дух преку еден незнабожец ги спровел своите палнови. Тогаш Светиот Дух срцето на царот го смекнал за само 21 ден и Бог го исполнил својот палн. Но, за да го исполни својот палн при канонизацијата на Новиот завет, на Бога му биле

потребни речиси 1000 години да го смекне срцето на тврдокорните православни „христијански“ учители и да создаде атмосфера за прифаќање на канонот на Новиот завет. На Светиот Дух му биле потребни речиси 1000 години да го наштима раштиманото едногласие, едномислие и едноумие на „светите отци“ за „едногласно и едномислено“ да го прифатат канонот на Новиот завет.

Изјавите: Православната црква го родила Новиот завет; Новиот завет произлегол од Православната црква; без Православната црква ние не би го имале Новиот завет итн, се само илузии на Православната црква и ништо повеќе, зашто во времето кога го канонизирала Новиот завет, таа била надвор од него.

Христос и Божјата реч

На различни места и во различни преводи Новиот завет за Библијата користи повеќе различни зборови со наполно исто значење: „Божја реч“, „Пророчка реч“, „Реч“, „Божје слово“, „Слово“, „Писмо“, „Писма“, „Свети Писма“, „Духовен меч“, „Вистина“, „апостолско учење“, „негова (Христова) наука“, „моја (Христова) наука“, „наука апостолска“, „наука Господова“...

Во пустината на искушението Исус се соочил со сатаната во екстремно тешки и неповолни услови и околности, кога сатаната го нагрвалувал и опсипувал со силни искушенија: „Ако си Божји Син, заповедај им на овие камења да станат лебови“; „ако си Божји Син, фрли се долу (од врвот на храмот)“; „ќе ти го дадам сето ова (сиот свет), ако паднеш и ми се поклониш!“ - Тој се бранел, се одбранил и го победил сатаната со единственото и најсилно Божје оружје, со „мечот на Духот, кој е Божјето слово“, со Писмото, како темел на својата вера: „Оди си, сатано, зашто е напишано!“

Три пати ги одбива жестоките напади на сатаната со зборовите: „Пишано е!“ Библијата, како духовен меч, е силна зашто е вистинита света Божја книга, свете Божја реч. Затоа Христос се моли на Отецот да ги посвети своите следбеници токму со неа: „Посвети ги со вистината; твојата Реч (Библијата) е вистина“ (Ефесците 6,17; Матеј 4,1-11; Јован 17,17).

Христос не проповедал ништо друго, освен Божјата реч: „Народот се туркаше околу него за да ја слуша Божјата реч“, која е духовно „семе“ што го преродува човекот кој ја чита (Лука 5,1; 8,11).

Многу убави и значајни се следните Христови зборови: „Моја мајка и мои браќа се оние кои ја слушаат Божјата реч и ја извршуваат.“ Прекрасно, ние сме Христови браќа и сестри ако ја слушаме и ја извршуваме неговата Реч. Тогаш сме блажени: „Блажени се оние кои ја слушаат Божјата реч и ја извршуваат“ (Лука 8,21; 11,28).

Грев е и грешиме кога постапуваме поинаку, кога наместо Писмото, извор за нашата вера користиме преданија: „И така правите престап спрема Божјата реч со својата традиција (со предание) која вие ја воспоставивте“, или ја наследивте од вашите предци. „Грешите, зашто не ги разбирате Писмата“, им кажува Исус на еврејските духовни учители, наречени „садукеи“ (Марко 7,13; 1. Петрово 1,18; Матеј 22,29).

По своето воскресение Исус патем поучува двајца свои ученици од Писмото и, откако ги поучил: „Тогаш им го отвори умот за да ги разберат Писмата“ (Лука 24,45). А Евреите ги повикува:

„Ако продолжите да го следите моето Слово, навистина сте мои ученици, и ќе ја знаете вистината, и вистината ќе ве избави“, ќе ве спаси (Јован 8,31). Според тоа, ние сме вистински христијани и вистински Христови ученици ако го следиме „Словото“ или Библијата, зашто само таа е „вистина“. Сè друго води на погрешен пат и во пропаст.

Затоа Христос ни го одредува и ни го покажува единствениот извор на нашата вера: „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото, од неговата внатрешност ќе потечат реки на жива вода.“ Да, само „Писмото“ (Sola skriptura) - категоричен е Исус, и нè повикува: „Истражувајте ги Писмата... тие сведочат за мене!“ - „Писмата сведочат“ за Христа. Писмото за вас „не е празна реч, туку е ваш живот.“ (Јован 7,38; 5,39; 5. Мојсеева 32,47).

Христос ја проповедал Божјата реч интегрално. Кон старозаветната димензија на приведените текстови за Божјата реч во овој поднаслов Христос додава новозаветна димензија и тие не се веќе текстови кои остануваат исклучиво во рамките на Стариот завет, туку добиваат заедничка интегрална димензија и стануваат текстови на интегралниот канон на Светото писмо, текстови кои подеднакво му припаѓаат и на Стариот и на Новиот завет, кои му припаѓаат на Светото писмо во целост. Христос однапред точно знаел и видел дека апостолите верно ќе ја запишат науката што Тој ја изговорил усно, и дека од нивните списи ќе се формира нов канон, канонот на Новиот завет кој, заедно со канонот на Стариот завет, ќе го формираат интегралниот Божји библиски канон на Светото писмо. За тој интегрален канон апостол Павле, поттикнат и научен токму од Христовиот Дух, кажува: „Сето Писмо е од Бога дадено“ (2. Тимотеј 3,16). Кога апостол Павле ги кажал тие зборови („Сето Писмо е од Бога дадено“), поголем дел од новозаветните списи веќе биле напишани. И библиските текстови за Божјата реч што веќе ги приведовме навистина не можат да се разберат поинаку освен така дека, кога Христос кажува: „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото“, Тој мисли на целото Свето писмо, интегрално, на Стариот и Новиот завет заедно.

Сепак, православните теолози упорно се трудат да докажат дека оваа Христова изјава се однесува на Стариот завет зашто, „Кога Христос се изјаснил на овој начин за Писмото, Новиот Завет не ни бил почнат да се пишува!“ - Но, овој проблем ќе го разрешиме подоцна во насловот „Божјиот закон - Десетте Божји заповеди“, во поднасловот „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото!“

Апостолите и Божјата реч

Главен предмет на сите проповеди на апостол Павле во текот на целокупната негова апостолска служба била Божјата реч, што се гледа од многу извештаи кои се запишани на страниците на Библијата.

Тој и Варнава на Кипар, „во Саламис, го навестуваа Божјето слово во еврејските синагоги“; проконзулот на Кипар „ги повика Варнава и Савле (Павле) и побара да го чуе Божјето слово“; Евреите се бунат против тоа и Павле и Варнава им велат: „Требаше најнапред вам да ви се проповеда Божјето слово, но бидејќи вие го отфрлате од себе и не се сметате достоини за вечен живот, еве, ние им се обраќаеме на незнабошците“; „верејците ... го

примија Словото сосем подготвено, и секој ден го проучуваа Писмото за да проверат дали е така“; „солунските Евреи дознаа дека Павле и во Вереја го проповеда Божјето слово, дојдоа и таму и го спотнаа и го растревожија народот“; верниците во Филипа „без страв го проповедаа Божјето слово“; Павле им благодари на верниците во Солун „зашто Божјето слово го примивте од нас не како човечко слово, туку како Божје слово кое дејствува во вас кои верувате“; на својот соработник, Тимотеј, Павле му кажува: „уште од детството ги познаваш Светите Писма“... „Божјето слово не е оковано“, и го заколнува: „Те заколнувам пред Бога и пред Исуса Христа... проповедај го Словото“ - не преданија, не традиција, не обичаи и приказки, туку проповедај ја Речта, Светото писмо, му остава аманет Павле на својот наследник, Тимотеј, „зашто Божјето слово е живо, делотворно и поостро од секој меч со две сечила, и пробива до разделувањето на душата и духот, на зглобовите и срцевината и е способно да ги суди мислите и намерите на срцето“; „веродостојно е Словото (Писмото) и достоинство за целосно примање“; „сеќавајте се на оние кои ви го говореа Божјето слово“; „земете го мечот на Духот, кој е Божјето слово (Библијата)“ (Дела 13,5.7.46; 17,11.13; Филипјаните 1,14; 1. Солуњаните 2,13; 2. Тимотеј 3,15; 2,9; 4,1-2; Евреите 4,12; 1. Тимотеј 1,15; Евреите 13,7; Ефесците 6,17).

Овие многубројни библиски текстови што ги приведовме кажуваат дека апостол Павле насекаде ја проповедал само и единствено Божјата реч, Божјето слово, и ништо друго. Според тоа, тврдењето на православието дека апостол Павле на Коринќаните им предал некакви преданија со поинаква порака и содржина, преданија според теркот на православното „свето предание“, воопшто не е точно: „Ве пофалувам, браќа, зашто во сè си спомнувате за мене и ги држите преданијата така како што сум ви ги предал“ (1. Коринќаните 11,1). Павле и Коринќаните ги пофалува и им благодари исто како и на верниците во Солун, за кои кажува: „Зашто Божјето слово го примивте од нас не како човечко слово, туку како Божје слово“.

И другите апостоли го навестувале Божјето слово. Тие се молат: „Господе, погледни на нивните закани и дај им на твоите слуги да го навестуваат твоето Слово сосема смело... А кога се помолија, се затресе местото каде што беа собрани и сите се исполнија со Светиот Дух и смело го навестуваа Божјето слово“; апостолите им велат на своите ученици: „Не е праведно ние да го оставиме Божјето слово и да служиме околу трпезите... А Божјето слово растеше и бројот на учениците во Ерусалим значително се зголемуваше, а и мнозина свештеници ѝ се покоруваа на верата“; „Самарија (покраина) го прими Божјето слово“; „и незнабошците (неевреите) го примија Божјето слово... кое растеше и се распространуваше“; апостол Петар ни кажува: „Имаме најсигурна пророчка реч“, и ги повикува првите христијани и нас, и ни остава аманет: „да ги имате на ум зборовите што однапред ги кажаа светите пророци, и заповедта на Господа и Спасителот, која ви ја предадоа вашите апостоли“ (Дела 4,29-31; 6,2.7; 8,14; 11,1; 12,24; 2. Петрово 1,19; 3,1-2).

И апостол Павле ги предава верниците во Божји раце и ги повикува да внимаваат на Божјата пишана Реч: „Затоа бдејте и помнете дека три години, ноќе и дење, не прекратив да го советувам секој еден од вас. И сега ве предавам на Бога и на Речта на неговата благодат, кој може да изградува и да ви даде наследство меѓу сите осветени“ (Дела 20,31-32). Ги повикува да се вооружат со сето духовно Божје оружје, чијшто составен дел е Божјето сло-

во како „духовен меч“: „Облечете се во сето Божје оружје за да можете да се одржите пред лукавствата на ѓаволот. Зашто нашата борба не е против крв и месо, туку против управителите, против властите, против световните мрачни сили на овој свет, против духовните сили на злото под небесата. Затоа земете го сето Божје оружје за да можете да се противставите во лош ден и, откако ќе свршите сè, да се одржите!... Земете го шлемот на спасението и мечот на Духот, кој е Речта Божја“, Божјето слово, Библијата (Ефесците 6,11-18).

Темелот на пророците и апостолите, врз кој треба да бидат надсидани верниците, се Стариот и Новиот завет како интегрална Библија или Свето писмо. Во тој темел нема место за никакви преданија, традиции или какви било други човечки науки. Ние треба да ги следиме стапките на првите христијани кои „беа постојани во апостолското учење“ (Дела 2,42).

Апостолите исто така, како и нивниот Спасител, ја проповедале библиската наука интегрално, и науката на Стариот завет, која била запишана во старозаветните свети списи на пророците, и науката на Новиот завет која веќе била изговорена од Христа и од почеток запишана во нивниот ум и во нивните срца, а подоцна и во нивните свети новозаветни списи.

По својата смрт Павле ги предава верниците на Речта Божја, не на преданијата: „И сега ве предавам на Бога и на Речта на неговата благодат, кој може да изградува и да ви даде наследство меѓу сите осветени“ (Дела 20,31-32). Според тоа, Речта Божја дава спасение, наследство.

Литература:

1. Council of Trent fourth session
2. Многу повеќе за историјатот на канонот на Светото писмо, особено за канонот на Новиот завет, во извонредното исцрпно дело на Ивица Стаменковиќ „Православље обасјано еванѓељем, стр. 11-36, треќе исправљено и допуњено издање, Београд, 2012, од каде што се користени мисли, цитати и податоци за овој поднаслов.
3. Житија светих за 25. децембар, стр. 722.
4. Василие Велики, Правило 27., О Светом Духу, Гл. 27.
5. Православна веронаука, Глас Цркве, Ваљево 1990. год. стр. 23-24
6. Mitropolit Antonije Hrapovicki, Izabrana dela i članci, Ogled Hrišćanskog Katehizisa
7. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, (3) Свето писмо или Свето предање, Светосавље
8. Исто
9. Исто
10. Исто
11. Митрополит Антоније Храповицки, Изабрана Дела и Чланци, Оглед Хришћанског Катихизиса

БИБЛИЈАТА И ПРЕДАНИЕТО

За Библијата како единствен темел на нашето спасение доста зборуваме во претходниот наслов со неговите поднаслови. Но, пред да преминеме на ПРЕДАНИЕТО, овде ќе приведеме уште два библиски текст:

„Имаме најсигурна пророчка Реч (Библија), и вие добро правите што внимавате на неа, како на светило што свети во темно место, додека не осамне денот и ѕвездата Деница не болсне во вашите срца“ (2. Петрово 1,19). - Да, ние во раце „имаме најсигурна пророчка реч“; имаме најсигурно Божје мерило на кое и со кое Бог ја мери исправноста на нашата вера и сè во нашиот живот; имаме „светило во темно место“, и апостол Петар нè повикува „да внимаваме на неа“, и единствено на неа - на „пророчката Реч“, на Библијата. Понатаму, истиот апостол ни соопштува друга многу значајна вистина:

„Не сте откупени со распадливи нешта, како сребро или злато, од својот суетен живот што сте го наследиле од вашите предци, туку со скапоцената крв на Христа како невино и чисто јагне“ (1. Петрово 1,18.19).

Суетен е нашиот живот, ни тврди апостол Петар, ако се потпираме на верата на нашите предци, а ја оставаме на страна библиската или Божјата вера. Верата што сме ја наследиле од нашите татковци и дедовци, а и онаа вера што сме ја наследиле од старите црковни отци, ако не е измерена и проверена на најсигурното Божје мерило, на „најсигурната пророчка Реч“, и ако нема свој темел во Библијата, наместо во Божјето царство и во вечен живот, ќе нè одведе во пропаст.

Кога веќе зборуваме за верата на нашите предци, ние мораме да нагласиме дека националното и историското не смеат да се обединат со верското. Тие две нешта не одат рака под рака и не смеат да бидат тандем. Библиското начело е јасно: „Цезаровото на цезарот, а Божјето на Бога“ (Матеј 22,21).

Верата од една и националноста и историјата од друга страна, мора до крајни можни граници да бидат изделени. Националното, историјата, политиката и човечките прсти во кој и да е облик и вид - понастрана од библиската вера. „Нема веќе ни Евреин ни Грк“ - кажува апостол Павле - Азијат ни Африканец, Германец ни Египќанец, Кинез ни Американец, нема веќе Србин ни Македонец, Албанец ни Турчин, „нема веќе ни роб ни слободен, нема веќе машко ни женско, зашто вие сите сте едно во Христа Исуса“, „вие сите сте браќа“ - ни порачува Христос (Галатите 3,28; Матеј 23,8).

Католичката црква и преданието

Веќе кажавме дека Римокатоличката црква во 16 век (1546 г.), на соборот во Трент, донела одлука за проширување на еврејската Библија

(Стариот завет), прифаќајќи го „поширокиот“, односно александрискиот канон, или грчкиот превод на Стариот завет со апокрифи, наречен Септуагинта. Еве ја таа одлука од Трент:

„Секој кој овие книги не ги прими во целост како свети и канонизирани, онака како што често се читаат во Католичката црква, и кои се наоѓаат во старото издание на *Vulgata Latina*, или намерно и свесно ги презира спомнатите традиции, нека биде проклет (Council of Trent fourth session).“ - Значи, покрај канонизираните списи на Стариот завет, Католичката црква прифаќа и канонизира апокрифи, прифаќа и канонизира традиција.

Католичката црква за доминантното значење на преданието или традицијата: „Традицијата, а не Писмото, е карпа врз којашто е изградена Црквата на Исуса Христа!“¹ - Не! Во никој случај! Традицијата е карпа врз која е изградена Католичката црква, а не Црквата на Исуса Христа! Христовата црква е изградена врз карпата на Божјата реч, врз Писмото, врз темелите на пророците и апостолите, врз она неприкосновено: „Така кажува Господ Бог!“

Приведуваме дел од писмото на Комисијата од 1533 г. која на папата Климент VII му праќа извештај за преведувањето на Библијата кај протестантите:

„Треба да се вложат сите можни напори за да се оневозможи читањето на евангелието... Тоа е таа книга која, повеќе од која и да е друга книга, поттикнува против нас немири и буни пред кои ние целосно ќе се загубиме. И навистина, ако некој во целост ја студира и внимателно ја испитува, а потоа ја споредува со она како ние учиме и како постапуваме со текстовите од Библијата во нашите цркви, веднаш може да се забележи разлика и да се види нашата доктрина која во голема мера е спротивна на тие текстови. Ако тоа се сфати и се вкорени, ако се разгласи и прочуе кај народот, ќе има реакции и буни и ние ќе бидеме омаловажени и презрени. Затоа Библијата треба внимателно и целосно да се тргне од погледот на народот, зашто во спротивно можеме да поттикнуваме немири и буни.“³

Овој текст открива дека Католичката црква уште тогаш била свесна за големата разлика што постои меѓу библиската и црковната наука која во голема мера се темели на преданието, и затоа со сите можни средства настојувала Библијата „целосно да ја тргне од погледот на народот“, зашто, во спротивно, не ќе може народот да го држи на узда.

Што да кажеме за преданијата на Католичката црква која отворено тврди дека тие стојат над Библијата?

Уште нешто за еден од најважните црковни собори во историјата на Католичката црква, за соборот што го свикал папата Павле III во Трент, кој почнал во 1545 година и со прекини се состанувал полни осумнаесет години. На овој собор се водени расправи сè додека преданието (традицијата) не било прифатено и издигнато над Библијата. На тој собор надбискупот Гаспар де Фосо (*Gaspare /Ricciulli/ de Fosso*) од градот Реѓи, одржал говор во кој истакнал дека преданието има предност пред Библијата, зашто Црквата со својот авторитет ја заменила саботата со недела. Еве ги зборовите на неговиот говор одржан на 18 јануари во 1562 година:

„Законските прописи на Писмото, дадени од Господа, престанале по сила на авторитетот на Црквата. Највозвишениот ден во законот, саботата (тогаш наречена „Господов ден“), е заменет со недела ... Оваа и другите

промени, не произлегле од Христовата проповед (зашто Тој кажува дека не дошол да го укине законот, туку да го исполни). Тие промени настанале по сила на авторитетот на Црквата.“⁶

Во италијанското издание на книгата „Канонот и традицијата“ од д-р Х. Ј. Холцман, на стр. 263, авторот концизно го изнел истиот говор од кој цитираме еден дел:

„При крајот од последното заседание на соборот, на 18 јануари во 1562 година, колебањето меѓу присутните делегати престанало. Надбискупот Гаспар де Фосо од Реѓи во својот говор отворено изјавил дека традицијата (преданието) има предност пред Библијата. Според тоа, црковната власт не ѝ била потчинета на Библијата и влијанието на традицијата било поважно од Библијата, бидејќи Црквата ја заменила саботата со ‚сончевиот ден‘, односно, наместо саботата, таа (Црквата) ја прогласила неделата како Господов ден, а тоа не го сторила по Христова заповед, туку по своја сопствена одлука.“

„Како две свети реки што течат од рајот, Библијата и божествената традиција содржат Реч Божја... Иако овие два божествена тока... се еднакво свети... сепак, вториот, ТРАДИЦИЈАТА, за нас е појасен и посигурен.“²

За Римокатоличката црква постојат три авторитети, односно три извори на христијанската доктрина или вистина:

1. Свет магистерии или црковно учителство (бискупски или кардиналски совет), на чело со папата,
2. Традицијата или преданието,
3. Библијата.

За Католичката црква и за нејзините верници на прво место е црковното учителство (магистерии), на второ место е преданието, а Библијата дури на трето (последно) место. Едноставно кажано, врховен авторитет за верниците на оваа Црква, наместо Божјата реч или Библијата, е црковното учителство, кое има прв и последен збор во целокупниот нивни верски живот. Оттаму Црквата од своите верници бара апсолутна послушност кон црковното учителство, и неприкосновена покорност и послушност кон поглаварот на Црквата, кон папата, за кого една милијарда и двесте милиони католици веруваат и го прифаќаат како непогрешен кога издава некој декрет или кога прогласува некоја догма како „екс катедра“. Меѓутоа, атрибутот или прерогативот „непогрешен“ му припаѓа само и единствено на Бога и на ниту едно друго смртно суштество, па ниту на папата.

За разлика од Католичката, Православната црква има два извора на вистината: „Светото предание ние го сметаме за извор и правило на верата како и Светото Писмо.“ Но, како што веќе видовме, најголем дел од нејзината теологија се потпира врз апокрифите и всушност таа е апокрифна. Практично тоа значи дека за Православната црква преданието е на прво место, а на второ е Библијата.

Како го правдаат Католичката и Православната црква преданието кое го издигнуваат над Библијата?

„Фактот што Светото писмо и традицијата одат заедно збројува за две правила кои управуваат со начинот на кој Црквата му пристапува на Божјето откровение. Првото од овие правила мошне едноставно е именувано во Ватикан II со овие зборови: ‚Од она што е кажано произлегува дека Црквата своето знаење не го црпи од она што Бог го открил само во Светото писмо.

Тоа произлегува оттаму што двете (традицијата и Светото писмо) мора да се прифатат и да се почитуваат со еднаква приврзаност и чест... Второ, нераскинливата врска меѓу Светото писмо и традицијата придонесува за фактот дека за католиците традицијата е контекст во чишто рамки се толкува Светото писмо, токму како и традицијата што треба да се разбере и да се живее во согласност со Писмото.“³

Истото тоа го тврди и Православната црква. Податоци за тоа во следниот поднаслов.

Православната црква и преданието

Што е тоа предание? Приведуваме повеќе дефиниции: „Усното предавање/пренесување на учењето на Исуса Христа и на настани-те на евангелската историја е - Свето предание. Тоа во Црквата постои паралелно со Светото писмо и го дополнува (...), но во евангелието ни приближно не е сè запишано... Многу настани и понатаму се прераскажувале усно. На пример, прераскажувањата за раѓањето на Богородица, за нејзиното воведение во Храмот, за нејзиното славно успение, не се напишани во Евангелието.“⁴

„За нас православните светото предание е најголемо духовно богатство кое на Црквата усно ѝ го подариле сам Господ и најголемите духовни отци на христијанството, почнувајќи од светите апостоли и понатаму преку светите отци и учители на Црквата. Тоа е неразделно од Светото писмо и, како и Светото писмо, и тоа е извор на верата и мерило на вистинитоста и на верското учење.“⁵

„Црквата отсекогаш учела дека своето натприродно откровение Бог ни го дал во два облика. Во облик на Свето предание и во облик на Свето Писмо. Овие два облика не се исклучуваат, туку се надополнуваат“, ќе каже истакнатиот православен теолог и гласноговорник на православието, господин Лазар Милин, во своето дело „Црквата и сектите“, во издание на МПЦ, Скопје 1999, во одделот „Светото Писмо и Светото предание“ на стр. 165, и продолжува: „И навистина, никаде, буквално никаде во целото Свето Писмо не е запишано такво тврдење дека Светото Писмо е единствениот извор на верата и единствена мерка на вистинитоста.“ - Повеќе пати потврдивме дека Светото писмо е единствен извор на вистината и Божје мерило на кое и со кое Бог мери и проверува сè. Не ни е јасно зошто Бог своето натприродно откровение би ни го дал во два облика!?

Во споменатиот оддел господин Милин тврди: „Светото предание, кое ние го сметаме за извор и правило на верата како и Светото Писмо, не е никакво ‚човечко предание‘, ниту ‚човечка‘ наука и заповед, ниту пак фолклор или народен обичај. Ништо од сето тоа не влегува во поимот и содржината на Светото предание за кое ние зборуваме. Под Свето предание ние ја подразбираме Речта Божја која не ни е предадена по писмен пат, туку усно, и потекнува од самиот Христос и од неговите апостоли... Тоа што усно го примила Црквата од апостолите, тоа е Свето предание. Тоа се чувало во Црквата, и тоа морало да се чува. Тоа е историски познато, а тоа е и логично“ (стр. 168,170). - Се чувало 3-4 века изворно, незапишано, историски познато - И ТОА Е ЛОГИЧНО!?! Во никој случај! Тука нема никаква логика, никаква рационалност!

„Црковното учење се темели на два извора - на Светото писмо и на Светото предание - при што Светото писмо се смета за изданок на Светото предание, и како такво тоа се толкува само во неговите рамки.“⁶

„Што е тоа Свето предание? Тоа се сите оние духовни богатства што сме ги наследиле од нашите свети предци, а кои се во совршена хармонија со Светото писмо и кои ни помагаат правилно да го разбереме Светото писмо. Што е постаро, Светото писмо или Светото предание? Светото предание. Што е пообемно? Светото предание. Апостол Јован го потврдува ова кога кажува: „А има и многу други работи што ги изврши Исус и кои, ако би се напишале по ред, ми се чини не би можеле да се сместат во целиот свет напишаните книги“ (Јован 21,25).“⁷

„Светото предание постојано се продолжува; и сега, не во помала мера отколку порано, ние живееме во Светото предание и го создаваме.“⁸ - Споре тоа, преданијата се незавршен процес на постојано надоградување. Согласно со тоа, кон учењето на Источната црква постојано се додаваат нови откровенија кои стануваат составен дел на нејзината догма.

Да резимираме: Православната црква верува и тврди дека нејзиното „свето предание“ „во Црквата постои паралелно со Светото писмо и го дополнува“, дека „тоа е неразделно од Светото писмо и, како и Светото писмо, и тоа е извор на верата и мерило на вистинитоста и на верското учење“, дека „светото предание не е никакво ‚човечко предание‘, ниту ‚човечка‘ наука и заповед, ниту пак фолклор или народен обичај“, дека ‚светото предание‘ е „Божја реч која потекнува од Христа и Православната црква „го примила усно од апостолите“, дека „морала да го чува“ усно, незапишано (3-4 века, н.з.), дека „црковното учење се темели на два извора - на Светото писмо и на Светото предание“, дека „Светото писмо се смета за изданок на светото предание“, дека тоа произлегло од пазувите на „светото предание“ и дека „тоа се толкува само во неговите рамки“, дека под „свето предание“ се подразбираат „сите оние духовни богатства што Црквата ги наследила од нејзините свети предци“, дека таа огромна книжна оставина од црковните отци „е во совршена хармонија со Светото писмо и дека таа (оставината од црковните отци) ни помага правилно да го разбереме Светото писмо“, дека „светото предание“ „е постаро и пообемно од Светото писмо“, дека „светото предание постојано се продолжува и сега не во помала мера отколку порано“, и дека православието „живее во светото предание и го создава“.

Почитувани, така верува, така тврди и така, со преголема самоувереност, Православната црква ни го претставува своето „свето предание“. Ако овие многубројни силни тврдења на Православната црква за нејзиното „свето предание“ се точни, тогаш „светото предание“ навистина мора да биде соодветно, наполно компатибилно и комплементарно со Светото писмо! А дали е така? Не! Во никој случај! Преданието и Библијата се два непомирливи антипода меѓу кои не постои никакво соодветство, никаков еквивалент, ниту пак некаква компатибилност или комплементарност.

Не треба многу да се намачиме за да потврдиме и да докажеме дека овие тврдења на православието за неговото „свето предание“, кое во сè го изедначува со Светото писмо, не се точни. Ако „светото предание“ навистина е вистинито, тоа мора да биде наполно согласно со учењето на апостолите што го наоѓаме во канонот на Новиот завет, чиешто списи ни ги

напишале лично апостолите со своја рака пред две илјади години. Ако е точно тврдењето на Православната црква: „Црковното учење се темели на два извора - на Светото писмо и на Светото предание“, тогаш мора двата извора да точат иста, бистра и слатка вода, а не едниот бистра, а другиот матна, не едниот слатка, а другиот горчлива вода, како што ни кажува апостол Јаков: „А тече ли од еден ист извор слатка и горчлива вода? ... Така, од еден ист извор не може да тече солена и слатка вода“ (Јаков 3,11.12). Ако се помешаат двете различни води од двата извора - бистрата и матната, горчливата и слатката, солената и слатката, се добива вода мешаница која не е за никаква употреба. Православието го направило токму тоа: Бистрите води на Божјата реч „светите отци“ ги помешале со матните и горчливите води на апокрифните теологии на античкиот паганизам и ја добиле православната теологија, која личи на сè друго само не на вистинската христијанска библиска теологија. Но, рековме дека тоа треба да го потврдиме.

Ќе наведеме мислења и на православни теолози, но и на други автори, со поинакви сфаќања за „светоста“ на православното „свето предание“ и ќе се увериме колку вистина има во тоа тврдење на нашите православни браќа.

Православни теолози и други автори со поинакви сфаќања за „светоста“ на православното „свето предание“

Би било интересно да се забележи вистината што веднаш ни паѓа во очи кога го читаме тврдењето на православните теолози дека „светото предание“ е постаро од Светото писмо. Имено, одлуките на вселенските собори, учењето за светите тајни, каноните и правилата на помесните синоди и собори, правилата на св. Василие и на другите светители, списите на светите отци и нивните житија и другите компоненти на православното предание настанале со векови подоцна откако е завршено пишувањето на Библијата и смртта на апостолите! Сиот проблем, кој всушност теолозите на Источната црква сакаат да го решат со прогласување на светото предание за еднакво со Светото писмо лежи во сознанието или во вистината дека во рамките на нивното верување постои долга низа догми кои не можат на ниту еден начин да ги пронајдат своите темели во светите текстови на христијанството, односно во светите текстови на Новиот завет. Многу од нив дури се и во директна спротивност со апостолската теологија.

Православниот автор, Иван Николин, наставник на Витанската духовна семинарија, признал дека причина за претераното нагласување на важноста на преданието е токму ова: „Важноста и неопходноста на преданието и во еден и во друг облик (устен и пишан) се неоспорни. (...) Ако светото предание не би го дополнувало Светото писмо, тогаш, значи, многу верски прашања (почитување на светителите, на иконите, на молитвите за мртвите) би останале без повољно решение.“⁹

Според тоа, единствено решение што им преостанало на теолозите на Источната црква е споменатите учења на преданијата да ги прогласат за еднакво боговдахновени како и текстовите кои произлегле од перото на личните придружници или од апостолите на Исуса Христа.

„Каква и колку смисла има да се верува во наследно право на званичната Црква, која тврди дека потекнува директно од апостолите, а со тоа и од Христа, како што тоа своевременно го формулирал уште Тертулијан (160-

220)? Истиот автор, расправајќи за веќе до тогаш врежаните обичаи на тројно нуркање при крштавањето, за принесување на дарови за мртвите, за осенувањето со крстниот знак и друго, морал да признае: „Ако за овие и за други такви прописи барате позитивни библиски наредби, вие не ќе најдете ниту една таква наредба. Традицијата е нивни извор, обичаите ги потврдуваат и верата ги држи.“ - Да, не Светото писмо, туку традицијата и обичаите!¹⁰

Православието за воздушните митарства: „Темел на учењето за митарствата во Светото писмо! Непрекатната и постојана употреба насекаде во Црквата, учењето за митарствата, особено меѓу учителите во четвртиот век, непорекливо сведочи за тоа дека ним тоа учење им го предале учителите од постарите векови и дека истото се темели на апостолското предание. Со други зборови, тоа се темели на Светото писмо и во потполност се согласува со него.“ - Во никој случај! Ниту трунка вистина во ова тврдење дека учењето за митарствата „се темели на Светото писмо и во потполност се согласува со него“. Учењето за православните митарства е светлосни години далеку од библиската вистина! Тоа се стопроцентни човечки измислици! Повеќе за апсурдите на митарствата во насловот „Библијата за смртта“, во поднасловот „Православието за православните митарства“.

Беше кажано дека истакнатиот православен теолог, Јустин Поповиќ, признава оти многу нешта од православно учење потекнуваат од апокрифните евангелија: „Во историјата за раѓањето на Господа Исуса Христа се изнесени подробности кои ги нема во евангелската благовест. Речиси сите тие подробности се позајмени од таканаречените апокрифни евангелија. На прво место тука спаѓа „Протоевангелието (Прво евангелие) на Јакова“, кое, без сомнение, е најстар споменик на апокрифната книжевност.“¹¹

„Во евангелието ни приближно не е се‘ запишано... Многу настани и понатаму се прераскажувале усно. На пример, прераскажувањата за раѓањето на Богородица, за нејзиното воведение во Храмот, за нејзиното славно успение, не се напишани во Евангелието.“ - Секако, тие кажувања и прераскажувања за Богородица и сите други кажувања и прераскажувања за другите настани, кои православието преку преданието ги прибрало во својата теологија - се и остануваат на ниво на кажувања и прераскажувања, без Божји печат.¹²

Добар одговор во врска со овие „кажувања и прераскажувања“ дава православниот епископ, Георгие Поповиќ (епископ нишки и темишварски, живеел до 1757. год.). Неговите зборови ги запишал големиот српски просветител, Доситеј Обрадовиќ. Георгие Поповиќ рекол: „Праведниот и милостив Бог човекот го создал слободен, му дал ум и разум за да го водат и просветлуваат во секое време. Старите (светите отци) мислеле за себе, а ние треба да мислиме за нас; не сме ниту ние изделкани од трупец. Луѓе сме разумни, надарени со ум и разум од Бога, а при тоа го имаме во раце Христовото евангелие и апостолската наука; според тоа, зошто е потребно други да нè влечат за нос? Ниту е право ниту е чесно.“¹³

Според православните правила, човек во никој случај не смее да ја чита Библијата толкувајќи и разбирајќи ја независно од учењата на светите отци, напоменувајќи дека и самата таа помисла би била „лажна и сенишна (страшна)“¹⁴

Кога за библиските текстови би расудувале изделено од учењето на многубројните „свети отци“, токму онака како што би требало да се расудува (иако православните тоа го сметаат за „сенишна“ мисла), би ни станало јасно дека Господ во никој случај не одобрува голем дел од нивната верска пракса, од праксата на црковните отци. Божјата реч забранува иконопочитување, молитви за мртвите, молитвено обраќање на мртвите „светители“, а има и наполно поинакво учењето за спасението, за крштението, за причеста, за воскресението на мртвите итн. Вака, кога човек на своите очи ќе ги стави „очилата“ на светото предание и кога значењето на Библијата ќе го прифати онака како што произлегло од умовите на подоцнежните црковни авторитети (кои во многу нешта биле и едни со други противречни), кои во христијанското богослужение воведувале најрзалични новотарии, наполно е сигурно дека низ тие очила (низ очилата на преданието) тој нема да го забележи изворното христијанско исповедање, туку ќе прифати наука и вера кои се далеку од Библијата. Токму така постапува видниот руски богослов и автор, Сергиј Булгаков, кој на православието речиси сосила му ги наметнува очилата на преданието тврдејќи дека и самата помисла Библијата да ја толкува и да ја сфаќа независно од учењата на светите отци е „лажна и сенишна (страшна)“. Православието просто е опиено со таа мисла од која многу тешко се ослободува, да ги симне од своите очи очилата на преданието и да почне трезно и рационално да размислува за темелните спасоносни библиски вистини, да ја прифати Библијата како единствено мерило за сè, како мерило за спасението на грешниците.

Оваа вистина за православието со очилата на преданието ја забележал и еден од најголемите и најпознати книжевници на модерното време, рускиот писател Лав Николајевич Толстој. Иако тој не им припаѓал на црквите на евангелските христијани, ниту пак во многу нешта го делел нивното верување, Толстој напишал неколку дела во кои покажал отворено несогласување со учењето на Православната црква, при што настанал отворен судир во кој тој е исклучен од споменатата Црква. Меѓу другото, еве што напишал Толстој, споредувајќи го изворното Христово учење со неговите многубројни погрешни и погубни толкувања што настанале во текот на подоцнежните векови:

„И јас почнав да го изучувам од христијанството она христијанско учење кое раководи со животот на луѓето. Јас почнав да го изучувам она христијанство чијашто примена сум ја видел во животот, и почнав таа примена да ја споредувам со нејзиниот извор. Извор на христијанското учење беа евангелијата; и во евангелијата јас наоѓав објаснение за онаа смисла што раководела со животите на сите луѓе. Но паралелно со тој извор на чиста вода на животот, јас најдов неоправдано соединето со неа кал и тревулина, кои ја засолнуваат од мене неговата чистота; наспоредно со високото христијанско учење, јас најдов поврзано со него и за него туѓо, грдо еврејско и црковно учење.“¹⁵

Да го послушаме повторно епископот Георгие Поповиќ, кој, во врска со православните црковни отци, кои го родиле православно „свето предание“, застапувал исправно библиско гледиште: „Но, нели ни е слободно да расудиме дали е можно Светиот Дух поинаку да учи и озаконува преку апостол Павле, а поинаку преку „светите отци“? На овој начин Светиот Дух би си противречил самиот на себе, денес учејќи на еден начин, а утре на

друг, и не би можело да му се верува ниту во едно ниту во друго; но тоа не е можно ниту да се помисли. Сè што Светиот Дух еднаш ќе озакони и утврди, тоа мора во век века да остане непоколебано и свето. Луѓето често самите себеси си противречат, навлегуваат во незаконитост, зашто се луѓе подложни на грешки; а Божјиот Дух, вечната Вистина, Безгрешниот и Совршен, никогаш во ништо ниту може, ниту сака себеси да си противречи, ниту во нешто да згреши. Затоа, ако ‚светите отци‘ во нешто постапувале против науката на апостол Павле, нека ми простат, тие можеле како луѓе во тоа и да згрешат против јавната наука на Светиот Дух, предадена преку апостол Павле, мудрувајќи (...) Но имало многу свети отци!? Ништо за тоа! Да биле илјада пати толку, сиот свет да се согласи, да дојде и ангел од небото и да учи нешто против апостолската наука, не треба да се прими ниту да се верува. Ова не го кажувам јас, туку лично Светиот Дух од устата на апостол Павле (епископот мисли на стиховите од Посланието до Галатите 1,6-10, н.з.). ‚Не верувајте му на секој дух, туку проверувајте ги духовите дали се од Бога‘, нè учи истиот оној, Јован Богослов, кој од градите на Спасителот црпел мудрост (1. Јованово 4,1). Како ќе ги проверуваме? (...) Дали тоа се согласува со првата наука на Светиот Дух? И, ако не е, не е од Бога; Бог својата волја никогаш не ја менува.“¹⁶ - Во целост се согласуваме со изјавата на мудриот епископ.

Василие Велики и светото предание на православието

Еден од најголемите црковни учители и црковни отци, врвен авторитет за православието, секако, е Василие Велики од 4-от век. Заедно со другиот великан на православието, Јован Златоуст, подоцна двајцата прогласени за светци, го напишале текстот на молитвата која за време на Вечерата Господова и литургијата во Православната црква се упатува кон Бог Отецот да го прати Светиот Дух да изврши пресуштествување (претворање) на „евхаристискиот леб и чашата на благословот“ во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв.

Врз овие два авторитета, меѓу нив и Атанасие Велики и уште некои, во најголема мера се потпира и почива теологијата на Православната црква и православната Црква како Црква, како установа, нејзините црковни служби, нејзиното устројство, целокупната нејзина структура и сè што е поврзано со неа. Овие творци на Православната црква ѝ го создале „светото предание“ во чишто габарити го сместиле православието, објаснувајќи му дека „светото предание“, е вистинскиот пат кон небото. Значи, споменатите православни великани се столбови врз кои почива православно „свето предание“ и општо православието.

Да слушнеме што кажува за „светото предание“ свети Василие Велики како еден од неговите втемелувачи:

„Некои од догмите и поуките што се сочувани во Црквата ги имаме во пишан облик, додека некои сме примиле од апостолското предание со преемство во тајност. И едното и другото имаат иста сила за побожност, на што нема да противречи никој кој макар и малку е упатен во црковниот поредок. Зашто, ако се осмелиме да ги отфрлиме напишаните обичаи, како да немаат големо значење, незабележано ќе му нанесеме штета на евангелието во она што е најважно, а од апостолските проповеди ќе остане само

празно име. На пример, да се потсетиме најпрво на она прво и најопшто: Кој со писмо учел дека оние кои се надеваат во името на нашиот Господ Исус Христос се осенуваат со крстниот знак? Кое послание нè учело на молитва да се свртуваме кон исток? Кој од светите ни ги оставил напишено зборовите со кои го повикуваме (Светиот Дух) при претворањето на евхаристискиот леб и чашата на благословот? Зашто ние не се задоволуваме со оние зборови што ги спомнуваат апостолите и евангелието, туку и пред и по нив произнесуваме и други, што сме ги примиле од ненапишано учење кои имаат голема сила за извршување на Светата тајна. Исто така, според кое писмо ние ја благословуваме водата за крштение, и елејот за помазание, па дури и оној што се крштава? Зар тоа не го правиме според (во Светото писмо) премолчаното и тајно Предание? И што уште? Која пишана реч нè научила и за самото помазание со елеј? Од каде трикратното нуркање на човекот и сè друго во врска со крштението; од кое писмо е земено откажувањето од сатаната и од неговите ангели? Не е ли земено од ова необнародувано и необјавено учење кое нашите Отци го сочувале во молчење недостапно за љубопитноста и за изнесување (обелоденување), бидејќи тие со причина биле научени со молчење да ја чуваат светињата на Тајните? Зашто, како би можело писмено да се објавува учење за она што на некрстените не им е дозволно ниту да го погледаат?¹⁷

Тоа беше исказот и аргументите на најголемиот православен црковен отец, учител и апологет, св. Василие Велики, во врска со православното „свето предание“.

Се ројат многу мисли и прашања! Православните апологети мора да ги засучат ракавите и да одговорат на многу прашања што произлегуваат од теологијата на Василие Велики.

Колку пати Василие го спомнува зборот „тајна“, „тајност“: „преемство во тајност“, „света тајна“, „премолчано и тајно предание“, „нашите отци го сочувале во молчење недостапно за ... обелоденување“, „научени со молчење да ја чуваат светињата на тајните“.

Да ја анализираме главната мисла на Василие Велики: „Зар тоа не го правиме според (во Светото писмо) премолчаното и тајно предание?“ - Значи, постои „премолчано и тајно предание“.

Заклучок: Прво, преданието во Светото писмо е премолчано, нерегистрирано, и второ, преданието е тајно!

Зошто преданието не е регистрирано, не е запишано во Библијата? За тоа православието има свое образложение. Пред сè, се повикува на Јован 21,25 каде што апостол Јован кажува: „А има и многу други работи што ги изврши Исус и кои, ако би се напишале по ред, ми се чини не би можеле да се сместат во целиот свет напишаните книги.“ - Според православието, преданието, како и Светото писмо, произлегло од Христа. Меѓутоа, бидејќи преданието е многу обемно, апостолите не го запишале и него заедно со библиските текстови во списите на Новиот завет, туку на своите следбеници им го пренеле усно и така по устен пат, по разни таинствени канали и коридори, чиешто патешествие траело три века, тоа конечно пристигнало до ушите на Василие Велики и на другите црковни отци кои го запишале и истото на светот му го соопштите во пишана форма. Но, во поднасловот „Вистината со Јован 21,25“ ние покажавме дека тоа тврдење на православието е неодржливо.

Второ, зошто преданието е „тајно“, „тајно предание“? Од ова прашање произлегуваат други две потпрашања. Прво, дали Христос преданието го изговорил тајно, на таинствен начин, како тајна недостапна за јавноста? И второ, дали поради тоа што преданието било тајна што ја изговорил Христос тајно, апостолите не можеле или не смееле да ја напишат таа тајна?

Што е вистина? Дали апостолите не го забележале тоа тајно предание затоа што во нивните списи немало место да го забележат оти било премногу обемно, или затоа што природата на самото предание е тајна и до црковните отци морала да патува и да пристигне како тајна? Ако тоа предание го изговорил лично Христос, дали Тој го изговорил јавно или тајно? Ако го изговорил јавно, како и сè друго што го запишале апостолите во своите новозаветни списи, зошто подоцна тоа станало тајно и низ вековите патувало како тајна?

Да ја анализираме и следната изјава на Василе Велики: „Некои од догмите и поуките што се сочувани во Црквата ги имаме во пишан облик, додека некои сме примиле од апостолското предание со преемство во тајност. И едното и другото имаат иста сила за побожност.“

Прашање: Ако „догмите и поуките што ни се сочувани“ во апостолските списи во пишан облик „имаат иста сила за побожност“ како оние што „сме ги примиле од апостолското предание со преемство во тајност“, тогаш зошто едните до нас пристигнале во пишан облик, јавно, а другите ни се дадени тајно и до црковните отци пристигнале како тајна?

Василие Велики ова го правда на следниот начин кој нема никаква логика: „Не е ли (тоа) земено од ова необнародувано и необјавено учење кое нашите Отци го сочувале во молчење недостапно за љубопитноста и за изнесување (обелоденување), бидејќи тие со причина биле научени со молчење да ја чуваат светињата на тајните? Зашто, како би можело писмено да се објавува учење за она што на некрстените не им е дозволно ниту да го погледаат?“

Заклучок! Василие Велики тврди дека неговите претходници („нашите отци“), според православниот слоган на архиепископот Аверкије „Ние и Светиот Дух одлучивме“¹⁸, биле поучени и научени од Светиот Дух тоа „необнародувано и необјавено учење“ да го сочуваат во молчење недостапно за љубопитноста и за обелоденување; „тие со причина биле научени со молчење да ја чуваат светињата на тајните“, односно „светото предание“ како тајна. И најнакрај Василие ја објаснува причината зошто „светото предание“ морало да се сочува како ненапишана тајна и кажува: „Зашто, како би можело писмено да се објавува учење за она што на некрстените не им е дозволно ниту да го погледаат?“ - Многу нелогично: На „некрстените не им е дозволно ниту да го погледаат“ „светото предание“.

Некрстени имало и во времето на Василие, па и денеска. Зошто во пост-апостолскиот период, сè до Василие Велики, „на некрстените не им е дозволено ниту да го погледаат“ „светото предание“? Зошто за нив тоа било ненапишана тајна во која не можеле и смееле ниту да сирнат, а за некрстените во времето на Василие, па и денеска, не е веќе тајна, па можат не само да го гледаат туку и да го читаат со свои очи? Какви апсурди, апсурди изговорени од најголемиот црковен учител, од најголемиот црковен отец на православието. Апсурди кои православието низ сите векови, па и денес, ги прифаќа без и најмал напор да ја провери нивната логика и нивната вис-

тинитост. Зар денешните православни теолози не ги гледаат тие апсурди на своите учители? Да, не ги гледаат, зашто православието живее по инерција. Ќе ја повториме дефиницијата за живот по инерција. Духовниот брат и близник на Василие Велики, Јован Златоуст, им рекол на своите парохијани:

„Кога примате пари, дали вие сами ги броите парите? Да, сами ги броите! А кога станува збор за вечните вредности, вие со затворени очи примате мислење на други!“ - Тоа е живот по инерција.

Како да се извлече православието од животот по инерција? Ако го прифати советот на Свети Августин, кој на своите следбеници им оставил аманет: „Читајте го Писмото! Читајте го за да не бидете слепи и водачи на слепите!“

Живот по инерција е она што го тврдат православните теолози и нивните верници: „Затоа православните христијани, сакајќи да ја запазат чистата вера, се придржуваат кон толкувањата на Светите Отци, на кои од Бога им е дадено да ги знаат духовните тајни.“¹⁹ - И навистина православието со затворени очи ги прифаќа мислењата и императивите на своите црковни отци, убедено дека „на Светите Отци од Бога им е дадено да ги знаат духовните тајни“ без да провери дали е тоа вистина, како што направивме ние сега со теологијата на Василие Велики.

Нема вистина во тврдењето дека црковните отци се „законити благодатни преемници на светите апостоли“, дека тие „го примиле апостолското предание со преемство во тајност“. Многу делови од својата теологија, која е надвор од Библијата, и кои никако не можат да ги поврзат со библиското учење, светите отци едноставно ги облекуваат во руво на мистичност и ги прогласуваат за „тајни“ кои само тие ги разбираат, и само нивното толкување на тие тајни е исправно и задолжително за верниците на православието кои, да повториме, со затворени очи ги прифаќаат и ги следат. Оттаму и доаѓа пренагласената димензија на мистичноста и на мистериозноста на теологијата на Православната црква и на Црквата воопшто.

Да ја повториме пак мислата што е искажана: „На одреден начн целокупната сфера на традиционалната Црква е ‚мистериогена‘ и од својата харизматична полнота таа секогаш може да создава нови мистерии.“²⁰ - Мистериогена, мистична теологија, мистериогена Црква, секогаш подготвена да создава нови мистерии кога не може проблемите да ги разреши на единствен исправен начин - библиски.

Меѓутоа, списите на Новиот завет на Православната црква не ѝ даваат никаква можност за некаква мистичност и мистериозност, можност за некаква „мистериогеност“ да создава мистерии! Едноставно Христос не ѝ дава таква можност, зашто сè што кажал и што изговорил, Христос кажал и изговорил не тајно, туку јавно. Да го проследиме тоа со библиски текстови:

„Ете, јавно говори, и ништо не му велат...“ (Јован 7,26). „Тоа што ви го говорам во темнина, кажете го на видело; и она што ви се шепоти, разгласувајте го од покривите!“ (Матеј 10,27). „Нема ништо скриено што нема да се открие, ниту пак тајно што не ќе се дознае. Затоа, што сте рекле во темнина, ќе се слушне на виделина; и што сте шепотеле на уво во скришните одаи, ќе биде разгласено од покривите“ (Лука 12,2.3). „Првосвештеникот, пак, го праша Исуса за неговите ученици и за неговото учење. Исус му одговори: „Јас му зборував на светот јавно; Јас секогаш поучував во синагогата

и во храмот, каде што секојпат се собираат Јудејците, и тајно ништо не сум зборувал.“ (Јован 18,19,20)

Почитувани, во светлината на овие библиски текстови, прашуваме: Од каде таа и толкава тајност и таинственост на православните црковни отци, на чело со Василие Велики; од каде тој и толкав мистицизам со кој е проникната теологијата на православието; од каде тие, такви и толкави мистерии во кои плива Православната црква, и таа нејзина „мистериогеност“ да создава мистерии? Од каде сето тоа кога Христос кажува: „Јас ништо не сум зборувал тајно!“

Оваа анализа на теологијата на Василие Велики покажува дека во неа нема ништо рационално, дека сето тоа е само имагинација и фикција во умовите на црковните отци кои скршнале од вистинскиот Божји пат и христијанството и човештвото во целост го повеле во погрешна насока, во насока која милиони луѓе ќе одведе во вечна пропаст. Увидувајќи дека застраниле од библискиот пат, црковните отци морале да измислат таква теологија со која барем ќе се обидат да ги оправдаат своите скршнувања на странпатица и да ги оправдаат своите огромни промашувања. Не постои никакво тајно, ниту јавно предание што го изговорил Христос кое пристигнало до црковните отци јавно или тајно како незапишана тајна, којашто православието го експлоатира во огромни размери, попусто грчовито обидувајќи се на некој начин да ја премости таа огромна провалија што настанала при неговото скршнување од изворната библиска теологија токму во времето на црковните отци.

Да ја завршиме анализата на теологијата на Василие Велики! „Ако се осмелиме да ги отфрлиме напишаните обичаи, како да немаат големо значење, незабележано ќе му нанесеме штета на евангелието во она што е најважно, а од апостолските проповеди ќе остане само празно име.“ За какви „непишани обичаи“ зборува Василие Велики кои „имаат големо значење“, без кои евангелието ќе претрпи штета и без кои „од апостолските проповеди ќе остане само празно име?“ Зар евангелието и апостолските проповеди зависат од некаква човечка поддршка и од некакви човечки обичаи? Во никој случај! Тие не се никакви климави библиски институции на кои им е потребно потпирање врз некакви човечки обичаи и преданија, некакво дополнување и скратување или некаква модификација. Ништо од тоа. Евангелието и апостолските проповеди се Божји установи кои цврсто стојат самостојно на свои нозе и нив ништо не може да ги разниша.

Во продолжение Василие набројува некои обичаи, без кои, според него, евангелието би претрпело штета и без кои „од апостолските проповеди ќе остане само празно име“. На пример: „Оние кои се надеваат во иметео на нашиот Господ Исус Христос се осенуваат со крстниот знак.“ Значи, осенувањето со крстниот знак не е библиски знак, туку човечки обичај, без значење за евангелието и за апостолските проповеди.

Многу чуден е обичајот што го спомнува Василие кој води директно во идолопоклонство: „Кое послание нè учело на молитва да се свртуваме кон исток?“ Таа пракса, што ја споменува Василие, Црквата ја презела од паганите кои во недела наутро излегувале надвор, се свртувале кон исток и му се поклонувале на сонцето кое изгревало, кое било нивно божество.

Други обичаи што ги спомнува Василие Велики: „Според кое писмо ние ја благословуваме водата за крштење, и елејот за помазание, па дури и оној

што се крштава? Од каде трикратното нуркање на човекот и сè друго во врска со крштението?“ - Ниту еден од овие обичаи нема библиска потврда и тие не се дозволени со библиската теологија. Никаде во новозаветните списи немаме запис дека апостолите или црковните старешини вршеле посветување на водата за крштение и на оној кој се крштава, ниту запис за „трикратното нуркање на човекот“ при крштението. Исто така никаде во новозаветните списи немаме запис за посветување или осветување на елејот со кој се вршело помазание на болните

Уште неколку размислувања во врска со обичаите што ги наброи Василие Велики: „Каква и колку смисла има да се верува во наследно право на званичната Црква која тврди дека потекнува директно од апостолите, а со тоа и од Христа, како што тоа своевремено го формулирал уште црковниот отец Тертулијан (160-220), кога истиот автор, расправајќи за веќе до тогаш врежаните обичаи на тројно нуркање при крштението, за принесување на дарови за мртвите, за употребата на крстниот знак при осенувањето, морал да признае: „Ако за овие и за други такви прописи барате позитивни библиски наредби, вие не ќе најдете ниту една таква наредба. Традицијата е нивни извор, обичаите ги потврдуваат и верата ги држи.“²¹

Тертулијан е јасен: „Ако барате позитивни библиски наредби за врежаните обичаи на тројно нуркање при крштението, за принесување дарови за мртвите, за употреба на крстниот знак при осенувањето, и за другите такви прописи, вие не ќе најдете ниту една таква наредба. Традицијата е нивни извор, обичаите ги потврдуваат и верата ги држи“.

И на крај, за најголемото промашување на Василие Велики, промашување од кое произлегле наголемите теолошки злоупотреби на изворната библиска теологија. Тоа е неговата изјава: „Кој од светите ни ги оставил написмено зборовите со кои го повикуваме (Светиот Дух) при претворањето на евхаристискиот леб и чашата на благословот?“

Кажавме дека текстот на молитвата која за време на литургијата во Православната црква православниот свештеник ја упатува кон Бог Отецот да го прати Светиот Дух да изврши пресуштествување на „евхаристискиот леб и чашата на благословот“ при Вечерата Господова во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв го напишале Василие Велики и Јован Златоуст. Иако за ова многу повеќе зборуваме во насловот: „Како е прикажан Христос во стожерот на литургијата на традиционалната Црква“, сепак, и овој контекст бара и овде да кажеме нешто за тоа. Повеќе од јасно е дека тој текст не е библиски текст, зашто не се наоѓа во Библијата, ниту пак до ушите на Василие Велики и Јован Златоуст пристигнал како незапишана тајна која потекнала од Исуса или од апостолите. Тој текст е стопроцентна човечка измислица и е надвор од секаков библиски контекст, зашто никаде во Библијата немаме макар и најмала идеја и најава за такво нешто.

Со таа своја литургија што ја вовеле во Црквата, овие двајца великани на православието, Василие Велики и Јован Златоуст, ѝ нанеле огромно зло на библиската теологија, а со тоа и на христијанството, поведувајќи го на теолошка странпатица. Свештенството и свештениците на традиционалната Црква, како црковна (не библиска, туку црковна) категорија (повеќе за ова во поднасловот „Категоријата „свештенство“ и „свештеници“ во традиционалната Црква мерена на кантарот на Новиот завет) тие го издигнале

во ранг на чудотворци, со натприродна моќ „евхаристискиот леб и чашата на благословот“ при Вечерата Господова да ги претвораат во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв. Со тоа тие извршиле директен упад во библиската теологија и во неа инсталирале, уфрлиле, своја, човечка теологија, според која „евхаристијата е иста (жртва) со жртвата принесена на крстот, бидејќи се принесува истото „Јагне“ на жртвеникот во Црквата, како што беше принесено на Голготата“ (ќе каже православниот теолог Лазар Милин).

Почитувани, ова е неприфатливо! Неприфатлива е натприродната, чудотвораната моќ на свештениците да го создаваат и пресоздаваат Христа од парче обичен леб секогаш кога ќе ја упатат кон Бога молитвата на Василие Велики и на Златоуст за време на евхаристијата. Неприфатливо е тие постојано Христа да го принесуваат на жртва, како бескрвна жртва еднаква по важност со неговата жртва на Голгота. Тоа е хула, тоа е далеку, многу далеку од библиската вистина. Таа теологија на светот му прикажува поразен Христос, Христос кој не успеал да ја заврши комплетно својата задача на Голгота; таа теологија на светот му прикажува погрешна, фалична Голготата!

Почитувани, тоа е вистина за најголемиот православен учител, Василие Велики; тоа е вистина за православните црковни отци и за нивната теологија; тоа е вистина за православието и за неговата теологија.

Вистината за православните вселенски собори²²

„Како е дадено божественото откровение и како им се дава тоа на луѓето? На два начина: со помош на Светото предание и Светото писмо. Кој и каде дал вакво сведоштво за светото предание? Светата Црква на своите свечени собори кои се викаат Вселенски собори и кои се состојат од најпочитуваните пастири од цел свет.“²³

„Затоа православните христијани, сакајќи да ја запазат чистата вера, се придржуваат кон толкувањата на Светите Отци, на кои од Бога им е дадено да ги знаат духовните тајни.“²⁴

„Православната Црква не се потпира само на теологијата на еден свет отец, туку на сите свети отци соборно едномислени.“²⁵

Св. Иринеј вели: „Православната (соборно-католичка) црква, предадена од светите апостоли, е распространета по целиот свет, но сепак се согласува како еден ум!“²⁶

Општо за вселенските собори! Ерата на вселенските собори, која е позната како црковна историја меѓу 4-от и 8-от век од новата ера, веројатно претставува еден од најзначајните периоди во постапостолската историја на христијанството. Тоа доаѓа оттаму што во овој временски период се искристализирале сите главни учења кои денес ги застапува поголем дел од христијанскиот свет - посебно Римокатоличката и Православната црква. Црковните собори (сеопшти - вселенски, или локални - помесни) биле свикувани и одржувани за да се разрешат одредени верски спорови или појасно да се дефинираат христијанските догми (верувања).

Според тоа, Римокатоличката и Православната црква своето потекло, својот идентитет и своите корења треба да ги бараат и да ги најдат токму во ерата на своите вселенски собори, на кои се поставени нивните општи

габарити и темелите на нивната теологија. Двете споменати цркви се родени, воспитани и одгледани во тој период. Со еден збор, Католичката и Православната црква, вакви какви што ги познаваме денеска, се неколку векови далеку од Педесетница, односно од апостолската црква од првиот век.

Православната црква смета дека одлуките на сите нејзини црковни собори (подоцна наречени „вселенски“), се правилни и богоугодни и затоа настојува својот богослужбен живот и своето догматско учење да ги управува сообразно со нив. Ваквата увереност во стопроцентна исправност на одлуките на сите вселенски собори почива врз догмата за непогрешност, односно на нејзината неможност да донесе погрешни и за Бога противни одлуки на соборите на сите свои епископи.

Навистина, некои одлуки на вселенските собори се точни, исправни, како, на пример, одлуката да се прифати библиската теологија за божественото Тројство. Но, исто така е голема вистина дека поголем дел од одлуките што се донесени во текот на тие собори „соборно едномислено“ се спротивни на темелните вистини на Светото писмо и се погрешни и штетни.

Во Римокатоличката црква највисоко законодавно и управно тело и највисок теолошки авторитет е т.н. „Свет магистерии“ или црковно учителство (бискупски или кардиналски совет, конзилиум), на чело со папата. Поглаварот на Римокатоличката црква, папата, е непогрешлив кога во име на Црквата и црковното учителство истапува и службено прогласува некоја догма, одлука или некој црковен документ како ех-катедра. Сообразно со тоа, и документите и догмите што ги прогласува тој во таа пригода како ех-катедра се непогрешни. Нив без приговор и поговор верниците на Црквата ги прифаќаат како непогрешни.

Екс катедра (лат. *ex cathedra*) од катедра; од меродавно место, од надлежно место; учено; екс катедра Петри (лат. *ex cathedra Petri*) реч од Петровата, односно од папската столица, која, според догмата објавена во 1870 г. е непогрешна.

Многу слична хиерархиска структура со Католичката е присутна и во Православната црква, со таа разлика што православието нема свој врховен поглавар од ист ранг како папата. Но тоа доаѓа оттаму што православната вселена не е монолитна како католичката, бидејќи таа е расцепкана на многу помали национални вселени со свои црковни синоди и поглавари. Сепак, и православните цркви имаат свое заедничко учителство, свој највисок духовен совет и авторитет. Тоа се неговите „свети црковни отци“, чиешто одлуки, црковни догми и службени документи, донесени на вселенските собори „едногласно и едномислено“ од сите присутни епископи, се своевидни непогрешни папи кои верниците на православието исто така без приговор и поговор ги прифаќаат како непогрешни. Разликата е во тоа што во Католичката црква тие службени догми и документи како ех-катедра ги прогласува нејзиниот поглавар, папата, а во Православната црква истите црковни догми, правила и црковни документи, во отсуство на врховен црковен поглавар, во име на црковното учителство и соборот, како ех-катедра ги прогласува некој од патријарсите кој раководи со вселенскиот собор. Според тоа, во врска со непогрешноста на Католичката и Православната црква не постои суштинска разлика. Во едната постои папа во еднина, а во другата „папи“ во множина.

За непогрешноста на Православната црква архиепископот Аверкие кажува: „По Христовото евангелие, седумте Вселенски собори се основа и потврда на нашата православно-христијанска вера, зашто нашата вера не е само апостолска, онаа што ја проповедале светите апостоли, учениците на Господа Исуса Христа, туку и Отечка, бидејќи неа ја протолкувале и ја објасниле светите отци, како законити благодатни преемници на светите апостоли. (...) Освен тоа, во нашата Православна црква нема безбожно учење за нечија лична непогрешност, зашто непогрешноста ѝ припаѓа само на целокупната соборна света Црква како целина, (на свеста) која својот надворешен израз го наоѓа на вселенските собори кои смело ги повторувале апостолските зборови произнесени во одлуките на Првиот апостолски собор во Ерусалим 51. година, кој е прототип за сите идни собори: „Светиот Дух и ние одлучивме“ (Дела 15,28). При тоа треба да потсетиме дека во никој случај не е секој собор непогрешлив, туку само оној кој ја изразува и ја потврдува вселенската свест на Црквата и кој целата Црква го прифаќа како вселенски.“²⁷

„Преемство, односно предавање на благодатните дарови, верата и богопознаието, од светите апостоли преку нивните ученици до денешните епископи.“²⁸

„Црквата, како чуварка на Божјето откровение... поседува благодатен дар непогрешно да ја објаснува Божјата реч или вистините на Светото писмо, и во случај на недоумица и спорови на овие вистини им дава точна дефиниција која се вика догма.“²⁹

Од посочениот текст на архиепископот Аверкие за званичната теологија на Православната црква, меѓу православните верници и теолози произлегуваат многубројни тврдења, како што се: „Православната Црква е Една Света Соборна и Апостолска Црква Христова“, или „Православната црква е правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница“, или „Православната црква се потпира врз сите свети отци „соборно едномислено“, или „Православните христијани, сакајќи да ја запазат чистата вера, се придржуваат кон толкувањата на светите отци, на кои од Бога им е дадено да ги знаат духовните тајни“ и слично.

Тврдењето на православието дека неговата „православно-христијанска вера не е само апостолска,... туку и Отечка, бидејќи неа, наводно, „ја протолкувале и ја објасниле светите отци, како законити благодатни преемници на светите апостоли“, дека „Црквата поседува благодатни дар непогрешно да ја објаснува Божјата реч или вистините на Светото писмо“, за Православната црква е најголема трагедија, зашто и најмала проверка ќе утврди дека нејзината „Отечка вера“ е сè друго само не „христијанско-апостолска“. Премногу тешко е „православните христијани“ да се убедат својата „христијанско-апостолска“, или својата „Отечка вера“ што ја наследиле по инерција од „светите отци“, да ја испитаат и да ја проверат нејзината исправност, како што правеле христијаните во Вереја. Верејците со Писмото го проверувале дури и апостол Павле за да видат дали е вистина тоа што им го кажува, или е измама, дали тој е вистински пророк/учител или пак е некој измамник.

Да, голема трагедија за православието е што не се потпира исклучиво врз Писмото туку врз она: „Така кажуваат непогрешните одлуки на вселен-

ските собори“, „така кажуваат нашите црковни отци“, „нашите свети отци, на кои од Бога им е дадено да ги знаат духовните тајни“ и сл.

Да се задржиме на православниот слоган „Светиот Дух и ние одлучивме“, што го презеле црковните отци од Делата на апостолите 15,28. Тука станува збор за одлука на апостолите што ја донеле за време на апостолскиот собор што се одржал 51. година во Ерусалим. Главна тема на Ерусалимскиот собор, на кој присуствувале апостолите (апостолски собор) била обрезанието. Јудаистите дигнале голема цева што некој се осмелил, како што верувале тие, да гибне во нивната неприкосновена светиња, во нивното обрезание како знак или печат на нивниот завет со Бога, како знак на нивната припадност на Бога како избран Божји народ. По долго разгледување на овој проблем, кој се заканил да направи расцеп во апостолската црква, поучени од Светиот Дух, апостолите донеле одлука која гласела: „Светиот Дух и ние одлучивме“ на христијаните од незнабоштво да не им го наметнуваме обрезанието од Стариот завет кое во Новиот завет го загубило своето значање, а како нова обврска за сите христијани е воспоставено крштението.

Зборовите „Светиот Дух и ние одлучивме...“ можеле да ги кажат само и единствено Божјите слуги, апостолите, и никој друг. Нив Бог ги одбрал и заедно со пророците ги овластил да ни го напишат Светото писмо и да ни дадат комплетна библиска теологија со канонска вредност, без можност таа да се дополнува или на кој било начин да се менува.

Според тоа, тврдењето на православието дека „светите отци се законити благодатни преемници на светите апостоли“ со право да ги баат во изворната апостолска теологија, да ја менуваат, да ја дополнуваат со „светото предание“, да ја толкуваат поинаку од она што е напишано во неа, е неприфатливо. Воопшто не е исправно и не е прифатливо „светите отци“ да се идентификуваат или да се изедначуваат со апостолите. Изјавите што им се припишуваат на „светите отци“: „Светиот Дух и ние одлучивме“ на вселенските собори, и „соборно едномислено“ ги донесовме „непогрешните“ одлуки, кои се императив за сите православни вселени на православието - немаат Божји печат и не се издржани!

Како што видовме, преку својот архиепископ Аверкије православието тврди: „По Христовото евангелие, седумте Вселенски собори се основа и потврда на нашата православно-христијанска вера!... Непогрешноста (на Православната црква) ѝ припаѓа само на целокупната соборна света Црква како целина, (на свеста) која својот надворешен израз го наоѓа на вселенските собори кои смело ги повторувале апостолските зборови ‚Светиот Дух и ние одлучивме‘, произнесени во одлуките на Првиот апостолски собор во Ерусалим 51. година, кој е прототип за сите идни собори“ - прототип на сите идни вселенски собори на православието.

Предвид ја имаме и следната изјава на православните теолози, со иста суштина со претходните изјави: „Православните Отци на Црквата отсекогаш и насекаде биле едномислени и со едно срце по однос на сиве овие прашања...“³⁰

Од ова православно тврдење произлегуваат две многу значајни работи: 1. православните отци „биле едномислени и со едно срце“ насекаде, на целата православна вселена; и 2. православните отци „биле едномислени и со едно срце“ „отсекогаша“ - што ќе рече, просторно и временско едногласие

и едномислие на православните црковни отци. Тоа значи на сите вселенски собори на православието, православните отци „отсекогаш и насекаде биле едномислени и со едно срце“. Дали е тоа вистина?

Да провериме, да видиме и да утврдиме колку вистина има во приведените тврдења на православието?

Најпрво да ја истакнеме непорекливата вистина дека на вселенските собори не само што никогаш не присуствувал вкупниот број на епископите од тогашните христијански вселени, туку дека нивниот број секогаш бил далеку помал од половина. Историјата забележува дека сите вселенски собори биле одржани на Исток, и дека од стотина западни епископи речиси ниту еден од нив никогаш не учествувал на нив.

Од друга страна, и на Исток постоеле не само стотина епископи кои никогаш не учествувале на вселенските собори, туку некои ограноци на Црквата биле и потполно неизвестени за свикувањето на толку значајни црковни собори. На пример, Јевсевие Поповиќ наведува дека во годините по одржувањето на соборот во Халкидон, за правоверноста на неговите одредби се определиле 1600 епископи, а дека 500 од нив биле против, иако во Халкидон на заседанијата биле присутни само 630 епископи. Заправо, и бројот од 630 е многу голем кога зборуваме за вселенските собори, зашто на некои од нив присуствувале и значително помалку. На пример, на соборите во Цариград (на заседанијата на таканаречениот Втор, Петти и Шести вселенски собор): во 381. година присуствувале одвај 150 епископи, во 533. година се собрале 160, а во 680. година вкупно 170, што би значело од вкупниот број епископи редовно се собирале помалку од 10%.

Покрај тоа, и византиските цареви, речиси редовно, пред свикувањето на соборите вршеле масовно отстранување на оние епископи кои не биле по нивна волја и по волја на нивните богословски партии. Дobar пример за тоа дава Јевсевие Поповиќ кога наведува дека епископите на ерменските цркви не биле ниту повикани на Четвртиот вселенски собор во Халкидон (предградие на Цариград) 451. година, туку за неговото одржување дознале дури кога настанал спор за признавање на неговите одлуки.³¹

Значи, настанал спор за признавање на одлуките донесени на Четвртиот вселенски собор во Халкидон 441. г. Според тоа, историјата кажува дека одлуките на вселенските црковни собори не биле донесувани и прифаќани „соборно едномислено“ од целата православна вселена, како што тврди православието денес. Видовме дека на ниту еден вселенски собор не учествувале сите православни вселени со свои претставници

Затоа, оправдано се прашуваме, како ќе ја оправда и ќе ја потврди Православната црква вистинитоста на своето тврдење дека Црквата го прифаќа како непогрешен само оној собор „кој ја изразува и ја потврдува вселенската свест на Црквата и кој целата Црква го прифаќа како вселенски“, кога знаеме дека на заседанијата на вселенските собори од вкупниот број на епископите на тогашните христијански вселени редовно се собирале многу помалку од половина, а на некои собори одвај десет проценти. Не е можно ниту е реално тоа малцинство исправно да „ја изразува и да ја потврдува вселенската свест на целата Црква“, ниту е можно и исправно нејзино малцинство да одлучува за „непогрешноста што ѝ припаѓа на целокупната соборна света Црква како целина“. Според тоа, колку вистина има во тврдењето на православието дека одлуките на вселенските црковни собори

биле донесувани и прифаќани „соборно едномислено“ од целата православна вселена и дека тие се непогрешни, кога поголем дел од православната вселена бил исклучен од процесот кога тие се донесувани?

Овие извештаи што ги наведовме од историјата на вселенските собори ни сведочат дека споменатиот период бил исполнет со настани кои не дишат со претерана светост и побожност на неговите учесници. Додуша, не е спорно тоа дека некои од одлуките, донесени на овие собори, навистина се библиски прифатливи и оправдани. Меѓутоа, многу од нив се продукт на подоцнежниот развој на таканаречената христијанска мисла, на која битно влијаеле паганските религиски системи (обичаи и верувања), незнабожечката филозофија и други елементи кои немаат речиси никакви допирни точки со божествените откровенија на Светото писмо.

Од таа причина, уште еднаш извлекуваме заклучок кој ни се наметнува сам по себе, а тоа е фактот дека одлуките на црковните собори, кои се одржувани во текот на историјата, во никој случај не можат да носат Божји печат, авторитет на непогрешност и совршенство. Единствен авторитет, односно мерка за правилноста и богоугодноста на нашето вистинско вероисповедање било и останува исклучиво Светото писмо на Стариот и Новиот завет во неговите 66 од Светиот Дух инспирирани книги, и ниту еден друг. Единствено Светото писмо претставува докажан сигурен непогрешен и непротивречен извор на божествената спасоносна порака. Такви карактеристики не поседува ниту еден друг, а особено не некој земен духовен авторитет, црковен концил или вселенски собор. Според тоа, воопшто нема да згрешиме ако исправноста на одлуките на таканаречените вселенски собори ги проценуваме врз основа на библиското учење и ако врз основа на подробно испитување ги отфрлиме како погрешни сите одлуки што и малку му се противат на откровението на Божјата реч. Сам Господ во Светото писмо посведочил: „Кој верува во мене како што кажа Писмото“, а ние, верувајќи му само Нему, со сета сигурност можеме да потврдиме: „Тревата се суши, цвеќето свенува, а Речта на нашиот Бог останува вечно“ (Исаија 40,8).

Од почеток сите собори што се одржувале на почвата на православната вселена се именувани како „собори“. Но подоцна Црквата вршела селекција на соборите, при што едни нарекувала „општи“ или „вселенски“, а други „локални“ или „помесни“ собори. Во текот на историјата се одржани мноштво помалечки или помесни собори. Црквата смета дека на некои од нив се донесени делумно или целосно погрешни одлуки, како што кажува архиепископот Аверкије: „Во никој случај не е секој собор непогрешлив.“ Според тоа, Црквата ги почитува и ги прифаќа само оние помалечки собори чишто одлуки се согласуваат со одлуките што ги потврдиле вселенските собори. Но многу тешко е да се сфати како воопшто е можно некои помесни собори да донесат погрешни заклучоци кои се противат на учењето на светите отци иако нивните учесници биле исклучиво православни епископи - преемници на благодатната сила на Светиот Дух која гарантира непогрешност при пренесувањето на единственото вистинито апостолско и светоотечко учење. Зар во православиеото не постои учење за апостолско преемство кое гарантира непогрешливост во науката на православните епископи?³²

Меѓутоа, на кој начин православиеото се добрало до науката за непогрешност на својата Црква? Познато е дека во историјата се одржани собори на

кои присуствувале повеќе епископи отколку на оние што се прогласени како вселенски, а нивните заклучоци биле делумно или целосно отфрлени. Таков пример е соборот во Ефес од 449 г., или пак соборите што ги одржале противниците на иконопочитувањето во VIII и IX век. Причината што овие собори не се прифатени како вселенски е мошне едноставна. Победниците секогаш „ја кројат“ историјата.

Здобивајќи се со наклоност од византиските владетели, некои црковни струи станувале доминантни во империјата. И откако завршувале големите теолошки расправи, тие едноставно ги поништувале одлуките на поранешните собори на противничките групации и истите ги прогласувале за „разбојнички“ или „еретички“. Вакви примери во историјата имало доста. Кога од црковната историја ги отстраниле сите собори што не им биле по волја, а нивните учесници ги прогласиле за еретици (меѓу нив и многу патријарси од источните области, односно од апостолските престоли во Цариград, Александрија, Антиохија и Ерусалим), тогаш сосем логично и лесно својата верска традиција ја прогласувале за непогрешна.

На пример, во 754 г. е одржан прв голем црковен собор кој решавал и одлучувал за исправноста на почитувањето на иконите. Овој собор почнал на царскиот двор во Хиереја, а завршил во Влахеринската црква во Цариград, на кој присуствувале 348 црковни отци.³³ Со соборот претседавал ефескиот епископ Теодосие. Собраните епископи едногласно го осудиле почитувањето на иконите во секој негов вид.

Според православниот библиски слоган „Светиот Дух и ние одлучивме“, што го презеле црковните отци од апостолите, собраните епископи и Светиот Дух заедно едногласно одлучиле и го осудиле почитувањето на иконите во секој негов вид. Значи, 348 православни епископи, на голем црковен собор, водени од Светиот Дух, биле едногласни и донеле непогрешна одлука, осуда и анатема на иконите. Еве како гласат анатемите изгласани и прифатени на овој собор против иконосликарите и почитувачите на иконите:

„1. На оној, кој се дрзнал божествениот лик на Речта (Логос, н. з.), која се очовечила (овоплотила), да го изобразува (претставува) со помош на бои, нему анатема. 2. На оној, кој се дрзнал неизобразливата суштина и ипостаста на Речта, заради нејзиното очовечување, да ги изобразува во човеколики форми, и кој не сака са сфати дека и по овоплотувањето Речта е неизобразлива, нему анатема. 3. На оној, кој се дрзнал да го претставува со лик ипостасното соединување на двете природи и тоа изобразување да почне да го нарекува Христос, и на тој начин да ги меша двете природи, нему анатема. 4. На оној, кој ќе посака Христовата плот, која се соединила со лицето на Речта Божја, да ја изобразува разделено и одвоено од самата Реч, нему анатема. 5. На оној, кој единиот Христос го разделува на две лица и кој ќе посака Оној, кој е роден од Дева, да го црта одвоено и, според тоа, прифаќа само релативно соединување на природите, и поради тоа го прифаќа него изобразен на икона, како некого кој има посебна ипостас, позајмена од Дева, нему анатема. 6. На оној, кој ја изобразува плотта на Христа, која се обопштила низ нејзиното соединување со Речта и на тој начин ја разделува од Божеството, нему анатема. 7. На оној, кој Бога-Речта, затоа што Тој примил на себе лик на роб, го изобразува со материјални бои, како Тој да бил обичен човек, и кој ќе го одвои од Божеството, кое е неразделно од него, воведувајќи на тој начин во Св. Тројство четворност, нему анатема. 8.

На оној, кој ликовите на светите ги изобразува со материјални бои на неодошени икони, кои не донесуваат никаква корист, зашто таа мисла (за поклонување пред иконите) е лажна и потекнала од ѓаволот, и кој и на самиот себе не ги одразува нивните доблести, доблестите на тие живи ликови, нему анатема.³⁴

Историјата кажува дека по овој собор, на кој православните епископи, 348 на број, водени од Светиот Дух, едногласно и едномислено донеле одлука со која биле анатемисани иконопочитувачите, бранителите на иконите и иконите, настанало прогонство против нив, против оние кои не ги прифатиле и се противеле на одлуките на соборот и на царските наредби. Ёве мал дел од тие крвави прогонства:

„Клир ја напуштил борбата, и само мал број и понатаму водел борба за почитување на иконите, но затоа нив ги гонеле на сите можни начини. На чело на овие, последниве, стоеле особено монасите, кои силно се опирале на заклучоците од соборот од 754 г. и на насилствата на царот, поради што биле измачувани на сите можни начини. На некои им се ископани очите, отсечени ушите и носот, отсечени рацете, брадите намачкани со катран и запалени. На други им пробивале глава со икони...“³⁵

Но, приликите се измениле. На власт доаѓа царицата Ирина, огнен поборник и почитувач на иконите, а потоа крвожедната царица Теодора. Во 787 г. свикан е нов црковен собор во Никеја, на кој силите се изменети и изместени во полза на почитувачите на иконите. Но, на тој собор не биле присутни патријарсите од највидните православни вселени - Александрија, Антиохија и Ерусалим - кои во тоа време важеле како „апостолски престоли“, како ни папата Адријан. На соборот во Никеја „Светиот Дух и епископите“ донеле нова одлука со која се поништуваат одлуките од претходниот црковен собор од 754 г. за исфрлање на иконите од црквите. Новиот црковен собор, на кој биле присутни 307 епископи, пак ги враќа иконите во црквите. Помалку епископи (307), ги отфрлиле одлуките на своите колеги кои биле во поголемо мнозинство (348). Догмата за иконопочитување во Никеја ја потпишале 307 присутни епископи.³⁶

Според тоа, одлуките на цариградскиот собор од 754 г., на кој присуствувале 348 епископи, се обесилени од помал црковен собор на кој присуствувале 307 епископи. Сепак, одлуките на новиот собор не ги прифатиле сите православни патријарси; како што видовме, на тој собор не присуствувале сите епископи. Настануваат нови судири, нови крвопролевање во обратна насока. Сега на противниците на иконите им се вадени очи, им се сечени носови и уши, раце и нозе...

Почитувани, човек и да не сака, сами му се наметнуваат прашања: На двата собора црковните отци кажаа „Светиот Дух и ние одлучивме“ и едногласно и соборно едномислено ги донесоа одлуките. Два големи православни собори, со помош на Светиот Дух, донесоа наполно спротивни одлуки! На кој собор епископите ги водеше Светиот Дух, на првиот, поголемиот, или на вториот, помалиот? Каде згреши Светиот Дух, на првиот или на вториот собор, и кои одлуки се погрешни, оние на првиот или оние на вториот црковен собор, оние за или оние против иконите? Православни епископи, против православни епископи. Православни епископи вадат очи на свои колеги, православни епископи! Секако, тоа го прават индиректно преку световните власти, зашто Црквата е светица и таа не пие крв!

И по новиот собор во Никеја, со векови продолжила борбата меѓу православните епископи за и против иконите. Еден дел од православието, просторно, не ги прифатил одлуките за враќање на иконите во црквите. Значи, православните епископи не биле едномислени за иконите. Според тоа, колку вистина има во тврдењето на православието: „Православните отци на Црквата отсекогаш и насекаде биле едномислени и со едно срце по однос на сиве овие прашања.“ Каде се вклопува тврдењето на православието искажно преку нејзиниот архиепископ Аверкије во погорните текстови за двата големи црковни собори што ги опишавме? Големииот црковен собор од Цариград од 754 г. Православната црква не го признава, не го прифаќа и не го реди меѓу своите сеопшти вселенски собори, зашто тој не ја одразува и не ја потврдува „вселенската свест на Црквата“, бидејќи тогаш 348 нејзини епископи, свети отци, станаа и на иконите храбро им кажаа НЕ! Поради тоа, тие нејзини црковни учители за неа се еретици и тој нивни собор е еретички собор. Затоа, можеби би било добро православието да ја испита исправноста на „вселенската свест на својата Црква“.

Не тврдиме, но ќе кажеме! Ако световните власти не ги држат цврсто уздите во свои раце, тогаш православните вселени и денес би воделе меѓусебни крстоносни војни за примат и за задоволување на кој знае какви сè други апетити!

Историјата на Православната црква од периодот на нејзините собори е полна со судири и теолошки расколи, со прогонства и изгнанства, со беспштедни битки меѓу патријарсите и нивните патријаршии за примат и за повисоко место на хиерархиската скала, со судири меѓу епископите и другите црковни достоинственици од различни хетерогени вселени за власт, за престиж, за положба, за углед, за почит, судири во кои доаѓале до израз сите човечки слабости и грубости својствени и на најобичните луѓе грешници, кои не им прилегаат на толку високи црковни достоинственици. Во разрешувањето на тие проблеми и судири меѓу црковните достоинственици често се мешале и световните власти, кои уште повеќе ги компликувале и усложнувале работите. Да наведеме уште некој пример за тоа!

Станува збор за сеопштиот црковен собор свикан во 449 г. во Ефес, во истиот храм на пресвета Дева Марија, во кој бил одржан и претходниот или Третиот вселенски собор во 431 г, на кој присуствувале 200 црковни отци. Овој нов собор требало да го понесе називот Четврти вселенски собор, на кој присуствувале 130 епископи, од кои мнозинството зсатапувало „монофизитско“ учење - „монофизитизам“ или верување само во една божествена природа на Исуса Христа.

Во црквата во која се одржувал соборот било присутно мноштво војници со извлечени мечеви и монаси што пристигнале од разни страни кои во рацете држеле мотки, подготвени во секој миг да се пресметаат со противниците на монофизитистите Евтих и Диоскор. На соборот се читани и разгледувани актите што се донесени една година порано на цариградскиот собор на епископите во 448 г. на кој е осуден и анатемисан цариградскиот архимандрит, монофизитот Евтих. Додека се читале споменатите акти, толпа монаси, монофизити, кои со себе ги повел ариепископот Диоскор, бучно предлагале да се убие и да се пресече надве отсутниот епископ Евсевие Доролејски и сите нивни истомисленици кои имале исто исповедање - како казна за нивното „еретичко“ учење за две природи во Христа.³⁷

Архиепископот Флавијан, како главен противник на Евтиха, не само што е отфрлен од својата епископска катедра, туку на истиот собор е крвнички претепан од страна на монофизитите од чиешто физичко малтретирање набргу умрел. Еве на кој начин настаните поврзани со овој ефески собор ги прокоментирал православниот богослов Александар Шмеман:

„Она што се случило во Ефес на 8 август 449 г. во историјата е запаметено под името „Разбојнички собор“. Сè поминало во знакот на вистински терор. Диоскор одлучувал, потпирајќи се на група фанатици - монаси, кои го преплавиле градот. (...) Таков срам, таков пад Црквата уште никогаш не доживеала... Овој срам царот го потврдил со државна санкција и сите непријатели на Евтиха биле осудени на тешки прогонства. Повторно над Црквата од Исток триумфирале насилство и ерес.“³⁸

Иако овој собор бил замислен, испланиран и свикан како сеопшт собор, сепак, наместо да ја добие честа да се закити со името „Четврти вселенски собор“, тој завршил со називот „Разбојнички собор“. Како и да е, тој ни ја открива општата состојба на православието за време на ерата на православните вселенски собори. На соборот монаси, на чело со архиепископ, инквизиторски се пресметуваат со своите неистомисленици. Подоцна на Истокот се водат крстоносни војни за и против иконите, при што се пролева крв. Го имаме случајот на Максим Исповедник, затворен поради неговото верско убедување кое се разликувало од монотелетското убедување на неговите противници. Бидејќи го отфрлил компромисот што му бил понуден за да се откаже од своето убедување, тој и понатаму останал во затвор и во опозиција на монотелетизмот (учење за постоење само на една волја во Исуса Христа). За да го спречат неговото натамошно проповедање и пишување на догматски текстови, неговите неистомисленици му ги преседеле јазикот и десната рака. Умрел во изгнанство на Кавказ во 662 година.⁴⁰

Во текот на историјата, кога се одигрувале сите тие настани, очигледна е спрегата меѓу Црквата и државата, односно, меѓу Црквата и световните власти, од што произлегле страшни последици. За таа спрега историчарот Broadbent кажува:

„Секогаш кога Црквата имала државна моќ, ја користела за насилно сузбивање на сите што се оддалечиле од нејзиниот систем или во која било смисла одбиле да се покорат на нејзините барања, додека мнозинството поради рамнодушност, интерес или страв, попуштало и се согласувало макар со надворешна побожност. Но секогаш постоеле поединци или групи верници кои не дозволиле да се присилат на покорност, туку и понатаму се труделе да го следат Христа и да се придржуваат кон учењето на неговата Реч и кон апостолската наука. Тие биле постојана мета на прогонство. (...) Вистинските историски извештаи за тие појави насекаде биле уништувани. Прогонувачите настојувале целосно да ги уништат сите траги од оригиналните документи и записи на тие христијани. Напротив, самите тие пишувале сопствени извештаи и описи во кои изнесувале најлоши клевети и измислици за тие Христови следбеници и за нивното верување со цел да ги оправдаат своите свирепи постапки. Вистинските верници во тие искази упорно ги означувале како еретици и им припишувале лажна наука иако и самите обвинети тоа го побивале.“⁴¹

Тој погром што произлегол од таа спрега меѓу Црквата и световните власти најсилно ги погодил протестантите кои се викале „павликијанци“ и

„богомили“⁴², со кои православието многу сурово се пресметало. Протестанти имало отсекогаш, уште од првите векови, кога Црквата скршнала од библискиот пат, од Сола Скриптура, и христијанството и човештвото во целост ги повела во погрешна насока.

Големо прогонство против павликијанците настапило за време на царицата Теодора во 9 век, која конечно на Источната црква ѝ донела „слобода“ на иконопочитувањето. Таа решила да се пресмета со сите „еретички“ движења. Православниот историчар, Јевсевие Поповиќ, многу шустро, и само со половина реченица, бележи дека „со нив (православните Византијци) постапувале грозно“: „Спрема павликијанците најнепријателски се однесувала пријателката на иконите, царицата Теодора (842-856), која во 842 година ѝ ставила дефинитивен крај на борбата против иконите и која тогаш решила да се пресмета и со павликијанците. Со нив се постапувало грозно, така што тие во својот очај се фатиле за оружје, и најпосле од византиските краеве преминале на арапски територии...“⁴³

Меѓутоа, историчарот Broadbent изнесува многу повеќе податоци за нивните маченички страдања: „Со наредбите на царицата Теодора одново почнале систематски колежи, спалување, давење, сечење на глави, и продолжиле во текот на долга низа години, иако не успеале да ја поколебаат цврстината на верниците. Се тврдело дека меѓу 842 и 867 година ревноста на Теодора и на нејзините инквизитори предизвикале смрт на околу стотина илјади луѓе. Овој период го опишал Гргур Магистрос, кој 200 години подоцна бил задолжен да ги прогонува луѓето од иста причина и на истото подрачје. Тој пишува: „Пред нас многу генерали и управители ги предавле не штедејќи ни старци, ни деца, и тоа со полно право. Уште повеќе, нашите патријарси им ги жигосале челата, втиснувајќи на нив лисици..., други, пак, им ги ваделе очите, зборувајќи: „Слепи сте за духовните работи, затоа нема да ги гледате ниту видливите работи““⁴⁴

Уште еден краток инсерт за инквизицијата во Православната црква од подоцнежниот период: „Во Русија се појавиле луѓе кои празнувале сабота наместо недела. Поради тоа, во 1503 година Руската црква организирила собор и ги повикала на судење најпознатите празнувачи на саботата и ги осудила на спалување. Дел од извештајот од тој собор и од судењето на празнувачите на саботата гласи: „Празнувачите на саботата биле изведени и обвинети. Тие јавно го бранеле своето ново верување и го објаснувале. Најпрочуени меѓу нив биле државниот секретар Курцин, архимандритот на манастирот Новгород, Касијан, потоа Иван Максимов и други. Осудени се да бидат јавно спалени во кафези во Москва!“⁴⁵

Страшно, очајно, грозоморно...! „Систематски колежи, спалување, давење, сечење на јазици и глави ... во текот на долга низа години!“

„Не штедејќи ни старци, ни деца, и тоа СО ПОЛНО ПРАВО.“ - Кој им го даде тоа „ПОЛНО ПРАВО“, Христос или апостолите?

„Нашите патријарси им ги жигосале челата, втиснувајќи на нив лисици...“ - Незамисливо, патријарси им ги жигосувале челата на своите неистомисленици, на „еретиците“, втиснувајќи на нив лисици!“

„Други, пак, им ги ваделе очите, велејќи им: „Слепи сте за духовните работи, затоа нема да ги гледате ниту видливите работи!“ - Патријарси им ваделе очи на своите неистомисленици, на „еретиците“. Секако, патријарсите преку властите!

Ова се зборови и запис на еден инквизитор, „Гргур Магистрос, кој 200 години подоцна бил задолжен да ги прогонува луѓето од иста причина и на истото подрачје“.

„Осудени се да бидат јавно спалени во кафези во Москва!“ - Во кафези се чуваат животни, не луѓе!

Почитувани, ова не го зборуваме со цел некого да оцрниме, да навредиме, ниту нечији чувства да повредиме. Не! Како што кажавме, ние мораме да бидеме искрени пред вистината и кон вистината. Ако не е точна оваа историја што ја изнесуваме, ако не се точни овие историски факти, ние сме подготвени да чуеме други, спротивни аргументи.

Духот ни снеможува пред ваквите свирепости, стравотии и гадости што ги правело христијанството во име на Христа, во дадениов случај зборуваме за православието кое тврди дека тоа е вистинска, православна, правоверна, соборна (католичка), вселенска, апостолска, Христова, црква од Исток, црква од Педесетница, па сè до денес, и во иднина, до крајот на светот! - Премногу звучни имиња кои воопшто не соодветствуваат со реалноста.

На Педесетница немало колежи, спалување, давење, сечење на јазници и глави. Христос и апостолите никого не го нарекле еретик, и ничие чело не жигосале втиснувајќи на него лисица. Христос и апостолите никому не му ископале очи и не му рекле „затоа што си слеп за духовните работи, нема да ги гледаш ниту видливите работи“. Христос и апостолите никого не го затвориле во кафез и не го спалиле затоа што не празнувал сабота или што не ја прифатил вистината што ја проповедале тие. Тие не казниле ниту еден свој неистомисленник. Сето тоа го правела традиционалната „Христова“ црква, Православната и Католичката „христијанска Христова“ црква!

Според тоа, нејзе историјата и нејзиното историско минато не ѝ даваат ниту право ниту можност своето потекло и својот идентитет да ги бара во Педесетница, во денот кога е родена апостолската црква, ниту во апостолскиот период. Тоа не ѝ го дозволуваат нејзиниот практичен живот и нејзината теологија кои се многу различни од животот на апостолската црква и од теологијата на апостолите. Своето потекло и својот идентитет таа ќе ги најде неколку века подоцна, во периодот кога имало сечење на јазници и глави, безмилосни колежи, вадење на очи..., кога се одигрувале сите тие хорори токму со нејзин благослов. Таа во никој случај не може да се поврзе директно со апостолската црква, да каже дека има апостолско преемство, апостолско наследство, или апостолска сукцесија, континуитет или директна врска со апостолите, и не може да каже, како што кажува и тврди: „Нашите свети отци се законити благодатни преемници (наследници) на светите апостоли“. - Далеку од сето тоа!

Пред овие факти што ги прикажавме за реалната состојба на православието, мора да се повлечат оние тврдења што ги изнесовме во уводот на овој поднаслов: „Затоа православните христијани, сакајќи да ја запазат чистата вера, се придржуваат кон толкувањата на Светите Отци, на кои од Бога им е дадено да ги знаат духовните тајни.“... „Православната Црква се потпира не на еден... туку на сите свети отци соборно едномислени.“ ... „Православната (соборно-католичка) црква, предадена од светите апостоли, е распространета по целиот свет, но сепак таа се согласува како еден ум!“ - Овие тврдења, заедно со другите, со кои Православната црква постојано

настапува и тврди дека таа е вистинска Христова црква од денот Педесетница итн, не се ништо друго освен меури од сапуница.

Во повеќе вековната борба што ја водела Црквата преку своите православни цареви и царици за внесување на иконите во Црквата, на двете страни паѓале мртви. Своите мртви борци Црквата ги прогласила за маченици, а некои од нив веројатно и за светци. Но, да се запрашаме, кои беа оние од другата страна што паднаа мртви во борбата против иконите? Каква беше нивната вина? Ако иконите беа од Бога, тогаш Бог ќе се погрижеше тие на мирен начин да влезат во Црквата, а не таа да пролее толку многу човечка крв и окрвавени насилно да ги внесе во Црквата, да завие во црнина и да гламноса кој знае колку илјади срца на невини мајки, татковци, браќа и сестри кои пролеале тони бигор-солзи. Пак прашуваме, која беше вината на оние стотина илјади павликијанци, а подоцна и богомили, како што кажува историјата, кои ги уништи Црквата? Можеме да спориме дали тие беа сто илијади или помалку. Нека бидат десет пати помалку. Нека бидат десет илјади. Нивната вина е што не ги прифатија иконите, што не го прифатија крстот онака како што бараше Црквата, не ја прифатија трансупстанциијата на лебот и виното при Вечерата Господова, не го прифатија свештенството на Црквата како црковна категорија, не го прифатија крштењето на мали деца...

Според тоа, кој може да каже дека Источната црква била поштедена од инквизицијата која длабоко го потресла светот, да каже дека таа ѝ припаѓа само на Западната црква? Историјата е јасна: Инквизиција, со наполно еднаква свирепост и бруталност, имало и во Источната и во Западната „христијанска Христова црква“. Како што кажавме, инквизиција немало во апостолската Христова црква. Според тоа, и едната и другата Црква се неколку века далеку од неа. Во лицето на традиционалната „христијанска Христова“ Црква, првобитната апостолска Црква, од прогонувана, станала Црква прогонувач, станала најсвиреп инквизитор на сите времиња!

Колку и да е мачна, горчлива и тешка за прифаќање, православието мора да се соочи со оваа своја историја, со овие екстремно непријатни историски извештаи и непобитни факти што му висат над глава како дамоклов меч, и нивната реалност да ја сфати и да ја прифати како вистинска реалност која не може да се заобиколи ниту да се одмине. Тоа е реалност и сушта вистина дека православните црковни отци не се такви какви што ги замислува, не се такви какви што се претставени и прикажани во православните црковни извори и документи чијашто теологија, која произлегува од нив, е апсолутно несврзлива со библиската теологија. Православието мора да сфати и да прифати дека вселенските собори не се одржувале така како што се претставени во оние историски документи во кои нема ниту трага од нивните силни промашувања и застранувања во нивните севкупни активности, да сфати и да прифати дека „непогрешните одлуки“ на вселенските собори не се донесувани и донесени „соборно едномислено“, како што им се прикажува на православните верници, и на неупатените православни теолози. Одлуките на вселенските собори не се непогрешни. Непогрешна е само Божјата реч како вистински пат кој води во спасение.

Вистината е вистина пред Бога, зашто нејзин автор и извор е Бог, и таа не може да се измести од нејзините габарити во кои ја сместил Тој. Таа може да биде прикривана, заобиколувана, блокирана, покривана, задушу-

вана, искривоколчувана, погрешно прикажувана и кој знае што уште не; на оваа земја таа може долго да биде потиснувана на страна, но на Божјиот суд Бог ќе ги истресе од неа сите човечки баласти со кои луѓето се обидуваа да ја скријат, да ја задушат нејзината светлина, која ќе блесне со полн сјај, со оној вистински сјај што го сместил Бог во неа, и ќе ги заслепи сите кои од оваа или онаа причина ги затворале очите пред неа. Божјата реч кажува дека на Божјиот суд „земјата ќе ја открие сета крв што е пролеана на неа и нема да ги крие оние што се поклани на неа“ (Исаија 26,21).

Христијанство по инерција

Ако ги прашате верниците на Православната црква зошто веруваат така како што веруваат, повеќето од нив ќе одговорот на следниот начин: „Ние веруваме така како што веруваме затоа што така учи нашата „Православна црква која е единствена правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница!“

Ако ги прашате верниците на Католичката црква зошто веруваат така како што веруваат, речиси сите ќе одговорот на сличен начин: „Јас верувам така како што верувам затоа што така учи Католичката црква!“

Иако е тешко да се прифати, но е вистинито, а вистината бара да се прифати како вистина, а вистина е дека верниците на Православната и Католичката црква веруваат и живеат по инерција. Што е тоа вера и живот по инерција? Ќе ни каже Јован Златоуст, токму еден од највидните црковни отци од Исток кој, заедно со другите великани на православието, како што се Василие Велики, Атанасие Велики и други, ги поставиле темелите на „животот по инерција“. Тие го формирале скелетот на „светото предание“ кое православието го прифаќа со затворени очи без да ја провери неговата вистинитост. Јован Златоуст им рекол на своите парохијани: „Кога примате пари, дали вие сами ги броите парите? Да, сами ги броите! А кога станува збор за вечните вредности, вие со затворени очи примате мислење на други!“ - Тоа е вера и живот по инерција.

Како да се извлечат верниците на Православната и Католичката црква од животот по инерција? Ако го прифатат советот на Свети Августин, еден од најголемите црковни отци од Запад, ако не и најголем, кој на своите следбеници им оставил аманет: „Читајте го Писмото! Читајте го за да не бидете слепи и водачи на слепи!“⁴⁶

Светото предание е постаро од Светото писмо! - Во никој случај!

„Црковното учење се темели на два извора - на Светото писмо и на Светото предание - при што Светото писмо се смета за изданок на Светото предание, и како такво тоа се толкува само во неговите рамки.“⁴⁷

„Што е постаро, Светото писмо или Светото предание? Светото предание.“⁴⁸

„Без сомнение, усното свето предание е постаро од Светото писмо зашто, да не било тоа, тогаш ни ден денес не би го имале Светото писмо. Без Светото предание сè уште би траела борбата на Црквата за утврдување на автентичноста на новозаветните книги. Конкретно, Светото писмо на Новиот завет никогаш не би заживеало.“⁴⁹

„Не е Светото писмо извор на Црквата, туку Светото предание. Првите децении од својата историја Црквата уште ги немала списите на Новиот завет, туку живеела само според преданието кое верните, според советот на апостол Павле, треба да го чуваат (2. Солуњаните 2,15).“⁵⁰

„Да забележиме: Светото писмо никаде, ниту со еден збор, не тврди дека тоа е единствен извор на верата. Но затоа кажува нешто друго! Апостол Павле порачува: „И така, браќа, стојте и држете ги преданијата што ги научивте било преку нашето слово, било преку нашето послание“ (2. Солуњаните 2,15). Значи, Библијата порачува: И Светото писмо и Светото предание! А секташите велат: Само Светото писмо!“⁵¹

Истиот текст од 2. Солуњаните 2,15 преземен од други библски преводи. 1) Превод на Др. Лујо Бакотик: „Според тоа, браќа, стојте и држете ги уредбите што сте ги примиле од нашите зборови или од нашето послание.“ 2) Превод на Стварност - Загреб, 1968: „Според тоа, браќа, бидете постојани и држете ги преданијата што сте ги примиле од нас, било усно, било писмено!“

Од приведените текстови јасно се гледа дека апостол Павле на верниците во Солун евангелието им го проповедал на два начина: усно и писмено. Усно значи евангелието им го изнесувал усно и тоа усно пренесување на евангелието се вика „усно предание“, нешто што им е предадено на верниците, што им предал апостолот - „преданијата што сте ги примиле од нас“. А писмено изнесување или писмено објавување на евангелието Павле вршел преку своите писма или посланија. Така постапувале сите апостоли.

Многу значајно е да сфатиме дека Павле не прави никаква разлика по важност меѓу усниот и писмениот начин на проповедање на евангелието. Двата се еднакво важни, и двата солуњаните мораат еднакво да ги чуваат. Апостол Павле три години во Ефес, година и пол во Коринт и многу години во безброј други градови и села, во синагоги, во цркви, по пазаришта, по улици, по затвори, на бродови, по куќи; со врзани раце, со нозете во клади, ден и ноќ, со солзи, усно, со збор, ги поучувал верниците на Божјиот пат. Уште од мигот кога се сретнал со Христа на патот кон Дамаск, кога Христос запалил свој оган во неговото срце, тој, проникнат со Христовата љубов и со огнена ревност во градите, сè до својата смрт, додека не му се стркала главата на губилиштето во Рим, неуморно, и усно и писмено, им го проповедал на ближните Христа - не друго, не преданија, не човечка наука и филозофија, туку Христа и само Христа: „Зашто решив да не знам меѓу вас ништо друго, освен Исуса Христа, и тоа распатиот“ (1. Коринќаните 2,2).

Порано Павле бил проникнат и опседнат со преданијата на своите предци и нив ги проповедал. Но сега тој е опседант и проникнат со Христа и го проповеда само Христа и Христовата наука, не старите преданија на своите предци.

Да потврдиме дека е вистина оти Црквата (но апостолската, не православната) го напишала Новиот завет или, подобро кажано, нејзините апостоли и нивните најблиски соработници. Вистина е и тоа дека апостолската Црква најмалку две децении била без ниту една напишана новозаветна книга, кои апостолите почнале да ги пишуваат некаде од 50-та година по Христа. Според тоа, јасно е: додека не биле напишани новозаветните книги, евангелието се проповедало исклучиво по устен пат, или по пат на усно „предание“, како што милуваат да кажат нашите браќа од православието.

„Секташите“, без никаков проблем и тешкотија го прифаќаат советот на апостол Павле: И Светото писмо и усното предание од едноставна причина што меѓу нив нема никаква разлика, бидејќи двете - и преданието и посланието - за кои зборува апостол Павле, потекнуваат и произлегуваат лично од него - нема разлика меѓу она што Павле им го изнесувал на солунѓаните, коринќаните... усно и она што им го напишал подоцна во своите посланија писмено. Тоа предание за кое зборува апостол Павле во своите посланија е БИБЛИСКО ПРЕДАНИЕ, со иста библиска вредност со пишаните текстови на Новиот завет, без никаква разлика меѓу нив.

Меѓутоа, „светото предание“ на традиционалната Црква, во дадениов случај „светото предание“ на Православната црква, е предание само на Православната црква, ЦРКОВНО ПРЕДАНИЕ, но не и библиско, зашто меѓу нив постои огромна непремостлива разлика. Преданието на Православната црква кој знае на колку и чии сè вретена е испредено...

Да ги погледаме стиховите кои православните теолози ги користат обидувајќи се да докажат дека апостолската црква ги почитувала преданијата во кои денеска веруваат припадниците на Источната црква. Докажувајќи дека Светото писмо потврдува и бара да се верува и во светото предание што постои денес во православието, Лазар Милин, и другите православни теолози, ги истакнуваат следните стихови од Библијата: Јован 21,25; 1. Коринќаните 11,2,23; 15,3; 2. Солунѓаните 2,15; 3,6; 1. Тимотеј 6,20 и 2. Тимотеј 2,2. Од сите овие библиски стихови православието најмногу го користи текстот во Јован 21,25 кој го истакнува како сигурен доказ дека православно-то предание потекнува директно од Христа. Но за тоа опширно веднаш во следниот поднаслов.

Во Матеј 15 глава и во Марко 7 глава поимот „предание“ Господ Исус Христос негативно го карактеризира. Во овие текстови Христос ги осудува еврејските водачи на кои јасно и категорично им кажува дека почитувајќи и придржувајќи се кон преданијата на своите предци, тие ја укинуваат Божјата реч. Значи, еврејското „предание“ било противречно на Светото писмо (во тоа време Стариот завет) и негова директна негација. На тие што се придржувале кон такво предание, Исус им кажува дека нивното богослужение е напразно, неприфатливо, зашто се темели на човечки заповеди и мудрувања, а не на Божјата реч.

Зборот „предание има негативно значење и во Посланието до Галатите 1,13.14 и во Колошаните 2,8. Беше кажано дека во Галатите 1,14 апостол Павле го изнесува своето лично искуство во врска со преданието на неговите татковци со кое бил проникнат и за кое огнено ревнувал: „Во јудејството напредував многу повеќе од мнозина мои врсници, бидејќи бев голем ревнител за татковските преданија.“ Овде апостол Павле преданието го истакнува како изразито негативно појава (како и Христос во евангелијата), тврдејќи дека поради ревнувањето и држењето на обичаите на неговите татковци бил спеп за духовната реалност што го опкружувала.

Кога овој поим го спомнува во Посланието до Колошаните 2,8, истиот апостол мошне сериозно ги предупредува тогашните верници да се пазат од лажните науки и филозофии што настануваат како резултат на човечки мудрувања (преданија) на штета на вистинската евангелска наука: „Браќа, пазете се некој да не ве заведе со филозофија и со празна измама што се потпира на човечко предание, на стихиите на светот, а не на Христа.“

Нема потреба подробно да ги анализираме сите приведени текстови во кои се спомнува зборот „предание“ кој, за разлика од православното „предание“, во Библијата покрива библиски реалности, ги опфаќа евангелските активности на апостолите кога тие усно го проповедале евангелието додека истото не го запишале во своите новозаветни списи. Тоа е библиско предание. Едно е јасно: Ниту во еден од приведените библиски стихови не можеме да препознаеме дека во нив станува збор за преданијата што зборуваат за настаните од православното исповедање за кои апостолите знаеле, но не ги запишале. Православието треба и мора да сфати дека се ирационални сите негови обиди тоа библиско предание, што се спомнува во посочените текстови од Библијата, да го поврзе и да го изедначи со православното предание кое настанало во текот на вековите, да докаже дека библиското предание од времето на апостолите, кога тие и усно ја изнесувале Божјата наука како апостолско усно предание, е еднакво со православното предание. Тоа воопшто е несврзливо, зашто меѓу нив разликата е премногу голема. Всушност, меѓу нив нема апсолутно ништо заедничко, зашто апостолското предание е библиско и Божје предание, а православното предание во себе нема ништо библиско.

Иако православието тврди дека Светото писмо и „светото предание“ се еднакво значајни за спасението на грешниците, сепак, во неговите тврдења на свој начин му дава предимство на преданието и истото го поставува над Светото писмо.

Во својата книга „Црквата и сектите“ (стр. 169) Лазар Милин тврди: „Светото писмо постанало од Светото предание. Пред Мојсеја не постоела ниту една книга од Библијата. Тоа што Мојсеј го напишал во Исход, Левит, Броеви и Повторени закони секако претставува лично доживување и искуство на Мојсеја. Но тоа што го напишал во првата книга од Библијата, во книгата Битие, напишано е според преданието. Значи, во Стариот завет преданието му претходело на Светото писмо.“

Да ја сумираме содржината на приведените тврдења на Православната црква: Светото предание е постаро од Светото писмо; Светото писмо произлегло од светото предание; без светото предание ние не би го имале Светото писмо и „во Стариот завет преданието му претходело на Светото писмо“.

Кажавме дека апостолската Црква најмалку две децении била без ниту една напишана новозаветна книга, кои апостолите почнале да ги пишуваат некаде од 50-та година по Христа. Според тоа, јасно е: додека не биле напишани новозаветните книги, евангелието се проповедало исклучиво по ус-тен пат, или по пат на усно „предание“, како што милуваат да кажат нашите браќа од православието.

Но, се јавила насушна потреба истото евангелие, кое веќе било изнесено на терен како усно предание, да биде запишано, и во пишан облик да му биде предадено на целото човештво како пат кој води во спасение. Таа мисла да се напише усното предание, за да не замине во заборав и да се поштеди од злоупотреби и искривоколчување, кои веќе сериозно почнале да ја штрбат неговата изворност, потекнала од Светиот Дух. Апостолите седнале и, секој во свое време, како што ги учел Светиот Дух, ги напишале новозаветните книги.

А сега, најзначајното прашање во врска со приведените православни тврдења! Како ги напишаа апостолите своите списи? Каде го најдоа тој

материјал што го запишаа во своите книги? Дали тие, пред да седнат да ги напишат новозаветните списи, излегоа на терен да го соберат истиот материјал што пред тоа им го изнесоа или што им го предадоа на верниците како усно предание? И дали тие за своите книги зависеа и во колкава мера зависеа од усното предание што веќе беше меѓу верниците на терен? Дали без усното предание, што самите пред тоа го изнесоа на терен, апостолите не ќе можеа да ни ги напишат новозаветните книги, Новиот завет? Дали навистина „светото предание е постаро од Светото писмо?“ Ако навистина „Светото писмо произлезло од светото предание“, тогаш како произлезло, како се испилило од него? Ако навистина „Светото писмо е изданок на светото предание“, тогаш како никна и како израсна тој изданок, тој ластар, од светото предание? Дали навистина светото предание беше извор од кој произлезе Светото писмо? И дали, кога не би постоел тој извор, „ние ни ден денес не би го имале Светото писмо?“ Итн., итн.

Да му дадеме збор на апостол Јован да ни одговори на овие прашања, тој да ни каже каде го најде и од кого го доби тој материјал што го напиша во своето евангелие, во своите три посланија и во Откровението: „Она што го чувме, она што го видовме со нашите очи, што го разгледавме и што го опипаа нашите раце, за Речта на животот, и животот се јави, и видовме, и сведочиме, и ви го навестуваме вечниот живот, кој беше во Отецот, и ни се јави нам; она што го видовме и го чувме, тоа ви го навестуваме, та и вие да имате заедништво; а нашето заедништво е со Отецот и со неговиот Син, Исус Христос. Тоа ви го пишуваме за да биде вашата радост потполна.“ (1. Јованово 1,1-4)

Накратко! Апостол Јован е многу јасен и прецизен. Христос е извор на целокупната библиска наука. Апостолите три и пол години се напојувале од тој извор додека и самите не станале извор и жива Библија од која произлегле и усното библиско предание и напишаните списи на Новиот завет, односно Светото писмо на Новиот завет. Со помош на Светиот Дух Христос својата наука ја пренел, ја всадил, ја врежал длабоко во нив, во нивниот ум, во нивните мисли, во нивното срце и во целокупниот нивни живот, и на тој начин самите тие, апостолите, станале, како што кажавме, жив извор на Христовата наука која се разлежала насекаде околу нив, нивниот ум прераснал во жива Библија од која произлезло и усното библиско предание, а подоцна, независно од преданието, истата таа жива Библија од нивниот ум преминала во пишан облик, во облик на Свето писмо на Новиот завет. Она што го виделе, што го слушнале и што го доживеале апостолите за време на својата заедница со Хриса која траела три и пол години, во меѓувреме Христос со Светиот Дух го надополнил и го збогатил со нови сознанија и откровенија и, како што кажавме, апостолите сето тоа огромно духовно богатство од својата жива Библија од прва рака ни го преточиле во пишан облик во своите списи. Така апостолите ни ги напишале своите списи на Новиот завет. Така настанало Светото писмо на Новиот завет. Така настанало и Светото писмо на Стариот завет. Според тоа, Светото писмо ни е дадено од прва рака, директно од Бога преку пророците и апостолите. Тоа не никнало, не произлезло, не се испилило, ниту пак зависело од некакво постаро предание кое пред тоа кружело меѓу народот како усно предание. Ништо од сето тоа.

Да ги анализираме посебно списите на Новиот завет. Евангелието според Матеја и списите на апостол Петар и на апостол Павле! Сите тие биле Исусови апостоли, како и Јован. Според тоа, немало потреба тие за своите списи да собираат информации кај народот и од тие информации да ги напишат своите списи. Сите откровенија што ни ги напишале во своите списи тие ги добиле директно од Христа.

Марко е внук на апостол Петар и директен очевидец и учесник во настаните што се одигрувале во тоа време. Бил придружник и на апостол Павле на неговите мисионерски патувања. Се смета дека Марко е оној младич кој го следел Христа од Гетсиманија до свештеничкиот поглавар, кого го фатиле, а тој им ја оставил наметката во раце и гол побегнал (Марко 14,51). Но, некои работи што Марко ги запишал во своето евангелие ги чул директно од апостол Петар. Петар е очевидецот, а Марко е писателот на тој извештај на апостол Петар. Значи, Марко не одел околу наоколу да собира материјал и граѓа (усно предание) за своето евангелие, зашто дел од материјалот за своето евангелие Марко добил директно од очевидецот Петар. Затоа евангелието на Марко инаку се вика Евангелие на апостол Петар.

Лука е историчар и учесник во подоцнежните настани поврзани со активностите на апостолите, особено со активностите на апостол Павле. Тој го придружува апостол Павле на патот кон Рим и води дневник за сите настани што ги доживувале на бродот и во Рим. Така настанала книгата „Делата на апостолите“, како дневник на Лука. Во таа книга немаме преданија, туку изворен извештај од прва рака на нејзиниот писател. Како стојат работите со Евангелието на Лука? Рековме дека Лука е историчар. За своето евангелие тој не собира информации од улица, туку од директните очевидци на настаните поврзани со Исуса Христа. Самиот тој кажува: „Мнозина се обидоа да го запишат кажувањето на настаните што се случија меѓу нас, како што ни ги предадоа оние кои уште од почетокот беа очевидци и служители на Словото, намислив и јас, откако испитав сè од почеток, да ти опишам точно по ред, честити Теофиле, за да ја познаеш веродостојноста на учењето, во кое си поучуван.“ (Лука 1,1-4)

Јасно е дека за своето евангелие Лука отишол кај апостолите и од нив добил информации од прва рака, кај „оние кои уште од почетокот беа очевидци и служители на Словото“, кои настаните ги виделе со свои очи и ги чуле со свои уши. Тие информации што кружеле меѓу народот како усно предание и како некоја божем претходница на Светото писмо, Лука имал можност да ги провери кај очевидците, за разлика од Василие Велики кој немал таква можност да ги провери информациите, односно точноста на светото православно предание кое до него пристигнало по тајни патишта три века подоцна како испревртено Свето писмо. Според тоа, ниту Евангелието на Лука не произлегло од пазувите на светото предание.

Понатаму, посланијата на Јакова и Јуда! Јаков и Јуда се Исусови браќа и од почеток директни учесници во сите новозаветни настани. Според тоа, и тие ни пренесуваат директно откровение од Бога.

Накучо и за тврдењето на Лазар Милин и на другите православни теолози: „Пред Мојсеја не постоела ниту една книга од Библијата. Тоа што Мојсеј го напишал во Исход, Левит, Броеви и Повторени закони секако претставува лично доживување и искуство на Мојсеја. Но тоа што го

напишал во првата книга од Библијата, во книгата Битие, напишано е според преданието. Значи, во Стариот завет преданието му претходело на Светото писмо.⁴⁵²

Да не губиме време околу тврдењето на Милина дека тоа што Мојсеј „го напишал во првата книга од Библијата, во книгата Битие, напишано е според преданието. Значи, во Стариот завет преданието му претходело на Светото писмо.“

Во Библијата имаме два текста кои упатуваат на Мојсеја како писател на првата негова книга, наречена Прва книга Мојсеева или Битие.

Дела 15,1: „А некои луѓе слегаа од Јудеја и ги поучуваа браќата: „Ако не се обрежете според Мојсеевиот обичај, не можете да бидете спасени!“ Овој текст упатува на 1. Мојсеева 17,9-14 каде што Мојсеј го напишал законот за обрезанието.

Вториот текст кој упатува на Мојсеја како автор на Прва книга Мојсеева се наоѓа во Јован 7,22: „Мојсеј ви го даде обрезанието, не затоа што тоа е од Мојсеја, туку од татковците, и вие во сабота обрезувате човек.“ Според тоа, Мојсеј ја пишувал и својата прва книга, книгата наречена Прва книга Мојсеева или Битие.

Како теолог, Лазар Милин требало да ги знае овие текстови за Мојсеја како автор на споменатата книга.

Можно е Мојсеј како историчар да презел некои делови и од историјата или за потребите на своите хронологи и родословии некои податоци да презел од други извори што му биле достапни но, секако, тоа не е предание.

Заклучок: Апостолите и пророците во своите свети списи ни пренесуваат лични и директни откровенија од Бога, не преданија кои пред тоа кружеле меѓу народот усно. Ни пренесуваат оригинална Божја реч, не реч што ја препишале од некакви претходни преданија што ги собрале некаде на терен, на улица, на пазариште во чаршијата на своето време.

Вистината со Јован 21,25

Да го разјасниме извештајот во Јован 21,25, кој за теолозите на традиционалната Црква, особено за православните теолози, претставува неисцрпен библиски мајдан од каде што тие ги ископуваат своите преданија. Со други зборови, тој текст е своевиден „елдорадо“ за нивните преданија: „А има и многу други работи што ги изврши Исус и кои, ако би се напишале по ред, ми се чини не би можеле да се сместат во целиот свет напишаните книги.“

Православието главно во овој стих го сместува своето свето предание и него го користи како свој алиби кога преданието го изедначува по важност со Светото писмо; и кога ги прашуваме нашите православни браќа каде имаат доказ во Библијата за своето предание, тие првенствено се повикуваат на апостол Јован 21,25 каде што тој кажува дека не можело да се запише сè што рекол Христос, дека тоа било многу обемно итн. Значи, според православието, во текот на својата служба во различни пригоди Христос, покрај сè друго, го изговорил и сето православно предание. Но тоа, како што нагласивме, останало незабележано бидејќи било многу опширно за да се напише. Затоа апостолите тоа незапишано предание, што го чуле од Христа, усно им го пренеле на своите наследници кое, според Василие Велики и другите црковни отци, по разни таинствени патишта и коридори,

по устен пат и чувано од Светиот Дух, пристигнало до нив неколку века подоцна. Секако, не веќе како оригинална вест од Христа и апостолите, зашто во текот на тоа долготрајно патешествие, попатно неговата оригинална содржина истекла, а од него останала само лушпата.

Но, да се вратиме на Јован 21,25. Во овој стих Јован кажува дека „и многу други работи ... изврши Исус“. Тоа укажува дека Исус извршил и многу други активности, кои не се стриктно врзани за усно изнесување на Речта. Да се вратиме малку назад и таму ќе најдеме одговор на прашањето кои се тие „други работи што ги изврши Исус“, а не ги запишале ниту Јован ниту другите апостоли. Дали тука навистина се работи за преданијата што ги изговорил Христос, а апостолите немале можност да ги запишат? Да читаме Јован 20,30.31: „И многу други чуда изврши Исус пред своите ученици, што не се запишани во оваа книга. А овие се запишани за да поверувате дека Исус е Христос, Божји Син, и верувајќи да имате живот во неговото име.“ Православието вешто го одбегнува овој извештај, зашто му ги расипува есапите, се коси со нивната намера некако да го протуркаат светото предание во Библијата, конкретно, да го сместат во Јован 21,25. Затоа за нив Јован 20,30.31 како да не постои; пред него ги затвораат очите зашто тој текст им го нарушува нивниот комодитет.

Во вториот извештај на апостол Јован ги имаме речиси истите зборови: „И многу други чуда изврши Исус пред своите ученици, што не се запишани во оваа книга.“ Значи, станува збор не за некаква наука што ја изговорил Исус, и што неколку века подоцна таа како усно предание или како испревртена Христова наука по таинствени патишта и коридори пристигнала до ушите на црковните отци, туку станова збор за многубројни Христови чуда кои не се забележани во евангелијата.

Да читаме во Матеј 4,23-25: „И одеше Исус по цела Галилеја, поучувајќи по нивните синагоги, пророчедајќи го евангелието за царството и лекувајќи секаква болест и немоќ кај народот. Па се разнесе глас за него по цела Сирија и ги доведоа кај него сите болни, нападнати од различни болести и страдања, опседанати од демони, месечари, фатени, а Тој ги излекува. И по него одеше многу народ од Галилеја, Десетоградието, Ерусалим, Јудеја и отаде Јордан.“

Овој текст многу убаво и јасно го осветлува и го објаснува извештајот во Јован 21,25 каде што православието со сите сили се обидува да го смести своето свето предание како дел на севкупната Христова наука и на истото да му обезбеди библиски и Христов легитимитет!

Да го изанализираме малку посочениот текст од Матеј 4,23-25! Христа го следи/придружува големо мноштво народ, „и ги доведоа кај него сите болни (болните од цела држава Сирија, од Галилеја, од Десетоградието, од Ерусалим, од Јудеја и од другата страна на Јордан) нападнати од различни болести и страдања, опседанати од демони, месечари, фатени, а Тој ги излекува.“ Замислете, во таа пригода, тие денови Христос можеби излекувал илјада, а во текот на целата негова служба на земјата можеби излекувал повеќе илјади болни, и Јован се фаќа за глава и вели: Не е можно подробно да ги опишам сите тие илјадници случаи на исцелување и истите извештаи да ги сместам во мојава книга. За тоа се потешни многубројни томови пишувани книги. А во негово време немало таква можност: папирус, пер-

гамент, перце, мастило и други тешкотии... Затоа Јован и другите апостоли од тоа силно мноштво чуда и исцелени болни опишале само мал број случаи со цел „да поверувате дека Исус е Христос, Божји Син, и верувајќи да имате живот во неговото име.“

Тоа е сушта вистина во врска со Јован 21,25. Според тоа, за православно-то свето предание навистина нема место во Библијата, зашто тоа е зачнато и развиено надвор од нејзините корици, во наполно друга средина и проникнато со друга, наполно различна наука од Божјата изворна библиска наука. Православното „свето предание“ не е библиска билка, зашто таа никнала, се развивала и целосно се развила на сосем поинаква почва од библиската. Од таа поинаква почва преданието цицало поинакви сокови и се хранело со наполно поинаква храна од библиската, и затоа донело поинакви, отровни плодови од кои милиони ќе се отрујат и ќе заминат во вечна пропаст. Православната црква со сите сили го брани своето „свето предание“ затоа што „без светото предание Црквата би престанала да биде тоа што е!“⁵³ - Токму така!

Зали навистина Светото писмо не можеме правилно да го разбереме без Светото предание?

„Што е тоа Свето предание? Тоа се сите оние духовни богатства што сме ги наследиле од нашите свети предци, а кои се во совршена хармонија со Светото писмо и кои ни помагаат правилно да го разбереме Светото писмо.“⁵⁴

„Може ли да се оддели Светото предание од Светото писмо? Не, тие се неразделни, зашто во светлината на Светото предание ние правилно го разбираме Светото писмо.“⁵⁵

„Светото писмо не е подлабоко ниту поважно од Светото предание, туку, како што е кажано, тоа претставува еден од неговите облици. Светото писмо е најдрагоцен облик на Светото предание, најпогоден за чување и користење, и кога тоа би се изделило од потокот на светото предание, не би можело правилно да се разбере со никакви научни истражувања.“⁵⁶

„Усното Свето предание што го сочувала Православната црква во чистота сè до денес го изразува животот на Светиот Дух во Црквата и на исправен начин нè оспособува во целост, и како што треба, да ја сфатиме Библијата.“⁵⁷

„Светото писмо се смета за изданок на Светото предание, и како такво тоа се толкува само во неговите рамки.“⁵⁸

„Погрешно е Библијата да се смета за самодоволна и за самотолкувачка, зашто таа сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање.“⁵⁹

„Црквата, како чуварка на Божјето откровение... поседува благодатен дар непогрешно да ја објаснува Божјата реч или вистините на Светото писмо, и во случај на недоумица и спорови, на овие вистини им дава точна дефиниција која се вика догма.“⁶⁰

Да ги разгледаме приложените тврдења на Православната теологија: „Во светлината на Светото предание ние правилно го разбираме Светото писмо“ ... „Светото писмо не може правилно да се разбере без светото предание“ ... „Кога Светото писмо би се изделило од потокот на светото предание, не би можело правилно да се разбере со никакви научни истра-

жувања“ ... „Светото предание нè оспособува на исправен начин во целост и како што треба да ја сфатиме Библијата“ ... „Светото писмо се смета за изданок на Светото предание, и како такво тоа се толкува само во неговите рамки“ ... „Зашто таа (Библијата) сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање“ ... „Црквата поседува благодатен дар непогрешно да ја објаснува Божјата реч или вистините на Светото писмо“ и сл.

Општ заклучок од приведените текстови на православната теологија: Без светото предание ние не можеме правилно да го разбереме Светото писмо!

Ова свое тврдење православието го правда на следниот начин: Библиските текстови се дополнети со некои текстови кои библиските писатели ги презеле од небиблиски извори и тоа е доказ дека Библијата, за да може правилно да се разбере, таа мора да се дополнува со светото предание кое ќе осветли многу библиски текстови за да не се разберат погрешно.

Факт е дека и Христос, и апостолите и пророците, цитирале/преземале зборови и текстови од историјата, од усната традиција од апокрифите и од други извори што им биле достапни.

Ќе разгледаме неколку такви текстови кои Христос и неговите апостоли ги презеле од извори надвор од Библијата. Тие текстови што влегле во Библијата „отстрана“, за православните теолози претставуваат вистински „камен на мудроста“ со чија помош го решаваат проблемот со своето „свето предание“, велјќи: Ако Христос и неговите апостоли преземале и внесувале во Библијата текстови „отстрана“ и ако на истите им дале целосен библиски легитимитет и Божји печат, тогаш и нашите црковни отци имале право во Библијата да го внесат православното „свето предание“ и да прогласат дека и тоа има ист библиски легитимитет и Божји печат и дека е еднакво по важност со Библијата. Тука православието наоѓа оправдание и право да тврди дека „Светото писмо не може правилно да се разбере без светото предание.“

Но, најнапред едно наше генерално прашање: Што е тоа во Светото писмо што ние протестантите/адвентистите не можеме правилно да го разбереме без православното свето предание? Наведете ни некој пример за некоја спасоносна библиска вистина која ние не можеме правилно да ја разбереме без светото предание!

На ова наше прашање ни се посочуваат следните примери и текстови кои библиските писатели ги презеле „отстрана“, од извори надвор од Библијата, како оправдание и доказ дека и православното свето предание треба да има рамноправен и еднаков третман со библиските текстови:

2. Тимотеј 3,8: „Па, како што Јаниј и Јамвриј му се противеа на Мојсеја, така и тие ѝ се противат на вистината, бидејќи се луѓе со изопачен ум, отпаднати од верата.“ - Овој текст Павле го презел од еврејските усни преданија за египетските вражари Јание и Јамврие кои му се противеле на Мојсеја пред фараонот кога Мојсеј барал од него дозвола израелскиот народ да замине во пустуната да му принесе жртва на Бога.

Јуда 1,9: „А Архангел Михаил, кога се препираше со ѓаволот за Мојсеевото тело, не се осмели да изрече хулна пресуда, туку рече: „Господ да те спречи.““ - Овој цитат Јуда го презел од еврејското апокрифно дело наречено „Вознесението на Мојсеја“, создадено врз основа на еврејски преданија.

Јуда 1,14,15: „А за овие пророкуваше и Енох, седмиот од Адама, зборувајќи: „Ете, доаѓа Господ со илјадници свои свети ангели, за да изврши суд над сите и за да ги разобличи сите безбожници за сите нивни нечисти дела што ги направиле со своето беззаконие и за сите лоши зборови што ги изрекле за него безбожните грешници.“ - Текст преземен од апокрифната книга на Еноха.

Во својата изјава: „На Мојсеевиот стол седнаа книжевниците и фарисеите“ (Матеј 23,2), Христос цитира еврејска усна традиција која не е запишана во Стариот завет. Тој им вели на своите следбеници дека фарисеите седат на Мојсеевото седиште. Според еврејската традиција, запишана во Мишна, тоа челно место му припаѓало на Мојсеја, кое сега го презеле „книжевниците и фарисеите“.

Откако ни ги посочија овие библиски текстови како доказ за соето „божемно“ право да буричкаат во библиските текстови и истите да ги гарнираат и дополнуваат со своето „свето предание“ за да можеме „правилно“ да ги разбереме, православните теолзи ни ги поставуваат следните прашања:

Кажете ни, кои се Јание и Јамврие и кога архангел Михаил се препирал со ѓаволот за Мојсеевото тело? Во кој дел од Стариот завет може да се најде одговорот на овие прашања? Јуда презел текст од апокрифната Книга на Еноха - текст од апокриф на кој му дава библиски легитимитет и Божји печат? И Христос цитира еврејска усна традиција која не е запишана во Стариот завет. Зошто не можат да постапуваат така и православните црковни отци со православното свето предание? Какво е вашето толкување? - Да одговориме на овие прашања!

Која темелна библиска вистина ние, протестантите, не можеме правилно да разбереме без да знаеме кои биле Јание и Јамврие? Можеби не можеме правилно да ја разбереме вистината за тоа како египетските вражари, кои се викале Јание и Јамврие, му се опирале на Мојсеја пред фараонот? Во што е проблемот?

Која темелна библиска вистина ние не можеме правилно да разбереме без да знаеме дека „Архангел Михаил се препирал со ѓаволот за Мојсеевото тело“? Можеби без тој текст, што го презел Јуда од еден апокриф, не можеме правилно да разбереме дека Бог го воскреснал Мојсеја и дека Мојсеј и Илија разговарале со Исуса на Гората на преображението? Дали без тој текст, кој во Библијата влегол „отсрана“, ние не можеме правилно да го разбереме препирањето меѓу Божјиот ангел и сатаната во Захарија 3,1 или, можеби, препирањето меѓу сатаната и ангелот Гаврил во Даниел 10,13?

Која темелна библиска вистина ние не можеме да разбереме правилно без да го знаеме пророштвото што го презел Јуда од апокрифната книга на Еноха, кој кажува: „Ете, доаѓа Господ со илјадници свои свети ангели, за да изврши суд над сите и за да ги разобличи сите безбожници за сите нивни нечисти дела што ги направиле со своето беззаконие и за сите лоши зборови што ги изрекле за него безбожните грешници.“

Можеби без тоа Енохово пророштво не можеме правилно да го разбереме Откровение 1,7 каде што Јован кажува: „Ене, иде со облаци, и ќе го види секое око...“ Или Христовото пророштво: „А кога ќе дојде Синот човечки во својата слава и сите свети ангели со него...?“ Или не можеме правилно да го сфатиме бројот на небесните ангели од Даниел 7,10: „Илјада илјади му служеа, и десетина илјади по десет илјади стоеја пред него...“

што ќе го придружуваат Христа при неговото второ доѓање? Или, пак, без тоа пророштво на Еноха не можеме правилно да сфатиме дека, кога Христос ќе дојде, ќе „изврши суд над сите и ќе ги разобличи сите безбожници“?

Која темелна библиска вистина ние не можеме правилно да разбереме, или погрешно ја разбираме и сфаќаме без Христовата изјава „На Мојсеевиот стол седнаа книжевниците и фарисеите“, којшто „Христос ја презема од еврејската усна традиција, која не е запишана во Стариот Завет?“

Ќе направиме голем исчекор и на православните теолози ќе им дадеме уште еден силен аргумент во раце за да можат уште поуспешно да ја промовираат и да ја бранат оваа своја филозофија со која тврдат дека без православното свето предание ние навистина не можеме правилно да го разбереме Светото писмо. Станува збор за апостол Павле кој цитира/презема многу значајни текстови од грчката световна/паганска поезија посветена на Зевса: „Зашто ние преку него живееме, се движиме и постоиме, како што рекле и некои од вашите стихотворци: „Негов род сме!“ (Дела 17,28)

Зборовите: „Ние преку него живееме, се движиме и постоиме“, апостол Павле ги презема од грчкиот поет Епименидес, од 6 век пред Христа. Таа песна, од која апостол Павле ги презема споменатите зборови, Епименидес му ја посветува на врховниот бог на грчките богови, Зевс. Во таа своја песна Епименидес одушевено пее: Ние „живееме, се движиме и постоиме“ благодарение на Зевса. А зборовите: „Негов род сме“, Павле ги цитира/презема од една песна на грчкиот поет Аратус, 3 век пред Христа, која Аратус, исто како Епименидес, му ја посветува на Зевса. Во таа своја песна и Аратус одушевено пее: „Ние сме негов род“, род на Зевса, деца на Зевса.

Зборовите на Епименидеса и Аратуса, надвор од Библијата, во нивната поезија, имаат само световна вредност или само световна поетска инспирација и се однесуваат само и единствено на Зевса и на никој друг. Но, кога истите зборови ги презема апостол Павле, вдахновен од Светиот Дух, и ги користи во Светото писмо за да прикаже со нив друга, библиска вистина, тие зборови стануваат вдахновени и добиваат пророчка вредност, библиски легитимитет и Божји печат, зашто не се однесуваат веќе на Зевса, туку на Семоќниот Господ Бог. Зборовите на двајцата поети во нивната поезија не се божествено вдахновени. Тој текст или тие зборови, станува/стануваат вдахновени оној миг кога нив ги цитира од Бога вдахновен човек, оној миг кога во Библијата ги внесува апостол Павле инспириран од Светиот Дух. Павле има право тој текст, кој грчките поети му го посветиле на Зевса, да ги примени на Семоќниот Господ Бог.

Замислете, апостол Павле во еден единствен стих од Библијата презема два текста од паганската поезија и на истите им дава библиски легитимитет и Божји печат! Несфатливо/незамисливо, можеби одбивно и неприфатливо, но, сепак, вистинито! Да биде шокот уште поголем, атрибутите што му припаѓаат на еден пагански бог, во дадениов случај на Зевса, Павле му ги припишува на христијанскиот Семоќен Господ Бог!

Во Атина Павле се соочува со проблем како да им ја објасни на атинјаните вистината дека тие, и ние, и целото човештво, „живееме, се движиме и постоиме“ не благодарение на Зевса, туку благодарение на Оној, за нив „непознат Бог“ (Дела 17,23), благодарение на Семоќниот Господ Бог; да им објасни дека ние не сме род и деца на Зевса, туку род и деца на Семоќниот

Господ Бог. Во тие мигови Павле добива силна инспирација од Светиот Дух таа вистина да им ја објасни на жителите на Атина, и тој е целосно проникнат со неа; неговиот дух, неговите мисли, неговиот ум се инспирирани од Светиот Дух кој со асоцијативни врски го поврзува со неговите сознанија што ги стекнувал во сите области од неговиот живот во минатото во нив да бара мисли, метафори и текстови, со кои силно ќе им ја прикаже таа вистина на атињаните. Павле во тие околности бара начин и средства со чија помош најдобро ќе ја изнесе таа вистина, и токму тогаш Светиот Дух го потсетува на поезијата на Епименидеса и Аратуса што некогаш ја читал, а која зборува за таа тема.

Еве го сега интегралниот библиски текст: „За да го бараат Господа, та да би можеле некако да го насетат и најдат, иако Тој не е далеку од секого од нас: зашто ние преку него живееме, се движиме и постоиме, како што рекле и некои од вашите стихотворци: „Негов род сме!““ (Дела 17,27.28)

Се надеваме дека православните теолози нема навистина да посегнат и по овој „силен“ аргумент што им го дадовме ние во раце и да кажат: Ако апостол Павле користел мисли, идеи и текстови од пагански поети за да им ја објасни библиската вистина на атињаните, тогаш зошто и нашите „свети отци, како законити благодатни преемници на светите апостоли“, не можеле да го внесат во Библијата своето свето предание, без кое многу библиски текстови ние не можеме правилно да разбереме? Меѓутоа, таквото размислување е наполно несоодветно, зашто овој библиски текст е потполно јасен и без да знаеме, како што можеби и не сме знаеле, дека апостол Павле во него внел две мисли или две идеи што ги презел од пагански поети.

Кажавме: Факт е дека и Христос и неговите апостоли цитирале/преземале мисли, идеи и текстови „отстрана“, од историјата, од усната традиција, од апокрифите и од други извори што им биле достапни, и истите текстови, кои на тој начин, со перото на раката на апостолите нашле свое место во Библијата, добиле пророчко значење, библиски легитимитет и Божји печат. Но надвор од Библијата, тие имаат секаква друга вредност - историска, традициска, апокрифна, дефтероканонска, светиотечка - но не и пророчка и библиска вредност.

Друга, могу значајна работа! Освен Христос, апостолите и пророците, никој, апсолутно никој друг, нема право да буричка во изворните библиски текстови и истите да ги дополнува со мисли, со идеи или со цитати и текстови од „светото предание“, од „светоотечкото предание“, од дефтероканонските книги, од историјата, од усната традиција, од апокрифите и од кои било други извори што им се достапни. Затоа, што подалеку од трдењето на Василе Велики: „Ние не се задоволуваме со оние зборови што ги спомнуваат апостолите и евангелието и затоа, и пред и по нив произнесуваме и други, што сме ги примиле од ненапишано учење кои имаат голема сила за извршување на Светата тајна.“ Што подалеку од тврдењето на православието дека „во светлината на Светото предание ние правилно го разбираме Светото писмо“; дека „Светото писмо не може правилно да се разбере без светото предание“; дека „кога Светото писмо би се изделило од потокот на светото предание, тоа не би можело правилно да се разбере со никакви научни истражувања“; дека „светото предание нè оспособува на исправен начин во целост и како што треба да ја сфатиме Библијата“; дека „Светото писмо се смета за изданок на Светото предание, и како такво тоа се толку-

ва само во неговите рамки“; дека „Библијата сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање“; дека „Црквата поседува благодатен дар непогрешно да ја објаснува Божјата реч или вистините на Светото писмо“; дека „светото предание во Црквата постои паралелно со Светото писмо и го дополнува“ и сл. - Што подалеку од овие погубни тврдења и црковни догми на православието кои целосно го обезвредуваат Светото писмо како Божја реч и кои во процесот на спасението на грешниците Библијата ја сведуваат на обична маргиналија.

Почитувани, само и единствено апостолите можат и имаат право да кажат: „Ние и Светиот Дух одлучивме“ да преземеме текстови од историјата, од усната традиција, од апокрифите и од други извори што ни беа достапни. Но не можат Василие Велики, Јован Златоуст, Атанасие Велики и другите црковни великани и црковни отци да кажат „Ние и Светиот Дух одлучивме“, на пример, во Вечерата Господова да воведеме молитва за пресуштествување на лебот и виното, со што Вечерата Господова ја поставиле главечкум. Тоа е само еден од многубројните непростливи терори и фалсификати што ги извршиле црковните отци над и во библиските текстови со помош на „светото предание“.

Православните теолози бараат од нас одговор и за следното свое тврдење: „Исто така, битно е да не се испушти и фактот дека и Самиот Господ Исус Христос одобрувал вон-библиски традиции и цитирал од апокрифни книги. Така, во Јован 10,22-23 се вели дека Христос отишол во Ерусалим на празникот Ханука, Празникот на светлината, чија основа се наоѓа во 1. Книга Макавеи 4,42-60.“⁶¹

Почитувани, веднаш да ве прашаме: Каде прочитавте дека „Христос отишол во Ерусалим на празникот Ханука?“ Вие тврдите дека ова ваше „открытие“, според кое „Христос отишол во Ерусалим на празникот Ханука“, е голем, неразрешлив проблем или камен-сопка за протестантите, со образложение дека Христос отишол во Ерусалим да празнува еден празник кој не е запишан никаде во Стариот завет, освен во книгата 1. Макавеи 4,42-60 „која протестантите ја сметаат за дефтероканонска“. Тоа за вас е многу „силен“ аргумент дека Христос, апостолите и првите христијани ја прифатиле, се служеле и цитирале од Септуагинтата која ги содржи дефтероканонските книги, дека за нив и тие книги имале иста канонска вредност како и другите старозаветни книги. Но тоа е далеку од вистината, зашто никаде во Јован 10,22.23. не пишува дека „Христос отишол во Ерусалим на празникот Ханука“, како што тврдите вие. Христос не отишол во Ерусалим специјално на празникот Ханука за да му оддаде некакво значење и да го празнува тој народен празник кој не е забележан и не се наоѓа на списокот меѓу старозаветните библиски празници. Христос веќе бил во Ерусалим од порано и, неврзано за празникот, во тремот на храмот го поучувал народот. Според тоа, не е добро и не е исправно работите да ги прикажувате во погрешна светлина.

За светите тајни и сакраменти во традиционалната Црква⁶²

Свети обреди: За да ги опишат христијанските свети обреди, христијаните во источниот дел од традиционалната Црква, каде што се користел грчкиот јазик, го употребувале зборот *mysterion* (мистерија) „тајна“. Во Католичката црква на запад, каде што преовладувал латинскиот јазик, е ко-

ристен називот „сакрамент“ (латински sacramentum). Sacramentum била заклетва што ја давал римскиот војник, заколнувајќи се на послушност на наредбите на својот заповедник. Оние што го користеле тој збор сметале дека тој точно ја опишува природата на светите обреди. Меѓутоа, со текот на времето, таа идеја почнала да претставува чин на некоја невидлива внатрешна сила. Црквата во Средниот век утврдила седум такви обреди, на запад наречени „сакраменти“, а во православиеото „свети тајни“, за кои се смета дека тие претставуваат натприроден настан кој на душата ѝ носи благодат и спасение. Наместо споменатите два изрази, „сакраменти“ и „свети тајни“, библиски посоодветен е изразот обред/обреди. Ние сметаме дека крштението, миеењето на нозе и Вечерата Господова се обреди кои не носат во себе Божја благодат, спасоносна сила и спасение што го примаме кога учествуваме во нив, туку тие обреди ја прикажуваат нашата заедница и нашата преданост на Христа. Со други зборови, обредите сами по себе не ни носат и не ни обезбедуваат спасение.

Кирил Зајцев, руски протојереј и апологет, во една своја жолчна расправија со протестантите јавно им поставува повеќе прашања, меѓу кои и прашањето за светите тајни на православиеото:

„Дали кај вас се сочувале светите тајни - крштение, миропомазание, покајание (или исповед), свештенство, причесна (евхаристија), брак, елеоосветување? Тие постојат од апостолскиот период, а за нив се говори во новозаветните свети книги.“⁶³

Дали светите тајни на православиеото навистина постојат „од апостолскиот период“ и дали навистина „за нив се говори во новозаветните свети книги?“

Според учењето на Православната црква, Господ предвидел и осмислил спасението на грешниците да го оствари така што ќе им предаде одреден број на „свети тајни“ кон кои треба да се придржуваат и да ги извршуваат. Според тоа учење, токму тие свети тајни претставуваат единствен начин да се добие спасение и вечен живот. Еве што кажува за тоа православиеото:

„Сиот свет лежи во зло“, констатирал одамна саканиот Христов апостол Јован (1. Јованово 5,19). Во тој зол свет човекот се наоѓа како во бунар, на неговото дно, од каде што пека за спасение. Сам е немоќен со своја сила да се спаси додека некој од врвот на бунарот не му подаде канап за да го спаси, за кој тој доброволно ќе се фати со двете раце... Светите тајни на Христовата (православна) црква се оној ‚канап‘ кој Господ Исус Христос, од чиста и безгранична љубов кон човекот, од небесните висини го спуштил на нашата плачна долина за ние, грешни луѓе, да се фатиме за него и со нашите ослабени сили, со помош на Божјата благодат да излеземе на светлината на Божјиот ден.“⁶⁴

Како што видовме, во православиеото постојат седум свети тајни. Меѓутоа, внимателното читање ќе открие дека во новозаветните текстови не се спомнуваат и потполно изостануваат три од споменатите тајни. Тоа се миропомазанието, света тајна која се извршува веднаш по крштавањето како посебна света тајна, а не како составен дел на крштавањето (повеќе за ова во поднасловот „Света тајна миропомазание“), елеоосветувањето, односно осветувањето на елејот или на маслото за помазание на болните, и свештенството во Новиот завет. Исто така и „светата тајна“ покајание (или исповед) во традиционалната Црква до крајни можни граници е злоупотребена кога

свештениците ги викаат своите верници да се исповедаат пред нив, пред увото на смртен човек. Библијата не познава таков вид исповедање на гревовите.

Апостолската служба, опишана во Библијата, со ниту една буква не ни дава доказ дека над христијаните во апостолската црква по крштението било вршено помазание со масло (со миро) или дека пред помазанието на болните со масло „во Господово име“ апостолите претходно вршеле негово осветување (посветување). Иако во Новиот завет се спомнува крштение на многу луѓе и помазание на болни со молитва за нивно оздравување, споменатата пракса на миропомазание и елеосветување од Православната црква целосно изостанува. Исто така Новиот завет не познава чин „свештенство“. Според тоа, споменатите три православни и католички „свети тајни“ не постојат во списокот на библиските „свети тајни“.

Од друга страна, во историјата на Источната црква, покрај споменатите седум, се верувало дека постојат уште некои свети тајни. На пример, монашкото потстрижување (сечење на косата, односно стрижење на монасите пред тие да стапат во монашкиот ред). Сепак, под влијание на Римокатоличката црква, православната теологија подоцна го презела од неа бројот седум сакраменти.

Учењето за светите тајни се развивало постепено, во текот на многу векови, со различни мислења на црковните авторитети за нивниот број. Дури илјада и двесте години по Христовото вознесение конечно е обликувана догмата за тајните (сакраментите) каква што ја гледаме денес во православното и римокатоличкото христијанство.

„На одреден начн целокупната сфера на традиционалната Црква е „мистериогена“ и од својата харизматична полнота таа секогаш може да создава нови мистерии.“⁶⁵

Изнесените факти јасно зборуваат дека бројот на „светите тајни“ нема место во учењето на нашиот Спасител Исус Христос ниту во апостолското учење. Таа табела со седумте „свети тајни“ на традиционалната Црква е продукт на мислењата на црковните отци и на одлуките на подоцнежните собори. Во претходните отсеци го приведовме званичното учење на Православната црква со која таа нè уверува дека бројот со седум „свети тајни“ го воспоставил Христос и ни го пратил од небото како своевиден „канап за спасение“, а ние видовме дека тој канап го исплеле црковните отци низ вековите, и најпосле еден негов крај задржале на Запад, а друг префрлиле на Исток.

Крштението, Вечерата Господова, бракот и покајанието (или исповедта), кои православието ги вика „свети тајни“, во Новиот завет не се викаат така. Светото писмо на ниту едно место не го спомнува за нив поимот „света тајна“ или „свети тајни“. Според тоа, поимот „свети тајни“, како што се сфаќа во традиционалното христијанство и на Исток и на Запад, не соодветствува со библиската вистина. Тој поим е само црковен и останува само црковен поим, целосно надвор од Библијата.

Категоријата "свештенство" и "свештеници" во традиционалната Црква мерена на кантарот на Новиот завет⁶⁶

Кирил Зајцев, руски протојереј и апологет, во една своја жолчна расправија со протестантите, јавно им поставува повеќе прашања. Внимателно

да го ислушаеме неговиот говор, кој едновременно е и говор со кој православието им се обраќа на протестантите:

„Дозволете ми да ви поставам неколку јасни, ниту малку магловити прашања и на нив одговорете ми јасно, без магловита красноречивост... Кажете ми, дали кај вас се сочувало она огромно духовно богатство кое на Црквата ѝ го предале светите апостоли? Или можеби за тоа не сте мислеле ниту пак сте чуле за такво богатство? (Молчење!)

Имате ли свештеници? Не! А тие постојат во Црквата од апостолските времиња. Свештенството ни го предале апостолите. За него јасно зборува истото Свето писмо кое во овој миг вие го држите во своите раце.

„Дали кај вас се сочувале светите тајни - крштение, миропомазание, покајание (или исповед), свештенство, причесна (евхаристија), брак, елеосоветување? Тие постојат од апостолскиот период, а за нив се говори во новозаветните свети книги.“

Дали, согласно со евангелието, ја почитувате Божјата мајка?

Имате ли молитвено општење со небесната црква, со светите апостоли, чишто Писма сега се во вашите раце, со светителите, со мачениците и со сите праведници?

Имате ли молитвено општење со ангелите? Дали му се молите на ангелот чувар?

А, како што гледате, сето тоа постоело во апостолската црква. И сето тоа постои и во Православната црква.

Имате ли молитвено општење со умрените татковци, со мајките, со дедовците и со сите кои умреле со вера? Дали се молите за покојниците? Или нив сте ги заборавиле, па смртта испаднала посилна од Христовата љубов? А во апостолската црква се молеле за покојниците!

Иконите не ги почитувате. А дали го почитувате животворниот Господов крст? Дали себеси се осенувате со светиот крст? Дали крстот го носите на своите гради кој, според зборовите на апостолот, е „негова поруга“ (Евреите 13,13)

Сето тоа постоело во апостолската црква.

Моите прашања се јасни. Одговорете на нив. Молчите? Да, а што и би можеле да кажете кога ништо од тоа ни немате. А тоа навистина е огромно богатство.⁶⁷

На прв поглед се чини дека многу тешко ќе се ослободиме од впечатокот дека Кирил Зајцев, како „извонреден“ апологет на православието, со својот динамичен, инспиративен и убедлив говор пред протестантите мошне „успешно ја одбранил“ исправноста на речиси сета теологија на Православната црква. Тој повеќе пати повторува дека „сето тоа постоело во апостолската црква“ и дека „сето тоа постои и во Православната црква.“ Тој тврди дека тоа „огромно духовно богатство на Црквата ѝ го предале светите апостоли“. Што е уште позначајно, тој тврди дека за сето тоа „јасно зборува истото Свето писмо кое“ протестантите го држат „во своите раце“.

Ќе бидеме слободни да прашаме дали Кирил Зајцев воопшто ја отворил и дали ја прочитал Библијата за да провери во неа дали има и малку вистина во тоа што толку „убедливо“ го изнесува во својот говор?

За сето ова што го слушавме во говорот на Зајцев, и за севкупната теологија на традиционалната Црква, ние зборуваме на разни места во нашата книга. Во овој поднаслов на кантарот на Новиот завет ќе ја мериме устано-

вата на традиционалната Црква наречена „свештенство“ и „свештеници“. За таа цел уште еднаш ќе ги приведеме прашањата што им ги поставува Кирил Зајцев на протестантите во врска со свештенството и свештениците на Православната и Католичката црква, кои во историското минато биле две сестри близначки, меѓу кои настанале кавги кои предизвикале нивна поделба.

Прашањата на Кирил Зајцев во врска со свештенството и свештениците: „Имате ли свештеници? Не! А тие постојат во Црквата од апостолските времиња. Свештенството ни го предале апостолите. За него јасно зборува истото Свето писмо кое во овој миг вие го држите во своите раце.“

Кон оваа апологија на Зајцев го додаваме и званичниот став на Православната црква за оваа тема:

„Свештенството го сочинуваат: ѓакони, презвитери (свештеници) и епископи (владики)... Тоа се три степени на свештенството: ѓакони, презвитери и епископи (...) Свештеничката служба во Христовата црква е продолжена апостолска служба. Светото свештенство е преемник (наследник) на апостолската служба и на апостолската власт. Свештенството добило од Спасителот право какво што нема ниедна служба ниту во земната ниту во небесната Христова Црква.“⁶⁸

Читавме дека свештенството е една од седумте „свети тајни“ на традиционалната Црква.

Од претходните тврдења и учења на православието произлегува дека свештеничкиот поредок во Православната црква го воспоставиле Христовите апостоли, дека „свештенството“ нејзе ѝ „го предале апостолите“, дека „свештениците... постојат во Црквата од апостолските времиња“, дека „светото свештенство е преемник (наследник) на апостолската служба и на апостолската власт“, дека „свештенството добило од Спасителот право какво што нема ниедна служба ниту во земната ниту во небесната Христова Црква“ и дека „за него јасно зборува Свето писмо“.

Сето ова може да звучи, и всушност тоа звучи многу пријатно за православието, но истото е премногу далеку од библиската вистина, зашто оваа своја теологија Црквата не може да ја оправда со ниту еден библиски доказ, од едноставна причина што Новиот завет не познава, не признава ниту прифаќа свештенство од типот на свештенството на Православната и Католичката црква. Термините „свештеници“ наместо „презвитери“, и „владики“ наместо „епископи“, не се наоѓаат во изворната библиска апостолска терминологија. Тие два термина - „свештеници“ и „владики“ - во црковната терминологија ги инсталирала Црквата со единствена цел на своето свештенство и на своите свештеници да им обезбеди библиски, односно апостолски и Божји легитимитет. Но, останува фактот дека тие термини, со кои Црквата ги покрива своите две установи - свештенството и свештениците - се само црковни термини и само црковни установи, без библиски и Божји легитимитет.

Многу пати е кажано, и пак ќе кажеме дека, кога Христос ги изговорил своите последни зборови на крстот на Голгота „Се сврши!“, завесата во храмот се скинала надве, од горе до долу, со што дефинитивно и неотповикливо е означен крајот на старозаветното свештенство и на старозаветната свештеничка служба во храмот, а и крајот на храмот како старозаветна категорија. Никаде во Библијата нема никаква најава за новозаветно свештенство, чиишто свештеници од Бога ќе добијат натприродна власт и моќ со која

лебот и виното при причесната ќе ги претвораат во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв ниту илјадници и милион пати повторно Христа со нафората ќе го принесуваат како бескрвна жртва на олтарот во Црквата. Никаде во Боблијата не пишува дека тие (свештениците) ќе добијат право и власт од Бога да ги „врзуваат и разврзуваат“ гревовите на грешниците, дека токму тие ќе ги добијат од Христа „ключевите од небесното царство“ за да им ја отвораат и затвораат на грешниците вратата на рајот и пеколот, власт и сила грешниците да ги избавуваат од пеколот и да ги препраќаат во рајот и сл.

Според тоа, не е реална, ниту оправдана теологијата на традиционалната Црква која тврди дека „свештенството добило од Спасителот право какво што нема ниедна служба ниту во земната ниту во небесната Христова Црква.“ Тоа може да биде само фикција во умовите на оние што ја измислиле и на оние што ја прифатиле таа теологија. Тоа божемно право и таа божемна власт Црквата не ги добила од Бога, туку сама ги измислила и сама си ги припишала себеси. Тоа е најголема злоупотреба што ја извршила Црквата над библискиот текст за „ключевите од небесното царство“, злоупотреба од која произлегле најсвирепите грозомори на инквизицијата на двете цркви кои тоа божемно право и таа божемна власт што ги добиле од Христа ги бранеле со оган и крв, со ломачи и гилотини, ги бранеле пролевајќи стотици илјади тони невина човечка крв. (Напомена: За оваа тема опширно ќе зборуваме во насловот „Власта што свештениците на традиционалната Црква сами си ја присвоите“, во поднасловот „Клучевите од небесното царство“ и во поднасловот „Инквизиција“)

Да се вратиме на темата! Зошто тврдењето на Православната црква дека нејзините „свештеници постојат во Црквата од апостолските времиња“ и дека „светото свештенство е преемник (наследник) на апостолската служба и на апостолската власт“ нема библиски доказ? Од едноставна причина. Прво, Библијата не го прифаќа тоа тврдење на Црквата затоа што во Новиот завет нема таков чин, и второ, апостолите не биле свештеници и не вршеле свештеничка служба која православно и католичкото свештенство можело да ја преземе таа служба од нив.

Заклучок, ако сакаме да бидеме „преемници (наследници) на апостолската служба и на апостолската власт“, ние мораме да ги обуеме опинците на апостолите и, патот под нозе, да одиме „по сиот свет и да му го проповедаме евангелието на секое создание“, како што правеле апостолите! Во Новиот завет имаме само еден Свештеник, Христа во небесното Светилиште, а сите ние сме негови свештеници со универзално свештенство.

Понатаму, ако внимателно ги проучиме новозаветните списи, ќе забележиме дека изразот „свештеник“ (jerej, hierous) на ниту едно место не се користи со него да се опише службата на христијанските епископи (надгледници), на презвитерите (старешините) и на ѓаконите (послужителите). Овој израз се користи во евангелијата, во Делата на апостолите и во Посланието до Евреите со единствена цел да ги означи припадниците на старозаветното еврејско свештенство и нивната служба поврзана со старозаветниот свештенички систем до мигот кога Христос издигнал на крстот на Голгота, и ништо друго. Според тоа, изразот „свештеник“ во Новиот завет не се користи да ги означи ниту христијанските служители како служители, ниту нивната служба како свештеничка служба.

Во Посланието до Тит 1,5-7 апостол Павле му порачува на својот соработник, Тит: „Во сите градови да поставиш презвитери како што ти бев порачал“, а во 7-от стих се спомнува зборот „епископ“. Значи, во „сите градови“, во сите цркви се поставувале, не свештеници, туку презвитери и епископи.

Многу текстови на Новиот завет можат да ни послужат како доказ дека службите на „презвитерите“ и „епископите“ во апостолскиот период не се разликувале, туку се однесувале на една иста должност - надгледување, бдење и грижа над црковното и за црковното, односно за Божјето стадо, и затоа тие се нарекуваат, не свештеници, туку надгледници, старешини и епископи. Ова го потврдува евангелистот Лука опишувајќи ја средбата на апостол Павле со старешините (презвитерите) на црквата во Ефес:

„Од Мелит прати во Ефес да ги повика црковните старешини. И кога дојдоа кај него, тој им рече: ... Грижете се за себе и за целото стадо, во кое Духот Свети ве постави за епископи, за да бидете пастири на Божјата црква којашто ја придоби Тој со својата крв“ (Дела 20,17.18.28).

Во 17. стих во грчкиот текст се користи зборот *presbuteroi* (презвитери) „старешини“ (не свештеници), во множина, а *presbuteros* (презвитер) „старешина“ (не свештеник), во еднина. А во 28. стих истите луѓе, презвитерите, апостолот ги иманува со друг збор, со зборот *episkopoi*, „епископи“, во множина, а во еднина *episkopos*, „епископ“, односно надгледник. Изедначувајќи ги чиновите „презвитер“ и „епископ“, Павле кажува дека токму старешините (*presbuteroi*) биле во служба на епископи (*episkopoi*), или во служба на надгледници. Во Тит 1,5-9 апостол Павле епископот и презвитерот ги изедначува, па кажува дека „презвитер“ е исто што и „епископ“, односно, „епископ“ е исто што и „презвитер“. Во Дела 20,17.18.28 читавме дека Светиот Дух во Црквата поставувал, не свештеници, туку презвитери и епископи, односно надгледници.

Интересен е случајот со црквата во Филипа (Филипјаните 1,1-2: „Павле и Тимотеј, слуги на Исуса Христа, до сите свети во Христа Исуса, што се во Филипа, со епископите и ѓаконите: благодат и мир вам од Бога, нашиот Отец и од Господа Исуса Христа.“ Во овој текст не се појавуваат презвитери, туку само епископи и ѓакони, што значи службите на презвитерите и епископите се слеани во една служба - надгледници. Значајно е и тоа што во црквата во градот Филипа, и во црквата во градот Ефес имало повеќе епископи. Меѓутоа, Православната црква, која себеси се нарекува „апостолска“, отстапува и од ова првовековно правило, па во Црквата вовела ново правило според кое во еден град може да има само еден епископ. Во осмото правило од Првиот вселенски собор, одржан во Никеја во 325 година, меѓу другото стои напишано: „Но во еден град да нема два епископа.“⁶⁹

Службата на ѓаконите во апостолската црква главно се одвивала во рамките на социјалната сфера на верниците. Ѓаконите се грижеле за насушните потреби на верниците: За храна, облека, посета на болните и немошните и сл. Секако, ѓаконите учествувале и во мисионските активности на Црквата (Дела 6,1-8; 8,5-13.26-40)

Во голем дел од библиските текстови католичкиот превод „Стварност - Загреб, 1968“, наместо термините „презвитери“ „епископи“ и „ѓакони“, ги користи термините „старешини“, „надгледници“ и „помошници“.

Во Ефесците 4,8-15 и во 1. Коринќаните 12,28 читаме што сè Бог поставил во новозаветната хиерархиска структура на Црквата: „Тој постави едни

за апостоли, други за пророци, трети за благовестители, четврти за пастири и учители.“ И тука не читаме и не наоѓаме дека Бог меѓу овие чинови во Црквата поставил и чин „свештеници“ и „свештенство“. Всушност, никаде во Новиот завет не читаме дека Бог во споменатата новозаветна хиерархиска структура на Црквата поставил и „свештеници“ и „свештенство“.

Во текот на својата историја традиционалната Црква новозаветната библиска хиерархија сама ја надоградувала со нови црковни чинови, покрај другото и со чинот „свештенство“ и „свештеници“, но таа нова хиерархија не е библиска, туку црковна.

Уште нешто: Покрај другите високи стандарди, приложените библиски текстови пред епископите, презвитерите и ѓаконите поставуваат императив тие да бидат женети, и кажуваат зошто да бидат женети. Нивниот целибат во традиционалната Црква е црковна категорија и во Библијата нема место. Тоа значи дека традиционалната Црква не го почитува и отстапува и од тоа апостолско правило (Тит 1,5-9; 1. Тимотеј 3,1-10).

И на крај да поставиме прашање: Можно ли е Христос да го воспоставил свештенството на традиционалната Црква и на истото да му дал толку големо право и власт, а сето тоа апостолите да го прескокнат во своите апостолски списи и за истото да не ни кажат и да не ни напишат ниту еден збор? Дали е можно Светиот Дух кој, како што видовме, ги поставил во Црквата сите набројани чинови, да дозволи таа толку значајна, или таа есенцијална новозаветна вистина за свештенството до нас да дојде по устен пат, патувајќи неколку века усно, од уво на уво? Ова не дозволува никакво рационално размислување. Тоа е премногу мачно, би рекле бизарно за размислување и премногу несоодветно за него да се донесе некаков рационален потврден одговор. Ако таа вистина или теологија на традиционалната Црква за свештенството и за свештениците не потекнува, или не произлегува директно од Христа или од неговите апостоли, тогаш Црквата мора да одговори на прашањето - кој и на чие вретено ја испреде таа теологија?

Апостолите не биле свештеници, туку проповедници на евангелието

Христос не ги посветил апостолите за свештеници да вршат свештеничка служба во храмот или во црквата, чијашто завеса Бог ја искинал надве во мигот кога Христос издивнал на крстот, туку ги посветил и ги ракоположил за проповедници на евангелието, давајќи им заповед: „Одете по сиот свет и проповедајте му го евангелието на секое создание“ (Марко 16,15). Задачата што им ја дал Христос на апостолите е јасна: не да се затворат во црквите како свештеници да вршат свештеничка служба, слично на старозаветните свештеници, туку да одат по цел свет и да му го проповедаат евангелието на секое создание на неговиот разбирлив јазик, учејќи ги луѓето да го следат Христа. Значи, апостолите се учители на народот, а не свештеници во онаа смисла како што се сфаќа тој поим во православиеото и во католичкиот свет.

Според тоа, ние апостолите не ги гледаме во црквата во улога на свештеници да вршат свештеничка служба во култна свештеничка одежда, со кандила во рацете да принесуваат темјан, да ги исповедаат грешниците во исповедална или да вршат некоја друга свештеничка активност на гробиштата или по домовите на верниците. Наместо тоа, сите нив, без исклучок, ги наоѓаме

на терен, во одежа на обичните луѓе на своето време, меѓу народот, каде што им е и местото; да повториме, не во улога на свештеници, туку во улога на проповедници на евангелието и како учители на народот.

Затоа апостолите не можеле на традиционалната Црква да ѝ предадат во наследство свештенство, зашто самите тие не добиле од Христа свештенство, бидејќи Христос не предвидел свештенство ниту за апостолите, ниту за новозаветната Црква од типот на свештенството на традиционалната Црква.

Оттаму, денешното свештенство на православието и на Католичката црква, нивната свештеничка служба, внатрешното устројство на нивните цркви и на другите нивни култни објекти, белези и служби, немаат библиска потврда. Тоа е чиста црковна установа надвор од библиските рамки.

Универзално свештенство на верниците во Новиот завет

Да нема забуна во врска со земните свештеници! Новиот завет зборува за универзално свештенство - сите верници на Божјата црква во Новиот завет се Божји свештеници, „царско (Божје) свештенство“: „А вие сте избран род, царско свештенство, свет народ, кој му припаѓа на Бога“ (1. Петрово 2,9).

Овој текст јасно кажува дека ние сме „царско свештенство, свет народ“ уште овде, на оваа земја. Но следниот библиски текст кажува дека ние „цареви и свештеници“ ќе бидеме и на новата земја на која ќе царуваме со Христа: „Нему (на Христа), кој нè љуби и кој нè откупи од нашите гревови со својата крв, и нè направи цареви и свештеници на својот Бог и Отец - нему слава и власт во вечни векови, Амин!“ „И нè направи цареви и свештеници на нашиот Бог, и ние ќе царуваме на земјата.“ „Над нив втората смрт нема власт, туку ќе бидат свештеници Божји и Христови.“ (Откр. 1,5,6; 5,10; 20,6).

Универзално свештенство имал и Божјиот народ во целост како народ и во Стариот завет: „Вие ќе ми бидете царство на свештеници, свет народ“ (2. Мојсеева 19,6). Но постои разлика меѓу универзалното свештенство на израелскиот народ и Ароновото свештенство. Верниците во Стариот завет немале директен пристап кон Бога во земното Светилиште. Тоа било привилегија и обврска само на старозаветното свештенство на Арона и на неговите синови. Само тие, како свештеници, влегувале во Светилиштето и вршеле служба во него пред Бога. Само првосвештеникот, како посредник меѓу Божјиот народ и Бога во Стариот завет, еднаш годишно влегувал во најсветиот дел од земното Светилиште и таму, пред ковчегот со Десетте Божји заповеди имал директна средба со Бога, а народот, надвор од Светилиштето бил во пост и молитва. Ова подробно го објаснуваме во насловот „Библијата за земното Светилиште“.

Во Новиот завет имаме сосем друга ситуација: „Исус извика со силен глас и издивна. А завесата во Светилиштето се расцепи надве, озгора до долу“ (Марко 15,37.38).

Според тоа, кога Исус издивнал на крстот, и во мигот кога „завесата во Светилиштето се расцепила надве, озгора до долу“, старозаветното свештенство на Арона и старозаветниот храм со сите негови служби ја завршиле својата задача и конечно заминале во старозаветната историја. Нема веќе земен храм со земни служби во него, нема веќе земно свештенство со земни свештеници, нема веќе земни посредници меѓу Бога и Божјиот народ, зашто истиот миг на небото е отворено небесното Светилиште во кое Исус влегол, не како Арон со животинска крв, туку со својата крв што ја про-

леал на Голгота како вистинско Јагне за откуп на грешниците од нивниот грев (Евреите 9,11-12). Во небесното Светилиште го имаме Христа како небесен Првосвештеник и небесен посредник меѓу нас и Бога (1. Тим. 2,5). На Божјиот народ во Новиот завет постојано му е отворено небесното Светилиште со право и можност слободно да пристапува кон Божјиот престо и преку Христа како наш посредник директно и во секое време да разговара со Бога. Секој верник на Божјиот народ во Новиот завет поединечно е повикан: „Да пристапиме слободно пред престолот на благодатта, да примиме милост и да најдеме благодат за време кога ќе ни затреба помош“ (Евреите 4,16). Тоа не е случај со верниците на старозаветната Црква.

Во тоа се состои предимството на универзалното свештенство на верниците во Новиот завет над Ароновото и над универзалното свештенство на верниците во Стариот завет.

Во Новиот завет имаме друга голема библиска вистина:

1. Во Стариот завет свештениците принесуваа жртва за верниците. Значи, за верниците во Стариот завет некој друг принесувал жртва.

2. Во Новиот завет „Христос (сам) беше принесен само еднаш за да ги земе гревовите на мнозина“ (Евреите 9,28). Сам и само еднаш!

3. Верниците во Новиот завет, како „свето свештенство“ и како „свештеници Божји и Христови“, слободно излегуваат пред Бога и самите себеси се принесуваат на „жртва, жива, света и угодна на Бога“ (2. Петрово 2,5; Римјаните 12,1).

Според тоа, за верниците и во име на верниците во Новиот завет никој, апсолутно никој, не принесува никаква жртва и на никаков начин никој не посредува, ниту пак се застапува за нив пред Бога. Тие во секое време слободно и сами излегуваат пред Бога, и со благодарно срце својот живот му го предаваат на Бога во „жртва, жива, света и угодна на Бога“. - Тоа е новозаветна вистина за универзално свештенство на верниците, различна од старозаветната.

Во Стариот завет Ароновото свештенство, кое се однесува само на свештениците, не е исто со „царството на свештеници“ кое го опфаќа вкупниот старозаветен Божји народ. Според тоа, очигледно е дека и во Новиот завет приведените термини се однесуваат на универзалното свештенство на целокупниот новозаветен Божји народ, а не на свештенството на традиционалната Црква. Тоа е библиска вистина за унуверзално свештенство на верниците во Новиот завет.

Милин и православието од петни жили напразно се обидуваат над универзалното свештенство на сите верници, кое во Библијата се опишува со изразите „свето свештенство“, „царско свештенство“, „цареви и свештеници на нашиот Бог“, „свештеници Божји и Христови“ и „царство на свештеници“, да го постават своето свештенство, односно свештенството на традиционалната Црква и на истото да му најдат место во Библијата. Но Православната и Католичката црква немаат библиски доказ за воспоставување на своето свештенство, на својата јерархија во Новиот завет (црковна јерархија: ги опфаќа епископите, архиепископите, патријарсите, со еден збор јерарсите; јерарх - владика, епископ, архијереј). Нивна најголема фрустрација е што ниту еден библиски текст ниту малку не укажува на тоа дека Христос и апостолите во Новиот завет воспоставиле некаква новозаветна јерархија слична на старозаветната. Ни трага ни глас од тоа во Новиот завет.

Традиционалната црква сама ја копијала старозаветната јерархија: сама ја копијала старозаветната црква, шаторот во пустината и Соломоновиот храм, сама го копијала старозаветното свештенство, сама ги копијала старозаветните свештеници и нивната свештеничка служба... Сето тоа е само нејзина, црковна копија, која во сè е премногу далеку од библискиот оригинал. Со други зборови, црквите, или храмовите на традиционалната Црква се неуспешна копија на старозаветниот храм; свештенството и свештениците на традиционалната Црква се неуспешна копија на старозаветното свештенство и на старозаветните свештеници, и општо, устројството на традиционалната Црква е неуспешна копија на устројството на старозаветната Црква. Се прашуваме зошто? Причината е едноставна! Затоа што и старозаветниот храм со старозаветните служби во него, и старозаветното свештенство со старозаветните свештеници и целокупното устројство на старозаветна Црква - умреле заедно со Христа на Голгота оној миг кога Христос ги изговорил последните зборови „Се сврши!“ и кога завесата во храмот невидлива рака ја скинала надве, од гое до долу, со што конечно му е ставен крст на целокупното устројство на старозаветна Црква.

Премногу тешко е да се сфати како традиционалната Црква не ја сфаќа оваа библиска вистина која е јасна како солза! Како може традиционалната Црква да воскресне нешто што умрело, нешто што е мртво, нешто што остарело, нешто што ја завршило својата задача, нешто што му го отстапило местото на нешто друго, ново! Нејасно е и премногу мачно за размислување како свештенството на традиционалната Црква на олтарот во своите храмови, наместо крвна жртва, јагне, принесува бескрвна жртва - леб и вино! Копијата е несоодветна: крвна жртва заменета со бескрвна! Што ли ќе каже Бог на Божјиот суд за овие фалсификати на традиционалната Црква!

Еврејското предание и преданието на Православната и Католичката црква се еднојајчени близнаци зачатти, родени и одгледани надвор од библиската почва

„Талмуд е збирка на запишани еврејски усни преданија, многукратно поголема од Библијата. Таа збирка науката ја познава како талмудска книжевност, или, како што сите ја знаат, Талмуд.“⁷⁰ Постојат два талмуда: Ерусалимски и Вавилонски Талмуд.

„Пред сè, талмудите, ниту ерусалимскиот, ниту вавилонскиот, никогаш не се завршени (што е случај и со преданието на традиционалната Црква - Православната и Католичката н. з.)... Тоа доаѓа оттаму што со векови сè повеќе се нижеле (пластеле) коментари на претходните коментари на коментарите. Поставени се илјадници прашања на веќе поставените прашања на прашањата. Давани се одговори кои некогаш ги задоволувале оние што прашувале, а често само делумно или никако.

Од големата граѓа на Талмудот никнала со векови создавана зграда од коментари и комментатори. Тешко е да се сфати како можела таа зграда да се одржи, зашто е градена врз темели на сушти спротивности, сета во негација на негација. Прво, писмозналците и фарисеите озакониле светост и неповредливост на Мојсеевата наука и на целиот Стар завет, според талмудската терминологија „Пишана Тора“, кон која не смеело ништо да се додава ниту од неа да се одзема. А потоа наследниците на тие учења воспоставиле правило за градење на ограда околу пишаната Тора, едновременно

почнувајќи да ги толкуваат прописите на нејзините книги и законите во нив, прилагодувајќи ги истите кон потребите на своето време, кон барањата на своите општествено стопански услови, со што понекогаш и битно ги менувале.

Со поделени мислења, а ги почитувале и мислењата на своите соговорници дури и тогаш кога до навреди си спореле за нешто, расправале за битни и небитни работи, паметеле и учеле напамет сè што изговориле нивните претходници во тие расправи; сето тоа усно го пренесувале понатаму од поколение на поколение и така го создавале усното предание, или обичајното право.

Создавале сами или преземале од други извори и легенди и со незамислива за нас сериозност пренесувале несериозни надитрувања и шеги, предрасуди и неукости од своето време, простоти и работи од отаде рационалното, и од сето тоа создавале своја сопствена наука и предание кое љубоморно го чувале од туѓинците. Целокупното тоа предание, единствено во своите противности, било одраз на различните историски услови и околности.⁶⁷¹

Читајќи го овој извештај за патиштата по кои одело и ги изодило еврејското предание додека не се развило и оформило како еврејско предание, непреодоливо ни се наметнува заклучокот дека и преданието на историското христијанство, преданието на Православната и Католичката црква, чекорело, одело и ги изодило истите патеки и патишта по кои, како што кажавме, чекорело и ги изодило еврејското предание. Тоа е причината што двете преданија се еквивалентни, соодветни, истородни, компатибилни, комплементарни..., исти! Со други зборови, еврејското предание и преданието на традиционалната христијанска Црква се близнаци на кои Христос им кажува: „Овој народ со уста ме почитува, а неговото срце е далеку од мене; залудно ме почитува кога проповеда учења кои всушност се човечки заповеди. Вие ја оставате Божјата заповед, а се држите за човечкото предание. На убав начин ја укинувате Божјата заповед за да го запазите вашето предание... И така правите престап спрема Божјата реч со своето предание што сте го воспоставиле вие“ (Марко 7,5-9.13).

Овде ќе појасниме дека петте книги Мојсееви се нарекуваат со името „Закон“, или на еврејски „Тора“. „Важно е да сфатиме дека Евреите имаат две Тори. Првата е пишана Тора, со која сме сите запознати. Тоа е онаа Тора што ја напишал Мојсеј, што се наоѓа во свитоци, која се состои од првите пет книги на Библијата, од петте книги Мојсееви. Тоа е оној свиток кој се чува и се чита по синагогите и кој, почнувајќи од првата Тора што ја напишал Мојсеј, внимателно се препишува и се пренесува од поколение на поколение.

Втората Тора Евреите ја викаат ненапишана или усна Тора и, според нив, таа се состои од усни преданија дадени на Мојсеја на Синај, и за нив усната Тора има еднаква важност со пишаната Тора. Усната Тора можела да се пренесува само по устен пат. Таа е пренесувана од учител на ученик речиси 1.800 години. За време на римските прогони станало мошне тешко да се негува академијата каде што е предавана усната Тора, така што се јавил оправдан страв дека таа би можела да биде заборавена и загубена. Поради тоа, усната Тора пред околу 1.700 години конечно била запишана и така е создадено она што денес се вика Талмуд⁶⁷², во кој се поместени еврејските преданија.

Да, почитувани, Евреите тврдат дека своите преданија ги добиле од Бога преку Мојсеја усно на Синај, и за нив тие имаат иста важност како и пишаната Тора. Но Христос не им го прифаќа тоа. Тој им вели: Само пишаната Тора! Усната не!

И христијаните настојуваат да докажат дека своите преданија ги добиле директно од Христа и од апостолите по устен пат и им придаваат иста важност како и на пишаната Божја реч. Но и ним Христос им кажува: Вашите преданија настрана! Само пишаната Реч!

Заклучок: Еврејското предание и преданието на Православната и Католичката црква се еднојајчени близнаци зачнати, родени и одгледани надвор од библиската почва.

Светото писмо и Светото предание

„Светото писмо е врв на Светото предание на Божјата Црква, и за својата висина и големина што ги достигнува тоа може да ѝ заблагодари на таа огомна планина чијшто врв е. Симнато од таа планина на Светото предание, цврстата карпа на Светото писмо станува глина која тогаш секој може да ја обликува по своја волја.“⁷³

Според оваа теологија на Православната црква, Светото писмо не може да стои самостојно на свои нозе. Значи, пророците и апостолите ни напишале, односно ни создале или родиле немошно дете, инвалид во инвалидска количка, или дете кое мора да се потпира на патерици; покорно слугинче кое му слугува на светото предание. Според православното, Светото писмо се испилило од „таа огромна планина“ на „светото предание“ коешто е негова „сигурна подлога“ да не го оддуваат планинските ветришта. Надвор од таа подлога, надвор од православното „свето предание“, Светото писмо е само „глина“ и кршлива грнчарија, и ништо друго. - Огромни бесмислици! Бог да му е на помош на православието за овие бесмислици!

„Усното Свето предание што го сочувала Православната црква во чистота сè до денес го изразува животот на Светиот Дух во Црквата и на исправен начин нè оспособува во целост, и како што треба, да ја сфатиме Библијата. Без сомнение, тоа е постаро од Светото писмо зашто, да не било тоа, тогаш ни ден денес не би го имале Светото писмо. Без Светото предание сè уште би траела борбата на Црквата за утврдување на автентичноста на новозаветните книги. Конкретно, Светото писмо на Новиот завет никогаш не би заживеало.“⁷⁴ - Не! Токму „светото предание“ толку многу го усложнило процесот на канонизацијата на Новиот завет! Кога „светото предание“ не би ги вмешало своите прсти во тој процес, споменатата канонизација не би траела толку долго, речиси илјада години, туку би завршила веднаш откако биле напишани сите списи на Новиот завет. За ова доста зборуваме во насловот „Светото писмо или Библијата“, во поднасловот „Канонот на Новиот завет“.

„Светото писмо не е подлабоко ниту поважно од Светото предание, туку, како што е кажано, тоа претставува еден од неговите облици. Светото писмо е најдрагоцен облик на Светото предание, најпогоден за чување и користење, и кога тоа би се изделило од потокот на светото предание, не би можело правилно да се разбере со никакви научни истражувања.“⁷⁵

Од ова тврдење на Катихизисот на Православната црква за односот меѓу Светото писмо и светото предание произлегува следната вистина: Кога Светото писмо „би се изделило од потокот на светото предание“, тоа би се исушило и пресушило и би се претворило во сува безживотна пустина. Од таа причина, тоа (Светото писмо) е присилено постојано да биде прикачено на „потокот на светото предание“, постојано да биде залевано и наводнувано (дополнувано) од него за да опстане, да преживее. „Светото писмо не е“ ниту „подлабоко ниту поважно од светото предание, туку, како што е кажано, тоа претставува еден од неговите облици.“ Зборовите „еден од неговите облици“ значат дека светото предание се јавува во повеќе облици, од кои, еден е и Светото писмо. Или, „потокот на светото предание“ во своето устие се дели на повеќе ракави, од кои еден е и Светото писмо. Според тоа, светото предание е стожер околу кој, заедно со другите негови облици и ракави, се врти и Светото писмо! - Какви бесмислици! Какви апсурди! Какво понижување за Светото писмо како директна Божја реч!

Светото предание е „Реч Божја која не ни е предадена по писмен пат, туку усно, и потекнува од самиот Христос и од неговите апостоли“, а подоцна, на вселенските собори потврдено и прифатено како „свето предание“ и како „Реч Божја“, тврди православието.

Можно ли е порака да патува со векови, низ толку бурна историја, од почеток не во пишан облик од нејзините автори, ами изговорена само усно, до нас да пристигне изворно, неизменета, необременета со човечки примеси? - Тоа наликува на онаа вообичаена игра кога сакаме да поучиме некого како се искривоколчува некоја порака кога патува усно од уво до уво. Првите измени ги забележуваме веќе при вториот пренесувач на пораката, за на крај, кај четвртиот, петтиот или шестиот пренесувач таа наполно да ја загуби својата првобитна смисла и содржина. Така и преданието, доколку и постоела некаква првобитна основа за него, со текот на времето нему многу работи му се накалемиле, така што тоа, пренесувајќи се усно од поколение на поколение, прераснало во бесмислено празноверие и суеверие.

Кој имал можност да го контролира од мигот кога било изговорено, макар тоа да било и од страна на апостолите, па сè до моментот кога е запишано и прифатено како свето предание дури подоцна на црковните собори? Во прашање се векови во кои преданието кружело усно како исказ од уво до уво и на крај запишано кога од неговиот оригинал истекла содржината и суштината а останала само лушпата.

Слабост на преданието е тоа што не можеме да го споредиме и да го провериме на ниту еден начин, зашто за него не постои никаков автограф, оригинален запис од авторот, или веродостојна копија, или писмен извор од кој потекнува за да оцениме дека таа порака до нас стигнала во нејзиниот првобитен оригинал, како што е тоа случај со книгите на библискиот канон. Сепак, најголема трагедија на преданието: ако го споредиме со Светото писмо, тоа е премногу далеку од него.

Преданието на традиционалната Црква е грџо, најмногу поинакво евангелие од она што ни е напишано во Библијата

Апостол Павле имал проблем со лажни апостоли кои на верниците во Коринт им проповедале друго евангелие, различно од она што го про-

поведале Христовите апостоли, а им забележува и на верниците што се одвратиле од вистинското апостолско евангелие и прифатиле лажно евангелие на лажни апостоли: „Зашто, ако некој дојде да ви проповеда друг Исус кого ние не го проповедаваме, или ако примате друг дух кого не го примивте, или друго евангелие кое не сте го прифатиле, вие сето тоа лесно го трпите“ (толерираат) (2. Коринќ.11,4).

Со невообичаено остри зборови апостол Павле им се обраќа на верниците во галатските цркви кои прифатиле „друго“, лажно евангелие: „Се чудам што така брзо се одвратите од Оној кој ве повика преку Христовата благодат, и преминувате на друго евангелие... Но ако дури и ние или ангел од небото ви проповеда друго евангелие, спротивно од она што ви го проповедаваме, нека биде проклет! Како што рековме порано и сега пак велам: ако некој ви проповеда евангелие, покрај она што го примивте, нека биде проклет!“ (Гал. 1,6-9).

Не постои никој, апсолутно никој: ни поединец, ни институција, световна или црковна, никаков вселенски црковен концил или собор, кој смее да го менува она што го напишале пророците и апостолите со своја рака во Библијата, и во изворната пророчка и апостолска библиска теологија да воведува „друго“, поинакво евангелие или поинаква наука и теологија од онаа што е напишана. Кога е во прашање непроменливоста на Библијата и изворноста на библиската теологија, апостол Павле не покажува никаква толеранција, и со никого не прави никаков компромис. За него дури и небесните ангели се проклети ако се обидуваат да менуваат нешто од она што тој го напишал како евангелие или како библиска наука. Секој „да е проклет“ кој воведува и проповеда „друго евангелие“. И јас (зборува за себе) „да сум проклет“ ако постапам така - категоричен е Павле. Тие што проповедаат „друго евангелие“, „ги изопачуваат Писмата на своја погибел“, и проклети се (2. Петрово 3,16).

Затоа Павле не дозволува никаков друг темел, поинаков од оној што го поставиле пророците и апостолите и верниците ги повикува на тој темел да го градат своето христијанство и своето спасение: „Надсидани на темелот на апостолите и пророците, а темелниот камен е сам Исус Христос“ (Ефесците 2,20).

Во Солун „Павле три саботи редум расправаше со Евреите врз основа на Писмото“ (Дела 17,2). Од Солун Павле и Сила заминале во Вереја каде што го проповедале евангелието. Но „верејците беа поблагородни од оние во Солун, зашто го примија Словото сосем подготвено, и секој ден го проучуваа Писмото за да проверат дали е така“ (Дела 17,11).

Значи, верејците го проверувале дури и апостол Павле за да видат дали тој им кажува вистина. Неговите предавања (проповеди) ги проверувале со она што е напишано во Писмото. Според тоа, сè треба да се проверува со Писмото - и традицијата и преданието - кои во библиската теологија не само што воведуваат „друго евангелие“, туку самите тие се „друго евангелие“, наполно различно од Христовото евангелие што е напишано во Божјата реч или во Библијата. Христос кажува: „**Ова евангелие** ќе се проповеда“, не друго, „и тогаш ќе дојде крајот“ (Матеј 24,14).

Заклучок: Преданието на светот му проповеда „друго евангелие“ и „друг Исус“ кои апостолите не ги проповедале.

За светите реликвии и мошти и за другите суеверија на традиционалната Црква

Божјата реч на традиционалната Црква ѝ припишува тежок грев идолопоклонство. Како што видовме, Источната црква многу крв пролеала додека не ги внела иконите како идоли во своите храмови.

Покрај иконите, друг вид тешко идолопоклонство и суеверие општо во традиционалната Црква претставуваат моштите и реликвиите. Под поимот свети мошти се подразбира она што останало од телото на светителот/светецот, а свети реликвии се нарекуваат и моштите и предметите што им припаѓале на Божјите угодници или светители со кои се служеле за време на нивниот живот. Првенствено тоа се однесува на Христа и на апостолите. Но, како свети и чудотворни реликвии се сметаат и се почитуваат и моштите и предметите што им припаѓале и на многубројни светители од подоцнежната историја, а кои, наводно, тие биле чудотворци уште додека биле живи.

Слична моќ како кај светите тајни/сакрменти, Црквата инсталирала и во светите мошти: „Затоа што моштите на светителите и мачениците се извор на многубројни чудесни исцелувања, а со тоа и доказ за Божјата сила која дејствува преку нив, светата Црква на VII вселенски собор (787 г.) донела одлука светите мошти да се почитуваат: „Нашиот Господ Исус Христос ни ги дарувал моштите на светителите како спасоносни извори кои на многу начини излеваат добротина врз немоќните. Затоа, оној што ќе се осмели да ги отфрла моштите на мачениците (или светителите)... да се лиши од светата причесна.“⁷⁶

Моќта на своите реликвии Црквата ја поврзува и ја правда со неколку примери од Новиот завет, пред сè со примерот на жената која дванаесет години боледувала од крвавење и која оздравела истиот миг кога ја допрела Христовата наметка (Марко 5,25-34; Матеј 9 глава и Лука 8 глава).

Мошне значајно е да забележиме дека текстот кажува оти исцелувачката сила излегла „од него“, од Христа, а не од неговата наметка, бидејќи таа сама по себе не била чудотворна. До тогаш, но и од тогаш, не било познато дека Господовата наметка била чудотворна. Тоа се гледа од фактот дека никој ни пред ни по тој настан не обрнувал внимание ниту Исусовата наметка ја сметал за чудотворна. Кога таа наметка би задржала некаква исцелителска способност, и кога во првовековната Црква тоа би било признато, тогаш апостолите не би дозволиле таа да се загуби, туку веднаш по неговото вознесение ќе станела предмет на почит и исцелување на многу болни. За чудо, „пронајдена“ е дури во времето кога меѓу црковните обичаи почнале да се вовлекуваат многу суеверија и паганштини за време и по Константина.

Втор случај со кој моќта на своите реликвии Црквата ја поврзува и ја правда е случајот со предметите што му припаѓале на апостол Павле: „А Бог правеше многу чудеса преку рацета на Павле, така што врз болните полагаа крпи и шамивчиња за пот, што го беа допреле неговото тело, и болестите ги напуштаа, а злите духови излегуваа од нив“ (Дела ап. 19,11-12).

При првобитното ширење на христијанството, за време на апостолите, Бог правел чудеса на различни начини потврдувајќи дека токму тие луѓе што ги прават чудесата се преносители на вистинската Божја порака за вечен

живот. Пред да се појават чудесата поврзани со „крпите и шамивчињате за пот“ на Павле, многу болни биле исцелени и преку сенката на апостол Петар која би паднала врз нив при неговото поминување (Дела 5,15).

Меѓутоа, и покрај големите чуда што ги правеле апостолите на различни начини со Христова сила, се случувало некои блиски пријатели на апостолите, кои и самите биле Христови ученици, да бидат многу болни, и апостолите не можеле и не се обидувале да ги исцелат. На пример, Епафродит, кој бил толку многу болен што и животот му бил во опасност, како и примерот на Трофима, кој Павле го оставил болен (неизлечен) во Милит (Филипјаните 2,25-30; 2. Тимотеј 4,20). Кога на овие болни би можеле да им помогнат „светите реликвии“ на апостол Павле, тие сигурно би биле излечени, зашто апостолот не би дозволил неговите блиски пријатели и соработници да страдаат.

За разлика од масовните исцелувања што ги правеле Христос и апостолите опишани во евангелијата и во Делата на апостолиоте, кои биле привремени и служеле за да се потврди божествената сила која дејствувала среде таа нова верска група следбеници на Исуса од Назарет, подоцна Библијата препорачува сосем поинаков начин за исцелување на болните христијани. Јаков во своето послание кажува вака: „Болен ли е некој меѓу вас, нека ги повика црковните презбитери (старешини) да се помолат и да извршат помазание над него со масло во името Господово. И молитвата со вера ќе го исцели болниот, и Господ ќе го крене.“ (Јаков 5,14.15)

Јасно е дека Јаков не им препорачува на болните христијани да одат на поклоненија за да се поклонуваат пред чудотворните мошти и реликвии на апостолите и светителите, односно на светците, за да оздрават, ниту пак да повикнуваат живи исцелители и чудотворци, туку да им се обратат на своите црковни старешини нивниот случај да го изнесат во молитва пред Бога.

Најстариот податок за дејството на благодатната Божја сила преку моштите на светителите од Стариот завет е поврзан со Божјиот пророк Елисеј: „Елисеј умре и го погребаша. А секоја година во земјата навлегуваа разбојнички моавски чети. И додека некои луѓе погребуваа еден човек, видоа разбојници, па го фрлија мртовецот во гробот на Елисеја и си заминаа. А мртовецот, штом се допре до коските на Елисеја, оживеа и се исправи на своите нозе.“ (2. Книга за царевите 13,20.21)

Веднаш да кажеме дека Елисеј е силен Божји пророк кој, уште додека бил жив, со Божја помош и сила направил многубројни чуда и воскреснал мртовец (2. Книга за царевите 4,32-36). Тоа е сè што е запишано и што може да се поврзе со моштите на овој силен Божји пророк. Во Библијата немаме никаков друг запис дека гробот на Елисеја го посетувале поклоници, дека ги разграбале неговите коски како свети мошти со цел, на овој или оној начин да ја користат нивната чудотворна моќ. Тоа е одлика на поклониците на Традиционалната Црква во Новиот завет.

За разлика од нив, верниците на старозаветната Црква не им придавале никаква чудотворна моќ на моштите на своите пророци. Тие строго се придржувале кон упатствата и заповедта на Божјата реч: „Не треба ли народот да го праша својот Бог? Зар ќе ги прашува мртвите за живите?“ (Исаија 8,19). А на верниците на традиционалната Црква во Новиот завет Христос им дава заповед што произлегува како резиме, заклучок или поука од сторијата за сиромавиот Лазар и богатиот човек: „Тие го имаат Мојсеја

и пророците. Нив нека ги слушаат... Ако навистина не ги слушаат Мојсеја и пророците, нема да веруваат ако некој воскресне од мртвите.“ (Лука 16,29-31)

Според тоа, не свети реликвии и свети мошти, туку Мојсеј и пророците, односно Божјата реч, која не познава ниту некакви свети реликвии ниту некакви свети мошти!

Да приведеме некои чуда кои Црквата им ги припишува на светите реликвии. Постојат примери од кои се гледа дека телата на светците во нивните гробови на чудесен начин во целост или делумно се сочувани нераспаднати, иако имало услови за нивно распаѓање. Но, факт е дека нераспаднати посмртни останки на луѓе не се наоѓаат само меѓу покојните светци на Источната црква. Исто така нераспаднати мошти можат да се најдат и во рамките на Римокатоличката црква, и тоа како меѓу свештениците и монасите (монахињите), така и меѓу обичниот свет. Она што е најинтересно, нераспаднати мошти можат да се најдат и меѓу умрените атеисти, како и меѓу другите нехристијански религии, во исламскиот и будистичкиот свет. Според тоа, нераспаднатите мошти не се никаква гаранција дека тие потекнуваат од некој светител или светец кој има моќ да прави чуда во Божје име.

Постојано од сите страни слушаме за најразлични чуда што ги прават светците директно или преку своите икони, кипови и мошти. Слушаме како од мртвите тела на светителите, односно како од нивните нераспаднати мошти излегува посебен пријатен мирис; не се појавува карактеристична мртвечка укоченост; на телото нема знаци на распаѓање; долго по смртта од телото (моштите) тече крв; долго по смртта телото е топло, а во некои случаи се јавуваат грчеви кои не можат да се објаснат со грчење на мускулите; од грбовите со мошти на светителите излегува светлина, а понекогаш искри; во грбовите се слушаат шумови и звуци; 56 години по смртта, масивниот дрвен сандак почнал да гние, а на телото не се пронајдени ниту траги од распаѓање; од многу мошти, посебно од коските и на православни и на католички светители се цеди некој посебен вид мирисливо масло (миро), како на пример од коските на света Valpurga која умрела уште во дамнешната 779 година. Некои мошти, кои почнуваат пријатно да мирисаат, почнуваат и да лекуваат, што привлекува голем број поклоници.

Слушаме за икони кои плачат, кои леат бистри солзи, но и за икони кои ронат крвави солзи - крв; за икони кои леат или точат миро, густо мирисливи капки миро и стануваат миротечни икони; со крвави солзи проплакала дури и обична пластифицирана разгледница со Христов лик; слушаме како во црквите и манастирите стари, извалкани и зачадени икони на чудесен начин сами од себе се чистат и се обновуваат (реставрираат), доведувајќи се во првобитна состојба; слушаме како на сидовите во некои цркви сами се појавуваат икони на некои светители - икони кои самите себеси се насликале или ги насликала некоја невидлива рака и сила...

На високо место во манастирот во Сајдана, во Сирија, се наоѓа икона со Марија и Исуса, која наводно ја насликал апостол Лука. Иконата плаче, при што рони солзи од масло, а една таква капка од масло, која паднала, го формирала ликот на Марија со бебето Исус. Тој лик се обожава сè до денешен ден.

„Крвават слики и икони; крвават и кипови; и светиците во рамките на римокатолицизмот се огласуваат со многубројни чуда: „Исусов кип постојано крвави полни четири часа.“⁷⁷

„Крвават и надгобни споменици, а крв се појавува и на куќи во кои се прикажуваат духови на убиени луѓе, на места каде што се случувале убиства. Освен киповите и сликите на Мадона (Богородица), плачат и слики на световни луѓе. За време на тие многубројни појави се случуваат и чудесни исцелувања на болни. Сето ова докажува дека Римокатоличката црква, исто како и Православната, се под силно и директно влијание на натприродни сили од кои произлегуваат сите чуда што ги приведовме.“⁷⁸

Со светите реликвии се поврзани многу историски нелогичности и наивности, а и шпекулации. Во минатото тие станале силно орудие во рацете на свештенството за ограбување на неуките верници.

„Уште од најраните христијански времиња, а најдоцна од 4 век, поклоникот можел да смета на поволна реакција од страна на својот светец што го одбрал, доколку дал каков било „доброволен принос“ или дар во полза на култот на светецот. За возврат тој добивал каменче, малку прав, троа земја или неколку капки вода од последното престојувалиште на светецот - зашто тука, наводно, се криело нешто од волшебната моќ на светецот што можело да направи дури и чудо. Често болните му се заветувале на својот светец заштитник дека, откако ќе оздрават, ќе му подарат жито, леб или восок во тежина на своето сопствено тело. Секако, најценет принос биле накитот и скапоцените облекувања, а не храната и парите, зашто свештеникот веднаш нив ги задржувал за себе.“⁷⁹

Бидејќи во средновековна Европа била развиена трговијата со мошти, со нивните покровки, па дури и со правот од нивните гробници како мошне барана стока, со освојувањето на византиската престолнина крстоносците направиле добар бизнис: „Откако крстоносците го освоиле и го ограбиле Цариград (како најбогат светски центар со мошти и реликвии) во 1204 година, Европа ја заплуснал порој од реликвии. Се верувало дека отимањето на моштите можело да се изврши со согласност на светецот.“⁸⁰

„Со оваа необична болест било зафатено целото христијанство. За да се излезе во пресрет на барањата на црквата, ископани се и посветени многу тони мртви тела. И денеска во Италија можат да се најдат четири уши на свети Прокопије, девет дојки на света Еулалија, 28 прсти на свети Доминик, две тела на свети Силвестер (во Рим и во Модена), двајца свети Лука (еден во Венеција и друг во Падова), повеќе од 150 клинови од Христовиот крст итн.

Од оваа пракса не бил поштеден ни сам Господ Исус Христос. Строгиот критичар на ваквото христијанство, историчарот Karlhanc Dešner тврди дека „само во Франција постојат над 500 заби на Исуса кога бил дете.“⁸¹

А што да се каже за многубројните хектолитри Христова крв која манастирите и црквите ја изнесувале на показ пред средновековните поклоници за дебели пари, ветувајќи им во таа пригода прошка на гревовите и за неколку илјади години?!“⁸² - Немаме коментар за ова!

„За многу коски кои со години се почитувани како коски на маченици и светители се докажало дека тие биле коски на животни. Кон средината на осмиот век од новата ера настанала голема јагма за мошти, така што во Рим пристигнувале непрегледни колони од коли со големи количества черепи и скелети, кои подоцна се сортирани и кои папите ги продавале како реликвии. Грбовите биле ограбувани ноќе, а гробниците во црквите ги чувале вооружани стражари. Историчарот Грегоровие рекол дека во тоа

време Рим наликувал на некое мувлоосано гробиште во кое завивале хиени и се бореле ископувајќи мртви тела.

Кога папата Бонифацие IV, околу 609 година по Христа, паганскиот храм Пантеон го претворил во христијанска црква, тој 28 коли полни со коски од гробиштата и катакомбите пренел и ги сместил во базенот под големиот црковен олтар. Како што дознаваме од Јевсевие Поповиќ, а за тоа ни зборува и Ralph Woodrow, во средниот век ниту една црква не можела да се освети без присуство на свети мошти и реликвии, што е посебно заповедано и на вториот по ред сеопшт црковен собор кој е одржан во Никеја 787 година (кој е познат како VII Вселенски собор).⁸³

„Побожноста обилно била придружувана со суеверие. Византијците се гордееле со големите збирки на мошти во Цариград и на тој начин ја покажувале својата љубов и приврзаност кон моштите. Збирките што постоеле постојано се збогатувале со нови мошти. Света Јелена ги поставила темелите на дворската збирка за време на Константина.“ Подоцна на чуден начин во таа збирка се донесени од Ерусалим „дрво од крст, света крв, трнова круна, копје, наметка без шев, клинци (се разбира, овие предмети ги поврзувале со Христа, а дали се оригинални и по толку векови пристигнале токму во Цариград!). Јелена ги донела во Цариград моштите на Даниела, а Констанциј моштите на св. Тимотеј, на св. Андреј и на св. Лука. Аркадиј го донел Самоила, а Теодосиј II Исаија... Марија Магдалена и Лазара ги донел Лав VI. Никифор Фока донел коса на Јована Крстителот, а Јован Дамаскин Исусовите сандали. Плаштот на Илија се чувал во новата базилика... додека повеќето реликвии на Божјата мајка можеле да се видат во нејзините цркви. Збирките со мошти во Цариград биле најбогати и со нив не можел да се споредува ниту еден музеј во светот... Историјата на иконоборството покажува колку многу на Византијците им значеле сликите.“⁸⁴

„Во 326 г. мајка му на царот Константин Велики, Елена, барајќи го Христовиот крст, организираше ископување на Голгота при што се пронајдени три крста. Крстот на Спасителот веднаш го распознаше по чудесата што се случиле на него, и царицата го поделила на два дела. Едната половина ја сместила во црквата на воскресението, којашто ја подигнал нејзиниот син во Ерусалим, а другата половина му ја пратила на својот син кој ја сместил во својата статуа во Цариград. Крстот, кој се чува во Ерусалим, беше предмет на општа почит и многу побожни христијански посетители на Ерусалим истргнуваа малечки делчиња од него и оттаму она големо мноштво деличиња од Христовиот крст низ целиот христијански свет.

Побожното барање, чување и почитување на крстот во Ерусалим, побудил други да бараат Господова облека, облека од неговата мајка, од апостолите, од мачениците и светителите, да бараат предмети со кои ги мачеле мачениците итн., а се верувало дека такви предмети и се наоѓаат. Така, покрај коските на апостолите, мачениците и светителите, се појавија и други предмети кои, како нивни реликвии се чувале во црквите и во приватни куќи и ги почитувале како и коските... Како што се зборува за крстот, така се раскажуваат чудеса и за другите реликвии на светителите.“⁸⁵

„Во легендите за пронаоѓање на Христовиот крст се тврди дека делот од крстот со зачуканите клинови со кои биле прободени Христовите раце, му е пратен на Константина, кој едниот клин го прицврстил на својот шлем, а другиот за уздите на својот коњ. Тоа е сторено, како што многу „свети

отци‘ го протолкувале, а ни го пренела Католичката енциклопедија, да се исполни Писмото кое преткажало во книгата на пророк Захарија 14,20: ‚Во тоа време дури и на уздите од коњите ќе биде забележано: Посветен на Господа!‘⁸⁶

Бројот на поситни и покрупни делчиња од ‚вистинскиот Христов крст‘ во Средниот век толку многу се размножил по цел свет, што францускиот реформатор, Жан Калвин, во една пригода рекол дека, ‚кога сите тие би се собрале на едно место, би можеле да формираат добар бродски товар.‘ Секако, тоа би требало да значи дека најголем дел од тие делови на дрво бил лажно претставуван и погрешно сметан за делови од вистинскиот Христов крст.

„За да го објасни тоа големо количество на дрвен материјал откинат од споменатиот ‚вистински крст‘, свети Паулин (Павле) оваа појава ја објаснува со ‚реинтеграција на крстот‘. Со други зборови, независно од тоа колку делови се откинувале од него, оригиналниот Христов крст никогаш не се намалувал во својата големина.“⁸⁷

„Меѓу светите реликвии во Средниот век се пронајдени и следните работи: Трновиот Христов венец, за кој тврделе неколку цркви дека го поседуваат; сатовите во кои се наоѓала водата која Исус во Кана Галилејска ја претворил во вино; вино кое потекнувало од свадбата во Кана Галилејска; парче печена риба што му го понудил Петар на Исуса; јаслите во кои Исус бил положен кога се родил - кои секоја година пред Божиќ биле изложени во црквата Света Марија Велика во Рим; детската облека на Исуса, за која неколку цркви тврделе дека ја поседуваат; олтарот на кој Исус бил положен во храмот во Ерусалим за време на обрезанието - бил прикажуван во црквата Свети Јаков во Рим; ‚светата постелка‘ на Марија (која го обвиткувала Исуса додека бил во мајчината утроба), за која неколку цркви тврделе дека ја поседуваат (црквата од Coulomb во Франција, црквата Свети Иван во Рим и црквата Свети Луј во Вела).

Други реликвии: столарскиот алат на Исусовиот притатко Јосиф; коски од магарето на кое Исус јавал и влегол во Ерусалим; чашата од која Исус пиел на последната вечера; паричникот на Јуда, празен; мијалникот на Пилата; пурпурната Исусова наметка со која бил наметнат додека му се подбивале римските војници; сунѓерот со кој му ги кваселе усните на Исуса со оцет додека висел на крстот; ракатки коса од пресвета Богородица (некои биле русокоси, некои костенливи, некои црвени, а оние, четвртите, црни); делови од нејзината облека; нејзиниот венчален прстен; нејзините сандали; нејзината наметка; па дури и шишенцето од кое Исус пиел.“⁸⁸

Прашање: Кој е тој од православието, или од Католичката црква, што ќе направи селекција на сите овие историски записи за светите реликвии и мошти што ги приведовме и ќе каже: Зад овие свети реликвии и мошти стојат нивните вистински светители, а другите се измислица на одредени фактори на времето во кои настанале. Или, да каже: Овие се вистински свети реликвии и мошти со вистинска моќ што ги придружува вистинските свети реликвии, а другиве се лажни реликвии?

„Суеверието имало и своја мрачна страна. Насекаде имало ѓаволи и демони. Сатаната како куче го нападнал епископот Партениј од Лампсак... Иконоборечкиот патријарх од 10 век, Јован Граматичарот, се оддал на вражба и одржувал состаноци со калуѓерките како медиуми; а за Фотија се

мислело дека своето огромно знаење го стекнал по цена на откажување од Христа. Патријархот Козма во 12 век ја проколнал царицата Берта никогаш да не роди син. Неговиот современик, Михаел Сикидит, можел предметите да ги направи невидливи и изведувал шеговити трикови со помош на демони. Имало калуѓери и инспирирани деца кои постојано ги препознавале идните цареви. Астрологијата била наука.⁸⁹

„Колку порамнодушно и поскептично се покажувало тогашното општество кон верата, сè полековерно било кон празноверијата. Астрологијата и магијата уживале општа доверба; маса луѓе правеле магии со помош на восочни фигури и користеле љубовни напивки. Многу луѓе, дури и во највисоките класи, биле уверени дека, кога ќе ја прашаат ‚Соломоновата книга‘, ќе можат по своја волја да ги повикуваат демоните и да ги стават под своја власт, да им заповедаат. Огромно мноштво луѓе верувале во чуда.“⁹⁰

„Ниту еден народ не верувал повеќе од Византијците во вредноста на соништата како предзнак на иднината... Постоела цела една книжевност, од која се сочувани повеќе интересни споменици за толкување на пророштвата и соништата.“⁹¹

„Со настаните управувале соништа и визији. Сон му преткажал на Лав V дека ќе го заколе Михаел Аморијанецот. Јован II не сакал да го круниса својот најстар син поради еден сон... Византијците ги биел лош глас поради корупција, сплетки, свирепост и суеверија. Малку византиски цареви умреле со природна смрт.“⁹²

Суеверија, суеверија, суеверија; демони, ѓаволи, спиритизам, вражби, магија, астрологија, соништа, интриги, сплетки, крвопролевање! Ниту малку библиска вистина! Христијанство без Христа! - Со тоа се одликувала Источната православна црква, и библиското пророштво кажува дека токму заради тие гревови пропаднало Византиското царство, зашто Црквата, наместо цврст, на царството му изградила гнил духовен скелет кој не можел да им преодолее на налетите на невремето со кои се соочило; токму заради тие гревови православието го снашла тешка казна и заради тие негови гревови Бог дозволил да се појави исламот како камшик за христијанството.

Христијанската црква е виновна за појавата на исламот

Да повториме! Токму заради гревовите што ги опишавме претходно, Источната црква ја снашла тешка казна - заради тие нејзини гревови Бог дозволил да се појави исламот како камшик за христијанството.

Всушност христијанството е виновно што на светската сцена во петтата и шестата труба од Откровението 9-тата глава се појавил исламот „како дим кој се издига од јама на бездна, како дим од голема огнена печка од кој сонцето и воздухот потемнеа“ и од „димот излегоа скакулци по земјата, па им беше дадена сила каква што имаат земните скорпии“ (9,2,3).

Петтата и шестата труба ја најавуваат појавата и ширењето на милитантниот ислам, најпрво од страна на Арабјаните, а подоцна и од Турците. Не случајно исламските инвазии во пророштвото се прикажани со силните инвазии на скакулците во тој регион.

„Во историјата на светот нема ниту еден настан кој, по својата универзалност и по ненадејноста на своите последици, би можел да се спореди со

експанзијата на исламот во VII век. Со секавична брзина исламот освоил големи пространства. Му биле потребни само седумдесет години од смртта на Мухамеда (632) за да се прошири од Кинеското море до Атлантскиот океан. Ништо не можело да му се противстави. Едноподруго му ги одзема провинциите на Византиското царство: Сирија (634-636), Египет (640-642), Африка (698), Шпанија (711)...⁹³

Исламот ги оковал народите на Византиското царство во тешки прангии и ги фрлил во повеќевековно ропство.

Зар и најправославниот град на светот, Цариград, нарекуван нов Ерусалим, седиштето на вселенскиот патријарх на православието, град кој се наоѓал во рацете на натприродни сили, чишто манастири биле преполни со мошти, со свети остатоци на светците, зар светиот царски град, кој го штитела лично Богородица, паднал во рацете на исламот? Да, паднал! Зошто? Пророштвото ќе ни каже:

„А остатокот од луѓето што не беа сотрени од овие зла, не се покаја за делата на своите раце: поклонување на демони, на златни, сребрени, бронзени, камени и дрвени идоли, кои не можат ниту да гледаат, ниту да слушаат, ниту да одат. И не се покајаа за своите убиства, ниту за своите гатања, ниту за своите блудства, ниту за своите кражби“ (Откровение 9,20.21).

Очигледно е дека исламот, кој не знае за идолопоклонство и кој е против секое идолопоклонство, бил орудие во Божјата рака со кое Бог го казнил отпаднатото христијанство поради идолопоклонството во кое потонало, поради суеверијата, спиритизмот, вражбите, магијата, астрологијата, соништата, интригите, сплетките, крвопролевањето!

За жал, казната не ја постигнала целта! Божјата реч кажува дека и тие што останале, што го преживеале вековното тешко ропство на исламот: „Не се покајаа!“

Поради идолопоклонството на околните народи во кое тонел стариот Израел, Бог го пратил 70 години во вавилонско ропство за да го исцели од таа болест, од тоа зло. Израелците ја научиле таа тешка лекција и, откако се вратиле од тоа ропство, тие до ден денешен и не помириале веќе никакво идолопоклонство. Но Источната православна црква не ја научила лекцијата што ѝ ја определил Бог. И за време на ропството под исламот, таа не се ослободила од своето идолопоклонство. Сè до денес таа останала истата онаа историска Источна православна црква потоната во идолопоклонство и суеверија со кои Бог ќе расчисти кога конечно и генерално ќе ги расчисти сметките со гревот и со грешниците: „А на страшливците и на неверните... на гатачите, на идолопоклониците и на сите лажливци, делот им е во езерото што гори со оган и сулфур; тоа е втора смрт“ (Откровение 21,8).

Почитувани, обемот на книгава не ни дозволува подробно да го разработуваме исламот во библиското пророштво. Но Адвентистичката издавачка куќа, „Знаци на времето“, ја издаде книгата „Апокалипса“ или „Откровение“ од американскиот писател Марвин Максвел (736 страници) во која на извонредно убав начин е обработено ова библиско пророштво.

Кој стои зад чудесата на чудотворните икони, слики и кийови и зад чудесата на светите реликви и мошти на светителите/светците?

Треба и мораме да признаеме дека во религиозниот свет се појавуваат најразлични чудеса (чудотворенија) кои припадниците на одредена веро-

исповед ги уверуваат дека Бог токму ним им е наклонет и дека токму тие се дел на единствената вистинска Божја црква.

Факт е дека Источната и Западната црква се две доктринално противставени и меѓусебно анатемисани цркви, со вековна меѓусебна исклучивост, и секоја од нив верува дека токму таа е изворно Христова, додека онаа, другата, треба да се покае, да ги отфрли своите ереси и да стапи во канонско единство со онаа, првата. Така, очигледно е дека припадниците и на Источната и на Западната црква ќе бидат уверени дека баш нивната Црква е „единствено исправна“ токму поради чудата што ги прават нивните светители/светци „во Божје име“ меѓу Божјиот народ.

Но факт е дека и во Источната и во Западната црква е присутна еднаква чудотворност на светците, на иконите, киповите, моштите и реликвиите, и според здравата логика, не е можно чудата кај едни да потекнуваат од Бога, а кај другите од ѓаволот, што би требало да претставува факт дека Бог еднакво ги благословува и римокатолиците и православните. Или, според Библијата, што е многу пореално - споменатите чудотворенија во рамките на двете цркви воопшто не доаѓаат од Бога, туку од силите што му се противставени на Бога.

Во минатото и меѓу паганските идолопоклнички народи имало многу слични религиски феномени. Во четвртиот век по Христа, кога паганскиот идолопоклнички систем се рушел пред налетот на христијанството на Константина, се случувале исти вакви чудеса и во незнабожечките храмови. Тие чудеса ги правеле римските и другите богови, со очајни обиди повторно да ги привлечат кон себе масите на римското царство за да не заминат во заборав пред ширењето на христијанството.

„Во втората половина од четвртиот век, кога Римското царство почнало да се урива ,под ударите на новите општествени и економски сили, кои својот верски израз го наоѓале во христијанството‘, тогаш цутат чудеса; паганските идоли и светци ги отвораат и затвораат очите, се потат и леат чудотворни солзи. Се множи бројот на храмови и капели во светилиштата на Ескулап и на другите божества во Епидаур, во Делфи, во Атина и на Тибериските острови како доказ за ‚добиената милост‘. (...) Чудотворенијата од крајот на политеизмот се неприфатливи за идеологијата на христијанството кое почнало да напредува. Но истото тоа христијанство веќе во средниот век чудото ќе го користи како основно средство на својата идеолошка стратегија. Чудото станува одредувачки елемент на хагиогафите на христијанските светци.“⁹⁴

Ние во никој случај не можеме да се согласиме со теолозите на традиционалната Црква кои тврдат дека чудесата што потекнуваат од иконите, од киповите и од реликвиите на светителите (светците) доаѓаат од Бога. Имено, Господ Исус и апостолите уште во свое време навестиле дека ќе се појават лажни учители, лажни пророци и исцелители кои ќе се претставуваат како следбеници на единствениот вистински христијански пат и ќе заведат многу библиски неупатени луѓе, а ќе се обидат да ги прелажат и Божјите избрани:

„Ќе се појават лажни христоси и лажни пророци и ќе покажат големи знаци и чуда за да ги прелажат, ако е можно, и избраните“ (Матеј 24,24).

„Доаѓањето на тој беззаконик ќе биде под дејство на сатаната, со секаква сила и знаци и лажни чудеса, и со секакво неправедно измамување меѓу оние

кои гинат, затоа што не ја примија љубовта на вистината за да се спасат. И затоа Бог ќе им прати сила на заблуда за да поверуваат во лагата и да бидат осудени сите кои не поверуваа во вистината, а ја засакаа неправдата.“ (2. Солуњаните 2,9-12)

Светот ќе биде сведок за појава на чудни знаци и лажни чуда во религиозниот свет. Сосем сигурно се подразбира дека „лажните учители и чудотворци“ од Далечниот Исток (слично на Саи Баба и другите хиндуистички гуруи, левитатори и јогисти) или од окултистичкото New Age движење, не можат да ги прелажат христијаните кои се утврдени во изворната библиска вера чијшто темел е сам Христос.

Меѓутоа, за жал, огромен дел од христијаните кои го сочинуваат христијанскиот кош, немаат абер што е тоа Библија, што е тоа изворна библиска наука и вистинско библиско христијанство. Тие не се упатени ниту во основните библиски вистини кои се оружје за одбрана од секоја лага и неविстина, во дадениов случај од лажните чудотворенија во христијанскиот свет со кои постојано сме сардисани од сите страни.

Според Библијата, сите чудотворенија што ги прават „лажните христоси и лажните пророци“, чудотворци, и сите чудотворенија што ги прават светителите/светците со помош на чудотворните икони, кипови, мошти и реликвии, се лажни чудотворенија и не доаѓаат од Бога, туку од силите што му се противставени на Бога. „Тоа се демонски (ѓаволски) духови, кои прават чуда“ (Откровение 16,14.16).

За нив и за нивните активности, Христос кажува: „Мнозина ќе ми речат во оној ден: „Господе, Господе, не ли во твое име пророкувавме? И зар во твое име демони не изгонувавме? И нели во твое име многу чуда правевме?“ И тогаш јас ќе им кажам: „Никогаш не сум ве познавал; бегајте од мене вие што правите беззаконие!“ (Матеј 7,22.23).

Апостол Павле ја опишува нашата борба со „дemonските (ѓаволски) духови, кои прават чуда“ и ни кажува како единствено можеме да ги победиме: „Облечете се во сето Божје оружје за да можете да се одржите пред лукавствата на ѓаволот. Зашто нашата борба не е против крв и месо, туку против управителите, против властите, против световните мрачни сили на овој свет, против духовните сили на злото под небесата. Затоа земето го сето Божје оружје за да можете да се противставите во лош ден и, откако ќе свршите сè, да се одржите!... Земете го шлемот на спасението и мечот на Духот, кој е Речта Божја“, Божјето слово, Библијата (Ефесците 6,11-18).

Да, пред силните налети на „дemonските (ѓаволски) духови, кои прават чуда“, и пред нивните лажни чудотворенија, можеме да опстанеме, да не паднеме, да не бидеме прелажани, единствено со силата на изворната библиска наука, се разбира, ако добро ја познаваме и ако сме утврдени во неа и со неа.

Да заклучиме: Зад чудесата на чудотворните икони, слики и кипови и зад чудесата на светите реликвии и мошти на светителите/светците, стојат демонски сили.

Христос и преданијата

Разлика меѓу преданијата што ги наследиле од предците и Божјата реч постоела и кај луѓето во Христово време и Христос бил мошне отворен и јасен по тоа прашање: „Зошто твоите ученици не живеат според преданието (традицијата) на старите, туку јадат леб со неизмиени раце?“ - му пре-

фрлаат фарисеите на Исуса. „А Исус им рече: „Овој народ со уста ме почитува, а неговото срце е далеку од мене; залудно ме почитува кога проповеда учења кои всушност се човечки заповеди. Вие ја оставате Божјата заповед, а се држите за човечкото предание. На убав начин ја укинувате‘, продолжил Тој, „Божјата заповед за да го запазите вашето предание... И така правите престап спрема Божјата реч со своето предание што сте го воспоставиле вие“ (Марко 7,5-9.13).

Христос и на Православната и на Католичката црква им ги кажува истите зборови: „На убав начин вие ја укинувате Божјата заповед (укинувате две Божји заповеди од Божјиот закон - втората и четвртата) за да го запазите вашето предание.“

Господин Милин има решение за овој дуел меѓу Христа и фарисеите. Тој ќе каже: Христос ги осудил преданијата на Евреите затоа што тие биле обични човечки, а не свети, Божји преданија. - И има право кога вели така за еврејските преданија, а и за католичките што ги именува, кога вели:

„Римокатоличката теологија не го отфрла Светото Писмо. Но, точно е дека тие нивни специјалитети, што немаат основа во Светото Писмо, немаат основа ни во Светото предание. За папскиот примат, за папската непогрешливост, за индулгенциите, за „Филиокве“, за „конкомитанцијата“, врз што почива причестувањето под еден вид, за чистилиштето и останатите специјалности на римокатоличкиот катихизис, нема основи ниту во Светото Писмо, ниту во Светото предание.“⁹⁵

Но, кога за еврејското и за католичкото предание тврди дека е човечка творба, дали преданието на православието навистина е „свето предание“? Во никој случај! - му се противставува на Милина, да речеме, фарисејот Никодим. - Вие христијаните тврдите дека вашите преданија што сте ги добиле од вашите предци не се човечки, туку се „свети преданија“ и еднакви по важност со Библијата затоа што ви се оставени од Христа и од апостолите и се зачувани незапишани во Светото писмо, ами пренесени по устен пат и чувани во Црквата.⁹⁶

Но истото тоа го тврдиме и ние, Евреите. И нашите преданија што сме ги наследиле од нашите предци се свети преданија и еднакви по важност со Библијата затоа што ни се оставени лично од Бога и од Божјите пророци, незапишани во списите на Стариот завет, но предадени по устен пат и чувани во нашата Црква.

Така тврдат христијаните, така тврдат и Евреите за своите преданија. Меѓутоа, и на едните, и на другите, Христос им кажува: Вашите преданија настрана! И едните и другите се само човечка творба и човечки заповеди, историска категорија, надвор од Библијата, и изрекува тешки зборови над оние што веруваат и живеат не „како што кажува Писмото“, туку според своите преданија: „Овој народ... залудно ме почитува кога проповеда учења кои всушност се човечки заповеди. Вие ја оставате Божјата заповед, а се држите за човечките преданија. На убав начин ја укинувате Божјата заповед за да го запазите вашето предание.“

Зошто традицијата или преданието над Светото писмо?

Црквата дошла во жесток судир со Библијата која се дигнала против неа и силно ја осудувала затоа што нејзината изворна Божја наука ја заменила со црковна наука екстремно проникната со паганизмот на старите народи. За

да се ослободи од нејзината осуда и од осилката што ја боцкала нејзината совест за злосторствата што ѝ ги направила, Црквата Библијата ја ставила на црна листа како најопасна книга која ѝ се заканувала на нејзиниот опстанок и затоа со сета жестокост се устремила против неа да ја уништи. Со векови подигала силни и сурови забрани и прогони за да се ослободи од неа, но сите нејзини потфати биле напразни. Таа ги преживеала силните огнови во кои била фрлана, зашто Бог бдеел над неа и помогнал да ги преживее сите сцили и харибди и до нас и до нашите раце да стигне како вистинска, изворна Божја реч, во која имаме единствен вистински пат кој води во вечен живот. Сите други науки и патишта, надвор од неа, наместо во Божјето царство, водат во пропаст.

Уште еднаш да го приведеме текстот во кој се бара Библијата да се тргне на страна: „Треба да се вложат сите можни напори за да се оневозможи читањето на евангелието... Тоа е таа книга која, повеќе од која и да е друга книга, поттикнува против нас немири и буни пред кои ние целосно ќе се загубиме. И навистина, ако некој во целост ја студира и внимателно ја испитува, а потоа ја споредува со она како ние учиме и како постапуваме со текстовите од Библијата во нашите цркви, веднаш може да се забележи разлика и да се види нашата доктрина која во голема мера е спротивна на тие текстови. Ако тоа се сфати и се вкорени, ако се разгласи и прочуе кај народот, ќе има реакции и буни и ние ќе бидеме омаловажени и презрени. Затоа Библијата треба внимателно и целосно да се тргне од погледот на народот, зашто во спротивно можеме да поттикнуваме немири и буни.“⁹⁷

Но, увидувајќи дека со забрани и прогони не може да се ослободи од Библијата, која е „духовен меч“ „поостар од секој меч со две сечила“ (Ефесците 6,17; Евреите 4,12), Црквата, паралелно со неа во игра ја воведува и традицијата или преданието. Преданието не е ништо друго освен вешта камуфлажа и димна завеса со чија помош традиционалната Црква го замаглува, го прекрива и затскрива своето огромно мноштво од безбожни црковни учења кои директно му се противат на едноставното и славно библиско „Така кажува Господ!“

Да заклучиме: Преданието излегува од габаритите на Божјата реч што ги поставиле апостолите и пророците; излегува од рамките на неменливоста на библиската наука, скршнува од правецот на евангелието што го определил нашиот Спасител и не го следи неговиот пат, ги урива столбовите на изворното христијанство и не е засновано на темелот на Светото писмо, чијшто темелен камен е Исус Христос, и од таа причина тоа е неприфатливо, зашто е погубно за нашето спасение.

Ние прифаќаме предание кое не гиба во Десетте Божји заповеди и кое во целост е сообразено со пишаната Божја реч, што не е случај со споменатите преданија на Православната и Католичката црква кои претставуваат „друго евангелие“ (Галатите 1,6), човечко, и спротивно на библиското Христово евангелие. Го прифаќаме предупредувањето на апостол Павле: „Браќа, пазете некој да не ве заведе со филозофија и со празна измама според човечките преданија... а не според Христа“ (Колошаните 2,8).

Протестантскиот лозунг

Како што видовме, Римокатоличката и Православната црква се поставуваат над Светото писмо. Тие веруваат и учат дека Црквата има авторитет

да го толкува или да го ограничи толкувањето на Светото писмо, зашто, наводно, таа одлучила кои книги ќе влезат во канонот на Писмото, а кои не. Протестантите веруваат дека Црквата пасивно ги препознала и ги признала книгите кои меѓу христијаните веќе биле прифатени како канонски. Протестантите исто така веруваат и учат дека на Црквата треба да ѝ суди Светото писмо, односно, нејзе треба да ѝ се суди според Светото писмо, а не таа да му суди на Светото писмо. Затоа протестантскиот лозунг *Sola Skriptura* или „Само Писмото“, е неприкосновен. Од тој лозунг бликнала протестантската Реформација во 16 век која на светот му донела слобода на мислата и верата.

Sola Skriptura или само Писмото: Единствен непогрешен пат кој води во спасение е Светото писмо. Ништо друго не е сигурно. Ниту еден друг пат, надвор од Светото писмо, не води на небо, туку во ендек. Според тоа, настрана секое предание, настрана секој и сечиј, апсолутно секој и сечиј човечки авторитет, настрана сè што е надвор од Библијата.

Од протестантскиот лозунг *Sola Skriptura* произлегуваат три други неприкосновени спасоносни вистини:

1. *Sola Fide* (Сола Фиде) или прифаќање на спасението што ни го обезбеди Христос на крстот само со вера, за што поопширно ќе зборуваме подоцна.

2. *Sola Gratia* (Сола Грација) или спасение само и единствено со Божјата благодат преку вера, како што кажува Божјата реч: „Зашто по благодат сте спасени, преку вера, и тоа не е од вас самите - тоа е Божји дар! Не од делата, за да не се фали некој“ (Ефесците 2,8.9). За Божјата благодат и за улогата на нашите дела во нашето спасение - многу поопширно во книгава подоцна.

3. *Tota Skriptura* (Тота Скриптура) или цела Библија, интегрално, целосно - е библиска вистина која се темели на многубројни библиски текстови, од кои ќе наведеме само неколку, кои веќе беа приведувани и во претходните текстови: „Сето Писмо е од Бога дадено“ - значи „сето Писмо“; „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото“ - во целото Писмо; „Истражувајте ги Писмата“ - целосно (2. Тимотеј 3,16; Јован 7,38; 5,39)...

Да појасниме практично: Секој предмет или секоја библиска вистина што ја проучуваме во Библијата, треба да ја проучиме во светлината на целата Библија. Уште појасно: За секоја вистина што ја проучуваме императив е да ги собереме сите текстови од целата Библија кои зборуваат за таа вистина и од сите нив да извлечеме реален заеднички заклучок или вистинска заедничка порака за таа вистина. Не смееме да изоставиме ниту еден единствен стих кој на било која начин е поврзан со вистината што ја проучуваме. Во никој случај не смееме да вадиме одделни текстови (стихови) од тој заеднички контекст, истите да ги толкуваме независно од него и да ги присилиме да ја потврдат нашата однапред смислена и прифатена теологија или теологијата на црквата на која ѝ припаѓаме.

Традиционалната црква, Католичката и Православната, а и протестантските цркви, кои празнуваат недела (кои не се многу далеку од нив) прават катастрофална грешка зашто не го почитуваат споменатиот императив на *Tota Skriptura*, која вика и пека, моли и преколнува да не вадиме селективно нејзини стихови и да ги толкуваме независно од нејзиниот интегрален контекст. Но, повеќе од сигурно е дека споменатите цркви немаат уши да го

слушнат нејзиното пекање, и тоа е причината што нивната теологија е не само километри, туку светлосни години далеку од теологијата токму на *Tota Skriptura*.

Пример: Освен адвентистите на седмиот ден и Сведоците на Јехова, сите други споменати цркви, врз основа на мал број селектирани библиски текстови, истргани од интегралниот контекст на Библијата, развиле и прифатиле теологија за пекол, која влече корени од античките пагански теологии. Католичката црква, покрај пеколот, измислила и чистилиште, а Православната вовела учење за некакви воздушни митарства. Со таа своја чудовишна теологија сите спомената цркви Бога му го прикажуваат на човештвото на најсвиреп можен начин, како најголем диктатор, деспот и сурово чудовиште со вселенски димензии, за што опширно и исцрпно - во насловот „Библијата за смртта“.

За адвентистите и нивниот лозунг повеќе во насловот „Црквата или Библијата“, во поднасловот „Адвентистите и протестантскиот лозунг „Сола скриптура“, компромис не е можен.“

За христијанските празници и за христијанскиот политеизам

Веднаш да кажеме дека празниците се дел на христијанското предание и традиција, чиста историска категорија без библиска основа. Тие, барем на нашиве простори, потекнуваат од словенскиот паганизам, или пак се хибрид меѓу словенскиот и индоевропскиот паганизам, со суштински пагански пораки. Во свое време тие биле чисто словенски, пагански празници, од каде што комплетно ги презеле христијаните, ги покрстиле и ги внеле во своето христијанство, христијанизирајќи го паганското во нив.

„Новата религија (христијанството) не ги искоренила поранешните многубожечки верувања и обичаи; напротив, таа нив ги усвоила и ги похристијанизирала. Многу својства на христијанската религија претставуваат прилагодување на поранешните верувања и култови. Многубожечкиот политеизам нашол нов здив во почитувањето на светците. Чуварот и заштитникот на морнарите и бродарите, Посејдон-Нептун, го заменил Свети Никола како нивни светец-заштитник. Култот на божицата Артемида (Дијана) од Ефес во најголема мера дејствува како прототип на девицата Марија, којашто најпрво во тој град почнале да ја почитуваат како „мајка Божја“. Мислата за безгрешна богомајка не му била ниту малку туѓа на римскиот свет... На тој начин биле асимилирани и по изглед похристијанизирани месните, народните или обласните обичаи на претхристијанските народи.“⁹⁸

Приведуваме и неколку наводи од познатиот етнолог Веселин Чајкановиќ: „Како најважна карактеристика на старата религија на народите на нашиве простори треба да се спомене мошне големото значење што го има во неа култот на предците. Сите празници во годината, на чело со Бадник (бдеење, очекување Христос да се роди) и со домашниот и националниот празник (слава), се групираат околу тој култ; најголем дел од жртвите, случајни и периодични, им е наменет на предците. Без претерување може да се каже дека целата српска религија (се разбира, и македонската, н. з.) се темели на култот на предците.“⁹⁹

Со други зборови, „сите празници, обреди и верувања“¹⁰⁰ на православието, главно се врзани за предците, а не за Христа; претежно за преданието и традицијата, малку за Христовата наука; врзани се за историјата и проникнати се со историцизми, а не со изворното библиско христијанство - старото паганство е наметнато со христијанско руво. **За христијанскиот празник Божиќ:** „Во прв ред и првобитно Божиќ е празник

наменет за душите на предците. Но, покрај тоа, тој собрал и некои други празници кои ги ликвидирал и послужил како стожер за еден цел синкретизам во нашата религија.“

„Божик, онаков како што го слави нашиот народ денес - со бадник, со слама, со квачење, со жртвување на прасе и со многубројни други обичаи, е празник од нашата стара (словенска) вера.“ „Тој е наш стар домашен празник, но не е црковен.“

„Тој убав и мил Божик не е христијански празник, туку наш, старински, кој црквата го примила како свој и му дала свое објаснување.“

„Пред сè, Божик е празник од култот на нашите предци, на кои во тие денови им се давала можност да се нахранат и да се нагреат... Јасно е дека овде не станува збор за христијанскиот Бог кој ниту јава на коњ, ниту влегува в куќи низ таван, ниту пак учествува во вечерата што му се готви. Меѓутоа, сите тие се познати навикни на боговите на паганството...“

„Фактот што Божик патува на коњ низ земјата и го обиколува својот народ наполно одговара на навиките на старите национални богови кои постојано, или периодично, или пак однадеж и неочекувано го обиколуваат својот народ и кои се вечно на пат.“

„Божик првобитно и првенствено е бог на ‚оној свет‘, бог на ‚долниот (подземниот) свет‘ и бог на мртвите. Тоа е основна, негова првобитна функција... Дедо Божик е наметнат со кожув (кај нас коледарите се наметнати со кожув, н. заб.), а, како што знаеме од историјата на религијата, кожувот (наметката) е еден од најважните атрибути на божествата и на демоните на долниот свет - на Хадеса, Хермеса, Водана, Танатоса и др. Како бог на мртвите, Божик бил и најголем бог на нашиве простори, и тоа е сосем разбирливо кога се знае дека божествата на долниот свет радо станувале најголеми национални божества. И кога работите стојат така, тогаш сè е јасно: старинскиот празник на нашиве простори, кој му претходел на христијанскиот Божик и кој продолжил да живее и понатаму во народните обичаи и верувања, бил празник во слава на предците и во слава на богот на мртвите, кој едновременно бил и најголем национален бог.“¹⁰¹

По овој кошмар што го читавме, се прашуваме кој може денес да изврши сепарација и да го издери од овој празник, а и од другите празници, паганското од христијанското, и да каже: до овде е паганско, а наваму христијанско, или, до овде Божик е пагански, а наваму христијански? Иако е празник на предците, Божик има и соларен карактер.

„Кога станува збор за празниците на православието, на прво место мора да се споменат два празника: домашната слава и Бадник или Божик. Тоа се најпознати и најпопуларни празници во нашиот народен календар. Обата празника се наследени од старата религија, и дури со текот на времето црквата ги санкционирала и до извесен степен се христијанизирале. И едниот и другиот имаат еднаков висок углед.“

„Божик е мошне компликуван празник. Веројатно тој таков бил и во претхристијанското време, зашто, уште тогаш за него се врзувале неколку религиозни идеи. Кон сето тоа христијанската црква додала свои објаснувања, толкувања и симболи. Според тоа, нашиот денешен Божик се состои од христијански елементи, кои се малобројни и секундарни, и од стари, пагански елементи, кои се многубројни и битни. Од интерес е сега да се знае кои се тие старински елементи, и каков карактер имал стариот српски празник кој подоцна е заменет и потиснат со христијанскиот Божик.“

„Што се однесува до црковниот, званичниот Божик, тој не е постар од четвртиот век... Дури подоцна црквата се обидела да го утврди датумот на Христовото раѓање (за кој новозаветните списи не ни кажуваат ништо) и од него да направи празник. Одбран е 25 декември (кога денот почнува да расте и времето да се затоплува), секако, затоа што тој ден во римскиот календар бил одбележан како ден на ‚непобедливото сонце‘, и што тој временски период кај сите народи важел како раѓање на сонцето и како будење, почеток на новиот живот во природата. Дваесет и петти декември бил и роденден на

Митра (Митрас - бог на сонцето), чијашто религија многу наликувала на христијанската и му правела мошне сериозна конкуренција на младото христијанство; поради тоа црквата, во 4 век, кога добила очигледна надмоќ, за конечно да ги уништи сите траги на култот на Митра, го одбрала најголемиот ден на Митра за најголем свој празник. Тоа што на 25 декември ќе му се даде друго, христијанско толкување, навистина било единствен начин празникот на „непобедливото сонце“, кој сè уште, дури и меѓу христијаните, имал голема публика, наполно да заине во заборав.

Но црковниот Божиќ не се ограничил само на оваа единствена идеја. Со текот на времето, кај сите народи кои, непосредно или посредно, биле под влијание на римската култура, за христијанскиот Божиќ се врзани извесни обичаи од римската нова година. Покрај другото, според римската нова година, која Римјаните ја нарекувале *Calendae*, многу народи својот Божиќ, или извесни божиќни обичаи, ги нарекувале така - на пример нашите зборови коледе, коледар, коледарка, коледачка, коледарски, потекнуваат оттаму.“

„Кога народите на нашиве простори го примиле христијанството, и со него и сите празници за кои знаела Православната црква, почнале да го празнуваат и Божиќ. Тој црковен Божиќ дошол да замени неколку стари празници, што ги празнувал нашиот народ за време на зимските солстиции. Но тоа не била замена, туку компромис; старите празници продолжиле да живеат и понатаму, само црквата им дала ново име, ново толкување и неколку навистина безначајни подробности од христијанскиот култ. Ние не знаеме кои биле тие стари празници; но од божиќните обичаи, кои нашиот народ сè уште ги чува со полна почит, ние сме во состојба да извлечеме доста заклучоци од нивната содржина и цел.“¹⁰²

Што кажува Православната црква за потеклото на празникот Божиќ? Во своето дело „Тајните на празниците“, православниот протојереј, д-р Александар Шмеман открива дека датумот на раѓање на Исуса Христа никаде не е забележан. Но бидејќи во евангелието се спомнуваат пастири кои ноќе ги паселе своите стада, може да се заклучи дека тоа се случило во лето. Меѓутоа, се јавува прашање од каде и како се појавил христијанскиот датум на Христовото рождество - 25 декември? Потеклото на тој датум православниот протојереј го објаснува со влијанието на паганскиот култ на сонцето и со обидот на христијанската црква да ги преобрати паганите во христијанство така што ќе го усвои нивниот празник, а потоа на истиот ќе му даде христијанско значење. Александар Шмеман пишува:

„Наеднаш црквата била присилена да крене во масовна проповед за Христа како Спасител со цел и тие преостанати деведесет проценти од населението на Римското царство да ги преобрати во христијанството како нова вера. ... Главна метода со која се служела Црквата за да ги преобрати незнабошците во христијанство била методата ‚сублимација и преобразба‘ на паганските верувања: Црквата ‚пречистувала‘ некои пагански обичаи и ги исполнувала со христијанска смисла и содржина.

Паганите во декември го празнувале раѓањето на сонцето. И во истиот тој ден христијаните почнале да го празнуваат раѓањето на Исуса Христа како вистинско, духовно Сонце, односно, како ден на влегување на вистинска духовна светлина во овој свет. ... Како што може да се види, христијанството ја прифатило идејата за сонцето како извор на светлината и животот. Таа идеја, која била карактеристична речиси за сите пагани и предхристијански култури, христијанството ја преобрази во откровение на својата вера во Христа.“

За христијанскиот празник Велигден: И Велигден е голем христијански празник, посветен на Христовото воскресение. Ќе ѝ дозволиме на етнологијата да ни каже нешто и за него.

„Христијаните - припадниците на ориенталните цркви - во прославувањето на Велигден внеле и неколку многубожечки обичаи од култот на Адониса. Адонис, или кај Вавилонците Тамуз, бил божество на вегетацијата, љубимец на Афродита. Тој загинал во својата рана младост. За време на празникот, посветен на Адониса, кој се славел многу раскошно кон крајот на летото, на одар бил поставуван кипот на Адониса, пренатрупан со цвеќе, и тука жените го оплакувале со неконтролиран излив на жалост. Обичаите од овој Адонисов празник влегле во источните цркви и во велигденскиот церемонијал.“

„Централно место во обичаите поврзани со празникот Велигден, секако, е обичајот бојадисување и кршење на јајца. Обичајот бојадисување на јајца е познат и кај другите христијански народи во Европа, и очигледно е дека тој е мошне стар.“

„Во религијата и во митологијата јајцето има големо значење. Особено тоа често се споменува во митовите за создавањето на светот... Јајцето се сметало за извор на животот и затоа имало голема улога во култот на мртвите - им се дава ним, лично, на гробот, или симболички, 'за нивна душа', јадење и пиене. Лесно е да се разбере дека жртвата во јајца особено им е драга на мртвите, зашто јајцето го содржи она што им е најпотребно на мртвите - содржи живот. Оттаму големото значење на јајцето во мртвечкиот култ... И нашиот народ давал и дава јајца како жртва на своите покојници. Раширен е обичајот да се носат јајца на гробовите и да се делат за душа... Значи, обичајот жртвување јајца кај нас е пренесен на Велигден од култот на предците.“

„Зошто јајцата се бојадисуваат со црвена боја? Веднаш да кажеме дека и црвената боја нè води кон култот на предците... Црвената боја радо се употребувала во мртвечкиот култ... Црвената боја е бојата на крвта, а крвта е животот или душата. Од таа причина крвта им се дава на мртвите како жртва... Но крвта е скап сок, па примитивниот човек рано се погрижил за неа да најде замена. Што може да ја замени крвта? Може да ја замени течност со иста боја, на пример, виното, и оттаму обичајот гробот да се прелива со вино, наместо да се прелива со крв, како што е правено тоа порано. Но крвта може да се замени и со црвена боја, па оттаму раширениот обичај во преисториска Европа човечките скелети, по извесно време, кога би биле повторно закопувани, да се мачкаат со крв. Значи, црвената боја на јајцата е симбол на крвта. Навистина нашиот народ јајцата ги бојадисувал со црвена боја уште порано, во култот на предците, па потоа тој обичај го пренел и на Велигден.“⁴¹⁰³

Заклучок: И обичаите на овој голем христијански празник, Велигден, се испилеле некаде во претхристијанскиот паганизам и немаат никакво библиско потекло, ниту каква и да е врска со Библијата. Тие се автохтоно чедо на преданието, чиста историска, небиблиска категорија. Во најдобар случај, Велигден, онака како што се прифаќа и се слави денес, е хибрид меѓу стариот паганизам и христијанството.

За задушниците: „Божикните празници во нашата стара религија биле денови посветени на мртвите, задушници. Зимската сезона, кога беснеат непогоди и кога ноќите се долги, според религиските сфаќања на нашите предци, е тешка и критична. Тогаш мртвите се активни. Во тие денови Одиновата 'дива војска', 'караконцолите (страшилата), вештерките, сеништата, и секоја нечестива сила', имаат свои оргии. Таа сезона особено јасно е обележана во германската и словенската религија... Тој е наречен фатален период, полн со религиски страв и со секакви магични претпазливи мерки. Во тоа време селаните, кога излегуваат од дома, 'ставаат во појасот корка леб или сол, главица кромид или нешто друго, како претпазлива мерка од секоја нечестива сила'. Во тие денови, кога мртвите се многу силни, и кога се наоѓаат во наша близина, навистина е најзгодно и најопортуно да им се даваат задушни гозби... Според тоа, божиќните празни-

ци ги носат сите белези на задушниците кога се дели храна за покој на душите на умрените и се оди на гробишта, па и таму се дели за покој на умрените.“

„Бадник е ден на душите на покојниците, задушници и, без сомнение, ние можеме да го идентификуваме со римските задушници, кои се прославувале речиси во истиот ден (23 декември). Само по себе се разбира дека нашиот празник не е продолжение на римскиот, туку и едниот и другиот се независни остатоци од најстарото индоевропско минато.“

„Од ова што го кажавме произлегува дека Бадник е многу сличен на домашната слава. И едниот и другиот ден се посветени на мртвите; и во едниот и во другиот ден на мртвите им се принесуваат жртви. Разликата е само во тоа што славата е домашен празник, домашна задушница, а Бадник е општ празник... За време на домашната слава им се принесуваат жртви на предците, а на Бадник на мртвите воопшто; оттаму постои пропис за време на домашната слава да се споменуваат, да се повикуваат на гозба сите предци по име, додека тоа не е случај со празникот Бадник... Фактот дека обата празника му припаѓаат на култот на мртвите сведочи за нивната голема старост, зашто култот на мртвите, особено приватниот култ, е една од најстарите институции што ја познава историјата на религијата. Според тоа, и Бадник, ако е празник на мртвите, не ни дошол заедно со христијанството, туку тој е празник од нашата стара религија.“¹⁰⁴ Не Христовата, ами старата религија; не Библијата, ами преданието, традицијата, паганизмот, историјата...

За постовите: „Во што е суштината на постот? Кај нашиот народ нормалниот, ритуален пост се состои од забрана да се јаде животинско месо и животински продукти воопшто. Надвор од тоа, по правило, може да се јаде сè што се сака и колку што се сака. Тој пропис важи и за црковните и за старите народни постови.

„Очигледно е дека постот кај нашиот народ првобитно - во паганизмот - немал етичка подлога, туку чисто религиска. Од религиски причини месото во некои денови било забрането... Забраната да се јаде месо за време на божиќната и велигденската сезона спаѓа во времето коешто е исполнето со празници на предците, па очигледно е дека таа е остаток од претхристијанскиот култ. Поради тоа, јасно е дека постот, кој се состои од забрана да се јаде животинско месо, е составен дел на мртвечкиот култ и на култот на предците воопшто.“

„Во деновите кога постиме забрането е да се јаде месо од причина што во тоа време душите имаат слобода на движење и тогаш по правило тие се инкарнираат во животни и ние, јадејќи месо, доаѓаме во непосреден допир со некоја душа, евентуално ја внесуваме во себе, со што култно се клаѓаме и правиме грев.“¹⁰⁵

Интересно, душите на покојниците се инкарнираат во животни и поради тоа ние кога постиме не јадеме месо! Ова повеќе наликува на нешто будистичко, отколку на христијанско и библиско.

За крстот, за крсната слава, за славата, за крсното име или за светецот: „Како нашиот старински празник, кој му претходел на Божиќ, што бил празник и на врховниот бог и на сите предци, така и крсната слава првобитно била спомен на предците, празник на митскиот предок и на сите предци и едновремено празник на најголемиот национален бог.“

„Изразите - крсна слава, слава, крсно име и светец - треба да ги сфатиме такви какви што се; тие, очигледно, можат да значат само ‚слава‘, односно, жртвен обред и гозба наменети на крстот; колачот и свеќата исто така му припаѓаат на крстот. Се прашуваме на кој крст. Имаме само еден одговор: славата е чисто домашен празник,

домашна мистерија, и бидејќи, како таква, му е наменета на некое божество, не може ништо друго да дојде во обѕир освен оној прост, дрвен крст, кој, како најголема светиња, се наоѓа на ѕидот во секоја куќа на нашиве простори. Ете, на тој крст, кој е постар и од самата славска икона.“

„Интересно е да се знае всушност што е тој крст и кого го претставува. Веднаш можеме да кажеме дека крстот првобитно не бил христијански симбол. Најмалку би смеел да се идентификува со круцификсот (со Христовото распнување), чијшто култ на православието на нашиве простори му е непознат. Тој домашен крст, по своето потекло е претхристијанска култна слика, старински идол на нашиве простори... Тој како култ се почитува наполно според паганските прописи - се закитува, се облекува итн. За нас е важно дека тој во далечното минато навистина бил идол со облик на крст. Освен тоа, домашниот крст се капе, онака како Египќаните секој ден што ги капеле статуите на своите богови, а Грците и Германците за време на празниците посветени на тие божества.“

„Тоа што крстот се капе во одреден празник (се фрла во вода на празникот Водици) е доказ дека капењето навистина е ритуално; освен тоа, доказ е дека овде не е во прашање некаков симбол, туку навистина божествен нумен, домашен идол од нашата стара вера. Што денес тој крст се смета за христијански симбол, тоа е сосем природен развој на работите.“

„Домашниот крст на нашиве простори, во чијашто чест за време на неговиот празник се приредува гозба, слава, навистина првобитно е старинска, претхристијанска култна слика. Прашање е само кого тој го претставува, и кое божество може да дојде во обѕир - тоа е или домашниот заштитник, односно митскиот предок, значи локалниот херој или, никој друг освен самиот најголем национален бог.“

„Но доволно е да се нагласи дека домашниот крст првобитно бил култна слика од старата вера, и дека крсната слава првобитно му била наменета на старото божество претставено со тој крст. Со покрстувањето на луѓето на нашиве простори, старото божество е заменето со овој или со оној светител - а тоа редовно се случувало и во други пригоди кога требало да се елиминира старото божество. При тоа секоја локална или крвна заедница би добивала свој светец-заштитник... Познато е дека свети Сава старите божества ги заменува со христијански... Крсната слава се слави еднаш годишно во одреден ден.“¹⁰⁶

Значи, и домашниот крст во православните семејства и домашниот празник, наречен „Крсна слава“, се поврзани со предците и нивните богови, а не со Христа и со Христовиот крст. Тоа е нешто што произлегува од преданијата, од традицијата, од историјата и од паганизмот, а не од Библијата.

И сите други празници на христијанството, за кои нема потреба опширно да зборуваме, се паганска и историска категорија. Тоа се празници, денови кои, благодарение на своите светци, станале свети, наспроти фактот што Господ посветил само еден ден - саботниот ден!

Литература:

1. Catholic Doctrine as defined by the Council of Trent, by Nampon
2. Joesph Faa di Bruno, *Catholic Belief*, str. 33.
3. More Answers to your Questions: Bonaventure Hinwood
4. Православна веронаука, Глас Цркве, Ваљево 1990. год. стр. 23-24
5. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, (3) Свето писмо или Свето предање, Светосавље
6. У шта верују православни хришќани, Светило, Мала православна библиотека, стр. 2

7. Епископ Николај, Вера Светих, Шабац 1988. г. стр. 21-22
8. Сергиј Булгаков, Православље, 1991. год. стр. 83.
9. Иван Николин, Православна апологетите, 1934. год. стр. 160.
10. Жељко Поробија, „Продор мистицизма и паганске филозофије у Кршќанску црву“. Издаје: Кршќанска адвентистичка црква у СФРЈ, Београд, Божидара Ашије 4, 1991.
11. Житија светих за 25. децембар, стр. 722.
12. Православна веронаука, Глас Цркве, Валјево 1990. год. стр. 23-24
13. Доситеј Обрадовиќ, Избрани списи, 1989. год., стр. 94.
14. Сергиј Булгаков, православље, 1991. год. стр. 69.
15. Tolstoj, Jevandjelje, izdavač: “Metaphysica”, Beograd, 2004. god.; str. 18-19
16. Доситеј Обрадовиќ, Избрани списи, стр. 92-93
17. Правило 27., О Светом Духу, Гл. 27; Свети Филарет Московски, Основе православне вере (Катихизис), О светом предању и Светом писму
18. Овој слоган е објаснет во поднасловот „Вистината за православните вселенски собори“
19. Изјава од православни теолози преземена од православниот форум „Вистината ќе ве ослободи“
20. Дух и живот Источне цркве, стр. 25.
21. Жељко Поробија, „Продор мистицизма и паганске филозофије у Кршќанску црву“. Издаје: Кршќанска адвентистичка црква у СФРЈ, Београд, Божидара Ашије 4, 1991.
22. Податоците за овој поднаслов се преземени од Ивица Стаменковиќ „Православље обасјано еванѓелем, треќе исправљено и допуњено издање, Београд, 2012, наслов: Васељенски сабори“, стр. 521-609
23. Митрополит Антоније Храповицки, Изабрана Дела и Чланци, Оглед Хришќанског Катихизиса
24. Изјава од православни теолози преземена од православниот форум „Вистината ќе ве ослободи“
25. Исто
26. Исто
27. Седам стубова премудрости, текст архиепископа Аверкија: „Значај Васељенских Сабора“, стр. 169.
28. Свети Филарет Московски, „Основе православне вере) (Катихизис), „О Светом предању и Светом писму“
29. Митрополит Антоније Храповицки, Изабрана Дела и Чланци, Оглед Хришќанског Катихизиса
30. Изјава од православни теолози преземена од православниот форум „Вистината ќе ве ослободи“
31. Општа црквена историја, том 1, стр. 586.
32. Православна догматика III, стр. 105.
33. С. Булгаков, Икона и иконопоштовање, стр. 12.
34. С. Булгаков, Икона и иконопоштовање, стр. 16.
35. Општа црквена историја, том први, стр. 767.
36. Седам стубова премудрости, стр. 161.
37. Седам стубова премудрости, стр. 77-78; Радомир В. Поповиќ, Васељенски сабори, стр. 87-88
38. Историјски пут Православља, стр. 168.169.
40. Цитираното дело од Ивица Стаменковиќ, стр. 586.587.
41. Woadbent, Једна повијест Цркве, стр. 43-45; Цитираното дело од Ивица Стаменковиќ, стр. 774.

42. За богомилите опширно пишуваме во насловот „Историјата на традиц. христијанска Црква...“, во поднасловот „И историјата на Источната црква не е розова“
43. Јевсеви Поповиќ, Општа црквена историја, том први, стр. 762.
44. Broadbent, Једна повијест Цркве, стр. 54; Цитираното дело од Ивица Стаменковиќ, стр. 776.
45. Mark Finley, The Almost Forgotten Day (AFD), p. 86; Цитатот е преземен од Pavle Borovic, „U Miru Edema“, str. 168, во издание на „Preporod“, Beograd, 2010.
46. Изјавите на Јован Златоуст и на Свети Августин се преземени од предавање на проф. Антиќ Радиша на интернет
47. Свето предање у учењу светих апостола и оца Цркве; У шта верују православни хришќани, Светило, Мала православна библиотека, стр. 2.
48. Епископ Николај, Вера Светих, Шабац 1988. г. стр. 21-22
49. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, Свето писмо или Свето предање, Светосавље
50. Катихизис Источне Православне Цркве о Светом Писму и Светом Предању
51. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, Свето писмо или Свето предање, Светосавље)
52. Лазар Милин, Црквата и сектите, стр. 169, 1999
53. Катихизис Источне Православне Цркве о Светом Писму и Светом Предању
54. Епископ Николај, Вера Светих, Шабац 1988. г. стр. 21-22
55. Катихизис Источне Православне Цркве о Светом Писму и Светом Предању, Свето-савље
56. Исто
57. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, Свето писмо или Свето предање, Светосавље
58. Свето предање у учењу светих апостола и оца Цркве; У шта верују православни хришќани, Светило, Мала православна библиотека, стр. 2
59. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, Свето писмо или Свето предање, Светосавље
60. Митрополит Антоније Храповицки, Изабрана Дела и Чланци, Оглед Хришќанског Катихизиса
61. Изјава од православни теолози преземена од православниот форум „Вистината ќе ве ослободи“
62. Повеќе за оваа тема во „Свето писмо и традиција Православне цркве“, Ивица Стаменковиќ, Београд 2012, стр. 22-27
63. Библија без Бога, Хришќанство без Цркве, Новопротестантизам данас и овде, с. 45-47
64. Веронаука у куќи, стр. 25.
65. Дух и живот Источне цркве, стр. 25.
66. Повеќе за оваа тема во „Свето писмо и традиција Православне цркве“, Ивица Стаменковиќ, Београд 2012, стр. 11-21
67. Библија без Бога, Хришќанство без Цркве, Новопротестантизам данас и овде, с. 45-47
68. Веронаука у куќи, стр. 42.
69. Књига правила, Зборник канона Православне цркве; Шибеник 2003. год. стр. 17
70. Eugen Weber, Talmud, str. 10.
71. Eugen Weber, Talmud, str. 123,133
72. Arie Kaplan, Šabat - Dan Večnosti, str. 94.95.
73. Светосавље, Autor: John Whiteford, Само Свето писмо (Sola Scriptura), Закључак
74. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, (3) Свето писмо или Свето предање, Светосавље
75. Катихизис Источне Православне Цркве о Светом Писму и Светом Предању
76. Најбољи васпитач, стр. 125.
77. Снага и моќ вере, стр. 26-27
78. Ивица Стаменковиќ „Православље обасјано еванѓељем, треќе исправљено и допуњено издање, Београд, 2012, стр. 416-417

79. Norman Foster: Hodočasnici, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1986, str. 63.
80. Aron Gurevič, Problemi narodne kulture u srednjem veku, Grafos, Beograd 1987, p. 73.
81. K. Deschner: op. cit. p. 170.
82. Zvonimir Kostić Palanski, „Pade, pade Vavilon“ - Punta Niš, 2001., str. 73.
83. Ralph Woodrow, str. 61.
84. Stivr Ransimen, Vizantijska civilizacija, Minerva, Subotica-Beograd 1964, pp. 214,215
85. Јевсевије Поповиќ, Општа црквена историја, том први, стр. 654-655
86. Woodrow, стр. 57.
87. Woodrow, стр. 59.
88. Ивица Стаменковиќ „Православље обасјано еванђељем, треће исправљено и допуњено издање, Београд, 2012, стр. 410.
89. S. Ransimen, op. cit., p. 216.
90. Šarl Dil, op. cit., p. 332.
- 91 Исто стр. 229.
92. S. Ransimen, op. cit., p. 217,218.
93. Henri Pirenne, op. cit., p. 25.
94. Веселин Илиќ, Религија и култура, Просвета, Ниш 1995. год., стр. 170-171
95. Црквата и сектите, издание на МПЦ, Скопје 1999, стр. 172.
96. Исто, стр. 169.
97. Текстот на Комисијата упатен до папата под наслов “*Avissi sopra i mezzi piu oportuni per sostenere la Chiesa romana*” е напишан на 20 октомври 1533 г. во Болоња, и се наоѓа во Националната библиотека во Париз под сигнатура: Folio B, N. 1088, vol. II, pp. 641-650. Petar S. Leposavi, *Inkvizicije*, str. 54.
98. Trevor Ling, Istorija religije Istoka i Zapada, SKZ, Beograd 1990, pp. 224,225
99. „О врховном богу у старој српској религији“, Београд 1994, стр. 334.
100. Исто, стр. 334.
101. Веселин Чајкановиќ, Студије из српске религије и фолклора, Књига друга, 1925-1942, Београд 1994, стр. 479-483
102. Веселин Чајкановиќ, Студије из српске религије и фолклора, 1910-1924, Књига прва, Београд 1994, стр. 120-122
103. Веселин Чајкановиќ, Студије из српске религије и фолклора, Књига друга, 1925-1942, Београд 1994, стр. 142-147
104. Веселин Чајкановиќ, Студије из српске религије и фолклора, 1910-1924, Београд 1999, стр. 240-246,132,133
105. Веселин Чајкановиќ, Студије из српске религије и фолклора, Књига друга, 1925-1942, Београд 1994, стр. 205,206,309
106. Исто, стр. 474-476

ЗА ХРИСТИЈАНСКОТО МОНАШТВО И ЗА ПОДВИЖНИШТВОТО ВО ТРАДИЦИОНАЛНАТА ХРИСТИЈАНСКА ЦРКВА

За христијанското монаштво

„Христијанското монаштво е зачнато во 3 век на египетска почва. Значењето на овој факт станува очигледно дури кога, заедно со него, ќе се разгледаат и други две вистини. Прва вистина: Монашкиот начин на живеење, што подразбира повлекување од светот во живот на испосништво во рамките на испосничката заедница, е спротивен на духот, на начелата и развојот на раното христијанство... Втора вистина: во Египет имало многу испоснички заедници одамна пред христијаните да почнат да се повлекуваат во египетската пустина за да живеат во неа испоснички живот. Со други зборови, монаштвото во Египет од почеток било нехристијанска религиска појава.

Во текот на првите три столетија од своето настанување, христијанската религија, се чини, била немонашка, како што тврди Тертулијан... Од египетската пустина оваа пракса се проширила на другите делови од христијанскиот свет во 4 век, а до крајот на тој век монашкиот живот станал карактеристично обележје од најдалечната источна, до најдалечната западна и северна точка на Римското царство, вклучувајќи ја Британија“¹

Монаштвото привлечно и голем број девојки и вдовици кои организирале женски манастири каде што живееле како калуѓерки.

Лутер бил калуѓер во манастир, каде што нашол Библија врзана за манастирскиот сид и често одел таму да ја чита. Библијата го просветлила и му помогнала да сфати дека Бог не бара од нас да станеме калуѓери за да постигнеме поголема светост и близина до Бога. За својот живот во манастирот, тој подоцна ќе напише:

„Јас навистина бев побожен калуѓер. Сите правила на мојот ред ги исполнував со таква строгост, што можам да кажам дека, ако некогаш некој калуѓер би можел да го добие небото со своите калуѓерски дела, тогаш сигурно на тоа би имал право јас...“

„Штирканиот“ плашт на праведност, со кој се наметнуваат луѓето, не е знак за постигната светост, ниту пак светоста е оддалечување од реалностите и од уживањата во животот. Тоа е изопачена замисла за светоста која премногу долго ја застапуваат мрачните испиени „светци“. Отфрлајќи ја добрата храна и здравата смеа, тие религијата ја направиле неприфатлива за остатокот од светот. Мрачните светци придонеле луѓето да почнат да се сомневаат и во Божјите закони. Абрахам Хешел кажува дека тајната на побожниот живот се крие во соединувањето на „светоста со човечкото“. Секој

вистински побожен човек е пријатен другар кој ужива во реалностите на животот, но едновременно одбива да прави компромиси.

За подвижничството во традиционалната Црква

Не е можно да се проценат севкупните негативни и страшни последици што произлегле од дуализмот на телото и душата. Од поделбата на човекот на смртно тело и бесмртна душа се изродиле секакви лажни дихотомии во човековиот живот. Таа погрешна теологија за разлика меѓу телото и душата овозможила поделба на животот на два дела: *viva activa i viva contemplativa* или, со други зборови, поделба на световен и духовен живот.

Бог не бара од нас трајно да се повлечеме од активниот живот (*viva activa*) на општеството на осамени места, да се затвориме меѓу ѕидови на манастири, во планини, во пештери и пустини, далеку од очите на јавноста, и животот трајно да го поминуваме во размислување, во мисловно посматрање на светот и животот, мисловно да се нурнеме во себе и цел живот со силата на нашата мисловност да се бориме, да ги победуваме и да се чистиме од нашите гревови во нас, и со силата на нашата мисловност да постигнеме совршенство, што не е можно. За победа и за чистење на нашите гревови не е потребен таков живот, живот наречен *viva contemplativa*. Гревот го победуваме и од него се чистиме во секојдневниот обичен активен живот со Божја помош и со силата на Светоиот Дух.

Бог не бара од нас да живееме како пустиници, како испосници и аскети за да постигнеме поголема светост и да бидеме поблизу до Бога. Светост пред Бога и христијанска големина ние постигнуваме како обични луѓе низ обичниот семеен и општествен живот, низ постојана заедница со Бога со молитва и со проучување на Божјата реч.

„Во срцето свое ја затворив Речта твоја за да не ти грешам“ (Псалм 119,11). Не во пештери на планина, не затворени во манастир за да не грешиме. Речта Божја во нашето срце ни помага да не грешиме. „Секој што греша, од ѓаволот е, зашто ѓаволот греша од почеток. Затоа се јави Божјиот Син, за да ги разурне делата на ѓаволот. Секој што е роден од Бога не греша, зашто неговото семе (речта Божја) е во него, и не може да греша, бидејќи е роден од Бога“ (1. Јованово 3,8-9). Тоа е библиски и Божји начин да не грешиме и од грешни да станеме посветени мажи и жени, девојки и младичи. Сè друго е магла и повеќе од ништо и сите други патишта да се постигне светост и некаква големина пред Бога се човечка суета.

Но, отсекогаш пошироката публика жеднеела Бога да го искуси и да го доживее директно, не низ Речта Божја, не низ Светото писмо, при што тоа се отфрла како единствен извор на теологијата и изворната вистина. Црквите на верниците им даваат можност по споредни патишта да дојдат кај Бога и лично да го доживеат надвор од Библијата. Но со тоа тие му даваат одврзани раце на сатаната да ги пресретне на споредните патишта и тој да им се понуди и да им се наметне како бог, и всушност тие него го доживуваат како бог.

Одејќи по споредни патишта, верниците на христијанските цркви доживуваат свои подвизи, свои вознеси. Во будизмот верниците низ медитација доживуваат лични подвизи така што се нурнуваат во себеси и во себе го бараат и наводно на тој начин го откриваат Бога. Верниците во некои

протестантски цркви, под дејство на музички и светлосни ефекти, како и од неприродните гестикулации, говори и глума на нивните проповедници, пресметани така за да ги возбудат нивните чувства, занесени и опиени од таа вештачки создадена атмосфера, запаѓаат во еуфорија од чувство дека Бога го доживуваат во себе - се тетерават, паѓаат во транс и својот вознес го искажуваат на неприроден начин. Сето тоа се одвива надвор од Божјата реч.

И монаштвото на традиционалната Црква како монаштво и неговите подвизи што ги доживува на разни подрачја од монашкиот живот, се надвор од Библијата. Како што видовме, „христијанското монаштво е зачнато во 3 век на египетска почва... Монаштвото во Египет од почеток било нехристијанска религиска појава... Во текот на првите три столетија од своето настанување, христијанската религија, се чини, била немонашка, како што тврди Тертулијан.“

Според тоа, ако монаштвото на традиционалната Црква е зачнато не на библиска, туку на паганска почва, тоа се хранело со паганска храна и се развило и израснало како паганска билка. За жал, христијанството го презело паганското монаштво и, како и сè друго, и него го христијанизирило, го хибридририло. Но, апостолската црква и првите христијани, и Библијата како Божја реч, не познаваат таков тип монаштво. Значи, во вистинската Божја црква нема место за монаштво. Традиционалната Црква попусто се обидува оваа паганска билка да ја пресади во Библијата, бидејќи библиската почва не прифаќа билка која е зачната и хранета на паганска почва.

Најголемо искушение за христијанскиот свет, и за светот воопшто, се Христовите зборови: „Јас сум пат, вистина и живот; никој не може да дојде кај Отецот, освен преку мене“ (Јован 14,6). Монаштвото не го следи овој Христов пат. Всушност, традиционалната Црква како црква, заедно со своето монаштво, не го следат овој Христов пат, односно, не одат по вистинскиот библиски Божји пат. Тие одат по свои, црковни патишта, надвор од Библијата.

Но, да не забораваме, секоја комуникација со Бога, и секое директно доживување на Бога надвор од рамките на Библијата, надвор од Божјиот пат, е комуникација со духовите на пакоста!

Секоја почит кон монаштвото, кон калуѓерите и калуѓерките и кон сите други подвижници, кои својот живот го посветиле на тој вид служба на Бога, кои решиле на тој, за нив повозвишен начин да го доживуваат Бога. Но, покрај нашата почит кон нив, наша обврска е и да бидеме искрени кон вистината!

Сите библиски „аскети“ - Мојсеј во Синајската Пустина, Јован Крстителот и Павле во Арапската Пустина, и Исус во пустината - таму, во пустината, добивале откровенија од Бога за нивната претстојна задача што ја поставил Бог пред нив и духовно се подготвувале за својата служба што требало да ја извршуваат, и сите се вратиле назад, во средината од каде што заминале, за да ги поделат придобивките што ги стекнале во таа посебна заедница помината насамо со Бога во пустината, тие придобивки да ги стават во служба на своите ближни.

Постапувајќи така, тие извршиле најголеми можни подвизи за Бога. Големината на нивните подвизи произлегува од големината на нивната служба што ја извршиле за Бога и за народот. Тие не живееле во изолација и изолирано од народот, туку во средината на народот и среде народот. Не останале цел живот духовно и материјално одвоени од светот за да живеат ос-

амено во пустина, како аскети и пустиници, за да постигнуваат и да нижат некакви посебни, непродуктивни подвизи, недостапни, недостижни, бесполезни, нереални, неупотребливи и неприфатливи за нивните ближни.

Сите Божји библиски великани, кои извршиле силни подвизи во својата верна и предана служба за Бога и за Божјиот народ, но и општо за светот, оделе по вистинскиот Божји пат. Павле набројува некои од нив: Авел, Енох, Ное, Аврам, Сара, Исак, Јаков, Јосиф, Јохаведа, Мојсеј, блудницата Рава, Геден, Варак, Самсон, Јефтај, Давид, Самоил, но и илјадници други верни и предани на Бога мажи и жени чиешто имиња не се запишани во Библијата, а се запишани во небесните книги. Читајте и запознајте се со нивните вистински подвизи во Посланието до Евреите во 11. глава.

Како постигнале овие Божји великани толку големи и силни подвизи за да се запишат како пример на светите страници на Божјата реч, како вистински пример, или како вистински, реални подвизи што можеме да ги следиме? Еве како! Тие „доживеаја подбиви и удари, а покрај тоа и окови и зандани; беа каменувани, со пила сечени надве; искушувани, умираа од меч, талкаа во овчи и козји кожи; во немаштија, во неволји и мачени - оние за кои светот не беше достоин - талкаа по пустини, по гори, по пештери и по јами вземат“ - пред извлечениот меч на прогонувачите (Евреите 11,36-38).

Тоа се вистински библиски Божји подвизи што ги постигнувале Божјите слуги во својата активна служба за Бога и во најтешки околности во кои биле присилени да „талкаат во овчи и козји кожи; во немаштија, во неволји и мачени, да талкаат по пустини, по гори, по пештери и по јами вземат.“ Зад тие подвизи стои Бог, зашто нив ги постигнале неговите слуги кои оделе по неговиот пат, кои верувале и живееле така како што кажува неговата Реч, не поинаку.

Меѓутоа, подвизите на монасите/монахињите или подвизите на монаштвото во целост, се различни од библиските подвизи. За разлика од Божјите слуги што ги опишавме, монасите, монахињите и сите други подвижници (луѓе кои прават подвизи), можат да бидат повикани од друг дух, но сигурно не од Бога, да „талкаат во овчи и козји кожи; во немаштија, во неволји и мачени, да талкаат по пустини, по гори, по пештери и по јами вземат“. Според тоа, нивните подвизи се различни од подвизите на Божјите слуги во Библијата и се неприфатливи за Бога.

Понесени од еуфоријата што ја создале кај нив подвизите на Божјите слуги во Библијата, или од нешто друго, тие сами и во свои опинци одлучуваат да појдат по „тој пат“ за да доживеат исти или слични подвизи, сами ги реконструираат и ги пресоздаваат оригиналните околности и услови и патиштата по кои оделе Божјите слуги, за да им дадат на своите подвизи библиски легитимитет. Но сето тоа е само вештачка творба, замислена и измислена имитација, копија и сенка која ниту малку не наликува на својот библиски оригинал, нешто што е сосила направено, што е штимувано, штелувано, неуспешно реконструирано, вештачко, надвор од Библијата и библиското, без Божји повик, без Божје одобрение, без библиска и Божја сила.

Главна девиза на монаштвото: Колку поголема изолација од средината, од светот и световното, во манастир, колку подлабоко во пустина, во шума, подлабоко во самотија и тишина, колку потешок пост и потешка аскеза - толку поголема светост и поблизу до Бога. - Така мисли и така постапува монаштвото!

Но, аскезата, пустините, манастирите, и општо монаштвото и неговите активности, што треба на верниците да им послужат како пример, се прифатливи само за монаштвото и за никој друг.

Една калуѓерка или еден калуѓер, затворени во манастир, во пустина или на друго осамено место, поминувајќи го времето и животот во смирение, во долги исцрпувачки пости, во ноќни бденија и молитви, во осаменички живот обременет со непотребен тежок режим на живеење, не можат да бидат прифатлив и употреблив пример за една девојка и млада жена, за еден младич или млад човек, кои живеат во сосем друга средина, опкружени со друг вид искушенија со кои се соочуваат во секојдневниот реален живот, обременет со товар на многубројни обврски, активности и задачи што треба да ги извршуваат. Вистинска калуѓерка и вистински калуѓер, кои заслужуваат пофалба и почит, е девојка или млада жена, младич или млад човек (се разбира, и постарите), кои среде жестоките искушенија и виулици со кои се опкружени во својата средина каде што работат и живеат, со Божја помош и под Божје знаме, остануваат простум пред нивните налети, не поткликнуваат и не паѓаат во неморал, во наркоманија, ниту во некоја од другите многубројни настраности и девијации со кои е преполн светот и друштвото во кое живеат и во кое мора да живеат. Стегите на нивниот живот се многу различни од стегите на животот на една калуѓерка и на еден калуѓер. Таа девојка е вистинска калуѓерка. Тој младич е вистински калуѓер.

Мајка му на Мојсеја, Јохаведа, Мајка му на Самоил, Ана, мајка му на Јована Крстителот, Елисавета и другите жени во Библијата со библиска големина, се вистински светители, вистински светици и калуѓерки, кои не отишле во манастир ниту во пустина, туку одговорно го прифатиле животот со сите негови тешкотии на сите подрачја; стапиле во брак, биле верни и предани сопруги, воделе домаќинство, изродиле деца и ги одгледале во екстремно тешки услови не за светот, туку за Бога. Тие на светот му ги подариле најголемите луѓе - Мојсеја, Самоила, Јована Крстителот... Да повториме - тоа се вистински калуѓерки и нивните подвизи се вистински подвизи што заслужуваат пофалба и секоја почит.

Светителите се повлекувале во манастири, високо во карпи, за да бидат подалеку од секојдневниот живот и поблузу до Бога, и во пустини, и оттаму ни праќаат житија за своите подвизи. Но тие подвизи немаат таква сила која ќе нè инспирира и поттикне и нас да ги следиме, бидејќи нашите и нивните патишта се разминуваат. Вистински житија со капацитет, ефикасни, реални и прифатливи, ни напишале и ни пишуваат, како што нагласивме, Јохаведа, Ана, Елисавета, Марија Магдалена, и секоја друга чесна девојка и младич кои среде расипаниот свет стојат простум, со карактер.

Тоа што го кажуваме за една девојка и млада жена, важи и за еден младич и млад човек кој не заминува во манастир или во пустина за да се подвизува, туку останува во средината во која израснал и одговорно го прифаќа реалниот живот со сите негови намети што му ги наметнува, без да поткликне и да застрани. Неговите искушенија, кои го дробат и го мелат неговиот живот, се различни од искушенијата што го дробат и мелат животот на еден калуѓер/монах. Затоа, монахот не може да биде негов пример што тој може и што треба да го следи.

За да се спасиме и да добиеме живот вечен, ние не треба да го следиме примерот на монасите и на монахињите? Причината е едноставна и многу

јасна. Библискиот пат кон спасение и кон живот вечен не оди и не води низ манастир и низ пустина, не оди и не води низ тешки испувачки пости и аскези, низ тешки откажувања од убавините и радостите на животот; со еден збор, библискиот пат кон спасение не оди и не води низ монашкиот живот. Тој пат е едноставен и многу лесен. Жената фатена во прелјуба Исус не ја пратил во манастир или во пустина цел живот со пост и аскеза да го окажува гревот за да се ослобиди од него. Не! Тој ѝ кажа: Јас ти проштавам, оди и не греши веќе. Светиот Дух ќе ти помогне да се ослободиш од него и да не грешиш. Тој ќе ти помогне да станеш ново создание на слава на Бога.

И Христос не заминал во манастир, во пустина или на некое друго осамено место со цел таму, во изолација од народот, како аскет и пустиник да се подвизува; таму да ниже победи со ѓаволот и својот живот да го збогатува и да го кити и закитува со безброј подвизи што ќе се запишат во житие за пример што ќе го следат луѓето. Не! Тој се вратил од пустината во средината на луѓето за да се сретне со нив таму каде што тие живеат: во нивните домови, на улица, на нивите, во селата, во градовите, крај езерото и на езерото... Свет живот и светост Христос стекнал, да повториме, не во манастир и во пустина, туку во пословочно расипана и грешна средина: „Може ли од Назарет да излезе нешто добро?“ (Јован 1,46). Значи, триесет години Тој живеел свет живот меѓу порочните жители на Назарет и затоа е наш пример што треба да го следиме, бидејќи светиот живот и светоста не зависат од местото и од околностите и условите во кои живееме, туку од нашата заедница со Христа и со Светиот Дух кој ни помага и во најекстремно расипана и грешна средина да останеме чисти и свети. Тој нè повикува: „Појдете по мене!“ (Матеј 4,19). Според тоа, и ние сме повикани свет живот и светост да постигнеме во расипаната и грешна средина во која живееме, не изолирано од неа. „Не те молам да ги земеш од светот, туку да ги сочуваш од злото“, од гревот во светот, го моли Исус Отецот за своите следбеници (Јован 17,15).

Религијата на Библијата не може да се затвори меѓу кориците на таа книга, ниту меѓу ѕидовите на црквата и на манастирите, надвор од средината на луѓето. Подвизите од Гората на блаженствата се подвизи стекнати во вообичаениот живот и ставени во служба на сите - не затворени, изолирани. „Вие сте сол на земјата“, рекол Исус (Матеј 5,13). Солта се става во храната, не надвор од неа. Треба да живеете меѓу луѓето, за вкусот на божествената љубов да може да биде како сол што ќе го сочува светот од расипување. „Вие сте светлина на светот“ (Матеј 5,14), светлина на луѓето и меѓу луѓето, не светлина во манастир, во пустина...

Христос ни дава заповед: „Одете по сиот свет и проповедајте му го евангелието на секое создание!“ (Марко 16,15). Оваа Христова заповед бара од нас да одиме во светот и на сите да им го проповедаме евангелието. Апостолите сите до еден ги гледаме на терен, како со огнена ревност во градите го запалиле светот со евангелието. Тоа се вистински библиски подвизи со капацитет што се запишани во Библијата како пример за светот што треба и ние да го прифатиме и да го следиме.

Во продолжение да проследиме повеќе примери, подвизи на монаси или на подвижници светители што се опишани во нивните житија, преземени од верскиот календар на Православната црква од интернет.

Меѓу иконите во православните цркви се гледа и икона на св. Ѓорѓе Победоносецот, кој јава на коњ и со копје во раката убива ламја која живе-

ела во езерото крај градот Вирит во Сирофеникија. Ламјата ги грабела луѓето од градот, ги одвлекувала во езерото и таму ги јадела. За да не изгинат сите, на совет од царот, граѓаните се договориле секој од нив секој ден поединечно на ламјата да ѝ го дарува своето дете, својот син или својата ќерка. Тоа се случувало сè до оној ден кога таму наишол св. Ѓорѓе на коњ и ја убил ламјата со копје, истиот ден кога жртва на ламјата требало да стане ќерката на царот, која веќе била на брегот на езерото, чекајќи ја ламјата да излезе од езерото и да ја изеде. На тој начин св. Ѓорѓе го ослободил градот од таа страшна напаст. Во знак на благодарност што ја победил и ја убил ламјата, Православната црква го слави св. Ѓорѓе на 23 април според стариот, а на 6 мај според новиот календар. Тоа е во најкуси црти сторијата за св. Ѓорѓе Победоносецот и за неговиот најголем подвиг - убил ламја со копје! - Многу е чудно што Православната црква и вакви приказни за деца прикажува на своите свети икони во Црквата!

Подвизите на старецот св. „Власие кој се настанил во пештера на планината Аргеус. Околу него се насобрале диви сверови, а тој ги милувал. На молба на некоја вдовица дека волк ѝ грабнал прасе, тој се помолил и волкот ѝ го вратил прасето.

Преподобниот Марко Подвижник, аскет и чудотворец. Бил многу милостив и плачел над бедата на секое Божје создание. Плачејќи еднаш се помолил на Бога за слепо хиенче и хиенчето прогледало. Од благодарност, мајката хиена му донела овенска кожа. Но светителот ѝ забранил на хиената во иднина да убива овци на сиромаси. Тој примил причеат од раце на ангели.“

Преподобниот Герасим. „Еднаш видел лав како рика од болка, зашто му влегол трн во ногата. Герасим му пристапил, се прекрстил, и му го извадил на свертот трнот од ногата. Потоа лавот толку се припитомил, што дошол со старецот во манастирот и таму останал сè до смртта на старецот; а кога старецот умрел, и лавот свиснал од болка за него.“

Сите овие претходни извештаи за подвизите на споменатите подвижници повеќе наликуваат на приказни за деца од научната фантастика отколку на вистински настани, а Црквата им одредила спомен денови, ги слави како светци посредници пред Бога, пред нивните икони пали свеќи и им се моли за помош.

Неколку извештаи за подвизи на светители кои сами влегувале во искушение:

Сирискиот испосник Талалеј. „За да го победи стравот во себе, Талалеј се настанил во многубожечки гробишта прочуени по појава на зли духови и страшилишта, каде што поживеал многу години, претрпувајќи многу од нападите на духовите и дење и ноќе.“ - Секако, Бог не го пратил таму за да покажува некакво јунаштво, да се бори со зли духови и страшилишта, кои можат со него да играат како мачка со глушец.

„Подвизите на Теодор Трихин, од Цариград, кој се настанил во пустински манастир во Тракија, каде се подложил на најтешки подвизи. За да има што помалку сон, спиеал на камење, секогаш одел гологлав, и се облекувал во една облека од кострет, поради што е и наречен Трихин или Кострет.“

Подвизите на Марко Трачерски. „Откако им го раздал својот имот на сиромасите, тој седнал на штица во море со цврста вера во Божја помош и со молитва Бог да го одведе каде што е негова волја. И Бог Промислител го довел во Ливија, или Етиопија, во планината наречена Трачерска. На таа

планина Марко низел подвизи 95 години, без да види човек ниту животно. Полни 30 години водел страшна борба со лошите духови и се измачувал со глад и жед, со мраз и жега. Јадел земја и пиел морска вода.“

Чудно, Бог апостолите ги праќа во светот, меѓу луѓето, со задача да го проповедаат евангелието, а Марко Трачерски го праќа далеку во планина, во Етиопија, со задача „полни 30 години да води страшна борба со лошите духови, да се измачува со глад и жед, со мраз и жега, да јаде земја и да пие морска вода“. - Премногу несериозно и очигледно дека Марко Трачерски таму го праќа, не Божјиот, туку некој друг дух со друга задача, животот да го помине во ветер и магла.

Меѓу многубројните подвижници од минатото наоѓаме и такви кои своите подвизи ги постигнувале качени на повисоко место. Имено, станува збор за светители, за монаси-пустници, кои се качувале на столб кој на врвот имал мала платформа и тука би поминале децении (и целиот свој живот) во непрекратна молитва, воопшто не слегувајќи на земјата. Еве некои примери од животот на овие светители, наречени столбници:

Лука Столбникот. „Се повлекол на столб кај Халкидон на кој се подвижувал (остварувал подвизи) полни 45 години чистејќи ја својата душа од секоја грешна желба и помисла. Угодувајќи му на Бога, се упокоил меѓу 970 - 980 год.“

Зар на Бога му се потребни 45 године да очисти некој грешник од неговите гревови? Христос кажува: „Јас сум вистинскиот чокот, а мојот Отец е лозарот... Вие сте веќе чисти преку Речта што сум ви ја проповедал. Бидете во мене, и јас ќе бидам во вас. Како лозата што не може да роди плод сама од себе, ако не е на чокотот, така и вие, ако не бидете во мене. Јас сум чокотот, а вие лозата; и кој е во мене и јас во него, тој ќе даде многу род; зашто без мене не можете да направите ништо. Ако некој не остане во мене, ќе биде исфрлен надвор, како лоза, и ќе се исуши; а таквите ќе ги соберат и во оган ќе ги фрлат, и ќе изгорат.“ (Јован 15,1-6)

Мерен на кантарот на овие Христови зборови, Лука Столбникот, и сите други столбници (и сето монаштво), го промашиле животот. Христос го повикува сиот свет: „Јас сум чокотот, а вие лозата; и кој е во мене и јас во него, тој ќе даде многу род; зашто без мене не можете да направите ништо.“

Христос не му дал заповед на Лука Столбникот, ниту на кој и да е друг столбник, или монах и монахиња, животот да го поминуваат качени на столб или на некое друго место, да покажуваат некакво јунаштво, за светот да им се восхитува, а Црквата да ги прогласи за светци и да ги воспева нивните подвизи пред своите верници, подвизи кои немаат никаква смисла ниту сила да го исчистат грешникот, подвижникот, од неговите гревови.

Во овој случај столбниците се качувале на столбови и животот го поминувале меѓу небото и земјата за да се очистат од своите гревови без Христа, како лози кои не се поврзани со Чокотот. Полни 45 јалови години Лука Столбникот поминал на столб „чистејќи ја својата душа од секоја грешна желба и помисла“, но не успеал да се исчисти, и така заминал од овој свет како сува лоза отсечена од Чокотот (од Христа), лажејќи се себеси и другите дека на тој начин му угодил на Бога. Како што кажавме, таков е случајот со сето монаштво, кое својата душа ја чисти „од секоја грешна желба и помисла“ на погрешен начин, со некакви свои самостојни подвизи, надвор од Библијата, а не како што кажува Христос: „Вие сте очистени преку Речта што сум ви ја

проповедал.“ - Да, Речта Божја е средство за чистење на нашиот грев, не нашите подвизи.

„Монахот Вулфилајх, во Трир, со години живеел босоног на столб; преку зима му отпаѓале ноктите од прстите, а од брадата му виселе мразулци.“²

„Симеон Стилит (390 - 459). Живеел 30 години на столб висок 20 метри, изложен на дожд, сонце и студ. Неговите ученици со скала му носеле храна на платформата на столбот каде што живеел. За столбот се врзал со канап за да не падне. Канапот му го засекол месото кое на тоа место се разранило, изгнило и се црвјосало. Симеон ги собирал црвите што паѓале од неговите рани, велејќи им: „Јадете, тоа што ви го дал Бог!“³

„Во практиката на православното монаштво, особено во неговиот постар облик, се задржале многу специфични ориентални карактеристики на аскетата, кои во голема мера потсетуваат на нехристијанската хиндуистичка или будистичка аскетска пракса. Така во сириското монаштво се развил тип на светец на столб. На горниот проширен дел на некој осамен столб, кој во поголем број случаи е остаток од некој урнат храм, седи испосник и тука останува во положба на ‚вечна молитва‘. Состојбата на непрекатна медитација доаѓа до израз и во телесното држење. Ставот во молитвата аскетот го прифаќа како трајна положба, така што на крај - барем така кажуваат легендите - кај неколку сириски светци птици направиле гнезда на нивните глави и на нивните испружени раце.“⁴

„И други аскети на руска почва вршеле екстремно тешки физички покорнички активности во вид на непрекатен пост до 40 дена и по ијадапати повторени прострации, при што молителот се фрлал на земја со целата своја должина со испружени раце и со члото слободно удирал во земјата. Покрај тоа, тие носеле огромни железни синцири и тешки бодлести железни крстови на голо тело под мантиите и справи за измачување, кои и денес можат да се видат по музеите на православните манастири.“⁵

„Меѓу анкоритите настанал голем натпревар во подвижништвото. Како што кажува опатот Дишен, на Макарие од Александрија, никогаш не можело да му се случи да слушне за некој подвиг во аскетизмот а тој веднаш да не се обиде да го надмине“. Ако други монаси не јаделе варено месо во текот на велигденските пости, Макарие не би јадел месо полни седум години; ако некој би се казнил себеси со неспиење, луѓето Макарија можеле да го видат како ‚налудничаво се обидува дваесет ноќи едноподруго да се одржи себеси буден‘. Еднаш, за време на велигденските пости, стоел исправено ноќ и ден, и не јадел ништо, освен еднаш седмично неколку листови зелка (...) Шест месеци спиел во мочуриште и телото го изложувал на отровни муви.

Некои монаси се истакнале со подвизи на осаменост; така Серапион живеел во пештера на дното од еден амбис во кој одвај можеле да слезат неколку поклоници; кога Јероним и Паула стигнале до неговото дувло, нашле човек од кој останале безмалку само коски, со парче ткаенина околу слабините, а лицето и рамената му ги прекривала непотстрижена коса; ќелијата му била голема само толку во неа да се смести легло од лисја и една штица; а сепак, тој човек своевременно живеел меѓу римските аристократи.

Некои воопшто не лежеле додека спиеле: Бесарион четириесет години, а Пахомие педесет. Некои посебно се оспособиле за молчење и поминале многу години без да проговорат ниту еден збор; други, каде и да оделе, носеле тешки тегови, или своите екстремитети ги врзувале со железни ракавици, со

штитници или со синцири. Мнозина со гордост го бележеле бројот на годишите откако не погледале лице на ниту една жена.“⁶

Од Верскиот календар на МПЦ: „Свети Григориј Чудотворец, епископ Неокесариски. Чист по душа и тело, тој сакаше сиот себеси да му се посвети единствено на Христа, заради што се оддалечи во пустина, каде што долго време помина во мачни подвизи.“

„Свети Нектариј Егински Чудотворец. Твоите свети мошти, отче Нектариј, се покажаа како втора Силоамска бања, зашто лечат тешки болести, и преку дејствувањето на Духот секогаш им даруваат здравје и избавување на оние кои притекнуваат кај нив.“

Чудно но, според ова житие, Свети Нектариј е поголем чудотворец и од апостол Павле, зашто дури и неговите мошти „секогаш им даруваат здравје и избавување на оние кои притекнуваат кај нив“, што на апостол Павле тоа не му било секогаш можно. На пример, во одредени пригоди Павле не можел да ги излечи дури ни своите најблиски соработници, Епафродита и Трофима (Филипјаните 2,25-30; 2. Тимотеј 4,20).

Нашиот преподобен отец Прохор Пчињски. „Штом излезе од Црквата, се упати во планината. Како еленот што се стреми кон водни извори (Псалм 41,2), така и свети Прохор се устреми кон горската пустина од каде што може непрестајно да пие од непресушниот извор на жива вода, и се насели во нагоричанската горска пустина во Жегликовскиот крај. Таму најде пештера и покрај неа мало изворче и се насели како во царски палати. Храната му се состоеше од диви плодови, тревы и корења, и притоа јадеше еднаш во седмицата. И кој би можел да ги опише сите негови подвизи, во непрестајна молитва, солзи и труд, во зимен мраз и летна горештина, лежејќи на гола земја наместо на мека постела. Навистина испосник, навистина пророк, навистина маченик, кој лежи врз студен камен! И засветли со добродетелите како ‚сјајна звезда‘ од исток и запад со благодатта на пустиножител. На тоа место свети Прохор помина 32 години, без да види човек и живееше со горските сверови.

Скитајќи така по гората, тој најде друга пештера и се всели во неа, говорејќи: ‚Бог да го благослови ова место.‘ Овде светиот старец продолжи со своите подвизи жеднеејќи за богопомазание и непрестајна заедница со Бога. На тој негов пат кон духовното совршенство и обожението имаше и многу ѓаволски искушенија.

На тоа место светителот помина други 30 години. По Божја благодат светителот го предвиде своето заминување од овој свет, се прекрсти, ги виде светите ангели кои дојдоа во пештерата по неговата душа, се помоли за светот и се претстави пред Бога на 14 октомври/1ноември. Таму му почиваше неговото нераспадливо тело.

Тогаш императорот на тоа место основа манастир на свети Прохор, го осветија и ги положија моштите на светителот оддесно на олтарот, каде што сега има параклис. И веднаш од моштите на светителот потече миро од кое слепи прогледаа, сакати проодија и болни оздравеа.“

Преподобен Гаврил Светогорец, епископ Велички. „Епископот Велички Гаврил е роден во 1926 г. во Штип, од православни родители Методиј (подоцна со монашко име Кирил) и Горица Парнашијеви.

За отец Гаврил слободно можеме да кажеме дека е еден од најголемите подвижници на денешнината. Имено, тој речиси никогаш не спиел, а тоа

време кога спиел, лежел на земја или на твда рогозина. Држел најстрог пост. Никогаш не јадел јадења со масло, а јадел една просфора во седмицата. Во празничните денови, заради послушност кон црковните правила, само го топнувал прстот во кандилото и го оближувал. Редовно ги служел сите богослужби во манастирот. Се занимавал и со умната молитва во подвигот на очистување на срцето од страстите. Исто така, едно дете, сè уште е жив сведок дека, по молитвите на отец Гаврил, неговиот јазик се ослободил и тој почнал да зборува.“

Постојат примери - монаси и други подвижници, читајќи ги житијата и другите извештаи за мачениците и за нивните подвизи, копнееле и самите да станат маченици. И навистина сами скокале во оган или сами инсценирале такви околности во кои својот живот го завршувале како маченици, без никој да ги присили на тоа, уверени дека Христос со раширени раце и со топла насмевка ќе ги пречека во рајот.

Како што можевме да се увериме, житијата на светителите или светците на традиционалната Црква што ги опишавме, а такви житија со иста и слична содржина има уште многу, се преполни со легенди за чуда и со стории за настани кои никогаш не се одиграле, а во чијашто полна вистинитост нè уверува Црквата која за себе тврди дека е „столб и тврдина на вистината“. За секој човек и со малку чувство на реалност во себе, премногу е очигледно, видливо и јасно, дека житијата на светците на традиционалната Црква се една беспримерна авантура на нејзините авантуристи - подвижниците, пустиниците, испосниците, аскетите... беспримерна авантура на нејзините светци, која нема апосолутно ниту трунка библиска вистина во себе. Тоа е чиста црковна архитектура, дизајнирана и изградена надвор од Библијата.

Според тоа, колку вистина има во тврдењето на Црквата дека таа е „столб и тврдина на вистината?“ Каков столб на Црквата се светците што ги опишавме? Каква тврдина е авантурата на житијата на светците? Може ли традиционалната Црква да почива врз авантурата на своите светци? Житијата се авантура, не се Библија! На поголем дел од иконите со кои е преполна Црквата, пред кои верниците палат свеќи и се молат, се претставени светци-авантуристи од житијата, кои не се реален пример за нив што можат да го следат. Според верскиот календар на Православната црква, на секој од тие светци, прикажани на иконите, им е посветен еден ден во годината кога Црквата ги слави како светци.

Да се потсетиме на дел од нелогичностите на приведените житија: воскресение на мртви; убивање на ламји; исцелување на болни; истерување на демони; повеќемесечен пост; посета на „преподобните“ пустиници од страна на Христа и од страна на други библиски личности; 95 години ниже подвизи во планина, без да види човек ниту животно; самостојно решава полни 30 години да води страшна борба со лоши духови и да се измачува со глад и жед, со мраз и жега; јаде земја и пие морска вода; волк враќа украдено прасе на вдовица; светител ѝ забранува на хиена да убива овци на сиромаси; лав свиснува од болка за старец подвижник кој умрел, а пред тоа му извадил трн од нога; самоволно се настанува меѓу многубожечки гробишта прочуени по појава на зли духови и страшилишта и се борби со нив; спие на камење; го измачуваат телото со глад и жед, со железни окови и со целоноќно стоење на молитва; живее на столб и 45 години ја чисти својата душа од секоја грешна желба и помисла, угодувајќи му на тој начин на Бога; на црвите што паѓале

од неговото црвјосано тело им вели: „Јадете, тоа што ви го дал Бог“; носат огромни железни синцири и тешки бодлести железни крстови на голо тело под мантиите и справи за измачување; голем натпревар меѓу подвижниците кој ќе се закити со пвеќе и со поголеми подвизи; долги години живее во осаменост во дувло во амбис од кој останало само коски и кожа; ги бројат годините во кои не погледале лице на ниту една жена; копнеат и самите да станат маченици, сами скокаат во оган и сами инсценираат околности во кои својот живот го завршуваат како маченици, без никој да ги присили на тоа; маченик кој 62 години лежи врз студен камен и се храни со диви плодови, тревы и корења; подвижник заедно со лав закопуваат мртов подвижник итн.

Православниот црковен историчар, Јевсевије Поповиќ, вели дека светителите ни од близу не ги направиле оние чуда што ни ги изнесуваат нивните житија: „На светителите им се припишуваат многу чуда во текот на животот или по нивната смрт. Но, ниту од близу не ги направиле сите тие чуда за кои ни раскажуваат подоцнежните хагиографии.“⁷

Ако на житијата не може да им се даде библиски легитимитет, што е факт, тогаш, како може светото предание нив да ги прогласи и да ги прифати за свети? Секако, Црквата е над Библијата, ќе каже таа, и ако нешто не може да го докаже со Библијата, истото ќе го догматизира и ќе каже: „Така кажува Црквата!“

Но, ако авантурите на житијата не можеме да ги оправдаме со Библијата, зар на преданието, а и на Црквата, ќе им дозволиме во нашата библиска вера да внесат сè и сешто: и проверено и непроверено, и свето и несвето, и вистинито и лажно, и христијанско и паганско, и хиндуистичко и будистичко, и духовно и световно, и вистина и невестина, и библиско и неблиско, и Божје и сатанско, и шуто и рогато, и сено и слама, и ветер и магла..., каков што е случајот со житијата на светителите?

Две Марији, две проститутки и нивните подвизи

Веднаш да кажеме дека станува збор за Марија Магдалена, библиска личност, и за Марија Египетска, личност од преданијата на традиционалната Црква, со напомена дека преку грбот на овие две проститутки, Марија Магдалена и Марија Египетска, ние библиски го решаваме најважниот проблем на грешниците, го решаваме проблемот на нивниот грев. Марија Магдалена својот проблем со гревот го решила правилно, а Марија Египетска на погрешен начин.

Исто така, преку случајот на Марија Египетска ја прикажуваме погрешната теологија на традиционалната Црква во врска со монаштвото и подвижниците и целокупната бесмилица на нивните подвизи.

Заедничко за двете Марији: Двете Марији во иста мера потонале во неморал и двете станале јавни жени, проститутки. Но, за Марија Магдалена ние читаме уште нешто во Божјата реч: „А Исус... од Марија Магдалена истера седум демони“ (Марко 16,9; Лука 8,2).

Според тоа, Марија Магдалена паднала во две големи зла: прво, во неморал и второ, директно во мрежата и стапиците на демоните. Божјата реч ни кажува дека во Марија Магдалена се вселиле седум демони кои комплетно ја презеле целокупната контрола над нејзината личност. Во Божјата реч имаме и други такви случаи на луѓе обземени од демони кои, од човечка

гледна точка, тоа се жални и загубени случаи. Таков бил случајот на Марија Магдалена - проститутка и марионетка во рацете на демоните.

Врз Марија Египетска демоните вршат силна пресија однадвор, а кај Марија Магдалена демоните се вселени во неа и вршат внатрешна пресија што кај неа дополнително создавала очајна состојба.

Разлика во постапките на двете Марији: Марија Магдалена доаѓа кај Христа со молба да ѝ помогне да се избави од тие зла, а Марија Египетска оди кај света Богородица, со молба таа да ја избави од бездната на гревот во која потонала. За разлика од Христа, кој Марија Магдалена безусловно ја ослободува од демоните, веднаш ѝ ги проштава гревовите и ја чисти од нив, св. Богородица својата пациентка, Марија Египетска, ја праќа во пустина 17 години да ги окажува и да се чисти од гревовите, без да ѝ објасни и да ѝ даде рецепт како да го постигне тоа.

Случајот на Марија Магдалена ние опширно го опишуваме подоцна, во поднасловот „Христос е брилијантен Спасител кој поинаку им ги проштава гревовите на грешниците“. Овде само накусо.

Значи, на Марија Магдалена сатаната ѝ поставил стапица, ѝ создал таков сплет на околности во кои таа поткликнала, се лизнала и паднала во неморал и, згора на тоа, во неа се вселиле седум демони. Библијата ни кажува дека таа станала голема гршница. Но, по извесно време, нејзината совест почнал да ја нагризува црв на незадоволство, да ја притиска мачна вина и да ја разјадува тешка самоосуда што дозволила да падне толку ниско и да стане општествен шлајм на своето време, из'ркана и исплукана од заедницата, пометена и исфрлена на ѓубриште. Како обгорено дрво и гламна истргана од оган, со загубено достоинство, со наведена глава и обезвредена како човечко суштество, презрена, понижена и отфрлена од сите, со мрачна иднина, Марија се наоѓа во очајна состојба и во безизлез - се презира, се гади и се гнаси самата од себеси.

Во таква екстремно мизерна и очајна состојба, Марија слушнала за Исуса кој прифаќа такви случаи, како нејзиниот, и нивниот проблем го решава на брилијантен начин во нивна полза. Им подава рака и навистина ги вади од длабоката бездна во која ги струпиле гревот и општеството и во која ги обезличиле како човечки суштества, поставувајќи ги нивните нозе на цврста почва; без никакви, буквално, без никакви претходни условувања, епитимии и покори, Исус го прифаќа нивното покајание, им го проштава гревот и им го брише нивното грешно, мизерно и грозно минато, ги чисти со својата крв и од најголеми грешници прави најголеми праведници, со повратено човечко достоинство и со светла иднина, така што тие не се веќе општествен смет, туку повторно интегрален дел на човечката заедница, стоејќи простум и со крената глава меѓу своите најблиски и најдалечни од кои беа отфрлени како изрод.

Исус така го решавал проблемот на гревот на грешниците. Тој така го решил и тешкиот проблем на Марија од која истерал ѓаволи.

Понесена на крилјата на радоста што Христос ѝ подал рака и ја извлекол од амбисот во кој се урнала кога се соннала и лизнала, и со распеано срце што ја преместил од сметлиштето на светот во царските одаи на својата милост, распркувајќи го нејзиното грешно минато и создавајќи од неа пак гордо човечко суштество со крената глава, Марија барала и добила можност својата безмерна благодарност на Христа да му ја искаже, но не

со зборови, туку со еден посебен гест, со гест кој има многу поголема сила од зборовите. Да го проследиме одблизу тој безгласен гест на Марија:

„Кога Исус беше во Витанија, во куќата на Симона Лепрозниот... и прилегна крај трpezата“, заедно со „оние кои со него беа прилегнати крај трpezата... една жена од градот... Марија... која беше грешница, кога дозна дека Тој е... во куќата на фарисејот, донесе со себе сад од алабастер со... литар миро од чист и скапоцен нард, ги помаза Исусовите нозе и ги избриша со својата коса, а куќата се наполни со мирис од мирото“.

На тој гест на Марија Симон Лепрозниот реагира поинаку. Тоа што го прави Марија за него е крајно невкусно и најобична женска суета. Во себе си тој си вели: „Да е овој (Исус) Пророкот, би знаел која и каква е оваа жена што се допира до него: дека е грешница.“ Но Исус Марија ја зема во заштита и јавно му вели Симона: „Симоне, имам да ти кажам нешто... Ја гледаш ли оваа жена? Влегов во твојот дом! Ти не ми даде вода за нозете, а таа со солзи ми ги облеа нозете и со својата коса ги избриша. Ти не ми даде целив, а таа, откако влегов, не престана да ми ги целива нозете. Ти не ми ја помаза главата со масло, а таа ми ги помаза нозете со миро. Затоа ти велам, простени ѝ се многу гревови, зашто имаше многу љубов; кому малку му се простува - тој малку љуби. А нејзе ѝ рече: „Простени ти се гревовите! Твојата вера те спаси! Оди си со мир!“ (Лука 7,36-50; 8,2; Матеј 26,6-13; Марко 14,3-9; Јован 11,2).

Гестот на Марија Христос го прифаќа и високо го вреднува кога на Марија ѝ вели: „Каде и да биде проповедано евангелието, по целиот свет, ќе се раскажува“ твоето дело, во твој спомен. „Простени ти се гревовите! Твојата вера те спаси! Оди си со мир!“ - Тоа е вистински подвиг со планетарни димензии, подвиг кој со векови се раскажува и прераскажува секаде каде што се проповеда евангелието по цел свет, како единствен исправен начин како Бог им го проштава гревот на грешниците!

Да го проследиме и овој библиски текст: „И додека патуваа, Тој (Исус) влезе во едно село, каде што една жена, по име Марта, го прими во својот дом. А таа имаше сестра која се викаше Марија (Магдалена). Таа седна до нозете Господови и ги слушаше неговите зборови. Марта беше многу зафатена околу служењето и, кога пријде, му рече: „Господе, зар не ти е грижа што сестра ми ме остави да служам сама? Кажу ѝ да ми помогне.“ А Исус ѝ одговори: „Марто, Марто, ти се грижиш и се вознемируваш за многу работи. Но само едно е потребно. Марија, пак, го избра добриот дел кој нема да ѝ се одземе.“ (Лука 10,38-41)

Овојпат Марија ја гледаме како седи крај Исусовите нозе и ги слуша Исусовите зборови. Таа не е веќе грешница, зашто Христос ѝ го прости гревот. Не е веќе со наведена глава, осрамотена, обезвредена, отуѓена... Марија Магдалена доживува тајна средба со Спасителот во своето срце, во кое се буди и буи пролет, нов живот. Таа сега е нова Марија, зашто старата грешна Марија Исус ја пресоздаде во нова Марија, со крената глава, со нови животни вредности и со нова, светла иднина.

Кога нејзиниот случај за човечките очи изгледал безнадежен, Христос во Марија видел можности да прави добро. Тој ги видел подобрите особини на нејзиниот карактер. Планот на откупувањето му подарил на човечкиот род големи можности, а овие можности се оствариле кај Марија. Со неговата милост таа станала соучесник во божествената природа. Таа, која паднала

многу ниско, и чијшто ум станал врталиште на лоши духови, во заедница со Бога и со Божја помош била доведена многу близу до Спасителот.

Да, тоа е Марија, новата Марија Магдалена, со срце распеано од радост и среќа што Христос ѝ го простил гревот и ја очистил, и сега, без никаков страв и срам, како кротко и питома јагне седи крај Исусовите нозе и учи од него. Тоа е Марија која го излеала скапоценото масло за помазание врз неговата глава и ги квасела неговите нозе со своите солзи. Марија стои крај крстот и таа го следи Исуса до гробот. Марија е прва на гробот по неговото воскресение. Марија е прва која го објавила воскреснатиот Спасител. Да, тоа се вистински подвизи.

Тој подвиг на Марија Магдалена за начинот на кој таа се ослободила од гревот и од демоните, и за начинот на кој таа му ја искажала својата благодарност на Христа, Христос го издигнува на највисоко можно ниво и го поставува како светол библиски пример за сите девојки и млади жени, за сите младичи и млади и постари мажи кои, од оваа или онаа причина, слично на Марија, станале жртви на најразлични свирепи животни околности, потклекнале, се лизнале и паднале на дното на оштествената кал на своето време, но со силата на Светиот Дух се ослободиле од тие прангии и се издигнале високо, со повратено човечко достоинство.

Но тој подвиг на Марија Магдалена за начинот на кој таа се ослободила од гревот Исус високо го издигнал и го поставил за пример не само за оние што паднале во неморал, во проституција и разврат, не само за оние кои вршат и живеат во прељуба, туку и за сите други грешници кои паднале во кој било друг грев - дрога, криминал, инцест, педофилија, некрофилија (полово општење со мртовци), зоофилија или содомија или скотолоштво (полово општење со животни), хомосексуалност, лезбијство, или во некоја и секоја друга лоша и девијантна навика, или во матните води на спиритизмот... Со еден збор, тој подвиг на Марија за начинот на кој таа се ослободила од гревот Исус високо го издигнал и го поставил за пример на сите робови на гревот, како пример и инспирација да се извлечат од неговиот амбис, како вистински победници да застанат под Христовото знаме и на гревот да му кажат НЕ! Тоа се вредни и продуктивни подвизи произлезени од вистинскиот реален живот на терен, со внатрешна сила и со непреодолива привлечност да ги прифатат и други и истите да ги повторат во својот живот како свои подвизи.

Истите зборови што ги кажал за Марија Магдалена, Христос е подготвен и со копнеж чека да ги каже за секој и на секој друг грешник: „Вистина ви вела, каде и да се проповеда ова евангелие, по сиот свет, ќе се раскажува што направи таа/тој, во нејзин/негов спомен“. Грешнику/грешнице, „простени ти се гревовите! Твојата вера те спаси! Оди си со мир!“

Тоа беше библиската хероина, Марија Магдалена, која од голема грешница стана преродена и нова Марија, без да оди во манастир да живее како калуѓерка или да оди во пустина и животот да го поминува во изолација од човечката средина како пустиник. Борбата со гревот таа ја водела и победата над гревот ја извојувала во средината во која живеела. Средбите со Христа ги доживувала, пак да повториме, не во манастир ниту во пустина, туку во својта средина каде што живеела.

Во Библијата имаме уште две други проститутки со ист капацитет на проституција како Марија Магдалена, кои својот проблем со проституција-

та го решиле позитивно со Бога на сличен начин како неа. Тие две проститутки не му припаѓале на Божјиот народ. Една од нив е Рава блудницата од градот Ерихон, која ги засолнила во својот дом Божјите извидници кога Израелците го заземале градот Ерихон (Книгата на Исус Навин 2 глава).

Пред тоа Рава слушала за силните Божји дела што ги направил Бог за својот народ, Израел, од неговото излегување од Египет, сè до границите на ветената земја што требало да ја заземе во тоа време. Слушајќи за тие силни Божји дела, Рава поверувала во Семоќниот Израелов Бог, го прифатила неговиот закон од Синај и станала припадник на Божјиот народ. Се покајала за својот грев и го оставила, а Бог ѝ простил и ѝ помогнал да стане чесна жена која се омажила за чесен маж, по име Салмон, со кого изродила деца, и нејзиното име, заедно со името на нејзиниот маж, влегло во Христовото родословие како негова прабаба (Матеј 1,5). Тоа е вистински подвиг за восхит и пример што треба да се следи: Од проститутка паганка, до чесна жена и прабаба на Исуса Христа!

Имаме друг сличен случај во Библијата: Од проститутка до најголем мисионер за Христа! Станува збор за жена Самарјанка која имала средба со Христа крај бунарот на Јакова. Во разговорот што се развил меѓу нив, Хрисос ѝ открил дека таа живеела со пет мажи, а на ред бил шести. Жената сфатила дека пред неа стои пророк кој знае сè, од кого не може да се скрие ништо. Се осведочила дека се сретнала директно со Христа, со долгоочекуваниот Месија, со Спасителот на светот. Затоа отрчала назад во гратчето таа силна и возбудлива вест да им ја пренесе на своите сограѓани, и ги повикала да дојдат да го видат и да го слушнат Спасителот на светот.

„А жената ја остави својата стомна и отиде во градот и им рече на луѓето: „Дојдете да го видите човекот кој ми кажа сè што сум направила. Да не е Тој Христос?“ Тогаш тие излегоа од градот и тргнаа кон него... И мнозина Самарјани од оној град поверуваа во него поради зборовите на жената која сведочеше: „Ми кажа сè што сум направила.“ Кога дојдоа, пак, Самарјаните кај него (кај Исуса), го замолија да остане кај нив. И Тој останал таму два дена. И уште повеќе поверуваа поради неговото слово; а на жената ѝ велеа: „Сега веќе не веруваме само заради твоето кажување, зашто сами чувме и знаеме дека Тој е Спасителот на светот, Христос“ (Јован 4,24-42). Како што кажавме, оваа жена блудница, проститутка, станала најголем мисионер за Христа, зашто христијанството му го пренела на цел град, своите сограѓани ги повикала да дојдат кај Христа и директно да се запознаат со него. Библискиот извештај кажува дека Христос два дена останал во нивниот град и им ја изнел својата наука која им помогнала да станат негови следбеници.

За време на средбата со Христа, Христос ја преродил оваа жена блудница - од проститутка, ја пресоздал во чесна жена. Нејзиниот нов живот извршил силно влијание врз нејзините сограѓани и тоа нив ги поттикнало да дојдат кај Христа и да го прифатат и како Спасител на светот, но и како нивни личен Спасител.

Сета возбудена, таа ги повикува своите сограѓани: „Дојдете да го видите човекот кој ми кажа сè што сум направила!“ Тој ми го прости гревот и ме очисти од него и јас не сум повеќе блудница, туку нова чесна жена, преродена, среќна и полетна, жена со крената глава и со нова, светла иднина.

Христос им дал заповед на апостолите да одат во светот и да му го проповедаат евангелието на секој народ, и тие навистина се разотишле како Христови мисионери проповедајќи го евангелието насекаде. Но жената Самарјанка станала најголем мисионер, зашто цел град довела кај Христа. Затоа нејзиниот случај е забележан во Боблијата како пример: Од проститутка, до најголем мисионер! Тоа е вистински подвиг, пример за почит, пример што треба да се следи.

А сега за подвизите на другата грешница, за подвизите на Марија Египетска. Податоците за неа ги преземаме од нејзиното житие од интернет, под наслов „Покајанието на преподобна Марија Египетска“.

Нејзините подвизи и пустински преживеалци се тесно поврзани со монахот познат под името „Старец Зосима“. Затоа прво накратко ќе се запознаеме со подвизите на овој старец монах

„Во еден од палестинските манастири живееше Старец Зосима, истакнувајќи се меѓу браќата со особено благ карактер и расудување. Тој беше даден во манастир како дете, и во најраната младост, запознавајќи се со монашкиот живот, дозна за сите строги правила и завети во монаштвото. Покрај тоа, во текот на својот живот го искуси подвигот на испосништво и строго ги исполнуваше поуките на вистинските искусни монаси. Така тој наполни 53 години...

По заповед на ангел, или подобро кажано, по Божја волја, Зосима се раздели од манастирот во кој ја помина својата младост, и во кој ги помина сите монашки подвизи, и дојде во нов манастир што му беше укажан од ангелот.

Манастирот се наоѓаше во пустина и како да не постоеше за светот. Одвај некој некаде знаеше за него. А потоа секој од игуменот бараше благослов за претстојниот пост и за подвизите.

Секој се подвизуваше сам според тоа како мислел дека е најдобро. Од пустината во манастирот се враќаа за Цветници. Како секој од нив го поминувал Великиот пост знаел само Бог, и совеста на секого. Меѓу браќата не беше вообичаено да распрашуваат еден друг кој како живеел за време на постот. Таков бил типикот на нивниот манастир.

Според типикот на манастирот, и Зосима појде во Јорданската пустина во облеката што ја носеше и со малку храна.

Еднаш, Зосима многу посака да влезе подлабоко во пустината, со цел таму да најде некој од старците кои строго се подвизуваат.

Таму Зосима се израдува што се сретна со Божјо создание. За сето време на неговиот престој во пустината тој не само што не виде човек, туку ни животно, и заради тоа, иако му се стори дека гледа некакво привидение, се радуваше што можеше да слушне жив човечки збор.

„Прости ми, отец Зосима, прости ми, заради Господ, заради тоа што не можам да ја исполнам твојата молба. Јас сум жена, и како што гледаш, жена која со ништо не е покриена. Ако сакаш, свет отец, да се помолиш за мене грешната и да ми го дадеш својот благослов, фрли ми нешто од твојата облека за да ја покријам мојата голоотија“, одговори непознатиот.

„Зошто, отец мој, посака да видиш грешна жена? Сигурно мислеше дека ќе можеш да дознаеш нешто од мене недостојната или нешто да научиш штом не ги поштеди своите сили за да ме стигнеш? Јас не сум привидение,

туку навистина живо создание, поточно жена, подвижничка, иако грешна, но осветена со светото крштение.’

Тогаш Старецот кажа: ‚Те молам, раскажи ми за твојот живот, раскажи ми детално. Заради кого ја поднесуваш голотијата и го умртвуваш твоето тело? Свети Зосима се подготви да ја слуша подвижничката со крајно внимание.

‚Моето родно место е Египет. Имав 12 години кога, како што се вели, моите родители кренаа раце од мене, се откажаа од мене како од онаа што ја извалка нивната чест. И јас се оддалечив од нивниот дом во Александрија, во светската врева, на пазар на пороците. Нема да раскажувам за тоа како ја изгубив мојата девственост и со каква занесеност и ненаситна жед се предадов на прекумерен блуд. Страшно и срамно ми е да помислам на тоа безумно време од мојот живот, кое засекогаш ги затемни сеќавањата на мојата прва младост.

Седумнаесет години живеев во краен разврат, како јавна жена. Особена карактеристика на мојот живот во тоа време беше тоа што страста кон здобивање на богатство воопшто не ме раководеше. Пари не земав од никого единствено затоа што сакав колку што е можно повеќе млади луѓе да привлечам кон себе и на таков начин да ја наситам мојата ненаситна страст. Немој да мислиш дека бев богата, па затоа се откажував од златото кое во тоа време можев да го добијам во огромни количини, воопшто не. Јас буквално бев бедна и често јадев остатоци што ги фрлаа на улица. Работата беше во тоа што мојата гревовна страст постојано бараше храна, и се чинеше дека живеев само тогаш кога го осквернував и го посрамував моето тело.

Но, ете, се сеќавам, беше време на жетва кога наеднаш забележав дека необично многу народ се слева кон морските пристаништа. Од љубопитство прашав еден човек кој одеше во пристаништето каде одат сите тие луѓе. И дознав дека се приближува празникот Воздвижение на живототворниот Господов крст и дека сите брзаат да отпловат за да не задоцнат на празникот во Ерусалим. Го прашав дали некој ќе ме земе со себе ако посакам да појдам таму. Тој одговори: ‚Па кој ќе ти забрани да одиш, ако имаш пари за пат и храна!‘ За тоа и се работи, брате мој, дека јас немам пари, реков јас. Ќе се качам на бродот, а за патот и храната ќе платам со моето тело...

Мажот со којшто зборував, на мојата бесрамност се насмеа и така си замина од мене. Меѓутоа, јас побрзав кон пристаништето и на морскиот брег најдов многу мажи што стојеа чекајќи го бродот. Јас се радував и се распалував со гревовната страст гледајќи ги нивните убави лица и тела. Тие влегоа во коработ, а по нив тргнав и јас. Кога се најдов на палубата, според навиката на слободно однесување, со бесрамност вообичаена за јавна жена, им кажав на мажите: ‚Земете ме и мене со вас онаму каде што одите, нема да ви бидам одвишок, и ќе се погрижам да бидам пријатна сопатничка.‘

За тоа нема да раскажувам, затоа што човечкиот јазик не може да ја изрази сета гнасотија на моите постапки. Не можам само да разберам како земјата тогаш ме носеше, и како за време на пловењето морето не ме голтна мене, којашто вовлеков во смртниот грев толку многу луѓе!

И мислам дека Бог го чекаше моето покајание. Го чекаше со долго трпение, како татко кој љуби не сакајќи ја смртта на грешникот. Конечно, стигнавме во Ерусалим. Останаа неколку дена до празникот. Овие денови јас ги искористив уште подобро отколку времето на моето пловење. Ми се

чинеше дека нема доволно мажи за мене на бродот, и јас на сите начини ги соблазнував сите, и ерусалимските граѓани и странците, и сите по моја вина паѓаа во скверната похот. Ми се чини дека никогаш немало и нема да постои таква блудница која би ме надминала со својот разврат...

Конечно, кога влегов во храмот во Ерусалим, ми се откри вистината. Мојата совест се разбуди и ми кажа дека јас се претворив во труп што се распаѓа, дека јас целата сум олицетворение на гревот и дека причината за мојава тешка, страдална состојба, што сведочи за моево понижување и посрамување, се само моите гревови. Јас заплакав болно, и облевајќи се со горки солзи, се удирав во градите и длабоко се каев за моите тешки гревови. Од местото на коешто стоев ја видов иконата на Пресвета Богородица. Ги сосредоточив на неа моите мисли и ги вперив во неа моите уплакани очи и шепотејќи топло и усрдно се молев:

О Девочиста! Света Мајко на Бог Слово! Признавам дека сум недостојна да го погледнам твојот лик и воопшто не ми доликува мене, осквернета и нечиста блудница, да го насочувам мојот грешен поглед кон светиот лик на Пречистата и Пренепорочна Дева, Мајката Божја. Би требало да сум одвратна во мојата гнасотија пред твојата девствена чистота, но слушнав дека Родениот од тебе Син Божји слезе од небото и стана човек за да ги повика грешните на покајание. Пречиста, помогни ми мене, отфрлена и беспомошна, што тонам во бездната на развратот! Помогни ми, оти во моите гради, распарчани од страстите, се изгуби секоја надеж за спасение, а ти, блажена Дево, Владичице, Мајко Божја, Богородице, почесна од херувимите и неспоредливо пославна од серафимите, можеш да ме спасиш мене грешната. Застапничке на оскрбените, отвори ми ја вратата во храмот Божји.

Се заколнувам, и тебе те повикувам за сведок пред Единородниот Син Божји дека од сега веќе нема да го осквернувам моето тело со развратен живот, нема да ја осквернувам ниту мојата уста со бесрамни зборови. И кога ќе се удостојам да го видам живототворниот крст на твојот Син да му се поклонам, ќе го оставам светот и за секогаш ќе се откажам од неговите наслади; ветувам дека ќе живеам целомудрено до гроб и ќе појдам таму каде што ти ќе ми покажеш. Како потврда на овој завет, те молам, Пречиста, биди ми учителка и застапничка до крајот на мојот живот.

Искрено се молев на Бога пред иконата на Богомајката и навистина од душата го посакував спасението, и тогаш, кога ја завршував мојата молитва упатена кон Богородица, го слушнав гласот кој ми рече: „Премини Јордан, таму ќе најдеш мир за себе“. Верував дека овој глас ми беше упатен токму мене и верував дека навистина ќе најдам мир од другата страна на Јордан, во пустината, каде што од дамнина се спасуваа праведните и таму каде што процвета отселништвото (живот на монасите насамо) и на пречистата Дева со солзи ѝ кажав: „Владичице Богородице, не ме оставај!“

Вечерта, при залезот на сонцето, бев во црквата на свети Јован Крстите, што се наоѓа при реката Јордан. Парче леб и јорданската вода ја составуваа мојата раскошна трпеза пред заминувањето во пустината. И таа ноќ спиев на гола земја. Изутрината со бротче преминав на другиот брег на Јордан и уште еднаш усрдно се помолив на Застапничката на сите оскрбени и им се препуштив на нејзините молитви и раководство и засекогаш останав во оваа пустина со надеж на Бог кој нè спасува нас грешните.

„Мајко моја, колку години живееш во оваа пустина?“, праша Зосима. „Мислам дека поминаа седумнаесет години откако заминав од светиот град“, одговори таа. „Со што се хранеше за сето ова време?“ „Го преминав Јордан со два и пол леба што ги купив по патот за пустината. Со време тие постепено се исушија и се скаменија. Во текот на овие години некогаш јадев помали парчиња, така што ми стигна и до сега.“

„Мајко моја, зар никогаш не те вознемируваше мисла за светскиот спокој во споредба со ваквото твое неверојатно и строго испосништво во пустинава?“

„Седумнаесет години поминав во оваа пустина во борба со моите безумни страсти, како со лути сверови и ти не можеш да замислиш колку напор требаше да вложам да ги заборавам сите светски наслади. Овде, во пустинава, тешко беше да се најде и вода да се напиеш, и моето тело гореше од жед. Често на мојата растроена вообразба ѝ се претставуваше мојот весел развратен живот и моето тело изнемоштуваше во борбата со гревовните желби, што ја зовриваа крвта во мене и ме согоруваа. Денови и ноќи поминував лежејќи на земјата додека на крај не отстапуваа моите страсти и додека не беа развеани моите помисли. Потоа, ме осенуваше слатка светлина и јас внатрешно се смирував. Да, отец свет! Моите молитви за помош кон Богомајката никогаш не беа залудни. Таа е навистина помошничка во моето покајание! И така поминав седумнаесет години во постојана внатрешна борба и тешки искушенија.“

„Кажи ми, мајко моја, дали го изучуваше Светото Писмо?“ „Откако го преминав Јордан до денес не сретнав човек, ниту видов некое животно, ниту свер; во мојот живот не читав Свето писмо и не слушав како се чита. Но ти треба да знаеш дека словото Божјо е живо и навистина го научува човекот и го изострува неговиот разум. Ова е целиот мој живот.“

Уште еднаш испросувајќи ги молитвите од Зосима за себе, таа се поздрави со него и замина во внатрешноста на пустината. Зосима ѝ се поклонил до земја кога таа заминуваше и ја целива земјата на местото каде што стоеше светителката.

Помина една година, почна Великиот пост. И монасите во првата недела, според востановениот поредок, заминаа во пустината од другата страна на Јордан за да се подвизуваат во постот и молитвата. Ноќта беше светла со месечина, и Зосима забележа дека подвижничката ја осенува реката со крсниот знак, а потоа виде дека таа храбро оди по водата како по земја. Таа повторно ја осени реката со крсниот знак и повторно, како по суво, појде по водата во пустината. Застанувајќи на крајот од потокот, тој, на неговата источна страна, ја виде светата подвижничка: таа веќе лежеше мртва на земјата. На нејзините суви гради мируваа рацете што во последниот минут од животот беа положени во вид на крст.

Размислувајќи така, тој стоеше крај главата на починатата праведничка и наеднаш забележа дека на земјата до неа нешто пишува: „Отец Зосима, на ова место погребил го телото на починатата, грешна и смирена Марија. Предај ѝ на земјата тоа што е од земјата и помоли се на небесниот Бог за онаа што се упокоил во првиот ден на април....“

Наеднаш се појавил лав кој, на молба на блажениот Старец, со предните шепи ископа длабок гроб. Потоа лавот и Зосима мирно се разотидоа секој на своја страна.

Враќајќи се во манастирот, Зосима веднаш подробно им раскажа на собраните браќа сè што слушна од преподобната Марија и за она што виде со свои очи, и сите се восхитуваа на големите Божји дела, восхитувајќи се на големите подвизи и на славните чудеса на преподобната Марија, и востановија да се празнува нејзиниот спомен на првиот ден во април, на денот на нејзиното упокојување.

Житието на преподобната Марија Египетска, која се упокоила во Господа околу 530 година, според преданието, долго се чуваше меѓу монасите на манастирот што се наоѓаше на реката Јордан, а јас посакав усното предание за ова да го изложам напишано за сигурно да се овековечи споменот за преподобната и кај следните поколенија на христијаните, вели составувачот на житието на преподобната Марија Египетска, Софрониј Патријархот Ерусалимски.“

Тоа беше исповедта на светителката (светицата) Марија Египетска, личност од преданието на традиционалната христијанска Црква, која ни кажа за себе:

„Ми се чини дека никогаш немало и нема да постои таква блудница која би ме надминала со својот разврат... имав 12 години кога се оддалечив од родителскиот дом и заминав во Александрија, во светската врева, на пазар на пороците... со ненаситна жед се предадов на прекумерен блуд... седумнаесет години живеев во краен разврат, како јавна жена... пари не земав од никого единствено затоа што сакав колку што е можно повеќе млади луѓе да привлечам кон себе и на таков начин да ја наситам мојата ненаситна страст... мојата гревовна страст постојано бараше храна, и се чинеше дека живеев само тогаш кога го осквернував и го посрамував моето тело... јас се радував и се распалував со гревовната страст гледајќи ги нивните убави лица и тела... човечкиот јазик не може да ја изрази сета гнасотија на моите постапки... јас вовлеков во смртниот грев толку многу луѓе... ми се чинеше дека нема доволно мажи за мене на бродот и јас на сите начини ги соблазнував сите, и ерусалимските граѓани и странците... осквернета и нечиста блудница...“

Тоа беа првите 17 години на Марија Египетска што, според нејзиното кажување, ги поминала во непримерен блуд.

Но, накусо и за другите 17 години што ги помина во пустината, каде што ја прати св. Богородица да најде мир:

„Во моите гради, распарчани од страстите, се изгуби секоја надеж за спасение, а ти, Владичице, Мајко Божја, можеш да ме спасиш мене грешната... ќе појдам таму каде што ти ќе ми покажеш. Како потврда на овој завет, те молам, Пречиста, биди ми учителка и застапничка до крајот на мојот живот... Кога ја завршував мојата молитва упатена на Богородица, го слушнав гласот кој ми велеше: ‚Премини Јордан, таму ќе најдеш мир за себе‘.

Верував дека овој глас ми беше упатен токму мене и верував дека навистина ќе најдам мир од другата страна на Јордан, во пустината.

Седумнаесет години поминав во оваа пустина во борба со моите безумни страсти, како со лути сверови... моето тело гореше од жед... во пустинава немаше ни вода да се напијам... често на мојата растроена вообразба ѝ се претставуваше мојот весел развратен живот и моето тело изнемоштуваше во борбата со гревовните желби, што ја зовриваа крвта во мене и ме со-

горуваа... и така поминав седумнаесет години во постојана внатрешна борба и тешки искушенија.“

Очигледно е дека авторот на житието својата хероина, Марија Египетска и нејзиниот блуд ги спушта дури и под невозможното нулто скалило или под апсолутното дно под кое нормално и реално не може да потоне една вистинска блудница или проститутка. Негова цел со тоа е да создаде колку што е можно поголем распон меѓу дното до кое потонала неговата хероина и висината до која таа со своите подвизи се вивнала до степен на светица, за да ѝ обезбеди на тој начин место меѓу светците на небото. Понатаму, споменатиот автор Марија Египетска во пустината намерно ја подложува на највисок степен на испосништво, хранејќи ја полни 17 години само со два и пол исушени и скаменети леба што таа ги купила попатно кон пустината, без вода, како пустиник, за да ѝ припише ненадминливи подвизи кои се за „восхит“.

Но, оваа историја на Марија Египетска, како што ни е прикажана во нејзиното житие, воопшто не наликува на историјата на претходните три библиски проститутки што ги опишавме. Меѓу нив навистина нема ништо заедничко. Тие две истории се толку многу оддалечени една од друга, колку што е исток далеку од запад!

Марија Магдалена заврши како славна библиска личност, чијшто подвиг или дело две илјади години насекаде во светот низ сите поколенија се прераскажува и на сите грешници им служел и им служи како вистински пример и инспирација, покажувајќи им го вистинскиот пат како да се ослободат од гревот и да се исцелат од неговите рани, како повторно, од обесчовечени, да станат горди човечки суштества со кредибилитет. Рава блудницата, од блудница стана чесна жена и прабаба на Исуса Христа. Блудницата жена Смарјанка, од блудница, исто така стана чесна жена и најголем мисионер за Христа. Според тоа, историјата или животот на овие три библиски проститутки има среќна завршница затоа што својот проблем со гревот тие го решиле на единствен исправен начин, директно со Христа.

За разлика од среќната завршница на историјата на споменатите три библиски проститутки, завршницата на историјата или на животот на Марија Египетска е жална и трагична затоа што таа проблемот со својот грев, со својата проституција, го решаваше и го реши на погрешен начин, со посредство на св. Богородица која, патем речено, е одговорна за нејзината целосна пропаст.

Како што видовме, Марија Египетска, од блудница, стана сув трупец, исушена пустинска мумија од која пустината ги исцеди сите нејзини животни сокови, затрупана некаде во пустинскиот песок на пустината во којашто ја прати св. Богородица да бара и да најде мир. Меѓутоа, очигледно е дека св. Богородица Марија Египетска ја прати на погрешно место, мир да бара на погрешно место, таму каде што никој не може да најде мир. Наместо мир, св. Богородица врз грбот на Марија Египетска натовари нов, дополнителен товар од седумнаесетгодишен свиреп пустински живот, без ниту трунка на некакво олеснение за нејзините тешки гревови. Тоа значи дека Марија Египетска во пустината носела два товара: тешкиот товар на своите седумнаесетгодишни гревови, и тешкиот товар на седумнаесетгодишниот свиреп пустински живот.

Раскол меѓу св. Богородица и нејзиниот Син Исус Христос

Христос грешниците не ги праќа во пустина, ниту во манастир, туку со раширени раце ги повикува кај себе сите, апсолутно сите грешници, и проститутките - и Марија Магдалена, и блудницата Рава, и блудницата жена Самарјанка, и жената фатена во прелјуба, и Марија Египетска, и сите други блудници и грешници во сите времиња: „Дојдете кај мене сите изморени и обременети и јас ќе ве успокојам. Земете го мојот јарем на себе и научете се од мене, бидејќи јас сум кроток и смирен по срце, и ќе најдете спокојство за вашите души. Зашто мојот јарем е благ и моето бreme е лесно.“ „Мир ви оставам; својот мир ви го давам; не мир каков што дава светот. Да не се плаши вашето срце, ниту да стравува.“ (Матеј 11,28-30; Јован 14,27)

Јаремот е средство со чија помош воловите влечат тешка натоварена кола. Тоа е сликовит приказ како и ние сме впрегнати во јаерм со чија помош го влечеме товарот или бremето на нашиот живот. Кога Христос ни кажува „земете го мојот јарем на себе“, Тој нè повикува заедно со него да се впрегнеме во заеднички јарем и заедно да го влечеме товарот или бremето на нашиот живот. Тогаш нашиот заеднички јарем, во кој сме впрегнати со Христа, е лесен. Христовото „бreme е лесно“ во таа смисла што Тој го симнува од нас огромниот товар или огромното бreme на гревот што нè притиска и нè мачи и животот ни го прави лесен. Од грешни, Христос нè пресоздава во нови суштества. Во нас всадува нов живот со нова животна ориентација целосно насочена кон небото и вечноста. Христос нè ослободи од тешкото бreme на гревот кој нè вознемируваше и во нашето срце всади „свој мир“. Со Христа крај себе и во себе, впрегнати во заеднички јарем со него, ние сме среќни и полетни и лесно се справуваме со сите тешкотии и проблеми што ни ги наметнува животот.

Новиот живот, како живот, што ни го подари Христос, е многу полесно бreme за носење отколку бremето на нашиот поранешен грешен живот. Гревот е многу тешко бreme за носење. Впрегнати во Христовиот јарем на новите сознанија што имаме прекрасен Спасител кој се грижи за нас, во јаремот на новата вера, надеж, радост и среќа, ние многу полесно излегуваме на крај и со најтешките искушенија со кои се соочуваме и во нашиот нов живот.

Мошне значајна библиска вистина што постојано ја повторуваме и ќе ја повторуваме: Кога грешникот ќе се покае за гревот и од Христа ќе побара прошка и помош да не греши веќе, Христос веднаш му го проштава гревот и му подава рака и помош да не греши веќе. Неговите гревови ги фрла во морските длабини и ги растура како облак и како магла (Михеј 7,19; Исаија 44,22) и во неговото срце всадува „свој мир“. Кај него нема веќе грев да го вознемирува. Гревот и осилката на гревот се отстранети и срцето е исчистено. Сега во него владее мир, сладок Христов мир. Тоа не е процес кој трае долго - со денови, месеци и години. Христос тоа го прави веднаш. Тој на гешницата фатена во прелјуба ѝ кажа: Не те осудувам, ти проштавам, оди си и не греши веќе (Јован 8,11). Не требаше да поминат 17 години да ја измачува нејзиниот грев, па дури потоа да ѝ го прости и да ја ослободи од него. Блудницата жена Самарјанка не чекаше дури ни да заврши до крај нејзиниот разговор со Хриса. Кога сфати дека разговара со Спасителот на светот кој веднаш ѝ го прости гревот, нејзината радост беше толку голема,

што ја заборава и својата стомна на бунарот и полета во градот својата радост да ја подели со своите сограѓани, повикувајќи ги да дојдат кај него на бунарот и да видат каков Спасител нашла таа, Спасител кој веднаш ѝ го простил гревот и ја ослободил од него.

Трите библиски проститутки ја сфатија и ја прифатија таа голема вистина. Секоја од нив на свој начин се сретна со Христа во средината во која живееше. Тие сфатија дека се грешни, се покајаа, а Христос веднаш им го прости гревот и веднаш во нивното срце всади свој мир. Кога стапија во заедница со Христа, тие почувствуваа дека Христовото бреме навистина е лесно.

Од сите библиски вистини што ги изнесовме до сега, произлегуваат мошне значајни прашања во врска со св. Богородица и нејзината клиентка, Марија Египетска.

Ако св. Богородица навистина беше вистинската Христова мајка, вистинската Богородица, тогаш како можеше таа, наместо Христовото лесно бреме, врз грбот на својата пациентка, Марија Египетска, да натовари толку тешко бреме и да ја прати во пустина?

Токму за тоа тешко бреме што го натовари св. Богородица врз нејзиниот грб кога ја прати во пустина да најде мир, Марија Египетска кажува:

„Седумнаесет години поминав во оваа пустина во борба со безумните мои страсти, како со лути ѕверови... моето тело изнемоштуваше во борбата со гревовните желби, што ја зовриваа крвта во мене и ме согоруваа... И така поминав седумнаесет години во постојана внатрешна борба и тешки искушенија.“

Да, ова е лична исповед на Марија Египетска од која се гледа дека таа во пустината не добила мир, како што ѝ ветила и тврдела св. Богородица. Напротив, врз тешкото бреме на нејзините седумаесетгодишни гревови, од кои не успеала да се ослободи, како што кажавме, се пластел нов товар произлезен од пустинските суровости со кои се соочувала секој ден.

Таа 17 години живееше како беспримерна блудница и проститутка, како општествен смет и р'каница, однародена и отчовечена; и плус други 17 години проживеа невидена тортура во пустина, во која и надворешно ја загуби човечката лика, претворајќи се во некакво привидение, во кожа и коски, во костур и сув трупец што се распаѓа, и како сув трупец умре, со лажна надеж и сигурност дека ја исполнувала Божјата волја, дека во Божје име 17 години доживувала и доживеала безброј подвизи угодни на Бога. Но, сето тоа било лага, тешка измама!

Тоа ли е онаа Света и Пресвета Владичица Богородица, Девочиста, Преподобна, Пречиста и Пренепорочна Дева, Милостива и Премилостива, Секогашблажена Дева, Мајка Божја, Застапничка на оскрбените, Поширока од вселената, почесна од херувимите и неспоредливо пославна од серафимите? Тоа ли е онаа што ѝ кажа на својата пациентка „Премини Јордан, таму ќе најдеш мир за себе?“ - Да тоа беше таа! Така кажува житието на Марија Египетска.

Марија Египетска продолжува: „Верував дека овој глас (гласот на Богородица) ми беше упатен токму мене и верував дека навистина ќе најдам мир од другата страна на Јордан, во пустината, каде што од дамнана се спасуваа праведните и таму каде што процвета отселништвото (живот насамо).“ Меѓутоа, не беше така. Таа беше преллагана, зашто во пустината не најде мир, бидејќи самата изјавува: „И така поминав седумнаесет години во пос-

тојана внатрешна борба и тешки искушенија.“ - Целосно промашен живот - несвесна дека во прашање е измама и самоизмама!

Истата измама и самоизмама е присутна и кај старците кои длабоко во Јудејската пустина строго се подвизувале, а и кај сите други подвижници низ сите векови, и денес, кои наполно погрешно и слепо ги имитирале и имитираат стапките на Јована Крстителот, апостол Павле и нашиот Спасител, кои извесно време престојувале токму во тие предели, во пределите на Јудејската пустина, а потоа се вратиле во средината од која заминале за да ја извршат задачата што ја поставил пред нив Бог.

Всушност, сите подвижници, на кое било место, цел живот поминуваат во постојана внатрешна борба со самите себе и со својот грев од кој, слично на Марија Египетска, не успеваат да го победат, зашто се борат под погрешно знаме и на погрешен терен кои не му припаѓаат на Бога, туку на силите на злото.

Ќе ги цитираме Христовите зборови: „Исус му рече: „Јас сум пат, вистина и живот; никој не доаѓа кај Отецот, освен преку мене.““ (Јован 14,6)

Повеќе од јасно е: Христос е единствен пат, единствена вистинска вистина, единствен и директен, непосреден Спасител на грешниците од гревот без никаков и ниту еден посредник. Христос е категоричен кога кажува: „Никој не доаѓа кај Отецот“ на небото „освен преку мене“, никој не може да наследи вечен живот ако оди по свои, по други, по човечки, по црковни или по споредни патишта. Единствениот пат што води на небото сум Јас, ни сведочи Христос.

Според тоа, православието сериозно треба да размисли за оваа библиска вистина и своите верници да ги упатува директно кај Христа кој веднаш им ги проштава гревовите на грешниците, а не да ги упатува пред иконата на св. Богородица и пред иконите на другите светци од нив да бараат решение за својот проблем со гревот, зашто единствено исправно и сигурно решение за гревот може да се најде кај Христа, не кај светците. Кога Христос ѝ го прости гревот на Марија Магдалена, тука не беше присутна Исусовата мајка, Богородица, да посредува, да го смилосува својт Син за да ѝ ги прости гревовите на големата грешница, Марија Магдалена. Тука немаше ниту еден друг светец или светица да посредува пред Христа во нејзина полза. Да, Православието и Католичката црква мора да ја сфатат оваа библиска вистина, ако не на овој свет, тогаш ќе мораат да ја сфатат на Божјиот суд.

Очигледно е дека во случајот на Марија Египетска постои раскол меѓу света Богородица и нејзиниот Син Исус Христос, зашто начинот на кој Исус го реши проблемот на гревот на трите библиски проститутки е дијаметрално спротивен од начинот на кој св. Богородица го реши, односно, не го реши, или, точно и прецизно кажано, погрешно го реши проблемот на гревот на големата блудница, односно проститутка, Марија Египетска. Што е уште постаршно, св. Богородица на својата пациентка, Марија Египетска, ѝ даде наполно погрешни информации, лажна надеж и лажна вера, ја упати на погрешен пат, со што целосно ја упропасти. Св. Богородица постапувала и постапува така и со сите други подвижници - наместо да ги упати на Христа, кој единствено може да го реши проблемот на нивниот грев, таа ги упатува на погрешен пат кој ги води директно во пропаст.

И сега најважното прашање! Ако постои раскол меѓу св. Богородица и нејзиниот Син Исус Христос, кој во случајот на Марија Египетска е

очигледен, тогаш е повеќе од јасно дека гласот што го слушнала таа (Марија Египетска) кога ѝ се молела на св. Богородица пред нејзината икона во храмот во Ерусалим („Премини Јордан, таму ќе најдеш мир за себе!“), сигурно не бил гласот на вистинската Исусова мајка, на вистинската Богородица, туку тој глас потекнувал и потекнува од некој свиреп демон кој ужива на грешниците да им создаде колку што е можно поголеми неволји и страдања. Тоа е она што го кажавме на почетокот од пртходниот поднаслов кога кажавме дека црквите на своите верници им даваат можност по споредни патишта да дојдат кај Бога и Бога лично да го доживеат надвор од Библијата. Но со тоа тие му даваат одврзани раце на сатаната да ги пресретне на споредните патишта и тој да им се понуди и да им се наметне како бог, и всушност тие него го доживуваат како бог.

Одејќи по споредни патишта, верниците на христијанските цркви доживуваат свои подвизи, свои вознеси, но не од Бога и не за Бога. Да не забораваме, секоја комуникација со Бога, и секое директно доживување на Бога надвор од рамките на Библијата и надвор од Божјиот пат, е комуникација со духовите на пакоста!

Според тоа, колку и да сме внимателни, трудејќи се да не повредиме никого, врз основа на она што го опишавме до сега за подвижништвото, ние мораме да кажеме дека комуникацијата на Марија Египетска и комуникацијата на сите други подвижници на традиционалната Црква, какви што се прикажани во нивните житија, се комуникација со духовите на пакоста! И затоа нивните подвизи не потекнуваат од Бога, ниту се направени за Бога. Тоа е голема измама и самоизмама и на подвижниците, но и на традиционалната Црква.

И во текот на историјата, и денес, традиционалната христијанска Црква премногу големо и нереално значење им придава на подвизите на своите верници. Така Црквата ги турнала народите на Европа и на Блискиот и Средниот Исток во долготрајни исцрпувачки крстоносни војни во кои илјадници христијани од цела Европа се упатиле кон Ерусалим, подготвени да ја докажат надмоќта на својата вера над исламот, пролевајќи безброј тони своја и туѓа крв, понесени од еуфоријата дека прават подвиг, дека извршуваат богоугодно дело - одат во поход да го ослободат Христовиот гроб. Пролевале крв за празен гроб чијашто локација сами ја одредиле на погрешно место. Ако беше Божја волја, Бог ќе се погрижеше христијаните тој гроб да го заземат без пролевање на тони човечка крв на двете страни...

Заклучок за преданието или за традицијата на традиционалната Црква

Како што можевме да утврдиме, целокупната традиција на традиционалната Црква, сето нејзино предание, комплет, е стопроцентна црковна емпирија, теологија создадена врз основа на посматрање и искуство, потреба да пополни свои, црковни празнини во црковната теологија.

Премногу небиблиски, нехристијански, пагански и историски баласт, јаловина, згура и трескот, празноверие и суеверие, магла и пајажина, а премалку библиска содржина и суштина во преданијата и традицијата на традиционалната Црква!

Апсолутно право има рускиот богослов Сергиј Булгаков кога кажува дека и самата помисла дека Светото писмо треба да се толкува и да разбере

без светото предание е сенишна и страшна. Но, сенишна и страшна е теологијата на традиционалната Црква, во случајов теологијата на Православната црква, зашто таа е создавана и создадена токму така како што кажува Булгаков - Црквата Библијата ја толкувала и ја протолкувала низ очилата на нејзиното свето предание. Стопроцентно промашување!

Заклучок: Главна метода со која се служело паганството за да ги преобрати христијаните во паганство била методата сублимација или преобразба на изворните христијански библиски верувања. Паганството ги претресло сите христијански библиски вистини и ги исполнило со паганска смисла и содржина. Уште поточно: Паганството не само што ја исполнило теологијата на традиционалната Црква со паганска смисла и содржина, туку комплетно ја претворило во паганска теологија! Не постои ниту една темелна библиска вистина во теологијата на традиционалната Црква која не е до гуша потоната во античкиот паганизам! Наместо христијанството да го преобрати и да го прибере паганството под својот чадор, паганството го преобратило, го асимилирало и го прибрало христијанството во своите пазуви.

„Но Исус им рече: „Залудно ме почитувате кога проповедате учења кои всушност се човечки заповеди... ја укинувате Божјата заповед за да го запазите вашето предание“ (Марко 7,5-9).

Литература:

1. Trevor Ling: Istorija religije Istoka i Zapada, SKZ, Beograd 1990, pp. 228,229.
2. Дјурант, Историја цивилизације, Доба вере, први део, стр. 78.
3. Исто, стр. 81.
4. Дух и живот Источне цркве, стр. 91.
5. Дух и живот Источне цркве, стр. 91 на исто место 91.
6. Историја цивилизације, Доба вере, први део, стр. 79-80
7. Јевсевије Поповиќ, Општа црквена историја, том први, стр. 651.

БИБЛИЈАТА ЗА НЕБЕСНОТО ТРОЈСТВО

Библијата јасно зборува за постоење на само еден Бог, додека едновремено укажува на плуралност на божествените личности внатре во Божеството. Христијаните традиционално тоа учење за небесното Божество го нарекуваат доктрина за Тројство. Не постојат три Бога, туку еден Бог во три лица, триедно Божество. Во Христовата служба посебно се открива плуралноста на личностите внатре во Божеството. Христос бил и е Син Божји, Божја Реч (Логос) во човечко тело. Отецот го пратил Христа, а Христос го замолил Отецот на своите ученици да им прати друг Утешител, Светиот Дух. Сите тројца работеле и заедно работат за спасение на човечкиот род. Оваа тајна на Божеството се насетува веднаш на почетокот од Христовата служба, кога при неговото крштавање трите божествени личности посведочиле за својата блиска меѓусебна заедница (Матеј 3,16.17).

Сам по себе Бог е тајна на единство на три лица. Според тоа, Тој по природа е суштество кое воспоставува односи - односи внатре во Божеството, во Тројството, и односи со своите созданија. Бога го одбележува тн. *pathos*. Зборот *pathos* значи дека Тој е Божество кое длабоко чувствува бидејќи воспоставува и стапува во односи.

Иако во Бога се содржат три личности, триедно Божество, Тој сепак е еден. Обидот да го сфатиме Бога - како може Тој да биде еден во тајната на взаемоста на односите во Тројството - ги надминува нашите рационални способности. Меѓутоа, бидејќи Бог е еден, можеме да тврдиме дека Божеството поседува единство на волјата, намерите, природата и акциите.

Плуралноста на личностите на Божеството ни дозволува да ја разликуваме улогата на Синот во помирувањето на грешниците со Бога од улогата на Отецот и Светиот Дух. Тие се сите вклучени во тој процес, но секој од нив има посебна функција и улога. Синот ја напуштил вечната слава во која уживал со останатите членови на Божеството и станал тело (Јован 1,14). Само Бог можел да ни даде живот. Синот е божествена личност, и според тоа, Тој имал живот и секогаш во себе ќе има живот. При помирувањето со Бога Тој ни дал живот од својот живот. Тој живот не потекнува (не произлегува) ниту од еден друг извор; инаку не би бил негов, и Тој не би можел да ни го даде. Во него беше животот.

Според тоа, Тројството се состои од три лица: од Бог Отецот, Бог Синот и Бог Светиот Дух. Постојат три суштества околу Божјиот престол: Отецот, Синот и Светиот Дух. Тие не се едно, туку се три лица. Секој од нив има поинаква улога, но имаат иста природа и исти прерогативи: Вечен Бог Отец, вечен Бог Син Исус Христос и вечен Бог Свети Дух; семоќен Бог Отец, семоќен Бог Син Исус Христос и семоќен Бог Свети Дух; сезнаен Бог Отец, сезнаен Бог Син Исус Христос и сезнаен Бог Свети Дух; насекаде присутен Бог Отец, насекаде присутен Бог Син Исус Христос и насекаде

присутен Бог Свети Дух. - Апсолутно единство на три лица со наполно иста суштина, со ист карактер, со иста мисла, волја и желба.

Неколку библиски текстови за библиското Тројство:

„Крштавајте ги луѓето во име на Отецот, Синот и Светиот Дух“ (Матеј 28,19). - Овде посебно се именуваат сите три лица на Божеството, на Тројството.

„Благодатта на нашиот Господ Исус Христос, љубовта на Бога (Отецот) и заедницата на Светиот Дух да бидат со сите вас“ (2. Коринќаните 13,13).

„Еден Дух... еден Господ... еден Бог и Отец на сите“ (Ефесците 4,4-6).

„На избраните според провидението на Бог Отецот, за осветување што го врши Духот, да му се покорат на Христа и да бидат попрскани со неговата крв“ (1. Петрово 1,2). - И овде ги имаме сите три лица на Божеството: Бог Отецот, Духот и Христа, кои многу пати во Библијата се заедно, но овие неколку текстови што ги споменавме се доволен доказ и потврда за библиското Тројство.

ХРИСТОС Е ВЕЧЕН БОГ

Сведоците на Јехова тврдат дека „Божјиот Син (Христос) е прво создание што го создал Бог со свои раце“¹, прво создадено живо суштество во вселената и поради тоа Тој, како создание, не е еднаков со Бог Отецот и не е вечен Бог.

Оваа небиблиска наука се појавила во 4 век. Имено, во почетокот на четвртиот век александрискиот бискуп, Арие, прв го нападнал библиското Тројство, обидувајќи се да им ја одземе божествената природа на Исуса Христа и на Светиот Дух. Тој почнал да проповеда против Христовото божество, тврдејќи дека Христос е создаден од ништо, дека Синот не е еднаков со Отецот и дека Тој имал слобода да остане добар или да се сврти кон злото. Бидејќи по природа не бил Бог, Христос станал Бог со помош на Божјата милост. Сепак, Синот е постар од секое создание. Тој е дури творец на светот и негов управител.

Учењето на Арие се противставува на самото себеси. Ако Исус не бил Бог, тогаш како станал Бог? Со тоа што останал добар? Зар божеството е нешто што може да се заработи или да се добие, како чин во војска, со школување, со диплома и со заслужена награда, или пак тоа е единствена природа?

Во 321 година соборот на египетските и либиските бискупи го осудил учењето на Арие и веќе во 322 година по Христа Арие бил исклучен и протеран од Александрија. Меѓутоа, царот Константин, како приврзаник на ариевското учење, во 325 година свикал прв општ собор во Никеја, на кој биле присутни 218 бискупи, со цел да се реши спорот со Арие. На тој собор Арие повторно го изнел своето учење, но набргу го победил Атанас, и Арие не бил вратен на својата должност.

Наспроти одлуката на соборот, Константин подоцна се обидел да го врати Арие на должност, но не успеал. Свикан е собор во Тир, на кој група евзевиевци решиле да го вратат Арие на должност. Меѓутоа, истиот ден Арие умрел, во што мнозина виделе Божји суд над оние што ѝ ја отвориле вратата на лажната наука.

„Константин останал верен на учењето на Арие, зашто три дена пред смртта го крстил еден ариевски бискуп. Дури и синот на Константина, Констанциј, бил голем поборник и бранител на ариевството.“² Ете од кого сведоците на Јехова ја добиле науката којашто го поткопува библиското учење за Христа како Бог. Зачетник на оваа наука е Арие, а нејзин бранител и голем приврзаник царот Константин.

Христос е Син Божји, но и Син човечки

Во Библијата Христос ни е прикажан како „Син Божји“, кој му припаѓа на Божеството, на Тројството, како Бог со вечна Божја природа, но и како

„Син човечки“, со човечка природа, роден од девојка Марија, кој му припаѓа на човештвото. На земјата, како Син човечки, Тој едновременно е вистински Бог и вистински човек, Бог во човечко тело. Додека ја извршувал својата мисија на земјата, врзан за човечка природа, Христос се однесувал како човек наполно зависен од Бога како и секој друг човек. Тој мисли, зборува и дејствува како човек целосно предаден на Бога и воден од Бога, од Светиот Дух. Тој ја извршува само Божјата волја и виси и умира на крст за да ги спаси грешниците. Како човек Тој не е сезнаен. Затоа ќе каже: „А за оној ден и час (за второто доаѓање), никој не знае, ни ангелите на небото, ниту Синот, туку само Отецот“ (Марко 13,32). Како човек Тој не е семоќен, па ќе каже: „Вистина ви велам, Синот не може ништо да прави сам од себе“, и ќе додаде: „Отецот е поголем од мене“ (Јован 5,19; 14,28). Исус како човек е помал дури и од ангелите кои во свое време ги создал лично Тој: „Го гледаме Исуса, кој беше за кратко време помал од ангелите“ (Евреите 2,9).

Сите овие ограничувања што ги покажува Христос додека бил врзан за човечка природа, како Син човечки, јеховистите ги користат за да докажат дека Христос не е семоќен Бог еднаков со Отецот, туку дека Тој е создадено суштество, суштество од понизок ранг, што не е вистина. Христос како „Син човечки“ е помал од Бог-Отецот, но Христос како „Син Божји“ е наполно еднаков со Бог-Отецот.

Библијата силно го потврдува Христовото божество

Сам Христос тврди за себе дека е Бог: „А кога им ги изми нозете (на учениците), Исус ја зеде својата горна облека и пак прилегна крај трпезата и им рече: „Сфативте ли што ви сторив? Вие ме нарекувате мене учител и Господ, и право велите, зашто тоа сум. И така, ако јас, Господ и учител, ви ги измив нозете вам, и вие сте должни да си ги миете нозете еден на друг“ (Јован 13,12-14). Да, Христос вели: „Јас сум Господ и учител!“ „Христос... кој е Бог над сите“ (Римјаните 9,5).

Своето второ доаѓање Христос го најавува како Господ: „Во оној ден мнозина ќе ми речат: „Господе, Господе, не пророкувавме ли во твое име, не изгонувавме ли демони во твое име и не правевме ли моќни чуда во твое име?“ А тогаш јас ќе им кажам: „Никогаш не сум ве познавал. Одете си од мене, вие, кои вршите беззаконие“ (Матеј 7,21-23).

Зборувајќи за својот однос спрема Отецот, Исус кажува: „Јас и Отецот сме едно“ (Јован 10,30). Едно во големината и моќта, едно во сè.

По воскресението, кога Исус им се јавил на своите ученици, го повикал неверниот Тома да ги стави своите прсти во неговите рани и да не биде веќе неверен. Кога Тома се уверил дека тоа навистина е Исус, рекол: „Господ мој и Бог мој“ (Јован 20,28). Дали апостол Тома згрешил нарекувајќи го Исуса Христа Бог? Ако Тома згрешил кога Христа го нарекол Господ и Бог, Спасителот сигурно би го исправил. Меѓутоа, Тома изнел вистина што Исус не ја демантирал.

Пророштвото за Исуса гласи: „Затоа Господ сам ќе ви даде знак: Девица ќе зачне и ќе роди син, и ќе му даде име Емануел“ (Исаија 7,14). Ова пророштво апостол Матеј го применува на Исуса. Зборот Емануел значи „Бог е со нас“ (Матеј 1,23). „Чиешто потекло е од дамнина, од вечни времиња (Михеј 5,2).

Пророк Исаија Исуса Христа го нарекува со необични имиња: „Зашто ни се роди Дете, Син ни се даде, власта му е на рамото. Името ќе му биде: Чудесен советник, Силен Бог, Вечен Отец, Кнез на мирот“ (Исаија 9,6). Вдахновената Божја реч овде Христа го нарекува „Силен Бог“ и „Вечен Отец“.

Апостол Павле дава интересно објаснување: „А (Отецот) за Синот вели: „Твојот престол, Боже, е вечен, и скиптарот на правдата е скиптар на твоето царство...“ и: „Ти, Господе, во почетокот ги положи темелите на земјата, и небесата се дело на твоите раце“ (Евреите 1,8-10). Овде Отецот му се обраќа на Синот именувајќи го како Бог со вечен престол и како Господ и Творец. Многупати Христовото божество било потврдено, но овде тоа го потврдува директно небесниот Отец.

Меѓутоа, во преводот на Новиот завет што го направиле јеховистите во Евреите 1,8-10 наидуваме на многу груб фалсификат. Зборовите што ги кажува Отецот за Синот: „Твојот престол, Боже, е вечен“, ги замениле со: „Бог е твој престол во сета вечност“, со што тие на Христа му ја одземаат вечноста и неговиот вечен престол, обидувајќи се да го сведат на создадено суштество.

Уште неколку текстови, иако има многу:

„Очекувајќи ја блажената надеж и јавувањето на славата на нашиот велик Бог и Спасител, Исус Христос“ (Тит 2,13). Значи, Исус Христос е „велик Бог и Спасител“.

„Кога ќе се јави Господ Исус Христос од небото... Исус, нашиот Господ“ (2. Петрово 1,7.8.2).

„Ако со твојата уста исповедаш дека Исус е Господ и ако во твоето срце поверуваш дека Бог го воскресна, ќе бидеш спасен“ (Римјаните 10,9-13).

„Верувај во Господа Исуса Христа и ќе бидеш спасен ти и твојот дом“ (Дела 16,31).

„Прославувајте го во своите срца Христа како Господ“ (1. Петрово 3,15).

„Исто така знаеме дека Божјиот Син дојде и ни даде ум да го запознаеме Вистинитиот. Ние сме во Вистинитиот, во неговиот Син Исус Христос. Тој е Вистинитиот, Бог и вечен живот“ (1. Јованово 5,20).

„Денес во Давидовиот град ви се роди Спасителот кој е Христос Господ“ (Лука 2,10.11).

Во Посланието до Филипјаните 2,6-8 наоѓаме една од најсилните потврди во Библијата за Христовото божество: „Тој (Христос), со Божја природа, не се држеше љубоморно за својата еднаквост со Бога, туку се лиши од неа (од таа еднаквост), земајќи лик на слуга (земајќи човечка природа), станувајќи сличен на луѓето.“

Во овој текст, наречен „христорошката химна“, апостол Павле Христа ни го прикажува во две димензии: во неговата вечна, Божја димензија, како Бог, со Божја природа, еднаков со Бог Отецот, и во неговата земна димензија како слуга, како човек, со човечка природа, кога како Бог се оваплотил и се родил како бебе од девојка Марија и кога станал наполно зависен од Бога како и секој друг човек.

Јован 1,1-3: „Од почеток беше Речта (Логос, Христос), и Речта беше кај Бога - и Речта беше Бог. Сè настана (се создаде) преку неа, и без неа не настана ништо од она што настана.“ - Да забележиме, Јован кажува дека

„Речта (Христос) беше Бог.“ Истиот текст кажува уште нешто: Бог Христос е творец на нашиот свет, што се потврдува на многубројни места во Светото писмо, од кои ќе наведеме само уште две: „Тој е првороденец (зачетник) на сето создание, зашто преку него е создадено сè што е на небесата и на земјата, видливо и невидливо... сè е создадено преку него и за него. И Тој е пред сè и сè суштествува во него.“ „Ова го кажува верниот и вистинит Сведок, Почетокот на Божјето создание“ (Колошаните 1,15-17; Откровение 3,14).

Овие текстови јасно покажуваат дека Бог Отецот не создал ништо, апсолутно ништо, па според тоа, Тој не го создал ниту својот Син, Христа, како прво Божје создание, кое потоа почнало да создава, како што тврдат јеховистите. „Сè настана (сè се создаде) преку Речта (преку Христа), и без Речта (без Христа) не настана ништо од она што настана... сè е создадено преку него.“ И ако без Христа не настанало и не е создадено ништо, тогаш Христос не можел да се создаде самиот себеси. Зборовите: „првороденец (зачетник) на сето создание“, „Почетокот на Божјето создание“ и „од почеток беше Речта (Логос, Христос)“, очигледно се однесуваат на Христа како Творец кој прв почнал да создава кога уште немало ништо создадено.

И овде во преводот на Новиот завет што го направиле јеховистите во Колошаните 1,15-17 наидуваме на груб фалсификат од кој произлегува дека Отецот го создал Христа како прво и единствено создание кое понатаму создало „сè друго на небесата и на земјата“. Меѓутоа, стиховите што ги проучивме јасно кажуваат дека Христос не е создадено суштество. Тој е несоздаден, вечен Бог, како и Бог Отецот.

Во Откровението 1,8 и 21,6 Бог Отецот се нарекува со следните зборови: „Јас сум алфа и омега, почеток и крај.“ Но и Христос се нарекува себеси со истите зборови: „Јас сум алфа и омега, прв и последен, почеток и крај ... оној кој живее. Бев мртов, но, еве, живеам во век века (вечен сум)“ (Откровение 22,12.13; 1,17.18; 2,8). Во овие два текста и Бог Отецот и Христос себеси се нарекуваат со исто име: „Прв и последен!“ Така можат да тврдат личности кои се апсолутно еднакви во сè. Но, ако Христос е создаден, како што тврдат јеховистите, тогаш Тој, како Божје создание, не би бил еднаков со Бог Отецот, туку би бил понизок по ранг и не би бил „прв“, туку би бил „втор“ и не би имал право за себе да каже: „Јас сум прв“, зашто тие зборови би биле резервирани исклучиво за Бог Отецот кој не е создаден. Заклучок: Бог Отецот и Христос се апсолутно еднакви во сè. Оттаму произлегува правото и Христос да ја користи истата титула што му припаѓа на Бог Отецот и себеси да се нарече: „Јас сум прв и последен!“

Во истите текстови (Откровение 1,14-18), во кои ни се претставува како „прв и последен“, Исус пред нас се појавува во величествена слика: „Неговата глава и косата беа бели како волна, како снег, а неговите очи како разгорен оган; неговите стапала како бронза вжарена во печка; неговиот глас како бучава од силни води... од неговата уста излегуваше меч со две сечила, а неговото лице беше како сонцето кога свети со сета своја сила.“ Оваа величествена слика за Христа е соодветна на величествената слика во книгата на пророк Даниел 7,9-10 во која го гледаме Бог Отецот на судскиот престол облечен во облека бела како снег, со коса на главата како чиста волна од чијшто престол извираше и течела огнена река. Значи, со иста

величествена слика ни е прикажан и Бог Отецот и Христос како вечен и семоќен Бог.

Уште нешто многу важно: Во Откровение 7,12 на Бог Отецот му се оддава слава: „Благослов, слава, мудрост, благодарност, чест, моќ и сила на нашиот Бог во сите векови.“ Но во Откровение 5,12 напoлно иста слава му се оддава и на Христа: „Достојно е Јагнето (Христос), кое беше заклано, да прими моќ, богатство, мудрост, сила, чест, слава и благослов.“

Ваква величествена химна (доксологија - слава на Бога) му припаѓа единствено на семоќниот и вечен Бог и на ниту едно создание, па ниту на Христа доколку и Тој беше создадено суштество, како што погрешно тврдат јеховистите. Но, бидејќи небото му пее иста доксологија и му оддава иста слава и на Христа како на Отецот, произлегува дека Христос е еднаков со Отецот, вечен и семоќен Бог.

Христос е Јахве/Јехова

Што значи зборот Јахве/Јехова? Во старите еврејски библиски текстови Јахве/Јехова е име за Бога. Ова име на грчки се преведува со зборот „Кириос“ или „Теос“ и на латински со „Доминус“, а кај нас со „Господ“ и „Бог“.

„Очекувајќи ја блажената надеж и јавувањето на славата на нашиот велики Бог и Спасител, Исус Христос“ (Тит 2,13). - Исус Христос во Новиот завет е „велики Бог и Спасител“, ни кажува апостол Павле. Името Исус е еврејски збор Јехошуа (Yahshua) и значи „Јахве е спас“. Според тоа, Тој е носител на истото старозаветно име Јахве/Јехова, кој требало да дојде на нашиот свет според следното пророштво на Исаија 40,3: „Пригответе му го на Јахве патот низ пустината. Израмнете ја патеката на нашиот Бог во степата!“ Ова пророштво апостол Матеј го применува на Исуса: „Тој е оној за кого пророк Исаија рече: „Гласот на оној кој вика во пустината: „Подгответе го патот на Господа (на Јахве), исправете ги неговите врвици“ (Матеј 3,3). Апостол Павле ова пророштво ни го објаснува вака: „Бог се јави во тело“ (1. Тимотеј 3,16). Тоа значи дека силниот старозаветен Јахве/Јехова се оваплотил од Светиот Дух и се родил како бебе од девојка Марија и добил име Исус или Јехошуа (Yahshua).

Друг текст: „Го видов Господа како седи на висок и возвишен престол. Над него стоеја серафими... и си велеа еден на друг: „Свет! Свет! Свет е Јахве над војските!“ (Исаија 6,1-3). Ова пророштво (свет е Јахве) апостол Јован го применува на Исуса: „Исаија го рече тоа кога ја виде неговата слава (славата на Јахве, славата на Исуса пред своето воплотување)“ (Јован 12,37-42).

Уште неколку од многубројните библиски докази дека Христос е Јахве/Јехова:

Христос е Јахве-Творец: „Помни си да го празнуваш саботниот ден! Шест дена работи и сврши ги сите свои работи! А седми ден е сабота, одмор посветен на Јахве, твојот Бог... Зашто Јахве за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Јахве го благослови и го посвети саботниот ден“ (2. Мојсеева 20,8-11).

Веќе видовме дека Бог Отецот не создал ништо. „Без Речта (без Христа) не настана ништо од она што настана“ (Јован 1,1-3). И ако без Христа не настанало и не е создадено ништо, тогаш Творец е Христос. А ако Христос е Творец на сè, тогаш Христос е Јахве, чиешто име во Десетте заповеди се спомнува осум пати, трипати само во четвртата заповед.

Христос е Јахве-Карпа: „Ќе го возвишувам името на Јахве... Тој е карпа, делото му е совршено... Тој е верен Бог... Ја занемаруваш Карпата што те донесе на свет...“ „Чујте ме, вие, кои... го барате Јахве; погледајте ја Карпата од која сте отсечени.“ „Надевајте се во Јахве довека, зашто Јахве е вечна карпа.“ „Сите пиеја иста духовна напиток, зашто пиеја од духовната Карпа која ги придружуваше, а Карпата беше Христос“ (5. Мојс. 32,3.4.18; Исаија 51,1; 26,4; 1. Коринќаните 10,4).

Значи, таа старозаветна Карпа што ги придружувала, што ги засолнувала и водела Израелците низ пустината, Тој силен и семоќен старозаветен Јахве/Јехова, кажува апостол Павле, беше и е Христос.

Христос е Јахве-Спасител и во Стариот и во Новиот завет: „Јас сум Јахве, нема спасител освен мене“ (Исаија 43,10.11). Во Новиот завет: „Денес во Давидовиот град ви се роди Спасителот кој е Христос Господ“ (Лука 2,10.11).

Христос е Јахве-Откупител и во Стариот и во Новиот завет: „Вака говори Јахве, вашиот Откупител, Израеловиот Светец“ (Исаија 43,1.2.14). Во Новиот завет: „Христос нè откупи од проклетството на законот, откако стана проклетство за нас“ (Галатите 3,13; 4,4.5).

Јехова и јеховистите^{2а}

Рековме дека во старите еврејски библиски текстови Јехова е име за Бога и дека тоа име на грчки се преведува со зборот „Кириос“ или „Теос“ и на латински со „Доминус“, а кај нас со „Господ“ и „Бог“. По грешка при преведувањето во 14 век по Христа настанал неточен изговор на името Јехова што се употребува и денес. Првобитно тоа име се изговарало како Јахве, а не како Јехова.³

Никој не отфрла дека Yhwh е име на Бог Творецот. Меѓутоа, Библијата на Бога му дава многу имиња. „Во почетокот Бог ги создаде небото и земјата“ (1. Мојсеева 1,1). За зборот Бог во овој текст се употребува еврејскиот збор „Елохим“, а не зборот Yhwh. Според тоа, на самиот почеток Библијата му дава друго име на Бога. Зборот Елохим се употребува 2500 пати во Библијата и го означува Божеството во множина - Тројството. Тоа бил Елохим кога рекол: „Да создадеме човек како што сме ние!“

Патем да кажеме дека за нашите браќа јеховисти зборовите „Бог“ и „Господ“ не се имиња на личност, туку некакви титули од типот професор, инженер, доктор итн. Ако е така, тогаш кој е оној Бог од првиот стих на Библијата кој „на почетокот ... ги создаде небото и земјата“? Дали тој е некој безимен бог, само некаков титулар, инженер, на пример? Бесмислено, зар не? Во секој случај, веднаш на почетокот, во првиот стих на Библијата, семоќниот Бог Творец не ни се открива и не ни се претставува како Yhwh (Јахве), туку под друго име - под името Елохим, кое е исто толку важно и значајно колку и името Јахве.

Вистина е дека во 1. Мојсеева 2,4 во изразот: „Кога Господ Бог ги создаде небото и земјата“ се употребува еврејскиот збор Yhwh, но овој, како и сите други, се преведува со Господ Бог, што секогаш го означува живиот Бог, Творецот на небото и земјата. Всушност овде се употребени два еврејски збора Yhwh и Елохим, заедно. Тогаш зошто еден збор би требало да се преведе а друг не?

Кога Бог му се јавил на Аврама, Тој не кажува „Јас сум Yhwh“, туку „Јас сум Ел-Шадај“, Семоќен Бог (1. Мојсеева 17,1). Повеќе од две илјади години од создавањето Бог им се откривал на своите слуги не како Јахве, туку како Ел-Шадај. 2. Мојсеева 6,3: „Им се јавував на Аврама, Исака и Јакова како Ел-Шадај, но не им се открив со своето име „Јахве“. Ако беше толку важно името Yhwh, зошто Бог не им се откриваше со тоа име на своите слуги Аврам, Исак и Јаков? Бог видел дека ним не треба да им се открива како Yhwh туку како Ел-Шадај и им се откривал како Ел-Шадај. Во разговорот со Аврама Мојсеј за Бога наизменично го употребува зборот Yhwh и зборот „Адонаи“. „И откако Господ (Yhwh) го заврши разговорот со Аврама, си замина“ (1. Мојсеева 18,33). Во старо време, па и денес, секогаш кога еден Евреин во текстот ќе најде на зборот Yhwh, тој од почит никогаш не го изговара тој збор, туку наместо него го изговара зборот Адонај, кој има наполно исто значење. Од таа причина со текот на времето се заборавило како воопшто треба да се изговара тој збор и затоа никој, дури ни Евреите, не знаат како би требало да се изговори или да се прочита зборот Yhwh. Тоа доаѓа и оттаму што еврејското писмо е консонантско писмо (Yhwh), што значи вокалите не се пишувале, туку нив читателот сам ги додавал при читањето на зборовите.

Кога Господ му се јавил на Мојсеја при овците за да го прати во Египет да го изведе израелскиот народ, тој го прашува: „Како ти е името?“ Господ не рекол: „Како тоа, ти, Евреин, па не знаеш како се вика твојот Бог?“ Дури и не му рекол: „Јас сум Yhwh“ ; туку: „Јас сум кој сум... „Јас сум“, ме прати кај вас“ (2. Мојсеева 3,14). Дури и сведоците на Јехова признаваат дека Бог има повеќе имиња: „Блажен Бог - тоа е едно од имињата на Јехова“⁴

Исус дошол на земјата во време кога владеело големо идолопоклонство и отпад за да ги запознае луѓето со Бога и да ги врати во првобитната состојба. Сепак, Исус не им го претставил на луѓето Бога под името Yhwh, туку го нарекол Татко (Отец). „Вака молете се на Бога: „Оче наш!““ (Матеј 6,9). Умирајќи на крстот, Исус му се обраќа на својот небесен Отец со зборовите: „Ели, Ели!“ , што значи: „Боже мој, Боже мој!“ (Матеј 27,45). Дали Исус овде згрешил што Бога не го нарекол Јехова? Секако дека не згрешил, зашто зборовите: „Ел, Ели и Елуа“ се исто така еврејски зборови со кои Бог се нарекува Бог.

Новиот завет речиси цел е напишан на грчки јазик. Прашајте ги сведоците на Јехова: Како се пишува на грчки Јехова? Во грчкиот јазик се употребуваат два збора: Теос, што се преведува со Бог, и Кириос, што значи Господ. Ако е важно за Бога да се употреби само зборот Yhwh, тогаш зошто го нема тој збор во грчкиот текст на Новиот завет? Можеби нашите пријатели, сведоците на Јехова, ќе кажат дека во преводот на Новиот завет на еврејски јазик зборот Теос е преведен со Yhwh (Jahve). Тоа е точно, но не и за Грците. За нив тој збор е Теос, а истиот збор за нас е Господ, Бог.

Сведоците на Јехова во својот превод на Библијата произволно ја преведуваат и не ја почитуваат смислата на оригиналниот текст. Да е толку важно Божјиот народ да се нарекува со името на Јехова (јеховисти), Исус тоа секако би го кажал и така би ги нарекол своите следбеници.

Бог секогаш имал свој народ на земјата кој му бил послушен, но Божјиот народ никогаш не се викал со името на Јехова. Бог му рекол на

Мојсеја: „Ајде, јас те праќам при фараонот да го избавиш мојот народ, Израелците, од Египет“ (2. Мојсеева 3,10). „Ќе ви бидам Бог, а вие ќе бидете мој народ“ (3. Мојсеева 26,12.13).

„Па ти си народ посветен на својот Господ Бог; Господ те избра тебе меѓу сите народи на земјата за да бидеш негов народ, негова сопственост“ (5. Мојсеева 14,2).

Бог ги признал старите Израелци за свој народ, но не ги нарекол сведоци на Јехова, туку Израел, што значи победник.

Исус своите следбеници ги нарекувал со различни имиња: Дванаесеттемина ги нарекол „ученици“. Своите следбеници ги нарекол „овци“, а себеси се споредил со „пастир“. Иако името Исус потекнува од еврејскиот збор „Jahshua“, што значи „Јахве е спас“, сепак, Тој своите следбеници не ги нарекол според своето име, туку други ги нарекле „христијани“.

Еве кои сè имиња му дава Новиот завет на Божјиот народ: „А вие сте избран род, царско свештенство... Кои некогаш не бевте народ, сега сте Божји народ“ (1. Петрово 2,9.10).

„До светите и верните браќа во Христа“ (Колошаните 1,2).

„Ќе ми бидете сведоци во Ерусалим...“ (Дела 1,8).

„Се собираа со црквата...“ (Дела 11,26). Називот црква потекнува од грчкиот збор „еклезија“, што значи собир на верници.

Апостол Павле признава: „Бидејќи ја гонев Божјата црква“ (1. Коринќаните 15,9).

„Црква на живиот Бог, столб и потпора на вистината“ (1. Тимотеј 3,15).

„Да ја претстави пред себе црквата во сета нејзина слава“ (Ефесјаните 5,27).

„Ние сме храм на живиот Бог“ (2. Коринќаните 6,16).

Зошто сведоците на Јехова не сакаат да се наречат и да бидат црква туку друштво?

Исус кажува дека: „Секој што ми вели: „Господе, Господе“, нема да влезе во небесното царство, туку оној којшто ја врши волјата на мојот Отец кој е на небесата.“ (Матеј 7,21-23). Овие Христови зборови покажуваат дека не е толку важно со кое име се нарекуваме, туку што правиме. „А сите оние кои ги води Божјиот Дух се Божји синови“ (Римј. 8,14).

Христијаните едновременно се сведоци на Јехова и сведоци на Христа

Прашање: Чии сведоци сме ние верниците, Јеховини или Христови? Јехова (Господ) во Исаија 43,10 им кажува на своите слуги: „Вие сте ми сведоци!“ Но и Христос на своите слуги им кажува: „Ќе ми бидете сведоци во Ерусалим... и сè до крајот на земјата“ (Дела 1,8). Според тоа, наполно е јасно дека ние едновременно сме и Јеховини и Христови сведоци, зашто Јехова и Христос се една личност која во Стариот завет се вика Јехова/Јахве, а во Новиот завет Христос.

Второ, во чие име ние се спасуваме? Јоил 2,32: „Сите што го повикуваат името на Господа (Јехова) ќе бидат спасени.“ „Секој што ќе го повика името на Господа (Јехова), ќе биде спасен“ (Дела 2,21; Римјаните 10,13). Јасно е. Ние се спасуваме во името на Јехова. Но да ја слушнеме пораката и на другите стихови кои се однесуваат на Христовото име.

- Дела 4,10-12: „Во името на Исуса Христа... овој човек стои здрав пред вас... Нема спасение во никој друг, ниту има друго име под небото дадено на луѓето преку кое мора да бидеме спасени.“ - Овде ни се кажува дека нема друго име за спасение освен името Исус Христос.

- Дела 16,31: „Верувај во Господа Исуса Христа и ќе бидеш спасен ти и твојот дом.“ Толку јасно, што не може да биде појасно: „Верувај во Господа Исуса Христа и ќе бидеш спасен...“

И, што да правиме сега - чии сведоци треба да бидеме и во чие име добиваме спасение. Нема никаква забуна, сè е јасно. Порано покажавме и утврдивме дека Христос од Новиот завет е овоплотен Јехова, истиот оној силен Јехова од Стариот завет. Ете го библиското решение и за ова прашање.

И Христовото воскресение е ѝрофанирано

Нашите браќа јеховисти имаат многу чудно и наполно небиблиско сфаќање и за Христовото воскресение.

„Исус воскреснал како духовно, невидливо суштество“⁵, пишуваат сведоците на Јехова.

„Телото во кое Исус е измачуван не е истото она тело во кое Тој станал од гробот“⁶

„Христовото човечко тело е земено од гробот по натприроден пат. Дали тоа се претворило во гас или сè уште некаде се чува, тоа никој не го знае.“⁷ За ова тврдење јеховистите не наведуваат ниту еден библиски доказ.

„Можеби (Христовото тело) Бог некаде го конзервирал за да им го покаже на луѓето за време на милениумот.“⁸

Духот ни снеможува пред ваквите чудни изјави и тврдења и се прашуваме дали воопшто се христијани луѓето што изнесуваат вакви тврдења, а и оние кои веруваат во нив. Ние немаме збор ниту пак желба да ги коментираме, освен во најкуси црти да го изнесеме јасното библиско учење за Христовото воскресение во тело, во прославно, бесмртно тело.

По воскресението Христос еднаш „им се јави едновремено на повеќе од петстотини браќа“ (1. Коринќаните 15,6). Како им се јавил Исус на овие 500 луѓе - во тело или во дух. Секако, во тело.

По воскресението Исус ѝ вели на Марија: „Не задржувај ме, зашто сè уште не сум појден горе кај Отецот“ (Јован 20,17). Дали Марија пред себе гледала некаков дух или Христа во тело? Секако, Христа во тело.

По воскресението Исус му вели на Тома: „Стави ја раката во моите ребра и не биди неверен, туку верен“ (Јован 20,27.28). Тома својот прст не го ставил во некаков дух, туку во Исусовите ребра, и рекол „Господ мој и Бог мој!“

И на крај да му дозволиме на Христа сам да ни каже дали воскреснал во дух или во тело, прославно, бесмртно тело: „Самиот Исус застапа меѓу нив... А тие се исплашија, мислејќи дека гледаат дух. А Тој им рече: „Зошто се плашите? Погледнете ги моите раце и моите нозе - јас сум! Допрете ме и видете, зашто духот нема месо и коски, а како што гледате, јас имам.“ И им рече: „Имате ли тука нешто за јадење?“ А тие му дадоа парче печена риба. Тој го зеде и јадеше пред нив“ (Лука 24,36-43).

Апостол Петар кажува: „Ние јадевме и пиевме со него (со Христа) откако воскресна од мртвите“ (Дела 10,41). Зар Христос бил некаков дух меѓу апостолите додека заедно јаделе и пиеле со него на иста трпеза?

Литература:

1. Que Dieu soit reconnu, p. 34.
2. Schaff Creeds of Shristiandan vol. 1, p. 29.
- 2a. За овој поднаслов се користени мисли и цитати од книгата „Дали је то Кула стражара?“, Благоја Самарија, „Препород“, Београд, стр. 89-91.
3. Енциклопедија ГЗ I, стр. 242.
4. 1. Тимотеј 1,11 - Les nations sauront... p. 399
5. Que Dieu soit reconnu, p. 42.
6. La veritee, p. 243.
7. Etude des Ecritures, vol. 2, p. 129.
8. Raderford, La harpe de Dieu, p. 151.

КАКО Е ПРИКАЖАН ХРИСТОС ВО СТОЖЕРОТ НА ЛИТУРГИЈАТА НА ТРАДИЦИОНАЛНАТА ЦРКВА?

Читаеме во Библијата за вечерата Господова: „Господ Исус онаа ноќ во која беше предаден, зеде леб, и откако заблагодари, го раскрши и рече: „Ова е моето тело, кое е за вас; правете го ова за мој спомен!“ Исто така, по вечерата ја зеде и чашата и рече: „Оваа чаша е новиот завет во мојата крв; правете го ова секојпат кога пиете, за мој спомен!“ (1. Коринќ. 11,23-26).

Текстот е јасен и пораката е очигледна! Вечерата Господова е тука да нè потсети на Христовата смрт. Лебот и виното се симболи кои нè навраќаат во мислите на Христовата жртва на крстот на Голгота: лебот - на неговото тело кое полни шест часа висело на крст и се кршело заради нашето спасение, а чашата (виното) да ни ја предочи неговата крв која се пролевала и која ги брише нашите гревови. Значи, вечерата Господова, како вечера, не е тука да ни даде спасение, туку само да ни ги приближи настаните што се одигрувале во Гетсиманија и на Голгота каде што Бог ги расчистувал сметките со гревот, да нè потсети и да ја вреже во нашата свест вистината дека Христовата жртва е единствен извор на нашето спасение, да ни укаже на неговата пролеана крв како единствено средство за бришење на нашите гревови - и ништо друго, и ништо повеќе! Во текстот што го читавме Христос двапати ги кажува зборовите „за мој спомен“ - само за спомен.

Но, Католичката и Православната црква и овде работата ја усложниле до крајни можни граници и вечерата Господова ја обвиле во таква мистерија и на истата ѝ припишале таква таинственост и моќ од кои косата на главата ни се дига. Вечерата Господова не е „тајна вечера“, како што се нарекува во нивните кругови, зашто во неа нема ништо скриено ниту тајно и таинствено.

Имено, овие две цркви своите мистификации за вечерата Господова ги црпат од текстовите во Евангелието според Јован шестата глава каде што Исус доаѓа во судир со Евреите за сосем нешто друго, а не за вечерата. Тој кажува: „Јас сум леб на животот... Јас сум живиот леб што слезе од небото. Ако некој јаде од овој леб, ќе живее довека, а лебот, што ќе го дадам јас, е моето тело (мојата жртва) што ќе го предам за животот на светот. Евреите повторно почнаа да се препираат меѓу себе, велејќи: „Како може Овој да ни го даде своето тело да го јадеме?“ Вистина, вистина ви велам: ако не го јадете телото на Синот човечки и не ја пиете неговата крв, не ќе имате живот во себе. Кој го јаде моето тело и ја пие мојата крв, има вечен живот, и јас ќе го воскреснам во последниот ден. Зашто моето тело е вистинска храна и мојата крв вистинска напивка“ (Јован 6,48-56).

Овде работата е очигледна. Христос се спори со Евреите кои не ја сфатиле суштината на неговото доаѓање на овој свет, не го прифаќаат него

како Месија и го отфрлаат како Спасител на светот. Тие тврдат дека Мојсеј ним им давал леб од небото и дека Мојсеј е најголем човек за нив, па дури поголем и од него. Но Исус им вели: Не, Мојсеј не ви даде леб од небото (стих 32). Мојот Отец ги хранеше вашите татковци со небесен леб во пустината. Всушност, јас сум сега небесен леб кој слезе од небото, моето тело е вистинскиот леб, односно, моето тело е вистинската жртва што ќе биде принесена за спасение на човештвото и мојата крв што ќе се пролее е единствено средство за бришење на вашите гревови. Јас сум единствен Спасител на светот, јас сум ветениот Месија, нема друг, нека не ве лаже умот, не чекајте друг и, ако сакате да се спасите, вие морате да ја разберете, да ја сфатите и да ја прифатите оваа вистина - да ме признаете мене како Месија и Спасител. Колку и да е тешко и горчливо ова за вас, колку и да е голем тој залак, вие морате да го голтнете, инаку спасение нема ниту за вас, ниту за кој и да е грешник на оваа земја. - Тоа е пораката на шестата глава од Евангелието на Јована.

Кога на Евреите не им било јасно и кога прашувале како можат да го јадат Христовото тело и да ја пијат неговата крв, Христос им дал појаснение и им рекол дека зборовите што им ги кажал за своето тело и за својата крв како храна и пијалак имаат симболично или духовно, а не буквално значење: „Духот е оној кој оживува, телото не помага ништо. Зборовите што ви ги реков се дух и живот“ (стих 63). Поинаку кажано, зборовите за моето тело како храна и за мојата крв како пијалак во себе носат не буквална, туку духовна порака со духовно значење.

Духовното значење на Христовите зборови многу убаво ни го објаснува и апостол Павле: „Сите јадеа иста духовна храна, и сите пиеја исто духовно пиеење, зашто пиеја од духовната Карпа што ги придружуваше, а таа Карпа беше Христос.“ (1. Коринќаните 10,3.4). Многу јасно: Израелците веќе ја јаделе таа духовна храна, и го пиеле тоа духовно пиеење во пустината - духовна храна, духовен леб, и духовно пиеење, духовна вода.

Според тоа, Христовото тело не било навистина леб што можеле и што требало Евреите да го јадат, ниту неговата крв пијалак што тие можеле да го пијат за време на некаква причесна. Во друга пригода Христос вели: „Разурнете го овој храм и ќе го подигнам за три дена... Тој зборуваше за храмот на своето тело“ (Јован 2,19-21). И, ако поранешните Христови зборови за неговото тело и за неговата крв ги сфатиме буквално, тогаш и овие негови зборови мораме да ги сфатиме буквално, но од тоа ќе произлезе дека Евреите не го убиле Христа, односно Христовото тело, туку разрушиле обичен физички храм, што е апсурд.

Очигледно е дека Христос во двата случаја не мислел така. Кога рекол „Разурнете го овој храм и ќе го подигнам за три дена“, Тој кажал дека неговото тело три дена ќе лежи мртво во гроб, а третиот ден ќе воскресне. Или, кога рекол: „Јас сум вистински чокот“ (Јован 15,1), Тој не мислел дека навистина неговото тело е чокот од кој растат лози? Или, пак, кога апостол Павле вели: „Вашето тело е храм на Светиот Дух кој е во вас“ (1. Коринќаните 6,19), тоа не значи дека нашето тело навистина е физички храм. Очигледно е дека и овие зборови немаат буквално значење, туку во дадениот контекст истите имаат наполно поинакво значење и порака.

А што да кажеме за неговите параболи во кои Тој своето царство го споредува со мрежа, со скапоцен бисер, со семе или со квасец? Дали нависти-

на, во буквална смисла Христовото царство е мрежа, бисер, семе или квасец. Во никој случај.

Но, според католичката и православната теологија, „лебот и виното што се осветуваат на светата литургија (миса) се претвораат во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв (при што вкусот на лебот и виното не се менува, останува ист). Римокатолиците веруваат дека лебот и виното се претвораат во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв во оној миг од мисата кога свештеникот ги изговара Христовите зборови: „Земете, јадете, ова е моето тело!“

Православните, пак, веруваат дека пресуштествување или претворање на лебот и виното во тело и крв се случува кога свештенослужителот, откако ги изговорил Христовите зборови „примете, јадете“, упатува - според текстот на литургијата на св. Василиј Велики и св. Јован Златоуст - молитва кон Бог Отецот да го прати Светиот Дух да изврши пресуштествување. Овие литургиски зборови гласат: „Ти ја принесуваме оваа разумна и бескрвна служба, и те молиме, просиме и те преколнуваме: испрати го твојот Свети Дух на нас и на овие тука поставени дарови. - И направи го овој леб чесно тело на твојот Христос. - А ова што е во чашава, чесна крв на твојот Христос. - Претворајќи ги со твојот Свети Дух.“

Втората разлика се состои во тоа што римокатоличките свештеници своите верници ги причестуваат само под еден вид, односно само со леб, а православните верници се причестуваат под два вида, односно и со телото и со крвта.⁴¹

Прашање: Каде ја најдоа св. Василиј Велики и св. Јован Златоуст оваа молитва во Библијата за претворање на лебот и виното во Христово тело и во Христова крв?

Не ни е јасно зошто Католичката црква на концилот во Констанца во 1414 година им забранил на своите свештеници верниците да ги причестуваат и со вино, кога Исус при вечерата Господова своите учениците ги послужил и со леб и со вино!

Значи, при светата евхаристија (причестување), верниците на споменатите цркви, наместо обичен леб и обично вино, го јадат Христовото тело и ја пијат Христовата крв.

При вечерата Господова Христос не упатил молитва кон Бог Отецот да го прати Светиот Дух да изврши пресуштествување на лебот и виното. Тој едноставно „зеде леб, и откако заблагодари, го раскриши и рече...“ Тогаш, од каде таква идеја на Црквата свештеникот да се моли за пресуштествување на лебот и виното во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв?

За длабоката мистерија, за несфатливата тајна со која теологиите на двете споменати цркви ја обремениле и усложниле вечерата Господова, читаме уште еден оддел од книгата на Милина:

„А голема и длабока е тајната! Подлабока од секоја длабочина! Подлабока и од вселенското пространство, пред кое нашиот разум исто така стои зачуден и збунет. Таинственоста е двојна. Како може лебот да стане Христово тело, а виното Христова крв, и второ: Христос со тоа ниту се дели, ниту се множи, туку секое парче од св. причест, па и најмалечкото, е целиот Христос, и секој причесник го прима истиот Христос којшто се наоѓа и на небото од десната страна на Отецот и во секое делче од причесната и во сите

причесници, а сепак не е размножен ниту поделен, туку е цел во секој од своите верни причесници!“²

Боже, Боже, мили! Наједноставниот спомен на Христовата смрт, прекрасната вечера Господова, со кристално јасна и едноставна библиска порака, господин Милин и православните и католичките теологии ја претворија во поголема тајна и од Христовото воплотување; „подлабока и од вселенското пространство“ - значи подлабока и понесфатлива и од небесното Тројство! Каде ги најдоа овие небиблски вистини: „Секое парче од св. причест, па и најмалечкото, е целиот Христос, и секој причесник го прима истиот Христос којшто се наоѓа и на небото од десната страна на Отецот и во секое делче од причесната и во сите причесници!“

Многу чудно! Христос физички присутен во парченце нафора кој се пренесува во причесникот. Премногу мистично, помистично и од најмистичната мистика на браманизмот, будизмот и на другите нехристијански религии - помистично и од античките мистерии.

Но оваа небиблска наука во врска со вечерата Господова не завршува тука. Да го чуеме и ова!

„Бидејќи лебот и виното се претвораат во вистинско тело Христово, евхаристијата не е само спомен, туку вистинска жртва што се повторува за сите луѓе и во сите времиња до неговото второ доаѓање. Евхаристијата е иста со жртвата принесена на крстот, бидејќи се принесува истото „Јагне“ на жртвеникот во црквата, како што беше принесен на Голгота, бидејќи лебот и виното, според Христовите зборови, се претвораат во вистинско тело и во вистинска крв негова. Телото и крвта во евхаристијата се исти како и оние на Голгота. Архијерејот е тој - Христос - којшто се принесе себеси на Голгота. Он ја извршува таа света тајна и во евхаристијата. Разликата е само во начинот. Господ на Голгота му принесе на Бога видлива жртва, а во евхаристијата Он тоа го прави под видот на лебот и виното. Таму жртвата ја принесе Самиот, непосредно, а тука посредно преку своите црковни пастири. На Голгота е пролеана крв, а оваа жртва е бескрвна.“³

Да забележиме! Наводно „евхаристијата (причесната со леб и вино) е жртва, и тоа иста жртва со онаа принесена на крстот бидејќи се принесува истото „Јагне“ на жртвеникот во црквата, како што беше принесено на Голгота“. Несфатливо! Свештеникот (архијерејот) го принесува Божјето Јагне, односно Христа, на жртва на црковниот олтар, на црковниот жртвеник, кога ги претвора лебот и виното во вистинско Христово тело и крв!

Од каде сега свештеникот во лебот и виното го принесува Христа на жртва на црковниот олтар, на жртвеникот во црквата, кога и жртвеникот во двориштето, на кој со векови се принесуваа илјадници жртви, и златниот кадилен олтар пред завесата, пред кој свештениците кадеа, принесуваа темјан и ги мачкаа неговите рогови со крвта на жртвите, заедно со искинатата завеса - со храмот и со свештенството - заминаа во архивите на старозаветната историја?

Но, уште едно, колку чудно, толку и богохулно тврдење! Да го чуеме. За време на реформацијата, во Женева бил повикан професорот од Сорбонскиот универзитет Guy Furbity да се бори против реформаторите. Покрај другото, тој изјавил:

„Свештеникот што ги посветува елементите на причесната е поголем од Марија, зашто таа на Христа животот му го дала само еднаш, додека

свештеникот Христа го создава кога сака... Ох, свештеник! Свештеник! Тој треба не само да се поздрави, туку пред него треба да се падне на колена.“⁴

Оваа изјава на споменатиот професор колку да е чудна, груба, вулгарна, богохулна и безбожна, сепак, таа ја изразува суштината на небиблиската теологија на Католичката и Православната црква во врска со вечерата Господова. Од таа суштина произлегува дека во рацете на свештеникот Христос е тесто што тој по своја желба може да го меси и премесува и од него да прави што сака!

Поранешниот католички бискуп, д-р Алберто Ривера⁵ објаснува како кај некој бискуп, со „сјаен“ ум, во 386 година се родила „брилијантна“ идеја во традиционалната Црква да воведи „миса“, чијашто служба свештениците на споменатата Црква ќе ги издигне во ранг на чудотворци, со концентрација на огромна моќ во рацете за непречена доминација над верниците. Тоа значи дека римокатоличкиот и православниот свештеник имаат моќ лебот и виното да ги претворат во вистинско тело и крв на Исуса Христа, да го доведат Христа од небото и повторно да го распнат на олтарот во црквата секогаш кога се одржува миса, литургија. Со други зборови, безброј милиони пати Христос повторно се распнувал и безброј пати пак ќе го повторува своето распетие во нивните цркви за гревовите на грешниците.

„Кога свештеникот ги изговара зборовите *Nos est corpus meum* (ова е моето тело), сам Бог се спушта на олтарот. Независно од тоа колку често го повикуваат, Тој доаѓа секогаш кога тие го повикуваат, и се става во нивните раце, дури и ако тие би биле негови непријатели.“⁶

„Колку што е небото над земјата, толку сме ние, свештенството, над владите, императорите, царевите и принцовите на овој свет. Световните цареви и принцови се различни од свештениците како оловото и најчистото злато. Далеку под свештеникот се ангелите и архангелите, зашто тој во Божје име може да ги прости гревовите, што ангелите никогаш не би можеле. Ние сме над Божјата мајка, зашто таа Христа го родила само еднаш, а ние го создаваме постојано. Да, во извесна смисла свештениците се дури и над Бога, зашто Тој мора секогаш и секаде да ни стои нам на располагање и на наша заповед ќе слезе од небото за да ја посвети мисата (литургијата). Вистина е дека Бог го создал светот со едноставни зборови „нека биде“, но ние, свештениците, го создаваме Бога со три (четири) малечки зборови.“⁷

Уште два цитата од католичката теологија за вечерата Господова:

„Со чудесното достоинство на свештениците, во нивните раце се овоплотува Божјиот Син како во утробата на благословената Девица Марија. Гледајте ја моќта на свештеникот! Свештеничкиот јазик го создава Бога од залак леб - тоа е повеќе од создавањето на светот.“⁸

Немаме коментар: „Свештеничкиот јазик го создава Бога од залак леб - тоа е повеќе од создавањето на светот.“ - Тоа е хула со вселенски димензии. Ако традиционалната Црква со својата теологија, наречена „теургија“ (создавање на богови), создала илјадници светци и ги пратила на небото како свои застапници и посредници пред Бога, мисли дека така може да постапува и со семоќниот Бог, дека и него може да го создава и пресоздава од залак леб! Несфатливо!

Понатаму: „Ако некој побива дека во сакраментот на најсветата евхаристија се наоѓа право, вистинско и супстанцијално тело и крв заедно со душата

и божеството на нашиот Господ Исус Христос, и соодветно на тоа целиот Христос, туку ако каже дека Тој во неа е само како знак, или сила или фигура, нека биде анатема.⁶⁹

Целосно небиблиска теологија и наука во која до крајни можни граници се ставени човечки прсти, наука со која Христос е наполно понижен и неговата жртва профанирана! Во Библијата читаме дека „Христос беше принесен само еднаш за да ги земе гревовите на мнозина... тоа го направи еднаш за секогаш принесувајќи се самиот себе... осветени сме преку приносот на телото на Исуса Христа еднаш засекогаш... Тој со едно принесување ги направи совршени засекогаш оние кои се осветени“ (Евреите 9,28; 7,27; 10,10.14).

Па каде може да се најде во Библијата доказ дека „евхаристијата ... е вистинска жртва што се повторува за сите луѓе и во сите времиња до неговото второ доаѓање“, дека „свештеникот Христа го создава кога сака“, кога Божјата реч кажува дека Христос се принесе на жртва „само еднаш“, „еднаш засекогаш“, „со едно принесување ги направи совршени засекогаш оние кои се осветени“ - не со две ниту со илјада принесувања? Згора на тоа, Христос се принесе сам на жртва. Него не го принесе свештеник. И најнакрај: Од каде идејата на свештениците Христовата жртва да ја претворат во „бескрвна жртва“, кога таа е исклучиво крвна - Христос ја пролеа својата крв на крст на Голгота, зашто „без пролевање на крв нема проштavanje на гревовите“ (Евреите 9,21)?

Евхаристијата на традиционалната Црква е симбол на поразен Христос - кој мора постојано од почеток да се жртвува!

Во Библијата читаме: „Духот е оној кој оживува, телото не помага ништо. Зборовите што ви ги реков се дух и живот“ (Јован 6,63). Според тоа, нафората не помага ништо!

Пресуштествувањето или претворањето на лебот и виното во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв како „света тајна“ и како исклучително право, власт и привилегија единствено на свештеникот, е небиблиска, историска категорија, догматизирана во подоцнежните векови, поточно: „Четвртиот латерански концил во 1215 година решил да ја озакопи теологијата според која посветувањето во светата миса произведува вистинска промена на суштината, па поради тоа е скован и изразот „трансупстанцијација“ - претворање на една суштина во друга.¹⁰

Евхаристијата е стожер во литургијата на традиционалната Црква, но не и во Библијата

Посветувањето на лебот и виното, кои наводно стануваат тело и крв на Исуса, е битен литургиски чин во традиционалната Црква. Апостол Јован за тоа не кажува ниту збор. Четирите извештаи на евангелистите имаат само две заеднички точки: најавата за откажување на Петар од Исуса и за предавството на Јуда. Само Јован зборува за тоа дека Исус им ги измил нозете на учениците на почетокот од вечерата. Значи, евангелистите воопшто не ѝ придаваат некакво посебно значење на вечерата Господова. Ако таа беше толку битна и значајна за нашето спасение, барем Јован, кој во таа пригода ја наслони главата на Исусовите гради, сигурно ќе ни кажеше нешто за тоа.

Како да ја објасниме празнината кај Јована кој не зборува ништо за воспоставувањето на фундаменталниот чин на литургијата на новата христијанската религија, за стожерот на христијанската литургија на традиционалната Црква? Проблемот толку многу ги збунува егзегетите, што теолозите попусто се исцрпуваат барајќи префигурации или еквивалентни евхаристии во епизодите од животот на Исуса за кои проповеда Јован.

Приведуваме неколку епизоди од Христовата наука што ги бележи Јован на кои се повикуваат христијанските теолози за да ги поткрепат своите еквивалентни евхаристии: Прво, во врска со евхаристијата теолозите се повикуваат на говорот на Исуса за „лебот на животот“ (Јован 6,32-58), за што веќе зборувавме. Меѓутоа, ова не е база за воспоставување на евхаристијата. Тука се работи за Христов повик надвор од последната вечера. Станува збор за секојдневниот Божји дар, за „маната“ (лебот) во пустината во времето на излегувањето на Израелците од Египет.

Други теолози потврда за евхаристијата бараат и наоѓаат во виното во Кана Галилејска, за време на свадбената свеченост, кога Исус водата ја претворил во вино (Јован 2,1-12).

Трети егзегети потврда за евхаристијата бараат во умножувањето на лебот (Јован 6,1-13) чијашто цел на Исуса била да нахрани 5000 луѓе.

Четврти обид: Потврда за евхаристијата бараат и наоѓаат во водата и крвта што истекле од Христовата слабина кога војник го пробол со копје кога Христос умрел.

Петти обид: Во извештајот за миене на нозете пред последната вечера гледаат симболички еквивалент на воспоставената евхаристија итн.

Тешко е да се разбере базата на сите овие споредувања што ги измислиле коментаторите за полесно да се прифати за нив збунувачката празнина во Евангелието според Јован во врска со евхаристијата. Сите тие споредби се чиста имагинација на егзегетите и теолозите кои присилуваат одделни настани од Христовиот живот и епизоди од неговата наука, кои очигледно се надвор од контекстот на последната вечера, изговорени во други пригоди и сторени со друга цел, во кои бараат потврди за својата црковна, историска, а не библиска категорија на евхаристијата.

Христос во нас не преку лебот и виното

Во врска со вечерата Господова треба да појасниме како го прима верникот Христа во себе.

Кога еден римокатолик кажува дека го примил Господа Исуса како свој Господ и Спасител, тоа значи дека го прима Исуса секојпат кога јаде хостија или леб за време на мисата. Тој верува дека навистина го јаде Исусовото тело и ја пие неговата крв.

Веќе го читавме тврдењето на Милина: „Секое парче од св. причест, па и најмалечкото, е целиот Христос, и секој причесник го прима истиот Христос којшто се наоѓа и на небото од десната страна на Отецот.“ - Крупна теолошка грешка и заблуда! Верникот не го прима Христа во себе преку парченцето нафора што ќе го посвети и што ќе му го подели свештеникот. Барем не онака како што тврди споменатата теологија. Ние Христа го приаме во себе на друг начин:

„Христос во вас - надежта на славата.“ „Христос да живее во вашите срца преку вашата вера“ - значи, не преку нафората, туку Христос во нас, во нашето срце, преку нашата вера (Колошаните 1,27; Ефесците 3,17).

Еве ги и Христовите зборови за тоа: „Јас во нив (во учениците), а ти (Оче), во мене.“ „Оној што ме љуби мене, ќе ја држи мојата реч, и мојот Отец ќе го љуби него; кај него ќе дојдеме и во него ќе се вселиме“ (Јован 17,23; 14,23). Феноменално! Отецот и Христос ќе се вселат во срцето на верникот кој живее според Божјата реч, според Библијата, а не преку нафората што му ја дава свештеникот. Како можеме овие Христови зборови да ги сфатиме поинаку?

Извонреден пример за ова ни е и апостол Павле: „Со Христа бев распнат; и јас веќе не живеам, туку Христос живее во мене“ (Галатите 2,20). „Христос живее во мене“, кажува Павле, кога „со Христа бев распнат“, и продолжува во Римјаните 6,3-18; 8,9.10: „Знаеме дека нашиот стар човек беше распнат со него (со Христа) за да биде ономоштено грешното тело, та да не му робуваме веќе на гревот, зашто оној што е умрен (распнат), ослободен е од гревот. А ако умревме (ако се распнавме) со Христа, веруваме дека и ќе живееме со него... Затоа не дозволувајте гревот да царува во вашето смртно тело за да им се покорувате на неговите похоти.“ „Вие сте духовни ако навистина Божјиот Дух живее во вас... Ако е Христос во вас, тогаш телото е мртво за гревот.“

Уште поедноставно кажано, Христос ќе се всели и ќе живее во нас ако сме го напуштиле стариот начин на живеење, ако не грешиме веќе и ако живееме според Библијата. Тогаш „ние сме храм на живиот Бог, токму како што рекол Бог: „Ќе живеам во нив, и ќе им бидам Бог, а тие ќе бидат мој народ.“ „Вашето тело, вели понатаму Павле, е храм на Светиот Дух кој е во вас... Затоа, прославете го Бога во своето тело.“ И, „ако некој го урива Божјиот храм, Бог ќе го урне него, зашто Божјиот храм е свет, а тоа сте вие“ (2. Коринќаните 6,16; 1. Коринќаните 6,19.20; 3,17).

Никаде во овие текстови не се споменува вечерата Господова (причесната) како услов Бог, или Христос, или Светиот Дух, да се всели во нас и да живее во нас, зашто таа е дадена со наполно друга цел, за која веќе зборувавме. Затоа, почитувани, да не се залажуваме и да не му дозволиме никому да ни го плакне мозокот тврдејќи дека Бог Отецот, Христос и Светиот Дух ќе се вселат и ќе живеат во нас преку нафората што ни ја дава свештеникот. Тоа е наполно јалов христијански живот и јалово, неделотворно, неживотворно христијанство, христијанство без Христа. Текстовите што ги приопштивме ги распрснуваат тие илузии како магла, зашто таквите тврдења и не се ништо друго освен ветер и магла. Единствен начин да го примиме Христа и Светиот Дух во себе, во нашето срце, е да го напуштиме гревот и да живееме според Божјата реч, според Божјите заповеди.

Христос и вечерата Господова

Да ги приведеме извештаите за вечерата Господова од сите три евангелија:

„И кога јадеа, Исус зеде леб, го благослови, го прекрши, и откако им го даде на учениците, рече: „Земете, јадете, ова е моето тело.“ И кога ја зеде чашата, заблагодари, им даде и рече: „Пијте од неа сите; зашто ова е мојата

крв на новиот завет, која се пролева за мнозина, за простување на гревовите.“ (Матеј 26,26-28). „И кога јадеа, зеде Исус леб, го благослови, го прекрши, па им даде и рече: ‚Земете, јадете; ова е моето тело.‘ Потоа ја зеде чашата, заблагодари и им ја даде; и се напија од неа сите. И им рече: ‚Ова е мојата крв на новиот завет, која се пролева за мнозина...‘“ (Марко 14,22-24). „Потоа зеде леб и заблагодари, го прекрши и им даде, велејќи: ‚Ова е моето тело, што се дава за вас; правете го ова за мој спомен.‘ Исто така и со чашата, по вечерата, велејќи: ‚Оваа чаша е новиот завет во мојата крв, која се пролева за вас.‘“ Лука 19-20).

Од овој интегрален библиски текст за вечерата Господова“, неопходно е да истакнеме две работи, само две, не повеќе!

Прво, никаде за време на вечерата Господова Христос не ги повторува оние зборови што им ги кажал на Евреите во Јован 6,48-56: „Вистина, вистина ви велама: ако не го јадете телото на Синот човечки и не ја пиете неговата крв, не ќе имате живот во себе. Кој го јаде моето тело и ја пие мојата крв, има вечен живот, и јас ќе го воскреснам во последниот ден. Зашто моето тело е вистинска храна и мојата крв вистинска напивка.“ Што значи тоа? Тоа значи дека таа изјава, тие зборови, Исус ги кажал во друго време, во друга пригода и во други околности кои не соодветствуваат со вечерата Господова, со друга цел која не е компатибилна со целта на вечерата Господова. Врската меѓу текстовите од Јован 6,48-56 и вечерата Господова е повеќе асоцијативна отколку суштинска и компатибилна

Второ, Христос е премногу јасен кога кажува: „Правете го ова за мој спомен!“ За каков спомен? За спомен на „моето тело, што се дава за вас“, за спомен на „мојата крв на новиот завет, која се пролева за мнозина, за простување на гревовите.“

Лебот е симбол на Христовото тело кое е принесено на жртва за нас, а виното е симбол на неговата крв која се пролеала на крстот како единствено средство за бришење на нашите гревови. Тие се само симболи кои укажуваат и нè потсетуваат на вистинските настани што се одиграле во Гетсиманија и на Голгота. Тао е сè.

Првите христијани и вечерата Господова

Да ја довршime мислата за вечерата Господова: „Зашто, секојпат кога го јадете овој леб и ја пиете оваа чаша, ја објавувате Господовата смрт - додека не дојде Тој. Зашто, секој што го јаде овој леб или ја пие Господовата чаша на недостоен начин, ќе биде виновен за телото и крвта на Господа“... „Лебот што го раскршуваме.“ „Секој ден беа постојано и еднодушно во храмот; раскршуваа леб по домовите и јадеа со радост и со чисто срце“ (1. Коринќаните 11,23-26; 10,16-21; Дела 2,46).

Апостол Павле им вели на верниците во Коринт: „Кога го јадете овој леб“ - вие јадете леб, а не тело, не месо; и кога „ја пиете оваа чаша“ - вие од неа пиете вино, а не крв. Кога го „раскршуваме лебот“ - ние раскршуваме леб, а не тело и месо. Кога првите христијани „раскршуваа леб по домовите и јадеа“, тие раскршувале леб и јаделе леб, а не тело и месо.

Првите христијани „секој ден беа постојано и еднодушно во храмот; раскршуваа леб по домовите и јадеа со радост и со чисто срце.“ Тие заеднички средби за време на вечерата Господова ги нарекувале „агапе-сред-

би“ на кои се зближувале и се поврзувале во цврста христијанска заедница проникната со вистинска братска и сестринска љубов, со единство и слога, за што нè известува апостол Павле:

„Чашата на благословот, што ја благословуваме, не е ли заедништво во Христовата крв? Лебот, што го раскршуваме, нели е заедништво во Христовото тело? Бидејќи лебот е еден, иако ние сме многу, само едно тело сме, зашто сите учествуваме во еден леб... Не можете да ја пиете Господовата чаша и демонската чаша. Не можете да учествувате на Господовата трпеза и на демонската трпеза“ (1. Коринќаните 10,16-21).

На своите „агапе-средби“ првите христијани ја славеле Христовата љубов и неговата жртва, и токму таа, вечерата Господова, им овозможувала да имаат „заедништво во Христовата крв“ и „заедништво во Христовото тело“, што значи неговата жртва ги поврзувала во блиска заедница со него, но и во меѓусебна заедница како едно големо христијанско семејство. „Бидејќи лебот е еден, иако ние сме многу, само едно тело сме (едно семејство), зашто сите учествуваме во еден леб“ - сите го прифаќаа Христа како Спасител.

Павле ни кажува дека ние можеме да ја пиеме и „демонската чаша“ и, наместо на Господовата, да учествуваме „на демонската трпеза“ - да имаме заедница со ѓаволот, ако јадеме од неговиот леб и ако пиеме од неговото вино - од гревот!

Никаде во овие, и во сите други библиски текстови, кои зборуваат за вечерата Господова, никој не се моли за пресуштествување или за претворање на обичниот пресен леб и за обичниот гроздов сок да се претворат во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв, како што прават црковните отци св. Василиј Велики и св. Јован Златоуст. И Христос не се моли така. Тој едноставно „го зеде лебот, и откако заблагодари, го раскриши“ и им го подели на учениците. Значи, само „заблагодари“ и ништо друго. Според тоа, апостолите и првите христијани не го јаделе ниту вистинското Христово тело, ниту ја пиеле вистинската Христова крв, туку јаделе обичен пресен леб и пиеле обичен гроздов сок единствено како спомен на Христовата смрт. Ете, почитувани, тоа е библиска вистина за вечерата Господова.

Зошто христијаните не си ги мијат нозете еден на друг - кога тоа е Христова заповед?

Христос на својата црква ѝ оставил три обреди: крштавање, за кое веќе зборувавме, обред на понизноста или миење на нозете и обред вечера Господова. Обредот миење на нозете и обредот вечера Господова Христос ги поврзал еден со друг. Така, во четвртотокот вечер, пред да вечераат, Христос им ги измил нозете на апостолите и потоа им дал заповед:

„А кога им ги изми нозете, ја зеде својата горна облека и пак прилегна крај трпезата и им рече: „Сфативте ли што ви сторив јас? Вие мене ме нарекувате Учител и Господ, и право велите, зашто тоа сум. И така, ако јас, Господ и Учител, ви ги измив нозете вам, и вие сте должни да си ги миете нозете еден на друг, зашто јас ви дадов пример и вие да правите онака како што ви направив јас вам. Вистина, вистина, ви велама: слугата не е поголем од својот господар, ниту пратеникот е поголем од оној што го праќа. Кога го знаете ова, блажени сте ако го исполнувате“ (Јован 13,12-17).

Почитувани, Христос заповеда: „Виe сте должни да си ги миете нозете еден на друг!“ И, ако сме ние вистински Христови ученици и следбеници, и ако сме припадници на вистинската Христова црква - ќе си ги миеме нозете еден на друг. Миeњето на нозе е еден од бeлезите на вистинската Христова црква.

Литература:

1. Милин, Црквата и сектите, 369,370.
2. Исто, 373,374
3. Исто, стр. 378.
4. Merle d'Aubigne, Histoire de la Reformation
5. Dr Alberto Rivera (ispovest bivšeg jezuite), “Vatikanske ubice”, Metaphysica, Beog. st. 13.
6. St. Alphonsus de Liguori, *Dignities and Duties of the Priest, or Selva* (Brooklyn: Redemptorist Fathers, 1927), 26. *Nihil obstat*. Arthur J. Scanlan, S.T.D., *Censor Librorum. Imprimature*. Patritius Cardinalis Hayes, Archiepiscopus Neo-Eboracensis.
7. Norddeutsche Zeitung, No. 21, 1872. Citirano u Ruy Barbosa u fusnoti predgovora *O Papa e o Concilio*, prevod *The Pope and the Council*, Janus (pseudonim za dr. Johann Joseph Ignaz von Döllinger) (Sao Paulo: Saraiva & Cia, 2 edicao, 1930), 114.
8. Eucharist Meditations, pp. 111.
9. Council of Trent, session 13, Chapter VIII, ratified by Vatican II
10. August Franzen: Pregled povijesti crkve, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1970, p. 170.

БИБЛИЈАТА ЗА СВЕТИОТ ДУХ

Двајца луѓе седат крај водопадите на Нијагара и разговараат. Едниот му вели на другиот: „Ги гледаш ли овие циновски водопади? Овие огромни количества вода што се уриваат во овој амбис се најголема сила на светот што е неискористена!“ „О не!“ му возвраќа другиот. „Најголема сила на светот што е неискористена не се овие водопади, туку Светиот Дух!“

Се препирале ветерот и сонцето околу тоа кој од нив е посилен. Ветерот му вели на сонцето: „Го гледаш ли оној човек? Види како ќе му го соблечам палтото!“ И почнал да дува со сета сила. Но, колку ветерот посилно дувал, човекот сè повеќе го стегал палтото околу себе за да се затопли.“ Очигледно, ветерот не успеал! Тогаш на сцената стапило сонцето. Со своите топли зраци почнало сè посилно да го загрева човекот и тој, малку по малку го разлабавувал палтото, потоа го откопчал и на крај сам го соблекол.

Да, почитувани, како и ветерот, луѓето се обидуваат насила да ги решаваат личните, семејните, меѓусоседските, меѓунационалните, меѓудржавните и светските проблеми, што не е можно. Го оставаат настрана Светиот Дух кој единствено е во состојба да им помогне на луѓето успешно да ги решат сите тие меѓусебни спорови, проблеми и тешкотии. Само Тој може да го соблече палтото на нашиот стар, грешен живот, кој е извор на сите наши внатрешни и надворешни судири, да ги стивне зовриените страсти на луѓето, да го загрее, да го распетла нашето камено и студено срце и од него да ги отстрани, да ги растопи гневот, омразата, себичноста, зависта, лицемерството, среброљубието... кои се генератори на сето зло и на судирите меѓу луѓето.

За жал, светот сè повеќе му го врти грбот на Светиот Дух, се множи гревот, беззаконието, и затоа Тој се повлекува од нашата планета, а уздите ги презема сатаната во свои раце. Наместо Светиот Дух, како што предвидел Бог, човештвото го води и со него управува сатаната.

Христос на нашата земја престојувал во човечко тело и Тој не можел да биде присутен едновременно на сите места. Затоа било потребно Тој да заине на небото, а да го прати Светиот Дух, како Дух, не врзан за тело, кој ќе биде едновременно присутен насекаде за да ги води и да им помага на верниците да не поткликнат во тешкотиите, да не паднат во искушенијата со кои ќе ги нагрвалува сатаната, успешно да ги совладуваат сите пречки со кои ќе се соочуваат на својот пат; да ги храбри и теши; да го отстранува од нив гревот, да ги преобратува, односно да ги посветува, од грешни да ги направи праведни и да ги приготвува за Божјето царство.

„Ви ја кажувам вистината, вели Исус; подобро е за вас јас да си заминам, зашто ако не си заминам, Утешителот нема да дојде кај вас; ако пак заминам, ќе ви го пратам. А кога ќе дојде Тој, ќе го увери светот за гревот,

за праведноста и за судот... А кога ќе дојде Тој, Духот на вистината, ќе ве упати во сета вистина... и ќе ви навести за нештата што ќе дојдат“ (Јован 16,7-15).

Христос го исполнил своето ветување и го излеал Светиот Дух врз апостолите на Духовден во вид на „ран дожд“ и резултатите биле сјајни - со негова помош и сила апостолите го запалиле светот со евангелието, го посеале христијанството (Дела 2. глава).

Сега, како што кажавме пред малку, Светиот Дух се повлекува од земјата и сатаната со помош на спиритизмот го зазема неговото место. Спиритизмот е оган во кој гори светот. Но наскоро, пред да почне конечниот последен судир меѓу Христа и сатаната, при завршницата на вековната борба меѓу доброто и злото, Бог повторно ќе го излее Светиот Дух врз своите верни и предани слуги во вид на „позен дожд“ во многу поголема мера од онаа на Духовден и резултатите ќе бидат далеку поголеми и пославни - „земјата ќе се осветли од неговата слава“ (Откровение 18,1) и Христос повторно ќе дојде да ја собере жетвата во небесните амбари.

Светиот Дух е Бог, трето лице на Божеството

Нашите браќа, сведоците на Јехова, тврдат дека Светиот Дух е некаква активна енергија, некаква недефинирана делотворна, но безлична сила која доаѓа од Бога. Тоа сфаќање Светиот Дух го сведува на слепа сила, слична на водопадите на Нијагара, на силата на ветерот или на некоја експлозија на атомска бомба.

Веднаш да кажеме. Светот Дух не е никаква активна или делотворна енергија ниту безлична слепа сила, туку Тој е Бог, еден од трите лица кои го сочинуваат Божеството во христијанската вера, личност која располага со безмерна контролирана делотворна сила или енергија што може да му ја стави на располагање на секој човек и на целото човештво за безболно да ги реши сите напластени проблеми што го мачат. Тој е вистински Бог, трето лице на Тројството, на Божеството.

Кога Ананија и Сафира задржале дел од парите што му ги ветице на Бога, апостол Петар им кажува: „Ананија, зошто сатаната го опседна твоето срце така за да го измамиш Светиот Дух и да задржиш дел од парите од продадената нива?... Ти не ги измами луѓето, туку Бога“ (Дела 5,3.4). - Да, Ананија го измамил Светиот Дух, кој во овој библиски текст се појавува како Бог. Значи, Светиот Дух е Бог.

На првата страница од Светото писмо се споменува Светиот Дух кој имал активна улога при создавањето: „И Божјиот Дух беше над водите“ (1. Мојсеева 1,2).

Кога зборува за „Божјиот Дух“, Светото писмо зборува за „Светиот Дух“, за третото лице на Божеството. Оттаму и низ целото Свето писмо Божјиот Дух има божествена улога во сите творечки активности на земјата, во природата, во црквата и во новиот живот или во преродбата на грешниот човек.

Во Стариот завет Светиот Дух се споменува на 88 места како личност. Еве уште некои од тие места:

- „Господ им праќаше пораки преку древните пророци со својот Дух“ (Захарија 7,12).

- „Господ, Господ ме праќа со својот Дух“ (Исаија 48,16).
- „Им го даде својот добар Дух за да ги научи на мудрост“ (Немија 9,20).
- „Мене Божјиот Дух ме создаде“ (За Јов 33,4).
- „Ќе го излеам Мојот Дух на секое тело и вашите синови и ќерки ќе пророкуваат... вашите момчиња ќе гледаат виденија“ (Јоил 2,28).
- Ние можеме да го повикуваме Светиот Дух (Езекил 37,9).
- Не можеме да побегнеме и да се скриеме од него (Псалм 139,7.8).
- Не можеме со своја сила, туку со Божјиот Дух (Зах. 4,6).
- Во Новиот завет Светиот Дух се споменува на 262 места.
- Светиот Дух им зборува на луѓето (Дела 8,29; 10,19.20; 11,12; 13,2).
- Тој зборува јасно (1. Тимотеј 4,1).
- Им дава дарови на луѓето (1. Коринќаните 12,3-11).
- Праќа луѓе на задача (Дела 10,19.20).
- Повикува и посветува проповедници да го проповедаат евангелието (Дела 13,2).
- Тој знае да мисли, да расудува, да решава (Дела 15,28).
- Светиот Дух поседува љубов (Римјаните 15,30).
- Чувствува жалост. Ние го жалостиме Светиот Дух кога велиме дека Тој не е личност, дека е безлична, недефинирана слепа сила, го жалостиме кога не го слушаме неговиот глас, кога грешиме (Ефесците 4,30).
- Кога го жалостиме Светиот Дух, кога упорно ги одбиваме неговите повици за покајание, кога не го оставаме гревот, ние него го хулиме и со тоа правиме непростлив, смртен грев (Матеј 12,31).
- Светиот Дух ја знае и ја преткажува иднината (Дела 1,16; 1. Тимотеј 4,1).
- Тој знае сè. Ги испитува и длабините Божји (1. Коринќаните 2,10.11).
- Поседува разум - теши, учи, напоменува (Јован 14,26; 15,26; Римјаните 8,16).
- Постапува старешини во црквата (Дела 20,28).
- Одредува верници за служба во црквата (Дела 13,2).
- Заповеда, упатува (Дела 11,12).
- Ни забранува да одиме таму каде што ни се заканува опасност (Дела 16,6.7).
- Светиот Дух има своја волја (1. Коринќаните 12,11).
- „Крштавајте ги луѓето во име на Отецот, Синот и Светиот Дух“ (Матеј 28,19)! - Ако Отецот и Синот се личности, тогаш и Светиот Дух е личност . Апсурд е да се крштаваме во име на некоја безлична, недефинирана слепа сила.
- Ние не смееме Светиот Дух да го ставаме на проверка (Дела 5,9).
- Светиот Дух не можеме да го измамиме (Дела 5,3).
- Луѓето нему му се противат на своја пропаст (Дела 7,51).
- Луѓето него често го навредуваат, и поради тоа страшно е да се падне во Божјите раце (Евреите 10,29.31).
- Светиот Дух ги оживува мртвите (1. Петрово 3,18).
- Тој кара за гревот, ја објавува Божјата правда, го објавува Божјиот суд, упатува на секоја вистина, упатува на Божјата реч (Јован 16,8-13).
- Влијае врз совеста на човекот: „Ја зборувам вистината... не лажам, мојата совест ми сведочи заедно со Светиот Дух“ (Римјаните 9,1).

- „А сите оние кои ги води Божјиот Дух се Божји синови“ (Римјаните 8,14).

- Ние уживаме водство и заедница со Светиот Дух (2. Коринќаните 13,13).

- Светиот Дух „се моли за нас со неискжливи воздишки“ (Римјаните 8,26.27). Може ли слепа сила да се моли за нас?

Почитувани, сите овие, а и многу други библиски текстови, силно и без поговор потврдуваат дека Светиот Дух е интелегентно лице, а не некаква бесвесна и безлична делотворна сила и енергија. Тој е личност, Бог, како и Бог Отецот и Бог Синот? Како што рековме, на никејскиот собор во 325 г. Арие за првпат го нападнал учењето за Тројството и со тоа дал идеја дека Светиот Дух не е личност.

Неверниците отфрлаат секое божество, харизматиците Светиот Дух го прикажуваат на погрешен начин, сведоците на Јехова го одрекуваат не само неговото божество, туку и неговото постоење како личност. Што уште би можел сатаната да измисли луѓето да ги одврати од Светиот Дух? Затоа Библијата нека биде мерило и одговор на секое верско прашање.

БОЖИОТ ЗАКОН - ДЕСЕТТЕ БОЖЈИ ЗАПОВЕДИ

Почнуваме да зборуваме за стожерот околу кој се врти нашето спасение што го остварил нашиот Спасител на Голгота - за Божјиот закон, за Десетте Божји заповеди. Зборуваме за проблемот што предизвикал војна на небото - за тврдењата на Луцифера дека Бог своите созданија ги ставил во рамки на строги ропски закони, правила и прописи, ги ограничува, не им дава слобода и право да бираат и можност да напредуваат и да се потврдат како слободни суштества. - Да, за Божјиот закон, за Десетте Божји заповеди, кои се израз на Божјата волја и мерило на неговата правда.

Веќе кажавме дека „целото Писмо е од Бога вдихновено“ и дадено преку одбрани Божји луѓе, „поттикнати (научени) од Светиот Дух“ (1. Тимотеј 3,15; 2. Петрово 1,21). Писателите на Библијата, пророците и апостолите, пораките што ги добивале од Бога ги запишувале и на човештвото му ги пренеле во пишан облик. Тие Божји пораки се поместени во Божјата книга, во Библијата, и таа е комплетно пишано Божје откровение во кое ни се открива Бог.

Рековме дека сите свои пораки Бог ни ги соопштил и ни ги предал посредно, преку луѓе - сè, освен едно, најважното и најсуштественото, срцевината и есенцијата, темелот врз кој почива животот и поредокот во вселената - а тоа е Божјиот закон, на нашата планета Земја познат како Морален закон, Декалог или Десет Божји заповеди.

Не сакајќи најважното, Божјиот свет закон, да ни го соопшти и да ни го даде и предаде како сите други пораки посредно преку човек, околу 1500 години пред Христа Бог решил да го напушти небото и да ја посети нашата планета Земја каде што лично Тој ни го соопштил и ни го предал својот свет закон на планината Синај. Тој настан е еден од најголемите настани и еден од најкрупните и најважни чекори за нашата планета што воопшто го презел Бог.

Бог слегол од небото на нашата планета! Величествено! Огромната планина Синај, заедно со околните планини „скокаа како овни и ридовите како јагниња“ (Псалм 114,4), зашто нејзините висови станаа почва под нозете на нејзиниот Творец Бог.

Страховеличествено! Божјиот народ, Израел, милионско мноштво, длабоко долу во подножјето на пространата долина, се повлекува пред стравотиите на Божјето присуство и со свои уши го слуша Бога кој директно со свој глас ги изговара Десетте заповеди и со свои очи гледа како Бог истите заповеди ги пишува, ги врежува, со својот огнен прст на две камени плочи - не на дрвени, туку на камени плочи.

Библијата мошне впечатливо ги опишува околностите под кои Бог слегол на Синај и го изговорил својот закон, Десетте заповеди:

„А третиот ден, рано изутрина, згрмеа громови, молснаа молњи и гората ја обви густ облак. Громко затруби труба, така што затрепери сиот народ што беше во логорот. Тогаш Мојсеј го поведе народот од логорот во пресрет на Бога, и застанаа во подножјето на гората. Гората Синај се обви во дим, зашто Господ слезе на неа во оган. Од неа се издигнуваше дим како дим од печка и сета гора се тресеше силно. Звукот на трубата стануваше сè посилен. Мојсеј зборуваше, а Господ му одговараше низ грмеж. Така Господ слезе на Синајската гора, на врвот, и го повика Господ Мојсеја на врвот на гората. И Мојсеј се искачи“ (2. Мојсеева 19,16-20).

„Сиот народ беше сведок за грмежите и за молскавиците, сите го слушаа звукот на трубата и видоа како гората чури: гледаа и се тресеа и стоеја подалеку. Тогаш му рекоа на Мојсеја: ‚Зборувај ни ти, а ние ќе слушаме. Нека не ни зборува Бог, за да не изгинеме!‘ А Мојсеј му рече на народот: ‚Не плашете се! Бог дојде само да ве испита и пред очи да ви биде неговиот страв за да не грешите“ (2. Мојсеева 20,18-20).

Од среде јаросниот оган и густиот дим и молскавиците, татнежите на земјотресите и грмотевиците, Бог го изговорил својот свет закон, Десетте заповеди. „Тогаш Бог ги кажа сите овие зборови, велејќи:“

Десет Божји заповеди

I

Јас сум Господ, Бог твој, кој те изведов од земјата египетска, од домот на ропството. Немој да имаш други богови освен мене!

II

Не прави си идол, ниту каква и да е слика од она што е горе на небото, или долу на земјата, или во водите под земјата! Немој да им се клањаш ниту да им служиш! Зашто јас, Господ, Бог твој, сум Бог љубоморен, кој ги казнувам гревовите на татковците - гревовите на оние кои ме мразат - кај децата до трето и четврто колело, а покажувам милост кон илјадници кои ме сакаат и ги држат моите заповеди.

III

Не изговарај го напразно името на својот Господ Бог, зашто Господ нема да го остави без казна оној што го изговара неговото име напразно!

IV

Помни си да го празнуваш саботниот ден! Шест дена работи и сврши ги сите свои работи! А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог. Тогаш немој да работиш никаква работа: ни ти, ни твојот син, ни твојата ќерка, ни твојот слуга, ни твојата слугинка, ни твојот вол, ни твоето магаре, ниту придојдениот што ќе се најде во твојот дом! Зашто Господ за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден.

V

Почитувај го својот татко и својата мајка за да живееш долго на земјата што ќе ти ја даде твојот Господ Бог!

VI

Не убивај!

VII

Не врши прељуба!

VIII

Не кради!

IX

Не сведочи лажно против својот ближен!

X

Не посакувај ја куќата на својот ближен! Не посакувај ја жената на својот ближен; ниту неговиот слуга, ни неговата слугинка, ни неговиот вол, ни неговото магаре, ниту што и да е од она што му припаѓа на твојот ближен! (2. Мојсеева 20,1-17).

Откако ги изговорил Бог Десетте заповеди, уследило нешто многу, многу значајно! Истите заповеди, како што кажавме, ги напишал не на дрвени, ами на две камени плочи кои симболизираат непроменливост и цврстина - трајно да се вреже мислата длабоко во сеќавањето и во свеста на луѓето во сите времиња дека тоа е Божји, а не Мојсеев или човечки закон.

„Кога Господ го сврши разговорот со Мојсеја на Синајската гора, му даде две плочи на сведоштвото, плочи камени, напишани со прст Божји.“

„И Мојсеј беше таму со Господа четириесет дена и четириесет ноќи. Ниту леб јадеше ниту вода пиеше. И Господ ги напиша на плочи зборовите на заветот - Десетте заповеди.“

„Тогаш Мојсеј, слегувајќи од гората, се врати со двете плочи на сведоштвото во своите раце. Плочите беа испишани на двете страни; испишани и од едната и од другата страна. Плочите беа дело Божје; писмото беше писмо Божје, врежано на плочите.“

„И плочите ги ставив во ковчег што го направив, и тие останаа таму, како што ми заповеда Господ.“

За тој закон, за тие заповеди Исус вели: „Навистина, ви велам, додека постојат небото и земјата, ниту една јота или цртичка од законот нема да се измени!“ (2. Мојсеева 31,18; 34,28; 32,15.16; 5. Мојсеева 10,5; Матеј 5,18).

Божјиот закон е совршен, што значи во него не постои дупка и можност за манипулација како кај земните закони. Словото на шестата заповед кажува „не убивај“. Но нејзиниот дух оди понатаму и удира во зародишот кој се развива како мисла во умот на убиецот и план кој води кон убиство. Заповедта дејствува превентивно така што на време го предупредува човекот кој пошол на пат да направи убиство, сопирајќи го да не го изоди патот до крај за да направи таков тежок грев. Таа уште од почеток го опоменува:

Секој што се гневи, што завидува, што мрази, што планира одмазда - прави убиство.

Истото важи и за седмата заповед за која читаме дека секој што ќе погледне во туѓа жена со желба, веќе направил прелјуба во своето срце, со што Исус удира во коренот каде што го сече гревот наречен прелјуба. Тоа важи и за другите Божји заповеди.

Според тоа, грешникот не може да најде празнина ниту во една од Божјите заповеди и оправдание да прекршува која било од нив, како што наоѓа, како што рековме, многубројни празнини и дупки во сите човечки земни закони за да ги оправда или, во краен случај, да си ги олесни своите законски престапи пред земните судови.

"Кој верува во мене како што е кажано во Писмото!" - Исус

Веќе беше нагласено дека, кога Христос кажува „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото“, Тој мисли на целото Свето писмо, интегрално, на Стариот и Новиот завет заедно. Христос однапред знаел кои новозаветни списи ќе се напишат, кога ќе се напишат, кој ќе ги напише, како ќе ги напише и што сè во нив ќе напише, зашто и новозаветните списи ќе бидат напишани под водство и контрола на Светиот Дух, исто како и старозаветните списи. Затоа Христос однапред новозаветните списи ги приклучува кон списите на Стариот завет и тој нивни заеднички интегритет го нарекува „Писмо“. Кога апостол Павле кажува дека „Сето Писмо е од Бога дадено (2. Тимотеј 3,16), поголем дел од новозаветните списи веќе биле напишани.

Сепак, православните теолози упорно настојуваат да докажат дека оваа Христова изјава се однесува на Стариот завет зашто, велат тие, „Кога Христос се изјаснил на овој начин за Писмото, Новиот Завет не ни бил почнат да се пишува!“

Го прифаќаме ова тврдење на нашите колеги од Православната црква, дека таа Христова изјава се однесува на Стариот завет, и за неа ќе дадеме толкување.

На планината Синај Бог на човештвото со своја рака му предал свое лично писмо кое пред тоа громогласно го изговорил усно пред милионски израелски народ. Кое е тоа писмо што ни го предал Бог во таа пригода на Синај, повторуваме, тоа лично писмо, со своја рака? Тоа се двете камени плочи со Божјиот свет Закон. Тоа лично писмо од Синај се Десетте Божји заповеди. Да го анализираме тој библиски извештај од библиските текстови што беа посочени на претходните страници.

Бог слегува од небото на планината Синај, каде што го изговара својот Закон, Десетте заповеди: „Кога Господ го сврши разговорот со Мојсеја на Синајската гора, му даде две ... плочи камени, напишани со прст Божји.“ „Господ ги напиша на плочи - Десетте заповеди.“ „Плочите беа испишани на двете страни.“ „Плочите беа дело Божје.“ „Писмото беше писмо Божје.“ „Писмото беше... врежано на плочите.“

Значи, Бог на плочите од Синај ги напишал Десетте заповеди - само Десетте заповеди, ништо друго. Во тој текст два пати се повторува зборот „писмо“, истиот збор од Христовата изјава. Според тоа, кога Христос изјавува: „Кој верува во мене КАКО ШТО КАЖУВА ПИСМОТО“, Тој нè

упатува на ПИСМОТО ОД СИНАЈ, НА ПИСМОТО ШТО БИЛО НАПИШАНО НА ПЛОЧИТЕ, А НА ПЛОЧИТЕ БИЛЕ НАПИШАНИ ДЕСЕТТЕ БОЖЈИ ЗАПОВЕДИ. Оттаму, повеќе од јасно е дека Христос ни кажува: „КОЈ ВЕРУВА ВО МЕНЕ КАКО ШТО КАЖУВААТ ДЕ- СЕТТЕ БОЖЈИ ЗАПОВЕДИ!“

Да видиме што кажуваат Десетте Божји заповеди од Синај? Десетте заповеди заповедаат. Тие се Божји заповеди кои заповедаат. Бог заповеда! Што заповедаат Божјите заповеди? Со втората Божја заповед Бог им заповеда на сите христијани да ги испразнат и да ги исфрлат од своите цркви и од своите домови сите икони, кипови и сите други идоли пред кои се клањаат, пред кои палат свеќи и кандила, пред кои и на кои се молат и на кои им служат. Христос кажува: „Кој верува во мене како што кажува ПИСМОТО“ од Синај, како што кажуваат Десетте Божји заповеди, како што кажува и втората Божја заповед, врежана со Божји прст на камените плочи, која забранува икони, кипови, идоли! (Со оваа материја пак ќе се сретнеме кога ќе зборуваме поопширно за втората Божја заповед.)

Што заповеда четвртата Божја заповед? Четвртата Божја заповед им заповеда на сите христијани, на сите луѓе (на целото човештво), да празнуваат не недала, туку - САБОТА. Христос повикува: „Кој верува во мене како што кажува ПИСМОТО“ од Синај, како што кажуваат Десетте Божји заповеди, како што кажува и четвртата Божја заповед, врежана со Божји прст на камените плочи од Синај!

Почитувани, во четвртата Божја заповед Бог три пати го изговорил зборот САБОТА (шабат). Во четвртата Божја заповед Бог три пати со свој прст го напишал на камените плочи зборот САБОТА (шабат). Во четвртата Божја заповед Бог зборот САБОТА (шабат) три пати го врежал со својот огнен прст на камените плочи. Да, во четвртата Божја заповед три пати Бог го изговорил зборот Сабота, три пати го напишал, го врежал со свој прст, на камените плочи. „Помни си да го празнуваш саботниот ден!“... „Седми ден е сабота.“ „Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден.“

Почитувани, да запомнеме: „Бог ги кажа сите овие зборови.“ „Господ ги напиша на плочи - Десетте заповеди.“ „Плочите беа дело Божје.“ „Писмото беше писмо Божје.“ „Писмото беше... врежано на плочите.“

Ако Бог ги врежал Десетте заповеди на камени плочи, меѓу нив и втората и четвртата заповед, тогаш кој може нив да ги избрише, да ги одвреже од камените плочи? Никој! За тие заповеди Христос кажува: „Навистина, ви велам, додека постојат небото и земјата, ниту една јота или цртичка од законот нема да се измени!“ (Матеј 5,18). - А христијаните измениле две заповеди! За тие заповеди Христос кажува: „Ако ме љубите, држете ги моите заповеди!“ (Јован 14,15)

Бог дал десет заповеди. Десетте Божји заповеди се десет заповеди, не се девет, не се осум - тие се десет. Ако држиш девет, а не држиш, или ако престапуваша една од нив, ти си виновен за сè, ти грешиш и грешник си, а „плата за гревот е смрт“ (Јаков 2,10.11; Римјаните 6,23).

Ако Христовата изјава, „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото“, ја анализираме во рамките на Стариот завет, пошироко, како што инсистираат православните теолози, тогаш, кон претходната анализа на „Писмото од Синај“ мораме да додадеме и други текстови, зборови, кои

исто така се Божји зборови што ни ги дал Бог посредно, преку Мојсеја. Еве некои од нив:

„И Бог го благослови седмиот ден и го освети/посвети, зашто во тој ден си отпочина од сите свои дела што ги создаде.“ „Седми ден е сабота.“ „Свет ден Господов!“ „Мој свет ден!“ „Устата на Господа го изрече тоа!“ „Пазете ја саботата, бидејќи таа е света за вас!“ (1. Мојсеева 2,3; Исаија 58,13.14; 2. Мојсеева 31,14)

Овие текстови одблизу: „Сабота е седми ден“; сабота е благословен ден; сабота е свет ден - „таа е света“; не е света недела, туку сабота е света; сабота е „свет ден Господов“ - Господов ден, не еврејски; Господ кажува: сабота е „мој свет ден“ или Господов ден (Kuriake hamera). Значи, Господов ден не е недела, туку сабота (Откровение 1,10).

Според тоа, ниту еден од овие саботни прерогативи што ѝ ги припишува Божјата реч на саботата не ѝ припаѓа на неделата. Називот „света недела“ е само фикција во умовите на теолозите и верниците на традиционалната Црква и, за жал, во умовите на теолозите и верниците на протестантските цркви кои празнуваат недела. И затоа, уште еднаш:

Четвртата Божја заповед им заповеда на сите христијани да празнуваат не недела, туку - САБОТА. Христос: „Кој верува во мене како што кажува ПИСМОТО“ од Синај, како што кажуваат Десетте Божји заповеди, како што кажува и четвртата Божја заповед, врежана со Божји прст на плочите од Синај, како што кажува целото Свето писмо - интегрално! (Со оваа материја пак ќе се сретнеме кога ќе зборуваме поопширно за саботата.)

Традиционалната Црква извршила упад во Божјиот поредок - извршила диверзија во Божјиот закон

Најголемите црковни авторитети од Запад, Августин (354-430) и подоцна Тома Аквински (1225-1274) извршиле упад во Божјиот поредок - извршиле диверзија во Божјиот закон од Синај. Тие исфрлиле или замениле две од Десетте Божји заповеди.

Августин целосно ја исфрлил втората Божја заповед која забранува обожавање на икони, статуи и дрги идоли. За да биде надоместена таа заповед, десеттата е поделена на две заповеди. Според католичкиот катихизис, моралните прашања ги одредуваат Десетте заповеди, но не Десетте Божји заповеди од двете синајски камени плочи, напишани со Божји прст, што се наоѓаат во Библијата, туку десетте заповеди што ги дефинирал католичкиот црковен отец Августин (354-430).

Тома Аквински извршил диверзија во четвртата Божја заповед, „присилувајќи“ го Бога на „полусаботен компромис“.

„Заповедта за саботата Тома ја поделил (хоризонтално) на два дела: на церемонијален дел - седми ден сабота, и морален дел на времето за обожавање на Бога, кое не може да биде нарушувано со физичка работа. Церемонијалниот дел е отфрлен со Христовото доаѓање, а моралниот дел е заменет со недела.“¹

Тоа не значи дека Римската црква не се обидуваала сосила да го наметне празнувањето на неделата уште пред Тома Аквински. Да, таа тоа го правела и пред тоа, но Тома Аквински обезбедил аргумент така да постапува.

Иако саботата веќе била потисната и во првите векови заменета со недела, Тома Аквински на многу чуден начин се обидува со теолошки аргумент да ја оправда и да ја легализира таа замена. Тој едноставно саботата ја дели на два дела, „на церемонијален дел - седми ден сабота“, кој се однесува на физичкиот одмор, „и на морален дел на времето за обожавање на Бога“. Со тоа Тома Аквински врши сепарација на тие два дела, при што „церемонијалниот дел“ на саботата како седми ден го придружува кон церемонијалниот или обредниот закон кој Христос го укинал на крстот, а „моралниот дел“ на саботата, односно саботното „време за обожавање на Бога“, или светоста на саботата, ја префрла од сабота на недела, при што неделата ги презема на себе саботните рајски прерогативи - саботниот благослов и саботната светост.

Секоја чест на Тома Аквински како најголем теолог и црковен учител во Католичката црква од подоцнежните векови, но неговиот обид за таква сепарација на саботата ни наликува на човек кој се обидува да изврши сепарација на жива школка, при што нејзината биолошка черупка ја фрла, а внатрешната содржина, месестиот дел на школката, ја сместува во туѓа празна черупка во која таа треба да продолжи да живее како школка! Нелогично и воопшто невозможно!

Читаме во Божјата реч: „Така беа довршени небото и земјата со сето свое воинство. И ги заврши Бог до седмиот ден своите дела што ги создаде. И се одмори во седмиот ден од сите свои дела што ги создаде. И Бог го благослови седмиот ден и го посвети, зашто во тој ден се одмори од сите свои дела што ги создаде“ (1. Мојсеева 2,1-3).

Јасно е! При создавањето на светот за шест дена, Бог го изделил седмиот ден за одмор, го благословил и го посветил. Истите зборови ги наоѓаме и во четвртата Божја заповед од Синај: „А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог... Зашто Господ за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден.“ (2. Мојсеева 20,8-11)

Во двата извештаја не се гледа ништо церемонијално или обредно што би укажувало на настаните поврзани со Христовата жртва на крстот, ништо церемонијално или обредно што Христос би го укинал на Голгота заедно со целокупниот церемонијален или обреден закон. Ништо од сето тоа. Седмиот ден е поврзан со создавањето на светот, а не со Голгота. Саботата, како седми ден од рајот, во никој случај, ниту временски ниту по својата природа и цел, не е поврзана со старозаветните обредни празници или обредни саботи, кои се воспоставени неколку илјади години подоцна, во времето на Мојсеја, и кои ја завршиле својата улога и задача и престанале на крстот на Голгота. Саботата не е укината ниту посебно, ниту заедно со другите обредни старозаветни празници или обредни саботи.

Уште повеќе, саботата како заповед е дадена уште пред да се појави гревот, а Голгота е поврзана со гревот кој се појавил подоцна. Според тоа, саботата како Божја заповед не е поврзана ниту со гревот ниту со Голгота, и затоа таа не може да биде укината на Голгота, заедно со церемонијалниот или обредниот закон кој бил даден подоцна и кој директно е поврзан со гревот.

Во двата извештаја гледаме дека седмиот ден, кој е сабота, е изделен од другите шест дена за одмор уште во рајот, при создавањето на светот. Исто така гледаме дека тој ден е благословен и посветен. Со други зборови, Бог во

саботата ставил саботен одмор, саботен благослов и саботна светост. Саботниот одмор, саботниот благослов и саботната светост Бог не ги сместил во вакуум, туку во некаква рамка. За таа цел Бог изделил дел од времето, седмиот дел од времето, седмиот ден, како временска рамка во која ги сместил саботниот одмор, саботниот благослов и саботната светост. Според тоа, седмиот ден, кој се вика сабота, е таа „биолошка“ или „матична черупка“ во која Бог ги сместил саботниот одмор, саботниот благослов и саботната светост, кои претставуваат неделива интегрална целина, целина која е активна, силна и моќна единствено во рамките на саботниот ден. Надвор од саботниот ден таа интегрална целина нема сила и се распаѓа. Саботниот благослов и саботната светост, искорнати од почвата на седмиот ден, од саботниот ден, и засадени на почвата на првиот ден во седмицата, во неделата, се мртва школка сместена во туѓа черупка.

Никаде во Писмото не се кажува дека неделата е свет и благословен ден, дека неделата е света, или „света недела“. Да запомнеме, никаде! Тоа предимство и тие атрибути ѝ припаѓаат само и единствено на саботата.

Почитувани, така предвидел, така кажал и така напишал Господ Бог со својот прст во писмото од Синај. А Тома Аквински - како сака! А Католичката црква - како сака! А Православната црква - како сака!

Литература:

1. Richard W. Muler, Waldensian Heritage: Lux lucet in Tenebris; Muler, стр 13; 17-20

БОЖЈАТА БЛАГОДАТ*

Гревот во вселената ниту го збунил, ниту го поразил Божја! Бож не бил затечен со неговата појава!

Дали Бог можел да го одбегне проблемот на гревот кога, како превентива, не би го создал Луцифера? Прашањето е оправдано. Бидејќи Бог е сезнаен, Тој однапред знаел дека некои од неговите интелегентни суштества ќе се побунат против него. Бидејќи Тој е семоќен, морал да заклучи дека гревот и злото постојат затоа што Тој им дозволил да постојат. Веќе утврдивме дека не постои никаква причинска врска меѓу Бога и гревот. Меѓутоа, мораме да признаеме дека практично е невозможно на ова прашање да се даде одговор кој задоволува. Човек може да теоретизира дека Бог можел да ја одбегне појавата на гревот во вселената, а подоцна и на нашата планета. Меѓутоа, ние можеме да претпоставиме дека Бог, за да биде секогаш Бог, морал да му дозволи на Луцифера да стане она што тој сакал да биде - сатана, ѓавол.

Можеби би било исправно да се тврди дека во некој миг од вечноста, користејќи ја својата сопствена слобода, Бог решил да создаде интелегентни, слободни суштества. Тој исто така знаел дека едно од тие созданија ќе се побуни против него. Зар Бог не требало во тој миг да ја измени својата првобитна одлука и можеби да се премисли? Од човечка гледна точка, најрационален одговор би бил: Да! Постапувајќи така, Тој би ја спречил појавата на злото. Логички гледано, ние би очекувале Бог да дојде до истиот заклучок и да го измени својот план. Но, би било добро малку повнимателно да ја испитаме нашата пребрза реакција.

Би требало да се прашаме зошто ние би се премислиле. Основен одговор веројатно би бил дека сакаме да одбегнеме сериозен проблем. А всушност вистинската причина да отстапиме од ншите планови е само таа што се плашиме да се соочиме со мачниот проблем. Оттаму, проблемот што сме го насетувале нè поразил во таа смисла што нè присилил да ја промениме нашата одлука. Но Бог не постапува како нас, како што постапуваме ние. Кога еднаш решил да создаде интелегентни, слободни суштества, не постоела ниту реална ниту потенцијална сила која би можела да го присили да ги измени своите планови.

Кога Божеството го согледало проблемот, прашањето кое се појавило не гласело: „Дали би требало да ги промениме нашите планови“, туку „како да го решиме овој проблем?“ Инаку, стравот дека ќе мора да се носи со побунетите созданија Бога би го поразил во таа смисла што би се почувствувал присилен да го измени својот план. Не постои сила надвор од Божјата сопствена природа која би била во состојба да го присили да ги измени или да ги

напушти своите првобитни намери. Поразен Бог не е вистински Бог. Нашиот Бог е бестрашен Бог кој, не менувајќи го својот план, решил да се соочи со проблемот на гревот и злото и еднаш засекогаш да го разреши преку својот Син. Освен тоа, наметнувањето на морални или духовни санкции на интелегентните суштества истите би ги лишило од нивната вистинска слобода.

Кога се појавил гревот на овој свет, интелегентните суштества во вселената се прашале како ќе се однесува Бог кон побунетиот човечки род. Ги чекало изненадување. Тие ќе бидат сведоци на нешто што никогаш порано не виделе - ќе биде покажан посебен израз и посебна димензија на Божјата љубов и на неговата сила поради падот на човекот. Бог ќе го победи гревот на планетата Земја со силата на својата благодат.

Значи, кога гревот го упропастил човечкиот род, Бог решил да му подари своја божествена наклоност и да го врати во првобитната состојба преку откупителското дело на својот Син. Против човечкиот грев Бог реагирал на необичен начин. Наместо да го уништи животот - дозволувајќи му на својот гнев да дојде до израз - Тој ја ослободил создателската енергија на својата благодат. Таа благодат, скриена во длабината на божествената суштина, во еден посебен миг била ослободена за повторно да го создаде светот уништен со гревот и бунтот, повторно да ја соедини разединетата и растурена вселена.

Начинот на кој Бог му се открил на Мојсеја силно потврдува дека Тој по природа е полн со благодат: „Господ, Господ, Бог дарежлив и милостив, долготрпелив на гнев, многумилостив и вистински, искажува милост на илјадници, проштава opakост, грев и престап“ (2. Мојсеева 34,6.7). Новиот завет повторно ја потврдува божествената природа кога зборува за „благодатта на нашиот Бог и Господ Исус Христос“ (2. Солуњ. 1,12).

Библиска употреба на зборот благодат

Надвор од теолошката сфера зборот благодат во обичниот говор означува најголемо добро. Апостол Павле пишува: „Зашто во него живееме, се движиме и постоиме ... давајќи ви од небото дождови и плодни години и наситувајќи ги вашите срца со храна и веселба ... прави да никне трева за добитокот и зеленчук за потребите на човекот, за да вади леб од земјата ... Ти им обезбедуваш живот на луѓето“ (Дела 17,28; Псалм 14,17; 104,14; 65,9). Сето тоа е израз на Божјата љубов и благодат преку Исуса Христа.

Во времето на апостолите зборот благодат бил добро познат низ целиот грчко-римски свет со неколку други нијанси на значења, како што се љубезност, убавина, чудесност и благодарност. На пример, во Лука 4,22 луѓето во синагогата во која зборувал Исус „им се восхитуваа на благодатните зборови што излегуваа од неговата уста“. А во Дела 6,8 Стефан е опишан како човек „полн со благодат и сила“. Во овие стихови благодатта нема посебно новозаветно теолошко значење. Меѓутоа, во низа други библиски текстови зборот благодат има длабоко теолошко значење како, на пример:

„Зашто сите згрешија и лишени се од Божјата слава, а се оправдани дарум со неговата благодат, преку откупот на Исуса Христа“ (Римјаните 3,23.24).

„Зашто по благодат сте спасени, преку вера, и тоа не е од вас самите - тоа е Божји дар! Не од делата, за да не се фали некој“ (Ефесците 2,8.9). - „Сола Грација“ - Спасение само и единствено со Божјата благодат.

Во овие, а и во други сродни библиски текстови што ќе бидат предмет на проучување, зборот благодат Павле го користи во посебна теолошка смисла за да укаже на изобилната спасоносна Божја љубов кон грешниците онака како што е откриена во Исуса Христа.

Благодатта има своја основа во Божјиот карактер. Темел на Божјиот карактер е љубовта, зашто Божјата реч кажува: „Бог е љубов“ (1. Јованово 4,8), а неговата благодат произлегува од таа љубов. Во оваа смисла и апостол Петар го употребува зборот благодат кога кажува: „Веруваме дека сме спасени... преку благодатта на Господа Исуса Христа“ (Дела 15,11).

Новиот завет често на зборот благодат му дава посебно теолошко значење, претставувајќи ја со него Божјата незаслужена љубов и наклоност кон грешниците, нешто што грешниците не заслужиле, Божјата добрина што не ја заслужиле. Не постои еден збор со кој би можеле да го опфатиме целокупното богатство на содржината и силата на библискиот поим за благодатта. И токму таа и таква благодат се појавила на нашата планета.

Благодатта и милоста често се јавуваат во исти библиски текстови, па заради тоа некои ги сметаат за синоними (зборови со исто значење). Иако имаат допирни точки, тие се разликуваат. За разлика од милоста, благодатта е многузачна, збор со многу поширока лепеза на значења, што ќе бидат предмет на натамошно проучување.

Голема експлозија на Божјата благодат

Дали во вселената некогаш се случила „најголемата експлозија“ на сите времиња од која насатанале вселенските галаксии и вселената воопшто, не е важно за нашата тема за која расправаме. Меѓутоа, најславната и најсилна експлозија не се случила во празнината на ништожноста, туку на крстот на Исуса Христа на Голгота. Неа не ја нарекуваме „голема експлозија“, туку „експлозија на благодатта“. Таа благодат, скриена во божественото битие од вечноста, во одреден миг била таинствено ослободена со цел да ја преобрази, дури наново да ја создаде вселената која била грубо извалкана и трајно оштетена со гревот.

Во Библијата благодатта не е нешто што Бог го има, туку нешто со што е проникнато целокупното негово битие, неразделен дел од неговото постоење, нешто што е видно при неговото постапување со грешниците.

„Зашто позната ви е благодатта на нашиот Господ Исус Христос како, заради вас, од богат стана сиромав, за да се збогатите вие преку неговата сиромаштија“ (2. Коринќаните 8,9).

Би било добро кога би можеле да го сфатиме значењето на овој текст: „заради вас, од богат стана сиромав!“ Овде се соочуваме со бескрајната тајна на Божјата благодат која, сепак, ни е откриена, воплотена во Христа. Тој бил лишен од сите небесни богатства и од сета небесна слава што ги уживал заедно со својот Отец на небесниот престол како семоќен Бог и на оваа земја бил изложен на сиромаштија и на екстремни понижувања недостојни за едно живо суштество.

Во Исуса сам Бог ја презел нашата сиромаштија и не можел да ги ужива благословите на својата благодат! Па, како би можел? Благодатта тече од Бога кон другите! Каква величествена размена! Благодатта ни се дава нам, а нему во дел му паѓаат нашите болки, нашата тага, нашите страдања, нашите беззаконија, нашата недостојност, нашата подложност на смрт (Исаија 53).

Тајната на благодатта е скриена во недосегливото Божје битие, но пред нас се појавила како дар на крстот на Исуса Христа.

Ние никогаш не би можеле да ја сфатиме суштината на зборот „благодат“ да не сме паднале во грев. Бог ги сака своите безгрешни ангели кои му служат и ги слушаат неговите заповеди, но Тој ним не им подарува благодат, зашто таа никогаш не им била потребна ним, бидејќи тие никогаш не згрешиле. Немало благодат, зашто немало ниту грев, а благодатта е поврзана со гревот и е делотворна и силна таму каде што има грев. Апостол Павле пишува: „Каде што гревот се зголеми, таму благодатта стана уште поизобилна“ (Римјаните 5,20).

„А на секого од нас благодатта му е дадена според мерката на Христовиот дар.“ (Ефесците 4,7)

На секој грешник му е дадена благодат според мерката на големината и длабината на гревот во кој потонал. Ако некој грешник го постигнал дното на амбисот на гревот, неговата мерка на Божјата благодат што ја добива од Бога е најголема, толку голема за да се спушти и во најдлабокиот амбис да го извади оттаму. На оној грешник, кој се оддалечил илјадници километри од Бога, нему Бог му дава благодат сразмерно со неговата оддалеченост од него, со цел да го досегне и на таа далечина и да го врати кај себе. Според тоа, секој грешник добива благодат од Бога според мерката на својата потреба да се спаси.

Спасоносната Божја благодат ни е ставена на располагање во Исуса Христа

1. Христовото воплотување

„За да биде величана славата на неговата благодат со која нè дарува во Возљубениот“ - во својот Син (Ефесците 1,6). Спасоносната благодат ни е ставена на располагање во Исуса Христа. Тоа теолозите го нарекуваат „воплотена благодат“, што значи, патот на спасението на грешниците задолжително води преку Христовото воплотување (отелотворение).

Приведуваме повеќе библиски стихови за неговото воплотување:

„А според општото признание, голема е тајната на побожноста: Бог се јави во тело“ (1. Тимотеј 3,16).

„Од почеток беше Речта (Логос, Христос), и Речта беше кај Бога - и Речта беше Бог... И Речта стана тело и се настани меѓу нас.“ (Јован 1,1-3.14)

Вечната Божја Реч (Христос), која била со Бога, и која самата била Бог, дошла да престојува меѓу нас. Во прашање е померање, или преместување од божествената во човечка сфера, што е овде опишано како „тело“.

Истата мисла апостол Павле ја повторува на повеќе места во своите посланија: „Бог го прати својот Син во облик на грешно тело“ (Римјаните 8,3); „Бидејќи децата имаат тело и крв, така и Тој (Христос) зеде учество во тоа... Затоа требаше во сè да стане како своите браќа“ (Евреите 8,3.17); „А кога се исполни времето, Бог го прати својот Син, кој е роден од жена, роден под законот“ (Галатите 4,4);

„Тој (Христос), со Божја природа, не се држеше љубоморно за својата еднаквост со Бога, туку се лиши од неа (од таа еднаквост), земајќи лик на слуга (земајќи човечка природа), станувајќи сличен на луѓето“ (Филипјаните 2,6-8).

На Јосифа, свршеникот на Марија, ангелот му вели: „Јосифе, сине Давидов, не плаши се да ја земеш Марија за своја жена, зашто зачнатото во неа е од Светиот Дух. Таа ќе роди син и ти ќе му го дадеш името Исус, зашто Тој ќе го спаси својот народ од неговите гревови“ (Матеј 1,20-23). При тоа Марија го прашува ангелот: „Како ќе биде тоа кога јас не знам за маж?“ А тој ѝ одговора: „Светиот Дух ќе дојде на тебе и силата на Севишниот ќе те осени; затоа и Она што ќе се роди ќе биде свето и ќе се нарече Божји Син“ (Лука 1,34.35). Во таа пригода се исполнило пророштвото на пророк Исаија: „Ете, девица ќе зачне и ќе роди син, и ќе го наречат Емануел, кое преведено значи: „Бог е со нас““ (Исаија 7,14; Матеј 1,20-23). Тоа е натприродно зачнување на девица (Марија) која не знае за маж. Исус не е син на Јосифа. Марија била свршена за него, но „уште додека не беа пристпиле еден кон друг, се виде дека таа е бремена од Светиот Дух“. Ангелот го известува Јосифа дека дтето кое е зачнато во неа е од Светиот Дух. За да го нагласи девичанското Исусово зачнување, библискиот писател ни кажува дека Јосиф немал брачни односи со Марија „додека не го роди својот син“. Девичанското раѓање објавува дека спасението од почеток до крај е Божје, а не човечко дело. Без тоа Исус би бил човечко суштество, како и секое друго, а не Бог во човечко тело.

2. Христовата човечка природа

Новиот завет недвосмислено кажува дека Исус навистина бил човек, роден од жена, со човечка природа.

а) Тој е роден како секое друго човечко суштество; растел и се развивал како дете, учел да биде послушен (Евреите 5,8); луѓето знаеле каде е роден, кои му биле родители, браќа и сестри (од првиот брак на Јосифа), и дека бил дрводелец; неговото тело имало потреба од храна и вода за да го одржи животот; Тој се уморувал и чувствувал потреба од сон; најпосле страдал и умрел (Матеј 26,38; Лука 23,46).

б) Како емоционално суштество Исус знаел за радост која доаѓа од силата на Светиот Дух, но Тој исто така доживувал тага, можел да почувствува вознемиреност и плачел во присуство на пријатели и за време на молитва. Сепак, Христос немал негативни емоции поврзани со гревот, како што е омразата кон другите.

в) Исус бил духовно суштество кое уживало во заедница со Отецот, која постојано ја негувал низ молитва.

г) Како интелегентно суштество Тој напредувал во знаењето; бил интелегентен и можел да расправа со другите - кога имал дванаесет години расправал со свешениците во храмот: „Го најдоа во храмот како седи меѓу учителите, слушајќи ги и прашувајќи ги. А сите што го слушаа им се восхитуваа на неговиот ум и на одговорите“ (Лука 2,46.47). Располагал со убедлива сила која ги вчудовидела неговите слушатели.

д) Како друштвено суштество Исус постојано барал друштво на други луѓе. Се среќавал со еврејските водачи и со грешници, со проститутки, со оние кои не биле Израелци, со римски службеници итн. Освен тоа, самиот Тој копнеел за човечко друштво и секогаш бил заинтересиран за потребите на другите. Неговиот живот навистина бил јавен живот, отворен спрема секого кој сакал да му пристапи.

ѓ) Над сè, Исус бил морално суштество *par excellence*. Беспрекорен во морален и духовен поглед, Тој бил безгрешен. Токму тука се разминуваат луѓето од него.

3. Безгрешен Исус

Вистински да се биде човек не значи да се биде и грешник, зашто по природа гревот не ѝ припаѓа на суштината на човечкото суштество. Според тоа, отсуството на грев кај Христа не ги доведува во прашање полнината и легитимноста на неговата човечка природа. Иако гревот ја оштетил човечката природа така што значително го изопачил нејзиното првобитно од Бога дадено совршенство, и иако сега сите луѓе „ја загубиле Божјата слава“ (Римјаните 3,23), Исус бил без грев, бил безгрешен.

За својата безгрешност Исус кажува: „Доаѓа кнезот (сатаната) на овој свет, но тој во мене нема ништо“ (Јован 14,30). Веќе беше кажано како ангелот ѝ најавил на Марија дека „она што ќе се роди ќе биде свето“ (Лука 1,35).

За неговата светост и безгрешност читаме и на многу други места во Светото писмо: „Во него нема грев“ (1. Јованово 3,5); „Тој не знаеше за грев“ (2. Коринќаните 5,21); „Христос е невино и чисто јагне... кое не направи грев“ (1. Петрово 1,19; 2,22); „Бил искушуван во сè, како нас, но без грев“ (Евреите 4,15).

Фактот што Исус останал недопрен од гревот го изделува од останатите човечки суштества. Би била грешка неговата човечка природа да се идентификува со Адамовата природа затоа што Тој зел човечка природа ослабена и расипана со гревот во текот на четири илјади години, а сепак неизвалкана и без дамка. Но не би било добро неговата безгрешност да се толкува така како Исус да не можел да згреши. По неговото крштавање сатаната го искушувал во мошне сурови услови во пустина, но Исус не подлегнал во искушението (Матеј 4,1-11).

Можноста од паѓање во грев и побуна против Божјата волја не претпоставуваат нужно падната човечка природа. Сè зависи од слободната волја. Космичкиот судир укажува дека слободните и совршени суштества, кои живеат во непосредна Божја близина, можеле да решат да се побунат против него. Слободата на волјата може да се злоупотреби, но Исус решил никогаш да не го стори тоа. За неговото дело на откуп и помирување на грешното човешто со Бога било неопходно Тој да совлада секое искушение и да биде слободен од гревот. Помирувањето е цврсто втемелено во Христовата безгрешност.

4. Единството на двете Христови природи

На човечките суштества не им е познато што се случило во утробата на Марија. Треба да бидеме повеќе отколку расположени да признаеме дека Христовото воплотување е надвор од нашето рационалистичко сфаќање. При воплотувањето буквално станува збор за единство меѓу божественото и човечкото кое се формирало во човечко тело. Христос станал „место“ на кое божествената и човечката природа се вкрстиле и трајно се соединиле. Тоа единство било подлабоко од единството што постоело порано меѓу Бога и луѓето. Иако тие две природи останале одвоени, она што се случило не

било едноставно вселување на божественото во човечкото, туку вистинско воплотување (отелотворување).

Библијата не ни кажува што се случило во мигот кога овие две природи се соединиле во утробата на Марија. Со отелотворувањето Бог станал човек и полнината на божеството престојувала во човечко тело.

Кога би била изгубена само една или неколку божествени особини во текот на отелотворувањето, тогаш тоа не би било отелотворување на Бога. Павле кажува дека пред отелотворувањето Христос по својата природа бил „еднаков со Бога“ (Филипјаните 2,6), но со отелотворувањето Тој зел „обличје на слуга“, станувајќи сличен на луѓето“ (стих 7). Иако во потполност бил Бог, Исус комплетно се потчинил на авторитетот и волјата на Отецот, но кога го направил тоа, Тој не се откажал ниту од една од своите божествени особини. Во текот на отелотворувањето, она што во Исуса било божествено, било скриено, но тоа секогаш било во целост присутно. Било неопходно Бог да дојде во човечко тело, зашто само Бог можел да нè спаси.

Ова е најтаинствениот настан во историјата на универзумот познат на Божјите интелегентни созданија и го надминува нивниот интелектуален капацитет. Семоќниот Бог, Творец, кого „не можат да го опфатат ни небесата ни небесата над небесата“ (1. Царевите 8,27), се наоѓа во утроба на едно свое создание! Ова прашање ќе го проучуваме во текот на целата вечност и пак не ќе можеме да ја сфатиме и да ја одгатнеме таа тајна. Овде молчењето е злато, зашто тоа навистина е „голема тајна“, тајна над сите тајни во која и „ангелите копнеат да загледаат“ (1. Петрово 1,12). На нашата планета се раѓа „Емануел, Бог со нас“. Факт е дека Исус бил во потполност Бог, Бог во човечко тело (Јован 1.1; 2,14; Евреите 1,3). Се раѓа како човечко бебе и станува човек, станува „Син човечки“, Спасител Исус Христос, кој битките со гревот ги води како човек, потпирајќи се врз силата на Отецот и Светиот Дух, врз истата сила врз која можеме и треба да се потпираме и ние во нашите битки со искушенијата.

Светото писмо не настојува точно да ни опише како биле поврзани човечките и божествените особини во Исусовата природа. Но тоа јасно ни кажува дека Христос бил една единствена личност. Тоа не расправа за техничките подробности на тоа единство, туку јасно изјавува дека такво единство постоело, дека Синот бил роден од жена и навистина бил Божји син (Галатите 4,4). Христос не ја зел човечката природа само привидно; Тој навистина ја зел. Тој навистина имал човечка природа.

Човечкиот ум е премногу ограничен за да може да ја дефинира оваа чудесна тајна - спојувањето на двете природи - на божествената и човечката - во едно суштество, во една личност со две природи, личност со Божја и со човечка природа. Каква спротивност меѓу Божеството и беспомошното новороденче во витлеемските јасли! Како да се премости дистанцата меѓу Семоќниот Бог и едно беспомошно дете? А сепак, факт е дека Творецот на сите светови, Оној во кого „во телесен облик живее сета полнота на Божеството“ (Колошаните 2,9), се појавил како беспомошно новороденче положено во јасли.

Повисок и повозвишен од секој ангел, еднаков со Отецот во достоинството и славата, а сепак примил на себе човечка природа! При воплотувањето божественото и човечкото, Божјата и човечката природа, чудесно и таинствено се споиле, и Бог и човекот станале едно, човештвото се поврзало со Бога.

Иако Христовата слава за извесно време била засолнета со неговата човечка природа, сепак, кога Тој станал човек, не престанал да биде Бог. Христос навистина станал и бил човек, но Тој бил и Бог во тело - едновременно вистински човек и вистински Бог, една личност со две природи - со човечка и со Божја природа.

Кога Христос би дошол како Бог, човечките очи не би можеле да ја издржат неговата појава. Спротивноста би била премногу голема и мачна, а светлината на неговата слава за луѓето неиздржлива. Човечката природа не би можела да ја издржи дури ни светлината на еден ангел од небесната светлина. Затоа Христос не зел ниту природа на ангел. Божеството преку Христовата човечка природа засветило со придушени светлосни зраци. Меѓутоа, светот одвај малку повеќе од триесет години можел да го издржи присуството на својот Спасител.

Зошто толку големи и длабоки понижувања за нашиот Спасител. Одговорот е еден: гревот тоа го барал! Ѓаволот и неговиот изум - гревот - го струполоие во такви понижувања. Немало друг пат што можел да го одбере и да го изоди за да ја оконча таа свирепа борба со гревот. „Бидејќи, пак, децата имаат учество во телото и крвта, така и Тој зеде учество во тоа, та со смртта да го обессили оној кој ја имаше власта над смртта, односно уаволот“ (Евреите 2,14).

Преку човечката Христова природа ние сме стапиле во многу поинтимна заедница со Бога отколку никогаш да не сме паднале во грев. Преку таа природа, со која станал дел на човечкото семејство, Спасителот се поврзал со човештвото со врска која никогаш нема да се раскине, а тоа значи дека со неа Тој е поврзан со нас низ сета вечност. По воскресението Христос се вознел на небото со посветена, прославена и бесмртна човечка природа. Тој неа ја понел со себе на небесниот престол, во небесните дворови, и истата ќе ја носи низ сета вечност како Оној кој го откупил од гревот секое човечко суштество и му подарил спасение и вечен живот секому кој сакал вечен живот. И тоа е благодат.

Кога не би постоела благодатта, гревот би го голтнал светот, секого, и сите би нè уништил за сета вечност. Покајанието и отфрлањето на гревот е добро, но не и доволно. Гревот е како минатото кое не може да биде изменето со ништо што ќе се стори во иднина, како ни мртвото тело што не може да се врати во живот ниту со помош на најдобри лекови. Може да се отстрани само гревот кој е простен, а само Божјата благодат овозможува проштавање.

Сè што ни е потребно се наоѓа во Исуса Христа. Надвор од него е само пропаст, недостојност и грев како сила која ќе нè подјарми и зароби. Без Христа ние како единки сме отугени од Бога, во состојба на целосно сиромаштво, осудени на потполно истребување. Почитувани, тоа е воплотена Божја благодат.

5. Повеќе за единството на двете Христови природи

Единството на двете природи во Христа, како што кажавме, е недосеглива тајна. Рано во историјата на христијанската црква теолозите расправале за природата на тоа единство и нуделе различни противречни дефиниции. За да се оконча расправата, во 441 година од новата ера свикан е црковен собор во градот Халкидон. Светот широко ја прифатил така-

наречената Халкидонска дефиниција. Во неа се тврдело дека Христос бил вистински Бог и вистински човек, дека својствата на двете природи останале недопрени и дека двете природи биле обединети во една личност, во Божјиот Син. Тоа единство не било соединување на две лица, туку соединување на Божјиот Син и човечката природа. При слевањето, или при соединувањето на двете природи во Него, божествената природа не ги примила својствата на човечката природа, ниту човечката природа станала божествена; секоја од нив го задржала својот суштински карактер и своите особини. Луѓето имаат разум, совест, памтење, волја, наклоност. Исус имал разум, совест, памтење, волја и наклоност на човечката душа која била обединета со неговата божествена природа. Божјиот Син навистина зел човечка природа.

Фактот што двете природи останале јасно препознатливи подразбира дека е исправно да се помислува оти при воплотувањето постоеле две волји, човечка и божествена. Тоа ни помага да разбереме дека Исус можел да падне во искушението. Бог не може да биде искушан со гревот, но човечката природа можела да биде искушана. Тоа исто така ни помага да сфатиме дека, иако божествената природа била сезнајна, човечката не била. Човечката природа ги зголемувала своите сознанија за природата и мисијата на Божјиот Син (Лука 2,52). Тоа не значи дека двете природи биле радикално одвоени, и дека поради тоа имаме две лица наместо едно. Божественото и човечкото биле соединети и, според тоа, сè што искусила човечката природа, истото се случувало и со божествената.

Овде би морале да направиме внимателна разлика. Божествената природа ги доживувала чувствата, емоциите, борбите и искушенијата на човечката природа. На пример, кога човечката природа била жедна, гладна, искушувана или што било друго, божествената природа на единствен и директен начин го доживувала она што тоа искуство значело за човечките суштества. Сето тоа го доживувала севкупноста на личноста на Божјиот Син. Од друга страна, кога божествената природа ја користела божествената сила да исцелува болни, човечката природа станувала средство преку кое таа сила допирала до другите. Кога болната жена ја допрела Исусовата облека и била исцелена, Марко кажува дека „веднаш Исус почувствува во себе сила што излезе од него“ (Марко 5,30). Таа жена ја исцелила силата на Божјиот Син, но неговата човечка природа на единствен начин ја искусила силата која не ја поседувала сама по себе. Тоа било резултат на соединувањето на двете природи. Тоа единство им дозволувало на апостолите својствата и на човечкото и на божественото да ги применат на исто лице.

Воплотувањето претпоставува дека, станувајќи човечко суштество, вечниот Божји Син искусил и извесни ограничувања. Текстот во Филипјаните 2,6-11 тврди дека пред воплотувањето Христос бил Бог „кој не го сметаше како нешто приграбено тоа што е еднаков со Бога, туку се лиши (се испразни) самиот себеси, земајќи лик на слуга, станувајќи сличен на луѓето. И откако стана сличен на човек, Тој се понизи самиот себеси и стана послушен до смрт, дури до смрт на крст.“

Божјиот Син претставува воплотување со изразите: „се лиши самиот себеси“ и „се понизи самиот себеси (се направи ништожен, се испразни себеси“). Би било неисправно да се тврди дека Христос, станувајќи човек, се испразнил себеси од сите свои божествени атрибути. Во тој случај вопло-

тувањето не би претставувало целосно откривање на Бога во човечко тело. Тогаш што мислел Павле кога рекол дека Христос „се испразни себеси?“

Филипјаните 2,7 ни го појаснува тој израз. Тој станал ништожен така што „зел лик на слуга, станувајќи сличен на луѓето... и стана сличен на човек“. Со други зборови, тоа Христово празнење од себеси, тоа самопонижување се гледа кога станал послушен Божји слуга. Божествените атрибути и сили биле ограничени во таа смисла што Тој ги користел само тогаш кога Отецот сметал дека е потребно да ги користи - значи, во исклучителна послушност кон Отецот.

Сепак, мораме да се прашаме дали Тој буквално се испразнил себеси од нешто? Одговорот мора да биде: Да! Павле кажува: „Позната ви е благодатта на нашиот Господ Исус Христос како, заради вас, од богат стана сиромав“ (2. Коринќаните 8,9). Не е битно како ги толкуваме зборовите „од богат“; фактот што зад тоа следи „стана сиромав“ значи дека Тој се испразнил себеси од нешто кога станал човек. Се чини дека во оваа тајна Јован внесува искра на светлина. Исус се моли на Отецот: „А сега, Оче, прослави ме ти, во себе самиот, со славата што ја имав кај тебе уште пред создавањето на светот“ (Јован 17,5). Молитвата претпоставува дека Синот уживал во единствена слава со Отецот во таа предпостоечка состојба. Тогаш можеби би било исправно да се заклучи дека Исусовиот престој на земјата не значи само небитна промена на сцената, туку загуба на тоа предземско постоење што го имал некогаш.

Би можеле да кажеме дека Христос, кога својата божествена природа ја наметнал со човечка, сето време бил Бог, но не се појавувал како Бог. Тој со превез го засолнил манифестирањето на Божеството кое налагало почит и предизвикувало восхит во Божјата вселена. Тој бил Бог додека престојувал на земјата, но се лишил себеси од Божјата лика и наместо неа, зел човечка лика. Тој ја одложил својата слава и величество. Бил Бог, но за извесно време се откажал од славното Божје обличје.

Двете природи биле таинствено споени во една личност, во човекот Исус Христос. Божествената природа, здружена со човечката, давала можност Тој да им подлегне на сатанските искушенија. Нема потреба за шпекулации во врска со тоа што би се случило кога она, човечкото, би подлегнало во искушението, зашто не подлегнало!

Додека Христос учел други, и сам примал светлина и знаење за сопствената задача и мисија во светот, зашто јасно е кажано дека Христос „напредуваше во мудроста“. Додека ги посматрал приносите што се носеле како жртва во храмот, Светиот Дух го поучувал за тоа дека неговиот живот треба да биде жртвуван за животот на светот. Исус го откривал своето божество со моќни чуда кои биле резултат на неговата божествена сила. Тие обезбедувале непогрешлив доказ за божествената Христова природа. Тој никогаш не ја користел својата божествена сила за лична корист. Тој, кој правел чуда за другите, ништо не правел за себе. Тој, кој бил заповедник во небесните дворови, ја одложил својата царска облека и круна и, наметнувајќи ја својата божествена природа со човечка, дошол на овој свет на човекот да му донесе божествена сила и да се стави на чело на човечкиот род.

Не е спорно дека без воплотувањето не би постоело ниту помирување на грешниот човечки род со Бога. Со тајната на воплотувањето Бог

зачекорил и длабоко навлегол во сферата на своите созданија на единствен начин. Тој трајно станал наш нераскинлив дел и достапен за нас во димензии кои, сепак, не можеме во целост да ги сфатиме. Неговиот безгрешен живот му овозможил да умре наместо грешникот. А неговата божествена природа, воплоотена во човечко тело, ја платила казната за гревот и ослободила благодат и живот за покајаните грешници. Слегувајќи на земјата, Тој ја открил не само Божјата жртвена љубов, туку и Господовиот идеал за човечките суштества. Христос ни дал пример што треба да го следиме, додека со силата на Духот стануваме слични со него.

Да заокружине! Христовото воплоотување е спој и трајно единство на божественото и човечкото, спој и единство на Божеството и човештвото во една личност, во вечниот Божји Син. Второ, секоја природа ги задржала своите сопствени својства - човечкото не е подигнато на ниво на божественото, ниту божественото е понижено (спуштено) на ниво на човечкото, што подразбира присуство на две волји во воплоотениот Божји Син. Трето, ако признаеме дека како резултат на тоа вечно единство божественото го искусило она низ што поминувала човечката природа, тогаш насетуваме дека Исусовото страдање од Гетсиманија до смртта на крстот го доживувале и човечката и божествената природа, што значи, севкупноста на неговата личност.

Четврто, кажавме дека по воскресението, Божјиот Син, Исус, нашата човечка природа ја однел директно до престолот на Отецот (1. Тимотеј 2,5) и таа природа ќе ја сочува низ сета вечност. Трајната обединетост на човечкото и божественото во Христовата личност значи дека тоа и на крстот било неразделно. Кога го разгледуваме овој предмет, треба да внимаваме да не создадеме впечаток дека Христовата божествена природа умрела на крстот. Бог е бесмртен. Помирувањето барало не смрт на Бога, туку смрт на побунетите човечки созданија. Поради бунтот и гревот тие го проиграле животот и ја одбрале смртта - вечната смрт. И токму нивната смрт како казна за гревот Божјиот Син ја презел на себе како наш заменик. На крстот грешната човечка природа била усмртена, што на верниците им овозможило во Христа да умрат за гревот и наново да се родат слични на Божјиот Син.

6. Гетсиманија

Патот кон Голгота секогаш води низ Гетсиманија, градина во подножјето на Маслинската Гора, спроти Ерусалим, која значи „преса за маслиново масло“. Всушност, Голгота без Гетсиманија е одговор без прашање. А тоа е и прчина што, ако сакаме конечно да ја дознаеме вистината, прво мораме да побрзаме во градината, пред да се упатиме кон крстот. Според тоа, одиме прво во Гетсиманија за да ги посматраме сцените што се одигрувале таму.

Во Гетсиманија Исус му се обраќа на својот Отец: „Еве, мојата душа е вознемирена, и што да кажам? Оче, избави ме од овој час! Но, заради тоа и дојдов до овој час!“ (Јован 12,27.28).

Очекуваната смрт на крстот страшно го потресла Исусовото внатрешно битие. Тој чувствувал природна одвратност кон смртта. Глаголот „вознемири“ се однесува на длабокиот внатрешен немир, на менталната и духовната разбранетост, очекувајќи го необичниот настан што се приближувал. Искус-

твото што го насетувал било она искуство што набргу ќе го доживее на крстот, протолкувано во неговиот ум на единствен начин.

Додека Исус се приближувал кон Гетсиманија, неговата емоционална состојба рапидно и радикално се менувала; наместо мир и спокој, настанал длабок внатрешен пресврт. Кај него настапило внатрешно емоционално нарушување, заканувајќи се сериозно да му го загрози животот.

Марко кажува: „И го обзеде тага и голема мака“ (Марко 14,33). Грчките зборови што се употребени овде буквално значат дека Исуса го обзелo „чувство на застрашувачко изненадување“. Нешто почнало да се случува со него! Овде се опишува состојба на силна и длабока емоционална возбуда предизвикана со нешто неочекувано или со нешто што збунува, возбуда со негативна природа, веројатно означена како состојба на забуна и вчудовиденост предизвикана од неможноста да ја разбере природата на искуството низ кое поминувал. Исус им рекол на своите три ученика: „Мојата душа е нажалена до смрт“ (Марко 14,34). Тоа е длабока жалост и тага и подразбира жестока внатрешна борба. Неговата внатрешна состојба била толку нарушена, што се чинело дека се наоѓа на праг на смртта.

Во Гетсиманија суштината на Исусовото битие поминувала низ силна уривачка емоционална луња опасна по животот која веќе го земала данокот на неговото тело. Тој бил подготвен да умре, да го положи својот живот за грешниците кои тоа не го заслужиле, како што сме вие и јас. Размерите на стравот и борбата во него биле огромни, така што неговиот живот почнал да исчезнува, што се гледало од дробните капки крвава пот кои се тркалале низ неговото лице на земјата. Кога не би дошол Божји ангел да го закрепи, Тој веројатно би умрел во Гетсиманија (Лука 22,44).

Дали е тоа истиот Исус кој само пред неколку минути во горната соба рекол: „Ова ви го кажав за радоста моја да остане во вас и радоста ваша да се исполни.“ Дали е тоа истиот Исус кој само пред неколку часа мошне расположен им рекол на своите ученици: „Да не се плаши вашето срце!“ Дали е тоа истиот Исус кој со искрена одушевеност ја пеел пасхалната химна: „Славете го Господа сите народи... зашто е голема милоста негова кон нас.“ Ако сето тоа е така, тогаш со него се случувало нешто засташувачко тешко.

„Мојата душа е нажалена до смрт“, им рекол, „останете тука и молете се“ (Марко 14,34-37). Петре, Јоване, Јакове, мене нешто ми се случува. Молете се за мене. „И отиде малку подалеку и падна ничкум наземи.“ Тетеравејќи се и придржувајќи се за земјата, како некои мрачни сили да го влечат во пеколот, Исус со очаен глас го сече тивкиот ноќен воздух: „Ава, Оче!“, извикнал. „Ава“ е арамејски збор и значи „тате“. „Драги мој тате, татко!“, липа Исус на студената земја, „тргни ја оваа чаша од мене“, да не ја пијам!“ Каква чаша? Исус не се осмелува ниту да го именува стравот што го обзел неговото срце.

„Симоне, спиеш ли?“, го прашува Петра. „Не можете ли да бдеете еден час“ со мене? Трагично, зар не? Сè што барал Исус од него било еден час. Дали е тоа премногу што го бара Христос од нас? Еден час?

Лука 22,44: „А кога се најде во претсмртни маки, се молеше уште поусрдно, а потта му прилегаше на капки крв што паѓаа на земјата.“

Можеме ли макар да замислиме низ што поминувал овој Човек, овој Бого-Човек? Светото писмо кажува: „Плата за гревот е смрт“ (Римјаните

6,23). За гревот се добива плата, а плата е смрт. Каква смрт? Бидејќи противвредност на смртта е живот вечен, соодветно на тоа и платата за гревот е вечна смрт. Евреите 2,9: „... ја вкуси смртта за сите.“ Каков вид смрт вкусил Исус? Смрт каква што заслужува секое човечко суштество како бунтовен грешник - вечна смрт. Што значи сето ова за Исуса, за него, „кој не знаеше за грев... и кој не направи грев ниту се најде измама во неговата уста“ (2. Коринќаните 5,21; 1. Петрово 2,22)? Тоа значи дека Тој мора да поднесе вечна смрт - вечна разделба од Оној кој е извор на секој живот. А кој е тој извор? Секако, тоа е Бог - Оној со кого Христос, пред да се воплоти, го делел вечното минато. Никогаш веќе да не го види Бога, никогаш веќе да не биде со Отецот кој некогаш бил негов вечен соработник и заедничар, Оној со кого ја делел љубовта уште пред да настане вселената!?

Паднат ничкум на земја во Гетсиманија, Исус ги зарива прстите во почвата и плаче од тага и очај кои го кинат неговото срце: „Оче мој! За тебе сè е можно. Тргни ја оваа чаша од мене! Но не како што сакам јас, туку како што сакаш ти!“ (Марко 14,36)

Три пати ја изустил оваа молитва. Три пати човечката природа се повлекла пред последната и најголема жртва. Настапил страшниот миг, мигот на одлука за судбината на светот. Судбината на човештвото се тресела на мерилата. Христос можел дури и сега да ја одбие чашата доделена на грешниот човек. Уште не било доцна. Можел да ја избрише крвавата пот од своето чело и да го остави човекот да загина во своето беззаконие.

Дали можеби мислиме дека Христос во Гетсиманија бил сам? Во никој случај. Можеме да бидеме сигурни дека и отпаднатиот Луцифер, ангелот кој се побунил против Бога, бил завиткан во црните сенки на Гетсиманија. И за него, како врховен непријател во вселената и на човештвото на земјата, настапил решавачкиот миг за сè или ништо. Ако Христос отиде на Голгота и умре како вечен доказ за божествената љубов, тогаш за него и за неговите легиони ќе одсвони посмртно своно. Така, со огнена пеколна жестокост, додека учениците спиеле, тој, кој се устремил на Исуса во пустината, се устремил на него и сега во градината.

„Пушти ги нека умрат. Пушти ги нека умрат, нека умрат...“, му шепотел на срцето на Богочовекот. „Напушти ги, спаси се себеси, Исусе, оди си дома кај својот Отец, каде што и припаѓаш... Овој свет е мој свет и мое царство... и тие сите ми припаѓаат мене... Не им е грижа... Никому не му е грижа... Ни Бог веќе не се грижи за тебе. Затоа оди си дома, кај Отецот, каде што припаѓаш.“

Дали ова било искушение за Исуса? Крвавата почва над која вапел Исус во сребрениот мрак во Гетсиманија е доволен одговор.

Чашата на мистеријата се тетеравела и речиси се истурила во неговите раце. Но таа ноќ Тој одлучил. Независно од тоа колку висока ќе биде цената, Тој ќе го спаси човекот. Бидејќи донел одлука, со конечен очаен крик паднал како мртов на земјата.

Агонијата на неговото срце била толку голема, што Христос би умрел во темнината на Гетсиманија кога не би дошол ангел од небесниот престол со сведоштво за љубовта на Отецот. Учениците нека спијат. Овој ангел ќе го избрише крвавото чело на својот сакан Заповедник. И на Исуса ќе му биде дадено доволно сила да излезе од Гетсиманија и да се искачи на Голгота. По секоја цена ќе нè спаси тебе и мене.

7. Голгота

Дванаесет часа подоцна, в петок попладне, Исус виси на римски крст на Голгота. Неговите плеќи, под тешкиот груб крст, се избраздени со отворени грди крвави пруги, разорени до месо од ситните ковчиња и од металните топченца вплетени во римскиот камшик кој ја раскинал неговата нежна кожа при претходното камшикување. Нервите, тетивите и крвните садови на неговите раце и нозе биле искоинати со три железни клинови, долги по петнаесет сантиметри, кои целатот ги зачукал во дрвената подлога на крстот.

Така ние крстот го гледаме како предмет на неиздржливи физички болки, зар не? Тоа навистина се смртни болки, варварски начин на мачење, кој предизвикал од Исус да истече неговиот живот. Меѓутоа, до таков заклучок доаѓаме ако сме побрзале на Голгота, а сме пропуштиле прво да се задржиме во Гетсиманија. Зашто, ако Голгота е приказ на човечкото страдање, тогаш има маченици кои пострадале повеќе од Исуса на Голгота. Мнозина послаби од него мирно се соочувале со смртта. Има заболени од рак кои поминуваат денови и седмици со натчовечка болка. Стоиме крај кревет на човек, наш пријател, кој до крај се бори против таа опачна болест. Она што до крај останува со него е кутија со морфиум кој истекува капка по капка во неговите вени како последен човечки научен напор да му се намалат страдањата при смртта која му се приближува. Не може да се каже дека три часа на Голгота можат да се изедначат со три месеци умирање од рак.

Ако крстот за нас стане симбол на физичката болка, тогаш сме ја промашиле суштината. Постои разлика меѓу мачениците и оние кои умираат од рак и Исуса Христа. Првите можат да умрат со надеж во воскресение од смртта и во повторна заедница со Бога, но Исус ќе го искуси ужасот на разделбата од Отецот, ужасот дека Бог ќе се откаже од него. Искусил смрт во страв дека по неа нема да има воскресение во живот ниту повторна заедница со Отецот. Вечна смрт, вечна разделба! Со таков ужас Исус ја напуштил Гетсиманија и се упатил кон Голгота.

Според записите на евангелистите, тој кобен петок Голгота и Исуса на крстот ги наметнал таинствен црн погребен плашт (Марко 15,33). Во тој натприроден мрак во Христовото срце се повторува очајната гетсиманска борба. Но сега, она од што Исус се згрозувал во градината, тука, на врвот на брегот се овистинило. Овде од Исусовото растреперено срце немало извик „Ава“, „Тате“, „Оче“. Во тие мигови, во темнината, еден глас пека во очај: „Боже мој, Боже мој, зошто ме напушти?“ (Марко 15,34)

Неговата душа се тресела во Гетсиманија и очајувала на Голгота. За да нè спаси такви какви што сме ти и јас, Тој бил подготвен да се загуби себеси. И така, тој кобен петок, кој засекогаш останал петок, се чинело како крвав меч да ја пресекол врската меѓу Исусовото срце и срцето на неговиот Отец. „Боже мој, Боже мој!“ И Исус умрел - од Бога оставен Бог!

Во текот на целиот свој живот Христос на паднатиот свет му објавувал добри вести за милоста и љубовта на Отецот кој проштава. Често зборувал за спасение за најголемите грешници. Но сега, со страшниот товар на гревот што го носел, не можел да го види милостивото лице на Отецот. Повлекувањето на божественото лице од Спасителот во овој час на најголеми страдања го проболо неговото срце со таква болка која човекот никогаш не ќе може потполно да ја разбере. Неговата душевна болка била толку голема, што

одвај ги чувствувал своите физички болки. Сатаната го нагрвалувал Исусовото срце со жестоки исушенија. Спасителот не можел да види преку гробот. Надежта не му покажувала дека ќе излезе од него како победник. Се плашел дека гревот му е толку одвратен на Бога, што нивната разделба ќе биде вечна.

„Боже мој, Боже мој, зошто ме напушти?“ Тој крик е доволен доказ дека Исус на крстот ја искусил крајната стравотија и ужасот на завршните последици на гревот, што значи, ќе биде конечно, за сета вечност разделен од Ава, од Отецот. Гледаме дека Голгота не е слика на човечката болка. Таа е слика на божествената цена за гревот која Исус во целост ја платил.

Додека стоиме меѓу Гетсиманија и Голгота, нашите срца се соочени со два неотповикливи и крајни факти: колку е страшен нашиот грев, но и колку чудесна е неговата љубов и неговата благодат. Бил подготвен да се раздели од Бога за сета вечност за да може Бог да нè спаси нас за сета вечност! Оставен за да можеме ние да бидеме најдени, отфрлен за да можеме ние да имаме втора прилика. Во целиот наш слаб човечки јазик нема израз за таа и за таква жртва, освен зборот **ЉУБОВ**.

За таа љубов зборува апостол Павле: „Зашто уверен сум дека ни смртта, ни животот, ни ангелите, ни властите, ни сегашноста, ни иднината, ни силите, ни височината, ни длабочината, ниту кое-годе друго создание, не ќе може да нè одвои од Божјата љубов која е во Христа Исуса, нашиот Господ“ (Римјаните 8,37-39).

8. Тлеологија на замена - врз Исуса на крстот е извршена пресудата изречена над целото жрешно човештво

Во Јован 12,31 мигот на својата смрт Исус го поврзува со судењето на светот: „Сега е судот на овој свет.“ Крстот изрекол пресуда против светот која гласи: На него, на крстот, мора да бидат подигнати и распнати сите, апсолутно сите грешници, безброј милијарди, почнувајќи од Адама и сè до последниот грешник, натоварени со нивните гревови. Мора да умрат и, заедно со своите гревови да исчезнат еднаш за секогаш од вселенските простори и од времето и да заминат во неврат и во вечен заборава.

Во таа пригода, сето човештво, од почеток (од Адама) до крај (до последниот човек), е собрано крај крстот да ја чуе својата пресуда и да ја прими својата казна за својот грев - вечна смрт! Не е изоставен ниту еден човек, ниту еден грев, „зашто сите згрешија“ и „нема ниту еден праведен“ (Римјаните 3,23.10). Можеме ли да ја замислиме таа сцена!? Безброј милијарди грешници, собрани крај крстот, со безброј тони гревови (се изразуваа метафорично) ја слушаат Божјата пресуда: „Плата за вашите гревови е смрт!“ (Римјаните 6,23)

Но тука, крај крстот, се појавува воплотениот Божји Син, нашиот Спасител Исус Христос, кој го подметнува својот грб и тие „безброј тони грев“ од сите грешници, од целото грешно човештво, ги товари на себе, и заедно со нив, без да изостави ниту еден единствен грев, е подигнат на крстот - доброволно ги шири рацете и ги подава нозете во кои му забиваат големи клинови, го распнуваат, и крстот го исправаат забоден во земја. Така Тој со часови виси распнат, со што праведната казна што ја заслужило

грешното човештво, грешниците, за својот грев, е извршена врз него. Умира наместо да умре и да исчезне грешното човештво, грешниците.

Пророк Исаија го открива општиот проблем на човештвото: гревот и крстот како негово универзално решение. Теологијата на пророк Исаија е теологија на замена: На крстот Христос го заменува грешното човештво, грешниците, што значи, наместо нив - на него виси Тој. Таа замена што ја извршил Христос на Голгота е суштина и стожер на Божјата благодат.

„Беше презрен, отфрлен од луѓето, човек на болката, свикнат на страдањата, од кого секој го засолнува лицето, беше презрен, и за ништо го сметавме. А Тој ги понесе нашите болести, ги зеде врз себе нашите болки, додека ние сметавме дека Бог го бие и го понижува. За нашите престапи беше прободен Тој, сотрен за нашите беззаконија, казната за нашиот мир падна врз него, преку неговите рани ние се исцеливме. Сите скитавме како овци, и секој одеше по свој пат, а Господ ги натовари на него беззаконијата на сите нас. Го измачуваа, а Тој оставаше, и не ја отвори својата уста. Го одведоа како јагне на клање; како овца нема пред оние што ја стрижат, не ја отвори својата уста“ (Исаија 53,3-7).

Прекрасно и силно надежно - Христос ги „понесе нашите гревови, нашите беззаконија, на дрво“, на крстот, каде што се казнети и уништени со неговата смрт, а ние исчистени од нив со неговата „скапоцена крв како невино и чисто јагне“ (1. Петрово 2,24; 1,19). „Еве го Јагнето Божје кое ги зеде гревовите на светот на себе“, кажува Божјата реч (Јован 1,29).

Судењето на светот се случило во него, во Синот. Целта на тој суд била спасение на овој свет: „Зашто Бог не го прати својот Син во светот за да му суди на светот, туку светот да биде спасен преку него“ (Јован 3,17). Поинаку кажано, „судската казна, наменета за светот, ја поднесува Оној кого светот го убива“. Кога Христос бил подигнат на крст, Бог ја открил својата пресуда изречена над овој свет, но и спасоносната сила на крстот (Јован 3,14; 12,32). Токму тоа бреме од судот предизвикало немир кај Спасителот полн со љубов. Безгрешниот страдал наместо други, поднесувајќи ја казната изречена против нив. Тоа е теологија на замена.

Елемент на судот е присутен во чашата која Исус морал да ја испие. Поминувајќи низ неискажливи душевни маки и патила, Исус се моли: „Оче мој! Ако е можно, нека ме одмине оваа чаша“ (Матеј 26,39).

Во Стариот завет Господовата чаша симболично се однесува на неговата спасоносна сила и на неговиот суд против непокајаните грешници. Во нашиов случај содржината на чашата е судскиот Божји гнев (Еремија 25,15).

Исус сфатил дека неговата неизбежна смрт е директно поврзана со проблемот на гревот и со Божјиот гнев против гревот. Затоа неговото искуство со смртта било неспоредливо по својата тежина и цел.

9. Исус се судрува со силите на злото

Исус крстот го поврзувал и со истерување на сатаната: „Сега кнезот на овој свет ќе биде истеран“ (Јован 12,31). Во прашање е директна средба меѓу Христа и сатаната. Исус зачекорил во царството на темнината и лично се соочил со силата на нечестивиот, со кнезот на нашиот свет. Во Евангелието на Јована темнината го означува бунтот на овој свет против Божјата светлина и против Христа, кој самиот е светлина. Темнината е одлика на

светот под власт на кнезот на овој свет (Јован 1,5.9; 8,12). Новиот завет недвосмислено сатаната го идентификува со темнината на гревот и смртта (Дела 26,18).

Крстот бил време кога владеела темнина (Лука 22,53) и кога Христос доброволно влегол во царството на темнината, каде што директно се сретнал и се судрил со силите на злото и ги победил. Непосредно пред распнувањето Исус им најавил на своите ученици: „Доаѓа кнезот на овој свет. Тој нема ништо во мене“ (Јован 14,30). Темнината немала власт над Исуса, и според тоа, кога бил подигнат на крст и кога го освоил царството на темнината, Тој го соборил сатаната од престолот: „Бидејќи, пак, децата имаат тело и крв, така и Тој (Христос) зеде учество во тоа (се воплоти), та со смртта го обессили оној кој имаше власт над смртта, односно ѓаволот.“ „Тој ги разорува поглаварствата и властите и јавно ги осрамоти и ги победи на него (на крстот)“ (Евреите 2,14; Колошаните 2,15).

Фактот што Исус им бил предаден на силите на темнината навестува дека Тој поднесувал осаменост, дека Бог го напуштил. Тоа искуство било израз на Божјиот гнев против гревот, па оттаму неговото страдање било толку силно и неподсливо, што не можело да се замисли. Во најтемните мигови, кога Христос поднесувал најсилно страдање што воопшто сатаната можел да го предизвика за да ја измачува неговата човечка природа, Отецот го скрил од него своето лице, ја повлекол од Синот својата љубов, својата утеха и сочувство. Тоа не значи дека Бог не го сакал својот Син, туку дека немало посредник преку кој божествената љубов би можела да стигне до него. Тоа подразбира зголемување на оддалеченоста меѓу Отецот и Синот, кој заминува во царството на темнината. Тој вид страдање најмногу го мачело Синот - Бог го напуштил! Тој навистина бил одделен од Отецот поради нашиот грев.

Повлекувањето на божествената наклоност кон Христа предизвикало страшна болка во сржта на битието на Божјиот Син. Тоа ја „прекинало“ или, можеби подобро кажано, „привремено ја запрело“ личната заедница која вечно постоела меѓу Отецот и Синот. Ние не сме во состојба ниту да ја замислиме огромноста и силата на болката којашто Христос ја доживеал на крстот. Тој ја почувствувал напуштеноста во нејзината неизмерна длабина и тоа го натерало да завапи, прашувајќи се што се случува со Отецот кога така го напуштил. Така Божјиот Син, како наш Заменик, во своето битие ја доживеал казната за нашиот грев - нашето вечно одвојување од Бога. На крстот Христос искусил казна за нашиот грев - имено, казна вечна разделба од Отецот. Во тоа искушение неговото срце препукнало. Во тој контекст треба да го сфатиме Исусовиот извик: „Боже мој, Боже мој, зошто ме напушти?“ (Марко 15,34).

По таа изјава „настана темнина по сета земја“ и Марко во својот извештај ги воведува зборовите „извика со силен глас“ (Марко 15,33.34). Темнината првенствено е симбол на Божјиот суд (Исаија 13,9-16; Амос 5,18-20; Еремија 13,16) и веројатно служи да означи дека на крстот е осуден светот за гревот.

Исусовата напуштеност доаѓа оттаму што Отецот го пратил во сферата на гревот и смртта заради нас. Тоа било вистинско одвојување, изделување од Бога. Се чини дека Павле токму на тоа се повикува кога пишува дека „Оној, кој не знаеше за грев, Бог го направи грев заради нас, за да

станеме ние Божја праведност во него“ (2. Коринќаните 5,21). Христос станал нешто што не бил пред тоа. Тоа мора да значи дека на некој несфатлив начин Тој го зазел местото на оние кои инаку би поднеле смрт. Значи, Праведникот (Исус), кој не знаел за грев, е направен грев заради нас.

Но Христовите зборови „зошто ме напушти“ не би требало да ги толкуваме така како Бог да го казнува својот Син од одмзада, додека Синот настојува да го убеди Отецот дека треба да нè сака. Тие не биле еден против друг, туку заедно, заради нашето спасение. Што и да се случило на крстот во врска со Христовото напуштање од Бога, обајцата тоа доброволно го прифатиле со иста света љубов без која во никој случај не би било можно нашето помирување со Бога. Бог го сакал својот Син при неговото понижување. Тој најмногу го сакал кога казната поради престапот на неговиот закон паднала врз него.

Сепак, Исус ја искусил онаа лута жалост и стравотијата на она вечно одвојување на грешниците од Бога кога ќе сфатат дека за секогаш се загубени, кога непокајани и натоварени со своите гревови, очајни заминуваат во вечна пропаст. Би било исправно да се заклучи дека основна причина за Христовите патила и страдања била таа што Тој го насетувал и го искусил токму тоа одвојување, таа вечна разделба од Отецот - стравот и ужасот дека тие „безброј тони“ грев на сите грешници на светот што ги натоварил на себе вечно ќе го одделат од Отецот, кој не поднесува грев.

10. Божјата патица/страдање

Бидејќи во својот Син ја презел одговорноста за нашиот грев, Бог доброволно решил во себе да ја испусти нашата вечна казна за гревот. За да можеме барем до некаде да согледаме што е опфатено со тоа искуство, мораме да знаеме што се случило внатре во заедницата на Божеството, на Тројството, кога Христос умирал на крстот, внимавајќи при тоа на фактот дека тука се приближуваме кон областа на човечки шпекулации, па претпазливоста е крајно битна.

Имаме силно страдање внатре во Божеството. Христовата душа е принесена на жртва за гревот. Тогаш над неговата душа се наднела ужасна темнина затоа што Отецот ја повлекол од него својата љубов и наклоност, бидејќи Тој стоел на местото на грешникот. Таа темнина мора да ја доживее секој грешник. Христос, како парведник, морал да ја поднесе осудата и острицата на Божјиот гнев, но не од одмзда; срцето на Отецот ја проникнувала голема тага додека неговиот Син, без никаква вина, ја поднесувал казната за гревот. И затоа никогаш веќе во текот на вечните времиња нема да настане разделба на божествените сили.

Божеството страдало заедно со Синот кога Тој ја поднесувал казната за гревот. Ние многу малку знаеме за природата на тоа божествено страдање. Единствено страдање во кое имаме искуство и кое го разбираме е нашето сопствено страдање. Но добро знаеме дека Бог страдал со својот Син онака како што само едно божествено суштество е во состојба да страда, за светот да може да биде измирен со него. Кога Отецот ја повлекол својата љубов и својата наклоност од Синот, настанала „разделба на божествените сили“, разделба на членовите на Божеството, разделба на Отецот, Синот

и Светиот Дух, во чиешто име се крштаваат оние кои го прифаќаат Христа како свој Спасител.

Во миговите кога Христос на крстот ја доживувал осаменоста и разделбата од Бога, во Божеството (Тројството) се случувало нешто екстремно „мачно“. Тоа се нарекува „божествена pathema/страдање“. Таа „разделба“ не значи едноставно „изделување“. Тоа повеќе значи „раскинување“, подразбирајќи при тоа волја да се раскине нешто што инаку би требало да остане соединето. Мислата што е изразена овде е длабока и тешко е да се сфати во целост. Кога Христос висел на крстот, Божеството доживувало „разделба“, „раскинување на заедницата“! Таква била цената платена за нашиот откуп, без која не би постоело средство за очистување на нашите гревови. Божеството ја искусило вечната разделба на грешните созданија од Бога кога Синот бил исклучен од љубовта и заедницата на другите членови на Божеството.

Како воопшто била можна разделба на Божеството? Преку воплотувањето на Божјиот Син! Соединувањето на човечката и божествената природа на Божјиот Син била тајна; и така, кога човечката природа доживеала разделба од Бога како резултат на гревот, божествената исто така почувствувала разделба од Божеството во бескрајно висок степен. Поради таа одвоеност, човечкото умрело. Но, бидејќи Божеството не можело да умре, тоа останало изделено, одвоено од кругот на Божјата љубов и наклоност во мера што ние како човечки суштества не можеме да го разбереме. Во тој миг Божјиот Син се „испразнил“ од своето „јас“ во тешко досегливи размери.

Разделбата на Божеството - божествена pathema - претставувала казна за гревовите на човечкиот род, која Бог ја искусил жртвувајќи се себеси за да можеме ние повторно да се соединиме со него. Тоа било можно преку Христа кој како наш заменик ги понел нашите гревови и затоа бил исклучен од кругот на божествената љубов и од божествената заедница наместо нас. Би кажале дека страдањето што го искусило Божеството ја надминува севкупноста на казната за гревот на човечкиот род, дури и кога тој во целост би бил уништен. Поинаку кажано, божествената pathema била послонна дури и од огромноста на вечната смрт на сите грешници. Според тоа, сега постои и огромно изобилие на божествена благодат (Рим. 5,21).

Изделувањето и изолацијата на Божјиот Син не треба да се протолкува така како божественото Тројство веќе да не е едно. Тие на таинствен начин продолжиле да бидат едно, обединети околу заедничката цел, имено, околу спасувањето на грешниците кои тоа не го заслужиле, а по висока цена за Божеството.

Исто така постоело единство во страдањето - божествена pathema. Би можело да се каже, а при тоа да не се замагли различноста на улогата на секој член на Божеството во рамките на божествениот план, дека „сам Бог бил распнат со Христа, зашто Христос бил едно со Отецот“. Едноставно не страдала само Христовата личност - неговата природа, божествена и човечка - туку, заедно со него и другите членови на Божеството доживувале агонија. Можеме сосем сигурно да кажеме дека на крстот „семоќниот Бог страдал со својот Син“. Иако правдата барала страдање на човекот, вчудовидува што Христос понудил страдање на Бога. Таа Христова жртва, полна со љубов, е поднесена во рамките на меѓуодносите во Тројството. Тоа

заедничко искуство, внатре во Божеството, го сочувало единството на трите Личности - тоа било единство на целосно и комплетно божествено само-давање. Тоа е Божја благодат.

11. Христос во својот гроб

Божјиот Син слегол в гроб. Таму требало да остане одредено време, сообразно со божествениот план. Бидејќи двете природи биле неразделни, а сепак јасно изделени, не можеме да кажеме дека смртта ги разделила. Ниту пак можеме да кажеме дека човечката природа останала жива во божествената, или дека божествената буквално умрела заедно со човечката. Да си спомнеме, човечката природа не ги примила божествените својства, а божествената не станала човечка. Поради тоа, мораме да заклучиме дека тие останале соединети дури и при смртта.

Христијаните многу шпекулирале во врска со Христовото искуство во гробот. Таа своја претпоставка ја поврзувале со доктрината за бесмртност на душата. Што се случило со Исусовиот дух/душа кога умрел? Древните теолози бргу сковале учење за Христово слегување во пеколот. Според тоа учење, Тој три дена им проповедал на душите заробени во пеколот, но тие теолози никогаш не постигнале јасен консензус околу тоа што Тој заправо правел таму. Библијата не ја поткрепува идејата за бесмртност на душата. Кога човекот ќе умре, тој или таа ја губат свеста, и ништо не преживува во никаков облик. Ова би значело дека Христовата човечка природа искусила смрт на ист начин како и ние луѓето - што значи, ниту еден дел од неговата човечка природа не ја надживеал неговата физичка смрт. Во мигот кога Христос воскреснал не морал да ја повикува душата или духот да му се придружат на неговото мртво тело. Затоа нашето прашање гласи: какво било искуството на Исусовата божествена природа додека Тој се наоѓал во гробот? Сосем сигурно е дека Тој слегол в гроб (Матеј 12,40; Дела 2,24.25; Ефесците 4,9; Откровение 1,18).

Иако Божјиот Син се наоѓал в гроб, зашто го зазел нашето место, неговата божествена природа се одморала, како што сугерира неговиот победнички извик на крстот пред да издивне: „Се сврши“ (Јован 19,30). Неговото откупителско дело на земјата е приведено кон крај, и сега гробот бил место на почивање, а не место на судир. Неговата конечна победа над силите на зло и гревот била осигурана. По создавањето на светот за шест дена, уследил божествен одмор. Така и сега, по откупувањето или повторното создавање, настапил божествен одмор. Човечката природа почивала во смртен сон, додека божествената се одморала, целосно уверена дека победата веќе е добиена. Сепак, специфичната природа на тоа одморање за нас останува тајна.

Благодарение на единството на двете природи, Божјиот Син, додека се наоѓал во гробот, на единствен начин со погледот го опфатил понорот на непостоење на грешните созданија - севкупната темнина и несвесноста на непостоењето. Бидејќи смртта е казна за гревот, би можеле исто така да сугерираме дека Божјиот Син поминал во гробот три дена затоа што ја презел одговорноста за нашиот грев и за нашата кривица. Неговиот одмор завршил кога Отецот го повикал да излезе од гробот со силата на неговото божество. Во тој миг неговата божествена природа поново ѝ дала живот

на неговата човечка природа. Тој одвнатре го разрушил гробот и ширум ја отворил вратата на вечниот живот за оние кои со вера во него се подготвени да го следат.

12. Божјата благодат покажана во совршениот Христов живот и на Христовиот крст

Христовиот совршен живот и неговата смрт биле неразделни составни делови на Божјата благодат. Совршениот живот, во себе и по себе, не би можел да се избори со казната за престапот. Христовиот совршен живот не може да биде одговор на гревот; тоа може да биде само неговата смрт - зашто „без пролевање на крв нема проштавање“ на гревот (Евреите 9,22). Светото писмо јасно истакнува дека за помирување/откуп била потребна крв. Но неговиот совршен живот на неговата смрт ѝ дал смисла и, што е уште позначајно, спасоносна делотворност. Без неговиот совршен живот, неговата смрт не би значела ништо. Како што неговиот живот, сам по себе, не би можел да го откупи гревот, така ниту неговата смрт, без неговиот совршен, безгрешен живот, не би можела да го постигне тоа. Кога Христос би згрешил, ниту неговиот живот ниту неговата смрт не би можеле да спасат никого од нас. Значи, Божјата благодат не била покажана само на крстот. И неговиот живот ја открил таа благодат; крстот неа само ја довел до совршенство.

Праведниот и правичен Бог морал да го казни секој грев, но во својата благодат Тој сите, апсолутно сите гревови ги казнил во Исуса Христа, единствено лице кое не заслужило казна затоа што никогаш не згрешило.

Еве што е благодат: ние, кои сме заслужиле казна, не сме ја добиле, а Исус, кој не заслужил казна, бил казнет. Тоа е најголема манифестација на благодатта што вселената кога и да е ја видела или ќе ја види. Спасението не е само милост; тоа барало нешто многу повеќе, барало благодат.

Да заклучиме: Божјата благодат покажана кон паднатиот човечки род при Христовото воплотување, во Христовиот совршен живот и во неговата смрт на крстот, била нешто ново затоа што и гревот и смртта биле новост за вселената. Благодатта е бескрајно голема, но само затоа што и гревот е бескрајно голем. Не милост, не сожалување, не доброта, не трпение, не толеранција... - туку благодат. Според тоа, Божјата милост, сожалување, доброта, трпение, толеранција... се само рефлексии, параметри или компоненти на Божјата благодат!

13. Не постои грев за кој Христос не умрел и кој не може да биде простиен

„Но го гледаме Исуса, кој беше за кратко време помал од ангелите, овенчан со слава и чест зарди претрпената смрт, кој по Божјата благодат ја вкуси смртта за сите“ (Евреите 2,9), односно смрт за секое човечко суштество, дури и за она најлошото во човечкиот вид. Од Каина до Хитлера, од Римјаните кои го распале Христа, до оној кој ја запалил ломачата на која изгорел Јан Хус, од првиот грев на Адама, до последниот грев на последниот човек, и сите други помеѓу - законитата казна за најсрамните, садистичките и похотните дела, Исус во целост ја платил на крстот. Не е изоставен ниту еден грев, независно од тоа колку бил беден, грд, несфатлив или целосно непростлив.

Според тоа, апсолутно ниеден, па и најголемиот, и најгласниот грешник, не ќе мора да се соочи со Божјата казна за своите гревови, ако се покае за нив и ако ги остави. Тоа е благодат.

Повторуваме: Исус ја поднел праведната казна на праведниот Бог за сите гревови, при што ниту еден престап - од гревовите на луѓето кои наредиле да се донесат печките во Аушвиц, до гревовите на сите други најголеми диктатори и садисти - не бил пропуштен или ненаплатен. Ниту еден грев не можел да биде превиден или изоставен зашто, кога би бил изоставен само еден грев, тоа лице кое го направило не би имало никаков изглед за спасение, а тоа не е можно, бидејќи Христос умрел „за сите“, без исклучок, за да биде платен секој грев. Човек не може да направи ниту еден грев, а претходно казната за тој грев да не е веќе платена на Голгота. Христос задоволил сè што кога и да е требало да биде задоволено и платил сè што требало да се плати. Тоа е благодат, која не била предвидена само за поединци, туку за цел свет, а до нас дошла преку Исуса Христа: „Зашто законот беше даден преку Мојсеја, а преку Исуса Христа дојдоа благодатта и вистината“ (Јован 1,17).

14. Изобилне на благодат

Бидејќи станува збор за многу значајна тема, истите мисли од претходниот поднаслов да ги прикажеме уште еднаш малку поинаку. Божјата благодат е толку голема покривка, што не постои ниту еден грев које не е опфатен и покриен со неа, кој не е под нејзините стрели. Таа е толку голема што и да преостане. Кога би постоел макар и еден најмал грев надвор од нејзините сеопфатни димензии, неопфатен и непокриен, тој би останал за сета вечност и пак во вселената би постоел грев, нерешен проблем на гревот за сета вечност.

„Каде што гревот се зголеми, таму благодатта стана уште поизобилна“ (Римјаните 5,20). Изобилие на благодат! Благодат има доволно да ги задоволи потребите на сите грешници, да ги покрие сите, апсолутно сите нивни гревови, и уште да преостане. Помирувањето на светот со Бога морало да биде потполно, обилно и совршено. Христовата жртва била исклучително голема, доволна за секоја душа што ја создал Бог. Таа не може да се ограничи ниту да се одмери така за да не го премине бројот на грешниците и нивните гревови. Преобилноста на благодатта не исклучува ниту еден поединец и не познава никави географски, етнички или полови граници. Таа е наменета за сите, без исклучок.

15. Универзална и индивидуална благодат

Со својата благодат Бог го опфаќа целото човештво, сите луѓе. Но погрешно е да се тврди дека ќе биде спасен секој човек. Универзалната благодат само овозможува спасение. Таа е универзална по тоа што со Христовото страдање на крстот секому му е дадена можност со вера да биде спасен, „за ниеден кој верува во него да не загине, туку да има живот вечен“ (Јован 3,16).

Кога христијаните зборуваат за благодатта, тие типично ја имаат на ум „спасоносната благодат“ со која грешниците всушност добиваат право на вечен живот. Кога Павле кажува „за сите луѓе дојде оправдување“ (Римјаните 5,18), тој не зборува за спасоносната благодат, ниту пак кажува дека ќе биде спасен секој човек, туку дека Христос умрел за сите човечки суштества, било да ја

прифаќаат неговата жртва или не. Така Бог обезбедил проштавање за секого. Тоа им стои на располагање на сите.

Благодатта што им ја дава Бог на оние кои навистина се спасени може да се нарече „индивидуална благодат“, зашто таа им стои при рака само на оние што ќе ја прифатат неговата понуда за спасение, што ќе го прифатат неговиот закон како водечки принцип во својот живот.

Оваа голема вистина за Божјата благодат не значи дека на крстот е оправдан цел свет, дека секој е спасен. Со своето страдање на крстот - со преземањето на казната што ја заслужил секој од нас - Исус секој човек го ставил во наполно нова положба пред Бога:

„По благодат сте спасени преку вера.“ „Веруваме дека сме спасени преку благодатта на Господа Исуса.“ „Зашто се јави Божјата благодат која носи спасение за сите луѓе.“ „Оправдани преку неговата благодат да станеме наследници според надежта на вечниот живот.“ „Кој нè спаси и нè повика со своето призвание, не според нашите дела, туку по сопствената цел и благодат, која ни беше дадена во Христа Исуса уште пред вечни времиња“ (Ефес. 2,8; Дела 15,11; Тит 2,11; 3,7; 2. Тимотеј 1,8.9).

Планот за откуп бил создаден уште пред да настане човечкиот род, пред создавањето на светот, пред „вечни времиња“, со цел - не секој да биде спасен - туку секој да може да биде спасен.

Нам ни е предодредена можност во Исуса да имаме влез во неговото вечно царство, во царството на благодатта. Благодатта не се заслужува, не се заработува и не се стекнува со заслуги. Кога би било поинаку, таа би се стекнувала по пат на некој вид трговија. Трговија со Бога? Вака, благодатта е негов дар кој може да се отфрли. Кога доброто насила би му било некому наметнато, против неговата слободна волја, тоа не би била благодат. Според тоа, благодатта не ни е наметната. Таа не е сила на која ние како луѓе не можеме да ѝ се противставиме. Не, благодатта ја почитува човековата слобода да одлучува и човекот го става пред избор да ја прифати или да ја отфрли. Во никој случај ние не смееме да оставиме впечаток дека благодатта е некаква сентиментална попустливост од Божја страна, дека таа е негова премолчана подготвеност да ги затвори очите пред нашите слабости; не, таа е сила на љубовта која го признава и го почитува човечкиот избор за, или против Бога и неговата волја, избор кој носи свои неизбежни последици.

16. Прв и втор Адам

Во Римјаните во 5. глава Павле кажува како сме паднале во грев и како сме спасени од него: „Смртта, пак, царуваше од Адама до Мојсеја, дури и над оние кои не згрешија како Адам, кој е претслика на Оној (на Христа) што требаше да дојде... Зашто како што со непослушноста на еден човек (на Адама) мнозина станаа грешници, така и со послушноста на Еден (на Христа), мнозина ќе станат праведни.“ Поради „престапот на еден (на Адама), дојде осуда на сите луѓе“. Според тоа, секој ќе се соочи со неизбежен суд (Римјаните 5,14-19).

Светото писмо цел свет го реди зад два претставника: зад „првиот човек/ Адам“ и зад „последниот (вториот) човек/Адам (Христос)“ (1. Коринќаните 15,45.47). Нашата заедничка судбина автоматски нè поставува зад Адама, преку кого на светот дошол гревот, што значи дека сите (освен Еден - Христос) згрешиле. Ние немаме никаква моќ да влијаеме врз тоа, токму како

што не можеме да ги биреме нашите родители; гревот е исто толку дел на човечката природа колку и дишењето, а таа природа ќе исчезне дури тогаш кога ќе исчезне и дишењето: „Како што гревот влезе во светот преку еден човек (Адама), а преку гревот - смртта - така смртта премина на сите луѓе, бидејќи сите згрешија“ (Римјаните 5,12).

Да, по својата природа луѓето му припаѓаат на првиот Адам. Имено, тие се дел на паднатиот човечки род чијшто родоначалник, или татко, е Адам. Тие се родени „во Адама“ (Адамови потомци) во таа смисла што му припаѓаат на грешното човештво, или неумоливо се врзани за тоа човештво, и нивната судбина е точно одредена: „По Адама сите умираат“ (22. стих).

Новиот завет ги споредува и ги противставува двата Адама за да покаже дека судбината на луѓето не е веќе одредена со тоа што тие се „во Адама“ (Адамови потомци), туку со тоа дали тие се или не се „во Христа“. Ќе ги погледнеме главните елементи на тој контраст. Прво, Светото писмо и едниот и другиот Адам ги нарекува „син Божји“ (Лука 3,38.22). Адам е Божји син по создавањето, додека вториот Адам, Христос, е вечен Божји Син. Второ, првиот Адам бил „од земја“, а вториот Адам „од небото“, што укажува на местото на неговото потекло (1. Коринќаните 15,45.47). Трето, првиот Адам „стана жива душа“. Поинаку кажано, тој немал живот во себе. Животот го добил од Бога. Но вториот Адам „дава живот“. Тој има живот во себе и тој живот им го дал на други. Четврто, првиот Адам се определил за непослушност кон Божјиот закон, за престап на законот, за бунт против Бога. Христос дошол и никогаш не го прекинал својот однос со Отецот. Тој бил совршено послушен на Бога. Петто, првиот Адам донел грев на светот, но Христос, како втор Адам, донел дар кој се состои во изобилство на благодат за сите кои ќе го примат. Шесто, токму преку Адама смртта влегла во светот и неумоливо „во сите луѓе“ (Римјаните 5,12-19; 1. Коринќан. 15,21). Всушност, владеењето на гревот е реалност, потврдена така што сите умираат. Оттаму, она што ние го добиваме од Адама е физичка и духовна смрт, а не неговиот личен грев, во кој не сме учествувале. Христос на човечкиот род му донел вечен живот. Седмо, резултат на Адамовиот престап е казна, „осуда“, доделена на грешното човештво. Со еден чин на праведност вториот Адам им донел оправдување на грешните човечки суштества, оправдување кое на сите луѓе им носи живот.

Овие контрасти откриваат дека првиот Адам го создал човечкото семејство изделено од Бога, духовно мртво. Како резултат на неговиот грев, сите луѓе ги очекува смрт. Луѓето во својата состојба не можеле да ја совладаат силата на гревот во својот живот, и според тоа, гревот станал неизбежен. Христос во својата личност го извадил човечкото семејство од бездната на гревот и го поврзал со Бога. На оние што му припаѓаат нему Тој им дал нов живот, и според тоа, гревот не е веќе нивна неизбежна судбина. Тие се живи во него, и гревот не владее веќе над нив.

Христос како „последен (втор) Адам“ успеал таму каде што изневерил првиот Адам, а неверојатната понуда на Божјата благодат се гледа во тоа што Господ го прифатил Христовиот успех наместо Адамовото промашување. Токму така како што гревот на Адама на сите им донел смрт, Христовиот успех на сите им дарува живот, бидејќи Тој станува нов претставник за сите што го прифаќаат него.

Тој поим за новиот претставник или за вториот Адам ја прави суштината на теологијата на замена, суштината на Божјата благодат. Ние тука гледаме не само милост, не само сожалување, туку благодат. Гревот бил премногу сериозен проблем, премногу мачен, исклучително смртоносен за да може да се реши само со милост; тој барал нешто многу повеќе: благодат, давање нешто некому не само што не го заработил, туку и што не го заслужува. Рековме, Бог го прифаќа Христовиот успех наместо Адамовиот неуспех. Како резултат на тоа, на оние што ја прифаќаат споменатата замена и што ќе решат да застанат зад вториот Адам (зад Христа), им се засметува неговиот успех и на тој начин тие се помирени со Бога, оправдани и спасени.

Секому, од Адама па наваму, му се нуди Божјата чудесна благодат со која Тој обилно го опсипал светот кој тоа не го заслужил. Тоа било нешто што безгрешните небесни суштества никогаш порано не го виделе, зашто истото порано и не било потребно.

17. Божјата благодат е сила која преобразува

Силата на благодатта е толку голема што може да се соочи со силата на гревот, да ја победи и да доведе во постоење ново создание во Исуса Христа. Божествената енергија, неопходна за обнова на грешните созданија, е далеку поголема од енергијата со која Бог го создал семирот. Бог создавал без да вложи напори; едноставно рекол и настанало. Меѓутоа, божествената благодат создала нови созданија во контекстот на космичкиот судир. При тоа ново создавање благодатта се покажала како сила која е во состојба да ги победи сите сили на зло и да создаде ново човештво во заедница со Бога. Она што Христос го сторил за нас на крстот, еднаш и за сите, е оправдување или откуп од нашите гревови, и тоа не може да се издели од она што Тој го прави во нас откако сме оправдани, кога настапува процес кој се вика „посветување“. Во процесот на посветување Христос со Светиот Дух нè чисти од гревот и нè посветува, при што ние стекнуваме искуство на ново раѓање кое води кон обнова во Христа. Ние стануваме нови созданија, слични на Христа.

Според тоа, благодатта не е само некоја теорија што треба да се разбере. Таа е сила која преобразува, сила која треба да се доживее. Во животот на вистинскиот верник благодатта го менува токот на мислите и чувствата. Луѓето кои некогаш мразеле, сега научиле да сакаат, умовите кои уживале во сласти, почнуваат да ја сакаат чистотата. А тие христијани знаат дека во самите нив немало сила која би предизвикала таква промена во нивните мисли и чувства. Силата дошла однадвор. Затоа апостол Павле рекол дека евангелието „е Божја сила за спасение на секој кој верува“ (Римјаните 1,16).

Оваа сила доаѓа од Светиот Дух, и истата е всадена во умот и срцето на секој вистински верник. Тоа е „посветување“, „преобраќање“ или „ново раѓање“. Павле за тоа зборува како за воскресение од мртвите (Рим. 6,1-6).

Како што е кажано, луѓето во Адамовото семејство на свет доаѓаат по пат на природно раѓање. За да станеме дел на семејството на вториот Адам, ние исто така мораме да се родиме, но во друго семејство. На оние кои поверувале во Исусово име, Тој „им даде право да станат Божји деца... Тие не се родија ниту од крв, ни од телесна похота, ниту од волја на маж, туку од Бога“ (Јован 1,12.13).

Нашиот премин од паднатото човечко семејство во семејството измирено со Бога Светото писмо го опишува како ново раѓање, како некој „нано да се родил“. Верници се оние кои „се родени од Бога“ (1. Јованото 3,9; 4,7). Тие не грешат. Исус тоа му го појаснува на фарисејот Никодим: „Вистина, вистина, ти велеам, ако некој не се роди озгора, тој не може да го види Божјето царство... Ако некој не се роди од вода и од Духот, тој не може да влезе во Божјето царство. Роденото од тело (од Адама), тело е (телесно, грешно), а роденото од Духот, дух е (духовно е, не грешно). Не чуди се што ти реков: треба да се родите озгора“, со силата на Светиот Дух кој дејствува во животот на луѓето и ги менува (Јован 3,3-7).

Сите што се родени озгора, со Духот, станале нови созданија во Христа: „Оној што е во Христа е ново создание; старото помина, еве сè стана ново“ (2. Коринќаните 5,17). Да се биде „во Христа“ всушност е исто што и „Христос во нас“ (Римјаните 8,11; Колошаните 1,27; Галатите 4,19; Ефесците 3,17). Постои соодветство меѓу двата изрази поради што не е можно да се признае еден, а при тоа да не се потврди и вториот. Јован ја користи метафората на лозата за да ги изрази обете идеи во контекст на плодноста на христијанскиот живот: „Останете во мене и јас во вас. Како што лозата не може да роди плод сама од себе ако не остане на чокотот, така ни вие, ако не останете во мене“ (Јован 15,4).

Во Галатите 2,20 Павле објавува дека се распнал со Христа и дека оттаму тој не живее веќе „туку Христос живее во мене“ (во него). Фактот што Христос е во верникот укажува дека Христос владее со неговиот/нејзиниот живот.

Тоа престојување на Христа во нас се случува преку Светиот Дух. Во Светото писмо читаме: „Божјиот Дух живее во вас“ (Римјаните 8,9,11), Тој „живее во вас“, и Бог ни дава живот преку Духот кој „живее во вас“. Христос преку Светиот Дух ни дава сила да живееме вистински живот како нови созданија. Според тоа, можеме да заклучиме дека „живот во Духот“ е живот „во Христа“ затоа што Духот е присуство на воскреснатиот Христос. Ова е основа на животворното единство што постои меѓу верникот и Христа.

Сите кои се во Христа му припаѓаат на новото човечко семејство создадено со Христовото откупителско дело. Тие се родени озгора, со Духот, и станале нови созданија во Христа. За нив завршило владеењето на смртта и гревот - што е природна состојба на оние кои се во Адама. Тие кои се во Христа пронашле центар на својот живот.

Литература:

* За овој наслов се користени мисли и цитати од следните автори:

- Ангел М. Родригез, „Мост над Понором“, Препород - Београд, 2009.
- Двајт Нелсон (Dwight Nelson), „Од Бога остављени Бог“, Студио „Граф“, 1994. у Сакраменту, УСА
- Клифорд Голдштајн, „Царство благодати“, Препород - Београд, 2007
- Други материјали, за чии автори немаше податоци

БОЖЈИОТ ЗАКОН, ДЕСЕТТЕ ЗАПОВЕДИ, НЕ СЕ УКИНАТИ

Бог и неговиот народ на Синајската гора склучиле договор или стапиле во сојуз за заемна меѓусебна припадност, наречен стар завет, синајски договор или синајски сојуз. Не е исправно наместо зборовите договор и сојуз да се користи зборот „завет“ кој, по грешка на преведувачите влегол во многу преводи на Библијата и внел мноштво нејаснотии и забуни кај луѓето што ја читаат Библијата. На оваа материја ние ѝ посветуваме посебен наслов во книгава: „Божјиот закон и двата завета“, но и овде потребите бараат накусо да се осврнеме на тоа.

Во договорот меѓу Бога и израелскиот народ се регулирани и прецизирани обостраните обврски, права и должности на двете страни.

Темел на стариот сојуз (завет) е Божјиот закон, Десетте Божји заповеди: „Ви го објави својот сојуз и ви наложи да ги држите Десетте заповеди, што ги напиша на две камени плочи“, наречени „плочи на сведоштвото“, кои се ставени во посебен ковчег, наречен „ковчег на сојузот“ („ковчег на заветот“), а Десетте заповеди се викаат „зборови на сојузот“, или „Десет зборови“ (5. Мојс. 4,10-13; 2. Мојсеева 31,18; 4. Мојсеева 10,33).

Но тој сојуз, како што ќе биде објаснето подоцна, воопшто не заживеал. Израелците веднаш еднострано го раскинале додека Мојсеј сè уште бил кај Бога на планината Синај, кога направиле златно теле и му се поклониле. Договорот е раскинат, но, наједноставно кажано, нивата (Десетте заповеди) му останува на сопственикот (на Бога), а парите (непослушноста и лошите последици што произлегле од тоа) на купувачот (на израелскиот народ)! - Значи, раскинат е сојузот, а не се раскинати или укинати Десетте заповеди.

Според тоа, нема ни трага ни глас во Библијата од некакво укинување на Божјиот закон, на Десетте Божји заповеди. Повторуваме: Раскинат е договорот или сојузот меѓу Бога и израелскиот народ, а не Десетте заповеди.

Христос ни кажува: „Немојте да мислите дека јас дојдов да ги укинам Законот и Пророците! Не дојдов да ги укинам, туку да ги исполнам. Зашто вистина ви велам, додека не исчезнат небото и земјата, ниту најмалата буква, ни цртичка, не ќе ги снема од Законот, додека не се исполни сè“ (Матеј 5,17.18).

Фала на Бога, небото и земјата уште не исчезнале, но од Божјиот закон исчезнале цели заповеди, а и од другиот дел што останал, според мислењето и тврдењето на христијаните, исчезнало словото, а останал само духот. - Несфатливо и трагично. Христос вели дека не смее да се менува ништо во законот сè додека постојат небото и земјата, а христијаните Божјиот закон го измениле и го погазиле.

Синај не може да се прескокне со стај

На христијаните им пречи и тешко ги притиска Синај, зашто Божјиот закон, даден на таа гора, тие го парчосале. Затоа, врашки упорно се обидуваат со илјадници најразлични наводни „докази“ и од Библијата и од историјата да го избришат или, најблаго кажано, да го пензионираат Синај, тврдејќи дека тој ја завршил својата задача, и на секој можен начин се трудат да го потиснат настрана, да го замолкнат, ако е можно, бидејќи осилото на гревот што го прават, газејќи го токму тој синајски Божји закон, силно ја боцка нивната совест и ги осудува за тоа беззаконие, а „гревот е беззаконие“. Чувството на вина е силно оружје во рацете на непријателот. Кога грешиме, тоа чувство ја дига својата одвратна глава, и од почеток ние сме присилени да го осудиме гревот, но подоцна се согласуваме со него и на крај го прифаќаме како нешто нормално.

Нашите браќа, христијани, кога постапуваат така, се обидуваат Синај да го прескокнат со стап. Но, да не забораваме! Синај е непрескоклив. Тој е огромна планина која не може да се прескокне со стап. Згора на тоа, на Синај гори Божји оган кој се дига „до небото“ и, прескокнувајќи го него, ќе паднеме среде Божјиот жаростен оган кој ќе нè голтне за вечни времиња!

Синај не заминал во пензија, ниту пак се повлекол во некаква пасива. Тој е активен и, заедно со Голгота, е доминантен и ќе биде активен и доминантен на сцената на планот на спасението до крај. Тој е присутен и на Голгота! Всушност, тој на Голгота се потврдил кога го окрвавил својот меч, убивајќи ги на неа гревот и проклетството. Повеќе за оваа тема во поднасловот „Синај и Голгота се два столба врз кои почива планот на спасението на грешниците“.

Крстот на Голгота е најголем доказ дека Божјиот закон не може да се менува

Крстот на Голгота е доказ дека законот е непроменлив. Ако можеше тој да се менува, или да се укине, тогаш Христос ќе го променеше или ќе го укинеше и не ќе мораше да доаѓа на оваа земја за да виси и да умре на крст токму поради престапот на тој закон. Многу нелогично и погрешно е тврдењето на христијаните дека Христос на крстот го исполнил законот за нас и нас нè ослободил од обврската да го држиме. Ако е точно тоа тврдење дека Христос го исполнил законот на крстот за нас, тогаш е логично да заклучиме дека Христос заминал и ќе замине на небото без нас. Но, да не забораваме, крстот му објавува и му порачува на целото човештво дека престапот на законот е беззаконие или грев, и дека плата за гревот е смрт.

Христос висел на крстот на Голгота поради тоа што ние сме го газеле Божјиот закон и соодветно на тоа сме биле грешници. Тој умрел на крстот за нашите престапи на законот, но нè предупредува: „Оди и не греши веќе“, оди и не го гази пак законот, зашто, ако пак го газиш, ти пак ќе станеш престапник, грешник, и како грешник ќе бидеш осуден на смрт токму од законот кој го газиш.

Ако нешто би се изменило во законот, тоа би значело дека Бог не е совршен и дека и Тој се менува. Оние што учат дека Божјиот закон е укинат, Божјата мудрост ја споредуваат со човечкото несовершенство и со тоа го уриваат Божјиот авторитет.

Божјиот закон не е ниту укинат ниту променет

Во Библијата има многу текстови кои зборуваат за Божјиот закон:

„Законот е свет и заповедта е света, праведна и добра“ (Римјаните 7,12).

Законот ги носи обележјата на Законодавецот. „Законот Господов е совршен, ја крепи душата...“ (Псалм 19,7). На совршениот никогаш не му се потребни промени.

Божјиот закон, како што е веќе кажано, е мерило на правдата на конечниот Божји суд:

„Бидејќи, кој го запазува целиот закон, а се соопне само во едно, станува виновен за сè. Зашто Оној кој рекол: ‚Не врши прелуба!‘ рекол и: ‚Не убивај!‘ Ако не вршиш прелуба, а убиваш, стануваш престапник на законот. Така зборувајте и така постапувајте како луѓе кои ќе бидат судени според законот на слободата“ (Јаков 2,10-12).

„Ако сакаш да влезеш во животот, држи ги заповедите“, му вели Исус на еден млад човек. Кои заповеди, прашал младиот човек? Исус му одговара: „Што е напишано во законот? Што читаш?“ „Не убивај, не врши прелуба, не кради, не сведочи лажно, почитувај ги татка си и мајка си и љуби го својот ближен како себеси!“ (Лука 10,25; Матеј 19,17.18). - Очигледно е дека, кога Исус упатува на држење на „моите заповеди“, Тој мисли на Десетте Божји заповеди.

Во Божјата реч имаме и мошне тешки зборови: „Оној кој вели: ‚Го знам‘, а не ги држи неговите заповеди, лажливец е и вистината не е во него“ (1. Јованово 2,4). Вистина ли е ова што го слушаме од апостол Јован? Зар е можно милиони христијани да се лажлици? Уште како! Божјата реч, без никакво притеснување или заобиколување и без никаква куртоазија, без пардон, сите, апсолутно сите, кои тврдат дека го познаваат Христа, и се нарекуваат христијани, а не ги држат Божјите заповеди, ги нарекува лажливци.

Почитувани, попусто измислуваме стотици изговори и докази за да докажеме дека Божјиот закон е укинат, дека Десетте Божји заповеди не важат веќе. Библијата ни кажува дека сме лажливци ако правиме така.

Ако навистина Божјиот закон е укинат, тогаш зошто лагата, убиството, кражбата, прелубата... и понатаму се зло дело или грев? „Гревот е беззаконие (престап или кршење на законот)“, кажува Божјата реч. Тоа е библиска дефиниција за гревот. Ако Божјиот морален закон е променет, тогаш мора да се менува и дефиницијата за гревот, зар не? Или, ако Божјиот морален закон е укинат, тогаш е укинат и гревот, и ние не сме повеќе грешници, а кој смее да поверува во тоа? Ако нема закон, нема ниту грев, и според тоа, од што сме спасени? (1. Јованово 1,7-10; Јаков 1,14-15).

Евреите имаат голем грев што го отфрлиле Христа како спасител, а христијаните имаат ист грев што го отфрлаат Божјиот закон.

Апостол Јован оди чекор понатаму и ни кажува кои се свети пред Бога: „Во тоа е трпението на светите, кои ги држат Божјите заповеди и верата во Исуса“ (Откровение 14,12). Да запомнеме, свети и праведни се оние „кои ги држат Божјите заповеди и верата во Исуса“.

Уште неколку очигледни библиски докази: „Го укинуваме ли законот преку верата? Никако! Напротив, со тоа (со верата) го утврдуваме законот.“

„Обрежувањето е ништо, и необрежувањето е ништо, а она што е важно е извршувањето на Божјите заповеди“ (Римјаните 3,31; 1. Коринќаните 7,19).

И најнакрај Христовите зборови што ќе им ги каже во оној ден, кога повторно ќе дојде, на сите кои по која било основа го газеле Божјиот закон: „Никогаш не сум ве познавал. Одете си од мене, вие, кои вршите беззаконие (кои го отфрлате и го газите законот)“ (Матеј 7,23).

Премногу силни се овие библиски докази пред кои исчезнуваат тврдењата на сите верски учители дека Христос со својата смрт на крстот го укинал законот и дека сега луѓето се ослободени од неговите обврски. Пред силата на овие библиски докази треба да се повлечат христијаните кои законот го прикажуваат како тежок јарем, како ропство, а погрешно ја истакнуваат неограничената слобода што можат да ја уживаат под евангелието.

Заблуда на христијаните: наместо десет, ние сега имаме само две заповеди

Христијаните често велат: Ние во Новиот завет имаме, наместо десет, само две заповеди. Христос кажува: „Љуби го својот Господ Бог со сето свое срце, со сета своја душа и со сиот свој разум! Тоа е прва и најголема заповед. А втората е слична: „Љуби го својот ближен како себеси!“ На тие две заповеди се потпираат целиот Закон и Пророците“ (Матеј 22,37-40) - и тоа е доволно за нас, велат тие.

Но, ако ја следиме таа логика, тогаш ние можеме да поминеме уште полесно, зашто апостол Павле ни дава не две, туку само една заповед: „Зашто целиот закон е исполнет со една единствена заповед: „Љуби го својот ближен како самиот себе““ (Галатите 5,14). Што да правиме сега? Ќе ги прифатиме двете Христови заповеди, или пак, како што рековме, за да ни биде уште полесно, ќе ја прифатиме само онаа една единствена заповед на апостол Павле и без проблем ќе се провлечеме низ иглените уши на небесниот суд?

Драги мои, двете Христови заповеди, и онаа една на апостол Павле, не се дадени за да ги потиснат или да ги заменат Десетте заповеди. Тие не се во судир со нив. Напротив, ние видовме дека Христос љубовта кон себе ја поврзува токму со Десетте заповеди. Премногу апстрактно, нејасно и магливо е сфаќањето за љубовта ако неа ја изделиме од заповедите и ако ја посматраме сама за себе, изолирано од нештата.

Како ќе докажеме дека ние навистина го љубиме Бога и ближните? Ако одговараме сами на ова прашање, ние ќе филозофираме, како и што филозофираме. Затоа, пак Исус нека ни одговори. Кога нè повикува: „Љуби го својот Господ Бог со сето свое срце, со сета своја душа и со сиот свој разум!“, Исус нè враќа на заповедите: „Ако ме љубите, држете ги моите заповеди.“ „Љубовта кон Бога се состои во ова: да ги извршуваме неговите заповеди, а неговите заповеди не се тешки.“ И кога ни заповеда: „Љуби го својот ближен како себеси!“, Тој пак нè враќа на своите заповеди: „По ова познаваме дека ги љубиме Божјите деца (своите ближни): кога го љубиме Бога и ги извршуваме неговите заповеди“ (1. Јованово 5,2).

И уште еден текст за љубовта која се покажува на дело, кога го исполнуваме Божјиот, односно „царскиот закон“: „Ако го исполнувате царскиот закон, според Писмото: „Љуби го својот ближен како самиот себеси!“ - добро правите“ (Јаков 2,8). - Значи, законот бара од нас да го љубиме Бога и

ближните. Соодветно на тоа, двете „нови“ Исусови заповеди произлегуваат од Божјиот, односно од „царскиот закон“ - тие се негов сублимат. Всушност, „љубовта е исполнување на законот“ - ни кажува апостол Павле (Римјаните 13,10).

Христијанството на христијаните без Божјиот закон е разградена јурија

Нешто многу убаво и значајно! Псалмистот кажува: „Неговата (Божјата) вистина е штит и ограда (закрила)“ и „сите негови заповеди се вистина“ (Псалм 91,4; 119,86). Според тоа, Божјите заповеди, Божјиот закон, како наш пријател, сега е „наш штит и ограда“. Неоградена куќа не е безбедна за живеење, зашто можеме да паднеме и да се повредиме или да загинеме. Во неоградена нива влегуваат животни и прават штета. Во неограден двор во Африка влегуваат хиени, лавови и други ѕверови и пустат.

Христијанството на христијанинот без Божјиот закон е разградена јурија низ која сатаната саламандија талка и го упропастува неговиот живот.

Ние сме безбедни и заштитени од гревот и од сатаната само тогаш ако нашиот двор, ако нашето христијанство, е комплетно оградено со високата ограда на десетте Божји заповеди! Тогаш „Гаволот, кој обиколува како лав што рика, барајќи да нè проголта“ (1. Петрово 5,8), не може да ги прескокне високите ѕидови на Божјиот закон со кои е ограден нашиот живот. Во спротивно, почитувани, ние сме негов плен.

Ако газиме и една од Десетте Божји заповеди, тогаш постои дупка во оградата на нашето христијанство низ која влегува сатаната и во нас внесува грев, со што го упропастува нашиот живот.

Секое излегување од високата ограда на Божјиот закон, секое уривање и отстранување на таа ограда во целост или на кој било нејзин дел, значи повторно паѓање во живиот песок на гревот од кој нè избавил Христос.

Да повториме: ние сме слободни, безбедни, спокојни, мирни и среќни ако нашиот двор, нашиот живот, нашето христијанство, е оградено со високите огради на Божјиот закон, ако живееме во рамките или во оградата на „законот на слободата“. Христијанството на христијанинот без Божјиот закон е неоградена јурија обрасната со трње и плевели, обрасната со грев.

Словото и духот на Божјиот закон

Кога станува збор за словото и духот на Божјиот закон, христијаните го изделуваат едното од другото и велат дека словото, врежано на камени плочи, е укинато, што ќе рече, Божјиот закон, даден на Синај и напишан на две камени плочи, е укинат. За нас, велат тие, важен е духот на законот, а не неговото слово. Ние, продолжуваат нашите браќа протестанти кои празнуваат недела, „му служиме на Бога не на стариот начин, со тоа што ќе му се покоруваме на словото на законот, туку на нов начин, така што ќе му се покоруваме на Духот“ - се мисли на Божјиот Дух, или на Светиот Дух.

Во овие изјави елиминиранио е не само словото на законот, туку целиот закон, а духот на законот е заменет со „Духот“, со Светиот Дух. Ако го имаме Светиот Дух, тврдат тие, тоа е доволно. Не ни треба ништо друго. Тој е замена за Десетте заповеди. Независно од Божјата реч, Тој секогo од

нас поединечно ќе го учи што да правиме и како да живееме. Не е потребен Божјиот закон!

Чудно! Зар Светиот Дух, кој е во нас, ќе нè учи и ќе нè упатува на други заповеди, различни од Христовите? Кои се тие други заповеди? Зар Христос го прати Светиот Дух на оваа земја да ни донесе друга, различна наука од неговата? Христос ни кажува: „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото!“, што значи, Светиот Дух не е замена за Светото писмо (Јован 7,38).

Почитувани, Светиот Дух нема друга, своја, различна наука од онаа што ни ја оставил нашиот Спасител во својата Реч. За него Исус кажува „А кога ќе дојде Утешителот... Духот на вистината... Тој ќе сведочи за мене... Тој ќе ве упати во сета вистина, зашто нема да зборува сам од себе, туку ќе зборува за она што го слуша... Тој ќе ме прослави мене, зашто ќе земе од моето и ќе ви го објави вам.“ „А Утешителот, Светиот Дух, кого Отецот ќе го прати во мое име, ќе ве научи на сè и ќе ве потсети на сè што ви реков“, а Христос рекол: „Ако ме љубите, држете ги моите заповеди“ (Јован 15,26; 16,13.14; 14,26; 14,15). Значи, Светиот Дух е тука да нè упати на Христовите заповеди? Ако и понатаму тврдиме дека Светиот Дух е пратен од небото да ги замени Десетте заповеди, и секого од нас да го учи независно од Божјата реч, тогаш треба да се преиспитаеме себеси и да видиме дали во нас навистина се наоѓа Светиот Дух, или пак некој друг дух!

Не е спорно дека Божјиот закон има своја надворешна страна, свои габарити, слово на законот, и своја внатрешна страна, своја суштина или свој дух. Христос прави иста разлика кога вели за своите заповеди:

„Сте чуле како им е кажано на предците: ‚Не убивај!‘ Кој ќе убие, ќе одговара пред судот.“ - Тоа е надворешната страна, односно словото на шестата заповед. Но Христос навлегува во внатрешноста, во нејзината суштина, и го објаснува нејзиниот дух: „А јас ви кажувам дека секој кој се срти на својот брат без причина, ќе биде виновен пред судот“ (Матеј 5,21.22). Јасно, зар не!

„Сте чуле како им е кажано на предците: ‚Не врши прељуба!‘“ - Тоа е надворешната страна, словото на седмата заповед. А сега да ја слушнеме нејзината внатрешна страна, нејзината суштина, нејзиниот дух: „А јас ви кажувам дека секој што ќе погледне жена со похота, веќе извршил прељуба со неа во своето срце“ (Матеј 5,27.28).

Крадец внимателно сковал прецизен план и пошол да изврши провала во продавница со скапоцености. Но, кога почнал да ги отклучува вратите со калаузи, слушнал сирена на полициска кола и побегнал. - Нему сплетот на околностите не му дозволил да го погази словото на осмата заповед, но го погазил нејзиниот дух, и пред Бога ќе одговара за кражба.

Основен проблем кај христијаните е што тие се обидуваат да ги сепарираат овие две нешта, да го изделат словото од духот на законот, надворешната од внатрешната страна на заповедите, а тоа не е можно. Од посочените примери видовме дека прељубникот прави грев кога врши физичка прељуба со туѓа жена, кршејќи го словото на седмата заповед, но тој прави ист грев кога со похота гледа туѓа жена, со што го крши духот на истата заповед.

Истото важи и за крадецот и за секој друг престапник на која и да е друга од Десетте заповеди. Божјиот суд ќе им суди на престапниците и според

словото и според духот, според лошите побуди со кои ги престапувале заповедите.

Рековме дека христијаните вршат сепарација на словото од духот на законот и, откако ќе ги „изделат“ тие две нешта, словото го отфрлаат, а духот, наводно, го прифаќаат и се придржуваат кон него. - Чиста бесмислица!

Законот во нивните раце како да е школка од којашто ја изделуваат надворешната черупка од интегралниот организам како нешто неважно или помалку важно и го фрлаат, а внатрешниот, месестиот дел, го посматраат како посебна, независна единка. За нив жива одрана овца и понатаму е овца!

Почитувани, и Божјиот закон е интегрален, неделив организам. Не можете да го дерете или од него да ја изделите неговата надворешна страна, словото или черупката и да кажете дека тоа е неважно или помалку важно и истото да го отфрлите, а за внатрешниот дел да кажете дека тоа е негов дух, негова суштина, срцевина или есенција, и само тоа да го прифатите.

Да повториме: Христијанството на денешните христијани без интегралниот Божји закон е неоградена и разградена јурија низ која саламандрија талкаат разни животни.

Улогата на Божјиот закон во нашето спасение

Законот бара праведност - праведен живот, совршен карактер, а човекот не може тоа да го постигне. Тој не може да ги исполни неговите барања, барањата на Божјиот свет закон.

Бог не создал закон кој може да ни даде праведност, светост и спасение, да ни даде живот вечен. Кога тоа би било можно, Тој би создал таков закон, и тогаш Христос не би морал да умре за нашите гревови за да нè спаси. Значи, таков закон не постои. Бог ни дал друг закон, закон од десет заповеди, но со друга цел - не како средство за спасение, туку со него да ни ја открие нашата грешна состојба, да ни покаже дека Тој е праведен, а ние сме грешни и грешници. Значи, Божјиот закон има две цели. Прво, да ни покаже дека Бог е праведен, и второ, да ни открие дека ние сме грешни и грешници.

Во Новиот завет се појавуваат и Божјиот морален закон и евангелието. Законот покажува што е тоа грев, а евангелието укажува на лекот против гревот - на смртта и воскресението на Исуса Христа. Ако нема закон, нема ниту грев, и според тоа, од што сме спасени? Евангелието како радосна вест за спасение од гревот има смисла само во рамките на законот кој кажува и открива што е тоа грев.

„Навистина, законот служи само за точно спознание на гревот.“ „Каде што нема закон, нема ниту престап (грев).“ „Грев не се припишува кога нема закон“ (Римјаните 3,20; 4,15; 5,13).

Значи, Божјиот закон ни кажува што е тоа грев. „Секој што прави грев, прави и беззаконие, а гревот е беззаконие“ (1. Јованово 3,4). - Кршењето на Божјиот закон е грев, беззаконие.

Уште нешто. Божјиот закон не само што го обелоденува гревот и го изнесува на показ, туку и го осудува. Апостол Павле сфатил дека е грешен и грешник кога Светиот Дух го соочил со вистинската цел на законот.

„Што ќе кажеме? Дали законот е грев? Во никој случај! Напротив, ако не беше законот, јас немаше да знам дека сум грешен. Ако законот не кажеше: „Не посакувај туѓо“, јас не ќе знаев дека е грев да се посакува туѓото. Така гревот, преку таа заповед, кај мене предизвика најразлични грешни желби. Значи, без законот гревот не е делотворен (мртов е). А јас порано живеев без законот, но кога дојде заповедта, гревот оживе, а јас умрев, и се покажа дека заповедта, што беше дадена за живот, ме водела во смрт. Имено, гревот, откако доби можност во заповедта, ме измами и ме уби преку неа. Законот е свет и заповедта е света, праведна и добра. Дали тоа значи дека мојата смрт ја предизвика она што е добро (законот)? Никако! Туку гревот, за да се покаже како грев, се послужи со доброто (односно со законот) и ме уби. Па така гревот, преку заповедта (која е праведна и добра), стана прекумерно грешен...

Вистина, се сложувам со мојот внатрешен човек дека наоѓам наслада во Божјиот закон, но гледам друг закон во моите органи, кој војува против законот на мојот ум и ме заробува под законот на гревот што е во моите органи. Беден човек сум јас! Кој ќе ме спаси од ова смртно тело?“ (Римјаните 7,7-13.22-24).

Божјиот закон на апостол Павле му открил, му покажал, му обелоденил, дека е голем грешник - дека се наоѓа во очајна грешна состојба. „Така гревот, преку заповедта (преку законот), стана прекумерно грешен.“ И тој во својот очај се фаќа за глава и се прашува: „Кој ќе ме спаси од ова смртно (грешно) тело?“

Каде да бара спас? Во законот? Во никој случај. Законот е огледало кое само му покажа дека е валкан, нечист, грешен, но огледалото не може да го исчисти. Законот е топломер, кој му покажа на Павле дека има температура, дека е заболел од смртоносна болест, од гревот, но топломерот не може да го лекува од болеста. На Павле му е потребен лекар да го лекува, итно му е потребен ефикасен лек, инаку ќе ѝ подлегне на смртоносната болест и ќе загуби спасение. Каде е лекот, кој е лекарот?

Павле го газел Божјиот закон, со што станал грешник, па погазената законска правда се дига против него и бара да биде задоволена, бара смрт за грешникот, смрт за него, зашто „плата за гревот е смрт“. Тоа е стварност и законитост со вселенски димензии која не може да се измени.

Божјиот закон е меч со две острици кој станува против грешникот кој греша и го гони да го убие. Законот не знае за милост, и кај него нема милост, туку само крута, строга и свирепа правда која мора да биде задоволена и исполнета. Законот и милоста се исто така два непомирливи антипода меѓу кои не постои никакво соодветство, никаков еквивалент, ниту пак некаква комплементарност. Нивните насоки се паралелни и наполно спротивни, со свои различни неприкосновени барања; тие не се вкрстуваат и не се сечат, зашто, ако се сечат, меѓу нив настанува судир, летаат искри. Острицата на погазената законска правда бара одмазда, бара казна за гревот; таа мора да биде окрвавена со крвта на грешникот кој ја погазил.

Павле како грешник бега пред извлечениот меч на погазената законска правда кој го гони да го убие и бара милост, но каде да ја најде и кој да му укаже милост? Во својот очај тој бега на Голгота, плаче и се кае за својот грев и таму бара спас. Христос од крстот му подава рака, го прифаќа неговото покајание, му го проштава гревот и товарот на неговото грешно

минато го презема на себе. Неговите гревови ги изнесува на крст и, наместо Павле, Тој умира за нив. Како што веќе беше кажано, на Голгота, наместо Павле, Христос е грешен, грешник и „грев“; наместо Павле, таму Тој е проклет, проклетник и „проклетство“, и Божјите молњи и громови што молскале и татнеле на Голгота против гревот и проклетството, наместо Павле, го гаѓале и го убиле Христа како грешник и проклетник.

Величествено и неискажливо! Бог нашол решение: гревот е казнет, со што правдата е задоволена, и грешникот е ослободен од смртната казна што ја заслужил како грешник. Најдена е замена! Барањата на погзениот закон за смрт на грешникот се задоволени. Сега мечот се враќа во својата футрола. Тој ја заврши својата задача, се одмазди, го уби гревот и грешникот во Христовата смрт на Голгота и сега мирува. Со тоа „се исполни законската правда во нас“ (Римјаните 8,4) и ние сме пријатели со законот. Тој не нè осудува повеќе, зашто кај нас нема грев и „јас го носам законот длабоко во срцето“ (Псалм 40,8) и во умот, и сега знаеме дека „неговите заповеди не се тешки“, и „наоѓаме наслада во Божјиот закон“.

Порано, додека бев грешник, законот беше мој прогонувач, агресор и убиец. Сега, кога Христос ме ослободи од гревот, јас станав пријател со законот, зашто тој нема веќе што да осудува кај мене. Сега тој, како мој пријател, стана моја ограда која ме заштитува од поранешниот натрапник, од гревот, кој се обидува повторно да завладее со мене.

„Христос е целта и завршокот (крајниот дострел) на законот за да се оправда секој што верува.“ „Законот ни беше воспитувач да нè води кон Христа за да се оправдаме со вера“ (Римјаните 10,4; Галатите 3,24).

Моралниот закон (десетте заповеди) ни укажува на нашите гревови со што кај нас буди свест дека ни е потребен Спасител, дека ни е потребно проштавање и праведност, а сето тоа можеме да го најдеме единствено, и единствено во Исуса Христа. Во таа смисла Христос е конечна „цел (краен дострел) на законот“, што тој нè води и нè тера кон Христа, кон Голгота, каде што Христос со својата смрт ја платил цената за неговата погзена законска правда. Во таа смисла „Законот ни беше воспитувач да нè води кон Христа за да се оправдаме со вера“

Законот ја постигнал својата крајна цел кога го убил Христа на крстот како грешник и проклетник наместо нас, односно, кога го казнил гревот со тоа што ја окрвавил острицата на својата погзена законска правда со крвта на Христа на Голгота.

Но Христос на крстот ги исплатил само нашите сметки и ги исполнил свирепите барања на погзениот закон, а не го укинал законот. Со својата смрт Тој уште повеќе го подигнал неговиот авторитет како темел на правдата врз која почива целата вселена. „Го возвеличи и го прослави својот закон“ (Исаија 42,21).

Кога ни укажа брилијантна милост од крстот, кога нè ослободи од смртната казна што сме ја заслужиле, Христос со тоа не нè ослободи од обврската да го почитуваме неговиот закон, туку ни порачува: „Ете си здрав“, јас те ослободив од гревот и од смртта, и „не греши веќе, за да не ти биде уште полошо“ (Јован 5,14). Немој пак да го газиш законот, зашто, ако го газиш, ти пак ќе грешиш и пак ќе станеш грешник, и законот пак ќе те гони и ќе те убие како грешник.

Значи, лекарот е Христос, а лекот за нашата смртоносна болест, за гревот, е Христовата крв: „Крвта на Христа, кој се принесе себеси на Бога како жртва без недостаток, ќе ја исчисти нашата совест од мртвите дела (од гревот).“ „На Христа, кој нè откупи од нашите гревови со својата крв, слава и власт во вечни векови.“ „Не сте откупени со ништо распажливо - со сребро или злато - од својот суетен живот што сте го наследиле од своите предци, туку со скапоцената крв на Христа како невино и чисто јагне“ (Евреите 9,14; Откровение 1,5; 1. Петрово 1,18).

Затоа, да не бараме спасение во законот, во мечот кој нè гони да нè убие, чијашто единствена задача е да нè доведе кај Христа, кој ќе ни укаже милост и ќе нè спаси од гревот. „Од Христа се одвоивте (се оддалечивте) вие кои сакате да се оправдате со законот и отпаднавте од благодатта“ (Галатите 5,4). - Бог никогаш не го дал законот како средство за спасение. Христос е наш Спасител, а не законот; неговата благодат е извор на нашето спасение, а не законот; Христовата крв е единствено средство и лек за нашата смртоносна болест, за гревот. Гревот е 'рѓа која ништо не може да ја исчисти, освен Христовата крв од Голгота.

Ослободени сме од проклетството на законот, а не од законот

Во Библијата имаме пример - жена прељубница која згрешила и паднала под проклетство или под осуда на законот кој го прекршила и како грешница заслужила смрт. Христос ја откупил од проклетството и ја ослободил од смртната казна. Таа сега е ослободена (Галатите 3,13), но ослободена од проклетството или од осудата под која паднала кога направила прељуба, а не од обврската да ја држи седмата заповед која кажува „Не врши прељуба!“ Христос ѝ заповеда: Ти проштавам, но „оди и не греши веќе!“ Немој пак да правиш прељуба, за да не ти биде уште полошо, зашто, ако пак ја газиш седмата заповед и ако пак правиш прељуба, ти пак ќе паднеш под проклетство, повторно ќе се најдеш под удар на законот, односно под удар на гревот кој ќе те осуди на смрт и ќе те убие.

Правдата и милоста се сретнале, се прегрнале и се бакнале на Голгота

Синај, како симбол на правдата, и Голгота, како симбол на милоста (милоста е компонента на благодатта), како двајца смртни непријатели, се измириле, се прегрнале и се бакнале на крстот кога Христос кажал „Се сврши!“ Всушност, Синај го убил Христа на крст на Голгота, но Христос на Голгота го обессилил Синај кога се согласил и дозволил острицата на синајскиот прекршен закон да го погоди него и да се окрвави со неговата крв, со што комплетно ги задоволил синајските барања, односно барањата на неговата погазена законска правда. И токму во тој миг Синај и Голгота, правдата и милоста, стапиле во сојуз и во спрега за да го спасат човештвото од гревот, од вечна пропаст. Меѓу нив настанала хармонија во која нема веќе судири и појава на искри.

Законот и благодатта

„По благодат сте спасени, преку вера, и тоа не е од вас самите - тоа е Божји дар! Не од делата, за да не се фали некој“ (Ефесците 2,8.9). Збору-

вавме за улогата на Божјиот закон кој нè гонеше да нè убие поради нашиот грев, а ние побегнавме на Голгота и баравме спас од Христа. Христос ни укажува милост, која е параметар на неговата благодат, и без никави наши заслуги ни ги проштава гревовите. Тој на законот, кој нè гонеше да нè убие како грешници, му кажува: „Стоп!“ Тие сега се мои деца, мои синови и ќерки. Јас ги плаќам нивните сметки и ги откупувам од ропството на гревот. Умирам за нивните гревови. Ти немаш право да ги гониш веќе. Тие не се повеќе грешни ниту грешници. Простен им е гревот. - Ете, тоа значи „по благодат сте спасени, преку вера“. „Преку вера“ затоа што спасението што ни го овозможува Божјата благодат ние го прифаќаме со вера. Тоа значи спасението „не е од вас самите - тоа е Божји дар“. Кажавме, спасението не доаѓа од самите нас. Тоа ни доаѓа однадвор, од Христа, како наполно незаслужен подарок кој го прифаќаме со вера.

Меѓутоа, мнозинството христијани веруваат дека Христос, го укинал законот кога нè спасил со благодатта. Тој, велат тие, за нас го исполнил законот во сите негови подробности и нас нè ослободил од сите обврски кон него. Грешка, крупна грешка на христијаните кои мислат така! Тоа е небиб-лиска, сентиментална милост која на христијаните им дава право да живеат распуштено, без никакви натамошни ограничувања и обврски - и понатаму да живеат во грев.

Да не забораваме! И законот и благодатта имаат свој извор во Бога, а Бог не е во спротивност самиот со себе. Во планот на спасението ниту е доминантен законот над благодатта, ниту пак е поважна благодатта од законот. За нивната поединечна улога веќе доста зборувавме. Овојпат пак ќе повториме дека законот и благодатта, како два лути непријатели со наполно различни барања, ги расчистиле своите сметки на крстот каде што Синај и Голгота си подале рака еден на друг, се измириле, се прегрнале и стапиле во заедничка спрега, во сојуз и хармонија, за да му помогнат на грешникот да се спаси, извршувајќи ја секој поединечно својата задача и улога што им ја наменил Бог, без никаква тенденција да се потиснуваат, а уште помалку меѓусебно да се укинуваат или пак да се мешаат во ресорите еден на друг. Синај (законот) има задача грешникот да го доведе на Голгота, а Голгота да го прифати и да му укаже милост.

Под законот или под благодатта?

Човек убиец издржал казна затвор за убиство. Кога го пуштиле на слобода, властите му обрнале внимание: Сега се пушташ на слобода. Внимавај, немој пак да убиваш, зашто, ако пак убиеш некого, ти пак ќе дојдеш овде, зад овие решетки, осуден од законот како убиец.

Бесмислено е тој да каже: Јас ја издржав казната што сум ја заслужил. Сега сум слободен и можам да правам што сакам! Законот за убиство е укинат и јас сега слободно можам пак да убивам!

Токму така постапуваат христијаните кои тврдат дека Христос, откако ја платил казната за нашите гревови, умирајќи на крст, го укинал законот и нас нè ослободил од обврската да го држиме. - Чиста бесмислица и голема сатанска измама и стапица!

„А гревот не ќе има веќе власт над вас, зашто не сте под законот, туку под благодатта. И што сега? Да грешиме ли, затоа што не сме под законот,

туку под благодатта? Никако! Не знаете ли дека ако некому му се предадете како робови и му се покорувате, робови сте му на оној кому му се покорувате; или на гревот - за смрт, или на послушноста - за праведност? Но му благодарам на Бога, зашто вие, иако му бевте робови на гревот, од сè срце го прифативте учењето на кое му се предадовте, и откако бевте ослободени од гревот, ѝ станавте робови на праведноста“ (Римјан. 6,14-18).

Зборот „под“ значи дека владее некој или нешто над нас, дека сме под нечиј гнет или под некаква диктатура. „Под законот“ значи под „дамоклов меч“, под товарот на камените плочи со Десетте заповеди кои ни лежат на грб и постојано ни тежат, нè притискаат, нè мачат и непрекратно сме изложени на отровното осило на гревот кое ја боде нашата совест и ја труе нашата душа.

На човек кој живее „под законот“, законот му вели: „Прави го ова!“ „Не прави го тоа!“ „Зошто го стори тоа?“ „Немој, тоа е забрането!“ „Не смееш таму!“ „Не смееш така!“ и слично. Но законот не може да ни помогне да ги задоволиме неговите барања, а човекот не е во можност да ги исполнува неговите строги наредби и да ги почитува неговите забрани и - потклекнува, паѓа, го крши и свесен е дека со тоа навлекува на себе проклетство. Тогаш на сцената стапува чувството на вина како немилосрден диктатор и го осудува за сторениот грев, и тој постојано живее под осуда, во ропство на стравот од смртта (Евреите 2,15). Значи, наједноставно кажано, ние сме „под законот“ кога живееме во грев, кога грешиме; човек-грешник живее „под законот“ и тој е во очајна состојба: „Беден човек сум јас! Кој ќе ме спаси од ова смртно тело?“ (Римјаните 7,24), жално реди апостол Павле.

Божјиот закон е тежок товар за еден телесен, световно ориентиран човек, за човек кој сака да греша: „Зашто мудрувањето на телото е непријателство против Бога, бидејќи не му се покорува на Божјиот закон ниту пак може“ (Рим. 8,7), а за еден верен и предан Христов следбеник „заповедите не се тешки“.

Драги мои, гревот е жив песок во кој тоне грешникот, и ако некој не му подаде рака да го извлече од него, тој навистина ќе потоне и ќе исчезне во неговата бездна.

Но, на грешникот, кој живее „под законот“, кој тоне во живиот песок на гревот, Христос му подава рака, го вади од него и неговите нозе ги поставува на цврста и стабилна почва, го растоварува од тоа тешко бреме што го носи и го ослободува од тешкиот јарем во кој бил впрегнат до тогаш, и грешникот не е веќе роб на гревот и стравот, туку е слободен човек благодарение на Христовата милост. Нема веќе грев ниту грешно минато, бидејќи сето тоа е простено, исчистено и отстрането со Христовата крв. Нема веќе никакво осило ниту осилка да го боцка.

Законот, кој го осудуваше гревот во него, е симнат од неговиот грб и со помош на Светиот Дух е преместен во неговото срце во кое се „вселил Христос“ (Ефесците 3,17) и тој, како прероден христијанин, како наполно „ново создание“, слободен од сите стеги на минатиот грешен живот, не е веќе „под законот“, туку „со законот“ и живее „под благодатта“ Христова и е пријател со законот. Во неговото срце „владее мир Божји што надминува секој разум“, и „се радува со неискажлива и прославена радост“ (Филипјаните 4,7; 1. Петрово 1,8) што во Христа нашол таков прекрасен спасител

кој го избавил од амбисот во кој го струполил гревот, и што го води чекор по чекор кон своето царство.

Христијаните, за жал, и овде ставаат свој прст и велат дека ние денес не живееме „под законот“ туку „под благодатта“ затоа што Христос го укинал законот и нас нè ослободил од сите обврски кон него. Според тоа, тврдат тие, ние денес живееме во апсолутната и неприкосновена слобода на евангелието коешто нè ослободило од стегите, од ограничувањата и од ропството на Божјиот закон. Го имаме Христа како спасител, и Божјиот закон не е веќе потребен.

Велиме за жал, и навистина жалиме, и за жалење се христијаните што го прават тоа злосторство спрема Божјиот закон, настојувајќи со сите сили на некој начин да го елиминираат, обидувајќи се при тоа, како што рековме порано, да го прескокнат Синај со стап.

Навистина, Христос нешто избришал, укинал и отстранил, но не законот, туку го избришал и го отстранил гревот од нас и го укинал ропството на гревот.

Кога сме биле „под законот“, проблемот со кој сме се соочувале не бил законот, туку самите ние. Грешката била кај нас, зашто ние по природа сме телесни, продадени на гревот како робови. Божјиот свет закон и нашата грешна природа се нсврзливи. Но кога Христос го отстранил гревот од нас, престанала и причината за непријателството меѓу нас и законот. Кај нас нема веќе грев, и законот нема веќе што да осудува. „Милоста и вистината се сретнале, правдата и мирот се бакнале“ (Псалм 85,10). И, како новородени Божји деца, без грев, ние се ракуваме и се прегрнуваме со законот како најдобри пријатели. Значи, од смртен непријател, законот станал наш пријател што го носиме во срцето. Порано, додека бевме грешни, Божјите заповеди за нас беа неподносливо бреме што го носевме на грб, а сега, во нашето срце, тие „не се тешки“ - лесни се. Да чуеме што ни кажува апостол Павле:

„А сега, откако умревме за гревот, кој нè држеше во ропство, се ослободивме од законот (од осудата на законот), за да служиме на нов, духовен начин, а не како порано, во старото слово“ (Римјаните 7,6).

Изразите во 2. Коринќаните 3,6-11 и во Римјаните 7,6: „словото убива“, „служба на законот кој убива, врежана во камења со букви“, „гревот, кој нè држеше во ропство“, „се ослободивме од законот“ и „старото слово“ - очигледно се однесуваат на времето кога сме живееле „под законот“, кога камените плочи со Десетте заповеди сме ги носеле на грб како неподнослив товар, на времето кога законот нè гонел да нè убие заради нашиот грев, да нè убие додека сме биле грешни и грешници. Тоа е оној период кога апостол Павле живееше „под законот“ и кога жално редеше: „Беден човек сум јас! Кој ќе ме спаси од ова смртно тело.“

А изразите: „слуги на новиот завет; не на словото, туку на Духот“, „Духот оживува“, „откако умревме за гревот“, „се ослободивме од законот“, „да служиме на нов, духовен начин“ - се однесуваат на времето кога Христос го отстранил гревот од нас и кога сме почнале да уживаме нов статус - да живееме „под благодатта“, со законот не на камените плочи, туку во срцето.

Многу убав пример за преминот од периодот кога сме живееле „под законот“, во периодот кога сме почнале да живееме „под благодатта“, е животот на апостол Павле:

„Преку законот умрев за законот, за да живеам за Бога. Со Христа се распнав, и јас веќе не живеам, туку Христос живее во мене, а животот што сега го живеам во телото, го живеам преку вера во Божјиот Син, кој ме милее и се предаде себеси за мене“ (Галатите 2,19.20).

„Умрев за законот“, или мртов за законот, значи мртов за гревот: „Така и вие, сметајте се себеси мртви за гревот, но живи за Бога во Христа Исуса. Затоа не дозволувајте гревот да царува во вашето смртно тело“ (Римјаните 6,11.12).

„Мртов за гревот“, а соодветно на тоа и „мртов за законот“, е човек кој живее „под благодатта“, со Божјиот закон и со Христа во срцето. Врз него гревот, кој се обидува со сите сили повторно да го стави во синцирите на своето ропство, нема веќе никакво влијание. Тој не може повторно да завладее ниту да владее со него како порано, додека живеел „под законот“.

Почитувани, Христос нè ослободил од ропството на гревот и таа слобода треба да ја цениме и да се трудиме со сите сили да не ја загубиме. Апостол Павле нè повикува: „Стојте во слободата што ви ја обезбеди Христос и не дозволувајте повторно да ве впрегнат во јаремот на ропството“ (Галатите 5,1), во јаремот на гревот, и продолжува: „И што сега? Да грешиме ли, затоа што не сме под законот, туку под благодатта? Никако!“

Откако Христос нè ослободи од гревот, истиот закон, Божјиот закон, кој порано беше тежок јарем и неподносливо бреме за нас, стана „закон на слободата“ (Јаков 1,25; 2,12) - слобода од гревот, а не слобода во гревот, не слобода пак да грешиме. „Ете, вели Исус, сега си здрав“, сега си слободен, „оди и не греши веќе“.

Почитувани, тоа значи да се живее „под благодатта“, а не „под законот“. Под законот живее човек што греши, грешник, а под благодатта живее оној што му дозволил на Христа да го ослободи од гревот и да го прероди со Светиот Дух, оној во чиешто срце е Христос и кој не греши.

СПАСЕНИЕТО Е ПЛОД НА НАШАТА ВЕРА, А НЕ НА НАШИТЕ ДЕЛА

Сфаќањето на некои грчки филозофи на стариот век дека душата може да живее и надвор од телото влијаело врз учењето на одделни теолози во христијанската ера, па традиционалната Црква развила пракса врзана за грижа на душата којашто го напушта човекот во мигот на смртта и заминува во т.н. пургаториј или чистилиште: се палат свеќи кои треба да го осветлат патот кон „другиот свет“, се читаат разни молитви, се држат опела, се јаде и пие „за душа“ на мртвите, се оди на поклонение, се купуваат опросници и се даваат подароци на црквата; сето тоа треба да ја подобри општата положба на душата во посмртниот период или да ѝ го скрати престојот во чистилиштето каде што страда за сторените гревови. А Католичката црква тврди дека таа има толку голем духовен „капитал“ кој го „заработиле“ десетици илјади светци и маченици со своите одвишни добри дела, што со него би можеле да се откупат гревовите на цел свет направени во сите времиња.¹

Бискупот Fulton J. Sheen улогата на светците ја формулира вака: „Со помош на светците Црквата се здобила со огромен духовен капитал што го стекнала во текот на вековите преку нивните покори, прогонства и мачеништва; многу нејзини деца се молеле, страдале и заслужиле многу повеќе отколку што им е потребно за нивно лично спасение. Црквата ги зела овие нивни одвишни обилни заслуги и ги ставила во својата духовна ризница од која на грешникот кој се кае му дава прошка.“²

Почитувани, пред Бога не постои никаква црковна духовна ризница со некаков вишок и одвишок на некои и нечии заслуги, никаков духовен „капитал“ кој го „заработиле“ десетици илјади светци или милиони маченици со нивните одвишни добри дела, или со некакви нивни заслуги со кои Бог ни ги покрива, односно ни ги проштава и ни ги брише нашите гревови. Никакви добри човечки дела и заслуги, наши или туѓи, не можат да ни обезбедат спасение. Бог не признава и не прифаќа никакви црковни шпекулации во врска со нашето спасение.... Богохулство е тврдењето на црквата дека таа „на грешникот кој се кае му дава прошка.“ Ние видовме дека спасението и вечниот живот се милосен дар од Бога кој секому му стои при рака. Од нас Бог очекува да го прифатиме, и нè моли да го прифатиме тој дар - со вера. Како што нагласивме веќе, спасението не можеме да го заслужиме и да го заработиме со никакви наши напори, со никаков наш труд, со ниту едно наше дело, големо или мало, сè едно!

Попусто жена на голи коленици обиколува околу црквата, или на ист начин поминува долг пат низ црковното двориште до олтарот во црквата за да ги окае своите гревови и да заслужи спасение, зашто спасението не се заслужува ниту се купува - тоа се добива како бесплатен милосен дар од Бога; напразно поклонниците прават покора искачувајќи се на колена по

скалите на светилиштето во Фатима (Португалија) за да му се приближат на Бога и да добијат прошка; напразно ожалостена мајка, со дете инвалид на грбот, на коленици поминува патека долга речиси еден километар во дворот на споменатото светилиште за на крај, на ист начин да ги совлада и неговите скали и да се приближи до олтарот за да го смилоса Бога да ѝ ја ублажи болката што ја носи во душата за своето немоќно дете³, а Бог не бара од неа такво дело и таква жртва што понижува - нашиот Бог е различен од античките богови кои барале такви жртви и покори од луѓето за да ги смилосаат и да го стивнат нивниот гнев; напразно човек на коленици се искачува по пилатовите скали во црквата Свети Петар во Рим за да заработи прошка за своите гревови и спасение; големо безумие е кога мајки свои новородени деца фрлаат во челюсти на алигатори или во зачадени, жешки вулкански понори, со надеж дека на тој начин ќе постигнат помирување со Бога; самоизмама за еден богат човек е кога гради манастир или црква и прави други големи добри дела за да се здобие со заслуги и со углед пред народот и да си обезбеди поповолни позиции и подобар и поповолен пристап и третман пред Бога за спасение и почесно место во неговото царство, зашто пред Бога нема привилегија - сите имаат еднакво право на спасение кое не се купува ниту се заслужува.

Залудно илјадници луѓе се повлекуваат од светот и од вообичаениот живот на осамени места, во пештери, во самици и манастири, како испосници, калуѓери и монаси, калуѓерки и монахињи, прифаќаат монаштво, калуѓерство и аскеза, се изложуваат на долги исцрпувачки пости, молитви и поклоненија за да се ослободат од осилото на чувството на вина што ги боде и ги вознемирува и да бидат поблизу до Бога - бидејќи тие нешта ја отфрлаат Божјата благодат која не бара такви жртви и болни активности од нас, туку само наједноставно покајание и оставање на гревот.

Без потреба други се казнуваат сами себе, се камшикуваат, се бодат со остри предмети, коленичат на зрна песок или во обувките ставаат пченка, одат боси по жар, лежат на постели со остри шилци или ползат преку стаклен крш, се распнуваат на крст и на други начини се изложуваат на најразлични измачувања и покори за да дадат личен придонес при ослободувањето од товарот на гревот што ја притиска нивната душа. На тој начин тие се обидуваат со свои дела и со свои заслуги да си обезбедат прошка за своите гревови и спасение, што е наполно погрешно, излишно и несврзливо со Христовата жртва и со спасението што го добиваме како наполно милосен дар од Бога. Бог не сака да ги казнува луѓето и да ги изложува на такви понижувачки активности за да им ги прости гревовите и да ги спаси.

Наведуваме група библиски стихови од кои се гледа дека спасението е исклучиво милосен дар од Бога.

„Бидејќи сме оправдани преку вера, имаме мир со Бога, преку нашиот Господ Исус Христос“ (Римјаните 5,1).

„Зашто по благодат сте спасени, преку вера, и тоа не е од вас самите - тоа е Божји дар. Не е од делата, за да не се фали некој“ (Ефесците 2,8.9). - Спасението е „Божји дар“ кој се добива „преку вера“. И навистина, ако спасението е дар од Бога, тоа не треба и не може ниту да се купува ниту да се заслужи, бидејќи истото е апсолутен дар, дар во вистинска смисла на зборот.

„Човекот не се оправдува (не се спасува) преку делата на законот, туку само преку вера во Христа Исуса“ (Галатите 2,16).

„Според кој закон“ се добива спасението, прашува апостол Павле? „Дали според законот на делата? Не, туку според законот на верата. Затоа, ние веруваме дека човекот е оправдан (спасен) преку верата, без делата на законот“ (Рим. 3,27.28). „Оној кој верува во Оној кој го оправдува безбожникот, неговата вера му се засметува во праведност“ (Римјаните 5,4).

„Нè спаси (Христос) не заради нашите праведни дела што сме ги направиле ние, туку по својата милост“ (Тит 3,5).

Пораката на сите овие стихови е кристално јасна. Колку и да се трудиме да се оправдаме пред Бога за нашите гревови и да се ослободиме од нив со наши заслуги - да заслужиме проштавање и спасение сами со нашите добри дела, тоа не е можно. Ние во Божјето царство влегуваме со туѓи заслуги, но не со туѓи човечки, туку исклучиво со Христовите заслуги. Царството Божје го заслужил Христос, а не ние. Тоа нам ни се дава исклучиво како бесплатен „милосен дар од Бога“ без никаков надомест.

Колку и да има добри дела, големи и мали, сè едно, грешникот пред Бога е грешник осуден на смрт и како грешник нема право да го пречекори прагот на неговото царство и да добие живот вечен. Тој може да покажува пред Бога и да се фали со многу големи, добри и славни дела што ги направил во животот и кои можеби заслужуваат пофалба и восхит, но Бог му вели „Не!“ Твоите добри дела настрана! Ако сакаш да влезеш во царството мое, покај се и остави го гревот. Дарот на спасението што ти го нудам јас прифати го со вера, како подарок, и не обидувај се да го заслужиш и да го платиш со твоите добри дела. Друг излез нема. Покајанието и оставањето на гревот не можеш да ги замениш и да ги надоместиш со ништо, апсолутно со ништо!

Уште еднаш: сите добри дела што сме ги направиле пред да се покаеме и да го оставиме гревот, и пред да го прифатиме Христа како спасител, немаат никаква заслуга што би ни обезбедила повластена позиција пред Бога и не можат да дадат никаков придонес за нашето спасение.

Божјата благодат визави нашите добри дела

Господ за царот Давид кажува: „Го најдов Давида, синот Есеев, човек според моето срце, кој ќе ја исполни сета моја волја“ (Дела 13,22). Но тој Божји човек, Давид, го изневерил Бога, направил мошне тежок грев. За што се работи? Ќе споменеме само неколку подробности кои ќе помогнат подобро да се осветли одвратноста на Давидовиот грев и длабината на Божјата благодат.

Иако имал шест свои законити жени и голем број конкубини со кои изродил многу деца, Давид, со безочност на човек кој од ништо не се плаши, завел туѓа жена, омажена за еден од неговите предани војсководители. Таа несреќна жена, која со него останала бремена, ја струполил во голема неволја. Витсавеја морала да прифати сè што царот барал од неа. Давид го упатил нејзиниот маж да војува на место на кое бил сигурен дека ќе загине, а потоа и неговата сопруга ја одвел во својот харем.

Веројатно уште од времето кога Адам и Ева живееле во рајот, каде што сите благослови им биле на располагање, немало толку тежок прекршок на принципите на правдата. Кога Давид сфатил што сторил, паднал во очај. Стрелите на страшниот грев што го сторил го сечеле неговото срце и молњите на незаконието во кое заглибил ја раскинувале неговата совест. Тој гнасен грев екстремно грдо ја извалкал неговата душа, го фрлил во прав

неговото царско и човечко достоинство и наполно го обезвредил него и неговата личност, исфрлајќи го на губриште неговото сјајно минато и затемнувајќи ја неговата иднина. Се понижил и себеси и своето семејство, во кое настанале две убиства и кое се распаднало, а со тоа го разнишал и своето царство. Гревот што го направил бил толку голем, што се претворил во монструм, заканувајќи се да го голтне. Во таква бедна и безнадежна состојба, длабоко свесен за тежината на злосторството, крајно понизно и со скршено срце и дух, проникнат со голема и длабока жалост, Давид излегува пред Бога во длабоко покајание - покајание длабоко колку и неговиот грев:

„Смилувај ми се Боже, според твоето милосрдие, според големите помилувања избриши го моето беззаконие! Измиј ме целиот од мојата вина, очисти ме од мојот грев. Зашто го признавам своето беззаконие, мојот грев е постојано пред мене. Пред твои очи згрешив и пред тебе направив зло“ (Псалм 51).

Давид доаѓа пред Бога и што носи? Ништо! Тој нема што да покаже, освен својот срамен извештај за лажење, за прелуба и убиство. Нема и не може да му понуди на Бога ништо во замена за проштавање на гревот; нема ништо со што би се откупил пред Бога од својот грев. Што би му дал тој на Бога Бог да ја симне од него вината која како олово му натезнала и му ги притискала душата и совеста?

Можеби Бога ќе го смилоса со некое добро дело? Но со кое и со какво добро дело? Сè што можел да прикаже пред Бога - било неговото грдо дело - неговиот грев: лага, прелуба и убиство. Давид го погазил Божјиот закон, погазил четири Божји заповеди: посакал туѓо, лажел, направил прелуба и убил човек, значи, направил тежок грев, тешко беззаконие, а „гревот е беззаконие“ (газење на Божјите заповеди). Според тоа, тој заслужил сигурна смрт, зашто „плата за гревот е смрт“ (1. Јованово 3,4; Римјаните 6,23).

Значи, во погазениот Божји закон Давид за себе видел не спасение, туку осуда и смрт. Затоа тој сапасение бара, не во законот, туку по друга основа, и всушност Бог него го спасил не по законот, туку по таа друга и единствено можна основа: во рамките на својата благодат со својата милост, по која тој пека: „Смилувај ми се, Боже!“

„Зашто она што не можеше да го стори законот... Го изврши Бог, испраќајќи го својот Син“ (Римјаните 8,3). „Зашто законот беше даден преку Мојсеја, а преку Исуса Христа дојдоа благодатта и вистината“ (Јован 1,17).

Тој Давидов грев, несфатлив според својата злоќудност, Божјата благодат ја прави тешко сфатлива. Ако требало да му се прости, тоа не можело да се стори поради некакви заслуги или добри дела, туку единствено преку благодатта. „Зашто по благодат сте спасени, преку вера, и тоа не е од вас самите, тоа е Божји дар! Не од делата, за да не се фали некој“ (Ефесц. 2,8.9).

Но, да нема забуна! Всушност Давид имал и заслуги и дела со кои излегол пред Бога, но тоа биле мошне грди заслуги и многу грешни дела (лага, прелуба, убиство), и тој во својата покајничка молитва токму тоа му го понудил и му го дал на Бога во замена за прошка на своите гревови и за своето спасение. А Бог токму тоа го прифатил - ги прифатил неговите грди заслуги и неговите грешни дела; го прифатил неговото искрено и длабоко покајание и му одговорил со проштавање и со спасение.

Случајот на Давида е идентичен со случајот на разбојникот на крстот. Примерот на разбојникот на крстот непобитно докажува дека спасението

на никаков начин не може да се заработи ниту да се добие со некакви наши заслуги или добри дела, зашто лицето за кое се зборува не живеело доволно долго за да може само да стори нешто за своето спасение. Рацете и нозете на тој човек биле приковани на крст на кој набргу и умрел, па немал можност да направи никакво добро дело, дури и да имал таква намера.

Зборуваме за еден од двајцата разбојници распнати покрај Христа на Голгота, за еден од нив кој својот грев го признал во последен час, што би се рекло - „на претсмртна постела“. Тоа докажува дека Божјата благодат достигнува и до претсмртниот одар, до човековите последни мисли и знаци на свесно постоење и живеење.

„А еден од разбојниците кој висеше таму го хулеше: ‚Зар не си ти Христос? Спаси се себеси и нас!‘ А другиот одговори и го прекори: ‚Зар немаш страв од Бога, кога и ти си исто така осуден. Ние сме праведно осудени, зашто го примаме заслуженото за тоа што сме го сториле. Но овој не сторил никакво зло.‘ И рече: ‚Исусе, сети се на мене кога ќе дојдеш во твоето царство!‘ А Тој му рече: ‚Вистина ти кажувам денес, ќе бидеш со мене во рајот!‘“

Разбојниците на крст не биле само обични грешници, како мнозинството од нас, туку криминалци и арамии, кои веројатно правеле големи злодела кога требало да бидат распнати. Ако имаме на ум дека злосторникот немал добри дела и дека постојат податоци само за неговите злодела, тој можел да биде спасен само на еден единствен начин, на начин кој важи за сите нас - само со благодатта! Нема посилен доказ од овој дека спасението не може да се постигне ниту да се добие со дела!

Разбојникот немал никакви дела. Всушност, тој, како и Давид, имал дела, но грешни дела, и сè што можел да стори - било да ги признае своите гревови, што е доказ за вистинско покајание, и со вера да го прифати ветувањето што му го дал Христос: „Ќе бидеш со мене во рајот!“ Тоа е сè што го сторил; а да стори нешто друго, не било ни време ниту пак било потребно.

Така е и со нас. На крај ќе бидеме спасени на ист начин како и разбојникот - со благодатта како незаслужена наклоност и милост.

Дали би можело да биде поинаку? Злосторникот да биде спасен и да влезе во Божјето царство според Божјата благодат, а сите други да го издејствуваат, или да го заработат своето влегување? Не може да се поверува во тоа. Христовите зборови што му ги упатил на разбојникот на крстот можат да му бидат упатени на секој друг кој со вера ќе му се предаде на Исуса: „Ќе бидеш со мене во рајот!“ Ова ветување Исус му го дал на човек за кого знаел дека нема да му го сврти грбот во она малку време што му преостанало.

Очигледно, неговото спасение било незаслужено; сè што имал да изнесе пред Господа била неговата животна историја извалкана со грев, како и ние што немаме ништо друго да изнесеме пред него, освен нашиот, помалку или повеќе, извалкан животопис.

За многу луѓе ова изгледа премногу добро за да биде вистинито - дека можеме да се спасиме со нешто надвор од нас, наместо со нешто што се наоѓа во самите нас, да се спасиме со помош на Христовите, а не со некакви наши заслуги; со помош на Христовите, а не со нашите дела; со помош на нешто што е комплетно туѓо, а не наше - со помош на Божјата благодат! Во врска со нашето спасение наше е само признавањето, покајанието и оставање на гревот - сè друго е Божје.

Веќе е кажано дека искреното и длабоко покајание на секој грешник е најубава и најпријатна музика во Божјите уши која Бог најмногу и со задоволство сака да ја чује и да ја слуша, и најмногу ужива на такво покајание да одговори со проштавање. Тоа е суштина на богатството на Божјата благодат, која пред крстот не им била откриена и позната ниту на ангелите ниту на другите безгрешни созданија во вселената.

Спасението на никој начин не може да се заработи како плата

Ако на кој било начин ние би можеле спасението да го заработиме со нашите заслуги и со нашите добри дела како плата, во извесна смисла тоа би значело дека Бог е должен да нè спаси. Тоа значи дека Бог нешто ни должи и негова обврска е да ни го исплати тој свој долг што го има спрема нас, да ни додели спасение како компензација за долгот што ни го должи, а тоа не е библиска, туку католичка наука.

Кажавме дека Католичката црква тврди оти таа има толку голем духовен „капитал“ кој го „заработиле“ десетици илјади светци и маченици со своите одвишни добри дела, што со него би можеле да се откупат гревовите на цел свет направени во сите времиња.

Теологијата на Католичката црква учи дека грешникот се спасува од гревот со добри дела и со милостина. Наведуваме пример од католичката апокрифна книга Тобија: „Милостината ослободува од смртта; таа чисти од секој грев“ (Тобија 12,9). - Тоа е суштина и темел на католичката теологија за спасение со добри дела и со милостина која нема место во исклучително јасната библиска теологија која кажува дека спасението е апсолутен дар на Божјата благодат и на ништо друго: „Зашто по благодатта сте спасени, преку вера, и тоа не е од вас самите - тоа е Божји дар!“ (Ефесците 2,8).

Да го ставиме споменатиот текст „милостината ослободува од смртта“ на вагата на Библијата! Давид доаѓа пред Бога не на Бога да му понуди своја милостина, туку од Бога да бара Божја милостина за својот грев што го направил: „Смилувај ми се Боже, според твоето милосрдие, според големите помилувања избриши го моето беззаконие.“ Всушност, Давид немал ниту можел на Бога да му прикаже некаква своја милостина, зашто бил екстремно немилствив спрема своите ближни. Правејќи прелуба и убивајќи човек, тој безмилосно уништил многу повеќе од двајца свои ближни, и пред Бога, наместо милостина, прикажал свирепа немилостина (немилосрдност) која заслужувала смрт. Заради тоа, ослободување од смртта и спасение Давид бара по друга основа - во Божјата милост и во Божјата доброта, односно во Божјата благодат.

Ист случај е и со разбојникот на крстот, кој бил „злосторник“. Значи, двајцата биле немилостиви и не можеле да очекуваат ослободување од смртта врз основа на некаква своја милостина. Исто така не можеле да очекуваат спасение ниту од Божјиот закон, зашто обајцата го газеле законот и обајцата биле престапници, беззаконици и грешници и како грешници осудени на смрт од погазениот закон.

Вториот дел од споменатиот текст дека „милостината чисти од секој грев“, е целосно надвор од сите библиски димензии. По ова прашање Библијата е толку јасна што тоа не може погрешно да се разбере: „Крвта на неговиот Син, Исус Христос, нè очистува од секој грев“ (1. Јованово 1,7). Не

нашата милостина, туку „крвта на Исуса Христа нè чисти од секој грев“ (1. Јованово 1,7).

Спор нема штом ќе се сфати дека заслугите на паднатиот човек во вид на добри дела никогаш не можат на човекот да му обезбедат вечен живот. Божјето царство е изградено без ниту една тула што сме ја создале ние. Спасението е бесплатен „Божји дар“, дар на Божјата благодат што се добива само и единствено „преку вера“ - и на ниту еден друг начин.

Да се помисли дека постои нешто што би можеле ние да додадеме кон „Божјата благодат“ е исто што и да се помисли дека, ако плукнеме во морето, тоа ќе стане поголемо отколку што е.

За вредноста на добрите дела

Но, откако сме го прифатиле спасението со вера како милосен дар од Бога, откако сме расчистиле со нашето грешно минато и сме станале Божи деца, Божји синови и ќерки, ситуацијата од темел се менува. Како резултат на спасението што сме го добиле од Бога, Бог сега од нас очекува наполно нов живот без грев и верна и предана служба исполнета со многубројни добри дела. И ние, од љубов кон Бога што ни подарил спасение од гревот и вечен живот, сега правиме добри дела. Всушност, нашиот нов живот во Христа е наполно проникнат и гарниран со добри дела.

Уште повеќе, откако сме станале негови деца, Бог нашата вера и љубов, како и нашата благодарност кон себе, а и нашата верна и предана служба, постојано ги проверува преку нашите добри дела. И ние, како христијани, сме должни да правиме добри дела. Нашата вера сега мора да има добри дела, односно, да се докаже на дело со добри дела. Нашата нова вера не може да преживее без добри дела. Тоа се дела „на верата“, дела на новиот живот во Исуса Христа, за разлика од „делата на законот“ во поранешниот грешен живот со кои тропавме на погрешна врата за да влеземе во Божјето царство.

Ова ќе го потврдиме со нова низа стихови чијашто порака, на прв поглед, е спротивна на пораката од претходната група стихови за нашите поранешни добри дела со кои се обидувавме да го заслужиме или да го купиме спасението - што не беше можно.

„Зашто негово (Божје) дело сме, создадени во Христа Исуса за добри дела, кои Бог однапред ги приготви за да живееме во нив“ (Ефесците 2,10). - Христос нас нè избави од гревот и нè пресоздаде, од нас направи нови луѓе, нови созданија, за да правиме добри дела. „Оние што поверувале во Бога да се стремат да прават добри дела“ (Тит 3,8).

„Кој (Христос) се даде себеси за нас за да нè избави од секое беззаконие и да си исчисти за себе сопствен народ ревносен за добри дела“ (Тит 2,14). - Христос произведува во нас добри дела.

„Каква е ползата, браќа мои, ако некој рече дека има вера, а нема дела? Може ли таквата вера да го спаси?... Покажи ми ја ти својата вера без дела, а јас ќе ти ја покажам верата преку моите дела“ (Јаков 2,14.18).

„Така и верата, ако нема дела, мртва е сама по себе... Верата без дела е неделотворна“ (Јаков 2,17.20).

Верата родила и раѓа добри дела. Значи, новата вера е извор на добри спасоносни дела. Делотворна вера значи жива вера, нешто што е живо, што е продуктивно, нешто што произведува, што докажува дека е живо, што не е само интелектуално, замислено, неделотворно и пасивно... Сега можеме

да кажеме дека ние се спасуваме со верата, но ќе ни се суди според делата. Ние не се спасуваме со делата, но без делата ќе пропаднеме.

Верата на Аврама: „Нашиот татко Аврам не беше ли оправдан преку делата кога го принесе својот син Исак на жртвеникот? Гледате ли дека верата соработуваше со неговите дела, и преку делата верата стана совршена... Гледате ли дека човекот се оправдува преку делата, а не само преку верата“ (Јаков 2,21-24).

Пред да биде потврден, прифатен и запишан на светите страници на Божјата реч како татко на верата, Аврам бил ставен на тешка проверка, односно, Бог неговата вера ја ставил на кантар за да се види колку тежи - побарал од него нешто што не побарал од ниту еден друг човек на оваа земја - од човечка гледна точка нелогично и несфатливо. Бог побарал од Аврама да го жртвува својот син, својот единец, Исак. И, што гледаме? Пред налетите на ненадејното и силно искушение што се урвало врз неговата душа во која зафучил жесток оркан, и распнувајќи се меѓу љубовта кон својот син Исак и послушноста кон Бога, Аврам останал простум, прифаќајќи го Божјиот повик да го жртвува својот син, со што својата вера ја докажал на дело.

Таквата активна вера, која има дела, ќе биде наградена со вечен живот: „Ќе дојде Синот човечки во славата на својот Отец, со своите ангели, и тогаш секому ќе му возврати според неговите дела“ (Матеј 16,27).

Верата не е извор на спасение ниту е спасител

„Зашто по благодат сте спасени, преку вера, и тоа не е од вас самите - тоа е Божји дар! Не од делата, за да не се фали некој“ (Ефесците 2,8.9). - „Сола Грација“ - спасение само и единствено со Божјата благодат. Ако нашето спасение е апсолутно продукт на Божјата благодат, тогаш каква е улогата на нашата вера во нашето спасение?

Сте паднале во амбис! Наидува некој кој ви подава јаже за да ве извади од него. Оној горе, што ви го подава јажето, ви вели: „Фатете се за јажето и цврсто држете се за него и јас ќе ве извлечам од амбисот!“ Вие сте послушале, и спасени сте од сигурна смрт.

Јажето не е ваш спасител. Ваш спасител е оној што ви го подал јажето и кој ве извлекол од амбисот во кој сте паднале. Единствена ваша улога била таа што вие сте го послушале неговиот повик и што сте се фатиле и цврсто сте се држеле за јажето додека тој не ве извлекол надвор. Јажето било само помошно средство и во вашите раце и во рацете на вашиот спасител со чијашто помош тој ве спасил.

Или, сте паднале во река во која сте се давеле. Некој од брегот ви подал стап и ве извлекол на суво. Ваш спасител не е стапот, туку оној кој ви го подал него и кој ве извлекол на брегот. Единствена ваша улога во сето тоа била таа што вие сте се фатиле за стапот и што цврсто сте се држеле за него додека вашиот спасител не ве извлекол од водата во која сигурно би се удавиле. Додека сте длабоко во амбисот и додека се давите во матните води на реката, вам не можат да ви помогнат никакви ваши заслуги ниту какви било ваши добри дела за да се избавите од смртта која ви била повеќе од сигурна.

Јажето и стапот се онаа спасителна вера со којашто нашиот Спасител, Исус Христос, ги извлекува грешниците потонати во амбисот на гревот, кои

се дават во матните води на беззаконието! Извор на спасението и спасител не е верата, туку Христос. Верата е единствено средство со чијашто помош Тој ги спасува грешниците од гревот.

Да заклучиме! Спасение не со наши заслуги и не со наши дела! Спасение не со вера и дела - односно не со вера плус дела! Спасение само и единствено „по благодат преку вера во Исуса Христа“ (Галатите 2,16).

Покајание

За спасение ни се потребни вера и покајание. Но без помош од Светиот Дух ние не можеме дури ни да се покаеме. Светото писмо кажува за Христа: „Него Бог го издигна со својата десница за поглавар и Спасител, да му даде на Израел покајание и проштавање на гревот“ (Дела 5,31). Покајанието доаѓа од Христа исто толку сигурно колку и проштавањето (Пс. 51).

И верата доаѓа од Бога. Во една пригода апостолите го замолиле Христа: „Господе, засили ја нашата вера“ (Лука 17,5).

Спасителот сторил три работи за нас: Прво, ни создал јаже и стап (некој морал да создаде јаже и стап). Второ, ни ги подал јагето и стапот, и трето, со нивна помош нè извлекол од бездната, од реката. Ни дал вера, дури и покајание, и со помош на таа вера и покајание, нè извлекол од сигурната смрт.

Значи, ништо не е наше. И верата, и покајанието, и проштавањето и спасението - сè, апсолутно сè, е од Бога. Наше е сето тоа да го прифатиме како бесплатен подарок од Бога.

Божјата љубов најсилен поттик за грешникот да се врати во пријателите на својот небесен Татко

Станува збор за загубениот син кој, откако го прокоцкал својот дел од имотот што го добил од својот татко, живеејќи блудно во далечна земја, и откако западнал во екстремно тешка и бедна положба како селски свињар, постигнувајќи го на тој начин апсолутното дно на понижувањето, тој решил да се врати дома. Поттик за таква идеја и желба да се врати му дала љубовта на неговиот татко што ја понел со себе во своето срце кога го напуштил неговиот дом и заминал во далечна земја за да живее слободно и блудно. Таа љубов на неговиот татко што ја носел во себе постојано му зборувала да се врати дома. И, не можејќи веќе да ѝ преодолее на нејзината убавина и привлечност, тој навистина се вратил.

Но, како и Давид и разбојникот на крстот, и загубениот син немал ништо добро да му понуди на својот татко за откуп од својот грев, освен искрено покајание. Со наведната глава и извалкан, осрамотен и ожалостен, сиот во партали и понижен, обезвреден и со голем товар од своето грешно минато, тој се враќа кај својот татко како блудник и како голем грешник. Свесен дека пред него не може да излезе со ништо добро, тој ја користи последната можност што му стои на располагање - покајанието!

„А кога дојде на себеси, рече: ‚Колку слуги кај татко ми имаат леб во изобилство, а јас овде умирам од глад! Ќе станам и ќе си појдам кај татко ми, па ќе му речам: Татко, згрешив спрема Небото и пред тебе; не сум веќе достоин да се нарекувам твој син. Прими ме како еден од твоите слуги.‘ И

стана и тргна кај татка си. И уште кога беше далеку, неговиот татко го здогледа и се сожали, па се страча (полета) кон него, му се фрли на вратот и го целиваше. А синот му рече: „Татко, згрешив спрема Небото и пред тебе. Не сум веќе достоин да се нарекувам твој син!“ Но таткото им рече на своите слуги: „Бргу донесете ја најубавата облека, облечете го, и ставете му прстен на раката и обувки на нозете. Дотерајте го згоеното теле и заколете го, да јадеме и да се веселиме, зашто овој мој син беше мртов и оживе, беше загубен и се најде.“ И почнаа да се веселат“ (Лука 15,17-24).

Таткото од својот син не бара никава сметка ниту извештај за неговото грешно минато за да го осуди затоа што му го растурил имотот и да го оддалечи од себе. Напротив, наместо осуда, тој со својата силна љубов го привлекува кон себе таков каков што е: „Уште кога беше далеку, го здогледа и се сожали, па се страча (полета) кон него, му се фрли на вратот и го целиваше!“ Каков величествен и неповторлив пречек! Таткото му проштава, го прима и го прифаќа својот блуден син како ништо лошо да не направил!

Додека синот бил далеку од него и живеел блудно, срцето на таткото крвавело и копнеело синот пак да му се врати дома. Секој ден излегувал и гледал во далечината небаре ќе го здогледа како се враќа во својот дом. Синот знаел за тоа. И, како што кажавме, таа голема љубов на таткото поттикнала желба и идеја кај него да му се врати - и се вратил! И - трогателна средба! Солзи радоснички! Загубениот син, кој бил „мртов“ во гревот, „оживеал“ и се вратил во домот на својот татко! Таткото веднаш го облекува во „најубавата облека“, му става „прстен на раката и обувки на нозете“, со што му го враќа достоинството што го загубил во гревот, му дава право да се нарече негов син и повторно да стане рамноправен член на неговото семејство.

Почитувани, таткото од оваа сторија е нашиот Бог, а загубениот син е секој од нас поединечно - секој грешник.

Во парталите на својата грешност, загубениот син се враќа кај Бога и скока во бескрајното море на Божјата благодат која го капе и го чисти од секоја нечистотија на гревот и која го спасува, благодат која произлегува од Божјето срце пространо како океан во кое има место за сите грешници на светот. Ниту од Давида, ниту од разбојникот на крстот, а ниту од загубениот син, Божјата благодат не бара за возврат никаков надомест, никакви заслуги ниту какви било добри дела за да ги спаси, освен искрено и длабоко покајание и оставање на гревот, што е очигледно кај сите нив.

Бог им упатува повик на сите луѓе: „Дојдете кај мене сите“ (Матеј 11,28.29), и неговото око најмногу сака и ужива да гледа како неговите загубени синови и ќерки од сите страни на светот се враќаат кај него. При тоа Тој им излегува во пресрет и со раширени раце ги пречекува, ги прифаќа во своите татковски преградки, им ги проштава гревовите и им подарува вечен живот. Почитувани, така нашиот библиски Бог постапува со секого од нас, зашто секој од нас е негов загубен син и негова загубена ќерка.

Литература:

1. Clifford R. Goldstein, Carstvo blagodati, str. 19; Preporod - Beograd
2. Peace of Soul, str. 208; Citirano vo *Roman Catholicism*, Loraine Boettner, str. 256
3. Поклоници во Фатима одат на колена. Парафразаирано од *Roman Catholicism*, Loraine Boettner, str. 265

БИБЛИЈАТА ЗА ВТОРАТА БОЖЈА ЗАПОВЕД

За сликите, иконите, кировите и другите идоли

Оваа материја е регулирана со втората Божја заповед која кажува: „Не прави си идол, ниту каква и да е слика од она што е горе на небото, или долу на земјата, или во водите под земјата! Немој да им се клањаш ниту да им служиш! Зашто јас, Господ, Бог твој, сум Бог љубоморен, кој ги казнувам гревовите на татковците - гревовите на оние кои ме мразат - кај децата до трето и четврто колено, а покажувам милост кон илјадници кои ме сакаат и ги држат моите заповеди“ (2. Мој. 20,4-6).

Заповедта е јасна! Бог е категоричен кога кажува „не прави си идол“, не прави си „слика од она што е горе на небото“. „Немој да им се клањаш ниту да им служиш“, зашто тоа е идолопоклонство. Бог кажува „немој“, „не“, а христијаните велат „да“. Чудно и несфатливо!

За сликите, иконите и идолите, со кои се нажитени нивните цркви, тие наоѓаат кошеви изговори со кои со сите сили се обидуваат некако да ги оправдаат.

Господин Милин ги вулгаризира работите во врска со втората Божја заповед кога вели дека и астрономите го сликаат небото, ѕвездите, Сонцето и Месечината, па не се идолопоклоници. Биолозите ги сликаат билките, рибите, птиците, животните и човекот, па не се идолопоклоници. Според него, фотографите би биле најтешки грешници, а исто така и сите сликари, скулптори и куклари, па и сите ние кои правиме фотографии на нашите деца и на нашите семејства. - Многу наивни, па и банални примери, би рекле: астрономот, биологот..., кои употребуваат слики како илустрации во својата струка, да се изедначуваат со православен или католички верник кој коленичи, пали свеќа или кандилце, се прекрстува и се поклонува пред култна слика, пред икона или скулптура!

Друг омилен изговор: Ние не им се клањаме ниту пак ги обожаваме сликите, иконите и скулптурите, туку светителите кои стојат зад нив, а иконите и скулптурите нè потсетуваат и нè доближуваат до нив и во нашите цркви создаваат чувство на посебна светост и црковна атмосфера.

Убаво! Но истото тоа на господин Милин би му го кажал и еден многубожец од времето на пророк Илија, или од времето на пророк Даниел. Да ги чуеме и неговите аргументи! И ние, многубошците, кога се клањаме пред кировите на нашите божества, всушност не им се клањаме и не им служиме на кировите, туку на божествата кои стојат зад нив - на Вал, на Митра, на Мардука, на Озириса, на Амона... Кога ги гледаме кировите, тие исто така и нас нè приближуваат до нив и нив до нас. Нашите кирови уште повеќе ги забавуваат нашите величествени храмови и богослуженија, на

кои музиката стапува во спрега со нив, со што се создава прекрасен, пријатен амбиент кој ги плени нашите срца.

Така ги правда своите идоли гласноговорникот на христијанството кое почитува икони и кипови, така ги правда своите идоли гласноговорникот на старозаветното многубоштво, со кое Бог и Божјите пророци постојано имале расправи.

Но, и на едниот и на другиот, Бог им вели: Вашите аргументи настрана! Божјата заповед кажува „Не!“ „Живееме според вера, а не според гледање“ (2. Коринќаните 5,7). „Бог е Дух, и оние кои му се поклонуваат, треба да му се поклонуваат во дух и вистина“ (Јован 4,24). „Поверува бидејќи ме виде. Блазе на оние кои не виделе, а поверувале“ (Јован 20,29). „Верата доаѓа од слушање, и тоа од слушање на Божјата реч“, а не од гледање на икони и кипови (Римјаните 10,17).

Христијанските теолози го напаѓале паганското идолопоклонство: „Ако на вашите идоли им се одземе онаа чудесна убавина што им ја дало длето-то на големите уметници, во нив нема да остане ништо, освен аморфна материја“, кажува Октавиј. „Христијаните ги отфрлаат овие богови, зашто тие се само камен, дрво или метал, а не вистински Бог“, заклучува Таџијан.

Вакви цитати ќе најдеме на безброј места во Стариот завет, зашто од своите почетоци монотеистичката свест му се противставува на секое идолопоклонство. Долго црковните отци одбивале секоја помисла на слика или скулптура која би имала светост.

И за интелектуалците во хеленистичкиот и римскиот свет најголема пречка била да веруваат во слики и кипови. За да се надмине овој проблем и идолите да станат општо прифатливи за сите, се развила мистична свест, при што содржината се толкува симболично. Основа на тоа размислување: кипот и сликата навистина се уметничко дело на човечки раце, но посебно значење на тој предмет му дава специјалната вештина со која истиот се осветува, вештина наречена *teurgija*¹ (буквално преведено: создавање на богови). Така идолот станува посредник меѓу човекот и некој од боговите.

„Со помош на одредени симболи, теургијата успева независливата добрина на богот да засвети на сликите и скулптурите на уметникот“, тврди Проклус и неоплатонистичките теолози, чијашто мисла е замрсена и нејасна и која има за цел да го оправда постоењето на идолите на паганизмот, барајќи во сето тоа длабока и нема смисла.

А еве го и ставот на традиционалната Црква: „Ние ги почитуваме иконите како благословени претстави на единствениот жив Бог, на неговите ангели, на светителите (светците) и мачениците, кои се наши пријатели и посредници“ (цитат од современиот катихизис).

Православните верници се молат пред иконата како симбол на личноста којашто е визуелно претставена на неа. Со усните го целиваме ликот (иконата) на светителот, а со нашите мисли и срца го целиваме вистинскиот светител (светец) како жива и вистинска личност на небото.

Соодветството е очигледно: она што некогаш за паганските слики и кипови била теургијата, во традиционалната христијанска Црква е осветувањето и благословувањето на христијанските икони и кипови.

Образложението е исто: кипот и сликата навистина се уметничко дело на човечки раце, но посебно значење на тој предмет му дава специјалната вештина со која Црквата истите ги осветува и ги благословува - вештина во

паганството наречена teurgija (создавање на богови), а во традиционалната Црква „осветување“ и „благословување“, со што идолот станува посредник меѓу човекот и светецот, меѓу човекот и некој од боговите.

Така објаснувањето на неоплатонистичките теолози за сликите и киповите е прифатено во христијанската Црква на средниот век, но не без големи судири кои траеле неколку векови.

Тоа можеби е најсилен печат што го оставил мистицизмот врз догмата на традиционалната Црква, со што христијанството станува единствена монотеистичка религија која почитува икони и кипови.

Во католичкиот катихизис откриваме дека не постои втората Божја заповед која забранува идолопоклонство. Таа едноставно е исфрлена. По чија волја? По волја на Црквата. Со чија сила? Со силата на Црквата. Зошто? За да се оправда противзаконитата пракса на Црквата.

За да има пак десет заповеди во катихизисот, Католичката црква десеттата заповед ја поделила на два дела, со што ја пополнила празнината на втората заповед. Со тоа е нарушен редоследот и на другите заповеди.

Првите христијани во своите молитвени домови немале никакви слики. Дури во третиот век се појавуваат симболички слики во катакомбите. Подоцна се појавуваат слики што претставуваат свети лица и библиски настани.

Во текот на 4 век во христијанската црква се случуваат длабоки промени. Под влијание на многубоштвото, а со цел на многубожците да им се олесни да го прифатат христијанството, црковните водачи многубожечките храмови ги претвораат во христијански цркви, а многубожечките богови во христијански светци. Најпрво во христијанските цркви во овој период се јавуваат слики, и тоа во источните цркви само слики, а во западните, покрај сликите, и кипови.

Сергиј Булгаков ни го открива вистинското потекло на овој нехристијански обичај: „Уметничка татковина на иконите е древниот Египет (особено погребните портрети на хеленистичката епоха). Византија, како наследничка и подадена рака на Елада, е татковина на христијанскиот иконопис.“²

„Народот во сликата (иконата) гледал непосредна Божја близина; верувал дека сликите имаат чудотворна моќ. Имало дури свештеници кои ја стружеле бојата од иконите, ја мешале со виното за причест и така ги причестувале верниците; имало мајки кои земале икони за кумови“³

За сето ова Доситеј Обрадовиќ ќе каже: „Кога Грците и Латините го примиле од апостолите христијанскиот закон, тогаш немало ни чесен крст, ни икони, ни свети тела, ни свети мошти, ни коски, ни канони... За сето тоа блажените и свети апостоли ништо ниту знаеле, ниту размислувале, а уште помалку зборувале и пишувале... Зошто сега, кога ќе се покрене нешто против старите мемливи и ’рѓосани обичаи, веднаш почнува тажанка: ‚Пропаднавме! Пропадна православието!‘... Која наука е поправославна и поблагочестива од евангелието на нашиот Спасител, којашто ги разобличува и ги укорува лицемерните и другите молитви и постови?... Пека милостивиот и единствен Законодавец на вистинското православие и благочестие: ‚Зошто луѓето заради човечките преданија ги занемаруваат и ги оставаат заповедите Божји?‘ Сега, кога голем број луѓе лажните работи ги почитуваат како вистинити, ако се најде некој тие работи да ги изобличува

како лажни, него го гледаат попреку и го прогласуваат за неверник. За вакви работи сите апостоли, па и Христос, биле гонети и убиени.“

Речиси две милијарди христијани живеат во огромна заблуда и во тешка измама и самоизмама со вселенски димензии кога зад иконите и киповите, пред кои коленичат, се молат, ги целиваат и палат свеќи и кандилца, ги гледаат своите светци и светители кои воопшто не постојат. Зад нивните слики и кипови е празнина и апсолутен вакуум. Според тоа, тие преку иконата целиваат празнина, ништожност, вакуум. Божјата реч е категорична: Нема светци ниту светители, зашто мртвите се во своите гробови, и никаде на друго место! Подоцна ќе зборуваме многу опширно за оваа тема.

„Црквата учи дека иконографијата, сликање на икони, постои од почеток на христијанството... Старозаветната формална ‚забрана‘ на сликање означува празнина која ќе биде исполнета со свети ликови на Новиот завет. Како потврда и илустрација за ова добро служи литургиската ЦРКОВНА ТРАДИЦИЈА за таканаречените ‚НЕРАКОТВОРЕНИ ИКОНИ‘, односно икони кои САМИ се насликале или ги насликал оној чијшто лик тие носат. Таква е, на пример, Христовата икона што ја насликал сам Христос на молба на Едескиот цар Авгар така што со чудо својот лик го втиснал на крпа за лице. Со овие икони се истакнува паралелизмот на постоењето на Црквата и иконографијата. - Црквата никогаш не била без икони. Штом почнала да проповеда, таа почнала и да слика. Уште свети апостол Лука, кој бил сликар, СПОРЕД ПРЕДАНИЕТО, насликал ликови на Христа и Богородица.“⁴

„Христијанското предание знае за уште еден неракотворен лик на Господа Исуса Христа, кој настанал на ист начин, само во други околности. Откако Пилат го осудил Христа и додека го воделе кон Голгота да го распнат, под товарот на тешкиот крст и премален од претходните измачувања во затвор, патем Господ Исус потклекнал и паднал, а низ неговото божествено лице, изобразено од камшикувањето и од трнливиот венец, се слеваа ле капки крв и пот. Една од жените, која се затекла на улицата и ја посматрала таа тажна поворка, се сожалила и му подала на Господа чиста крпа да го избрише лицето. Нејзиното сожалување Господ го наградил така што на крпата останал неговиот лик. Според преданието, таа жена се викала Вероника. А најстарата икона на пресветата Божја Мајка, ПАК СПОРЕД ЦРКОВНОТО ПРЕДАНИЕ, ја направил свети апостол Лука. Таа икона Божјата Мајка ја одобрила и ја благословила. ЦРКОВНОТО ПРЕДАНИЕ кажува дека свети Лука изработил уште три икони на пресветата Божја Мајка и дека една од нив се наоѓа во нашиот манастир Хиландар на Света Гора.“⁵

Несфатливо! За втората Божја заповед, врежана со огнен Божји прст на плочите од Синај, која забранува слики, икони, кипови и други идоли, Мијач кажува дека тоа е „формална забрана“ - дека „старозаветната формална ‚забрана‘ на сликање означува празнина која ќе биде исполнета со свети ликови на Новиот завет“, дека во Стариот завет постоел вакуум, постоела празнина која чекала и дочекала да биде пополнета со идолопоклонството на традиционалната христијанска Црква, со нејзините икони, кипови и други идоли. Трагично!

Понатаму, „неракотворени икони кои сами себа се насликале!?“

На високо место во манастирот во Сајдана, во Сирија, се наоѓа икона со Марија и Исуса, која наводно ја насликал апостол Лука. Иконата плаче, при што рони солзи од масло, а една таква капка од масло, која паднала, го

формирала ликот на Марија со бебето Исус. Тој лик се обожава сè до денешен ден.

Немаме зборови да објасниме до која длабочина потонало православието! Колку голема хула против Бога и Божјиот закон, колкаво омаловажување на Божјата реч во која нема ниту трага од оваа опачна теологија што ја измислило православието во своето „свето предание!“ Каде е овде таа „совршена хармонија меѓу светото предание и Светото писмо“ за кое нè убедува православието? Каква хармонија постои меѓу овие бесмислици и Светото писмо?

Податоците од историјата ни зборуваат дека во првовековната апостолска Црква немало никакво иконосликарство. Не се знаело ниту за легендите за Христовите неракотворени икони, ниту за иконите на Богородица што ги насликал Лука. Извештаите на преданијата кои нè известуваат за тоа дека иконите постоеле од самиот почеток на црковната ера се во остра спротивност со вистината. Еве што кажува за оваа тема познатиот руски богослов Сергиј Булгаков:

„Христијанската црква произлегла од јудејството. Соодветно на тоа и по сила на законот, разбирливо е што таа наследила и забрана на религиозни изобразувања и во таа смисла Црквата уште од почеток се определила повеќе како иконоборечка (била настроена против иконите).“⁶

„Пред сè, во историјата на иконопочитувањето ние стоиме пред основниот факт дека иконата првпат се појавува во паганството. Сиот пагански свет е преполн со икони и со иконопочитување.“⁷

„Претпоставките за појавување на иконите на Божјата Мајка датираат од 4-тиот век. Тие претпоставки ги создала науката ‚Мариологија‘ (наука за Марија, како своевиден пандан на науката наречена ‚Христологија‘, н. з.). Во Новиот завет има многу малку извештаи за сликата на Марија. Тој мал број во Источната православна црква е надоместен со многубројни легенди за Марија кои, пред сè, се занимаваат со чудесно појавување на чудотворни слики на Божјата Мајка.“⁸

Општ заклучок кој му се наметнува на секој разумен човек: Иконите се чедо на „светото предание“ на традиционалната Црква против кои Библијата до небо го крева својот глас!

Очајните напори на традиционалната Црква своето идолопоклонство да го поврзе со Библијата и да му обезбеди библиски темел и библиски легитимитет се само очајни напори кои не носат позитивен резултат. Православниот теолог, Лазар Милин, потврда за иконите и киповите на православието бара токму на она место во Библијата каде што не би требало ниту да помисли да бара, а камоли да бара. Да го слушнеме неговиот аргумент:

„Правењето на икони не само што не е забрането, туку во Библијата постои директна Божја наредба да се прават кипови и икони за потребите на богослужението! Бог на Мојсеја дури му покажува и слика како тоа треба да изгледа:

„Господ му рече на Мојсеја: Кажи им на синовите Израелови... да ми направат Светилиште за да можам да престојувам меѓу нив. При градењето на Светилиштето, и на сè што е во него, постапи точно според мострата што ќе ти ја покажам. Нека направат ковчег од багремово дрво... и опкови го со чисто злато... И направи капак од чисто злато... Направи и два херувима од злато... Едниот херувим направи го на едниот крај, а другиот херу-

вим на другиот крај на капакот... И тука, над капакот, меѓу двата херувима, кои се над ковчетот... јас ќе се состанувам со тебе и од таму ќе ти ги соопштувам сите заповеди наменети за Израелците... И направи завеса од сина, пурпурна и црвена волна и пресукан лен; и на неа нека има уметнички извезени херувими (2. Мојсеева 25,1-22; 26,31)'. - Значи, продолжува Милин, Бог не само што не забранува правење на религиозни слики за богослужбени потреби, туку, напротив - заповеда.⁴⁹

Беше објаснето дека централно место во Светилиштето заземал Божиот ковчег сместен во „најсветото место“ во Светилиштето или во старозаветната Црква, во кој биле сместени „плочите на сведоштвото“. Тука, над капакот, над „плочите на сведоштвото“, меѓу двата златни херувими, постојано почивала Божјата слава во вид на светлина, наречена „Шекина“, која се издигнувала високо над шаторот и го осветлувала целиот израелски логор.

Во врска со двата златни херувими многу значајно е да се истакне и следната вистина: „Со лицето нека бидат свртени еден спроти друг така за лицата на херувимите да гледаат во капакот“ од ковчетот, односно нивниот поглед да биде свртен и постојано насочен кон Божиот закон кој бил сместен во ковчетот, а кој забранува икони и идоли од секој вид.

Порано, кога зборувавме за Божиот закон и за земното Светилиште, ние објаснивме дека и на небото постои „ковчег на заветот“, „ковчег на сведоштвото“ и небесно Светилиште, небесен „шатор (скинија)“: „Притоа се отвори Божиот храм, на небото, и се покажа неговиот ‚ковчег на заветот‘ во неговиот храм.“ „Потоа видов како се отвори храм, ‚шатор (скинија)‘ на сведоштвото, на небото“ (Откровение 11,19; 15,5).

Според тоа, ако погледот на херувимите во земното Светилиште бил насочен кон капакот на ковчетот, кој претставувал минијатурен Божи престој кој почивал врз Божиот закон од Синај, од кој се издигнувал оган на Божјата слава, односно Божјата Шекина, тогаш и на небото Божиот престој почива врз Божиот закон кој е темел на Божјата правда и праведност - темел од кој се издигнува Божјата небесна Шекина којашто ја опфаќа сета вселена! - Да, и на небото погледот на херувимите, серафимите и на сите други небесни суштества е насочен кон Божјата правда и праведност кои се извор од кој произлегува Божјата слава која Бог не ја дели со никого, апсолутно со никого, зашто втората заповед кажува: „Јас, Господ, Бог твој, сум Бог љубоморен... и нема да ја дадам мојата слава на друг, ниту мојата чест на идоли!“ (2. Мојсеева 20,4-6; Исаија 42,8) - Да, својата слава Бог не ја дели со измислени светци, кои се идоли, и кои Црквата ги прикажува со икони, со кипови...

Тоа е суштина на пораката што произлегува од земното Светилиште, од библиските текстови што ни ги приведува Милин, во чиешто габарити се обидува да го смести своето идолопоклонство, да го смести среде синајскиот оган!

Тролеани се стотици тони невинна човечка крв додека иконите не се внесени во Црквата

Против обожавањето на сликите, реликвиите и другите заблуди што почнале да се вовлекуваат во црквата, во 4 и 5 век стануваат одделни хрис-

тијани како, на пример, Вигилантие од Лион, Јовинијан од Рим, Хелведие, исто така од Рим, и други. Кон овој протест во 9 век се придружува бискупот Клаудие од Торино. Против обожавањето на иконите својот глас го подигнале особено павликијанците, радикални христијани, кои барале враќање на евангелската едноставност. Тие исто така го отфрлиле обожавањето на крстот, култот на дева Марија (света Богородица) и на светците.

Во борбата за реформа на црквата се вмешале и византиските цареви. Борбата против иконите, наречена иконоклазам, која траела над 100 години, ја почнал царот Лав III Исауриски (717-741). Тој во 726 година првпат отворено истапил против култот на иконите, а на 17 јануари 730 год. издал едикт против култот на иконите.¹⁰

Синот на Лав и наследник на Константин V (741-755), бил уште поогнен иконоборец од татко му. Овој цар свикал црковен собор во Хиереја, на малоазискиот брег. Соборот почнал со работа на 10 февруари 754 година. На соборот учествувале 333 епископи. Обожавањето на сликите, изјавиле епископите, се противи на науката на Светото писмо, што јасно се гледа од стиховите, што веќе ги цитиравме: Јован 4,24; 20,29; 5. Мојсеева 5,8,9; Римјаните 1,23; 10,17; 2. Коринќаните 5,7 итн.

Против одлуките на соборот станало монаштвото на чело со игуменот Стефан Нови. Царот прибегнал кон репресалии: наредил да се затворат манастирите и дури дозволил да се погуби споменатиот игумен.

За време на наследникот на Константина, Лав IV (775-780), е водена умерена политика, но под влијание на жената на Лав, царицата Ирина, која била огнен приврзаник на култот на иконите, почнува да се засилува иконофилската партија. За време на наследникот на Лав, малолетниот Константин VI, во чиешто име владеела мајка му, царицата Ирина, настапила промена во ставот кон иконите. Царицата Ирина, во договор со патријархот Терасие, свикала VII општ собор во Никеја. Под претседателство на патријархот Терасие, во присуство на околу 350 епископи и голем број калуѓери, овде, меѓу 24 септември и 11 октомври во 787 година едноподруго се одржани седум седници. Укинати се заклучоците на соборот од 754 година и воспоставен е култот на иконите.¹¹

На запад Карло Велики и неговата француска црква не сакале да ги прифатат заклучоците на вториот Никејски собор од 787 година. Карло Велики свикал собор во Франкфурт во 794 година на кој се изјаснил против обожавањето на иконите, кое го нарекол идолопоклонство.

Со источновизантискиот цар Лав V Ерменецот (813-820) пак е обновена иконокластичката борба. Духовен водач на оваа борба бил учениот Јован Граматичарот. Свикан е собор во Света Софија и тој собор ги укинал заклучоците на VII општ собор, а ги потврдил одлуките на иконокластичкиот собор од 754 година.

За време на владеењето на Михаел II (820-829), во верскиот спор настапило извесно затишје. Синот на Михаел, Теофил (829-842), бил против обожавањето на иконите, а во 842 година, кога царот Теофил умрел, иконоборското движење доживеало крај. Кога умрел Јован Граматичарот и за патријарх е поставен Методиј, во март 843 година, со залагање на царицата Теодора, прогласена е реставрација на иконите. Пак со помош на еден синод е воспоставено обожавање на сликите, и 11 март 843 година се славел

како победа на православието. Тој празник Источната црква сè до денес го сочувала како „недела на православието.“¹²

Литература:

1. Željko Porobija, “Prodor misticizma i paganske filozofije u kršćansku Crkvu”, str. 25.
2. Sergij Bulgakov, Pravoslavlje, Književna zajednica Novog Sada 1991., p. 213.
3. С. Сркуљ, Повест средњег века, стр. 36.
4. Божидар Мијач, Икона света слика, стр. 18-19
5. Живан М. Маринковиќ, Најбољи васпитач, стр. 65-66
6. Сергиј Булгаков, Икона и иконопоштовање, стр. 10.
7. Исто, стр. 6.
8. Ernst Benz, стр. 18.
9. Лазар Милин, Црквата и сектите, стр. 400.
10. Г. Острогорски, Историја Византије, стр. 171-1723
11. Исто, стр. 182-183
12. Г. Острогорски, Историја Византије, стр. 204-219

БОЖЈИОТ ЗАКОН И ДВАТА ЗАВЕТА

Стариот завет и Божјиот закон, Десетте заповеди

Често во Библијата ги среќаваме изразите „стар“ и „нов завет“. Што значи тоа?

Кога ќе кажеме „стар завет“, ние мислиме и на збирката старозаветни пророчки канонски книги што се напишани пред Христа - 39 на број. Во нив се напишани старозаветните закони кои ги делиме на пет групи: Морален закон (Десетте Божји заповеди), обреден закон (тука спаѓа законот за жртвите), граѓански закони, здравствени закони и уредби и правила. Сите овие закони, освен моралниот Божји закон, имаат привремен карактер. Тие често меѓусебно се поврзани.

Обредниот или церемонијалниот закон е збирка на прописи за обредите во старозаветната служба. Тој ги одредува видовите на жртвите и начинот на нивно принесување како и одговорноста на секој верник во таа служба. Со него се одредуваат и годишните празници и начинот на нивното празнување. Овој закон, како што кажува Божјата реч, Христос го укинал кога умрел на крстот, во мигот кога невидлива рака ја искинала завесата во храмот (Марко 15,37.38).

Граѓански закони: Бидејќи израелскиот народ имал и држава, тој преку Мојсеја добил и граѓански закони: „Кој ќе удри човек па го усмрти, нека се казни со смрт... Кој ќе го удри својот татко или својата мајка, нека се казни со смрт... Око за око, заб за заб, рака за рака, нога за нога, изгореница за изгореница, рана за рана, синило за синило... Кога вол ќе убоде маж или жена па ги усмрти, волот нека се каменува со камења...“ итн. (2. Мојсеева 21. глава).

Кога израелскиот народ ја загубил својата независност, важноста на нивните граѓански закони престанала, зашто биле присилени да ги почитуваат римските закони. Секоја земја има свои граѓански закони, а за нив не води грижа црквата, туку државата. Светото писмо ги учи христијаните да ги почитуваат државните закони сè додека тие не му се противат на Божјиот закон.

Здравствените закони во Библијата ги запознаваат луѓето со здравствените и хигиенските начела. Меѓутоа, Бог сака луѓето во сите времиња да ги почитуваат природните, здравствените и хигиенските закони, зашто од тоа зависи здравјето на телото и духот. Затоа Бог дал закон за чиста и нечиста храна со цел човекот да биде здрав. На пример, тоа е законска одредба за чисти и нечисти животни (3. Мојсеева 11,1-23). Овој закон не е укинат.

За уредбите и правилата - подоцна, кога ќе стане збор за саботата.

Заедно петте книги Мојсееви се именуваат со зборот Закон, еврејски Тора, или Мојсеев закон и, за разлика од него, Десетте Божји заповеди никогаш не се наречени Мојсееви заповеди или Мојсеев закон. Со поимот Мојсеев закон се именуваат и законите со привремен карактер.

Трето и најзначајно од сè што кажавме во врска со ова прашање: Уште од вечноста небесното Тројство направило план за спасение на грешното човештво на нашата планета. Отецот, Синот и Светиот Дух се заветувале дека ќе ги откупат од ропството на гревот и ќе им подарат вечен живот на сите грешници што ќе стапат во заветен однос со Бога и што ќе ги исполнат условите на тој вечен Божји завет. Тој завет е верификуван или потврден на крстот на Голгота. Значи, станува збор за вечен Божји завет за вечен живот на грешниците. Ваков вечен завет за вечен живот првпат Бог склучил со Адама кога Адам паднал во грев, а подоцна со Аврама (1. Мојсеева 17,7). Истиот вечен завет, или завет на милоста, Бог го обновил со израелскиот народ на Синај, и најпосле, таков вечен завет за вечно спасение Христос од крстот на Голгота му понудил на целото човештво, а се реализира со секого поединечно.

Според тоа, кога ќе кажеме „стар завет“, ние буквално мислиме на заветот, на договорот или на сојузот што го склучил Бог со својот старозаветен народ Израел кога го прифатил како свој одбран народ во претхристијанскиот период на старозаветните пророци.

Значи, две страни - Бог и неговиот старозаветен народ Израел - свечено си даваат завет и ветување еден на друг за меѓусебна взаемност и припадност, склучуваат стратешки договор или стапуваат во сојуз во кој се удрени темелите на нивната заедница, дадени се правилата и регулирани се уделот, правата, обврските и одговорностите на двете страни при исполнувањето на заедничките задачи и цели. Уште еднаш - двете страни воспоставуваат заветен однос, склучуваат договор и стапуваат во сојуз во кој израелскиот народ ќе ужива Божје водство, помош и заштита, материјален и духовен благослов - вечен живот. Според Божјиот план и замисла, тој сојуз, тој завет, наречен „стар завет“, на израелскиот народ ќе му овозможи доминантно место во светот, создавајќи од него духовен центар, во чијашто средина ќе се роди Христос, кој ќе стане извор на спасение што ќе се шири и ќе го опфати цел свет, сите народи на светот. Посебност на стариот завет: Израелскиот народ колективно, како нација, го прифаќа Бога и колективно стапува во заветен однос со него.

Суштина на тој сојуз: Бог постојано ќе биде присутен среде својот народ на овој свет и неговата рака, преку неговиот народ, ќе му биде подадена на човештвото потонато во беззаконие за да го избави од бездната на гревот и да му подари спасение, вечен живот.

Стариот завет, договор или сојуз, меѓу Бога и неговиот народ, е склучен на планината Синај откако Бог го изговорил и го напишал својот закон, Десетте заповеди, на две камени плочи:

„Оној ден, кога стоеше на Хорив (Синај) пред својот Господ Бог, Господ ми рече: ‚Собери ми го народот! Сакам да ги чујат моите зборови за да се научат да се бојат од мене за сето време додека ќе живеат на земјата, па да ги поучат за нив и своите деца.‘ Тогаш вие се приближивте и застанавте под гората. А гората гореше, и пламенот се креваше до среде небото, замра-

чено со темен облак. Господ ви зборуваше вам од среде огнот; вие го чувте гласот на зборовите, но не видовте образ, а само глас. Ви го објави својот завет и ви наложи да ги држите Десетте заповеди, што ги напиша на две камени плочи. А мене Господ ми нареди да ве поучам на законите и уредбите што ќе ги вршите во земјата во која одите да ја наследите“ (5. Мојсеева 4,10-13).

„Мојсеј дојде и му ги кажа на народот сите Господови зборови и одредби, а сиот народ одговори едногласно: „Ќе ги извршуваме сите зборови што ги кажа Господ.“ Тогаш Мојсеј ги запиша сите Господови зборови... Потоа ја зеде книгата на заветот, па му ја прочита гласно на народот, а народот одговори: „Ќе вршиме и ќе послушаеме сè што рече Господ.“ Потоа Мојсеј ја зеде крвта (животинска) и го попрска народот, говорејќи: „Ова е крвта на заветот што го воспоставува Господ сега со вас врз основа на сите овие зборови““ (2. Мојсеева. 24,3.4.7-9).

Според договорот, Бог бара од својот народ да ги прифати и да ги држи Десетте заповеди: „Ви го објави својот завет и ви наложи да ги држите Десетте заповеди, што ги напиша на две камени плочи.“ Народот позитивно одговара на Божјето барање и ветува послушност: „Сè што кажал Господ ќе слушаме и ќе извршуваме.“ Заветот е воспоставен, договорот е склучен и запишан во заветна книга запечатена со животинска крв. Бог стапува во сојуз со својот народ! Предмет на стариот завет, на договорот или на сојузот, е Божјиот закон, Десетте заповеди, напишани на две камени плочи.

Но, трагедија! Не поминале ниту четириесет дена, а израелскиот народ го погазил заветот. Божјиот народ не го одржал ветувањето што му го дал на Бога дека ќе ги држи неговите заповеди. Прекршиле две заповеди од Божјиот закон, првата и втората Божја заповед. Направиале теле од злато и му се поклониле.

„А народот, гледајќи дека Мојсеј не слегува долго од гората, се собра околу Арона и му рече: „Стани и направи ни бог, па нека оди тој пред нас! Не знаеме што се случува со тој човек Мојсеј, кој нè изведе од египетската земја.““

„Побрзај долу! - му рече Господ на Мојсеја. Твојот народ што го изведе од египетската земја тргна наопаку. Бргу скршнаа од патот што им го одредив. Си направија теле од излиен метал, па паднаа ничкум пред него и му принесоа жртви, велејќи: „Ова е твојот бог, Израеле, кој те изведе од египетската земја““ (2. Мојсеева 32,1.2.7.8).

Жална констатација: Господ сè уште е на висовите на Синајската гора каде што разговара со Мојсеја и му дава и други закони, правила и прописи за израелскиот народ, што исто така мора да ги почитува и држи; Синај сè уште чури и покажува застрашувачки знаци на Божје присуство; Божјиот народ, Израел, долу во долината, кој треперел пред Божјето величество, слушајќи со свои уши и гледајќи со свои очи како Бог ги изговара и ги пишува Десетте заповеди на две камени плочи, и кој пред кратко време му вети послушност и верна и предана служба на Бога, сега го газува заветот. Трагично! Стариот завет, договор или сојуз, е раскинат еднострано. „Тие (Израелците) го раскинаа“, „не му останаа верни на мојот завет, па јас ги занемарив - вели Господ““ (Еремија 31,31.32; Евр. 8,9).

Каде е причината за падот на израелскиот народ? Зошто не го одржале ветувањето за послушност што му го дале на Бога? Причината е едностав-

на! Во своето заветно ветување тие испуштиле да стават зачин кој се вика „вера“. Верата ја прифаќа Божјата подадена рака помошничка што би им помогнала да го одржат ветувањето за послушност. Ја испуштиле Божјата рака помошничка и се потпреле врз себе, врз своја сила, и - паднале! Народот не ја сфатил грешноста на своето срце; не сфатиле дека без Христа не е можно да се држи и да го држат Божјиот закон и неподготвени стапиле во заветен однос со Бога. Уверени дека сами можат да постигнат праведност, тие изјавиле: „Сè што кажал Господ ќе слушаме и ќе извршуваме“ (2. Мојсеева 24,7). Но тука промашиле. Гревот бил посилен од нивната желба и ветување за послушност. Израелците сметале дека можат сè сами, па дури и со своја сила и со свои дела да заработат спасение, вечен живот, што апсолутно не е можно. Тоа е незнабожечка претстава и темел на сите незнабожечки религии - заработување на спасението со дела, што никогаш не била Божја намера.

Излез: Господ ќе склучи со својот народ „нов завет“, зашто стариот завет „тие го раскинаа“.

Договорот не е реализиран, раскинат е - нивата му остана на сопственикот, а парите на купувачот!

Израелците ги загубиле сите предимства што им ги овозможувал стариот завет.

Бог приготвува пат за нов завет и бара нов партнер со кој ќе склучи нов договор, со кој ќе стапи во нов сојуз.

Новиот завет и Божјиот закон, Десетте заповеди

„Еве, доаѓаат денови - говори Господ - кога ќе склучам нов завет со домот на Израел и со домот на Јуда. Не завет каков што склучив со нивните татковци ... завет што тие го раскинаа“, „не му останаа верни на мојот завет, па јас ги занемарив - вели Господ“ (Еремија 31,31.32; Евреите 8,9).

„Кога вели ‚нов‘, со тоа првиот го прогласи за застарен. А она што старее и застарува, не е далеку од исчезнување“ (Евреите 8,13).

Новиот завет или сојуз го склучува Христос со нас.

„Но сега Тој (Исус) доби многу повозвишена служба, бидејќи е посредник на подобар завет што е заснован на подобри ветувања. Ако првиот завет немаше недостаток, не ќе се бараше место за втор“ (Евреите 8,6). „Исус стана залог (гаранција) на подобар завет“ (Евреите 7,22).

„Подобар завет, заснован на подобри ветувања!“

Во што е подобар „новиот“ од „стариот“ завет и какви се тие „подобри ветувања“ врз кои тој почива?

Најнапред да кажеме дека предмет и на новиот и на стариот завет е Божјиот закон, истиот оној закон што го изговорил Бог на Синај и што го напишал со свој прст на две камени плочи - Десетте Божји заповеди.

Ако на двата завета главен предмет или стожер е Божјиот закон, тогаш во што се состои разликата? Дозволете да ги противставиме двата завета!

Стариот завет: „Ви го објави својот завет и ви наложи да го извршувате - Десетте заповеди, што ги напиша на две камени плочи“ (5. Мојс. 4,10-13). - Да запомнеме: суштина на стариот завет е Божјиот закон, Десетте заповеди, наречени „зборови на заветот“ или „зборови на сојузот“, напишани на

две камени плочи, наречени „плочи на заветот“ или „плочи на сојузот“, сместени во посебен ковчег, наречен „ковчег на заветот“ или „ковчег на сојузот“ (Откр. 11,19; Евр. 9,4; 2. Мојс. 34,28).

Новиот завет: Подобри ветувања: „Новиот завет“ е заснован на „подобри ветувања“ - на ветување за проштавање на гревот и за божествена милост која е во состојба да го прероди срцето и да го доведе во хармонија со начелата на Божјиот закон. „Но еве го заветот што ќе го склучам со домот Израелов по оние дни, вели Господ: Ќе го ставам мојот закон во нивната душа и ќе го напишам во нивното срце... ќе им ги простам беззаконијата и за нивните гревови нема веќе да се сеќавам“ (Еремија 31,33.34; Евреите 8,10).

„Ќе ви дадам ново срце и ќе вдахнам нов дух во вас. Ќе го извадам каменото срце од вашето тело и ќе ви дадам срце од месо. Ќе го вложам мојот Дух во вас внатре за да одите по моите закони и да ги пазите и вршите моите наредби“ (Езек. 36,26.27).

Карактеристично за новиот завет: Многу „подобри“ и поубави ветувања врз кои почива: Лично Бог својот закон ќе го стави во нашата душа и ќе го напише, не на камени плочи, како што беше случај со стариот завет, туку на плочите на нашето срце и во нашиот ум. Тогаш Тој ќе биде наш Бог, а ние негов народ, негови деца. Ќе го извади од нас нашето камено, грешно срце, и ќе ни даде ново, преродено срце, и ние стануваме „ново создание; старото помина и еве, сè ново стана“ (2. Коринќаните 5,17). Сам Бог во нас ќе го вдахне Светиот Дух кој ќе ни помага да го држиме Божјиот закон и ќе биде наша сила во борбата со гревот.

Без Светиот Дух ние не можеме да го држиме Божјиот закон. За нас тој е тежок кога е напишан на камени плочи и ние ќе паднеме под нивниот товар ако ги носиме на грб. Тоа е одлика на стариот завет. Тогаш Божјиот народ рекол: „Ќе вршиме и ќе послушаме сè што рече Господ.“ Биле самоуверени и, не познавајќи се себеси, се потпреле врз себе, истапиле во своја сила и - се препнале и паднале. Плочите со Десетте заповеди за нив биле јарем и надворешен товар што тие не можеле да го носат. Тој им натежнал и тие потклекнале.

Меѓутоа, новиот завет е поставен на поинаков темел, односите меѓу Бога и неговиот народ, меѓу нас и Бога, се поставени и регулирани на друг начин. Бог својот закон го префрла од камените плочи во нашата внатрешност. Со Светиот Дух Тој Десетте заповеди ги пишува на нашето срце и ги става во нашиот ум и тие за нас не се веќе јарем ниту надворешен товар, туку внатрешен мир, радост и задоволство.

Уште еднаш:

Стариот завет: Божјиот закон, Десетте заповеди се врежани на камени плочи. Заветот е напишан во заветна книга запечатена со животинска крв. Негов посредник е човек, Мојсеј. Тешко е да се држат заповедите кога се надвор од нас, кога се напишани на камени плочи, а не во нашето срце.

Новиот завет: Божјиот закон, Десетте заповеди се напишани во срцето, во мислите, во умот на верникот. Негов посредник е Христос. Запечатен е и потврден со Христовата крв. Тој завет му е понуден и при рака му стои на целото човештво, но истиот се реализира така што Христос воспоставува заветен однос, договор склучува и во сојуз стапува поединечно со секој

верник кога ќе го прифати Христа како свој Спасител и кога ќе реши да се крсти со библиско крштавање. Тогаш Христос ја презема одговорноста за него да му ги прости гревовите, да го откупи од гревот, да го исчисти, да го посвети и своите заповеди да ги напише во неговото срце, правејќи од него ново создание. Тогаш заповедите се лесни.

Предимствата на новиот завет, заснован на „подобри ветувања“ и неговата убавина, ги гледаме во животот на апостол Павле и на други библиски лица:

„Со Христа се распнав; и јас веќе не живеам, туку Христос живее во мене, а животот што сега го живеам во телото, го живеам преку вера во Божјиот Син, кој ме милее и се предаде себеси за мене“ (Галатите 2,20).

„Со вера Христос да се всели (да живее) во вашите срца“ (Ефесците 3,17.18).

„Мило ми е, Господе, да ја исполнувам твојата волја, јас го носам твојот закон длабоко во срцето“ (Псалм 40,8).

„О колку го љубам твојот закон, по цел ден размислувам за него“ (Псалм 119,97).

„Голем мир уживаат оние кои го љубат твојот закон и не се сопнуваат на ништо“ (Псалм 119,165).

„Наоѓам наслада во Божјиот закон“ (Римјаните 2,22).

„По тоа знаеме дека го познаваме - ако ги држиме неговите заповеди“ (Јован 3,36; 1. Јованово 2,3).

Новиот завет е „подобар завет“ затоа што негов посредник е Христос:

„Тој (Исус)... е посредник на подобар завет што е заснован на подобри ветувања“ (Евреите 8,6).

„Исус стана залог (гаранција) на подобар завет“ (Евреите 7,22).

Ние сме „слуги на новиот завет, ... словото убива, а духот оживува“ (2. Коринќаните 3,3-6).

Всушност, новиот завет се темели на Христовата жртва што ја принел Христос на крстот на Голгота.

„Оваа чаша е новиот завет во мојата крв“, „крвта на заветот“, „која се пролева за мнозина за проштавање на гревовите“ (1. Коринќаните 11,25; Евреите 10,29; 9,14; Матеј 26,28).

Да забележиме: Христовата крв е „крв на заветот“, на новиот завет, „која се пролева за мнозина за проштавање на гревовите“, „крвта на Христа... ќе ја исчисти вашата совест од мртвите дела“.

Како птица ослободена од долго ропство поминато во кафез, кога се вивнува во небесните простори со неуморен, необично весел, динамичен и безграничен лет, да го надомести загубеното, така и грешникот, кој долго поминал во ропство на гревот, во кафезот на сатаната, сега, откако Христос го ослободил од тоа грдо, свирепо ропство, неговото срце „препукнува“ од онаа невообичаена, слатка, безмерна и милна радост што извира од убавината на вистинската слобода што ја ужива во Христа.

За тоа постоеле само две можности - не три, ниту четири, ниту пет... - само две: да бидеме казнети и да умреме ние, или, наместо нас, да биде казнет и да умре Христос како наша замена. Од љубов кон нас, Христос се определил за второто - Тој ги презел на себе нашите гревови и, натоварен со нив, умрел на крст како најголем грешник за туѓи гревови. Друга

можност, како што рековме, немало. „Без пролевање на крв нема проштавање“, нема бришење на гревот, категорична е Божјата реч!

И токму таа пролеана крв на Христа на крстот на Голгота, којашто ја чисти нашата „совест од мртвите дела“, а е пролеана и за „откуп на престапите направени во првиот завет“, е „крвта на заветот“, на новиот завет, „која се пролева за мнозина за проштавање на гревовите“. Тоа му дава право на Христа да воспоставува заветен однос, да склучува договор и да стапува во сојуз со нас (Евреите 9,13-15).

За разлика од стариот завет, кој е склучен меѓу Бога и израелскиот народ во целост, како нација, Христос нов завет прави поединечно со секој грешник кој го прифаќа него како свој личен спасител од гревот. Христос на оваа земја има свој народ, своја црква која се состои од верници кои поединечно стапиле во заветен однос со него и кои поединечно стојат или паѓаат пред Бога и одговараат пред Божјиот суд.

Спасението не е колективно и не е привилегија на определен народ или нација. Тоа е еднаква привилегија на секој грешник одделно, без оглед на неговата расна, национална и која и да е друга припадност. Спасението Христос го направил еднакво достапно за секој човек, и навистина тоа му стои при рака секому што сака да се спаси. „Дојдете кај мене, повикува Христос, сите што сте онемоштени и обременети, јас ќе ви дадам починка“ (Матеј 11,28).

Од нас зависи дали ќе ја искористиме оваа извонредна, неповторлива можност и привилегија со вечни вредности, дали ќе ја прифатиме понудената Христова милост и неговата подадена рака и ќе се спасиме, или пак ќе ја проиграме и последната шанса што ни ја нуди Небото и со тоа ќе станеме најголеми злосторници спрема себеси, лишувајќи се од блескотните вредности на вечниот живот што сме можеле да ги уживаме кога навреме би се потрудиле да ги сфатиме и да мислиме на нив.

Ние сме повикани да „пристапиме до гората Сион, до градот на живиот Бог, небесниот Ерусалим, до десетици илјади ангели..., до Бога, судијата на сите, и до Исуса, посредникот на еден нов завет и до крвта (Христова) за попрскување“ (Евреите 12,18-24).

Почитувани, да се освиеме и да го прифатиме овој повик и навреме да се престоиме во животот, застанувајќи на вистинска страна, под Христовото знаме, воспоставувајќи со него заветен однос, склучувајќи со него договор и стапувајќи во сојуз, кој подразбира меѓусебна заедница со Христа и статус на Божје дете, статус на Божји син и ќерка и право на спасение и вечен живот.

*Погрешни теолошки претстави за стариот и новиот завет*¹

Во теолошките кругови постои стар теолошки проблем кој за многу христијани претставува вистинска загатка. Имено, некои теолози тврдат дека постојат суштински теолошки разлики меѓу „стариот“ и „новиот“ завет во Светото писмо, зашто тие, наводно, означуваат два различни начини на спасение. Според нив, „стариот завет“ обично е означен како „завет кој се потпира врз дела“ (спасение со дела), додека „новиот завет“ се сфаќа како „завет на милост“ (спасение со Божјата милост). Клучен текст, кој најчесто се цитира за да се потврди оваа разлика, е текстот во Еремија 31,31-34:

„Еве, настапуваат денови, вели Господ, кога ќе склучам нов завет со домот на Израел и со домот на Јуда. Не завет каков што склучив со нивните татковци во денот кога ги зедев за рака да ги изведам од египетската земја, завет што тие го раскинаа, иако јас сум нивни господар, вели Господ. Еве го заветот што ќе го склучам со домот Израелов по овие денови, вели Господ: Мојот закон ќе го ставам во нивната душа и ќе го напишам во нивното срце. И ќе бидам нивни Бог, а тие ќе бидат мој народ.“

Дали навистина постои суштинска разлика меѓу „стариот“ и „новиот“ завет како два различни пристапи за разбирање на човечкото спасение? Ако внимателно се анализираат библиските текстови кои зборуваат за оваа тема, јасно е дека постои теолошки континуитет меѓу овие два појма. Така, на пример, Бог и на „стариот“ и на „новот“ завет е ист Бог. Тој го инцира планот на спасението кој им го нуди на луѓето. Меѓутоа, не само што е Бог ист во двата завета, туку и другиот соучесник во тој завет е ист, односно Израел. Уште повеќе, во двата завета законот, кој го регулира овој завет, е ист. Бог го нарекува „мој закон“. Законот кој ќе биде напишан на срцата на луѓето не е исклучиво новозаветен поим. „Затоа љуби го својот Господ Бог со сето свое срце, со сета своја душа и со сета своја сила“ (5. Мојсеева 6,5). Целта на двата завета, исто така, е идентична: „Ќе бидам нивни Бог, а тие ќе бидат мој народ.“

Ако постои суштински континуитет, тогаш зошто воопшто постоела потреба од воспоставување на „нов“ завет? Еврејски збор за „склучи“ во Еремија 31,33 и chadash, кој значи „обнови“, создава нешто ново што не постоело порано во иста квалитетна состојба. Затоа, заветот што му го нудел Бог на својот народ во сите векови е ист завет, вечен завет, но секој човек мора тој завет да го доживее индивидуално во своето срце, така што тој секогаш одново станува „нов“ за секое човечко суштество.

Стариот завет не е укинат

Кажавме дека во христијанскиот свет владее голем кошмар и смут кога ќе се каже „стар завет“. За мнозинството христијани стар завет е само збирката книги напишани пред Христа, без да водат сметка за стариот завет како договор или сојуз меѓу Бога и израелскиот народ, ниту пак прават разлика меѓу Божјиот закон, Десетте Божји заповеди, дадени директно од Бога, и другите привремени закони што му ги дал Бог на израелскиот народ посредно преку Мојсеја.

Според нив, таа збирка книги е наречена „стар завет“ и него Христос го укинал кога умрел на крстот. За нас, христијаните, велат тие, сега важи само канонот на новиот завет. Затоа огромен број христијани денес „стариот завет“ или збирката канонски книги напишана пред Христа ја сметаат за музејски експонат кој ја одиграл својата улога, ја завршил својата задача, се истрошил и заминал во архивите на христијанската историја, така што тој за нив има само историска и музејска вредност.

Грешка! Огромна грешка прават христијаните кои мислат така за стариот завет, повикувајќи се првенствено на текстот од 2. Коринќан. 3,13-16:

„Не како Мојсеј, кој ставаше превез на своето лице за да не го гледаат Израеловите синови крајот на поминливото. Но нивните умови беа зако-

равени, зашто до ден денешен останува истиот превез несимнат при читањето на стариот завет, кога не им се открива дека тој во Христа престанува. И така, сè до денес, кога го читаат Мојсеја, превез ги прекрива нивните срца. Но, кога (Израел) ќе се обрати кон Господа, превезот се отстранува.“

Јасно е и неспорно дека „тој (стариот завет) во Христа престанува.“ Но што престанува, а што останува во сила и понатаму, сè до денешен ден, и уште подалеку - во вечноста?

Очигледно е дека овде не станува збор за укинување на збирката книги на Стариот завет, туку на стариот завет како договор или сојуз меѓу Бога и израелскиот народ кој воопшто не заживеал. Еве краток инсерт од она што веќе беше кажано за тоа:

Изразите во 2. Коринќаните 3,6-11 и во Римјаните 7,6: „Словото убива“, „служба на законот кој убива, врежана во камења со букви“, „гревот, кој нè држеше во ропство“, „се ослободивме од законот“ и „старото слово“ - очигледно се однесуваат на времето кога сме живееле „под законот“, кога камените плочи со Десетте заповеди сме ги носеле на грб како неподнослив товар, на времето кога законот нè гонел да нè убие заради нашиот грех, да нè убие додека сме биле грешни и грешници. Тоа е оној период кога апостол Павле живееше „под законот“ и кога жално редеше: „Беден човек сум јас! Кој ќе ме спаси од ова смртно тело.“

А изразите: „слуги на новиот завет; не на словото, туку на Духот“, „Духот оживува“, „откако умревме за грехот“, „се ослободивме од законот“, „да служиме на нов, духовен начин“ - се однесуваат на времето кога Христос го отстранил грехот од нас и кога сме почнале да уживаме нов статус - да живееме „под благодатта“, со законот не на камените плочи, туку во срцето.

Очигледно е дека канонот на Стариот завет не може да биде укинат, зашто тој, заедно со канонот на Новиот завет, претставуваат интегрална реч Божја, Библија, која е извор на Божји пораки за нас луѓето и непогрешлив пат кој води во спасение.

Да се потсетиме на Исусовите зборови: „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото, од неговата внатрешност ќе потечат реки жива вода“ (Јован 7,38).

Кога Исус ги кажал овие зборови, Новиот завет уште не бил напишан. Било напишано само „Писмото“, односно само книгите на Стариот завет, и кога кажува „кој верува во мене како што е кажано во Писмото“, Тој наше-то внимание го насочува кон старозаветниот канон, кон збирката на старозаветните книги - во нив да најдеме „реки на жива вода“ што ќе „потечат“ од нашата „внатрешност“.

Подоцна се напишани и книгите на Новиот завет и тој, заедно со Стариот, како што рековме, претставуваат неделива Божја реч, интегрална Библија или Свето писмо, за кое се кажува: „Сето Писмо е дадено од Бога“ (2. Тимотеј 3,16).

Според тоа, канонот на Стариот завет не е музејски експонат, истрошен, укинат и повлечен во пасива или во некакви архиви. Напротив, тој е во активна служба и, заедно со канонот на Новиот завет, рамо до рамо, и со полна пара, како неделива целост, како интегрална Божја реч, силно сведочат за својот Автор чишто пораки се запишани на нивните свети страници.

Канонот на Стариот завет не им е даден на Евреите во сопственост и изолација и тој не е еврејски. Навистина, „ним (на Евреите) им се доверени Божјите зборови“ (Римјаните 3,2), но на чување и со задача истите да ги промовираат пред светот и да им ги објават на сите народи. Значи, и канонот на Стариот и канонот на Новиот завет, не се ничија лична сопственост ниту монопол, туку му се предадени на целото човештво и истите имаат заеднички карактер и општочовечки вредности.

Што се однесува до законите со привремен карактер: обредниот закон (законот за жртвите, за свештенството и за Светилиштето, за обредното чистење и посветување), граѓанските и здравствените закони, што му ги дал Бог на својот народ Израел посредно преку Мојсеја - навистина тие ја завршиле својата улога и задача што ја поставил Бог пред нив и заслужено заминале во архивите на библиската историја и не се веќе во активна служба, укинати се. Но во никој случај не се укинати Десетте Божји заповеди како темел на стариот сојуз (завет) склучен меѓу Бога и израелскиот народ.

Библиското крштавање - заветен однос меѓу грешникот и Христа

Откако грешникот ќе биде поучен на основните вистини на Светото писмо и својот живот ќе го сообрази со нив, и откако ќе се покае за своите гревови и истите ќе ги остави, може да пристапи кон библиско крштавање со кое станува верник на Божјата црква. Значи, библиското крштавање е врата низ која се влегува во црквата и начин како некој може да стане член на Божјето семејство на оваа земја и на Божјето семејство на небото.

Кога грешникот се крштава, тој воспоставува заветен однос, склучува договор и стапува во сојуз со Христа. Го напушта гревот и стариот начин на живеење и го прифаќа Христа како свој спасител на кого му ветува верна и предана служба и живот според Божјата реч како единствена и неприкосновена божествена вистина. А Христос го прифаќа неговото покајание, му ги проштава гревовите и го брише неговото грешно минато; со помош на Светиот Дух од него создава нов човек, ново создание, со наполно ново срце во кое ги запишува „зборовите на сојузот“ или „Десетте заповеди“ (2. Мојсеева 34,28) и му дава право да се нарече негов син, негова ќерка. Тој сојуз (завет) меѓу верникот и Христа е потврден, запечатен, со Христовата крв и него не може никој однадвор да го раскине, ни „портите на адот“ (Матеев 16,18).

Библиското крштавање е наша обврска. Секој што сака да стане верник на Божјата црква, Божје дете и дел во Божјето царство - мора да се крсти. Христос се крстил и нам ни оставил пример и ние да се крштаваме.

„Во тоа време Исус дојде од Назарет во Галилеја и Јован Крстител го крсти во реката Јордан. И веднаш, додека излегуваше од водата, виде како небесата се отворија и како Духот слегува над него како гулаб.“ „Јован крштаваше во Енон, близу до Салим, бидејќи таму имаше многу вода, и луѓето доагаа и беа крштавани“ (Марко 1,9.10; Јован 3,23).

Овие текстови кажуваат дека Христос се крстил во река каде што „имаше многу вода“ - „кога излегуваше од водата“. Оригинален грчки збор за „крштавање“ е „баптизо“ што значи „нуркање“, „потопување“, целосно ставање под вода. - Тоа е вистинско библиско крштавање, а не крштавање со полевање или со прскање со вода.

Христос им дал заповед на апостолите: „Одете меѓу сите народи и создадете од нив мои ученици (научете ги), крштавајќи ги во име на Отецот, Синот и Светиот Дух, учејќи ги да го извршуваат сето она што ви го заповедав!“ „Одете по целиот свет и проповедајте му го евангелието на секое создание! Кој ќе поверува и ќе се крсти, ќе се спаси, а кој не ќе поверува, ќе биде осуден“ (Матеј 28,19.20; Марко 16,15.16).

Библиското крштавање во себе носи важна порака и силна теологија, бидејќи Христос го поврзал со својата смрт и со своето воскресение:

„Зар не знаете дека сите ние кои сме крстени во Исуса Христа, крстени сме во неговата смрт? И така, преку крштавањето во смртта, погребани сме заедно со него, та како што Христос воскресна од мртвите преку славата на Отецот, така и ние да одиме во нов живот. Зашто ако се сплотивме со него во смртта слична на неговата, секако, ќе бидеме и во неговото воскресение. Знаеме дека нашиот стар човек беше распнат со него, за да биде онемоштено грешното тело, та да не му робуваме веќе на гревот, зашто оној што е умрен, ослободен е од гревот... Така и вие, сметајте се за мртви за гревот, но живи за Бога во Христа Исуса. Затоа не дозволувајте гревот да царува во вашето смртно тело за да им се покорувате на неговите похоти“ (Римјаните 6,3-14).

Се гледа дека библиското крштавање има огромна важност за нашето спасение. Христос умрел, бил положен в гроб и третиот ден воскреснал од мртвите, излегол од гробот. И ние кога се крштаваме влегуваме во воден гроб. Во водниот гроб се закопува и во него останува нашиот стар грешен човек со нашето грешно минато, со сите наши гревови. Христос воскреснал и излегол од гробот. И ние духовно воскреснуваме и од водниот гроб, во кој сме биле закопани, излегуваме без гревови, како нови, преродени созданија, како Божји деца и негови синови и ќерки кои воспоставиле со него завет, односно стапиле во сојуз.

Водата во која се крштаваме нема никаква волшебна моќ во себе која би не преобразила или посветила. Таа духовна преродба и преобразба на нашиот живот е исклучително дело на Светиот Дух во нас кој со крштавањето и по краштавањето наново духовно нè раѓа и од нас создава нови созданија.

Затоа, драги мои, Христос нè повикува да го прифатиме библиското крштавање, да се крстиме и да стапиме во сојуз со него, да станеме верници на неговата новозаветна Црква која се приготвува за скорашна средба со него и за влез во неговото царство, зашто кој не поверува и не се крсти, не може да влезе во него.

Источен грев и крштавање на мали деца

„Според нашата света вера, во Светата тајна на крштението новокрстениот се чисти од наследниот прародителски грев и духовно се раѓа за Бога, за живот вечен.“⁴²

Пред 13-тиот век Црквата учела дека сите некрстени деца, вклучувајќи ги и новороденчињата кои умреле при породувањето, поради „источниот грев“ (источен грев - адамов или прародителски грев) заминуваат во пекол, зашто не поминале низ сакраментот (обредот) крштавање. Но во 1905 г. папата Пие Х рекол: „Децата, кои умираат пред да бидат крстени, заминуваат во „лимб“ (состојба меѓу рајот и пеколот) каде што не уживаат во

блажена визија да го гледаат Бога, но тоа не значи дека тие страдаат. Поради источниот грев што го наследиле од Адама, тие не заслужуваат рај, но ниту пекол или чистилиште.“ Папата Бенедикт XVI настојуваше да го укине детскиот лимб (лимб инфантиум).

Според учењето на традиционалната Црква ние се раѓаме како грешници со наследени гревови. Значи, виновни сме уште пред сами свесно да згрешиме. Обичајот крштавање на бебиња е тесно поврзан со ова верување. Затоа се смета дека новороденчето, ако умре некрстено, засекогаш е загубено, зашто и тоа е грешник, и ако нешто не се преземе во врска со неговата грешност, детето автоматски губи вечен живот. Од таа причина Православната и Католичката црква крштаваат мали бебиња зашто, според нив, крштавањето ги чисти децата од источниот грев што го наследиле од Адама.

Библиска вистина е дека сите ние од Адама сме наследиле грешност, грешна природа која произведува грев, дека сме сите грешници и како грешници сите умираме, „зашто плата за гревот е смрт“. „Гревот влезе во светот преку еден човек (преку Адама), а преку гревот - смртта - така смртта премина на сите луѓе, бидејќи сите згрешаја... и сите умираат во Адама“ (Римјаните 6,23; 5,12; 1. Коринќаните 15,22).

Во Библијата не постои тн. „источен грев“ од кој ние треба да се исчистиме. Постои Адамов грев за Адама, а за нас постојат нашите лични гревови што самите ние ги правиме во текот на нашиот живот во нашата грешна човечка природа што сме ја наследиле од Адама. Она што ние го добиваме од Адама е физичка и духовна смрт како последица на неговиот грев, а не неговиот грев, во кој ние не сме учествувале. Факт е дека Адам во наследство ни оставил смрт, како плата за гревот што произлегува од нашата грешна природа што сме ја наследиле од него, што ни ја оставил тој во наследство. За ова опширно зборуваме во насловот „За Божјата благодат“, во поднасловот „Прв и втор Адам.

Смртта, во која заминуваат сите Адамови потомци, како последица на адамовиот грев, во Библијата е позната како прва или привремена смрт, зашто по неа следи прво воскресение и вечен живот за оние кои ќе воскреснат во него, за разлика од „втората смрт“, која е последица на нашите лични гревови што сме ги направиле во нашиот живот и која е конечна и вечна. За сите што ќе заминат во втората смрт, нема воскресение, ниту спасение, ниту живот вечен. Адамовиот или источниот грев целото човештво, без никаков исклучок, го води во првата смрт, од која нема куртул, а нашите лични гревови поединечно секој од нас го водат во втората смрт, од која постои куртул. (За првата и втората смрт опширно зборуваме во насловот „Две смрти и две воскресенија“).

Во Библијата поимот спасение се однесува на спасение не од првата, туку од втората смрт. Библско спасение значи вечен живот, влез во Божјето царство. Ние спасението, односно вечниот живот можеме да го загубиме не поради источниот или адамовиот грев, туку исклучиво поради нашите гревови. Бог ни порачува: Оној што ќе згреша, тој ќе загуби спасение. Синот нема да загина поради гревот на таткото, ниту таткото поради гревот на својот син. Секој ќе загуби вечен живот поради својот грев (Езекил 18,20). И целта на крштавањето е токму таа - да нè исчисти не од туѓ, не од адамовиот грев, туку од нашите гревови кои ни ја затвораат небесната врата за вечен живот.

Затоа Господ го повикува апостол Павле да се крсти и да се исчисти не од гревот на Адама, туку од своите гревови: „Што се двоумиш сега? Стани, крсти се и измиј се од своите гревови, повикувајќи го Господовото име“ (Дела 22,16). Извонредно убаво тоа го објаснува и пророк Исаија: „Не, не е прекратка Господовата рака за да спаси, ниту увото му заглувна за да не чуе, туку вашите беззаконија ве разделија вас од вашиот Бог. Вашите гревови го скрија неговото лице и Тој веќе не ве слуша... Ме мачеше со своите гревови, ми здодеваше со своето беззаконие“ (Исаија 59,1-2; 43,24). - Не „источниот“, не „адамовиот грев“, туку „вашите беззаконија“ и „вашите гревови“ „ве разделија вас од вашиот Бог“, и вие ќе умрете како грешници не поради туѓи, туку поради своите гревови, кажува Исаија. И „Христос умре за нашите гревови... Тој е жртва за помирување на нашите гревови...“, и кажува: „Јас, заради себе ги бришам твоите престапи, и не си спомнувам за твоите гревови.“ (Исаија 43,24,25; 1. Коринќаните 15,3; 1. Јованово 2,2).

Господ Исус Христос со својата жртва и со својата крв адамовиот грев му го брише на Адама за Адамово спасение, а нашите гревови ни ги брише нам за наше спасение.

Библијата не ги повикува децата, тук нас, возрасните грешници, да се покаеме за нашиот грев и да се крстиме и исчистиме од нашите гревови. Ниеден грешник нема да загина затоа што не се покајал и не се крстил поради некаков „источен“ грев, туку затоа што не се покајал, не се крстил и не се исчистил од своите гревови. Тоа е библиска наука за крштавањето.

Меѓутоа, како и секоја друга темелна библиска вистина, така и теологијата за крштавањето традиционалната Црква ја искривоколчила и ја поставила наопаку.

„Крштението како света тајна е капија за влез во Христовата црква, или операција на калемење на дива маслина на питома. (...) Според тоа, светата тајна ‚крштение‘ е услов за духовно соединување со Бога и со спасението. Без крштение нема спасение. Во светата тајна крштение духовно умира и се погребува стариот грешен човек, а се раѓа нов, безгрешен.“³ Веднаш да кажеме дека ова тврдење на православието оти грешникот откако ќе се крсти автоматски станува „безгрешен“ е далеку од вистината. Во таа теологија за таква безгрешност нема ништо библиско. Тоа го објасниме кога зборувавме за безгрешноста на Марија.

„Со текот на времето, кога верните почнале да ги крштаваат своите деца како бебиња, престанал катихуменатот (катехеза - поучување на оние кои сакаат да преминат во христијанство; утврдување во верата), а се родило кумство. Децата се крштавале, и сега се крштаваат по верата на кумот, кој во Светата тајна на крштението станува духовен татко на детето - на кумчето, зашто духовно го ‚раѓа за Бога, за вечноста‘. (...) Светата тајна на крштението е најважна света тајна во Христовата Црква. (...) Нејзиното значење произлегува и од фактот што името на новокрстениот, што му го дава кумот за време на обредот Света тајна на крштението, се запишува во ‚Книгата на родените и крстените на Христовата Црква‘ и во ‚Книгата на вечниот живот‘, во вечната книга на Јагнето, кое е заклано од создавањето на светот.“⁴

Овде се истакнуваат две премногу големи неvistини на православието, кои во себе немаат ниту мрвка библиска вистина и преку кои не може да премине ниту еден искрен христијанин без да ги осуди. Зборуваме за

христијанин кој ја познава библиската вистина. Овие две сушти невистини на православната теологија паѓаат под силен удар на Библијата која го крева својот глас против нив до небото. Теологијата за „кумство“ и за „децата кои се крштаваат по верата на кумот“ е измислица на „црковните отци“ на традиционалната Црква. Кумот не може да верува во име на кумчето, во име на детето што го крштава. Неговата вера не може да му се засмета на бебето кое се крштава. Видовме дека верата и спасението се нешто лично, нешто што е поврзано со секој човек. Верата е лична и непренослива. Не можам јас да верувам за друг, ниту друг да верува за мене. Веќе објаснивме дека не може да верува таткото за синот ниту синот за таткото. Во врска со спасението пред Бога стои секој сам.

Другата ноторна невистина дека името на бебето „што му го дава кумот за време на крштението се запишува во Книгата на вечниот живот“ на небото воопшто не може да се голтне. Премногу мачна и трагична е невистината дека кумот за време на крштението бебето „духовно го раѓа за Бога, за вечноста“. Ако е тоа вистина, тогаш кумовите се големи чудотворци кои имаат моќ имињата на своите кумчиња за време на крштението да ги запишат во небесната „Книга на вечниот живот“ и духовно да ги родат за Бога, за вечноста. Таа чудотворна моќ на кумовите е еднаква со чудотворната моќ на свештениците на традиционалната Црква лебот и виното при Вечерата Господова да ги претвораат во вистинско тело и во вистинска крв на нашиот Спасител Исус Христос. Значи, при крштението кумот на бебето однапред му обезбедува спасение и вечен живот. Според тоа, на сите бебиња кои се крстени во традиционалната Црква однапред им е депонирано спасението кога Црквата со својата моќ нивните имиња ги запишала во „Книга на вечниот живот“ на небото. - Тоа се големи апсурди. Не е кумот тој што при крштението бебето „духовно го раѓа за Бога, за вечноста“. Тоа е огромна бесмислица и хула против Светиот Дух, зашто единствено Тој, Светиот Дух, луѓето духовно ги преобразува и духовно ги раѓа за вечен живот. Таа задача на Светиот Дух не може никој да ја презема од него и да си ја припишува себеси.

Веќе беше кажано дека православието постојано ја истакнува дефиницијата за нивното свето предание: „Тоа се сите оние духовни богатства што сме ги наследиле од нашите свети предци, а кои се во совршена хармонија со Светото писмо и кои ни помагаат правилно да го разбереме Светото писмо.“⁵

Каква „совршена хармонија“ постои меѓу споменатата теологија за крштавање на мали деца и Светото писмо, кога таа теологија е целосно „светоотечка“, без трунка библиско во себе? Во што ни помага таа теологија за крштавањето на бебиња „правилно да го разбереме Светото писмо“, кое не познава „кумство“ ниту крштавање „по вера на кумот“, ниту пак познава такво нешто дека името на бебето „што му го дава кумот за време на крштението се запишува во Книгата на вечниот живот“ на небото? Кој дел од Светото писмо ние не можеме „правилно да го разбереме“ без таа теологија која библиското крштавање го испревртила и го поставила главечкум?

„Во постапостолскиот период Тертулијан (155-220) станува против крштавањето на мали деца, но Ориген (184-254) обичајот крштавање на мали деца го поврзува со апостолите.“⁶ Очигледно е дека црковниот отец

од 2 век, Тертулијан од Картагена, бил против крштавањето на мали деца, кое како обичај уште тогаш почнало полека да се воведува во Црквата. Во врска со тоа тој кажува:

„И така, според околностите, наклоностите, склоностите и возраста на секој поединец, се препорачува одложување на крштението на малите деца... Господ навистина за децата кажува: „Не бранете им да дојдат кај мене!“ (Марко 10,13.14). Нека дојдат додека растат, нека дојдат додека се учат; и нека станат христијани кога ќе бидат во состојба да го запознаат Христа.“⁷

„Лицата што се крштавале нормално биле возрасни луѓе, а не деца; и затоа мора да се признае дека нема никакви вистински докази во Новиот завет за крштавање на деца.“⁸

Значењето на крштението ги исклучува децата како легитимни кандидати затоа што библиското крштеание бара вера и темелно покајание на учесникот, а покајанието мора да биде поврзано со темелно библиско и духовно поучување на основните библиски вистини, и со лична одлука да го прифати Христа како Спасител, што за децата тоа е невозможно.

Апостол Петар одржал силна проповед пред огромно мноштво народ во Ерусалим собран на празникот Духовден или Педесетница: „Кога го слушнаа тоа, им се растреперија срцата и им рекоа на Петар и на другите апостоли: „Луѓе, браќа, што да правиме?“ А Петар им рече: „Покајте се! И секој од вас нека се крсти во името на Исуса Христа за проштavanje на гревовите; така ќе го примите дарот - Светиот Дух!“... Во тој ден околу три илјади души со радост ги прифатија неговите зборови, па се крстија и се придружија кон Црквата.“ „Што се двоумиш сега? Стани, крсти се и измиј се од своите гревови, повикувајќи го Господовото име“ (Дела 2,37-41; 22,16).

Од приложениот текст се гледа дека Библијата од кандидатот за крштавање бара да се покае („Покајте се!“) и да се крсти „за проштavanje на гревовите“ и за исчистување од нив, повикувајќи го името Господово. Секако, овие услови не може да ги исполни дете, уште помалку бебе. Според тоа, текстовите што ги приведовме не оставаат никаков простор ниту пак ни даваат некакво право да мислиме и да тврдиме дека меѓу оние три илјади души во Ерусалим имало и крстени деца, зашто пред сè, децата не можат да се поучат на основните библиски вистини; и второ, тие не се свесни дека се грешни и дека им е потребно да се исчистат (да се „измијат“) од своите гревови и затоа од нив не се бара покајание, ниту пак им е потребно покајание и крштеание. Детето не може, како возрасниот грешник, со крштавање да воспостави новозаветен однос, да склучи договор и да стапи во сојуз со Христа. Од тие причини малечки деца не можат да се крштаваат.

Во текстот читаме дека на возрасните „им се растреперија срцата“. На бебињата не можат да им се растреперат срцата. Возрасните прашуваат: „Луѓе, браќа, што да правиме?“ Малечките деца и бебињата не можат да прашуваат. Возрасните „три илјади души со радост ги прифатија неговите зборови“. Малечките деца и бебињата не можеле да се радуваат за радосната вест што ја слушале возрасните, и уште помалку можеле да ги прифатат зборовите на апостол Петар. Возрасните сами одлучиле да се крстат и да ѝ се придружат на Црквата, а малечките деца и бебињата не можеле сами да одлучат да се крстат и да ѝ се придружат на Црквата.

Според тоа, голема илузија е да мислиме и да тврдиме дека меѓу оние три илјади души што се крстиле на денот Педесетница имало крстени и малечки деца и доенчиња.

Крштавањето на мали деца Православната црква го правда со уште неколку случаи што се запишани во Новиот завет:

„Секако, и деца се крштавани, зашто се знае дека Петар го крстил Корнелија и неговиот дом во Кесарија; исто така Павле го крстил стражарот на затворот во Филипа со целиот дом, и Лидија и нејзините домашни, исто во Филипа, и домот на Стефанин во Коринт. Кога се кажува со „целиот дом“, значи и со децата“⁴⁹ - ќе каже православниот историчар Јевсевие Поповиќ.

„Секако, и деца се крштавани“, но не и новороденчиња и доенчиња, туку се крштавани повозрасни деца и возрасни мажи и жени - сите што ја слушале проповедта, што ја разбрале, што поверувале и што решиле својот живот да му го предадат на Христа. Да ги разгледаме тие случаи кои православие-то ги користи како доказ дека апостолите крштавале и малечки деца.

Во домот на римскиот капетан Корнелиј: „Додека Петар уште ги зборувааше тие зборови, Духот Свети слезе над сите што го слушаа словото. А обрезаните верници што беа дојдени заедно со Петар, се изненадија што дарот, Светиот Дух, се излеа и над незнабошците, зашто ги слушаа како зборуваат на разни јазици и го возвеличуваат Бога. Тогаш Петар рече: „Може ли некој да ја забрани водата за да не бидат крстени оние кои го примија Светиот Дух како и ние?“ И им заповеда да бидат крстени во име на Исуса Христа.“ (Дела 10,44-48)

Да го разгледаме и овој случај! „Духот Свети слезе над сите што го слушаа словото.“ Светиот Дух слегол врз возрасните кои можеле да го слушаат и да го разберат словото, односно Речта Божја. Малечките деца и бебињата (доколку имало такви во домот на Корнелиј) не можеле да ја слушаат Речта Божја, односно тие ја слушале, само ништо не разбрале, ниту пак имале некаква свест дека тоа е Божја реч. Понатаму, возрасните „зборуваа на разни јазици и го возвеличуваа Бога.“ Малечките деца и бебињата не можеле да зборуваат на разни јазици, ниту да „го возвеличуваат Бога“. Очигледно е дека и во домот на Корнелиј немаме крштавање на мали деца и доенчиња

Апостол Павле и Сила во домот на стражарот на затворот во Филипа: „Господари“, им се обраќа стражарот на апостолите, „што треба да направам за да се спасам? А тие му одговорија: „Поверувај во Господа Исуса Христа и ќе се спасиш ти и целиот твој дом!“ И му го проповедаа словото Господово нему и на сите што беа со него во неговата куќа. Во истиот час, таа ноќ, тој ги прими дома и им ги изми раните. Потоа веднаш беше крстен тој и сите негови домашни. Тогаш ги одведе горе во својата куќа, постави трпеза и се зарадува со целиот свој дом, зашто поверува во Бога“ (Дела 16,30-33)

И овде имаме неколку работи кои ги исклучуваат малечките деца и доенчињата од обредот крштавање. Павле и Сила им „го проповедаа словото Господово нему и на сите што беа со него во неговата куќа“. Свесен дека му е потребно спасение, стражарот прашува: „Што треба да направам за да се спасам?“ Малечките деца и бебињата не се свесни за тоа дека им е потребно спасение, и уште помалку можат да прашаат „Што треба да направам за да се спасам?“ Понатаму, Павле и Сила на стражарот му велат:

„Поверувај во Господа Исуса Христа и ќе се спасиш ти и целиот твој дом!“ Малечките деца и доенчињата (доколку имало такви и во домот на стражарот) не можеле да поверуваат во Господа Исуса Христа за да се спасат. На крај стражарот, заедно „со целиот свој дом“, се израдувале за спасението што дошло и во нивниот дом. Секако, во таа радост не можеле активно да учествуваат и малечките деца и доенчињата.

Немаме податоци за тоа што проповедал апостол Павле во домот на Стефанин во Коринт. За тоа само кратко нè известува: „Навистина, го крстив и Стефаниновиот дом...“ (1. Коринќаните 1,16)

Крштавањето на Лидија и на нејзините домашни православните теолози исто така го користат како доказ дека во тој дом се крстиле и мали деца, да не речеме и доенчиња. Да го разгледаме библискиот запис за тој настан: „А во саботата излеговме надвор од градот покрај една река, каде што имаа обичај да се молат; и кога седнавме, им зборувавме на собраните жени. И една богобојазлива жена од градот Тијатир, по име Лидија, која продаваше црвени ткаенини, слушаше; и Господ ѝ го отвори срцето да внимава на она што го зборуваше Павле. И кога беше крстена таа и нејзините домашни, нè замоли и рече: „Ако сте ме признале за верна на Господа, тогаш влезете во мојата куќа и престојувајте во неа!“ И нè принуди“ (Дела 16,13-15).

Овде ќе истакнеме само една многу значајна вистина која прави разлика меѓу возрасните и малите деца: „Господ ѝ го отвори срцето (на Лидија) да внимава на она што го зборуваше Павле.“ Лидија се крстила врз основа на својата лична вера што се родила кај неа од сознанијта што ги добила од проповедта на апостол Павле (Римјаните 10,17). Претходно Светиот Дух го подготвил и го отворил нејзиното срце за слушање и за прифаќање на евангелието што го проповедал Павле, и така подготвена се крстила. Господ не го отвора срцето на доенчињата и тие не можат да ја слушаат неговата Реч која кај нив би создала лична вера за крштавање и за спасение.

А сега заедничко прашање во врска со сите библиски текстови што ги привеодовме по барање на Православната црква во кои таа трескавично бара и „наоѓа“ доказ дека апостолите крштавале и мали деца, доенчиња! Ако е така, тогаш прашуваме: Кога Лидија и стражарот во Филипа го организираа кумството на своите деца и кога најдоа кумови за своите доенчиња кои се крстија во нивните домови заедно со возрасните? Кој ги крсти и кој им беше кум на доенчињата? Дали апостол Павле? Или можеби апостол Петар ги крсти и им стана кум и духовен татко на доенчињата што ги крсти во домот на Корнелиј? Таму немаше претходно крстени христијани за да им бидат кумови на доенчињата - немало крстени кумови. По крштението на доенчињата, кој ја изврши над нив „светата тајна миропомазание“, кој ги помачка со свето миро нивното чело, очите, носот, устата, ушите, градите, рацете и нозете? Ако навистина имаште такво нешто, најверојатно Павле и Петар ќе ни кажеа нешто за тоа.

Ако навистина меѓу оние три илјади души што се крстија во Ерусалим на денот Педесетница имаше и крстени мали деца и доенчиња, тогаш кога нивните родители успеаја да го организираат кумството на своите деца и кога најдоа кумови за своите доенчиња кои се крстија заедно со она мноштво од три илјади души? Дали на родителите пред тоа им објасни некој од апостолите дека пред да се крстат нивните деца, тие треба да им организираат

кумство и да им најдат кумови? Кого родителите зедаа за кумови на своите деца? Дали можеби некрстени Евреи, или можеби некрстени пагани? Има ли некаков запис за сето тоа во Библијата? - Не, за тоа нема никаков запис во Библијата.

Како стојат работите со оние три илјади души што се крстија на денот Педесетница? Дали покрај нив застаана и три илјади нивни кумови? Ако е така, тогш нивни кумови беа некрстени Евреи или некрстени пагани, зашто пред тоа немаше толку голем број крстени христијани за да им бидат кумови на толкаво мноштво крстеници. И по крштението на тие три илјади души, кој ја изврши над нив „светата тајна миропомазание“, кој ги помачка со свето миро нивното чело, очите, носот, устата, ушите, градите, рацете и нозете?

На православието очајно му е потребен библиски доказ за веродостојноста на крштението на мали деца. Очајно му е потребен библиски доказ и за веродостојноста на категоријата кумство и кумови што самото ги измислило и ги поставило во својата теологија, а таков доказ во Библијата нема. Православниот теолог, Лазар Милин, трескавично се обидува на сите можни начини да најде каков-таков доказ за тоа со комбинација на несоодветни библиски текстови кои имаат сосем друга намена и порака, присилувајќи ги да ја поддржат неговата цел - на крштението на мали деца и на кумството и кумовите да им дадат библиска основа.

Интересна е метафората на Милина во врска со Адамовиот, односно со „источниот грев“:

„Гребот на Адама е негов личен грев и нас никој не нè обвинува за тоа. Туку, ако е тој (Адам, н.з.) изворот на човештвото, а од затруениот извор тече отровен поток, тогаш сите ние сме заразени со гревољубието и пред законот на правдата Божја сме ‚чеда на гневот‘, и тоа ‚според природата‘, односно такви се раѓаме, а не го стекнуваме тој статус подоцна, кога ќе пораснеме и кога ќе се натовариме со лични гревови што извираат од таа гревољубива и со гревовност заразена природа...“¹⁰

Токму така! Адам е извор или татко на човештвото. Од почеток тој извор бил бистар и чист (кога Адам бил без грев) и од него течел бистар, чист поток. Адам згрешил и со гревот како отров го затрул изворот, и од тој затруен и отровен извор почнал да тече отровен поток. Отровниот поток, кој извира од отровниот извор, е нашата грешна природа што сме ја наследиле од Адама кога згрешил. Од отровниот извор, преку отровниот поток, целото човештво, сите ние, сме заразени со „гревољубие“ и со „гревовност“, како што кажува Милин. Прашање е како го решава овој проблем традиционалната Црква, а како го решава Бог. Црквата тој проблем го решава како и сите други теолошки проблеми на свој, црковен начин, а Бог, и овој и сите други теолошки проблеми, ги решава на свој, Божји начин, на полно различен од начините на кои истите проблеми ги решава Црквата.

Во книгава на повеќе места објаснуваме дека многу прерогативи што му припаѓаат исклучиво на Бога, традиционалната Црква самата си ги припишува себеси, но попусто се обидува нивната моќ да ја потврди низ активностите на своите „свети црковни тајни/сакраменти“ (види го поднасловот: „За светите тајни и сакраменти...“).

Беше кажано дека, според учењето на традиционалната Црква, Господ предвидел и осмислил спасението на грешниците да го оствари со помош на одреден број „свети тајни“ или „сакраменти“ кон кои тие треба да се придржуваат и да ги извршуваат. Според тоа генерално црковно учење токму тие свети тајни или сакраменти претставуваат единствен начин да се добие спасение и вечен живот, зашто истите се чин на некоја невидлива внатрешна сила и се натприроден настан кој на душата ѝ носи благодат и спасение. Единствена должност на верниците е да учествуваат во тие свети тајни, а сè друго да ѝ препуштат на Црквата.

Во дадениов случај зборуваме за светата тајна односно за сакраментот „крштение“ во кое Црквата сместила огромна црковна моќ со која „таа“ (Црквата) ги спасува грешниците од гревот и им обезбедува вечен живот. На пример:

Со крштението Црквата името на новокрстениот го запишува „во Книгата на вечниот живот, во вечната книга на Јагнето“.

Со крштението Црквата го „погребува стариот грешен човек“, и раѓа нов, „безгрешен.“

Со крштението Црквата новокрстениот го „чисти од наследниот прародителски грев и духовно го раѓа за Бога, за живот вечен.“

Ако е вистина сето ова што го тврди традиционалната Црква за себе, тогаш крштението навистина во нејзините раце е волшебно стапче со кое таа прави вистински чуда: грешниците ги „чисти од прародителскиот (источниот или Адамовиот) грев“, од грешни ги прави „безгрешни“, и нивните имиња ги запишува „во небесната Книга на вечниот живот!“

Сепак, дали е тоа вистина? Дали е тоа можно? Дали навистина Црквата има таква моќ и ако има, од кого ја добила таа моќ? Дали можеби од Бога!?

Колку вистина има во тврдењето на традиционалната Црква дека со крштението таа грешниците ги чисти од Адамовиот грев? Од кој Адамов грев ги чисти?

Прво, да повториме дека ние од Адама не го наследуваме Адамовиот грев, туку од него сме наследиле грешна природа која е извор на нашите лични гревови и дека нам не ни се суди и ние нема да бидеме осудени поради Адамовиот грев, туку поради нашите лични гревови. Тоа веќе го објаснивме, со јасна напомена дека не навлегуваме подлабоко во расчленување и во подробно објаснување и дефинирање што е тоа Адамов грев, а што е тоа наша грешна природа или, каде завршува Адамовиот грев и каде почнува нашата грешна природа, каков е нивниот меѓусебен однос и каде е границата меѓу нив. Тоа прашање е премногу растежливо.

Сепак, генерално прашуваме: Дали Црквата со крштението го чисти отровниот извор од отровот (од гревот) со кој го затру Адам, или го чисти отровниот поток што излегува од отровниот извор на Адама и кој го зафати и го отру целото човештво? Што всушност чисти Црквата со крштението? Ако го чисти само отровниот поток од отровот со кој Адам го затрул изворот, а не и загадениот извор, тогаш Црквата врши сизифовска работа - го чисти отровот од отровниот поток, но во него постојано дотекуваат нови количества отров од отровниот извор на Адама! Праксата покажува дека Црквата постапува токму така.

Ако Црквата е толку моќна, како што ни се претставува, и како што тврди и нè убедува во приведените текстови, тогаш нека повели и проблемот на гревот нека го реши генерално и радикално - нека отиде директно на загадениот извор на Адама и таму, директно во изворот нека го пресече неговиот корен, нека го исчисти и нека го отстрани отровот или Адамовиот грев од изворот, и така од него пак ќе почне да тече чиста вода, како и порано, пред Адам да падне во грев. Само така од исчистениот извор нема да тече повеќе отровен поток кој ќе ги труе нејзините верници. Во спротивно, овие нејзини силни тврдења за таква наводна нејзина моќ, се само декларативни тврдења. Тоа произлегува оттаму што традиционалната Црква навистина немала моќ своите верници со крштението да ги исчисти ниту од наследниот грев на Адама, ниту од нивните лични гревови; со божемната моќ на крштението таа не им обезбедила „безгрешност“, ниту пак нивните имиња ги запишала „во небесната Книга на вечниот живот!“ Тоа го докажува фактот што и верниците на традиционалната Црква и по крштението се исти грешници како и верниците на протестантските цркви кои на крштението не му придаваат никаква волшебна моќ со која тоа грешниците ги чисти од нивните гревови, туку со крштението тие (протестантите) ја потврдуваат својата вера во моќта на Христовата крв како единствено средство за бришење и чистење на нивните гревови. Верниците на традиционалната Црква се исти грешници како и другите пет милијарди луѓе на светот кои воопшто не знаат што е тоа крштение.

Уште полошо! Најголеми злосторници што направиле најголеми злосторства во историјата на оваа планета се токму христијаните, верници на традиционалната Црква кои поминале низ црковната „света тајна“ или низ црковниот „сакрамент“ наречена/наречен крштение кое би требало да ги исчисти од гревовите, да ги направи безгрешни за да бидат далеку и од помислата да направат такви злосторства.

Почитувани, сето ова го кажавме без никаква намера некого да го навредиме или нечиј чувства да повредиме. Ова го кажавме во име на библиската вистина која не е ничиј монопол, во име на библиската вистина која има општочовечки вредности.

Од таа причина традиционалната Црква мора да се соочи со овие факти и да сфати дека нејзините напори на крштавањето на мали деца и доенчиња да му обезбеди библиска основа се јалови напори, зашто таква основа во Библијата нема. Библијата не познава и не прифаќа крштавање на мали деца и доенчиња, ниту крштавање на возрасни на тој начин како што го врши споменатата Црква.

На новороденчето на 40-тиот ден (при крштавањето) други му наметнуваат вера. Бебињата не можат да донесуваат свесни одлуки и нивното крштавање не е исправно, зашто е споротивно на основното учење на Библијата.

Доктрината за крштавање на бебиња има паганско потекло и тоа е воведено во Црквата. Како и повеќето доктрини на традиционалната Црква, крштавањето на бебиња потекува од вавилонските тајни. Во Вавилон новото раѓање наводно го постигнувале со крштавање на бебето. Европските пагани своите новороденчиња ги прскале или ги вронувале во вода, и сè до денешен ден таа „света вода“, која е потребна за крштавање, во некои заедници сè уште се приготвува според паганскиот обичај - во водата се става жар

од олтарот. Бидејќи вовела крштавање на бебиња, Католичката црква огнено се противела на крштавањето на возрасни, па дури издала и декрет:

„Нека биде проклет оној кој тврди дека возрасните мора да се крштаваат.“¹¹

„Еден од најлошите ереси во очите на Рим било одбивањето да се крштаваат мали деца. Наводно, тој ритуал ја отстранувал дамката на оригиналниот (источниот) грев, бебето го правел Божје дете и член на Црквата, со што почнувал процесот на спасение кој се состоел од послушност кон одредбите на Рим и од учествување во сакраментите.“¹²

Кога еден римокатолик при крштавањето е попросан со вода, тој верува дека е „наново роден“, иако е уште дете.

Исус е крстен кога имал 30 години, кога ја почнал својата служба (Лука 3,23). Обичајот крштавање на возрасни со вронување постоел во ранохристијанската црква. Дури и католичките извори го признаваат овој факт, како што може да се види во списите на кардиналот Гибонс. Во својата книга „Верата на нашите татковци“ тој пишува:

„Неколку векови откако христијанството се зтврдило, крштавањето обично се вршело со вронување; но од дванаесеттиот век во Католичката црква преовладува обичајот крштавање со прскање, зашто овој начин бил помалку неугоден од крштавањето со вронување.“¹³

Дури на заседанието во Равена во 1311 година Католичката црква прскањето го објавила како службен вид крштавање. Тогаш Грчката православна црква била разделена од Католичката, па можела да продолжи со вронување да ги крштава бебињата, што останало обичај до денешен ден.

Крстилниците или крстеничките капели во најстарите католички цркви се натамошен доказ дека со векови целата црква крштавала возрасни лица и крштавањето го вршела со вронување. Тие имаат големи базени за крштавање (со скалила за слегување), и често како додаток и просторија за преслекување на крстениците.

Другите начини на крштавање, како што е прскањето или полевањето со вода, му го одземаат значењето на овој обред. Само крштавањето на возрасни со вронување може исправно да ги претстави смртта, закопот и воскресението на Исуса Христа.

Тврдењето дека „покајанието и крштавањето се еднакви на воскресение“ и дека „првото воскресение, тоа е всушност крштавањето“, е чист валунитеризам на православнието!

„Во Светото писмо грешникот се смета и се нарекува духовно мртов (Лука 15,32), зашто „платата што ја дава гревот е смрт“ (Римјаните 6,23). Според тоа, покајанието и крштавањето се еднакви на воскресение. „Сите што се крстивте во Христа, во Христа се облековте“ (Галатите 3,27), а над воскреснатиот Христос смртта нема повеќе никаква власт (Римјаните 6,9). Значи, „првото воскресение“, тоа е всушност крштавањето. Затоа е речено дека е „блажен оној што има дел во првото воскресение, оти над него нема власт втората смрт“, односно дека нема да биде осуден на Божјиот суд при второто Христово доаѓање.“¹⁴

Голема невестина, наполно спротивна на библиското учење и за библиското крштавање, и за второто Христово доаѓање, и за библискиот миле-

ниум и за библиското прво и второ воскресение на мртвите! Сите овие изворни библиски теологии Милин ги поставува наопаку, главечкум. Оваа теологија на православието, дека „покајанието и крштавањето се еднакви на воскресение“, и дека „првото воскресение, тоа е всушност крштавањето“, никако не може да се прифати, зашто навистина таа не може никаде да се смести во Библијата.

Да го приведеме библискиот текст во кој Милин ја најде православната испревртена и стопроцентно промашена теологија за крштението: „И видов престоли, и на оние што седнаа на нив им беше дадена власт да судат. Видов и души погубени поради Исусовото сведоштво и поради Божјата реч, и сите оние кои не му се поклониле на свертот ниту на неговиот кип и кои не примија жиг на своето чело и на својата рака. Тие оживеаја и царуваа со Христа илјада години. Другите мртвовци не оживеаја додека не поминаа илјада години. Ова е прво воскресение. Блажен и свет е оној што има дел во првото воскресение. Над нив втората смрт нема власт.“ (Откровение 20,4-6)

Текстот е толку јасен што не може да биде појасен. Станува збор не за духовно мртви, ниту за духовно воскресение (Ефесците 5,14), како што тврди познатиот православен теолог Милин, туку за две групи вистински мртви, физички мртви, кои воскреснуваат во две вистински, но различни и буквални воскресенија кои ги делат илјада години. Текстот јасно кажува дека во првото воскресение воскреснуваат верниците кои верно и предано му служеле на Христа и кои биле „убиени поради Исусовото сведоштво и поради Божјата реч“. Значи, биле убиени, а потоа воскреснале! Според тоа, чист волонтеризам е пристапот кон овој предмет и тврдењето на Милина и на православието дека „првото воскресение, тоа е всушност крштавањето!“

Света тајна миропомазание

„Преку светата тајна миропомазание христијанинот добива посебни дарови од Светиот Дух, потребни за растеж во моралниот живот, во светоста. Оваа света тајна ја воспоставил Господ Исус Христос, а апостолите ја применуваа врз верниците по нивното крштавање. Денес оваа света тајна се извршува веднаш по крштавањето како посебна света тајна, а не како составен дел на крштавањето. Ја извршува свештеник или архијереј, помачкувајќи со свето миро некои делови од телото (челото, очите, носот, устата, ушите, градите, рацете и нозете), со изговарање на формулата: ‘Печат на дарот на Светиот Дух.’ Светото миро може да го освети само архијереј. Тоа се врши на св. литургија на Величетврток. Се потготвува од масло, вино и разни мирисливи билки. Архијерејот оваа посветена материја ја раздава на парохиските свештеници за извршување на оваа света тајна.“¹⁵

Бидејќи овие две „тајни“ - крштението и миропомазанието - се поврзани, ние веќе двете ги објаснивме на претходните страници. Според тоа, и ова тврдење на православието дека „оваа света тајна (миропомазание) ја воспоставил Господ Исус Христос, а апостолите ја применуваа врз верниците“, нема никаква библиска основа, како и крштението во традиционалната Црква.

Литература:

1. Проф. д-р Радиша Антиќ, „Мистерија диспензационализма“, Невенка Баланесковиќ, стр. 93,94
2. Веронаука у куќи, Православна верска читанка, Београд, 1991. год. стр. 26-27
3. Протојереј Живан М. Маринковиќ, Најбољи васпитач, Београд 1968. год. стр. 246.
4. Веронаука у куќи, Православна верска читанка, Београд, 1991. год. стр. 30-32
5. Епископ Николај, Вера Светих, Шабац 1988. г. стр. 21-22
6. Општа црквена историја, том први, стр. 430.
7. Цитат из књиге: „Крштење не за бебе“ - дела Тертулијана стр. 253. - Овој, и претходните неколку цитати во овој поднаслов се преземени од Ивица Стаменковиќ, Православље обасјано еванђељем, треќе исправљено и допуњено издање, Београд, 2012, стр. 87.
8. Baptism and Confirmation Today, London: SCM, 1955.
9. Општа црквена историја, том први, стр. 430.
10. Лазар Милин, Црквата и сектите, Скопје 1999, стр. 358.
11. History of Romanizam, p. 510.
12. Dave Hunt, *A woman rides the beast*, str. 258.
13. Cardinal James Gibbons, Faith of our Fathers, 76th edition, p. 266.
14. Лазар Милин, Црквата и сектите, Скопје 1999, стр. 337.
15. Лазар Милин, Црквата и сектите, Скопје 1999, стр. 124.

БИБЛИЈАТА ЗА ЗЕМНОТО СВЕТИЛИШТЕ

Централна вистина и теологија на Стариот завет: Бог слегува од небото на планината Синај, го изговара својот закон, Десетте заповеди, истите ги пишува на две камени плочи и заповеда тие да се сместат во посебен ковчег и да се чуваат во земното Светилиште како доказ дека тоа се негови, а не човечки заповеди.

Бог му заповедал на Мојсеја: „Нека ми изградат Светилиште за да можам да престојувам меѓу нив. При градењето на престојувалиштето и на сè во него, постапи точно според образецот што ќе ти го покажам... Внимавај! Направи ги според образецот што ти беше покажан на гората“ (2. Мојсеева 25,8.9.40).

Внимавај, му вели Бог на Мојсеја, Светилиштето во целост, среде него престојувалиштето (во други преводи: шатор, скинија), каде што ќе престојувам јас меѓу вас, да ми го направите точно според образецот што ти го покажав на гората. Текстот што се наоѓа во Евреите 8,5 кажува дека Бог одредил земното Светилиште да биде „копија“, „сенка“, „симбол на небесното Светилиште“. Грчкиот збор, преведен како „сенка“, ја означува сенката што потекнува од некој предмет со нејзин облик.

Значи, Бог на Мојсеја му покажал „план“ кон кој морал да се придржува при градењето на Светилиштето. Во оригиналот е употребен зборот „табнит“, што значи „образец“, „мостра“, „план“, „слика“, „конструкција“, „лик“, „структура“.

Во Посланието до Евреите апостол Павле земното Светилиште, со целокупното негово устројство, го нарекува сенка и слика на новозаветната реалност, симбол на „небесните оригинали“ (на „небесните реалности“ или „стварности“) - симбол на вистинското небесно Светилиште.

Подвижното земно Светилиште, изградено на Синај, се состоело од голем шатор сместен во двор или трем, заграден со цврсто платно поставено на столбчиња. Во дворот се наоѓал метален жртвеник на кој свештениците принесувале животни на жртва. Меѓу жртвеникот и влезот во шаторот, се наоѓал голем метален мијалник полн со чиста вода со која свештениците се миеле пред да влезат во шаторот да вршат служба. Внатрешниот дел на шаторот бил поделен со завеса на два дела, на две одделенија. Првото одделение се викало „светиња“, а второто, зад завеста, „светиња над светињите“ или „нјасвето место“. Во првото одделение, десно, се наоѓала маса на која еднаш седмично се поставувале дванаесет тазе лебови, според бројот на дванаесетте Израелови племиња. Лево се наоѓал седмокрак светилник кој непрекратно ја осветлувал внатрешноста на шаторот. Пред завесата се наоѓал жртвеник (кадилен олтар) над кој свештениците каделе (принесувале темјан).

„Направете ковчег од багремово дрво... и опкови го со чисто злато... А во ковчегот положи го сведоштвото што ќе ти го предадам.“ (2. Мојсева 25,8-16)

„Направи два херувима од злато, ковани направи ги и постави ги на крајот на поклопецот... едниот на едниот, а другиот на другиот крај на поклопецот... Херувимите нека ги дигнат своите крила угоре, така што со своите крила да го засолнуваат поклопецот. Со лицето нека бидат свртени еден спроти друг така за лицата на херувимите да гледаат во поклопецот. Поклопецот стави го озгора врз ковчегот, а во ковчегот положи ги плочите на сведоштвото што ќе ти ги дадам.“ (2. Мојсева 25,18-21; 37,6-9)

„Ковчегот на сведоштвото внеси го зад завесата. Завесата ќе ја одделува светињата од светињата над светињите. Со поклопецот покриј го ковчегот на сведоштвото во светињата над светињите.“ (2. Мојсева 26,33.34)

„И плочите ги ставив во ковчегот што го направив, и тие останаа таму, како што ми заповеда Господ“ - во светињата над светињите во Светилиштето (5. Мојсева 10,5).

Од библиските текстови што беа приложени до сега, и што ќе бидат приложени, произлегуваат значајни вистини:

Десетте Божји заповеди во Библијата се именувани како „Писмо“, како „Писмо Божје врежано на плочите“, како „Десет заповеди“, како „дест зборови“, како „зборови на заветот“ („Господ ги напиша на плочи зборовите на заветот - Десетте заповеди“), и како „сведоштво“.

Двете камени плочи на кои Бог ги напишал Десетте заповеди, или „сведоштвото“, исто така се викаат „сведоштво“, но и „плочи на сведоштвото“ („а во ковчегот положи го сведоштвото што ќе ти го предадам“), двете плочи се именувани и како „плочи камени“.

Ковчегот во кој биле сместени „плочите на сведоштвото“ се вика „ковчег на сведоштвото“, „Божји ковчег“ („ковчег Божји“) или „Господов ковчег“ (Исус Навин 6,6.7.11-13; 1. Самоилова 5,1-3; 6,1; 7,1; 2. Самоилова 6,3-17; 7,1 15,24.25.29). Божјиот ковчег уште се вика „ковчег на заветот“, „ковчег на Божјиот завет“ или „ковчег на Господовиот завет“ (Еврејци 9,4; 4. Мојсева 10,33; Исус Навин 3,3.17; 6,6; Судии 20,27).

„Ковчегот на Божјиот завет“ е темел врз кој почива стариот завет или стариот договор што го склучил Бог со својот народ, Израел, на Синај: „Ви го објави својот завет, и ви заповеда да го извршувате - Десетте заповеди што ги напиша на две камени плочи“ (5. Мојсева 4,13).

Плочите со Десетте заповеди, дадени на Синај, се ставени во ковчег, а тој ковчег е ставен зад завесата, во второто одделение, во светињата над светињите од земното Светилиште.

Ковчегот бил направен од багремово дрво, сиот позлатен, со поклопец од чисто злато, и со два златни херувими поставени на двата негови краја, чијшто поглед бил насочен кон поклопецот, односно кон Десетте Божји заповеди напишани на две камени плочи сместени во ковчегот. Двата златни херувими кои гледаат директно во Божјиот закон во ковчегот, заедно со другите херувими кои биле извезени на завесата и платната во внатрешната страна на шаторот, претставуваат сликовит приказ или инсерт од небесната стварност која ни покажува дека небесните ангели и сите небесни жители го почитуваат Божјиот закон, во дадениов случај херувимите во

земното Светилиште со почит се однесуваат кон Десетте Божји заповеди, чијашто втора заповед забранува слики, икони, кипови и секаков друг вид идолопоклонство.

Поклопецот на ковчегот над плочите со Десетте Божји заповеди во оригиналот се вика *kaporet* или престол на милоста (*mercy seat*), или „место на чистење“ - „очистиште“ (на кое грешниците се чистеле од гревовите), или „место на помирување“ - „помирилиште“ (каде што грешниците се помирувале со Бога).

Над поклопецот на ковчегот, над плочите со законот - на тоа место како минијатурен Божји престол во земното Светилиште, како престол на Божјата правда и милост - Бог се сретнувал и разговарал со првосвештеникот на Израел. Затоа шаторот се вика „шатор за средба“ или „шатор за состанок“, во кој Бог се состанувал со својот народ (2. Мојсеева 27,21).

„Тука, над поклопецот, меѓу двата херувима, кои се над ковчегот со плочите на сведоштвото, јас ќе се состанувам со тебе и од таму ќе ти ги соопштувам сите заповеди наменети за Израелците.“ (2. Мојсеева 25,22; 30,6)

„Господ му рече на Мојсеја: „Кажми му на својот брат, Арон, да не влегува во Светилиштето зад завесата во секое време пред капоретот (поклопецот) што е над ковчегот, за да не загина. Зашто Јас ќе се јавувам над капоретот во облак.“ „Кога Мојсеј влегуваше во шаторот за состанок да разговара со Бога, слушаше глас како му зборува озгора, од капоретот што беше над ковчегот на сведоштвото, меѓу двата херувима. Тогаш му зборуваше.“ (3. Мојсеева 16,2; 4. Мојсеева 7,89)

На тоа место, „над поклопецот/капоретот“, над „престолот на милоста“, постојано била присутна Божјата слава во вид на Божја светлина или Божја „шекина“ која оттаму се издигнувала високо над шаторот и го осветлувала целиот израелски логор во пустината. Преку Божјата шекина, која се гледала од далеку, Бог непрекратно бил присутен среде својот народ.

Да запомнеме! Бог својот минијатурен престол на правдата и милоста во земното Светилиште го поставил над поклопецот/капоретот, над плочите со Десетте заповеди сместени во ковчегот. Истите плочи со заповедите што самиот ги изговорил и со свој прст ги напишал на Синај, сега се подножје или темел врз кој почива неговата слава, неговата „шекина“ во земното Светилиште. Тоа премногу речовито говори за огромното значење што му го придава Бог на својот закон кон кој, за жал, луѓето толку лекомислено се однесуваат - го газат и го менуваат, како тој да е човечки, а не Божји закон, обидувајќи се да го гаснат со слама синајскиот оган што блика од Божјите заповеди!

Почитувани, да не се играме со неговиот оган, со огнот на Божјиот закон, врз чијашто острица ќе паднат и ќе загинат сите грешници кои го газат. Во земното Светилиште Бог го брани авторитетот на својот закон така што се пролеани безброј тони животинска крв за подигање на неговата погазена правда од страна на грешниците кои ги принесувале тие жртви и се каеле за своите гревови. На крстот на Голгота Христос ја пролева својата крв, пак, да ја подигне неговата погазена правда, умира за да го „возвеличи и прослави законот“ (Исаија 42,21). На крстот комплетно е исплатена казната за гревот на човештвото и целосно е задоволена Божјата правда.

Свештениците во земното Светилиште извршувале два вида на служби: секојдневна служба во светињата или во првото одделение, и годишна

служба во второто одделение, во светињата над светињите (во најсветото место).

Свештениците ги извршувале своите секојдневни служби прецизирани во обредниот закон. Кога некој од народот ќе згрешел, носел животна во дворот или во тремот на Светилиштето каде што тоа било жртвувано за неговиот грев, заклано и спалено на жртвеникот. Дел од крвта на животното свештеникот внесувал во првото одделение и таму над жртвеникот (кадилниот олтар) пред завесата вршел соодветна служба со чија помош симболички гревот од грешникот го пренесувал во Светилиштето. Така секој ден во текот на годината гревовите од сите грешници преку крвта на животните жртвувани на жртвеникот во дворот се пренесувале од грешниците во земното Светилиште. Еднаш годишно било предвидено Светилиштето да се очисти од сите гревови на грешниците што се пластеле во него во текот на целата година. Чистењето на Светилиштето се вршело во посебен ден наречен „ден на чистење“ или „ден на помирување“ (3. Мојсеева 23,27.28). Во тој ден првосвештеникот влегувал во светињата над светињите со крв на жртвуван јарец и со неа прскал над поклопецот/капоретот, односно над Божјиот закон. Да го објасниме токот на процесот на „чистење“ и „помирување“ на грешниците со Бога во Светилиштето на Стариот завет што се вршел во тој ден.

„Откако Арон ќе принесе јунец на жртва покајница за својот грев и откако ќе изврши обред на помирување за себе и за својот дом, нека земе два јарца и нека ги постави пред Господа, пред влезот од шаторот за состанок. Арон нека фрли ждрепка за двата јарца; едниот со ждрепка нека го одреди за Господа, а другиот за Азазела (пуштен јарец). Јарецот, кој со ждрепка му припаднал на Господа, Арон нека го принесе на жртва покајница. А јарецот, кој со ждрепка му припаднал на Азазела (на ѓаволот), нека се смести жив пред Господа за да се изврши над него обред на помирување и да му се отпреми на Азазела во пустина... Потоа (Арон) нека го заколе јарецот за жртва покајница за гревот на народот; неговата крв нека ја внесе зад завесата и со неговата крв нека постапи исто како што постапил со крвта од јунецот (кој го принесе пред тоа за себе и за својот дом): со неа да попрска по капоретот/поклопецот и пред него. Така ќе го очисти Светилиштето од нечистотиите на синовите Израелови, од нивните престапи и од сите нивни гревови.“ (2. Мојсеева 16,6-10; 15-16)

На денот на чистење и помирување, во светињата над светињите бил присутен Бог лично во својата шекина, и кога првосвештеникот, во улога на посредник меѓу Бога и народот прскал со крвта од жртвуваниот јарец над Божјиот закон, тој во молитва и покајание барал милост од Бога да му ги прости гревовите на својот народ (вклучувајќи се тука и себеси) кои се напластиле во Светилиштето во текот на таа година. Бог ја прифаќал таа служба и му проштавал на својот народ. Во земното Светилиште првосвештеникот вршел посредничка служба, посредувал, односно се застапувал за својот народ пред Бога. Подробности за оваа материја наоѓаме во 3. Мојсеева книга, во 16-тата и во 23-тата глава.

Како завршувала таа служба на чистење на земното Светилиште? „Откако (првосвештеникот) ќе го очисти Светилиштето..., нека го приведе живиот јарец. Арон (првосвештеник) нека ги стави своите раце на главата на живиот јарец и нека ги исповеда над него сите беззаконија на Израел-

ците, сите нивни престапи и сите нивни гревови. Откако ќе ги положи така (гревовите) на главата на јарецот определен за Азазела, определен човек нека го однесе во пустина. Така јарецот ќе ги однесе со себе сите нивни беззаконија во непроодна земја и нека го пушти јарецот во пустината“ (3. Мојсеева 16,20-22).

Така се чистело подвижното земно Светилиште од гревовите на грешниците со кои се полнело во текот на годината. Така подоцна се чистело и новото земно Светилиште, односно Соломоновиот храм во Ерусалим со кој бил заменет шаторот од пустината. На тој начин гревот бил отстранет од грешниците и од Светилиштето и однесен во пустина. Но тој не е уништен, туку сè уште е присутен на нашата грешна земја. Гревот засекогаш ќе биде уништен на крајот од светот во огнено езеро, за што ќе стане збор подоцна.

Законот за жртвите давал точни, подробни и задолжителни прописи, правила и упатства за видот на жртвите, за околностите и начинот на кој се принесувале итн. Читаеме за најразлични видови „чисти животни“ и птици кои се принесувале на жртва на жртвеникот во дворот на Светилиштето: јагне, јаре, теле, јарец, јунец, јуница, гулаб, грлица; како секојдневна утринска и вечерна жртва, како празнични и годишни жртви; жртви принесувани за поединци и за цел народ; жртви за грев, жртви за чистење, за посветување, жртви благодарници итн.

Во текот на многу векови принесени се стотици илјади животински жртви и секоја од нив на луѓето им го најавувала Христа како вистинска жртва што ќе биде принесена и за нив и за целиот свет во сите времиња. Жртвеникот, на кој се жртвувани грамаден број животни, со векови однапред погледот на светот го насочувал и луѓето ги водел кон вистинскиот жртвеник, кон крстот на Голгота, на кој е принесена вистинската Жртва (Христос) за спасение на грешното човештво. Оние безброј тони пролеана животинска крв во земното Светилиште биле силен гласник и весник којшто ја најавувал Христовата крв што се пролеала на Голгота, на крстот, каде што, како што веќе рековме повеќе пати, се казнети и избришани „гревот“ и „проклетството“ на грешното човештво, и од каде што потекло спасение за секој грешник кој се кае и го остава гревот.

Заклучок: Безбројните животински жртви, што се принесувале според законот за жртви во Стариот завет, и нивната пролеана крв, се симболи и „само сенка“ (Колошаните 2,16) на Христовата жртва и на неговата пролеана крв. И, откако тие му укажале и го довеле човештвото до подножјето на крстот за да ја гледа вистинската Жртва, и кога таму, на Голгота, грешниците ја виделе Христовата жртва во сиот нејзин сјај, сенката исчезнала, симболот (животинските жртви) ја завршил својата задача, го загубил своето значење и се повлекол од сцената на натамошните настани. - Животинските жртви престанале да важат, укинати се.

Во мигот кога Христос издигнал на крстот, земното свештенство, земната свештеничка служба и земното Светилиште засекогаш заминале во архивите на старозаветната историја

Тој ден, тој петок, кога Христос е распнат на крст, во Ерусалим и во цел Израел се празнувал големиот еврејски празник „Пасха“ како спомен на излегувањето на израелскиот народ од Египет, од неговото повеќе вековно ропство поминато во таа земја.

Во миговите кога Христос издивнувал на крстот, свештеникот во храмот се приготвувал да ја принесе вековната, редовна вечерна жртва - јагне, овојпат наречено пасхално јагне. Но, кога го дигнал ножот да ја заколе жртвата, земјата се затресла. Исплашен, тој го испуштил ножот, а јагнето побегнало, бидејќи во тој миг на крстот е заклано вистинското Јагне, Христос: „Зашто и... нашето пасхално јагне“, „Христос, како невино и чисто јагне“, „беше жртвувано за нас“ (1. Коринќаните 5,7; 1. Петрово 1,19).

Јагнето побегнало! Не се веќе потребни животински жртви! Символот и сенката со векови верно и предано ја извршувале својата задача и се потврдиле на Голгота, ракувајќи и збогувајќи се со стварноста на крстот и, како што кажавме, со крената глава заминале од сцената на натамошните настани, отстапувајќи му го местото на Христа како вистинско јагне: „Еве го Јагнето Божје, кое ги зема гревовите на светот на себе“ (Јован 1,29).

Да ѝ дадеме можност на Божјата реч да ни проговори за овој предмет: „Бидејќи Законот (обредниот закон) е само сенка на идните добра, а не и суштина на стварноста, не може никогаш со истите жртви, што се принесуваат постојано секоја година, да ги направи совршени оние кои пристапуваат (кон Бога)... Невозможно е крвта на биковите и јарците да отстранува (да чисти) гревови. Затоа, кога Христос влезе во светот, рече: ‚Жртви и приноси, сепаленици и жртви за грев не посака, ниту ти се (Оче) по волја, иако се принесуваат според Законот (според законот за жртвите).‘ Потоа изјавува (Христос): ‚Еве, доаѓам, како што е напишано за мене во свитокот (во книгата), да ја исполнам твојата волја, о Боже.‘ Така, го отстранува првото, за да го воспостави второто“ (Евреите 10,1-9). - Христос „го отстранува првото, за да го воспостави второто“ - со својата жртва ги „отстранува“ и ги укинува животинските жртви, а на нивното место ја воспоставува својата жртва која станува активна и доминантна на сцената на новозаветната историја како извор на спасение за секој грешник.

Да се задржиме уште малку на настаните на Голгота, на тој најголем и најславен ден за човештвото кога Христос му овозможил спасение секому што сака да се спаси, изговарајќи ги славните зборови на крстот: „Се сврши!“ и завршувајќи ја со тоа првата фаза од планот на спасението.

Во тоа предвечерие на свештеникот му побегнало јагнето за жртва. Така велат историските податоци од тоа време. Но Библијата кажува дека свештеникот, и покрај силните татнежи на земјотресот што настанал кога Христос издивнал на крстот, чул звук на кинење, цепење на платно. Невидлива рака ја искинала завесата во храмот надве од горе до долу. Тоа била тешка, прекрасна, уметнички изработена завеса од најквалитетно платно што ја изработиле највешти уметници. Била поставена во Светилиштето, во храмот, да ги дели двете одделенија, за кои веќе кажавме нешто - првото одделение, наречено светиња, во која свештеникот секој ден внесувал дел од крвта на жртвите што биле жртвувани на жртвеникот во дворот, тремот, и во која принесувал темјан и вршел секојдневна служба според прописите што ги дал Бог за Светилиштето, и второто одделение, кое се викало светиња над светињите (или најсвето место) каде што бил сместен ковчетот со Десетте Божји заповеди и во кое еднаш годишно, на „денот на чистење“, смеел да влезе и да врши служба само првосвештеникот.

Земното Светилиште, во пустината подвижен шатор, заменет со прекрасен, брилијантен храм во Ерусалим во времето на Соломона, со веко-

ви играло многу значајна улога при одржувањето на израелскиот народ како нација. Во тие славни времиња на Израел, тоа било гордост за нив. Такво Светилиште, со таква улога, цел и задача во планот на спасението на грешното човештво, со такво устројство на служби во него и со такво свештенство, навистина можел да замисли само еден генијален ум, каков што е Божјиот. Со векови тоа било светско чудо, светски духовен центар каде што видливо бил присутен семејниот Бог со својата шекина и каде што доаѓале луѓе од сите страни на светот да се запознаат со него, со вистинскиот Бог, и тие сознанија да ги пренесуваат и разнесуваат низ сите краишта на земјината топка.

Но, колку и да било славно и преславно, сепак, и земното Светилиште, заедно со неговото свештенство и со импозантната служба што се вршела во него, било само симбол и сенка, во овој случај симбол и сенка на небесното Светилиште за кое, за жал, многу малку знае христијанскиот свет.

Земното Светилиште како симбол и сенка е укинато и престанало да постои во активна служба оној миг кога Христос издивнал на крстот и кога Бог ја искинал завесата во храмот.

„Исус извика со силен глас („Се сврши) и издивна. А завесата во Светилиштето се расцепи надве, озгора до долу“ (Марко 15,37.38).

Морничави биле тие мигови за мноштвото народ собран од сите страни на светот во Ерусалим на празникот Пасха, особено за свештениците во храмот кои претчувствувале тешко зло и страшна иднина. Громови, молскавици, земјотрес, јагнето предвидено за жртва побегнало, во храмот настанала јурија бидејќи завесата е расцепена надве! Второто одделение, односно светињата над светињите, во која не смеел никој ни да сирне, а камоли да влезе во неа, освен првосвештеникот еднаш годишно, сега ја загубила таа светост, станала оголена и изложена на срам. Во мигот кога Христос издивнал на крстот, Бог го повлекол своето присуство од земното Светилиште, од храмот. Комплетно ја укинал неговата служба и Ароновото свештенство.

Спасителот ја завршил својата служба на помирување на грешниците со Бога на крстот и во таа пригода симболот згаснал, се слеал, потонал и исчезнал во својот оригинал; со други зборови, обредите, жртвите и сите служби што укажувале на Христовата жртва згаснале, се слеале, потонале и исчезнале во својот небесен оригинал. Оттаму имаме: искината завеса во храмот, испаднат нож од раката на свештеникот и побегнато јагне!

Меѓутоа, традиционалната христијанска Црква, православната и католичката, иако е укинат, тие го задржале моделот на старозаветното Светилиште во модификуван облик. Во нивните цркви можат да се забележат две одделенија - прво, во кое влегуваат верниците, и второ, само за свештениците. Во тие цркви се врши служба и се принесува темјан, односно се кади, слично како во старозаветното Светилиште. Нивното свештенство носи култна облека слична на облеката на старозаветното свештенство. Но, свештенството на традиционалната Црква служи во храм со искината завеса, принесува жртва со испуштен нож од раката и на жртва принесува побегнато јагне.

Тоа е очигледен расчекор меѓу библиското учење и практиката на Православната и Католичката црква. Прифаќаат нешто што е укинато и

отфрлено, нешто што сам Бог го кине и го пречкртува како симбол и сенка и го става надвор од сила и употреба, а го отфрлаат и не го прифаќаат небесниот оригинал, небесното Светилиште со небесната служба и со небесното свештенство онака како што се опишани во Божјата реч.

Исусовото воскресение и вознесение нашето внимание го насочуваат кон небесното Светилиште во кое Тој служи не веќе како Јагне, туку како Свештеник. Жртвата е принесена еднаш за сите (Евреите 9,28). Сега Тој на сите им препушта да ја искористат оваа Жртва на помирување. Нема веќе ни крвна ни бескрвна жртва. Таа е принесена на Голгота еднаш за сите и за секогаш!

СИНАЈ И ГОЛГОТА СЕ ДВА СТОЛБА ВРЗ КОИ ПОЧИВА ПЛАНОТ НА СПАСЕНИЕТО

Беше објаснет процесот на „чистење“ и „помирување“ на грешниците со Бога во Светилиштето на Стариот завет. На денот на споменатото „чистење“ и „помирување“ првосвештеникот влегувал во светињата над светињите со крв на жртвуван јарец и со неа прскал над поклопецот/капоретот, односно над Божјиот закон.

Зошто крв над Божјиот закон? Зошто со крвта да се прска токму законот од Синај, плочите од Синај? Затоа што грешниците што ги принесувале жртвите на жртвеникот во дворот на Светилиштето го газеле и го прекршувале токму тој закон од Синај, токму Десетте Божји заповеди што биле напишани на двете камени плочи што биле сместени во ковчегот во светињата над светињите. Грешниците се огрешиле спрема тој закон и станале грешници (1. Јованово 3,4), а плата за гревот на грешниците е смрт (Римјаните 6,23). Значи, прекршениот Божји закон од десет заповеди барал смрт за грешникот, ја барал неговата крв.

Но, во Стариот завет Бог предвидел замена, предвидел наместо со крвта на грешникот, законот да биде испрсан со крвта на животното што било жртвувано за таа пригода; наместо грешникот, за него да биде жртвувано соодветно животно; наместо грешникот, да умре животно.

На тој начин била задоволена погазената правда на законот, биле задоволени барањата на погазениот закон за смрт на грешникот.

Со таа и таква Божја промисла се усогласени, помирени и ставени во совршена хармонија двете најнепомирливи неприкосновени Божји особини: Божјата правда и Божјата милост меѓу кои нема ништо заедничко. Тој процес на помирување меѓу Божјата правда и Божјата милост, или тој процес на помирување меѓу грешниците и Бога, што се вршел над капоретот или над Божјиот престол на милоста меѓу двата златни херувими во Светилиштето, е истиот процес на помирување меѓу грешниците и Бога што се врши на Голгота и што продолжува во небесното Светилиште, со таа разлика што на Голгота и во небесното Светилиште грешниците не се чистат со животинска крв, туку со крвта на нашиот Спасител што ја пролеал на крстот.

Она што беше кажано порано дека „правдата и милоста се сретнале, се прегрнале и се бакнале на Голгота“, со наполно исто значење може да се каже и за спасението на грешниците во Стариот завет: „Правдата и милоста се сретнале, се прегрнале и се бакнале над престолот на Божјата милост меѓу двата златни херувими во Светилиштето.“ Од таа причина тоа место во Светилиштето се вика „престол на милоста“, престол на Божјата милост во Стариот завет.

Според тоа, наполно исправно е да кажеме дека Голгота од Новиот завет е присутна на Синај, меѓу двата златни херувими над ковчегот со синајскиот

Божји закон, во Светилиштето на Стариот завет, и Синај од Светилиштето во Стариот завет е присутен на Голгота во Новиот завет, а Синај и Голгота заедно, како нераскинлив Божји тандем и како два главни столба врз кои почива планот на спасението, се присутни и во небесното Светилиште, каде што Бог конечно го решава и разрешува проблемот на гревот не само на нашата планета, туку проблемот на гревот како вселенски проблем.

Да, планот на спасението на човештвото од гревот почива врз два еднакви значајни столба - врз Синај и Голгота. Без Синај Голгота станува бесмислена, недефинирана, бесцелна и беспредметна, што значи, без Синај Христовата жртва на Голгота е бесмислена, недефинирана, бесцелна и беспредметна.

Исто така, без Голгота Синај ја губи својата библиска смисла и целта на своето постоење во планот на спасението. Без Голгота Бог напразно би слегол од небото на Синај, попусто би го изговорил својот закон, Десетте заповеди, напразно истите би ги напишал на камени плочи и попусто нив би му ги предал на човештвото како свое лично писмо. Без Голгота, која единствено може да ја задоволи крутата погазена правда на Синај, грешниците не би имале никаква можност за спасение од гревот, зашто силата на синајскиот оган може да ја совлада единствено силата на Божјата благодат од Голгота. Тие две сили - силата на Синај и силата на Голгота - се две наполно исти по интензитет, но со спротивна насока. Нивните насоки се независни една од друга. Секоја од нив има различни и екстремни барања. Одат паралелно и никаде не се вкрстуваат, освен на Голгота и над Божјиот ковчег со Десетте Божји заповеди во Светилиштето, каде што се помируваат, се ракуваат и се бакнуваат. Во двата случаја нив ги помирува Христовата жртва.

На Синај е откриена и покажана неприкосновената Божја правда и праведност, а Голгота е прикажана како океан од кој блика Божја благодат како единствена сила која го спасува грешникот од синајскиот оган на Божјиот закон, односно од извлечениот меч на неговата погазена законска правда кој се дигнал против него да го убие за неговиот грев и мечот го враќа во неговата корица окрвавен со Христовата крв.

Според тоа, уште еднаш: Синај се потпира врз Голгота и се потврдува на Голгота, а Голгота се потпира врз Синај и се потврдува на Синај! Врз тој нераскинлив тандем од Синај и Голгота, како што кажавме, врз тие два еднакво значајни столба, почива планот на спасението на човештвото. (Повеќе за оваа тема во поднасловот „Синај не може да се прескокне со стап“).

НА НЕБОТО ИМАМЕ НЕБЕСНО СВЕТИЛИШТЕ, НЕБЕСЕН ХРАМ

За небесното Светилиште

Полагањето раце врз главата на животното е вообичаен чин со кој се врши замена и пренесување на гревот од грешникот на жртвата. Во секоја жртва постоела идеја за замена; жртвата го заземала местото на човекот, местото на грешникот; со други зборови, жртвата го заменува грешникот. Во Стариот завет грешникот го заменува и за него и наместо него се жртвува (умира) животното, а во Новиот завет грешникот го заменува и за него и наместо него се жртвува (умира) Христос. Во Стариот завет грешникот од своите гревови се чистел со крвта на животното, а во Новиот завет грешникот се чисти со крвта на Христа. Во Стариот завет меѓу грешникот и Бога посредувал свештеникот, а во Новиот завет меѓу грешникот и Бога посредува Христос. Во Стариот завет свештеникот како посредник меѓу грешникот и Бога во земното Светилиште укажувал на Христа како посредник меѓу грешникот и Бога во небесното Светилиште. Во стариот завет Светилиштето и сите негови служби и активности укажувале на небесното Светилиште и на неговите служби и активности.

Божјата реч на многу места ни кажува дека на небото постои небесно Светилиште со небесна служба и со небесно свештенство, и тоа е оној небесен оригинал, онаа мостра или образец според кој е направено земното Светилиште како негов симбол, слика или минијатурна копија, макета, што ја исфрлил Бог од активна служба кога ја искинал неговата завеса во мигот кога Исус умрел на крстот.

Веќе ја видовме заповедта што му ја даде Бог на Мојсеја: „Да ми направите Светилиште (скинија)... како што ќе ти покажам јас на планината!“ (2. Мојсеева 25,8.9.40). Јасно е дека земното Светилиште или замниот шатор (скинија), е направен според мострата на небесниот „шатор (скинија)“.

Голем дел од Посланието до Евреите апостол Павле му посветува на овој толку значаен предмет, зборувајќи за небесното Светилиште и за активностите што ги врши во него нашиот Спасител како наш сегашен небесен првосвештеник, правејќи и паралела меѓу небесното и земното Светилиште. - Значи, Библијата е јасна: на небото имаме небесно Светилиште, многу поголемо и повеличествено од земното:

„Најважно од сè што е кажано: имаме таков Првосвештеник (Врховен свештеник) кој седна од десната страна на престолот на Величеството на небесата како служител во Светилиштето и во вистинскиот шатор (вистинската скинија) што го подигна Господ, а не човек“ (Евреите 8,1.2).

„Исус Христос, кој умре, и згора на тоа воскресна, кој е од десната страна на Бога и кој се заема (посредува) за нас“ (Римјаните 8,34).

„Но, кога Христос стана првосвештеник на идните блага, поминувајќи низ поголем и посовршен шатор (скинија), кој е неракотворен (не е создаден од човечка рака), односно, кој не му припаѓа на овој свет, влезе еднаш за секогаш во светињата над светињите, не со крв на јарци и јунци, туку со својата сопствена крв, и ни прибави вечен откуп. Зашто, ако крвта на јарците, биковите и пепелта од јуницата, со кои се попрскуваат осквернетите, осветуваат така да се добие телесна чистота, колку ли повеќе крвта на Христа - кој преку вечниот Дух се принесе сам себеси на Бога како совршена жртва - ќе ја исчисти нашата совест од мртвите дела за да му служиме на живиот Бог“ (Евреите 9,11-14).

„Неа (надежта) ја имаме како сигурна и цврста котва на душата, која навлегува и зад завесата, каде што Исус влезе за нас како претходник, откако стана вечен Првосвештеник според редот Мелхиседеков“ (Евреите 6,19.20).

„И така, браќа, бидејќи со помош на силата на Исусовата крв ние слободно можеме да влеземе во светињата над светињите - тој нов и животодавен пат Тој ни го отвори низ завесата, односно низ своето тело - и бидејќи имаме Првосвештеник кој е поставен над Божјиот дом, да пристапуваме кон него со искрено срце и наполно уверени откако сме ги исчистиле срцата од зла совест и сме го измиле телото со чиста вода“ (Евреите 10,19-22).

„Бидејќи имаме возвишен Првосвештеник, кој помина низ небесата - Божјиот Син, Исус - да се држиме цврсто за верата што ја исповедаме! Зашто, немаме Првосвештеник кој не може да сочувствува со нашите слабости, туку таков кој бил искушуван во сè, како нас, но не згрешил. И така, да пристапиме со доверба кон престолот на благодатта, за да примиме милост и да најдеме благодат како благовремена помош“ (Евр. 4,14-16).

„А Тој (Христос) има непоминливо (вечно) свештенство, зашто останува во вечни векови. Затоа и може да ги спасува за вечни векови оние кои преку него доаѓаат кај Бога, зашто секогаш живее за да се застапува (посредува) за нив. Навистина таков Првосвештеник ни требаше и нам: свет, невин, непорочен, наполно различен од грешниците и повозвишен од небесата, кој немаше потреба, како првосвештениците (како земните првосвештеници), да принесува жртви секој ден, прво за своите гревови, а потоа за гревовите на народот, бидејќи тоа го стори еднаш за секогаш принесувајќи се самиот себе.“

„Христос не влезе во ракотворената (во земната, од човек изградена) светиња над светињите, која е само копија на вистинската, туку во самото небо, да посредува за нас пред Божјето лице“ (Евреите 7,24-27; 9,24).

Можеби ние не можеме во целост да ги сфатиме и да ги разбереме сите подробности во врска со небесното Светилиште, но непореклива и неприкосновена е библиската вистина дека на небото постои „вистински“, „поголем и посовршен шатор (скинија), кој е неракотворен (не е создаден од човечка рака), односно, кој не му припаѓа на овој свет“ - постои небесно Светилиште, „Божји дом“, „што го подигна Господ, а не човек“.

Небесното Светилиште во Откровението

Иако се соочуваме на земјата, проблемот на гревот, на спасението и злото, го опфаќа и небото. Гревот не почнал на земјата; тој почнал на небото

(Исаија 14,12-14) со бунтот на Луцифера и на една третина на небесните ангели. Според тоа, проблемот на гревот има небесни димензии. Целата вселена е вмешана (Римјаните 8,22) во прашањата што се поврзани со решавањето на проблемот на гревот и бунтот.

Зар тогаш не би можело небесното Светилиште да помага небесните жители да се информираат за планот на спасението на ист начин како и луѓето што се информирани преку земното Светилиште? На Бога не му е потребно Светилиште на небото; тоа е таму заради небесните жители, за да им се покаже дека Бог отворено и праведно постапува со бунтот и бунтовниците, дека праведно го решава и разрешува проблемот на гревот.

Христијанството денес не ја сфаќа и голем грев прави што не сака да ја сфати и да ја прифати оваа толку јасна библиска вистина и огромната улога што ја има небесното Светилиште со сите свои незаменливи и неодминливи служби и активности што се одвиваат во него без кои буквално нема спасение. Да се занемарува една толку значајна вистина е нешто што збунува.

Христовото посредување за човекот во небесното Светилиште е важно во планот на спасението. Со својата смрт Христос направил големо дело кое, по своето воскресение, заминал да го доврши на небото! Оваа мисла поподробно ќе биде разработена и прикажана во натамошните текстови.

Покрај посланието до Евреите, и Откровението го прикажува небесното Светилиште како вистинско и возвишено место. Во книгата Откровение небесното Светилиште се спомнува четиринаесет пати под различни имиња: „Божји храм што се наоѓа на небото“ (11,19), „негов храм“ (7,15; 11,19), „небесен храм“ (14,17), „храм, шатор (скинија) на сведоштвото“ (15,5), „храм“ (14,15; 15,6.8; 16,1.17).

Во небесното Светилиште, како небесен оригинал, ги наоѓаме истите предмети и служби од земното Светилиште кое било само негова сенка и копија. Така, во него го гледаме Христа во свештеничка облека како оди среде „седум златни свеќници“ (1,12.13) и како „заклано (жртвувано) јагне“ (5,6); понатаму, гледаме ангел кој застанал „до жртвеникот, држејќи златна кадилница“, на кого му било дадено „многу темјан за да го принесе заедно со молитвите на сите свети врз златниот жртвеник пред престолот“, а од рацете на ангелот се издигнал „пред Бога димот од темјанот, заедно со молитвите на светите. И ангелот ја зеде кадилницата, ја наполни со оган од жртвеникот и ја фрли на земјата“ (8,3-5; 14,18). - На небото: „свеќници“ жртвеник, кадилница, темјан..., својствени за земното Светилиште!

Небесното Светилиште е команден центар за целата вселена бидејќи во него се наоѓа Божјиот престол. Да го аргументираме ова со очигледни библиски докази!

„Главно од она што беше кажано е ова: имаме таков Првосвештеник (Врховен свештеник), кој седна оддесно на престолот на Величеството на небесата како служител во Светилиштето и во вистинскиот шатор што го подигна Господ, а не човек“ (Евреите 8,1.2). - Да забележиме: „Првосвештеник“, „оддесно на престолот“, „на небеста“, „во Светилиштето и во вистинскиот шатор што го подигна Господ, а не човек“.

Божјиот престол, кој се наоѓа во небесниот храм, во небесното Светилиште, се споменува четириесет пати. Карактеристично е тоа што за

Бога секојпат се зборува како за „Оној кој седи на престолот“ (5,7). Уште неколку текстови од Откровението за локацијата на Божјиот престол:

„Тоа се оние кои доаѓаат од големите неволји, кои ги испраа своите облеку и ги избелија во крвта на Јагнето. Затоа се пред Божјиот престол и му служат дење и ноќе во неговиот храм“ (7,14.15); „златниот жртвеник пред престолот“ (8,3); „а седмиот ангел ја излеа својата чаша во воздухот, и излезе силен глас од храмот, од престолот, велејќи: ‚Се сврши!‘“ (16,17). - Значи, „Божјиот престол“ во „неговиот храм“, „од храмот, од престолот.“

Сите небесни активности, поврзани со вселената и со нашата планета, се одвиваат во небесното Светилиште, пред Божјиот престол, па и небесниот истражен суд.

Во Откровението се одигруваат многу настани и сцени кои го сочинуваат скелетот на планот на спасението на паднатото човештво и главно тие произлегуваат од Светилиштето од каде што се управува со настаните на последното време.

Синај е присутен и во небесното Светилиште

Во земното Светилиште бил сместен ковчетот со Божјиот закон. И во небесното Светилиште постои ковчег со Божјиот закон: „При тоа се отвори Божјиот храм на небото и се покажа ковчетот на неговиот завет во неговиот храм“ (Откр. 11,19).

Апостол Јован на небото го гледа „Божјиот храм“ кој се отворил, и во него „ковчетот на неговиот (Божјиот) завет“. Со други зборови, Јован го гледа Синај во небесниот храм, синајскиот ковчег со Десетте Божји заповеди во неговиот оригинал. Кога се појавил „ковчетот на неговиот завет“ во „Божјиот храм на небото“, настанале „молскавици, гласови, земјотрес“..., слично како и порано кога Господ ги изговарал своите Десет заповеди на Синај.

Во небесниот храм постојат оригинални плочи со оригиналниот Божји закон, односно со оригиналните Десет Божји заповеди, ставени во оригинален ковчег. Синајските плочи со синајскиот закон, односно со синајските Десет заповеди, ставени во синајскиот ковчег, се копија на небесните оригинали кои се чуваат во небесниот храм, односно во небесното Светилиште. И Јован во небесниот храм ги гледа токму небесните оригинали - го гледа небесниот „ковчег на заветот“ со небесните плочи и со небесниот Божји закон. Овие небесни оригинали ја потврдуваат нивната непроменливост и нивната вечна вредност. И кој смее да ги губи во тие небесни оригинали и да се осмелува да ги менува или да ги укинува?!

Со свои очи ќе ги гледаме плочите со Десетте Божји заповеди на небото

Божјиот слуга, апостол Јован, е многу јасен кога тврди: „Се отвори Божјиот храм на небото и се покажа ковчетот на неговиот завет во неговиот храм!“ Секако, тоа е пророштво кое кажува дека во даден миг ќе се отвори небесниот храм и ќе се покаже ковчетот на Божјиот завет во него.

Многу важно и суштествено за нас е да знаеме дека Божјиот храм на небото се отвора и во него се покажува ковчетот на неговиот завет за време на седмата труба која е непосредно поврзана со времето на второто Христово доаѓање (Откровение 11,15-19).

Факт е дека ние живееме во „последните денови“ кога Христос повторно ќе дојде (2. Тимотеј 3,1), кога на небото ќе се покаже „ковчетот на неговиот завет“, кој во Божјата реч се споменува на 33 места како „ковчег на заветот“, со „две плочи“ во него кои се споменуваат на 15 места, со Десет Божји заповеди напишани на нив.

Постои веројатност Бог да ги изнесе плочите на показ пред очите на целото човештво, за секој да може со свои очи и на својот јазик да ги чита Десетте Божји заповеди, оние заповеди што ги изговорил лично Тој на Синај и со својот огнен прст ги врежал на две камени плочи.

Веројатно милиони христијани ќе ја читаат втората Божја заповед и првпат ќе сфатат дека сликите, иконите и киповите, пред кои се клањале, се идоли, а тие идолопоклоници, кои ќе бидат казнети за идолопоклонство.

Уште поверојатно е дека поголем број милиони христијани со свои очи и на својот јазик ќе ја гледаат и ќе ја читаат четвртата Божја заповед и за првпат ќе видат дека таа заповед од нас бара да празнуваме сабота, а не недела, дека сабота е свет Божји ден, седми ден за одмор, а не недела.

Да, почитувани, апостол Јован кажува и тврди дека „се отвори Божјиот храм на небото и се покажа ковчетот на неговиот завет во неговиот храм.“ И навистина, без оглед на тоа дали ние веруваме или не, дали тоа го толкуваме вака или онака, буквално или симболично, независно од нашата желба, небесниот храм ќе се отвори и во него ќе се покажат двете „камени плочи“ со Десетте Божји заповеди, со силна Божја светлина која ќе проникне до дното на нашата душа и - што тогаш? Тогаш не ќе можеме да опстанеме пред силата на овие заповеди што сме ги газеле, и неминовно ќе паднеме врз острицата на нивниот меч и ќе загинеме за вечни времиња.

Затоа, да не се играме со синајскиот оган, зашто тој не е обичен оган. Божјите заповеди ги изговорил Бог и нив ги напишала Божја рака - сите десет, меѓу нив и втората и четвртата заповед, и од нив излегува Божји оган. Навреме да се тргнеме од нашата самоувереност, да излеземе од кожурците на верата што сме ја наследиле од дедовците и прадедовците и да го преиспитаеме нашето христијанство, да го измериме на Божјиот кантар - и навреме да се престоиме, за да не се најдеме на погрешна страна кога небесниот суд ќе го разгледува нашиот случај.

И на крај, да одговориме на поставеното прашање: Небесниот храм или небесното Светилиште, и Христовата свештеничка служба во него, првенствено се заради нас, но и заради жителите на целиот космос. Очите на целата вселена со страхопочит го посматраат Христа во улога на наш првосвештеник како со помош на својата првосвештеничка служба во небесното Светилиште јавно, најотворено, најтранспарентно и праведно го решава проблемот на гревот, давајќи му на секое живо суштество во космосот можност да има целосен увид во планот на спасението, сè со цел кај никого и никогаш да не остане ни малку сомневање ниту во Божјата милост, ниту во Божјата правда кога наскоро Бог конечно ќе им стави крај на гревот и грешниците.

Небесното Светилиште е реално и вистинско светилиште

Посланието до Евреите опишува вистинско, стварно, реално, материјално Светилиште на небото што го подигнал Господ: „Најважно од сè што

е кажано: имаме таков Првосвештеник (Врховен свештеник) кој седна од десната страна на престолот на Величеството на небесата како служител во Светилиштето и во ВИСТИНСКИОТ ШАТОР (вистинската скинија) што го подигна Господ, а не човек“ (Евреите 8,1,2)

Текстот кажува дека небесното Светилиште „го подигна Господ“. Зборот „подигна“ значи „го обликува“, „го направи“, „го создаде“, „го изгради“. Сите овие зборови (глаголи) кажуваат дека Бог создал нешто видливо, нешто не сликовито и симболично, туку нешто реално, опипливо.

Вистинитоста, стварноста, реалноста на небесното Светилиште, како вистинска небесна градба, апостол Павле ја потврдува со придавката „вистински“ - „вистински шатор“. Според тоа, небесното Светилиште не е симболично, туку е „вистинско“, Светилиште. Грчки израз што се употребува овде и во Евреите 9,24, каде што исто така се однесува на небесната сфера, е *alethinos*. Оваа грчка придавка означува нешто што е вистинско, опипливо, спротивно од она што е привидно, што е симболично или сликовито. Оттаму, изразот *alethinos*, кој два пати се употребува во небесното Светилиште, недвосмислено потврдува дека Светилиштето на небото е вистинско Светилиште. Истиот израз, *alethinos*, се употребува да го прикаже Бога како реален, како вистински Бог: „Да те познаат тебе, единствениот ВИСТИНСКИ БОГ.“ (Јован 17,3); „Да му служите на живиот и ВИСТИНСКИ БОГ.“ (1. Солуњаните 1,9)

Бидејќи небесното Светилиште е поврзано со Христа, и тоа е во иста мера вистинско како и Христос што е ВИСТИНСКИ БОГ. Значи, сè што е поврзано со Бога е вистинско, стварно. Вистински Христос, вистинско небесно Светилиште, вистински храм на небото и вистински „ковчег на неговиот завет во неговиот храм“! Вистински првосвештеник, Христос, служи во вистинско небесно Светилиште! Не е можно вистински Христос да служи во симболично Светилиште. Небесното Светилиште е оригинално Светилиште, и сите предмети и служби во него се „небесни оригинали“, „небесни стварности“ или „небесни реалности, а земното Светилиште со сите свои предмети и служби во него се „симболи на небесните оригинали“ (Евреите 9,21-23).

Во име на православието, а така мислат и католиците и, за жал, и протестантите кои празнуваат недела, господин Милин ќе каже: „Дали постоењето на небесната скинија (небесното Светилиште) треба да се сфати буквално или само сликовито? Дали на небото постои ковчег на заветот... Ако треба тоа да се сфати буквално, тогаш се прашуваме од каде тоа таму и зошто ќе е таму?... За кого во небесниот свет се наменети плочите на законот што забранува убиства, прелјуба, кражба, кривоклетство, желба за туѓ имот, и кој наредува почитување на родителите, шестдневна работа и одмор... за кого и зошто е сето тоа, кога таму не живеат грешни луѓе, туку ангели?“¹

Трагично, би рекле, вака површно и плитко да размислува и да зборува за небесното Светилиште еден православен теолог од повисок ранг! Но, за жал, и православието во целост размислува и верува така; а така површно и плитко за небесното Светилиште, кое е темелна спасоносна библиска вистина, размислува и верува најголем дел од христијанскиот свет. Велиме трагично. И навистина е трагично! Божјата реч кажува дека небесното Светилиште не е симбол, не е никаков сликовит приказ, туку тоа е небесна

реалност, исто колку што е и Бог реалност; тоа е вистинско Светилиште. А Милин и сиот христијански свет велат: Не, небесното Светилиште не е вистинско. Тоа е симбол и сликовит приказ. Жално и болно вистинито!

Христос - наш првосвештеник во небесното Светилиште

Многу е значајна вистината дека во небесното Светилиште имаме небесен „Првосвештеник (Христос), кој седна од десната страна на престолот на Величеството на небесата како служител“ во тоа „Светилиште што го подигна Господ, а не човек“.

Прекрасно е опишан нашиот „вечен Првосвештеник“, Христос, и неговата првосвештеничка служба, неговото „вечно свештенство“, во небесното Светилиште: Тој, „свет, невин, непорочен, наполно различен од грешниците и повозвишен од небесата“, кој „сочувствува со нашите слабости“, „влезе еднаш за секогаш во светињата над светињите, не со крв на јарци и јунци, туку со својата сопствена крв, и ни прибави вечен откуп“.

„Со помош на силата на Исусовата крв“, заедно со нашиот Првосвештеник, и „ние слободно можеме да влеземе во светињата над светињите“, и повикани сме „да пристапуваме кон него со молитва и со искрено срце“, „со доверба, кон престолот на благодатта“, кон Божјиот престол, во „Божјиот дом“, во небесното Светилиште, „за да примиме милост“ и спасение, зашто „Тој може да ги спасува за вечни векови оние кои преку него доаѓаат кај Бога, бидејќи секогаш живее за да се застапува за нив“, да „посредува“, да „се зазема за нас“ „пред Божјето лице“. Според тоа, не во исповедална, пред увото на смртен свештеник, туку директно со молитва пред Бога, пред Божјиот престол, во небесното Светилиште, како што нè учат овие библиски текстови.

Да нема забуна! На крстот на Голгота комплетно е исплатена казната за гревот на човештвото и целосно е задоволена Божјата правда кога Христос ги изговорил зборовите „Се сврши!“ Но, фактот што Христос уште два пати ќе ги изговори истите зборови „Се сврши“, јасно покажува дека нашето спасение е континуиран и активен процес што не престанал на крстот кога Христос ги изговорил зборовите „Се сврши!“ Според тоа, планот на спасението на грешниците се одвива во три фази. Првата фаза завршила на Голгота, кога Христос првпат ги изговорил зборовите „Се сврши“ (Јован 19,30). Втората фаза од нашето спасение се одвива сега во небесното Светилиште која наскоро ќе заврши во мигот кога Христос по вторпат ќе ги изговори истите зборови „Се сврши“ (Откровение 16,17). Третата фаза од планот на спасението ќе се одвива за време на небесниот милениум - при неговиот крај, откако гревот и грешниците ќе завршат во огнено езеро, Христос по третпат ќе ги изговори зборовите „Се сврши“ (Откровение 21,6), со што конечно завршува планот на спасението на грешниците, и званично почнува вечноста за праведниците.

Да се вратиме на втората фаза од планот на спасението што се одвива сега во небесното Светилиште, во кое нашиот Спасител влегол со својата пролеана крв на Голгота и во улога на наш небесен првосвештеник таму врши служба на помирување за нас пред Бога.

Ако обрнеме внимание на библиските текстови што ги приведовме, ќе утврдиме дека тие зборуваат за активности што се одвиваат сега, што збору-

ваат за тековен процес, за фаза од планот на спасението и за настани што се одигруваат во овие мигови.

Значи, Христос е спасител кој „спасува“ сега. Тој е застапник кој „се застапува“ за нас сега и посредник кој „посредува“, кој „се зазема за нас“ „пред Божјето лице“ сега, во овој миг. Ние сме повикани „да пристапуваме кон него“, „кон престолот на благодатта“, кон Божјиот престол, во „Божјиот дом“, во небесното Светилиште, „за да примиме милост“ и спасение сега, во овој миг.

Според тоа, настрана земните храмови, настрана земното свештенство и нивните служби, настрана сите тие земни „симболи на небесните оригинали“, симболи кои успешно ја завршиле својата задача и се повлекле пред своите небесни оригинали кои со Христовата смрт стапиле на сцената на нашето спасение. Затоа, целокупниот наш живот треба да биде насочен кон небесното Светилиште и кон неговите служби каде што се остварува нашето спасение денес, спасение што наскоро ќе ни го донесе Христос со своето второ доаѓање на нашиот свет.

Чистење на небесното Светилиште

Што кажуваа земните „симболи на небесните оригинали“ во земното Светилиште во Стариот завет за начинот на кој грешниците се ослободуваа од своите гревови? Да се потсетиме! Кога некој од народот ќе згрешел, носел животна во дворот, во тремот на Светилиштето, каде што тоа било жртвувано за неговиот грев, заклано и спалено на жртвеникот. Дел од крвта на животното свештеникот внесувал во првото одделение на Светилиштето и таму над жртвеникот (кадилниот олтар), пред завесата, вршел соодветна служба со чија помош симболички гревот од грешникот го пренесувал во Светилиштето. Така секој ден во текот на годината гревовите од сите грешници со вера преку крвта на животните жртвувани на жртвеникот во дворот се пренесувале од грешниците во земното Светилиште. Еднаш годишно било предвидено Светилиштето да се очисти од сите гревови на грешниците што се пластеле во него во текот на целата година.

Чистењето на Светилиштето се вршело во посебен ден наречен „ден на чистење“ или „ден на помирување“ (3. Мојсеева 23,27.28). Во тој ден првосвештеникот влегувал во светињата над светињите со крв на жртвуван јарец. Прскајќи со крвта на јарецот определен „за Господа“ над поклопецот на ковчегот, на „денот на чистење“, тој го чистел Светилиштето од гревовите, а потоа во дворот своите раце ги положувал врз главата на друг, жив јарец, определен „за Азazelа“ (за ѓаволот) и врз неговата глава ги исповедувал сите гревови и беззаконија на народот. Со тоа гревовите симболично биле пренесувани од Светилиштето врз јарецот кој, натоварен со нив, морал да биде однесен во пустина таму да загина. Така било чистено земното Светилиште од гревовите на народот што се пластеле во него.

Соодветно на тоа, во Новиот завет го имаме истиот процес на чистење на гревовите на грешниците во небесното Светилиште. Рековме дека тоа е тековен процес, нешто што се одвива сега. Ние, како грешници, во секое време слободно излегуваме пред Бога натоварени со нашите беззаконија, се каеме за нашите гревови, ги оставаме и за нив бараме од Бога прошка. Христос гревовите ни ги проштава, ги прифаќа и со својата крв ги пренесу-

ва во небесното Светилиште каде што ги одложува и каде што се пластат. Значи, нашите гревови ние со вера вистински ги пренесуваме врз Христа како наша замена на крстот, а Христос вистински ги пренесува гревовите во небесното Светилиште.

Според тоа, и небесното Светилиште, слично на земното, се полни со простени и оставени гревови на безброј илјади грешници.

Да, небото е онечистено со многубројни тони грев (се изразуваме сликовито) на милиони поранешни грешници. Затоа и небото чека и пека да се исчисти од тие тешки тони гревови што грешниците, преку Христовата крв, со векови ги одложувале и ги пластеле таму, на небото, во небесното Светилиште. Еве го библискиот непобитен доказ за тоа:

„Потоа (Мојсеј) со крвта ги попрска шаторот и сите богослужбени садови... И така, неопходно беше символите на небесните оригинали вака да се чистат (со животинска крв), а самите небесни оригинали со (уште) подобри жртви од овие“ (Евреите 9,21-23).

Овој текст говори за чистење на гревови на две различни места со различни жртви:

1. Чистење на земното Светилиште и на неговите предмети како симболи на „небесните оригинали“ со животинска крв: „Потоа (Мојсеј) со крвта ги попрска шаторот и сите богослужбени садови... И така, неопходно беше символите на небесните оригинали вака да се чистат (со животинска крв).

2. Чистење на небесното Светилиште и на неговите предмети во него како „небесни оригинали“: „А самите небесни оригинали“ се чистат „со (уште) подобри жртви од овие.“

Овде имаме мисла дека „небесните оригинали“, а тоа е небесното Светилиште комплет со неговите предмети, се онечистени, извалкани со грев, и дека тие се чистат не со животински жртви и со животинска крв, туку со подобра жртва и со подобра крв, а подобра жртва од животинските жртви е Христовата жртва и подобра крв од крвта на животните е Христовата крв.

Според тоа, гревот во земното Светилиште се чистел со животински жртви и со животинска крв, а оние безброј тони грев на небото, во небесното Светилиште, се чистат со Христовата жртва и со Христовата крв.

Текстот во Евреите 9,21-23 многу столетија ги збунувал теолозите кои не успевале да сфатат зошто нешто на небото би барало да се чисти. Овој текст ги збунувал затоа што тој јасно зборува дека нешто на небото е извалкано, онечистено, и дека треба да се очисти. Апостол Павле е категоричен: „Небесните оригинали“, небесното Светилиште, е онечистено, извалкано, полно е со грев што треба да се очисти со Христовата жртва и со Христовата крв.

Бог предвидел време за чистење и на небесното Светилиште кое е полно со гревови, време кога Христос со својата крв конечно ќе го исчисти од напластените гревови. Прво треба да се утврди кој навистина искрено се покајал и ги оставил гревовите кои се пренесени во небесното Светилиште и кому му е простено. Во следниот наслов ќе биде објаснето дека за таа цел на небото, во небесното Светилиште, сега заседава небесен истражен суд за да го испита сечиј случај поединечно и да утврди кој е за спасение, а кој не.

Во небесното Светилиште Христос има двојна улога - служи како жртва и како свештеник. Значи, стожер на теологијата на небесното Свети-

лиште е Христос како наша жртва, како наша замена на крстот, и како свештеник кој во небесното Светилиште нашите гревови ги чисти, не со животинска, туку со својата крв од Голгота.

Кога ќе заврши небесниот истражен суд, Христос сите гревови од сите грешници, од небесното Светилиште, ќе ги пренесе врз главата на Азазела, врз главата на ѓаволот, кој го измислил гревот, и кој така натоварен со нив, ќе талка низ илјадагодишна пушта пустина во која наскоро ќе биде претворена нашата планета. Повеќе за тоа при крајот од книгава!

Не е тешко да сфатиме зошто Христовата служба како посредник меѓу Бога и грешниците во небесното Светилиште мора да се посматра како мошне значајно учење. Впрочем, погледајте колкав дел од Стариот завет се занимава со земното Светилиште, со земниот храм. Погледајте колкав дел од Новиот завет се занимава со небесното Светилиште. Што треба да ни каже тоа за значењето на оваа доктрина?

Но, поголем дел од христијанството ниту чуле ниту знаат нешто за оваа спасоносна библиска вистина. И најголем дел од христијанските теолози немаат поим за оваа библиска теологија, што е за големо жалење.

Што може да ни каже за оваа есенцијална библиска наука преданието на традиционалната Црква, но и теологиите на протестантските цркви!?

Во име на традиционалната Црква на ова прашање Сергиј Булгаков ќе ни одговори вака: Според православните правила, човек во никој случај не смее да ја чита Библијата толкувајќи и разбирајќи ја независно од учењата на светите отци, напоменувајќи дека и самата таа помисла би била „лажна и сенишна (страшна)“

Литература:

2. Лазар Милин, Црквата и сектите 1999 г., стр. 297.

БИБЛИЈАТА ЗА НЕБЕСНИОТ ИСТРАЖЕН СУД

Небесен истражен суд

Неколку општи напомени. Небесниот суд во Библијата се одвива во три фази:

1. „Предмилениумски суд“, или „истражен суд“, кој уште се нарекува и „предадвентен суд“;
2. „Милениумски суд“, и
3. „Извршен суд“.

За првата фаза од небесниот суд, наречен предмилениумски, истражен или предадвентен небесен суд, да ги приведеме следните библиски текстови:

1. Христос им дава ветување на своите следбеници за својот втор адвент, или за своето второ доаѓање: „Одам да ви приготвам место... и пак ќе дојдам и ќе ве земам вас кај себе за да бидете и вие каде што сум јас.“ (Јован 14,1-3)

Според тоа, Христос доаѓа повторно (втор адвент) на нашата земја, не по грешниците, туку по своите верни следбеници за да ги поведе со себе на небото. Вториот Христов адвент или второто Христово доаѓање се случува пред да почне милениумот, или илјадагодишното царство на небото. Оттаму и првата фаза од небесниот суд се вика предмилениумски или предадвентен суд, зашто заседава и завршува пред да дојде Христос и пред да почне милениумот.

2. „Зашто време е да почне судот од Божјиот дом, а ако почне најнапред од нас, тогаш каков ли ќе им биде крајот на оние кои не му се покоруваат на Божјето евангелие?“ (1. Петрово 4,17)

Апостол Петар е јасен: Судот ќе почне од Божјит дом, или од верните Христови следбеници, за да се види и утврди дали тие навистина биле верни и подготвени да заминат со Христа на небото.

3. „Народите се разгневија, но дојде и твојот гнев и настапи време да им се суди на мртвите и да се наградат твоите слуги, пророците и светите, и оние кои се бојат од твоето име, малите и големите.“ (Откровение 11,18)

Овој библиски текст ги набројува „твоите (Божјите) слуги, пророците и светите, и оние кои се бојат од твоето име, малите и големите“ како членови на Божјиот дом, или на Божјето семејство, како верни Божји слуги кои изумреле со вера во Христа дека ќе воскреснат во првото воскресение и како награда за својата верност, заедно со живите праведни, сите преобразени и облечени во бесмртност, ќе заминат со Христа во вечен живот на небото.

Истиот текст најавува „суд на мртвите“, а апостол Петар ни кажа дека „судот ќе почне од Божјиот дом“. Според тоа, во својата прва фаза „небесниот истражен суд“, кој заседава на небото пред вториот Христов адвент, не

им суди на грешниците (зашто тоа ќе биде предмет на „милениумскиот суд“), туку на Божјиот народ, на мртвите и живите Божји следбеници. Задача на тој суд е да утврди и да потврди пред целата вселена дека Божјите слуги на оваа земја, кои верно и предано му служеле на Бога, заслужиле и добиле право да заминат со Христа на небото и со него да ја делат вечноста во неговото царство.

Оправдание значи проштavanje на гревот кое зад себе има покајание и оставање на истиот. Секој грешник, кој искрено ќе се покае пред Бога за својот грев и истиот ќе го остави, му дава право на Христа, во име на својата жртва од Голгота да излезе пред сите безгрешни небесни светови и да покаже дека тој грешник правилно постапил и дека заслужил да биде оправдан, односно залужил да му биде простен гревот и да добие вечен живот, со што конечно станува полноправен член на вселенското Божје семејство.

Кој сè го сочинува Божјиот дом, Божјето семејство или Божјиот народ кој е предмет на предадвентниот истражен суд?

Бог секогаш и насекаде имал и има свои искрени следбеници, припадници на „Божјиот дом“, кои се предмет на предадвентниот истражен суд. Во претпотопниот свет, во старозаветната и во новозаветната црква, во христијанството, во исламскиот свет и во сите други нехристијански религии во минатото и денес, Божјето око видело безброј илјади свои искрени слуги, кои ќе бидат оправдани на истражниот суд и кои ќе го сочинуваат Божјиот народ кој наскоро ќе појде со Христа на небото.

Сите човечки суштества припаѓаат на една од следните три групи: (1) грешници кои го отфрлаат Божјиот авторитет; (2) вистински верници, кои со вера ги прифаќаат Христовите заслуги и живеат послушни кон Божјиот закон; и (3) оние кои навидум (на изглед) се вистински верници, но всушност не се.

Предмет на небесниот истражен суд се неспорните или вистинските Божји следбеници. Право да земат учество во симболичната служба на денот на чистење на Светилиштето во Стариот завет имале само оние кои ги признале своите гревови пред Бога и се покајале, и чишто гревови со крвта на жртвата биле пренесени во светињата. Така и на големиот ден на конечното чистење и на истражниот суд земени се предвид само случаите на оние кои му припаѓаат на Божјиот народ. Судот над безбожниците е посебно и одвоено дело кое ќе се изврши подоцна, како што рековме, за време на неговата милениумска фаза. Сега е „време да почне судот од Божјиот дом“.

Предадвентниот суд ќе ги просее или ќе ги изрешети и ќе ги отфрли сите верници од третата група, кои само навидум или само на изглед биле верници, а нивното срце не било цело пред Бога.

Првата фаза од небесниот суд ќе заврши наскоро кога Христос во небесното Светилиште повторно ќе ги изговори зборовите што ги изговорил на крстот на Голгота „Се сврши!“

Втората фаза од небесниот суд, наречена „милениумски суд“, ќе ја објасниме при крајот од книгава, во поднасловот „Библијата за милениумот“, и третата фаза, наречена „извршен суд“, исто така ќе ја објасниме при крајот од книгава во поднасловот „Конечен крај на гревот и грешниците“.

А сега да преминеме на процесот што се одвива на предадвентниот истражен суд.

Во Стариот завет книгата на пророк Даниел на посебен начин ја развива темата за космичкиот судир и неговата разрешница. Опишувајќи го решението на проблемот на гревот, Даниел читателот го води до небесниот суд (Даниел 7,9.10.26.27) и до денот на помирување во небесниот храм (Даниел 8,13.14). Двата овие предмети се тесно поврзани по тоа што и храмот бил место на судење (судница). Повикувањето на судот и законот укажува дека разрешувањето на космичкиот судир ќе се одигра на небесен легален и јавен форум и дека донесените одлуки (решенија) ќе бидат легално одбранети и одбранливи, во никој случај не произволни. Правдата ќе превагне. Во небесниот храм се одвива процес за отстранување на нечистотијата од областа на Божјето создавање и обновување на хармонијата во вселената. Двата елемента се неразделни затоа што последниот не може да се постигне без првиот. Всушност, како што е веќе кажано, денот на помирување во службите на израелското Светилиште претставувал време на судење.

Изразот „истражен суд“ во Библијата не го наоѓаме. Но мисла и идеја, како и јасни сцени за „истаржен суд“ во Библијата наоѓаме на многу места. На пример, кога Адам и Ева згрешиле, Бог не им изрекол веднаш проклетство и пресуда, односно, не ги казнил веднаш, пред да се испита нивниот случај и пред да ги соочи со нивниот грев. Затоа Бог доаѓа од небото и ги прашува: „Адаме, каде си?... Да не си јал од она дрво, од кое ти забранив да јадеш?“ ... Господ Бог ја праша жената: „Зошто го направи тоа?“ (1. Мојсеева 2,9-13). Истражната постапка била потребна не заради Бога, туку заради Адама и Ева - ним да им биде јасно зошто ќе мора да ги сносат последиците на гревот, односно зошто ќе мора да се соочат со казна.

Да, пред да изрече казна, Господ испитува, спроведува истражна постапка: „Господ погледна од небесата со внимание кон синовите човечки за да види (да утврди) има ли некој разумен, кој го бара Бога. Сите застранија, сите станаа лоши, нема кој да прави добро, нема ниту еден.“ (Псалм 14,2.3)

Пророк Езекил ни бележи жалосен случај: „Барав меѓу нив некого (човек) кој ќе ги обнови ѕидините, да застане пред мене во одбрана на оваа земја да не ја сотрам, но не најдов никого.“ (Езекил 22,30)

Пред да излее казна врз израелскиот народ за неговиот грев, Бог е во потрага по човек, бара човек да го повика народот на покајание за да ја избегне казната. За жал, во тоа време Бог не нашол никого, ниту еден праведник да се заземе пред Бога за својот народ. Затоа Ерусалим го снашла тешка казна.

Пред да пушти потоп и да го казни претпотопниот свет за неговите тешки беззаконија и грев, Бог испитувал и барал праведници да ги спаси од потопот. Но, меѓу тоа силно мноштво на претпотопните жители, Бог го пронашол само Ное и неговото семејство кои заслужиле да бидат поштедени од потопот (1. Мојсеева 7,1).

Случајот со Содом и Гомор. Пред да пушти оган од небото и целосно да ги уништи Содом и Гомор поради нивните гнасни гревови, Бог праќа од небото двајца ангели да направат извештај за нивните тешки беззаконија, односно да спроведат истражна постапка.

„Господ рече: „Голема е викотницата против Содом и Гомор, бидејќи нивниот грев е претежок. Ќе слезам долу да видам дали навистина прават

така, како што вели тужбата што стигна до мене. Сакам да разгледам.“ (1. Мојсеева 18,20.21).

Она што се случило со двајцата ангели кога влегле во Содом навистина потврдило дека тужбата, подигната против тие два града, била вистинита и оправдана, и затоа оправдано уследила и таква свирепа казна.

Заклучок: Според Божјата реч, секој грешник неминовно ќе се соочи со смрт како плата за неговиот грев. Но, пред да се соочи со конечната казна за своето беззаконие, на небесниот суд за секој грешник поединечно се отвора истражна постапка за да се утврди дали тој грешник се покајал за својот грев или до крај останал грешник, со непокајани и неоставени гревови, поради кои ќе замине во вечна смрт.

Пророк Даниел го гледал небесниот истражен суд: „Гледав: беа поставени престоли и Прадревниот (Отецот) седна. Облеката му беше како снег, косата како чиста волна, а неговиот престол како огнени пламења и тркалата како вжарен оган. Огнена река извираше и течеше пред него. Илјада илјади му служеа, десет илјади по десет илјади стоеја пред него. Судот седна и книгите се отворија... Гледав во ноќните виденија и ете, на небесни облаци доаѓаше некој како Син човечки. Тој му се приближи на Прадревниот и го доведоа кај него. Нему му беше предадена власта, честа и царството за да му служат сите народи, племиња и јазици. Неговата власт е вечна власт и никогаш нема да помине, неговото царство нема да пропадне“ (Даниел 7,9.10.13.14).

Величествена, но едновременно и страшна е глетката, односно сцената на небесниот суд! Божјиот престол во „огнени пламења“ со „тркала како вжарен оган“. На престолот седи Отецот со облека бела „како снег“ и со коса „како чиста волна“, што симболизира апсолутна чистота, безмерна мудрост и неприкосновена правда и праведност. Од Божјиот престол „извира и тече огнена река пред него“ - што значи, на Божјиот суд е застапена неодминлива, непоткуплива, апсолутна правда и вистина со вселенски димензии за кои пеат небесните жители: „Праведни и вистинити се твоите патишта, Цару на народите!“ (Откровение 15,3). На Божјиот суд не може да опстане и да се провлече ништо грешно, „зашто нашиот Бог е оган што спалува“ (Евреите 12,29). На судот гледаме небесни книги: „Судот седна и книгите се отворија“, и илјадници и милиони ангели (Евреите 12,22) како сведоци кои го следеле нашиот живот и запишале сè во небесните книги во кои се води извештај за човечките гревови.

„Зашто сите скриени дела Бог ќе ги изнесе на судот и секоја тајна, било добра или лоша“ (Проповедник 12,14). Спасителот рекол: „А јас ви велам дека за секој празен збор што ќе го изговорат луѓето ќе одговараат на судниот ден; зашто по вашите зборови ќе бидете оправдани и по вашите зборови ќе бидете осудени!“ (Матеј 12,36.37). - Леле, за секој празен збор ќе бидеме судени! Смилувај ни се Господе и помогни ни да внимаваме на нашите зборови!

Нашите тајни намери и побуди се наоѓаат во тој непогрешен извештај, зашто Бог „ќе го изнесе на виделина она што е скриено во темнина и ќе ги обелодени намерите на нашите срца“ (1. Коринќаните 4,5). „Еве, сè е напишано пред мене... вашите беззаконија и беззаконијата на вашите татковци - сите заедно - вели Господ“ (Исаија 65,6.7).

Секое човечко дело е подложено на испитување пред Бога и е забележано како верност или неверност. Покрај сечие име во небесните книги со

вчудовидена точност е запишан секој лош збор, секоја себична постапка, секоја неисполнета должност, секој таен грев, секое лицемерство, нашето влијание на добро или зло, со своите далекусежни последици - сето тоа верно го запишал ангелот записничар.

Примерот на Мојсеја нека нè поучи за апсолутната праведност и непристрасност на небесниот суд! Освен во случајот на жртвувањето на Христа, Божјата љубов и правда никогаш не се покажале толку комплетно како во неговото постапување со Мојсеја. Бог го исклучил Мојсеја од Ханан за да даде поука што никогаш не треба да се заборава - дека Тој бара строга послушност и дека луѓето мора да пазат да не си ја припишат себеси честа што му припаѓа на нивниот Творец. Бог не можел да ја прими молитвата на Мојсеја во која Мојсеј барал од Бога да му дозволи да влезе во Ветената земја, зашто му згрешил на Господа.

Божјиот закон, Десетте заповеди, се мерило според кое на судот ќе се мери животот и карактерот на секој човек, мерило според кое суди небесниот суд: „Бој се од Бога, ни кажува Божјата реч, и држи ги неговите заповеди, зашто тоа е суштината за човекот, бидејќи сите скриени дела Бог ќе ги изнесе на судот и секоја тајна, било добра или лоша“ (Проповедник 12,13.14).

Апостол Јаков ги предупредува своите браќа: „Така зборувајте и така постапувајте како луѓе кои ќе бидат судени според законот на слободата“, и појаснува: „Оној што го пази целиот закон, а згреши само во едно, виновен е за сè. Зашто Оној кој рекол: ‚Не врши прељуба!‘ рекол и: ‚Не убивај!‘ Ако не вршиш прељуба, а убиеш, стануваш престапник на законот“ и „законот ве осудува како престапници“ (Јаков 2,9-12).

Страшно, зар не? И тешко нам! Кој може да опстане пред еден таков суд кој става сè на огнена проверка, кој навлегува и во нашите најстрого чувани тајни во кои не може да проникне ниту едно човечко око, длабоко скриени во нашиот ум и срце, и ги изнесува на виделина, ставајќи ги на показ пред очите на целата вселена.

Судот ги вади од заборавените архиви и со неверојатна прецизност, својствена само на сезнајниот и сеомќниот Бог, ги претресува и обелоденува сите крвави злодела на најголемите злосторници, чишто злосторства забрадиле во црнина милиони невини луѓе. На барање на судот, земјата ги исфрла од својата утроба безбројните тони невина крв што е пролеана на неа, крв која бара да биде одмаздена. Пред Божјиот суд излегуваат сите големци и моќници, сите земни „богови“, пред кои земјата се тресела од страв, за да им се одмери соодветна казна според која ќе паѓаат ничкум и во полна мера ќе ја чувствуваат болката, јадот и чемерот, ќе го пијат истиот бигор на оние што коленичеле пред нивната немилост и деспотизам.

Пред Божјиот суд излегуваат сите земни судови и судии - неправедни, авторитарни, пристрасни, поткупливи, корумпирани, сите „пилат судови“, „пилат судии“ и „пилатовци“, кои ја извртувале правдата и вистината, како што кажува Божјата реч: „Правосудството е истиснато, и правдата стои далеку. Вистината падна на улица и правдата не може да помине“ (Исаија 59,14).

Пред небесниот суд мора да излезат и мора да се соголат злобата, зависта, гневот, омразата, себичноста, лицемерството, подлоста, алчноста, похотливоста, горделивоста..., мора да излезе и да се расчисти секој, и најмалечко

грев, мора да се соголи гревот како феномен, како гнасна појава, како губре и одвратна смрдеа, и да му се изрече праведна и конечна пресуда и нему и на грешниците, и на тоа мракобесие да му се стави крај. Во спротивно, ако не постои таква, неодминлива, строга и апсолутна вселенска Божја правда, врз која почива вселената, и ако таа не биде обелоденета и задоволена на Божјиот истражен суд, вселената не може да опстане, ќе се распадне. Од друга страна, кој од нас, како грешник, може да помине низ иглените уши на небесниот суд на кој многу, многу тенко се преде? Од човечка гледна точка, никој! Но Бог нашол решение. Христос прв поминал низ иглените уши на небесниот суд, со својата смрт на крстот ја задоволил погазената законска правда чијашто острица се дигнала против грешниците кои го погазиле Божјиот закон, и патот го направил прооден и за нас.

„И така, браќа, бидејќи со помош на силата на Исусовата крв ние слободно можеме да влеземе во светињата над светињите - тој нов и животодавен пат Тој ни го отвори низ завесата, односно низ своето тело - и бидејќи имаме Првосвештеник кој е поставен над Божјиот дом, да пристапуваме кон него со искрено срце и наполно уверени откако сме ги исчистиле срцата од зла совест и сме го измиле телото со чиста вода“ (Евреите 10,19-22).

Извонредно! Во Адама сите стоиме осудени како грешници, а во Христа сите стоиме оправдани. Исусовата крв има сила да ги задоволи, и ги задоволела строгите критериуми на небесниот суд, и ние слободно, без никаков страв од осуда, излегуваме пред небесниот суд кога ќе биде прозвано нашето име, бидејќи таму е нашиот милостив Првосвештеник, Христос, кој ни подава рака и нè става под своја закрила, кој „сочувствува со нашите слабости“ и „посредува“, и кој „се зазема за нас“ „пред Божјето лице“. Нашите гревови се простени и симнати од нас и ние сме разрешени од нив. Христос со својата крв ги внел во небесното Светилиште и таму ги одложил, ги ставил во „ад акта“ како простени гревови. Сега ние на небесниот суд, пред лицето на правдата и пред очите на целата вселена, стоиме како бивши грешници и бивши робови на гревот од чиешто ропство нè откупил Христос, плаќајќи за нас висока цена, висејќи полни шест часа на крст на Голгота на којашто ја пролеал својата крв како единствено средство дадено на луѓето под небото со кое ние грешниците можеме да се спасиме, зашто, како што е веќе кажано, „без пролевање на крв, нема проштавање“, нема бришење и чистење „на гревот“.

Со тоа ние нашата валкана, грешна облека, нашиот грешен живот, сме го испрале и сме го исчистиле во Христовата крв, и сега стоиме под негова закрила како праведници. Или, кажано поинаку, Христос ја слекол од нас нашата валкана грешна облека, нашата нечиста, грешна човечка праведност, го отстранил од нас нашиот стар грешен живот, и нè облекол во нова, чиста и света облека на својата божествена праведност, ни дал наполно нов живот со нов карактер и со нова животна ориентација, со нови мисли и желби, зашто „оној што е во Христа, е ново создание; старото помина и, ете, сè ново настана“. „Затоа, сега нема осуда“ на небесниот суд „за оние кои се во Исуса Христа“ - нив Христос ги разрешил од нивните гревови (2. Коринќаните 5,17; Римјаните 8,1).

Сето ова го добиваме со вера како наполно незаслужен подарок од Христа. Нашето спасение, вечниот живот, е апсолутно комплетно дело на Исуса Христа во кое ние немаме никаква заслуга и никаков удел.

Засметана и подарена Христова праведност и процесот наречен "посветување"

Денес протестантскиот свет е заплиснат со нова погубна либерална теологија која се шири како пожар и го опфаќа целиот религиозен свет. Таа теологија широко му ја отвора вратата на гревот кој сè повеќе го проникнува и го расипува светот.

Според таа теологија, сè што требало Христос да стори за нашето спасение го сторил кога умрел на Голгота за нашите гревови, кога нè оправдал и кога нè откупил од гревот. Проставањето на минатите гревови и откупот од гревот на крстот се доволни за нашето спасение. Крстот е сè што ни е потребно. За нив сонцето изгрева и заоѓа на Голгота!

Тоа христијанство со таа либерална теологија е опседнато со крстот. Таа религија е религија на минатото, религија без сегашност и без иднина, религија чишто верници пливаат во гревови, зашто таа тврди дека ние во ова наше сегашно грешно смртно тело не можеме да не грешиме. Конечно ќе престанеме да грешиме дури тогаш кога ќе добиеме ново, безгрешно тело, при второто Христово доаѓање. Сè до тогаш ние мораме да грешиме.

Апсолутна вистина е дека крстот е центар и стожер на нашето спасение и темел или извор од кој произлегуваат сите придобивки за вечен живот. Но голема е и вистината дека нашето спасение не е комплетирано на крстот. Ние со покајание сме дошле во подножјето на крстот натоварени со нашето грешно минато, кое не ни дозволува да го пречекориме прагот на вечниот живот, зашто вечноста од нас бара апсолутна праведност, а ние немаме праведност, не сме праведни; наместо со праведност, натоварени сме со грешност и грешни сме. Христос на крстот ни го проштава гревот, нè откупува од неговото ропство, ни го брише нашето грешно минато, ја симнува од нас нашата грешност и нè облекува во чиста бела облека. Таа чиста бела облека е Христовата праведност, Христовиот безгрешен живот, кој Бог ни го засметува наместо нашата грешност, којашто ја одзема од нас и ја фрла во морските длабини. Така ние, од грешни, стануваме праведни, праведници, пред кои ширум се отвора вратата на вечноста. Таа Христова праведност што ни ја засметува Бог на крстот наместо нашата грешност, е позната како „засметана Христова праведност“, бела Христова облека во која нè облекува и која ни дава право на вечен живот.

Меѓутоа, тука, на крстот, работата не е завршена до крај. Ние и понатаму, сè до нашата смрт, живееме во нашето грешно тело кое е подложно на гревот. Но дали сега повторно ќе грешиме и повторно ќе станеме грешници откако Христос на крстот нè окупил од гревот? Дали белата облека, во која Христос нè облекол, ќе ја валкаме со грев? Во никој случај. Исус вели: „Не греши веќе, за да не ти биде уште полошо!“ (Јован 5,14; 8,11). И ние со сите сили се трудиме да не грешиме, но напразно! Пак паѓаме и грешиме, и сфаќаме дека во ова наше грешно тело не можеме сами да живееме праведно, да не грешиме. Се овистинуваат Христовите зборови: „Без мене не можете да правите ништо“ (Јован 15,5).

Се фаќаме за глава и се прашуваме: „Што сега!“ Пак на помош ни доаѓа Христос, кој ни подарува нова праведност, подарена или дадена праведност: во нас го всадува својот праведен живот кој нè оспособува за вечен живот. Засметаната Христова праведност од крстот ни даде право да влеземе во вечен живот, а подарената Христова праведност, или неговиот праведен

живот, всаден во нас, нè оспособува за вечен живот. Божјата реч ни кажува како се постигнува тоа. Го приведуваме извонредниот пример на апостол Павле:

„Со Христа бев распнат; и јас веќе не живеам, туку Христос живее во мене“ (Галатите 2,20). „Христос живее во мене“, кажува Павле, кога „со Христа бев распнат“, и продолжува во Римјаните 6,3-18; 8,9.10: „Знаеме дека нашиот стар човек беше распнат со него (со Христа) за да биде онемоштено грешното тело, та да не му робуваме веќе на гревот, зашто оној што е умрен (распнат), ослободен е од гревот. А ако умревме (ако се распнавме) со Христа, веруваме дека и ќе живееме со него... Затоа не дозволувајте гревот да царува во вашето смртно тело за да им се покорувате на неговите похоти.“ „Виe сте духовни ако навистина Божјиот Дух живее во вас... Ако е Христос во вас, тогаш телото е мртво за грвот.“

Таква темелна промена или преобразба на нашиот стар грешен живот врши силата на Божјиот Дух, или силата на Светиот Дух кој живее во нас, односно силата на Божјата благодат, за која веќе опширно зборувавме.

Силата на Божјата благодат е толку голема што може да се соочи со силата на гревот, да ја победи и да создаде ново создание во Исуса Христа. При тоа ново создавање благодатта се покажала како сила која е во состојба да ги победи сите сили на злото и да создаде ново човештво во заедница со Бога. Она што Христос го сторил за нас на крстот, еднаш и за сите, е оправдување или откуп од нашите гревови, и тоа не може да се издели од она што Тој го прави во нас откако сме оправдани, кога настапува процес кој се вика „посветување“. Во процесот на посветување Христос со Светиот Дух нè чисти од гревот и нè посветува, при што ние стекнуваме искуство на ново раѓање кое води кон обнова во Христа. Ние стануваме нови созданија, слични на Христа: „Оној што е во Христа, е ново создание; старото помина и, ете, сè ново настана“ (2. Коринќаните 5,17).

Според тоа, благодатта не е само некоја теорија што треба да се разбере. Таа е сила која преобразува, сила која треба да се доживее. Во животот на вистинскиот верник благодатта го менува токот на мислите и чувствата. Луѓето кои некогаш мразеле, сега научиле да сакаат, умовите кои уживале во сласти, почнуваат да ја сакаат чистотата. А тие христијани знаат дека во самите нив немало сила која би предизвикала таква промена во нивните мисли и чувства. Силата дошла однадвор. Затоа апостол Павле рекол дека евангелието „е Божја сила за спасение на секој кој верува“ (Римјаните 1,16).

Оваа сила доаѓа од Светиот Дух, и истата е всадена во умот и срцето на секој вистински верник. Тоа е „посветување“, „преобраќање“ или „ново раѓање“. Павле за тоа зборува како за воскресение од мртвите (Римј. 6,1-6).

Според тоа, погубната либерална теологија, која се шири како пожар и го опфаќа целиот религиозен свет, и светот воопшто, навистина е погубна кога тврди дека ние во ова наше сегашно грешно смртно тело не можеме да не грешиме, дека конечно ќе престанеме да грешиме дури тогаш кога ќе добиеме ново, безгрешно тело, при второто Христово доаѓање, и дека сè до тогаш - ние мораме да грешиме. Погубно е тврдењето дека нашата обврска да живееме праведен живот Христос ја презел на себе и дека нас нè ослободил од неа, зашто Тој живеел праведен живот наместо нас и тоа е доволно.

Тоа тврдење е апсолутно неточно, погрешно и погубно, и не може да помине на Божјиот истражен суд. И ние имаме обврска да живееме праведен

живот ако сакаме да добиеме вечен живот и да ја одбегнеме судбината на грешниците кои, заедно со нивните гревови, ќе заминат во вечна пропаст.

Христовата жртва на Голгота и неговото посредување во небесното Светилиште

Христовата жртва помирница на крстот, со која светот има можност да се помири со Бога, е принесена. Во одредено време Исус објавил: „Се сврши!“, и умрел. Тој доброволно му го предал својот живот на Отецот. Судирот бил завршен - Тој однел победа. Христовата жртва е прекрасно живо платно на кое се насликани откупот, проштавањето и измирувањето кои секој треба да ги види. Спасоносната сила на таа жртва ги вклучува неговото слегување в гроб, неговото воскресение и вознесение и неговото посредување пред Отецот. Откупителската делотворност на Христовата смрт ни е достапна единствено преку Христовото посредничко дело.

Христос го завршил делото, задачата што била поставена пред него овде на земјава, и по воскресението се вознел до Божјиот престол - во небесното Светилиште. Неговото посредување на ниту еден начин не ја засенчува ниту ја дополнува неговата жртвена помирителска смрт на крстот. Тој го завршил своето жртвено дело на крстот, но сè уште дејствува како Цар и Свештеник во небесното Светилиште. Дури би можело да се тврди дека воскресението не би било доволно да ја објасни Христовата функција како Спасител на светот.

Беше објаснето дека луѓето, прифаќајќи го гревот и паѓајќи во неговата бездна, станале негови робови, робови на гревот, оковани во такви ропски прангии и врзани во такви ропски синцири кои никој не можел да ги скрши и раскине за да ги ослободи од најцрното ропство во кое ги струполил најсвирепиот тиран во вселената, сатаната, со кого не можело да се справи ниту едно човечко суштество, ниту еден грешник и роб на гревот и сам да се ослободи од него. Исто така не постоело ниту едно друго суштество во вселената кое можело да ги откупи и ослободи робовите, луѓето, грешниците од ропството на гревот.

Единствено Христос на крстот платил огромна цена за да го откупи грешниот човечки род од тоа ропство на гревот. Големината на Христовата жртва многукратно ја надминува големината на цената што ја барал гревот за откуп и ослободување на неговите робови и за повторно воспоставување на нормални семејни односи меѓу човештвото и Бога кои биле тешко оштетени и нарушени со гревот.

Во однос на немерливото значење што ја има Христовата смрт и за нас и за целата вселена, вечноста како вечност се прекршува во смртта на Исуса Христа на Голгота и се дели на два дела - на вечност пред и на вечност по Голгота. Придобивките и благодетите што произлегуваат од Голгота им стојат на располагање на сите суштества во вселената, особено на жителите на нашата планета на која царува грев и смрт. Голгота е извор на хармонија за целиот космос што била нарушена со гревот. Таа повторно ја враќа нашата загубена планета со нејзините жители во огромното Божје вселенско семејство од безброј безгрешни светови кои со душа и срце и со раширени раце одвај чекаат да ги прегрнат и да им посакаат искрено и топло добредојде во нивниот круг на поранешните грешници од оваа наша загубена планета. Наскоро Христос, со своето скорашно доаѓање

на нашиот свет, повторно ќе ја воспостави таа екстремно тешко оштетена и нарушена вселенска хармонија.

Да, благодетите што произлегуваат од Христовата смрт на крстот на Голгота сега Христос во небесното Светилиште ги промовира и им ги става на располагање на сите, апсолутно на сите грешници на нашиот свет, и истите ги изнесува на показ пред сите безгрешни жители на сите светови во вселената. Така Голгота станува вселенски центар и стожер на кој се фокусираат сите Божји активности во рамките на планот на спасението на грешниот човечки род, план создаден во небесното Тројство уште од вечноста, според кој Христос, како Јагне Божје, однапред е одреден и заклан или жртвуван уште од вечни времиња (Откровение 13,8; 1. Петрово 1,19.20). Исто така, сите активности што ги извршува Христос по своето воскресение и што ќе ги извршува низ сета вечност, се навраќаат и се фокусираат на Голгота за да ги верификуваат и промовираат благодетите што произлегуваат од Христовата смрт на голготскиот крст. Христовиот крст засекогаш вселената ќе ја стори безбедна и ќе оневозможи повторно да се појави грев. Силата на помирувачката смрт нема да слабее додека ќе поминуваат вечните векови, туку ќе продолжи да се засилува, откривајќи нови димензии на недосегливата длабина на Божјата љубов кон своите созданија.

Можеме да заклучиме дека помирувањето на грешниците со Бога како жртвен чин на крстот е завршено, но дека помирувањето како процес кој води кон чистење на грешниците од гревот и на целата вселена од нечистотијата на гревот и понатаму продолжува.

Улога на еден помирител е да посредува меѓу две страни, чишто нарушени односи ги оддалечиле една од друга и да ги помири. Тој тоа го прави така што ги отстранува пречките што постојат меѓу нив, ги урива ѕидовите што ги делат и прави мост со кој повторно ги поврзува, обновувајќи го нивното поранешно пријателство. Во нашиов случај гревот е таа огромна пречка, таа планина што се испречила меѓу Бога и грешното човештво. Нашиот Помирител со Бога, Христос, го сторил токму тоа - го урнал ѕидот што го подигнал сатаната меѓу нас и Бога за да не можеме да го гледаме неговото лице, ја отстранил пречката, гревот, со што ни овозможил слободно и во секое време, без никакво притеснување да излегуваме пред Бога и да разговараме со него во молитва како со наш најверен пријател. „Еве го Јагнето Божје кое ги зеде гревовите на светот на себе“, кажува Божјата реч (Јован 1,29); и понатаму: „Бог го помири светот со себе во Христа, не земајќи го предвид неговиот грев“ (2. Коринќаните 5,19).

За Христа нема ниедно поглавје во нашето искуство што за него би било премногу мрачно да го чита. Изнесете му ги на Бога своите потреби, своите радости, своите таги, своите грижи и своите стравувања. Вие не можете да го преоптоварите; вие не можете да го заморите. Оној што ги изброил влакната на вашата глава не е рамнодушен кон потребите на своите деца. „Зашто Господ е полн со милост и со сочувство“ (Јаков 5,11). Неговото срце, полно со љубов, е трогнато со нашите жалости дури и кога само зборуваме за нив. Изнесете му го сè она што го збунува вашиот ум. На Оној, кој во својата рака ги држи световите и управува со сите работи во вселената, ништо не му е премногу тешко да го носи. Сè што е поврзано со нашиот мир, за него ништо не е премногу незначително за да го забележи.

Нема проблем кој за него би бил премногу тежок да го реши. Нема несреќа што би го снашла најмалечкото негово дете, нема грижа што би ја мачела душата, нема радост што би разгалила, нема искрена молитва што би полетала од усните, а нашиот небесен Отец да не ја види, веднаш да не се заинтересира. „Тој ги исцелува ранетите души и ги преврзува нивните рани“ (Псалм 147,3). Односот меѓу Бога и секоја душа е толку личен и целосен, што се чини дека нема ниту една друга душа на земјата да го дели со неа неговото грижливо внимание, ниту една друга душа за која би го дал својот сакан Син. Да, таков Помирител со Бога имаме.

Буквално кажано, Христовото посредување како помирител на грешното човештво со Бога почнало во мигот на неговото воплотување. Во својата сопствена личност Тој го обединил човечкото и божественото, со што станал мост меѓу земјата и небото, меѓу луѓато и Бога, мост кој ги поврзува грешниците со Бога. Со едната рака Тој го допира небото, а со другата нас долу, за да нè врати во првобитната состојба, да нè помири со Бога. Христос е единствен по тоа што како единствен посредник бил обединет со Бога, бил едно со Бога.

Неговото посредување во небесното Светилиште не може да се издели од неговото жртвено посредување на крстот. Христовото посредување значи дека постои само еден единствен начин за пристап кон Бога. Постои „еден Бог и еден Посредник меѓу Бога и луѓето - човекот Христос Исус, кој се даде себеси како откуп за сите“ (1. Тимотеј 2,5,6).

Неговото постојано посредување пред Отецот ни кажува дека „нема друго име под небото... со кое ние би можеле да се спасиме“ (Дела 4,12). Неговата единственост му дава право да биде наш исклучителен посредник.

Но неговото посредување пред Отецот не значи дека Тој мора да го убедува Отецот за да нè прифати. Посредувањето претпоставува дека Отецот секогаш е полн со љубов и постојано е подготвен да нè врати, да нè прими во својата заедница преку Синот. Од небесна перспектива тоа значи дека решение за проблемот на гревот уште не е постигнато. Дури и христијаните сè уште живеат извалкани со гревот па, според тоа, имаат постојана потреба од посветувачката Божја благодат која до нас допира преку Христа. Таа благодат слободно тече од Отецот, но до нас доаѓа преку Христа. Ниту во еден миг не ќе можеме да бараме независен пристап кон Отецот без Христовото посредување. Благодарение токму на неговото посредување гревот не претставува веќе пречка за наш пристап до Бога.

Христовото посредување пред Отецот е неопходно затоа што космичкиот судир уште не е завршен. Силите на злото често се обидуваат да го ограничат нашиот пристап кон предностите и благодетите на Христовата жртва.

Исус ги известил учениците дека по вознесението, штом ќе почне со своето посредување, негово прво барање изнесено пред Отецот ќе биде да им го прати Светиот Дух (Јован 14,16,17). На денот Педесетница или Духовден, учениците го примиле Духот кој се излеал врз нив во вид на „пламени јазици“ (Дела 2,2-4). Тоа било видлив знак дека Исус го почнал своето посредување за грешниците пред Отецот во небесното Светилиште.

Затоа никогаш не треба помирувањето да го ограничиме само на жртвениот чин на Голгота, туку мораме да го посматраме како процес. Христос го решавал проблемот на гревот на крстот како наша жртва, и го

решава во небесното Светилиште како наш посредник. Сега помирувачката сила на Христовата жртва им се доделува на верниците по пат на посредување на Божјиот Син. Благодарение на таа служба тие милостиво добиваат проштавање за гревовите направени по крштавањето, продолжуваат да растат во благодатта и добиваат поддршка додека се соочуваат со искушенија на христијанскиот пат.

Ловеже за Христовата посредничка улога на небесниот суд

„Дечиња мои, ова ви го пишувам за да не грешите, а ако некој згреши, имаме Застапник кај Отецот - праведникот Исус Христос. Тој е помирителна жртва што се принесе за нашите гревови, и не само за нашите, туку и за гревовите на цел свет“ (1. Јованово 2,1,2). „Покајте се и обратете се, за да ви бидат избришани гревовите, и од Господовото присуство да дојдат времиња на освежување“ (Дела 3,19). „Јас, заради себе ги бришам твоите престапи и не си спомнувам за твоите гревови... Како магла ги растерав твоите престапи и како облак твоите гревови... Ако ви бидат гревовите како црвено сукно, ќе бидат бели како снег; ако бидат румени како пурпур, ќе станат како волна... Ќе ги исчистам од секое нивно беззаконие со кое ми згрешија и ќе им ги простам сите нивни гревови со кои ми скривија... Ќе ги фрлам на дното на морето сите нивни гревови!“ (Исаија 43,25; 44,22; 1,18; Еремија 33,8; Михеј 7,19).

Од овие библиски текстови извира апсолутна сигурност дека Христос е на наша страна. Па тогаш зошто суд, ако е Бог на наша страна? Затоа што постои тужител, сатаната, ѓаволот, кој нè обвинува пред целата вселена дека сме грешници и дека како грешници ние му припаѓаме нему и немаме право на спасение. Пред да дојде да нè земе на небото, Исус мора нас да нè оправда; да ги оправда светите кои своето спасение му го довериле нему. Тое е и целта на постоењето на небесното Светилиште - Христос ѝ дава можност на целата вселена да има апсолутен увид во сите негови активности кога го решава проблемот на гревот, јавно, до крајни можни граници транспарентно.

Исус Христос едновременно е и наш застапник, наш посредник кај Отецот на небесниот суд, и свештеник и помирителна жртва за нашите гревови - комплетен наш спасител, избавител и откупител!

Јован Исуса го нарекува застапник, посредник, бранител (1. Јованово 2,1), лице кое е повикано да му помогне некому кој очекува судење, лице коешто е подготвено секогаш да помогне. Грчкиот оригинал овде го употребува зборот *parakletos* (бранител, посредник, адвокат). Исус е наш параклетос, посебно драго Лице што можеме да го повикаме секојпат кога ни е неопходна помош, совет.

Од сето ова што го прочитавме и што го кажавме произлегува дека небесниот суд за нас не е страв и неизвесност со трагичен исход, туку радосен настан. Небесниот суд е страв и неизвесност за оние што грешат, што не се покајале и не ги оставиле своите гревови, што до крај останале грешни и грешници. За нас, кои на време сме се покајале и сме ги оставиле гревовите, нашиот Првосвештеник, Христос, на судот се зазема за нас, нè брани, и кога ќе биде прочитано нашето име, Тој ги крева своите прободени раце и вели: Оче, крвта моја, крвта моја, е пролеана и за .... (Јована, на пример).

Вистина, Јован беше грешен, многу грешен! Сè што е запишано во небесната книга како извештај за неговиот грешен живот, како грешник, е точно! Но тој го прифати мојот повик за покајание, се покаја и го остави гревот; ме призна и ме прифати мене како свој Спасител и јас му простив. Покажа љубов кон мене и стана мој син и со радост и задоволство одеше по моите стапки и мене ме следеше. Го слушаше мојот глас и се трудеше да живее и живееше според моите заповеди, според мојата Реч. Тој ми дозволи мене да живеам во неговото срце и да го преобразам неговиот живот. Со сите сили активно се подготвуваше за место во моето царство, копнеејќи за вечниот живот што им е понуден на сите грешници. Верно и предано ми служеше сè до овој миг. Затоа, Оче, јас умрев наместо него и за него барам милост.

Небесниот суд е трогнат! Тој ги прифаќа силните аргументи на нашата одбрана, на нашиот Бранител и Застапник, Христос, и ангелот записничар нашето име го запишува во небесната „Книга на животот“ (Откровение 3,5), додавајќи ги покрај него зборовите: Помилуван! Спасен!

Но, да нема забуна! Ако Јован не се покајал за секој свој грев, мал или голем, јавен или таен, сè едно, ако има нешто што се испречило меѓу него и вечниот живот, и ако не е навреме отстранета таа, и секоја друга пречка, Христос не може да го застапува на небесниот суд, зашто Тој не може да посредува и да бара милост за грешник кој не се покајал и не го оставил гревот, не може да проштава, да покрива и да брише гревови за кои нема покајание. Тоа не му го дозволува законот. А законот и милоста, кои се две најнепомирливи и најспротивни нешта, мора да се помират, да се бакнат и да се прегрнат, и тие навистина се помириле, се бакнале, се прегрнале и стапиле во взаемна спрега и хармонија на крстот на Голгота, кога Христос умрел и со својата смрт ги ставил во правилен меѓусебен сооднос кој во никој случај не смее да се наруши.

Бог е милостив, но едновременно е и праведен. Нему милоста не му дозволува да не прифати и да не прости грев за кој грешникот се кае и го остава, но и законот не му дозволува да прифати и да прости грев за кој грешникот не се кае и не го остава. И затоа небесниот суд не познава, не признава и не прифаќа никави нагодби со грешникот. Гревовите ни се или во целост простени и избришани, или ќе се вратат како тешко бреме да нè притиска, да нè прогонуваат и осудуваат. Или не сносиме ниту една заслужена казна за нашите гревови, или ќе се соочиме со целокупната нивна тежина и казна. Или ќе бидеме на полно ослободени од сите последици на нашите гревови, или ќе бидеме уништени со нивната неизмерна тежина. Или Бог сите наши гревови ќе ги „заборави“, или сите ќе ги „памети“; или сме добиле потполно проштавање, или сме изложени на целосна осуда; нашето спасение е или целосно или е целосна нашата пропаст. Средина нема, пазарење нема, погодба нема.

За грешник кој се кае има милост, милосен дар „од Бога, живот вечен во нашиот Господ Исус Христос“ (Римјаните 6,23), има Застапник на судот кој го брани и ќе го одбрани, а грешникот, кој не се кае и не го остава гревот, ќе мора да поминува низ иглените уши на небесниот суд сам, без посредник и застапник, а тоа не е можно. Тој ќе мора сам да падне врз острицата на мечот на погазената законска правда и да ја окрвави со својата сопствена крв, да умре како грешник, зашто „плата за гревот е смрт.“

На Божјиот суд вселената му суди на Бога - ја проверува Божјата правда и исправноста на неговата благодат!

Давид со ништо не можел да го оправда злосторството што го направил. Тој западнал во тешко ропство на гревот кој како свиреп господар и тиран го оковал во тешки прангии од кои немало друг спас освен да пека пред Бога за откуп од тоа ропство; тоа е пекање за сигурност и надеж дека Божјата љубов кон него ќе биде толку голема што Христос ќе го откупи и ќе го оправда, така што гревовите ќе му бидат простени и избришани.

Меѓутоа, се поставува прашање како можел праведниот Бог да остане праведен, а едновременно да му го прости и да му го избрише на Давида неговиот толку тежок грев?

Да направиме паралела со еден пример од современата историја! За време на судењето на нацистите во Нирнберг, по Втората светска војна, еден од судиите рекол дека цел свет ќе им суди на судиите врз основа на тоа како тие таму им судеа на злосторниците. Исто така и Бог, како врховен судија и Творец на вселената, е подложен на судење.

Беше кажано дека на Божјиот суд пред Божјиот престол се присутни милиони небесни ангели кои, заедно со сите други вселенски жители, напрегнато ја посматраат сцената на судењето за да видат како Творецот, Бог, сега во улога на врховен судија на небесниот суд, на кој се одмерува случајот на секој грешник - го решава проблемот на гревот на Давида, на разбојникот (злосторникот) на крстот и на сите други грешници. Дали Бог ќе покаже некаква сентименталност, односно пристрасност, и на својот миленик, Давид, на небесниот суд ќе му прогледа низ прсти, ќе ги прикрие неговите гревови, и од него ќе бара помалку отколку од другите грешници? Како ќе го оправда пред вселената за неговите тешки злосторства и како ќе го откупи од ропството на гревот? Што ќе стори со неговите гревови? Дали, оправдувајќи го Давида, самиот ќе остане праведен? Дали Бог на судот ќе ги затвори очите и ќе му дозволи на некој грешник, можеби на Давида, грешен да влезе во небесното царство? Дали Бог на судот навистина има свои миленици на кои им суди според друга основа, според други, можеби пониски стандарди, или за сите грешници важат исти аршини? Или, истото прашање поставено на друг начин: Дали прагот на небесното царство за некого е понизок, а за други премногу висок, така за да не можат, или одвај да можат да го пречекорат; или можеби вратата на Божјето царство за некого е широка, а за други таа претставува иглени уши низ кои одвај можат да се провлечат?

Дали, и како Бог ќе остане праведен, кога на судот ќе ги оправда или ќе ги откупи грешниците од нивните гревови кои, откупени и оправдани, ќе влезат во Божјето царство; и праведен за сите други грешници кои неоправдани, заедно со своите гревови ќе заминат во огнено езеро? Како ќе ја одбрани Бог пред вселената исправноста на својата, толку изобилна благодат кон грешниците?

На овие и на сите други непоставени прашања во врска со гревот и грешниците на небесниот суд исправен одговор дава крстот кој единствено сигурно, успешно и праведно ги разрешува сите овие проблеми и може да одговори на основното прашање што го поставивме: Како може праведниот Бог да остане праведен, а едновременно на Давида да му прости и да го избрише неговиот толку тежок грев? Крстот кажува дека безгрешниот и совршен Бог може - праведно и чесно - да биде и праведен и милостив кон оние кои прават тешки гревови.

Значи, на небесниот суд му се суди лично на Бога; на судот вселената ја проверува Божјата праведност и исправноста на Божјата благодат! Судот е од отворен тип на кој отворено се разгледуваат сите, и најкомпликуваните случаи на грешниците, слично на Давидовиот, и на оној на разбојникот на крстот. Според тоа, беше кажано дека Бог на најтранспарентен можен начин го води судскиот процес на кој радикално, коренито и засекогаш, праведно го решава вселенскиот проблем на гревот така што, по завршувањето на процесот на судот, да не остане ниту најмалечко сомневање во неговата исправност ниту каква и да е можност за дополнителни прашања во врска со гревот и грешниците.

Наближува крајот на небесниот истражен суд

Се ближи крајот и на денешната, втора фаза од планот на спасението врзана за небесното Светилиште, крајот на Христовата првосвештеничка служба и на небесниот истражен суд, кога Христос, во улога на посредник и застапник, ќе го означи крајот на времето на милоста како последна можност и шанса за грешниците да се помират со Бога и да се спасат. Крајот и на оваа толку значајна фаза нашиот Спасител ќе го означи со истите зборови што ги изговорил на крстот: „Се сврши!“

„А седмиот ангел ја излеа својата чаша во воздухот, и излезе силен глас од храмот, од престолот, велејќи: ‚Се сврши!‘ И настапија молскавици, татнежи, громови, и настана силен земјотрес, каков што никогаш немало откако постојат луѓе на земјата; таков голем и толку силен земјотрес“ (Откровение 16,17.18).

Зборовите „Се сврши“ Христос ги изговара во небесниот храм, пред Божјиот престол, кога небесниот истражен суд ја завршува својата работа. Испитан е случајот на секој грешник чиешто име било предмет на разгледување на овој суд и, во зависност од извештајот за неговиот живот во небесните книги, тој добива соодветна награда, живот вечен како помилуван грешник, чиешто име се пишува во Книгата на животот, или вечна смрт ако до крај останал грешник, и неговото име се запишува во Книгата на смртта.

Откако ќе ги изговори зборовите „Се сврши“, Христос ја објавува одлуката на небесниот суд:

„Грешникот и понатаму нека греши, поганиот и понатаму нека се погани, праведникот и понатаму нека живее праведно, и светиот и понатаму нека се посветува!“ (Откровение 22,11).

Со други зборови, кој како што ќе се затече во мигот кога се издава овој проглас, таков останува за вечност - или грешен за вечна смрт, или праведен и свет, за вечен живот.

На небесниот суд на Христа „му беше предадена власта, честа и царството за да му служат сите народи, племиња и јазици. Неговата власт е вечна власт и никогаш нема да помине, неговото царство нема да пропадне“ (Даниел 7,9.10.13.14).

Веднаш потоа Христос доаѓа на оваа земја по вторпат „како цар над царевите и како господар над господарите“ да му даде „секому според неговите дела“ (Откровение 19,16; 22,12). Почнува третата фаза од планот на спасението, милениумот, кога „царството ќе го преземат светите (спасените) на Севишниот, и тие ќе го поседуваат за веки веков“ (Даниел 7,18).

ПРЕДЕСТИНАЦИЈАТА НА БИБЛИСКИОТ КАНТАР

Предестинација (латински: praedestinare- предопределеност, однапред определува; учење според кое судбината на човекот однапред му е определена)

Според оваа доктрина, човекот толку длабоко паднал во грев, што не е во состојба сам да изврши избор. Според тоа, спасението не е условно или безусловно, туку човекот е предопределен или за вечно спасение или за вечна пропаст.

Голем број христијани веруваат дека Бог, уште пред да се родат, некои од нив избрал да бидат спасени, а други да бидат загубени. Ако случајно се најдете меѓу оние кои Бог во својата бесконечна љубов и мудрост ги предодредил да бидат загубени, тогаш, независно од одлуките што ќе ги носите во животот, вие сте одредени за пропаст, што за мнозина значи дека вечно ќе горат во пекол. Со други зборови, само со одлука на Божјето провидение некои се предодредени да живеат без спасоносен однос со Исуса во овој живот и следниот живот да го поминуваат во вечен пеколен оган.

Значи, независно од вашите одлуки, вие сте однапред предодредени или за спасение или за вечна пропаст. Предестинацијата тврди дека Бог самоволно му ја наметнува својата благодат на кого што сака, без да ја почитува неговата слободна волја и слобода на избор. Со други зборови, Божјата благодат, односно спасението, Бог некому му го наметнува, а некого го лишува од него. Меѓутоа, Божјата реч кажува дека спасението секому му стои при рака и секому му е дадена иста можност да бира - или да го прифати, или да го одбие: „Кој е жеден, нека дојде, и кој сака, нека земе од водата на животот дарум“ (Откровение 22,17).

Да, предестинацијата не е библиско учење, зашто ја уништува слободата и правото на човекот да бира, да има слободен избор. Оваа теологија е чисто кршење на библиското учења за условност (2. Мојс. 19,5.6; 5. Мојсеева 28,1.15; Еремија 18,7-10).

Поимот „предестинација“ не се спомнува во Стариот, туку само во Новиот завет, и тоа вкупно шест пати. Ќе ги цитираме сите тие места.

1. „За да го направат она што твојата рака и твојата волја однапред определиле да се збидне.“ (Дела 4,28)

2. „Зашто оние кои ги познаваше однапред, нив и ги предопредели да се преобразат според ликот на неговиот Син, за Тој да биде провороден меѓу многуте браќа.“ (Римјаните 8,29)

3. „Оние кои ги предопредели, нив и ги повика, а оние кои ги повика, нив и ги оправда, а оние кои ги оправда, нив и ги прослави.“ (Римјаните 8,30)

4. „Туку говориме за Божјата мудрост, во тајна, скриена, која Бог од дамнина ја предопределил за наша слава.“ (1. Коринќаните 2,7)

5. „Тој однапред нè определи за да нè посини преку Исуса Христа, според благонаклоноста на својата волја.“ (Ефес. 1,5)

6. „Во кого и ние бевме избрани за наследници, зашто бевме однапред определени според намерата на Оној кој прави сè по советот на својата волја.“ (Ефесците 1,11).

За поимот предопределеност во Новиот завет се употребени различни зборови, како што се замисла или намера. Во Светото писмо постојат и зборови кои гласат поинаку, но имаат слично значење. На пример, ништо не се случува што Бог не предвидел и не решил; име запишано од создавањето на светот во книгата на животот; Бог распоредил сè; имињата запишани на небесата... Со нив се сродни и некои формулации од Стариот завет, како што се Божја намера, Божја волја, Божја замисла, Божја одлука. „Деновите ми беа одредени уште додека не беше ниеден.“ (Псалм 139,16)

Ако ова прашање го разгледуваме изделено од контекстот на Библијата (тота скриптура- цела Библија), како црковните писатели од далечните времиња, сигурно ќе дојдеме до погрешен заклучок за човечката „судбина“, па и до тврдиот, фаталистички заклучок за предопределеност некои луѓе да бидат спасени, а други, независно од нивната вера, предопределени за вечна пропаст.

Во новиот век најтврдо застапник на учењето за безусловна предопределеност бил Жан Калвин (1509-1564), швајцарско-француски реформатор, според кого цело едно крило од протестантизмот е наречено калвинизам, кој се појавил на верската сцена на Европа цел еден милениум по Августина, чиешто влијание врз протестантските доктрини не треба да се занемари.

Не е едноставно да се изложи Калвиновото сфаќање за предестинација без да се стекне впечаток за крајна безнадежност кога е во прашање човечкото оправдание и спасение. Божјата величественост - смета Калвин - ја надминува способноста на човечкото сфаќање и затоа треба да се слави неговата возвишеност, а не смело да се испитуваат неговите намери, да се пречекоруваат границите на Светото писмо и причините за сопствената пропаст да се бараат во тајните за кои Бог сметал дека не е добро да им ги открие на луѓето.

Калвин кажува: „Човекот христијанин секогаш треба да биде умерен, и кога ќе види дека Божјата света уста е затворена, и тој треба да го затвори патот на своето барање... Премудрост ја нарекуваме вечната Божја мудрост со која определил што сака да стори од секој човек поединечно, зашто не ги создава сите во исти услови, туку едни ги определува за вечен живот, а други за вечно проклетство. Според целта за која човекот е создаден велиме дека тој е предопределен за смрт или за живот. Кога се кажува дека Бог казнува или укажува милосрдие според својата волја, тоа нас нè опоменува да не бараме никаква причина надвор од неговата волја...

„Затоа што Божјата волја е такво врвно и суверено правило на правдата - сè што сака треба да се смета за правда затоа што Тој така сака. Според тоа, кога се прашува - зошто Бог го сторил тоа - треба да се одговори: затоа што така сакал. Ако се премине и преку тоа и се прашува: зошто така сакал - тоа веќе е поставување на прашања кои засегаат повеќе и подалеку од Божјата волја, а тоа не е можно. Затоа човечката смелост треба да се одмери и да не го бара она што не ѝ припаѓа...“⁴¹

Како доказ за „неумесните“ прашања во врска со Божјиот избор според кој некои луѓе се определени за спасение, а други за уништување, Калвин ги

наведува зборовите на апостол Павле од посланието до Римјаните 9,20-21: „Кој си ти, човече, да се расправаш со Бога? Зар ракотворбата ќе му рече на својот творец: ‚Зошто вака си ме направил?‘ Или, зар грнчарот нема право над глината, од истата смеса да направи еден сад за почесна, а друг за секојдневна употреба?“

Без сомнение, ваквото учење во калвинизмот придонело неговите следбеници да ѝ се потчинат на Божјата волја. Но ним христијанството не им носи радосна вест за спасение. И оваа наука е песимистичка колку и античкото сфаќање за неизбежност на судбината што им ја определиле боговите на луѓето.

Избрани за спасение

„Ги земам денес за сведоци против вас небото и земјата дека пред вас ставам живот и смрт, благослов и проклетство. И така, избери го животот... за да живееш ти и твоето потомство.“ (5. Мојсеева 30,19)

„Меѓутоа, ако не ви е угодно да му служите на Господа, тогаш денес изберете кому ќе му служите... а јас и мојот дом ќе му служиме на Господа.“ (Исус Навин 24,15)

Значи спасението е наш избор. Нашите одлуки ја одредуваат нашата судбина и во текот на животот и за вечноста. Нашата иднина не е одредена, нашиот крај никаде не е запишан на почетокот на нашиот живот.

Луѓето во античко време сметале дека нивните богови се сурови господари кои каприциозно се играат со човечкиот живот; човекот за нив е играчка. Што и да се направи, добро или зло, судбината ќе се исполни - песимистички мора да се очекува да се исполни волјата на боговите. Што можел да стори тука човекот во тоа време? Можеби можел да им принесува жртви на боговите или да им држи фалбоспеви за да ги смилоса. Но морбидната драма на Софокле ги учела дека судбината не може да се избегне.

Според Светото писмо, постои предопределеност не како однапред донесена одлука кој ќе биде спасен, а на кого му е наменета вечна смрт, туку како можност за еден или за друг исход. Според тврдите сфаќања за предопределеност, на некои ниту нивната цврста вера ниту животот според Божјите закони не можат да им помогнат, зашто веќе се определени за проклетство. Ваквото застранување, коешто е прифатено во некои протестантски средини, нема темел во Светото писмо; тоа се противи не само на здравиот разум, туку и на суштината на карактерот на Творецот - на неговата бескрајна добрина и љубов спрема човештвото што го создал.

Господ вели: „Пред вас ставам живот и смрт, благослов и проклетство.“ И нè советува: „Избери го животот... за да живееш ти и твоето потомство.“ (5. Мојсеева 30,19)

Литература:

1. Цитатите се земени од книгата: *Nauk hrišćanske vere*, Knjizarnica Z. Stojanovića, Novi Sad, 1996, u prevodu Ivanke Pavlovic

БИБЛИЈАТА ЗА ЧОВЕЧКИТЕ ПОСРЕДНИЦИ МЕЃУ БОГА И ГРЕШНИЦИТЕ

Гревовите да се исповедаат единствено пред Бога - не во исповедална пред увото на смртен свештеник

Никаде во Библијата Бог не заповеда ниту пак бара од луѓето да одат кај свештениците во исповедална и таму, пред увото на смртни луѓе, да ги исповедаат своите гревови, што е своевидно понижување.

Грев пред Бога прават свештениците што си дозволуваат себеси таква слобода и дрскост да се поигруваат со неупатеноста на верниците и да ги подјармуваат и понижуваат повикувајќи ги во исповедална да ги исповедуваат своите гревови пред нив, преземајќи улога на застапници меѓу нив и Бога. Недопустливо е тие (свештениците) да им ги проштаваат гревовите на грешниците или истите тие да му ги пренесуваат на Христа. Ним никој не им дал право да играат улога на посредници, право на тој начин да се застапуваат за верниците пред Бога, зашто „еден е Бог, и еден е Посредникот меѓу Бога и луѓето - Човекот Исус Христос, кој се даде себеси како откуп за сите“ (1. Тимотеј 2,5.6). - Како можеме и како смееме овој стих да го разбереме поинаку?

Преземајќи му ја на Христа неговата свештеничка служба и улога како единствен посредник и застапник на грешниците пред Бога и пренасочувајќи го нивниот поглед од службата во небесното Светилиште кон службата на земното свештенство и кон земниот храм, црквата „го хули неговото (Христовото) име и неговиот шатор (неговото Светилиште на небото)“ (Откровение 13,6).

Исус Христос е наш единствен свештеник и првосвештеник и само Тој се „даде себеси како откуп за сите“, што значи, само Тој има право и заслуги да проштава гревови - и никој друг. Нему не му се потребни никакви помошници и асистенти при извршувањето на таа служба.

Свештеникот треба да го упати верникот не во исповедална, да се исповеда пред него, туку во клед, насамо, далеку од очите и ушите на кое и да е живо создание, да му ги исповеда своите гревови директно на небесниот Свештеник, Христос: „А ти, кога се молиш, влезе во својата соба, затвори ја вратата и помоли му се на својот невидлив небесен Татко, кој го гледа тоа што е тајно и ќе те награди јавно“ (Матеј 6,6).

Лутер дошол во жесток судир со свештенството на црквата во врска со прашањето на таканаречените индулгенции или опросници (прошталници), судир кој водел кон расцеп, кон раскол, од кој се родила славната реформација која светот го извела од мракот на бездната во која го фрлила и со векови го држела во неподносливи стеги Католичката црква, и донела слобода на мислата и совеста. (За свештениците како хулители кога им ги

проштаваат гревовите на грешниците - повеќе во поднасловот „Богохулник, беззаконик и антихрист“).

Прошка на минатите, сегашните и на идните гревови на живите; прошка и на мртвите - за пари!

Според римокатоличкото учење, светците направиле повеќе добри дела отколку што им било потребно за нивно лично спасение. Тие „одвишни“ добри дела на светците ја сочинуваат духовната ризница со која располага папата, па тој од неа може да им даде прошка за гревовите на верните римокатолици кои даваат прилог за да добијат таква опросница¹.

Значи, според таа погубна наука на споменатата црква, грешниците за своите гревови можат да се откупат со пари, Божјата милост може да се купи за златници, а за гревот не е неопходно ниту покајание. Во таа пригода грешникот од свештеникот добивал писмен документ, опросница или индулгенција во која пишувало и се тврдело дека нему му се простени сегашните, минатите, па дури и идните гревови - гревовите што ќе ги направи во иднина - што претставувало своевидна стимулација за грешниците повеќе да грешат, а црквата повеќе пари да спечали! Грд фалсификат на Христовата свештеничка и посредничка служба во небесното Святилиште! Чудно и несфатливо! Милост и прошка да се купуваат за пари! Крајно небиблиска и безбожна категорија!

Во времето кога во Рим се доградувала црквата „Свети Петар“, папскиот пратеник и полномошник, Тецел, низ Европа собирал пари за тоа огромно велелепно црковно здание, за кое била потребна голема сума пари. Со одобрение и заповед од папата, Тецел пристигнал и во Германија, на верниците да им продава опросници за минатите и идните гревови, без потреба од вера и покајание. Проштавање (прошка) на гревовите можело да се добие не само за живите, туку и за мртвите кои, наводно, престојуваат во чистилиштето. Секаде каде што одел, Тецел пред себе праќал способни весници да му го приготват патот, да го известат и одушеват сето население, сите луѓе, за неповторливата извонредна можност и шанса од своите минати и идни гревови да се откупат со златници! Не е потребно покајание ниту откажување од кој било грев - златниците успешно ќе ја завршат таа работа.

„Римскиот службен орган издал книга со прецизни суми пари што треба да се платат за различни прошки. На ѓакон кој бил виновен за убиство можело да му се прости за дваесет круни. На бискуп или на старешина на манастир, кој би убил непријател, можело да му се прости за триста лири. Најопасното злосторство имало своја цена.“²

Од град во град, толпа верници го нагрвалувале благајникот на Тецела и во неговото ковчеже пуштале златници, научени и уверени од свештенството дека, во мигот кога ќе свекне златникот во ковчежето, нивните мили и драги покојници веднаш од пеколните маки во чистилиштето заминуваат на небо, во рај. - Нешто што воопшто не може да се голтне. Тоа е небиблиска, ефтина благодат: проштавање на гревот без признавање, без покајание и без лично исповедање на истиот пред Бога. Тоа е благодат без Исуса Христа и без неговата жртва на крстот на Голгота. Тоа е обезвредена Божја благодат.

Од друга страна, вистинската Божја благодат навистина е ефтина бидејќи секому му стои при рака и секој може со нејзината сила да се спаси, да добие живот вечен.

Но, едновременно Божјата благодат е и скапа. Скапа е затоа што го осудува гревот, а благодат е затоа што го оправдува грешникот. Над сè таа е скапа затоа што е платена со смртта на Бога, со смртта на неговиот Син: „Скапо сте купени“ (1. Коринќаните 6,20). А она за што Бог платил висока цена не може и не смее да биде ефтино за нас.

Светот го примил христијанството и благодатта станала мошне ефтин заеднички имот. Римската црква ја присвоила Божјата благодат како свој имот и ја продавала за пари, како кому што сакала.

Со Божја помош и милост Лутер на светот му открил значајна спасоносна библиска вистина: не оправдание на гревот, како што учела Римската црква, туку оправдание на грешникот, и тоа го натерало да го напушти манастирот, во кој долго време поминал како калуѓер, и да се врати во светот, но не како поголем грешник, туку како весник за скапата Божја благодат.

Наш проблем и сечиј проблем: каде и да одиме, гревот е со нас, зашто е во нас. Можете да се затворите во манастир, и манастирот е дел од светот, а светот е грешен. Можете да заминете во пустина и цел живот да поминете сами како пустиник, но и натаму останува проблемот на гревот, зашто гревот е во самите нас. Сè на овој свет е дел на светот. Лутер ова го сфатил, го напуштил манастирот и стапил во борба со ефтината благодат којашто званичната Црква во тоа време ја продавала скапо, манипулирајќи со спасението на луѓето. Лутер силно му се противставил на Тецела.

„На подрачјето на опросниците папата Sikstus IV покажал извонредна генијалност. Тој бил прв понтиф кој решил опросниците да ги примени и на мртвите. Дури и тој бил совладан од нивната популарност. Опросниците станале неограничен извор на приходи за кој дури ни неговите најалчни претходници не сонувале. Резултатите на опросниците им го одземале здивот на папите! Тие, созданија од крв и месо, имаат моќ над регијата на мртвите! Душите, кои се мачеле во чистилиштето поради своите гревови, можеле да бидат ослободени на збор од папата само ако нивните роднини ја стават раката во својот џеб. А кој од нив не би го сторил тоа, ако има макар искра на христијанска пристојност? Вдовиците и вдовците, и ожалостените родители, би потрошиле сè само своите сакани да ги ослободат од чистилиштето кое било сликано со сè помрачни бои.“³

„Молитвата за мртвите била една работа, а плаќањето за нив нешто сосем друго. Едноставниот народ е наведен да верува дека папата, или оние што доаѓале во селата да го продаваат неговото проштавање, гарантирале дека нивните мртви ќе заминат на небо на крилјата на опросниците. Потенцијалот за злоупотреба бил огромен. Продажбата на реликвији од десеттиот век во голема мера опаднала. Всушност, долго Рим најмногу извозувал лешеве, цели или во делови. Продавани им се на ациите за големи суми. Т. Н. Дуер рекол: ‚Палец или прст од маченик можел да биде залак за човек со умерени примања, но владетелите и бискупите можеле да си дозволат себеси да купат цел скелет.‘ Со катакомбите, како еден вид папски Ел Дорадо, многу понтифи им подарувале коски од маченици на градови на кои сакале да им се додворат. Талентот на папата Sikstus IV се состоел во след-

ното: Ништо не подарувал! Коските на мачениците и маслото не било нешто што можело да се обнови, но опросниците биле безгранични, а нивните цени можеле да се прилагодат на секој и сечиј џеб. Ништо не се барало од дарителот или од примателот: ниту љубов, ниту сожалување, ниту молитва, ниту покајание - само пари! Ниту една пракса не била толку нерелигиозна колку оваа. Папата се богател онолку колку што сиромасите биле насамарени.“⁴

Вчудовидува како папството успеало да се наметне како циновски авторитет и толку мудро да ги измисли и беспрекорно и целосно, без приговор и поговор, да ги контролира чистилиштето и пеколот во подземјето и рајот на небото, чишто клучеви цврсто ги држи во свои раце и по своја желба и процена им ги отвора и затвора нивните врати на верниците, во зависност од нивната лојалност и преданост кон Црквата.

Општо кажано, чистилиштето, пеколот и рајот се моќен извор и најсилни и најефикасни инструменти во рацете на папството со чија помош тоа својата власт над верниците на земјата ја издигнало во ранг на вселенски димензии, со што не случајно папата е прогласен како господ бог на земјата. Во оваа црковна структура Бог и неговата Реч се наполно потиснати на страна и спасението на грешниците стопроцентно се наоѓа во рацете на Црквата. Таа душите на најзаслужните верници ги праќа на небото во рај, а оние на помалку послушните или на еретиците, ги праќа директно во подземјето, во чистилиште или во пекол. Во таа апсолутна власт и контрола над верништвото, на црковната власт ѝ помагаат нејзините генијални измислици: опросниците и плејадата светци и посредници што таа ги пратила на небото како своја сервисна служба за полесно да го контролира небото и подземјето, а со тоа, се разбира, и Земјата.

Иста контрола над подземјето или пеколот, и над рајот на небото, врши и Православната црква, со таа разлика што таа, наместо чистилиште, измислила некаков негов еквивалент, интермедиер меѓу пеколот под земјата и рајот на небото, наречен „митарства“. И таа има иста сервисна служба од плејада светци и човечки посредници на небото за полесно да го контролира своето верништво на земјата. Со еден збор, традиционалната Црква извонредно вешто и успешно успеала под своја контрола и управа да ги стави и неприкосновено да ги контролира сите три подрачја: подземјето, небото и Земјата - структура каде што го распоредува престојот на душите на своите верници.

„Папата има толку возвишено и врховно достоинство, што нему му припаѓа врвот на сите достоинства. Папата има толку возвишена позиција и возвишеност, што тој не е само човек, туку е како Бог. Тој е Божји намесник... Исто така тој е божествен монарх, највисок цар и цар над сите цареви. Затоа папата е крунисан со трикратна круна - како цар на небото, на земјата и на нижите предели (чистилиштето и пеколот, под земјата).“⁵

Во Рим постојат стари гробишта, каде што се закопани мултимилионери, на чијашто капија стои натпис на латински: *Indulgentia plenaria quotidiana et aeterna pro vivis et defunctis*, што значи: „Опросници (прошки) целосни, секојдневни и вечни, за живите и за мртвите!“

Очигледно е дека богатите покојници што почиваат во овие гробишта дале огромни суми пари во црквата, со што од свештениците купиле целосна прошка за сите свои гревови - минати, сегашни и идни - како и прошка

за гревовите на своите покојници, кои со тоа добиле право да преминат од чистилиштето во рајот.

Да, почитувани, од тие причини покајанието и проштавањето на гревовите на грешниците црквата ги подигнала на ранг или на ниво на света црковна тајна, обред или сакрамент, како орудие во рацете на свештенството за да може да манипулира со верниците.

Зенешните свештеници како посредници меѓу Бога и грешниците

Наполно небиблиска е науката и на Православната црква за проштавање на гревовите според која свештеникот, изговарајќи одредена формула, му ги проштава гревовите на грешникот.

Откако грешникот ќе се исповеда пред свештеникот, тој, според своја проценка, чита отпусна формула:

„Господ и Бог наш Исус Христос со благодатта и милоста на своето човекољубие, чедо духовно, нека ти ги прости сите твои гревови. Јас, недостојниот јереј (свештеник), со власта што ми е дадена од него, ти простувам и те разрешувам од сите твои гревови во име на Отецот, Синот и Светиот Дух.“

Згора на тоа, ако свештеникот оцени дека „гревовите се од таков степен да не може веднаш да се изрече оваа формула за нивна прошка, тој на покајникот му одредува епитимија која (наводно) нема казнено-правен карактер, туку (некаков) медицинско-педагошки, поправен (прилично магливо и нејасно!), и откако ќе ја издржи епитимијата во смирение, добива разрешување“ - свештеникот го разрешува: „те разрешувам од сите твои гревови.“⁶

Епитимија значи црковна казна (проклетство) - изолација, забрана и целосно исклучување на верникот-грешник од активно учество во црковниот живот, со што му се одзема и правото на причест, правото на крштевка и венчавка во црквата и сите други права. Во зависност од тежината на гревот на грешникот и од „разумната проценка на свештеникот“, епитимијата или црковната казна може да трае подолго или пократко - еден или повеќе месеци или една година..., додека грешникот не се поправи и удостои повторно да се врати во активниот живот на црквата и да му се врати правото на причест.

Наместо епитимија, во Католичката црква се користи зборот „попора“ со еквивалентно значење. Покора: казна; она што мора грешникот да го стори за да ги окае гревовите; казна што мора да ја поднесе грешникот за гревот; тоа е сакрамент, обред, поврзан со покајанието и исповедањето на гревовите, исповед; една од светите црковни тајни или сакраменти; добро дело што ќе му го одреди исповедникот како казна за гревовите на грешникот.

Така и покајанието се прикажува поинаку. За нив покајанието не значи да се молат на Бога за проштавање, да жалат поради гревот и истиот да го остават. Римокатоликот го „потплатува“ Бога со покора. Свештеникот му проштава и му одредува покора за неговиот грев.

Пред да ги изговори зборовите: „Во име на Отецот, Синот и Светиот Дух јас те разрешувам од твоите гревови“, исповедникот на грешникот, кој ги исповедал своите гревови пред неговото уво во исповедална, може да му

определи покора - да измоли три или повеќе молитви „Оче наш“, 50 молитви „Здраво Маријо“, неколку молитви „Слава на Отецот“, или да го упати на добри дела: да даде доброволен дар во црквата, да плати миса, да пости, да се моли, да запали свеќи на разни светци, да оди на колена околу црквата, да оди на некое поклонение или да изврши некоја друга активност, со што исповедникот го ослободува од гревовите.

Каде најдоа Православната и Католичката црква во Библијата оправдание на покајникот за одредени гревови да му одредуваат епитимија или покора пред свештеникот да го „разврзе“ или да го „разреши“ од гревот? Зар со тоа не го понижуваат грешникот кога му го одложуваат „разврзувањето“ или „разрешувањето“ од гревот, присилувајќи го претходно да исполни определени услови и да поднесе санкции и казна пред да му биде простено? Христос ги повикува грешниците да дојдат кај него такви какви што се, недостојни, без да го условува нивното покајание и прифаќање и без да ги присилува претходно да исполнат определени услови и да поминат низ казна:

„Дојдете кај мене сите онемоштени и обременети, јас ќе ви дадам починка. Земете го мојот јарем на себе и научете се од мене, зашто јас сум кроток и понизен по срце; а вие ќе најдете починка за своите души, зашто мојот јарем е поднослив и мојот товар е лесен“ (Матеј 11,28-30).

Кому Христос му го одложил проштавањето и кому му определил епитимија или покора пред да му прости и да го разврзе од гревот?

Уште повеќе, Јуда бил голем грешник кој веќе сковал план и се договорил со свештениците да им го предаде Христа. Но, иако го знаел тоа, Христос и нему - на најголемиот и на најнедостојниот грешник - му подал леб и вино (причест), како и на сите апостоли, и не го лишил од тоа право и предимство затоа што бил грешник. Според тоа, не е свештеникот тој кој определува кој е достоин, а кој недостоен да прими причест, зашто тоа право му припаѓа исклучиво на Бога, и тој не смее никого да лиши од тоа предимство. Свештеникот е должен претходно да ги поучи верниците и да ги повика: „Секој нека се испитува себеси, па потоа да јаде од лебот и да пие од чашата“, и да им обрне внимание: „зашто секој што јаде од лебот или пие од Господовата чаша на недостоен начин, ќе биде виновен за телото и за крвта на Господа... и јаде и пие за своја осуда“ (1. Коринќаните 11,27-29), и на крај да ги остави секој сам да одлучи дали е достоин или недостоен да прими причест.

Христос е брилијантен Спасител кој поинаку им ги проштава гревовите на грешниците

Еднаш пред Христа фарисеите довеле голема грешница, жена фатена во прелуба, изркана и исплукана од општеството и како општествен смет исфрлена на буниште. За тој нејзин голем грев Христос на грешницата не ѝ определил никаква епитимија ниту покора за да го окае гревот и да го избрише својот срам. Проштавањето на гревот не ѝ го одложил за подоцна, барајќи од неа претходно да исполни некакви услови, освен покајание, што во овој случај било очигледно. Тој не барал од неа претходно да измоли три, пет или повеќе молитви „Оче наш“, или неколку молитви „Слава на Отецот“, не ја пратил на некакво претходно поклонение, ниту пак во црк-

вата да даде дар. Христос не ја понижувал и онака понижената и измалтретирана жена грешница, туку веднаш го прифатил нејзиното покајание и веднаш ѝ простил, истиот миг ја разрешил од нејзиниот грев, ослободувајќи ја од тоа грдо бреме што ја притискало, што ја понижило и ја спуштило на најниско можно ниво, ѝ подал рака и ја извлекол од бездната во која што ја струпололил гревот што го направила. „Ни јас не те осудувам, ѝ вели Исус, оди си и отсега не греши веќе“ (Јован 8,3-11).

Христовите зборови „Ни јас не те осудувам“, во ушите на оваа исплашена и понижена жена прозвучиле како најубава и најмила музика што кога и да е таа ја слушнала во својот живот. Христос „не ослободи од нашите гревови преку својата крв“ (Откровение 1,5).

Уште еден случај за кој Исус тврди дека ќе се повторува и прераскажува насекаде и низ сите векови сè до крајот на светот како спомен на еден извонредно важен настан што го бележат сите четворица евангелисти. Станува збор за Марија Магдалена од Витанија, од која Исус седум пати истерувал ѓаволи (Лука 8,2) - иста, а можеби и поголема грешница од претходната што ја опишавме.

Марија била убава, млада, комуникативна, но и наивна девојка - особини што му дале можност на нејзиниот лукав и вешт комшија и подлец, фарисејот Симон Лепрозниот, да ѝ постави стапица и препка од која таа се препнала, се лизнала и паднала - направила прељуба со него за која веднаш се расчуло меѓу жителите на малечкото село Витанија кои ја жигосале како неморална и почнале со прст да покажуваат кон неа како опасна жена за мажите во тој крај.

Не можејќи да го поднесе срамот и осудата од своите сограѓани затоа што ги погазила високите општествени норми и правила на морално однесување на своето време, прогонувана од нивната злоба и со крвави прострелни рани во срцето што ѝ ги задавале острите стрели на молњите што молскале од нивните очи, Марија го напушта своето родно место и се упатува на север, каде што наоѓа засолниште во прекрасното село на јужниот брег на Галилејското Езеро, наречено Магдала - оттаму и името Марија Магдалена. Немајќи што да работи и од што да преживее, таа, за жал, се соннала на најстариот занает на светот и почнала да го продава своето тело, да заработува занимавајќи се со проституција. Од почеток добро ѝ одело. Дури заштедила поголема сума од парите што ги заработила продавајќи се себеси и со нив купила сад од алабастер со еден литар скапоцен мирис.

Но наскоро нејзината совест почнал да ја нагризува црв на незадоволство, да ја притиска мачна вина и да ја разјадува тешка самоосуда што дозволила да падне толку ниско и да стане општествен шлајм и, како што кажавме за претходната грешница, изркана и исплукана од заедницата, пометена и исфрлена на ѓубриште. Како обгорено дрво и гламна истргана од оган, со загубено достоинство, со наведена глава и обезвредена како човечко суштество, презрена, понижена и отфрлена од сите, со мрачна иднина, Марија се наоѓа во очајна состојба и во безизлез - се презира, се гади и се гнаси самата од себеси.

Во таква екстремно мизерна и очајна состојба, Марија слушнала за Исуса кој прифаќа такви случаи, како нејзиниот, и нивниот проблем го решава на брилијантен начин во нивна полза. Им подава рака и навистина ги вади од длабоката бездна во која ги струпололил гревот и општеството и

во која ги обезличиле како човечки суштества, поставувајќи ги нивните нозе на цврста почва; без никакви, буквално, без никакви претходни условувања, епитимии и покори, Исус го прифаќа нивното покајание, им го проштава гревот и им го брише нивното грешно, мизерно и грозно минато, ги исчитува со својата крв и од најголеми грешници прави најголеми праведници, со повратено човечко достоинство и со светла иднина, така што тие не се веќе општествен смет, туку повторно интегрален дел на човечката заедница, стоејќи простум и со крената глава меѓу своите најблиски и најдалечни од кои беа отфрлени како изрод.

Почитувани, Исус така го решавал проблемот на гревот на грешниците. Тој така го решил и тешкиот проблем на Марија со која имал повеќе средби и од која истерувал ѓаволи.

Дигресијата што ја направивме во врска со Марија ќе ни помогне да навлеземе во срцевината на проблемот поврзан со проштавањето на гревот. Комшијата на Марија, Симон Лепрозниот, во својот дом приредил гозба за Исуса и за апостолите, на која бил повикан и братот на Марија, Лазар, кого Исус пред тоа го воскреснал од мртвите. Фарисејот Симон заболел од неизлечливата болест лепра од којашто го исцелил Исус, и веројатно, во знак на благодарност, тој во негова чест ја приредил оваа гозба во својот дом. Сестра ѝ на Марија, Марта, како искусна готвачка, била повикана да зготви вкусно јадење за гостите. Наеднаш, како од земја да никнала, во просторијата меѓу гостите се појавува Марија што, според тогашните норми на морално однесување, било незамисливо и недопустливо - жена, сама, да се најде меѓу поголема група мажи.

Гледано со очите на луѓето на нејзиното време, уште повеќе вчудовидува нејзиното однесување и активностите во кои запливала во таа пригода во присуство на хетерогениот состав на групата со екстремно различни интереси, сфаќања и погледи. Да го прочитаеме извештајот за тој настан.

„Кога Исус беше во Витанија, во куќата на Симона Лепрозниот... и прилегна крај трpezата“, заедно со „оние кои со него беа прилегнати крај трpezата... една жена од градот... Марија... која беше грешница, кога дозна дека Тој е... во куќата на фарисејот, донесе со себе сад од алабастер со... литар миро од чист и скапоцен нард, ги помаза Исусовите нозе и ги избриша со својата коса, а куќата се наполни со мирис од мирото“.

Матеј кажува дека Марија „скапоцениот мирис го излеа врз неговата глава додека беше прилегнат крај трpezата“. Марко дополнува и кажува дека Марија „го скрши садот од алабастер и го излеа мирото врз неговата глава“. А Лука додава: Марија „застана зад него, до неговите нозе плачејќи, и почна да му ги мие нозете со солзи и да ги брише со својата коса; таа ги целиваше неговите нозе и ги помазуваше со миро.“

Како реагира групата? Апостолите, меѓу нив и Јуда: „Зошто вакво растурање? Тој мирис можеше да биде продаден скапо... за повеќе од триста денарии... и да им се раздаде на сиромасите“.

Очигледно е дека апостолите се кусогледи и нив ги засега само материјалниот ефект на штетата што ја направила Марија, без да навлезат во суштината и да ја сфатат вистинската вредност и целта на нејзиното дело. Јуда сиромасите ги зема во заштита не затоа што тие посебно му лежат на срце, туку од себични побуди „бидејќи беше крадец; кај него беше чекмежето со пари и поткрадуваше од она што го пуштаа во него“.

Христос им рекол на апостолите: „Оставете ја! Зошто ѝ додевате? Таа ми направи добро дело. Сиромаси имате секогаш со вас и можете да им правите добро кога ќе посакате, а мене ме немате секогаш. Тоа што можеше, таа го стори: Го помаза моето тело за закоп. Вистина ви велам, каде и да биде проповедано евангелието, по целиот свет, ќе се раскажува што направи таа, во нејзин спомен.“

Меѓутоа, Симон Лепрозниот реагира поинаку. Тоа што го прави Марија за него е крајно невкусно и најобична женска суета. Во себеси тој си вели: „Да е овој (Исус) Пророкот, би знаел која и каква е оваа жена што се допира до него: дека е грешница.“ Но Исус јавно му вели: „Симоне, имам да ти кажам нешто... Ја гледаш ли оваа жена? Влегов во твојот дом! Ти не ми даде вода за нозете, а таа со солзи ми ги облеа нозете и со својата коса ги избриша. Ти не ми даде целив, а таа, откако влегов, не престана да ми ги целива нозете. Ти не ми ја помаза главата со масло, а таа ми ги помаза нозете со миро. Затоа ти велам, простени ѝ се многу гревови, зашто имаше многу љубов; кому малку му се простува - тој малку љуби. А нејзе ѝ рече: „Простени ти се гревовите! Твојата вера те спаси! Оди си со мир!“ (Лука 7,36-50; Матеј 26,6-13; Марко 14,3-9; Јован 1-8).

Понесена на крилјата на радоста што Христос ѝ подал рака и ја извлекол од амбисот во кој се урнала кога се сопнала и лизнала, и од среќата што ја преместил од сметлиштето на светот во царските одаи на својата милост, распркувајќи го нејзиното грешно минато и создавајќи од неа пак гордо човечко суштество со крената глава, Марија во таа пригода се однесува така како што се однесува.

Не осврнувајќи се на високите стандарди на морално однесување на своето време, прескокнувајќи ги тие крути и строги рамки, правила и норми, без да води сметка за зајадливите забелешки и погледи на апостолите и на подлецот Симон и, од човечка гледна точка, изложувајќи се на ризик, таа, немајќи друга можност, јавно на тој начин го излева своето срце пред Христа - не низ зборови, туку низ солзи. Зборовите не се толку силни за да се искаже силниот порив на радост, задоволство и благодарност кон Христа што бликале како силен вруток од нејзиното, до неодамна скршено, јадосано и гламносано срце, не се доволно силни да го опишат нејзиниот нов прекрасен внатрешен чувствен живот и свет што го создал Христос во неа кога ѝ ги простил гревовите и ја вратил во човечката заедница.

Се прашуваме колкаво бreme на гревот Христос симнал од неа, колку силни прангии скршил и тешки синцири раскинал во кои демоните, со кои била обземена, ја врзале и ја оковале нејзината душа, и потоа, во каква слобода запливало нејзиното срце што излеало толкаво количество солзи со кои ги облеала нозете на нашиот Спасител и ги избришала со своите бујни коси!

Почитувани, Марија плачела едновременно од жалост и од силна болка што луѓето се толку зловни, подли и свирепи, што ја исклучиле од својата средина и заедница како грешница, ја турнале и ја исфрлиле како смет на сметлиште, но едновременно таа леела дробни солзи радосници што Христос ја избавил од каншите на гревот и од нивната злоба.

Во таа екстремно неповолна ситуација и крајно неподносливи околности во кои неочекувано западнала, збунета и изложена на зајадлив презир и подбив од апостолите, особено од Јуда и фарисејот Симон, Исус ја зема

Марија во заштита, велејќи им: „Оставете ја! Зошто ѝ додевате? Таа ми направи добро дело.“

Таа, за апостолите и за Симона подлецот, невкусна и суетна постапка на Марија, Христос ја прифаќа како брилијантна активност и чекор што треба да ги преземе секој грешник и грешница што се наоѓа во нејзините опинци за да се ослободи од тоа гнасно бреме наречено грев.

Го гледаме и го слушаеме Христа како ја поддржува и ја стимулира, збунетата, расплакана, ужалена и јадосана Марија во нејзините напори постапката да ја изведе до крај, велејќи ѝ: Браво Марија, ти „правиш добро дело“. Извонредно постапи кога скапоцениот мирис го излеа врз мојата глава. Тој мирис ти го купи со парите што ги заработи продавајќи го своето тело, и заедно со него, ти врз мојата глава ја излеа и својата прелјуба, ја пренесе врз мене осилката на вината што ја боцкаше твојата совест и те прогонуваше затоа што грешеше и што пливаше во гревови. Во скапоцениот сад од алабастер беа сместени твоите болки, јадови и таги, твојот чемер, твојата жолчка, твоето грешно минато - но, сето тоа ти го излеа врз мојата глава. Јас тоа го прифаќам зашто така требаше да постапиш, и добро стори што постапи така, бидејќи јас за тоа дојдов на овој свет, да им овозможам на сите грешници да постапат така со своите гревови, како што постапи ти.

Плачи, Маријо, исплачи се над моите нозе и испразни ја душата од талогот на горчината на животот, исплукај го од себе шлајмот на гревот што те задушува; исплукај го врз мојата глава и потроши ги сите бигорни солзи, зашто нема веќе да плачеш заради твоето грешно минато, бидејќи тоа ти е простено и заборавено, а ти си исчистена со мојата крв и во тебе е всадена нова природа, и од сега ќе лееш солзи радосници за прекрасната иднина што те очекува.

Браво, Марија! Ти велам: „Каде и да биде проповедано евангелието, по целиот свет, ќе се раскажува“ твоето дело, во твој спомен. „Простени ти се гревовите! Твојата вера те спаси! Оди си со мир!“

И навистина Марија заминала растоварена од тешкото бреме што ја притискало и со разиграно и распеано срце се вратила во нормалниот живот на човечката заедница, безмерно благодарна на Христа што ја удостоил и без никави претходни условувања ја прифатил таква каква што била, екстремно недостојна, и ја пресоздал во гордо човечко суштество, со крената глава и со поглед насочен кон славната блескотна иднина.

Драги мои, ни трага ни глас од некаква епитимија или покора кај големата грешница Марија! Христос не ѝ одредил никакво дополнително покајание, не ја понижувал, ниту пак ѝ го одложил проштавањето на гревот. Ни трага ни глас од некаква исповедање на грешникот во исповедална пред увото на смртен свештеник кој, згора на тоа, си зема право да му одреди на грешникот соодветна епитимија или покора, во зависност од тежината на гревот што го направил. Христос веднаш проштава. На разбојникот на крстот кој се покајал, Тој веднаш му простил, а разбојник е, можеби убиец, голем криминалец...

Почитувани, зошто оваа толку едноставна и кристално јасна Христова наука за покајанието на грешниците и за проштавањето на нивните гревови Црквата толку многу ја усложнила и мистифицирала и од неа создала света црковна тајна, посебен обред или сакрамент? Едноставно: за да се зголеми моќта на свештенството; можност тоа да сконцентрира огромна власт

во свои раце, високо да се издигне над верниците, да манипулира со нив и суверено да владее над нив! Но, во Библијата нема место ниту оправдание за такво нешто!

Затоа должност на свештениците е да не се играат со спасението на грешниците, да не ги викаат во исповедална да се исповедуваат пред нивното смртно уво и да не ги држат во заблуда, туку да ги упатат да го следат примерот на Марија, своите гревови да ги исповедаат пред нозете на Христа како Спасител кој има исклучително право да проштава гревови. Тоа право не им припаѓа ним, зашто Бог не ги овластил да постапуваат така. Епитимијата и покората - подалеку од нив!

Вистина е дека во Божјата реч читаме: „Исповедајте си ги гревовите еден на друг и молете се еден за друг за да оздравите! Делотворната молитва на праведникот има голема сила“ (Јаков 5,16). И на многу други места во Светото писмо читаме за тоа како ние треба да се молиме еден за друг и да се сакаме меѓусебно, бидејќи сме браќа и едно семејство, Божје семејство на оваа земја.

Живеејќи во заедница со луѓето, ние често си грешаваме еден на друг и затоа апостол Јаков нè повикува да си ги исповедаме „гревовите еден на друг“, не во исповедална пред увото на свештеникот, туку еден на друг, и да се молиме „еден за друг“, а тоа значи да си ги признаваме нашите гревови со кои сме им згрешиле на другите и да бараме од нив прошка, а и ние да им ги проштаваме нивните гревови со кои тие ни згрешиле нам, и дури потоа да го молиме Бога и Тој да ни прости.

Од ова не е изземен никој, па ни свештеникот. Истото важи и за него како грешен кршлив човек. Ние ќе му ги признаеме нему само нашите гревови со кои сме му згрешиле нему и од него само за нив ќе бараме прошка. Но и тој ќе ни ги признае своите гревови со кои ни згрешил нам и од нас ќе бара прошка. Христос вели:

„Ако вие им ги проштавате на луѓето гревовите, и вашиот небесен Отец ќе ви ги прости вам. Ако вие не им ги проштавате на луѓето нивните гревови, ни вашиот Отец нема да ви ги прости вашите“ (Матеј 6,14.15). Кога си проштаваме еден на друг, тогаш и Бог ни ги проштава истите гревови нам. Така се засилува нашето меѓусебно единство и нашата зедница со Бога кога се молиме, кога мислиме и се грижиме еден за друг.

Сето ова важеше за јавните гревови со кои сме им згрешиле на нашите ближни. Но постојат и тајни гревови за кои знае само нашето срце и Бог, и никој друг. Нив треба да ги исповедаме насамо пред Бога. Тајните гревови смее да ги слушне само Божјето уво - ниту едно друго, ниту едно уво на смртен човек, ниту увото на свештеникот.

*Традиционалната Црква за култот на Исусовата мајка Марија, Дева Марија или Света Богородица*⁷

„Според Православната црква, Дева Марија ужива поголема чест од херувимите и неспоредливо е пославна од серафимите.‘ Таа ги надминува сите созданија. Црквата во неа гледа Божја мајка и молителка пред Синот за целиот човечки род и непосредно ѝ се моли за застапништво. Љубовта и почитувањето кон Богородица е душа на православната побожност, нејзино срце кое го грее и го оживува целото тело (...) Кој не ја почитува Мари-

ја, тој не го познава ниту Исуса, а верата во Христа, која не ја вклучува во себе почитта кон Богородица, е поинаква вера, поинакво христијанство во споредба со црковното.“⁸

„Канонските евангелија даваат малку податоци за Исусовата мајка Марија, така што поцелосна слика за нејзината митско-божествена личност може да се добие од големата апокрифна и хагиографска литература, од народните легенди и од средновековната иконографија. Пред сè, тука треба да се издели апокрифната ‚Книга за раѓањето на Марија‘ (подоцна наречена ‚Протоевангелие на Јакова‘) од вториот век, ‚Книгата за смртта на Богородица‘ од третиот век и ‚Арапското евангелие за Исусовото детство‘ од шестиот век. Некои од тие легенди во средниот век се собрани во цели томови и циклуси во кои многу подробно се опишуваат безброј настани од животот на Марија. Според тие мечтовити неканонски описи Марија Богородица уште како тригодишно дете се воспитувала во храмот во Ерусалим, се занимавала со рачна работа и примала храна од рацете на ангели. Веќе на дванаесет години се заветувала на вечна девственост.“⁹

Од приведените два текста на православната теологија произлегува следниот заклучок: На вретената и разбоите на апокрифните евангелија и книги преданието на традиционалната Црква за Марија испрело безброј тони предиво и исткало илјадници метри платно во неверојатно живописни бои и шари привлечни за чувствениот живот на верниците на споменатата Црква. Од таа причина Булгаков има право кога тврди дека „љубовта и почитувањето кон Богородица е душа на православната побожност“ и „нејзино срце го грее и го оживува целото тело“. Но, во својот преголем занес и восхит кон Марија Булгаков, односно православието, отишло премногу далеку во погрешна насока, наполно спротивна од библиска насока кога тврди: „Кој не ја почитува Марија, тој не го познава ниту Исуса, а верата во Христа, која не ја вклучува во себе почитта кон Богородица, е поинаква вера, поинакво христијанство во споредба со црковното.“ - Токму така! Библиската „вера во Христа“ е без Богородица, и затоа таа е поинаква од православната вера. И библиското христијанство е без Богородица и затоа тоа е поинакво од православното христијанство. Според тоа, православната вера во Христа со Богородица не е библиска вера, и православното христијанство со Богородица не е библиско христијанство.

Душата на „православната побожност“ (Богородица) со која дише вселенското православие, во текот на вековите станала онечистена со многу идеи кои не можат да најдат свој темел во светата книга на христијанството, во Библијата. Срцето (Богородица) кое со својата духовна енергија залива секое катче од православното тело, веќе со векови отчукува во ритамот на многубожечките верувања за божица-мајка и за нејзиното божествено дете.

Сепак, православието добро ќе стори ако ги послуша токму зборовите на „душата“ и „срцето“ „на својата побожност“, токму зборовите на Исусовата мајка Марија (Богородица): „Сè што ќе ви рече, направете!“ (Јован 2,5). Тие нејзини зборови се наполно еднакви со зборовите на нејзиниот син, Христос, кој кажува: „Кој верува во мене како што рече Писмото“ (Јован 7,38). Да, како што кажува Писмото, а не како кажуваат и што кажуваат за Марија споменатите апокрифни евангелија и преданието на традиционалната Црква.

Христос однапред видел што сè луѓето ќе испредат низ вековите за неговата мајка Марија, и затоа Тој кон неа за сето време од својот земен живот се однесувал, не посебно, туку сосем реално и коректно, внимавајќи да не даде никаков повод подоцна нејзе да ѝ се припишат такви атрибути што, за жал, ѝ се припишани, и да не им даде на луѓето никаква основа да ја издигнат во ранг на митско-божествено суштество, односно во ранг на митско-божествена личност, како што сторила традиционалната Црква.

Чувме од црковното учење на православието дека Марија на небото е повозвишена од херувимите и пославна од серафимите, дека е повисока и поширока од вселената. Меѓутоа, во Стариот завет таа е најавена само како девојка која ќе затрудни и ќе роди син, на кого ќе му даде име Емануел (Исаија 7,14), а во Новиот завет Марија е само жена на Јосифа (Матеј 1,20) и Исусова мајка. Освен таа улога, Исус не ѝ придава никакво поголемо значење ниту пак некое друго повисоко звање од онаа лепеза на звања што ѝ ги доделила Црквата. Уште повеќе, Тој своја мајка, свои браќа и сестри ги нарекува само оние што ја извршуваат неговата волја (Матеј 12,46-50; Марко 3,31-35). А кога ѝ се обраќа нејзе, Исус едноставно ја нарекува „жена“. Дури и од крстот ја ословува на ист начин: „А Исус, штом ја виде својата мајка, и покрај неа ученикот кого го љубеше, ѝ рече на мајка си: „Жено, ете ти син!“ Потоа му рече на ученикот: „Ете ти мајка!“ И од тој час ученикот ја зеде кај себе“ (Јован 19,26.27). Ученикот што ја презел грижата за Марија бил најомилениот Христов ученик, евангелистот Јован.

Марија изјавува дека е блажена: „Ете, отсега сите поколенија ќе ме сметаат за блажена“ (Лука 1,48). И нејзината роднина, Елисавета, Марија ја нарекува „блажена“: „Благословена си ти меѓу жените... и блажена е таа која поверува!“ (Лука 1,42.45).

Сепак, во рамките на израелскиот народ во библиските времиња изразот „благословена меѓу жените“ не бил толку невообичаен. Со изразот „блажена“ се изразуваат восхит поради некое значјано дело во кое би учествувала некоја од израелските жени. Тој израз го наоѓаме на многу места во Библијата: „Нека е благословена меѓу жените Јаел, жената на Кениецот Хевер, меѓу жените во шаторите нека е благословена!“ (Судии 5,24). Речиси истите зборови што ги кажала Марија за себе, во Библијата ги кажала и друга жена која добила син. Тоа е слугинката на Јакова: „А Лија рече: „Блазе мене, зашто блажена ќе ме нарекуваат жените!““ (1. Мојсеева 30,13).

Значи, тоа било нешто вообичаено за жените во тоа време, зашто сите жени во Библијата кои раѓале деца самите себеси се сметале за блажени, а и средината ги сметала за блажени, за разлика од неротките кои носеле тежок товар на срце затоа што биле неротки (1. Самоилова 1,1-28; 2,1-10).

Господ Исус Христос овој израз во голема мера го „приземнил“, укажувајќи на вистината кој всушност ужива благослов и кој е блажен пред небесниот Бог. Имено, во Евангелието на Лука е опишана Христова средба со една од израелските жени во тоа време. Откако ислушала низа вдановени Исусови говори, сета восхитена таа ја изразила токму таа мисла: „Благословена е меѓу жените Марија, мајката Исусова“, искажана малку со поинакви зборови: „И додека го зборуваше тоа, една жена извика од народот и му рече: „Блажена е утробата што те носела, и градите од кои си се хранел!“ А Тој рече: „Повеќе се блажени оние што ја слушаат Речта Божја и ја извршуваат““ (Лука 11,27.28).

Со овој одговор што ѝ го дал Исус на жената која одушевно изјавила дека Марија ужива посебно блаженство и дека е посебно благословена затоа што го родила Исуса, Исус го сече коренот на православната и католичката теологија и во прав ја фрла нивната гломазна духовна архитектура која од Марија создала митско-божествена личност затоа што таа го родила Исуса Христа, Спасителот на светот.

Христос е јасен кога кажува: Повеќе од Марија „се блажени оние што ја слушаат Речта Божја и ја извршуваат“. Според тоа, Марија не е повеќе блажена и благословена и не ужива посебно и поголемо предимство од другите жени родилки и неротки затоа што таа го родила Исуса. Во никој случај и во ништо Марија не е поголема и повеќе блажена од, на пример, Јохаведа, која го родила и го одгледала Мојсеја во екстремно тешки, опасни и страшни околности, потешки од оние во кои Марија го родила и го одгледала Исуса. Марија во никој случај не ужива предимство пред Ана која го родила и го одгледала за Бога Божјиот великан, Самоил, кого од малечки нозе го изделила од својот скут и го предала како слугинче кај свештеникот Илија. Марија не е поголема, не ужива поголемо предимство и не е повеќе благословена и блажена од илјадници други жени кои изродиле синови и ќерки и кои макотрпно ги одгледале за Бога, чиешто имиња се или не се запишани на светите страници на Библијата како херои на верата.

Во сите четири евангелија Исус е во преден план, а Марија целосно во заднината. Исус редовно не ѝ го спомнува името и ѝ се обраќа со зборот „Жено!“ Тврдиот збор „што бараш ти од мене, ЖЕНО?“ (Јован 2,4) е најсилен израз на Исусово свесно дистанцирање од Марија. Исус отворено ѝ кажува: Жено, иако си ти моја мајка, иако јас сум твој син, ти не можеш да командуваш со мене, зашто јас сум и Божји Син и Бог. Јас сам знам што треба да сторам и како тоа да го сторам. Мене не ми се потребни човечки асистенти ниту на оваа земја, а уште помалку „на небото“ за да ме смилосаат и да ми кажат што треба да правам.

Тоа што Марија го родила Христа на Црквата не ѝ дава право нејзе да ѝ припише и да ја награди со такви атрибути и да ја закити со толку блескотни ордени и небесни одлиција, за кои ќе стане збор подолу, да ја издигне над херувимите и серафимите, да ја постави погоре од секое Божје создание и да прогласи дека таа е поширока и од вселената.

Христос кажува дека се блажени само оние „што ја слушаат Речта Божја и ја извршуваат“. Жените не се блажени затоа што раѓаат синови и ќерки, туку се блажени, како и неротките и мажите, затоа „што ја слушаат Речта Божја и ја извршуваат“. Според тоа, и Марија не е блажена затоа што го родила Христа, туку е блажена, како и секоја друга жена, затоа „што ја слушала Речта Божја и ја извршувала“. Од таа причина православието треба и мора да има очи да ја види и уши да ја чуе оваа Христова вистина што Христос ја дава токму за неговата мајка Марија.

Во Светото писмо на безброј места и во различни контексти го наоѓаме истиот збор „блажен“. На пример, Христос никаде Марија не ја нарекува блажена, а за блажени ги прогласува: „Блажени се бедните по дух“, „блажени се жалосните“, „блажени се кротките“, „блажени се гладните“, „блажени се милостивите“, „блажени се чистите по срце“, „блажени се миротворците“, „блажени се прогонуваните“, „блажени се навредуваните“, „блажени се оние кои не видоа, а поверуваа“ итн., итн., да не наведуваме уште текстови (Матеј

5. глава; Јован 20,27-29). Во Откровение 14,13 читаме за едно многу необично блаженство: „Блажени се мртвите кои отсега умираат во Господа!“

Според тоа, Исусовата мајка Марија, како и Лија, самата себеси се нарекува „блажена“, и таа е блажена во иста мера во која се блажени сите што се наречени „блажени“ во Божјата реч и заедно со нив чека иста блажена награда при второто Христово доаѓање.

Во преводот на Вук Караџиќ и во македонскиот превод на Новиот завет злонамерно погешно е преведен текстот во Лука 1,28: „И кога влезе ангелот кај неа (кај Марија), рече: „Радувај се благодатна! Господ е со тебе! Благословена си ти меѓу жените!“ Други преводи тој текст го преведуваат поинаку: „Кога ангелот влезе кај неа, ѝ рече: „Радувај се ти, која доби милост, Господ е со тебе!“

Тој злонамерно погрешен превод на споменатиот текст Православната црква го направила врз основа на следната своја, исто така злонамерна погрешна теологија: „Нема сомнение, Пресвета Богородица е исто што и нејзиниот Божествен Син, и бидејќи таа ни ја родила Благодатта, и самата станала ‚Благодатна‘... Небесно име на Пресвета Богородица е ‚Благодатна‘. Тоа име од Трисветото Божество ни го донел светиот Архистратинг на Небесните Сили, Гаврил. Тоа е нејзино Евангелско име.“¹⁰

Од овој текст јасно произлегува дека затоа што „Пресвета Богородица (Марија) е исто што и нејзиниот Божествен Син“ и затоа што „таа ни ја родила Благодатта“, односно Христа, и самата станала „Благодатна“ од која произлегува благодат како средство за спасение на грешниците.

Според тоа, јазичната кованица „благодатна“ е кованица на Православната црква со која Марија ја става рамо до рамо со Христа, и заедно со него ја прогласува за извор на благодат за спасение на грешниците: „Зашто по благодат сте спасени преку вера; и тоа не е од вас, туку е дар Божји.“ (Ефесците 2,8)

Меѓутоа, како што видовме, ангелот Гаврил не ја поздравил Марија со зборовите: „Радувај се благодатна! ... Благословена си ти меѓу жените“, туку ја поздравил поинаку: „Радувај се ти, која доби милост, Господ е со тебе!“ - Од овој исправен превод произлегува дека Марија не дели милост ниту благодат, туку таа добила милост и благодат од Бога.

Да приведеме дел од небесните ордени и одлиција со кои Православната и Католичката црква ја украсиле Исусовата мајка Света Дева Марија или Света Богородица:

„Црквата не може ниту да се замисли ниту да постои без Сесветата Мајка на Спасот Христос. Пресвета Богородица е Црквата, и Црквата е Пресвета Богородица. Кога ќе се каже ‚Богородица‘, со тоа се опфаќа сета идеја на Црквата, зашто со името Богородица во личноста на Приснодева Марија се изразува сета божествена тајна на личноста на Исуса Христа. Да, да, да: без Пресвета Богородица нема Богочовек = нема Спасител = нема Црква = нема спасение = нема обогочовечување = нема отроичување. И сиот свет се претвора во најбесмислен ужас, а човекот - во најстрашен пекол, пекол, пекол. Пресвета Богородица е Мајка на Бога, Мајка на Богочовекот, и со тоа Мајка на Црквата, зашто е Мајка на телото на Богочовекот. А телото на Богочовекот е Црквата. Според бесмртната блавест на Кирил Александриски: Со Пресвета Богородица се ‚утврдени црквите

по сета вселена'. Покрај тоа уште доаѓа и оваа вистина: Со Богородица се остварува спасението, зашто таа е ,работилница на нашето спасение'."¹¹

„Пресвета, пречиста, преблагословена, славна Владичица, Богородица и Приснодева Марија. (...) Таа го родила Спасителот, и со тоа и самата станала спасение на светот. (...) Таа станала мост преку кој се преминува од смрт во живот. (...) Таа не само што го умртвила пеколот, туку ја отворила и портата на рајот. (...) Но не само тоа, туку таа и рај станала, во кој дрво на животот е Господ Исус. (...) Кој ќе влезе низ неа, ќе се спаси. (...) Таа е цврст столб на Црквата. (...) Единствено таа го родила Безгрешниот, затоа и станала безгрешна. (...) Раѓајќи го семилостивиот Бог и Господ Христос, Пресветата Богомајка и самата станала семилостива. (...) Таа може сè, зашто го родила силниот и моќен Христос. (...) Станувајќи Мајка на милостивиот Господ, таа и самата станала ,извор на милост', ,бездна на милосрдие'. Нејзината милостивост е неизмерна. (...) Раѓајќи го Бога и нашиот Спасител Исус Христос, света Богородица и самата станала ,спасение на христијанскиот род'. (...) За православните таа е единствена помош, единствена надеж, единствена похвала. (...) Преблагословената Богородица е небо на земјата. (...) Во најважниот дел од литургијата, по осветувањето на светите Дарови, ние најпрво ѝ се молиме нејзе и ја величаме што ни го родила Бога. (...) Таа е мајка на Бога, и оттаму мајка на сè што е божествено, на сè што е свето, на сè што е небесно, на сè што е убаво. Од сè што е добро, таа е најдобра; од сè што е свето, таа е најсвета; од сè што е чисто, таа е најчиста; од сè што е красно, таа е најпрекрасна. Таа е најцелосен образец на сè што е најдобро. Зашто, кога Бог во светот влегол низ неа, како низ неа да не влезе во човекот сè што е Божје, сè што е небесно, сè што е бесмртно, сè што е вечно, сè што е блажено?"¹²

Коментирајќи го римокатоличкото учење за безгрешно зачнување на Пресвета Богородица, кое Православната црква го смета за погрешно, и давајќи на него „правоверен“ одговор, Јустин Поповиќ додава дека и православните веруваат во безгрешност на Марија, само на поинаков начин:

„Верна на богооткриената вистина за сеопшта наследност на првородниот (првиот, прародителскиот, адамовиот, источниот, н. з.) грев, апостолската Православна Црква го осудува и го отфрла римокатоличкото учење за непорочно зачнување на света Дева Марија, и исповеда дека таа се зачнала и се родила по природен пат од свети Јоаким и света Ана, што значи нејзиното зачнување е подложно на првородниот грев. (...) Навистина, Православната Црква уште од најстари времиња во своите богослужбени книги света Богородица ја нарекува: пресвета, пречиста, преблагословена, преславна, пренепорочна, и во суперлатив ѝ припишува сè што е најдобро, најчисто, најсвето, најдоблесно. Но Православната Црква учи дека сето тоа не се однесува на отсуство на првородниот грев во света Дева, туку на отсуство на лични гревови во неа од мигот кога врз неа слегол Светиот Дух и од мигот кога се зачнал Господ Исус. Поради слегувањето на Светиот Дух врз света Дева и поради зачнувањето на Спасителот, и од мигот на зачнувањето, таа станала слободна од лични гревови. Затоа што го родила Едино Безгрешниот, таа во извесна смисла и сама станала безгрешна, односно без лични гревови, а не била безгрешна во таа смисла што била родена без првородниот грев.“¹³

Напомена: Библијата е многу јасна: „Нема човек кој не греша.“ „Нема праведен ниту еден... сите се отклонија, заедно станаа развратни; нема кој да прави добро, нема ниту еден.“ „Господ внимателно ги погледна од небото синовите човечки за да види има ли некој разумен, кој го бара Бога. Сите застранија, сите станаа лоши, нема кој да прави добро, нема ниту еден.“ (1. Царевите 8,46; Римјаните 3,10-12; Псалм 14,2.3). Ако е точно тврдењето на православието дека Марија „станала безгрешна“, тогаш Соломон ќе кажеше „Нема човек кој не греша“, освен Марија која „станала безгрешна“, или апостол Павле, кој живеел во времето на Марија, ќе кажеше „Нема праведен ниту еден“, освен Исусовата мајка Марија која стана безгрешна од мигот кога во нејзината утроба се зачна Спасителот, или Бог ќе ни кажеше во псалмот „нема ниту еден да прави добро“, освен Марија која ќе стане „безгрешна“.

Според тоа, Марија била грешна и останала грешна сè до својата смрт, како и Јохаведа, и Ана и сите други примерни жени во Библијата и надвор од неа, како и секој друг човек, грешник, на оваа земја, на кого му бил потребен спасител од гервот, Спасителот Исус Христос.

„Едина безгрешна во човечкиот род после Едино Безгрешниот. Иако родена со првородниот грев, Таа била слободна од секој личен грев со својот доблесен живот и со својата слободна волја. Тоа го постигнала со својата надхерувимска чистота, со својата светост и безгрешност. Затоа, после Бога Таа е најбожествено, најчисто, најсвето, најмилостиво, најсовршено суштество. (...) Пресвета Богородица е единствено сесовршено човечко суштество после Богочовекот Господ Христос.“¹⁴

„Светопреданиската богочовечка вистина на Црквата за Пресвета Богородица накратко е оваа: „Како Адамов потомок, родена со првородниот грев, Таа била подложна на законот на смртта, но како безгрешна и Пресвета Богомајка е воскресната со Нејзиниот Божествен воскреснат Син и вознесена во слава над херувимите и серафимите и посадена на престол над Светите небесни Сили. (...) Свештеното Успение на Пресвета Богородица не го викаме смрт туку преселба кај Господа. Умреното тело на Пресвета Богомајка се предава на гробот, а по три дена се вознесува на небото.“ Свети Дамаскин благовестува: „Пресветото тело на Богомајката се положува во преславен гроб, а по три дена од него воскреснува и се вознесува на небото.“¹⁵

Да приведеме уште некои тврди текстови кои ја сочинуваат јатката и суштината на теологијата на традиционалната Црква.

„Севистинита и боговдахновена е блавеста на нашиот свет Отец Григорие Паламе: „Никој не доаѓа кај Бога освен преку Пресвета Богородица и од неа родениот Посредник, и ниту еден од Божјите дарови не им се дава ниту на ангелите ниту на луѓето освен преку Неа.“ (...) Боговодената мисла на Свети Златоуст, величејќи ја Пресвета Богородица, благовестува: (...) „Таа е Мајка на спасението, зашто го родила Спасителот.“ (...) Богомисловниот поет, Свети Ефрем Сирин во молитвената распеаност на својата христокопнежлива душа ни кажува прекрасни вистини, вечни вистини за Пресвета Богомајка: (...) „Ти, како Мајка Божја, можеш сè и за тебе нема ништо неможно, само ако ти посакаш. (...) Подигни ја мојата душа и кажи ѝ: Јас сум твое спасение. (...) О Семилостива и сечудна Царице на умната светлост; бездна на милоста која го растура облакот на гневот Божји; вистинска чуварке на сите христијани, и сигурно спасение на цел свет. (...) О милос-

тива и семилостива Царице на небото и земјата, Богородице Приснодево, помилувај ги сите православни христијани. (...) Ти си наша надеж и заштитница на сите кои доаѓаат кај тебе и бараат твоја света помош. Ти си сесрдна молитвеница пред твојот Син и нашиот Бог. Твојата мајчинска молитва може многу да влијае врз Него.“¹⁶

Црквата тврди дека три дена по својата смрт, Марија воскреснала и со телото се вознела на небо. Пред да умре, кај неа се јавила силна желба „уште еднаш во овој живот да ги види сите Христови апостоли. Господ ѝ ја исполни таа желба, и сите апостоли, носени со ангели и на облаци, наеднаш се собраа во домот на апостол Јован на Сион (каде што Марија го поминала последниот период од својот живот). Со голема радост таа ги виде светите апостоли, ги охрабри, ги посветува и утеши; потоа мирно го предаде својот дух на Бога без никаква мака и телесна болест.“ Апостолите со почит ја закопале во Гетсиманија. Третата „вечер таа им се јави на апостолите опкружена со мноштво ангели и им рече: „Радувајте се, јас ќе бидам со вас за навек!“¹⁷ - Ова е светогрдие на Марија да ѝ се припише истата моќ на сеприсутност која му припаѓа единствено на Божеството. Такво ветување Христос им дава на апостолите: „Јас сум со вас во сите дни до крајот на светот“ (Матеј 28,20). Со овој атрибут на сеприсутност Црквата Марија ја изедначува со Христа, што е големо зло.

Според верувањето на традиционалната Црква, Марија на небото навистина има голема моќ и достоинство:

„Трон на Царица која седи на херувими; небесна врата низ која ние влегуваме на небото; (...) непреодоливо посредништво (...) По Тројството, општа Владетелка на сите; по Утешителот, општа Утешителка на сите; по Посредникот, општа Посредница на сите, за цел свет; колесница на мисловно Сонце - на вистинската светлина која го осветлува секој човек што доаѓа на светот; носителка на Оној кој во својата реч носи сè; (...) бдење и молитвено посредување за светот пред Божјето лице. (...) Бидејќи Господ Христос прв се родил во Светиот Дух од Пресвета Богородица, а од него сите Свети, и Мајката Божја е Мајка на сите Свети, Госпоѓа, Царица и Владетелка, а сите Свети се слуги, слуги на Божјата Мајка.“¹⁸

Почитувани, за глава се фаќаме и се прашуваме како беше можно да се испреде ваква теологија за Марија каква што ни ја прикажа православието во приложените текстови! Болно вистинито! Несфатливо е како едно грешно Божје создание, едно грешно човечко суштество, зборуваме за Марија, традиционалната христијанска Црква ја обоготвори, ја прогласи за безгрешна, ја издигна во вселенските височини и ѝ постави трон над сите Божји созданија. Но, најзначајно, а едновремено и најжално и најтрагично од сè е тоа што Црквата Марија ја уфрлила директно во вечната хиерархија на небесното Тројство, со што Тројството го проширила со уште еден член, припишувајќи ѝ ги на Марија истите божествени атрибути и прерогативи што му припаѓаат на Христа и на другите членови на Божеството. Така, во посочените текстови, заедно со Христа и рамо до рамо со Христа, ние Марија ја гледаме како истите атрибути рамноправно ги дели со него.

На пример, заедно со Христа, Марија е: „вознесена во слава над херувимите и серафимите... посадена на престол над Светите небесни Сили... на трон како Царица која седи на херувими... Марија ужива поголема чест од херувимите и неспоредливо е пославна од серафимите... таа ги надминува

сите созданија... Марија е семилостива, извор на милост, бездна на милосрдие... семилостива Царица на небото и земјата... станала безгрешна... небесна врата низ која ние влегуваме на небото... кој ќе влезе низ неа, ќе се спаси... никој не доаѓа кај Бога освен преку Пресвета Богородица и од неа родениот Посредник... таа станала мост преку кој се преминува од смрт во живот... непреодоливо посредништво... човечкиот род непосредно ѝ се моли нејзе за застапништво... општа Владетелка на сите; општа Утешителка на сите; општа Посредница на сите, за цел свет... посредување за светот пред Божјето лице... Мајка на сите Свети, Госпоѓа, Царица и Владетелка... сите Свети се слуги, слуги на Божјата Мајка... таа го умртвила пеколот, ја отворила портата на рајот и рај станала... таа е Мајка на спасението... со Богородица се остварува спасението... таа е работилница на нашето спасение... спасение на христијанскиот род... спасение на светот... сигурно спасение на цел свет... низ неа во човекот влегува сè што е Божје, сè што е небесно, сè што е бесмртно, сè што е вечно, сè што е блажено... таа може сè... Преблагословена Богородица е небо на земјата... таа е цврст столб на Црквата... ниту еден од Божјите дарови не им се дава ниту на ангелите ниту на луѓето освен преку неа..."

Духот ни снеможува кога ги читаме овие извештаи како традиционалната Црква ја обоготворува Марија, издигнувајќи во вселенските височини едно создадено човечко суштество на кое му доделила премногу значајна улога од која зависи спасението на грешниците - Марија е фактор без кој нема спасение.

Меѓутоа, за еден непристрасен проучувач на Библијата не е прифатлива митско-божествената Марија онака како што ни е прикажана во посочените текстови на споменатата Црква со сите нејзини натприродни доблести, небесни ордени и одличја, безмалку како „божица“ и дел на небесното Тројство или, во најмала рака, како придружен член на небесното Тројство и иден кандидат во некоја иднина да стане негов полноправен член, со што, како што кажавме, Црквата небесното Тројство го проширува со уште еден член. Според тоа, со оваа теологија за Марија што ја гледаме и што ја читаме овде, традиционалната Црква не само што ја префигурирала вечната хиерархија на небесното Тројство, воведувајќи во него уште еден член, туку го нарушила и го префигурирала и целокупниот небесен поредок што го воспоставил Бог. Тоа е неприфатливо.

Ако е вистина дека Марија е поставена над херувимите и серафимите, посадена на престол над Светите небесни Сили и со својата слава ги надминува сите созданија, тогаш мора да е вистина дека таа е поставена погоре и над сите други светови во вселената; и над оние „деведесет и девет овци“ или светови од Христовата парабола што не се загубиле, односно што не паднале во грев како нашата планета (Лука 15,3-7; Книг. за Јов 38,7; 1,6; 2,1).

Какво значење има Марија за другите безгрешни светови над кои е таа поставена? Од библиските стихови што ги посочивме се гледа дека на небото постојат „синови Божји“, луѓе, други светови кои не паднале во грев, како ние. Тие се безгрешни и ним не им е потребна Марија да се зазема и да посредува за нив пред Бога, да го моли и да го смилоса својот син, Христа, да им ги прости гревовите и да ги спаси, зашто, како што нагласивме, жителите на другите светови се безгрешни и ним не им е потребно ниту покајание ниту спасение од гревот и смртта, зашто тие се бесмртни и уживаат

вечен живот, што не е случај со нас, кои сме жители на оваа грешна планета. Тогаш зошто Бог би им ја наметнал Марија и ним како некаква спасителка со посебна обврска и нивните жители да ѝ бидат „слуги, слуги на Божјата Мајка“? Тоа повеќе ни наликува на некакво каприциозно самоволие и тиранија отколку на Божја љубов и Божја правда - сосила и тие безгрешни светови да ги потчини на едно грешно создање од нашата грешна планета кое подоцна добило наводна безгрешност, и кое Бог го поставил над сите живи суштества во вселената да го почитуваат и да му се потчинуваат, можеби повеќе од сртв отколку од љубов.

А ако е вистина дека Марија е поставена над херувимите и серафимите, тогаш апсурдот е уште поголем. Да се потсетиме! Над нив беше поставен најмудриот, најмоќниот и најубавиот херувим, Луцифер, кој ја злоупотреби својата висока положба и моќ, велејќи си во своето срце: „Ке подигнам свој престол и ќе се изедначам со Бога“ (Исаија 14,13.14), со што ја предизвика најголемата катастрофа во вселената - подигна бунт против Бога и одведе една третина од небесните ангели во пропаст. Во бунтот против Бога тој ја вовлече и нашата планета, која и ден денес гори во неговиот пеколен изум, наречен грев со сите негови страшни последици. Воопшто не е јасно зошто Бог сега Марија би ја издигнал и би ѝ поставил трон над херувимите и серафимите, зошто неа би ја „посадил на престол над Светите небесни Сили“ и би ја венчал со таква слава со која ќе „ги надминува сите созданија“; зошто Бог на Марија би ѝ ги доделил истите атрибути што му припаѓаат на Христа и неа би ја изедначил со Христа, кога истите атрибути ги бараше и Луцифер за себе, а Бог не му ги даде нему. Зошто? И Луцифер бараше трон, престол „над Светите небесни Сили“ и таква слава со која ќе ги „надминува сите созданија“ и бараше да се изедначи со Бога, со Христа. Но тоа не му беше дадено нему, а ѝ е дадено на Марија. Зошто?

Зар е можно, се прашуваме и себеси и теолозите на традиционалната Црква, за сета оваа толку значајна, односно есенцијална теологија за Марија, врз која почива традиционалната Црква, апостолите да ги затворат очите и да не ни напишат ниту еден збор во своите списи? Зар навистина е можно таа базична православна и католичка теологија, што ни ја опишаа споменатите црковни отци, мариолози, во претходните текстови, да ја изговорил лично Христос, а апостолите, без да запишат ниту еден нејзин збор, усно да им ја пренесат на своите наследници и истата до нас да стигне по устен пат како веродостојно усно предание и како вистинска Божја и библиска наука? - Искрено кажано, се сомневаме во тоа. Се сомневаме во вистинитоста на тврдењето на православието дека „тоа што усно го примила Црквата од апостолите, тоа е Свето предание. Тоа се чувало во Црквата, и тоа морало да се чува.“ Се сомневаме дека оваа теологија Црквата усно ја примила од апостолите, зашто во неа се изнесени премногу невинности и грубости со кои се заменети есенцијалните библиски вистини што ни ги напишале токму апостолите во своите списи.

Од каде тврдењето дека „ниту еден од Божјите дарови не им се дава ниту на ангелите ниту на луѓето освен преку Марија“, кога Светото писмо јасно ни кажува дека сите Божји дарови на луѓето им ги дели лично Светиот Дух (1. Коринќаните 12,1-11)? Каде читаме во Библијата дека на Светиот Дух му е потребна асистентка, во случајов Марија, за да им ги подели

даровите, не само на луѓето, туку и на ангелите? Од каде таа и толкава слава и возвишеност на Марија? Божјата реч е јасна кога кажува:

„Исус ги подигна своите очи кон небото и рече: „Оче, настапи часот; прослави го својот Син, за да те прослави и тебе твојот Син... Јас те прославив тебе на земјата... И сега, прослави ме ти мене, Оче, во тебе самиот, со славата што ја имав во тебе уште пред да настане светот.“ (Јован 17,1.4.5)

Многу јасно! Исус кажува дека сета слава му припаѓа нему и на Отецот. Нема никаква најава дека треба Марија да се венча со таква слава со која ќе ги надмине дури и херувимите и серафимите.

Колку вистина има во тврдењето на ахиепископот Аверкие кој кажува: „Нашата православно-христијанска вера не е само апостолска, онаа што ја проповедале светите апостоли, учениците на Господа Исуса Христа, туку и Отечка, бидејќи неа ја протолкувале и ја објасниле светите отци, како законити благодатни преемници на светите апостоли?“

Оваа теологија на православието што ни ја приопштува неговиот гласноговорник, Аверкие, ќе ја просееме на Божјето сито, односно на Божјата реч, и ќе видиме што ќе остане од неа! Во приведените текстови што ги разгледавме нема ниту малку вистина во тврдењето на православието дека „православно-христијанската вера“ е и „библиска“ и „Отечка“. Во нив „православно-христијанската вера“ е стопроцентно „Отечка“, без ниту мрвка библиска вера и вистина. Дали верата што ја проповедале светите апостоли правилно ја „протолкувале и ја објасниле светите отци“: Кирил Александриски, Свети Дамаскин, Свети Отец Григорије Паламе, Свети Златоуст, Свети Ефрем Сирин... (кои се автори на споменатите текстови), „како законити благодатни преемници на светите апостоли?“ - Во никој случај! Што останало библиско во нивното толкување на библиската вера за Марија? Со други зборови, што останало библиско во нивната фамозна теологија што ја создале тие за Марија? Апсолутно ништо, ниту трошка библиско и библиска вистина и вера! Таа е, да повториме, стопроцентно „Отечка“ вера и наука, без ниту мрвка библиска вера и вистина!

Да се повикаме пак на некои од текстовите на теологијата на традиционалната Црква што ги проучувавме порано:

„Што е тоа Свето предание? Тоа се сите оние духовни богатства што сме ги наследиле од нашите свети предци, а кои се во совршена хармонија со Светото писмо и кои ни помагаат правилно да го разбереме Светото писмо.“¹⁹

„Светото предание“ и Светото писмо - „во совршена хармонија!“ - Огромна заблуда и хула! Каква хармонија постои меѓу теологијата на споменатите црковни отци за митско-божествената личност на Марија и Светото писмо? Апсолутно никаква, апсолутно ништо заедничко. Меѓу нив постои стопроцентна дисхармонија и огромна непремостлива бездна.

Според тоа, трагикомични се и најобична фарса тврдењата на православно-христијанската теологија кои веќе беа предмет на наше исцрпно проучување: „Во светлината на Светото предание ние правилно го разбираме Светото писмо“ ... „Светото писмо не може правилно да се разбере без светото предание“ ... „Кога Светото писмо би се издвоило од потокот на светото предание, не би можело правилно да се разбере со никакви научни истражувања“ ... „Светото предание нè оспособува на исправен начин во целост и како што треба да ја сфатиме Библијата“ ... „Светото писмо се смета за изданок на Све-

тото предание, и како такво тоа се толкува само во неговите рамки“ ... „Зашто таа (Библијата) сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање“ ... „Црквата поседува благодатен дар непогрешно да ја објаснува Божјата реч или вистините на Светото писмо“ и сл.

Силни зборови, силна реторика без ниту малку вистина во себе! Како ни помага оваа теологија за Марија правилно да го разбереме Светото писмо? Не ни е јасно за кого православието ги измисли овие „силни“ аргументи со кои толку немоќно и бегло ја брани вистинитоста на своето „свето предание“. Од кого го брани и од кого ќе го одбрани „светото предание, без кое, како самото што тврди: „Без светото предание Црквата би престанала да биде тоа што е!“ Можеби од протестантите!? Во никој случај! Тие „силни“ аргументи се силни за верниците на Православната и Католичката црква, зашто, ако ги прашате нив (нивните верници) „Зошто верувате така како што верувате?“, во најголем број случаи тие ќе одговорат: „Така останало од старите, од дедо, од прадедо...“ Или: „Ние веруваме така како што веруваме затоа што Црквата учи така!“ Со тоа традиционалната Црква своите верници ги учи да живеат не според она „Така кажува Господ Бог“ во Божјата реч, туку според она „Така кажува Православната црква“, или „Така кажува Католичката црква“, без да ја проверат исправноста на теологијата на својата Црква и исправноста на својата вера. Тоа значи дека верниците на традиционалната Црква не живеат според Божјата реч, туку по инерција, според изјавите:

„Православната црква е единствена правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница“, или „Затоа православието христијани, сакајќи да ја запазат чистата вера, се придржуваат кон толкувањата на Светите Отци, на кои од Бога им е дадено да ги знаат духовните тајни.“ Од теологијата за богосоздадената Марија на споменатите црковни отци, мариолози - Кирил Александриски, Свети Дамаскин, Свети Отец Григорије Паламе, Свети Златоуст и Свети Ефрем Сиријан - видовме колку „од Бога им било дадено да ги знаат духовните тајни“, и дали тие, „како законити благодатни преемници на светите апостоли“, навистина таа теологија ја презеле од апостолите и истата ни ја протолкувале и ни ја објасниле исправно!?

Да се потсетиме уште еднаш што значи вера и живот по инерција! Апостол Петар кажува: „Знаејќи дека со пропадливо сребро или злато не се искупиште од својот суетен живот што сте го наследиле од вашите татковци“ (1. Петрово 1,18). Според тоа, вера и живот по инерција значи суетниот живот и вера што сме ги наследиле од нашите татковци - нешто што сме наследиле, а не сме провериле дали е исправно. Тоа многу убаво го објаснува Јован Златоуст, токму еден од најголемите црковни отци и авторитети на православието и еден од авторите на приложените текстови за митско-божествената личност на Марија, кој им рекол на своите парохијани: „Кога примате пари, дали вие сами ги броите парите? Да, сами ги броите! А кога станува збор за вечните вредности, вие со затворени очи примате мислење на други!“ - Тоа е вера и живот по инерција. За жал, овие зборови на Јован Златоуст првенствено се однесуваат на него, па дури потоа на неговите парохијани. Со теологијата за Марија тој со затворени очи „вечните вредности“ на Божјата реч ни ги прикажал со најобични суеверија и празноверија.

Како да се извлечат православието и верниците на Католичката црква од животот по инерција? Ако го прифатат советот на Свети Августин, еден од најголемите црковни отци од Запад, ако не и најголем, кој на своите следбеници им оставил аманет: „Читајте го Писмото! Читајте го за да не бидете слепи и водачи на слепи!“

Бидејќи Марија е стожер околу кој се врти или темел врз кој почива целокупната теологија на традиционалната Црква, и нејзина комплетна светоотечка вера, без ниту минимум на библиска подлога, ние сме присилени до крај да го расчистиме овој проблем.

На 1 ноември 1950 година папата Пие XII во својата „*ex cathedra*“ објавил догма според која „безгрешната Божја мајка и вечна девица Марија три дена по смртта воскреснала и во прославно тело се вознела на небото со телото и душата“.

Коментирајќи го ова, авторот Дејв Хант кажува: „Всушност, папата тврдел дека догмата за вознесение на Марија еднодушно била прифатена во првата црква уште од почеток и дека таа има потврда во Библијата. Но таква догма првата црква не познавала и таа нема поддршка во Библијата. Таквите папски изјави едноставно биле соодветни и комплементарни со широко распространетото мислење на католиците и придонесувале за растот на култот на Марија.“²⁰

Според споменатата догма, по своето вознесение Марија седнала од десната страна на својот Син и се моли на Синот за нас. Вакви тврдења Библијата не познава. Таа кажува дека само Исус седи од десната страна на Отецот (Евреите 1,3) и дека Тој се моли за нас (Евреите 7,25). Апостол Павле наполно е јасен кога тврди: „Кој е тој што ќе ги осуди Божјите избраници? Дали Христос Исус, кој умре, и згора на тоа воскресна, кој е од десната страна на Бога и кој се зазема (се моли) за нас?“ (Римјаните 8,34). Значи, единствено Христос се застапува, се зазема и се моли за нас пред Бога. И, освен Христа, ние немаме друг застапник и друг молител пред Бога.

Според тоа, на Исусовата мајка Марија, Дева Марија или Света Богородица, кон која ние имаме особена почит, не ѝ е местото крај Христа на небото каде што ја пратила Црквата. Таа не е на небото, зашто Бог не ѝ определил улога на посредничка меѓу грешниците и нејзиниот син Исус Христос како негова мајка со своето мајчинство да го смекне, да го разнежи и да го смилоса Христовото срце за да им биде милостив на грешниците. Христос е доволно милостив без да го смилосува кој и да е друг. Навреда е за него и девалвација на неговата улога како Спасител кога меѓу него и грешникот се испречуваат смртници како посредници кои неговата безмерна блгодат ја изедначуваат по големина со човечката милост на која ѝ е потребно засилување со надворешна интервенција. Него го смилосува грешникот кога се кае за своите гревови. Кажавме дека тоа покајание на грешникот е најубава и најпосакувана музика во неговите уши, нешто што му е најмило да го слушне и со најголемо задоволство да одговори со праштавање.

Да проследиме неколку податоци и од одделни римокатолички молитвеници за таканаречени „стреловити молитви“ или „лобожни воздишки“ за кои на грешниците им се даваат бесплатни папски индулгенции или опросници, со податок кој папа колку дена дава прошка за една таква изговорена молитва. Податоците²¹ се наоѓаат во „*Katolički starac*“ (Upute, razmatranja i

molitve za starce katolike), Rijeka, 1911. Tisk. Umjet. Zavod „Miriam“. Impri-
matur. Rochus Vučić eppus. Censor P. Bernardinus Prov. Cap., str. 177-178.

„1. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen. - 50 dana oprosta, a pokropivši
se blagoslovenom vodom 100 dana oprosta. Pio IX 1863.“

„5. Blagosloveno budi sveto i bezgrešno Začeće Blažene Djevice Marije
Majke Božje. 300 dana oprosta. Leo XIII 1898.“

„20. Spasitelju svijeta, smiluj nam se! - 50 dana oprosta. Leo XIII 1891.“

„28. Marijo, nado naša, smiluj nam se! - Oprost 300 dana. Pio X, sječnja
1905.“

„26. Gospodine Bože moj, već sada mirna i draga srca iz ruke tvoje pri-
mam smrt koje mu drago vrsti, kako se tebi sviđi, sa svim njezinim tjeskobama,
mukama i bolima. - Tko jednoć u životu, primivši sv. Sakramente, s pravom
ljubavlju prema Bogu izgovori ovu molitvu, dobije potpuni oprost, ne odmah,
nego u času smrti. Pio X, 9. ožujka 1904.“

Можеби најчудна од сите посочени прошки е последнава. Наместо да
се покае и да не греши веќе, папата Пие X на грешникот однапред му дава
можност за комплетна депонирана прошка на гревовите која ќе стапи во
сила во мигот на неговата смрт ако еднаш во животот примил свети сакра-
менти и ако ја изговори понудената шаблон молитва. Извонредна можност
за грешникот, бланко потпишана прошка, слободно да греши и однапред
да добие прошка за гревовите што ќе ги направи во меѓувреме, до својата
смрт.

Од посочените примери под број 1, 5, 20 и 28 се гледа дека, ако греш-
никот му упатува „побожни воздишки“ на Спасителот или на Тројството,
добива прошка за 50 денови. А, ако ѝ упатува такви молитви на Исусовата
мајка, Марија, добива прошка за 300 денови. Според тоа, не е никакво чудо
што Католичката црква ја издигнува Марија, а не Христа, што Исусовата
мајка Марија ја става рамо до рамо со нашиот Спасител, но и погоре од
него, нарекувајќи ја „кралица на мирот“, „семилостива спасителка“ и „небес-
на кралица“, што е крајно небиблиски. Еве ги и другите титули што ѝ ги
дава Црквата на Марија:

„Пророчица на последното време“, „Безгершно зачнување“, „Мајка на
Црквата“, „Марија - нова Ева“, „Царица на небото и земјата“, „Вознесение“,
„Царица на светите бројаници“, „Царица и мајка на семејставата“, „Марија -
соучесник при откупувањето“, „Посредник“, „Адвокат“, „Наша Госпа на сите
народи“, „Небесна врата“, „Ковчег на Новиот завет“, „Мајка на второто
доаѓање.“

Титулите „Соучесник при откупувањето“, „Посредник“ и „Адвокат“
посебно треба да поттикнат на сериозно противење, зашто тоа очигледно се
противи на најјасните учења на Светото писмо. Библијата јасно учи дека
постои само еден Откупител, Посредник и Адвокат на Божјиот народ, а тоа
е Исус Христос, за што доста зборувавме.

Уште повеќе изненадува подготвеноста на Католичката црква учењата
за Марија да ги прошири до екстрем и Марија да ја признае како божица и
како дел на божеството. Зборувајќи за тоа, Кронен Цајтунг на 30.8. 1997
година во Германија го објавил следниот прилог:

„Милиони американски католици сакаат божествена Девица Марија“. Според овој прилог и придружниот текст во Њусвик, зад сцената за ова се одвиваат преговори со Ватикан, а кардиналот Џон О’Конер и папата Јован Павле II не се противеа на оваа идеја.

Римокатоличката наука како да решила што повеќе да ја намали Исусовата улога во спасувањето на грешниците и во најдобар случај Исуса да го идентификува со кој било основач на некој верски систем во светот. Не е можен компромис во ова прашање без оглед на тоа колку некој ги менува правилата за да одговараат на желбите на целокупната група. Библијата оваа тема успешно ја расветлува: „Нема спасение во никој друг, ниту има друго име под небото дадено на луѓето, преку кое мора да бидеме спасени“ (Дела 4,12). - Бог не ја одредил ниту Марија, ниту кој и да е друг светец на грешникот да му даде, ниту на кој било начин да му помогне да добие спасение. Спасението апсолутно и комплетно е Христово дело, и на Христа не му се потребни никакви помошници ниту асистенти. Нему не му се потребни никакви светци да ја девалвираат неговата улога како единствен посредник и Спасител.

Според споменатата догма од 1950 г., Марија во прославно тело се вознела на небото, каде што е крунисана како небесна царица и поставена како посредник меѓу Христа и грешниците. Во улога на посредник таа поддржува долг список молби кои католичките светци ѝ ги упатувале во текот на столетијата.

„Римокатоличката институција ги уверува своите верници да веруваат дека Исус на небото е судија без милост. Никому не му е дозволено да излезе пред него со молба. Пред неговиот престол седи Марија како милосрдна мајка, полна со милост и разбирање. Таа го моли својот Син да прости и да покаже сомилост кон оние римокатолици кои верно ѝ се молат нејзе и веруваат дека таа е ‚соспасител‘ и ‚сооткупител‘. Тоа го прават уверени дека Марија ја пролеала својата крв едновременно кога Исус умрел на крстот така што и таа поднесувала болови и покажала трпение за човештвото. Марија е нивна влезница за небото откако ќе дојдат во чистилиштето. Затоа тие никогаш нема да ја напуштат неа, зашто се плашат за своите души. Римскиот систем една земна мајка преобразил во божество. Марија е нивна влезница за рај откако ќе излезат од читилиштето. Тие никогаш не смеат да се откажат од Дева Марија (од Богородица) од страв да не ја загубат душата.“²²

„Грешникот, кој непосредно му пристапува и му се обраќа на Христа за прошка, наидува на негов ужасен гнев. Но ако ја повика Девицата како посредник пред нејзиниот Син, таа на својот Син ќе му ги покаже градите кои го доеле и неговиот гнев веднаш стивнува.“²³

Сам Луцифер не можеше да измисли поголема хула против Христа од оваа што ја измислила Католичката црква, дека „грешникот, кој непосредно му пристапува и му се обраќа на Христа за прошка, наидува на негов ужасен гнев“, дека „Исус на небото е судија без милост“, дека „никому не му е дозволено да излезе пред него со молба“, дека „пред неговиот престол седи Марија како милосрдна мајка, полна со милост и разбирање“ како посредничка, „влезница“ и „небесна врата“ низ која грешниците мора да поминат за да стигнат до Бога. - Премногу, премногу груби неvistини, како која од која погруба, понеvistинита. Црковна теологија со ниту грам библиска вистина.

Па лично Христос ги шири рацете и ги повикува грешниците: „Дојдете кај мене сите кои сте онемоштени и обременети (со гревови), јас ќе ви дадам

починка“, јас ќе го симнам од вас вашето бreme на гревот (Матеј 11,28), а Црквата на грешниците им вели: Не директно кај Христа! Прво обезбедете си влезница кај медијаторот Марија! Божјата реч кажува: „Зашто Бог толку го милее светот, што го даде и својот единороден Син, за ниеден кој верува во него да не загина, туку да има живот вечен“ (Јован 3,16), а Црквата вели: Не, Христовото срце е малечко и во него нема место за грешниците, а Марија има мајчинско срце пространо како океан и пошироко од вселената, во кое има место за сите грешници.

Апостол Павле нè повикува „слободно да пристапуваме кон Божјиот престол на благодатта за да најдеме благодат“ (Евреите 4,16), а Црквата кажува: Не! Ако му се обраќате директно на Христа за прошка, наидувате на негов ужасен гнев! Затоа прво повикајте ја Девицата Марија како посредник пред нејзиниот Син, и таа на својот Син ќе му ги покаже градите кои го доеле и неговиот гнев веднаш стивнува. - Бизарни измислици!

Почитувани, нашиот милостив Спасител од Голгота е ист наш милостив Спасител и на небото. „Исус Христос е ист вчера и денес и во вечни векови“ (Евреите 13,8). Луѓето на земјата слободно му пристапувале и барале од него секаква помош. Дури и децата. И на небото, кажавме, Исус е ист Спасител, милостив и полн со љубов. Зошто на земјата Исус би бил милостив, а „на небото судија без милост?“

Во книгата „Славите на Марија“, кардиналот и светецот Alfons de Liguori пишува: „Грешниците примаат прошка само од Марија. Паѓа и загубен е оној кој не ѝ се обраќа на Марија. Марија е небесна врата, зашто никој не може да влезе во блаженото царство ако не помине низ неа. Патот кон спасението не му е отворен никому, освен преку Марија... Спасението на сите зависи од наклоноста и заштитата на Марија. Оној кого што го штити Марија, ќе биде спасен; оној кого не го штити таа, ќе биде загубен... Нашето спасение зависи од тебе (Маријо)... Бог нема да нè спаси без да посредува Марија.“²⁴

И оваа екстремно богохулна теологија на споменатиот кардинал и светец за улогата на Марија како алфа и омега на нашето спасение е потполно иста со теологијата на Православната црква со која се боревме на претходните страници. Едноставно не можеме да останеме простум пред оваа црковна хула! Христос кажува: „Јас сум врата. Кој ќе влезе низ мене, ќе биде спасен“ (Јован 10,9), а Црквата тврди: Не! Христос не е врата! „Марија е небесна врата, зашто никој не може да влезе во блаженото царство ако не помине низ неа.“ Божјата реч кажува дека, освен Христос, „под небото нема друго име дадено на луѓето преку кое би можеле да се спасиме“ (Дела 4,12), а Црквата кажува: Не! „Патот кон спасението не му е отворен никому, освен преку Марија.“ „Бог нема да нè спаси без да посредува Марија.“ Марија е наш „соспасител“ и „сооткупител“. Со други зборови, заедно со Христа и Марија е наш „спасител“ и „откупител“.

Очигледно е дека во теологијата на традиционалната Црква Исусовото место го зазема Марија. Верниците наместо да гледаат во Исуса, зачетникот и извршителот на нивната вера, тие гледаат во Марија. Во Марија пронаоѓаат пристап кон Бога, во неа е света сета Црква, во неа се учат на послушност кон Бога, и списокот постојано продолжува. Ниту една од овие доктрини нема поддршка во Светото писмо. Членот 829 од Катихизисот на Католичката црква кажува:

„Во најсветата блажена Девица (Марија) Црквата веќе постигнала совршенство во кое постои без мана и фалинка, а верните и понатаму се трудат да го победат гревот и да растат во светоста. И така тие своите очи ги насочуваат кон Марија: во неа Црквата веќе ја има сета светост.“ А во член 972 од Катихизисот пишува:

„Кога разговараме за Црквата, за нејзиното потекло, за нејзината мисија и судбина, ние не можеме разговорот да го завршиме на подобар начин отколку да препорачаме да гледаме во Марија. Гледајќи и размислувајќи за неа (за Марија), ние ја гледаме и размислуваме за Црквата....“

Многу погрешна теологија којашто, наместо Христа, Марија ја идентификува со Црквата. Читаме во Божјата реч: „Христос ја возљуби Црквата и се предаде сам себеси за неа, за да ја освети, исчистувајќи ја преку водно капење со Речта, и да ја претстави пред себе Црквата во сета нејзина слава, без дамка, ниту брчка, или нешто слично, за да биде света и непорочна.“

За истиот предмет зборува и апостол Павле: „Тој (Христос) е глава на телото, односно на Црквата... Тој е прв во сè... Отецот преку него измири со себе сè што е на земјата... преку крвта на неговиот крст... преку крвта на неговото тело, за да ве постави пред себе свети, непорочни и беспрекорни“. И апостол Јован: „Крвта на неговиот Син, Исус Христос, нè исчистува од секој грев“ (Ефесците 5,25-27; Колошаните 1,18-22; 1. Јованово послание 1,7).

Никаде во приведените текстови, а и во целата Библија, нема место за некаква улога на Марија во процесот на нашето спасение, во исчистувањето на грешниците од нивните гревови и во посветувањето и усовршувањето на Црквата. Црквата ја

чисти, ја посветува и усовршува Христос со својата крв од Голгота, преку својата Реч и со помош на Светиот Дух. Затоа со Црквата не се идентификува Марија, туку Христос, зашто таа е негово тело, а Тој е нејзина глава. Според тоа, кога разговараме за Црквата, за нејзиното потекло, за нејзината мисија и судбина, ние всушност разговараме не за Марија, туку за Христа, а кога го гледаме и размислуваме за Христа, ние ја гледаме и размислуваме за неговата Црква.

Што да кажеме како заклучок за оваа теологија за Марија што ја испрела традиционалната Црква? Најминимално, под кое нема друг минимум: Традиционалната христијанска Црква не треба да се нарекува Христова црква, ниту во нејзиното име треба да постои името Христос, зашто таа не е Христова црква .

Нашниот пристап кон Бога е личен и слободен, непосреден и директен

Непростлива хула на теологијата на традиционалната Црква е што на грешниците им го препречува патот на спасението и им го блокира пристапот кон Бога. Каде најде традиционалната Црква во Библијата, во евангелијата, основа за својата опачна теологија според која „патот кон спасението не му е отворен никому, освен преку Марија“, дека „Исус на небото е судија без милост“, дека „никому не му е дозволено да излезе пред него со молба“, дека „пред неговиот (Божјиот) престол седи Марија како милосрдна мајка“, дека „Марија“ на верниците им издава „влезница“ за прием кај Бога, зашто таа „е нивна влезница за рај?“ - Прашуваме пак: Каде ја најде Црквата во Библијата оваа стопроцентна опачна теологија?

Бог преку апостол Павле не дозволува никој, апсолутно никој да се пика меѓу нас и него, меѓу нас и неговиот престол. Веќе читавме: „Слободно да пристапуваме кон Божјиот престол на благодатта за да најдеме благодат.“ Никаде во своите списи апостолите не ни кажале, ниту пак на некој начин ни најавиле или зачнале некаква мисла дека ние мораме да чекаме пред Божјата врата за прием кај Бога! Никаде не ни напишале да се молиме на некој светец, посредник, во дадениов случј на Марија или Богородица, таа да ни ја отвори вратата, и низ неа како „небесна врата“ да влеземе кај Бога. Никаде не пишува дека прво Марија треба да влезе кај Бога, да го смири, да го стивне неговиот гнев, да го смилоса и дури потоа Бог да нè прими кај себе. Пред Божјата врата нема стражари, нема посредници. Таа не е затворена, напротив, секогаш е отворена за сите, апсолутно за сите грешници кои бараат помош од Бога и Бог никого, да запомнеме, никого не го одбива. Пристапот кон Бога не е ограничен со ништо. Нема приемни денови и термини. Тој е слободен за секого и во секое време, без претходна најава кај некоја Божја секретарка, асистент/асистентка или посредник/посредничка. Контактот меѓу нас и Бога, меѓу грешникот и Бога, е слободен и личен, непосреден и директен.

Бидејќи оваа вистина е многу значајна за нашето спасение, ќе ја потврдиме уште еднаш: Христос не му дозволува никому да ни го препречува патот и да ни го блокира пристапот кон него, кон небесниот престол. Тој не дозволува меѓу нас и него да се испречи ниту еден посредник и посредничка, не му дозволува на ниту еден светец и светица да се зазема за нас пред него, да го смилосува за нас. Кажавме, средбата меѓу нас и Бога е директна и лична, без да меша свои прсти кое било човечко суштество како посредник. Според тоа, почитувани, настрана свештениците кои на земјата сами презеле улога на посредници меѓу нас и Бога, настрана од нас и сите светци и светици кои Црквата ги пратила на небото како посредници меѓу нас и Бога, настрана св. Богородица, св. Петка, св. Никола, и секој друг свети и света, „зашто еден е Бог и еден посредник меѓу луѓето и Бога - човекот Исус Христос.“ (1. Тимотеј 2,5)

Кога апостол Павле ги кажал овие зборови, тој пред себе ги имал огромните антички пагански системи на посредници и посредништво кои му биле добро познати, со што сакал да го заштити христијанството од истите празноверија кои удираат директно во темелите на библиската вистина.

Но, за жал, отпаднатите епископи и црковни отци, што ги преткажал апостол Павле, ги копираше, ги прифатиле и ги внеле во христијанството токму тие антички пагански системи на посредници и посредништво. Според тоа, и Исусовата мајка, Марија, Дева Мрија, Света Богородица, и сите други светци и светици, кои Црквата ги пратила на небото како посредници, не се на небото, туку во нивните гробови, како и сите други грешни човечки суштества, и чекаат прво или второ воскресение, во зависност од тоа дали верувале исправно, „како што кажува Писмото“, или верувале испревртено, „како што кажува Црквата“.

Божјите анџели како посредници меѓу Бога и грешниците

Никаде, ниту во Стариот, ниту во Новиот завет, немаме ниту еден запис дека Бог праќал од небото светци да им помагаат на луѓето на земјата. Напро-

тив, и во Стариот и во Новиот завет Бог од небото на луѓето им праќал само ангели да им донесат вест или помош.

Божјите ангели го гледаат Божјето лице, не светителите и светците. „Гледајте да не презрете едно од овие мали, зашто ви велам, нивните ангели на небесата секогаш го гледаат лицето на мојот небесен Отец.“ (Матеј 18,10)

Бог ги задолжил своите ангели да бидат наши помошници на оваа земја. Еве неколку библиски записи за тоа:

„За ангелите, пак, е речено: „Ти ги правиш своите ангели ветрови, и своите служители огнен пламен... Нели се тие сите служителски духови, пратени да им служат на оние што ќе го наследат спасението“ (Евреите 1,7.14). „Ангел Господов се улогорува околу оние кои се бојат од него и ги спасува“ (Псалм 34,7). Еден ангел ги убил сите првенци во Египет (2. Мојсеева 12,29). Еден ангел за една ноќ убил 185 илјади асирски војници кои дошле да војуваат со Израел (2. Царевите 19,35). Бог ангел му праќа на Маное, на Гедеона, на Лота. На пророкот Елисеј му пратил мноштво свои ангели во вид на огнени коли и огнени коњи кои ја исполните сета гора за да го заштитат од непријателите кои го сардисале за да го убијат (2. Царевите 6,16.17).

Ангел Господов ги избавил апостолите од затвор: „Но преку ноќта ангел Господов ја отвори вратата од затворот и, откако ги изведе, им рече: „Одете, застанете во храмот и кажувајте му ги на народот сите зборови на овој живот.““ Ангел го избавил и апостол Петар од затвор (Дела 5,19.20; 12,1-11).

Господ пратил свој ангел да го спаси апостол Павле и сиот екипаж на бродот кој на патот кон Рим бил зафатен со жестока бура на морето која беснеела многу денови и кој доживеал бродолом. Павле кажува: „Оваа ноќ ми се јави Господовиот ангел, ангелот на мојот Бог на кого му служам, и ми рече: ‘Не плаши се, Павле, ти треба да излезеш пред царот; и ете, Господ ти ги дарува сите што пловат со тебе.’“ (Дела 27,23.24)

Почитувани, Бог предвидел неговите ангели, кои се силни, да ни помагаат на патот кон спасението. Меѓутоа, православието и овде ставило свои прсти. Ангелот, кој го избавил апостол Павле од бродоломот што го доживеал на патот кон Рим, православието го заменило со свети Никола кого Црквата го прогласила за светец и заштитник на бродарите. Пренесуваме дел од биографијата на овој православен светец од православниот сајт „Премин Портал“:

Едно од многубројните чуда на свети Никола (270-343)

Во Цариград живееше еден благочестив човек, полн со вера во Господа Христа. Тој го сакаше и многу го почитуваше големиот угодник Божји свети Никола. Еднаш, подготвувајќи се по некоја работа да отпатува со кораб во друга земја, тој според својот обичај отиде во црквата на свети Николај и му се помоли на Божјиот Светител. Потоа се прости со пријателите и со соседите, па се качи на коработ и отпатува. Во три часот по полноќ почна да дува силен ветер и започна невреме. Морнарите се растрчаа околу притегнувањето на едрата, им прискокна на помош и овој благочестив човек, но некако се сопна и падна во морето. Мракот беше страшен, ветрот силен, та не можеа да му притекнат на помош на давеникот, иако сите го сожалуваа и офкаа. А тој, онака облечен, борејќи се со брановите и тонејќи викна: „Свети Никола, помогни ми!“

И - о чудо! Тој одеднаш се најде во својата куќа во Цариград, иако му се чинеше дека уште е во длабочината на морето. Неговите домашни, штом го чуја неговиот глас, запалија свеќи. На тоа дотрчаа и соседите и го видоа како стои наспред куќа, громогласно зборува, а облеката сета му се цеди од морската вода. Сите се скаменија од ужас и страв, неспособни збор да прозборат. А давеникот им рече:

„Браќа, што се случува? Знам дека вчера се простив со вас, па отидов на кораб. Коработ се отисна и ние пловевме по морската шир. Потоа дувна силен ветар, настана бура, морнарите се растрчаа околу едрата, а јас некако се препнав, и зафатен од ветрот паднав во морето, и го повикав на помош свети Никола. А сега каде сум, не знам. Кажете ми, да не сум полудел? Што се случило со мене?“

А тие, кога го слушнаа што кажува и гледајќи како морска вода му тече од облеката, разбраа дека се случило прекрасно чудо. И сите почнаа да се радуваат со него и долго од радост плачеа и воскликнуваа: „Господи поми-луј!“

Потоа давеникот се преоблече и отиде во црквата на свети Николај. И остатокот од ноќта го помина во молитва, плачејќи, правејќи метании и вознесувајќи Му благодарност на Бога и на чудесниот угодник Негов, светителот Никола.

Од оваа сторија на „благочестивиот човек“ за чудото што го доживеал на морето заклучуваме дека давеникот не му се обратил за помош на Бога, како апостол Петар кога тонел и се давел во Галијеското Езеро и кога рече: „Господе, спаси ме!“ (Матеј 14,30), туку му се обратил на св. Никола со истите зборови: „Свети Никола, помогни ми!“ Исто така заклучуваме дека на апостол Петар Исус му подал рака и Исус го избавил, а кај овој човек гледаме само дека св. Никола направил чудо. Не ни се кажува дали св. Никола му подал рака и го избавил, дали светецот истиот миг го однел давеникот дома или пак тоа го сторил Исус или некој од Божјите ангели. Сторијата ни кажува само дека давеникот бил избавен од брановите и истиот миг се нашол дома, и ништо друго.

Во секој случај, се прашуваме, зошто на тој давеник/бродоломник не му дојде на помош оној ангел што го избави апостол Павле и другите во текот на бродоломот што го доживеаја, туку него мораша да го избави светецот св. Никола? Зошто давеникот не му се обрати на Бога Бог да му прати свој ангел да го спаси? И зошто Црквата имаше потреба светецот св. Никола да го прогласи за заштитник на бродарите/бродоломниците/давениците кога веќе Бог одредил свој ангел за таа служба. Дали св. Никола, кога Православната црква го прогласи за светец, му го зазеде местото на ангелот од бродоломот на апостол Павле? Или, каде заминаа другите ангели за кои читавме во приложените библиски текстови? Дали на Божјите ангели им е потребно засилување од светците за да можат успешно да ја извршуваат својата задача што ја поставил Бог пред нив да им помагаат на верните кои ќе го наследат спасението? Дали и тие стареат и снеможуваат и заминуваат во пензија? И - да не дробиме многу!

Ниту Павле, ниту кој и да е друг во Библијата за помош им се обраќал на светци, или на своите покојници. Сите библиски личности за помош му се обраќале директно на Бога кој им праќал на помош ангели, а не светци или нивните покојници.

Теологијата која учи и тврди дека постојат светци кои се наши помошници, водичи и заштитници, дека света Богородица, или овој или оној светец или светица е покровител и заштитник на овој или оној град, или патрон на Црквата, е јалова и целосно имагинарна теологија која во секој поглед е надвор од библиските габарити. Во врска со житијата на светците на традиционалната Црква, за кои веќе опширно зборувавме, испредена е таква фантастика од која глава боли. Според тоа, житијата на светците, заедно со нивните светци, целосно ѝ припаѓаат на научната фантастика, а не на Библијата, зашто тие немаат никаква врска со Библијата, бидејќи во нив нема ништо библиско. Библијата не познава, не признава и не прифаќа категорија светци од типот на светците на традиционалната Црква.

Зошто само во Новиот завет плејада светци и светители? Зар таква привилегија ужива само Новиот завет? Зар старозаветната Црква немала исти привилегии како и новозаветната, да прати на небото плејада светци и светители да му помагаат на Бога, како што му помагаат новозаветните асистенти-светци на Христа да нè спасува нас грешниците? Зошто таа разлика? Каде имаме такви записи? Никој во Стариот завет не им се обраќал на светци за помош. Секој му се обраќал директно на Бога кој им праќал ангели на помош.

И во Новиот завет, по Христовото вознесение, ние гледаме само ангели и Светиот Дух кои им доаѓаат на апостолите и верниците на помош. Никаде не ја гледаме Дева Марија да им доаѓа на помош, ниту пак некаде читаме дека некој апостол или верник во апостолскиот период барал помош од Дева Марија или од некој друг светец или светител. Според тоа, Бог од небото не праќа на помош светци, туку ангели.

Дури и во Православната апологетика наоѓаме потврда за ова што го кажуваме: „Важноста и неопходноста на преданието и во еден и во друг облик (устен и пишан) се неоспорни. (...) Ако светото предание не би го дополнувало Светото писмо, тогаш, значи, многу верски прашања (почитување на светителите, на иконите, на молитвите за мртвите) би останале без поволно решение.“²⁵

Православниот апологет, Иван Николин, е свесен и категоричен дека „почитувањето на светците“, почитувањето на „иконите“ и „молитвите за мртвите“ се стопроцентна фабрикација на преданието. Иван Николин е јасен кога тврди дека тие се надвор од Библијата, дека се чедо на усното и пишаното предание. Според тоа, силната желба на „светите отци“ своето учење, односно учењето на „светото предание“ на сите можни начини некако да го поврзат и да му го припишат на првовековното или апостолското верување и учење, останува само нивна пуста, јалова и непродуктивна желба и ништо повеќе. Тоа е обид еднаков на обидот од болва да се вади маст.

Библијата не дава никаква можност Црквата или ние да се молиме на Бога да им ги прости гревовите на нашите покојници кои не им биле простени додека биле живи, со цел побргу и полесно да излезат од пеколот или од чистилиштето и да преминат во рајот. Библијата не ни дава никаква можност да се молиме на нашите покојници или на светците да се заземаат или да посредуваат за нас пред Бога. Библиските текстови кои бараат од нас да се молиме за болните, едни за други и за сите луѓе, не кажуваат и не ни даваат право да се молиме и за мртвите и на мртвите (Јаков 5,13-16; 1. Тимотеј 2,1), како што тврди Лазар Милин.²⁶

Теологијата на традиционалната Црква за состојбата на мртвите и за светците, како што кажавме, е научна фантастика, а не библиска наука и теологија. Библијата е јасна и Божјата заповед е категорична. Таа бара од нас да ги исфрлиме од нашите домови, од нашите цркви и од нашиот живот иконите, кандилата и свеќите и сите други идоли. Почитувани, тоа е библиска вистина!

Парастоси (помен за мртвите)

Ќе наведеме изјава на рускиот православен богослов, протојереј Александар Шмеман, која гласи вака: „Главна метода со која се служела Црквата за да ги преобрати незнабошците во христијанство била методата на сублимација и преобразба на паганските верувања: Црквата пречистувала некој пагански обичаи и ги исполнувала со христијанска смисла и содржина.“²⁷

Наш заклучок: Главна метода со која се служело паганството за да ги преобрати христијаните во паганство била методата на сублимација и преобразба на христијанските верувања: Паганството ги пречистило сите христијански библиски обичаи и ги исполнило со паганска смисла и содржина. Уште поточно: Паганството ја пречистувало и ја пречистило целокупната теологија на традиционалната Црква и, не само што ја исполнило со паганска смисла и содржина, туку комплетно ја претворило во паганска теологија! Најдете и цитирајте барем една темелна библиска вистина која во теологијата на традиционалната Црква не е до гуша потоната во античкиот паганизам! Наместо христијанството да го преобрати и да го прибере паганството под својот чадор, паганството го преобратило, го асимилирало и го прибрало христијанството во своите пазуви.

Да продолжиме со парастосите. Во рамките на култот на умрените, во православието се воспоставени и помени за мртвите, наречени парастоси, во народот познати како раздавачки или задушници - се раздава храна за душа на умрените. Овие помени за мртвите Црквата ги презела од грчкиот многубожечки култ. Што кажува православието за важноста на одржувањето на парастосите?

„Друго време посветено исклучиво за молитва за покој на душите на упокоените христијани се парастосите што се приредуваат во третиот, деветтиот, четириесеттиот ден по смртта и за полгодишнината на умрените. (...) Во народот се познати како ‘раздавачки’. Се приредуваат точно во одредено време за парастос... Тоа посебно се однесува на раздавачката за четириесетдневниот парастос, зашто тој ден, според преданието на нашата света Црква, во Божјето царство се врши посебен суд над душата на покојникот, кога душата добива привремена награда или казна (привремен суд н. з.), зависно од нејзината вера и дела, од молитвите на нашата света Црква и од нашите приноси за нејзиното спасение од вечната осуда. Тоа нашиот народ го знае. Затоа четириесетдневниот парастос се дава точно четириесеттиот ден од смртта на покојникот или некој ден порано, но во никој случај подоцна.“²⁸

Значи, според учењето на Источната црква, третиот, деветтиот и четириесеттиот ден по смртта се мошне значајни за душата на покојниот христијанин.

Овде ќе наведеме дел од паганските обичаи кои христијанството „ги преобразило и ги исполнило со христијанска смисла и содржина!“ Јевсевиќ Поповиќ, црковен историчар на православието:

„Исто така беше обичај да се држи богослужение за душите на умрените (задушници) со принесување на евхаристични жртви, ако било можно во близина на гробот, и гозби за душите на умрените (агапе или љубов за душите, раздавачки) особено третиот, седмиот или деветтиот, триесеттиот или четириесеттиот ден, посебно на годишнината на смртта или погребот... Третиот, деветтиот и четириесеттиот ден се избрани можеби во врска со тоа што Христос третиот ден воскреснал од мртвите, четириесеттиот ден се вознел на небото, а деветтиот ден е три пати трети, нагласен третиот ден. Но веќе и незнабожечките Грци принесувале жртви за своите мртви третиот, деветтиот и триесеттиот ден и на годишнината на смртта.“²⁹

„Како и нивните земјаци, верниците во Грција празнуваат кармини третиот, деветтиот и четириесеттиот ден по смртта.“³⁰

Бидејќи дознавме дека и обичаите на незнабожечките Грци пропишувале помен за душите на умрените во третиот, деветтиот и четириесеттиот ден по смртта, многу логично е да се претпостави и да се верува дека и овој пагански обичај е прифатен од Црквата така што му е придодано христијанско значење. Да, логично е така отколку да се верува дека тој има божествено устројство кое божем ангелите му го објавиле на свети Макарие? Имено, јасно е дека за учењето на овие и вакви помени никаде во Библијата не можеме да најдеме дури ни најмали траги! Според тоа, и овие обичаи за парастосите, Црквата комплетно ги презела од античкиот паганизам.

Марија визави паганските божици

Марија на Христа не му дала божествена и Божја природа, туку му дала тоа што имала - човечка природа. Христос како Бог постои од вечноста, а не од мигот кога се родил, односно од мигот кога Марија му дала човечка природа. „Голема е тајната на побожноста: ‚Бог се јави во тело!‘“ (1. Тимотеј 3,16). Називите „Богородица“ или „Мајка Божја“ не можеме да ги најдеме во Библијата. Тие се воведени во црковната пракса повеќе векови по смртта на Марија. Свети Атанасие Велики на почетокот од 4-от век бил еден од првите црковни авторитети кој го употребил изразот „Мајка Божја“. Со овој израз тој му се противставил на тогашниот александриски епископ Арие кој го побивал Христовото божество, тврдејќи дека Христос не е Бог туку е создадено суштество. Подоцна истиот израз го користи и епископот Кирил. Сепак, според православниот автор, Шмеман, употребата на зборот „Богородица“ во тоа време немала за цел прославување и величење на Марија, туку одбрана на верувањето во Христовата богочовечност.

„Уште пред да се преземат какви било теолошки прецизирања, со изразот ‚Богородица‘ Црквата ја изразувала својата вера во апсолутно единство на Бога и човекот во Христа (сè што се зборувало за човекот, се зборувало и за Бога и обратно), својата вера во апсолутна смисла на евангелското тврдење: ‚И Речта стана тело!‘“³¹

„Почитувањето на Божјата Мајка доживеало силен подем во времето кога Константин христијанската црква ја признал како службена црква на своето царство и кога паганските маси на Римското царство почнале да ја полнат Црквата. Народите на Средоземјето и на Блискиот Исток, чијашто побожност и религиозна свест се создавани во текот на неколку илјади години преку култот на големата мајка божица и божествена девица (...) не

можеле да се сродат само со власта на Бог-Отецот и со строгата патријархална структура на еврејското сфаќање за Бога што ја презела прахристијанската порака. Илјадагодишното обликување на побожноста преку култното почитување на големата девица и мајка барало, исто така, во христијанската црква, наспроти неповолните претпоставки, некоја нова изразна можност и нашло во почитувањето на девствената Божја Мајка, во која е извршено таинствено соединување на божествениот Логос со човачката природа.“

Древните Вавилонци обожавале пантеон од машки и женски богови кои го претставувале богот на Сонцето. Во овој систем на обожавање на Сонцето главно постоело божество од три лица - татко, мајка и син. Тоа биле богот Бел (Вал) или Мардук, Нинус син, кој исто така е обожаван и како Тамуз, и женскиот бог, односно божицата Реа, која е обожавана како Иштар или Астарта (Астарота), која претставувала мајка. Таа се споменува како „небесна царица“ и како „онаа која го стивнува гневот“. Обожавањето на божица мајка со дете било основа на древните религии во кои истиот систем на богослужение се повторувал под различни имиња. Во Египет ги обожавале Изиди (божица) и Озириса или Хоруса, во Индија Иси и Исфара, во Кина и Јапонија како мајка божицата Шингма со дете, во Грција како Церес или Афродита и Плутус, во Рим како Фортуна и Јупитер или Венера и Адонис, и во Скандинавија како Фрига и Валдер. Како мајка и дете во Феникија се обожавани Астарта и Бахус, а во Вавилон, како што рековме, Иштар и Тамуз. Уште повеќе, детето е обожавано и како маж и како син на божицата.

Синот, или машкиот фактор на божеството мајка-дете, е лажен спасител, кој станал лажен Исус Христос. Сите титули, кои во древните религии се однесуваат на Исуса, исто така се употребуваат и за детето. На пример: Зороастер значи женино „семе“, Митра (персиски бог на Сонцето) значи „спасител“, Дионизије значи „носител на гревот“, Бахус „бог на природата“, Вишна значи „човек-жртва“, а Озирис „цар над царевите“.

Системот на вакво богослужение почнува во легендата за Неврода (Нимруд) и за неговата жена Семирамида. Неврод бил отпадник и бунтовник против Бога, исто како неговиот татко Хус. Тој бил убиен поради своите зли дела и, според древниот патријархален систем, делови од неговото тело се пратени во разни градови како предупредување.

Неговата жена, Семирамида, побегнала, но проширила гласови дека Неврод се вознел на небото, каде што станал едно со Сонцето. Подоцна, кога направила прелуба и родила син, Семирамида му дала име Тамуз, тврдејќи дека тој е реинкарнација на нејзиниот обоготворен маж, Неврод, кој се вратил како спасител на човечката раса. Со текот на времето таа е обоготворена како мајка на богот, која се вознела на небото како „небесна царица“, како „божја мајка“, „божји дух во човечка мајка“, „мајка девица“. Својот син Тамуз го прогласила за спасител и набргу насекаде можеле да се видат статуи на жена која во прегратки држи малечко момче - богот на Сонцето.

Во текот на вековите Семирамида била обожавана во култовите на Атина, божица на војната, Венера или Афродита, божица на похотноста, на љубовта и сексуалните желби, Дијана или Артемида, божица на ловот, египетската Изис, божица на Месечината, вавилонската Иштар, израелска-

та Астарота, хиндуската Иси, римската Кибела, мексиканската Коатлик итн. Во астрологијата нејзиното место е прикажано со божеството на Месечината.

Во разни култури истите основни божества се обожавани под различни имиња.

Божицата во древните религии е обожавана како дародавец на животот и како негувателка. Нејзините гради сочинувале истакнат дел од култот на божиците, па се прикажувани и со многу дојки со кои го дојат светот. Дури и богот на Сонцето се храни на градите на божицата. Тој е прикажан како пие од нејзините гради, или е прикажан со својот симбол на змија која се храни на градите на божицата.

И Римјаните обожавале пантеон од богови, меѓу кои божиците имале посебно истакната улога. Римската божица Дијана, којашто Грците ја викале Артемида, е обожавана како главна божица во пантеонот на римските божици, со посебно истакнати гради со многу дојки.

Во Витлеем, во Израел, постои прочуена „млечна пештера“ во која, според католичката традиција, Марија пролеала млеко од своите гради додека го доела Исуса. Наводно, ова млеко ги испрскало сидовите на пештерата и направило бели дамки, белези кои денес се почитуваат како место на поклонение заради исцелување и плодност.

Во традиционалната Црква (католичката и православната) пантеонот од богови е заменет со Марија и со светците кои, наводно, имаат способност да посредуваат за човекот.

Марија со детето Исус го заземаат местото на древното обожаване на Изида и Хоруса. Таа станува небесна царица и посредник, како што биле паганските божици.

„Историјата ни сведочи дека во периодот на „христијанизацијата на паганството“, египетските црковни епископи со посебна уредба ги преименувале киповите на Изида и Хоруса во ликови на Марија и Исуса без никаков прекин во континуитет. На тој начин паганските иконослужители продолжиле да им се поклонуваат на истите претстави само со други имиња.“³²

На еден релјеф во една католичка црква во Германија Бог Отецот и Синот ја крунисуваат Марија за небесна кралица, а во подножјето ѝ се поклонуваат смртници. На друга слика Марија ја крунисуваат ангели, додека Бог Отецот и Синот го посматраат тоа. На трета слика се гледа како Марија ја крунисува папата Јован Павле II. На слика што се наоѓа во еден манастир во Рим Марија станува нов посредник додека на рацете носи лузни од Христовото распятие, а Исус ѝ предава трнова круна. Понатаму, на слика се гледа како пред нејзината статуа се поклонува папата, и пак на друга се гледа Марија и апостолите како ѝ се поклонуваат.

Ја сакав Дева Марија со сето свое срце, кажува еден поранешен бискуп на Католичката црква. Би убил за неа, додека еден ден не дојдов до сознание кое длабоко ме потресе: Небесната кралица ја славела сатанска религија која потекнувала од стариот Вавилон и се викала „Обожаване на Вал“. Бог тоа го мразел. Затоа Исус Марија едноставно ја нарекол „жена“, додека системот, кој денеска се вика „римокатолицизам“, Марија ја поставил за „небесна кралица“, како пандан на „небесната кралица“ од споменатата вавилонска паганска религија.³³

„Децата собираат дрва, татковците палат оган, жените месат тесто за да прават слатки за небесната кралица и им леат налевници на други богови за да ме раздразнуваат мене“ (Еремија 7,18; 44,17-25).

„Уште во почетниот период девицата Марија од Афродита ја наследила функцијата ‚небесна кралица‘ (Regina caeli), владетелка на морето (Venus marina) и заштитничка на морепловците. Да спомнам само дека и денеска по многу селски цркви на островите на Афродита и на Кипар народот ја моли Богородица под името Panagia Aphroditissa (пресвета Афродита).“³⁴

Во паганските култури боговите и божиците обично биле обожавани во пештери и во шумички (кори). Древните високи места, исто така, се поврзувани со жртвите принесувани на боговите, а светилиштата во пештерите често се поврзувани со тие високи места. Денес обожаването на Марија исто така се поврзува со пештери, со шумички и со древните високи места. Во светот постојат многубројни светилишта на Католичката црква посветени на Марија, меѓу кои најважни се светилиштата Лурд во Франција, Гарабандал во Шпанија, Фатима во Португалија и Меѓугорје во Херцеговина. Во пештерите на тие светилишта секој ден се слеваат илјадници поклоници на Марија од цел свет, меѓу кои и папите, за да се поклонат пред нејзината статуа.

На високо место во манастирот во Сајдана, во Сирија, се наоѓа икона со Марија и Исуса, која наводно ја насликал апостол Лука. Иконата плаче, при што рони солзи од масло, а една таква капка од масло, која паднала, го формирала ликот на Марија со бебето Исус. Тој лик се обожаваше сè до денешен ден.

Во некои современи христијански кругови постои мислење дека Светиот Дух е женски род, а чудотворната светлина и сила на боговите во древните религии главно се манифестирала преку женските божества, како што се Реа, Иштар, Астарта, Изида, а сега преку Марија во папството. Наводните „манифестации на Духот“ се исто така чести во протестантскиот свет, што води кон единство со Рим, со папството.

На статуите и иконите на Марија со дете доминира Марија, а Исус постојано се држи на ниво на дете. Христос е маж и треба да се прикажува како маж, зашто во Библијата неговото детство е прикажано само со неколку реченици, и ништо повеќе. Неговото детство е скриено од очите на светот, што значи, тоа не треба да доминира, ниту пак некој друг да доминира над него, како што е случајот со Марија.

Во ливадите на с. Раотинце, Тетовско, крај еден извор е изградена мала православна црквичка посветена на св. Недела, во чијашто внатрешност на сводот доминира фреската на св. Богородица со раширена плаштеница со којашто ја надсводува целата внатрешност на црквичката. Некаде во висина на нејзините пазуви е прикажан Исус како момче под закрила на својата мајка, Богородица. На фреската со крупни букви пишува: „Света Богородица е поширока од вселената.“ - Да, православието без Божја дозвола целата Божја вселена ѝ ја посветило на Богородица, и во најголем број случаи Исус постојано се прикажува како немоќно бебе или момче кое зависи од неа. Во православната теологија Богородица со својата плаштеница не само што ја надсводува вселената, туку го надсводува и Христа како Спасител, што е зло и наопако.

Во евангелијата ние Христа го познаваме како триесетгодишен маж кој не дозволил со него да манипулира никој. Според тоа, спојот на Марија со

дете е комплетна копија на паганските божества мајка-дете за кои зборуваме. Со преодоминантноста на Марија над детето Исус, Црквата на Марија ѝ дава и преодоминантна улога во спасението на грешниците.

Од каде идеја на папата Пие XII во 1950 година, со 19 векови задоцнување и без библиски темел да прогласи догма според која Марија во прославлено тело се вознела на небото, каде што е крунисана како небесна царица и поставена како посредник меѓу Христа и грешниците. Причината ја наоѓаме во историјата:

„Историската слика на Марија од Новиот завет набргу ќе биде обвиеана со превез на бујни легенди, особено во популарната апокрифна литература. Верувањето во неповредена девственост, во првата половина на третиот век, го бранел Ориген (185-235), отец на црковно-теолошкото учење против Тертулијана.

Од 4 век Марија е почитувана како аскетица и безгрешна светица. Со прифаќањето на старите култови од страна на државната Црква, сликата за Марија е приближена до античките божици-мајки: старите претстави се христијанизирани, а мариологијата станала друга страна на христологијата. Како последица од никејското ‚еднаква по суштина‘, на соборот во Ефес во 431 година Марија била прогласена за ‚Мајка Божја‘. И сега, со воведувањето на Марија во литургијата, настанал вистинскиот култ на Марија (Мариини свечености, Мариини слики).“³⁵

„Римокатолиците мора да веруваат дека мајка ѝ на Марија со неа забременила без грев, дека Марија е родена без грев. Тоа е идентификување, изедначување со Бога и ја прави Божја мајка.“³⁶

„Постепено, најнежните црти на Артемида, Астарота (Astarta), Дијана, Изиди и Сибила, се собрале и станале темел за обожаване на Марија.

- Артемида - ќерка на највисокиот бог Зеус (Зевс) и на титанката Лета, божица на ловот и животните, владетелка на природата и божица на Месечината. Била сестра на Аполона, бог на светлината и Сонцето... Во најстариот период култот на Артемида се раширил низ целиот грчки свет, а потоа и во римскиот.

- Астарота (Astarta) - феничанско-сириска божица на плодноста. Грците и Римјаните ја изедначиле со Афродита (Венера), божица на љубовта.

- Дијана - староиталска божица на светлината и животот, која Римјаните уште во најстари времиња ја изедначиле со грчката божица Артемида.

- Изиди - Египќаните Изиди ја сметале за ‚најголема од сите богови и божици‘; таа била божица-мајка.“³⁷

„Постои химна којашто ја возвеличува божицата-мајка, Изис, како помошничка на луѓето на сите патишта во нивниот живот: ‚Ти, света, постојана спасителка на човечкиот род, која си секогаш милосрдна за да ги оживееш смртните, својата слатка мајчинска нежност им ја покажуваш на сиромасите во нивните страдања. Ниту еден ден, ниту една ноќ, па ниту еден краток миг, не поминува без твоите добротности...“³⁸

Тоа се непобитни историски реалности за Марија како христијанска сестра-близначка на античките божества и божици. Тоа се историските темели врз кои тардиционалната Црква ги градела и изградила своите догми и својата наука за Марија, наречена ‚мариологија‘, како втора страна или како историски пандан на ‚христологијата‘, наука за Христа.

Марија е симбол на сончевото божество или голема женска персонификација, олицетворение на тоа божество - Изида, Артемида (Дијана), Венера, Астарта или како годе некој сака да ја нарече. Во системот на размислување на Њу ејџ, концептот за божица (голема земна мајка) е многу истакнат.

Католичката идеја за неделата како основен празничен ден на радост и одмор во кој верниците, собрани заедно, треба да ја слушаат Божјата реч и да учествуваат во пасхалната тајна (причест), е наполно спротивна на протестантскиот концепт за богослужението, зашто темел на тој ден е традицијата - „денот на сонцето“ - и посветен е за обожаване на Марија. Тоа јасно го нагласува папата Јован Павле II во својата енциклика *Dies Domini*:

„Додека слушаат проповед за време на неделните собири, верните гледаат во Дева Марија, учејќи од неа да ја празнуваат неделата и да ја пазат во своето срце (Лука 2,19). Со Марија тие учат да стојат во подножјето на крстот, нудејќи му ја на Отецот Христовата жртва, и својот сопствен живот како жртва на Марија. Со Марија тие ја доживуваат радоста на воскресението... Секоја недела поклоненичкиот народ ги следи стапките на Марија. Нејзиното мајчинско посредување ѝ дава посебна моќ и жар на молитвата која се издигнува од Црквата до најсветото Тројство.“

Со објавувањето на догмата, според која Марија во прославно тело се вознела на небото, каде што е крунисана како небесна царица и поставена како посредник меѓу Христа и грешниците, целокупниот систем на вавилонското богослужение е преземен и воспоставен внатре во традиционалната Црква, со Марија која презема улога на посредник. „Од древниот Вавилон дошол и култот на девицата мајка-божица, која била обожавана со највисоки почести меѓу боговите.“³⁹

Преку Марија, како симбол на сончевото божество, како голема женска персонификација и олицетворение на тоа божество, како што се паганските божици што ги набројавме, и преку неделата како „сончев ден“ или како „ден посветен на сонцето“, паганското божество на Сонцето, или Сонцето како божество, длабоко ја проникнуваат теологијата на традиционалната Црква. Така стариот паганизам во огромна мера е присутен во оваа Црква и денес.

Литература:

1. Црквата и сектите од Лазар Милин, МПЦ 1999, стр. 48.
2. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 116.
3. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 101.
4. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 101-102
5. Lucius Ferraris, u “*Prompta Bibliotheca Cannonica*” (katolički riječnik), vol. VI, str. 438.442.
6. Црквата и сектите од Лазар Милин, МПЦ 1999, стр. 383.
7. Повеќе подробности за оваа материја во „Свето писмо и традиција Православне цркве, Ивица Стаменковиќ, Београд, 2012, стр. 28-45“ и „Ивица Стаменковиќ, Православље обасјано еванѓељем, треќе исправљено и допуњено издање, Београд, 2012, стр. 555-569“, од каде што се преземени мисли и цитати за овој поднаслов.
8. Сергиј Булгаков, Православље, 1991. г., стр. 183.
9. Милан Вукмановиќ, Рани хришќански митови, 1997. г., стр. 58.
10. Догматика Православне цркве, том III, стр. 647.648.
11. Јустин Поповиќ, Догматика, том III, стр. 647.

12. Јустин Поповиќ, Догматика, том II, стр. 280-287
13. Исто, стр. 289-291
14. Јустин Поповиќ, Догматика, том III, стр. 650.652
15. Исто, стр. 653-654
16. Исто, стр. 646,656-657,666-667
17. Охридски пролог, 15 август, стр. 582.
18. Јустин Поповиќ, Догматика, том III, стр. 658-662
19. Епископ Николај, Вера Светих, Шабац 1988. г. стр. 21-22
20. Dave Hunt: A Woman Rides the Beast, p. 444.
21. Податоците за нашава книга се преземени од книгата „Црквата и сектите“ стр. 48.
22. Dr. Alberto Rivera, Vatikanske ubice, Metaphysica, Beograd str. 13.
23. Catholic Layman July, 1856.
24. Dave Hunt, A Woman Rides the Beast, p. 438.
25. Иван Николин, Православна апологетите, 1934. год. стр. 160.
26. Лазар Милин, Црквата и сектите, стр. 285-286,1999
27. Божиќ, спец. додаток листу Данас, стр. 6., Текст из књиге А. Шмемана: Тајне празника
28. Веронаука у куќи, стр. 98,99
29. Јевсевије Поповиќ, Општа црквена историја, том први, стр. 437.
30. А. G. Hamman, Рим и први хришќани, стр. 178.
31. Шмеман, Историјски пут Православља, стр. 158-159
32. Ralph Woodrow, Бабилонска мистеријска религија, стр. 16.
33. Dr Alberto Rivera (isповest bivšeg jezuite), Vatikanske ubice, Metaphysica, Beograd s. 13.
34. Мирослав Марковиќ, Студије о религији антике, 2002. год. стр. 16.
35. E. Ortbandt, D.H. Teuffen: Ein Kreuz und tausend Wege, Friedrih Bahn Verlag, Konstanz 1962, p. 189.
36. Dr Alberto Rivera (isповest bivšeg jezuite), “Vatikanske ubice”, Metaphysica, Beog. st. 13.
37. Vojtech Zamarovsky, Junaci Antièkih Mitova, leksikon grèke i rimske mitologije, str. 39.40.42.66.162.
38. Eduard Loze, Svet Novoga Zaveta. Beograd: Pravoslavljje, 1986, str. 156.
39. S. H. Langdon, *Semitic Mythology*, 1931. ed., citirano u *The Beginning of the End*, str. 106.

ВЛАСТА ШТО СВЕШТЕНИЦИТЕ НА ТРАДИЦИОНАЛНАТА ЦРКВА САМИ СИ ЈА ПРИСВОИЛЕ

Власта што земните свештеници на традиционалната христијанска Црква сами си ја присвоиле

Звањето и титулите: „Христов заменик (Vicarius Christi)“, „Заменик на Синот Божји (Vicarius Filii Dei)“, „Наследник на апостол Петар“, „Глава на христијанството (Caput Christianitatis)“, „Водач на свештенството (Dux Cleris)“, „Судија на светот (Arbiter Mundi)“, „Намесник на Божјиот Син“, „Непогрешлив учител на Црквата (екс катедра)“, „патријарх“, „поглавар“ или едноставно „свештеник“ - онака како што се сфаќаат и прифаќаат денес во христијанството, се историска, а не библиска категорија.

Папата Инокентие III тврдел дека на Петар му е доверена не само Црквата, туку и целиот свет.

Оваа теорија настојувала да го издигне папата над световните владетели. Папата Бонифацие VIII, при јубиларната 1300-та година, седејќи на Константиновиот престол, опашан со царски меч и со круна на главата, мавтал со жезол и ликувал пред мноштво поклоници: „Јас сум цезар, јас сум цар!“¹

Оваа спомената духовна елита на Традиционалната христијанска црква, екстремната злоупотреба на својата духовна власт во Црквата ја темели на неколку текстови од Божјата реч, толкувајќи ги така како што ѝ одговара нејзе за да си создаде себеси максимално поволни погодности и можности за манипулација со верниците. Тие текстови ги истргнува не само од интегралното учење на Новиот завет, туку и од контекстот на евангелијата.

Библиски принцип: Ниту една теологија за која било тема или предмет не е исправна ако е изградена само врз основа на еден стих истргнат од интегралноста на Библијата. За да имаме исправна теологија за секој предмет, потребно е да ги собереме на едно место сите текстови во Библијата кои се поврзани со тој предмет, да ги поврземе еден со друг во заеднички контекст кој ќе ни послужи како единствена вистинска основа за создавање на исправна теологија за предметот што го проучуваме.

Еве еден текст што го вадат свештениците од заедничкиот контекст и го злоупотребуваат:

„Дувна (Исус) во нив и им рече: „Примете го Светиот Дух! На оние на кои ќе им ги простите гревовите, веќе им се простени; на кои ќе им ги задржите, веќе им се задржани“ (Јован 20,22,23). - Ете доказ за нашата власт да проштаваме гревови, велат свештениците. „Со власта што ми е дадена од него (од Христа), ти простувам и те разрешувам од сите твои гревови!“ му вели свештеникот на покајникот.

Овде Христос употребува идно свршено време (пасив). Што значи тоа? Уште пред да стане верник на Црквата, грешникот се покајал за своите гревови, ги оставил и побарал прошка од Бога за нив. Бог (не свештеникот) му простил и со крштавањето веќе го разрешил од нив. Дури потоа Црквата него го прима во своите редови со добредојде. Таа задача Бог ѝ ја доверил на Црквата, не на апостолите. За тоа како треба да им проштаваме, да ги сврзуваме, разврзуваме и разрешуваме гревовите на грешниците, имаме јасни Божји упатства:

„Ако ти згреши брат ти, појди и искарај го насамо. Ако те послуша, си го придобил брата си. Ако пак не те послуша, земи со себе уште еден или двајца, па од устата на двајца или тројца сведоци нека се потврди секој збор. А ако не ги послуша нив, кажи ѝ на црквата; па ако не ја послуша и црквата, нека ти биде како неверник и како даночник. Вистина ви вела, сè што ќе сврзете на земјата, веќе е сврзано на небото и сè што ќе разврзете на земјата, веќе е разврзано на небото“ (Матеј 18,15-18).

Овде Христос апостолите ги гледа како интегрален дел на Црквата која го решава проблемот на гревот и гешниците. Никаде во Библијата Тој не ги izdelува апостолите од Црквата и на ниту еден од нив не му дава можност гешниците да ги повикува во исповедална за да се исповедаат пред неговото уво, ниту пак му дава право тој да им го прости гревот.

Клучевите од небесното царство

Католичката црква во најголема можна мера го злоупотребува текстот во Евангелието според Матеј 16,15-19:

„Исус им рече (на апостолите): „А вие што мислите, кој сум јас?“ Одговори Симон Петар и рече: „Ти си Христос, Син на живиот Бог.“ Исус одговори: „Блажен си Симоне, сине Јонин, зашто тоа не ти го открија телото и крвта, туку мојот Отец кој е на небесата. А јас пак ти вела дека ти си Петар (што значи карпа) и врз оваа карпа ќе ја изградам мојата Црква и вратата гробна нема да ја надвлее. И ќе ти ги дадам клучевите од небесното царство, па сè што ќе сврзеш на земјата, веќе е сврзано на небото, и сè што ќе разврзеш на земјата, веќе е разврзано на небото.“

Кога станува збор за некаква божемна врховна власт што му ја дал Исус само на апостол Петар кога му рекол: „Ќе ти ги дадам клучевите од небесното царство, па сè што ќе сврзеш на земјата, веќе е сврзано на небото, и сè што ќе разврзеш на земјата, веќе е разврзано на небото“ - подоцна истата власт Христос им ја дал и на сите други апостоли (еднакво на сите): „На оние на кои ќе им ги простите гревовите, веќе им се простени; на кои ќе им ги задржите, веќе им се задржани“, и „сè што ќе сврзете на земјата, веќе е сврзано на небото и сè што ќе разврзете на земјата, веќе е разврзано на небото!“ (Јован 20,22.23; Матеј 18,15-18).

Исто така и „клучевите од небесното царство“, преку апостол Петар, како гласноговорник на апостолите, кој често се застапувал за дванаесеттемина, Христос им ги предал на сите апостоли. Петар во никој случај не бил поголем од другите апостоли, не бил поставен над нив, не уживал посебно предимство ниту пак му била дадена поголема власт отколку на другите. Тој подоцна дури со клетва се откажал од својот сакан Учител и станал негов предавник. Во дворот на првосвештеникот, каде што го испитувале Исуса пред големо мноштво насобрани, Петар се откажува од него:

„А Петар седеше надвор во дворот. И се приближи до него една слугинка и му рече: „И ти беше со Исуса Галилеецот.“ Но тој се одрече пред сите, велејќи: „Не знам што зборуваш.“ ... По вторпат: „И пак се одрече со клетва: „Не го познавам тој Човек!“ ... По третпат: „Тогаш почна да се колне и да се заколнува: „Не го познавам тој Човек!“ И веднаш запеа петел.“ Пред тоа се колнеше на врност: „Ако затреба дури и да умрам со тебе, нема да се откажам од тебе“, но сега, кога му беше најтешко на Христа, Петар трипати се откажа од него (Матеј 26,35.69-74). Поради тоа постоела опасност тој да биде исклучен од кругот на апостолите.

Според тоа, ако апостол Петар навистина беше таа карпа врз која Христос ја изгради својата Црква, тогаш таа сигурно ќе паднеше во мигот кога падна Петар, кога срамно и со клетва се откажа од Христа, кога гробната врата го надвлада. Фала на Бога што не е така. Петар е човек, како и секој друг човек, камен кој се тркала, а не непоместлива карпа врз која Христос ги поставил темелите и ја изградил својата Црква.

На друго место Исус ни појаснува што се тие „ключеви на небесното царство: „Тешко вам, законици, зашто ги зедевите клучевите од знаењето - самите не влеговете, а им попречивте на оние кои сакаат да влезат“ во Божјето царство (Лука 11,52).

Според тоа, „ключевите од небесното царство“ не се ништо друго туку знаењето или сознанијата што ни ги открива Светиот Дух од Божјата реч кога ја проучуваме со молитва и со искрена желба изворно да ја разбереме Божјата наука во неа, да го разбереме и да го сфатиме Христовото евангелие. Значи, Божјите клучеви од небесното царство се „евангелието, кое е сила Божја за спасение на секој кој верува“ (Римјаните 1,16). „Клучевите од небесното царство (евангелието)“ се општо духовно богатство, привилегија и предимство за спасение што му ги ставил Бог на располагање на целото човештво преку пророците и апостолите и што му стојат при рака на секој човек без никакви предуслови. Тие не се ничиј монопол, па ниту монопол на римскиот бискуп, што би му овозможувал посебен третман и статус, привилегија и можност за најразлични злоупотреби.

Божјата реч, „која е оган“, „чекан кој крши карпа“, „духовен меч“ „поостар од секој меч со две сечила“ (Еремија 23,29; Ефесците 6,17; Евреите 4,12) и евангелието, се духовни клучеви во рацете на секој грешник; тие го отвораат небесното царство.

Кога апостол Петар би добил врховна власт од Христа, тогаш апостол Павле не би смеел јавно да му се противстави и остро да го укори во Антиохија (Галатите 2,11). Исто така, на апостолскиот собор што се одржал во Ерусалим дваесетина години откако Христос заминал на небото, не претседавал Петар, туку Господовиот брат Јаков (Дела 15,13). Јаков не бил дури ни апостол. Тој бил старешина на црквата во Ерусалим.

Пред делегатите на црковниот собор Јаков решително го изнел своето сведоштво, велејќи дека Божја волја е и на незнабошците да им се дадат истите предимства и истата благодат што им се дадени на Евреите. Светиот Дух видел дека е добро на обратените незнабошци да не им се наметнува церемонијалниот закон и мислењето на апостолите во врска со тоа прашање било во согласност со Божјиот Дух. Јаков претседавал со Советот и неговата конечна одлука гласела: „Затоа сметам дека не треба да ги возне-

мируваме незнабошците кои се обраќаат кон Бога.“ Така е завршена дискусијата.

Овој пример го побива и тврдењето на Римокатоличката црква дека Петар бил глава на црквата. Оние што тврдат, како папата, дека се негови наследници, за таа своја претензија немаат никаков библиски темел. Во животот на Петар нема ништо со што би се докажало дека тој бил издигнат над своите браќа, како заменик на Севишниот. Кога оние што тврдат дека се Петрови наследници би го следеле неговиот пример, секогаш би се задоволеле да останат рамноправни со своите браќа. Во овој случај, по сè изгледа дека Јаков бил избран да ја објави одлуката што ја донеле делегатите на Соборот.

Кога Христос би му дал некој посебен авторитет на еден од учениците и кога би го поставил над другите, тогаш не би ги наоѓале толку често како се препираат околу тоа кој е најголем меѓу нив. Тие би ја прифатиле желбата на својот Учител и би го почитувале оној што го избрал Тој. „За што расправајте патем меѓу себе? Тие молчеа, зашто патем расправаа меѓу себе за тоа кој е најголем.“ (Марко 9,33,44)

Спасителот ги собрал учениците околу себе и им рекол: „Кој сака да биде прв, нека биде последен и слуга на сите“ (Матеј 18,1-5).

Расправата околу највисокото место претставувала манифестација на истиот дух што се јавил во почетокот на големата борба во горните светови и која го довела Христа од небото на земјата да умре на крст. Пред него се појавила визијата за Луцифера, синот на зората, кој со својата слава ги надминувал сите ангели околу престолот и кој бил поврзан со Божиот Син со најцврсти врски. Луцифер рекол:

„Ќе се изедначам со Севишниот“ (Исаија 14,12,14), па желбата за извишување внела раздор во небесните дворови и протерала од небото мноштво Божји ангели. Кога Луцифер навистина би сакал да биде сличен на Севишниот, никогаш не би го напуштил своето место што го заземал на небото, бидејќи духот на Севишниот јасно се покажува во несобичната служба. Луцифер ја сакал Божјата моќ, но не и неговиот карактер. Сакал за себе највисоко место, и секое создание, поттикнувано од неговиот дух, ќе го стори истото. На тој начин неизбежно настануваат отуѓеност, неслоги и кавги. Власта станува награда за најсилните. Царството на сатаната е царство на принуда; секој поединец другиот го смета за пречка на својот пат кон напредокот или на скалата по која ќе се искачи до повисоко место.

Додека Луцифер сметал дека она што треба да го постигне - еднаквост со Бога - Возвишениот, Христос, „се лиши од еднаквоста со Бога, земајќи лик на слуга и станувајќи сличен на луѓето. И откако стана сличен на човек, Тој се понизи самиот себеси и стана послушен до смрт, дури до смрт на крст“ (Филипјаните 2,7,8).

Никаде во Библијата немаме запис за тоа дека апостол Петар именувал некого за свој наследник на кого му ги предал клучевите на небесното царство што ги добил од Христа. Никаде во Светото писмо немаме никакво навестување дека Исус именувал или ќе именува некого за свој намесник, уште помалку за свој заменик на оваа земја. Тогаш, од кого ги доби или кој му ги даде на римскиот бискуп прерогативите „свети Отец“, „папа“ (татко), „наследник на апостол Петар“, „намесник на Божиот Син“, или, уште понеподносливо и најтешко голтливо и непрескокливо „заменик на Божиот

Син“, и сите други титули што самиот си ги припишувал или му ги припишувале други во текот на вековите? Веднаш да кажеме: Одговорите на овие, и на низа други прашања поврзани со папата, се историска, а не библиска категорија.

Овојпат ќе кажеме дека ниту една од споменатите титули не произлегува од Библијата. Не постои континуитет, библиска врска или т.н. апостолско преемство меѓу римскиот бискуп, наречен папа, и апостол Петар за да му ги предаде небесните клучеви. Меѓу нив двајца зјае временска провалија од неколку векови.

Врз основа на документите сочувани од Иринеја (130-200), бискуп од Лион, црковниот историчар Евсевие (Eusebius, 264-340) ги набројува првите 12 старешини (бискупи) на Рим. Меѓу нив воопшто не се спомнува апостол Петар. Набројаните 12 старешини за период од околу 100 години потврдуваат дека тие не се бирани на доживотна должност како старешини, што е наполно спротивно од обичајот римскиот папа да се бира на доживотна должност. Евсевие кажува дека прв старешина на Рим бил Лин (Linus), кого го спомнува апостол Павле во 2. Тимотеј 4,21. Другите старешини биле: Anacletus, Clement, Evarestus, Alexander, Nustus, Telesphorus, Nuginus, Pius, Anicetus, Soter i Eleuterus.¹

Тврдењето дека папите се наследници на апостол Петар, кој наводно бил прв „бискуп“, според други „епископ“ или „презбитер“ на Рим, нема никаква основа. Според записите на Клемент Римски и Хризостом, сите овие називи (бискуп, епископ, презбитер) се однесувале на локалните старешини на локалните цркви. Тие воопшто не означувале лице или личност со сесветски карактеристики и димензии, како што е тоа случај со подоцнежните папи.

Тогаш како успеа папата да се добере до толку силно посакуваните „клучеви на небесното царство“ и до титулата „заменик на Божиот Син“ за да „простува“ и да „задржува“, да „сврзува“, да „разврзува“ и да „разрешува“, да се вивне до невидени височини и да стане најдоминантна верска, политичка и економска светска сила, и со векови да се одржи на тој трон? Одговор: тоа е историја, зашто историјата, околностите и соодветни мигови и трендови исфрлаат на светската сцена големи, позитивни или негативни личности.

Лично апостол Петар кажува за Христа дека „Тој е Каменот (Карпата) која вие, сидарите, го отфрливте, а кој стана камен темелник“, и додава: „Нема спасение во никој друг, ниту има друго име под небото дадено на луѓето, преку кое мора да бидеме спасени“ (Дела 4,11.12). Затоа тој ги повикува верниците своето спасение да го sidaат и да го градат врз тој Камен, врз таа Карпа (1. Петрово послание 2,3-8).

Петар е многу јасен: Освен Христос, нема друго име под небото кое може да нè спаси. Ниту еден свештеник, ниту еден папа, ниту каква било институција, духовна или световна, не може да ни го отвори или да ни го затвори небесното царство. Неговите клучеви што сме ги добиле од апостолите е евангелието и со него го отвораме Божјето царство и влегуваме во него. Евангелието нас не нè води преку Рим, преку Цариград ниту преку кој и да е друг духовен центар. Тоа е Божји пат кој нè води директно во Божјето царство на небото. Христос ни кажува: „Јас сум пат, вистина и

живот. Никој не може да дојде при Отецот (на небото) освен преку мене“ (Јован 14,6).

Во врска со „клучевите од небесното царство“ да ги прочитамке Христовите зборови од Откровение 1,18 каде што Исус кажува: „Жив сум! Бев мртов, и ете, жив сум за сите векови. И ги имам клучевите од пеколот и смртта“ - клучевите од подземјето = шеолот = хадесот (адот) = пеколот = гробот. Поимот „клучеви“ Исус го користи за да ни даде вера дека Тој ќе ја отклучи големата темница на смртта и ќе ги ослободи нејзните заточеници. (За ова опширно зборуваме подоцна во насловот „Библијата за смртта“).

Да заклучиме! Клучевите од рајот и пеколот не ги држи ниту римскиот папа ниту православно свештенство и тие не се господари од рајот и пеколот. Клучевите ги држи Христос, и Тој е господар од рајот и пеколот.

Второ, ако Христовата сторија за богатиот човек и за сиромавиот Лазар (Лука 16,19-31) ја толкуваме буквално, како што прават црквите кои веруваат во пекол, тогаш клучевите од рајот и пеколот ги држи не св. Петар, туку Аврам. Според тоа, господари од рајот и пеколот не се христијаните, туку Евреите, зашто во споменатата сторија ние во рајот го гледаме Аврама како ги пречекува душите на праведниците и ги прибира во својот скут!

Симптоматичен е случајот со новиот папа, Франциско, кој при изборот „одбра скроман папски прстен од сребро. Папскиот или рибарскиот прстен до сега бил од злато со слика на свети Петар во чамец кој фрла мрежа и со името на папата кој го носи. Но, Бергољо (Франциско) одбра прстен од сребро на кој е изграван ликот на свети Петар кој ги држи клучевите од рајот.“² - „Свети Петар кој ги држи клучевите од рајот.“

Литература:

1. Eusebius, The History of the Church, Penguin Classics, Middlesex, England, 1965, pp. 208.209.
2. Цитатот е преземен од дневниот печат кој ги следеше настаните поврзани со изборот на папата Франциско.

ИСТОРИЈАТА НА СВЕТОТ ВО БИБЛИЈАТА ПРИКАЖАНА СО КИП

Вавилонскиот цар, Навуходоносор, сонил сон преку кој Бог му ја прикажал историјата на светот, историјата на светските царства, почнувајќи од неговото, вавилонското, сè до Христовото вечно царство што ќе го воспостави Христос со своето второ доаѓање. Тој на сон видел огромен кип со златна глава, со сребрени гради, со стомак и бедра од бронза и со нозе од железо, а стапалата на кипот биле делумно од железо, а делумно од глина. Бил повикан пророкот Даниел да му го протолкува сонот. „Ти си главата од злато!“ Тоа е твоето царство, златно царство, му вели Даниел на Навуходоносора. Меѓутоа, „по тебе ќе настане второ царство, послабо од твоето (претставено со сребро), па трето, од бронза, кое ќе господари со сета земја. А четвртото царство ќе биде цврсто како железо, како железо што сотрува и здробува сè; како железото што крши, тоа ќе ги скрши, ќе ги разбие и сотре сите царства“ (Даниел 2. глава).

Рековме дека првото царство од кипот што му го претставил Бог на Навуходоносора на сон, претставено со златна глава, е Вавилонското светско царство. Второто царство, претставено со сребрени гради, е Медоперсиското царство. Третото, бронзово царство, е царството на Александар Македонски. А четвртото царство, претставено со железо, е Римското царство. Стапалата на двете нозе на статуата со десет прсти се десетте европски држави што настанале од урнатините на Римското царство.

„Царството ќе биде делум силно, а делум слабо.“ Глината и железото текстот ги посматра како изделени елементи „кои не можат да се држат заедно, како железото што не може да се помеша со глината“ (Даниел 2,42). Железото носи сила, а глината слабост. Царството, сега поделено, станува хетерогена композиција од јаки (силни) и слаби елементи. Територијата на некогашното Римско царство е составено од јаки и слаби, од богати и сиромашни народи (држави).

Според библиското пророштво, како што не можат да се обединат глината и железото, од кои биле составени стапалата на статуата, така и европските држави не можат повторно да се обединат во задничко светско царство. И затоа воопшто не изненадува што историските обиди на Карло Велики, на Наполеон, на Бизмарк и Хитлер Европа да ја обединат во едно царство, неславно пропаднале.

Пророштвото продолжува: „Во времето на тие цареви (европските држави) небесниот Бог ќе подигне свое царство кое никогаш нема да пропадне. Тоа ќе ги разбие и ќе ги уништи сите тие царства, а самото ќе стои довека... Однадеж се откорна камен од планина, без да го допре рака, па удри во кипот, во стапалата од железо и глина, та ги скрши. Тогаш, наеднаш се здроби железото и глината, бронзата, среброт и златото, и сè стана

како плева на гумно лете, и ветерот го однесе сето без трага. А каменот што удри во кипот стана голема планина којашто ја исполни сета земја“ (Даниел 2. глава).

Почитувани, тоа е библиска дефиниција за историјата на нашата планета: Плева на гумно и, дувна ветер и однесе сè без трага!

Со каменот што ја здробил статуата и ја претворил во плева е претставено второто Христово доаѓање, при што Христос конечно го воспоставува своето вечно царство. Каменот израснал во голема планина којашто ја исполнила сета земја. Тоа значи дека на нашата планета е воспоставено Христовото царство, како петто и вечно светско царство.

Царството што го воспоставил Бог не е изданок на човечките царства, зашто сите човечки царства биле „разбиени во прав“ (Даниел 2,35), сотрени и целосно уништени (Даниел 2,44), не оставајќи зад себе никаква трага (Даниел 2,35). Новото Христово царство нема никава врска со своите претходници, зашто и глината била уништена заедно со железото (Даниел 2,35.45).

Во следниот наслов ги објаснуваме реакциите на Навуходоносора во врска со статуата или кипот.

ИСТОРИЈАТА НА СВЕТОТ ВО БИБЛИЈАТА ПРИКАЖАНА СО СВЕРОВИ

Сверовите во книгата на пророк Даниел

Во Библијата наидуваме на повеќе сверови како симболи на историски реалности што покриваат определени историски периоди полни со библиски настани концизно опишани на овој начин. Зад нив се кријат одредени личности и структури кои навистина се однесувале како сверови, кои зад себе оставиле многу грдо минато. Всушност, истата историја, во претходните два наслова прикажана со кип или статуа (Даниел 2. глава), сега, со некои додатни специфики, е прикажана преку сверови.

Во книгата на пророк Даниел, во седмата глава, се среќаваме со четири свера кои излегуваат од море, именувано како Големо Море, денешно Средоземно Море. Морето или водите од кои излегуваат сверовите „луѓето, народите, племињата и јазиците“ (Откровение 17,15).

Му даваме збор на пророк Даниел да ни даде појаснение во врска со сверовите што ги видел: „Видов ноќе во видение: Четири небесни ветра го разбранија Големото Море. Од морето излегоа четири големи свера, секој поинаков. Првиот беше како лав, со орловски крилја. Додека го посматрав, крилјата му се искубаа, се дигна од земјата и се исправи на нозете како човек, и му се даде човечко срце. По него излезе втор свер, сосем поинаков, како мечка, подисправена од едната страна, со три ребра во устата, меѓу забите. И му беше кажано: „Стани и јади многу месо!“ Гледајќи понатаму, видов трет свер, како леопард, на грбот со четири крилја како на птица; имаше четири глави, и му беше дадена сила. Потоа, во ноќните виденија видов четврти свер, страшен, ужасен, извонредно силен; имаше големи железни заби; тој ненаситно јадеше и дробеше, а остатоците ги газеше со нозете. Тој свер се разликуваше од претходните сверови и имаше десет рогови. Ги посматрав роговите, и видов како меѓу нив израсна еден мал рог; и пред тој рог се искорнаа три претходни рога. На тој рог видов очи како човечки очи, и уста која зборуваеше големи богохулства“ (Даниел 7,1-28).

- Првиот свер е лав со крилја. Тоа е Вавилон, Вавилонското царство (златната глава од кипот), на чело со најсилниот цар Навуходоносор, потоа Валтасар и др.

- Вториот свер е мечка со три ребра во устата (сребрените гради од кипот). Тоа е Медо-Персија, Медо-Персиското царство, со царевите Дариј Медијанецот, Кир Велики, Ксеркс или Асвир и др.

- Третиот свер е леопард со четири глави и со четири крилја (на кипот: stomachот и бедрата од бронза). Тоа е царството на Александар Македонски. Крилјата ја претставуваат брзината со која Александар Македон-

ски го освоил светот. По неговата смрт, неговото царство се распаднало на четири дела - тоа се четирите глави на леопардот. Царството на Александар е претставено и со јарец со огромен рог меѓу очите, кој се скршил и на негово место израснале други четири помалечки рогови - по неговата смрт, неговите четири генерали го поделиле неговото царство на четири дела. Медо-Персиското царство е претставено и со тронав овен со два рога, кој немал сила да му се противстави на јарецот (Даниел 8. глава).

- Четвртиот свер е безимен, мошне силен и страшен свер, со големи железни заби, со јаки канци и со десет рогови на главата (на кипот: нозете од железо). Тоа е Рим, Римското царство, на чело со римските цезари. Римското царство се распаднало на десет држави, на десет монархии, кои прераснале во денешните европски држави (десетте рогови и десетте прсти на стапалата од кипот).

Четвртиот свер, на кој му е посветен голем простор и внимание во книгата на пророк Даниел, а подоцна и во Откровението на апостол Јован, и во другите новозаветни книги, за нас, и за светот во целост, има огромна теолошка вредност, но не само теолошка. Неговиот страшен изглед и неговата огромна сила речито зборуваат за неговата страшна и свирепа улога што ја играл и одиграл на светската сцена уште од неговата појава, и пона-таму низ историјата, кога „ќе ја згази, ќе ја изеде и ќе ја сотре сета земја“ (Даниел 7,23). Но, неговата улога не е само историско минато; таа не е завршена некаде во историјата. Таа своја хорорна улога четвртиот свер ја играл, но не ја доиграл до крај. Библиското пророштво кажува дека крајот на неговата улога се совпаѓа со крајот на светот, кога тој на светската сцена за последен пат ќе истапи како најголем диктатор, чијашто диктатура ќе ги засенчи сите свои и други диктатури од минатото, кога, како и Навуходоносор, ќе го собере пред себе сиот свет - сите народи, племиња, јазици и колена, и ќе им нареди да му се поклонат нему, кога на секој жител на планетата Земја ќе му каже: „Кој е тој бог што ќе те спаси и избави од моите раце!?“

Од таа причина, на четвртиот свер, односно на Римското царство, како персонификација на четвртиот свер, ние ќе му посветиме големо внимание веднаш во следниот наслов со неговите повеќебројни поднаслови од книгава. Со него пак ќе се сретнеме при крајот од книгава, кога ќе зборуваме за сверовите во Откровението и за Вавилонската блудница.

ПАПСКИОТ РИМ Е КОНТИНУИТЕТ НА ИМПЕРИЈАЛНИОТ ИЛИ МНОГУБОЖЕЧКИОТ (ПАГАНСКИОТ) РИМ

Да запомнеме: Во книгата на пророк Даниел не се прави разлика меѓу империјалниот (многубожечкиот) и папскиот Рим. Обата се сметаат како една сила. Многубожечкиот Рим се издигнал откако пропаднало царството на Александар Македонски, и тој сè уште постои, но сега во својата папска етапа.

Историчарите ни потврдуваат дека од урнатините на политичкиот Рим се издигнала голема верска империја, „диновската“ Римокатоличка црква. И навистина, кога Западното римско царство паднало под власт на германските племиња, римскиот бискуп станал важна личност и набргу, покрај верската, добива и политичка власт. На тој начин Римската црква во континуитет го зазема местото на Римското царство, кое не исчезнало, туку само претрпело преобразба.

Во небесното видение (Даниел 7,8) што го добил Даниел, а го објаснил ангелот, Рим поминува низ метаморфоза од световна сила на една стара империја во религиска сила, во христијанство. Беспомошното сираче, откако ќе го посвои моќната империја, првобитно императорот Константин I, а по него неговите наследници, расте за да заземе единствена положба како државна религија на големата империја и доживува период на неспоредлив развој. Неговата моќ, и световна и духовна, ја надминува моќта на кралствата и царствата.

Историските околности и погодности кои му овозможиле на папскиот Рим да се вивне до невидени размери

Кажавме: Секој историчар одделно се согласува дека папскиот Рим настанал од урнатините на древното паганско Римско царство, од пепелта на паганскиот Рим. Англискиот историчар Томас Хобс кажува:

„Ако човек го разгледа почетокот на ова големо црковно владетелство, лесно ќе забележи дека папството не е ништо друго освен духот на покојното Римско царство кој седи крунисан на неговиот гроб.“¹

Историчарот К. К. Екхарт (С.С. Eckhardt) пишува вака: „Кога Римското царство се распаднало и кога неговото место го зазеле повеќе примитивни, варварски царства, Римокатоличката црква не само што станала независна држава во верските работи, туку таа доминирала и во световните работи.“²

Константин бил прв римски император кој го прифатил христијанството, но го прифатил само формално, површно, без да ја прифати и неговата суштина. Од тогаш моќта на Римската црква почнала да расте, но не ги контролирала световните работи сè додека во сила не стапиле декретите на Јус-

тинијан во 533 и 538 година од новата ера со кои императорот Јустинијан го прогласил римскиот бискуп за духовен водач на христијанскиот свет и го издигнал во ранг на поглавар на сите цркви.

Силата на римскиот бискуп постојано се зголемувала и папскиот авторитет во световните работи почнал да дејствува откако Варварите во 476 година од новата ера го поделиле Рим. Американскиот католички тримесечен преглед од април 1911 год. кажува:

„Пред многу години западните императори го занемариле Рим и тој е препуштен на милост на варварските орди. Тогаш Римјаните ѝ се обратиле на една личност, барајќи помош и заштита и молејќи го да владее со нив... со што го воспоставиле световното владеење на папството. Така, понизно искачувајќи се на цезаровиот престол, Христовиот викар го зел жезолот пред кој европските владетели и цареви со почит ќе се поклонуваат толку многу векови.“

Како опаѓала силата на паганскиот Рим, растела силата на папскиот Рим, и црквата се здобивала со сè поголема моќ и влијание.

„Pax Romana (Римски мир) престанала да постои... На хоризонтот полека се појавува нов Рим. Тој е наследник на религијата. Цар веќе нема... но Понтифекс Максимус постои... Тој сега е Христов викар кој старата цивилизација им ја нуди на племињата од север. Тој ги преобраќа на своето кредо и тие му служат како на свој татко и врховен судија. Тоа е папската монархија која со својата сила и со својот подем ја засенчува историјата на Европа за илјада години.“³

Кога императорот Константин ја прифатил формата на христијанството и кога паганството и христијанството се слеале во една религија, Рим станал верска престолнина на светот. Во книгата „Римска историја“, на стр. 236, Абот пишува:

„Преместувањето на престолнината на императорот во Константинопол (Цариград, 1.300 км на исток) претставувало жалосен удар за престижот на Рим, и во тоа време некој би предвидел негова брза пропаст. Но развитокот на црквата и растечкиот авторитет на римскиот бискуп, или на папата, му дале нова животна сила и повторно го сториле престолнина - овојпат верска престолнина - на светот.“

„Кога императорот Константин го напуштил Рим во 330 г. од новата ера, со цел Константинопол (сегашен Истанбул) да го прогласи за своја нова престолнина, паганскиот Рим својата моќ и својот престол ги пренел врз папскиот Рим. Кардиналот Henri Edvard Mening од Англија кажува дека, кога Константин го напуштил Рим, римскиот понтиф добил одвртани раце. Со текот на времето понтифите станале единствен извор на мир, ред, закон и безбедност“⁴ во Западна Европа.

Повеќе од јасно е дека во тој период и во тие преломни историски години, кога римската престолнина е пренесена на исток, а и подоцна, кога се распаѓа Римската империја, на запад настанува огромна временска и просторна празнина којашто римскиот понтиф (понтиф - папа, првосвештеник) ја препознал како своја извонредна шанса да ја пополни. И навистина, тој на најефикасен можен начин ја искористил таа историска шанса и тие историски, мошне поволни околности и погодности и поставил цврсти темели и многу силни позиции врз кои ја изградил најсилната верска и политичка институција на сите времиња на планетата Земја - Католичката црква, на чело со неј-

зиното папство. Историјата пред неа ширум ја отворила вратата и на светската сцена го исфрлила папството чијшто збор бил алфа и омега за светот повеќе од илјада години, така што службеното христијанство можело мирно да се развива и на религиозно и на политичко ниво и да прави што сака.

Темелите на папството се толку цврсто поставени што не постои сила на светот, верска ниту политичка, која може да ги разниша, а уште помалку да ги урне. На циновскиот папски петрифициран, целосно догматизиран, верски и политички систем, не може да му парира и да се справи со него ниту еден друг систем во светот. Католичкиот или папскиот систем и поредок уривал и во последното време целосно ќе ги урне сите светски системи и поредоци, ќе воспостави нов светски поредок, под чијшто чадор ќе го стави светот.

Католичката црква, како папска институција, е најцентрализирана апсолутистичка институција на сите времиња во која сета власт е сконцентрирана во рацете на еден човек, во рацете на нејзиниот духовен татко, папа (папа - татко), кој во сè има последен збор и пред кого без приговор и поговор се поклонуваат и го слушаат повеќе од една милијарда луѓе. Како водач на Црквата, од сите свои верници бара апсолутна послушност кон себе, а кардиналите и бискупите, кои ги именува тој, му се заколнуваат на доживотна лојалност, верност и преданост. За неговиот авторитет со планетарни димензии, пред кој наскоро ќе се полкони цел свет и ќе го прифати како единствен водач во светски рамки, ќе зборуваме многу повеќе во натамошните текстови на книгава.

Лайството во Библиското пророштво претставено со мал рог кој израснал до невидена големина

Уште еднаш: Четвртиот свер, кој заедно со другите три видоизменети свера, хибриди (лав со крилја како на орел, мечка со три ребра во устата и леопард со четири глави и со четири крилја како на птица), излегува од морето, е безимен хибрид, мошне силен и страшен свер, со големи железни заби, со јаки канци и со десет рогови на главата; „тој ја деше и дробеше, а остатоците ги газеше со нозете, и се разликуваше од сите претходни сверови (хибриди)“, кои последователно излегуваа од морето (Даниел 7,7). Четвртиот свер е верна слика на империјалниот Рим или на Римското царство, на чело со римските цезари. Римското царство, кое со светот управувало со железна тупаница, кое кршело, дробело, сотирало и газело сè под нозе, се распаднало на десет држави (десетте рогови и десетте прсти на стапалата од кипот), на десет монархии, кои прераснале во денешните европски држави.

Четвртиот свер посебно се истакнува по тоа што на својата глава, меѓу десетте рогови, има и мал рог со човечко лице. Овој мал рог во книгата на пророк Даниел во 7-та глава многу нè вознемирува. Всушност, тој претставува врв во таа глава и го привлекува целокупното внимание на Даниела, кој ни кажува:

„Ги гледав роговите на сверот, и ете, меѓу нив израсна еден мал рог, и пред тој рог се искорнаа три претходни рога. И тој рог имаше очи човечки, и уста која зборуваше големи богохулства... Четвртиот свер ќе биде четврто царство на земјата, различно од сите царства. Тоа ќе ја изеде сета земја, ќе ја

згази и ќе ја сотре. А десетте рогови значат дека од тоа царство ќе настанат десет цареви, а потоа ќе се подигне еден друг, различен од оние, првите, и ќе собори три цара. Тој ќе хули на Севишниот, ќе ги сотира светите на Севишниот, ќе помислува да ги измени времињата и Законот, и светите ќе бидат предадени во негови раце на едно време, и на две времиња и на половина време. Тогаш ќе седне Судот кој ќе му ја одземе власта, потполно ќе го разори и ќе го уништи. А царството, власта и величеството под небесата ќе му се дадат на народот на светите на Севишниот. Неговото царство е царство вечно, и сите власти ќе му служат нему и нему ќе му се покоруваат“ (Даниел 7,8.23-25).

Малиот рог, односно оној цар кој е различен од другите, е последна и најголема сила од сите сили што настанувале пред неа. Пророкот подробно ја опишува таа сила, овозможувајќи ни конечно да го препознаеме нејзиното лице, времето на нејзината појава, како и природата на нејзиното дејствување. Според тоа, малиот рог претставува политичка сила но, со своето човечко лице, со устата и со човечките очи навестува дека таа сила има и религиски карактер.

Малиот рог хронолошки се појавува по десетте рогови, и во текот на процесот на неговото настанување исчезнале три од десетте рога на главата на свертот. Историјата забележала дека тие три рога, или три народа, му припаѓале на ариевскиот огранок на христијанството и дека биле во постојан судир со претежниот дел од христијанството, односно со службената Црква, загрозувајќи ја нејзината супрематија, особено кога некои од нив (Визиготите, Вандалите и Остроготите) преминале во Италија или во околните подрачја. Христијанските владетели на тие подрачја сметале дека нивна света должност била да ги отстранат тие еретички влијанија. Франачкиот владетел, Клодовик (481-511 г. по Христа), инаку познат како „нов Константин“, го прифатил христијанството во 496 или во 506 година. Штом излегол од кршталната вода, повел офанзива против Визиготите и во 508 г. ги десеткувал во битката кај Поатје. Владетелот на источниот дел на Римската империја, Јустинијан (527-565), го прогласил папата за „поглавар на сите свети Божји свештеници“ и повел војна против ариевците. Христијанските сили, верни на Црквата, во 534 г. ги скршиле Вандалите во Северна Африка, а во 538. г. ги истерале Остроготите од Рим. Така италијанскиот полуостров бил ослободен од ариевските сили, во историјата познати како ариевска ерес, зашто споменатите три царства, кои не ги прифатиле папските налози за Христовото божество, буквално биле искорнати и немилосрдно уништени. Иако доктрината за Христовото божество била исправна, постапката не била изведена во Христов дух.

Овие освојувања ја засиле папската рака и ѝ помогнале да се зацврсти до 538 година од новата ера, кога римскиот бискуп, под заштита на римскиот генерал Вигилус, седнал на папскиот трон. Оттаму датумот за воспоставување на папскиот Рим како независна сила може да се постави во 538 година од новата ера.

Своите напади малиот рог ги насочува против Бога и против неговиот народ. Всушност, Бог и неговиот народ меѓусебно се поврзани, на што укажува и наизменичниот паралелизам со кој се опишани во Даниел 7,25. Секој напад на Божиот народ е директен напад на Бога.

Духот на Вавилон од времето на Вавилонската кула и од времето на Навуходоносора, за кој веќе зборувавме, се раѓа и кај силата на малиот рог, која се појавува сега, и чијашто единствена цел е да ги узурпира Божјите права. Меѓутоа, ароганцијата на малиот рог оди и понатаму од зборови. Тој настојува да го замени Бога и на ниво на историјата.

Проучувањето на пророчката хронологија нè води до 538 година по Христа. Историјата е наполно ослободена од ариевците, особено од Остроготите. Од тогаш и во иднина Црквата немала веќе противник и можела да се однесува како што сака и да прави што сака. Историјата на средновековната Црква зад себе остава крвави траги од крстосници и крстосни војни, од инквизитори и од свирепа инквизиција, од масакри на вартоломејски ноќи, од триесетгодишна војна, траги од ломачи и гилотини... Илјадници жртви: протестанти, хугеноти, Евреи, дури и католици, побргу решавале да ја пролеат својата сопствена крв, отколку без размислување да ѝ се поклонат на таа политичко-религиска институција.

Можеби таквото насилство било оправдано, зашто нејзините жртви, како еретици, веќе биле осудени на пекол? Но, неколку столетија пред тоа, големиот Хилел рекол дека „дури и кога насилството е оправдано, Бог секогаш се наоѓа на страна на жртвите“. Меѓутоа, насилството никогаш не е оправдано. Насилството на насилниците е само симптом на нивната сопствена несигурност, на нивната немоќ и на нивниот пораз. Насилството и гневот мошне често претставуваат само израз на стравот и очајот. Во секој случај, без оглед на идентитетот на жртвите, праведниците, кои пророкот ги нарекува „свети“, секогаш ќе се наоѓаат меѓу нив.

Француската револуција Црквата ќе ја соочи со атеистичко општество, кое имало само еден бог: разумот.

Идентитетот на малиот рог

Од почеток малиот рог е мал, но со текот на времето израснува и станува поголем од другите рогови, преобладаантен, постигнувајќи циновски размери и, како што е веќе кажано, на него се појавуваат човечки очи и човечка уста која изговара големи богохулства - припишувајќи си себеси Божји атрибути. Тој рог ја разурнал библиската вистина на земјата, и прави сè што сака, и напредува (Даниел 8. гл.). Војува против Божјите слуги, ги победува, ги убива, ги сотира, пролева крв. Израснува до невидени размери: се изедначува со поглаварот на небесните војски, со Христа, со Бога.

На ист начин него го опишува и апостол Павле, кој кажува дека тој, малиот рог, всушност е човек-беззаконик: „Ќе се појави човек на беззаконието, син на погибелта, кој се противи и се воздига над сè што се нарекува Бог или светиња, така што ќе седне во Божјиот храм и ќе се претстави себеси дека тој е Бог..., беззаконик кого Господ Исус ќе го убие со здивот на својата уста и ќе го уништи со појавата на своето доаѓање“ (2. Солуњаните 2,3.4.8).

Истиот свер со десет рогови и со истите карактеристики и активности, како и малечкиот рог од Даниел 7. и 8. глава, го наоѓаме и во Откровението во 13. глава, каде што читаме:

- „И му беше дадена уста (на сверот) која зборува големи работи и богохулства“ (стих 5),

- „и ја отвори својата уста да хули против Бога, да го хули неговото име и неговото Светилиште“ (стих 6); тој богохулник на Христа му ја одзема првосвештеничката служба, Христовото свештенство во небесното Светилиште, припишувајќи си ја истата себеси и пренесувајќи ги Христовите првосвештенички активности од небесното Светилиште во земните цркви и на земното свештенство.

- „му беше дадено да војува против светите и да ги совлада“ (да ги убива и да ги сотира Божјите слуги) (стих 7),

- „и му се даде власт над секое племе, народ, јазик и род“ (стих 7),

- „и му се даде власт да прави така четириесет и два месеца“ (Откровение 13,5; 11,2); 1260 денови (Откровение 11,3; 12,6); едно време, и две времиња, и половина време (Откровение 12,14; Даниел 7,25; 12,7).

Во изразот „едно време, и две времиња и половина време“ зборот „време“ е арамејски збор *iddan* кој означува пророчка година од 360 денови (еврејската година има 360 дена). Според тоа, „едно време, и две времиња и половина време“ се три и пол пророчки години, или четириесет и два месеца, или 1260 пророчки денови. Во библиското пророштво денот претставува една година (4. Мојсеева 14,34; Езекил 4,6), што значи, 1260-те пророчки денови се 1260 буквални години. Тоа е периодот на средновековната супрематија на малиот рог и на неговите активности што ги опишавме.

Почитувани, во библиската пророчка слика за малиот рог што ја опишавме не се вклопува ниту еден друг човек, ниту една друга сила и институција, верска или политичка, освен папството. Сите тие пророчки записи за активностите и одликите на малиот рог му припаѓаат само и единствено на папството и на ниту еден друг. Според тоа, во тој, од почеток мал рог, кој со текот на времето израснал во циновски размери, и кој бил стожерен субјект во историјата, јасно се препознава, пак велíme, папството, и никој друг.

Можеби библиските пророштва за активностите, грубостите и суровостите на малиот рог некогаш биле нејасни и од почеток не давале можност да се насети, а уште помалку да се види за кого станува збор. Но, кога историјата ги обелоденила и кога буквално ги исполнила тие пророштва, повеќе од очигледно и видливо е дека тие се однесуваат на папството, чијашто етапа како папски Рим, како што е кажано, почнува во 538 година од новата ера, кога императорот Јустинијан со едикт (Јустинијанов едикт) го издигнал римскиот бискуп во ранг на поглавар на сите цркви. Со тој едикт Јустинијан цариградскиот бискуп по ранг го поставува на второ место, под римскиот бискуп, кој го зазел првото место. Таа година е воспоставено папство како врховна христијанска сила.

Првиот едикт на Јустинијан од 533 година за супрематија на римскиот бискуп не можел да стапи во сила бидејќи сè уште во Рим биле присутни Остроготите. Но армиите на Римската империја во 538 година конечно успеале да ги истераат аријанските Остроготи и таа година навистина империјалниот пагански Рим својата моќ, својот престол и власт, ги пренел врз римскиот бискуп. И токму затоа од 538-та година почнува периодот од 1260 години владеење на средновековното папство.

Додавајќи ги кон 538-та година веќе опишаните 1260 години на средновековната супрематија на малиот рог, доаѓаме до 1798 година, кога завршува папската превласт во средниот век. Периодот од 1260 години на различни

начини во Библијата се споменува седум пати и секогаш се однесува на периодот од 538 - 1798 година.

Во 1798 година генералот на Наполеон, Бертј, влегол во Ватикан, го заробил папата Пие VI и го одвел во изгнанство во Франција, каде што 18 месеци подоцна умрел. Тој настан ѝ ставил крај на папската сила и на папските декрети. Очигледно е дека Наполеон се обидел да го задуши папството, и во тоа време сите верувале дека папската моќ засекогаш е згасната. Но пророштвото кажува поинаку, дека папството пак ќе воскресне за да ја одигра во последното време својата последна пророчка улога на светската сцена, за што опширно ќе зборуваме во натамошните текстови кои го најавуваат апсолутниот крај на светот.

Пророк Даниел, апостол Јован и апостол Павле во своите пророчки книги најавуваат дека малиот рог ќе прерасне во сила која ќе ги контролира сите други сили; таа е „различна“ од сите нив, со нагласена и верска и политичка надмоќ, што е историска вистина. Малиот рог се разликува од сите други рогови на четвртиот свер, што значи неговото царство е различно од сите други царства што постоеле. Станува збор за институција која нема соодветен пандан ниту во верскиот ниту во политичкиот свет, зашто малиот рог, или папството, не е само политичка, туку верско-политичка сила или верско-политичка институција.

Рим секогаш бил црковна, но и политичка сила која на тој начин ги поврзала црквата и државата. Таа била во состојба да спроведе кој било закон по своја желба. Во средниот век, кога се здобил со моќ, Рим објавил: „Со божественото право што го има, Црквата може да им го конфискува имотот на еретиците, да ги зароби и да ги осуди на пламен.“

Малиот рог има „очи како човечки очи“. Очите ги симболизираат проникливоста, остроумноста, мудроста и способноста на папството да ги препознае и до максимум да ги искористи своите очигледни шанси што му ги создале историските околности, истите да ги материјализира и да ги вгради во темелите на своите позиции од кои ќе израсне како немерлива сила во светот со недосеглив авторитет и кариера без преседан. Особено уништувањето на споменатите три царства на папството му донело огромен углед и престиж меѓу другите сили и му овозможило да стане доминантен фактор на светската сцена по своја желба да ги насочува и пренасочува светските настани со цел од нив да измолзе максимална полза за себе.

Малиот рог станал политичка сила под плашт на Црквата. Во нашето екуменско време таквото обвинување се чини нечесно и неоправдано. Тој мрачен век е одамна зад нас, заедно со инквизицијата и крстоносците. Денешната Црква помага да се воспостави мир во светот и ги поддржува хуманитарните организации. Ова пророштво за малиот рог да се применува на неа навистина не е сообразено со современиот начин на мислење. Меѓутоа, сегашноста не може да го избрише минатото. Останува фактот дека пророштвото се исполнило. Иако Црквата веќе никого не го прогонува, таа и понатаму ги присвојува божествените права да „поставува времиња“ и „закони“. Библиското откровение е заменето со догма, и првиот ден во седмицата, неделата, го заменила седмиот ден, саботата од библиското откровение.

Црквата, пред која Бог поставил задача да сведочи за него, мора да се соочи со обвинувањата дека таа ги узурпирала Божјите права. Секако, тоа нас

нè вознемирува, а истото го вознемирувало и пророкот Даниел, кој го посматрал сето тоа во своите виденија: „Јас, Даниел, бев многу потресен во своите мисли, и лицето ми побледи... ми затрепери сиот дух, и виденијата што ги видов ме смутија“ (Даниел 2,28.15).

Признавањето и прифаќањето на вистината што ни е откриена во пророштвото, не смее нас да нè наведе на антикатолицизам. Од друга страна, вистината мораме да ја прифатиме храбро и чесно. Искреноста нема да ни биде доволна. Таа мора да биде поврзана со вистината: „Посвети ги со својата вистина: Речта твоја е вистина!“ (Јован 17,17). Физичката подготвеност не е доволна човекот да победи во трката. Мораме да знаеме и во која насока треба да трчаме. Почитувањето и љубовта одат рака под рака со храброста и чесноста.

Во врска со политичкиот аспект на папството - тоа во историјата се препознава и како држава. Папското седиште е Ватикан, во Рим, потврдено со световно достоинство, со традиционална гарда, со своја поштенска служба во банкарскиот систем. Ватикан е најмала држава на светот. Зазема само 100 хектари, но има една од најсилните дипломатски служби во светот. Папски претставници седат во светските престолнини, а за возврат, овие земји имаат свои претставници во Ватикан. Папата не е само поглавар на Црквата, туку и световен владетел на папската држава - Ватикан. Ниту една друга црква нема таква политичка световна структура.

Малиот рог треба да биде поголем од грчките рогови - поголем од грчките цареви (Даниел 7, 20)

Во светлината на историското минато на средниот век, а и од она што го најавуваат контурите на идните настани, кои веќе стануваат препознатливи и видливи, јасно е и повеќе од очигледно дека овие пророштва за малиот рог навистина се однесуваат и на средновековното, но и на современото папство, зашто, како што кажавме порано, ниту една друга личност, ниту еден друг систем, сила и институција, не се вклопува во габаритите на овие библиски пророштва ниту временски, ниту просторно, ниту по капацитет, ниту по квалитет, ниту по квантитет.

Како што е кажано, историјата и историските околности на римскиот бискуп, наречен папа (татко), му овозможиле да се вивне до невидени височини, да се добере до клучевите на апостол Петар и до споменатите титули, да сконцентрира огромна власт во своите раце и да се здобие со неверојатно поволни позиции што му помогнале да стане најдоминантна, највлијателна и најмоќна личност на сите времиња пред која светот се тресел и ќе се тресе и во иднина, и пред која европските кралеви паѓале ничкум и коленичиле, зашто нивниот престол зависел од неговите каприци.

За време на тој период на предоминантност, папата се здобил со поголема моќ од онаа што ја имале римските императори. Историчарот Гибон кажува дека папата Инокентије III бил посилен од кој било друг цезар кој владеел со некое царство.

Зборовите „поголем од другите“ ја прикажува големината на силата со која папството дејствувало во европските работи, а која е поголема од сите други сили. Од 800-тата година од новата ера, кога Карло I Велики ја примил својата круна од папата, папството станало и се наметнало како моќен автори-

тет над царевите и нациите. Веќе беше објаснето дека во 1076 година, папата Гргур VII им соопштува на поданиците на германскиот крал Хенрик IV: „Ако Хенрик не се покае за своите гревови, тие не се должни да му се покоруваат.“ Хенрик, кој во тоа време бил најсилен монарх во Европа, сепак, во 1077 год. кренал на поклонение во Каноса во Алпите, во резиденцијата на папата, и таму чекал три мачни дни на дожд и снег, додека папата не се согласил да го прими и да му прости.“⁴⁵

Понижувањето во Каноса од 1077 година е прикажано во црквата Свети Петар во Рим каде што Хенрик IV стои во покора бос на снег, пред да му биде дозволен прием кај папата.

Царевите своите круни ги полагале пред нозете на папата, и тој ги крунисувал. Ја бацувале неговата влечка, покажувајќи ја на тој начин својата покорност. Секој владетел, кој би се побунил, би бил отфрлен од престолот. Англискиот крал Џон оставил таков пример. Во 1213 г. папата го екскомуницирал (го исклучил од црквата). Единствен начин на кој можел да биде вратен во претходната политичка позиција било деноноќно да лежи на студен мермерен под. Кралот послушал.

„Следејќи го примерот на папата Гргур VII, папата Пие V во 1570 година во својата була ‚*Regnans in excelsis*‘ (Оној што владее на небесата), англиската протестантска кралица Елизабета I (1558-1603) ја прогласил за ‚проклет еретик‘, која од тогаш не ќе има право да владее, и со својот папски авторитет на сите нејзини поданици им забранил да ѝ се покоруваат.“ Во тој период папата имал превласт над сите предводни нации во Европа.

„Папата Лав XIII во енцикликата ‚За главните должности на христијаните како граѓани‘ од 10 јануари 1890 година тврди дека ‚врховен учител на Црквата е римскиот бискуп. Според тоа, единството на мислите бара... целосна покорност и послушност кон Црквата и кон римскиот бискуп исто како кон Бога‘. На 20 јуни 1894 година во документот *The Reunion of Christendo* (Повторно обединување на христијанството), папата Лав XIII тврди дека ‚ние (папите) на оваа Земја го заемаме местото на Севишниот Бог.“⁴⁶

Мошне забележливо е сведоштвото на католичкиот кардинал Хенри Мејнинг: „Викарот на овоплотениот Божји Син, помазан првосвештеник и врховен световен владетел, седел во својот трибунал непристрасно да суди меѓу нација и нација, меѓу народот и неговиот принц, меѓу владетелот и неговите поданици.“⁴⁷

Зошто Лутер се судрил со папството:

„Страшно е да се погледне човекот кој себеси се смета за Христов заменик, кој покажува величественост со која не може да се мери ниту еден цар... Тој е, велат тие, господар на светот, но Христос рекол: ‚Моето царство не е од овој свет.‘ Може ли владеењето на викарот да се протега над владеењето на неговиот Претпоставен?“⁴⁸

Папството секогаш сметало дека има право да се меша во работите на државата. Земјите биле поделени, а царевите поставувани и соборувани со папски декрети.

Ниту една друга сила на земјата не се осмелила да поставува такви тврдења како папството. Советот во Трент објавил:

„Ние одредуваме Светата апостолска столица и римскиот понтиф да имаат примат над цел свет.“⁴⁹

Почитувани, според другите библиски пророштва, што ќе бидат предмет на натамошно опсежно проучување, наскоро папството ќе го оствари овој свој „примат над цел свет“.

Понтифекс Максимус - градител на мостови меѓу небото и земјата

Од 538 г. на н. е., кога императорот Јустинијан издал декрет со кој објавил дека папата има превласт во верските прашања, папата презел положба на претставник на Исуса Христа на земјата. Кога Константин ја премествил својата престолнина во Константинопол, папата ја наследил моќта на римските императори - нивниот престиж, дури и нивните титули. Најпозната од сите е титулата „Понтифекс Максимус“ - паганска титула за „градител на мостови меѓу небото и земјата“. Уште повеќе, римското свештенство, современите бискупи, крадинали и папи, носат исти одежди и иста митра како вавилонските свештениците на Дагона (Даг=риба, Он=име на богот на Сонцето што го имал во Египет). Најважното и најистакнатото богослужение во Вавилон му било посветено на Дагона, подоцна познат како Ихтус или риба.

Папата се смета за првосвештеник. Тој има иста титула, носи иста одежда и почитува мноштво исти пагански ритуали кои се спроведувале во паганските култури. Паганскиот свештеник е човек кој ја отвора „сончевата врата“, дозволувајќи на тој начин пристап кон душите на умрение. Папата го поддржува истиот обичај - ја отвора „светата врата“ на почетокот од свеченостите за таа пригода.

„Папата е носител на клучот и чувар на вратата. Откако тој ќе му се обрати на Бога, по него (по неговите одлуки) никој не може да му се обраќа на Бога.“¹⁰ Папата има последен збор во сè.

Да се потсетиме на цитатот кој веќе беше наведен: „Папата има толку возвишено и врховно достоинство, што нему му припаѓа врвот на сите достоинства. Папата има толку возвишена позиција и возвишеност, што тој не е само човек, туку е како Бог. Тој е Божји намесник... Исто така тој е божествен монарх, највисок цар и цар над сите цареви. Затоа папата е крунисан со трикратна круна - како цар на небото, на земјата и на нижите предели (чистилиштето и пеколот, под земјата).“¹¹

Папската трикратна круна потекнува од паганството, како што може да се види на вавилонскиот крилест бик-херувим кој носи трикратна круна (Британски музеј).

Клучевите на паганското женско и машко божество исто така станале симбол на папството како и неговата палка која е симбол на змија и којашто ја носеле древните императори од Вавилон преку Египет сè до Рим. Клучевите станале „Петрови клучеви“, а стапот станал пастирски стап, па овие пагански предмети добиле христијанско значење.

Во древен Вавилон царот е сметан за златна глава. Тој бил световен владетел и, како претставник на Дагона, поглавар на црквата. Тој е Понтифекс Максимус, со две функции слеани во едно - во кого се наоѓала собрана сета сила која му овозможувала да биде неприкосновен апсолутист. Неговиот збор бил закон, а тој е сметан за божество. Се верувало дека е непогрешен и нему му се обраќале со „Ваша светост!“ Нациите кои му се покорувале на Вавилон морале да ги бакнат прстенот и влечката на вавилонскиот цар-бог. Истата моќ и истите титули до денешен ден ги присвојуваат Далај Лама од

будизмот и папата. За папата тоа го потврдуваат многубројни изјави, од кои некои веќе беа споменати во претходниот поднаслов:

„Ние одредуваме Светата апостолска столица и римскиот понтиф да имаат примат над цел свет.“

„Папата ... е божествен монарх и врховен император, и цар над царевите...“¹²

Сегашниот кардиналски колец, на чело со папата, е идентичен со колецот што го предводел паганскиот понтиф. Рековме дека клучевите не се Петрови, туку потекнуваат од вавилонското време, зашто постоело верување дека тогашниот Понтифекс Максимус имал сила да ги отклучува небото и пеколот. Веќе беше спомената изјавата во Papal Monarchy за положбата на папата:

„Pax Romana престанала да постои. Тоа е универзална збрка. Но секогаш кога некој бискуп претседава со дворот, религијата го штити сè она што останало од древниот поредок. На хоризонтот полека се појавува новиот Рим. Тој е наследник на религијата. Цар веќе нема... но Понтифекс Максимус постои... Тој сега е Христов викар кој старата цивилизација им ја нуди на племињата од север. Тој ги преобраќа на своето кредо и тие му служат како на свој татко и врховен судија. Тоа е папската монархија која со својата сила и со својот подем ја засенчува историјата на Европа за илјада години.“¹³

Историјатот на папската титула „Понтифекс Максимус“ може во различни облици да се следи наназад сè до древните халдејски понтифи. За време на падот на Вавилон, свештенството побегнало во Пергам, град во Мала Азија, каде што постоела вавилонска религија и нејзини ритуали, обреди и хиерархија. Последниот понтиф, пергамскиот цар Аталус III, на Рим му ја завештал својата титула Понтифекс Максимус, структурата на вавилонското свештенство и одеждите. Првобитно оваа титула ја носел само паганскиот првосвештеник во Рим, но кога паганскиот Рим паднал, истата титула му е доделена на папата. Значи, титулата Понтифекс Максимус“ папата ја презел преку римските цезари од персиските и вавилонските владетели кои едновременно биле и врховни верски поглавари, кои световното го поврзале со духовното, со што во свои раце ја приграбиле сета власт и станале неприкосновени апсолутисти.

Прво што може да се види кога ќе влезете во црквата „Свети Петар“ во Рим, е вавилонската титула „Понтифекс Максимус“. Оваа титула може да се види и на влезот во Ватикан и на секоја папска статуа. Статуата на папата Гргур XIII ја покажува титулата, но и папата како седи на ламја со крилја.

Ламјата (сатаната) со крилја била симбол на паганскиот Рим, а истиот симбол папството го прифатило како свој симбол. Окртовение 13. глава кажува дека ламјата му дала на папството свој престол и своја власт. Во Ватиканскиот музеј постои грб на паганскиот Рим. Vatis = божествен, cap = змија; Ватикан = божествена змија. Денеска Рим е персонификација на древното вавилонско царство, а Бог го повикува својот народ да излезе од Вавилон. (За ова многу повеќе подоцна!)

На малмот роџ “му беше дадено да војува против светите и да ги совлада; светите ќе бидат предадени во негови раце за 1260 години

Многу работи поврзани со овој поднаслов опширно ќе бидат изнесени и подробно опишани во поднасловот „Инквизицијата и нејзините стравоти“.

Пророштвото за малиот рог, односно за папството, кажува дека тоа ќе војува против светите, дека ќе ги совлада и дека тие ќе бидат предадени во негови раце за 1260 години. Кои се тие свети кои папството 1260 години ќе ги прогонува и ќе ги убива, настојувајќи со сите можни средства и на сите начини потполно да ги истреби? Бог ќе ни каже во својата Реч. Во Откровение 14,12 читаме: „Во тоа е трпението на светите, кои ги држат Божјите заповеди и верата во Исуса.“ Истата мисла ја наоѓаме и во Откровение 12,17: „Ламјата (сатаната), пак, се разгневи на жената (на црквата) и отиде да војува против останатите од нејзиното потомство, против оние кои ги држат Божјите заповеди и го пазат Исусовото сведоштво.“

Наполно јасно, зар не! Божјата реч ги нарекува „свети“ оние кои „ги држат Божјите заповеди и верата во Исуса“. Тие се предмет на жестоко прогонство од папството и од „ламјата“, односно од сатаната. Тие се христијани кои „веруваат во Исуса“ и кои не заминале во отпад заедно со мнозинството свои браќа за време на периодот и постпериодот на Константина, кога Христовата црква направила компромис со световната власт и кога седнала во skutot на државата, станувајќи на тој начин државна црква, верско-политичка сила, и заминувајќи во тотален отпад од Христа и од неговата изворна библиска наука.

Пророштвото кажува дека малиот рог „ја обори библиската вистина на земјата, ќе прави сè што сака и ќе напредува.“ Таа отпадната црква, предводена од папството, го погазила Божјиот закон, укинувајќи две од Десетте Божји заповеди, втората и четвртата, наполно ја паганизирала изворната библиска наука и библиското христијанство го контаминирала со неподносливи пагански контаминенти. Првобитната апостолска Христова црква папството ја турнало во матните води на паганството, од кои излегла прекрстена како христијанско-паганска црква, наполно оддалечена од Христа и од библиските темели.

Меѓутоа, оние христијани, кои Божјата реч ги нарекува „свети“ затоа што „ги држат Божјите заповеди и го пазат Исусовото сведоштво“, по цена на својот живот останале на Христова страна, пренесувајќи го од поколение на поколение, сè до денес, изворното библиско христијанство, прифаќајќи ја Божјата реч како единствено правило за својата вера и за својот живот. Заради својата лојалност, верност и преданост кон Христа и кон неговата Реч, тие сега се жестоко прогонувани од мнозинството свои некогашни браќа кои отстапиле од Христа и заминале во паганство.

Општо е познато дека апостолската Христова (христијанска) црква, пред да седне во skutot на државата и да стане државна црква, во целост била предмет на жестоки прогони од страна на римските пагански императори.

Историјата ја бележи и ја опишува свирепоста со која паганскиот Рим, односно неговите цезари, ја прогонуваат Христовата црква, Божјиот народ. Колосеум, во кој, според некои претпоставки, 80.000 христијани се спалени на ломачи или препуштени да ги черечат диви сверови, сведочи за фактот дека речиси три милиони христијани умреле со маченичка смрт во текот на првите два и пол века по Христовото вознесение на небото. Римските императори биле неуморни во својата свирепост спрема христијаните, додека суровите суштества, како што се Марко Аврелиј и Нерон, создале спорт со осмислени методи за нивно убивање. Историчарите ни кажуваат дека Марко Аврелиј имал обичај нозете на своите жртви да ги врзува за два коња и

потоа садистички да го посматра кинењето на човечките тела надве. Или, Христовите слуги, наметнати со животински кожи и фрлани пред кучиња да ги растргнат, или премачкани со смола и во вечерните часови живи запалувани да горат како факли и да ја осветлуваат градината на налудничавиот цар Нерон.

Кога Рим ја прифатил христијанската религија и ја претворил во државна, приликите не се подобриле, туку се влошиле. Од почеток лукаво приготвениот компромис меѓу црквата и државата предизвикал задоволство, но по неуспехот на овој политички потфат, повторно е разгорен огнот на прогонство. Според библиските пророштва, сега на сцената стапува малиот рог или папството, кое уште пожестoko од римските цезари ги прогонува своите некогашни браќа христијани кои не заминале заедно со него во отпад, туку останале на Христова страна. Тие верни и предани Божји слуги го сочинуваат оној библиски „остаток“ од поранешната апостолска црква која, како што кажавме, потонала во матните води на паганизмот и далеку отишла од Христа и од неговата Реч. Против тој верен Божји „остаток“ се кренале да војуваат ламјата (сатаната) и папството за да го сотрат. Тие страшни прогони траеле 1260 години, како што кажало пророштвото.

Некогашната апостолска црква, која сама била прогонувана од римските императори заради чистотата на нејзината библиска вера, сега, како отпадната, папска црква, станала прогонител на верниот Божји остаток, кој се изделил од неа и кој ја сочинувал новата Христова црква, во Библијата позната како чиста жена, или Христова невеста - која е континуитет на апостолската црква пред да замине во отпад.

За разлика од чистата жена, или Христовата црква, отпаднатата црква во Библијата е позната како жена „блудница“, којашто 1260 години ја прогонува Христовата црква, која пред тие налети на прогони бега во пустина: „А жената побегна во пустина каде што имаше место приготвено од Бога, таму да се храни илјада двесте и шеесет денови“, односно години (Откровение 12,6).

Во тој период од 1260 години, кога Римокатоличката црква своите доктрини ги наметнувала со обврски и со прогонство, Христовата црква, за да се заштити, побегнала на осамени, пусти и планински места во светот и позната е како „Црква во пустина“. За време на папската превласт, Божјата реч е одржувана во живот со помош на мали групи верници, како што биле валденжаните, кои празнувале сабота според четвртата Божја заповед, а не паганската недела, и кои одбрале побргу да умрат отколку да се откажат од својата вера во Христа и од Светото писмо. Против нив е подигната злогласната инквизиција со море инквизитори кои му задавале страв на светот. Тоа веќе го опишавме. Рим ги засилил своите напори да ги уништи сите што не ги прифатиле неговите доктрини.

Историски факт е дека големите војни во Европа се водени на верска основа. Рим немилосрдно ги прогонувал европските протестанти. Европа е турната во „триесетгодишна“ и во „стогодишна војна“ со една единствена цел - да се уништи протестантската реформација.

Веќе е кажано дека во текот на својата супрематија од 1260 години, со помош на инквизицијата и со други механизми што ѝ стоеле на располагање, римокатоличката институција убила меѓу 100 и 150 милиони слободоумни христијани кои решиле да мислат со своја глава, луѓе за кои белото било

бело, а црното црно - цутот на европските нации. Можеби тој број е предимензиониран, но факт е дека тој е многу голем, кој точно ќе го обелодени Бог на небесниот суд. Тоа е оној мрачен среден век.

Во 1887 г. Карл Маркс одржал говор во Хајд Парк во Лондон во кој, покрај другото, кажал: „Првиот христијански светец, Христос, се жртвувал себеси за да ги спаси народните маси, а сегашниот светец - Црквата - жртвувала огромни маси народ за самата да преживее.“

“Ќе помислува да ги измени времињата и законите” (Даниел 7,25)

Кој било католички катихизис ќе потврди дека папството го променило Божјиот закон. Беше кажано дека втората Божја заповед, која забранува обожавање на икони, статуи и дрги идоли, е исфрлена од католичкиот катихизис. За да биде надоместена таа заповед, десеттата е поделена на две заповеди. Четврттата заповед, која се однесува на саботниот ден (единствена заповед која зборува за времето), во католичкиот катихизис станува трета заповед, а денот за богослужение со папски декрети се преместува од седмиот на првиот ден во седмицата (од сабота на недела). Големиот папски говорник, д-р Ек, кој се сретнал со Лутера во 1553 година, кажува:

„Во евангелијата, во списите на апостол Павле и во целата Библија воопшто, не се спомнува престанок на саботата и воспоставување на неделата. Тоа го воспоставила апостолската (Католичката) Црква надвор од Светото писмо.“¹⁴

Католичкиот свет кажува: „Црквата ја зела паганската филозофија и од неа направила тврдина на верата против паганите. Таа го зела римскиот Пантеон, храмот на сите богови, кои ги похристијанизирала, заменувајќи ги со христијански маченици, и така стои сè до денес. Таа го зела паганскиот ден на сонцето (Sun day) и го претворила во христијанска недела (Sunday). Го зела паганското воскресение (Easter) (во чест на божицата Iŝtar) и го прогласила за празник кој ние го празнуваме во тој период. Соцето било врховен бог за паганите. Навистина постои нешто кралско, нешто царско во Сонцето, што го прави пригоден амблем на ‚Сонцето на правдата‘ - симбол на Исуса. Според тоа, Црквата во овие земји како да кажала: ‚Задржете го тоа старо паганско име (денот на сонцето - Sun day). Тоа ќе остане свето, посветено.‘ И така, паганската недела, посветена на Валдера, станала христијанска недела, посветена на Исуса.“¹⁵

Според католичкиот катихизис, моралните прашања ги одредуваат Десетте заповеди, но не Десетте Божји заповеди од двете синајски камени плочи, напишани со Божји прст, што се наоѓаат во Библијата, туку десетте заповеди што ги дефинирал католичкиот црковен отец Августин (354-430)

„Уште од свети Августин, Десетте заповеди заземале предоминантно место во катихизисот за кандидатите за крштавање и за верните... Катихизисите на Црквата често ја разјаснувале христијанската моралност следејќи го редоследот на Десетте заповеди. Поделбата и нумерирањето на заповедите во текот на историјата варираше. Сегашниот катихизис ја следи поделбата на заповедите што ја утврдил свети Августин, и таа поделба станала традиционална во Католичката црква.“¹⁶

Какво признание што вчудовидува! Не Десетте заповеди онака како што ги дал Бог во Библијата, туку онака како што ги дефинирал Августин, и тие,

дефинирани така од човек, ја сочинуваат основата на католичкиот морал, стануваат десет заповеди на Католичката црква кои се разликуваат од Десетте Божји заповеди во Библијата!?

Богохулник, беззаконик и антихрист

Веќе читавме дел од библиските пророштва за малиот рог и, покрај другото, видовме дека тој има „човечки очи и човечка уста која зборува големи работи и богохулства“; „го хули Бога, неговото име и неговото Светилиште“; „ја обори (библиската) вистина на земјата, и прави сè што сака и напредува“.

Библијата овде не ги опишува луѓето. Таа не зборува за поединци, туку за сила, за систем, за институција - за верска, за политичка, за глобална сила, а историјата едногласно тврди дека таа сила и таа институција е папството. Тој систем за кој зборува ова пророштво е папскиот систем, граден со векови и изграден така и таков каков што е, во зависност од историските околности кои на папството му оделе на рака. Тој теолошки папски систем е цврст и стабилен како карпа, како планински масив кој не може ниту малку да се помести, а уште помалку да се разруши. Токму тој систем на папата му дава неприкосновена, апсолутистичка власт, авторитет и сила да ја промовира неговата содржина: да зборува големи работи и богохулства; да го хули Бога, неговото име и неговото Светилиште; да ја обори библиската вистина на земјата, и да прави сè што сака и да напредува.

Во 1510 година Лутер поаѓа на пат во Рим. Сакал да се нахрани директно на духовниот извор во Рим. Патувал пеш, а попатно спиел во манастирите. Пристигнувајќи во еден од италијанските манастири, се зачудил од богатството, сјајот и раскошот што ги видел таму. Лутер со болна загриженост ги споредувал овие сцени со својот живот полн со самооткажување и со напорен труд.

Кај свештениците во Рим сретнал огромна корумпираност, безбожност, беззаконие, расипаност и развратност. Подоцна тој ќе запише: „Никој не може ниту да замисли какви гревови и безбожни дела се прават во Рим. Човек треба тоа да го види и да го чуе за да може да верува. Затоа со право некои тврдат: ако постои пекол, тогаш Рим е изграден на него; тој е бездна од која излегуваат сите гревови.“

Во древен Вавилон царот е сметан за златна глава. Во царот се наоѓала сета сила, неговиот збор бил закон, а тој е сметан за божество. Слично на тоа, во папскиот систем, наречен „ултрамонтанизам“, силата на папството е сконцентрирана и собрана во еден човек, во рацете на папата. На советувањето во Трент, ултрамонтанизмот, под водство на језуитите, бил зацврстен во својот сегашен облик во кој папските декрети добиле авторитет на Божји декрети. Доктрината за папска непогрешност понатаму го проширува овој концепт и на папите, кои се олицетворение на папството и на папскиот систем, им обезбедува положба која му припаѓа само на Бога, положба која им овозможува да се поставуваат наспроти Бога и да станат повеќе отколку пандан на Бога на планетата Земја, како што кажува библиското пророштво кое повеќе пати сме го цитирале, и ќе го цитираме сè до крајот на книгава: „Ќе се појави човек, беззаконик... кој ќе седне во Божјиот храм и ќе се претстави себеси дека тој е Бог“ (2. Солуѓаните 2,3.4.8). - Да, дека тој е Бог:

Папата Бонифацие VIII: „Бог и јас, Божјиот намесник, имаме една намера ... Тогаш за што можете да ме сметате мене, освен за Бог?“

Папата Пие XI: „Вие знаете дека јас сум Свети Отец, Божји претставник на Земјата, Христов намесник (викар), што значи, јас сум Бог на Земјата.“

Зборовите „ќе се претстави себеси дека е тој е Бог“ претставуваат хула, богохулство (грчки „бласфемија“), кога човек се прави Бог, кога се изедначува со Бога. Бласфемија е грев спрема Бога, не спрема човек (Јован 10,33; 5,18).

Апостол Павле во овој свој пророчки запис е премногу јасен за да може ова негово пророштво погрешно да се чита, погрешно да се сфати, погрешно да се толкува и погрешно да се примени на некој друг - освен на римските папи во континуитет, и на никој друг. Историјата не познава ниту еден друг „човек беззаконик“, богохулник и антихрист кој себеси се става на Божје место и се воздига над Бога, „кој ќе седне во Божјиот храм и ќе се претстави себеси дека тој е Бог“, и кој на светската сцена ќе постои сè до второто Христово доаѓање, кого „Господ Исус ќе го убие со здивот на својата уста и ќе го уништи со појавата на своето доаѓање“.

Во современиот свет мнозина ќе бидат изненадени со фактот што Библијата папството и папскиот систем ги препознава како антихрист. Папата на Земјата себеси се поставил на местото кое му припаѓа на Исуса Христа.

Осудувајќи го папскиот систем, Бог го осудува системот, а не верниците кои му припаѓаат на тој систем - не верниците на Католичката црква кои живеат според светлината што ја имаат и искрено бараат спасение од Бога.

Теологијата на тој систем го протерува Исуса Христа од оваа земја како Спасител на гешниците и таа улога во голема мера ја презема папата, како антихрист, заедно со свештенството. Секако, ова ќе го потврди историјата, но и многубројните папски пишани документи и декрети што се јавно објавени и се чуваат во папските архиви, од кои во продолжение ќе наведеме само мал дел.

Но најпрво да го појасниме изразот „антихрист“. Да забележиме дека зборот „анти“ има две значења во грчкиот јазик. Тоа може да значи „против“, но може да значи и „наместо“. Во Библијата овој израз во 75% случаи значи „наместо“, а не „против“. Всушност, силата на малиот рог или папството е библискиот антихрист, зашто 1260 години тоа владеело на Земјата „наместо“ Христа. Оваа сила како антихрист (1. Јованово 2,18-22; Матеј 24,5.24) точно ќе ја препознаеме од натамошните текстови што ќе ги приведеме - текстови во кои папата навистина се појавува како богохулник, беззаконик и антихрист.

„Ние на оваа Земја го заземаме местото на Севишниот Бог!“

„Знај дека ти си татко на кнезовите и царевите, управител на Земјината топка.“¹⁷ До 1963 година папите навистина така се воведувани во својата служба.

„Зар не знаат, прашал Инокентие III, дека без мене нема црква, нема Карпа, нема вера, нема спасение?“¹⁸ - Тоа е наполно спротивно од она што е напишано во Божјата реч дека, освен Христовото име, „нема друго име дадено под небото со кое ние можеме да се спасиме“ (Дела 4,12). Таа изјава на папата е врховна хула.

Национален католик (National Catholic) од јуни 1895 г. пишува: „Папата не е само претставник на Исуса Христа, туку сам Исус Христос, скриен под превез на тело.“

„Папата има толку големо достоинство и толку многу е уважуван, што тој не е обичен човек, туку како Бог и Божји намесник... Според тоа, тој е божествен монарх и врховен император, и цар над царевите... Кога би било можно ангелите да згрешат во верата, или можеби да мислат спротивно на верата, ним би им судел папата и би ги екскомуницирал.“¹⁹

Кардиналот Белармин кажува: „Сите имиња што му ги дава Светото писмо на Христа ... се применуваат на папата.“²⁰

Папскиот систем му овозможува на папата да му пркоси и да го хули Бога, присвојувајќи си статус кој не му припаѓа на смртен човек. Така, иако Библијата јасно кажува дека „Никој не може да проштава гревови, освен само Бог“ (Марко 2,5-7), Католичката енциклопедија ја дава следната изјава за папскиот авторитет кој му овозможува нему и на неговите свештеници да проштаваат гревови:

„Оваа судска власт содржи дури и сила да проштава гревови.“²¹ - Тоа е blasfemiја, богохулство, кога свештеникот си присвојува власт која не му припаѓа на смртен човек - да им ги проштава гревовите на грешниците.

Богохулство и хула е тврдењето дека свештеникот може да му ги прости смртните гревови на својот верник кога се исповеда пред него.

Во Катихизисот е поставено вакво прашање:

Прашање: Дали свештеникот навистина ги проштава гревовите, или тој само објавува дека тие се простени?

Одговор: Свештеникот навистина и вистински ги проштава гревовите со добродетелта на силата што му ја дал Исус Христос.²²

Во католичкиот правилник „Достоинство и должност на свештеникот“, се наведува:

„Свештеникот располага со силата на клучевите, или со сила да ги избавува грешниците од пеколот, правејќи ги достоински за рајот и менувајќи ги од робови на сатаната во Божји деца. Сам Бог е должен да ги прифаќа пресудите на неговите свештеници, да прости или да не прости. Претходно свештеникот објавува, а Бог се согласува со него... Кога Михаел ќе дојде кај христијанинот кој бара помош од него на претсмртна постела, светиот архангел може да ги отера ѓаволите, но не може да го ослободи својот клиент од синцирите сè додека не дојде свештеник да го ослободи.“²³

„Сам Бог е должен да ги прифаќа пресудите на неговите свештеници, да прости или да не прости!“ - Дрскост и хула со вселенски димензии! Ниту една од овие изјави Црквата не укинала ниту повлекла во текот на минатите години, од постоењето на Ватикан II.

„Со чудесното достоинство на свештениците, во нивните раце се овоплотува Божјиот Син како во утробата на благословената Девица Марија. Гледајте ја моќта на свештеникот! Свештеничкиот јазик го создава Бога од залак леб - тоа е повеќе од создавањето на светот.“²⁴ - Станува збор за причеста, кога свештеникот со својата наводна „моќ“ „го создава Бога од залак леб“!? Ужасно неvistинито! Свештеникот има моќ да го создаде Бога и да го присили да им прости на грешниците. Ма немој!

„Колку што е небото над земјата, толку сме ние, свештенството, над владите, императорите, царевите и принцовите на овој свет. Световните царе-

ви и принцови се различни од свештениците како оловото и најчистото злато. Далеку под свештеникот се ангелите и архангелите, зашто тој во Божје име може да ги прости гревовите, што ангелите никогаш не би можеле. Ние сме над Божјата мајка, зашто таа Христа го родила само еднаш, а ние го создаваме постојано. Да, во извесна смисла свештениците се дури и над Бога, зашто Тој мора секогаш и секаде да ни стои нам на располагање и на наша заповед ќе слезе од небото за да ја посвети мисата. Вистина е дека Бог го создал светот со едноставни зборови „нека биде“, но ние свештениците го создаваме Бога со три (четири) малечки зборови.“²⁵

За време на велигденските празници (2007), следејќи ја мисата што се одржа во Ватикан, со свои очи гледавме и со свои уши слушавме како папата им ги прости гревовите на стотици илјади католички верници собрани на плоштадот Свети Петар. Во таа пригода папата од Ватикан им ги прости гревовите и на милиони други верници на Католичката црква кои мисата ја следеа на ТВ и на радио дома или надвор од домот, патувајќи некаде со некакво превозно средство.

На 17 август 2011 г. светскиот печат објави ударни наслови чија содржина беше: „Папата во Мадрид ќе дели прошка за абортус!“ Стануваше збор за „прослава на Светскиот ден на младите за 2011 г. што ќе се одржи таа седмица во Мадрид, на која ќе присуствува и папата Бенедикт XVI. Свештениците што ќе ги исповедаат помладите поклоници добиле посебно одобрение од Ватикан да им го простат гревот „абортус“. Според црковниот закон прекинут на бременоста се казнува со екскомуникација. „Оваа отстапка од Ватикан е одобрена со цел на верниците кои ќе присуствуваат на прославата да им се даде можност полесно да уживаат во плодовите на божествената милост.“ Во мадридскиот парк Retiro, каде што во сабота ќе се одржи масовна исповед, подигнати се 200 бели кабини за таа намена. Во тие кабини свештениците на разни јазици ќе слушаат исповед на младите поклоници кои во Шпанија ќе дојдат од 193 земји од цел свет. Во една од тие кабини папата Бенедикт XVI ќе слуша исповед од тројца поклоници во сабота наутро, непосредно пред мисата во која ќе учествуваат 6.000 министранти.“²⁶

Едноставно снеможуваме пред дрскоста на оваа груба реалност што ја гледаме: Ватикан им дава одобрение на свештениците да им го простат гревот на грешниците за тие понатаму да можат да уживаат во плодовите на Божјата милост. Каква моќ! Каков центар на моќ! Каква концентрација на моќ со вселенски димензии! Се чини како целокупната своја милост Бог да ја положил и ја сместил во ризниците на Ватикан! Се чини Бог како да го овластил папството тоа неговата милост да им ја дели на грешниците по своја волја и желба. Се чини како сам Бог да го издигнал и папството го поставил над себе, погоре од себе, како Тој да му се потчинил на Ватикан, како да се ставил во неговите раце и го овластил да управува со него и со неговата наука. Се чини како Бог да е немоќен, како да е во подвластена и подјармена положба пред Ватикан. Голем апсурд! Однесувањето на Ватикан навистина е голем апсурд! Ватикан не е поставен над Бога и тој не е ризница во која Бог ја депонирал својата милост, и папството не е овластено да располага со неа, пак велиме, по своја волја и желба да им ја дели на грешниците. Бог не го овластил папството ниту свештенството на традиционалната Црква да им го проштаваат гревот на грешниците. Само и единствено Бог има право да им го проштава гревот на грешниците и никој друг!

Огромната Божја милост, што му стои при рака на секој грешник како личен подарок од Бога за проштавање на неговите гревови и за негово спасение, Ватикан целосно ја приграбил, ја ставил под своја контрола и ја претворил во свој капитал, во свое лично богатство кое, наместо Бог, тој им го дели на грешниците на лажиче, во зависност од своето расположение и црковните закони. На оние што ќе дојдат на свеченоста и што ќе се исповедаат пред увото на свештениците, ќе им дадат Божја милост и ќе им го простат гревот, а на другите не. Невистина со несфатливи димензии!

Божјата милост е лично Божје богатство што му припаѓа на целото човештво директно, непосредно. Таа не може и не смее да се става во никакви и во ничии рамки и со неа не може и не смее да манипулира никој. Неа не смее никој да ја приграби за себе и од неа да создава свој капитал со кој ќе доминира над грешниците. Неа не смее никој да ја ограничува, да ја фабрикува и префабрикува и на грешниците да им ја дава како свој фабрикат. Таа во секое време и во секоја пригода му стои на располагање на секој грешник директно и непосредно од Бога за проштавање на неговиот грев и за негово спасение. Таа не е привилегија на Ватикан и на свештенството на традиционалната Црква. Таа е Божја привилегија дадена на секој човек на земјата. Ватикан погрешно ги сфаќа, погрешно ги разбира и, што е најстрашно, погрешно ги применува Христовите зборови што му ги кажал Христос на апостол Петар за клучевите на небесното царство.

Она што го читаме, што го слушаме и гледаме, е нешто што навистина вчудовидува, нешто што тешко се поднесува и што воопшто не може да се голтне! Свештеникот се поставува над Бога и го присилува Бога да го прифати неговиот суд: „Бог е должен да постапува според судот на своите свештеници“; „ние (папите) на оваа Земја го заземаме местото на Севишниот Бог“; сам Бог е должен да ги прифаќа пресудите на неговите свештеници“; „папата не е само претставник на Исуса Христа, туку сам Исус Христос“; „папата е божествен монарх и врховен император, и цар над царевите“; тој може „да ги екскомуницира дури и ангелите“; „свештеничкиот јазик го создава Бога од залак леб - тоа е повеќе од создавањето на светот“; јас имам ист авторитет со Царот над царевите... јас можам речиси сè што може Бог. Тогаш за што можете да ме сметате мене, освен за Бог“. Какви хули, хули од највисок ранг! Ова не се само вербални изјави, ами нешто што папите навистина го спроведувале во практиката и буквално така се однесувале и така постапувале. Тоа го потврдува и историјата.

Текстовите што ги приведовме се толку силни и јасни, што не оставаат ниту малку простор за сомневање дека папата, како челник на папството, навистина е антихрист кој се однесува како бог на земјата, токму онака како што кажува библиското пророштво: „Ќе се претстави себеси дека тој е Бог!“ Нема сомневање дека папството, како институција, е олицетворение на библиските пророштва: „Сверот кој излезе од морето... со богохулни имиња... ја отвори својата уста да хули против Бога, да го хули неговото име и неговиот (небесен) храм“ (Откровение 13,1.6).

Реформаторите ова јасно го согледале кога го идентификувале антихриста. Тие биле единствени во своето препознавање на папскиот Рим како сила на антихриста, и реформацијата била резултат на ова сфаќање.

Во 1536 г. реформаторот Жан Калвин напишал: „Даниел и Павле предвиделе дека антихрист ќе седи во Божјиот храм... Ние тврдиме дека папата е

тој антихрист... Некои мислат дека сме премногу остри и критички расположени кога римскиот понтиф го нарекуваме „антихрист“, но оние што велат така не сфаќаат дека со тоа го осудуваат Павле, врз чијашто основа ние зборуваме.“²⁷

Мартин Лутер исто така го препознал антихрист од своето проучување на Посланието на апостол Павле упатено до христијаните во Солун, и од пророчките книги на пророк Даниел и на Откровението. Во 1520 година Лутер му пишувал на својот добар пријател Спалатин:

„Практично јас сум уверен и не можам веќе да се сомневам дека папата навистина е антихрист... Зашто сè толку точно одговара на неговиот начин на живеење, на неговите дела, зборови и заповеди.“²⁸ Во друга пригода Лутер пак ќе каже: „Ние сме уверени дека папскиот престол е престол на вистинскиот антихрист!“

И многу други реформатори, како што се Томас Кранмер, Џон Виклиф, Јан Хус, Јероним, Савонарола, Џон Нокс и Џон Меланхтон препознале дека папството е антихрист. Лутер слободно изјавил:

„Ние не сме први кои толкуваме дека папството е царство на антихриста... Тој (Џон Пурви, во 1390 г.) има право и вистински објавува дека папата е антихрист, зашто тој... е сведок кого Бог однапред го поставил да ја утврди нашата доктрина.“²⁹

Антихрист не е грчкиот цар Антиох Епифан

Најубиствената армија на Католичката црква, језуитите, биле повикани да им се противстават на протестантите кои папата го прогласиле за антихрист и за „човек на беззаконието“. Во таа борба посебно се истакнале двајца језуитски научници - Luis de Alkazar (1554-1613) и Francisko Ribera (1537-1591). Во шеснаесеттиот век тие развиле два система на толкување на пророштвата: претеристички и футуристички систем. Двајцата католици, језуити, едниот мислел наназад, а другиот нанапред. Не е важно каде е вистината. Единствено важно било да се одврати вниманието од папата како антихрист.

Сите пророштва што се поврзани со антихрист, претеристичкото толкување ги преместува во минатото, а футуристичкото толкување ги поставува во далечна иднина, предвидувајќи милениум овде на земјава пред второто Христово доаѓање. Футуризмот учи дека Христос, наместо да дојде на облаци со голема сила и слава, ќе дојде тајно за тивко и таинствено да ја одведе својата Црква на небо.

Според претеристичкото толкување, голем дел од христијанството антихриста го поврзуваат со царот од династијата на Селеукидите во Грција, Антиох IV Епифан (грчки цар), кој ги прогонува Евреите и го осквернил нивниот храм во Ерусалим. Но ова општо прифатено претеристичко мислење не е можно затоа што Исус, Павле и Јован зборуваат за антихриста како сила што ќе се јави во иднина. Пророштвото кажува дека антихрист ќе произлезе од почеток како мал рог меѓу десетте рогови на четвртиот ѕвер, кој го претставува Рим, а римското царство се појавува откако грчкото царство пропаднало. Освен тоа, антихрист постои сè до второто Христово доаѓање, кого Христос ќе го убие со светлината на своето доаѓање, што не е случај со Антиох IV Епифан, кој одамна пред тоа заминал во историските архиви.

Библиските пророштва и историските факти што ги проучивме за малиот рог се категорични дека ниту временски, ниту по карактер, антихрист

не може да биде грчкиот цар Антиох IV Епифан, ниту кој и да е друг, освен оној „беззаконик кого Господ Исус ќе го убие со здивот на својата уста и ќе го уништи со појавата на своето доаѓање“ (2. Солуѓаните 2,3.4.8).

Католичките теолози развиле претеристичка и футуристичка теологија за да ја замаглат оваа јасна библиска вистина за „антихрист“ и за „човекот на беззаконието“ и погледот и вниманието на читателите на Библијата да ги пренасочат во погрешен правец. Но колку и да се трудат да ја скријат таа библиска вистина, тоа не им успева, зашто практиката толку силно ја потврдува таа вистина и толку е очигледна, што е непореклива.

За љапската непогрешност

Папската сила на Пие IX постигнала највисоки дострели со отворањето на Концилот Ватикан I на кој ултрамонтанистите, под водство на језуитите, задобиле голема победа, објавувајќи на 13 јули 1870 година догма за непогрешност на папата.

Оваа доктрина за непогрешност на папата гласноговорникот на Католичката црква, отецот Бонавентура Хинвуд, ја потврдува на следниот начин:

„Очигледно е дека Црквата не може да погреша кога го исполнува ова божествено откровение. Но, ако папата е центар и гаранција на единството (на Католичката црква), и ако тој ужива полн авторитет во областа на верата и моралот, тогаш ни тој не може да ја одведе Црквата да погреша во прашањата за божественото откровение ... Постои само едно единствено тело кое носи врховен апостолски авторитет во Црквата, а тоа е Колецот на бискупите во заедница со неговиот поглавар, папата. Според тоа, секогаш кога папата во целост ќе го искористи своето право како видлив поглавар на Црквата, тој настапува како поглавар на Апостолскиот колец. Затоа, кога папата го користи својот авторитет поврзан со врховното учење, Ватикан I инсистира тој да биде заштитен од грешка од истата непогрешност којашто Христос ѝ ја завештал на својата Црква. Кардиналите го бираат новиот папа. Кога новиот папа ќе ја прифати таа одлука, тој непосредно од Христа ја прима сета сила која е неопходна за извршување на папската служба. Тоа ја опфаќа и харизмата на непогрешност.“³⁰

Папата е непогрешен кога објавува некоја догма, декрет или некој друг документ, како службен став (екс катедра) на Католичката црква. Значи, сè што ќе објави папата како екс катедра, тоа е непогрешно и истото верниците го прифаќаат без приговор и поговор. Меѓутоа, атрибутот или прерогативот „непогрешен“ му припаѓа само и единствено на Бога и на ниту едно друго смртно суштество, па ниту на папата, ниту на Дева Марија, за која Црквата прогласила догма според која таа е безгрешна бидејќи, наводно, „безгешно е зачната“.

Да ја проследиме и оваа богохулна изјава за наводната непогрешност на папата и за неговото тврдење дека тој е Бог на земјата:

„Папите, како и Исус, нивните мајки ги зачнале со помош на Светиот Дух. Сите папи се посебен вид луѓе-богови, со цел подобро да ја извршуваат задачата како посредници меѓу Бога и човештвото. Ним им се дадени сите сили на небото и на земјата.“³¹ - Далеку од вистината!

Кога го читаме извештајот за непогрешност на папата, тој пред нас излегува како Бог. Всушност, папите не само што тврделе дека се непогрешни, туку дека се Бог, и се однесувале како богови.

За бројот 666

Една од карактеристиките на папството или на сверот е бројот 666.

„За ова е потребна мудрост. Кој има ум нека го пресмета бројот на сверот, зашто тој број е на човек, а неговиот број е шестотини шеесет и шест“ (Откровение 13,18).

Современите толкувања на ова пророштво бројот 666 го применуваат на еден компјутер во Брисел и велат дека овој број претставува систем на регистрација на секој жител на земјата кој треба да стане подложен на новата економска политика на новиот светски поредок. Но да си поставиме прашања: Дали овој компјутер 1260 години ги прогонува светите? Дали кажал дека тој е Бог, дека „седнал во Божјиот храм и се претставил себеси дека тој е Бог“? Дали тврди дека може да проштава гревови? Текстот јасно кажува дека тоа е број на човек, но исто така и број на сверот. Дали бројот 666 се применува на папството, на „беззаконикот“, на „антихриста“, на „богохулникот“, споменати во Писмото?

Латинскиот јазик е службен јазик на Католичката црква. Според католичката теологија, папата ја претставува Црквата. Една од службените титули на папата е „Викариус Фили Деи“ (Vicarius Filii Dei) - „Заменик“ или „Намесник на Божјиот Син“. Ова го потврдуваат папските канони кои биле издадени во минатото.

„Одговарајќи на прашањето на еден читател, католичкиот дневник Our Sunday Visitor од 18 април 1915 г. одговорил: „Буквите врежани во митрата на папата (неговата свештеничка круна) се овие: Vicarius Filii Dei, што е латински превод на титулата „Заменик на Божјиот Син“. Католиците сметаат дека Црквата, која е видлива заедница, мора да има и видлива глава.“³² Латинските букви имаат бројна вредност и титулата Vicarius Filii Dei има збир од 666 (V=5, I=1, C=100, U=5, L= 50 и D =500 - вкупно 666).

За папата како Христов заменик (намесник) на земјата да повториме неколку извештаи кои веќе беа приведени во претходните поднаслови:

Лутер: „Страшно е да се погледне човекот кој себеси се смета за **Христов заменик**, кој покажува величественост со која не може да се мери ниту еден цар...“

Малахи Мартин (Malachi Martin), огнен католик и некогашен језуит, автор на книгата „Клучевите на оваа крв“ (The Keys of This Blood)³³ за папата Јован Павле II кажува:

„Во последната анализа Јован Павле II, како именуван **Христов заменик**, тврди дека тој е конечен суд на правдата за општеството како заедница на државите.“

Папата Лав XIII: „Ние (папите) на оваа Земја го заземаме местото на Севишниот Бог.“

За папата како „Божји заменик на Земјата“ го имаме и следниот историски запис: „... **Божји заменик на Земјата**.“³⁴

Бонифацие VIII: „Бог и јас, **Божјиот намесник**, имаме една намера ... Тогаш за што можете да ме сметате мене, освен за Бог?“³⁵

На 29 април 1922 г. во ватиканската престолна сала било присутно големо мноштво од кардинали, бискупи, свештеници, монахињи и други. Во знак на почит, сите ги превиткале своите колена пред оној кој бил пред нив. Од својот престол им се обратил папата Пие XI, кој рекол: „Виe знаете дека јас сум Свети Отец, Божји претставник на Земјата, **Христов намесник** (викар), што значи, јас сум Бог на Земјата.“³⁶

Денес постојат многу теории за жигот на сверот и за неговиот број. Некои од тие теории сверот го поврзуваат со чудовишен поединец или со циновски компјутер некаде во светот, кој ги содржи сите инфорамции на граѓаните како поединци. Но ништо од сето тоа. Без никаква основа се толкувањата за некаква компјутерска идентификација на бројот и за всадени компјутерски чипови кај секој жител на земјата за да може во секој миг да биде достапен за контрола. Подоцна, кога ќе проучуваме за жигот на сверот, ќе видиме дека тоа се однесува на папството.

Како што видовме, малиот рог или папството играло многу значајна улога и оставило многу грди лузни во светската историја и затоа не е можно тоа да се проучи само во еден наслов со неколку поднаслови. А бидејќи папството ќе биде центар и стожер и на идните светски настани кога, според библиските пророштва, тоа светот сигурно и целосно ќе го стави под своја палка, речиси сите контексти на книгава бараат од нас повеќе пати да се навраќаме на него. Особено интензивни проучувања за него ќе уследат при крајот на книгава, кога ќе зборуваме за сверовите во Откровението и за вавилонската блудница.

Литература:

1. Leviathan, p. 457.
2. Carl Conrad Eckhardt, *The Papacy and World-Affaires*, Chicago: The University of Chicago Press 1937, p. 1.
3. *The Papal Monarchy*, p. 45, 46, by W. F. Barry
4. *The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ*, p. 27.
5. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 58.
6. *The Great Eciyclical Letters of Pope Leo XIII*, Encyclical Letter, June 20, 1894.
7. Henry Cardinal Manning, *The Temporal Power of the Vicar of Christ*, (1862), p. 46.
8. D'Aubigne, *History of the Reformation*, Book 6, chapter 3.
9. *The Most Holy Councils*, Vol. XIII, column 1167.
10. Augustinus Triumphus, *Summa de Potestate*, citirano u *Beginning of the End*, str. 98.
11. Lucius Ferraris, u "Prompta Bibliotheca Cannonica" (katolički riječnik), vol. VI, str. 438.442.
12. "Extracts from Ferraris' Ecclesiastical Dictionary." Article on the Pope.
13. *The Papal Monarchy*, p. 45. 46, by W. F. Barry.
14. *Enchiridion*, p. 78,79.
15. *Catholic World*, March 1894, p. 809.
16. 2065-2066, *The Catechism of the Catholic Church*
17. Neuner-Roos: *Der Glaube der Kirche in Urkunden der Lehrverkündigung*, Nr. 434.
18. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 153.
19. Extracts from Ferraris' Ecclesiastical Dictionary. Article on the Pope
20. "On the Authority of Councils", Vol. 2, p. 266.
21. *Catholic Encyclopedia*, Vol. 12., article "Pope", p. 265.
22. *Cathechism of the Catholic Religion*, by Joseph DeHarbe, p. 279.
23. St. Alphonsus de Liguori, *Dignities and Duties of the Priests* (1927), p. 27.28).

24. Eucharist Meditations, pp. 111.
25. Norddeutsche Zeitung, No. 21, 1872. Citirano u Ruy Barbosa u fusnoti predgovora *O Papa e o Concilio*, prevod *The Pope and the Council*, Janus (pseudonim za dr. Johann Joseph Ignaz von Döllinger) (Sao Paulo: Saraiva & Cia, 2 edicao, 1930), 114.
26. (Hina); Vjesnik.hr, 17. kolovoz 2011.
27. L. E. Froom, *Prophetic Faith of our Fathers*, Vol. 2. p. 437.
28. Martin Luther, *Schriften*, Vol. 214, cil. 234.
29. Martin Luther, *Commentaries in Apocalypsis*, Purvey, Reprint preface
30. *More Answers to your Questions: Bonaventure Hinwood*
31. Stephen V Pope (885-891); <http://www.scholarisland.org/christianity.htm>
32. Овој цитат е преземен од книгата „Апокалипса - Откровение“ од Марвин Максвел, издадена од АИК „Знаци на времето“, Скопје, стр. 564.
33. *The Keys of This Blood*, p. 374, 375.
34. Christopher Marcellus Oration in the Fifth Lateran Council, Session IV (1512) in *Mansi SC*, Vol. 32, Col. 761 (Latin)
35. Bula Unam Sanctam, kojasto Bonifacie VIII ja izdal na 16 noemvri 1302, citirano vo “The Book of Revelation,” F.W.C. Nesor, str. 184.; Papa Nicholas, *Decret. Par Distinct 96 Ch. 7 Edit Lugd.* 1661., citirano vo Ian Pailsey, “Antichrist” str. 54.
36. Papa Pio XI, citirano u *Bulwark*, Oktobar 1922, str. 104.

ИСТОРИЈАТА НА ТРАДИЦИОНАЛНАТА ХРИСТИЈАНСКА ЦРКВА Е ПРЕМНОГУ ГРДА, МРАЧНА И МАЧНА, СТРАШНА И ГНАСНА!*

Напомена: Наша намера со овој, и со сите други наслови и поднаслови во книгава, не е некого да навредиме, а уште помалку да повредиме нечии чувства. Високо ги цениме и почитуваме и припадниците на традиционалната (Католичката и Православната) Црква и припадниците на сите други верски заедници, и не сакаме да падне ниту сенка врз нивната чесност. Но, пред сè, ние мораме да бидеме искрени и чесни пред вистината која бара од нас најотворено да проговориме за неа.

Зошто ние чепкаме, буричкаме и претама по историјата на традиционалната христијанска Црква, особено денес, кога таа истапува на светската сцена како признат и прифатен борц за мир и благосостојба меѓу народите, кога дури и „ОН сметаат дека Ватикан во свои раце држи клуч за верска толеранција и за единство, помагајќи го светскиот мир?“¹

Дали тоа што го правиме ние е оправдано и морално во рамките на сегашните светски трендови? Дали во историјата бараме некакви историски аргументи некого да оцрниме? Во никој случај! Причината за тоа е едноставна: Според Библијата, таа грда, мрачна и мачна, страшна и гнасна историја на Црквата ќе се повтори како најстрашен цунами во блиска иднина! Тоа е неодминлива библиска вистина за која ќе зборуваме понатаму, на која ние се обидуваме да им обрнеме внимание на нашите браќа и сестри и од традиционалната христијанска Црква, и од другите христијански и нехристијански верски заедници; но не само ним, туку и на светот воопшто.

Историчарот Леки кажува: „Римската црква пролеала многу повеќе невинна крв од која било друга институција којашто кога било постоела меѓу луѓето.“²

„Во заблуда е оној кој верува дека пред да се воведо инквизицијата, во рамките на Римокатоличката црква не постоеле прогони и егзекуции.“³

„Сега Римската црква се покажува како мирољубива; таа се обидува да го оправда извештајот за своите суровости. Се наметнала со плашт на побожност, но не се променила.“ Папството ја менува само својата тактика, а сè што било моторна сила во текот на речиси еден и пол милениум, стои и денес и ќе стои сè до крајот на светот. „Римската црква има далекусежни планови и начини на дејствување. Таа се служи со сите средства да го прошири своето влијание и да ја зголеми својата сила; таа се приготвува за жестока и решавачка битка повторно да задобие превласт над светот.“⁴

Ние на показ изнесуваме историски факти, записи од историските губришта и од историското мракобесие на Црквата пред кои често стоиме стаписани и просто се срамиме што сме припадници на човечкиот род. Според библиските пророштва, наскоро светот ќе потоне во последното и најцрно мракобесие, за кое Библијата ни ги отвора очите.

Тешка била злоупотребата на власта што произлегла од наводните „клучеви на небесното царство“ и од наводната титула „заменик на Божјиот Син“, како и од другите наводни титули до кои се добрал папата благодарение на историските околности кои му оделе на рака. Големи се злоделата и премногу грди и грозоморни се последиците што произлегле од таа злоупотреба. Со векови Европа и други делови на светот гниеле во најцрно ропство, во стегите на средновековното мракобесие на папската тиранија и супрематија, под тешката чизма на злогласната и стравотна католичка инквизиција пред која слободоумната цивилизација коленичела, до крајни можни граници понижена, притисната и немоќна да крене глава.

Некои историчари тврдат дека меѓу сто и сто и педесет милиони чесни, трудољубиви, интелегентни, способни и слободоумни луѓе, цутот на нациите во Европа, кои се осмелиле да мислат поинаку од званичната железна католичка мисла што му била сосила наметната на светот, таа своја храброст ја платиле со животот, немајќи можност да го збогатат и да го задолжат светот со своите од Бога дадени дарби. Точниот број на жртвите што Црквата ги носи на душа го знае само Бог.

Во текот на тој долг, многувековен мрачен период, за време на стравотните крвави терори, како што е Вартоломејската ноќ во Париз и пошироко, и безброј други крвави ноќи, се пролеани илјадни тони невинна човечка крв и извршени се милиони гнасни злодела, од кои историјата успеала да забележи само мал дел, а повеќето од нив ќе бидат обелоденети на Божјиот истражен суд.

Моќта на средновековното папство

Накучо за најмоќните папи на Католичката црква:

Папата Гргур VII е еден од најсилните и најзначајни папи кој зазема доминантно место во историјата на папството. Зошто овој папа е толку голема фигура во Католичката црква? Токму затоа што тој е градител на средновековната папска автократија и на она што е папството денес, илјада години по Гргура VII. Неколку години по црковниот раскол во христијанската црква, на папскиот престол седнал Гргур VII. Тој владеел од 1073-1085 г. Покрај него, врв на папската моќ претставуваат и Инокентие III (1198-1216) и Бонифацие VIII (1294-1303). Владеењето на овие три најмоќни папи е сместено во период со распон од двесте години. Тие ја подигнале трајната зграда на Римската црква каква што постои и денес. Вистина, Католичката црква постоела и пред овие папи, но со поинаква физиономија. Гргур VII го променил нејзиното лице, така што таа станала светска сила.

Првиот период од својата зрелост Гргур VII, во тоа време Хилдебранд, роден во Фиренца, го поминал во манастирот Клини, познат по стремежите за реформа на Црквата. Тој верувал дека Црквата треба да биде призната како највисока власт на земјата, повисока од кнезовите и војводите, од кралевите и царевите; Црквата би требало да владее со светот. Тоа било негов сон.

Кога станал папа, Гргур VII решил да реформира неколку работи: целибатот (забрана на католичките свештеници да се женат), укинување на праксата наречена „симионија“ или купување (трговија) на црковните положби, и укинување на „лаичките инвеститури“ или правото на световните владетели

да поставуваат црковни службеници. Први на удар биле женетите свештеници.

На синодот во 1074 г. на женетите свештеници им е наредено да ги отпуштат своите жени и на сите свештеници им е забрането да се женат, а за оние кои не се послушни, издадена е наредба да не можат веќе да вршат служба. На лаиците им забранил да ја посетуваат службата на непослушните и женетите свештеници. Намера на оваа забрана била свештениците да се ослободат од сите земни врски и товари на обичниот живот за да бидат вистински Христови војници, *ecclesia militans*, црква која се бори. Иако наишол на силен отпор, целибатот станал утврден факт во Римската црква, а свештеникот станал безрбетник, оружје на оној кој има власт во Црквата.

Другата реформа ја опфатила „симонијата“ - продавање на црковните служби на оној кој за нив ќе плати повеќе. Со неа тесно е поврзана и третата реформа на „лаичка инвестирање“, според која световниот владетел на бискупот му доделувал бискупска палка и прстен како симбол на неговото духовно владеење. На тој начин Црквата била вазал (потчинета) на световната власт. Гргур VII решил Црквата да ја ослободи од таа вазална положба.

„Кога Хилдебранд станал папа (Гргур VII), тој направил листа или збирка *Dictatus Papae*, која се состоела од 27 тези или дрски тврдења за папството. Меѓу нив се овие:

- Темелите на Римската црква ги поставил лично Бог.
- Само папата има право на империски обележја.
- Само тој може да поставува и да разрешува бискупи.
- Неговите легати, дури и ако не се свештеници, имаат предност пред сите бискупи. Легатот на папата, иако понизок по ранг, претседава со сите бискупи собрани на собор, и тој може да донесе пресуда за разрешување на бискупите.
- Тој може да ги собори императорите и царевите и нивните поданици да ги ослободи од нивната лојалност кон нив.
- Сите владетели се должни на папата да му бакнуваат нога.
- На папата не може да му суди никој.
- Неговите одлуки не може да ги поништи никој, а тој може да поништи сечија одлука.
- Без сомнение, со заслугите на Петар, исправно избраниот папа е светец.
- Римската црква никогаш не погрешила, ниту кога и да е може да погреша.“⁵

Својата изјава дека папата е единствена личност на која „сите владетели се должни да му бакнуваат нога“, Гргур VII ја потврдил во случајот со германскиот крал Хенрик IV. Папата станал против смелоста на Хенрика кој, и покрај папската забрана, поставил бискупи по своја волја. Хенрик IV остро реагирал, свикувајќи собор во Вормс, на кој, поддржан од германските бискупи, го соборил папата од папскиот престол. Папата веднаш го исклучил кралот од Црквата и сите бискупи кои застанале на негова страна. Овој потег силно го изненадил и го уплашил христијанскиот свет, така што речиси сите го напуштиле кралот, кој сега очајно се обидел да најде излез.

Неколку дена пред Божиќ (1076), по најјака зима, кралот ги преминал Алпите во Северна Италија, каде што престојувал папата. Пристигнал во дворецот во Каноса и побарал прием кај папата. За да му покаже кој е глава,

папата Хенрика го оставил три дена по неколку часа да стои надвор, на зима, бос и облечен скудно, само во лена кошула. Дури потоа го примил понизниот и скршен крал, кој се согласил и ги прифатил сите услови на папата. Еден историчар кажува дека Каноса означува најдалабоко понижување на државата и најголемо извишување на Римската црква.

Папата Бонифацие VIII во својата була UNAM SANCTAM кажува: „Римскиот понтиф им суди на сите луѓе, но нему не му суди никој. Ние објавуваме, тврдиме, дефинираме и изјавуваме: Секое суштество, кое сака да биде спасено, мора да му биде покорно на римскиот понтиф ... Зборовите што ги изговорил Христос: ‚Сè му потчини под неговите нозе‘, можат да бидат потврдени во мене ... Јас имам ист авторитет со Царот над царевите. Јас сум сè и над секого, така што Бог лично и јас, Божјиот намесник, имаме една намера, и јас можам речиси сè што може Бог. Тогаш за што можете да ме сметате мене, освен за Бог?“^{5a}

„Изјавите на средновековните папи создале клима на напнатост. Секако, од почеток со зборовите на Гргур VII: ‚Папата не може да згреши!‘ Цитирајќи го фалсификуваното писмо на св. Амброзиј, Паскал II (1073-1085) рекол: ‚Без сомнение, секој што не се согласува со светата апостолска столица е еретик.‘ Лука III (1181-1185) решително тврди дека сите разлики со католиците мора да се третираат како тешки гревови, зашто не го прифаќаат авторитетот на папата кој лежи во основата на целиот систем. Инокентие III (1198-1216) рекол дека сите кои буквално ќе ги прифатат Исусовите зборови и својот одговор ќе го ограничат на ДА и НЕ, се еретици кои заслужуваат смрт. Инокентие IV (1243-1254) прогласувањето себеси за божество го опишал како *praesentia corporalis Christi*, ‚телесно Христово присуство‘, што претпоставува еден вид трансупстанцијација (претворање на една суштина во друга) извршена при неговиот избор за папа. Природно, секој што би покажал непочитување кон него или кон неговите одредби, бил еретик. Бонифацие VIII (1294-1303), за да не биде надминат, како католичка доктрина дефинирал дека ‚секое човечко суштество мора да постапува како што ќе му каже папата‘.“⁶

За папата Александар (1492-1503) имаме извештај: „Во тие денови во Рим просечно се случувале по 14 убиства. Кога виновникот би бил фатен, немало проблем папата да го пушти со наплата. Со својата насмевка која задобива, тој би рекол: ‚Господ не бара смрт на грешникот, туку да плати и да живее!‘“⁷

Во средниот век отпаднатата црква јавно ја прикажувала својата расипаност и затоа не е тешко да се разбере зошто на многу места луѓето протестираше. Мнозина ги отфрлале лажните тврдења на папата, барајќи вистина и спасение во Библијата. Тие биле наречени „еретици“ и Римокатоличката црква жестоко ги прогонувала.

Инквизицијата и нејзините стравотии

Не е можно да се проценат севкупните негативни и страшни последици и злоупотреби што произлегле од дуализмот на телото и душата. Од поделбата на човекот на смртно тело и бесмртна душа се изродиле секакви лажни дихотомии во човековиот живот. Таа погрешна теологија за разлика меѓу телото и душата овозможила поделба на животот на два дела: *viva*

activa i viva contemplativa или, со други зборови, поделба на световен и духовен живот. Оваа разлика создала верување дека христијанството мора првенствено да се занимава со спасението на душата, додека државата треба да биде одговорна за телото, за севкупните потреби на телото. Оттаму и идејата дека државата, а не Црквата, треба да го казнува телото, таа треба да подига гилотини и ломачи за телото на еретиците и таа (државата) треба да ја пролева нивната крв, зашто Црквата е „светица“ која не пие крв. Со таа своја дихотомија, со тој свој пагански дуализам или поделба на човекот на смртно тело и бесмртна душа, Црквата ја создала најголемата и најуспешна лага и измама на сите времиња, лага за чистилиште и пекол, лага за свештенството и светците како посредници меѓу грешниците и Бога, лага со која своите верници ги држи во ропска покорност. Од таа лага произлегле и најстрашните хорори во историјата на нашата планета Земја, стравотии и злосторства што ги извршила Црквата.

Инквизиција! Заstraшувачки збор од кој сите се треселе! Збор кој внесувал страв во коските на луѓето и од кој крвта во жилите им се заледувала!

Дефиниција: Инквизиција (лат. inquisitio - барање, истрага; установа за истрага на кривоверие, за ерес; духовен суд за пронаоѓање и казнување на еретиците, отстапниците од вистинското учење на верата)

„Обидете се да замислите како однедаж, среде ноќ, ве апсат и ве водат на непозната локација, скриена од роднините и пријателите. Не ви се кажани обвинувањата подигнати против вас, ниту идентитетот на оние кои ве обвиниле, кои остануваат непознати и имуни на какво било испитување за да се открие дали ја кажале вистината. Независно од предметот на обвинувањето, без судење се прифаќа дека сте виновни. Единствено ‚судење‘ ќе биде добро смислено мачење да произведе најсилна болка, кое продолжува сè додека не ја признаете таа неминовна ерес за која сте обвинети... Замислете ја болката од изместените зглобови, од искинатото и испржено месо, од внатрешните повреди, од скршените коски на справа за растегање и на други справи, кои докторите ќе ги вратат на нивното место за повторно да можат да се кршат со нови мачења. Конечно, ќе признаете што било, само мачењето да престане. Но, нема врска што ќе признаете, зашто тоа никогаш не се совпаѓа со тајното обвинување, така што мачењето продолжува сè додека на крај не издивнете од неизджливи трауми... Сетете се дека овој ужас, ова зло со такви пропорции, кое денес не може ниту да се замисли, со векови било вршено во име на Христа и под команда на оние кои тврделе дека се Христови викари (намесници).“⁸

„Инквизицијата била најстрашна машинерија на свирепоста и моќта која што светот кога било ја запознал. Тогаш црквата ја воделе доминикански монаси, но во заднината и тогаш стоеле језуитите. Светата столица носела ужасен терор секаде каде што допрела нејзината моќ. Никој не бил сигурен. Римската црква од 1200-та година произвела 68 милиони жртви... Језуити - војска од свештеници потполно посветени на дисциплина и ред. Набргу тие станале најстрашна религиско ударна сила во историјата. Таа била специјална единица на Римската црква... Денес римокатоличката институција се обидува да ја измени историјата, односно она што е значајно за инквизицијата, за да ги прикрие своите недела. Книгите за тој предмет таинствено исчезнале од многу библиотеки. Тоа е најдобро криена тајна на модерното време.

На час по црковна историја наставникот ни прочита нешто што навистина се случувало за време на инквизицијата.

Како свештеници, еден ден ќе морате да одговарате на прашања за инквизицијата. На, овој час ќе разгледаме што всушност се случувало. Ќе ви прочитам запис за еден случај за да разберете дека Црквата имала авторитет да ги осуди еретиците и над нив да изврши смртна казна.

На 21 мај 1559 г. некои некатолици се собрале во една куќа и читале Библија. За тоа некој го известил Светиот уред за кој тоа било вистинско злосторство што се казнувало со смрт. Набргу стигнале инквизиторите:

„Фатете ги еретиците! Стој! Во име на Светиот уред! Тие го обожаваат ѓаволот. Тоа е состанок на вештици.“

Меѓу уапсените била и млада жена од семејството на кралот. Нејзините пријатели преколнувале да ја пуштат. „Таа е Дона Изабела. Ве молам, ослободете ја. Таа е роднина на кралот Филип.“

„Еретикот е еретик, независно дали е гроф, принц или крал!“ уследил одговор.

„Смилувајте ѝ се. Таа е бремена. Ќе добие бебе.“

„Бог нема да заштити дете на еретик. Водете ја!“

Наводно, трибуналот и поротата стоеле на страна на Бога. Да не се согласуваш со нив, значи да му се противставуваш на Бога. А роднината на кралот, Изабела, не сакала да се откаже од својата вера:

„Не, нема да се откажам. Како можам да се откажам од мојот Бог?“

„Еретику! Дали ќе го повлечеш тоа што го кажа? Дали си готова да се покаеш?“ - викнал претседателот на Светиот уред.

„Како можам да се откажам од Оној кој ми го дал животот? Како да се откажам од Оној кој е моја единствена надеж за вечност откако вие ќе го измасакрирате моето тело. Господине, јас нема да лажам откако ја дознав вистината.“

„Смрт за вештицата! Таа лаже! ... Кажи ни што е вистина? Признај, вештице! Што е вистина?“ - грмнале наеднаш повеќе гласови.

„Сакате да ја знаете вистината? Се молам на Бога да ви помогне да ја запознаете. Бог рекол...“

„Доста, еретику! Тоа го кажала дева Марија! Лажеш! Тоа го кажала нашата света мајка, небесната кралица! Убијте ја! Ставете ја на ломача!“

Дона Изабела ја врзале, главата ѝ ја фиксирале со железни шипки и во устата ѝ пуштале капка по капка вода, а со неа и остро ленено платно. Со водата таа морала присилно да го голта и остро платно сè додека тоа целосно не се вовлекло во нејзиниот желудник. Тогаш платното нагло го повлекле надвор, така што заедно со него ѝ истргале и сè друго, од желудникот до устата.

Но Изабела и натаму одбивала да се откаже од својата вера во Бога, за што морала да плати страшна цена.

„Во слава на Бога, спалете ја! Валкан еретик, вештица!“

Потоа била спалена. Така Дона Изабела изгорела во плмен, заедно со своето неродено дете.

Нашиот предавач во школата ги оправдуваше ваквите постапки: „Да, така Бог ја заштитил нашата вера и ја спасил нашата црква.“

„Да, оче, така Бог ја заштитил нашата вера и ја спасил нашата црква!“ - гласно потвдуваа учениците.“⁹

„Во тоа време е основан редот на језуитите - најсвиреп, најбезочен и најсилен бранител на папството. Раскинувајќи ги сите земни врски и човечки обсири, мртви кон барањата на природните склоности, замолкнувајќи ги разумот и гласот на совеста, језуитите ги познавале само власта и правилата на својот ред, и единствена должност им била да ја зголемат неговата моќ... Во борбата против реформацијата... ниту едно злосторство не било толку болно за да не го извршат, ниту една измама толку подла за да не ја изведат, ниту една лага толку ниска за да не ја употребат... со цел да го уништат протестантизмот и да воспостават врховна власт на папството... Главното начело на редот било: ‚Целта го оправдува средството!‘ Според тој закон - лагата, кражбата, кривоклетството и убиството од притајување не само што се проштале, туку се препорачувале ако тоа служело во интерес на црквата.“¹⁰

Црковниот историчар William Shaw Kerr запишал: „Најужасна и најпотресна гадост од сè бил системот за мачење. Записите за неговото ладнокрвно дејствување прави да се згадимо над капацитетот за суровост кај човечките суштества. А сето тоа било одредено и регулирано од страна на папите кои тврделе дека го претставуваат Христа на Земјата. Внимателно се бележело не само што жртвата признавала, туку и нивните вресочи, повици, преколнувања и молби за милост. Она што најмногу возбудува во литературата за инквизицијата не се записите на жртвите за нивните страдања, туку трезните белешки на службениците на трибуналите. Ние сме огорчени и вчудовидени токму затоа што не постои намера да бидеме шокирани.“¹¹

„Постоеле тајни еретици кои не се согласувале со Црквата. Тие по секоја цена требало да бидат пронајдени и уништени. Методите за нивно изнаоѓање ги разработила инквизицијата која, според мислењето на египетскиот автор Rollo Ahmed е ‚најнемилоствива и најсвирепа институција која светот кога и да е ја познавал‘ како институција која уништувала животи, имоти, моралот и човечките права. Lord Acton, католик, инквизицијата ја нарекува ‚убиствена‘, и изјавува дека папите ‚биле не само убијци во голем стил, туку убиството го прогласиле за легална основа на христијанската Црква и услов за спасение‘.“¹²

„Куќата во која ќе се најде еретик мора да се разурне, а имотот мора да се конфискува... Според Црната книга, детето мора да ги предаде своите родители, мајката мора да го предаде своето дете... Според средновековната инквизиција, и сведоците можеле да бидат мачени... Секој што би одбил да сведочи, се сметало дека има еретички наклоности. Постојат примери каде што се мачени цели семејства за да обвинате еден меѓу нив.“¹³

„Основна цел на *Supreme* или на ‚Светата служба‘ била по пат на инквизицијата да ги контролира сите структури на општеството, во што, главно, успевала.“¹⁴

Католички историчар ги коментира настаните кои воделе кон потискување на шпанската инквизиција во 1809 г.: „Кога Наполеон ја освоил Шпанија во 1808 г., еден полски офицер во неговата армија, Colonel Lemanouski, известил дека доминиканците се забарикадирале во нивниот манастир во Мадрид. Кога трупите на Lemanouski влегле насила, инквизиторите ги побиле тврдењата дека постојат соби за мачење. Војниците го пребарале манастирот и ги нашле под патосот. Собите биле полни со затвореници - сите голи, а мнозина поместени од умот. Француските трупи, навикнати на свире-

пост и крв, не можеле да ја поднесат таа сцена. Ги испразниле собите за мачење, поставиле експлозив и манастирот го дигнале во воздух.“¹⁵

Језуитска заклетва (The Jesuit Order): “Јас....., сега во присуство на Семоќниот Бог, на благословената девица Марија... ветувам и објавувам дека, кога ќе се укаже прилика, ќе водам... постојана војна, тајно или отворено, против сите еретици, протестанти и либерали, зашто ми е наложено да ги уништам и искоренам од лицето на целата Земја, дека нема да поштедам пол, старост, или состојба, дека ќе ги бесам, ќе ги фрлам, ќе ги варам, ќе ги дерам, ќе ги задавувам и живи ќе ги закопувам овие неславни еретици; ќе ги распорувам утробите на нивните жени и ќе ги здробам главите на нивните бебиња од сид, за да ја уништам засекогаш оваа гадна раса. Ако ова не може да биде сторено отворено, јас тајно ќе користам чаша со отров, јаже за давење, челично шило... Совршеното друштво има право на постоење... и во совршеното друштво е призната моќта да се изврши смртна казна ... Римокатоличката црква е совршено друштво и како такво таа има право да употреби средства за да ја заштити својата егзистенција.“¹⁶ Оваа језуитска заклетва се наоѓа во библиотеката на Конгресот на Соединетите Држави (The LIBRARY of CONGRESS Catalog Card Number 66-43354)

Методите на инквизицијата биле пеколни. „Сечела јазици, камшикувала пред олтари за време на миса, приковувала раце и нозе за сид во мрачни ќелии, на разни начини ги растегала телата на ,еретиците‘, ги распнувала на тркала под кои горел оган, им ги полнела стомаците со мочка од животни, постепено живи ги печела во шупливо железно тело, задушувала, задаувала, спалувала... - активности регулирани со закон во 1194 година, најпрво во Шпанија, потоа во Италија, па во Германија и Франција, и најпосле во Англија.

Во својата була Ad Extirpanda, папата Инокентие IV сите некатолички христијани ги изедначил со разбојниците и ги задолжил владетелите ,еретиците‘ да ги погубат за пет дена. Доминиканците, ученици на Тома Аквински, официјален црковен филозоф и учител, кој и самиот енергично барал исфрлање на ,луѓето-загадувачи‘ од општеството, сега обучувале исклучително загари за лов на ,еретици‘ и половина милениум ја воделе инквизицијата.“ „Освен тоа, тие себеси се нарекувале Домини кани, што значи ,загари Господови‘, и на своите знамиња носеле лик на загари како растргнуваат еретици.“¹⁷

За време на инквизицијата постојано се измислувале начини на ,еретиците“ да им се нанесат колку што е можно повеќе маки и болки. Една од најпознатите методи за мачење била употребата на справа за растегање, долга маса на која на обвинетиот му биле врзани рацете и нозете, а потоа бил растегнуван со помош на јаже и чекрек. На тој начин му се измествани зглобовите, што му нанесувало ужасни болки.

„Железна девица“ била шуплива справа во вид на жена. Внатре биле поставени ножеви на таков начин и под таков агол што обвинетата жртва раскината паѓала во смртоносна преградка. Таа справа за мачење ја прскале со „света вода“, а на неа на латински биле напишани зборовите: „Слава на единствениот Бог“.

Со клешти им корнеле нокти или на чувствителни делови на телото им ставале усвитено железо. Се користеле и валјаци со остри ножеви и шилци преку кои напред-назад ги валале еретиците. Постоела и справа за мачење, за стегане и изместување на прстите, и т.н. „шпанска чизма“ што

ја користеле за дробење на нозете и стапалата. Еретиците ги положувале и врзувале на големо тркало и со тешки палки им ги кршеле коските. Посебно злогласна била шпанската инквизиција.

Откако жртвите ќе ги соблечеле голи, цврсто им ги врзувале рацете со јаже назад. На стапалата им прицврстувале тегови. Со помош на чекрек би ги одржувале во воздух или со нагли тргања би ги дигале и спуштале, изместувајќи им ги на тој начин деловите на телото... Во текот на тие измачувања свештениците со издигнати крстови се обидуваа да ги наведат еретиците да се откажат од нивните верувања, од нивната ерес.

На некои, кои не го прифатиле учењето на Римската црква, во ушите и во устата им лееа растопено олово. На други им ваделе очи и свирепо ги камшикувале. Други биле присилувани да скокнат од стрмна карпа на долги забодени шилци, на кои бавно умираа во болни грчеви. Во Алпите и во Пиомонтските долини во северна Италија стотици илјади луѓе умреле поради својата вера со маченичка смрт.

Некои биле задушувани со делови од нивното сопствено тело или со моч и измет. Ноќе жртвите на инквизицијата биле врзувани со синцири за подот или за сидовите, во ладни простории, со малку некавалитетна храна и со малку вода, каде што станувале плен на стаорци и гадинки, кои населувале такви крвави соби за мачење. Остатоци од тие соби и денес можат да се посетат и видат.

„За Албигенците (Катарите), кои живееле во времето на папата Инокентие (Невин) III, читаме: „Тие исто така имале Свето писмо на народен јазик кое го читале. Тоа била доволна причина папата да ги прогласи за еретици кои заслужуваат смрт.“... „Кога францускиот крал одбил да ја води оваа крстоносна војна, Инокентие III го поставил Arnalda-Amalrica, (монах инквизитор) од Citeaux (град во Франција) за главен војсководител. За само четириесет дена службување се понудени посебни опросници, но и можност да се добие некоја вредна земја во Languedoc, во јужна Франција. Била собрана огромна војска од крстоносци - 20 илјади коњаници и десет пати повеќе пешадија. На сите учесници во крстоносната војна папата им ветил посебен вид опросници: за време на нивната смрт ќе го заобиколат чистилиштето и директно ќе заминат на небото во рај ако се вклучат во крстоносен поход против еретиците... Армијата марширала до Beziers, утврден град во јужна Франција, каде што имало околу 200 познати „еретици“ и околу 20 илјади католици. Во 1209 г., кога успеале да влезат во градот, Арналд на војската ѝ заповедал: „Убијте ги сите, Господ ќе се погрижи за своите!“ Луѓето кои се затвориле во катедралата и во црквите - сите биле убиени. Напаѓачите, заносно пеејќи Veni Sancte Spiritus, не поштедиле никого, дури ни бебињата. Во својата книга The Inquisition in the Middle Ages, Lea рекол дека „тоа е беспримерен масакр во европската историја“. На крај градот е запален, така што сè што останало од Beziers, било куп урнатини кој чурел, со мртвите граѓани под нив.“... „Арналд му напишал на својот претпоставен: „Ваше Височество, независно од возраста и полот, 20 илјади граѓани се убиени со меч!“ Постојат извештаи дека вкупно 60 илјади луѓе биле заклани со меч. Крв течела низ улиците. Се смета дека во последното и најдиво прогонство под императорот Диоклецијан загинале околу две илјади христијани. А во првиот зол крстоносен поход на папата Инокентие III биле убиени десет пати

повеќе луѓе. А не биле сите Албигензи. Шокантно е што папата со еден удар убил дест пати повеќе христијани отколку Диоклецијан. Инокентие III бил длабоко трогнат од писмото на Арналда. Му заблагодарил на Бога за неговата голема милост. Никогаш не ја довел под прашање легитимноста на тоа што овој монах-инквизитор ги убил и ‚еретиците‘ и католиците кои ги чувале. Се чинело дека е исправно да се одбрани Христовата вистина со методите кои воделе кон Христовото распнување.“¹⁸

Во 1211 г. во Лаваур, гувернерот е обесен на бесилка, а неговата жена била фрлена во бунар и затрупана со камења. Четиристотини луѓе од тој град живи се запалени. Следното утро крстоносците присуствувале на голема миса, а потоа продолжиле да ги заземаат другите градови во тој крај на Франција. Се претпоставува дека за време на таа опсада во еден ден загинале 100 илјади протестанти албигензи. Нивните тела се собрани на едно место и запалени.

При масакрот во Мериндол петстотини жени биле заклучени и запалени. Кога некоја би скокнала низ прозор, би била пречекана на шилци од копја. Над жените јавно се вршело насилство. Децата биле убивани пред своите беспомошни родители. Некои луѓе биле фрлани од стрмни карпи или разголени влечени низ улиците. Слични методи биле користени и во масакрот кај Оранж во 1562 г. Папата Пие IV пратил италијанска војска на која ѝ заповедал да ги убие сите мажи, жени и деца. Заповедта е извршена со ужасна свирепост. Луѓето биле изложени на измачувања што не можат да се опишат.

Друг податок за прогоните на албигензите: „Репресивните акции примиле геноциден карактер, уништувајќи стотици населби и истребувајќи стотици илјади кривоверници.“¹⁹

Можеби најзлогласен и најкрвав масакр е оној што го извршиле католиците врз протестантите во Франција, кои се викале хугеноти, по наредба на тогашниот француски крал, Карло IX. По наговор од језуитите, колежот го организираше мајка му на кралот, Katarine de Medici, која имала силно влијание врз него. Погромот, познат како „Вартоломејска ноќ“, почнал на денот свети Вартоломеј, на 24 август 1572 г. и се раширил низ цела Франција. Во следните неколку месеци биле убиени околу 70 илјади хугеноти, а само во Париз десет илјади. Тогаш францускиот крал отишол на миса свечено да се заблагодари што во тој колеж во Париз уништил толку многу еретици. Таа вест папскиот двор ја примил со голема радост што се ослободил од протестантите во Франција, па папата Гргур XIII наредил во црквите во Рим да се пеат Te Deums (химни, слава на Бога), а самиот тој, на чело на огромна процесija, отишол во црквата „Свети Луј“ да му оддаде благодарност на Бога! Во знак на сеќавање на тој настан, папската леарница ѝ наредил да излее медал. На едната страна од медалот е прикажан ангел уништувач, со меч во едната и со крст во другата рака; пред него бега претрашено мноштво хугеноти. На другата страна е прикажан неговиот лик. На медалот се наоѓаат зборовите Ugonottorum stranges 1572, што значат „Колежот на хугенотите 1572“. Исто така својот кардинал Урсини го пратил да ѝ пренесе честитики на мајка му на кралот на Франција, Catharine de Medici. Првенствено низ тој масакр Франција е сочувана како римокатоличка земја, и останала таква, барем номинално, сè до денешен ден.²⁰

„На Katarine de Medici папата Пие V ѝ пишува многу јасно... Тој ѝ ветува небесна помош ако ги прогонува непријателите на римокатоличката религија ,сè додека не бидат измасакирани, зашто само со целосно истребување на еретиците римокатоличкото богослужение може да се обнови.“²¹

Илустрација од Ridpath's History of World го прикажува дејствувањето на инквизицијата во Холандија. Човек виси со главата надолу, а со стапалата во клада. Во оган се усвитува железо со кое ќе го горат и ќе му ги ослепат очите.

Џон Фокс го опишува она што го доживувале протестантите во Германија: „Кога го зазеле протестантскиот град, генералите Tili i Papenhejm извршиле колеж на 20 илјади луѓе, независно од сталежот, полот и возраста, а 26 илјади нашле смрт при обидот да ја препливаат реката Елба. Преостанатите жители биле лишени од облеката, жестоко камшикувани, пресечени им се ушите и така препуштени на судбината... Вака изгледале злосторствата на кралските трупи под заповедништво на грофот Тили во Саксонија... Ги задушувале и пак ги враќале при свест. Преку прстите на рацете и нозете поминувале со остри валјаци... Околу главата толку силно затегале канап, што од очите, од носот, од ушите и устата се леела крв... Во устата им ставале и палеле барут, со што главата на несреќниците им ја парчосувале... Протестантите биле врзувани за нозете и со главата, свртена над оган, се сушени на чад... Врзувани, давени, палени, пребивани, спалувани, распнувани, со отсечени јазици, носови, уши... Со пресечени делови од телото, касапени, врзувани за петиците и влечени низ градските улици.“²²

„Сепак, според размерите на геноцидот, Триесетгодишната војна, водена во периодот меѓу 1618 и 1648, кога Германија и Чехословачка, а делумно и соседните држави, биле десеткувани и во толкава мера уништени, што бројот на убиени се мерел со десетина милиони христијани, римокатолици или протестанти. Човек просто се прашува, како тоа, за триесет крвави години, од ,непогрешниот‘ Рим да не одекне повик во духот на шестата Божја заповед: ,Не убивај!“²³

„Доволно е да го споменеме протестантизмот кој со длабината на својот раскол речиси ја преполовил РКЦ (Римокатоличката црква), и неговите последици во вид на репресии кои ќе однесат десетици милиони човечки животи. Описите на одбрани трагични личности и настани неспоредливо посилено зборуваат отколку воопштениот осврт на милиони обични верници кои ги проголтала репресијата на РКЦ во Европа, да не го споменуваме искоренувањето на цели народи и цивилизации во Јужна и Северна Америка во текот на XVI, XVII и XVIII век.“²⁴

„Само дваесет години пред Вартоломејската ноќ се појавила книга на чесен доминиканец, по име Bartolome de Las Kasasa (1484-1566), во која се изнесени извештаи за геонцидни истребувања на цели јужноамерикански народи и племиња, на милионски маси Инки, Ацтеки, Маи, Гуарани и други народи кои во име на Христа ги покорувале шпански освојувачи по откривањето на ,Индија‘ - Јужна и Северна Америка - под плашт на христијанизација... Независно од тоа како ќе ја сфатиме, таа инквизиција во текот на XVI и XVII век, па и подоцна, по свирепоста и по нејзините геноцидни димензии ќе остане како најголем срам за Рим, за Римската курија и за римокатоличките владетели.“²⁵

Зар Декалогот (Десетте Божји заповеди) дозволува геноцид? Зар тој не го исклучува геноцидот? Зар Декалогот дозволува мачење? Зар тој не

го исклучува мачењето? Зар мачењата и убиствата имаат место и оправда-
ние во Декалогот? Зар мачењата и убиствата не се незамисливи за христи-
јанската религија? Зар една христијанска црква не би морала да го дигне
гласот против секоја појава на нечовечно однесување, било да се работи за
христијаните или за верниците на другите религии?

„Некои црковни историчари и римокатолички теолози на разни начини
настојуваат да ги оправдаат мерките и постапките на инквизицијата. Да не
било тоа, велат тие, денеска во Европа можеби би владеела некоја од по-
разените ереси од Средниот век... Од друга страна, се настојува да се мини-
мизираат бруталноста и свирепоста, како преку бројот на жртвите, така и
со ублажување на ‚технологиите‘ на мачењето.“²⁶

„Римокатоличките апологети со измама се обидуваат да ја разрешат
својата црква од одговорноста за спалување на еретиците. Тие тврдат дека
инквизицијата била дело на државата. Наспроти тоа, ‚задолжителната сила
на законот против еретиците не се наоѓа во власта на световните принцови,
туку во суверената доминација над животот и смртта на сите христијани -
доминација која се наоѓа во рацете на папите како Божји претставници на
земјата, како што тврди Инокентије III‘.“²⁷

„Почнувајќи од крајот на XII век, Црквата обилно го прогонувала
,ересот‘... Ако одбивале јавно да се откажат од сво-
ите учења, таа ‚еретиците‘ ги исклучувала од својата верска заедница, а
потоа, осудувајќи ја нивната душа на смрт, ѝ ги предавала на световната
власт која преземала обврска да го уништи нивното тело, бидејќи Црквата
е ‚светица‘ која не пие крв. Оваа поделба на работата била извонредно
сообразена со сфаќањето кое Црквата и државата ги поврзувало во сојуз,
оставајќи ѝ го на секоја од нив нејзиното подрачје на дејствување: на Црк-
вата светот на душата, а на државата царството на материјалните тела.“²⁸

„Бидејќи христијанството имало моќ и било поврзано со државата, тоа
станало тоталитарно и ги прогонувало сите што отстапиле од службеното
учење. Со векови на највисоките места се верувало дека секој во христијан-
ските земји, кој не се придржува кон вистината, нема право да живее... Затоа
еретиците се сметани за непријатели на општото добро и, според тоа, се
казнувани. Оттаму произлегла инквизицијата со својата мрачна оставина.“²⁹

„Од осумдесет папи од 13 век во континуитет, ниту еден од нив не пока-
жал несогласување со теологијата и со апаратот на инквизицијата. Напро-
тив, секој од нив додавал свои сопствени свирепи додатоци кон активнос-
тите на оваа смртоносна машинерија... Дури и по Втората светска војна Г.
С. Coulton бил во состојба да каже дека инквизицијата е одговорна за
,најраширени, најразвиени и најконтинуирани варваризми забележани во
целата цивилизирана историја.“³⁰

„Ниту еден бискуп во сите тие векови не го подигнал својот глас во
протест против начинот како било пустошено неговото стадо. Тоа е дода-
тен доказ дека бискупите во тоа време биле марионетки во рацете на светата
столица.“³¹

Црковниот историчар, Филип Шаф: „Колку што знаеме, папата никогаш
не изговорил ниту еден збор на протест против нехуманите мерки што се
спроведени од страна на шпанскиот трибунал“³²

„Токму папите биле авторитет кој стоел зад инквизицијата. Тие имале
власт над животот и смртта дури на царевите. Каде читаме дека папите

грмеле со анатели против секуларните власти кои извршувале многу грозни смртни казни над своите жртви? Никаде и никогаш! Токму спротивно, римските понтифи, кои ја создале и управувале со инквизицијата, се заканувале со екскомуникација на секого кој би пропуштил да ја изврши одредбата на инквизиторот.^{“33}

„Папата Лав X издал була *Honestis* во која ,наредил екскомуникација на сите службеници и исклучување од сите религијски служби во која било заедница, кои би одбиле без испитување и ревизија да ги извршат пресудите на инквизиторите“.^{“34}

„Папата Мартин V (1417-1431) во 1429 г. му заповедал на полскиот цар да ги истреби Хуситите (следбеници на маченикот Јан Хус), кои се бранеле и војската на папата ја натерале во бегство. Еве дел од тоа писмо на папата: „Знај дека интересите на светата столица и твојата круна се твоја должност да ги истребиш Хуситите... Додека уште има време, сврти ги своите сили против Бохемија; пали, масакрирај, насекаде создавај пустина, зашто ништо не би можело на Бога да му биде толку угодно, или толку корисно за царот, од истребувањето на Хуситите.“^{“35}

Папата Клемент V му заповеда на кралот Едвард II, кој не го прифаќа мачењето на еретиците: „Слушаме дека го забрануваш мачењето како нешто спротивно на законите на твојата земја. Но, ниту една земја не може да го обори канонскиот (црковниот) закон, нашиот закон. Затоа ти заповедам веднаш да ги предадеш тие луѓе на мачење!“^{“36}

Некои од папите, кои денес од страна на Римската црква се прогласуваат за „големи“, живееле и дејствувале токму во тоа време. Зошто тие не ги отвориле вратите на темниците (затворите) и не ги изгасиле огновите на ломачите кои со векови го затемнувале небото над Европа? Ако продавањето на опросници, почитувањето на киповите како идоли и неморалниот живот на папите можат да се објаснат како „злоупотреба“ или да се оправдаат како чин спротивен на службените закони на црквата, што можеме да кажеме за инквизицијата? Иако понекогаш мачењето одело многу подалеку од она што било одобрено, останува фактот дека инквизицијата била воведена со папска одлука и долго постоела благодарение на подоцнежните папи. Може ли некој да верува дека тие постапки го застапувале Христа кој рекол да бидеме кротки, да им проштаваме на нашите непријатели и да им правиме добро на оние што нè мразат?

Никогаш ниту една протестантска држава не нападнала некоја католичка држава со цел со сила да ја покори и да ја престори во протестантска.

„Секој римокатолички бискуп за време на своето посветување полага заклетва на верност пред папата која ги содржи следните зборови: „Со сета сила ќе ги прогонувам и ќе се борам против сите еретици и расколници и против оние кои се бунат против нашиот господар (папа) и против сите негови наследници... Така Бог нека ми помогне и овие свети Божји евангелија.“^{“37}

„Antonio Gavin, католички свештеник и очевидец на шпанската инквизиција, изјавил: „Римокатолиците веруваат дека постои чистилиште и дека душите таму страдаат повеќе отколку во пеколот. Но јас мислам дека инквизицијата е единствено чистилиште на земјата, а светите оци (свештениците/папите) се негови судии и извршители. Читателот може да добие

страшна слика за варваризмот на тој трибунал од она што веќе го кажав, но сигурен сум дека никогаш нема да се дознае неговата вистинска реалност, зашто таа ја надминува сета моќ на нашите сфаќања.“³⁸

„Анонимен католик: „Подобро е да бидеш атеист, отколку да веруваш во богот на инквизицијата!“³⁹

„Мачењето прв го озаконил папата Инокентие IV во својата прочуена була *Ad extirpanda* од 15 мај 1252 г.“⁴⁰

Таа нечовечна *Ad extirpanda* е еден од документите во кои се давани наредби за такви прогонства. Според тој документ, еретиците треба да се „згазат како отровни змии“, со што е формално дозволена употреба на тортура. На цивилните власти им било наредувано еретиците да ги спалуваат. Булата *Ad extirpanda* останува темелен документ на инквизицијата. Подоцна тој документ е обновуван и засилуван од страна на неколку папи: Александар IV (1254-1261), Клемент IV (1265-1268), Никола IV (1288-1292), Бонифацие VII (1294-1303) и други. Од страна на папите на цивилните власти, под закана на екскомуникација, им е наложено да изречат казни кои непустливите еретици ги осудувале на ломача.

„Булата *Ad extirpanda* на Инокентие IV за инквизицијата била дозвола да измачува. Од тогаш секоја непослушност, *дури и во мислите*, била казнива... Еретиците немаат право. Тие можат бескрупулозно да се мачат... Тие мора да бидат убиени... Принцип, според кој се раководеле (инквизиторите) бил: „Подобро е да умрат сто невини луѓе, отколку да биде ослободен еден еретик.“... Трибуналот се состоел од еден или два инквизитора, два или повеќе сведоци и помошници на инквизиторите... Инквизиторите, како и папата, не можеле да погрешат или да направат штета.“⁴¹

„Еретиците не само што можат да се екскомуницираат, туку е праведно и да се убијат.“⁴²

„Прв генерал на шпанската инквизиција и најпознат меѓу големите инквизитори бил доминиканскиот кардинал Thomas Torquemada. Под негова управа инквизицијата во Шпанија доживеала свој врв. Избран во 1483 г., тирански владеел 15 години. Бројот на неговите жртви изнесувал повеќе од 114.000, од кои 10.220 се спалени. Многу други се осудени на доживотен затвор. Само во 1492 г. од Шпанија се протерани 170.000 Евреи. Арабјаните го прифаќале христијанството за да ги одбегнат прогоните и сигурната смрт... Инквизиторите никогаш не загубиле ниту еден случај. Не постои запис за ниту еден ослободен од обвинението. Во ретки случаи, кога обвинувањето не би било докажано, никој не би бил прогласен како невин.“⁴³

„Папата Urban II (1088-1099), кој ја инспирирал првата крстоносна војна, издал декрет со кој сите еретици треба да бидат мачени и убиени. Тоа станало догма на Црквата. Радосно поздравен како „ангелски доктор“, св. Тома Аквински учел дека некатолиците, односно еретиците, откако вторпат ќе бидат советувани, можат легитимно да бидат убиени. Неговите точни зборови се: „Заслужиле да бидат исклучени од земјата со смрт!“⁴⁴

Прекарот „Крвава“ (Tudor) на Марија ѝ го дала историјата поради нејзините крвави злосторства што ги извршила над протестантите кои ги прогонувала со сите средства. Таа дозволила да се спалат на ломача околу триста видни луѓе, протестанти. Најпознати меѓу нив биле Hugh Latimer, Nicholas Ridley, John Hooper, John Philpot, John Bradford i Thomas Cranmer, сите следбеници на англискиот реформатор John Wycliffe.

„За време на владеењето на Филип II, шпански сопруг на Марија Крвата (Марија Tudor), се смета дека бројот на жртвите на инквизицијата за многу илјади го надминува бројот на сите христијани кои страдале под римските императори.“⁴⁵

„Кога прогонството на христијаните од страна на Римјаните (римските императори) во текот на првите три века по Христа ќе се спореди со прогонството на еретиците во Европа од 1227 до 1492 година, тогаш првото било еден благ и хуман процес. Задоволувајќи сè што се очекува од еден историчар, и што му е дозволено на еден христијанин, ние инквизицијата мораме да ја рангираме меѓу најтемните дамки во записот на човечкиот род, откривајќи суровост непозната на кој било свер.“⁴⁶

„Зар не знаат, прашал Инокентие III, дека без мене нема црква, нема Карпа, нема вера, нема спасение? Новите крстоносци би ги уживале сите привелегии што ги уживале витезовите кои одеа на Ерусалим. Инокентие ги комбинирал религијата и војната. Убивајќи ги Валденжаните, им ветил, тие ќе добијат највисоко место на небото.“⁴⁷

„Папата со заповед им забранил (на инквизиторите) да им укажат каква било милост на своите жртви. Кога станува збор за еретиците, сожалувањето било нехристијанско. Им било кажано дека неговата Светост ќе преземе која било кривица што би ја предизвикале пречекорувајќи ја границата на мачење не сакајќи. Како нацистичките SS трупи..., и инквизиторите биле во состојба со мир во душата да мачат и уништуваат, зашто нивниот надреден офицер, во овој случај папата, им гарантирал дека еретиците се валкани, болни и заразни непријатели од кои мораат да се ослободат по која било цена и со кои било средства.“⁴⁸

„Тоталната анонимност на сведоците дејствувала убиствено врз обвинетиот, но и врз граѓаните, кои во тоа не гледале никаква рамноправност ниту правна заштита на осомничениот... Судовите на инквизицијата продолжувале во стариот стил, концентрирајќи во себе огромна моќ и власт, како реалност која, судејќи по сè, одговарала на ‚дворот и олтарот‘. Тајноста на процесот и понатаму апсолутно доминирала. ‚Во Франција, како и во повеќето земји на Европа, сета криминална процедура, сè до пресудата, останувала дискретна‘, кажува Мишел Фуко, ‚а тоа значи непристапна не само за јавноста, туку и за обвинетиот. Таа се спроведувала без него; што е уште полошо - тој не го познавал ниту обвинението, ниту својата вина, ниту доказите, ниту доставувачите на доказите.“⁴⁹

„Папата Стефан VII бил наполно луд. Тој го откопал корзиканскиот претходник, папата Формозие (891-896), кој бил мртов повеќе од девет месеци. Тој случај подоцна станал познат како ‚кадаверски синод‘ (синод кој им суди на мртовци). Смрдливиот леш на мртовецот Стефан го облекол во сите понтификалии, го поставил на престол во Латеран и почнал лично да го испитува. Формозие бил обвинет дека станал папа така што лажно се претставил; тој бил бискуп во друго место, и затоа не можел да биде избран за Рим. Според папата Стефан, тоа на сите негови дела им ја одзелo канонската вредност, особено на ракополагањата. Во име на обвинетиот Формозие, пелтечејќи одговарал еден факон-тинејџер. Откако бил прогласен за виновен, лешот е осуден како анти-папа, слечено е од него сè, освен кошулата која се лепела за осушеното тело, и без два прста, кои давале лажни апостолски благослови, бил фрлен во Тибар. Телото на Формозие, кое останало

завиткано во кошулата, го извадиле луѓе што го почитувале и тивко го закопале. Подоцна е вратено во базиликата св. Петар. Набргу Стефан бил задовоен.⁴⁵⁰

„Демонска црта на трибуналот - им се судело дури и на мртвите! Шесттиот општ црковен концил од 680 г. изјавил дека Црквата може да ги анатемиса еретиците живи и мртви. Како што е познато, папата Формозие два пати бил откопуван и екскомунициран, со што почнала нова мода: Инквизиторите ископувале лешеве на кои им судеа! Ако не можеле да го најдат лешот што го барале, нему би му судеа во вид на кукла. Откако била изречена пресудата над мртовецот, би направиле голема ломача на коските. На стотици мртовци им се судело на овој начин. Некои од нив умреле пред триесет или четириесет години. Еден бил во гроб седумдесет години... Тоа покажувало дека никој не треба да ја потцени подготвеноста на Црквата да ги прогонува еретиците сè до смрт, но, ако треба, и по смртта. Оваа практика на инквизиторите им овозможувала да се доберат до сиот имот на мртовецот. Кога лешот бил прогласен за виновен, неговиот поранешен имот би бил одземен. Неговите наследници го губеле наследството. Често се случувало еден беспрекорен католички син да утврди дека по *post-mortem* пресудата на неговиот татко, бил лишен не само од поседот, туку и од цивилните права. Бил среќен да му се поштеди животот, што било посебно дело на папската милост.⁴⁵¹

„Од 1200-та до 1500-та година долгата низа папски прописи за инквизицијата постојано растела во строгоста и свирепоста, и нивната целокупна политика во врска со ересот постои без прекин. Тоа е нескршлив конзистентен легислативен систем; секој папа ги потврдува и ги усовршува мерките на неговиот претходник. Сè е насочено кон една цел, кон комплетно искоренување на секоја разлика во верувањето... Само поради апсолутното диктаторство на папите и на идејата за нивна непогрешност во сите прашања на евангелскиот морал, христијанскиот свет ја прифатил инквизицијата која се противставувала на наједноставните принципи на христијанската правда и љубов кон ближните и која би била отфрлена со универзален ужас во древната (апостолска) Црква.⁴⁵²

„По многубројни компарации и анализи, Бенасар заклучува дека судовите на инквизицијата дејствувале со застрашувачка тортура, и поставува ново прашање: Кои се вистинските причини поради кои Римокатоличката црква инсистира на толкава и таква моќ и власт?⁴⁵³

„Еден од главните инквизитори, Јован Петар Карафа (John Peter Carafa), подоцна папата Павле IV, на свој трошок веднаш купил и опрепил куќа со справи за мачење кои биле вистинско уметничко дело. „Никој не смее да се унижи така што ќе ги толерира еретиците!“ Друга негова изјава била: „Кога и татко ми би бил еретик, јас лично би собрал дрва за да се спали.“⁴⁵⁴

„За милениумската римска инквизиција точно се знае дека е воспоставена со одлука на папата Павле III (1534-1549). Тоа било во 1542 година, со една цел - на секој можен начин да се спречи продирањето и ширењето на протестантизмот, кој сè повеќе го освојувал просторот на Централна Европа, со жариште во Германија, ширејќи се на сите страни: во Унгарија, Истра, Чехословачка, Скандинавските земји, Ломбардија во Италија, Франција, во денешните земји на Бенелукс, во Англија, а со тоа и во Северна Америка.⁴⁵⁵

Тома Аквински, официјален црковен филозоф и учител, и најголем римокатолички теолог не само на средниот век, туку еден од најголемите нејзини теолози и денес, зборувајќи за проблемот на еретиците, во име на Католичката црква дава нејзина званична изјава: „Ако властите без размислување ги осудуваат на смрт фалсификаторите на пари и другите престапници, уште повеќе тоа би требало да го прават со еретиците, штом ќе бидат прогласени дека се виновни за ерес. Тие не треба само да се исклучат од Црквата, туку и да се убијат.“⁵⁶

Тома Аквински продолжува: „Не можете да побудите никаква побожност во нашите души жалејќи се поради записите за католичките злосторства... Ние никогаш не сме напишале ниту еден ред кој ја олеснува или ја ублажува инквизицијата. Ние никогаш не сме мислеле дека нејзе ѝ е потребна одбрана.“⁵⁷

„Црквата прогонувала. Тоа не го знае само оној кој не е запознат со тоа. Ние секогаш сме го поддржувале прогонството на Хугенотите и Шпанската инквизиција... Секогаш кога Црквата смета дека е добро да се послужи со физичка сила, таа ќе ја употреби“⁵⁸, заклучува Тома Аквински.

Да, токму така како што кажува библиското пророштво! Црквата употребувала и во иднина ќе употребува физичка сила. Таа прогонувала, и пак ќе прогонува. Таа убивала и пак ќе убива, и тоа во блиска иднина, со што ќе ја пречекори и последната црвена линија на Божјето трпение, кога Господ ќе стане да ѝ суди и да ѝ плати за сите нејзини злосторства што ги сторила низ сите векови над милиони невини луѓе, кога Господ ќе ја окае над неа крвта, стотици илјади тони, на своите слуги.

Да, тоа го правела „апостолската“ Католичка црква на чело со својот поглавар, со „заменикот на Божјиот Син“, на кого апостол Петар „му ги предал“ „клучевите од небесното царство“ „да отвора и да затвора“, „да сврзува“ и „да разврзува“ на земјата како апсолутен и неприкосновен господар, Pontifex maximus, кој „заслужува“ апсолутна покорност од своите поданици, па дури и лично да се појавува како егзекутор и целат (папата Клеменс IV - 1545), и да ги предводи своите армии во воени походи против „еретиците“ (папата Јулие II) за да го наметне својот облик на христијанство.

Божјата реч, „која е оган“, „чекан кој крши карпа“, „духовен меч“ „поостар од секој меч со две сечила“ (Еремија 23,29; Ефесците 6,17; Евреите 4,12) и евангелието, кои се духовни клучеви во рацете на секој грешник, кои го отвораат небесното царство, папството ги заменило со физички меч, со ломачи и гилотини, со кои и на кои пролеало илјадници тони невина човечка крв.

Тешко ни е да сфатиме како оние, кои тврдат дека се следбеници на Исуса, можат да мачат и да убиваат други христијани. Како можат да оправдуваат толку ужасни дела сторени во Христово име? Можеби тие оправдание за тоа наоѓаат во Јован 16,2: „Секој што ќе ве убие (како еретици), ќе мисли дека со тоа му служи на Бога.“

Теолошко оправдување за своите постапки инквизиторите наоѓале во сфаќањето на Августина темелено на стихот од Лука 14,23 каде што Исус во параболата за големата вечера вели: „Натерај ги да дојдат...“ Августин тоа го разбрал како: Натерај ги, ако доброволно не дојдат.

На јавните спалувања на „еретиците“, кои наликувале на театарски сцени, задолжително присуствувал многуброен шган:

„Се плаќале високи цени за местата на прозорците од каде што убаво се гледале ломачите, а на верниците кои носеле дрва за огнот им се гарантирало целосно проштавање на гревовите. Приредувани се раскошни спалувача, на кои, понекогаш масовно се убивани луѓе и пред повеќе од 200 илјади посетители. На нивната последна патека на главата им ставале лудачки шешир, им кинеле месо со усвитени клешти, понекогаш им ја сечеле десната рака и потоа пееле додека тие се задушувале и полека согорувале: „Те фалиме, велики Боже!“⁵⁹

На ломачи завршиле и големите реформатори Цвингли и Јан Хус:

„Откако бил избоден, Цвингли бил пресечен на четири дела и спален. Но, за да го обесчестат неговиот пепел, во огнот додаде и свински измет, додека под ломачата на Јан Хус тајно е ставена изгниена маска за да му се покаже на народот како смрди ѓаволот.“⁶⁰

Лов на вештици

Не се прогонувани само еретиците. Католичкиот историчар, Август, зборува и за лов на вештици:

„Ловот на вештици и процесите против нив многу потешко ја оптоваруваат инквизицијата отколку прогонствата против кривоверците (еретиците). Тие масовни неуроци и нивната мрачна врска со религијата и со инквизициската постапка денес ние не можеме со ништо да ги споредиме.“

„Вештиците биле жени кои се обвинувани за општење со похотни ноќни духови, се занимавале со вражба и магија, стапувале во сојуз со сатаната, воделе разуздани оргии со него, маѓепсувале, предизвикувале болести и епидемии, цицале крв, се претворале во животни. „Веќе во 1700-тата година, посредно или непосредно, биле погодени повеќе од еден милион жртви.“ Се знае дека во Германија се убиени над 100.000 луѓе, а во Франција и Шкотска заедно околу 10.000, во Англија околу 1.000. Никој не знае колку вкупно луѓе страдале во овие прогони. Некои мислат - околу 200.000. Други велат - неколку милиони.“⁶¹

„Штом Инокентије IV дозволил мачење, признанијата на вештиците станувале сè поневејројатни. Старици редовно биле спалувани на ломачи, зашто признавале дека имале полови односи со сатаната и му родиле деца кои никој не ги видел. Неможноста да се види потомството на сатаната во голема мера создавала страв и закана... Надбискупот Колониј (Cologne) направил тарифа за мачење со 49 мерки поврзани со трошоците што морало да ги плати семејството на жртвата. На пример, сечењето на јазик и леењето на растопено железо во устата чинело петпати повеќе од едноставното камшикување во затвор. Тоа било соба-супермаркет на ужасот. Ако вештицата била осудена на смртна казна, целатите мачењето би го прославили со банкет кој исто така морале да го платат роднините на жртвата...“

Записите покажуваат дека една жена била мачена 56 пати, но сепак не признала. Во 1629 година, на една жена во Германија косата ѝ ја полеале со алкохол и потоа ја запалиле. Потоа рацете ѝ ги врзале на грбот и ја оставиле да виси на плафонот, пред да почне „вистинското мачење“...

Се чини дека прогонувачите на вештици никогаш не сфатиле дека токму тие создаваат вештици. Додека ги мачеле, нивните жртви кажале сè што се очекувало од нив да кажат. Да, тие склучиле пакт со ѓавлот на полноќ и му ја продале душата за злато. Да, тие се претворале во мачки и во други

сверови, како караконцоли. Да, со погледот на нивното зло око тие ги отруле изворите, повикувале град и мразеви во невреме. Да, тие се пареле со сатаната... И да, тие му родиле син, монструм со волчја глава и со змиска опашка, кој две години го хранеле со месо на новороденчиња пред детето да исчезне во воздухот.“⁶²

„Посветен меч“

„Во 1568 година шпанскиот инквизиторски суд потврдил истребување на три милиони Холанѓани... Бидејќи војводата Алба веќе погубил многу илјади па, за да го охрабри за натамошни масакри, папата му праќа ‚посветен меч‘, така што, меѓу бираните грозоти, во кои се давани и ќерки во крвта на своите татковци, се ликвидирани цели градови сè до последно дете.“⁶³

Малку повеќе за таканаречениот „посветен меч!“ Историчарот Велс зборува за проповедање на евангелието со помош на „посветениот меч“ на многу пошироко подрачје:

„Цела северозападна Европа, денешна Велика Британија, Франција, Германија, Данска, Норвешка и Шведска, во 9 век биле попримети на сурови борби меѓу многубоштвото и новата вера (христијанска). Цели народи со силата на оружјето се натерани да го прифатат христијанството (покрстени се)... Карло Велики го проповедал евангелието со оган и меч.“⁶⁴

Овие христијани забораваат, или подобро кажано, тие никогаш и не чуле какви упатства дал Исус за проповедање на евангелието: „Одете и проповедајте дека се приближи Божјето царство... Не носете ни злато, ни сребро, ниту бакар во вашите појаси; ниту торба за пат, ни две облеку, ни обувки, ни стап, зашто работникот ја заслужува својата издршка. А кога ќе влезете во кој и да било град или село, распрашајте кој е достоин и во него останете таму додека не заминете оттаму. Кога ќе влезете во домот, поздравете го. И ако навистина куќата е достоинна, вашиот мир нека влезе во неа, а ако не е достоинна, вашиот мир нека ви се врати вам.“ А што требало да сторат ако некаде не бидат примени? „А ако некој не ве прими, ниту ги послуша вашите зборови, кога ќе излегувате од таа куќа или од тој град, истресете го правот од вашите нозе... Ете, јас ве праќам како овци меѓу волци. Затоа бидете мудри како змии и простодушни како гулаби“ (Матеј 10,7-13.14.16).

За жал, средновековните христијани (средновековната Црква), наместо правот од своите обувки, ја треселе крвта од своите мечеви, зашто влегувале не како овци меѓу волци, туку како крвожедни волци меѓу овци.

„Посветениот меч“ сечел и на Исток. „Сообразно со својата положба и зборувајќи во Божје име, папата Урбан, секому што ќе се освие на повикот за поход против исламот, му ветил проштавање на сите гревови на земјата и целосно ослободување од сите казни за простените гревови. А тоа значи: за нив нема чистилиште, нема пекол, туку директно заминување во рај. Папата во Божје име ветил: ‚Со Божја милост и потпомогнати од светите апостоли Петар и Павле, ние решивме и тврдиме дека на сите христијани, на верниците кои ќе земат оружје во рака за борба против паганите и кои ќе тргнат во ова тешко поклонение, ќе им бидат простени сите казни што им ги изрекла Црквата за нивните гревови. И ако некој од нив таму загина во вистинско покајание, може да биде наполно сигурен дека ќе му бидат

простени сите гревови и дека ќе може да ужива во плодовите на вечниот живот.⁶⁵

И така Црквата ги турнала народите на Европа и на Блискиот и Средниот Исток во долготрајни исцрпувачки крстоносни војни во кои илјадници христијани од цела Европа се упатиле кон Ерусалим, подготвени да ја докажат надмоќта на својата вера над исламот, пролевајќи безброј тони своја и туѓа крв, понесени од еуфоријата дека прават подвиг, извршуваат богоугодно дело - одат во поход да го ослободат Христовиот гроб.

За институцијата и за држите загоси во Црквата

„Во деветтиот и десеттиот век многу папи биле на возраст од дваесет години, а повеќе од нив биле тинејџери. Некои опстанале дваесет дена, еден или три месеци. Шест од нив биле соборени од престолот, а многумина и убиени. Всушност, не е можно да се каже колку папи и антипапи (лажни папи) биле во овој период... Папите сакателе и биле сакатени, убивале и биле убивани. Нивните животи не личеле на евангелието... Кога еден папа однадеж би исчезнал, луѓето се прашувале дали некој му го пресекол вратот и го фрлил во Тибар? Дали бил задавен во затвор? Дали преспал во јавна куќа? Дали му ги пресекле ушите и носот, како на Стефана VII кој, разбирливо, никогаш веќе не го покажл своето лице во јавноста? Или, дали побегнал, како Бенедикт V 964. година кој, откако обесчестил млада девојка, веднаш побегнал во Константинопол со сето богатство на базиликата св. Петар, само да се појави кога средствата исчечнале и предизвикал уште поголеми пустошења во Рим?

Побожниот црковен историчар, Герберт, Бенедикта го нарекол „најбеззаконит меѓу сите монструми на безбожноста“. Но неговиот суд бил прерано изречен. Овој папа конечно го заклал љубоморен маж. Неговиот леш, со стотици убоди од сабја, бил влечен низ улиците додека на крај не го фрлиле во клозетска јама... Историјата го уништува популарниот мит за Борџија како едно лошо јабољко на папството. Не долго по Карло Велики, повеќе од еден и пол век, цела група од папи биле гнили. Помалку биле ученици Христови отколку ученици на Велијара, принцот на темнината. Мнозина од нив биле развратници, убијци, прељубници, подбуцнувачи на војни, тирани, симонијаци кои биле подготвени да продадат сè што е свето. Речиси сите биле повеќе заплеткани во пари и во интриги отколку во религијата. Без сомнение, овие папи се водачи кои во историјата најмногу заслужуваат презир од сите, и од секуларните и од црковните. Искрено, тие биле варвари. Древниот Рим немал ништо што би можело да биде ривал во гнилоста.⁶⁶

За папата Јован XII, кој станал папа во 955 година, читаме: „Дури и за папа од тој период, тој бил толку лош, што граѓаните ја барале неговата крв. Тие тврделе дека тој пронашол гревови кои се непознати од создавањето на светот - спиел дури и со својата мајка. Имал харем во латеранската палата. Се коцкал со даровите на поклониците. Имал штала со две илјади коњи кои ги хранел со бадеми и со смокви натопени во вино. Своите придружнички, со кои ги поминувал ноќите уживајќи во нивната љубов, ги наградувал со златни пехари од базиликата св. Петар... Посебно жените биле предупредени да не влегуваат во св. Јован Латеран, ако ја ценат својата чест, зашто папата секогаш демнел.

Бил собран Синодот за да ги среди работите. Биле присутни шеснаесет кардинали, сите многубројни италијански бискупи и многу други од Германија. Бискупот од Кремон оставил прецизен запис од обвинението против папата... Тој ракоположил закон во штала. Го наплатувал ракополагањето. Спил со голем број жени, вклучувајќи ја старата љубов на својот татко и својата внука. Го ослепел својот духовен водич. Кастрирал кардинал, предизвикувајќи негова смрт. Сите обвиненија биле потврдени со заклетва... Потоа Ото на Јована му напишал писмо кое може да се вброи меѓу најљубезните писма на сите времиња. „Ваша светост, сето свештенство и сиот народ ве обвинуваат за убиство, за криви заклетви, за светогрдие, за инцест со вашите роднини, вклучувајќи ги и вашите две сестри, и дека како паганец сте ги призивале Јупитера, Венера и други демони...“ Ниту еден папа не завршил во толку незгодна позиција. Една ноќ, еден од многубројните љубоморни мажи, ја фатил неговата светост со неговата жена *in flagrante delicto* и му подарил последен ритуал - удар со чекан во тилот. Бил 24 години стар...

За Јован XIII читаме: Новиот папа правел дела на неверојатна свирепост. Според хрониките на Лутпранд (Liutprand), тој на своите нерпијатели им ги вадел очите и со меч убил половина популација...

Клемент VII докажал дека бил создаден од папски материјал кога во 1377 година дејствувал како еден од папските легати во Цесна, на Јадранско Море. Локалното население приговарало што неговите продавачи ги силувале нивните жени и убиле некои од виновниците. По преговорите со градските службеници, тој ги убедил да го остават оружјето. Потоа пратил мешани англиски и бретонски трупи да ги убијат сите осум илјади жители, вклучувајќи ги и децата.⁶⁷

„Со векови свештенството главно било наследно. Мнозинството свештеници биле свештенички синови или синови на бискупи. Повеќе од еден папа бил нелегален син на претходниот папа во „целибат“. На пример, папата Нормисдас (514-523) бил татко на папата Силверие (536-537), а на Сергие III (904-911) неговата омилена љубовница, Мароција, му го родила Јована XI (931-935)... Меѓу другите копилиња кои владееле со Црквата биле папите Бонифацие I (418-422), Геласие (492-496), Агипатие (535-536) и Теодор (642-649). Имало и други. Адријан IV (1154-1159) бил син на еден свештеник. Не е чудо што папата Пие II (1458-1464) рекол дека „Рим е единствен град што го водат копилиња“. Лично Пие признал дека бил татко барем на две нелегитимни деца, од различни жени, од кои едната била мажена. Правилото за целибат буквално создавало проститутки, претворајќи го Рим во „Мајка на блудниците“, како што преткажал апостол Јован.“⁶⁸

За папата Јован XXIII читаме: „Обвинувањата против него биле намалени од 54 на 5. Во „Опаѓање и пад“, Гибон карактеристично забележал: „Најскандалозните обвинувања биле потиснати; Христовиот намесник бил обвинет само за пиратство, за убиство, за силување, за содомија и за инцест.“ Било добро познато дека, откако станал Христов намесник, Јован XXIII вежбал само во кревет... Набргу по Јована XXIII дошол Бенедикт VII, уште еден кој умрел фатен во чин на прелуба од рацете на разбеснет маж.“⁶⁹

Алберик III платил вистинско богатство за да го одржи континуитетот на папскиот престол. Кој може подобро да го пополни испразнетото место од неговиот син, Теофилактус? Раул Глабер (Raoul Glaber), монах од Cluni, известува дека при својот избор во октомври 1032 година, неговата светост,

Бенедикт IX, бил стар единаесет години... Чуден спектакл, момче кое уште не влегло ниту во тинејџерските години, со глас кој уште мутирал, бил главен законодавец и владетел на Католичката црква, повикан да носи тијара, да одржува главна миса во базиликата Свети Петар, да дава имоти, да одредува бискупи и да екскомуницира еретици! Подвизите на неговата светост со жените докажуваат дека мамчето-папа мошне рано навлегло во период на пубертет. Кога наполнил четиринаесет години, еден хроничар рекол дека ги надминал сите претходници по разузданоста и екстраваганцијата. Св. Петар Дамијан, фин судија на гревот, извикнал: ‚Тој бедник од почеток на својот понтификат, до крајот на својот живот, прославувал во неморал.‘ Друг постратрач напишал: ‚Петровата столица ја зазел демон од пеколот во свештеничка облека.‘⁷⁰

„Поради несогласување со императорот Фредерик II, папата Инокентие IV (1243-1254), морал да го напушти Рим... Инокентие IV куријата ја одвел во Лион... Кога Фредерик II умрел, Инокентие можел да се врати во Рим. Во име на папата, кардиналот Хуго на луѓето во Лион им напишал писмо со благодарност. Документот, кој потекнува од 1250 година, е еден од најнеславните во папската историја. ‚За време на нашиот престој во вашиот град, ние (римската курија) љубезно ви бевме од полза. Кога дојдовме кај вас, одвај можевме да најдеме три-четири сестри на љубовта кои можеа да се купат, додека при нашето заминување, може да се каже дека ви оставивме јавна куќа која се протега од западната до источната врата.‘⁷¹

„Последната ноќ во октомври 1501 година се случил еден од најгротескните настани во папската историја. Го запишал Бурхард, личен соработник на четворица понтифи едноподруго, во дневникот кој случајно излегол на виделина. Синот на папата Александар VI, Цезар, ја повикал својата омилена сестра Лукреција и папата, единствен друг маж кој бил присутен на фестивалот наречен ‚Витешки турнир на курвите‘. Педесет најфини дами на Рим танцувале во сè поскудна облека пред да се соблечат голи, играјќи околу масата на папата. Веројатно ги чуле гласиштата што кружеле во Рим дека папата повеќе ги сака оргиите отколку мисата.‘⁷²

За папата Инокентие VIII читаме: ‚Неговиот намесник дошол и му рекол: ‚Ваша Светост, ние навистина треба да ги запреме свештениците да имаат жени.‘ Како што е забележано, Инокентие возвратил: ‚Губење време! Тоа е толку раширено меѓу свештениците, дури и меѓу куријата, што тешко ќе најдеш и еден без конкубина.‘ Кога се дознало ова, некој рекол: ‚Неговата Светост станува од кревет со курва да ја затвора и отвора вратата на чистилиштето и небото.‘⁷³

Папата Бонифацие VIII „со еден удар погубил 6000 од спротивниот табор (од противкандидатите за папа). Исто така тој бил развратник кој како љубовници имал мажена жена и нејзината ќерка. Еднаш изјавил: ‚Да се води секс е исто како да се тријат рацете една со друга!‘^{73a}

Историчарите сведочат дека во Црквата во средниот век, покрај симболичкиот блуд, кој се однесувал на прељубата (клањање и служба) со другите богови на искривените, нехристијански учења, имало и буквално курварство и таканаречена света проституција во полза на Црквата.

Во својата книга „Hodočasnici“, англискиот историчар Norman Foster, пишувајќи за т.н. простеништа и светилишта, каде што грешниците за добар

паричен надомест добивале прошка за своите гревови, кажува дека „во 410 година Августин ги проколнал простеништата „како центри на разуздан разврат“ и ги набројал местата „во кои се одржуваат свечености на гробовите на мачениците на кои Црквата похотно се валка.“⁷⁴

Понатаму, истиот историчар кажува дека со текот на времето Рим станал „Вавилон на гевот“ и „блудница на Европа“, зашто Црквата држела јавни куќи за потребите на поклониците.⁷⁵

Малку е познато дека папата Sikstus IV, чиешто име ја носи прочуената градба „Сикстинска капела“, „е прв папа кој основал т.н. „куќи на радоста“, односно јавни куќи во Рим, чиишто девојки за уживање му носеле приход од 30 илјади дукати годишно. Покрај јавните куќи, тој имал прилично голем приход и од данокот за свештеници кои живееле со своите љубовници. Друг извор на приходи биле привилегиите што ги уживале богатите кои им „дозволувале да утешат одредени мажени жени во отсуство на нивните мажи.“⁷⁶

Рим е наречен блудница (курва). Апостол Јован во Откровението во 17. глава кажува дека видел голема блудница „со која блудствуваа земните цареви“ (17,2), „како седи врз црвен свер“ (17,3), „облечена во пурпурно и во црвено, и украсена со злато, со скапоцени камења и со бисери, и држеше во својата рака златна чаша полна со гнасотијата и нечистотијата од нејзиното блудство“ (17,4), блудница „пијана од крвта на светите и од крвта на Исусовите сведоци“ (17,6).

Дали Рим е наречен блудница само заради духовниот неморал? Не! Историчарот Henri Pirenne ја истакнува и другата страна:

„Да помислиме само каков впечаток морал да понесе верникот со себе напуштајќи го главниот град на христијанството во времето кога во него имало 6.800 блудници (1490 г.), и кога папите и кардиналите јавно ги истакнувале своите љубовници и ги признавале своите незаконити деца, збогатувајќи ги на сметка на Црквата.“⁷⁷

„Било предвидено сè што можело да му затреба на поклониот. Од подобрите бордели се истерани најлошите блудници, „лумпанари“. Мноштво нови девојки се доведени во „опатиите“, како што се нарекувале тие, од Црквата контролирани установи, да се грижат за истоштените поклоници и за нивните уморни нозе откако ги разгледале знаменитостите на градот Рим. Во 1552 година во Рим имало над 24 илјади блудници кои секој месец на папската курија ѝ плаќале износ сообразно со нивните примања.“⁷⁸

Да го додадеме кон ова и тврдењето на историчарот K. Deschner:

„Откако постојат манастирите, во нив цутела хомосексуалноста. Калуѓерките на Запад отвориле постојана проституција... Уште од 9 век се повторува споредбата меѓу женските манастири и јавните куќи.“⁷⁹

Сегашната морална состојба на РКЦ

Во последно време светскиот печат и другите средства за јавна комуникација изнесоа на виделина потресни настани што се случувале во Католичката црква во поново време, настани од кои здивот ни застапува и костата на главата ни се дига. Беа документирани масовни случаи на сексуална злоупотреба на мали невини деца од страна на католички свештеници. Ние мислеваме дека таквите, и слични на нив гадости, за кои читавме во

претходните поднаслови, за Католичката црква се историско минато, врзани за нејзината средновековна историја. Но, непријатните вести што ги слушавме силно нè удрија по глава и нè натераа да размислуваме поинаку. Да проследиме неколку извештаи што ги објавија светските медиуми:

Кога вестите за сексуално малтретирање на деца (педофилија) од страна на католичките свештеници во Соединетите Држави ја изнесоа на виделина таа гнасотија и тоа злосторство од највисок ранг пред јавноста, еден американски проповедник од Бостон, во Масачусетс, рече: „Тоа е несфатливо. Откритијата беа толку вчудовидувачки и шокантни, што нема начин овој материјал да се интегрира во некој вид разумен редослед на настаните.“

„Под водство на папата Јован Павле II Католичката црква се соочи со еден од најголемите црковни скандали. Откриена е широка мрежа на сексуална злоупотреба на деца од страна на католичките свештеници во САД и низ цел свет. Црквата реагираше така што се обиде проблемот да го сведе на минимум, изјавувајќи дека печатот направи голема работа од еден изолиран инцидент. Подоцна на виделина излезе дека во секоја од над 170 црковни бискупии во САД постоеле повеќекратни случаи на сексуална злоупотреба на деца и дека Црквата исплатила над 900 милиони долари само во САД во судски процеси против Црквата. Ова ги покрива само случаите каде што жртвите ја тужеле Црквата на суд. Во најзабележаниот случај, кардиналот Бернард Ло (Bernard Law), кој е обвинет и прогласен за виновен, зашто ја помагал и ја поддржувал педофилијата, наместо да оди во затвор, тој со добредојде е поздравен во Ватикан, каде што добил удобна работа и активно учествувал во службите на Ватикан, водејќи една од погребните миси и учествувајќи во конклавата која го избрала следниот папа.“⁸⁰

На 19.1.2011 година Хрватски дневник (Dublin, 19.01.2011., 12:39 | J.G.) ги објави следните информации: „Ватикан ги предупредил ирските бискупи да не ја пријавуваат сексуалната злоупотреба на децата... Објавено е писмо од 1997 година во кое Ватикан ги предупредува ирските бискупи да не ѝ ги пријавуваат на полицијата случаите на сексуална злоупотреба на децата... Ирските свештеници добиле забрана да соработуваат со полицијата... Писмото го објавила ирската телевизија RTS, а група на сексуално злоупотребуваните жртви писмото го гледа како доказ дека Црквата намерно ги прикривала доказите за свештениците педофили. Во 1996 г. се појавил првиот бран на откривање на сексуална злоупотреба и Ватикан во писмото ја одбил иницијативата на ирската црква која сакала да ѝ помогне на полицијата при идентификацијата на свештениците злосторници. Писмото го потпишал покојниот надбискуп Luciano Storero, дипломат на папата Јован Павле II во Ирска... Писмото има големо меѓународно значење, зашто докажува дека Ватикан ги спречувал извештаите за сексуалната злоупотреба, и ако тоа се правело во Ирска, се правело и секаде на друго место,‘ уверен е Colm O’Gorman од ирскиот Amnesty Internationala.“

„Католичката црква во Лос Анџелес со децении штитела свештеник наспроти масовните забелешки за сексуална злоупотреба на деца. На духовниците сè до 80-те, откако обвинувањата станаа познати, им било дозволено да работат со деца во црквите, известува Los Angeles Times со цитат од сега објавените документи. Таму се документирани стотици сексуални напади на деца во Црквата од 60-те години. Во договор меѓу Црквата и адвокатите, објавени се документи за 500 сексуално злоупотребувани деца.“⁸¹

Според податоците, во последните 50 години повеќе од 4.000 свештеници во САД се обвинети за сексуално малтретирање на деца. Од скандалот што изби поради педофилија во црквата во Бостон во 2002 г., Католичката црква во САД исплатила повеќе од 1,5 милијарди долари отштета на тужителите, а вкупната сума исплатена поради педофилија на католичките свештеници изнесува повеќе од три милијарди долари. Најголемата збирна отштета до сега изнесува 100 милиони долари исплатени во 2004 г. во калифорниската бискупија Orange.”⁸²

„До сега најспектакуларен е случајот на John Geoghan. Овој ‚Божји човек‘ меѓу 1962 и 1998 г. направил престап кај најмалку 150 деца. И него едноставно го преместиле од една парохија во друга. Дали е тоа крај на Црквата? Службено не постојат бројки, но, според проценките, уделот на хомосексуалните свештеници во индустриските земји е близу 50% - а во световното население околу 10%.”⁸³

„Педофилски скандал ја тресе Австралија, под сомневање се католички свештеници.“ „По низа скандали во кои се вмешани католички свештеници, австралиската премиерка наредила опсежна истрага. Главниот полициски инспектор, Питер Фокс (Peter Fox), кој тврди дека поседува ‚непобитни‘ докази за своите обвинувања, смета дека ‚еден надбискуп, бискуп и свештеник‘ прикривале педофилија во долината Хантер (Hunter), 170 км северно од Сиднеј. По тие обвинувања, Нов Јужен Велс повел истрага во почетокот на ноември. Слична истрага се води во државата Викторија, каде што Католичката црква во септември признала дека свештениците од 1930-те полове искористувале најмалку 620 деца. (Hina)“⁸⁴

При својата посета на Америка во април 2008 г. папата Бенедикт XVI во Америка како последица на сексуалните малтретирања на малолетниците. Длабоко сме посрамени и нашите зборови не можат да ја опишат болката и штетата што се нанесени со тие злоупотреби.“

„Факт е дека свештеничкиот целибат никогаш не функционираше. Според мислењето на некои историчари, веројатно тој предизвикал повеќе штети за моралот отколку која било друга институција на Запад, вклучувајќи ја и проституцијата... Доказите за штетите создадени со целибатот не доаѓаат од пристрасните антикатолички извори. Напротив, тие произлегуваат од папските и концилските документи и од писмата на реформираните светци. Сите тие потврдуваат дека целибатот не бил свеќа во лошиот свет, туку дамка за името на христијаните.”⁸⁵

„Докторите по медицина и психолозите истакнуваат дека присилниот целибат на свештениците неприродно ја ограничува нормалната сексуална желба кај мажите. Од таа причина, многу свештеници сексуално се изразуваат со мали невини деца, со млади жени, или со жени на други мажи. Наспроти овој феномен, и фактот дека присилниот целибат е целосно небиблски, најрешително дело во почетокот од понификатот на Јован Павле II беше делото со кое тој повторно го потврди свештеничкиот целибат.”⁸⁶

Несфатливо! Ужасно! Болно! Одбивно! Свештеници, слуги на Севишниот Бог, сексуално да злоупотребуваат невини мали деца, и тоа во денешно време! Само еден свештеник сексуално злоупотребувал повеќе од 150 деца! А што да кажеме за Средниот век кој е зад нас, кога Црквата повеќе од 12 века светот го држела во мрак, кога имала апсолутна контрола како апсолутен господар над населението, кога свештениците биле богови и се одне-

сувале како богови, со врховна власт во своите раце? Општо земено, стотици илјади, а можеби и милиони мали невини деца, момчиња и девојчиња, се сексуално злоупотребени, без никаква можност да се противстават и да го дигнат својот глас тие, или нивните родители, против тоа гнасно злосторство и против злосторниците кои ги вршеле тие гнасоти и гадости над нив. Тие се силувани, обесчестени, понижени, осрамотени, упропастени... Израснале во луѓе обезвредени, отчовечени, со наведена глава, без човечко достоинство, без ниту малку светла иднина, без ниту трунка животна радост и среќа. Што гледале и што виделе Божјите очи? Што запишале Божјите ангели во небесните книги за тие злосторници? Да, Божјите ангели виделе и запишале сè, ги виделе и ги запишале сите тие злосторства и гнасоти со кои злосторниците и гнасниците ќе се соочат на Божјиот суд кој ќе им одмери праведна казна.

И историјата на Источната црква не е розова

Православието тврди дека никогаш во неговата средина немало прогонства против неговите неистомисленици, дека немало никаква инквизиција против никого!

„Се знае дека Православната црква никогаш не користела тортура за еретиците, ниту некого го згромила во „Вартоломејска ноќ“, ниту водела верски војни за истребување на своите неистомисленици. Се знае дека православните држави никого не го крштавале насилно, ниту го кочеле развојот на науката, ниту пак воделе крстоносни војни.“⁸⁷

„Православието нема во себе оган на „света инквизиција.““⁸⁸

„Некои начини за заштита од сектантите не можат да се применат ниту се препорачуваат за нас православните; така, на пример, нам не ни е дозволена примена на инквизиција, насилно прекрштавање, верски прогони; сите овие активности нашата Црква никогаш не ги применувала, ниту пак тие се сообразни со божественото потекло на нашата Црква.“⁸⁹

Да провериме и да видиме колку вистина има во претходните три посочени тврдења на денешното православие. Да видиме и да се увериме дали навистина во неговата средина немало прогонства и инквизиција.

Византијците биле познати по својата суровост. За нив било карактеристично ослепувањето. Од властољубие и славољубие, како и од свирепа алчност, христијани ваделе очи на христијани.

Со доаѓањето на власт на православната царица Ирина (797-802), која официјално го делела престолот со својот малолетен син, реставрацијата на култот на иконите фактички била решена. Таа била огнено приврзана кон иконите, а покрај тоа и властољубива, страстна, избувлива, сурова, свирепа, лицемерна, итра, неспоредливо вешта да замрси и да заплете интриги; задушувала повеќе бунтови и заговори во крв. По нејзин наговор и благодарение на нејзините сплетки, ослепен е војсководителот Алексие Мозел, потоа еден од цезарите, и на крај „наредила да го ослепат нејзиниот роден син, Константин VI, и тоа во „порфирната сала“ во која и го родила пред 27 години. Со тоа таа ја постигнала својата цел: станала единствен господар на Византиското царство... За да ги зачува симпатиите на населението, царицата штедро давала финансиски олеснувања, не обсрнувајќи се на државните потреби. Пред сè, овие привилегии им биле наменети на манас-

тирите, чијашто благонаклоност била главна основа на популарноста на Ирина.⁹⁰

Значи, страста за престол Ирина ја одвлекла во злосторство. Но за нас е важно каков став имала Црквата кон оваа владетелка!

Францускиот историчар и византолог со светски глас, Šarl Dil, кажува: „На побожната православна владетелка, на царицата Ирина, Црквата ѝ опростила сè, па дури и нејзините злосторства.“⁹¹

По смртта на царот Теофил, на византискиот престол стапува царицата Теодора (842-856), која ги обожавала иконите. Царицата Теодора, која го повратила православието и која заради своите заслуги го добила епитетот „блажена“, решила да го искорени ересот кој во тоа време го ширело верското движење на павликијанците низ Византиската империја.

Павликијанците биле радикални христијани кои посебно го почитувале апостол Павле и ревносно ги проучувале неговите посланија; биле непријателски расположени спрема сакраментите и спрема обожавањето на иконите кои за царицата Теодора биле идол број еден, бидејќи со нејзино залагање е извршена нивна реставрација, па затоа таа решила да расчисти со таа „секта“ која имала поинакви сфаќања.

Humbert, пратеник на папата Лав IX, сведочи дека еден огранок на павликијанците празнувал сабота.⁹² Кардиналот Hergenroether исто така тврди дека „павликијанците празнувале сабота и крштавале само возрасни лица.“⁹³

„По заповед на Теодора, павликијанците биле повикани да бираат меѓу православноста вера и смртта. Но, бидејќи тие не попуштиле, потоци крв потекле низ сите краишта на Мала Азија каде што живееле. Царските инквизитори, кои добиле налог да го скротат нивниот отпор, извршиле гнасни дела: погубиле повеќе од сто илјади павликијанци, изложувајќи ги на големи маки. Остатокот во очај се повлекол во планинските краишта на Ерменија, паѓајќи во преградките на муслиманите.“⁹⁴

Веќе беше кажано дека „од тогаш, за сеќавање на тој голем настан, и за спомен на блажената Теодора, секоја година, првата недела од постот, Грчката (православна) црква свечено го прославува воспоставувањето на иконите и уништувањето на своите непријатели. Таа тоа го прославува и денес со благодарност и побожност.“⁹⁵

Екстремно болно - православието го слави внесувањето на иконите во Црквата, а едновременно и пролевањето на стотици тони невина крв на павликијанците кои одбивале да ги прифатат иконите?

Значи, историјата ја обременува Источната православна црква со тежок грев крвопролевање затоа што, покрај другото, стотина години водеа огорчена борба додека не ги внела иконите во Црквата, убивајќи при тоа „повеќе од сто илјади павликијанци (христијани), изложувајќи ги на големи маки“, чијашто единствена вина спрема Црквата и државата била таа што му служеле на Бога според својата совест. Тоа е црно, но не и единствено петно што ѝ стои на совеста на православието.

Несфатливо е како можела Црквата славожедната и крвожедна Ирина, која задушувала бунтови и заговори во крв, ослепувала луѓе и ископала очи на свој роден син, да ја прогласи за светица, и неа, со крвави раце, да ја нарече „света Ирина“? Уште понесфатливо е како можела Црквата крвавата Теодора да ја прогласи за блажена и да ја нарече „блажена Теодора“, а пролеала стотици тони крв?

Господин Милин тврди дека параболата за богатиот човек и за сиромавиот Лазар во Лука 16. глава за рајот и пеколот, за разлика од другите Христови параболи, треба да се сфати не симболички, туку буквално, за што ќе зборуваме поопширно подоцна. Ако е така, тогаш Црквата Ирина и Теодора, па и Константина - првата светица, втората блажена и третиот светец - ги пратила во рајот, на почесно место во „крилото Аврамово“, а стотиците илјади „еретици“, што тие ги убиле и на кои очи им ископале, ги пратила отспротива, отаде „крилото Аврамово“ - во пеколот - каде што Ирина, Теодора и Константин од рајот вечно ги гледаат и уживаат и се насладуваат посматрајќи ги нивните пеколни маки и слушајќи ги нивните лелеци и пискоти!

Зар Црквата заради некакви заслуги за неа прогласува свети и блажени луѓе со крвави раце и им одредува почесно место во рајот? Секако, кога е во прашање интерес, и Црквата ќе ги затвори очите и ќе голтне нешто што и еден чесен атеист не би го голтнал. - Премногу мачно, бизарно и богохулно!

Светица - а ископала очи на роден син! „Блажена“ - со стотици тони крв на душа!

Во 10 век павликијанците ги среќаваме под името богомили кои станале против расипаноста на Рим и Визант, ги отфрлале сакраментите на Црквата и крштавањето на мали деца; не ја прифаќале догмата за претворање на лебот и виното во вистинско Христово тело и крв при вечерата Господова ниту почитувањето на иконите и светците, и не се поклонувале пред крстот ниту го целивале. Поради тоа државната Црква безмилосно ги прогонувала и уништувала. Особено жестоко било прогонството против богомилите во Цариград.

„Таа работа ја презеле во свои раце лично главите на двете власти: царот Алексеј и патријархот Никола. Веднаш до нив стоеле црковните и државните достоинственици. По истражната постапка следела казна против оние што цврсто стоеле на темелот на својата вера од која не сакале да се откажат. Црковните и државните закони на Византиското царство во тоа време барале ломача за старешините и доживотен затвор за обичните верници.“⁹⁶

Во тоа време е спален на ломача водачот на богомилите во Бугарија, Василиј. Кога Алексеј слушнал за Василиј, го повикал кај себе на царскиот двор, преправајќи се дека се интересира за неговата наука и има желба да се преобрати. Тоа му дало повод на Василиј да го отвори своето срце и да го изнесе целокупниот систем на богомилското учење.

„Кога старецот ја изнел сета наука, царот, покажувајќи го своето вистинско лице, ја тргнал завесата и заповедал да се отвори вратата. Веднаш тука се нашле црковните отци, неговата телесна гарда и воениот и црковниот совет. Тогаш на престолот на царскиот град седел патријархот Никола. Прочитана е „безбожната и одвратна“ наука на Василиј. Василиј потврдил сè, додавајќи дека во одбрана на својата наука подготвен е да поднесе оган, камшик и безброј пати да умре.“⁹⁷ Потоа царот седнал на престолот и изрек-кол над него смртна казна.

„Василиј бил одведен на градскиот хиподром каде што била подигната ломача. Тука биле доведени и голем број богомили врзани во синцири како најголеми злосторници да ја гледаат смртта на својот учител. Местото каде што требало да биде спален Василиј било опкружено со мноштво свет. Тука биле и царот Алексеј и патријархот Никола и други црковни и државни

достоинственици. Пред хиподромот подигнале голем крст, и кога било подготвено сè, царот го повикал Василија да го целива крстот и да го спаси својот живот. Тогаш 90-годишниот старец одговорил: „Подготвен сум за моето учење да претрпам измачување, оган и илјадапати да умрам.“ Крвниците го соблекле и облеката му ја фрлиле во оган. Со света возбуда и со непоколеблива вера, Василиј се качил на ломачата од каде што уште еднаш ги погледнал своите следбеници врзани во синцири и, со длабока болка и грижа за нив, почнал да го пее 90-тиот псалм. Но набргу високиот пламен го опфатил стариот реформатор и го задушил неговиот глас. На истата таа ломача своето верување го запечатиле уште многу следбеници на овој прв маченик на Јужните Словени за слобода на верата и совеста.^{“98}

Во почетокот на 13 век, за време на владеењето на бугарскиот цар Борис, пак настапило жестоко прогонство против богомилите. Науката на попот Богомил и на неговите ученици била осудена, а тој и учениците проколнати и ставени под прогонство и протерани во заточение.

За време на владеењето на царот Јован Александар, свикан е црковен собор во Трново (1360). На тој собор биле присутни сите црковни и државни достоинственици. Соборот ги осудил и ги проколнал богомилите; мнозина од нив биле погубени или протерани од земјата. Триесет години по трновскиот собор, Бугарија паднала под турска власт.

Од Бугарија, Грција и Македонија, богомилството се проширило во соседна Србија, каде што го прогонувал големиот жупан Стеван Немања (1168-1196), кој наредил да се испофаќаат богомилите и потоа свикал собор на кој присуствувал и рашкиот архијереј Јефтимие.

„Откако соборот утврдил дека во Србија е раширена богомилската вера, тој ја осудил и над неа изрекол казна: книгите на богомилите се спалени, а на водачот му е пресечен јазикот и е протеран во заточение. Некои од богомилите се осудени и спалени на ломача, а други протерани од Србија (во Босна), и на сите им е одземен имотот и разделен меѓу „правоверните“ (православните).“^{“99}

„Главните заслуги на Немања за православието се состојат од уништување на ересите. Урнек за својата антибогомилска политика Немања зел од тогашната византиска династија Комнина... Алексеј I (1081-1118) бил шампион на ортодоксијата. Неговата ќерка, Ана, се гордеела со таквата дејност на својот татко и за него барала титула „тринаесетти апостол“. Алексеј бил мошне побожен и лично влегувал во најподробни дискусии со павликијанците и богомилите, а оној што не би успеал да го преобрати во православието, го предавал на оган... И Немања своите богомили ги казнувал според византиските закони.“^{“100}

„Да си спомнеме за историјата кога Стеван Немања подигнал дури и војска да го заштити православието, а со тоа и црковното и државното единство, а тоа време е борба со сектантите (богомилите).“^{“101}

Други подробности за инквизицијата што ја спроведувала Источната црква врз павликијанците и богомилите на нејзините простори беа изнесени порано во поднасловот „Вистината за православните вселенски собори“.

Овде само уште еден краток инсерт за инквизицијата на Православната црква од подоцнежниот период што беше изнесен порано: „Во Русија се појавиле луѓе кои празнувале сабота наместо недела. Поради тоа, во 1503 година Руската црква организираше собор и ги повикала на судење најпозна-

тите празнувачи на саботата и ги осудила на спалување. Дел од извештајот од тој собор и од судењето на празнувачите на саботата гласи: „Празнувачите на саботата биле изведени и обвинети. Тие јавно го бранеле своето ново верување и го објаснувале. Најпрочуени меѓу нив биле државниот секретар Курцин, архимандритот на манастирот Новгород, Касијан, потоа Иван Максимов и други. Осудени се да бидат јавно спалени во кафези во Москва!“¹⁰² - „Осудени се да бидат јавно спалени во кафези во Москва!“ - Во кафези се чуваат животни, не луѓе!

Според тоа, кој може да каже дека Источната црква била поштедена од инквизицијата која длабоко го потресла светот, да каже дека таа ѝ припаѓа само на Западната црква? Инквизиција со наполно еднаква свирепост и бруталност имало и во Источната и во Западната „христијанска Христова црква“. Инквизиција немало во апостолската Христова црква. Според тоа, и едната и другата Црква се неколку века далеку од неа.

Литература:

* Благодарност на м-р Павле Руниќ, чијшто истражувачки труд помогна овој наслов и насловот „Папскиот Рим е континуитет на империјалниот или многубожечкиот (паганскиот) Рим“ да се збогатат со нови информации и со вредни цитати.

1. *Current Issues*, str. 1
2. *History of Nationalism in Europe*, vol. 2, p. 32, 1910 edition
3. Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, str. 15.
4. ЕГВ, Големата борба меѓу Христа и сатаната, АИК „Знаци на врем то“, 3-то издание, стр. 462,457
5. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 58.
- 5a. Bula Unam Sanctam, kojasto Bonifacie VIII ja izdal na 16 noemvri 1302, citirano vo “The Book of Revelation”, F.W.C. Nesor, str. 184.; Papa Nicholas, Decret. Par Distinct 96 Ch.
- 7 Edit Lugd. 1661., citirano vo Ian Pailsey, “Antichrist”, str. 54.
6. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 166-167.
7. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 106.
8. Dave Hunt, *A woman rides the beast*, str. 250.
9. Dr Alberto Rivera (ispovest bivšeg jezuite), “Vatikanske ubice”, *Metaphysica*, Beograd str. 8.9.24.
10. ЕГВ, Големата борба меѓу Христа и сатаната, 3-то издание, 2001 г., стр. 225. 226.
11. William Shaw Kerr, *A Handbook of the Papacy*, str. 241.
12. Dave Hunt, *A woman rides the beast*, str. 244.
13. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 162.164.165.
14. Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, str. 82.
15. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 172.
16. Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 426.
17. Karlheinz Deschner: *Kirche des Un-Heils*, Wilhelm Hayne Verlag, Minchen 1980, p. 21-23; *Istorija srednjeg veka*, Naučna knjiga, Beograd 1969, p. 366.
18. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 153.158.159.160.
19. Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, str. 35.
20. Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 428.
21. (Wylie, citing Edit. Goubau, livr. 3, p. 136) *The History of Protestantism*, by James A. Wylie, LL.D., Volume II, Book XVII

22. John Foxe, *Foxe's Book of Martyrs*, str. 168-169.
23. Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, str. 14.
24. Isto, str. 267.
25. Isto, str. 13.14.
26. Isto, str. 15.
27. J. H. Ignaz von Dollinger, *The Pope and the Council* (London, 1869), str. 195.; Dave Hunt, *A woman rides the beast*, str. 244.
28. Henri Pirenne, *Povjest Evrope*, Kultura Zagreb 1956, str. 214.
29. J. Delumeau, *Le christianisme va-t-il mourir?*, Paris 1977, pp. 359,360
30. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 179.175.
31. Isto, str. 177-178.
32. Philip Schaff, *History of the Christian Church*, vol. 5, p. 529.
33. Dave Hunt, *A woman rides the beast*, str. 247.
34. Will Durant, *The Story of Civilization*, vol. V, str. 527.
35. Cormenin, *History of the Popes*, str. 243, citirano u R. W. Thompson, *The Papacy and the Civil Power*, str. 369.
36. Will Durant, *The Story of Civilization*, vol. IV, str. 680.
37. Pontificale Romanum Summorum Pontificum. Belgium. Mechllin, str. 133; citirano u Emmet McLoughlin, *American Culture and Catholic Schools*, str. 125.
38. D. Antonio Gavin, *A Master Key to Popery: In Five Parts*, 3rd ed. (London, England, 1773), 253.
39. Citirano u Dave Hunt, *A woman Rides the Beast*, str. 242.
40. „Inquisition“, *Katolièka enciklopedija*, online izdanje, 2007.
41. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 162.165
42. *Catholic Encyclopedia*, Vol. XIV, str. 768.
43. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 166.
44. (St. Thomas Aquinas, *Summa Theologica*, vol. 4, str. 90.) citirano vo Dave Hunt, *A woman Rides the Beast*, str. 246-247.
45. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 165.
46. Will Durant, *The Story of Civilization*, vol. IV, str. 784.
47. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 153.
48. Isto, 163-164
49. (M. Foucault, *Sorvegliare e punire*, str. 129); Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, str. 111.
50. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 48.
51. Isto, 165.
52. J. H. Ignaz von Dollinger, *The Pope and the Council* (London, 1869), str. 190-193.
53. Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, str. 101.
54. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 172.
55. Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, str. 12-13.
56. (St. Thomas Aquinas, *Summa Theologica*, vol. 4, str. 90.) citirano vo Dave Hunt, *A woman Rides the Beast*, str. 246-247.
57. *Western Watchman*, 21 noemvri 1912.
58. *The Western Watchman*, 24. dekemvri 1909
59. Karlheinz Deschner, op. cit., p. 22.
60. *Исro*, op. cit., p. 23,24
61. Zvonimir Kostić Palanski, *Hrišćanstvo bez Hrista*, Niš 1993, str. 95
62. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 183.187.
63. Karlheinz Deschner, op. cit., p. 26
64. H. Dž. Vels, *Istorija sveta*, Narodno delo, Beograd 1929, p. 361.
65. Norman Foster, *Hodočasnici*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1986, str. 122.

66. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 47-48.
67. Isto, str. 51.52.92.
68. Dave Hunt, *A Woman Rides the Beast*, 164.
69. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 96.97.52.
70. Isto, str. 54.
71. Isto, str. 119.
72. Isto, str. 106-107.
73. Isto, str. 101.
- 73a. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 75.
74. Norman Foster, *Hodočasnici*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1986, str. 36.
75. Исто, стр. 164.
76. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 52.
77. Henri Pirenne, *Povijest Evrope*, Kultura Zagreb 1956, p. 402.
78. Norman Foster, *Hodočasnici*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1986, str. 161.
79. K. Deschner, op. cit., p. 90.
80. Edward Reid, *Sunday's Coming!*, str. 119.
81. Izvor: Main-Echo, 13.10.2005
82. На 16.7.2007 г., Los Angeles, HINA, објави соопштение кое го презеде и Хрватски дневник од 15 април 2008 г.
83. Hamburger Abendblatt, 10.4.2001.
84. Hrvatski dnevnik, 12.11.2012; Sydney, 12.11.2012.
85. Dave Hunt, *A Woman Rides the Beast*, 164.
86. Edward Reid, *Sunday's Coming!*, str. 119.
87. Библија без Бога, Хришќанство без Цркве; Правосавље и секте II, Светигора, Цетиње 1997. год. стр. 171-172
88. Од утопије до кошмара, Правосавље и секте I, Светигора, Цетиње 1997. год. стр. 11.
89. Ранко Јовиќ, *Секте и лажни пророци*, Неготин 1994.
90. Г. Острогорски, *Историја на Византија*, стр. 223,227,228.
91. Šarl Dil, *Vizantijske slike*, Srpska književna zadruga, Beograd 1991, p. 85.
92. Migne, CXLV, str. 936, Fotius III, 746.
93. *Algemeine Kirchengeschichte I*, 527.
94. Šarl Dil, op. cit., pp. 112,113
95. Исто, op. cit., pp. 108,109
96. Rački, *Bogomili i Patareni*, Srpska akademija, posebno izdanje, str. 368.369.
97. Rački, op. cit., str. 366.
98. Hristo V. Vrgov, *Revolucionari*, str. 245.
99. Rački, op. cit., str. 377; *Izveštaj u Žitijama sv. Simeona*, gl. VI
100. Василије Марковиќ, *Православно монаштво и манастири у средњеveковној Србији*; Лио, Горњи Милановац, 2002. г., стр. 55-57
101. Ранко Јовиќ, *Секте и лажни пророци*, стр. 57.
102. Mark Finley, *The Almost Forgotten Day (AFD)*, p. 86). (Цитатот е преземен од Pavle Borovic, „U Miru Edema“, str. 168, во издание на „Preporod“, Beograd, 2010)

БИБЛИЈАТА ЗА САБОТАТА

Да почнеме од почеток, од корењата на саботата: „Така беа довршени небото и земјата со сето свое воинство. И ги заврши Бог до седмиот ден своите дела што ги создаде. И се одмори во седмиот ден од сите свои дела што ги создаде. И Бог го благослови седмиот ден и го посвети, зашто во тој ден се одмори од сите свои дела што ги создаде“ (1. Мојсеева 2,1-3).

Веднаш да кажеме: Овој библиски текст од втората глава во Прва книга Мојсеева ја отфрла општата забелешка дека седмиот ден е „еврејска сабота“. Зошто? Затоа што седмиот ден Бог го изделил за одмор, го благословил и го посветил кога го создал нашиот свет за шест дена, уште во Едем (рајот), пред паѓањето во грев и пред да се роди првиот Евреин, кога уште не постоеле Евреи, ни Грци, ниту кој и да е друг народ, додека на овој свет биле присутни само нашите први родители, Адам и Ева. Според тоа, седмиот ден не е еврејски празник, еврејска сабота, како што тврдат христијаните денес, туку Божји свет и благословен ден за одмор на неговиот народ.

Според тоа, сабота е спомен на создавањето на сите луѓе, а не само на Евреите и токму затоа целото човештво треба да ужива во благословите на саботниот ден. Да забележиме дека во 1. Мојсеева 2,1-3 во трите стиха седмиот ден се спомнува пет пати, а во три од тие пет случаи тој ден јасно се именува како „седми ден“.

Подоцна, во времето на Мојсеја, кога Господ слегол од небото на планината Синај и го изговорил својот закон, меѓу Десетте Божји заповеди што ги напишал Бог на две камени плочи се наоѓа и четвртата заповед која бара од нас да го празнуваме седмиот, саботниот ден:

„Помни си да го празнуваш саботниот ден! Шест дена работи и сврши ги сите свои работи! А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог. Тогаш немој да работиш никаква работа: ни ти, ни твојот син, ни твојата ќерка, ни твојот слуга, ни твојата слугинка, ни твојот вол, ни твоето магаре, ниту придојдениот што ќе се најде во твојот дом! Зашто Господ за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден“ (2. Мојсеева 20,8-11).

Се гледа дека истите мисли и зборови, поврзани со седмиот ден при создавањето, ги наоѓаме и во четвртата Божја заповед од Синај: во седмиот ден Бог се одморил и истиот го изделил за одмор, го благословил и го посветил.

Дека во четвртата Божја заповед станува збор за истиот седми ден од 24 часа, посветен при создавањето, ни потврдуваат зборовите од заповедта: „Зашто Господ за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори.“

На истиот седми ден, посветен при создавањето, се повикува и апостол Павле кога ни упатува повик да влеземе во Божјиот одмор: „Зашто некаде

за седмиот ден кажа вака: „И Бог се одмори во седмиот ден од сите свои дела“, и: „на Божјиот народ му останува саботната починка“ (Евреите 4,4.9).

Евреите 4,4.9. се јасно новозаветно сведоштво за веродостојноста на старозаветниот извештај за создавањето. Тоа ни става на располагање нови докази за историчноста на создавањето за шест дена, по кои настапил ден за одмор, седмиот ден во седмицата.

Значи, апостол Павле овде саботата како седми ден ја поврзува не со четвртата Божја заповед од Синај, туку со седмиот ден посветен при создавањето.

Според тоа, отпаѓаат сите приговори на христијаните кои тврдат дека седмиот ден, посветен при создавањето, не е ист со седмиот ден од четвртата Божја заповед, и дека седмицата на создавањето не е иста со нашата денешна седмица.

За теистичката еволуција на христијанството

Како што рековме пред малку, христијаните тврдат дека седмиот ден, посветен при создавањето, не е ист со седмиот ден од четвртата Божја заповед, ниту пак седмицата на создавањето е иста со нашата денешна седмица.

Оваа сатанска, ѓаволска заблуда и лага, што ја прифатиле христијаните, внела голем смут во нивната вера и учење и, заедно со другите заблуди, го извалкала лицето на христијанството. За што станува збор? Католиците, православните и, за жал, и тоа за голем жал и срам, сите протестанти што празнуваат недела, веруваат и тврдат дека деновите на создавањето не биле исти со нашите обични денешни денови од 24 часа. Имено, тие изнесуваат разни неиздржани докази и тврдат дека деновите на создавањето биле временски периоди долги стотици илјади и милиони години, што значи, создавањето траело милиони и милијарди години. Замислете, на семожниот Бог му биле потребни милијарди години да го создаде своето ремек дело - човекот! - Колку далеку отишло христијанството од Бога! Зар е можно и христијаните, кои го носат Божјето име (христијани), да паднат толку ниско и да ја прифатат Дарвиновата теорија за еволуција на нашиот свет? Болно вистинито!

Во својата вчудовиденост и немоќ да им верува на своите уши што слушаат и на своите очи што гледаат, човек со право се прашува во кој Бог веруваат христијаните? Во библискиот семоќен Бог Творец, кој го создал светот за шест обични, наши денови, или во некој друг некадарен бог на кого му биле потребни милијарди години да го создаде истиот свет? Од оваа грда слика што ја даваат христијаните за Бога произлегува дека христијанскиот бог не е ист со семожниот библиски Бог на кого му биле потребни само шест обични денови да создаде толку убав и совршен свет!

Зар е можно поинаку да се разберат зборовите на Божјата реч: „Преку зборот Господов беше создадено небото, преку здивот негов - свезденото воинство... Зашто Тој рече - и сè настана, заповеда - и сè се создаде“ (Псалм 33,6.9). „И Бог рече: „Нека биде светлина!“ И би светлина... И Бог рече: „Нека биде свод среде водите...“. И би така... И Бог рече: „Нека се соберат на едно место водите под небото, и нека се покаже копно!“ И би така... И Бог рече: „Нека изникне од земјата зеленило...“. И би така...“ итн., итн.

„Зашто Господ за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив“ (1. Мојсеева 1. глава; 2. Мојсеева 20,11). - Кристално јасно: Бог рече и - веднаш, не по милиони години, туку истиот миг се појави светлина, истиот миг од земјата никна зеленило..., „заповеда - и сè се создаде!“

Духот ни снеможува кога слушаме и гледаме како христијаните, без никаков страв и грижа на совеста, ги искривоколчуваат овие библиски извештаи за создавањето.

Малку појаснение во врска со ова. За разлика од атеистичката еволуција на Дарвина, која претпоставува дека животот од почеток до крај се создавал сам во определени околности и услови во текот на многу долг временски период, без никаков Божји удел, теистичката диригирана еволуција на христијаните тврди дека, сепак, првите зачетоци или зародиши на животот ги создал Бог. Но Тој оставил тие први едноставни, прости животни облици, понатаму да поминуваат низ безброј фази и низ многу долги временски периоди, во кои имале можност да еволуираат и да преминуваат од попрости во посложени облици, усовршувајќи се сè додека конечно не ја постигнале сегашнава состојба. Секако, зад таа еволуција стоел Бог кој ги надгледувал нејзините многубројни фази и вршел соодветни интервенции. Затоа неа ја нарекуваме диригирана христијанска еволуција.

Да си ја претставиме себеси сликата на создавањето на човекот. На почетокот на шестиот ден, кој наводно, како и другите денови на создавањето, е временски период од стотици милиони години, Бог го повлекува последниот синцир на создавање, составен од стотици илјади алки, односно фази низ кои ќе поминуваат од Бога создадените зародиши, т.е. простите животни облици, од кои ќе се развиваат копнените животни, а од нив и човекот.

Неверојатно, христијаните го присилуваат семејниот библиски Бог стотици милиони години да го посматра своето ремек-дело, човекот, како полека и макотрпно се извлекува од морските мангрови лагуни како амфибија со опашка која се храни со црви, со глисти и полжави, и како со породилни маки мора да совладува стотици илјади и милиони пречки во рамките на еволутивните фази низ кои поминува како животно влекач и четириножец, и во последната фаза како мајмун, пред да ја постигне својата цел, да се исправи на две нозе и да стане човек, Божја лика. - Ете, почитувани, со такви ниски и грди, небиблиски сфаќања за семејниот библиски Бог, се одликува денешното христијанство без Христа, за жал, и протестантизмот.

Како што видовме, традиционалната Црква и протестантските цркви кои празнуваат недела и веруваат во бесмртност на душата (духот), не веруваат во библискиот семејен Бог Творец, кој го создал светот за шест обични, наши денови, туку веруваат во некој друг, некадарен бог, на кого му биле потребни милијарди години да го создаде истиот свет, милиони години да го создаде човекот. Нивните теологии, кои ја прифатиле теоријата на еволуцијата, покрај другото, се обидуваат да го задржат и учењето за бесмртност на душата (духот), што раѓа неверојатни контрадикторности и тешки апсурди кои водат во апсолутен безизлез.

Прашања за нашите браќа христијани кои веруваат така: Ако Адам не е создаден веднаш како вистински Адам, како вистински човек, во шестиот ден, туку му биле потребни милиони години да се развие и да премине од животно во човек, тогаш во чиј нос Бог дувнал бесмртна душа (дух) во

шестиот ден? Секако, според споменатата теологија, Бог не дувнал бесмртна душа директно во носот на Адама, туку ѝ дувнал на онаа прва животинка, на почетокот од еволуцијата, од која се развил Адам. Според тоа, Адам својата бесмртна душа, ако воопшто имал таква душа, не ја добил директно од Бога, туку ја наследил индиректно од првата животинка преку амфибиите (водоземците), влекачите, приматите (човеколиките мајмуни)... Ако Адам својата бесмртна душа ја наследил од животните, тогаш и животните имаат бесмртна душа! Ако е така, а според филозофијата на теистичката еволуција е така, тогаш каде заминува бесмртната душа на животните кога ќе загинат?

Понатаму, дали бесмртната душа што ја има денешниот човек е иста со онаа бесмртна душа што ја вдахнал Бог во првата животинка? Дали и таа првобитна бесмртна душа кај првата животинка, поминувајќи низ еволутивните фази, заедно со телото, еволуирала и преминувала од попусти во посложени облици, или останала на првобитното ниво? Ако душата не еволуирала, ако таа останала иста од почеток до крај, тогаш ние луѓето имаме иста бесмртна душа со животните, со глистите, со црвите... што ни наликува на хиндуистичко-будистичката филозофија.

И уште едно прашање. Нашите браќа христијани, за кои станува овде збор, за бесмртната душа (дух) на луѓето одредиле место: чистилиште, митарства, рај и пекол. Каде е местото за бесмртната душа на животните?

Гледаме ли во какви апсурди запаѓаат луѓето, во овој случај теолозите, кога своето човечко „високоумие“, својата „генијалност“ и „ученост“, кога световните теории и филозофии, во конкретниов случај Дарвиновата теорија за некаква еволуција, ќе ги внесат во Библијата, кога ќе отстапат од неа и кога наједноставните и најјасните нејзини вистини ќе ги направат толку сложени и замрсени, за да не им се гледа крајот. Барајќи еволуција во Библијата, каде што не треба да бараат еволуција, барајќи еволуција кај Творецот, тие се сплеткаа и паднаа.

Зар има тоа некаква смисла, се прашува човек! Очигледно е дека нема. Но за денешните христијани и таквата бесмисла има смисла. За нив сè е можно. Можно е вошките да станат овци и овците вошки.

Артур Шопенхауер, мислител кој живеел во 19 век, еден ден, длабоко замислен околу идеите за суштината на човековото постоење, неочекувано се судрил со некој човек на улица. Лицето со кое се судрил, налутено го прашало: „Што мислите, кој сте вие?“ „Кој сум јас?“, одговорил Шопенхауер. „И јас би сакал да знам!“

Саботата - споменик на создавањето и стожер на еврејската нација

Како што видовме од четвртата Божја заповед, седмиот ден е од Бога одреден и именуван со зборот сабота, еврејски „шабат“, со значење „одмор“, ден од 24 часа, и ние не смееме тој ден да го замениме ниту да го преименуваме со недела, ниту со кој и да е друг ден во седмицата. „А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог... Зашто Господ за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден“ (2. Мојсеева 20,8-11). Според тоа, седмиот ден е поврзан со Творецот на нашиот свет, со создавањето, и тој е спомен и голем споменик на создавањето. - Така

кажува Господ, така кажува неговата заповед, четвртата Божја заповед, на која ѝ е посветена една третина од просторот на Десетте заповеди.

За жал, христијаните го замениле седмиот ден, саботата, со недела, со што го урнале споменикот на создавањето и на сатаната му дале можност да ги убеди силниот и семоќен библиски Бог, кој го создал светот за шест обични денови, да го заменат со некаков квази творец на кого му биле потребни милијарди години да го создава истиот свет со помош на диригирана, теистичка еволуција.

Непореклива е вистината дека саботата повеќе од 4.000 години е стожер на еврејската нација. Таа Евреите ги одржала како народ и како поединци и им го сочувала идентитетот и во текот на нивниот двомилениумски холокауст. Без саботата тие сигурно би исчезнале од сцените на историјата и би заминале во нејзините архиви како и многу други народи.

И за христијанството саботата би била стожер кој би ја одржал неговата монолитност. Тоа сигурно не би се распаднало на три дела (глобално), би го сочувало својот идентитет и својата изворност и би ги избегнало присутните девијации кога не би ја отфрлило саботата како седми ден за одмор. Но, за жал, се случило тоа што се случило, и со измените на Божјите заповеди христијанството не само што скршнало и потфрлило, туку воопшто не се потврдило ниту докажало.

Саботата е благословен ден

„Господ го благослови ... саботниот ден!“ - Да запомнеме: Саботата е благословен ден, што не е случај со ниту еден друг ден во седмицата.

Зборот „благослов“ има ист јазичен корен со зборот „благодат“, на кој му посветивме цел еден наслов во книгава. Благословен значи: блажен, среќен и пресреќен, полн со врвна радост и задоволство. Тој благослов што го ставил Бог во седмиот ден станува наш благослов, и ние сме благословени од Бога кога го празнуваме саботниот ден. Саботата навистина е благословено време кога му даваме можност на Бога нашиот живот да го осмисли и да го исполни со радост и задоволство.

„Блазе му на човекот кој прави така и на синот човечки што се придржува на тоа: кој ја почитува саботата за да не ја онечисти и кој ги чува своите раце од секое зло дело“ (Исаија 56,2). - Блажен, среќен и радосен е човек (не Евреин) кој ја почитува саботата.

Саботата е свет ден

„Господ го ... посвети саботниот ден!“ - Да запомнеме: Саботата е и посветен и свет ден, што не е случај со ниту еден друг ден во седмицата. „А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог.“ Во Десетте заповеди зборот „свет“ се однесува само на еден збор, на сабота.

Во рајот Бог изделил и посветил една овошка за себе - „дрвото на созанието на доброто и злото“ (1. Мој. 2,17) - и им рекол на Адама и Ева: Сите овошки во градината се ваши, но оваа овошка, ова дрво, е мое. Не гibaјте во него, зашто ќе згрешите!

И седмиот дел од времето, седмиот ден, Бог го изделил и го посветил за себе, и нам ни се обраќа со заповед: Шест дена се ваши, и целосно ви

стојат на располагање вам, за вашите потреби, но седмиот, саботниот ден, е мој. Тој не е ваш и не ви припаѓа вам. Не гибајте во него, зашто ќе згрешите.

На четиринаесет места во својата Реч, во Библијата, Бог кажува и нè потсетува дека саботата е негова - буквално: „мои саботи“ и „свои саботи“ - не еврејски саботи. „Пазете ги моите саботи; јас сум Господ Бог ваш“ (3. Мојсеева 19,3.30; 26,2). „Не одеа по моите заповеди... ги обесветуваа моите саботи, и затоа одлучив во пустината да го излеам мојот гнев врз нив за да ги сотрам.“ „Им ги дадов своите саботи... Празнувајте ги моите саботи! Тие нека бидат знак меѓу мене и вас за да се знае дека јас сум Господ, ваш Бог“ (Езекил 20,12.13.16.20.21; 44,24).

За светоста на саботата: „Држете ја саботата, зашто таа е света за вас!“ - му кажува Господ на својот народ, и продолжува: „За да знаете дека јас сум Господ кој ве посветува“ (2. Мојсеева 31,14.13).

Сабота е свето време, изделено од другите денови наменски - можност за Бога да нè посветува - од нас, од грешни, да направи праведни, свети луѓе, како што е напишано: „Бидете свети, зашто сум свет јас, Господ, ваш Бог“ (3. Мојсеева 19,2). И Бог навистина своите деца што ги посветил ги нарекува „свети“: „Во тоа е трпението на светите, кои ги пазат Божјите заповеди и верата во Исуса“ (Откровение 14,12). Сабота е изделена за нас за да се знае - што да се знае - да се знае дека Господ е наш Бог кој нè посветува. - Значи, свет Господ, свет саботен ден, свет народ кој празнува сабота!

Тослово: Саботата е "мој свет ден", "Тослово ден"

„Ако ја задржиш својата нога да не ја погазиш саботата, и ако не работиш во мојот свет ден; ако ја наречеш саботата милина, Господов ден; ако ја празнуваш и ако ја почитуваш со тоа што не ќе се занимаваш со обични работи, да им угодуваш на своите грешни желби - тогаш ќе имаш радост во Господа“ (Исаија 58,13.14).

Ова се Божји зборови кои ни доаѓаат директно од Бога кој ни кажува две многу значајни работи што треба да ги запаметиме. Прво, Господ вели: саботата е „мој свет ден“, и второ: саботата е „Господов ден“. И како свет Господов ден, саботата треба да ни е мила, ден на радост и спокојство и ден за богослужение, за свет собор.

„Шест дена нека се работи, а седми ден е сабота - ден на потполн одмор, ден за свет собор (за свето богослужение), кога не смеете да работите никаква работа. Тоа е Господова сабота во сите ваши живеалишта“ (3. Мојсеева 23,2). - „Господова (не еврејска) сабота“.

Секако, и другите денови се Господови денови, но ниту еден од нив не е посветен и не е свет. За ниту еден од другите денови Господ не кажува „мој свет ден“ и „Господов ден“. Никаде во Библијата Бог не кажува: „недела Господова“, „недела е мој свет ден“, ниту пак „недела е Господов ден“. Тие прерогативи му припаѓаат само на саботниот ден.

При создавањето на земјата Бог не создал света планина, света река или свето место каде што потоа би било подигнато светилиште. Во таа пригода Бог не посветил ниту еден дел од просторот, ниту еден предмет, ништо друго, освен дел од времето, седмиот, саботниот ден. Саботата е прва светиња на овој свет, светиња која не успеал, ниту пак некој ќе успее да ја

спали и уништи, зашто таа Божја светиња Бог ја сместил, не во просторот, во кој луѓето уриваат и уништуваат, туку во времето, кое е недосегливо за нив.

Духовната димензија на саботниот ден

Бог има замисла и желба саботата, како негов свет ден, да биде негов семеен празник кога Тој, како небесен татко, го собира своето земно семејство на свет семеен собир, на семејно советување, на свето богослужение, на кое сака да помине време во света заедница со своите деца - можност да разговара со нив, да ги слушне нивните воздишки, радосни и жални, да ги растовари од бремето на секојдневните грижи, да ги закрепне и физички и духовно, да им го подигне духот, да ја засили нивната вера и надеж и да ги охрабри и оспособи успешно да се соочат со животните проблеми во следната седмица.

Според Библијата, празнувањето на саботата мора да биде пријатно искуство. Бог преку својот пророк Исаија ни кажа дека саботата треба да ни биде милина. Зборот милина е превод на еврејскиот збор „онег“ кој има мошне богато значење. Онег значи „нежно“, „убаво“, „пријатно“, „радосно“, „извонредно“. Бог сака да уживаме во сабота. Таа треба да биде зенит во седмицата. Неа ја карактеризираат најдобро дружење, најдобра облека, најдобро однесување, најдобро од сè!

Сабота е свет и благословен ден, изделен од другите денови со посебна цел и намена - за интимен контакт меѓу нас и Бога преку неговата Реч, мигови кога можеме да здивнеме од секојдневните шокови на споулавеното време и од удирите со кои постојано нè мава и шиба мачното секојдневје. Сабота ни нуди духовна, а преку неа и физичка заветрина, заштита и сигурност пред налетите на страотните виулици и фортуни, пред бесот на гигантските животни урагани што ги подига гревот и сатаната во светот - слично на Ноевиот ковчег во кој се засолнил и нашол спасение Ное со семејството за време на ужасната катаклизма што го погодила нашиот свет, катаклизма наречена потоп.

Христос е наше засолниште каде што можеме да се засолниме, наше прибежиште каде што можеме да побегнеме од гревот кој нè прогонува, а саботата е алка што нè поврзува со Христа и темел на нашата заедница со него - семеен ден, семеен празник кога Бог, како што кажавме, на посебен начин го почестува своето семејство, своите деца, со своето присуство меѓу нив.

Прекрасна и многу убава, мила и посакувана е таа саботна заедница во друштво со Бога и со неговите свети ангели, тие свети мигови поминати во пријатна небесна атмосфера во неговиот дом. Тогаш ние на посебен начин го чувствуваме Божјето присуство во нашата средина, неговата близина и непосредност.

За време на саботните богослуженија, на кои ја проучуваме неговата света Реч или Библијата, на кои се молиме и му ја искажуваме нашата благодарност на Бога, Светиот Дух го пренасочува нашиот поглед од овој поминлив грешен свет кон небесниот живот со вечни вредности. Саботните мигови, поминати во света заедница со Бога и со неговиот народ, нè издигнуваат високо над овој земен свет, и на крилјата на верата нè приближуваат

до прагот на небесното царство од каде што уште сега со духовни очи го гледаме новиот живот и, обземени и проникнати со неискажливите убавини на Божјето царство, ние се радуваме со неискажлива радост, и нашето срце игра, блика и пее од среќа за скорашната средба со нашиот Спасител кој доаѓа по нас да нè земе со себе, за да бидеме и ние таму каде што е Тој (Јован 14,1-3), да ја делиме вечноста со него, да го гледаме и да го уживаме она „што око не видело, што уво не чуло и што во човечко срце не дошло“ (1. Коринќаните 2,9).

Ние, христијаните, кои празнуваме сабота, сме благословени, задоволни и среќни луѓе, полни со Божја љубов и со длабок мир во срцето среде ова зајазлено време и овој вознемирен свет. Живееме со крената глава и чело и со чиста совест одиме напред, зашто му служиме на Бога не поинаку, не според преданијата и традицијата, не според историските христијански категории, туку онака „како што кажува Писмото“ (Јован 7,38). Го следиме Христа, одејќи по неговиот пат и следејќи ги неговите стапки што ги наоѓаме во евангелијата. Ги држиме сите Десет Божји заповеди, меѓу нив и четвртата заповед која кажува дека сабота е свет Господов ден.

Христос е наш спасител кој ни ги простил гревовите, нè исчистил од нив и ни дал право да се „наречеме Божји деца“, највозвишено предимство, повозвишено и од она што го уживаат и ангелите - да бидеме негови синови и ќерки, негово семејство - сега на земјава, а наскоро и на небото. Уживаме негова заштита, водство и помош и, здружени со него и водени од Светиот Дух преку Божјата реч, ние храбро чекориме напред, успешно совладувајќи и уривајќи ги сите препреки и пречки што ги поставува сатаната преку своите орудија на нашиот животен пат за да нè сопне и обори. Во нашите гради пламти силна вера и надеж кои ги туркаат настрана небиднината, неизвесноста, песимизмот, апатијата, бесперспективноста, безнадежноста и силниот и отровен страв и очај со кои е зафатено и длабоко проникнато нашето поколение и во кои тоне нашиот свет.

Не постои, почитувани, на овој свет, поубава од нашата саботна заедница со Христа, од чиешто присуство во нас треперат струните на нашата душа, произведувајќи најпријатни звуци на милна музика што воопшто може да се почувствува и да се доживее; ненадминат внатрешен мир и слатка слобода од секаква внатрешна тиранија - од гнев, лутина, завист, себичност, омраза... во чиешто стеги сме биле оковани пред да се сретнеме и да оствариме нераскинливо пријателство со нашиот брилијантен Пријател, Исус Христос.

Убава е и благословена брачната заедница, мила е и семејната заедница во која посебна радост и незаборавни мигови за родителите претставуваат децата и обратно. Многу убаво и врвно доживување е и мајчинството и татковството, но неискажливо и ненадминливо е чувството на заедница со Христа што ја уживаме особено за време на саботните часови. Од тие причини, првенствено христијаните, а и човештвото во целост, поднесува ненадоместливи загуби затоа што не празнува сабота, што се лишува од нејзините благослови.

Од кажаното произлегува дека духовната димензија на саботата како ден за одмор е многу подлабока и позначајна од онаа, физичката, која на човекот му овозможува само гола физичка починка. Човекот не е товарно

животно, па ни саботата не е дадена заради зголемување на неговата работна способност.

Саботниот одмор во никој случај не е ист со кој и да е друг слободен ден во седмицата што го зема човекот кога е преморен за да се одмори. Тој не е никаков неискористен временски меѓупростор што ќе му овозможи на уморниот човек да здивне од преголемите физички напори. Не! Саботниот одмор не е обичен одмор лишен од секаков дух, одмор кој станува извор на изопаченост. Саботната починка е сосем нешто друго. Во рамките на создавањето таа е посебно создадена категорија. Шесте денови на создавањето не се празни. Нив Бог ги наполнил со своите дела што ги создал. Третиот ден го наполнил со прекрасни разновидни растенија, петтиот и шестиот ги наполнил со многубројни видови животни, а и со човекот како свое ремек-дело. Но и седмиот ден не е празен вакуум.

При создавањето на нашиот свет за шест дена Бог за седмиот ден создал и посебна, нематеријална, духовна категорија, која на еврејски се вика „менуха“, и значи одмор, мирување, починка, мир, радост, спокојство, среќа, блаженство, милина за душата и милина за телото - и таа духовна категорија, „менуха“, Бог ја сместил во седмиот, во саботниот ден, во сабота, која е надарена со нежност којашто ја разгалува душата и ги милува нашите мисли. Тоа е ден во кој часовите не се потиснуваат еден со друг, ден кој може да ублажи секоја жалост. Саботниот дух нè обвива како пролетта што се шири на земјата без наша помош.

Во бурниот океан на времето и во макотрпната и сурова човекова борба за опстанок, постојат острови на мир каде што човекот може да здивне и на посебен начин да се грижи за семето на вечноста посеано во неговата душа. Саботата е оаза на оваа грешна и пушта земја на нашиот пат кон нашата небесната вечна татковина.

Бог видел дека нам ни е потребна таква духовна категорија, таква сабота, и ни создал токму таква сабота, отворен прозорец низ кој ни пирка пријатно ветре од идниот свет и живот и ни го разладува испотеното чело.

Да, почитувани, саботата навистина е отворен прозорец кон небото, прозорец низ кој ја гледаме вселената што ќе ни ја стави наскоро на располагање нашиот Спасител Исус Христос со своето скорашно славно доаѓање.

Адам својот прв ден од животот во рајот го почнал токму со ваква сабота. Со ваква сабота е гарниран и нашиот живот - животот на сите што празнуваат сабота. Така и Христос кажува: „Саботата е создадена заради човекот“ (Марко 2,27); Бог на човекот му создал „менуха“ за да го поврзе и да му овозможи да живее во заедница со својот Творец, постојано да го потсетува дека е Божје дете, да се гордее што е Божји син и Божја ќерка, припадник на Божјето семејство, претворајќи го неговото срце во врук на тивка, пријатна, слатка, непрекратна, природна, спонтанa радост и песна.

Таа (саботата) е создадена за нас како алка да нè поврзува не само со загубениот, ами и со обновениот рај, да нè потсетува дека ние се приготвуваме за нов свет каде што сè ќе биде сабота, кога Бог и човекот ќе живеат во потполна хармонија. Секоја сабота ние имаме можност да вкусиме дел од убавините на идниот свет, дел од мирот и хармонијата на Божјето царство што со копнеж го очекуваме.

Еден од вообичаените поздрави за сабота во старо време бил поздравот „Шабат шалом!“, што значи „нека владее мир во сабота“, зашто главна идеја и суштина на саботата е мир, не само мир меѓу човекот и неговите ближни, туку и мир меѓу човекот и сè што е создадено, мир во целата Божја вселена.

Еднаш седмично, во многу поголема мера отколку во другите денови, ние поминуваме еден ден, светиот и благословен саботен ден, во посебна заедница со Христа, засилувајќи ја својата вера во Бога, при што нашиот духовен живот, нашето христијанство, прераснува во силна духовна карпа која не може ништо да ја поколеба. Така ние стануваме непреземлива тврдина за сатаната и за сите негови пеколни сили со кои сака да нè уништи. Со таква нескршлива вера и надеж ние, кои празнуваме сабота, не само што преживуваме и опстануваме, туку и цветаме.

Саботата не е еврејска

Многу чест случај кога разговарате со христијаните во врска со саботата е тие да ви кажат: саботата е еврејска, еврејски празник, кој важел само за Евреите, и како доказ го наведуваат текстот од 5. Мојсеева 5,15: „Спомни си дека и ти беше роб во египетската земја и дека оттаму те избави Господ, твојот Бог, со силна рака и со подадена мишка. Затоа ти заповеда Господ, твојот Бог, да го пазиш саботниот ден.“

Ете, велат тие, Бог ги избавил Евреите од египетско ропство, разделувајќи го Црвеното море пред нив, и затоа им наредил да празнуваат сабота како спомен кој ќе ги потсетува на тој грандиозен настан. И бидејќи саботата е поврзана со нивното избавување од нивното ропство, таа е еврејски празник, заповед што важела и важи само за Евреите.

Но, ве молам, почекајте малку! Ако ја следиме таа логика, тогаш и првата Божја заповед важи само за Евреите, бидејќи и таа е поврзана со нивното избавување од египетско ропство: „Јас сум Господ, твој Бог, кој те изведе од египетската земја, од куќата на ропството. Немој да имаш други богови освен мене“ (2. Мојсеева 20,2.3). - Логично, зар не!

Од истата логика на христијаните, кои тврдат дека саботата е еврејска, произлегува дека и петтата Божја заповед, која бара од децата да ги почитуваат родителите, важи само за Евреите. Еве ја нејзината содржина: „Почитувај ги својот татко и својата мајка, како што ти заповеда твојот Господ Бог, за да живееш долго и да ти биде добро во онаа земја што ти ја дава твојот Господ Бог“ (5. Мојсеева 5,16). Значи, Бог од еврејските деца бара да ги почитуваат своите родители затоа што ќе им даде ветена земја, Палестина, и долг живот и благосостојба во неа. Според тоа, еврејските деца се привилегирани пред Бога, зашто Бог на нашите деца, за разлика од нив, не им дава ниту ветена земја, ниту долг живот ниту благосостојба. Апсурд, зар не!

Заклучок: Ако саботата е еврејска, тогаш и првата и петтата заповед се еврејски - но во тој случај и тој Бог, кој ги дал тие заповеди, е еврејски, а не христијански Бог.

Всушност, така е и напишано на многу места во Библијата: „Оди при фараонот и речи му: „Господ Бог на Евреите (еврејскиот Бог) порачува вака: „Пушти го мојот народ да замине и да ми искаже почит““ (2. Мојсеева 9,1;

в. 3,18; 5,3; 7,16; 9,13; 10,3). На стотици други места во Библијата читаме, не за христијански, туку само за „Израелов Господ Бог“ - односно, само за еврејски Бог.

И ако тие три заповеди, првата, четвртата и петтата, се еврејски заповеди, и ако важат само за Евреите, тогаш, логично, и другите седум, односно сите Десет заповеди се еврејски заповеди и важат само за Евреите, зашто ги дал истиот еврејски Бог, кој се разликува од христијанскиот Бог. И што ако кажеме дека седмата заповед, која кажува: „Не врши прељуба!“, е еврејска заповед и важи само за Евреите? Дали тогаш христијаните можат слободно да вршат прељуба?

Да се вратиме на првата Божја заповед: „Јас сум Господ, твој Бог, кој те изведе од египетската земја, од куќата на ропството. Немој да имаш други богови освен мене!“ Ако ја поврземе оваа заповед со излегувањето од египетско ропство и ако ја прогласиме за спомен на тој настан, тогаш е логично да заклучиме дека Евреите не смееле да имаат други богови само затоа што Бог ги извел од тоа ропство, што воопшто не одговара на вистината. А логиката на христијаните, кои празнуваат недела, е токму таква - наводно, затоа што Бог го извел еврејскиот народ од Египет, му заповедал да празнува сабота како спомен на неговото излегување од Египет, а не како спомен на создавањето на светот, па оттаму, велат тие, и саботата е нивна, еврејска, и важи само за Евреите.

Применувајќи го истиот аршин за мерење на работите, произлегува дека христијаните се ослободени од обврските на првата заповед затоа што Бог нив не ги извел од египетско ропство, и според тоа, тие можат покрај Бога да имаат и „други богови“ - што е своевиден апсурд. Апсурд затоа што во тој случај со право би можеле да се прашаме кој Бог прифаќаат христијаните, семоќниот Господ Бог Израелов (еврејски), или некој друг, христијански Бог, различен од еврејскиот? „Зар Бог е Бог само на Евреите, а не и на незнабошците? Се разбира, и на незнабошците“ (Римјаните 3,29) - кажува апостол Павле. Според тоа, ако е Господ и незнабожечки, Тој е и христијански, а ако е христијански, Тој е и православен, но и католички и протестантски; па и саботата, ако е еврејска, таа едновременно е и православна, и католичка и протестантска, и сесветска, сечовечка.

Ако еврејскиот Бог е ист со христијанскиот Бог, а би требало да биде ист, зар тогаш е потребно Тој повторно да слезе, сега на некоја христијанска планина, и на христијаните да им даде други десет заповеди, различни од оние што ги изговорил пред еврејскиот народ на Синај и ги напишал на две камени плочи? Дали тогаш на христијаните би им дал нови плочи со десет или само со две заповеди? Дали во тој случај Бог би ја искорнал саботата од нејзиното место среде Десетте заповеди и на нејзиното место би напишал недела? Ако би го сторил тоа, би се прашале зошто би го сторил? Зошто на еврејскиот народ во старо време би му кажал сабота, а на христијаните недела, кога саботата не е никаков симбол или сенка на некаква новозаветна реалност?

Да се потсетиме! Јудаизмот (еврејството) е единствен по тоа што Бог му се обратил на Синај на цел еден народ кој го видел и чул со свои сопствени очи и уши, повеќе милиони едновременно присутни, кога го изговорил и го напишал својот закон. Израелскиот народ, како Божји народ, е единствен и по тоа што Господ полни четириесет години го хранил во пусти-

ната со небесна храна, наречена „мана“, единствен случај во историјата на овој свет Бог да приготвува секој ден, освен во сабота, свежа храна за милиони луѓе во пустина. Во петок им приготвувал двојно количество храна, и за сабота (2. Мојсеева 16,14-26). Замислете, четириесет години Бог ја изделува саботата од другите денови како посебен свет ден! Зар тоа не им кажува ништо за нејзината светост на христијаните кои празнуваат лажна сабота, наречена недела?

Драги мои, во старо време еврејскиот народ бил Божји народ, а денес христијанскиот народ е, или би требало да е, Божји народ. Според тоа, еврејскиот Бог е, или би требало да е, и христијански Бог. Оттаму и Десетте заповеди, колку се еврејски, толку се и христијански, но тие не се ниту еврејски ниту христијански, туку Божји.

Ние Библијата ја преземаме од Евреите не како еврејска Библија, тука како Божја реч. Заедно со Светото писмо, што ни го напишале и ни го предале еврејски пророци и апостоли, ние од нив ги преземаме и Десетте заповеди не како еврејски, туку како Божји заповеди. Исто така и саботата ја преземаме од нив не како еврејска, туку како „Господова сабота“, како „Господов ден“, како „Господов свет ден“. Значи, сите заповеди, па и четвртата, имаат општочовечки карактер, зашто Бог е Бог на целото човештво (Римјаните 3,29; 10,12.13).

Да не заборавиме дека ние христијаните сме само гранка од дива маслина на накалемена на питомата маслина која нè снабдува со неопходните животни сокови. Според тоа, коренот и стеблото не се наши. Израелскиот народ е таа питома маслина што ја засадил Бог, од чијшто плод се добива квалитетно маслиново масло - вистинска, изворна Божја наука за спасение на цел свет, на целото човештво. Значи, дивата гранка опстанува благодарение на благословите што произлегуваат од коренот и стеблото на питомата маслина, врз кои таа нема никакво можно влијание (Римјаните 11. глава).

Сабота е Божји знак и Божји печат

Среде верскиот хаос што постои денес во светот, среде многубројните верски заедници, чијшто број постојано се зголемува, човек со право се прашува која од нив е вистинска Божја црква на која треба да ѝ припаѓа како верник. Постои ли некаква можност, нешто или некој кој ќе ни помогне позитивно да ја разрешиме таа дилема за да не направиме погрешен избор и да застанеме на погрешна страна, да одиме по погрешен пат и, наместо во Божјето царство, да се најдеме во ендек?

Христос е „пат, вистина и живот“ (Јован 14,6) и Тој ќе ни каже што да сториме и ќе нè научи како да веруваме: „Прегледајте ги Писмата... Кој верува во мене како што кажува Писмото, од неговата внатрешност ќе потечат реки на жива вода“ (Јован 5,39; 7,38). - Како што кажува Писмото! Бог ќе ни ги открие во својата Реч белезите на вистинската црква, која е негово, Божје семејство, и ќе ни помогне да станеме припадник на неговиот народ.

Вистинската Божја црква е лесно препознатлива меѓу силната плејада цркви. Божјите деца имаат видливи белези според кои се препознаваат како Божји деца.

Прв голем и јасно видлив белег на верниците на Божјата црква кои му припаѓаат на Бога: „Во тоа е трпението на светите, кои ги пазат Божјите заповеди и верата во Исуса“ (Откровение 14,12). - Значи, Бог своите деца ги нарекува „свети“ и ги препознава по тоа што тие „ги држат Божјите заповеди и имаат вера во Исуса“.

Друг важен белег, според кој Бог ја препознава својата црква, односно својот народ, а и Божјиот народ Бога, е четвртата Божја заповед. Божјите деца празнуваат сабота како седми ден. Саботата е најдоминантен белег според кој секој човек што ја проучува Библијата лесно може да ја препознае вистинската Божја црква, да ѝ се придружи и како нејзин верник да ги ужива сите оние богати саботни благослови за кои обилно зборуваме во претходните оддели.

Нема никаква одредена причина зошто човек треба да го празнува седмиот ден, да празнува сабота, освен што така одредил и така заповеда Бог. Според тоа, повеќе од која било друга заповед, сабота е непосреден испит на нашата вера. Заповедта за сабота содржи елементи кои не постојат ниту во една друга заповед. Таа го истакнува името на Законодавецот (Господ или ЈНВН), неговата територија (небото и земјата) и неговата титула (Творец - Создател). Овие три компоненти го сочинуваат она што е познато како печат и му даваат авторитет на законот. Десетте заповеди својата полноважност ја стекнуваат од царскиот печат на Создателот, од печатот на Бога или од саботниот печат.

Да ја чуеме уште еднаш интегрално четвртата Божја заповед: „Помни си да го празнуваш саботниот ден! Шест дена работи и сврши ги сите свои работи! А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог. Тогаш немој да работиш никаква работа: ни ти, ни твојот син, ни твојата ќерка, ни твојот слуга, ни твојата слугинка, ни твојот вол, ни твоето магаре, ниту придојдениот што ќе се најде во твојот дом! Зашто **Господ** (име) за шест дена ги **создаде** (Создател) **небото, земјата** (територија), морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден.“ (2. Мојсеева 20,8-11)

Во старите времиња царевите своите декрети или заповеди ги заверувале и потврдувале со царски печат (Даниел 6,8; 1. Царевите 21,8).

И Господ, како цар над сите цареви, во својот свет закон, во десетте заповеди, втиснал свој печат, ја втиснал четвртата заповед, или саботата, како свој печат.

„Израелците нека ја пазат саботата - празнувајќи ја од поколение до поколение - како вечен сојуз (завет). Таа нека е **знак**, засекогаш, меѓу мене и Израелците“ (2. Мојс. 31,16.17).

„Им ги дадов своите саботи како знак меѓу себе и нив, нека знаат дека јас сум Господ кој ги посветува... Празнувајте ги моите саботи! Тие нека бидат знак меѓу мене и вас за да се знае дека јас сум Господ, ваш Бог“ (Езекил 20,12.20).

Уште еднаш последните две реченици: „Празнувајте ги моите саботи! Тие нека бидат знак меѓу мене и вас за да се знае дека јас сум Господ, ваш Бог!“ - Саботата, вели Бог, е видлив знак или белег со кој е обележана мојата вистинска црква. Мојот народ празнува сабота, празнува во мојот свет ден. Затоа, почитувани, Господ и вас ве повикува: Придружете му се на мојот народ, на мојата црква и празнувајте во сабота!

Уште нешто за знакот или за белегот во Библијата! Во старо време Бог барал од својот народ да ги обрежуваат сите машки деца. Обрезанието исто така било знак или белег на Божјата припадност.

„Секое машко меѓу вас нека биде обрежано. Обрежувајте се, и тоа нека е знак на заветот меѓу мене и вас“ (1. Мојсеева 17,10.11). Според тоа, и Аврам бил обрежан:

„И го прими (Аврам) знакот на обрежувањето како печат на праведноста што ја доби преку верата што ја имаше како необрежан, за да биде татко на сите кои веруваат“ (Римјаните 4,11).

Се гледа дека во новозаветниот период изразот „печат“ се користел како синоним за зборот „знак“. За старозаветниот „знак на обрезание“ Павле зборува како за „печат на праведноста“. Затоа тој овде, заедно со зборот „знак“, го воведува во употреба и зборот „печат“, како синоним со исто значење. Според тоа, саботата како видлив знак, според кој Бог ја препознава својата црква, својот народ, а и неговиот народ го препознава него како свој Бог и Господ, претставува „Божји печат“ со кој Бог ги запечатува своите верни и предани деца за своето царство. Но, за саботата како Божји печат - многу повеќе подоцна.

САБОТАТА НЕ Е ЗАМЕНЕТА СО НЕДЕЛА

Кривна теолошка грешка на христијаните кои йразнуваат недела

Една од најголемите, ако не и најголема грешка и грев што го прават христијаните кои празнуваат недела е нивното тврдење дека саботата, како „еврејска“ установа, е укината и заменета со недела. Дека саботата не е еврејска, ние докажавме во претходните оддели.

Друга голема причина со која христијаните ја правдаат оваа замена на саботата со недела е Христовото воскресение во првиот ден на седмицата, па велат: Христос воскреснал во недела и тоа е доказ дека Тој ја укинал саботата, односно саботата ја заменил со недела. За тоа Лазар Милин ќе каже:

„Воскресението Христово е настан кој има значење на круна на целокупното дело на спасението на човештвото од ропството на гревот, смртта и сатаната. Тој е ден на победата на правдата над неправдата, вистината над лагата, животот над смртта, благодатта над гревот, Христа над антихристот, Бога над сатаната. Тоа е ден на избавувањето на целокупниот човечки род од ропството на гревот, смртта и сатаната... Воскресението е радост! Тоа е ослободување на човекот од ропството на гревот, на смртта и на сатаната... ден кога Христос ги победи смртта и сатаната.“

„Во Светото писмо нема никаде формално-законска заповед да се празнува неделата... дека заповед за празнување на неделата не е потребна, бидејќи важноста на тој ден произлегува од самиот факт на воскресението Христово и на неговото значење за спасението на човештвото, како и од потребата заедно со Христа да се радуваме на неговата победа и на спасението што ни го донесе со воскресението.“¹

Истата порака ни ја упатува и Прот. проф. Трајан Митревски.²

Огромна грешка на православието и на сите христијани кои празнуваат недела! Тврдењето дека воскресението е „круна на целокупното дело на спасението на човештвото од ропството на гревот, смртта и сатаната“, дека „тоа е ден на избавувањето на целокупниот човечки род од ропството на гревот, на смртта и сатаната“ и дека „тоа е ден кога Христос ги победи смртта и сатаната“ - да повториме, е огромна грешка и промашување на христијанството.

Господа, смртта и сатаната Христос ги победи не во неделата изутрина кога воскресна, кога стана од мртвите, туку во петокот кога умре на крстот: „Тој (Христос) зеде учество во тоа, та со смртта го уништи оној кој ја има власта над смртта, односно ѓаволот, и да ги избави оние кои заради стравој од смртта, цел живот беа робови“ (Евреите 2,14.15).

Кристално јасно, зар не? Смртта и сатаната Христос ги победи и ги уништи во петокот на Голгота, кога нè ослободи и нè откупи и од ропство-

то на гревот и смртта. И, ако треба некој ден да се слави како спомен на Христовата победа над гревот, над смртта и сатаната, како спомен на нашиот откуп од гревот, тогаш тоа треба да биде петок, а не недела!

Драги мои, воскресението во неделата изутрина никого не го исчистило од гревовите, ниту пак го ослободило од ропството на смртта како „плата за гревот“. Тоа го сторила Христовата крв пролеана на Голгота во петокот: „Христос умре за нашите гревови.“ „Крвта Христова ќе ја исчисти нашата совест од мртвите дела.“ „Кој нè љуби и кој нè ослободи (откупи) од нашите гревови со својата крв.“ „Крвта на неговиот Син Исус Христос нè исчистува од секој грев.“ „Кој се даде себеси за нашите гревови, за да нè избави од сегашниот зол свет“ (1. Коринќаните 15,3; Евреите 9,14; Откровение 1,5; 1. Јованово 1,7; Галатите 1,4).

Ако ги анализираме овие два дена - петокот и неделата - ќе видиме дека главната очајна битка со гревот и со сатаната за нашето спасение Христос ја водел на Голгота во петокот, каде што ја извојувал и славната победа над нив. Таа битка на Голгота била битка што нашиот Спасител можел да ја загуби, и тоа би било катастрофа не само за нашиот свет, туку и за целата вселена. Во петокот во Гетсиманија од Христовото чело се тркалале дробни капки крвава пот. Во петокот на Голгота Христос е обвинен со густ мрак и темнина и е изложен на најжестоки искушенија; таму Тој ја пие горчливата чаша и се моли: „Оче мој, Оче мој, зошто ме напушти!“ „Ако е можно, нека ме одмине оваа чаша да не ја пијам!“ Во неделата Христос немал никаква битка пред себе во која би учествувал и битка што би можел да ја загуби, ниту пак некакво искушение што тебало да го совлада.

Корените и темелите на воскресението се поставени на Голгота каде што пукале и трештеле громови кои го гаѓале и го убиле Христа. Воскресението е готова работа, непорекливо, извојувано, неспорно, незапирливо, спонтано... Тоа за него не било проблематично, зашто се подразбирало само по себе, бидејќи истото било природен и логичен резултат на победите што Христос веќе ги извојувал над гревот, над смртта и сатаната во петокот. Во неделата не е извојувана никаква нова, ниту дополнителна ниту оригинална победа. Штом била извојувана славната победа над гревот и смртта на Голгота, воскресението никој немал право ниту пак можел да му го оспорува. „Зашто не можеше смртта да го задржи“ (Дела 2,24).

А и сам Исус кажува за себе: „Јас ја давам својата душа (својот живот) за повторно да ја земам. Никој не ми ја одзема, туку јас ја давам сам од себе. Имам власт да ја дадам и имам власт да ја земам пак“ (Јован 10,17-18). Значи, Христос немал никаков проблем што би требало дополнително да го реши ниту пак некаква пречка што би требало да ја отстрани за да воскресне.

Сатаната не можел да го задржи Исуса во гробот исто како и чеп од плута што не може да задржи ерупција на вулкан.

Зошто Исус не воскреснал во саботата?

Се поставува прашање: Зошто Христос не воскреснал во саботата? Можел да воскресне, зар не, но не воскреснал. Зошто? Затоа што сабота е ден за одмор. По напорната битка што ја биел за нашето спасение во Гетси-

манија и на Голгота во петокот, којашто го истоштила до крајни можни граници, Тој заслужено заминал на починка в гроб, почитувајќи ја со тоа четвртата заповед што самиот ја дал при создавањето и на Синај (Лука 24,56).

Кога бил создаден за шест дена, на нашиот свет нешто му недостигало - „менуха!“ Настапила сабота, настапила „менуха“ - одмор, мирување - и светот бил комплетен. Пишано е: „Ги доврши Бог до седмиот ден своите дела што ги создаде. А во седмиот ден се одмори (почиваше, мируваше - менуха)“ (1. Мојсеева 2,2).

Од истиот корен на зборот „менуха“, кој обично се преведува со „мирување“, „мир“ и „почивање“, праведниот Јов извлекува збор со кој ја опишува состојбата за време на смртта за која толку топло копнеел во своите неискажливи, пеколни маки. Тоа е состојба во која човекот пребива мирен, состојба во која злите престануваат да прават зло, а уморните наоѓаат одмор.

Почитувајќи ја првата саботна „менуха“ што самиот ја создал на почетокот, Христос во саботата почивал во својот гроб, како и неговите следбеници, „според законот“ (Лука 23,56).

Адам и Ева својот живот го почнале со сабота. И новозаветниот живот почнал со сабота!

Создавањето Христос го завршил в петок и истото го крунисал со саботен ден за одмор во кој се одморил. Адам и Ева, а преку нив и целото човештво, својот живот на оваа земја го почнале со сабота - со мир, со спокојство, со радост и среќа. И првата фаза од планот на спасението Христос ја завршил на Голгота в петок, кога ги изговорил бесмртните зборови: „Се сврши!“, и таа фаза ја крунисал со сабота во која се одморил во својот гроб.

Почитувани, стариот завет завршува на голготскиот крст в петок, кога старозаветните симболи и слики се исполниле во жртвата на нашиот Спасител. Според тоа, новото време, новозаветниот период, почнува со сабота. Новозаветното поколение, што значи ние, како и Адам и Ева, нашиот живот сме го почнале со саботен ден, со мир, со спокојство и среќа, со спасение што ни го обезбедил нашиот Спасител претходниот ден, во петокот. Тоа се библиските реалности.

Апостолите воопшто ништо не слушнале од Христа за некаква замена на саботата со недела

Врз основа на што апостолите би ја прифатиле неделата, а би ја потиснале саботата, кога до последен миг не чуле ништо, апсолутно ништо од Христа за тоа? Тие, заедно со него, се одморале во саботата во текот на Христовата смрт - Христос во гробот, а тие „според законот“. Како би можеле тие да се соберат во неделата кога Христос воскреснал за да празнуваат недела кога не знаеле, не верувале и не очекувале Христос да воскресне тој ден? Изјавата на господин Милин: „Неделата се подразбира сама по себе“ и затоа „заповед за празнување на неделата не е потребна бидејќи важноста на тој ден произлегува од самиот факт на Христовото воскресение“, е скршена трска врз која, ако се потпреме, ќе се распориме.

Стожер на нашето спасение е Голгота, а не воскресението

Но, да нема забуна! Ние воопшто не го намалуваме, а уште помалку го потценуваме значењето на воскресението. Напротив, ние тврдиме дека нашето христијанство е празно и бесмислено, пусто и штуро и без никаква светла иднина, и „ние сме најбедни од сите луѓе ако нема воскресение“.

Сè што сакаме да кажеме е тоа дека стожер на нашето спасение е Голгота, а не воскресението, како што тврдат господата Милин и Трајан, дека христијаните, кои празнуваат недела, попусто се трудат и со сите сили се борат да докажат дека со воскресението е укината саботата и на нејзино место е поставена неделата. Од тие причини, во недостиг на други докази, тие воскресението го предимензионираат на сметка на Голгота и Гетсиманија, одземајќи му го значењето и заслугите на крстот и припишувајќи му го тоа на воскресението, со што неоправдано стожерот на нашето спасение го преместуваат од петок на недела, едновременно префрлајќи го темелот на спасението на грешниот човечки род од крстот на воскресението.

Сметаме дека не е мудро да се прави споредба по важност и големина меѓу столбовите на планот на спасението (меѓу столбовите на нашето спасение), и да се каже дека Христовото воскресение е поважно од неговата смрт на Голгота, или, пак, дека Христовото воплотување (неговото раѓање како бебе во Витлеем) е помалку важно од неговото скорошно второ доаѓање, или дека е поголемо и поважно од милениумот и од конечното уништување на гревот итн. Ако отстраниме или урнеме макар и еден од тие столбови, целиот план на спасение се урива во амбис и нашето спасение заминува во неврат.

Апостолите се собрале таа недела на богослужение - и ете доказ дека саботата е заменета со недела!?

„А вечерта, на истиот прв ден од седмицата, додека вратата каде што беа собрани учениците беше затворена поради страв од Евреите, Исус дојде, застапа на среда и им рече: „Мир вам!“ (Јован 20,19). - Ете „силен“ библиски доказ за неделата, гласно извикнуваат нејзините застапници и бранители. Во неделата, продолжуваат понатаму, кога Христос воскреснал, апостолите се собрале на свето богослужение да празнуваат недела и да го прославуваат Христовото воскресение. Христос им се јавил на учениците, а пред тоа и на жените, во неделата, кога воскреснал. Неколкупати во текот на тој ден Исус имал средба со своите следбеници, па според тоа, треба ли поголем доказ од овој дека Христос со своето воскресение неделата ја посветил како ден за одмор наместо старата „еврејска“ сабота, прашуваат нашите браќа христијани кои празнуваат недела.

Ве молам, почекајте малку! Не бидете премногу самоуверени. Стихот кажува дека учениците се собрале на куп во неделата и се заклучиле „поради страв од Евреите“, а не заради тоа да празнуваат недела. Уште помалку се собрале во неделата за да го празнуваат Христовото воскресение и во спомен на воскресението да ја воведат неделата како ден за одмор наместо саботата. Тоа што Исус им се јавил на Марија Магдалена и на другите жени во неделата изутрина кога воскреснал било потребно за да се види и да се потврди дека Тој воскреснал, да се објави неговото воскресение како гаранција за нашето воскресение, а не да се истакне неделата како ден за одмор.

Значи, овие „златни алки“ во синцирот на христијанските аргументи за неделата како празник се ‘рѓосани, гнили и испокинати. Зошто? Затоа што учениците воопшто не знаеле, не очекувале ниту пак верувале дека Христос ќе воскресне. Па како можеле тогаш да ја празнуваат неделата? Ним никој не им кажал дека треба да празнуваат недела. Во петокот, откако го закопале Христа, „во саботата почиваа според законот“ - значи, и во саботата се собрале, како и во неделата, но во саботата Христос не им се јавил затоа што Тој не воскреснал во саботата (Лука 23,56). Според тоа, сè додека Христос не умрел, па и кога умрел, учениците знаеле само за саботата како ден за одмор. Ниту по Христовата смрт во петокот во нивниот ум воопшто не била зачната никаква мисла и идеја за замена на саботата со недела.

„А тие (учениците), кога чуја дека е жив и дека таа (Марија) го видела, **не поверуваа**. Потоа им се јави во друг лик, на двајца од нив, по патот, кога одеа надвор од градот. И тие отидоа и им јавија на другите, но и ним **не им поверуваа**. Најпосле им се јави и на единаесеттемина, додека седеа крај трpezата, и ги прекори заради нивното **неверие** и закоравеноста на срцата, бидејќи **не им поверуваа** на оние што го видоа воскреснат... Марија од Магдала, Јоана и Марија, мајката на Јакова, и други жени со нив, им го кажаа тоа (дека Христос воскреснал) на апостолите. А ним овие зборови им се чинеа невестина (други преводи: им изгледаа како празна шега, како лага) и **не сакаа да им поверуваат**“ (Марко 16,11-14; Лука 24,10.11). - И во овие текстови четири пати се кажува дека апостолите не поверувале оти Христос воскреснал, дека тие вести за неговото воскресение се „празна шега“ или „лага“, па апсурд е да се тврди дека тие во неделата се собрале да го слават воскресението и со тоа да празнуваат недела.

Во повеќе наврати Христос на учениците им зборувал за своите страдања, за својата смрт и за своето воскресение, но никаде, буквално никаде во Библијата нема никаква трага, никакво навестување за некаква светост на неделата како спомен на неговото воскресение, можност за замена на саботата со недела.

Осум дена подоцна Исус пак им се јавува на собраните ученици, овојпат заради Тома, кој не бил присутен при првата средба на учениците со својот воскреснат Господ (Јован 20,26). Не е кажано кој е тој ден. Ако е понеделник, тогаш учениците, освен во недела, се собирале и во другите денови на седмицата, што не е спорно. Ако, пак, тој ден бил недела, тогаш на неделата како недела во Библијата не ѝ се дава посебно значење, зашто таа овде не се именува дури ни со нејзиното вистинско име, како „прв ден“, ами како некојси осми ден.

Дека на неделата не ѝ се дава посебно значење се гледа и од други примери. Сам Христос неделата во која ќе воскресне не ја именува како „прв ден“, ами како „трет ден“: „Почна да ги учи дека Синот човечки треба многу да пострада, да биде отфрлен од старешините, првосвештениците и книжниците, и да биде убиен и на третиот ден да воскресне“ (Марко 8,31).

Ако постоеше идеја кај Христа со своето воскресение да ја менува саботата со недела, во оваа пригода Тој веројатно ќе ја најавеше таа можност, ќе дадеше некаков сигнал, и наместо да каже „да воскресне на третиот ден“, или „по три дни“, на денот на воскресението, односно на неделата како недела ќе ѝ дадеше некакви препознатливи атрибути што би ја издигнале

над саботата и над другите денови. Но од тоа нема ни трага затоа што за Христа важно беше да го истакне воскресението како воскресение, а не денот на воскресението.

Уште појасно и непорекливо е Исусовото сведоштво што им го даде на апостолите по своето воскресение, непосредно пред да се вознесе, кога им рече: „Напишано е дека Христос треба да настрада и да воскресне од мртвите на третиот ден“ (Лука 24,46).

Замислете, и по своето воскресение, кога конечно требаше неделата да ја прогласи за празник, за „славен ден на воскресението“ и за „Господов ден“, Христос не го стори тоа. За него неделата и по неговото воскресение остана само како „трет ден“ и ништо повеќе.

На ист начин, како и неговиот Учител, Христос, размислува и апостол Павле кога вели: „Христос умре за нашите гревови, според Писмата, беше погребан и воскресна на третиот ден, според Писмата“ (1. Коринќаните 15,3.4). Значи, и апостол Павле, триесетина години подоцна, го возвишува воскресението, а на денот на воскресението не му придава никаква важност. Уште повеќе, тој ден не го нарекува со неговото вистинско име како „прв ден“, туку го именува со „трет ден, според Писмата“. Според тоа, и за апостол Павле неделата не е „света недела“, туку обичен „трет ден“.

Никаде во Библијата саботните прерогативи не ѝ се припишуваат на неделата

Беше кажано дека никаде во Библијата саботните прерогативи, како што се: „свет ден“, „благословен ден“, „света сабота“, „Господова сабота“, „моја сабота“, „мој свет ден“ и „Господов ден“ - не ѝ се припишуваат на неделата. Сите овие атрибути биле и остануваат исклучителна привилегија на саботата.

Неделата не е посебно привилегирана и не се izdelува од другите денови како посебен ден на средби меѓу воскреснатиот Господ и неговите следбеници за таа да се прогласи како новозаветен христијански празник, како ден за одмор, или како замена на саботата, бидејќи Исус имал многу важни средби со нив и во другите денови кои не се именувани, како на пример, средбата со учениците на Галилејското езеро (Јован 21,1-14), средбата со „повеќе од петстотини браќа“ и со Јакова (1. Коринќаните 15,6.7), па средбата со учениците во четвртокот при своето вознесение итн. Во Библијата не се именувани сите денови и сите негови многубројни средби со неговите следбеници, зашто не се важни и значајни деновите како денови, туку содржината на средбите:

„До денот кога беше вознесен... јавувајќи им се четириесет дена и зборувајќи им за Божјето царство. Кога се состануваше со нив, им заповеда да не се оддалечуваат од Ерусалим, туку да го чекаат ветувањето од Отецот“ (Делата на апостолите 1,2-4). - Овие извештаи: „јавувајќи им се четириесет дена“, „зборувајќи им за Божјето царство“ и „се состануваше со нив“, категорично побиваат секое тврдење дека Исус им се јавувал и имал средби со учениците само во првиот ден на седмицата, во недела, наводно затоа што неа ја посветил со своето воскресение. Според тоа, неделата не е привилегиран ден поврзан со Христовите средби со учениците по неговото воскресение.

Христос транспарентно најавил друѓи промени, но саботата не ја избркал

Уште нешто, многу значајно! Кога Христос навистина би ја укинал саботата со своето воскресение и на нејзино место би ја издигнал неделата како христијански празник, тоа би била огромна промена во библиската наука што Тој најверојатно на некој начин би ја најавил.

Еве два примера за две такви големи промени и новини што ги внел Христос во новозаветното верување - промени што најтранспарентно и на време ги најавил. Станува збор за библското крштавање и за вечерата Господова. Тоа се две новозаветни категории кои имаат свои корења во Стариот завет - во обрезанието и во празникот Пасха.

За крштавањето Христос им дал јасна заповед на апостолите: „Одете и направете од сите народи мои ученици, крштавајќи ги во име на Отецот, Синот и Светиот Дух!“ „Кој ќе поверува и ќе биде крстен, ќе биде спасен“ (Матеј 28,19; Марко 16,16).

А за вечерата Господова читаме: „Господ Исус онаа ноќ, во која беше предаден, зеде леб, и откако заблагодари, го раскриши и рече: „Ова е моето тело, кое е за вас. Правете го ова за мој спомен!“ (1. Коринќаните 11,24)

Друга новозаветна новина е миењето на нозе за која имаме заповед од Христа: „Ако јас, Господ и Учител, ви ги измив нозете вам, и вие сте должни да си ги миете нозете еден на друг, зашто јас ви дадов пример и вие да правите онака како што ви направив јас вам“ (Јован 13,14-15).

Почитувани, ако Христос ја укина саботата со своето воскресение, ќе ни дадеше заповед да празнуваме недела, како што ни даде заповед за вечерата Господова, за крштавањето и за миењето на нозе.

„Сосем сигурно знаеме, ќе каже господин Милин, дека заповед за празнување на неделата не е потребна, бидејќи важноста на тој ден произлегува од самиот факт на Христовото воскресение.“ Од посочените зборови на господин Милин произлегува дека неделата како христијански празник се подразбира сама по себе.³

Нема подразбирање само по себе. Во Божјата реч постои единствено она неприкосновено „Пишано е!“ За една таква евентуална есенцијална промена, замена на саботата со недела, Бог не би ни оставил простор и можност да нагаѓаме, да претпоставуваме и да подразбираме. Тој тоа би го регулирал со јасна заповед, како во случајот со крштавањето и со вечерата Господова.

Затоа што христијаните многу работи подразбираат на свој начин надвор од рамките на она „пишано е“, Божјата реч пуздер ја направиле и христијанството го контаминирале со неподносливо грди контаминенти и примеси и го спуштиле на најниско можно рамниште.

Друѓи божествени силни библски докази дека саботата е заменета со недела

Во потрага по „силни“ библски докази за да ја оправдаат неделата со којашто во текот на историјата ја замениле „Господовата сабота“ (3. Мојсеева 23,2), христијанските теолози посееаат по текстови од Библијата врз кои вршат своевиден терор, присилувајќи ги да им кажат нешто што тие не можат да кажат и барајќи од нив да ги потврдат нивните замисли, да ја оправдаат нивната небиблска теологија и нивните наводни докази. Во овој

случај тие присилуваат два библиски текста кои воопшто не носат во себе никаква порака за неделата како некаква замена за саботата.

Така, на пример, господин Милин се повикува на текстот од Книгата на пророк Захарија 3,9.10. каде што Бог вели: „... ќе го простам гревот на оваа земја во еден ден. Во тој ден, вели Господ Саваот, ќе се поканувате еден со друг под лозата и под смоквата.“ Според Милина, изразот „во еден ден“ претставува пророштво за неделата „во која ќе биде извршено делото на спасението... а таа победа над гревот и смртта се случила на Велигден, значи, во недела“⁴, и оттаму, според него, неделата ја зазела местото на саботата. - Крајно нелогично и ептен прозирно! Видовме дека победата над гревот и смртта е извојувана на Голгота во петокот, со Христовата смрт на крстот, а не со неговото воскресение на Велигден, во неделата.

Знаете, ова ни наликува на случајот на Микеланџело со неговата статуа на Мојсеја. Посматрајќи го своето грандиозно уметничко дело, величествената, неповторлива статуа која штотуку ја завршил, Микеланџело, восхитен од нејзината убавина, ѝ наредил: „Проговори, Мојсеј!“ Но ниту Мојсеј му проговорил на Микеланџело за да го верификува неговиот огромен труд што го вложил при неговата изработка, ниту пак овој стих ќе му проговори на господин Милин за да ја потврди неговата желба и да ја поддржи неговата намера саботата да ја замени со недела.

Другиот текст на кој се повикуваат господата Милин и Митревски и од кој вадат „силен“ аргумент во прилог на неделата е Псалм 118,22-24: „Каменот што го отфрлија сидарите стана темелен камен. Тоа е од Господа и прекрасно е во вашите очи. Ова е денот што го создаде Господ за да се радуваме и да се веселиме во него.“

Каменот што го отфрлиле сидарите е Христос. Него го отфрлиле во петокот, кога народот викал: „Крвта негова нека падне врз нас и врз нашите деца!“

Конкретен повод за пишување на овој стих: „Овој е денот што го создаде Господ за да се радуваме и да се веселиме во него“ била некоја старозаветна свеченост и радост, а можеби и саботниот ден кој се празнувал во времето на Давида, кога народот се собирал на „свет собор“, ден на радост, мир и спокојство. Тогаш, врз основа на што уважените теолози категорично тврдат дека тоа е пророштво кое се однесува на неделата? Зошто тој ден не би можел да се однесува на петокот, кога Христос постигнал апсолутна и целосна победа над гревот и смртта, кога ни овозможил спасение и живот вечен? Или, зошто не би се однесувал на денот на славното второ Христово доаѓање за кој пророк Исаија 25,9 кажува: „И ќе се рече во оној ден: „Ете, Овој е нашиот Бог, во него се надевавме и Тој нè спаси. Тој е Господ во кого се надевавме. Да се радуваме и да се веселиме на неговото спасение!““ Овде ги наоѓаме истите зборови како и во предметниот псалм: „Да се радуваме и да се веселиме!“

Многу поверојатно е тој ден да се однесувал на денот на Христовото раѓање во Витлеем кога целото небо пеело и се радувало затоа што се родил Спасителот на светот. „Слава на Бога во висините, а на земјата мир и меѓу луѓето добра волја“ (Лука 2,10-14).

Но, кон историскиот синцир од „силни“ докази во прилог на неделата како празник, христијаните кои празнуваат недела додаваат нови „златни“ алки кои „не ‘рѓосуваат“, „необорливи аргументи“ со кои потврдуваат дека

по Христовото воскресение саботата е заменета со недела. Во продолжение - за тие „сигурни“ библиски докази!

Светиот Дух се излеал врз апостолите в недела и затоа, наместо сабота, сега недела е свет ден!?

Еден од „најсилните“ аргументи и библиски докази дека саботата е заменета со недела е фактот што Светиот Дух се излеал врз апостолите кои биле собрани в недела! Така тврдат христијаните, меѓу нив, за жал, и протестантите кои празнуваат недела. Тоа е нивно главно оружје со кое на „Господовата сабота“ божем ѝ задаваат „смртна рана“ и на нејзино место ја воздигаат неделата како свет ден. Да, ова е нивни главен адут за наводната дефинитивна „триумфална победа“ на неделата над саботата.

Да чуеме дел од тие тврдења: „Така е и со воскресението. Тука радоста доаѓа сама по себе, без никакво заповедање. Таква заповед за празнување на неделата е дотолку повеќе непотребна бидејќи неделата е и ден на слегувањето на Светиот Дух на апостолите... Светиот Дух го освети денот во кој ја основа Црквата... ни останува единствено старозаветната сенка, саботата, да ја замениме со Христовата недела, и тоа без никакви посебни наредби.“⁵

Во тоа и лежи проблемот на гревот на Милина и на сите христијани кои празнуваат недела, што тие сами саботата ја замениле со недела „и тоа без никакви посебни наредби“. Грев прават кога „Господовата сабота“ ја нарекуваат „старозаветна сенка“, а својата недела ја именуваат со „Христовата недела“.

Но да ѝ дадеме збор на Божјата реч. Таа ќе го расчисти и расветли ова прашање. За што се работи?

„А кога дојде Педесетница (Духовден), сите беа собрани на едно место. И одеднаш се чу бучава од небото, како кога дува силен ветер и ја исполни целата куќа во која седеа. И им се појавија јазици како од пламен, кои се поделија и над секого од нив застапа по еден. И тие сите се исполнија со Светиот Дух и почнаа да зборуваат на други јазици, како што Духот им даваше да говорат“ (Дела 2,1-4).

Пред сè, денот кога се излеал Светиот Дух врз апостолите се именува не со недела, туку со зборот Педесетница или Духовден. Иако не е наполно јасно дали тој ден бил недела, сепак, ние го прифаќаме тврдењето дека станува збор за недела. Зошто апостолите тогаш биле собрани на едно место? Во секој случај не да празнуваат недела, туку повод за нивното собирање бил празникот Педесетница. Исус им заповедал да седат во Ерусалим и да чекаат да се излее врз нив Светиот Дух (Лука 24,49).

Педесетница бил подвижен старозаветен празник кој секоја година се совпаѓал со друг ден во седмицата. Таа година, кога Христос умрел, Педесетница се совпаднала со неделата. Инаку тој празник се празнувал во времето кога се прибирале летните плодови и за време на жетвата, кога верниците доаѓале пред Бога со дел од плодовите со кои ги благословил Бог. Соодветно на тоа, и Христос ги благословил апостолите со богат плод, со Светиот Дух, на денот Педесетница - празник кој ја објавувал оваа силна манифестација на Светиот Дух (Ефесците 4,8).

Можеби Светиот Дух најправил грешка што ја прескокнал првата, па врз апостолите се излеал во втората недела по Христовото вознесение!?

Христос се вознел во четврток, а Светиот Дух врз апостолите го излеал десет дена подоцна, откако се вознел на небото (Дела 1,3-11). Меѓу Христовото вознесение и излевањето на Светиот Дух постои една празна, прескокната недела. Зошто? Зошто апостолите не се собрале веднаш во првата недела, три дена откако Христос се вознел, и зошто Светиот Дух не се излеал врз нив во првата недела? Зар таа недела не била света како и следната?

Драги мои, очигледно е дека Христос и Светиот Дух се во потрага не по неделата, туку по денот Педесетница. Затоа тие ја заобиколуваат, ја прескокнуваат првата недела, бидејќи неделата за нив нема никакво посебно значење, и ако некој ден се смета за роденден на христијанската црква, тогаш тоа не е неделата како недела, туку Педесетница која таа година се совпаднала со неделата.

И овде сите обиди да се извлече неделата како празник се напразни, обиди кои наликуваат на обидот со стап да се прескокне Синај или со истиот стап да се прескокне Атлантикот, без да се води сметка дека тука некаде е Саргасовото Море полно со циновски алги меѓу кои тешко се плива без опасност од давење.

Наводни библиски "докази" дека првите христијани празнувале недела

1. Коринќаните 16,2: „Во секој прв ден од неделата, секој од вас нека оддели и остави при себе колку што може, за да не собирате кога ќе дојдам.“ - Еве, и од овој стих христијаните се обидуваат да ја исцицаат неделата како ден за празнување, иако е очигледно дека тој кажува сосем нешто друго. Зар толку многу ни натежнале духовните очи, та не можеме исправно да го прочитаеме овој текст? Христос му кажува на законикот: „Како читаш?“ (Лука 10,26). Зар од овој текст можеме да заклучиме дека првите христијани празнувале недела? Во никој случај!

Пред сè, апостол Павле овде не кажува дека христијаните во Коринт се собирале во недела на свето богослужение во црквата. Тој овде само им препорачува на христијаните „во секој прв ден од неделата“ да изделуваат финансискисредства како помош за нивните сиромашни браќа и сестри во Ерусалим, и додава: „за да не собирате кога ќе дојдам“, и ништо друго. Од стихот произлегува дека во недела се собирале финансиски средства, и тоа во домовите, а не се собирале верниците на богослужение.

Павле кажува: „кога ќе дојдам“, но не кажува кога и во кој ден ќе дојде. Тој можеби ќе ги посети не во недела, туку во некој друг ден од седмицата.

Еве сведоштво на еден поранешен Евреин, R. Craig, кој станал христијанин: „Роден сум и воспитан во еврејска вероисповед. Едно од правилата кон кое се придржувавме беше во сабота да не носиме пари дури ни кога одевме на богослужение во синагогата. Во недела кај нас доаѓаше службеник од синагогата да ги собере нашите дарови што беа подготвени и го чекаа него. Неодамна се осведочив дека, освен ортодоксните Евреи, малкумина има такви кои се запознати со оваа традиција. Секогаш сметав дека апостол Павле токму ова го имал на ум кога Коринќаните ги советува во недела

во своите домови да izdelуваат дарови за сиромашните и за потребите на црквата.“⁶

Средбата во Троја (Дела 20,7-11): „А кога во првиот ден на седмицата се состанавме да раскршиме леб, Павле им држеше беседа, зашто утредента сакаше да замине... Во горната соба, каде се бевме собрале, имаше многу светилки... Потоа Павле раскрши леб и поткасна, и им зборуваше долго, сè до мугрите, кога отпатува.“

Факт е дека Апостол Павле имал вечера Господова со верниците во Троја. Јасно е како ден дека таа вечера Господова се одржала ноќе, зашто текстот кажува: „Во горната соба, каде се бевме собрале, имаше многу светилки“ - значи, била ноќ. Се поставува прашање која ноќ - дали ноќта меѓу неделата и понеделникот, или ноќта меѓу саботата и неделата? Ова прашање дава можност за две толкувања на текстот.

Прва варијанта: Овој обред е извршен ноќта меѓу неделата и понеделникот.

Зборовите „во првиот ден на седмицата се состанавме да раскршиме леб“ христијаните ги користат како натамошен „силен“ аргумент со кој докажуваат дека првите христијани се собирале во недела на богослужение и според тоа неделата ја зазела местото на саботата.

Но, внимателната анализа на посочениот текст не ни дава можност за таква претпоставка, а уште помалку таков аргумент и доказ. Прво, првите христијани кршеле леб секој ден во седмицата, а не само во недела (Дела 2,42.46). Второ: Оваа спомената средба била организирана бидејќи Павле се наоѓал во Троја и утредента рано планирал да замине од нивното место. Тие немале богослужение, туку проштална средба со апостол Павле. Затоа овде не може и да се помисли на празнување на неделата.

Понатаму, ако таа вечера Господова е одржана ноќта меѓу неделата и понеделникот, тогаш таа комплетно е одржана во понеделникот, а не во неделата, која веќе поминала. Зошто? Затоа што библиски денот почнува и завршува со заоѓање на сонцето - природни библиски граници на денот се од зајдисонце до зајдисонце. Тие библиски граници ги воспоставил Бог уште при создавањето на нашиот свет: „И би вечер и би утро ден прв... ден втор...“ (1. Мој. 1,5.8; види и: 3. Мојс. 23,32; Немија 13,19).

Втора, логична варијанта: Таа вечера Господова е одржана ноќта меѓу саботата и неделата. Некои современи англиски преводи кажуваат „во сабота вечер“, кога завршил саботниот ден, зашто сабота е празнувана од петок вечер до сабота вечер, од зајдисонце до зајдисонце.

Очигледно е дека тој саботен ден апостол Павле го поминал со верниците во Троја кои го замолиле и таа ноќ да остане со нив и да им зборува. Единаесеттиот стих кажува: „Им зборуваше долго, сè до мугрите, кога отпатува.“

Павле не останал кај нив во неделата. Учениците се собрале да кршат леб (заедно да јадат) откако завршил саботниот ден, и тој им зборувал „сè до мугрите“ во неделата изутрина, а потоа презел долго патување од речиси 30 км, од Троја до Асос, каде што им се придружил на другите мисионери на брод. Истиот ден со бродот пристигнале во Митилин. Сè заедно Павле тој ден, таа недела, поминал пат долг околу 65 км (Дела 20,13.14).

Сериозно прашање: Ако навистина по воскресението неделата станала свет ден наместо саботата, дали апостол Павле ќе ја погазеше нејзината светост така што токму во тој ден, во недела, ќе поминеше пат долг 65 км? Во никој случај, зашто за саботата ние читаме за учениците: „Во саботата си починуваа според заповедта“ (Лука 23,56). Павле не си починал (не се одморил) во неделата, зашто таа не е свет ден како саботата, туку обичен работен ден како и другите денови.

Лука во книгата Дела на апостолите бележи дури 85 саботни богослуженија, а само еден стих за „првиот ден“ кој зборува за средбата на Павле со верниците во Троја, но, како што видовме, и тој стих не ја поддржува светоста на првиот ден, односно светоста на неделата.

Според тоа, неделата не станала новозаветен празник и ден за одмор наместо саботата која останува и понатаму во сила.

Саботата и ерусалимскиот собор

Овој прв христијански собор, на кој требало да се разрешат некои тешки проблеми во кои западна младата христијанска црква и на кој присуствувале и апостолите, нашите браќа христијани, кои празнуваат недела, го користат како аргумент во полза на неделата, велејќи дека соборот во Ерусалим не ја спомнал и не ја потврдил саботата па, според тоа, таа е укината.

Чудно, зар не! Саботата, заедно со другите девет заповеди, ја изговорил лично Бог на Синај и истата Тој ја потврдил со тоа што и неа ја запишал со свој прст меѓу Десетте заповеди. Зар апостолскиот собор во Ерусалим требало да го верификува и Божјиот потпис? Да потврдува нешто што Бог го потврдил и со тоа да се поставува над Бога? Ако соборот требало да ја потврди саботата, зар тогаш не би требало истиот собор да ја потврди и седмата заповед, и сите други заповеди, поединечно или во целост? - Смешно, зар не?

Ако воопшто требало нешто да се потврди на овој собор, тогаш задолжително требало да се потврди токму неделата како нов христијански празник, токму таа наводна промена и замена на саботата со недела, доколку имало таква промена и замена. Тоа што соборот воопшто не го начнува ова прашање, речовито и силно зборува во прилог на саботата како непроменлив ден за одмор. И ако во овој собор бараме некаков доказ за неделата, тоа е исто како да бараме игла во пласт сено.

Факт е дека меѓу христијаните од еврејско и христијаните од многубожечко потекло настанал конфликт кој се заканувал да ги подели. Особено овој проблем ескалирал меѓу христијаните во црквите во Галатија.

Имено, на христијаните од еврејско потекло им било одземено обрезанието и обредниот закон со што тие, како поранешни Евреи, не можеле да се сложат и заради тоа биле вознемирени. Соборот бил организиран и свикан да го разреши овој проблем во првата црква. Тој расправал за обрезанието како старозаветна категорија која влегувала во условите за спасение, а која во НЗ ја загубила својата сила и обврска. Во НЗ во условите за спасение влегува обврската крштење. Поради тоа, во апостолската црква настанал земјотрес затоа што на Евреите христијани, како што рековме, им било одземено обрезанието.

Прашање: Што би се случило кога на Евреите христијани навистина би им се одезл Божјиот („еврејскиот“) шабат, Божјата („еврејската“) сабота? Во тој случај последиците би биле катастрофални за младата христијанска црква; би избувнал вулкан, би настанал расцеп кој би ја голтнал апостолската црква, расцеп кој не би имал можност да се повтори подоцна, во 1054 година. Таа сигурно би се поделила, а можеби и би се распаднала.

За среќа, Евреите христијани не се бунеле за саботата затоа што никој и не гибал во неа. Во Божјата реч нема ниту трага за некаква промена на саботата со недела. Кога апостолите би знаеле за таа промена, истата би ја потврдиле на соборот во Ерусалим. Затоа соборот во Ерусалим проблемот успешно го разрешил.

Вистината во врска со текстовите во Колошаните 2, 16. 17. и Ефесците 2, 15. 16.

Секогаш кога разговараме за Божјиот закон со нашите браќа христијани кои празнуваат недела, тие ни ги цитираат двата посочени текста од Новиот завет.

Колошаните 2,14-16: „И бришејќи ја обврската од нашиот долг, која со своите одредби беше против нас, Тој ја отстрани кога ја прикова на крстот... Затоа никој да не ве осудува за храна или пијалак, за некаков празник или за млада месечина, или за саботите - нешта кои се само сенка на она што ќе дојде, а суштината е Христос.“

Често наместо „саботи“, во множина, како што треба, ние во овие стихови читаме „сабота“, во еднина, што е груба, намерна или ненамерна грешка на преведувачите. Апостол Павле знаел да прави и тој правел разлика меѓу еднина и множина и преведувачите не треба него да го коригираат. Овде тој ни напишал „саботи“, во множина, и така треба да читаме, како што напишал апостолот, а не како што превеле преведувачите. Преведувачите овде ставаат „сабота“, во еднина, за да докажат дека тука станува збор за редовната седмична „сабота“ и дека неа божем Христос ја укинал на крстот заедно со другите одредби, што не е вистина.

Но, да ги оставиме преводите и преведувачите настрана и последниот суд во врска со тоа да му го препуштиме на Бога, а ние да се сосредоточиме на текстот што е предмет на наше разгледување.

Тврдењето дека законот, заповедите и саботата Христос ги укинал, ги приковал на крстот кога умрел, не е точно. Тоа би значело дека Христос му дава одврзани раце на беззаконието.

Во овој текст не станува збор за Божјите заповеди, туку за одредбите. Што се тоа одредби? Одредби се нарекуваат прописите на обредниот или церемонијалниот закон со кои се регулира системот на принесување на жртви, службата на свештениците во храмот, како и обредите за празнување на годишните празници: Пасха, празникот Пресни лебови, празникот Сеници, Денот на чистење и другите.

Факт е дека во Стариот завет, покрај седмичната сабота, постоеле и други, годишни празници или годишни обредни саботи. Мојсеј дава список на тие годишни празници во 3. Мојсеева 23,1-44.

За разлика од редовната седмична сабота како седми ден во седмицата, како редовен Божји ден за одмор, годишните празници биле подвижни

празници и секоја година се совпаѓале со друг ден во седмицата, зашто биле врзани за датуми, а се празнувале повеќе денови. При секој од овие празници, првиот и последниот ден е празнуван како што се празнува „сабота“ како седми ден, и затоа и овие празници се наречени „саботи“. Нивното празнување е одредено со обредниот закон, зашто се негов дел, и се обредни „саботи“, додека саботата како седмичен празник е воспоставена при создавањето на светот и е потврдена со четвртата заповед и таа не е поврзана со обредните „саботи“ кои се дадени во друго време, на друг начин, во други околности и за друга цел.

Еве пример: „Тоа нека ви биде сабота на починка; смирете ги вашите души. Вечерта на деветтиот ден на месецот - од вечер до вечер - празнувајте ја вашата сабота.“ „Нека ви биде тоа саботна починка, за да ги успокоите вашите души“ (3. Мојсеева 23,32; 16,31). - Овде станува збор, не за редовната седмична сабота, туку за еден од седумте годишни празници, за празникот „Ден на чистење“, и за време на тој празник, „деветтиот ден на (седмиот) месецот“ „нека ви биде сабота на починка“, и тој ден требало да се празнува како што се празнува и седмичната сабота. И бидејќи првиот и последниот ден од годишните празници имале саботен карактер, истите се нарекуваат „саботи“, годишни празнични „саботи“.

Уште нешто! Покрај седмичната сабота од Декалогот, и годишните празнични саботи, во Стариот завет постои уште една сабота: „Кога ќе влезете во земјата што ви ја давам, таа земја нека ја пази Господовата саботна починка. Шест години сеј ја твојата нива, шест години режи го твоето лозје и бери го неговиот плод. А седмата година и земјата нека ужива саботна починка, Господова сабота: не засевај ги твоите ниви, ниту режи го твоето лозје. Што ќе порасне само од себе на твојата нива, не жнеј го, ниту го бери грозјето од нережаната лозница. Тоа нека ѝ биде на земјата година на почивање“ (3. Мојсеева 25,1-7.20-22).

Тоа се тие „празници“, тоа се тие „саботи“ за кои зборува Павле во Колошаните 2,16, кои христијаните што празнуваат недела упорно ги заменуваат со „сабота“, во еднина - со седмичната сабота - за да докажат дека таа е прикована на крстот.

Според тоа, во Колошаните 2,16 станува збор за обредниот или за церемонијалниот закон кој имал привремен карактер; сите жртви, јадења и пиеења (4. Мојсеева 28. и 29. глава), како и годишните „празници“, или годишните „саботи“, се составен дел на обредниот закон, исто така со привремен карактер; тие, заедно со животинските жртви, се директно поврзани со гревот и со неговото решавање; нивна задача била однапред да укажат на Христовата жртва на Голгота како генерално решение на проблемот на гревот; таа своја задача тие успешно ја завршиле кога Христос со својата смрт на крстот конечно го решил проблемот на гревот и тогаш чесно заминале во историјата на Стариот завет.

Обредните или празничните „саботи“ се само „сенка“ на нешто што ќе се случи во иднина, сенка која однапред најавувала дека на Голгота ќе блесне светлина пред која таа (сенката) ќе исчезне. Тоа го потврдува стих 17: „Нешта кои се само сенка на она што ќе дојде, а суштината е Христос.“ За разлика од нив, од празничните „саботи“ како сенка која исчезнала на Голгота, саботата, како редовен седмичен одмор од Декалогот, е спомен кој укажува на создавањето на нашиот свет за шест дена, а создавањето не е

никаква сенка. Според тоа, создавањето, заедно со саботниот ден, како негов составен дел, остануваат за вечни времиња.

Сабота била сенка, тврдат христијаните кои празнуваат недела. Каква сенка, на што сенка? Со што е поврзана таа за да биде нечија или на нешто сенка. Ако таа била сенка на нешто, тогаш и другите заповеди се сенка на нешто? На што сенка? Сенка на Голгота? Не! Тврдат дека Исус ја прекршувал и ја укинал саботата? Воопшто не е јасно зошто Исус би ја укинал саботата. Која причина имал да ја укине? Има ли некаква логика во тоа тврдење? Христос дал сабота, дал заповед, којашто ја напишал заедно со сите Десет заповеди на камените плочи од Синај, а потоа ја газил, ја укинува! Зошто? Какво оправдание постои за тоа?

Кога Христос умрел на крстот, завесата што ги делела двете одделенија во храмот се искинала надве, од горе до долу, и со тоа е означен крајот на обредниот закон, крајот и на годишните или обредните „саботи“, а не крај на моралниот Закон или на Десетте заповеди.

Почитувани, ние мораме уште еднаш да го истакнеме фактот дека Бог прави разлика меѓу седмичната „сабота“ и годишните празнични „саботи“ и со тоа што му наредил на Мојсеја плочите со Божјите заповеди, на кои со Божји прст е напишана и саботата како ден за одмор, да ги стави во ковчегот на заветот внатре, а Мојсеевиот закон, во кој се напишани годишните празнични саботи, да го стави надвор, покрај ковчегот (5. Мојсеева 10,5; 31,25.26). Не смееме да ја превидиме оваа вистина!

Ефесците 2,14-16: „Зашто Тој е наш мир, кој од двете направи едно и го разруши преградниот ѕид, што ги делеше, и во своето тело го укина непријателството, односно законот со неговите заповеди и одредби и создавајќи мир, за во себе да создаде од двата еден нов човек, и обата во едно тело да ги измири со Бога преку крстот, со што во себе го уби непријателството.“

Очигледно е дека Христос го отстранил она што ги разделувало Евреите и многубошците, го „разруши преградниот ѕид - непријателството - што ги делеше“, а не Божјиот закон. Можеби мисли на ѕидот што го одделувал Светилиштето, или храмот, од тремот, кој бил предвиден за многубошците. Христос на крстот го отстранил тој преграден ѕид, ја премостил таа разделба меѓу едните и другите и од двата народа создал еден народ. Христос ги урива сите прегради и разделби меѓу сите народи и од сите нив создава еден народ. Тоа го сторил кога на крстот го укинал обредниот закон кој создавал разделба меѓу нив.

Литература:

1. Лазар Милин, Црквата и сектите, Скопје 1999, стр. 451,452,457
2. Неделата, новозаветен празник и ден на одморот, Скопје 1979, на стр. 27,28.
3. Лазар Милин, Црквата и сектите, Скопје 1999, стр. 453,455
4. Црквата и сектите, стр. 457
5. Исто, стр. 452,453
6. Samuele Bacchiocchi, A Historical Investigation of the Rise of Sunday Observance in Early Christianity, p.100; The Gregorian University Press, Rome 1977

НОВИОТ ЗАВЕТ - ЗА НЕПРОМЕНЛИВОСТА НА САБОТАТА

Омилен текст на кој се повикуваат христијаните за да ја оправдаат неделата е текстот во Откровение 1,10:

„Во Господовиот ден бев обземен од Духот и зад себе чув силен глас како од труба“, кажува апостол Јован.

Христијаните кои празнуваат недела тврдат дека изразот „Господов ден“ значи недела и, соодветно на тоа, апостол Јован Откровението го добил во недела.

Во поранешните изданија на Библијата на македонски јазик што ги издаваше Православната црква во Р. Македонија во Откровение 1,10, наместо „Господов ден“ стоеше „неделен ден“. Овој израз така го превел и Иван Грозданов во својот динамичен превод на Новиот завет, каде што буквално читаме: „Еден неделен ден, додека општев со Духот...“ А долу во фуснота дава вакво појаснение: „Буквално: Во Господовиот ден. Се мисли на неделата, т.е. во неделен ден.“

Според нас, тој требаше оригиналот (буквалното) да го даде во текстот, каде што му е местото, а своето мислење и својата теологија и теологијата на својата црква, во фуснота.

Преведувачите на споменатите преводи направиле злосторство кога изразот „Господов ден“ во Откровение 1,10 го замениле со „неделен ден“, заменувајќи ја при тоа изворната библиска и Божја теологија на тој стих со теологијата на црквите на кои им припаѓаат. Иван Грозданов во својата фуснота нè убедува и ни кажува дека тоа „се мисли на неделата, т.е. во неделен ден.“ Но во Библијата се мисли како што се мисли и се пишува како што е напишано: „Господов ден“, а не „неделен ден“, и мора да остане така како што е напишано, не поинаку.

Се плашиме дека преведувачите кои направиле таков фалсификат во Божјата реч ќе паднат под удар на Божјето предупредување во истата книга, Откровение 22,18.19: „Јас му сведочам секому кој ги слуша пророчките зборови на оваа книга: ако некој им додаде нешто, Бог ќе му додаде од маките опишани во оваа книга. А ако некој одземе нешто од зборовите на книгава на ова пророштво, Бог ќе му го одземе неговиот дел од дрвото на животот и од светиот град, кои се опишани во оваа книга.“

Но, да ги оставиме преведувачите настрана и веднаш да кажеме дека постојат две варијанти, две еднакво логични и прифатливи толкувања за „Господовиот ден“.

Прва варијанта. „Господов ден“ е сабота, а не недела. Некаде околу 200-тата година неделата, како пагански „сончев ден“, или ден посветен на сонцето, почнува да се нарекува „Господов ден“. Дури од тоа време, не во првиот

век, не за време на апостолите, тој израз го сретнуваме во списите на Клемент Александриски, Тертулијан и други, како синоним за неделата или за денот на воскресението. Во првиот век, додека биле живи апостолите, Господов ден била сабота. За да ја поддржи светоста на неделата, бискупот Силвестер во 325 година изразот „Господов ден“ го применил на неделата, не потпирајќи се на некој библиски авторитет.

Драги мои, Светото писмо ќе ни објасни, лично Бог ќе ни каже во Исаија 58,13: Сабота е „мој свет ден“ и, сабота е „Господов ден“. Пред овој Божји доказ дека сабота е „Господов ден“ отпаѓаат сите поинакви човечки докази.

Ако „Синот човечки (Христос) е господар на саботата“ (Марко 2,28), тогаш и саботата е „Господов ден“, „сабота Господова“ (2. Мојсеева 16,25; 20,10) и зошто Господарот би го менувал својот свет ден?

И апостол Јован ни дава доказ дека неделата не е „Господов ден“. Во своето Евангелие, кое е последна библиска книга што ја напишал околу 95-тата година (шеесет и кусур години откако Христос воскреснал), тој денот на Христовото воскресение не го именува со „Господов ден“, туку со „прв ден на седмицата“, како што бил именуван и во времето додека Христос бил со нив: „Во првиот ден на седмицата, многу рано, додека уште беше темно, Марија од Магдала дојде на гробот и виде дека каменот од гробот е поместен“ (Јован 20,1).

Меѓутоа, во својата друга книга, во Откровението, кое го напишал приближно во исто време кога и Евангелието, денот кога бил „обземен од Духот“ Јован го именува со „Господов ден“ (Откровение 1,10).

Прашање! Ако во двата случаја се работи за ист ден, тогаш зошто Јован тој ист ден би го именувал различно? Ако во двата случаја се работи за денот на воскресението или за неделата, пак прашуваме, зошто Јован истиот ден во Евангелието би го именувал со „прв ден во седмицата“, а во Откровението со „Господов ден“? Ние не гледаме никаква причина Јован еден ист ден да именува со два различни термини, ниту пак нешто го обврзувало да постапи така.

Очигледно е дека овде станува збор за два различни денови кои Јован ги именува со различни имиња - во Откровението 1,10 станува збор за сабота, којашто ја именува со истите два збора како и неговиот Господ во Исаија 58,13 - со „Господов ден“, а во Евангелието станува збор за недела којашто ја именува со „прв ден во седмицата“, кој за време на тие шеесетина години не е преименуван ниту со „Господов ден“, ниту со „славен ден на воскресението“, ниту пак со кое и да е друго ново име.

Ако беше тоа случај, тогаш тоа ново име за време на тие 50-60 години, кога биле пишувани евангелијата, ќе влезеше во свеста на првите христијани и во свеста на евангелистите и тие сигурно во своите евангелија, без никаков притисок и независно еден од друг, „првиот ден на седмицата“ ќе го именуваа со новото име. Но, од тоа ни трага. Сите четворица евангелисти се едногласни во тоа. За сите четворица „првиот ден во седмицата“ е и останува само „прв ден на седмицата“ и ништо друго. Тоа важи и за текстовите на Лука во Делата на апостолите, каде што тој неделата ја нарекува не поинаку, туку само „прв ден на седмицата“, кој за нив не е ниту „Господов ден“, ниту „славен ден на воскресението“. Исто така и за апостол Павле денот на Христовото воскресение не е ништо друго освен обичен „прв

ден на седмицата“ или „трет ден според Писмото“ (Матеј 28,1; Марко 16,2; Лука 21,1; Дела 20,7; 1. Коринќаните 16,2).

Втора варијанта. Се поставува прашање дали апостол Јован можел да следи и да прифати толку многу виденија, да види толку многу различни сцени на кои се одигрувале огромен број на неверојано сложени динамични настани кои покриваат временски период од три илјади години (сметајќи го тука и милениумот) и да чуе толку нешта за обичен ден од дваесет и четири часа и сето тоа верно да го напише со толку стегнат библиски јазик. Ако целото Откровение го добил во еден здив кога бил „обземен од Духот“ во Откровение 1,10, зошто тогаш во Откровение 4,2 пак кажува дека бил „бземен од Духот“? Зар двапати во ист ден бил „обземен од Духот“?

Ова нè наведува на заклучок дека Јован, кога кажува „Господов ден“, не мисли на саботата, а уште помалку на неделата, туку на нешто друго - тој мисли на есхатолошкиот (скорашниот) Господов ден, на денот на второто славно Христово доаѓање, зашто самиот го гледа својот Господ и Спасител како доаѓа и со силна возбуда и изблик на неискажлива радост извикнува: „Ене го, доаѓа со облаци, и ќе го види секое око!“ (1,7). Јован сиот е „обземен“ со „Господовиот ден“, и пренесен е во тој ден, во денот на Христовото доаѓање, и тој ден го именува како „Господов ден“.

Уште повеќе, денот на Христовото доаѓање во Новиот завет бил темел на христијанската вера и надеж, темел на христијанското живеење, и е опишан со многубројни различни имиња: „ден на судот“, „суд на големиот ден“, „суден ден“, „оној ден“, „ден“, „последен ден“, „Господов ден“, „ден на гневот на Божјиот праведен суд“, „ден на нашиот Господ Исус Христос“, „ден на Исуса Христа“, „Христов ден“, „голем ден“, „голем Божји ден“, „големиот ден на гневот“ итн. Денот на второто Христово доаѓање за првите христијани бил толку важен, што Јован со различни имиња го спомнува триесет пати. Сам Исус денот на своето доаѓање го нарекува „свој ден“ (Лука 17,24).

Матеј 28,1: „А по саботниот ден, на осамнување на првиот ден од седмицата, дојдоа Марија Магдалена и другата Марија да го видат гробот.“

Во овој текст се споменати два дена со различни имиња: седмиот ден со неговото библиско име „сабота“ („шабат“ - свет Господов ден за одмор) и првиот ден во седмицата, исто така во Библијата именуван со неговото име, „прв ден“, како и другите обични денови во седмицата што се именувани со редни броеви. Не случајно апостол Матеј нагласува дека првиот ден не почнал сè додека не завршил саботниот свет ден во кој првите ученици празнувале - „во саботата си починаа според заповедта“ (Лука 23,56). Бидејќи овде едното друго се појавуваат и саботата и неделата, зошто апостолот и триесетина години од воскресението не ја поврзал промената на саботата со недела, ако воопшто имало таква промена? Овде, ни по триесетина години воопшто не е истакната никава светост на неделата.

Марко 16,1.2: „Кога помина саботниот ден, Марија Магдалена, Марија, мајката на Јакова и Салома, купија мириси за да отидат и да му извршат помазание. А во мугрите, во првиот ден на седмицата, дојдоа на гробот на изгрејсонце...“ - Ист случај со претходниот. Жените купиле мириси откако поминал саботниот ден, со зајдисонце, кога почнал првиот работен ден во

седмицата, недела! Очигледно е дека првите Христови ученици празнувале сабота и во сабота не купувале, а во недела купувале, како и во секој друг работен ден.

Своето евангелие Марко го напишал десетина години по Христовото воскресение, и на првиот ден не му придава никаква светост. И жените знаеле дека со првиот ден (со неделата) не е поврзана никаква светост, па во тој ден купиле мириси и дошле на гробот да ја извршат таа непријатна работа. Ниту овој, ниту претходниот текст, не навестуваат дека неделата треба да стане нова христијанска сабота.

Матеј 24,20: „Молете се вашето бегство да не се случи во зима или во саботен ден!“ - Ова е еден од најсилните докази во прилог на саботата којашто ја најаува Христос како ден за одмор и по своето воскресение.

Фактот што саботата овде не се спомнува полемично, туку попатно, како околност која е неповолна за бегање, значи дека Христос не предвидел нејзина замена со некој друг ден за богослужение, туку потврдува дека таа ќе остане и по неговото заминување.

Станува збор за разурнувањето на Ерусалим во кој подолго време неговите жители, меѓу нив и христијаните, ќе бидат опколени со римска војска која до темел ќе го урне во 70-тата година (Лука 21,20.21). Од текстот на Лука се гледа дека христијаните ќе мора да бегат, но Христос ги учи да се молат да не се случи нивното бегање во зима (затоа што е тешко да се беге во зима), ниту во сабота, зашто сабота е ден во кој се почива и кој треба да се помине во мир.

Но, иако и оваа Христова порака е јасна, за христијаните кои празнуваат недела таа претставува трн во нивното око, па со најразлични филозофии се обидуваат да го замаглат, па дури и го вулгаризираат нејзиното значење.

Во веќе цитираните дела на господата Митревски и Милин за овој стих читаме многу чудни и нелогични изјави што не им прилегаат на теолози од нивниот ранг. Еве дел од тие изјави кои се идентични, веројатно затоа што двајцата се православни теолози: „Христовото укажување ... во Матеј 24,20 не значи дека Тој заповедал да се празнува саботата, да не се патува тогаш; зашто, според таквото разбирање, би требало да се ‚празнува‘ и зимата, која се споменува пред саботата... Евреите не би им дозволиле на христијаните да бегат далеку во сабота... зашто во саботен ден во тоа време, според (еврејскиот) обичај, никој не смеел да патува повеќе од две илјади чекори (околу 900 метри). Понатаму, според Немија 13,19 во сабота портите на Ерусалим биле затворани и контролирани...“¹

Христијаните правилно ја сфатиле оваа Христова изјава, се молеле и Бог им дал можност да побегнат од Ерусалим пред да настапи зима, во ноември, и во друг ден, во среда, не во сабота.

Не тврдиме, но големо прашање е дали Христос го почитувал еврејскиот обичај за патување во сабота и дали Тој навистина внимавал во сабота да не направи повеќе од 900 метри? Тоа правило не било дадено од Бога, туку измислица на фарисеите, додаден товар кон саботата, а Христос не дошол да се пазари или да прави компромиси со Евреите, да се плаши од нив и да ги почитува нивните правила, обичаи и преданија, туку да го почитува Божјиот закон, да празнува сабота не според фарисејскиот терк,

туку онака како Тој што предвидел таа да се празнува кога ја воспоставил како ден за одмор. Христос воопшто не поставувал прашање дали треба или не треба да се празнува сабота, туку прашање како таа треба да се празнува. Судирот меѓу него и фарисеите бил околу начинот на празнувањето на саботниот ден.

Почитувани, ние Христа во сабота го гледаме в поле, надвор од градските капи, како со своите апостоли оди низ посеви и поминува многу повеќе од 900 метри; гледаме како во таа пригода апостолите кинат класе и јадат пченица, па Евреите не ги каменуваат. Што е уште позначајно, таа сабота, заедно со Христа и апостолите, во полето ги наоѓаме и фарисеите како го прекршуваат тоа правило кое самите го поставиле, правило според кое човек во сабота не смее да направи повеќе од 2000 чекори (Матеј 12,1,2).

Според тоа, Христос не го почитувал тоа еврејско правило за ограничено движење во сабота, а и своите апостоли ги учел да не прават никакви отстапки и компромиси со луѓето за да си ја олеснат својата состојба и да не почитуваат никакви човечки заповеди и правила, човечки обичаи и преданија кои се косат со учењето на Божјата реч (Матеј 15,1-9).

Понатаму, многу нелогично е тврдењето дека христијаните не би можеле да побегнат од Ерусалим во сабота затоа што во сабота неговите капи биле затворени (Немија 13,19). Велиме нелогично затоа што, ако капиите на Ерусалим биле затворени во сабота, тогаш неговите капи биле затворени и во недела, и во понеделник и во сите денови, и дење и ноќе, зашто во таа вонредна ситуација и состојба Ерусалим бил во долготрајна опсада од римска војска па, ако на христијаните им било оневозможено да бегаат во сабота, тогаш тие не би можеле да бегаат ниту во недела, ниту во кој и да е друг ден на седмицата, а Христос им најавува дека ќе мора да бегаат. - Го сфаќаме проблемот, нели?

Уште понатаму, имало христијани и надвор од капиите на опколениот Ерусалим, надвор од секаква опсада, слободни, во полето, кои требало да бегаат во горите, и на кои никој не можел да им отвора и затвора капи и да ги ограничува ниту да им го попречува бегането во сабота, а истата порака Христос им ја упатува и ним: „Тогаш жителите на Јудеја нека бегаат по горите; оној што ќе биде на покрив, нека не слегува да земе нешто од својата куќа, и кој ќе биде в поле, нека не се враќа за да ја земе наметката. Но тешко им на бремените и на доилките во тие денови. Молете се вашето бегство да не биде во зима или во саботен ден“ (Матеј 24,16-20).

Бегството да не се случи во зима не „за да се ,празнува‘ и зимата“, како што се подбиваат господата Митревски и Милин, туку заради „бремените и доилките“, кажува нашиот Спасител. - Нека повелат сега почитуваната господа и сите нивни истомисленици, нека го потврдат својот став во врска со бегството во сабота и во зима и нека докажат дека Христос со изјавата во Матеј 24,20 не ја потврдил саботата како ден за одмор и по своето заминување од оваа земја!

Христос им препорачал на христијаните да се молат нивното бегство да не се случи во сабота не затоа што Евреите го ограничиле движењето во сабота на 2000 чекори, ниту поради тоа што капиите на Ерусалим во сабота биле затворени, туку заради тоа што требало да празнуваат сабота и во сабота да нема бегане, тие свети саботни мигови и во тие околности да ги поминат во мир.

Со таа заповед што им ја дал на апостолите Христос всушност најавил, кажал и потврдил дека христијаните, и по неговото воскресение и вознесение на небото, треба да празнуваат сабота и тие, и 40 години по неговото воскресение, кога бил разурнат Ерусалим, празнувале сабота.

Во овој контекст со право може да се постави прашање: Ако навистина Христос имаше намера и ако планираше саботата да ја замени со недела, тогаш мигот кога го најавуваше бегството на христијаните од Ерусалим ќе беше најпогоден миг да дадеше некаков сигнал за таа промена, да ја најавеше неделата како празник во кој христијаните ќе празнуваат и ќе мируваат, а не да бегаат, па ќе рече: Молете се на Бога вашето бегство да не се случи во недела! Но Христос не кажа така. Тој рече: Да не бегате во сабота, туку да празнувате сабота.

Рековме дека христијаните правилно ја сфатиле таа Христова изјава за бегство од опседнатиот Ерусалим во седумдесеттата година од новата ера, па се молеле на Бога и Бог им дал можност да побегнат. Кога римскиот генерал Цестиј Гал, од непознати причини ја повлекол опсадата од Ерусалим, тие тоа го препознале како знак и своја шанса веднаш да го напуштат градот, пред да настапи зимата, во ноември, во среда, не во сабота. Откако заминале од Ерусалим, основале колонија во Пела, југоисточно од Галилејското Езеро, и ниеден од нив, кој ги послушал Христовите пророчки зборови, не загинал во новата опсада што ја извршил римскиот војсководител Тит и во масовниот колеж што го извршиле потоа римските војници над Евреите кои од сите страни масовно биле собрани во Ерусалим на големиот празник Пасха.

Во таа тешка положба, за време на тие опсади, од болест и глад, при што мајки јаделе свои деца, и во тие свирепи колежи и ужасни масакри, загинале над еден милион Евреи во Ерусалим, во кој се пролеани многу стотици тони човечка крв која како река течела низ неговите улици. Тоа е еден од најсвирепите колежи во историјата на човештвото извршен над еврејскиот народ. Величествениот храм им бил разурнат до темел, токму така како што кажал Исус дека од него „нема да остане ни камен на камен“. Ерусалим исто така потполно бил разурнат и целата еврејска држава била претворена во пустина. Над 97.000 мажи, жени и деца биле одведен како робови во Рим, и многу други се пратени во Египет и во други земји, исто како робови.

Трајноста на саботата - Евреите 4,4.9. - „Зашто самиот за седмиот ден има некаде кажано вака: „И Бог во седмиот ден се одмори (почина) од сите свои дела. ‘... Значи, на Божјиот народ му останува саботната починка.“

Секако, овде станува збор за Божјиот одмор (грчки: *katapausis*) што го уживал Бог во седмиот ден, во сабота, откако го создал светот за шест дена. Апостол Павле за тој Божји одмор од рајот во 9-тиот стих дава поодреден израз - „саботна починка“, или „саботно почивање“ (грчки: *sabbatismos*), за кое ни зборува четвртата Божја заповед од Синај. Овде Павле ни потврдува дека седмиот ден што го посветил и во кој Бог се одморил при создавањето е ист оној седми саботен ден од камените плочи на Синај.

Посланието до Евреите апостол Павле го напишал за христијаните од еврејско потекло во 70-тата година и, како што гледаме, во него кажува дека 40 години по Христовото распнување и воскресение „на Божјиот народ му

останува“, не неделната, туку „саботната починка.“ Ако со Христовото воскресение беше воведена неделата како празник, како „Господов ден“ или како „славен ден на воскресението“, тие термини постојано ќе беа во оптек меѓу верниците на првата црква, па во текот на тие 40 години неделата длабоко ќе навлезеше во свеста на христијаните и од саботата не ќе останеше ни спомен. Таа наполно ќе беше заборавена и Павле не ќе имаше никаква причина воопшто и да ја спомене во своето послание, туку ќе кажеше: „За Божјиот народ остана, или, се воведо неделната починка!“ Но тоа не се случи затоа што саботата ни по 40 години од Христовото воскресение не беше ниту гибната, а камоли заменета со друг ден, како и неделата и по 40 и 60 години од Христовото воскресение, во сите четири евангелија и во другите библиски списи што остана само под името „прв ден во седмицата“ или „трет ден“ според Писмата, и ништо друго.

Кога станува збор за Божјата починка во Посланието до Евреите, Митревски во својата повеќепати спомената книга, на 69. стр., прифаќа интересна мисла од проф. д-р Н.Н. Глубоковски, кој вели: „Овој ден не е седмиот ден на Божјиот одмор, но е нов ден, само со ист карактер на својата суштина... Господ за божествен одмор сега определил уште еден нов и особен (ден) во споредба со поранешниот.“

Според Митревски и Глубоковски, Господ сега за божествен одмор определил „нов и особен ден во споредба со поранешниот“, но „со ист карактер и со иста суштина“ како и поранешниот. Па, ако е така, ние се прашуваме: Ако карактерот и суштината на саботата се пренеле на неделата и ако нивната срцевина е иста, тогаш зошто воопшто имало потреба саботата да се замени со недела? Ако карактерот и суштината се исти, зар пречка било името - сабота? Секако, името! Од таа причина, христијаните кои празнуваат недела саботата ја бојадисале со црвена велигденска боја и ја прогласиле за нов „божествен одмор“.

Во Посланието до Евреите во третата и четвртата глава Бог на седум места починката (одморот) ја нарекува „моја починка“, а Павле „негова (Божја) починка“. Исус Навин не успеал израелскиот народ да го воведо во таа Божја починка поради нивното неверство. Израелскиот народ благодарите на таа починка не ги почувствувал ниту во времето на Давида. Па ни Христос, ни апостолите не успеале израелскиот народ да го воведат во Божјата починка, чијашто врата останала отворена до денес за сите луѓе, и за Евреите, сè додека наскоро конечно неотповикливо и засекогаш ќе се затвори.

Апостол Јован кажува дека Христос „дојде кај своите“ за да им донесе мир и починка, „но своите не го примија“, го отфрлија, и затоа Тој плаче над Ерусалим: „О Ерусалиме, Ерусалиме, ти кој ги убиваш пророците и кој ги каменува испратените кај тебе! Колкупати сакав да ги соберам твоите деца, како квачката што ги собира своите пилиња под своите крилја, но вие не сакавте. Ете, пуст ви останува вашиот дом!“ (Јован 1,11; Матеј 23,37.38).

Од таа причина Павле на Евреите им вели „денес“ вратата на починката е отворена, и ги повикува „денес“ да влезат во неа, зашто утре можеби ќе се затвори.

Која е таа починка за која Павле обилно пишува во своето послание?

Христос ќе ни каже: „Дојдете кај мене сите што сте онемоштени и обременети, а јас ќе ви дадам починка. Земете го мојот јарем на себе и

научете се од мене, зашто јас сум кроток и понизен по срце; а вие ќе најдете починка на својата душа“ (Матеј 11,28.29). Јасно, зар не! Нема вистинска починка и одмор надвор од Христа. Единствена сигурност и безбедност може да се најде само под неговите крилја. И Тој сака и настојува, како и квачката пилињата, да нè собере под своите крилја.

Најголем умор за грешникот е гревот со кој е обременет и тој нема мир ниту одмор сè додека не отиде кај Христа кој ќе го симне тоа бреме од него и ќе го одмори. Растворен од своето грешно минато, грешникот не е веќе грешен и има мир и спокојство во срцето, среќен е и радосен што во Христа нашол прекрасен Спасител кој го љуби и му подарува вечен живот. Со одморот и спокојството што му ги дава на оваа земја, Христос грешникот го приготвува за оној вечен одмор и спокојство во неговото небесно царство.

И токму тоа е целта на апостол Павле со ова послание. Тој Евреите ги повикува и им укажува дека сè уште имаат можност, сè уште постои уште едно „денес“ да го прифатат Христа кој единствено може да им даде вистинска починка и спокојство од гревот овде на земјава, и дека со тоа им е отворена вратата и за вечниот одмор во неговото царство.

Да се потсетиме! Порано опширно зборувавме за тоа дека при создавањето на нашиот свет за шест дена Бог за седмиот ден создал и посебна, нематеријална, духовна категорија, која на еврејски се вика „менуха“ која значи одмор, мирување, починка, мир, радост, спокојство, среќа, блаженство, милина за душата и милина за телото - и таа духовна категорија, „менуха“, Бог ја сместил во саботниот ден, во сабота, која е надарена со нежност да ја разгалува душата и да ги милува нашите мисли.

Почитувани, „менуха“ е онаа „моја починка“ и „негова (Божја) починка (katapausis)“ за која Павле зборува на десет места во текстовите што ги проучуваме. Во таа „менуха“, во тој katapausis Павле ги повикува и Евреите и нас да влеземе: „Да побрзаеме да влеземе во таа починка“ (Евреите 4,11). - Тоа е вистината за овие текстови!

Литература:

1. Митревски, 74

ХРИСТОС И САБОТАТА

Христос празнувал саботата не како Евреин, туку како "Син човечки"

Во сите расправи и што ги имал Христос со фарисеите околу саботата во евангелијата никаде не се спомнува прашањето за законитоста на саботата, наспроти сите несогласија за начинот на нејзиното празнување. Наместо тоа, секогаш се поставувало прашање на кој начин треба да се празнува седмиот ден, а не дали тој треба да се укине или да се замени со некој друг ден. Значи, Христос имал жолчни расправи со фарисеите околу начинот на кој треба саботата да се празнува (Матеј 12,9-13; Лука 13,10-17; Јован 5,1-17).

Факт е дека Христос, како господар на саботата, празнувал сабота: „Тој дојде во Назарет, каде што беше пораснал. И според својот обичај влезе во саботен ден во синагогата и стана да чита“ (Лука 4,16). И ако Тој празнувал сабота, тогаш зошто би ја променил саботата за своите следбеници? И неговите ученици празнувале сабота (Делата на апостолите 13,14.42; 16,13; 17,1.2; 18,3.4.11)

Но овде има едно суштинско прашање што треба да го расчистиме: Христос не дошол на овој свет како Евреин, туку исклучително како „Син човечки“. Секаде за себе вели дека е „Син човечки“, израз што го наоѓаме на повеќе од педесет места во евангелијата (Матеј 9,6; Лука 9,55; Јован 3,13). Според тоа, Христос не празнувал сабота како Евреин, туку како „Син човечки“. Затоа еврејството по име треба наполно да се издели од Христа, зашто Христос по раѓање им припаѓа на Евреите, но суштински Тој му припаѓа на целото човештво.

Факт е дека постои разлика во сфаќањето меѓу Христа и фарисеите не само за начинот на празнување на саботата, туку и за другите заповеди. Токму таа разлика во сфаќањата довела до судир меѓу нив. Имено, Христос не дошол да се пазари и да прави компромиси со нив, да се вклопи во нивната шема на размислување, да се спушти на нивно ниво и да живее и да дејствува како Евреин, да ги прифати нивните мерила и стандарди за држење на Божјите заповеди и да празнува сабота како Евреин.

Тој, како што рековме, дошол на овој свет како „Син човечки“ и како „Син Божји“ со небесни мерила и стандарди за сите Божји заповеди, особено за саботата, и во текот на својата земна служба ги промовирал и се придржувал кон тие свои стандарди и мерила, во голема мера различни од еврејските, што Евреите ги граделе во текот на вековите.

Така, на пример, Христос ги коригира еврејските мерила за шестата заповед кога кажува дека секој што се гневи на својот брат, веќе врши убиство; седмата заповед ја подига на повисоко ниво кога вели дека секој што ќе погледне на туѓа жена со желба, веќе врши прелјуба.

Во голема мера Евреите ја искривоколчиле и петтата заповед според која децата, покрај другата сестрана грижа за своите остарени родители, кон нив имаат и финансиска обврска. Но оваа заповед фарисеите ја обремениле со најразлични свои одредби, правила и прописи со кои тие финансиски средства од старите родители ги пренасочиле кон црковната благајна. Христос се судрува со нив околу тоа и им вели: Вие ја укинувате таа Божја заповед воведувајќи во неа човечки прописи. Не може така! Вашите прописи настрана од неа! Со тоа Христос не ја укинал петтата заповед, туку ѝ го вратил нејзиното вистинско место во животот на децата и родителите.

Мерилата на бракот ги спуштиле на најниско можно ниво, мизерно за сопругата, чијашто иднина зависела од неприкосновените каприци на нејзиниот сопруг. Христос им кажува: Не така! Ги потсетил дека мажот и жената се едно тело.

Според тоа, иако Христос дошол во судир со фарисеите околу овие заповеди, Тој нив не ги укинал, туку настојувал да им го врати нивното вистинско место во животот на луѓето, она место и онаа улога што ги предвидел за нив Бог кога му ги дал на човештвото.

Наместо "менуха", фарисеите од саботата создале неподнослив товар што Христос го отстранил

Христос често доаѓал во судир со фарисеите и околу саботата затоа што Евреите, од сите Божји заповеди, оваа заповед најмногу ја искривоколчиле и обремениле со многубројни свои, човечки правила и прописи, така што од неа, наместо ден на радост, мир и спокојство, како што предвидел Бог на почетокот, наместо „менуха“, создале неподнослив товар и на еврејскиот народ му наметнале тежок јарем на врат.

За да имаме појасна претстава за суштината на судирот што го имал Христос со фарисеите околу саботата, ќе наведеме дел од ограничувањата и правилата со кои тие толку многу ги стесниле рамките на саботниот ден, што луѓето одвај можеле да дишат. Цитатите за тој баласт од правила со кој била обременета саботата ги земаме од книгата „Šabat - Dan večnosti“¹, од познатиот рабин Арие Каплан, голем научник и автор на педесетина книги од областа на јудаизмот и плоден преведувач, кој ја превел и Тора на англиски јазик.

Врз основа на Талмудот, сите ограничувања, правила и забранета работа во сабота, кои биле предмет на спор во времето на Христа, еврејските рабини ги наредиле во 39 категории. Сообразени со денешниот начин на живеење, од нив цитираме само мал дел.

„Во сабота не смее ништо да се изнесе од дома. Кога човек ја напушта својата куќа, дозволено му е да ја изнесе само облеката што ја има на себе... Оваа категорија целосно забранува секое носење на улица. Дури и толку безначајните ситници, како што се клуч или марамче, мора да се остават дома. Секако, не смеат да се носат ниту цепни книги, ниту паричници и приврзоци за клучеви. Единствено што е дозволено да се изнесе надвор се само работите што се на вас... Синедрионот (духовен совет или суд за верски прашања) пропишал категории што ги викаме миксе, односно предмети што не смеат да се држат во рака во сабота како, на пример, моливи, цвеќе и пари.“

Во светлината на овие фарисејски прописи треба да ја сфатиме Христовата заповед што му ја дал на болниот во бањата Витезда кого го излекувал во сабота: „Стани, земи си ја рогозината и оди си“ (Јован 5,8). Очигледно е дека Христос овде ги отфрла непотребните фарисејски гледишта, сфаќања и прописи за носење на товар во сабота, па и таков каков што е обична рогозина. Но за Христа рогозината не е товар од типот на комерцијалните товари во Немија 13,15-19 што ги внесувале трговците во сабота во Ерусалим и од типот на бремињата во Еремија 17,21.22. - текстови на кои противниците на саботата радо се повикуваат за да докажат дека, кога Христос му наредил на излекуваниот болен да ја понесе својата постелка дома, ја укинал саботата.

Арие Каплан продолжува: „Забрането е да се пали оган во сабота или да се предизвика нешто да гори. Дури и да се фрли чепкалка во оган во сабота се смета за кршење на саботата... Са забранува палење на кибрит или вклучување на шпорет и да се пуши.... Се забранува да се вози кола во сабота... Секоја употреба на струја го нарушува духот на саботата... Струјата во сабота има ист статус како и огнот. Во секој случај, пракса кај сите Евреи, кои празнуваат сабота, е да не вклучуваат и исклучуваат електрични апарати и да гасат светла. Не користат и телефон кој работи на струја.“

Нашите браќа христијани, кои празнуваат недела, нас нè обвинуваат дека саботата не ја празнуваме строго според прописите на Стариот завет затоа што е напишано: „Во саботен ден не палете ни оган во своите живеалишта“ (2. Мојсеева 35,3), а вие, велат тие, во сабота палите оган.

Христос ќе ни помогне оваа заповед правилно да ја сфатиме, односно, да не ја разбереме погрешно. Имено, Христос лекувал многу болни и во сабота, чијшто случај, искрено кажано, можел да почека за некој друг ден. Таков бил случајот во бањата Витезда каде што болниот полни 38 години се обидува и копнеел да се добере до здравје, но не успеал. Христос го исцелил во сабота, а можел во некој друг ден. Или случајот со жената 18 години обземена од лош дух што ја исцелил во сабота и поради тоа бил изложен на остра критика, зашто фарисеите забранувале и лекување во сабота. Но Исус рекол: „Лицемери, дали секој од вас не го одврзува својот вол или магаре од јаслите во сабота и не го води ли да го напои? А оваа жена, Аврамова ќерка, која сатаната ја врза веќе осумнаесет години, не требаше ли да биде ослободена од таа врска во саботен ден?“ (Лука 13,10-17).

Замислете, болен 38 или болна 18 години и им се укажува последна животна шанса Исус да ги исцели, зашто Тој никогаш нема веќе да се врати во тој крај, а не смее да ги исцели затоа што е сабота! Каков ден би била саботата за нив? Црн ден, горчлив ден, чемер и гламна, омразен ден, вистинско проклетство, неподнослив товар и јарем, зар не!? Но Бог рекол поинаку за саботниот ден. Тој и за болните треба да биде ден на мир и спокојство, со радост очекуван и посакуван, вистинска „менуха“. Таа сабота за овие двајца болни била токму таква сабота, најсреќниот ден во нивниот живот, зашто Христос ги ослободил од стегите на нивната долгогодишна тешка болест што го оковала и нивниот дух и им го гламносувала животот.

Затоа, кога фарисеите го обвинувале дека ја прекршува саботата затоа што лекува во сабота, Тој рекол: „Ве прашувам: што е дозволено да се прави во сабота, добро или зло? Да се спаси живот или да се погуби?“, и додава: „Дозволено е да се прави добро во сабота“ (Лука 6,9; Матеј 12,12).

Значи, ние мораме да се трудиме во сабота да „правиме добро“ и во зима да палиме оган во сабота за да го „спасиме животот“. Ако Христос лекувал болни во сабота, Тој во зимски услови на болните би им запалил и оган за да се стоплат, оган без кој луѓето не можат да го одржат животот во пределите каде што е студено. Со тоа Христос не ја укинал саботата, туку ни дал пример како да ја празнуваме.

Кога Христос згазнал на фарисејските правила со кои ја обремениле саботата, особено кога ги отфрлил нивните прописи со кои му забранувале во сабота да лекува и кога во сабота го излекувал болниот во бањата Витезда кој 38 години го носел тешкото бреме на болеста и му рекол да си ја земе својата рогозина и да си оди, Евреите сковале заговор да го убијат. „Затоа Евреите го прогонуваа Исуса бидејќи тоа го стори во сабота... Затоа Евреите уште повеќе настојуваша да го убијат не само затоа што го прекршуваше саботниот ден, туку и затоа што Бога го нарекуваше свој Отец, изедначувајќи се со Бога“ (Јован 5,16.18).

Дали Јован овде ни изнесува свој став, или пак ни го пренесува ставот на Евреите? Кој кажува дека Исус „го прекршуваше саботниот ден“, Јован или Евреите? Евреите кажуваат така, не Јован. Втора причина заради која Евреите сакаа да го убијат Христа: „Бога го нарекуваше свој Отец, изедначувајќи се со Бога“. Кој ги кажува овие зборови, Евреите или Јован? Евреите кажуваат така, не Јован.

Ист е случајот и со човекот слеп од раѓање кого Исус го исцелил во сабота: „И кога заминуваше, виде човек, слеп од раѓање. А учениците го прашаа: 'Учителе, кој згреши, тој или неговите родители, та се роди сеп?' Исус одговори: 'Не згреши ни тој ниту неговите родители, туку да се пројават Божјите дела врз него'... Штом го рече тоа, плукна наземи, направи кал со плунката и со неа ги намачка неговите очи, па му рече: 'Оди, измиј се во бањата Силоам' (што значи Пратен). Тој отиде, се изми и дојде гледајќи... А беше сабота кога Исус направи кал и му ги отвори очите... Тогаш кажаа некои од фарисеите: 'Овој човек не е од Бога, зашто не празнува сабота'“ (Јован 9 глава).

Кој кажува дека Исус не празнувал сабота, дека ја прекршувал саботата? Фарисеите кажуваат така, не апостол Јован! И денешните фарисеи тврдат дека Исус не празнувал сабота, дека ја кршел саботата. Библијата не кажува така.

Фарисеите прават план да го убијат Христа затоа што во сабота му рекол на исцелениот болен да ја понесе својата постелка, што му подарил вид на слеп човек од раѓање и што во сабота исцелил други болни кои долги години боледувале од тешки болести!

Да му дадеме можност на Арие Каплан да се доискаже во врска со фарисејските правила и прописи со кои ја обремениле саботата. „Во сабота е забрането дури и кинење на тоалетна хартија. Затоа побожните Евреи користат тоалетна хартија во листови... Во сабота не смеат да се ставаат врвки во чевли, но можат да се врзат чевли. Ако нечии врвки на чевли случајно се замрсаат, можат да се одмрсаат... Забрането е да се навива или да се дотерува саат... Се забрануваат сите облици на пишување и цртање, и секоја дејност која бара земање на пишани белешки... Во сабота можете да скинете пакет за да земете храна од него, но при тоа не смеат да се скинат буквите што се напишани на пакетот... Не смее да се залепи поштенска марка

на плик... Може нешто да се прицврсти со безопасна игла, зашто тоа прицврстување е привремено... Не смее да се врзе постојан јазол на вратоврска, а пеперушка може... Во сабота не смеат да се полеваат билки... Не смее да се плукне на земја за да не се наводени блиската трева и да расте... Во сабота не смее да се помине повеќе од 900 метри... Човек не смее да се гледа на огледало прицврстено на сид... Во сабота не смее да се пали свеќа... Во сабота не смее да се носи марамче ако тоа со еден свој дел не е зашиено со облеката... Забрането е да се става цвеќе во вода или да му се менува вода... Забрането е да се скине цвет или овошка од дрво во сабота... Не смее во рака да се држи цвет или билка кои растат... Овошка што ќе падне од дрво во сабота не смее да се користи во тој ден... Ако некој јаде бобинки, не смее прво да ги издели лошите пред да почне да ги јаде добрите бобинки. Меѓутоа, може прво да ги изеде добрите, а да ги остави лошите.... Се забранува да се вадат коски од риба во сабота... Се забранува да се отвора чадор во сабота... Забрането е да се чешла коса во сабота, зашто при тоа се корне коса. Меѓутоа, дозволено е да се употребуваат меки четки... Забрането е да се убиваат муви и комарци во сабота.“ Затоа фарисеите ја цеделе водата пред да ја пијат за случајно да не испијат некој удавен комарец во неа, но, од друга страна, голтале цели камили.

Уште ова фарисејско правило: „Таму каде што навистина е загрозен животот, дозволено е да се газат сите прописи на саботата. Нашите мудреци нè учат дека е подобро човек да прекрши еден „шабат“ (една сабота) и да остане жив, за да може да држи (да почитува) други „шабати“ (други саботи).“

Навистина чудно и несфатливо! Фарисеите вредноста на саботата ја поставиле над вредноста на човекот и за нив таа станала идол, господар на кој луѓето му робувале. Постоеле околу шестотини прописи (halakah), човечки правила, за саботниот ден, и обичните луѓе постојано живееле под притисок и страв да не погазат некое од тие многубројни правила и прописи (слични на оние за кои ни зборуваше рабинот Арие Каплан) со кои фарисеите ја обремениле и од неа навистина создале неподнослив товар и бреме, инструмент кој заробувал.

Христос се судрува со фарисеите и им вели: Не така со саботата! Вие не сте господари на саботата па да правите со неа што сакате. Јас - „Синот човечки е господар на саботата!“ Таа е „мој свет ден“, не е ваш, не е еврејски ден; саботата му припаѓа на целото човештво, како и „Синот човечки“ што му припаѓа на целото човештво; и затоа, трегнете ги од неа сите ваши правила, ослободете ја од сите ваши стеги и прописи со кои сте ја обремениле. Дозволете им на луѓето слободно да дишат во сабота, зашто вредноста на човекот е поголема од нејзината вредност. „Саботата е создадена заради човекот, а не човекот заради саботата“ (Марко 2,27.28). Таа треба да му служи на човекот, а не човекот да ѝ робува нејзе. Јас сум ја создал саботата на човекот да му биде „менуха“, а не неподнослив товар.

Да заклучиме. Еврејските учители, теолози, рабини, Божјата сабота ја рабинизирале, ја јудаизирале, ја поеврејчиле и од Божја, ја претвориле во еврејска сабота со еврејски димензии. Христос ја дерабинизирал, ја дејудаизирал, ја одеврејчил, ја хуманизирал и повторно ѝ го вратил нејзиниот првобитен рајски статус со рајски атрибути и прерогативи.

Апостолите и саботата

Во книгата „Делата на апостолите“, што ја напишал Лука четириесетина години по Христовото заминување на небото, се среќаваме со два народа со две различни религии: Евреите, кои празнуваат сабота, и Грците кои, како паганци и многубошци, празнуваат недела, посветена на сонцето како бог или на божеството на сонцето. Евреите се собирале во своите цркви (синагоги) на богослужение во сабота и во сабота го славеле Бога, а Грците се собирале во своите храмови во недела и во недела го обожавале сонцето. Ако саботата беше заменета со недела, како што тврдат нашите браќа христијани кои празнуваат недела, тогаш ние апостол Павле и неговите соработници ќе ги видовме на богослужение во грчките храмови во недела, ќе ги видовме како на Грците им го проповедаат евангелието во нивните храмови во недела. Но не! И на Евреите и на Грците, заедно, апостол Павле евангелието им го проповеда во сабота. Во книгата Делата на апостолите Лука бележи дури 85 саботни богослуженија, а само еден стих за „првиот ден“ кој зборува за средбата на Павле со верниците во Троја, но, како што видовме, и тој стих не ја поддржува светоста на првиот ден, односно светоста на неделата.

Да го анализираме следниот текст: „Потоа Павле тргна од Атина и дојде во Коринт... А секоја сабота водеше расправа во синагогата и ги убедуваше Евреите и Грците... И така преседе година и шест месеци поучувајќи ги на Божјата реч“ (Дела 18,1.4.11).

Апостол Павле една и пол година поминал во Коринт, проповедајќи го евангелието во тој град. Текстот кажува дека Павле „секоја сабота водеше расправа во синагогата“. „Секоја сабота!“ Да, „секоја сабота“, една „година и шест месеци“, или вкупно 78 саботи тој во Коринт водел расправа, односно го проповедал евангелието. Кому му го проповедал евангелието? На „Евреите и Грците“, кажува Писмото. Според тоа, Евреите и Грците заедно празнувале сабота. Библијата кажува дека во Коринт 18 месеци Евреите и Грците се собирале на заедничко богослужение во синагогата, не секоја недела, туку „секоја сабота“. Што значи, во Коринт немало христијани кои се собирале на богослужение во недела за да празнуваат недела, зашто неделата не била христијански празник. Текстот е премногу јасен и не ни дава никаква најава ниту можност за поинакво размислување и толкување.

Да приведеме и други слични текстови од Делата на апостолите кои многу јасно потврдуваат дека филозофијата за некаква замена на саботата со недела, дека во Новиот завет, наместо сабота, новозаветен празник е неделата, нема апсолутно никаква библиска основа.

Сличен случај на оној во Коринт имаме во градот Антиохија Писидиска, каде што Павле и Варнава, не во недела, туку во сабота проповедале пред големо мноштво во синагогата: Павле и Варнава „во сабота влегоа во синагогата и седнаа, па го читаа Законот и Пророците... А кога излегуваа, луѓето ги молеа да им ги кажуваат овие зборови и идната сабота. Следната сабота се собра речиси цел град да ја чуе речта Божја“ (Дела 13,14.42-44). - Следната сабота не се собралe на богослужение само Евреите и прозелитите, туку „речиси цел град да ја чуе речта Божја“, што потврдува дека првите христијани, независно од своето потекло, заедно со Евреите празнувале сабота.

Случајот во градот Филипа: „Во сабота излеговме надвор од градот, покрај една река, каде што мислевме дека постои место за молитва. Тука седнавме и почнавме да им зборуваме на жените што се собраа“ (Дела 16,13). - Павле и Сила во Филипа одржуваат богослужение во сабота.

Во Солун „Павле, по својот обичај, влезе кај Јудејците и три саботи по ред им зборуваше од Писмото“ (Дела 17,2).

Потполно ист извештај имаме и за Христа: Исус „дојде во Назарет, каде што беше одраснал, и по својот обичај во сабота влезе во синагогата и стана да чита“ (Лука 4,16).

Исус празнувал сабота и „по својот обичај“ во сабота одел во црква и таму го поучувал народот од Писмото.

Апостол Павле во стапка го следи својот и нашиот Спасител Исус Христос. И за него се кажува дека имал ист обичај, како и Христос, во сабота да оди во црква и таму да го поучува народот од Писмото.

Павле само во Коринт празнувал 85 саботи, само во Коринт имал 85 саботни богослуженија. А што да кажеме за оние други безброј места што ги посетувал и што ги посетил во текот на својата долгогодишна апостолска служба за време на своите три мисионерски патувања? Во текот на својот живот тој можеби посетил и престојувал на стотици места и можеби празнувал илјада и повеќе, не недели, туку саботи, и можеби одржал илјада и повеќе, не неделни, туку саботни богослуженија со христијаните во негово време!

Сето ова нè гони најсериозно да се прашаме каков одговор ќе дадат пред Бога христијанските теолози кои свесно ги затвораат очите пред овие најочиглени факти и упорно тврдат дека саботата е заменета со недела!

Заклучок: Ако нашиот Спасител празнувал сабота и имал обичај во сабота да оди во црква, ако апостол Павле со своите соработници празнувал сабота и имал обичај во сабота да оди во црква, тогаш и ние треба да ги следиме нив - да празнуваме сабота и во сабота да одиме во црква да го проучуваме Писмото.

Литература:

1. Književno Društvo Pismo, Zemun, 5759/1999, str. 98-111.

САБОТАТА И ГОЛЕМИОТ РАСКОЛ ОД 1054 Г.

Расколот во традиционалната Црква во 1054 г. илукнал во сабота

Зошто во 1054 година настанал големиот раскол во традиционалната христијанска Црква и зошто таа се поделила на Источна Православна и Западна Латинска или Римокатоличка црква? Постојат повеќе причини кои го предизвикале расколот, меѓу кои најважни се: Целибатот! Свештениците во Католичката црква не стапуваат во брак, додека во Православната црква тие се женат. Настанале расправи околу употребата на животинска крв и месо од удавени животни. Исто така расправале дали за време на причеста, или евхаристијата, верниците треба да се причестуваат со бесквасен леб или со леб приготвен со квасец. Католичката црква своите верници ги причестува со бесквасен леб, а Православната со леб приготвен со квасец.

Се појавиле тешки теолошки проблеми, расправи и поделби во врска со прашањето на повластиците што произлегувале од првенството што го уживал римскиот бискуп, односно папа, над другите бискупи, чијшто примат кај него подгревал желба да се наметне како духовен наследник на св. Петар и видлива глава на Црквата или поглавар над целото христијанство. Значи, тешки расправи меѓу цариградскиот и римскиот бискуп околу првенството.

Во првите илјада години на христијанството се почитувал систем наречен „пентархија“ - систем од пет апостолски катедри, од кои римската била прва, а следат цариградската, александриската, антиохиската и ерусалимската.

Учењето за папско првенство своите корени ги наоѓа и во канонското предание на Црквата којашто ја следи административниот поредок на тогашната просторно огромна Римска империја. Римската патријаршија духовно ја покривала цела тогашна Западна Европа и добар дел од Северна Африка, и разбирливо е што во Црквата не можело да се случи ништо без знаење на папата. Според тоа, паганскиот Рим на папството му создал извонредно погодни просторни и временски услови и можности за непречен развој и успех во секој поглед. И затоа не е чудно што подоцна и папскиот Рим толку долго покажувал иста ароганција, грубост и суровост што ги наследил од својот претходник, кој со светот, како што е кажано, управувал со железна тупаница.

Кога Источната црква била загрошена од мухамеданците, римските епископи покажувале желба духовно под своја власт да ги стават остатоците од православните патријаршии на пентархијата, поаѓајќи од фактот дека Рим не е само духовен, туку и светски центар. Така настанала теоријата за папското првенство која особено теолошки е образложувана по големиот раскол од 1054 г.

Поделби настанале и во врска со прашањето наречено „Филиокве“ (латински *filioque* - и од Синот). Според римокатоличкото учење, Светиот Дух произлегува од Отецот и од Синот, а според учењето на Православната црква, Тој произлегува само од Отецот.

Не помалку значајно прашање било и прашањето за постот во сабота. Во тоа време Римската црква, на чело со римскиот бискуп, саботниот ден го прогласила за ден на пост. Источната црква, на чело со патријархот во Цариград, одбила саботата да ја прогласи за ден на пост. Напнатоста се засилувала, така што папата Лав IX (Leo IX) пратил во Цариград (Константинопол) своја делегација (легати) на чело со кардиналот Хумберт. Тие дошле во Цариград и се обиделе да разговараат со тогашниот цариградски патријарх Керулариј (Cerularius). Меѓутоа, разговорите не донеле никакво заедничко позитивно решение за спорните прашања.

Значи, историските податоци велат дека Источната и Западната црква, покрај другото, се судриле и околу прашањето дали треба и како треба да се празнува саботниот ден. За разлика од Западната, Источната црква тврдела дека саботата не треба да се обременува со пост. Според тоа, среде „ортодоксијата“, „правоверието“ или „православноста“, среде „ортодоксната“, „правоверната“ или Православната црква, сè до големиот раскол во 1054 година, и по него, постоела свест дека сабота е свет ден и се празнувала како свет ден, и заради тоа таа треба да биде растоварена од пост.

Материјалот од авторот Р. Л. Одон, што го приведуваме во продолжение, уверливо докажува дека римската упорност во сабота да се пости битно влијаела и придонела за расколот меѓу Источната и Западната христијанска црква во 1054 година:

Р. Л. Одон, Вашингтон, Д. Ц.: Уште на почетокот од христијанската ера настанала поделба меѓу црковните водачи од Рим и Константинопол (Цариград), јаз кој со вековите се зголемувал сè додека последната врска која ги држела заедно во христијанско братство не пукнала во летото 1054 год.

Едно од главните прашања, вклучено во таа контроверза, било прашањето на постот во сабота, во седмиот ден на седмицата. Во 1053 година несогласувањето во врска со ова прашање станало очигледно и веќе се изразуvalo со груби зборови. Во таа година, митрополитот Лав, Архиепископ Охридски (Achrida, Okhrida), и патријархот Михаел Керулариј од Константинопол, напишале отворено писмо до епископот Јован на црквата во Трана, Ампулија (јужна Италија).

Во оваа борба таа црква била на страна на Грците. Пораката, напишана на грчки, била упатена до „Вашето височество (епископ Јован) и преку вас до целото свештенство, до калуѓерите и верниците и до пречесниот папа.“¹ Тоа бил остар протест против римската практика саботата да ја претвора во ден на пост. Во писмото се протестираше и поради употребата на бесквасен леб при обредот причест и целибатот на свештениците, како и против користењето на животинска крв и месо од задавени или задушени животни за храна итн.

Кардиналот Хумберт, бискуп на Кандида Силва, добил копија од тоа писмо и на рака му предал латински превод на бискупот на Рим, Лав IX (1049-1054).

Од прилика во исто време Никита Статис (кого Латините го викале Пекторатус), учен калуѓер и презвитер на манастирот Студион во Констан-

тинопол, ја издал својата „Книшка против Латините“ (Libellus Contra Latinos) во која ги напаѓа тие практики на Римската црква.²

Тој ја обвинил таа Црква дека ја прекршува наредбата од т.н. „Апостолски закон“ против постот во сабота и дека ги прекршува каноните од различни црковни собори кои ја забрануваат таа практика. Понатаму, тој изјавил дека римското свештенство нема овластувања ниту од Светото писмо ниту од апостолската традиција саботата да ја претвора во ден за пост. Неговата расправа, раширена надалеку и нашироко, била одобрена од патријархот во Константинопол.

Во меѓувреме, патријархот на Константинопол ги затворил сите цркви во тој град кои практикувале некоја од наведените грешки на Латините.

Кон крајот на 1053 година Лав IX напишал долго писмо од 41 глава, кое го упатил до патријархот Михаел Керулариј и Архиепископот Охридски Лав, во кое докажува дека тој е наследник на апостол Петар, дека нему е дадена врховна власт над сета вселенска Црква и дека неговиот збор е закон за верниците што треба да го почитуваат.³ Тој не посочил ниту еден друг доказ во одбрана на своите постапки. Кардиналот Хумберт, миленик на римскиот бискуп, напишал Responsio (одговор) на нападот од Никита.⁴

На почетокот од 1054 година Лав IX испратил папска делегација во Константинопол за да ги потврди барањата на папата. Таа делегација се состоела од кардиналот Хумберт, ѓаконот и ректор на Римската црква, Фредерик, и надбискупот од Амалфи, Петар. Преку овие пратеници (легати) Лав IX пратил и едно долго, остро, горделиво и заповедничко писмо⁵ до грчкиот патријарх Михаел Керулариј во кое ги повторил своите барања римскиот понтиф и неговиот глас да бидат признати како врховен авторитет во вселенската црква. На ист начин тој пратил писмо⁶ и до стариот грчки император Константин Мономах, во кое употребил умерен и љубезен јазик, со надеж дека ќе добие симпатија и поддршка од него.

Папските пратеници пристигнале во Константинопол пред смртта на Лав IX во април 1054 година. Папската столица останала празна една година потоа, сè додека не била пополнета со изборот на Виктор II за понтифекс во април 1055 год. Меѓутоа, пред да тргне од Рим во Константинопол, папскиот нунциј добил подробни упатства како треба да постапат во случај нивната мисија да не успее или да пропадне. Значи, тие не требало да чекаат до изборот на новиот папа за да преземат дејствие.

По нивното пристигнување во Константинопол, пратениците од Рим разговарале и со патријархот и со царот, и секому од нив му го предале неговото писмо од римскиот папа. Грчкиот патријарх, Керулариј, бил навреден и налутен од писмото што му го напишал Лав IX. Уште повеќе бил навреден од односот на Хумберт кон него.

На 24 јуни 1054 г., Хумберт и неговите двајца помошници продолжиле кон манастирот Студион и таму јавно се расправале со Никита Статис во присуство на царот, неговите дворјани и други лица од висок ранг во државните и црковните работи.⁷

Потоа тие времето го поминале во градот без да постигнат нешто значајно. Патријархот одбил повторно да разговара со нив, чувствувајќи се навреден и сметајќи дека таквата посета би била бесполезна.

Конечно, кога увиделе дека нивната мисија да ги подведат источните цркви во потчинетост на римскиот бискуп пропаднала, папските пратеници извеле драматично дејствие кое го предизвикало големиот раскол. Пристапувајќи во црквата Св. Софија на 16 јули (xvii Kal. Augusti), наутро тој саботен ден (jam hora tertia diei Sabbato), околу девет часот, кога почнувале подготовките за верските служби таа сабота, римските емисари огорчено го осудиле грчкиот патријарх и сите што застанале на негова страна.⁸ Откако го искажале своето, тие бргу го положили на главниот олтар ватиканскиот указ за исклучување на источните цркви и нивното свештенство и излегле, истресувајќи го и правот од своите нозе. Вознемирените ѓакони на црквата, како што е известно, бргу го грабнале документот и го исфрлиле надвор, на тротоарот, каде што мноштвото го искинало на парчиња. Михаел Керулариј добил копија од истиот указ, кој подоцна го цитирал во еден документ којшто зборувал за целиот тој настан.⁹

Папските пратеници, кои набргу потоа тргнале кон Рим, биле престигнати од царските курири и присилени да се вратат. Тој последен обид на царот да издејствува помирување на двата главни дела на христијанството бил неуспешен, и Хумберт и неговата дружба наскоро биле повторно на пат кон Рим.

Потоа, во писмото упатено до патријархот на црквата во Антиохија, Михаел Керулариј го известил за последните случувања во Константинопол и објаснил зошто одбил да се покори на барањата на папските пратеници и да се потчини на диктатите од римскиот бискуп. Што се однесува до почитувањето на саботата, тој рекол: „Нам ни е заповедано да ја почитуваме саботата исто како и Господовиот ден (неделата) и да не работиме во тој ден.“¹⁰

Кон крајот на единаесеттиот век строгоста на римската хиерархија во врска со постот во сабота почнала да попушта, а во меѓувреме идејата дека седмиот ден од седмицата треба да ѝ биде посветен на Богородица станувала сè повеќе популарна.¹¹

Постењето во сабота меѓу римокатолиците главно престанало и многу мал број од нив денес го посветуваат овој ден за служба на Исусовата мајка, Марија.

Грчките цркви, иако официјално не се откажале од почитувањето на саботата, во толкава мера го занемариле седмиот ден, што тој престанал да биде ден за одмор и богослужение меѓу нив, како што бил некогаш. - (Овде завршува материјалот на R. L. Odon, "The Sabbath in A.D. 1054" AUSS 1, 1963., стр. 74-80).

Во врска со ова прашање приведуваме и кус коментар на С. S. Mosna кој добро забележува:

„Во седмичните богослужби Рим се разликувал од сите источни заедници, како и од многу на Запад, а бил малку поблизу до Александрија. Прво, петок и сабота не биле богослужбени денови кога се слави евхаристија (вечера Господова). Додека во сите цркви на христијанскиот свет во сабота бил обичај да се слави евхаристија, црквите во Александрија и Рим одбиле да постапуваат така. Понатаму, додека ниту една црква на Исток, во Милано и во Африка, од почит кон саботата не постела во тој ден, во Рим и Шпанија, наполно спротивно, тој ден бил одреден за пост.“¹²

Тој исто така смета дека Рим влијаел врз исчезнувањето на почитувањето на саботата: „Можеби овој пример на Рим (кој никогаш немал некој посебен обред во сабота) дејствувал и бил мошне влијателен“¹³

Оттаму и заклучокот и вистината дека неделата е римска, папска, а не Божја установа.

Како што видовме, една од причините за расцепот во 1054 г., кој пукнал во сабота, за време на утринското саботно богослужение во црквата Света Софија во Цариград, била и саботата. Католичката црква настојувала сосила да ѝ наметне на Православната црква пост во сабота, што не било прифатливо за црквите на Исток.

Беше нагласено дека по големиот раскол меѓу Исток и Запад во 1054 година, цариградскиот патријарх, Михаел Керулариј, му пишувал на патријархот на Антиохија за да му објасни што се случило за време на расцепот, објаснувајќи ги причините за неговата непокорност кон Рим. Православен патријарх на православен патријарх му пишува писмо во кое за почитувањето на саботата кажува: „Нам ни е заповедано да ја почитуваме саботата исто како и Господовиот ден (неделата) и да не работиме во тој ден.“ Според тоа, патријархот Керулариј и христијаните во неговата патријаршија во 11 век празнувале и сабота и недела.

Подоцна кардиналот Хумберт, кој ја предводел римската страна во дискусијата со Керулариј, напишал расправа со наслов: „*Adversus Calumnias Graecorum*” (Against the Calumnies of the Greeks) во која, меѓу многу други теми, го спомнува и прашањето за празнување на саботата во источните цркви.¹⁴

Дури и многу подоцна, за време на Цариградскиот собор, каде што биле присутни сите четири патријарси од Исток, на агендата била присутна и старата тема за пост во сабота, за клечење во црквата во сабота и во недела.¹⁵

Литература:

1. Michael Cerularius and Leo of Achrida, *Epistle to John of Trani*, in Migne's *Patrologia Graeca*, Vol. CXX, cols. 835-845; *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 929-932
2. Nicetas Stethatos, *Libellus Contra Latinos*, in Migne's *Patrologia Graeca*, Vol. CXX, cols. 1011-1022; *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 973-984
3. Leo IX, *Epistle 1000, to Michael Cerularius and Leo of Achrida*, in Migne's *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 745-768
4. Humbert, *Responsio*, in Migne's *Patrologia Graeca*, Vol. CXX, cols. 1021-1038; *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 983-1000
5. Leo IX, *Epistle 102, to Michael Cerularius*, in Migne's *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 775-777.
6. Leo IX, *Epistle 103, to Emperor Constantine Monomachos*, in Migne's *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 777-781.
7. Humbert, *Brevis et Succincta Commemoratio*, chaps. 1 and 2, in Migne's *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 1001, 1002.
8. *Ibid.*, chap. 3, in Migne's *Patrologia Latina*, Vol. CXLIII, cols. 1001-1004.
9. *Cerularius, Synodical Decree*, in Migne's *Patrologia Graeca*, Vol. CXX, cols. 742-746; J. D. Mansi, *Sacrorum Conciliorum Nova, et Amplissima Collectio*, Vol. XIX (Venice, 1774), cols. 811-820. See also the remarks of Horace K. Mann in *Lives of the Popes in the Middle Ages*, VI (St. Louis, Mo., 1910), 156, 157. Mann wrote the biographical sketch of Leo IX for *The Catholic Encyclopedia*, Vol. IX, p. 162.

10. Cerularius, *Letter 1*, to the Patriarch of Antioch, chap. 24, in Migne's *Patrologia Graeca*, Vol. CXX, cols. 777, 778.
11. Peter Damian (died A.D. 1072), who ranks among the "doctors" of the Roman Church, wrote that in his time the Sabbath was dedicated to Mary, the mother of Jesus, and he endorsed the practice. See his *Opusculum* 33, "de bono suffragiorum", chaps. 3 and 4, in Migne's *Patrologia Latina*, Vol. CXLV, cols. 564-567.
12. C. S. Mosna, *Storia della domenica*, str. 330
13. Isto, str. 354.
14. Humbert, *Adversus Calumnias Graecorum*, chapter 6, in Migne's *Patriologica Latina*, Vol. CXI, III, cols. 936,937. Цитирано Одом, 77-79
15. Landon I, 225.

ПРОТЕСТАНТИТЕ ЗА НЕПРОМЕНЛИВОСТА НА САБОТНИОТ ДЕН

Протестантско сведоштво: „Пренесувањето на саботните обврски од четвртата заповед на првиот ден во седмицата нема никаде никаква основа ниту во Светото писмо ниту во христијанската старина.“¹

Славниот историчар, Неандер, професор по црковна историја на универзитетот во Берлин, пишува: „Неделниот фестивал, а и сите други фестивали, секогаш биле човечки пропис кој бил далеку од намерата на апостолите на ваков начин да се воспостави божествена заповед. Далеку од нив и од првата апостолска црква била и помислата законот за сабота да се промени на недела.“²

Истиот историчар понатаму кажува: „Празнувањето на неделата, како и сите други христијански празници, се човечка установа; во таа насока апостолите не издале никаква заповед, а и апостолската црква никогаш и не помислувала празнувањето на саботата да го пренесе на недела.“³

„Никогаш не постоела никаква промена од сабота на недела. Такво нешто не постои во Библијата, ниту пак нешто во неа навестува таква промена.“⁴

Сведоштво на конгрегационалистите: „Независно од тоа колку строго или предано ја почитуваме неделата, прилично е јасно дека ние не празнуваме сабота. Саботата е втемелена на посебна Божја заповед. Не можеме да тврдиме дека постои каква било заповед да се празнува недела.... Во Новиот завет не постои ниту една единствена реченица која би навестила дека ќе нè стигне каква било казна затоа што ја загрозуваме божезната светост на неделата.“⁵

„Сегашното тврдење дека Христос и неговите апостоли авторитативно го замениле седмиот ден во седмицата со првиот ден, нема апсолутно никаков авторитет во Новиот завет.“⁶

Баптистичко сведоштво: Dr. Edvard T. Hiskoks, писател на Баптистичкиот прирачник: „Отсекогаш била и постои заповед да се празнува саботниот ден, но таа сабота не е недела... Сепак, ќе биде кажано, и тоа со извесен триумф, дека саботата е преместена од седмиот на првиот ден во седмицата... Каде можеме да најдеме запис за таква промена? Сигурно не во Новиот завет. Не постои никаков доказ во Писмото дека институцијата сабота е променета од седмиот на првиот ден во седмицата.“

Во еден прилог, кој е читан на Конференција за проповедници во Њу-јорк на 13. ноември 1893 година, д-р Hiskoks оди понатаму: „Секако, како

што учиме од христијанските отци и од други извори, јас мошне добро знам дека неделата дошла во употреба во раната христијанска историја како верски ден. Но колку е жално што таа дошла жигосана со жигот на паганството и крстена со името на богот на сонцето, кога е прифатена и посветена од страна на папскиот отпад, и со завештание оставена како свето наследство на протестантизмот.“

Лутерово сведоштво: „Празнувањето на Господовиот ден (недела) не е засновано на ниту една Божја заповед, туку на авторитетот на Црквата.“⁷

Методостичко сведоштво: „Вистина е дека не постои ниту една позитивна заповед за крштавање на бебиња... ниту постои каква било заповед за празнување на првиот ден во седмицата.“⁸

„Да го земеме прашањето на неделата... Не постои никаков, ниту најмал текст, кој им кажува на христијаните да го празнуваат тој ден, или пак еврејската сабота да ја преместат на тој ден.“⁹

Епископално сведоштво: „Дали постои каква било заповед во Новиот завет која денот на седмичниот одмор би ја променила од сабота на недела? Не постои!“¹⁰

Бискупот Сејмур рекол: „Ние сме извршиле промена од седмиот на првиот ден, од сабота на недела, со авторитетот на единствената света Католичка и апостолска Христова црква.“¹¹

Презвитеријанско сведоштво: „Промена на денот кој треба да се празнува од последниот на првиот ден во седмицата. Нема никаков извештај, никаква изрична заповед којашто ја авторизира оваа промена.“¹²

„Христијанската сабота (недела) не е во Светото писмо, и првобитната Црква неа не ја викала сабота.“¹³

Дејвид Липском, уредник на „Евангелски адвокат“, вели: „Се поставува прашање: Што празнуваш? Сабота? Ако е така, тогаш нашите пријатели на „седмиот ден“ (адвентистите) имаат право. Бог никогаш не воспоставил ниту еден друг ден освен седмиот да биде празнуван како сабота. Тој никогаш не ја променил саботата од седмиот на првиот ден во седмицата.“¹⁴

Сведоштво на Христовата црква: „Јас не верувам дека Господовиот ден дошол на местото на еврејската сабота, или дека саботата е променета од седмиот на првиот ден во седмицата.“¹⁵

Англиканско сведоштво: „Многу луѓе мислат дека недела е Господовата сабота, но ниту во Новиот завет ниту во ранохристијанската црква нема ништо што би ни дало какво било право да го преместиме празнувањето од седмиот на првиот ден во седмицата. Саботата секогаш била, и е свет ден, и ако тоа би нè обврзувало, тогаш би требало да го празнуваме тој ден и ниту еден друг.“¹⁶

Од почеток, до крај на Библијата, на христијаните им се кажува дека сабота е свет Господов ден, а светоста на неделата не се споменува ниту во еден единствен стих. Ако Бог, или Христос, или апостолите, не ја промениле саботата со недела, тогаш кој го сторил тоа, кој ја заменил саботата со недела? Мораме да излеземе надвор од Библијата и надвор од неа да бараме одговор на ова прашање, некаде во историјата.

Литература:

1. Smith And Chealtham, A Dictionary of Christian Antiquities, "Sabbath"
2. The History of the Hristian Religion and Church, Rose's translation, p. 186.
3. Historie de la religion chretienne, p. 339.
4. First-Day Observance, pp. 17,19.
5. Dr. R.W. Dale, The Ten Commandments, pp. 100,101.
6. Dr. Lyman Abbott (Congregationalist) in Christian Union, Jan. 19,1882.
7. The "Augsburg Confession" quoted in Catholic Sabbath Manual, part 2, section 10.
8. M.E. Theological Compendium, p. 103.
9. Harris Franklin Rall, Christian Advocate, July 2, 1942.
10. Manuel of Christian Doctrine, p. 127.
11. Why We Keep Sunday? p. 28.
12. N.L. Rice, D.D., The Christian Sabbath, p. 60.
13. Dwight's Theology, Volume 4, p. 401.
14. Alexander Campbell, Washington Reporter, October 8, 1821.
15. Lipscomb and Sewell, Questions Answered, p. 558,559.
16. Rev. Lionel Beere, Anglican All-Saints Church, Ponsonby, New Zealand, in Church and People, September 1st 1947.

КАТОЛИЧКАТА ЦРКВА ЗА ЗАМЕНАТА НА САБОТАТА СО НЕДЕЛА

Веќе кажавме дека од почеток, до крај на Библијата, изрочно се кажува дека сабота е свет Господов ден, а светоста на неделата не се споменува ниту во еден единствен стих. Ако Бог, или Христос, или апостолите не ја промениле саботата со недела, тогаш кој го сторил тоа? Според тоа, мораме да излеземе надвор од Библијата и надвор од неа да бараме одговор на ова прашање.

Папството е единствена институција на земјата која тврди дека е одговорна за таа промена и замена на саботата со недела. Во продолжение приведуваме повеќе докази за тоа:

„Сè до овој ден христијанската сабота (неделата) е признат потомок на Католичката црква, како брачен другар на Светиот Дух, без ниту еден збор на протест од страна на протестантскиот свет.“¹

Католичкиот свештеник, отецот Т. Enrajt, од C.S.S.R. Колецот Redemptor, во Американски Сентинел, кажува:

„Докажете ми од Библијата дека сум обврзан да празнувам недела. Таков закон во Библијата не постои. Тоа е закон на светата Католичка црква. Библијата кажува: ‚Сети се да го празнуваш саботниот ден.‘ Но Католичката црква кажува: ‚Не - со мојата божествена сила што ја имам, јас го укинувам саботниот ден и ви заповедам да го празнувате првиот ден во седмицата.‘ И ете, целиот цивилизиран свет со поклонение и со света послушност ја прифаќа таа заповед на светата Католичка црква.“²

Кардиналот Гибонс објаснува: „Библијата не ги содржи сите вистини што христијанинот е должен да ги почитува. Да не споменуваме други примери! Нели секој христијанин е должен да празнува недела и во тој ден да се воздржува од непотребна ропска работа? Нели почитувањето на тој закон е наша најистакнатата света должност? Меѓутоа, вие можете да ја прочитате Библијата од 1. Мојсеева книга до Откровението и нема да пронајдете ниту еден единствен стих кој ја авторизира светоста на неделата. Писмото нагласува верско празнување на саботата, денот кој ние (католиците) никогаш не го празнуваме.“³

Набргу, откако завршил соборот во Трент, папата Пие V го прогласил Тома Аквински за доктор (врховен учител) на црквата. Тома Аквински бил најголем теолог на црквата во подоцнежниот среден век (13 век). И еве што кажува тој најголем теолог на Католичката црква за саботата и неделата: „Во ‚новиот закон‘ празнувањето на неделата го зазема местото на празнувањето на саботата не по некоја законска одредба, туку по одлука на црквата и по обичај на христијанскиот народ.“⁴ - Така кажува најголемиот католички теолог.

„Неделата е католичка институција и нејзиното право да се празнува може да се одбрани само со помош на католичките принципи... Од почеток до крај на Светото писмо не постои ниту еден единствен стих кој говори за промена на седмичното јавно богослужение од последниот на првиот ден во седмицата.“⁵

Во списанието Њу Церси Њуз, од 18 март 1903 година, отецот Бреди напишал прилог во кој кажува:

„Добро е да ги потсетиме презвитеријанците, методистите, и сите други христијани дека Библијата никаде не ги поддржува во нивното празнување на неделата. Неделата е институција на Римокатоличката црква и оние што го празнуваат тој ден, празнуваат заповед на Католичката црква.“

Во католичкиот катихизис на Петер Гаерман пишува:

Прашање: Кој е свет Божји ден?

Одговор: Сабота е свет Божји ден!

Прашање: Зошто празнуваме недела наместо сабота?

Одговор: Ние празнуваме недела наместо сабота зашто Католичката црква на Лаодикејското советување светоста од саботата ја пренела на недела.⁶

На 25 јануари 1910 година, овој катихизис примил „апостолски благослов“ од папапа Пие XI.

Во друго издание на католичкиот катихизис читаме:

Прашање: Која е трета заповед?

Одговор: Трета заповед е „Сети се да го празнуваш саботниот ден!“ (Во десетте Божји заповеди таа е четврта заповед).

Прашање: Што ни заповеда третата заповед?

Одговор: Третата заповед ни заповеда да празнуваме недела.⁷

Понатаму, во катихизисот на Стефан Кенан стои:

Прашање: Имате ли каков било друг начин да докажете дека Црквата е овластена да воспоставува званични празници?

Одговор: Ако нема такво право, таа не би можела да промовира нешто со што со неа се сложуваат сите современи религиозни луѓе; таа не би можела да го замени празнувањето на седмиот ден, саботата, со првиот ден во седмицата, со недела, за што нема библиска потврда.⁸

Во новиот ревидиран Балтиморски катихизис читаме:

„Ранохристијанската црква го променила денот за богослужение од сабота на недела според аворитетот што ѝ го дал Христос. Новиот завет не споменува изрично дека апостолите го промениле денот за богослужение, но ние тоа го знаеме од традицијата.“⁹

„Црквата ја заменила саботата со недела не по Христова заповед, туку со силата на својот авторитет.“¹⁰

Меѓутоа, што точно е авторитет за нас - Библијата или традицијата (преданието)? Христос ќе ни каже:

„Зошто вие ја престапувате Божјата заповед заради вашите традиции (преданија)?... Така ја укинувате Божјата заповед заради вашите преданија... Но попусто ми се поклонувате, учејќи на човечки заповеди.“ (Матеј 15,3.6.9)

Уште неколку од многубројните сведоштва за замената на саботата со недела:

Евсевие (Eusebius) од Цезареја (260-340), еден од најголемите црковни историчари од првите векови на христијанството (за кого ќе стане збор подоцна), за промената на „Господовата сабота“ со паганскиот „ден на сонцето“ кажува:

„Сè што требаше да се прави во сабота, ние тоа го пренесовме на недела како Господов ден, како попогоден ден кој има првенство и ужива поголем углед отколку еврејската сабота.“¹¹

Многу искрено и јасно: Не Христос, туку „ние ја заменивме саботата со недела“.

Да продолжиме со сведоштвата!

Д-р Ек, познат Лутеров противник: „Превласта на Црквата над Светото писмо произлегува од фактот што Црквата со полно право и со власта што ѝ е дадена променила некои прописи на Светото писмо. Така, и покрај заповедта за сабота, неделата го зазела нејзиното место.“¹²

Кога сме кај Лутера, да цитираме и една негова изјава во врска со саботата: „Тие (папите) тврдат дека замената на саботата со „Господовиот ден“ (во тоа време така се нарекувала неделата) воопшто не е спротивна на Декалогот и не гледаат ништо лошо во таа замена на саботата со недела. Секако, за тоа им била потребна поддршка од силната моќ на Црквата за да гибнат во прописите на Декалогот.“

Овој список со имиња на познати историчари и црковни авторитети би можеле да го прошируваме во недоглед, но сметаме дека ова што го наведовме до сега е сосем доволно да сфатиме кој го извршил тоа злосторство, таа сурова замена на саботниот ден со паганскиот „ден на сонцето“, со неделата.

Треба да забележиме дека Католичката црква без никакво заобиколување и притеснување, отворено и искрено признава дека таа, не само што ја извршила замената на саботата со недела, туку ги вовела и сите други промени во библиското христијанство.

„Сонцето било најистакнат бог меѓу многубошците... Во овој миг тоа има свои обожаватели во Персија и во другите земји... Навистина постои нешто кралско, нешто царско во Сонцето, што го прави пригоден амблем на „Сонцето на правдата“ - симбол на Исуса. Според тоа, црквата во овие земји како да кажала: „Задржете го тоа старо паганското име. Тоа ќе остане свето, посветено.“ И така паганската недела, посветена на Валдера (скандинавски бог), станала христијанска недела, посветена на Исуса.“¹³

Обожавањето на Сонцето често се смета за примитивно, но, всушност, тоа е префинет, восхитувачки и вдахнувачки систем на богослужение кое влијае врз сетилата и со своите грандиозни церемонии го заробува умот. Овој систем на богослужение се повторувал низ генерациите, и во наше време тој ја сочинува основата на сите големи светски религии - будизмот, хиндуизмот и католицизмот. Во тајните на католицизмот обожавањето на Сонцето достигнува највисока форма. Имињата на боговите се изменети, но системот на богослужението останал ист.

Марија е симбол на сончевото божество или голема женска персонификација, олицетворение на тоа божество - Изида, Артемида (Дијана), Венера, Астарта или како годе некој сака да ја нарече. Изненадува подготвеноста на Католичката црква учењата за Марија да ги прошири до екстрем и Марија да ја признае како божица и како дел на божеството, а неделата дефини-

тивно, која и сега цврсто ја поврзува со неа, да ѝ ја посвети нејзе како божица на сонцето.

Литература:

1. The Catholic Mirror, Sept. 23, 1893.
2. Thomas Enright, CSSR, President, Redemptorist College (Roman Catholic), Kansas City, MO., February 18, 1884.
3. The Faith of Our Fathers (110th edition), p. 89.
4. Thomas Aquinas: Summa theologiae, 2a 2ae, 122.4 ad 4, цитирано од Daniel & Revelation Committee Series, vol. 7, str. 95.
5. Catholic Press (Sydney, Australia), August 25, 1900.
6. Quoting from the Rev. Peter Geiermann, "The Converts' Catechism of Catholic Doctrine", p. 48-55. На 25 јануари 1910 г. овој катихизам добил апостолски благослов од папата Пие X.
7. The Catechism Simply Explained. Canon Cafferata, New Revised Edition 1959, p. 84.
8. Stephen Keenann: A Doctrinal Catechism, p. 174.
9. The New Revised Baltimore Catechism (1949), by Rev. F.J. Connell, C.S.S.R., p. 139.
10. Canon and Tradition, by Holtzman
11. Migne, Patrologie Grecque, T. 23, col. 21; Коментар за 92. Псалм
12. Enchiridion, p. 78,79.
13. Catholic World, March 1894, p. 809.

ИСТОРИЈАТА ЗА НЕДЕЛАТА КАКО ПРАЗНИК

Христијаните кои празнуваат недела своите „силни“ библиски докази за неделата како новозаветен христијански празник ги поткрепуваат и надополнуваат со исто толку „силни“ историски докази и аргументи. Со тој нераскинлив тандем од библиски и историски „докази“, нашите браќа христијани нас, христијаните кои празнуваме сабота според четвртата Божја заповед од Синај, нè спикнуваат во глувчева дупка - барем така мислат тие.

Но, пред да се вратиме пак на неприкосновената „Сола скриптура“ (само Библијата), сепак, накусо да сирнеме и во историјата и да ги видиме и историските околности и фактори кои влијаеле врз замената на саботата со недела!

Историските патишта и факторите кои помогнале неделата да го узурпира местото на саботата

Прв фактор. - На појавувањето на неделата како празник во чест на Христовото воскресение најсилно влијаел култот на сонцето, таканаречениот „митраизам“, кој во првиот и вториот век бил доминантна религија во Римската империја.

Митраистите имале исто така и посебни денови, т.н. „себасте“, денови посветени на царот. Отпаднатите водачи на христијанството се прашувале зошто и христијаните не би имале посебни денови посветени на својот Цар, на Сонцето на правдата - на Исуса Христа. И зошто не би ги имале истите денови кои нивните противници им ги посветиле на царот и на сонцето? На овој начин „сончевиот ден“, кој едновременно бил и „ден посветен на царот“, и кај христијаните станал „Господов ден“.

Во 4 век римскиот бискуп Силвестер I (314-337) решил првиот ден во седмицата да не се вика веќе dies solis (сончев ден), туку dies dominica, што значи „Господов ден“, како спомен на Христовото воскресение. Тој назив е воведен кај сите романски народи кои потпаднале под влијание на Црквата. Така, во италијанскиот јазик за првиот ден во седмицата го имаме изразот dominica, во шпанскиот domingo и во францускиот dimanche. Но тој назив не е воведен во северните земји на Европа, кои останале надвор од досегот на римското влијание. Во тие јазици и денес за неделата е сочуван стариот многубожечки назив „сончев ден“, како на пример Sunday во англискиот, Sonntag во германскиот и Sondag во шведскиот јазик.

„Уште рано христијаните го прифатиле првиот ден на седмицата како ден за богослужение. Сонцето што го обожавале Римјаните, христијаните го замениле со Сонцето на правдата (со Христа)... Во Новиот завет нема

пропис кој би се однесувал на празнување на првиот ден, ниту пак тоа празнување некогаш е наредено.“¹

Историчарот Loisy пишува: „Денот, посветен на сонцето, кај христијаните од многубоштво станува ден на Спасителот.“²

Th. Zilinski: „Богот на сонцето на последните многубожечки цареви му го отстапил местото во календарот на Спасителот на христијаните... Сончевиот ден, dies solis, станал христијанска недела, празник на воскресението. Годишнината на раѓањето на сонцето, Natalis Solis Invict, којашто се славеа на 25 декември, е прифатена како роденден на Спасителот (Божик)“³

Колку ниско паднале и далеку од Бога отишле христијаните! „Сонцето што го обожавале Римјаните, христијаните го замениле со Сонцето на правдата (со Христа).“ - Спасителот на светот, Христа, го идентификувале со многубожечкото божество на сонцето! „Богот на сонцето ... му го отстапил местото ... на Спасителот на христијаните!“ Роденденот на сонцето, „25 декември, е прифатен како роденден на Спасителот (Божик)!“ - Болно жалосно и трагично!

Еврејскиот антисемитизам во првите векови во голема мера помогнал неделата да ја потисне саботата

Втор фактор, кој веќе во вториот век влијаел врз воведувањето на неделата во христијанската средина, покрај поранешната сабота, било негодувањето на римскиот свет или антиеврејското расположение кон еврејство то во Римската империја.

Евреите дигнале две востанија против Римјаните. Прво од 66-70 година по Христа кое било задушено со страшен колеж во Ерусалим кој подолго време бил под опсада и во кој загинале над еден милион луѓе, кога е разрушен храмот и опустен градот. Во 131 година Евреите во Рим дигнале друго големо востание под водство на Бар Кохб. Војната траела до 135 година, кога Евреите доживеале пораз. Тој судир меѓу Римјаните и Евреите кај Римјаните предизвикал огорчена омраза против сè што мирисало на еврејство. Периодот меѓу двете востанија е обележан со бројни еврејски бунтови од помали размери во Александрија, Цезареја и Антиохија, и од поголеми размери во Месопотамија, Кирена, Палестина, Египет и Кипар. Тоа бил нивни последен обид да стекнат независност, а последиците биле страшни: покрај тоа што бил опустен нивниот свет град, тие ја загубиле и државата и биле расејани насекаде низ светот. Од тогаш тие не се народ, туку бездомници со својата религија.

Римскиот историчар Dio Cassius (150-220) ни ја открива срдбата и омразата против Евреите што ги предизвикале нивните бунтови и востанија во умовите на Римјаните. На пример, тој пишува за бунтот во Кирена: „Во меѓувреме Евреите во подрачјето на Кирена, под водство на некојси Андреј, убивале Римјани и Грци. Јаделе месо од своите жртви, од нивните црева си правеле ремени, се премачкувале со нивната крв и се облекувале во нивните кожи. Многу луѓе распориле на среде, некои од нив ги фрлале пред диви сверови, а други терале да се борат како гладијатори. Сè на сè убиле 220.000 луѓе. Во Египет направиле многу слични сверства, а и на Кипар...“⁴ Сличен извештај дава Евсевиј (Eusebius).⁵ Исто така и многу христијани настрадаа од Евреите.

Римски противмерки и ставови. Римјаните, кои порано ги почитувале и им се восхитувале на Евреите и на нивните верски начела, сега против нив реагирале воено, парично и со перо. Статистиката на крвопролевањето, дури и ако е преувеличана, е највпечатлив доказ за страшната римска одмазда над Евреите. На пример, во разурнувањето на Ерусалим, како што рековме, убиени се над еден милион Евреи, а во востанието на Бар Кохба околу 580.000, не сметајќи го безбројното мноштво кое умрело од глад и болест. „Цела Јудеја“, кажува цитираниот историчар, „изгледа како пустина.“

Укинат им е нивниот духовен совет, Синедрионот, со закон им е забрането нивното богослужение, и ставена им е забрана да празнуваат сабота. Воведен им е „државен данок“ од половина шекел, кој некогаш бил прилог за одржување на ерусалимскиот храм. Сега тој им е наметнат на Евреите како данок за одржување на римскиот многубожечки храм на Јупитера, со што е означен периодот на понижување на Евреите.

Од тие причини христијаните повеќе сакале да ги сметаат за многубошци отколку за Евреи, па затоа го прифатиле многубожечкиот „сончев ден“ како свој празник наместо саботата која била обележје на еврејството. Римскиот цар, Хадријан, издал едикт со кој се забранувало празнување на саботата. Овој едикт на царот влијаел врз римскиот бискуп кој наредил христијаните да се собираат на верски свечености во недела.

Набргу уследил Лаодикијскиот собор (околу 364 год.), и еве ги неговите препораки:

„Христијаните не треба да се поеврејчат и да безделничат во сабота, туку во тој ден треба да работат, но Господовиот ден (недела) треба посебно да го празнуваат, и бидејќи се христијани, ако е можно, не треба да работат во тој ден. Но ако се открие дека се поеврејчиле, тие ќе бидат отсечени од Христа.“⁶

Историчарот Јевсевие Поповиќ пишува: „Бидејќи христијанството веќе се ослободувало од јудејството (од страв да не биде изедначено со него), саботата престанувала да важи како празник, но како одличен седмичен ден таа сè уште се празнувала на Исток со одржување на јавно заедничко богослужение, што не било случај на Запад.“⁷

Таа омраза и тоа антиеврејско расположение во Римската империја ги зафатило и христијаните, што придонело под удар да падне и „Господовата сабота“, божем како „еврејска“ установа, која требало да се замени со друг ден. А со кој друг, ако не со неделата? Зошто? Затоа што илјадници многубошци го прифатиле христијанството, а за нив Тертулијан велеше дека „сонцето е наш бог ... и денот на сонцето“ за нас е ден на радост и празник ... Со кое право вие ни префрлате за обожавањето на сонцето и за изборот на денот што му е посветен нему?“ Значи, за нив многу лесно било „денот на сонцето“ да го понесат со себе во христијанството и со него да ја заменат саботата.

Од друга страна, бидејќи многубошците на сонцето му служеле во недела, христијанските црковни поглавари, подготвени за компромис, можеле да видат дека, ако го префрлат денот за одмор од сабота на недела, ќе постигнат најмалку три цели, три олесенија: Прво, христијаните не ќе мораат веќе да бидат наметнувани со кожи од диви животни за да ги раскинуваат кучиња, не ќе ги парчосуваат лавови, нема да бидат ладнокрвно убивани и распну-

вани на крстови, мачкани со смола и запалувани како човечки факли да ги осветлуваат арените за гладијаторите, прогонувани, ограбувани, убивани..., не ќе мораат да се откажуваат од Христа и да му принесуваат жртва на императорот за да ја одбегнат смртта... Христијанството ќе стане државна религија и работите прекрасно ќе се одвиваат - барем така се чинело.

Второ, тоа ќе ги издели од Евреите кои многу Римјани ги мразеле и кои уште од почеток празнувале сабота, и трето, како што истакнавме, на многубошците ќе им биде многу полесно да дојдат во црквата ако и христијаните се собираат во недела како и многубожечкиот свет. Со тоа богатството и престижот на црквата ќе растат. Впрочем, на кого му е грижа ако во нешто треба да се измени Библијата за да се популаризира Црквата! Само воведи некои многубожечки обичаи и ритуали во христијанството, прекрсти ги истите со христијански имиња и многубошците ќе нагрвалат во црквата така што набргу тие ќе имаат доминантно влијание во неа.

И така, во име на популарноста и напредокот, водачите постепено ги спуштаат стандардите за да им се олесни на многубошците да ја наполнат црквата. Но тоа внело погрешни верувања и многубожечки обичаи во христијанството.

Неделниот закон на Константина и другите неделни закони

На 7 март 321 г. царот Константин Велики го издал првиот закон за празнување на неделата како ден за одмор.

„Сите судии и народот по градовите нека не работат и сите дуќани нека бидат затворени во ‚чесниот ден на сонцето‘ (dies solis). Сепак, земјоделците, кои обработуваат ниви, на тој ден можат слободно да работат, зашто често се случува некој друг ден да не е толку погоден за сеидба или за садење на винова лоза, та да не го испуштат мигот што им го дава Небото.“⁸

По ова првобитно озаконување, императорите и папите во следните векови додавале други закони за да го засилат празнувањето на неделата. Слични закони издавале неговите следбеници во 368, 386, 429 и 469 год. Царот Теодосиј II во 423 година издал закон против празнувањето на саботата. Црковните собори исто така одиграле важна улога при зацврстувањето на неделата како празник. За таа цел биле издадени закони во Арил (314), во Никеја (325), во Лаодикија (364), во Картага (401), во Орлеан (538) итн.

Кога го издал неделниот закон, Константин уште не бил христијанин. Тој овде ја немал предвид изрично христијанската црква, зашто на деновите не им ги дава нивните христијански имиња, туку првиот ден го нарекува со многубожечкото име „чесниот ден на сонцето“ (dies solis).

Хари Боер, во својата „Кратка историја на ранохристијанската црква“ кажува:

„Тој (Константин) неделата ја именува со нејзиното традиционално паганско име ‚ден на сонцето‘ а не со сабота или со Господов ден. Паганите така можеле да ја прифатат. Христијаните на Сонцето од природата му дале ново значење - размислувајќи за Христа како Сонце на правдата. Константин и подоцнежните императори, како и црковните совети, дополнително го утврдувале неделното законодавство. Сепак, декретот на Константина од 321 година поставил основа за универзално прифаќање на неделата како ден за одмор.“ (Страна 148).

Всушност, неделата малку напредувала како христијански ден за одмор сè до четвртиот век, до времето на Константин Велики. Тој бил римски император од 306 до 337 година од новата ера. Во текот на првите години од своето владеење тој го обожавал Сонцето. Подоцна тврдел дека се преобратил и го прифатил христијанството, но во срцето останал предан обожавател на Сонцето. Константин никогаш не бил вистински религиозен. Тој тајно го обожавал богот на сонцето сè до смртта.

Во својата книга „Подемот и падот на Римското царство“, Едвард Гибон пишува:

„Сонцето било универзално прославувано како непогрешлив водич и заштитник на Константина.“⁹

Царот Константин верски се придржувал кон култот на сонцето. Тој го обожавал божеството Митра, бог на сонцето и војната, на кого му бил посветен првиот ден во седмицата, неделата. Култот на староиранскиот бог Митра од првиот век на нашата ера многу се раширил низ целото Римско царство, и тој религиозен култ, наречен „митраизам“, во првите векови од нашата ера му бил сериозен соперник на христијанството, кое презело од него многу работи, меѓу кои и „денот на сонцето“, првиот ден на седмицата.

Обожавањето на сонцето е еден од најстарите облици на многубоштвото што го наоѓаме кај сите многубожечки народи на стариот век. Ра, Изис, Озирис, Ваал, Митра, Херкулес, Аполон, Јупитер и др., се многубожечки богови на сонцето. Ова го потврдуваат многубројни споменици и храмови во Египет, Вавилонија, Персија, Грција, Феникија и Рим.

Старата астрономија познавала седум планети, односно сонцето, месечината и пет планети. На секое од тие небесни тела таа му посветила по еден ден во седмицата, и според тие планети старите Вавилонци, а подоцна и Римјаните, ги нарекувале деновите во седмицата, зашто секој ден бил ставен под заштита на еден бог. Првиот ден во седмицата бил ставен под заштита на главниот бог, богот на сонцето и тој ден кај Римјаните се викал *dies solis*, „сончев ден“.

„Заслугата“ на Константина за христијанството се состои во тоа што тој го соединил христијанството со многубоштвото и со тоа го проширил христијанството. Константин и неговите врвни службеници виделе дека неделата, којашто ја празнувале митраистите, а и некои христијани во третиот век, може да послужи како врска за единство на двете големи и различни религии во неговото царство, како печат за единство меѓу христијаните и многубошците. За таа цел тој го издал својот прочуен закон за празнување на „чесниот ден на сонцето“. Тоа упорно прилепување кон стариот бог на сонцето оставило траги дури до нашите денови. Задржувањето на старото незнабожечко име *dies solis* или *sunday* (недела) како седмичен ден за одмор, во голема мера е израз на тоа единство меѓу многубошците и христијаните.¹⁰

Ф. Џеј Фоакс-Џексон во својата книга „Историја на христијанската црква“, вака ги опишува целите на Константина:

„Негова цел била постепено од незнабоштвото да го префрли во христијанството сè она што било привлечно во очите на народот.“¹¹

Германскиот историчар Хегтвејт овој трагичен компромис го опишува на следниот начин:

„Во свое време Константин неуморно се трудел да ги обедини верниците на старата и новата вера во една религија. Сите негови закони и вештини имале за цел да ја спроведат оваа интеграција на религиите. Тој со сите средства сакал да ги измеша пречистеното незнабоштво и умереното христијанство.“¹²

Зборувајќи за неделните закони, Хегтвејт кажува: „Неговиот налог ‚денот на Сонцето‘ да биде главен ден за одмор бил карактеристичен за неговото сфаќање... Од целокупната мешаница и од соединувањето на христијанството и паганството, ништо не е толку провидно колку што е овој негов неделен закон. Христијаните го обожавале својот Христос, а многубошците својот бог - Сонцето. Според сфаќањето на императорот, предметите на богослуженијата на двете религии во суштина биле исти.“

Евсевие (Eusebius) од Цезареја (260-340) е татко на црковната историја, најпрочуен црковен историчар од првите векови на христијанството, човек кој најдобро е запознат со животот на Константин Велики и со неговиот закон за неделата, бидејќи бил негов придворен епископ и биограф.

Како негов современик и голем историчар, тој ги проучувал и настаните поврзани со овој проблем. Бидејќи пред себе ги имал и сите пишани документи и извештаи на претходните црковни отци и историчари кои зборувале и пишувале за „денот на сонцето“ и за „денот Господов“, Евсевие имал можност да ги анализира сите тие документи, да изврши најдобар можен увид во реалната состојба на работите, да ги мери сите докази и противдокази, да ги сумира резултатите од своите истражувања и како историчар да ни ги соопшти резултатите.

И, ако некој е меродавен да ни ја каже вистината за ова прашање, тогаш тоа е токму тој, Евсевие, бидејќи самиот живее во тоа преломно време и преломни години кога се случувале и се случиле тие промени, во времето на извориштата од кои потекнала иницијативата за промена на „Господовата сабота“ со паганскиот „ден на сонцето. Еве што ни кажува Евсевие за таа промена:

„Сè што требаше да се прави во сабота, ние тоа го пренесовме на неделата како Господов ден, како погоден ден кој има првенство и ужива поголем углед отколку еврејската сабота.“¹³

Евреите за неделата:

„Денот кој воопшто многубошците го посветуваат за обожавање и за прослава на нивниот врховен бог, Сонцето, според нашето сметање бил прв ден во седмицата.“¹⁴

„Најстарите Германи биле пагани, и бидејќи првиот ден во седмицата го одредиле за посебно обожавање на Сонцето, така тој ден во нашиот англиски јазик го задржал името Sunday (недела).“¹⁵

И така, она што почнало како пагански ритуал завршило како христијанска регулација.

Христијанството го асимилирало паганското божество на сонцето и го заменило со Христа како Сонце на правдата, а паганскиот "ден на сонцето" го заменило со денот на Христовото воскресение

Не можејќи да се решат од паганскиот „сончев ден“, христијанските теолози решиле истиот да го асимилираат, да го похристијанизираат, да го

приберат во пазувите на христијанството, да го прифатат и да му најдат место во христијанската наука. Тие во Библијата пронашле дека и библискиот Бог се нарекува „сонце“ - „Господ Бог е сонце“ (Псалм 84,11). Кога го пронашле сето ова во Библијата, теолозите си честитале себеси за тоа славно откритие бидејќи го пронашле каменот на мудроста, златната алка што недостигала во нивниот синџир од „силни аргументи“ за неделата како библиски христијански празник наместо саботата.

Значи, проблемот го решиле на феноменален начин! Си рекле: Сега имаме силен аргумент во рака. Ќе го потиснеме паганското божество на сонцето и на неговото место ќе го поставиме библискиот Бог како сонце - Христа како Сонце на правдата - а паганскиот „ден на сонцето“ ќе го препосветиме во негова чест и ќе го прогласиме за негов роденден, Божиќ, и за ден на неговото воскресение!

И така, барајќи библиско покритие и оправдание пред својата совест за овие промени, како и за сè друго небиблиско, теолозите фабрикуваат шеќер не од шеќерна трска, туку од обична метла (по надворешен изглед овие две билки се идентични, но со наполно различна внатрешна содржина!); тие упорно ги бранат овие небиблиски измислици на своите претходници кои го упропастиле христијанството со тоа што го наполниле со паганизам.

Водачите на христијанската црква ја прифатиле неделата од опортунистички причини. Прво, за да го стивнат пламенот на прогонството и, второ, за полесно да ги придобијат многубожечките маси за христијанството, зашто многу тешко било многубожците да се одделат од нивните обичаи. Значи, водачите на црквата прифатиле политика на прилагодување, прифатиле компромис, и тоа ги одвело во отпад.

Литература:

1. Schaff-Hercog, A Religious Encyclopedia, 3 ed., exp 2250
2. Jesus et la tradition evangelique, p. 203.
3. La Sybille, p. 95.
4. Dio Cassius, Historia 69, LCL, стр. 421.
5. Eusebius, HE 4,2 и Chronicon 2, 164.
6. A History of the Church Councils, Rev. Charles Joseph Hefele, D.D. (R.C.), from 326 to 429 (Vol. II, p. 316)
7. Јевсевие Поповиќ, стр. 427.
8. Codex Justiniani (Lib. II tit. 12, de feriis, 1,3
9. Decline and Fall of the Roman Empire, Chapter 20, par. 3.
10. Stanley, P. Lectures on the History of the Eastern Church, p. 184.
11. F. J. Foakes-Jackson, History of the Christian Church, p. 286.
12. H. G. Heggtveit
13. Migne, Patrologie Grecque, T. 23, col. 21; Коментар за 92. Псалм
14. Jennings's Antiquities, book 3, chapter 3.
15. Verstegan's Antiquities, p. 10.

ЦРКОВНАТА ИСТОРИЈА ЗА ПАГАНСТВОТО КОЕ ГО ПРОНИКНАЛО ХРИСТИЈАНСТВОТО

Бидејќи празнувањето на неделата нема библиски темел, било потребно таа човечка установа да се потпира врз човечка рака и мишка. Иако биле потребни државни и црковни закони за да се обезбеди празнување на неделата во текот на вековите, сепак, сите христијани не ја прифатиле таа установа. Мнозина по цена на прогонство и маченичка смрт и понатаму останале верни на Божјиот закон и на саботата како печат на тој закон, кој е вечен и непроменлив.

Заклучоците на Никејскиот собор биле поддржани и со граѓанскиот закон на Константина. За тоа црковниот историчар Шаф (Schaff) кажува:

„Ова е прв пример на граѓанско казнување на ереста. Тоа е почеток на долгата низа цивилни прогони вперени против оние што отстапуваат од католичката вера. Пред соединувањето на црквата и државата, исклучувањето од црквата било највисока казна. Сега било додадено прогонство, а подоцна и смрт, зашто навредата нанесена на црквата едновременно се сметала за злосторство против државата и граѓанското општество.“¹

„Државната сила се употребувала за црковна пропаганда, а од друга страна, црквата седнала во skutот на државата. Дури во тоа време црковните собори можеле да донесат одлуки и црковни казни и за престапи од граѓанска природа, а едновременно на бискупите им е дадено право да вршат световна судска власт.“²

Со овие постапки и методи бројот на христијаните почнал нагло да се зголемува, но начелата исто така бргу почнале да се снижуваат.

Споменатиот историчар, Шаф, кажува: „Издигнувањето на христијанството како државна религија дава спротивна слика. Тоа предизвикало големо изопачување на христијанството... Маса христијани биле крстени со вода, но не и со духот и огнот на евангелието, па во црквата почнале да се вовлекуваат многубожечките обичаи под нови имиња.“³

Кардиналот Нојман (Newman) истакнува дека Константин во црквата внел обичаи од многубожечко потекло:

„Евсевие ни кажува дека Константин, за да им ја препорача на многубошците новата религија, во неа ги внел надворешните украси на кои тие навикнале во нивната религија... Службата во храмовите, посветувањето на тие храмови на одделни светци, светилките, свеќите; заветните дарови за исцелување од болести, светата вода; празниците и празнувањата; процесите, благословувањето на полињата; свештеничките одежди, тонзурата, женидбениот прстен; свртувањето при молитвата кон исток; подоцна обожавањето на слики и кипови - сите тие обичаи имаат многубожечко потекло, посветени така што црквата ги прифатила.“⁴

„Верата во предмети кои прават чуда, талисманите, амулетите и формулите, биле омилен... во христијанството; тие се примени од паганските старини. Свештеничката облека и папската титула ‚Pontifex maximus‘ се наследство од паганскиот Рим. Црквата (Католичка) забележала дека некои преобратеници (пагани кои го прифатиле христијанството) од руралните места сè уште почитувале одредени извори, бунари, дрвја и камење; меѓутоа, таа сметала дека е помудро тие работи да ги благослови за христијанска употреба отколку преостро да ги прекине како обичаи што им биле омилен на тие придојденици во христијанството... Повторно се појавиле нивните омилен пагански фестивали, но сега како христијански празници, а паганските ритуали се преобрзени во христијанска литургија... Христијанскиот календар на светците го заменил римскиот fasti (календар на боговите); на древните божества, омилен на верниците од паганско потекло, им е дозволено да живеат под имињата на ‚христијанските светци‘.“⁵

Еден друг историчар кажува дека христијанската вера со ова мешање со многубоштвото толку многу се расипала, што сè до реформацијата, значи повеќе од 1000 години, не можело да се препознае вистинското од лажното.

Опишувајќи ги приликите во црквата во тоа време, големиот црковен историчар Мошајм (Mosheim) кажува:

„Голем број разни празноверија постепено ја истиснале вистинската библиска религија и вистинската побожност. За таа срамна револуција постојат разни причини: смешно јурење по нови теории, луди желби за имитирање на паганските обреди и поврзување на тие обреди со христијанскиот култ.“⁶

Моќта која некогаш им е припишувана на многубожечките храмови, на сликите и киповите, сега почнала да им се припишува на христијанските цркви, на посветената водичка и на сликите на светците. Наметнат со христијанска наметка, лично сатаната се вовлекол во црквата за да ја расипе библиската вера и да ги оддели луѓето од Божјата реч.

Римскиот паганизам не исчезнал. Тој го проникнал изворното библиско христијанство, станувајќи негов скелет и негова срцевина.

„Многубожечкиот политеизам нашол нов здив во почитувањето на светците. Чуварот и заштитникот на морнарите и бродарите Посејдон-Нептун, ги заменил Свети Никола како нивни светец-заштитник. Култот на божицата Артемида (Дијана) од Ефес, како што е веќе кажано, во најголема мера дејствува како прототип на девицата Марија, којашто најпрво во тој град почнале да ја почитуваат како ‚мајка Божја‘. Мислата за безгрешна богомајка не му била ниту малку туѓа на римскиот свет... На тој начин биле асимилирани и по изглед похристијанизирани месните, народните или обласните обичаи на претхристијанските народи.“⁷

Папството го присвојува правото на апостолски континуитет, сукцесија, или апостолско наследство и тврди дека неговиот богослужбен систем бил пренесен од апостолите низ традицијата, која всушност е вавилонска традиција и која нема никаква врска со Исусовото учење. Католичката доктрина, како што е крштавањето на новороденчиња со прскање или со полевање со вода, учењето за смртта и за бесмртноста, молитвите упатувани на мртвите и на реликвиите, повторувањето на молитвите со употреба на бројаници, доктрината за проштавање на гревовите, учењето за пекол и чистилиште, мисата и обожавањето на неделата - сето тоа потекнува од древниот Вавилон.

Кога римскиот цар, Константин, склучил брак меѓу паганството и христијанството, се отворила врата низ која лажните пагански доктрини нагло се вовлекувале во црквата и во нејзиниот богослужбен систем.

Папството во христијанството ги вовело сите древни празници кои се поврзани со обожавањето на Сонцето. Дури и древните облици на богослужение лукаво се претставени како христијански обичаи. Буквално, сите симболи поврзани со обожавањето на Сонцето се присутни во современите католички катедрали.

„Како што слоевите на земјата со ред препокриваат еден друг, така слој по слој од измами и измислици се пластени во црквата.“⁸

Историчарот Шаф: „Ниту една црква во христијанството никогаш не паднала толку ниско како Латинската црква во десеттиот век.“⁹

Во римокатоличката миса евхаристијата или „хостија“ (тркалезен леб) потекнува од латинското значење на зборот „жртва“. Таа е тркалезна, зашто го претставува симболот на Сонцето. Историчарот Бишоп кажува:

„Тркалезниот леб, чијашто ‚тркалезност‘ е толку важна во римската тајна, е само уште еден симбол на Вал или на Сонцето.“¹⁰

Во Библијата читаме како за време на вечерата Господова „Господ Исус ... го раскрши лебот“. „Лебот што го раскршуваме.“ Првите христијани „раскршуваа леб по домовите и јадеа со радост и со чисто срце“ (1. Коринќаните 11,23-26; 10,16-21; Дела 2,46). Во сите овие примери од Библијата лебот го раскршувале, при што, повеќе од јасно е дека тие не можеле лебот да го раскршуваат на тркалезни парчиња. Тогаш е наплно јасно дека „тркалезноста“ на лебот Католичката црква не ја презела од Библијата, туку навистина од вавилонскиот паганизам со сонцето како свој стожер, со што, наместо да го симболизира Христовото скршено тело на крстот, го симболизира сонцето како божество.

Паганските свештеници го почитувале целибатот, носеле тонзури и принесувале жртви за мртвите. Истото го гледаме и кај римокатоличките свештеници. И тие практикуваат целибат (неженство), носат тонзури и одржуваат миси за мртвите. Како свештеници кои го почитуваат целибатот, тие ѝ се посветени на мајката божица или на посредничката Марија. Во 1854 година папството објавило дека Марија е безгрешна, а во 1951 објавило дека таа се вознела на небото, каде што е крунисана како небесна царица. Така, од 1951 година целокупниот систем на вавилонското богослужение, со Марија, која презема улога на посредник, е воспоставен внатре во католицизмот. И има потполно право поранешниот бискуп на Католичката црква, д-р Алберто Ривера, кога тврди: „Навистина, кога еден римокатолик е преобратен, тој не може и понатаму да остане во римокатоличкиот систем, зашто тој систем е потполно пагански и насочен против Бога, и во него едноставно нема место за некој кој е искрено религиозен.“¹¹

Паганизмот го парчосал и скелетот на библиското христијанство, го протерал Христа од него и станал негова срцевина

Познат е случајот како се покрстила римската војска и го прифатила христијанството. Константин им наредил на своите војници, безброј илјадници: „Поминете низ реката Ибар, и кога ќе излезете на другиот брег, вие сте веќе крстени христијани!“

Драги мои, како што беше кажано, кошот на христијанството се полнел со такви христијани кои немале поим што е тоа вистинско христијанство, кои биле крстени со вода, но не и со духот на евангелието. И Константин, кој се слави како светец во црквата, е повеќекратен убиец - убил двајца свои блиски роднини, својот роден син Крисп, а можеби и својата втора сопруга, Фауста. Така непреобратени, многубошците со себе го понеле и го внеле во христијанството и своето поранешно многубоштво и паганство. Го внеле и „денот на сонцето“ со кој го замениле саботниот ден; ги внеле и своите божества кои ги христијанизирале, прекрстувајќи ги со христијански имиња и заменувајќи ги со христијански светци. Така христијанството, сега како државна религија, е контаминирано со безброј многубожечки контаминенти.

Со еден збор, под налетите и притисоците на силната и доминантна римска, паганска религија, со своите многубројни божества и помпезни ритуали поврзани со нив, голем број многу важни, стожерни библиски вистини, со помош на компромиси меѓу државните и црковните авторитети и водачи, славожедни и честољубиви, се изменети, потиснати и напивно забравени. Паганството го парчосало и скелетот на библиското христијанство, го протерало Христа од него и станало негова срцевина. Од библиското христијанство останало само името. Неговата историска наметка е сошиена од платно исткаено не на небесните, туку на историските човечки разбои, чијашто основа и јаток не се златните нишки на библиската наука, туку пајажината на многубожечките пагански религии.

Црното јајце на паганството било појакно и го скршило црвеното јајце на христијанството

Во првите векови на историската сцена се судриле и мегдан поделиле христијанството и паганството, се чукнале две јајца, и црното јајце на паганството било појакно и го скршило црвеното јајце на христијанството, и паганството победило.

Литература:

1. Schaff: History of the Christian Church, Vol. 3, p. 630.
2. Uhlhorn, The Conflict of Christianity With Heathenism, vol. 3, p. 449.
3. Schaff: History of the Christian Church, Vol. 3, p. 93.
4. J.H. Newman, An Essay on the Development of Christian Doctrine, pp. 359,360.
5. Will Durant, The Age of Faith 1950, str. 745-746.
6. Ecclesiastical History, vol. I, p. 355.
7. T. Ling: op. cit., pp. 224,225.
8. The Pope and the Council, p. 117.
9. Schaff: History of the Christian Church, Vol. 4, p. 280.
10. Babylon Mystery Religion Ancien and Modern, p. 129.
11. Dr Alberto Rivera (ispovest bivšeg jezuite), “Vatikanske ubice”, Metaphysica, Beograd str. 8.9.24.

ДЕНЕШНОТО ХРИСТИЈАНСТВО Е ЈАЛОВ ИСТОРИСКИ ХИБРИД БЕЗ ХРИСТА И БЕЗ БИБЛИСКА ИДНИНА

Во претходните поднаслови видовме дека денешното христијанство е грд фалсификат, јалов историски хибрид меѓу изворното библиско христијанство и стариот паганизам - христијанство без Христа. Не можејќи да ја брани со Библијата, Црквата својата небиблиска, црковна наука, во текот на историјата ја догматизирала и истата ја брани со црковни догми. Тоа значи дека зад нив, зад догмите, наместо Библијата и библискиот авторитет, стои институцијата Црква со својот авторитет. Наместо библиското: „Така кажува Господ Бог!“, стои црковното: „Така кажува Црквата!“

Црквата:

- му ја одзела на Христа улогата на небесен првосвештеник и истата му ја припишала на земниот црковен поглавар и на земното свештенство. Соодветно на тоа, го негира и небесното Светилиште, а службата што се одвива во него ја пренела во земната Црква.

- спротивно на библиското учење, ја прифатила паганската наука за бесмртност на душата, измислила пекол со кој со векови ги плаши своите верници и грешниците ги праќа во вечни пеколни маки.

- развила наука за чистилиште кое фрла сенка врз Христовата откупителна служба. Според таа наука, несовершените христијани по смртта поминуваат низ процес на чистење во чистилиште „за да примат светлина која им е неопходна за влез во небесната радост“¹. Еквивалент на католичкото чистилиште се православните воздушни митарства.

- вовела молитви за мртвите, што е небиблиски.

- без библиска основа таа прогласила и постојано прогласува и на небото праќа светци, посредници меѓу грешниците и Бога, одземајќи му ја со тоа улогата на Христа како единствен посредник меѓу Бога и луѓето. Прогласила догма за воскресение и за вознесение на Исусовата мајка Марија, и наместо Христос, Марија „се повикува во Црквата со титулата адвокат, помошник, добротворка и посредничка“².

- спротивно на втората Божја заповед, во црквите вовела слики, икони, кипови и свеќи.

- не прифаќа две библиски воскресенија.

- има магливо учење и сфаќање за второто Христово доаѓање и за илјадагодишното Христово царство - за милениумот.

- светиот саботен ден го заменила со првиот ден на седмицата, со недела, која била пагански празник посветен на сонцето.

- прифатила небиблско крштавање и крштавање на новороденчиња.
- ја мистифицирала евхаристијата, вечерата Господова, прифаќајќи ја науката за пресуштествување на елементите или трансупстанцијација, претворање на лебот и виното во вистинско Христово тело и во вистинска Христова крв. Преку неа, односно преку лебот и виното, „истиот Христос, кој еднаш сам се жртвувал, принесувајќи се себеси како крвна жртва на олтарот на крстот, сега свештеникот постојано го жртвува и го принесува како бескрвна жртва“³.

- проштава гревови за пари - продава опросници.

- наместо грешниците да ги упатува своите гревови да ги исповедаат директно пред Христа и прошка да бараат од него, таа ги повикува во исповедална да се исповедаат пред увото на свештеникот, кој може на грешникот да му определи епитимија или покора - црковна казна. Според Црквата, проштавање на гревовите не се добива само преку Христовото дело. „Христос ја пренел својата моќ на проштавање врз апостолската служба.“⁴ „Грешниците можат да се помират со Бога и со Црквата преку сакраментот исповед или покора.“⁵ „Признавањето на гревот пред свештеникот е суштински дел од сакраментот исповед или покора.“⁶

- црковните преданија (традиции) ги изедначува по важност со Библијата.

- прогласила догма за непогрешност на папата (екс катедра).

- папата ужива примат како конечен толкувач на Библијата.

- „Свештеникот ја има силата на клучевите или сила да ги избавува грешниците од пеколот, правејќи ги достоини за рајот и менувајќи ги од робови на сатаната во Божји деца.“⁷ итн., итн.

Гледајќи го сето ова, духот ни снеможува и со право се прашуваме што останало негибнато, неизменето и оригинално од изворната библиска наука! Заклучокот е јасен: Изворната библиска наука е искасапена, исцицана, исцедена. Библијата е сведена на историско-лексикографска книга, зашто традиционалната Црква го извадила од неа Божјиот библиски канон и на неговото место го ставила својот историски црковен канон прифатен на нејзините историски црковно-вселенски собори. Затоа Бог не може да благослови вакво христијанство кое му го свртило грбот на Бога и далеку отишло од него, до гуша потонало во паганизмот на религиите на старите пагански народи и, наместо благослов, тоа му носи проклетство на светот.

Почитувани, денешното христијанство, како јалов историски хибрид, е виновно за хаосот во кој се дави светот, зашто не му дава можност на Бога да му подаде рака, да го избави и да го води, да му обезбеди мир, стабилност и убав живот, и затоа ова христијанство нема библиска иднина; наместо со Христа да замине во Христовото царство, тоа ќе замине во огнено езеро, но, и понатаму - во неврат.

Промениите и дојмитите на традиционалната христијанска Црква

Рековме дека, не можејќи да ја брани со Библијата, Црквата својата небиблска, црковна наука, во текот на историјата сега ја догматизирала и истата ја брани со црковни догми. Тоа значи дека зад нив, зад догмите, наместо Библијата и библискиот авторитет, стои институцијата Црква со својот

авторитет. Наместо библиското: „Така кажува Господ Бог!“, стои црковното: „Така кажува Црквата!“

Во средниот век, во периодот на схоластичката филозофија и теологија, главно е завршено зданието на званичната христијанска теологија. Догмите на христијанството, чишто корени ги наоѓаме во мистицизмот на паганските филозофи, станале темел на Црквата.

Римскиот бискуп малку по малку успеал да му се наметне на мнозинството како оној кој има право да постапува како бог на земјата и тоа свое право тој го користел обилно.

Во продолжение даваме список со промените што настанале во библиското христијанство и со догмите на традиционалната Црква!

Во 300-тата година е воведена молитва за мртвите. Се забележува склоност кон означување на Црквата со симболот крст.

Во 321 година Константин со римскиот бискуп воведува празнување на неделата, палење на свеќи и осенчување со знакот крст.

На соборот во Лаодикија, одржан во 336 година, од страна на Црквата е усвоено празнување на неделата.

Обожавање на реликвији 337 година.

Обожавањето на ангелите и светците почнува во 375 година. Некои почнуваат отворено да го бранат почитувањето на иконите.

Во 386 година измислена е мисата како стожерен дел на црковната служба во традиционалната Црква.

Мисата станува дел на секојдневната служба во 394 год.

Во многу краишта во 400-тата година званичната Црква ги прогонува празнувачите на сабота како седми ден.

На соборот во Ефес во 431 година почнала да се обожават Марија, којашто од тогаш ја нарекуваат Мајка Божја.

Во 450-тата година празнувачите на сабота почнуваат да се осудуваат на смрт.

На соборот во Рим во 503 година папата Симахус се прогласува за Христов заменик.

Во 590 година воведена е доктрина за вечни маки.

Во 593 година папата Гргур I (540-604) објавил учење за чистилиште како привремено место за прочистување (мачење) за оние кои ќе умрат како римокатолици.

Папата Гргур I прв наредил во 600-тата година во Црквата да се употребува само латинскиот јазик. Во истата година воведена е молитва што им се упатува на Марија, на ангелите и светците. Императорот Фока римскиот бискуп Бонификт III го нарекол универзален бискуп - папа.

Од времето на папата Константин во 709 година почнало бакнување на сандалите на папата.

Франачкиот крал Пипин во 750 година на папата му дава и политичка власт.

По долга борба за и против, конечно во целата Црква во 786 година е воведено обожавање на крстот, иконите и реликвиите.

Во 850 година се воведува света вода што ја посветува свештеник.

Во 850 година воведена е доктрина за обожавање на Марија

Во 890 година почнува да се обожават свети Јосиф.

Во 927 година е воспоставен колегиум на кардиналите во Ватикан.

Во 965 година папата Јован XIII воведува обред крштавање на своната.

Во 995 година папата Јован XV ги канонизира умрените светци.

Во 998 година е воведен пост во петок.

Папата Гргур VII во 1079 година воведува целибат кај свештениците.

Во 1080 година воведено е механичко молење.

Во 1184 година соборот во Верона ја основал инквизицијата.

Од 1190 година почнуваат да се продаваат индулгенции (опросници).

Пред 13-тиот век Црквата учела дека сите некрстени деца, вклучувајќи ги и новороденчињата кои умреле при породувањето, поради „источниот грев“ (источен грев - адамов грев) заминуваат во пекол, зашто не поминале низ сакраментот (обредот) крштавање.

Во 1215 година воведена е исповед пред увото на свештеник, наместо исповед пред Бога.

Папата Инокентие III во 1215 година го прогласува претворањето на леб и вино во вистинско Исусово тело и крв.

Во 1229 година на соборот во Валенција Библијата е ставена на листата на забранети книги.

Во 1251 година англискиот монах Симон Сток воведува бројаници.

Во 1311 година се воведува крштавање на новороденчиња.

Соборот во Флоренца во 1439 година објавил догма за чистилиштето што го вовел папата Гргур I во 593 година.

Од 1508 година почнува да се употребува молитвата Аве Марија.

Во 1534 година Игнацио Лојола го основува језуитскиот ред.

На соборот во Трент во 1545 година традицијата (преданието) е изедначена со Светото Писмо.

Во 1546 година кон Библијата се додадени апокрифите.

Во 1563 г. традицијата е поставена над Светото писмо.

Во 1563 г. трансупстанцијацијата повторно потврдена.

Во 1563 г. оправдување со вера и дела повторно потврдено.

Во 1563 г. доктрината за чистилиште повторно потврдена.

Во 1563 г. повторно потврдени опросници.

Папата Пие IX во 1854 година прогласува дека Исусовата мајка, Марија, е безгрешно зачната, со што поставил темел за обожаване на Марија.

Во 1864 година изречено е проклетство над слободата на религијата, над совеста, над говорот, над печатот и над научните истражувања.

Во 1870 година папата се прогласува себеси за непогрешен.

Во 1905 г. папата Пие X прогласува: „Децата, кои умираат пред да бидат крстени, заминуваат во „лимб“ (состојба меѓу рајот и пеколот) каде што не уживаат во блажена визија да го гледаат Бога, но тоа не значи дека тие страдаат. Поради источниот грев што го наследиле од Адама, тие не заслужуваат рај, но ниту пекол или чистилиште.“

Во 1930 г. осудени се сите јавни и други некатолички школи.

Во 1950 г. прогласено е вознесение на Марија на небото.

Во 1965 година Марија е прогласена за мајка на Црквата.

Се очекува конечно ватиканско објавување на Марија како посредник.

Сите овие лажни, небиблски доктрини, не биле нешто невидено и нечуено до тоа време. Во оваа или онаа форма и мера, тие и до тогаш постоеле во паганските религии. Новина претставува фактот што сега тие се

прогласени за христијански и воведени се во Црквата од страна на отпаднатото црковно водство. Дури и проповедањето на овие заблуди не би било толку опасно кога не би било применето присилување. Папите ги придобиле кралевите и нивните војници да ги присилуваат луѓето да ги прифатат тие заблуди, како што кажува пророштвото.

И протестантите кои празнуваат недела ѝливаат во митните води на паганизмот

За жал, и протестантите, кои празнуваат недела, а се заколнуваат над славниот протестантски лозунг „Сола Скриптура“, за чиешто принципи милиони го дале и својот живот, не се оддалечиле многу од паганизмот со кој е преплавано и до крајни можни граници проникнато христијанството. Тие не се ослободиле од историската јаловина, од вековните наслојки на трескотот и плевелот што се пластеле врз изворната библиска наука и на полно ја затрупале.

Бог ги повикал Виклифа, Хуса, Јеронима, Лутера, Калвина, Нокса, Веслија и другите реформатори да извршат за него голема работа. Тие неуморно копале и со сите сили ја отстранувале таа јаловина, тој трескот и плевел со кои била задушена библиската вистина, но не успеале докрај да ги отстранат тие дебел и грди наслојки. Тие завршиле извонредно важна работа и дел од севкупната задача што ја поставил Бог пред нив - ја извлекувале христијанската црква која, не само што зашлапала туку, како што нагласивме, до гуша потонала во паганизмот на старите нехристијански религии - почнувајќи од вавилонскиот преку персискиот и грчкиот, сè до римскиот паганизам.

Но Бог не ставил врз нивните плеќи преголем товар што тие не би можеле да го носат. Тој не очекувал од нив тие сами целосно и до крај да ја извлекат црквата од амбисот на паганизмот во кој се струполила и сами нејзините нозе да ги постават на цврста почва. Откако тие ја завршиле задачата и заминале од светската сцена, црквата сè уште до појас останала закопана во споменатиот паганизам и нивните следбеници, протестантите, требало да ги засучат ракавите и да продолжат таму каде што тие застанале, да ја продолжат реформацијата, на полно да го ослободат христијанството од паганското многубоштво, од неговите преданија и суеверија и докрај да го расчистат и да го отстранат погубниот историски баласт од Божјата реч и од истата да ги симнат вековните прангии во кои луѓето ја оковале. Меѓутоа, тие не отишле ниту малку подалеку на патот на светлината на евангелието од своите водачи, реформаторите.

Бог очекувал од протестантите на светот да му ја прикажат неговата Реч исчистена од секоја човечка примеса, онака како што излегла од неговата уста и како што е изворно запишана од неговите слуги, пророците и апостолите.

За жал, тоа не се случило. Протестантите се задоволеле и ги прифатиле дострелите што ги постигнале реформаторите иако, според Божјиот план, тие не биле врвни дострели. Реформацијата не ја извеле до крај и задачата ја завршиле половично. И католиците имаат право кога им префрлаат на протестантите кои празнуваат недела, кога језуитот Шефмахер им поставува прашање:

„Дали е вистина дека протестантите во сè точно се придржуваат кон Писмото (Sola Skriptura)? Не! Зашто, кога точно би се придржувале кон Писмото, би морале многу нешта да прават што не прават и нешто да престанат да прават што прават!... Наместо недела, тие би морале да празнуваат сабота, зашто во Библијата стои: ‚Сети се да го празнуваш саботниот ден‘, а не денот неделен... Што може да се заклучи од наведеното? Дека протестантите неправилно се нарекуваат евангелисти, зашто не постапуваат според евангелието, верувајќи и правејќи го она што го нема во евангелието.“⁸

„Вие ми тврдите дека саботата била еврејска сабота, но дека христијанската сабота е заменета со недела. Заменета! Кој го сторил тоа? Кој има таков авторитет да ја промени изричната заповед на севишниот Бог? Кога Бог проговорил и рекол: ‚Празнувај го светиот седми ден‘, кој се осмелува да кажа: Не, можете да работите во седмиот ден, и наместо седмиот, морате да го празнувате првиот ден во седмицата? Тоа е најважно прашање на кое знам дека не можете да одговорите. Вие сте протестант и тврдите дека ја почитувате Библијата, и само Библијата; но сепак, иако е тоа толку важно прашање, вие го газите очигледното слово на Библијата и ставате друг ден наместо оној што го посветил Тој. Заповедта да се празнува седмиот ден е една од Десетте заповеди; вие верувате дека другите девет и понатаму се задолжителни; кој ви дал авторитет да ја менувате четвртата заповед? Ако сте доследни на својот принцип и ако сте подготвени да ја следите Библијата, и само Библијата, тогаш покажете некој дел од Новиот завет во кој оваа четврта заповед изрично се менува.“⁹

Еден ден, католичкиот правник, огнен бранител на католицизмот и огорчен противник на протестантската реформација, д-р Јохан Ек, заедно со други католички црковни личности, го укориле Лутера поради тоа што тој празнува недела наместо библискиот ден за одмор (сабота). Тогаш д-р Ек рекол: „Библијата учи: ‚Спомни си за саботниот ден да го празнуваш! Шест дена работи и сврши ги сите свои работи! А седми ден е сабота, одмор на твојот Господ Бог.“ Меѓутоа, Ек бил упорен: „Црквата со силата на својот авторитет ја заменила саботата со недела, за која ти (Лутер), немаш библиска подлога.“ Празнувајќи ја неделата, протестантите се придржуваат кон преданието.

Друга паганска доктрина која силно ги заплуснува протестантите кои празнуваат недела е небиблиската доктрина за задробен живот, за што ќе стане збор во насловот „Библијата за смртта“.

Литература:

1. Catechism of the Catholic Church, p. 28.
2. Исто, p. 275.
3. Catechism of the Catholic Church, p. 381.
4. Исто, стр. 402.
5. Исто, стр. 278.
6. Исто, стр. 405.
7. Dignity and Duty of the Priest (1927), p. 27, 31, Editor E. Grimm
8. J. J. Scheffmacher, “Kontroverskatechismus”
9. Library of Christian Doctrine, pp. 3,4.

ЦРКВАТА ИЛИ БИБЛИЈАТА?*

Православната црква за себе и за Библијата

Кога зборуваме за Црквата, ние мислиме на традиционалната христијанска Црква, на православната и католичката, а Божјата црква посебно ја нагласуваме и ја именуваме како „вистинска црква“, „Христова црква“, „Божја црква“, „изворна библиска“ или „апостолска црква“.

Православната црква за себе: „Црквата е живо тело на воплотениот Господ. Апостолот не рекол дека Светото писмо е ‚столб и тврдина на вистината‘. Црквата е столб и извор на вистината, зашто Светото писмо на Новиот завет настанало на основа на нејзиниот живот во Бога. Накратко, таа (Црквата) го напишала и го сочувала... Библијата е доволна за спасение во таа смисла што таа го содржи темелниот материјал неопходен да нè насочи на вистинскиот пат. Меѓутоа, погрешно е Библијата да се смета за самодоволна и за самотолкувачка, зашто таа сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање.“¹

Столбот има темел. Тој не виси во воздух ниту пак е закачен на гранка на некое дрво. Вистинската Божја црква како „столб и тврдина на вистината“ е утврдена „на темелите поставени од апостолите и пророците“ (Ефесците 2,20). Тоа ни од далеку не е случај со традиционалната Црква. Во случајов зборуваме за Православната црква која, наместо врз апостолите и пророците, таа е утврдена врз црковните отци, чијашто теологија се темели исклучиво врз црковните преданија, кои немаат ништо заедничко со Библијата, ништо заедничко со апостолите и пророците.

Православната црква себеси се именува со многу звучни имиња кои не покриваат соодветна содржина: „Христова Православна Црква“, „Една Света Соборна и Апостолска Христова Црква“, „Ортодоксна (Православна) Христова Црква“, „Соборна (Католичка) Црква“, „Православна Црква од Исток“, „Православна Соборна Вселенска Црква“, „Православната Црква е правоверна Црква која верува и Го слави Бога на прав начин и која постои од самиот ден на Педесетница“, „најстара“, „паравоверна“, „вистинска црква“ итн.

„Црквата е Соборна (Вселенска) затоа што таа не е ограничена ниту просторно, ниту временски, ниту со раса и јазик. Таа му се обраќа на целото човештво. Воскреснатиот Господ ги упатил своите апостоли: ‚Одете и научете ги сите народи...‘ (Матеј 28,19; Евреите 12,22-24)“²

Православната црква не е вселенска, како што самата тврди, зашто две илјади години од своето постоење не успеала да го досегне поголемиот дел од човештвото (триста милиони наспрема седум милијарди). Вака, како што е устроена, расцепкана на многу ситни, национални вселени, кои се извор на национални и регионални судири и пошироко, таа уште две илјади годи-

ни не може да ја исполни Христовата заповед „Одете по сиот свет и проповедајте му го евангелиеот на секое создание!“ (Марко 16,15). Поради тоа, вистинска вселенска црква може да биде некоја друга Црква, а не Православната.

Православната црква тврди за себе дека таа „има непрекратно свештенство кое потекнува од апостолите“, „апостолско преемство“, апостолски континуитет, за што „сведочат непрекинатиот свето предание и самата историја на Црквата“, и продолжува:

„Црквата е наша духовна мајка која нè родила со вода и со Дух при крштението.“ „Останете синови на Христовата црква, како што биле вашите дедовци и прадедовци низ вековите.“

„Држете се за вашата мајка Црква зашто, Боже не дај, и ако човек замине во пекол поради своите неисповедани и непокајани гревови, Црквата може да го избави со помош на литургиите дадени од Бога, преку помени, милостина и жртва.“ „Црквата може да ја избави душата од пеколот“, „од пеколните маки.“

„Кој ја напуштил Црквата, го нема веќе Христа, не е Божји син по дарот на крштението, туку станува син на сатаната, зашто се отцепил од духовната мајка и се загубил.“

„Нам, на православните христијани ни е позната вистината. Таа се наоѓа единствено во Христовата (православна) црква, а не во некоја од христијанските секти.“

„Без Црквата нема спасение!“ „За нас православните светото предание е најголемо духовно богатство кое на Црквата усно ѝ го подариле сам Господ и најголемите духовни отци на христијанството, почнувајќи од светите апостоли и понатаму преку светите отци и учители на Црквата. Тоа е неразделно од Светото писмо и, како и Светото писмо, и тоа е извор на верата и мерило на вистинитоста и на верското учење.“

„Во ред на најголемите отци на православието“, кои му го создале „најголемо духовно богатство, преданието“, „Црквата ги наредила: св. Василие, св. Јован Златоуст, св. Јован Дамаскин, св. Атанасие Велики, св. Серафим Саровски, св. Григорије Богослов, св. Григорије Ниски, св. Јован Лествичник, св. Антоние Велики и сите други“, меѓу нив и оние што ги споменавме кога зборувавме за митарствата. А од плејадата католички црковни великани можеме да ги изделиме св. Августин, св. Тома Аквински, а и многу други.

Кажавме порано дека ниту еден од овие црковни великани, колку и да е голем, ценет, почитуван и заслужен за Црквата, не е библиска личност со библиски авторитет и со библиско канонско право да создава нова библиска канонска теологија надвор од библискиот контекст и канон, како што е случај со преданието или традицијата, за што веќе опширно зборувавме. Со пророците и апостолите поставен е дефинитивниот темел не на Православната и Католичката црква, туку на Христовата или на апостолската Црква, и него никој не може да го менува според некаков црковен терк. Споменатите две цркви немаат никаква можност ниту право врз тој темел да калемат и да накалемат никакво предание и традиција спротивни на библиската наука, „зашто никој не може да постави друг темел, освен оној што е поставен, кој е Исус Христос“ (1. Коринќаните 3,11).

Силните изјави и тврдења на Православната теологија дека „Црквата е наша духовна мајка“, дека „без Црквата нема спасение“, дека „вистината се наоѓа единствено во Христовата (православна) црква, а не во некоја од „христијанските“ секти“, дека „Црквата може да ја избави душата од пеколот“, и очајните повици и закани што им ги упатува на своите верници: „Држете се за вашата мајка Црква“, „останете синови на Христовата црква, како што биле вашите дедовци и прадедовци низ вековите“, „кој ја напуштил Црквата... станува син на сатаната и се загубил“, „бегајте од сектите“, „од денешните еретици (сектанти) како од ѓаволот, како од сатаната“ итн., се крокодилски солзи што ги лее Црквата, оплакувајќи ја на тој начин својата немоќ да се справи и да ги оправда огромните промашувања и скршнувања што ги направила во текот на вековите. Тоа се празни зборови без никаква библиска вистина и поткрепа, нешто врз што човек не може да се потпре, а уште помалку да гради вера и спасение.

Зошто Православната црква не ги поткрепува, не ги брани и не може да ги одбрани овие свои изјави, тврдења и закани со библиски аргументи? Затоа што едноставно за нив нема издржани библиски аргументи, ниту прифатливи библиски докази за нивната вистинитост, затоа што тие се зачнале, никнале и израснале од преданието, а не од Библијата. Заправо, во одбрана на својата теологија таа ги истакнува белезите на апостолската црква и со сите сили се повикува на некакво свое преемство, на некаков континуитет и сукцесија. Грчовито се обидува да се поврзе со неа, со апостолите, да се добере до нејзините корења, до нејзиниот темел, но во никој случај Православната црква не може да се идентификува со апостолската црква, зашто нејзината теологија е далеку од теологијата на апостолите и пророците, далеку од библискиот корен и темел.

Католичката црква за себе и за Библијата

„Црквата комплетно го открива патот на спасението.“

„Црквата е врата за небото“ (а Христос вели: „Јас сум врата“, а не Црквата - Јован 10,9).

„Потпирајќи се на Писмото и на преданието (традицијата), Советот учи дека Црквата (католичката), тој поклоник на земјата, е неопходен за спасението.“

„Црквата ги обединува сите патишта на спасението.“

„Нема толку голем грев кој Црквата не може да го прости.“

„Црквата има моќ да ги проштава гревовите на крстените верници.“

„Ако Црквата не ги прости гревовите, нема надеж за вечен живот.“

(Католички катихизис на христијанската вера)

Од приведените цитати се гледа дека Православната и Католичката црква имаат слична теологија.

Заедно со Библијата Црквата ги спалувала и нејзините читатели

За Албигензите (Катарите), кои живееле во времето на Инокентие III, читаеме: „Тие исто така имале Свето писмо на народен јазик кое го читале. Тоа била доволна причина папата да ги нарече еретици кои заслужуваат смрт.“³

„Папата Пие VII (1800-1823) изрекол вчудовидувачки зборови за опасноста што произлегува од познавањето на пораките од Библијата: „Бројните асоцијации, основани низ цела Европа за преведување на Библијата на народни јазици, под изговор дека тоа е во интерес на Божјиот закон, според мене, е ужасна работа. Секако, потребно е да се уништи таа чума со сите можни средства.“⁴

Кога Црквата ѝ ја одзела првичната примарна улога на Библијата како единствен темел на христијанството и на спасението воопшто, кога ја потиснала настрана како нешто секундарно и си ја подредила себеси, издигнувајќи се над неа, увидела и утврдила дека таа е меч со „две острици“ кој ќе ја парчоса сета нејзина соборна архитектура. И, како што веќе беше кажано порано, тогаш со сите сили се дигнала против неа да ја уништи, да се ослободи од нејзините силни обвиненија и товар што ѝ натежал на совеста поради силните отстапки и скршнувања од вистинскиот пат. Таа борба што ја водела Црквата против Библијата била жестока и долготрајна, така што во одредени истоиски периоди можеле да се најдат одвај неколку нејзини примероци. Но бидејќи таа е Божја книга, Бог се погрижил да ги помине сите холокаусти и голготи и во наши раце да пристигне во изворна форма како Божја реч.

Со векови свештенството ја забранувало Библијата и таа не била достапна за обичниот човек. Постоело време кога, ако си бил фатен со Библија, би те истргале од твојот дом, би те врзале на столб и жив би те запалиле пред твојата куќа.

На соборот во Тулуз црковните поглавари донеле закон: „Им се забранува на несвештените лица да поседуваат копии на Стариот и Новиот завет... Најстрого им забрануваме да ги имаат споменатите книги на популарен говорен јазик.“ „Кнезовите на покраините треба внимателно да ги бараат еретиците во нивните живеалишта, во нивните засолништа и во шумите; дури и нивните подземни собиралишта мора да бидат наполно збришани.“⁵

Силниот папа Пие IX, кој на 13 јули 1870 г. ја објавил прочуената католичка догма за непогрешност на папата, исто така ја издал и енцикликата (послание) „Силабус на грешки“ (syllabus - попис; индекс на забранети книги), со којашто ја осудил либералната теологија, а Библиското друштво и дистрибуцијата на Светото писмо ги прогласил за весници на неверство и ерес. Тој силно го нападнал и одвојувањето на црквата од државата.⁶

Црковниот собор во Тарагон донел правило: „Никој не смее да ги поседува книгите на Стариот и Новиот завет на римски јазик, и ако некој ги поседува, мора да му ги предаде на локалниот бискуп во рок од осум дена по објавувањето на овој декрет за да бидат спалени.“⁷

Значи, за време на „мракоумието“ (средниот мрачен век), Библијата била привилегија само на свештениците и единствено тие можеле неа да му ја толкуваат на народот, но на свој начин. И денес, во ова време на денешното „високоумие“, работите суштински не се измениле. Денешните теолози на народот му даваат во раце готова, на свој начин протолкувана, прераскажана, предигестирана Библија, обременета со човечки мислења и сфаќања, спротивни од нејзиниот генерален курс и ориентација.

Кога станало очигледно дека Библијата не може да ја уништи и со тоа да се ослободи од неа, Црквата, за да ја отапи нејзината острица и да ги

запази своите позиции, почнала да применува друга тактика, да бара други екстремно недопустливи решенија. Таа, како што веќе кажавме, излегува пред нас со чудни тврдења: „Библија е книга на Црквата и без Црквата таа не може да се разбере.“ „Светото писмо не може правилно да се разбере без светото предание.“ „Погрешно е да се мисли дека Библијата сама е доволна и дека самата себеси се толкува, зашто таа сама по себе не може да даде одговор на ниту едно прашање.“ „Без Црквата не би постоело ни Светото писмо“, итн., итн.

Сето ова укажува на силната желба и порив на Црквата да се издигне високо над оваа света книга, истата да ја подјарми, да ја стави под своја контрола и да ја претвори во своја крава од која ќе молзе диригирано млеко кое ќе го задоволи нејзиниот вкус и вкусот на нејзините верници.

Но Библијата е премногу јасна и силна и не поднесува никаква камуфлажа ниту блокада, зашто е жива Божја реч која отфрла сè што е човечко. Нејзе не може ништо да ѝ се накалеми, да ѝ се пришије ниту да ѝ се забележи. Таа не прифаќа никакви корекции, дополнувања, скусувања, преправки, исправки, модификации, прилагодби, искривоколчувања, погрешни толкувања... Затоа традиционалната Црква и Библијата се два непомирливи антипода меѓу кои не постои никакво соодветство ниту каква и да е комплементарност. Меѓу црковната и библиската теологија нема никакво совпаѓање ниту каква и да е еднаквост. Постои само огромна, непремостлива разлика.

Традиционалната Црква е силна институција со силни инструменти во рацете за да ѝ покрива кардиналните грешки од минатото и да ѝ одржи верништвото во покорност

Желна за апсолутна власт и доминација, Црквата прави друг крупен исчекор: Наместо да излезе на терен како евангелска црква и да ја извршува Христовата заповед - да му го проповеда евангелието на секој народ, племе, колено и јазик, таа израснува во силна централизирана и авторитативна институција со таква теологија која ѝ дава одврзани раце да ги покрива кардиналните грешки од минатото, обидувајќи се, како што рековме, да ја премости бездната што зјае меѓу неа и Библијата и успешно да доминира над верништвото. Повторуваме дел од нејзината теологија со која располага како силен инструмент за да ги одржи своите мега позиции што ги градела низ вековите.

Католичката црква: „Црквата е неопходна за спасението.“ „Црквата ги обединува сите патишта на спасението.“ „Нема толку голем прекршок кој Црквата не може да го прости.“ „Ако Црквата не ги прости гревовите, нема надеж за иден живот или за вечно ослободување.“

Православната црква: „Господ Исус Христос целосно се идентификува со својата Црква, а не со Библијата. И оној што го бара Христа Спасителот надвор од неговата Црква, никогаш нема да го види неговото лице, освен во судниот ден.“ „Без Црквата нема спасение!“ „Црквата е наша духовна мајка која нè родила со вода и со Дух при крштението.“ „Останете синови на Христовата црква, како што биле вашите дедовци и прадедовци низ ве-

ковите.“ „Држете се за вашата мајка Црква зашто, Боже не дај, и ако човек замине во пекол поради своите неисповедани и непокајани гревови, Црквата може да го избави со помош на своите литургии дадени од Бога, преку помени, милостина и жртва.“ „Црквата може да ја избави душата од пеколот, од пеколните маки.“ „Кој ја напуштил Црквата, го нема веќе Христа, не е Божји син по дарот на крштението, туку станува син на сатаната, зашто се отцепил од духовната мајка и се загубил.“ „Нам, на православните христијани ни е позната вистината. Таа се наоѓа единствено во Христовата (православна) црква, а не во некоја од „христијанските“ секти“, итн.

Од овие силни изјави произлегува дека Црквата е „алфа и омега“ на нашето спасение, а не Христос, како што читаме во Божјата реч (Откровение 1,8; 22,12.13). И навистина таа се поставува над Христа кога тврди за себе дека „без Црквата нема спасение“, „ако Црквата не ги прости гревовите, нема надеж за иден живот или за вечно ослободување“.

Во интерес на вистината, овде уште еднаш истакнуваме дека силните тврдења на Црквата за кои зборуваме се сушта неvistина, зашто „нема друго име дадено под небото со кое ние можеме да се спасиме“ (Дела 4,12). Нема црква, нема институција, нема начин, нема друг спасител освен Исус Христос. Традиционалната Црква не може да проштава гревови, не може да му даде спасение никому. Нејзина задача треба да биде верниците да ги упатува на Христа кој единствено има право да проштава гревови и кој е единствен Спасител. Таа не може да поставува друг темел на христијанството и на спасението „зашто никој не може да постави друг темел освен оној што е поставен, кој е Исус Христос“ (1. Коринќаните 3,11).

За пеколот и пеколните маки, како грда и монструозна измислица на Црквата, ние опширно зборуваме во книгава кога бараме од Библијата да ни даде вистински информации за смртта и за состојбата на мртвите. Но контекстот на оваа глава бара и овде да проговориме нешто и за тоа.

Таа (Црквата) прво измислила пекол, а потоа им вели на своите верници: „Црквата може да ве избави од пеколот“ во кој ги праќа непослушните верници, а послушните ги избавува од „пеколните маки“, со што од нив создава дисциплинирани послушници и поданици. Нејзе ѝ е потреба централизирана власт како насушен леб, која Библијата не ѝ ја дава, за цврсто да ги држи дизгините во свои раце, да има стабилна ситуација и истата ефикасно да ја контролира.

Според тоа, Црквата како институција, како што е веќе кажано, има железна структура; свештенството во свои раце има силно орудие; во своите складишта држи колосален и чудесно ефикасен арсенал за постигнување на своите цели - чистилиште, митарства и пекол - најсилен инструмент за авторитативност и за огромна концентрација на апсолутна власт, без можност на верниците за каков и да е приговор и поговор. Таа изградила мамутски систем на можности да го држи лаикатот на узда.

За да го контролира и небото, Црквата таму пратила илјадници светци, посредници и свои помошници (асистенти), со цел и од небото да добива поддршка, потврда и афирмација за своите активности, за својата до крајни можни граници паганизирана теологија што ја спроведува на земјата. Значи, традиционалната христијанска Црква изградила мошне ефикасни механизми со чија помош комплетно ги контролира и земјата и небото.

Очигледно е наследството од античките пагански свештенства кои своите верници лаици ги држеле на штрек и во покорност, тврдејќи дека тие имаат власт да посредуваат кај божеството на Сонцето и да го смилосаат за да му нареди на Сонцето да свети. Но, ако верниците не се послушни, тие не посредуваат, Сонцето ќе се угаси и светот ќе исчезне. Според тоа, за послушните верници спасение, а за непослушните ќе се угаси Сонцето и - суден ден и пекол! Па, верниците нека му мислат!

Традиционалната црква за "сектите", за "еретиците"

Зошто Православната црква покажува толку силен гнев спрема помалите верски заедници, нарекувајќи ги секти, а нивните верници „еретици“, „сектанти“, „проклетни еретици“? Зошто ги повикува своите верници: „Бегajte од сектите“, „од денешните еретици (сектанти) како од ѓаволот, како од сатаната? Тие не само што не се христијани, туку се положи и од сите многубошци.“ „Да ѝ се противставиме на сектантската агресивност, на нивните лаги и интриги.“

Каква вина имаат тие луѓе та толку лошо да зборува за нив, да ги проколнува и, не дај Боже, да ги прогонува? Каква вина во времето на блажена (царица) Теодора имаа христијаните павликијанци кои Источната (правоверна) црква ги прогласи за еретици, ги стави под херем (проклетство) и ѝ ги предаде на крвавата Теодора да се пресмета со нив, да ги уништи (над сто илјади души)? Зар само затоа што тие извонредни христијани ѝ рекоа на Црквата дека иконите се идолопоклонство, само затоа што веруваа и живееја единствено според Библијата, и што го исклучуваа преданието од својата вера?

Зошто и Католичката црква прогласи милиони „еретици“ и ги уби, чијашто единствена вина беше иста со онаа на павликијанците, што живееја според својата совест, што не сакаа да прифатат ничиј верски диктат, што одбија да прифатат сосила натурена вера, зашто натурената вера е одвратна? Зошто и таа натовари врз себе илјадници тони невина човечка крв?

Зошто и Православната и Католичката црква не поднесуваат никаква опозиција, никакво дисидентство? Зошто тие бараат скаменето верско едноумие од типот на она - средновековното - кога и Христос не ги присилува луѓето да веруваат во него, туку им дава право и слобода сами да се определат за или против него?

Зар и денес овие две цркви размислуваат и се приготвуваат со „еретиците“ да постапуваат и сметките да ги расчистуваат на ист начин како и во минатото?

Адвентистичката црква не е секта, туку христијанска црква која силно го осветлува светот со библиското Христово евангелие

Адвентистичката црква не е секта, туку христијанска евангелска црква предвидена со библиско пророштво дадено од Бога за да ја исполни и последната заповед на нашиот Спасител Исус Христос, да го проповеда библиското евангелие, не преданието. При разделбата Христос на своите ученици им дал заповед: „Одете по сиот свет и проповедајте му го евангелието на секое создание! Оној што ќе поверува и ќе се крсти, ќе се спаси, а

кој не верува, ќе се осуди.“ „Научете ги сите народи да држат сè што сум ви заповедал, и еве, јас сум со вас во сите дни до крајот на светот.“

Преткажувајќи ги знаците според кои можеме да го препознаеме последното време, последните дни и крајот на светот, Христос дава еден од најсилните знаци и докази дека крајот е близу: „Ќе се проповеда ова евангелие (не предание) за царството (Божје) по сиот свет за сведоштво на сите народи, и тогаш ќе дојде крајот.“ Во последните мигови, кога се вознесувал, Христос ја повторил истата заповед пред апостолите: „Ќе примите сила, кога ќе слезе Светиот Дух врз вас, и ќе бидете мои сведоци во Ерусалим, во Јудеја и Самарија, и дури до крајот на земјата.“ Апостол Јован гледа ангел кој ја претставува брзината и силата со кои Божјата црква го проповеда евангелието: „Видов друг ангел како лета среде небото, кој имаше вечно евангелие да им го објави на оние што живеат на земјата: на секое племе, јазик, колено и народ. И зборуваше со силен глас: „Бојте се од Бога и дајте му слава!“ (Марко 16,15,16; Матеј 28,19,20; 24,14; Дела 1,8; Откровение 14,6,7).

Почитувани, ако Православната црква е апостолска црква, со апостолско преемство, како што самата тврди, тогаш таа треба да ја преземе од апостолите и оваа Христова заповед, да ја извршува и оваа задача: да му го проповеда „евангелието на секое создание“, „на секое племе, јазик, колено и народ“, да подигне свои мисии во Кина, во Индија, во Африка, на сите меридијани на земјината топка, да им го однесе евангелието на четири милијарди жители на земјата кои не се христијани, кои ништо не знаат за Христа како спасител. Ве молам, тоа е Христова заповед врзана за последното време, и таа мора да се исполни. Нека повели традиционалната, Православната и Католичката црква, и нека ја исполнат, ако претендираат за статус на вистинска Божја црква!

Пред сè, Православната црква не е монолитна црква и така скроена ниту устроена за да може да ја исполни оваа Божја заповед, да му го проповеда евангелието на секој народ, племе, јазик и колено, зашто таа е статична институција, без потребната динамика за една таква задача која далеку ги надминува нејзините можности, со теологија и служби врзани за култни објекти и закожурчена во преданија, расцепкана и затворена во крути национални граници и тешко обременета со историските товари на своите народи, што е своевиден извор на сериозни меѓусебни несогласија и судири.

Од друга страна, Православната црква за себе тврди дека е „правоверна“, „света Божја црква“. Но Бог кажува поинаку: „Овде е трпението на светите, кои ги држат Божјите заповеди и имаат Исусова вера“ (Откровение 14,12). Јасно е дека света Божја црква, свети верници, се оние кои ги држат Божјите заповеди. Православната и Католичката црква, и протестантските цркви кои празнуваат недела, не ги држат сите десет Божји заповеди. Според тоа, тие не се свети и немаат право да се борат за статус на вистинска Божја црква. За ова е доста зборувано во оваа книга на други места и во други контексти. Но овде уште нешто. Традиционалната црква, православната и католичката, видени со пророчко око, ги прогонувале и ги убивале, и пак ќе ги прогонуваат и ќе ги убиваат како „сектанти и проклети еретици“ токму „светите“ христијани, оние „кои ги држат Божјите заповеди и имаат сведоштво на Исуса Христа“ (Откровение 12,17), и тоа од ед-

ноставна причина: затоа што се осилка во нивното око и трн во нивната совест бидејќи, за разлика од нив, тие ги држат Божјите заповеди.

Почитувани, ниту една друга црква, освен адвентистичката, не ги држи сите десет Божји заповеди изворно, онака како што ги изговорил Бог на Синај и како што ги напишал со својот огнен прст на две камени плочи. Сите цркви, апсолутно сите, освен адвентистичката, газат по некоја од Десетте Божји заповеди и со сите сили се обидуваат тоа да го оправдаат, но оправдание за тоа нема, зашто Христос кажува: „Додека постојат небото и земјата, ниту една јота или цртичка од законот нема да се измени“ (Матеј 5,18), а камоли да се изменат и да се укинат цели заповеди.

Според тоа, Христијанската адвентистичка црква не само што се бори, туку меѓу сите цркви се изборила за статус на вистинска Божја црква, и според сите библиски белези и нишани таа ужива статус на изворна апостолска црква, со апостолско преемство, со апостолски континуитет и наследство во науката, учејќи го светот на чистата изворна библиска наука, необременета со историски баласта и со човечки апсурди.

Адвентистичката црква ја има онаа апостолска динамика и лесна подвижност, целосно наклонета напред, без никакви историски, национални, верски, политички, расни, етнички... хипотеки и тегови на нозете ниту бремиња на грбот и вратот за да ја влечат назад. Таа е надвор од сидовите на каков и да е култен објект и служба, на терен, како и апостолите, водена од Светиот Дух, со Божја сила силно и најуспешно од сите цркви ја извршува Божјата задача што Бог ја поставил пред апостолите. Со лесна нога и силна во науката, таа оди напред со брзина на оној ангел од Откровението кој „со силен глас вечното евангелие им го објавува на оние што живеат на земјата: на секое племе, јазик, колено и народ“ (Откровение 14,6.7).

Оваа Црква е интернационална верска заедница, која не познава никакви граници, и како никоја друга, таа има бројни евангелски мисии низ цел свет, во 203 од вкупно 229 земји и области колку што се регистрирани при Обединетите нации, и евангелието го проповеда на 885 јазици и дијалекти, токму онака како што заповеда нашиот Спасител: „на секое племе, јазик, колено и народ“, прераснувајќи во големо светско адвентистичко семејство и во силна Божја црква која го освојува светот. Нејзиниот број секоја година се зголемува за повеќе од еден милион со нови верници, крштавајќи секој ден со библиско крштавање над три илјади души, повеќе отколку на денот на Духовите за време на апостолите, со постојана тенденција на зголемување на тој број. Таа има солидна, темелна организација и структура, мошне богата евангелска издавачка дејност и здравствен и воспитно образовен систем на кои ѝ завидуваат многу цркви и световни установи.

Активностите на Адвентистичката црква низ бројки

(Бројките се земени од службениот извештај на Црквата за 2011 год.)

Крстени - возрасни верници	17.592.397
Потенцијал. пријатели кои наскоро ќе се крстат	2.154.222
Месни цркви	71.048
Вкупно активно вработени во црков. институции	232.168
Од нив ракоположени проповедници	17.530

МИСИЈА ВО СВЕТОТ

Број на земји и области во светот рег. при ОН	232
Земји и области во кои дејствуваат адвентистите	208
Број на јазици на кои проповедаат	924
Медиумски центри	14
Радиостаници кои се користат секоја седмица	2.283
ТВ станици кои се користат секоја седмица	1.681

ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Издавачки куќи	62
Ополномоштени литературни евангелисти	6.808
Редовни списанија	368
Јазици на кои се печата литература	362

ЗДРАВСТВЕНО ДЕЛО

Болници и санаториуми	172
Клиники и здравствени центри	238
Старски домови со болничка нега	133
Домови за сирачиња и детски домови	36
Авиони и бродови во здравствена служба	10
Медицински персонал	26.800
Пациенти (годишно)	16.088.528
Фабрики за здрава храна	20

ОБРАЗОВАНИЕ

Вкупно школи	7.883
Основни училишта	5.815
Средни училишта	1.908
Високошколски установи	101
Установи за обучување на кадри	48

Вкупно ученици и студенти	1.293.758
Ученици во основни училишта	877.276
Ученици во средни училишта	318.733
Студенти на високошколски установи	92.554
Наставнички персонал	8.397

АДВЕНТИСТИЧКА ДОБРОТВОРНА (ХУМАНИТАРНА) СЛУЖБА - АДРА

Земји и региони во кои дејствува АДРА	120
Вкупно остварени проекти	1.537
Вкупно доделена помош	\$420.590.744

Денес во светот има повеќе од 17 милиони крстени адвентисти, а најмалку уште толку се изјаснуваат како адвентисти. Тоа е сушта вистина за Адвентистичката црква, за христијаните адвентисти кои традиционалната Црква ги реди меѓу сектите и еретиците. Тоа е одговор на прашањето што го поставуваат нашите браќа православни во врска со сектите и еретиците: „Дали денешните еретици (сектанти) можат себеси да се сметаат за подо-

бри познавачи на Христовата наука“ од Православната црква? Читателите сами нека оценат на чија страна е вистината.

Христос бил секташ, а првата апостолска Црква секта

За традиционалната еврејска црква Христос и апостолите се еретици, а нивната наука ерес. За еврејската црква Христос е секташ, кој формирал своја секта, наречена „назарејска секта“, според гратчето Назарет, каде што израснал. Христовата изворна библиска наука во голема мера се разликувала од науката на фарисеите и свештениците, односно, од науката на традиционалната еврејска црква во неговото време. Апостол Павле е фатен и доведен на суд; изведен е пред управителот на световната власт, Феликс. Тука е поглаварот свештенички, заедно со другите црковни старешини, кои го обвинуваат за тешки злосторства:

„Еве, најдовме дека овој човек е вистинска чума, дека предизвикува бунт меѓу сите Евреи по цел свет и дека е водач на назарејската секта... А и Евреите потврдија дека е така“ (Дела 24,5).

А како одговара апостол Павле на тешките обвиненија што ги подигаат против него свештениците и свештеничките поглавари, односно водачите на традиционалната еврејска црква, тврдејќи дека тој е „вистинска чума, дека предизвикува бунт меѓу сите Евреи по цел свет и дека е водач на назарејската секта“? Одговара исто како што одговараат и денешните адвентисти кои од денешната традиционална христијанска Црква (Православната и Католичката) се прогласувани како „секташи“:

„Но тебе ти признавам дека според патот, кого тие го нарекуваат секта (ерес), така му служам на Бога на моите татковци, верувајќи во сè што е според Законот и Пророците“ (Дела 24,14). Значи, Павле е обвинет како секташ затоа што „верувал во сè што е според Законот и Пророците“. И денешните „секташи“ се обвинети затоа што „веруваат во сè што е според „Законот и Пророците“, односно според „пророците и апостолите“, што значи, според Светото писмо, и единствено според Светото писмо!

Еврејските старешини во Рим на Павле му поставуваат прашање: „Мислиме дека би било добро да чуеме од тебе што мислиш, зашто ни е познато дека насекаде зборуваат против оваа секта“, против „назарејската секта (ерес)“. А Павле „од утро до вечер им излагаше за Божјето царство со докази и ги уверуваше за Исуса од Мојсеевиот закон и од Пророците“ (Дела 28,22.23). Значи, Павле проповедал за Божјето царство и за Христа со докази не од други извори, туку само од Светото писмо. Според тоа, извор на неговите проповеди била единствено Божјата реч, Библијата, што е случај и со Адвентистичката црква и нејзините верници.

Адвентистите и протестантскиот лозунг „Сола скриптура“, компромис не е можен

Живееме во свет и време на компромиси на сите страни и подрачја од животот без кои не е можно да се живее - компромиси во бракот, во семејството, во општеството во кое живееме, компромиси на светската сцена во политиката, во економијата, во меѓудржавните релации итн. Иако компромисите девалвирале и унуштиле многу темелни вредности во животот, без

нив човештвото, кое е поларизирано и напнато до крајни можни граници, би експлодирало и исчезнало. Но, и покрај тоа што компромисите се величина со планетарни димензии, сепак, постои подрачје на кое компромис не е можен. Тоа е подрачјето на апсолутната Божја вистина во која не може и не смее никој да гиба, да ја менува и прилагодува според теркот на своите сфаќања.

„Што е вистина?“ - прашал во свое време Пилат кој му судел на Исуса.

Библијата на три места ни кажува што е вистина:

1. „Јас сум пат, вистина и живот“ (Јован 14,6) - кажува Исус за себе.

2. „Посвети ги со вистината; Речта твоја е вистина“ (Јован 17,17) - кажува Исус за Божјата реч.

3. „Ти си близу, Господе, и сите твои заповеди се вистина“ (Псалм 119,151) - кажува Божјиот човек Давид за Божјите заповеди.

Занчи: 1. Исус е вистина, 2. Божјата реч, Библијата, е вистина, и 3. Десетте Божји заповеди се вистина.

Всушност тоа е единствена апсолутна Божја вистина, искажана во различни пригоди и запишана на три места во Библијата, наречена библиска вистина, и таа не познава, не признава и не прифаќа никаков компромис, за разлика од сè друго човечко што е релативно и подложно на човечки компромиси и спогодби.

Синајскиот оган на Синај е доказ дека Бог не дошол на нашата планета Земја да прави компромиси со луѓето, и Голгота е доказ дека Бог не направил компромис со гревот и грешниците.

Христос не дава никаква можност за компромис кога го прецизира и го дефинира лозугот на нашата вера или нашето кредо и кога нè повикува: „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото... Прегледајте ги Писмата... тие сведочат за мене“ (Јован 7,38; 5,39).

Со други зборови, лозунг на вашата вера и ваш кредо, ни кажува Христос, мора да биде единствено „Сола скриптура“ или „Само Светото писмо“. Нема никаков компромис ниту какво и да е средно решение.

Денес во светот постојат само две верски движења: Католичката црква и Христијанската адвентистичка црква (Црква на адвентистите на седмиот ден). Американското библиско здружение и други извори Христијанската адвентистичка црква ја именуваат како единствена универзално распределена протестантска вероисповед на светот.

Католичката црква бара строга послушност кон својот систем и тврди дека неделата, како нејзино чедо, е знак и доказ за нејзиниот авторитет, додека Христијанската адвентистичка црква повикува на апсолутна послушност кон Бога и го издигнува седмиот саботен ден како интегрален дел на Десетте заповеди и на севкупната Божја вистина и наука дадена во неговата Реч, во Библијата. И, како што истакнуваат католиците, компромис не е можен - или апсолутна послушност и преданост кон папата и кон католичкиот систем, или кон Бога и неговата Реч.

„Нашиот разум и нашето здраво расудување наложуваат да ја прифатиме едната или другата можност: или протестантизмот и празнување на саботниот ден, или католицизмот и празнување на неделата. Компромис не е можен.“⁸

Ова се две крајно противставени страни меѓу кои мора да избие судир - жесток судир меѓу два авторитета - меѓу папскиот и Божјиот авторитет.

И, како што истакнува Католичката црква, адвентистите во овој судир настапуваат со авторитетот на Светото писмо. Всушност, католиците заклучуваат дека протестантите кои празнуваат недела им оддаваат почест ним, на папството.

„Можете да ја прочитате Библијата од 1. Мојсеева до Откровението и нема да најдете ниту еден единствен стих кој ја авторизира светоста на неделата. Писмото нагласува верско празнување на саботата, ден кој ние никогаш не го празнуваме.“⁹

„Независно од тоа што го тврдат, протестантите кои празнуваат недела го прифаќаат авторитетот на Католичката црква.“¹⁰

„Кога протестантите би ја слушале Библијата, тие Бога би го обожавале во сабота. Со празнувањето на неделата тие го почитуваат законот на Католичката црква.“¹¹

„Протестантизмот го отфрла авторитетот на Римокатоличката црква, но тој нема никакво оправдание за тоа што празнува недела. Логично, протестантите би требало да го празнуваат седмиот ден - саботата.“¹²

Католичката црква: Само Христијанската адвентистичка црква живее според Светото писмо

„Адвентистите се единствено христијанско тело кое за свој учител ја има Библијата која на своите страници не содржи никаков доказ за замена на седмиот со првиот ден на седмицата. Оттаму и нивното име „Адвентисти на седмиот ден“.“¹³

„Католичката црква светоста на саботата ја пренела на недела според правото на божествениот, непогрешен авторитет што ѝ го дал нејзиниот Основач, Исус Христос. Протестантите, кои тврдат дека Библијата им е основен водич во верата, немаат никаков доказ за празнување на неделата. По ова прашање Адвентистите на седмиот ден се единствени доследни протестанти.“¹⁴

Света Катарина, стражар на Католичката црква, за оваа тема кажува вака:

„Луѓето кои сметаат дека Светото писмо треба да биде единствен авторитет, логично треба да станат Адвентисти на седмиот ден и да празнуваат сабота.“¹⁵

Почитувани, изборот е наш: Божјиот или човечкиот авторитет! Божјите или човечките заповеди! Божјата сабота или папската недела! Божјиот печат или жигот на свертот! Бог нема да дозволи неговиот авторитет да се гази. Прашањето на саботата ќе биде главен предмет во последниот жесток судир меѓу овие два авторитета во кој ќе учествува цел свет - и крајот е близу! Саботата ќе го потресе светот!

Како еден современ православен теолог ја толкува четвртата Божја заповед?

Станува збор за Ратомир Грозданоски, истакнат теолог и професор на Богословскиот факултет во Скопје. Во својата брошура „Декалог, десет Божји заповеди“, Книгоиздателство „Матица македонска“, 1996 - Скопје, тој го толкува Божјиот закон, Десетте Божји заповеди.

Кога зборува за четвртата Божја заповед, тој неа ни ја цитира делумно, но и намерно погрешно и тенденциозно: „Спомнувај си за денот на одморот, за да го празнуваш. Шест дена работи и сврши ги сите работи, а седмиот ден посвети го на Господа твојот Бог“ (стр. 55).

Молам, ова што го кажува Ратомир Грозданоски за четвртата Божја заповед да го споредиме со интегралниот текст на истата Божја заповед така како што ја изговорил и како што ја запишал и напишал Бог со својот огнен прст не на дрвени ниту на глинени плочи, не на пергамент ниту на папирус, туку на камени плочи на Синај:

„Помни си да го празнуваш саботниот ден! Шест дена работи и сврши ги сите свои работи! А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог. Тогаш немој да работиш никаква работа: ни ти, ни твојот син, ни твојата ќерка, ни твојот слуга, ни твојата слугинка, ни твојот вол, ни твоето магаре, ниту придојдениот што ќе се најде во твојот дом! Зашто Господ за шест дена ги создаде небото, земјата, морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден“ (2. Мојсеева 20,8-11).

Бог кажува: „А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог... Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден!“

А Ратомир Грозданоски кажува: „А а седмиот ден посвети го на Господа твојот Бог!“

Што е вистина? Во првиот случај два пати гледаме дека Господ благословил и посветил нешто што му припаѓа лично нему, што е негова сопственост, нешто што не му припаѓа на никој друг, што не му припаѓа на православието, нешто свето во кое не смее никој да гиба, да го препосветува. Тоа е „саботниот ден“, „седмиот ден“, кој во четвртата Божја заповед има свое име „сабота“.

Ратомир Грозданоски, кој најдлабоко потонал во својата православна теологија и најмногу се оддалечил од изворната библиска теологија по ова прашање, оваа Божја заповед ја чита и ја толкува сосем наопаку кога кажува:

„Во четвртата заповед, под ден за одмор се разбира неделата, а и сите други празници посветени на Бога, на Пресвета Богородица и на светителите... Бог не наредил да се празнува саботата, туку седмиот ден да биде ден за одмор. Сабота (сабат) е еврејски збор и значи одмор“ (стр. 59).

Крајно контроверзно, неразбирливо! Бог изрично кажува и заповеда - „Помни си да го празнуваш саботниот ден“ - а Ратомир кажува: Не! Бог „не наредил да се празнува саботата“, и ни појаснува: „Седмиот ден да биде ден за одмор.“ - Па сабота е седми ден, ден за одмор!

Кога Бог ја изговорил оваа заповед, заедно со сите други заповеди (десет на број) на Синај, 1.500 години пред Христа, Тој пред себе го имал својот народ (израелскиот народ), а не „Пресвета Богородица“ и православните „светители“, кои во тоа време воопшто не постоеле, ниту пак Бог нив ги имал на ум кога ги изговарал своите заповеди. Во тоа време уште не постоело ниту христијанството, ниту Православната ниту Католичката црква, па ниту нивните светители. Според тоа, сите десет Божји заповеди, меѓу нив и четвртата, се дадени надвор од православието, во друго време и во друг простор. Па како може еден виден теолог на православието вака да зборува и вака да ја толкува четвртата Божја заповед?

Ратомир Грозданоски премногу лежерно, крајно самоуверено и со неразумна храброст гиба таму каде што не смее да гиба - во синајскиот оган на Десетте Божји заповеди и неделата ја бара на погрешно место, каде што не може да ја најде! На неделата воопшто не ѝ е местото во четвртата Божја заповед која е резервирана единствено за саботата и за ништо друго. Во неа нема место ниту за неделата, ниту за „сите други празници“ што ги споменува тој, со кои се обидува да ја замени Божјата света сабота.

Како теолог, на Ратомира мора да му се познати историските патишта за тоа како настанала таа замена на саботата со недела која е историска, а не библиска категорија. Мора да му е позната историјата дека расколот во традиционалната христијанска Црква во 1054 г. пукнал токму во сабота, за време на саботното утринско богослужение во црквата св. Софија во Цариград, и тоа во голема мера поради несогласијата во врска со саботата којашто со векови ја почитувала Источната црква, за што веќе опширно зборувавме.

Трипати во заповедта Бог кажува „сабота“: „Помни си да го празнуваш саботниот ден! ... седми ден е сабота... Господ го благослови и го посвети саботниот ден“, а тој тврди: „Во четвртата заповед, под ден за одмор се разбира неделата, а и сите други празници посветени на Бога, на Пресвета Богородица и на светителите...“

Навистина несфатливо, чудно! Врвен теолог на православието, без ниту малку страв од Бога, ја вади изворната Божја теологија од четвртата Божја заповед и на нејзино место става своја, православна теологија. Како што рековме, ниту еден теолог, со кој расправаме во книгава, не влегува толку лекомислено и со таква авантура во синајскиот оган на четвртата Божја заповед за да измолзе од неа порака која му одговара нему.

Бог точно знаел што мисли и како да мисли; точно знаел што да напише, како да напише, и така напишал, со што никому не му дал ниту најмала можност да мисли поинаку: „Сабота“, „седми ден е сабота!“

Зборовите во четвртата Божја заповед се Божји зборови, не Мојсееви. Во нив читаме дека сабота е благословена и посветена, зашто неа ја благословил и ја посветил Бог, не луѓето. Бог кажува сабота е „мој свет ден“, сабота е „Господов ден“, не недела, не „света недела“ (Исаија 58,13).

Во Библијата сите денови, освен сабота, се именувани со редни броеви: прв ден, втор ден, трет ден... Неделата е именувана исклучиво како „прв ден“ во седмицата, или како „трет ден според Писмото“. За разлика од неа, и од сите други денови, единствено седмиот ден, и во четвртата Божја заповед и на сите други места, е именуван со име: еврејски „шабат“ (одмор); кај нас и во многу јазици е прифатен како сабота.

Според тоа, Божјиот „шабат“ (не е еврејски, туку Божји, за што веќе доста зборувавме), кој значи одмор, се однесува на седмиот ден, на саботата, а не на „неделата и на сите други празници“.

Патем да кажеме дека Ратомир Грозданоски христијаните адвентисти, кои празнуваат сабота според четвртата Божја заповед, ги нарекува „современи еретици - секти, односно, саботари, кои се изјаснуваат против празнувањето на неделата како „Господов ден“, ден посветен на Бога. Тие ја празнуваат саботата според еврејскиот обичај. Иако знаат дека Евреите го убија Господа Исуса Христа затоа што не ја празнуваше саботата, тие, сепак, се на страната на Христовите убијци и се против Христа“ (стр. 59).

Огромна несмасна грешка, ноторна невестина и лага! Ратомир Грозданоски обвинува цел еден народ за убиство. Тврди дека Евреите се убијци. Не, Христа не го убија Евреите, туку еврејските теолози и свештеници и тоа не затоа што Тој „не ја празнуваше саботата“, туку затоа што Христос јавно го откриваше нивното лицемерие и нивниот грев (Матеј 23. глава). Христијаните адвентисти не се еретици и секта. Тие не „се на страната на Христовите убијци“ и не „се против Христа“, како што тврди Ратомир. Не! Тие се христијани кои се на Христова страна и под Христово знаме, зашто ги држат Божјите заповеди и веруваат и живеат токму онака како што кажува Христос: „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото“ (Јован 7,38).

Во разговорот што го водел Исус со жената Самарјанка, ѝ рекол: „Вие (Самарјаните) не знаете кому му се молите, а ние (Евреите) знаеме кому му се молиме, зашто спасението доаѓа од Евреите“ (Јован 4,22).

Истите зборови, што ѝ ги кажал на Самарјанката, Исус му ги кажува сега на Ратомир Грозданоски: „Ратомире, вие (православните) не знаете кому му се молите, а ние (Евреите) знаеме кому му се молиме, зашто спасението доаѓа, не од православието, туку од Евреите“ (Јован 4,22).

Да, „спасението доаѓа од Евреите!“ Така кажува Спасителот, така кажува Оној кој дава спасение, така кажува вистинскиот Евреин, Исус Христос, творецот на христијанството, така кажува Божјата реч, Библијата. Корените на спасението се во јудаизмот, во еврејството, не во православието. Не постојат други корени од кои ќе никне друга вистина и наука, друга спасоносна теологија, друга црква, надвор од габаритите на библискиот јудаизам и на библиското еврејство, надвор од библиските габарити.

Православието е целосно дислоцирано и преместено од библиските габарити во габаритите на преданието, во габаритите на античкиот паганизам, кој нема ништо заедничко со спасението кое доаѓа од јудаизмот и еврејството, со спасението кое „доаѓа од Евреите“. Да, така зборува вистинскиот библиски Евреин, Исус Христос, кој по раѓање им припаѓа на Евреите, но кој на оваа земја дошол како „Син Човечки“ кој, како Син Човечки и Спасител на светот, му припаѓа на целото човештво.

Всушност, еврејството го родило и му ги дало библиските корени и темели на христијанството, и затоа ние не можеме да зборуваме за некакво христијанство изолирано од еврејството, туку само и единствено за јудеохристијанство. Според тоа, името „христијанство“ не е исправно. Исправно е да се каже „јудеохристијанство“.

Адвентистите знаат кому му се молат, како да се молат и како се молат; тие знаат во кого веруваат и како да веруваат, зашто нивни корени се библиските корени, и нивни темел е библискиот темел - ништо друго.

Можеби е добро оваа своја изјава дека „во четвртата заповед, под ден за одмор се разбира неделата, а и сите други празници посветени на Бога, на Пресвета Богородица и на светителите“, Ратомир Грозданоски да ја изнесе пред некој еврејски рабин и да види каков одговор ќе добие од него!

Таа изјава и таа теологија на православието е целосно надвор од рамките на јудаизмот и еврејството. За јудаизмот тоа е билка која израснала од сосем други корени, надвор од Библијата, и затоа таа билка воопшто не може да вирее во Библијата. Јудаизмот не ја познава, не ја признава и не ја прифаќа неделата како ден за одмор, ниту другите празници посветени на

Пресвета Богородица и на дугите православни светители. Библискиот јудаизам не ја познава „Пресвета Богородица“, не ги познава православните светители. Овие работи би требало и треба да ги знае Ратомир Грозданоски како професор на православниот Богословски факултет во Скопје, чиешто име високо се котира меѓу имињата на православните теолози, барем во Македонија.

Кога Исус му го вратил видот на човекот кој бил слеп од раѓање, ги кажал овие зборови: „Јас дојдов на овој свет за суд, за да прогледаат оние кои не гледаат и за да ослепат оние кои гледаат.“ (Јован 9,39-41)

Фарисеите сфатиле дека тие Исусови зборови се однесуваат на нив, па го прашале: „Да не сме и ние слепи?“ Исус одговорил: „Да бевте слепи, немаше да имате грев.“ Кога Бог не би ви овозможил да ја видите вистината, вашето незнаење не би повлекувало по себе никаква вина. А бидејќи „сега тврдите дека гледате“, а ја отфрлате очигледната библиска вистина, со чија помош единствено можете да прогледате, „вашиот грев останува!“

Да се потсетиме на она што веќе беше кажано за саботата порано, кога зборувавме за Божјиот закон, во поднасловот „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото!“

Бог слегува од небото на планината Синај, каде што го изговара својот Закон, Десетте заповеди: „Кога Господ го сврши разговорот со Мојсеја на Синајската гора, му даде две ... плочи камени, напишани со прст Божји.“ „Господ ги напиша на плочи - Десетте заповеди.“ „Плочите беа испишани на двете страни.“ „Плочите беа дело Божје.“ „Писмото беше писмо Божје.“ „Писмото беше... врежано на плочите.“

Кога Семоќниот Господ Бог ја изговорал четвртата Божја заповед, три пати го изговорил зборот „сабота“; три пати во четвртата заповед Бог со својот прст го напишал зборот „сабота“; три пати Семоќниот Господ Бог во четвртата заповед зборот „сабота“ со својот огнен прст го врежувал и го врежал, не на дрвени ниту на керамички плочи, не на пергамент ниту на папирус, туку на камени плочи; саботата, врежана на плочите, „беше дело Божје“; писмото, со кое беше напишана четвртата Божја заповед, беше „писмо Божје, „врежано на плочите“; „кој верува во мене како што е кажано во Писмото“, кажува Исус, како што е кажано во „писмото Божје“; како што е кажано и во „писмото Божје“ со кое беше напишана четвртата Божја заповед - „врежана на плочите“.

Да се вратиме на Христовата изјава: „Да бевте слепи, немаше да имате грев!“

Можеме ли, при очи, да бидеме и да останеме слепи и погрешно да ги разбереме овие свети и кристално јасни библиски текстови? Христос го прашува законикот: „Што е напишано во Законот? Како читаш?“ (Лука 10,26)

Истото прашање Христос им го поставува и на Ратомир Грозданоски и на православието, но и на сите други христијани кои, наместо сабота, празнуваат недела: „Што е напишано во Законот“, во Законот од Синај? Што е напишано во „Божјето писмо“ што го напишал Бог со своја рака на плочите од Синај? Што е напишано во „Божјето писмо“ на четвртата Божја заповед кое Бог го врежал со својот огнен прст на синајските плочи? Како читате? Како го читате сето ова, сите овие свети Божји текстови? И како ги разбирате Божјите пораки што произлегуваат од овие Божји текстови? Постои ли некаква можност погрешно да се сфатат и разберат овие библиски текстови

и нивните пораки? Не! Тие се повеќе од јасни и не можат погрешно да се разберат.

Затоа и на Ратомир Грозданоски и на православието, но и на сите други христијани кои, наместо сабота, празнуваат недела, Христос им кажува: Додека постојат небото и земјата, не смее да исчезне ниту една буква од Законот од Синај! А вие сте исфрлиле од него цела една или две заповеди. „Затоа вашиот грев останува!“

Христос е повеќе отколку јасен: „Јас дојдов на овој свет за суд, за да прогледаат оние кои не гледаат и за да ослепат оние кои гледаат.“

Дали можеби адвентистите се слепи и не гледаат дека Христос ја укинал саботата? Или, можеби, ослепеле оние кои тврдат дека гледаат, за да не видат дека Исус не ја укинал саботата. Што е вистина? Кој ќе излезе на суд?

Адвентистите не се слепи. Тие гледаат. Божјето писмо - писмото со кое Бог ги напишал Десетте Божји заповеди на синајските камени плочи, адвентистите го читаат така како што го напишал Бог со своја рака на нив. Божјето писмо, со кое Бог ја напишал и четвртата Божја заповед, адвентистите го читаат така како што го напишал и како што го врежал Тој со својот огнен прст на плочите од Синај. Адвентистите веруваат и живеат според Божјето писмо. Тие веруваат и живеат така како што кажува Христос: „Кој верува во мене како што е кажано во Писмото!“ - Не поинаку!

Како еден исламист ја толкува Библијата?

Морис Бикај (Maurice Bucaille), поранешен христијанин, кој го прифатил исламот како своја религија и станал исламист, во Библијата бара доказ дека Исус Христос не е „алфа и омега“. Негова главна задача е да докаже дека Христос не е последен пророк, и својот доказ го бара и го наоѓа меѓу Христовите зборови запишани во Евангелието според Јован. Да ги слушнеме неговите аргументи:

„Христос определил каков ќе биде конечниот водач кого луѓето ќе мора да го следат по неговото исчезнување. Него (конечниот водач), единствено текстот во Евангелието според Јован експлицитно го означува со грчкото име Parakletos (Paraclet), што значи бранител, посредник.“

Својата теологија тој ја поткрепува со следните библиски текстови: „Ако ме љубите, пазете ги моите заповеди. Јас ќе го помолам Отецот и Тој ќе ви даде друг Бранител за да биде со вас довека (Јован 14,15-16). А Бранителот пак, Духот Свети, кого што Отецот ќе го прати во мое име, Тој ќе ве научи на сè и ќе ви напомене за сè што сум ви зборувал (14,26). Тој ќе сведочи за мене (15,26). Подобро е за вас јас да си отидам, оти, ако не си отидам, Бранителот нема да дојде при вас; ако пак, заминам, ќе ви го пратам. А Тој, кога ќе дојде, ќе го изобличи светот за грев, за правда и за суд (16,7,8). А кога ќе дојде Тој, Духот на вистината, ќе ве упати во секоја вистина; но од себе нема да зборува, а ќе говори што ќе чуе и ќе ви ја каже иднината. Тој мене ќе ме прослави“ (16,13,14).

„Христијаните, продолжува Бикај, тврдат дека ова име или титула (Paraclet), кое Јован го употребува четири пати во своето евангелие, се однесува на Светиот Дух и еднаш во своето Прво послание 2,1 се однесува на Христа.

Во првиот век хеленистичките Евреи овој израз го употребувале со значење на посредник, бранител. Духот ќе интервенира и ќе дејствува како замена на Христа во својство на семоќен бранител или посредник.“

Овој коментар го прави Светиот Дух последен водач на луѓето по исчезнувањето на Исуса. Но се согласува ли тој со текстот на Јован, прашува Бикај, и дава многу чудни објаснувања. „Но од себе нема да зборува, а ќе говори што ќе чуе и ќе ви ја каже иднината“. За Бикај се чини „несфатливо тоа што на Светиот Дух му се припишува својство да го зборува и да го кажува она што го слуша... Колку што знам јас, ова прашање што ни го наметнува логиката, општо земено не е предмет на коментар... Двата грчки глагола (слуша и говори) дефинираат акции кои можат да се однесуваат само на суштество кое е надарено со орган за слух и орган за говор. Според тоа, не е можно тие да се применат на Светиот Дух.

Значи, текстот на овој пасус од Евангелието според Јован, таков каков што ни го пренеле грчките ракописи, совршено е неразбирлив ако го прифатиме интегрално со зборовите ‚Свети Дух‘ од реченицата (14,26), ‚а Бранителот, пак Духот Свети, кого што Отецот ќе го прати во мое име...‘. Но ако ги изоставиме зборовите ‚Свети Дух‘ од оваа реченица, целиот текст на Јован добива крајно јасна смисла. Тој, впрочем, е конкретизиран со еден друг текст на евангелистот, со Првото послание втората глава првиот стих, каде што Јован го користи истиот збор ‚бранител‘ за да го означи едноставно Исуса како посредник кај Бога. И според Јован 14,16, кога Исус кажува: ‚Јас ќе го помолам Отецот и Тој ќе ви даде друг Бранител...‘, тој сака да каже дека на луѓето ќе им биде пратен еден ‚друг‘ посредник, како и самиот тој што бил, кај Господа, во текот на својот земски живот.

Логично сме доведени до таму, во ‚бранителот‘ според Јован да гледаме човечко суштество каков што бил и Исус, надарено со способноста за слух и говор... Исус, значи, најавува дека Бог подоцна ќе испрати едно човечко суштество на земјата да ја одигра таа улога која Јован ја дефинирал, улогата на пророк кој го слуша гласот Божји и им ја повторува на луѓето својата порака.

Зборовите ‚Свети Дух‘ во библискиот текст, таков каков што го имаме денес, сигурно намерно се придадени подоцна со цел да се модифицира првобитната смисла на единствениот библиски пасус кој најавува дека по Исуса ќе дојде еден пратеник кој е поинаков од Оној што го замислувале и го прифатиле христијанските цркви што се раѓале и кои сакале Исус да биде последен пророк.“¹⁶

Ете, почитувани, така ја толкува Библијата еден исламист. На Бикај му пречи Светиот Дух како Христов пратеник и негов заменик на оваа земја, и тој без тешкотии, со логика разбирлива и својствена само нему, го вади него од текстот бидејќи Тој не се вклопува во неговата шема на размислување и му ги расипува однапред создадените сметки и есапи. Нему му е потребно по секоја цена во Библијата да пронајде човечко суштество, човек, кој ќе го прогласи за последен пророк, при што, ако треба, ќе изврши операција на библиските стихови за да го отстрани од нив и Светиот Дух. Бикај не го цитира до крај библискиот текст кој кажува: „Светот не го гледа“, „Тој ќе биде со вас и во вас“. Тој не ги зема предвид другите многубројни текстови, па ни оние за неговото излевање на денот Педесетница, текстови кои

јасно Светиот Дух го дефинираат како божествена личност, а не како Божји пратеник-човек, пророк, прв или последен, сè едно.

Немајќи други можности да ја постигне својата цел, Бикај посегнува по сложени лингвистички решенија кои секогаш се повеќе значајни, одбирајќи го токму она решение, односно значење, што му одговара нему.

Литература:

- * Цитатите за овој наслов, за кои не е кажано поинаку, се земени од текстови објавени во „Светосавље“ на интернет.
- 1. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, (3) Свето писмо или Свето предање, Светосавље
- 2. Зоран Јовановиќ, Црква и секте, Светосавље
- 3. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, 153.
- 4. Jacopo Fo..., *Il libro nero del Cristianesimo*, str. 154., citirano u Petar S. Leposaviæ, *Inkvizicije*, 54.
- 5. *Soborot vo Tuluz*, papata Grgur IX, 1229 g.
- 6. *The History of Christianity*, p. 505-507
- 7. D. Lortsch, *Историја на Библијата во Франција*, стр. 1910.
- 8. *The Catholic Mirror*, December 23, 1893.
- 9. Cardinal Gibbons, *The Faith of Our Fathers*, p. 89.
- 10. Monsignor Louis Segar, *Plain Talk About the Protestantism of Today*, p. 213.
- 11. Albert Smith, Chancellor of the Archdiocese of Baltimore, одговарајќи за кардиналот во писмото датирано на 10 февруари 1920 г.
- 12. John Gilmary Shea, in *The American Catholic Quarterly Review*, January 1883.
- 13. Sept. 9, 1893, *Catholic Mirror*
- 14. “The Question Box”, *The Catholic Universe Bulletin*, August 14, 1942, p. 4.
- 15. *The Saint Catherine Catholic Church Sentinel*, May 21, 1995, Volume 50, Number 22.
- 16. Логоса 2003, Скопје; Библијата, Куранот и науката, стр. 160-164

БИБЛИЈАТА ЗА СМРТТА*

Библијата: душата не е бесмртна!

Библијата уште на првите свои страници кажува дека нема бесмртна душа, ниту бесмртен дух! Читаме во неа: „И Господ Бог рече: „Ете, човекот стана како еден од нас, знаејќи што е добро и што е зло. Но сега да не ја испружи својата рака и да не скине од дрвото на животот за да вкуси од него и да ЖИВЕЕ ВЕЧНО!“ Затоа Господ Бог го истера надвор од Едемската градина за да ја обработува земјата од која е и земен“ (1. Мојсеева 3,22.23). - Јасно, Бог го истерува Адама од рајот за да не живее вечно!

Но, ако веќе Бог му дувнал на Адама во носот бесмртна душа или бесмртен дух, создавајќи го со тоа бесмртен, зошто сега, кога го истерува од рајот, кажува „за да не живее вечно“? Ако е создаден бесмртен, тогаш тој е и вечен. Но горниот текст кажува дека Адам не е вечен. Или, Бог прво му дава бесмртност, а сега истата му ја одзема!? Каква смисла има тоа?

Многу јасно! Бесмртноста и вечниот живот на Адама и Ева Бог ги поврзал со „дрвото на животот“. Ако јадат од него, ќе живеат вечно, а ако не јадат од него, ќе умрат, нема да живеат вечно. Според тоа, тие немаат вродена вечност или бесмртност во себе. Така и се случило. Заради нивната непослушност Бог ги истерал од рајот и тие, немајќи можност да јадат од „дрвото на животот“, умреле, ја загубиле предноста вечно да живеат. Што значи, Бог не му дувнал на Адама во носот никаква бесмртна душа, ниту бесмртен дух, туку само безличен „животен дух“ или „животен здив“ кој ги ставил во движење и во функција неговите органи, целиот негов организам, неговото тело што го создал од правот на земјата (1. Мојсеева 2,7).

Компонентата „животен дух“ или „животен здив“ никаде во Библијата нема прерогативи на личност, односно, таа не е личност, и според тоа, нема можност по смртта вечно да егзистира како личност некаде во рај, во чистилиште, во пекол или на кое и да е друго место во вселената.

Ако Адам и Ева беа создадени со бесмртна душа или со бесмртен дух, тогаш забраната „Да не ја испружи својата рака и да не скине од дрвото на животот за да вкуси од него и да ЖИВЕЕ ВЕЧНО“ ќе беше наполно бесмислена.

Други библиски текстови кои кажуваат дека човекот нема во себе бесмртност, нема во себе вечност, нема во себе бесмртна душа:

Јован 11,25.26: „А Исус ѝ рече (на Марта): „Јас сум воскресение и живот; кој верува во мене, и да умре, ќе живее. И секој што живее и верува во мене, нема да умре довека. Веруваш ли ти во тоа?““

Овде имаме две работи. Прво, „оној кој верува во мене... ќе живее“. Кога ќе живее? Не кога ќе умре, туку кога ќе воскресне, зашто Исус пред тоа кажува: „Јас сум воскресение и живот.“ Тоа значи дека Исус животот

го поврзува со воскресението. Според тоа, Марта нема во себе вечен живот, нема во себе бесмртност. Бесмртност и вечност ќе добие откако ќе воскресне. Второ, ако праведникот „нема да умре довека“, туку ќе воскресне и ќе живее довека, грешникот ќе умре довека. А како може грешникот да умре довека, ако тој во себе има бесмртност, бесмртна душа? Го сфаќаеме проблемот, нели?

1. Јованово 5,11.12: „А сведоштвото е тоа дека Бог ни даде живот вечен; и тој живот е во неговиот Син. Кој го има Синот Божји, тој го има и тој живот; кој го нема Синот Божји, го нема тој живот.“

Извонредно јасен текст! Ние немаме во себе бесмртност, немаме во себе вечност, немаме во себе бесмртна душа. Вечноста и бесмртноста се во Христа, и ние бесмртност и вечност добиваме од Христа, а грешниците нема да добијат вечност и бесмртност од Христа и ќе заминат во вечна смрт, во вечна пропаст.

Бесмртна душа или бесмртен дух и смртно тело!?

Најголемиот средновековен реформатор, Мартин Лутер, исправно ја сфатил и ја толкувал библиската наука за состојбата на мртвите. Тој јасно кажува дека „би било будалесто ако душата би го посакала своето тело откако таа веќе е на небото“.¹ „Како човек кој заспал и цврсто спие до изутрината и не знае што се случувало додека не се разбуди, така ќе биде и со оние што однадеж ќе се разбудат во последниот ден; не ќе знаеме каква била смртта, ниту колку долго сме биле мртви.“ „Ќе спијам додека Тој не дојде и не затропа на гробот со зборовите: „Д-р Мартине, стани!“ Тогаш јас ќе станам за миг и вечно ќе бидам среќен со него.“²

Школарецот Paul Althaus забележал дека „подоцна Лутерантската црковна теологија не го следела Лутера во ова учење. Тие ја прифатиле средновековната традиција и продолжиле со неа“³.

Во врска со бесмртноста на душата го истакнуваме и сфаќањето на Карл Барт (Karl Barth, 1886-1968), кој во теолошките кругови се смета за најголем протестантски теолог на 20 век. Тој исправно ја сфаќа и ја толкува библиската наука за состојбата на мртвите кога кажува:

„Ако сакам да зборувам со чиста совест, морам да дадам некои изјави кои мнозина ќе изненадат, зашто се противат на широко распространетите прифатени идеи. Дали знаете дека зборот ‚бесмртност‘ не се наоѓа во Стариот завет, а во Новиот завет се спомува само два пати. Само по себе тоа е многу значајно. А уште понеобично е кога ќе видиме во која смисла се употребуваат овие зборови. ‚Бесмртноста‘ се употребува како атрибут за Бога (1. Тимотеј 6,16; 1,17), а не за човекот. Писмото изјавува дека Бог поседува (има) бесмртност и дека Тој е ЕДИНСТВЕН бесмртен.... Бесмртноста не може да биде човекова придобивка. Тој неа може да ја прими единствено како незаслужен дар, како дар од Оној кој е единствен по природа бесмртен... Овој поглед, толку јасен и толку логичен, а едновременно толку утешен ако добро го сфатиме, Црквата го разводнила, ограничувајќи ја смртта на човековата физичка природа, на неговото тело. Бесмртноста ја резервирала за неговата душа и на смртта почнала да гледа како на ослободување на душата која била затворена во телото како во затвор. Всушност, тоа е Платонова наука. Но никогаш немојте да го губите од вид фактот дека,

кога Бог зборува за пропадливоста на човекот, зборува за човекот како целина. Душата го означува човековиот личен живот, кој може да се разликува од неговото тело, но не може да постои изделено од него, токму онака како телото што може да се разликува од неговата душа, но не одвоено од неа... Библијата не зборува ниту на материјалистички, ниту на идеалистички начин. Таа се изразува реалистички. Секако, таа ѝ се обраќа на душата, но на душата која е отелотворена во човечко тело, односно, неразделно соединета со телото кое јаде, пие, кое се буди и спие; кое се бори и работи; кое страда и кое се радува, кое е човек млад и стар. Животот на душата всушност е и живот на телото. Токму тоа единство, тој тоталитет упатува на смртта како крај на човековото временско постоење, а зад сето тоа Бог е негова иднина, негова надеж.“⁴

Православието за бесмртноста на душата: „Несомнено библиски заклучок е дека човекот има смртно и распажливо тело и бесмртна душа. Тоа учење не е никаква лага на сатаната..., туку откриена вистина на Светото писмо. Затоа, кога душите на покојниците се свесни за своето постоење по смртта на телото, тогаш нашите молитви кон светителите не се бесплезни... Тие не се писмо без адреса, туку светителите на еден духовен начин ги слушаат и заедно со нас се молат на Бога за нас.“⁵

Вака ни ја прикажува човековата природа паравославниот теолог Лазар Милин: „Човекот има смртно и распажливо тело и бесмртна душа.“ При смртта, смртното тело заминува во гроб, каде што се распаѓа, а бесмртната душа заминува во рај или во пекол.

Така верува мнозинството христијани: Меѓу смртта и последното воскресение на телото, Бог ги чува нивните бестелесни човечки души. При воскресението нивните материјални тела повторно се соединуваат со нивните духовни души со што се зголемуваат уживањата во рајот или пеколните маки во пеколот.

Сфаќањата на некои грчки филозофи на стариот век дека душата на човекот може да живее и надвор од телото влијаеле врз учењето на одделни теолози во христијанската ера, па традиционалната христијанска Црква развила пракса - грижа за душата којашто го напуштила човекот во мигот на смртта: се палат свеќи кои треба да го осветлат патот кон „другиот свет“, се читаат разни молитви, се држат опела и задушници, се купуваат опросници и се даваат подароци на Црквата. Сето тоа, наводно, треба да ја подобри општата положба на душата за време на посмртниот период или да ѝ го скрати времето на престој во чистилиштето каде што пати заради гревовите што ги направила.

Постојат многу заблуди со кои сатаната го проникнал светот, но меѓу нив најголеми се две, кои ќе доминираат на светската сцена во последниот гигантски судир меѓу доброто и злото, со кои тој ќе успее да го прелаже поголемиот дел од човештвото. Тоа се заблудата за бесмртност на душата и заблудата за празнување на неделата, заблуда дека сабота е заменета со недела. Додека првата заблуда поставува темел за спиритизмот, втората води кон создавање на универзален светски неделен закон, последен видлив знак од кој само чекори ќе нè делат од второто Христово доаѓање. Но, за тоа подоцна.

Мислата - првата лага на сатаната - „нема вие да умрете“ (1. Мојсеева 3,4), се вгнездила во умовите на милијарди луѓе низ сите векови, и е нају-

порна од сите лаги која ги инфицирала умовите и на денешните луѓе, почнувајќи од наједноставниот човек, сè до „високоумните“ теолози. Сите верски заедници, и христијански и нехристијански, освен адвентистите и сведоците на Јехова, веруваат дека душата на умрените продолжува да живее, да се рее и лебди некаде во воздухот или во небесните простори, или заминува во рај, во чистилиште или во пекол, зависно од тоа дали човекот бил праведен или грешен.

Застапниците на оваа наука тврдат дека бесмртната душа е оној вистински човек, суштината на човекот, и таа, како вистински човек и вистинска личност, при смртта се изделува од телото и заминува во рај, во чистилиште или во пекол.

Оваа наука за вродена бесмртност на душата или за вроден бесмртен дух (душа/дух), од нас бара да веруваме дека во нас престојува (живее) некоја независна единка која е личност, а сепак е без тежина и без просторност; дека таа единка е оној вистинскиот човек, нашето вистинско „јас“, зашто, според нив, телото не е ништо друго освен лушпа или черупка, времена темница, затвор од кој бесмртната душа/дух одвај чека да се ослободи; дека човекот - вистинскиот човек - е само призрочна душа, без тежина и толку ситна, што десет илјади такви души можат да танцуваат на врвот од игла - мисла што била присутна во теолошките кругови и расправи на средниот век.

Врз основа на науката која тврди дека телото е зло и грешно, а душата благородна и добра, која е затворена во телото како во затвор, во зандана и темница, во христијанскиот свет се развил аскетизмот - измачување на грешното тело со глад, со камшикување, со неспиење, со осаменост и на разни други начини.

Но Библијата учи поинаку: нашето тело не е лушпа ниту некаква черупка, туку е храм на Светиот Дух: „Не знаете ли дека вашето тело е храм на Светиот Дух кој е во вас, кого го имате од Бога, па не си припаѓате себеси? Зашто скапо сте платени. Затоа, прославете го Бога во своето тело“ (1. Коринќаните 6,19.20; 3,16.17; 10,31).

„Господ му дувна животен здив во носалките на човеот и човеот стана душа жива“

„Господ Бог го создаде човекот од земниот прав и му дувна животен здив (животен дух) во носалките. Така човекот стана душа жива“ (1. Мојсеева 2,7). - Бог не му дувнал на Адама во носалките душа жива, туку „животен здив“ (животен дух), и тогаш тој станал „душа жива“ - еврејски нефеш хаја (nephesh haayah); нефеш = душа, и хаја = живо, живее, оживува. Значи, човекот не добил од Бога „душа жива“, туку тој станал „душа жива“.

Да се изразиме прецизно: Изразот „човекот стана душа жива - nephesh haayah“ не значи дека при создавањето неговото тело било надарено со бесмртна душа, со одвоен и посебен ентитет кој се разликува од телото. Наместо тоа, овој текст тврди дека, благодарение на „животниот здив“ што го дувнал Бог во безживотното тело, човекот станал живо суштество кое дише. Срцето почнало да чука, крвта да циркулира, мозокот да размислува, и се активирале сите витални знаци на животот. Едноставно кажано, „жива душа“ значи „живо суштество“.

Гледано од библиска перспектива, телото и душата не се две различни материи (едната смртна, а другата бесмртна) кои заедно постојат во човекот, туку две карактеристики на иста личност.

Не изненадува што овој текст претставува основа за расправи за човековата природа, бидејќи тој е единствен библиски извештај за начинот на кој Бог го создал човекот.

Историски гледано, овој текст се читал низ очилата на класичниот дуализам. Се поаѓало од фактот дека животниот здив, или животниот дух, што го дувнал (вдахнал) Бог во носалките на човекот, едноставно бил нематеријална, бесмртна душа што ја всадил Бог во материјалното тело. И како земниот живот што почнува со всадување на бесмртна душа во физичкото тело, така тој и престанува кога душата ќе го напушти телото.

Така текстот во 1. Мојсеева 2,7 историски е толкуван на основа на традиционалниот дуализам на телото и душата. Ова погрешно и измамно, лажно, толкување доаѓа оттаму што еврејскиот збор нефеш (nephesh), во споменатиот текст (1. Мојсеева 2,7) преведен со зборот „душа“, погрешно е сфатен како „нематеријална суштина, дека душата на човекот е духовниот дел на неговото битие.

Оваа и ваква дефиниција за зборот душа е одраз на Платоновото гледиште за душата (во Новиот завет - psyche) како нематеријална, бесмртна суштина која престојува во телото иако не е негов дел.

Ова доминантно гледиште е причина старозаветните текстови за душата/нефеш или за нефеш/душа луѓето да ги читаат во светлината на Платоновите дуализам, а не во светлината на библискиот холизам.

Таа доминантна претпоставка дека душата на човекот е бесмртна, навела мнозина фразата „така човекот стана душа жива“ да ја преобразат во „човекот добил душа жива“.

Што е тоа „животен здив (nešamah)“ што го вдахнал Бог во носалките на Адама? Некои сметаат дека тоа е бесмртна душа што Бог ја всадил во материјалното тело на Адама. Ова толкување не може легитимно да се поткрепи со библиски доказ зашто „животниот здив“ никаде во Библијата не е изедначен со бесмртна душа.

Во Светото писмо „животниот здив (nešamah)“ е животодавна сила поврзана со Божјиот здив. Затоа во Книгата за Јов 33,4 читаме: „Духот (ruah) Божји ме создал, и здивот (nešamah) на Седржителот ми дал живот.“

Паралелизмот меѓу „духот Божји“ и „здивот на Седржителот“ укажува на тоа дека двата изрази се користат наизменично, зашто се однесуваат на дарот на животот што им го дал Бог на своите созданија. Други такви паралелизми наоѓаме во Исаяја 42,5; 1. Солуњаните 5,23; Евреите 4,12.

Пишувајќи им на солуњаните, апостол Павле кажува: „А сам Бог на мирот да ве освети наполно во сè, и целиот ваш дух, и душата и телото да се сочуваат непрекорни за доаѓањето на нашиот Господ Исус Христос.“ (1. Солуњаните 5,23)

Некои се повикуваат на овој текст во одбрана на гледиштето дека при создавањето човекот е создаден како суштество од три дела, составено од тело, душа и дух, со тоа што секој од нив е посебна единка.

Овие три дела католиците ги намалуваат на два, соединувајќи го духот со душата. Катихизисот на Католичката црква се повикува на овој текст и објаснува: „‘Духот’ значи дека човекот уште од своето создавање е одреден

за својата натприродна цел, и благодарение на чистиот дар, неговата душа е способна да биде издигната во заедница со Бога.“⁶

За католиците духот и душата во суштина се едно, зашто духот е она што секоја душа ја прави духовна, бесмртна единка. Така стои во Катихизисот: „Црквата учи дека Бог секоја духовна душа непосредно ја создава, дека душата не ја „произведуваат“ родителите и дека душата е бесмртна. Таа не пропаѓа кога телото се одвојува при смртта.“⁷

Ова традиционално католичко учење го занемарува темелното библиско холистичко учење за човековата природа. Според Библијата, душата не е бесмртна супстанција која при смртта се разделува од телото, туку таа е физички и смртен живот кој може да стане бесмртен за оние што ќе го прифатат Божиот дар на вечниот живот.

Ако го претвориме Духот во сервис на наводната „духовна“ и бесмртна природа на душата, тоа значи дека занемаруваме и забораваме дека витална функција на Божиот Дух е да им даде живот на нашите смртни тела: „Но, ако Духот на Оној кој го воскресна Исуса од мртвите живее во вас, тогаш Оној, кој го воскресна Христа од мртвите, ќе ги оживотвори и вашите смртни тела преку својот Дух кој живее во вас.“ (Римјаните 8,11).

Ако го толкуваме буквално приведениот текст од Посланието до солунјаните, тогаш мораме буквално да го толкуваме целосно, така како што е напишан, а не како што ни одговара нам за емпириски да пополниме една дупка во нашата погрешна теологија: „Целиот ваш дух, и душата и телото да се сочуваат беспрекорни за доаѓањето на нашиот Господ Исус Христос.“

Прво, во текстот не постои зборот бесмртен/бесмртна, не постои бесмртен дух и бесмртна душа. Второ, во текстот се спомнуваат три дела. Зошто католиците двата дела - духот и душата - ги спојуваат во еден дел? Текстот не им дава такво право. Трето, ако човекот навистина буквално е составен од три посебни делови - од тело, дух и душа, кои при смртта навистина се разделуваат и секој од нив заминува на своја страна, тогаш тие делови навистина се три посебни, самостојни единки со свој идентитет или со свој ентитет. Телото како посебен смртен ентитет заминува во гроб, а душата и духот, како два посебни бесмртни ентитети, заминуваат на небото во рај, или во пекол, некаде во утробата на земјата. Христијаните кои веруваат во бесмртност на душата или во бесмртност на духот, во бесмртна душа или во бесмртен дух, треба да одговорат на прашањето што произлегува од посочениот текст кој тие го толкуваат половично буквално, како што им одговара ним:

Дали и духот и душата се бесмртни единки? Текстот кажува: „и духот и душата“. Во текстот ги нема зборчињата ИЛИ, ИЛИ! Текстот кажува И ЕДНОТО И ДРУГОТО! Од сето ова произлегува дека во смртното тело на човекот престојуваат две бесмртни единки: Бесмртен дух и бесмртна душа. Дали е тоа можно? Дали е тоа библиска наука?

Понатаму, текстот кажува „целиот ваш дух, и душата и телото да се сочуваат беспрекорни за доаѓањето на нашиот Господ Исус Христос.“ Значи, текстот му дава еднаков третман и на телото како на душата и духот. Да се изразиме сликовито: При разделбата телото може да им постави прашање на душата и духот: Зошто јас да заминам во земја, а вие на небо? Зошто вие да живеете вечно во рај, а јас да се распадам во земајта. Тоа не е правед-

но. И јас сум еднаков со вас. Така кажува Библијата. - Секако, ја сфаќаме пораката.

Во Посланието до Евреите 4,12 имаме сличен случај, ги имаме телото, душата и духот. Во тој текст ја гледаме силата на Божјата реч која продира во нашето битие каде што ги разделува душата и духот. Но истата Реч таму ги разделува и зглобовите и мозокот. Ако прифатиме дека таа буквално ги разделува душата и духот, тогаш треба буквално да прифатиме дека таа ги разделува и зглобовите и мозокот. Дали е тоа вистина?

Животниот здив што го дувнал Бог во носалките на Адама не е никаков бесмртен и свесен ентитет

Во претходниот поднаслов беше поставено прашањето што е тоа „жвотен здив (nešamah)“ што го вдахнал Бог во носалките на Адама, и беше дадено следното појаснување: Некои сметаат дека тоа е бесмртна душа што Бог ја всадил во материјалното тело на Адама. Ова толкување не може легитимно да се поткрепи со библиски доказ зашто „животниот здив“ никаде во Библијата не е изедначен со бесмртна душа.

Во Светото писмо „жвотниот здив“ е животодавна сила поврзана со Божјиот здив. Затоа во Јов 33,4 читаме: „Духот (ruah) Божји ме создал, и здивот (nešamah) на Седржителот ми дал живот.“

Паралелизмот меѓу „духот Божји“ и „здивот на Седржителот“ во библискиот текст што го читавме укажува на тоа дека двата изрази се користат наизменично, зашто се однесуваат на дарот на животот што им го дал Бог на своите созданија.

Да докажеме дека животниот здив, или животниот дух, што го дувнал Бог во носалките на Адама не е никаков свесен ентитет!

Што се случува кога човекот ќе умре? На ова прашање ни одговара Божјата реч.

„Правот се враќа во земјата, како што било, а духот се враќа кај Бога кој го дал... Сè што се случува со синовите човечки, се случува и со животните; крајот им е ист: како умираат едните, така умираат и другите; и дишат со еднаков здив (дух), и човекот нема предимство пред добитокот, зашто сè е суета. Сè оди на едно место: сè произлегува од земјата, и сè се враќа во земјата. Кој знае дали духот (здивот) човечки се качува горе, а духот (здивот) на животните слегува долу, во земјата?“ (Проповедник 3,19-21; 12,7)

Библиските текстови се јасни: и човекот и животните имаат еднаков дух и кога ќе умрат, еднакво им се случува: сите одат на исто место, во земјата, а духот се враќа „кај Бога, кој го дал“.

Но и овде се ројат прашања! Ако животниот здив, или животниот дух, што го дувнал Бог во носалките на Адама е бесмртен свесен ентитет, свесна бесмртна единка, како што тврдат христијаните заговорници за бесмртна душа или за бесмртен дух, тогаш и духот на животните е бесмртен свесен ентитет. Ако навистина е така, тогаш и бесмртниот дух на луѓето и бесмртниот дух на животните, при нивната смрт задолжително се враќа кај Бога кој го дал. Но таа идеја Соломон ја распрскува кога поставува прашање: „Кој знае дали духот (здивот) човечки се качува горе, а духот (здивот) на животните слегува долу, во земјата?“ Со тоа Соломон прашањето за бесмртен дух наполно го брише и го исфрла од секаква употреба.

Најсилен библиски доказ дека „животниот здив (nešamah)“, или „животниот дух (ruah)“, што го вдахнал Бог во носалките на Адама не е никаква бесмртна единка, е примерот на нашиот Спасител, Исус Христос. На крстот, пред да издивне, во петокот, Тој рекол:

„Оче, во рацете твои го предавам мојот дух!“ Тоа го кажа - и издивна!“ (Лука 23,45)

Исус на крстот издивнал, умрел, како човек, зашто тој бил и вистински Бог, но и вистински човек, како и секој човек роден на оваа земја, ист човек како и Адам, зашто Божјата реч ни кажува: „Бидејќи децата се учесници во телото и крвта, така и Тој зеде еднакво учество, та преку смртта да го победи оној што ја има власта над смртта, односно ѓаволот“ (Евреите 2,14). Исус од Марија ги наследил сите човечки компоненти: тело, дух и душа, истото смртно тело од Адама и истиот „животен здив (nešamah)“, или истиот „животен дух (ruah)“, што Бог го вдахнал во неговите носалки, во носалките на Адама.

Кога издивнал, или кога умрел на крстот на Голгота, Исус истиот тој „животен здив (nešamah)“, или истиот тој „животен дух (ruah)“ му го предал во раце на својот Отец на небото.

Сега следи најважното прашање! Ако „животниот здив (nešamah)“, или „животниот дух (ruah)“, е свесна бесмртна единка, и ако таа бесмртна единка е оној вистински човек во нас, ако таа бесмртна единка е нашето вистинско „јас“, нашата вистинска личност што живее во нашето смртно тело како во затвор, и одвај чека да се ослободи од него, тогаш вистинскиот Христос како човек, истиот миг кога издивнал и кога се простил од своето смртно тело на оваа земја, како личност заминал на небото. Дали е тоа точно? Христос ќе ни каже!

Третиот ден откако умрел, во неделата изутрина, по воскресението, Исус ѝ вели на Марија: „Остави ме, зашто уште не сум појден горе кај Отецот“ (Јован 20,17).

Како да го разбереме ова? Во петокот, кога умираше, Христос својот дух го прати на небото, го предаде во рацете на неговиот Отец, а три дена подоцна, во неделата, на Марија ѝ кажува: „уште не сум појден горе кај Отецот“; мојата вистинска духовна личност, вистинскиот духовен Христос како човек уште не е појден кај Отецот на небото! Тоа е очигледен доказ дека „животниот здив (nešamah)“, или „животниот дух (ruah)“, што го вдахнал Бог во носалките на Адама, не е свесна бесмртна единка која при смртта на човекот се изделува од неговото смртно тело и заминува на небото.

Едноставно тој дух е безлична животодавна Божја сила која го оживува и го одржува во живот телото, организмот на човекот. При смртта таа сила не се враќа кај Бога како свесна бесмртна единка, зашто таа не е бесмртна.

Кога Христос умрел, неговиот дух слезал во ѓаволот да им го пророкува евангелието на жителите на треттој милениум! - Толем ајсџа!

Третиот ден откако умрел, во неделата изутрина, по воскресението, Исус ѝ вели на Марија: „Остави ме, зашто уште не сум појден горе кај Отецот“ (Јован 20,17).

Застапниците за бесмртен дух ќе кажат: Да, Христовиот дух при неговата смрт не заминал горе на небото, туку Христос „во духот отиде (слезе)

да им проповеда на духовите кои се наоѓаат во темница, кои некогаш беа непокорни, кога Божјето трпение ги чекаше во Ноевото време, додека се градеше ковчегот... на мртвите да им ја проповеда радосната вест за да бидат осудени како луѓе по телото, а да живеат со духот по Бога“ (1. Петрово 3,19; 4,6)

Грешка! Христовиот дух при смртта не слезе долу, во земјата, во пеколот, за да им го проповеда евангелието на мртвите, туку тој замина горе на небото. При смртта Христос својот дух му го предаде во раце на Отецот.

Во Ноево време се проповедало (1. Мојсеева 6,3): „Нема мојот Дух до века да се препира со луѓето, зашто се тело, еве им уште 120 години.“ Ное им проповедал, бидејќи тој е наречен „проповедник на правдата“ (2. Петрово 2,5).

Што значат зборовите „на духовите во темница“? Библијата кажува дека луѓето „во гревот“ се во темница, „робови на гревот“. Христос дошол „да ја отвори темницата на затворените“, да ги изведе грешниците од ропството на гревот (Лука 4,18).

Друго, ние веќе видовме дека на Божјот суд не излегуваат посебно душите, за да им суди ним изделено од нивните тела: „Сите ние треба да се јавиме пред Христовиот суд, за секој да прими што заслужил, според она што го правел во своето тело, било добро или зло.“ „Сите ќе застанеме пред Христовиот суд.“ „Секому ќе му даде според неговите дела.“ (2. Коринќаните 5,10; Римјаните 14,10; 2,6). Според тоа, пред Божјиот суд грешниците стојат интегрално, со душата и со телото.

Друга многу значајна вистина! Не постои библиска можност на мртвите да им се проповеда евангелието. Тие немаат втора шанса за спасение. Така кажува Божјата реч: „На луѓето им е определено еднаш да умрат, а потоа суд.“ - Според тоа, на мртвите им е определено суд „за секој да прими што заслужил, според она што го правел во своето тело, било добро или зло“, а не проповедање на евангелието.

Токму за оваа неможност на мртвите да им се проповеда евангелието Христос ја раскажал сторијата за богатиот човек и сиромавиот Лазар, во која многу јасно кажува дека живите грешници, пред да умрат и пред „наводно“ да стигнат во пеколот, „ги имаат Мојсеја и пророците, и нив треба да ги слушаат“ (Лука 16,29). На богатиот грешник во пеколот Христос не му дава можност некој таму да му го проповеда евангелието. Со други зборови, тој нема втора шанса за спасение, кое го проиграл додека бил жив горе, во горниот свет.

Тоа е општа порака на таа сторија: Луѓето додека се живи треба да ги слушаат Мојсеја и пророците, додека се живи да го слушаат евангелието и така да живеат за да се спасат, зашто во шеолот, во гехена, во адот, во пеколот, во гробот во кој заминуваат кога ќе умрат, немаат втора шанса за спасение. Затоа Соломон советува: „Сè што треба да правиш, прави според своите сили, зашто во гробот, во кој заминуваш, нема ни работа, ни размислување, ни знаење, ни мудрост“, ни проповедање на евангелието, ни втора шанса за спасение (Проповедник 9,10).

На претпотопниот свет Бог му дал шанса која временски траела 120 години. Тие не ја искористиле и затоа дошол потоп и засекогаш им ја одзел таа шанса. И се прашуваме, зошто Христовиот дух би слегувал кај нив во пеколот повторно да им го проповеда евангелието. И второ прашање, зошто

Христовиот дух само ним им го проповедал евангелието. Зар пеколот не е преполн со милиони духови на грешници на други поколенија, почнувајќи од создавањето на светот? Зошто само претпотопното поколение да ја ужива таа привилегија? - Тоа и такви се апсурдите на сите што погрешно веруваат во бесмртност на духот или на душата на човекот. Веќе видеоивме дека при смртта и Христовата душе не заминала ниту на небото ниту во пеколот, туку, заедно со неговото тело заминала во гроб.

Што се случува со човекот кога ќе умре, каде заминува?

Постои ли некаква душичка која како пеперужа ќе затрепери над гробот, а потоа ќе одлети некаде вечно да живее? Така паганите си го претставувале себеси задгробниот живот. Но тоа не е христијанска надеж. Бог не му рекол на Адама кога згрешил: Адаме, твоето тело ќе умре и ќе застане во гроб, а твојата душа, бидејќи е бесмртна, ќе застане во рај каде што вечно ќе живее во блаженство, или во пекол, каде што вечно ќе се мачи! Не, Бог не му рекол така, туку му рекол: „Зашто си прав и во прав се враќаш“ (1. Мојсеева 3,19). Кога ќе умреш, не заминуваш ниту во рај, ниту во пекол, туку целосно, интегрално, заминуваш во гроб - еврејски „шеол“, грчки „хадес“.

Каде бил Адам пред да биде создаден? Не постоел. Во непостоење. Бил прав, земја. Бог го повикал од непостоење во постоење. Што се случува кога ќе умре? Се враќа пак во непостоење - „Зашто си прав и во прав се враќаш.“

- Проповедник 12,7. „Правот се враќа во земјата, како што било, а духот се враќа кај Бога кој го дал.“ Како што било. Како било? Прав, непостоење! При воскресението Бог пак Адама ќе го повика од непостоење во постоење. Ќе го пресоздаде.

Каде ќе појде Јов, и сите кога ќе умрат? „Остави ме да здивнам уште малку, пред да тргнам на пат без враќање, во земјата на темнината, во земјата на смртната сенка“ (За Јова 10,20.21). - Значи, кога ќе умрат, праведниците не одат во рај, ниту грешниците во пекол, туку сите заминуваат во земјата.

„И едните и другите заминуваат на исто место; сите се создадени од прав и се враќаат во правот“ (Проповедник 3,20).

Мртвите се жители на правот: „Твоите мртви ќе оживеат, телата ќе воскреснат. Разбудете се и воскликнувајте, жители на правот!“ (Исаија 26,19).

„Давид (кога умре) не отиде на небото“ (Дела 2,34).

„Остави ме, зашто уште не сум појден горе кај Отецот“ (Јован 20,17), ѝ вели Исус на Марија по воскресението. Каде бил Исус три дена? Не на небото, туку во гробот.

Ако мртвите заминуваат во рај, тоа ќе им го кажеше Павле на христијаните во Солун, кои не знаеле што се случува со нив, и затоа паѓале во преголема жалост за своите покојници. Но Павле не им кажа: Не жалете за нив, тие се веќе во рајот! Не, туку тој им кажа: Не жалете за нив, зашто Христос ќе ги воскресне, и тогаш, заедно со нив, сите ќе одиме на небото (1. Солуњаните 4,13-18).

Почитувани, смртта за вистинските христијани е жалост, но не и трагедија, како за оние кои немаат надеж во воскресение.

Што прават мртвите во гробот?

Кога човекот ќе умре, тој умира целосно, интегрално (холистички). Веднаш, во мигот на смртта, престанува секоја искра на живот, се гаснат сите животни функции и тој не постои веќе во никаква свесна состојба. Нема веќе човек, нема веќе личност, зашто, како што рековме, тој со смртта заминува во непостоење. Да го потврдиме ова со библиски докази:

„Живите барем знаат дека ќе умрат, а мртвите не знаат ништо... Одамна ги снеса: нивната љубов и нивната омраза и завист, и веќе немаат учество во ништо што се случува под сонцето... Нема работа, ни мислење, ни знаење, ни мудрост во гробот во кој заминуваш.“ „Кога ќе излезе духот од него (од човекот), тој се враќа во својата земја, и во тој ден пропаѓаат сите негови мисли.“ (Проповедник 9,5.6.10; Пс. 146,4).

„Тогаш ќе се разбудат мнозина кои спијат во земниот прав; едни за вечен живот, а други за срам и вечен презир“ (Даниел 12,2). - Мртвите спијат со смртен сон во земниот прав, несвесни за сè што се случува околу нив, несвесни за својата околина.

„Ако неговите деца (на умрениот) уживаат чест, тој ништо не знае, ако се презрени, тој не размислува за тоа“ (Книгата за Јов 14,21).

„Мртвите не те споменуваат тебе. Кој ќе те слави во подземјето?“ (Псалм 6,5). - Ако мртвите праведни се во рајот, кај Бога, како да не го споменуваат и да не го слават таму Бога? Значи, тие не се во рајот, туку во своите гробови.

Значењето на зборовите „засекогаш“, „вечно“ и „довека“ во Библијата

Зборовите „засекогаш“, „вечно“ и „довека“ во различни контексти во Библијата имаат различно значење. Кога Писмото зборува за Божјата милост која е „вечна“, или дека Господ владее „довека“ (Псалм 106,1; 146,10), тоа очигледно се однесува на вечноста, бидејќи Бог по својата природа е вечен. Но што значи кога Писмото кажува дека Јона бил во утробата на рибата „довека“ (Јона 2,7), или дека детето Самоил требало да живее во храмот „довека“ (1. Самоилова 1,22), или кога Павле му советува на Филимона да го прими Онисима „вечно“ (Филимон 15)? Ниеден од тие примери нема значење на вечност, бидејќи се работи за смртен човек. Јона излегол од рибата по три дена, Самоил служел во храмот до крајот на животот, а Онисим можел да биде со Филимона само додека едниот од нив двајца не умрел. Значи, во зависност од контекстот, изразите „вечно“ и „довека“ можат исто така да значат додека нешто не се оконча или додека не го заврши својот пат. Во продолжение неколку примери за ова:

- Матеј 3,12. „Плевата (Бог) ќе ја изгори со вечен оган.“ Зар на плевата ѝ е потребен вечен оган за вечно да гори? Не, туку таа (во овој контекст гревот и грешниците) ќе исчезне за вечни времиња.

- 2. Царевите 5,27. „Губата Неманова нека се прилепи за тебе (за Гиезие) довека!“ - Секако, додека Гиезие бил жив.

- Матеј 21,19. „Да нема плод на тебе (на смоквата) довека!“ - Се мисли додека смоквата не се исушила.

- Марко 11,14 „Никој да не јаде плод од тебе (од смоквата) довека“

- 2. Мојсеева 21,6. „Нека му робува (робот на господарот) довека.“ -

Не е можно робот да му робува на својот господар довека, туку само додека е жив.

- 4. Мојсеева 25,13. Финес „вечно свештенство.“ Финес одамна умрел, што значи, тој имал „вечно свештенство“ само додека бил жив.

- 2. Мојсеева 40,15. „Вечно свештенство за Арона и за неговите синови.“ - Исто како и за Финеса.

- Псалм 21,4.б. „Да му се продолжат деновите за вечни векови.“ „Му даде благослови довека.“ - На Давида не му се продолжиле деновите „за вечни векови“ ниту „довека“. Очигледно е дека Давид со овие зборови му благодари на Бога што му дал долговечен живот и среќа.

Пеколот во Стариот завет

Во Стариот завет единствен збор кој се преведува со зборот „пекол“ (hell) е зборот „шеол“ (sheol), кој буквално значи подземје, престој на мртвите, јама, смрт, гроб. Според тоа, зборот шеол, кој во Стариот завет се појавува 65 пати, во себе носи порака за смрт, за гроб во земја или под земја, а никако не порака за некаков пекол во кој душите на грешниците се мачат во вечен оган. Зборот шеол во себе ги содржи зборовите што му ги кажал Бог на Адама кога згрешил: „Со пот на своето лице ќе јадеш леб сè дури не се вратиш во земјата од која си земен; зашто си земја и во земја ќе се вратиш.“ (1. Мојсеева 3,19). Тоа е основното значење на зборот шеол.

Меѓутоа, преведувачите на Библијата се пристрасни, па во различни контексти на Стариот завет тие зборот шеол различно го преведуваат, често и со зборот пекол. Тие тоа го прават под притисок на теологиите на своите цркви кои веруваат во пекол, а тоа не е ниту исправно, а уште помалку е чесно. Од еден преведувач на Библијата се очекува тој исправно да ни ја пренесе оригиналната мисла и порака на библиските текстови, а не низ нив да ни пренесува своја теологија или теологијата на својата црква, која е различна од изворната библиска теологија.

Ќе наведеме неколку примери од кои јасно се гледа дека зборот шеол во Стариот завет во никој случај не може и не смее да се преведе со зборот пекол.

Во Стариот завет зборот шеол прв го употребил добриот патријарх Јаков. Тој верувал дека неговиот сакан син, Јосиф, го растргале диви ѕверови, и мислата за таа голема загуба му го раскинувала срцето. Тагувајќи за Јосифа, тој рекол: „Со тага ќе појдам кај мојот син во шеол.“ (1. Мојсеева 37,35). Во англиските преводи зборот шеол преведувачите ни го преведуваат со зборот гроб (grave). Кога истиот збор би го превеле со зборот пекол, би испаднало дека Јосиф се наоѓа во пеколот, и дека и Јаков очекува да замине во пеколот кога ќе умре, што би било своевиден апсурд.

Пророкот Јов се молел да замине во шеол, и преведувачите на спомнатите преводи исправно тој збор тука го превеле со зборот гроб. Но, во македонскиот превод стои: „О, да беше ме сокрил и криел во пеколот, додека да mine твојот гнев, да беше ми одредил рок и после да си спомнеш за мене.“ (Книгата за Јов 14,13).

Во македонскиот превод на Библијата, најправедниот човек на светот, Јов (Јов 2,3), преведувачите го праќаат и го сместуваат во пеколот. Чудно и несфатливо! Православната црква верува во пекол, и нејзините

преведувачи таа православна теологија за пеколот ја ставаат во Библијата каде што воопшто не ѝ е местото. Јов поминувал низ многу тешки страдања и дошол мигот кога не можел веќе да ги издржи, и затоа го молел Бога да го прати во шеол, во гроб, каде што конечно ќе може да здивне, да се одмори (Јов 3,17-19). Зар Јов се молел Бог да го прати на уште поголеми маки, во пеколот, во оган? Да, токму така читаме во македонскиот православен превод на Библијата.

Уште еден старозаветен пророк, недвосмислено и јасно ни помага исправно да го дефинираме старозаветниот збор шеол: „Сè што може да врши твојата рака, според твоите сили, врши; зашто во гробот (шеол), каде што ќе појдеш, нема ни работа, ни размислување, ни знаење, ни мудрост.“ (Проповедник 9,10)

Овој библиски текст е најочигледен пример и доказ дека старозаветниот збор шеол не може да се преведе поинаку, освен како гроб.

Суштина на сето ова што го кажавме за зборот шеол: Шеол е единствен „пекол“ во целиот Стар завет - единствен пекол за кој знаел и верувал Божјиот народ во текот на 4000 години. Какво било тоа место? Тоа место било место на тишина и одмор и состојба на несвесност, бесвесност, бессознание. Пророците ги учеле дека во таква состојба заминуваат и праведниците и грешниците во мигот на смртта. Таму двете групи го чекаат денот кога Творецот ќе ги врати во живот при воскресението.

Заклучок. Старозаветната Божја црква не верувала во вистински пекол во кој грешниците вечно се мачат во оган.

Многу значаен факт е да истакнеме дека и новозаветната апостолска црква го презема истиот збор шеол од Стариот завет.

Новиот завет е напишан на грчки јазик, и овде грчкиот збор „хадес“, македонски „ад“, одговара на еврејскиот збор шеол од Стариот завет. Ова го потврдува апостол Петар во својата проповед што ја одржал на денот Педесетница (Дела 2,27). Во таа пригода апостол Петар цитирал текст од Стариот завет во кој се појавува зборот шеол. Значи, во својата проповед, апостол Петар еврејскиот збор шеол го превел со грчкиот збор хадес. Тој текст, што го напишал Давид, се наоѓа во Псалм 16,10. Многу англиски преводи во овој стих го оставаат оригиналниот еврејски збор шеол. Некои од нив го преведуваат со зборот „гроб“, а некои со „подземје“. Меѓутоа, во македонскиот превод (Псалм 15,10) тој стих е преведен вака: „Ти нема да ја оставиш мојата душа во пеколот, ниту, пак, твојот Светец ќе доживее распаѓање“, што е погрешно преведено.

Исто така и во текстот во Дела 2,27 преведувачите тој збор го преведуваат различно: како гроб, подземје, место на мртвите, хадес, пекол. Во македонскиот превод тој збор е преведен со зборот „ад“ или пекол.

Во секој случај, независно од тоа што преведувачите на Библијата пристрасно и погрешно зборот шеол го преведуваат со зборот пекол, каков што е случајот со македонскиот превод, пеколот (шеол) во Стариот завет не е пекол каде што гори пеколен оган во кој вечно се мачат душите на грешниците. Ако беше така, тогаш и добриот патријарх Јаков, и најправедниот човек на земјата, Јов, и Давид, како човек според Божјето срце, и сите други праведници од Стариот завет, ќе заминат во вечни маки во тој пекол. Според тоа, шеол навистина е гроб или подземје каде што заминале сите тие и каде што одат сите мртви, а не пекол со вечни маки.

Споменатиот текст од Псалм 16,10 е пророштво што го цитирал апостол Петар за Исусовата смрт и за неговото воскресение, во кое се кажува дека Исусовата душа нема да биде оставена во шеол. Пред сè, ова докажува дека Исус, кога умрел, заминал во истиот шеол кој се спомнува во Стариот завет, шеол или гроб во кој заминале сите праведници од Стариот завет - Јаков, Јов Давид... Едновремено, апостол Петар во својата проповед докажува дека пеколот од Стариот завет е еднаков со пеколот во Новиот завет, или со новозаветниот пекол во кој заминуваат сите праведници во новозаветниот период. Тоа е библиски пекол и во Стариот и во Новиот завет - гробот.

„Ти нема да ја оставиш мојата душа во шеол (во Новиот завет преведен како пекол), ниту, пак, твојот Светец ќе доживее распаѓање.“ (Псалм 16,10; Дела 2,27)

Ова пророштво, што го напишал Давид, се однесува на Христа, кој по смртта заминал во старозаветен шеол или гроб, или во новозаветен хадес (ад) или пекол. Во грчката митологија Хад бил бог на подземниот свет и оттаму доаѓа името на тој подземен свет, хад, хадес, ад.

Од овој библиски текст произлегува многу значајна вистина: Кога Исус умрел, неговите ученици го закопале во гробот на Јосифа од Ариматеја. Текстот кажува дека во гробот заминале и неговото тело и неговата душа, заедно, неразделно, интегрално. Кога текстот кажува „нема да ја оставиш мојата душа во шеол“, значи дека таа била во шеолот, во гробот, во адот, во пеколот, и дека не требало да остане таму. Кога текстот кажува дека „твојот Светец нема да доживее распаѓање“, значи дека неговото тело било во шеолот, во гробот, во адот, во пеколот, и дека не требало да остане таму и да се распадне.

Пророштвата кажуваат дека Христос три дена требало да помине во гробот и дека потоа требало да воскресне, и така се случило. Третиот ден Тој воскреснал, и заедно, интегрално, со телото и душата, го напуштил шеолот, гробот, адот, пеколот, во кој заминал при смртта заедно со телото и душата.

Кога Исус умрел, неговата душа не заминала на небото, во рајот, туку, заедно со телото, таа заминала во гробот. Тоа го потврдува и сам Исус по своето воскресение, кога ѝ вели на Марија: „Не допирај се до мене, зашто уште не сум се вратил кај мојот Отец.“ (Јован 20,17)

И Давид кога умрел, неговата душа не заминала во рајот на небото, туку, заедно со неговото тело и таа заминала во шеол или во гроб. За тоа имаме извештај во Дела 2,29.34: „Браќа, дозволете ми отворено да ви кажам за патријархот Давид: Тој умре и закопан е и гробот му се наоѓа меѓу нас до денешен ден... Давид не замина на небото“, во рајот.

Според тоа, ако душата на Давида при неговата смрт не заминала на небото во рај, туку, заедно со неговото тело заминала во гроб, и ако душата на Исуса Христа при неговата смрт не заминала во рај, туку, заедно со неговото тело заминала во гроб, тогаш и душите на сите праведници и грешници, кога ќе умрат, не заминуваат во рај и во пекол, туку, заедно со нивните тела заминуваат во гроб каде што чекаат интегрално воскресение.

Христос и Библискиот Пекол

Зборот хад (ад), како место на мачење на грешниците, конечно влегол во христијанската црква и извршил силно влијание и врз преведувачите на Библијата. Така, во Новиот завет, каде што се појавува единаесет пати, во различни преводи најчесто е преведен како „пекол“, но и како „смрт“, „подземје“, „подземен свет“, „престој на мртвите“. Преводот хад како „пекол“ е погрешен, неточен, зашто освен во текстот на Лука 16,23, тој израз се однесува на престој на мртвите, а не на место каде што се казнуваат грешниците. Тоа место е опишано со зборот гехена (Gehenna), израз кој во Новиот завет истао така го наоѓаме единаесет пати, и исправно е преведен со зборот „пекол“, но пекол како „огнено езеро“, како место каде што грешниците доживуваат конечно и целосно уништување.

Што е тоа пекол - гехена? Грчкиот збор „гехена“ е транслитерација на еврејската долина „Бен Хином“ (Ben Hinnom) која се наоѓала јужно од Ерусалим. Во старите времиња таа долина била поврзана со страшен обичај. Во неа паганците принесувале на жртва деца на паганскиот бог Молох (2. Царевите 16,3; 21,6; 23,10). Така оваа долина добила име „Тофет“, место на плукање и гнасење. Судејќи по сè, ваа долина била претворена во голена ломача за спалување на оние 185.000 лешеве на асирските војници што ги убил Господ во времето на царот Езекија (Исаија 30,30.31; 37,36).

Еремија преткажал дека тоа место ќе биде наречено „Доли-на - Кланица“ (Крвна Долина), зашто ќе биде преполна со лешеве на Израелците кога Бог ќе им суди за нивните гревови. „Еве, настапуваат денови, вели Господ, кога нема веќе да се каже Тофет, ниту Долина Бен Хином, туку Долина-Кланица. Во Тофет ќе се закопуваат мртви поради немање на место. А мртвите тела на овој народ ќе бидат храна на небесните птици и на земните ѕверови, и ќе нема кој да ги брка.“ (Еремија 7,32.33)

Еврејскиот историчар од првиот век, Јосиф Флавие, нè известува дека оваа долина била преполна со телата на загинатите Евреи за време на опсадата на Ерусалим 70-тата година по Христа, кога Римјаните го разрушиле ерусалимскиот храм. Во тој страшен колеж Римјаните убиле стотици илјади Евреи, чиешто мртви тела биле спалувани во таа долина. И токму таа страшна сцена Христос ја прикажува како пекол со неугаслив оган каде што мртвите тела доживуваат целосно уништување.

Исаија гледа иста сцена откако Господ на крајот на светот ќе ги истреби грешниците (Исаија 66,24).

Во Христово време гехена била место депонија за отпадот и сметот од Ерусалим, но и место каде што се фрлале мртви животни и лешевите на најлошите злосторници за кои не било дозволено да се закопуваат на општите гробишта на граѓаните. Во гехена постојано горел и чурел оган за да се уништи сè што било фрлено во неа.

Значајно за гехена: Стариот материјал во неа еднократно и целосно бил спалуван и уништуван, и нејзиниот оган постојано се хранел со доток на нови количества од отпад и смет и од животински и човечки лешеве. Значи, во гехена немаме ист материјал кој горел вечно. Исто така, во неа немаме живи суштества да горат и да се мачат. Во Христово време во гехена никој не се мачел ниту е мачен. Таа се користела исклучиво за целосно уништување

на материјалот што се фрлал во неа. Како што видовме, во различни временски периоди таа била огромен крематориум во кој се спалени, кремирани, стотици и стотици илјади мртвовци, човечки лешеве.

Христос ја користел сликата на гехена како симбол затоа што таа сцена им била добро позната на сите негови слушатели и дека поради тоа тие точно и правилно ќе ги сфатат и разберат неговите зборови за конечното уништување на гревот и грешниците.

Дека Исус гехена ја користел исклучиво како симбол за уништувањето, а не за мачење, јасно се гледа од неговите зборови: „Не плашете се од оние што го убиваат телото, а душата не можат да ја убијат; туку плашете се од Оној кој може и душата и телото да ги погуби во гехена“ (Матеј 10,28). Преведувачите на ова место зборот гехена го преведуваат со зборот „пекол“.

Чуди што искрените читатели на Библијата овде не забележуваат дека гехена е место на уништување, а не место на мачење и дека во гехена одат заедно и телото и душата и заедно се уништуваат. Бог во својата Реч многу јасно ни кажува: „Душата, која згрешила, ќе умре“ (Езекил 18,20), нема да биде мачена, туку ќе умре, ќе биде уништена.

Христос уште еднаш ја спомнува гехена и дополнително ја засилува сцената на уништувањето укажувајќи на вечно присутни црви, кои ги преплавуваат мртвите животински лешеве и заедно со огнот целосно ги уништуваат (Марко 9,43-48): „Ако на грев те наведува твојата рака, пресечи ја! Подобро ти е во животот да влезеш сакат, отколку со двете раце да отидеш во гехена - во неугаслив оган, каде што нивниот црв не умира и огнот не се гаси. Ако на грев те наведува твојата нога, пресечи ја! Подобро ти е во животот да влезеш куц, отколку со двете нозе да бидеш фрлен во гехена, каде што нивниот црв не умира и огнот не се гаси. Ако твоето око те наведува на грев, ископај го! Подобро ти е со едно око да влезеш во Божјето царство, отколку со двете очи да бидеш фрлен во гехена, каде што нивниот црв не умира и огнот не се гаси.“

Во овие библски стихови во оригиналниот грчки текст, на кој е напишан Новиот завет, стои оригиналниот збор гехена, токму така како што го изговорил Христос, а не хадес, ад, или пекол, како што го преведуваат преведувачите. Во него три пати се спомнува зборот гехена и четири пати „оган кој е неугаслив“ или „оган кој не се гаси“.

Зборувајќи за грешните желби што навлегуваат во животот на христијанинот, кои го одвлекуваат од Бога, Христос кажува (текстот ќе го преземеме од македонскиот превод, кој оригиналниот збор „гехена“ го преведува со „пекол“):

„Ако те наведува на грев десното око, извади го и фрли го од себе; зашто подобро ти е да погине еден дел од твоето тело, отколку целото тело да ти биде фрлено во пеколот. И десната рака, ако те наведува на грев, исечи ја и фрли ја од себе; зашто подобро ти е да изгубиш еден дел од твоето тело, отколку целото тело да ти биде фрлено во пеколот.“ „Подобро е за тебе во животот да влезеш куц или сакат, отколку со двете раце и двете нозе да бидеш фрлен во вечниот оган... подобро е за тебе да влезеш во животот со едно око, отколку да ги имаш двете очи, а да бидеш фрлен во огнениот пекол.“ (Матеј 5,29-30; 18,8-9)

Христијанските цркви, кои веруваат во задгробен живот, тврдат дека душата на грешниците при нивната смрт се изделува од нивното тело. Те-

лото заминува во гроб и во гробот се распаѓа, а таа (душата), како бесмртна, заминува во пеколот каде што се мачи во вечен оган.

Но, во текстовите што ги приведевме Христос воопшто не ја споменува душата, туку во животот и во пеколот го праќа само телото. Подобро е за тебе, кажува Христос, во животот да влезеш без око, без раце и нозе - слеп, куц и сакат, отколку со две очи, со двете раце и нозе, да бидеш фрлен во „вечниот оган“ или во „огнениот пекол“. Тоа е императив за споменатите цркви да ја испитаат и преиспитаат исправноста на својата теологија за задгробен живот, во овој случај исправноста на својата теологија за пеколот, каде што Христос ги праќа грешниците интегрално, со телото и душата!

Бидејќи во гехена постојано, ден и ноќ, горел оган, Исус неа ја нарекува и „огнена гехена“ („огнен пекол“) и „вечен оган“, „оган кој не се гаси“ (Матеј 18,8-9).

Според тоа, сè што е фрлено во таа долина, во гехена, неповратно е уништено. Во случај некои од животинските мрши да не биле досегнати со „вечниот оган“, нив би ги докусуриле „вечните црви“ на гехена. Во таа смисла гехена е слика на конечното уништување на гревот и грешниците на крајот на светот. Со отпадот и сметот од Ерусалим, и со животинските лешеве што се фрлале, што гореле и што ги јаделе црви во гехена, се претставени грешниците на светот и нивното конечно уништување на крајот на светот со оган во огненото езеро (Марко 9,43-48).

Со овие силни илустрации Исус го потврдил единственото учење на Библијата дека плата за гревот е - смрт, а не мачење, уште помалку вечно мачење.

Исус им се подбива на фарисеите што го обиколуваат морето и копното за да преобратат некого, а потоа го прават „син на пеколот“, „син на гехена“, двојно поголем од нив (Матеј 23,15).

За разлика од црковниот христијански пекол, во кој само душите на грешниците вечно се мачат во пеколен оган, Христовиот библиски пекол е поинаков. Христовиот пекол е еднократна Божја активност во чишто рамки грешниците интегрално, со телото и душата, заминуваат во огнено езеро и конечно интегрално исчезнуваат за сета вечност. Да го потврдиме уште еднаш тоа конечно и целосно уништување и на телото и на душата на грешниците во Христовиот пекол: „Не плашете се од оние што го убиваат телото, а душата не можат да ја убијат; туку плашете се од Оној кој може и душата и телото да ги погуби во гехена“ (Матеј 10,28).

Фактот што Исус јасно зборува за тоа дека Бог ќе ги уништи и телото и душата во пекол покажува дека пеколот е место каде што грешниците ги чека вечно уништување, а не вечни маки.

Занчи, Христос не прави поделба на телото и душата, како што прават традиционалната Црква и поголем дел од протестантските цркви. Тој никогаш душата не ја дели од телото и никаде не кажува дека душата е бесмртна и како бесмртна, по смртта на човекот, таа заминува во рај, во чистилиште или во пекол. Таква поделба и разделба на душата од телото во Библијата нема. Таква поделба и разделба на душата од телото Христос не прави. И Тој во својот библиски пекол не ја праќа душата посебно, изделено од телото, туку секогаш нив таму ги праќа заедно, каде што заедно

умираат. Библискиот пекол е искуство низ кое поминуваат телото и душата заедно, не одвоено.

Друга, исто така многу значајна вистина! Црквите кои веруваат во задгробен живот, својот црковен пекол го сместуваат некаде длабоко во утробата на земјата. За разлика од нив, Христос својот библиски пекол - гехена и огненото езеро - ги сместува на површината на земјата и во нив ги праќа грешниците кои не се покајале. На пример:

„Тогаш ќе им каже и на оние што се од левата страна: „Бегајте од мене, проклети, во вечен оган, подготвен за ѓаволот и за неговите ангели!“ „И ти, Капернауме, што си се воздигнал до небото, до пеколот ќе бидеш спуштен.“ (Матеј 25,41; 11,23)

И овде Христос грешниците, во овој случај наречени „проклети“, целосно или интегрално, со телото и душата, ги праќа во библискиот пекол, наречен „гехена“ и „огнено езеро“. А Капернаум ќе биде понижен со тоа што ќе се спушти до најдлабокото место во вселената, во престојот на мртвите.

Видовме и се уверивме дека библиското пророштво од Псалм 16,10 Христа, кога умрел, не го праќа и не го сместува во никаков старозаветен или новозаветен пекол што го измислила Црквата, туку во шеол или во гроб, во кој заминуваат сите луѓе кога ќе умрат.

Треба да ни биде мило што Христос, кога умрел, заминал во библискиот пекол, или во гроб, зашто со тоа им обезбедил откуп и излез на оние што се наоѓаат таму. Во врска со ова, во Откровение 1,18 Исус кажува: „Жив сум! Бев мртов, и ете, жив сум за сите векови. И ги имам клучевите од пеколот и смртта“ - клучевите од подземјето = шеолот = хадесот (адот) = пеколот = гробот. Поимот „клучеви“ Исус го користи за да ни даде вера дека Тој ќе ја отклучи големата темница на смртта и ќе ги ослободи нејзините заточеници.

Попатно за клучевите: Клучевите од рајот и пеколот не ги држи ниту римскиот папа ниту православно свештенство и тие не се господари од рајот и пеколот. Клучевите ги држи Христос, и Тој е господар од рајот и пеколот. Второ, ако Христовата сторија за богатиот човек и за сиромавиот Лазар ја толкуваме буквално, како што прават црквите кои веруваат во пекол, тогаш клучевите од рајот и пеколот ги држи не св. Петар, туку Аврам. Според тоа, господари од рајот и пеколот не се христијаните, туку Евреите, зашто во споменатата сторија ние во рајот го гледаме Аврама како ги пречекува душите на праведниците и ги прибира во својот skut!

Текстот од Откровение 1,18, во кој Христос зборува за клучевите, е поврзан со последните два случаја во кои се користи зборот пекол во Библијата, во Откровение 20,13-15: „Морето ги предаде мртовците што се наоѓаа во него. Смртта и пеколот (адот) ги предадоа мртовците што ги држеа. И беа судени, секој според своите дела. Тогаш смртта и пеколот беа фрлени во огненото езеро - огненото езеро, тоа е втора смрт. И секој што не беше запишан во Книгата на животот, беше фрлен во огненото езеро.“

Од овие текстови произлегуваат многу значајни теолошки вистини:

Прво, морето во себе држи мртовци - не посебно душите или духовите на мртовците, и не посебно телата на мртовците, туку мртовците во целост, мртовците интегрално со телата и душите - само мртви. И морето на огненото езеро му ги предава мртовците интегрално, со телата и душите.

Втора, уште позначајна теолошка вистина: „Смртта и пеколот (адот) ги предадоа мртовците што ги држеа.“ Значи, и смртта и пеколот, односно шеолот или гробот, во себе држат мртовци - не посебно душите или духовите на мртвите, и не посебно телата на мртвите, туку мртовците во целост, мртовците интегрално, со телата и душите. И смртта и пеколот, или шеолот и гробот, на огненото езеро му ги предаваат мртовците интегрално, со телата и душите, не изделено.

Според тоа, од оваа втора и многу значајна теолошка вистина, произлегува онаа друга, исто толку значајна теолошка вистина која повеќе пати оправдано ја повторуваме, зашто многу е битна да ја сфатиме и да ја запаметиме: Кога ќе умрат, грешниците во шеолот, во гехена, во гробот, во пеколот, во адот, заминуваат интегрално, целосно, заедно со телото и душата. При смртта душата не се дели од телото и не заминува сама, без телото, во пеколот или во рајот, односно, во гробот.

Трета значајна теолошка вистина: „Тогаш смртта и пеколот (адот) беа фрлени во огненото езеро.“ Значи, смртта и пеколот, заедно со сиот товар што го носат во себе, со мртовците интегрално, со нивните души и со нивните тела, се фрлени во огненото езеро.

Четврта значајна теолошка вистина: „Огненото езеро, тоа е втора смрт!“ Апостол Јован ни кажува дека огненото езеро всушност е втората смрт, и дека во тоа езеро и пеколот и смртта конечно ќе бидат уништени. Огнот е еден од најдеструктивните елементи што ги познава науката, и Господ токму него го користи во својата Реч за да го прикаже конечното уништување на гревот и грешниците.

Вечен оган и вечна мака

„Тогаш ќе им каже и на оние што се од левата страна: „Бегајте од мене, проклетии, во вечен оган, подготвен за ѓаволот и за неговите ангели... Овие ќе заминат во вечна мака.“ (Матеј 25,41.46). Во англиските преводи наместо изразот „вечна мака“ стои „вечна казна“ (eternal punishment).

Христовата изјава: „Овие (грешниците) ќе заминат во вечна мака, а праведниците во живот вечен“, традиционалистите ја сметаат за најсилен и најјасен доказ за свесни маки и страдања на кои загубените грешници ќе бидат изложени за сета вечност. Традиционалистите му придаваат темелна важност на овој текст зашто тој ги обединува двата концепта: „вечен оган“ и „вечна мака“.

Откровение 14,9-11; 20,10: „По него оди трет ангел викајќи со силен глас: „Секој што ќе му се поклони на сверот и на неговиот кип (икона) и што ќе прими жиг на своето чело или на својата рака, ќе пие вино на Божјата срдба кое стои наточено, чисто, во чашата на неговиот гнев. Тој ќе биде мачен со оган и сулфур пред светите ангели и пред Јагнето. И димот на нивните маки се издигнува во век и веков; и немаат мир ни дење ни ноќе кои му се клањаат на сверот и на неговиот кип (икона) и кои примаат жиг на неговото име.‘... А нивниот заводник, ѓаволот, беше фрлен во огненото и сулфурно езеро, каде што се наоѓаат сверот и лажниот пророк. Тие ќе бидат мачени ден и ноќ, во век и веков.“

Заедно со Матеј 25,46 традиционалистите овој текст од Откровение 14,9-11; 20,10 ги сметаат за два најважни текстови кои го потврдуваат традиционалното учење за пеколот.

Секако, со овој текст (Откровение 14,9-11; 20,10) метафорично се прикажуваат многу работи, многу настани поврзани со последното време и затоа тој, како и многу други текстови од Откровението, не може да се толкува буквално, зашто, ако го толкуваме буквално, ќе западнеме во безизлез.

Веднаш станува јасно дека во текстот душите на грешниците не ги наоѓаме сами, изделени од нивните грешни тела. Ако во тој текст станува збор за пеколот, тогаш таму се заедно и телото и душата. Телото, а не душата, е тоа што на своето чело и на својата рака прима некаков жиг; телото, а не душата, пие вино од чаша.

Од друга страна, од каде телата на грешниците во пеколот, кога тие, заедно со праведниците, при смртта, заминаа во гроб, се распаднаа и се претворија во прав, зашто Бог рече: „Од прав си и во прав се враќаш?“ (1. Мојсеева 3,19) Значи, телата и на грешниците и на праведниците, се грешни, смртни и распадливи.

Но, апостол Павле кажува дека при второто Христово доаѓање и при првото воскресение, праведниците ќе добијат бесмртно тело во кое ќе заминат на небото: „Ова смртно тело треба да се облече во бесмртност.“ (1. Коринќаните 15,53)

А за грешниците Божјата реч кажува дека ќе воскреснат 1000 години подоцна во второто воскресение, но пак со истите грешни, смртни и распадливи тела со кои заминуваат во огнено езеро, кое е втора смрт. Зошто втора смрт? Затоа што тие воскреснале во своите стари грешни и смртни тела со кои заминале во првата смрт. А бидејќи пак останале со истите грешни смртни тела, тие мораат пак да умрат во втората смрт, односно во „огненото езеро, кое е втора смрт“. Значи, телата на грешниците пак ќе умрат, а не да се мачат во пеколниот пламен на огненото езеро.

Прашање, ако огненото езеро е пеколот во кој грешниците вечно се мачат, и ако од огненото езеро вечно се издигнува дим, тогаш нешто не е во ред! Како можат грешни, смртни и распадливи тела да горат и да се мачат во вечен оган? Смртното е смртно, распажливо и уништуливо, и тоа не може вечно да гори. Единствен заклучок: При второто воскресение на грешниците, Бог нивните грешни распадливи тела ги претворил во бесмртни грешни тела за да можат вечно да се мачат во вечниот оган на пеколот!!! Дали некому му доаѓа на ум ваква мисла?

Ако Бог навистина го стори тоа - ако грешните смртни тела на грешниците при второто воскресение ги претвори во бесмртни грешни тела за да можат вечно да горат и да се мачат во вечниот пламен на пеколот, тогаш навистина Бог е вистински морон, најголем идиот и диктатор на сите времиња во целиот космос, поголем безумник од сите антички богови што ги измислиле луѓето.

Но, за голема среќа, тоа не е вистина. Творец на таа и таквата идеја е ѓаволот која, за жал, ја прифатиле и христијаните.

Да се вратиме на текстовите што ги читавме во Откровение 14-та глава: „Тој ќе биде мачен со оган и сулфур... И димот на нивните маки се издигнува во век и веков.“

Малку пред тоа, во истата глава, во осмиот стих, ние читаме за Вавилон, како олицетворение на гревот: „Падна, падна големиот град, Вавилон, зашто

сите народи ги напои со жестокото вино на своето блудство“ (Откровение 14,8). Вавилон постапувал многу сурово со Божјиот народ кој бил таму во ропство. Во Откровението Вавилон е прикажан и како жена блудница, како вавилонска блудница. За нас е значајно тоа што апостол Јован сликата за вечниот оган и за димот кој „се издигнува во век и веков“ ја поврзува и ја применува на Вавилон, односно на вавилонската блудница: „Алилуја! Нејзиниот дим се издигнува во век и веков.“ (Откровение 19,3)

Но, да видиме дали навистина нејзиниот дим се издигнувал, и сè уште се издигнува, „во век и веков“. Во Откровение 18,8 читаме за Вавилон, односно за вавилонската блудница: „Затоа во еден ден ќе ја сполетаат казните: смрт, жалост и глад, и ќе биде изгорена во оган, зашто силен е Господ кој ја суди.“ - Премногу јасен текст: „во еден ден... ќе биде изгорена во оган“. Значи, „нејзиниот дим“ не „се издигнува во век и веков.“

Дали Вавилон ќе гори за сета вечност? Очигледно не, зашто „ќе заплачат и ќе заридеат по неа земните цареви... кога ќе го видат димот од нејзиното горење; и стоејќи од далеку, од страв од нејзините маки ќе велат: „Тешко, тешко, голем граде Вавилоне, граде силен, зашто во еден час дојде твојата пресуда.“ И земните трговци ќе плачат и ридеат за неа, бидејќи нивните стоки нема веќе никој да ги купува... Тогаш еден силен ангел подигна еден камен, голем како воденички камен, па го фрли во морето и рече: „Со таква бучава ќе биде сринат големиот град, Вавилон, и ќе го нема веќе.“ (Откровение 18,8-21)

Вавилон „го нема веќе“. Тој е „изгорен во еден ден“. Неговиот вечен оган траел само еден ден. Неговиот дим што „се издигнува во век и веков“, можеби од неговите пепелишта се издигнувал само неколку дена, не во „век и веков“.

Тоа е библиска вистина за вечните пеколни маки на грешниците во „огненото и сулфурно езеро“; тоа е библиска вистина за „димот на нивните маки кој се издигнува во век и веков.“

Во Божјата реч ние имаме текстови со слична содржина, но со наполно поинаква порака. Еве некои од нив:

Во книгата на пророк Еремија Господ ги предупредува жителите на Ерусалим: „Но, ако не ме послушате и ако не го празнувате саботниот ден... тогаш ќе запалам оган пред неговите порти кој ќе ги уништи куќите ерусалимски, и нема да се угасне“ (Еремија 17,27). Пророштвото се исполнило кога Вавилонците го запалиле градот во шестиот век пред Христа. Сепак, огнот е одамна згаснат, зашто Ерусалим денес не гори. Затоа зборовите „и нема да се угасне“ значат дека огнот ништо нема да го запре додека не ја заврши својата задача.

Исаија предупредува дека старата земја Едом ќе биде претворена во сулфур и во запалена смола и „нема да се угасне ни ноќе ни дење; додека ќе се издигнува дим од неа... за вечни векови никој нема да минува низ неа“, и дека во неа ќе се населат „еж и чапја, буф и гавран“ (Исаија 34,9-11).

Очигледно, вечниот оган згаснал и не чади веќе. Како инаку би можеле таму да живеат еж и чапја, буф и гавран? Археолозите ја знаат приближната локација на земјата Едом. Иако пророштвото кажува дека „за вечни векови никој нема да минува низ неа“, илјадници години од неговото уништување луѓето преминуваат низ тоа подрачје и таму не гледаат вечен оган кој гори „ноќе ни дење“, не гледаат никого да се „мачи во оган и сулфур“, каков што

е случајот со огненото сулфурно езеро. Значи, изразот „довека“, во овој контекст не може да значи вечност, туку тој само ја означува завршеноста, како што е тоа случај и со претходните текстови од Откровението за кои зборуваме. Едом веќе не гори. Во него одамна веќе изгореле неговиот сулфур и смола кои некогаш гореле. Се вели дека огнот е вечен бидејќи последиците се вечни. Горело додека имало што да гори. Горело додека не изгорело. Она што е уништено - засекогаш ќе биде уништено. Писмото јасно учи дека оние што не се спасени ќе бидат уништени за вечни времиња. „Вечниот оган“ значи вечно уништување на грешните, а не нивно вечно мачење. Очигледно е дека изразот „дење и ноќе“ не означува вечна, туку временна активност.

Пророштвото за Едом кажа дека „довека ќе се издигнува дим од земјата Едом“, но дим во Едом нема. Според тоа, и во Откровението „димот на нивните маки“ нема да се „издигнува довека“ и нема грешниците вечно, „дење и ноќе“ да се мачат во оган. И тие активности, на кои во Откровението им се припишуваат вечни атрибути, всушност се времени активности.

Вечниот оган и вечниот дим што се издигнувал од Едом, зад себе оставиле пустош: „Од род во род ќе остане (земјата) запустена“ (Исаија 34,10).

Овие текстови практично го разрешуваат проблемот со вечниот оган, со вечните маки и со вечниот дим што се издигнува од пеколот во кој грешниците „дење и ноќе“ вечно се мачат.

Во текстовите за гехена читавме за „огнена гехена“ („огнен пекол“), за „вечен оган“ и за „оган кој не се гаси“

Огнот е прикажан како „неугаслив оган“, како „оган кој не се гаси“, како „вечен оган“. Но би било необично кога она што се фрла во него би останало неуништено. Ние би го очекувале спротивното: тоа што се фрла во него засекогаш да биде уништено, а не засекогаш да биде изложено на маки. Оттаму и чадот, димот (како доказ дека огнот ја завршил својата задача) кој се „издигнува во век и веков“ (Откровение 14,11; 19,3).

Огнот е „вечен оган“ („вечен aionios“) не затоа што тој трае вечно, туку затоа што тој вечно ги уништува грешниците. Тоа јасно се гледа од фактот што за огненото езеро, во кое се фрлени грешниците, изрично е кажано дека тоа е „втора смрт“ (Откровение 20,14; 21,8), која предизвикува конечно, радикално и неповратно гасење на животот.

Зборот „вечно“ често се однесува на трајните последици, а не на трајниот процес. Апостол Јуда во своето послание тоа многу убаво ни го објаснува со уништувањето на Содом и Гомор: „Како што и Содом и Гомор и околните градови, што блудствуваа на ист начин како и тие, и одеа по разновидно тело, стојат за пример, поднесувајќи казна - вечен оган“ (7 стих).

Очигледно е дека вечниот (aionios) оган што ги уништил двата града, Содом и Гомор, не е вечен по траење, туку по трајните последици. „Вечниот оган“ одамна ги уништил Содом и Гомор за сите времиња, оставајќи зад себе целосен пустош во тие краишта.

Содом и Гомор „се мачат во вечен оган“? Каде? Тие веќе не горат. Тие градови се уништени (1. Мојсеева 19,29). Во Лука 17,29 Христос за нив кажува: „Во денот, кога Лот излезе од Содом, падна од небото оган и сулфур и ги погуби сите.“ - Ги погуби, ги уништи сите. Петар кажува дека Господ „градовите Содом и Гомор ги претвори во пепел, ги осуди и ги постави за пример на идните грешници“ (2. Петрово 2,6).

Ако Содом и Гомор се претворени во пепел и уништени, како можат вечно да горат? Тие денес лежат под Мртвото Море. Тој „вечен оган“ ги уништил за вечни времиња, што значи, „вечниот оган“ остава зад себе вечни последици, вечно уништување, а самиот тој, како што гледаме, не гори вечно. Очигледно е дека изразот „вечен оган“ значи оти резултатите на вечниот оган се вечни, а не самиот процес на согорување. Вечна е казната, а не казнувањето.

Во светлината на ова што го кажавме за Содом и Гомор, и за текстовите од Откровението за димот што се „издигнува во век и веков“, треба да ја толкуваме и да ја разбереме Христовата изјава: „Бегajte од мене, проклети, во вечен оган, подготвен за ѓаволот и за неговите ангели... тие ќе заминат во вечна мака“ или во „вечна казна“ (Матеј 25,41.46). Во оваа светлина треба да ги толкуваме и да ги разберене извештаите во врска со вечниот оган од гехена и сите други библиски текстови кои упатуваат на вечен оган и на вечна мака на грешниците во пекол и пеколен оган.

На нашето чувство за љубов и милост, како и на нашата смисла за праведност, им е туѓа науката според која мртвите грешни се мачат во оган и сулфур во вечен пекол и дека поради гревовите што ги направиле во текот на својот краток земен живот мораат да се мачат сè додека постои Бог! Па сепак, оваа наука толку многу се проповедала, а и денеска ја проповедаат многу христијански вероисповеди. Еден угледен доктор по теологија рекол: „Погледот кон пеколните маки секогаш ќе го зголемува блаженството на светите. Гледајќи ги грешниците како се мачат во таква стравотија, а тие се толку високо почестени, ќе сфатат колку се среќни.“ Друг изјавува: „Додека одлуката за проклетството вечно ќе се извршува над грешниците, чадот од нивното мачење вечно ќе се издигнува во присуство на праведните кои, наместо да ја делат судбината на овие несреќници, ќе извикуваат: 'Амин, алелуја! Фалете го Господа!'“

Каде може да се најде во Божјата реч такво учење? Зар спасените на небото ќе бидат лишени од сите чувства за сочувство и сожалување, па дури и од чувството на обична човечност? Зар таа ќе биде заменета со рамнодушност на стоиците или со свирепоста на дивјаците? - Не, ова не е учење на Божјата книга.

Каква корист би имал Бог ако прифатиме дека Тој се насладува гледајќи ги вечните маки и дека ужива во пискотите, во викотниците и преколнувањата на мачените созданија што ги држи во пеколен оган? Зар овие страшни лелеци би можеле да бидат музика во ушите на бесконечната Љубов?

Се тврди дека со казнувањето на грешниците со вечна мака се покажува Божјата омраза кон гревот што ги нарушил мирот и редот во вселената. Страшно богохулство! Божјата омраза кон гревот како да оправдува тој да се овековечи! Според учењето на овие теолози, непрекратното мачење, без никаква надеж во милост, го распалува гневот на измачените жртви и додека тие својот гнев го изразуваат со клетви и богохулства, во текот на сета вечност го зголемуваат товарот на својата вина. Секако, Божјата слава не би можела да се зголемува со овој траен и сè повеќе раширен грев низ бесконечните векови на вечност.

Не е можно да го процениме злото што е предизвикано со лажната наука за вечни маки. Библиската вера, полна со љубов и добрина и богата со милост, е затемнета со суеверие и покриена со ужас. Кога ќе помислиме

со какви лажни бои сатаната го насликал Божјиот карактер, зар да нè чуди тоа што луѓето се плашат и се грозат од нашиот Творец кој е полн со милост, па дури и го мразат? Ужасните поими за Бога, раширени низ светот со учењето од проповедалните, создале илјадници и дури милиони сомневачи и неверници.

Вечна пропаст за грешниците

Наспроти вечниот оган и вечните маки на грешниците во пекол, Библијата категорично тврди дека грешниците ги очекува вечна пропаст, вечна погибел, вечно уништување.

Зборувајќи за судбината на грешните, апостол Павле пишува дека Господ „ќе ги казни оние кои не сакаат да го признаат Бога и кои не ја прифаќаат радосната вест на нашиот Господ Исус Христос. Тие ќе бидат казнети со вечен погибел од лицето на Господа и од неговата силна слава“ (2. Солуѓаните 1,8.9). „Ќе бидат казнети (уништени) со вечен погибел“ (со вечна пропаст), а не со вечен пекол.

Павле исто така ни кажува дека „ќе се појави безбожник (беззаконик), кого Господ Исус ќе го убие со здивот на својата уста, и ќе го уништи со сјајот на своето доаѓање“. (2. Солуѓаните 2,8) - Ако Господ Исус ќе го убие и ќе го уништи безбожникот, Тој ќе ги убие и ќе ги уништи сите безбожници, сите грешници. - Ќе ги убие, ќе ги уништи, не со пекол и во пекол, туку со сјајот и силата на своето доаѓање.

Слично на апостол Павле, и пророк Софонија кажува дека Христос при своето второ доаѓање ќе ги истреби грешниците: „Близу е великиот Господов ден, и доаѓа бргу. Горчлив е гласот на Господовиот ден; тогаш ќе завика дури и најхрабриот. Тој ден е ден на гнев, ден на жалост и мачнотија, ден на запустување и уривање, ден на темнина, ден облачен и маглив, ден на труба и на боен повик... од огнот на неговата ревност ќе биде уништена целата земја, и тоа ќе биде ненадеен крај на сите нејзини жители“ (Софонија 1,14-16.18) - Уништена целата земја и крај на сите нејзини жители!

Христос јасно кажува дека „широката врата и широкиот пат“ по кој одат грешниците, „водат во пропаст“, не во пекол, не во вечни маки, туку во пропаст, во уништување (Матеј 7,13.14)

Нема оправдание за традиционалистите кои зборот „пропаст“ го искривуваат, давајќи му друго значење, значење на вечни маки.

Зборувајќи за „непријателите на Христовиот крст“, Павле кажува дека нивниот крај е „пропаст“ (погибел) (Филипјаните 3,18.19).

Завршувајќи го Посланието до Галатите, Павле предупредува: „Кој сее во своето тело, од телото ќе пожнее пропаст, а кој сее во духот, од духот ќе пожнее вечен живот.“ (Галатите 6,8)

Денот Господов ќе дојде неочекувано, како крадец ноќе... Тогаш надејно (грешниците) ќе ги снајде пропаст и не ќе можат да избегаат.“ (1. Солуѓаните 5,2.3)

„Оние што згрешиле без законот, без законот ќе загинат“, ќе пропаднат (Римјаните 2,12)

Петар зборува за лажни учители кои потајно внесуваат кривоверство и така на себе навлекуваат „брана пропаст“ (2. Петрово 2,1).

Кога зборува за подбивачите кои се подбивале со ветувањето за Христовото доаѓање, Петар повторно го зема примерот за уништувањето на

светот со потопот (2. Петрово 3,3-7). Тој ги потсетува читателите дека на Божја заповед „тогашниот свет загина потопен од вода, а сегашните небеса и сегашната земјата, пазени од истото слово, се чуваат за оган во денот на судот и пропаста на безбожниците.“

А во десеттиот стих Петар додава: „Ќе дојде денот Господов како крадец ноќе; тогаш небесата со силна бучава ќе ги снеса, и стихииите ќе пламнат и ќе се разрушат, а земјата и сè што е на неа, ќе изгори.“ - Сè што е на неа, на земјата, значи и грешниците, не заминуваат во вечни пеколни маки, туку ќе изгорат, ќе ги снеса.

Ова нè потсетува на Христовото предупредување: „Ако не се покаете, сите така ќе изгинете.“ (Лука 13,3)

Последниве два текста, кои ни даваат толку јасен и исцрпен опис за уништувањето на земјата и на грешниците со оган, тешко дозволуваат постоење на бесконечни или вечни маки во пекол.

Во своето послание Јаков ни кажува: „Еден е законодавецот и Судијата, кој може да спаси и да погуби“ (Јаков 4,12), а тоа е спортивноста меѓу спасението и уништувањето.

Откровение 11,18: „Дојде твојот гнев и време да им се суди на мртвите и да им дадеш награда на твоите слуги... и да ги погубиш оние што ја уништуваат земјата.“ - Овој текст е премногу јасен, толку јасен што не може да се сфати и да се толкува поинаку, освен така како што е напишан: Божјиот суд на грешниците не им досудува вечни маки во огнено езеро во кое гори сулфур и од кое во век и веков се издигнува дим, не им досудува вечен оган и вечни маки во пекол, туку им досудува и им пресудува, ништо друго, освен да бидат погубени.

И ова за Божјиот суд над грешниците: „Ако, откако ја познавме вистината, своеволно продолжуваме да грешиме, тогаш нема веќе жртва за гревот, туку страшно чекање на суд и јаростен оган што ќе ги проголта противниците.“ (Евреите 10,26.27) - Не пекол со вечни маки, туку „јаростен оган што ќе ги проголта“, што ќе ги уништи за секогаш.

„Уште малку и грешникот ќе го нема; ќе го побараш неговото место и нема да го најдеш... грешниците ќе загинат, и Господовите непријатели ќе ги снеса како полската убавина, ќе исчезнат како дим“ (Псалм 37,10.20). - Грешникот ќе го бараш во пеколот, ќе го бараш во огненото сулфурно езеро, но ни таму нема да го најдеш, зашто тој загинал, исчезнал и од земјата и од вселената. Заминал во непостоење.

Заедно со грешниците и сатаната ќе заминат во прав и ќе исчезне засекогаш од вселената: „Со твоите безбројни гревови во твојата неправедна трговија ти ги оскверни твоите светилишта; и јас пуштив оган пред тебе, да те прогола; и јас те претворив во пепел на земјата пред очите на сите што те гледаат. Сите што те знаеја меѓу народите, се згрозуваа над тебе, ти стана за ужас и исчезна засекогаш.“ (Езекил 28,18.19)

- Римјаните 6,23: „Плата за гревот е смрт!“

- Јован 3,16: „Ниеден да не загине“. Праведникот да „не загине“.

- Псалм 37,20; Исaiја 51,6: „А грешниците ќе загинат... Ќе исчезнат како дим... како комарци“

- Псалм 145,20: „Господ бдее над оние што го љубат, а ќе ги истреби сите злосторници.“

- Псалм 2,9: „Ќе ги скршиш како грнец.“

- Псалм 68,2; Исаија 33,12: „Безбожниците ќе се растурат како дим, ќе се растопат како восок на оган, ќе изгинат од лицето Господово... ќе бидат изгорени... како отсечени трња што горат во оган.“

- Исаија 11,4: „Господ со здивот од својата уста ќе го убие безбожникот.“

- Матеј 13,40-42: „Ќе изгорат како какол.“

- Матеј 3,12: „Плевата ќе ја изгори со вечен оган.“ - Не во вечен оган во кој гори, туку во вечен оган кој ќе ја изгори.

- Исаија 47,14: „Тие се како плева, оган ќе ги спали.“

- Авдија 16: „Како да не постоеле.“

- Јован 15,1-6: „Ако некој не остане во мене, ќе биде исфрлен надвор, како лоза, и ќе се исуши; а таквите ќе ги соберат и во оган ќе ги фрлат, и ќе изгорат.“

- Малахија 4,1.3: „Еве иде ден, сличен на усвитена печка; тогаш сите горди и злосторници ќе бидат како стрниште - ќе ги запали денот што приближува, вели Господ над војските, та нема да им остане ни корен ни гранче... Грешниците ќе бидат пепел под вашите нозе.“ - Зборовите „нема да им остане ни корен ни гранче“ укажуваат на конечно уништување и исчезнување, а не на некакво вечно мачење.

- Откровение 20,9: „Падна од Бога небесен оган и ги проголта.“

- Откровение 20,14.15: - Конечна гехена: „И смртта и адот (пеколот - гробот) беа фрлени во огненото езеро. Тоа е втора смрт, огненото езеро. И кој не беше запишан во книгата на животот, беше фрлен во огненото езеро.“

Денес кај многу протестантски теолози кои веруваат во пекол постојат неуспешни обиди да ги намалат пеколните хорори. На пример, престижниот протестантски евангелизатор Били Грејем (Billy Graham) изразува метафизичко гледиште за пеколот кога кажува:

„Често сум се прашувал не е ли пеколот страшен оган во нашите срца за Бога, за заедница со Бога, оган кој никогаш не можеме да го угасиме.“⁸⁸

Толкувањето на Били Грејем за пеколниот оган како „страшен оган во нашите срца за Бога“ е многу досетливо, но за жал, тоа го занемарува фактот дека овој „оган“ не гори во нашите срца, туку надвор, каде што ги голта грешниците. Кога грешниците во своите срца би чувствувале оган за Бога, тогаш нив не би ги чекале маки на конечната казна.

Тартар - во грчката митологија „тартар“ се спомнува само еднаш во Новиот завет во 2. Петрово 2,4.9: „Бог не ги поштеди ангелите кои згрешија, туку ги струполи во пекол, и ги предаде на мрачните бездни каде што ги чува за суд.“ Според зборовите на апостол Петар, тартар е место каде што се фрлени и каде што се чуваат злите духови или злите ангели до судот кога ќе им биде судено. Токму за ѓаволот и за неговите ангели или демони е приготвено огнено езеро во кое ќе бидат фрлени и конечно уништени заедно со сите грешници, огнено езеро во кое конечно „ќе биде уништен последниот непријател - смртта“, каде што „смртта ќе биде уништена засекогаш“. Во огненото езеро конечно се уништени и старозаветниот шеол, и новозаветната гехена, и Платоновите грчки хадес (ад), и тартарот, и пеколот и гробот, заедно со целокупниот нивни замислен бесмртен товар што го носеле во себе (1. Коринќаните 15,26; Исаија 25,8; Откровение 20,14).

Во светлината на овие текстови нема ни трага за некаква бесмртна душа или за бесмртен дух, нема ни трага за вечни маки во вечен пекол.

„Плач и крцкање со заби“

Четири пати во Евангелието според Матеја наоѓаме дека на судниот ден ќе биде „плач и крцкање со заби“: „А синовите на царството ќе бидат фрлени во крајната темнина; таму ќе биде плач и крцкање со заби“ (Матеј 8,12; 22,13; 24,51; 25,30).

Оние кои веруваат во буквален, вечен пекол, обично претпоставуваат дека фразата „плач и чкртање со заби“ ја претставува агонијата што загубените ќе ја поднесуваат во текот на сета вечност. Меѓутоа, разгледувањето на контекстот на секој од овие текстови покажува дека „плачот и чкртањето со заби“ се јавува поради разделбата и исфрлањето на грешниците што настанува за време на конечниот суд.

Оваа фраза потекнува од „плачот и чкртањето со заби“ поврзана со Господовиот ден во Стариот завет. На пример, пророк Софонија Господовиот ден го опишува на следниот начин: „Близу е великиот Господов ден, и доаѓа бргу. Горчлив е гласот на Господовиот ден; тогаш ќе завика дури и најхрабриот.“ (Софонија 1,14)

Слично зборува и псалмистот: „Грешникот, кога ќе го види тоа, ќе се јадосува, ќе крцка со забите и ќе се топи. Желбата на грешникот пропаѓа.“ (Псалм 112,10). Овде поетот јасно покажува дека крцкањето со заби е последица од осудата на грешниците која на крај ќе заврши со нивно целосно исчезнување.

Изразот „плач и крцкање (чкртање) со заби“, прво, укажува на ужасот што го чувствуваат осудените кога почнуваат да сфаќаат дека Бог ги отфрлил како безвредни додека го чекаат извршувањето на неговара пресуда, и второ, се чини дека го изразува нивниот страшен бес и горчина што ги чувствуваат спрема откупените кои засекогаш ќе бидат благословени.

Пеколот во сторијата за богатиот човек и сиромавиот Лазар

Во оваа Христова сторија за богатиот човек и сиромавиот Лазар (Лука 16,19-31) наоѓаме повеќе битни работи:

„Кога умре сиромавиот, ангелите го однесоа во Аврамовиот skut... Умре и богатиот и го закопаа. И во пеколот, кога беше во маки, ги подигна своите очи и ги виде оддалеку Аврама и Лазара во неговиот skut (во прегратките или во пазувите на Аврама). Тогаш тој извика и рече: „Татко, Авраме, смилувај ми се и прати го Лазара да го натопа врвот од својот прст во вода, та да ми го разлади јазикот, зашто многу страдам во овој пламен.“ Но Аврам му рече: „Синко, сети се дека ти си го добил своето добро уште додека беше жив, а Лазар злото; сега, пак, тој се утешува, а ти се мачиш. Освен тоа, меѓу нас и вас е поставена голема бездна така што оние кои би сакале да дојдат кај вас, не можат; а исто така и оние оттаму не преминуваат кај нас.“ А тој пак рече: „Тогаш, те молам, татко, прати го (Лазара) во домот на мојот татко, зашто имам петмина браќа, да им посведочи за да не дојдат и тие на ова место на маки.“ Аврам му рече: „Тие ги имаат Мојсеја и пророците, нив нека ги слушаат.“ А тој рече: „Не, татко Авраме, туку, ако

некој од мртвите оди кај нив, тогаш ќе се покаат.‘ А Аврам му рече: ‚Ако (луѓето) не ги слушаат Мојсеја и пророците, нема да му веруваат ни на оној кој би станал од мртвите.‘“

Зборот хадес, во нашите преводи пекол (хад, ад) се јавува во сторијата за богатиот човек и Лазара, но со поинакво значење. Додека другите десет од вкупно единаесет текстови во Новиот завет забораваат за гроб или за престој на мртвите, зборот хадес (ад) во оваа Христова сторија означува место на казнување на грешниците (Лука 16,23).

Очигледно е дека дуалистите оваа Христова сторија ја користат како силен доказ со кој ја поткрепуваат својата идеја за постоење на бестелесни души во периодот меѓу смртта и воскресението, но со непремостливи проблеми.

Ако оваа сторија е вистински опис на состојбата на мртвите меѓу смртта и воскресението, тогаш таа мора да биде вистинита и доследна во сите свои подробности. Но, ако оваа сторија е некаков метафоричен или сликовит приказ на некоја вистина, тогаш за нас е прифатлива само моралната вистина што таа ја содржи во себе и што ни ја пренесува.

Нејзиното буквално толкување се распаѓа под тежината на нејзината сопствена апсурдност и под нејзините противречности, што за еден внимателен читател се очигледни.

Застапниците на буквално толкување претпоставуваат дека богатиот човек и сиромавиот Лазар биле бестелесни духови лишени од нивните тела.

„Кога умре сиромавиот, ангелите го однесоа во Аврамовиот скут“ (во преградките или во пазувите на Аврама), во рајот, а кога „умре богатиот, него го закопаа“, и го наоѓаме во пеколот (Лука 16,19,30).

Во оваа Христова сторија ангелите Лазара го однеле во рајот заедно со телото и душата, зашто така кажува текстот: „Кога умре сиромавиот (Лазар), ангелите го однесоа во Аврамовиот скут“, во рајот. Во рајот ние го гледаме прстот на Лазара („да го натопа врвот од својот прст во вода“), а ако во рајот е неговиот прст, таму е и целото негово тело, заедно со неговата душа.

За богатиот човек читаме дека го закопале, но во пеколот ние го гледаме неговиот јазик со кој зборува („да ми го разлади јазикот“) и неговите очи со кои гледа („ги подигна своите очи и ги виде оддалеку Аврама и Лазара во неговиот скут“), а ако во пеколот се неговиот јазик и неговите очи, таму е и целото негово тело, заедно со неговата душа. Но се прашуваме - каде е богатиот човек, во гробот, каде што го закопаа, или неговото тело по грешка е однесено во пеколот заедно со неговата душа? Сторијата не кажува и дека ангелите ја однеле во рајот душата на Лазара, ниту пак кажува дека во пеколот заминала душата на богатиот. Напротив, двајцата ги гледаме во рајот и во пеколот со нивното тело и со нивната душа, интегрално.

Што да кажеме за Аврама? Од текстот произлегува дека Аврам е поставен над рајот кој во својот скут ги прифаќа душите на праведниците кои по смртта заминуваат во рајот. Оправдано прашање: Дали Бог над рајот ја поставил душата на Аврама, изделена од неговото тело, или, пак, го поставил Аврама физички, заедно со телото и душата? Ако Бог ја поставил за управител на рајот душата на Аврама, тогаш душа управува со душите - што е многу чудно и тешко сфатливо. Но, ако е така, дека душата на Аврама управува со душите на праведниците во рајот, тогаш од каде ѝ е скутот

(прегратките или пазувите) на Аврамовата душа, зашто душата нема скут бидејќи скутот е составен дел на телото, а неговото тело замина во гроб, а не во рајот. За Аврама читаме дека тој умрел и дека него го закопале неговите синови, Исак и Исмаел (1. Мојсеева 25,8.9), а во сторијата него го гледаме во рајот со голем скут во кој се сместени душите на умрените праведници. Како да го разбереме сето ова?

„Аврамов скут“ - колкав е тој Аврамов скут за милиони спасени. Ние мноштвото спасени го гледаме на стакленото море на небото (Откровение 7,9), а не во Аврамов скут.

Лазара на небото (во скутот на Аврама) во рајот, и богатиот човек во пеколот, ги разделува голема бездна (провалија). Бездната е премногу широка за да може некој да ја премине, но доволно тесна за да им овозможи разговор. Земајќи го ова буквално, небото и пеколот се на говорна и визуелна оддалеченост на која праведниците од рајот и грешниците од пеколот можат заемно да се гледаат и да разговараат. Па во светлината на ова да го разгледаме следниот случај:

Родителите се во рајот на небото од каде што ги гледаат своите деца како во текот на сета вечност се мачат во пеколот. Дали таквата сцена нема да ја уништи сета радост и мир на небото? Незамисливо е спасените во текот на сета вечност преку бездната да ги гледаат и да разговараат со своите мили и драги кои не се покајале како вечно горат во катран и сулфур во пеколот?

Од друга страна, ако оваа сторија ја толкуваме буквално, се судруваме со темелните библиски вистини, зашто тогаш Лазар ја примил наградата, а богатиот човек казната непосредно по смртта, пред судниот ден, што е библиски неисправно. Библијата јасно учи дека наградите и казните и разделувањето на праведниците и грешниците ќе се случат при Христовото доаѓање.

„Кога Синот човечки ќе дојде во својата слава... тогаш пред него ќе се соберат сите народи, па ќе ги оддели едни од други.“ (Матеј 25,32.32)

„Еве, ќе дојдам скоро, и мојата плата со мене, за да му дадам секому според неговите дела.“ (Откровение 22,12)

Апостол Павле очекува да добие „венец на праведноста“ кога ќе се појави Христос (2. Тимотеј 4,8)

Буквалното толкување на сторијата за богатиот човек и за сиромавиот Лазар е спротивно на заедничкото сведоштво на Стариот и Новиот завет дека умрените, и праведните и неправедните, лежат без зборови и без свест мртви до денот на воскресението (Проповедник 9,5.6; Јов 14,12-15.20.21; Псалм 6,5; 115,17).

Еврејското сфаќање од тоа време. За среќа, за нашето истражување на овој предмет имаме еврејски списи кои ја осветлуваат оваа сторија за богатиот човек и Лазара. Посебно е интересна „Проповедта на Грците за хадесот“ од познатиот еврејски историчар Јосиф Флавие кој живеел во новозаветниот период (умрел околу 100-та година). Неговото излагање е многу слично на сторијата што ја проучуваме. Во него Јосиф Флавие објаснува дека „хадот е подземно подрачје во кое не продира светлината на овој свет... Ова место е одредено за чување на душите; во него се поставени ангели за чувари кои на душите им делат временски казни, сообразно со нивното однесување и со нивните постапки.“⁴⁹

Меѓутоа, Јосиф Флавие истакнува дека хадот е поделен на две подрачја. Едното е „подрачје на светлината“ во кое ангелите ги доведуваат душите на праведните, место „кое го викаме Аврамов скут“¹⁰.

Другото е подрачје на „постојана темнина“ во кое „ангелите доделени за казнување“ сосила ги одвлекуваат грешниците.¹¹ Овие ангели ги влечат грешниците „до работ на пеколот“ за да можат да ја видат и да ја почувствуваат жештината на пламенот.¹² Но тие не се фрлени во пеколот - таму ќе бидат фрлени откако ќе заврши последниот суд. „Меѓу нив постои длабока и широка бездна, преку која праведник, кој би им се смилувал, не би можел да премине, ниту би можел тоа да го стори грешник од другата страна кој би се осмелил да се обиде.“¹³

Сличноста меѓу описот на хадот (пеколот) на Јосифа и сторијата за богатиот човек и Лазара е очигледна. Во двата извештаја имаме две подрачја. Во едното се праведниците, а во другото грешниците. Меѓу нив е голема бездна.

Описот на хадот на Јосиф Флавие не е единствен. Слични описи на хадот можеме да најдеме и во друга еврејска апокрифна литература.¹⁴ А тоа значи дека Исус се послужил со популарното сфаќање за состојбата на мртвите во хадот (пеколот) не затоа да ги поддржи тие гледишта, туку да ја истакне важноста на потребата во овој живот да го почитуваме учењето на Мојсеја и пророците, зашто единствено тоа го одредува блаженството или бедата на идниот свет.

Оправдано е да се прашаме: Зошто Исус ја изнел оваа сторија за богатиот човек и за сиромавиот Лазар заснована на тогашните погрешни верувања кои неточно ја прикажуваат вистината изнесена на други места во Светото писмо и во неговото сопствено учење? Одговорот гласи: Исус на луѓето им пристапувал на нивниот терен, служејќи се со она што им било познато ним за да ги поучи на важните вистини. Мнозина меѓу неговите слушатели верувале во свесна состојба на постоење меѓу смртта и воскресението, иако тоа верување е туѓо на Светото писмо. Ова погрешно верување е прифатено во периодот меѓу Стариот и Новиот завет како дел на процесот на елинизирање на јудаизмот и во времето на Исуса тоа станало негов дел. Во оваа сторија Исус го употребил популарното верување, не за да го поддржи, туку во мислите на своите слушатели да вреже важна духовна вистина.

Беше кажано дека теологијата на споменатите цркви кои веруваат во задгробен живот на душата на умрените, надвор од телото, во голема мера задгробниот живот го темелат токму врз оваа Христова сторија. Но, како што видовме, таа нивна теологија не почива врз цврсти темели, туку врз песок.

“Безумниче, оваа ноќ ќе ти ја побараат твојата душа!”

Христос изнел друга сторија за богат човек кој насобрал големо богатство како гаранција за сигурен и безбеден живот на оваа земја. Тој ѝ рекол „на својата душа: „Душо, имаш многу добра, насобрани за многу години; почивај, јади, пиј и весели се!“ Но Бог му рече: „Безумниче, оваа ноќ ќе ти ја побараат твојата душа; тоа што си го приготвил, чие ќе биде?“ Така се случува со оној што собира богатство за себе, а не се богати во Бога.“ (Лука 12,19-21)

„Од зборовите на Спасителот дека „ангелите го однесоа Лазара во skutот (прегратките) на Аврама“ (Лука 16,22), како и од зборовите дека уште истата ноќ на безумниот богат човек, кога помислил дека си го осигурил животот, ќе се бара неговата душа (Лука 12,20) - секако од злите духови, на кои им припаѓа таквата душа - сосем природно следува учењето на Црквата за митарствата на кои се извршува тој посебен суд над секоја душа.“¹⁵

Главното, врз овие два текста, кои Православната црква стопроцентно погрешно ги сфаќа и погрешно ги толкува, изградила моќна црковна институција наречена „митарства“ како претходница на нејзиниот пекол. Во овој текст не пишува дека душата на безумникот ја бараат „злите духови“, како што тврди Црквата. Тоа е злосторство, силување на Библијата, кога во нејзината изворна Божја теологија внесува своја, црковна теологија, различна од библиската, со што таа емпириски пополнува една од многубројните дупки во својата паганска теологија. Апсурдите на православните митарства опширно ги прикажуваме во еден од следните поднаслови во книгава.

Скутот, прегратките или пазувите на Аврама, ги објаснивме во претходниот поднаслов.

Што означува овде душата на безумникот? Дали душата во оваа историја е навистина душата на безумникот? Ако зборот душа овде ја толкуваме буквално како душа на безумникот, тогаш мораме буквално да ја толкуваме целата таа Христова историја. Ако е така, тогаш се соочуваме со вистински неразрешлив проблем. Еве како: Душата на безумникот „почива“, „јаде“, „пие“ и се „весели“. И кога злите духови ноќта ќе затропаат на нејзината врата, таа ќе им отвори и ќе ги праша: „Повелете, што барате и кого го барате?“ Тие ќе ѝ речат: „Ние дојдовме по тебе да те водиме низ православните митарства во пеколот.“ Таа ќе ги праша: „Зошто да ме водите мене низ митарствата во пеколот? Каков смртен грев сум направила кој заслужува пекол?“ Злите духови ќе ѝ одговорат: „Ти почиваше, јадеше, пиеше и се веселеше и затоа заслужи митарства и пекол?“ А таа ќе им одговори: „Простете, но јас сум душа, а душата не почива, не јаде, не пие и не се весели. Почива, јаде, пие и се весели неговата екселенција - телото. Според тоа, телото направило смртен грев кој заслужува пекол - него водете го во пеколот!“

Дали ја гледаме апсурдноста на православната теологија за нејзините митарства и за нејзиниот пекол? Дали гледаме врз какви темели почива таа неодржлива теологија на православието?

Бог е премногу јасен кога кажува: „Душата, која згрешила, ќе умре“ (Езекил 18,20), ќе биде уништена. Таа не „им припаѓа на злите духови“, како што тврди Православната теологија, и Бог неа не ја предава во нивни раце за да ја водат на чудно патешествие низ некакви воздушни православни митарства сè до пеколот. Тоа се премногу чудни и беспримерни илузии на православието кои немаат никаква, да повториме, никаква врска со Библијата.

Очигледено е дека тој текст треба да се сфати на следниот начин: „Безумниче, оваа ноќ ќе ти го побараат твојот живот; тоа што си го приготвил, чие ќе биде?“

Душите и небесниот суд

„Кога Јагнето го отвори петтиот печат, ги видов под жртвеникот душите заклани заради Божјата реч и заради сведоштвото што го држеа. Тие пови- каа со силен глас: „До кога, свет и вистински Господару, ќе ги одложуваш судот и одмаздата на нашата крв над земските жители.“ Потоа ги видов душите погубени заради Исусовото сведоштво и заради Божјата реч“ (От- кровение 6,9-10; 20,4)

Во врска со овие текстови споменатиот виден православен теолог кажува: „Кога би било точно сектантското учење дека не постои никаква душа во човекот, а уште помлку по телесната смрт, и ако знаеме дека овие визији на свети Јован му ги давал лично Христос, а св. Јован тоа го кажува, тогаш зошто Христос би му давал визија, па макар и алегориска, чија смис- ла не би одговарала на никаква реалност?! И ако навистина душите не пос- тојат, зошто тогаш Христос преку една визија на Јована би го измамувал самиот Јован и сите негови читатели и целата Црква дека душите сепак постојат? Затоа оваа визија, макар како симбол, или алегорија, сведочи дека св. Јован и Христос и Библијата, на која ѝ припаѓа оваа книга, сведочат дека по смртта на телото постои душа. Ако се сфати оваа визија на св. Јован во објективна смисла, што исто така не е невозможно, тогаш е уште полошо за сектантското одрекување на постоењето на душата: го одрекуваат тоа што еден од авторите на Библијата го видел со свои очи... Библијата не еднаш, туку многу пати и со збор и со опис на дела сведочи дека душата на човекот е духовниот дел на неговото битие, дека таа понекогаш се нарекува ‚душа‘, а понекогаш ‚дух животен‘, и дека по смртта на телото живее свесен живот во духовниот свет.“¹⁶

Да видиме дали е така како што кажува Лазар Милин, дека „душата на човекот е духовниот дел на неговото битие, дека таа понекогаш се нареку- ва ‚душа‘, а понекогаш ‚дух животен‘, и дека по смртта на телото живее свесен живот во духовниот свет.“

Пред сè, во посочениот библиски текст душите ги гледаме погубени, заклани, убиени, под жртвеникот на небото, како пекаат за одмазда над нивните убијци: „До кога, свет и вистински Господару, ќе ги одложуваш судот и одмаздата на нашата крв над земските жители.“ Значи, спомена- тите души не се во рајот, во кој, според црковната теологија за задгробен живот заминуваат душите на праведниците во вечен рајски живот, туку нив ги гледаме на Божјиот суд, каде што бараат од Бога одмазда за нивната крв.

Се ројат прашања: Зар душите на најголемите Божји праведници и маченици, наместо на почесно место во рајот, Бог ги држи под олтарот, како во затвор, со ограничена слобода на движење. Понатаму, тие се уби- ени. Зар душите можат да се убијат. Според верувањето на традиционал- ната Црква, душите се бесмртни, што значи, тие не можат да бидат уби- ени, а душите под олтарот се убиени. Згора на тоа, тие, иако се убиени, под олтарот зборуваат, пекаат за одмазда над нивните убијци. Па нивните убијци веќе се казнети, зашто тие се во пеколот, во пеколниот оган. Как- ва поголема казна бараат од Бога за нив, кога пеколот е најголема Божја казна за грешниците, во дадениов случај за убијците?

Кој ги уби душите? „Земските жители“, кажува текстот. Зошто ги уби- ја? „Заради Исусовото сведоштво и заради Божјата реч“, кажува текстот.

Ако посочениот библиски текст за душите што се наоѓаат на Божјот суд го сфатиме и го толкуваме буквално, тогаш е очигледно дека станува збор, претежно, за душите на мачениците кои во минатото биле погубени, убиени од инквизицијата „заради Исусовото сведоштво и заради Божјата реч“. Сфаќањето за буквалност на текстот од нас бара доследност. Од тоа сфаќање за буквалност на текстот од страна на црквите кои веруваат во задгробен живот произлегува дека инквизицијата на гилотина глава им сечела на душите на мачениците, а не на нивните тела, и на ломача ги спалувала душите на мачениците, а не нивните тела. А Христос кажува: „Не плашете се од оние кои го убиваат телото, а душата не можат да ја убијат...“ Според тоа, инквизицијата на гилотина не можела да сече глави на душите, ниту пак можела на ломача да ги спалува душите на мачениците посебно, изделено од телото. Инквизицијата на гилотина им ги сечела главите на телата на мачениците и на ломача им ги спалувала телата на мачениците заедно со нивната душа, интегрално, целосно. Од таа причина, душите под олтарот на небото, на Божјиот суд, заклани, убиени, спалени, заради Христа, кои пекаат за одмазда, таму се заедно со телото на мачениците, зашто инквизицијата нив интегрално ги уништувала.

Тоа го потврдува и друг текст од Откровението со иста содржина: „Ги видов мртвите, мали и големи, како стојат пред Бога (пред перстолот); се отворија книги, и друга книга се отвори - книгата на животот; и судени беа мртвите според она што е напишано во книгите, според нивните дела. Морето ги предаде мртовците што се наоѓаа во него. Смртта и пеколот (адот) ги предадоа мртовците што ги држеа. И беа судени, секој според своите дела.“ (Откровение 20,12-13)

Ако и овој текст го толкуваме буквално, како што прават почитуваните цркви кои веруваат дека душата е бесмртна, тогаш на Божјиот суд ние не гледаме души, туку само мртовци, само телата на мртвите, без нивните души, зашто Јован кажува: Јас на судот „ги видов мртвите“, и „мртвите (мртовците) беа судени... според нивните дела“.

Во претходните библиски текстови на Божјиот суд ги гледавме само душите, гледавме само души без тела, а во овој текст на Божјиот суд ги гледаме само телата, гледаме само мртовци, без души. Како да го разбереме ова?

На Божјиот суд не се судени посебно душите на мртовците, и не се судени посебно телата на мртовците, туку се судени мртвите интегрално, со телата и душите. Тоа го објаснуваат следните библиски текстови:

„Сите ние треба да се јавиме пред Христовиот суд, за секој да прими што заслужил, според она што го правел во своето тело, било добро или зло.“ „Сите ќе застанеме пред Христовиот суд.“ „Секому ќе му даде според неговите дела.“ (2. Коринќаните 5,10; Римјаните 14,10; 2,6)

Ови библиски текстови се повеќе од јасни! Пред Божјиот суд не излегува нашата душа посебно, како единка изделена од нашето тело. Текстовите „сите ние треба да се јавиме пред Христовиот суд“; „сите ќе застанеме пред Христовиот суд“; „секому ќе му даде според неговите дела“, упатуваат на неприкосновената библиска вистина дека ние на Божјиот суд излегуваме целосно, интегрално, со телото и душата. Зборовите „секој да прими што заслужил, според она што го правел во своето тело, било добро или зло“, е потврда дека нашето тело излегува на Божјиот суд за да му се суди според

делата, според она што го правело и направило „било добро или зло“. Од друга страна, ако знаеме дека „телото без духот е мртво“ (Јаков 2,26), тогаш е јасно дека она „добро или зло“ телото ги правело заедно со душата, заедно со духот кој е во него. Според тоа, тие заедно се одговорни пред Бога и заедно излегуваат на Божјиот суд да дадат одговор за она што го правеле „било добро или зло“.

Друга, могу значајна вистина! Секој текст во Библијата има своја органска целина. Тоа значи секој стих е поврзан со стиховите пред и по него. Тоа е негов контекст од кој не смее да се извлекува и да се толкува независно од него. Исто така, секој библиски текст е дел од вкупната библиска целина. Тоа значи дека секој библиски текст треба да се толкува во рамките на сите други библиски текстови кои зборуваат за тој заеднички предмет. Најголемо зло прават црквите што одделни стихови вадат од нивната целина и ги толкуваат независно од нивниот контекст, на начин како што ги чешаат нивните уши.

На пример, двата стиха, деветтиот и десеттиот, кои се предмет на наше проучување, се органски поврзани и прават заедничка целина или заеднички контекст со заедничка интегрална порака со единаесеттиот стих, и затоа тие не смеат да се изделуваат од него и да се толкуваат самостојно и независно од тој нивни заеднички контекст.

Да го приведеме и единаесеттиот стих за кој споменатите цркви не водат сметка:

„Тогаш на секого од нив му беше дадена бела облека и им беше кажано да се стрпат уште малку време додека не се пополни бројот на нивните сотрудиници во службата и на нивните браќа што ќе бидат убиени како и тие.“

Многу чудно! Бесмртните души, кои се тискаат под олтарот на небото, се облечени во облека, во овој случај во бела облека! Како е можно дух или душа, кои немаат тело, кои се реат и лебдат, да бидат облечени во облека?

Библискиот монизам или холизам и Платоновниот дуализам на традиционалната Црква

„Ќе се јави беззаконик, кого Господ Исус ќе го убие со здивот на својата уста и ќе го уништи со сјајот на своето доѓање.“ (2. Солуѓаните 2,8) - Господ ќе го убие, ќе го уништи, нема да го мачи вечно. Ако го убие и го уништи беззаконикот, Господ ќе ги убие и ќе ги уништи сите беззаконици, грешници. Ќе ги убие и ќе ги уништи, нема да ги мачи.

Не е можно да се проценат севкупните негативни и страшни последици и злоупотреби што произлегле од дуализмот на телото и душата. Од поделбата на човекот на смртно тело и бесмртна душа се изродиле секакви лажни дихотомии во човековиот живот.

Ако душата не го надживува телото и ако не може да функционира одвоено од телото, тогаш целокупната наука за посредничката улога на Марија и на светците мора да се отфрли како црковна измислица и измама. Сериозното преиспитување на библиската наука за човековата природа може да има, и сигурно ќе има, застрашувачки, страшни, последици за долго негуваните небиблиски христијански верувања.

Верувањето дека по смртта душите на оние на кои може да им се прости преминуваат во чистилиште, создало наука според која Црквата на земјата има право да ги примени Христовите заслуги и заслугите на светците на душите кои страдаат во чистилиштето. Тоа се постигнува со давање на опросници, што значи укинување на привремената казна благодарение на простениот грев. Тоа скандалозното продавање на опросници ја предизвикало појавата на протестантската реформација.

Реформаторите го отфрлиле учењето за чистилиште како небиблиско, но, за жал, го сочувале учењето за непосреден премин на душата при смртта во состојба на блаженство на небото или во состојба на трајно казнување во пекол. Тоа е таканаречен класичен дуализам.

Класичното учење за човековата природа главно произлегува од списите на Платона, Аристотела и стоиците. Според Платона, човечките души се вечни, непоминливи и живеат и престојуваат во еден друг, реален свет, но кои, кога ќе згрешат, по казна доаѓаат во човековото тело при неговото раѓање и се настануваат во него. При смртта тие души се враќаат во вистинскиот небесен свет, додека телото се распаѓа во гробот.

Платон учи дека душата е нешто благородно, а телото грешно и зло во кое душата се наоѓа во затвор и одвај чека да го напушти.

Филозофиите на споменатите грчки филозофи ја нагласуваат разликата меѓу материјалните и духовните состојки на човековата природа. Според замислата на Платона природата на човекот ги содржи и едната и другата компонента. Материјалното тело, кое е поминливо, во суштина е зло, грешно, додека духовната компонента, душата (psyche) или умот (nous) се добри и вечни. Човечкото тело е поминливо и смртно, додека човечката душа е трајна и бесмртна. При смртта душата се ослободува од темницата на телото во која извесно време била затворена. Историски гледано, популарната христијанска мисла била под силно влијание на ова дуалистичко, небиблиско разбирање на човековата природа

Оваа идеја за бесмртност на душата, за задгробен живот, е прифатена и од страна на христијанските црковни учители во првите векови, како што се свети Августин и Тертулијан. Тогаш во христијанската теологија е создаден и терминот пекол - место на неискажливи вечни измачувања, место на вечен оган, дим и мрак, каде што христијанските теолози ги праќаат грешниците да патат за своите гревови во вечни маки.

Според Платоновата филозофија, душата е неуништлива затоа што таа е учесничка или дел на несоздадената и вечна духовна супстанција која не е во посед на телото.

Несреќен случај е што Платоновите дуализам ги ослепел умовите на толку големите реформатори, како што е Калвин, кој отишол толку далеку што рекол дека „речиси никој, освен Платона, не ја потврдил исправно бесмртната супстанција (на душата)“, и продолжува: „Врз основа на Светото писмо, ние веќе сме учеле дека душата е нематеријална супстанција; сега мораме да додадеме дека, иако просторно не е ограничена, таа, сепак, во телото престојува како во куќа; не само што може да ги раздвижи сите негови делови и да овозможи сите негови органи да бидат здрави и способни за работа, туку таа може да заземе прво место во управувањето со човековиот живот, не само во врска со должностите во овој земен живот, туку едновремено да го поттикне да го прослави Бога.“¹⁷

Делото што го почнале реформаторите со отстранување на чисти-лиштето, сега би требало да се доврши со редифинирање на рајот и пеколот согласно со Библијата, а не со црковната традиција.

Во Библијата не постои поделба на личноста на тело и душа, или поделба на тело, душа и дух. Тие не се посебни ентитети. Сите тие се компоненти на иста личност. Дихотомијата (дихотомија: одвоено, поделено на два члена, двочлено) на телото и душата произлегла од платонизмот. Таа не потекнува од Библијата. Библиското учење за човековата природа е холистичко или монистичко, а не дуалистичко (дуализам: две единки, физичка и духовна, тело и душа).

Платонизмот, кој телото го гледа како темница на душата, е туѓ на Библијата и им нанел голема штета на христијанската духовност, на сотериологијата и на библиската есхатологија. Библиските писатели не се служат со дуалистичкото, туку со монистичкото или холистичкото гледиште за човековата природа.

Црковните историчари потврдуваат дека дуалистичкото гледиште за човековата природа ја внеле црковните отци во првите векови под силно влијание на Платоновата дуалистичка филозофија.

Наспроти библиското гледиште дека Божјето создавање било „мошне добро“, вклучувајќи ги и телесните задоволства, средновековната духовност го истакнувала измачувањето на телото како начин да се постигне божествена цел - светост. Светците биле аскети кои првенствено се посветиле и прифатиле живот на размислување – *vita contemplativa*, izdelувајќи се од активниот живот – *vita activa*. Бидејќи се сметало дека спасението на душата е поважно од телото, физичките потреби на телото често биле занемарувани или дури потискувани.

Дихотомијата на телото и душата, на физичкото и духовното, и денеска е присутно во размислувањето на многу христијани. Мнозина избавувањето од гревот го поврзуваат со душата на човекот, а не со неговото тело. Мото и на денешните цркви кои веруваат во бесмртност на душата е: „спасување на душата“, со што се добива впечаток дека душите се поважни од телото. Меѓутоа, евангелијата не поддржуваат теорија на избавување на душата одвоена од телото на кое му припаѓа. Што Бог составил, филозофите и теолозите не смеат да разделуваат. Тие се виновни за разделувањето на телото и душата на луѓето кои Бог со создавањето ги соединил во една целина.

Погрешно сфаќање за идниот свет. Класичниот дуализам исто така поттикнал погрешни идеи за идниот свет. Популарното сфаќање за рајот како духовно одморалиште поставено некаде во вселената каде што прославиените души вечноста ќе ја поминуваат во непрекратно размислување и медитирање повеќе е инспирирано од Платоновите дуализам, отколку од библискиот реализам.

Библиското холистичко учење за човековата природа влијае и врза нашето сфаќање за идниот свет. Библијата идниот свет не го сфаќа и не го прифаќа како некаков етеричен рај во кој прославиените души вечноста ќе ја поминуваат облечени во бела облека, каде што постојано ќе пеат и непрекратно ќе удираат по жици на харфи, ќе се молат, ќе тераат облаци и ќе јадат божествена храна.

Наместо тоа, Библијата зборува за вистински воскреснати и преобразени луѓе кои ќе ја населат оваа земја која при Господовото доаѓање ќе биде

очистена, преобразена и усовршена (2. Петрово 3,11-13; Римјаните 8,19-25; Откровение 21,1). „Новите небеса и новата земја“ (Исаија 65,17) не се некое оддалечено и безначајно духовно одморалиште некаде во вселената, туку сегашното небо и сегашната земја вратени во нивното првобитно совршенство. Верниците во новата земја влегуваат не како бестелесни души, туку како воскреснати лица во тело (Откровение 20,4; Јован 5,28.29; 1. Солуњаните 4,14-17).

За Платона материјалните состојки на овој свет биле зли, грешни, и според тоа, не заслужуваат да ја надживеат смртта. Целта била да се стигне во духовното подрачје во кое душите, ослободени од темницата на своето материјално тело, уживаат вечно блаженство. Но, и Стариот и Новиот завет го отфрлаат дуализмот на долниот материјален и горниот духовен свет. Конечното спасение, постигнато со Христовото доаѓање, Светото писмо не го смета за бегство од оваа земја. Библиското учење за идниот свет не нуди духовно небесно одморалиште настането со прославени души, туку овој наш физички свет настанет со воскреснати свети луѓе (Исаија 66,22; Откр. 21,1).

Христијаните кои го прифаќаат библиското холистичко гледиште за човековата природа, која се состои од неделиво единство на телото и душата, прифаќаат и холистички вид на живот во иднина. Тие холистички ја дефинираат и смртта како престанок на животот на целата личност; прифаќаат состојба на мртвите како одморање на целата личност во гробот до воскресението; живеат со христијанска библиска надеж во срцето очекувајќи го Христовото враќање да ја воскресне целата личност; конечна казна - уништување на целата личност во огнено езеро; рај - целата наша планета обновена во првобитното совршенство и настанета со вистински луѓе кои ќе се занимаваат со вистински активности. Библискиот холистички поглед на човековата природа го одредува реалистичкиот поглед на овој живот и на идниот свет.

Уште еднаш за библискиот холизам. Библиската наука за човековата природа е холистичка, односно монистичка. Тоа значи единство на телото, душата и духот (целовитост, интегралност, единственост), со тоа што секој од нив е дел на неделивиот организам. Значи, човечкиот организам, човечката природа, човечката личност, е единствена, монолитна. Според Библијата, не постои дуализам ниту противречност меѓу материјалното и духовното, меѓу телото (месото - плотта), душата и духот, зашто сè е дел на Божјето создавање. Избавувањето и спасението од гревот всушност е обнова на целата личност, на телото и душата, интегрално, а не спасение на душата одвоена, изделена од телото.

Втора спротивност со класичното гледиште: Човекот по својата природа не бил создаден бесмртен, туку со можност и способност да стане бесмртен. Човечките суштества немаат смртно тело и бесмртна душа; тие имаат холистичко смртно тело и душа кои можат да станат бесмртни. Бесмртноста е Божји дар за оние што ќе ја прифатат неговата понуда за спасение. Оние што ќе го отфрлат Божјиот план за своето спасение, на крај ќе доживеат холистичко, интегрално, целосно вечно уништување, а не вечни маки во неугаслив пеколен оган. Причината е едноставна. Бесмртноста им се дава како награда на спасените, а не како одмазда на неспасените.

Сфаќањето на христијаните за тоа од што се состои нивната човечка природа во голема мера одредува како и во што ќе веруваат за својата

конечна иднина. Оние што веруваат дека нивната природа е дуалистичка, дека им се состои од материјално, смртно тело, и од духовна, бесмртна душа, обично предвидуваат иднина во која нивната бесмртна душа ќе го надживее нивното смртно тело и вечноста ќе ја поминува во рајско блаженство или во пеколни маки.

За католиците постои и можност на душите да им се прости и да се очистат во чистилиште пред да преминат во рај. А православно свештенство со помош на посебни црковни служби, наводно, може да ги префрли душите од пеколот во рај.

Од друга страна, оние што веруваат дека нивната природа е неделива целина во која телото, душата и духот се карактеристики на иста личност, главно замислуваат иднина во која нивната целосно мртва личност ќе воскресне во вечен живот или во вечна смрт.

Ние мораме, со помош на Библијата, најотворено да проговориме за најстарата и веројатно најголемата измама и лага на сите времиња дека човечките суштества поседуваат бесмртна душа која може да живее вечно одвоена од телото; мораме отворено да заборуваме за бесмисленоста на Платоновият дуализам за смртно тело и за бесмртна душа - дуализам кој станал темел врз кој традиционалната Црква изградила една од најпогубните теологии која ѝ дала можност на небото да прати стотици светци како посредници меѓу грешниците и Бога. Тоа измамно и лажно учење на дуализмот поттикнало низа погрешни верувања во христијанството кои екстремно штетно влијаеле врз христијанската мисла и живот.

Од друга страна, мораме да истакнеме и да покажеме дека Библијата човечката природа ја гледа како холистичка. Телото (месото, плотта), душата и духот, не се посебни ентитети, туку карактеристики на истата личност; тие не се компоненти кои при смртта се разделуваат.

Животните како "живи души"

Беше приведен библискиот текст: „Господ Бог го создаде човекот од земниот прав и му дувна животен здив (животен дух) во носалките. Така човекот стана душа жива“ (1. Мојсеева 2,7).

Но пред да го создаде човекот како „душа жива“, Бог животните ги создал како „душа жива“. Според тоа, човекот не е прва „душа жива“. Прва „душа жива“ се животните. Така кжува Божјата реч.

Во еврејскиот јазик „душа жива“ е „nefeš haуyah“. Nefeš (nephesh) = душа i хаја (haуyah) = жива, живот, оживува.

Меѓутоа, кога станува збор за животните, преведувачите изразот nefeš haуyah (душа жива) намерно или ненамерно, од знаење или незнаење, свесно или несвесно, погрешно го преведуваат како „живи суштества“, „секаков вид животни“, „разни суштества“ и слично, што е погрешно во однос на човекот како „душа жива“.

Значи, во Божјата реч со изразот „душа жива“ се дефинираат и човекот и животните. Според тоа, тој израз не може различно да се преведува за човекот и животните. Во 1. Мојсеева 2,7 „душа жива“ (nefeš haуyah) е човекот, а во текстовите во 1. Мојсеева 1,1,20.21.24.30; 2,19; 9,10.12.15.16; 3. Мојсеева 11,46 „душа жива“ (nefeš haуyah) се животните, и во тие текстови треба да стои „душа жива“, а не поинаку, како што превеле преведувачите.

Ако еврејскиот израз *nefeš haуyah* кај животните се преведе со „живи соданија“, тогаш истиот израз и за човекот треба да се преведе „така човекот стана живо содание“, а не „душа жива“.

Зошто преведувачите во разни преводи на Библијата еврејскиот израз *nefeš haуyah* го преведуваат како „душа жива“ кога тој се однесува на човекот, а како „живи созданија“ кога истиот израз се однесува на животните? Причината е едноставна. Тие се под притисок на погрешното верување дека човечките суштества имаат нематеријална, бесмртна душа, којашто животните ја немаат. Поради тоа, истиот еврејски збор „нефеш“, за човекот го преведуваат со зборот „душа“, а за животните со зборот „созданија“. Тоа е голема измама што треба да се осуди. Во двата случаја истиот израз преведувачите требало да го преведат исто, зашто оние што немаат можност Библијата да ја читаат на оригиналниот или еврејскиот јазик, се прелогани и заведени од погрешното верување на преведувачите, а тоа е злосторство за кое тие немаат изговор ниту издржана одбрана. Тие паѓаат под удар на проклетството што го изрекува Библијата над оние кои додаваат, одземаат и преправаат нешто во Библијата (5. Мојсеева 4,2; Откровение 22,18.19).

Употребата на еврејскиот израз „нефеш-душа“, кој во Библијата се однесува на сите видови животни, јасно покажува дека „нефеш“ не е бесмртна душа што ја добил човекот при создавањето, туку животодавна сила, сила која им дава живот и која им го одржува животот и на животните и на луѓето, „животен здив“ кој се наоѓа и во животните и во човекот.

Она што душата на човекот ја прави различна од душата на животните е фактот што Бог човекот го создал според својата лика, односно со особини слични на Божјите особини кои не биле предвидени за животните:

„И рече Бог: „Да создадеме човек според нашата лика, според нашето подобие, како што сме ние, кој ќе биде господар над морските риби, над небесните птици, над сверовите и над добитокот - над целата земја и над сите лазачи што лазат по земјата. И го создаде Бог човекот според својата лика, го создаде според Божјата лика, ги создаде машко и женско.““ (1. Мојсеева 1,26.27)

Но, значајно е да се забележи дека двете живи созданија, и човекот и животните, се души, „души живи“ (*nefeš haуyah*), и дека на крај еднакво го завршуваат животот:

„Сè што се случува со синовите човечки, се случува и со животните; крајот им е ист: како умираат едните, така умираат и другите, и едно е дишењето кај сите, и човекот нема предимство пред добитокот, зашто сè е суета. Сè оди на исто место: сè произлегува од земјата и сè се враќа во земјата. Кој знае дали духот на синовите човечки заминува горе, а духот на животните заминува долу, во земјата?“ (Проповедник 3,19-21)

Душата и крвта

Постојат повеќе од дваесет места во Стариот завет во кои еврејскиот збор „нефеш“ (душа) се применува на животот. Ќе разгледаме два од нив, зашто тие ни го појаснуваат значењето на изразот „душа жива“ во 1. Мојсеева 2,7. Овие текстови се посебно интересни зашто душата (нефеш) ја повр-

зуваат со крвта. Во 3. Мојсеева 17,11 читаме: „Душата (нефеш) на секое тело е во неговата крв.“

Други преводи овој текст го преведуваат различно: „Животот (нефеш) на живото суштество е во крвта“, или „животот (нефеш) на телото е во крвта“, или „животот (нефеш) на созданијата е во крвта“ и слично.

Во 14-от стих од истата глава читаме: „Животот (нефеш) на секое живо суштество е неговата крв. Затоа им реков на синовите Израелови: не смеете да јадете крв од никакво живо суштество, зашто животот (нефеш) на секое живо суштество е неговата крв“, или „животот (нефеш) на секое суштество е неговата крв“.

Македонскиот превод погрешно го преведува 14-от стих. Во него се повторува текстот од 11-от стих, што е погрешно.

Во приложените библиски текстови е употребен зборот „живот“ со кој се преведува изворниот еврејски збор „нефеш“, па текстот исправно треба да гласи: „Душата на секое суштество е неговата крв.“

5. Мојсеева 12,23: „Внимавај добро, да не се јаде крвта, зашто крвта е душа (нефеш). Немој да ја јадеш душата заедно со месото.“

Со изразот „душата (нефеш) на секое живо суштество е неговата крв“, Библијата многу јасно и успешно разрешува две или три дилеми, односно два или три огромни проблеми што сатаната уште во првите векови му ги натоварил на христијанството на грбот или му ги обесил на вратот.

Прво, текстот покажува дека душата на човекот и душата на животните се еднакви, едно исто, дека меѓу нив нема никаква разлика.

Второ, кога текстот кажува дека „душата на секое живо суштество е неговата крв“, значи дека и душата на човекот е неговата крв, и душата на животните е нивната крв.

Трето, можеби најзначајно, ниту еден од текстовите што ги анализираме на душата не ѝ придава духовна димензија. Во нив не постои ниту тунка на некаква имплицитна најава или идеја дека душата на човекот е духовниот дел на неговото битие, дека таа е бесмртна единка сместена во смртно тело од кое при смртта се изделува и самостојно заминува во рај или во пекол. Напротив, текстовите што ги проучуваме му задаваат смртен удар на Платоновите дуализам кој станал темелна црковна наука и теологија на традиционалната христијанска Црква врз кој таа изградила огромно црковно здание за рај, чистилиште и пекол, црковни институции со чија помош ги контролира и земјата и небото. Најголеми злоупотреби и манипулации со верниците споменатата Црква правела и прави во рамките на таа своја погрешна, небиблиска теологија, чијашто основа е античкиот дуализам на човековата природа, според кој, човекот е составен од смртно распадливо тело и од бесмртна душа или од бесмртен дух.

Посочените библиски текстови јасно покажуваат дека душата на човекот е неговата крв, односно, неговата крв всушност е неговата и негова душа. Душата (нефеш) и крвта се едно исто. Според тоа, душата на човекот не е нешто што е духовно, невидливо, неопипливо, нешто со духовни димензии, туку таа е нешто што има физички особини, физички димензии, нешто што може да се види, да се опиппа, да се измери - тоа е крвта на човекот. Тоа сме ние, нашата личност интегрално, целосно, неподелена. Душата (нефеш) е човекот во целост, човекот како Божје создание.

Ако душата (нефеш) на човекот е бесмртна, тогаш и душата (нефеш) на животните е бесмртна. Според тоа, и душите (нефеш) на животните, заедно со душите (нефеш) на луѓето, кога ќе умрат, заминуваат во рај или во пекол. Дали некому му паѓа на ум таква идеја и мисла?

Во жртвениот систем крвта што се пролевала за покајание и откуп на грешникот од гревот била поврзана со нечија душа, со нечиј нефеш. Со обредното колење или со жртвувањето на нечиј нефеш-живот, се спасувал друг нефеш-живот.

Душата-нефеш во Стариот завет

1. Човекот нема душа (нефеш) - тој е душа (нефеш)

Во Стариот завет постојано се соочуваме со вистината дека човекот, како човек, е душа (нефеш). Аврам се упатил во Ханан со сиот имот и со сите души што ги стекнал (1. Мојсеева 12,5), а кога го освоил пленот за време на воениот поход против повеќебројните цареви, содомскиот цар го молел да му ги даде душите (луѓето), а за себе да ги задржи материјалните добра (1. Мојсеева 14,21). Во Египет дошле седумдесет души од домот на Јакова, седумдесет луѓе (1. Мојсеева 46,27; 2. Мојсеева 1,5).

Секогаш кога се вршел попис на жителите (населението), било поставено прашањето: Колку души има овде? Во овие и на многубројни други места во Библијата, наместо зборот души, можеме да го ставиме зборот лица или луѓе.

Што значи во посочените текстови зборот нефеш (душа)? Секако не душа во традиционалната дуалистичка смисла. Очигледно е дека нефеш (nephesh) се однесува на целата личност на човекот. Уште повеќе, човекот нема нефеш (душа) - тој е нефеш (душа), тој чивее како нефеш (душа).

2. Душата (нефеш) како седиште на емоциите

Душата функционира како седиште на емоционалните активности на човекот. Иако во Библијата има многу текстови од кои се гледа дека душата (нефеш) чувствува радост, жалост, тага, горчина, срдба, страв..., ние ќе наведеме само два случаја. Кога зборува за жената Сунамка, пророкот Елисеј кажува: „Остави ја, душата (нефеш) ѝ е огорчена, а Господ го сокри тоа од мене и не ми јави“ (2. Царевите 4,27).

Барајќи спас од своите непријатели, Давид пекал пред Господа: „Душата (нефеш) ми е длабоко потресена... Врати се, Јахве, избави ми ја душата (нефеш)“ (Псалм 6,4.5).

3. Душата (нефеш) и смртта

Без никакво сомневање душата умира, и сите теории кои настојуваат да ја побијат оваа вистина се лажни. Намерно е кажано дека душата умира, дека може да се уништи и дека може да се избрише. Луѓето се плашеле за својата душа (нефеш) (Исус Навин 9,24) кога други ја барале нивната душа (нефеш) (2. Мојсеева 4,19; 1. Самоилова 23,15). Морале да бегаат заради своите души (нефеш) (2. Царевите 7,7).

Под водство на Исуса Навина Израелците ги истребиле, ги убиле, ги погубиле, ги исекле со остар меч сите души (нефеш) кога ја освојувале ветената земја. Во тие пригоди душите (нефеш) на нивните непријатели биле целосно уништени - стотици илјади души-нефеш на број (Исус Навин 10,28.30.32.35.37.39).

Судбината на душата е поврзана со судбината на телото. Посочените текстови постојано ги повторуваат заборовите: Исус Навин ги „уништи сите души (нефеш) што беа во таа земја“...

„Погуби ги сите души (нефеш) во градот!“ (Исус Навин 10,37)

„Во градовите на тие народи... не оставај ниту една жива душа (нефеш)!“ (5. Мојсеева 20,16)

„Душите (нефеш) кои ги прават тие гадости (содомија), ќе бидат истребени од својот народ“ (3. Мојсеева 18,19).

Уништувањето на душата значи уништување на телото и уништувањето на телото значи уништување на душата. Тоа е библиска наука за телото и душата.

„Која душа (нефеш) ќе згреши, таа ќе загине“ (Езекил 18,4.20).

Блудницата Рава ги молела двајцата израелски извидници да ѝ ветат дека при уништувањето на градот Ерихон ќе го сочуваат нејзиното семејство, дека „ќе ги сочувате нашите души (нефеш) од смрт“ (Исус Навин 2,13). - Очигледно е дека во овој случај душите на семејството на Рава биле изложени на смртна опасност во која можеле да загинат, да бидат убиени, како и душите на другите нивни сограѓани

Во Стариот завет имаме извештаи за таканаречени градови на прибежиште во кои можеле да се засолнат убијците кои убиле некого не сакајќи. На пример, кога зборува за тие градови, писателот кажува: „За да избега во нив секој кој убил човек не сакајќи“ (4. Мојсеева 35,15). Оригиналниот еврејски текст кажува поинаку: Не кој ќе убие некого, не кој ќе убие човек, туку кој ќе убие душа (нефеш). Тоа значи дека во Стариот завет убијците не убивале „некого“, не убивале „човек“, туку убивале душа, убивале нефеш.

Преведувачите на Библијата намерно или од незнање погрешно ги преведуваат библиските текстови кои зборуваат за убиство и за убиените, за мртвите и мртвците. На еден преведувач, кој верува во бесмртност на душата, на крај на умот не му доаѓа мисла еврејскиот збор нефеш во дадениот контекст да го преведе со „убиена душа“, или со „мртва душа“, како што стои во оригиналот. Во согласност со своето верување, тој ќе каже и ќе преведе: Убиецот убил некого, или убиецот убил човек, но Библијата не кажува така. Таа кажува: убиецот убил душа, убил нефеш. Библијата кажува: „убиена душа“, „мртва душа“.

Бидејќи во неисправните преводи не се појавува зборот „душа-нефеш“, повеќето читатели се заведени, и тие ќе тврдат дека тој текст зборува за убивање на телото, а не на душата. Но, во еврејскиот оригинал стои „убиен нефеш“, „убиена душа“

Во некои случаи зборот душа-нефеш преведувачите го преведуваат со замена или со кратка заменска форма, со што на читателот не му даваат можност исправно да го протолкува текстот, односно исправно да ја прифати неговата порака. Еден од тите примери е текстот во 5. Мојсеева 19,11: „Но, ако некој го мрази својот ближен и го демне, па ќе скокне на него и ќе го (нефеш) убие...“ (Цитирано од хрватскиот превод Стварност).

Наместо кратката заменска форма „го“, во еврејскиот оригинал стои „смртно го ранува нефешот“, односно, „смртно ја ранува душата“, ја убива душата.

Но, и во македонскиот превод на Библијата постојат места каде што јасно се кажува дека душата може да биде убиена, дека може да умре. Веќе беше приведуван примерот од книгата на пророк Езекил 18,4.20: „Која душа греша, таа ќе умре... Душата која згрешила, ќе умре.“

Мртвото тело сè уште е душа, мртовецот сè уште е душа, но душа без живот. На пример, на назиреите им било забрането да се извалкаат (осквернат) со пристапување кон мртовец: „Тој (назирејот) не смее да се доближува до мртво тело (нефеш)“ - во оригиналот: не смее да пристапува кон „мртва душа“ (4. Мојсеева 6,6).

Исто така и свештениците не смееа да се осквернуваат со пристапување кон мртвите души на своите роднини. „Синовите Аронови да не се допираат до мртовец“, во оригиналот „да не се допираат до мртва душа“ - „до мртов нефеш“ (3. Мојсеева 21,1.11; 4. Мојсеева 5,2; 9,6.7.10)

Престанувањето на дишењето предизвикува смрт на душата, зашто крвта, која е изедначена со душата, не добива веќе кислород кој е толку важен за животот. Тоа го објаснува фактот што Библијата за смртта на човекот околу тринаесет пати зборува како за смрт на душата. „Заради умрен не правете рецки по своето тело.“ Во оригиналот: „Заради умрена душа („заради умрен нефеш“) не правете рецки по своето тело“ (3. Мојсеева 19,28; 21,1.11; 22,4; 4. Мојсеева 5,2; 6,6.11; 9,6.7.10; 19,11.13; Агеј 2,13).

На душата не ѝ се заканувала само опасност од непријателите, туку и од недостиг на храна, опасност од глад. Тажејќи над состојбата на Ерусалим, пророкот Еремија кажува: „Сиот негов народ воздивнува, барајќи леб, ги дава своите скапоцени работи за храна - душата (нефеш) да ја поткрепи“ (Плачот на Еремија 1,11).

Израелците плачеле во пустината зашто немале веќе месо како во Египет: „Сега нашата душа (нефеш) се исуши: освен мана, ништо друго пред нашите очи“ (4. Мојсеева 11,6).

Душата-психа во Новиот завет

1. Душата како личност во Новиот завет

Душата (psyche) во Новиот завет ја означува целата личност во иста смисла како нефеш (nephesh) во Стариот завет. На пример, во својата проповед пред Синедрионот, Стефан спомнува дека „седумдесет и пет души (psyche)“ од семејството на Јакова слегле во Египет, а тоа е истиот број и истиот начин на изразување што ги наоѓаме во Стариот завет (1. Мојсеева 46,26.27; 5. Мојсеева 10,22).

На празникот Педесетница се крстиле „околу три илјади души (psyche)“ (Дела 2,41), и стравопочит ја обзеде секоја душа (psyche)“ (Дела 2,43).

Дела 27,37: „А во коработ бевме вкупно двесте седумдесет и шест души (psyche).“ Во коработ имало 276 луѓе, а не некакви бестелесни души или духови.

Зборувајќи за семејството на Ное, апостол Петар кажува дека „само осум души (psyche) останаа од водата“ (1. Петрово 3,20).

2. Душата како живот во Новиот завет

Најчесто зборот душа (psyche) во Новиот завет може да се сфати како „живот“.

За време на силната бура што ја доживеале екипажот и апостол Павле на бродот (веќе го спомнавме пре малку) што пловел кон Рим, Павле им вели на сопатниците: „Ви советувам да бидете храбри, зашто ниедна душа (psyche) од вас нема да загина, освен коработ“ (Дела 27,22). Со други зборови, ниеден живот нема да загина, зашто претходно Павле им објаснуваше: „Гледам, луѓе, дека пловењето ќе биде мачно и со голема штета не само за товарот на коработ, туку и за нашите животи.“ (Дела 27,10)

Впрочем, ако душата е духовна и бесмртна, како што тврдат традиционалистите кои го прифатиле Платоновият дуализам, нејзе бурата не може да ѝ наштети, водата не може да ја удави. Според тоа, во дадениов случај на опасност од давење бил изложен физичкиот живот на патниците, а не нивната душа.

Еден ангел му рекол на Јосифа: „Стани, земи го детето и неговата мајка и оди во земјата Израелова, зашто изумреа оние што ја бараа душата (psyche) на детето“ (Матеј 2,20). - Изумреа оние што го бараа животот на детето. Очигледно е дека Христовите непријатели не ја барале неговата душа, зашто тие не можеле да ја убијат неа, туку го барале неговиот физички живот, го барале него, кого можеле да го убијат. И овде душата го претставува животот во целост, личноста, а не некоја бесмртна духовна единка, која при смртта го напушта телото.

Ова е еден од многубројните текстови кои зборуваат за барање, за убивање и спасување на душите (psyche), што сè покажува дека душата не е бесмртен дел на човековата природа, туку таа е самиот физички живот, целокупната човекова лучност која може да биде во опасност.

Како што видовме, според учењето на Стариот завет, кога телото ќе умре, умира и душата (nephesh, psyche). Исус душата ја поврзал со храната и пиењето. Рекол: „Не грижете се за вашата душа (psyche) - што ќе јадете или што ќе пиете; ниту за вашето тело, во што ќе се облечете. Зар не чини душата (psyche) повеќе од храната и телото од облеката?“ (Матеј 6,25)

Во овој текст Христос душата (psyche) ја материјализира, ја става во физички димензии, ја ограничува и ја сместува во рамки како нешто материјално, опиливо, видливо, нешто што јаде, што пие... Поврзувајќи ја душата со храната и пиењето, Исус покажал дека душата е физички вид на животот, физички вид на нашето постоење, а не некаква нематеријална компонента на нашата природа.

Веројатно Христовите слушатели биле збунети и фрустрирани кога ги слушнале Христовите зборови: „Кој сака да го спаси својот живот, ќе го загуби, а кој ќе го загуби својот живот заради мене и евангелието, тој ќе го спаси.“ (Марко 8,35; цитирано од мак. превод на Библијата)

Но, да го видиме овој текст во неговиот грчки оригинал: „Кој сака да ја спаси својата душа (psyche), ќе ја загуби, а кој ќе ја загуби својата душа (psyche) заради мене и евангелието, тој ќе ја спаси.“

Истата мисла се повторува и во следните библиски текстови: Матеј 16,25; 10,39; Лука 9,24; 17,33; Јован 12,25, во кои, наместо зборот „живот“, стои зборот душа (psyche).

Според тоа, и во овие, и во сите други библиски текстови, зборот „душа (psyche)“ е наполно еднаков по значење со зборот „живот“, и зборот „живот“ е наполно еднаков по значење со зборот „душа (psyche)“.

Овие текстови што ги изговорил лично Христос, целосно ја растураат погрешната теологија на христијаните кои веруваат дека душата е нематеријална, дека е неуништлива, дека е самостојна бесмртна единка сместена во смртно тело. Христос кажува: „Кој сака да ја сочува својата душа...“ Од што да ја сочува? Ако е таа бесмртна, кој и што може нејзе да ѝ наштети, да ѝ напакости, да ја убие, да ја уништи? Никој и ништо!

Но Христос оди понатаму и кажува: „Кој ќе ја загуби својата душа... тој ќе ја спаси.“ Ова е гром од небото за сите што веруваат во бесмртност на душата. Христос е јасен: Душата може да се загуби, душата може да се погуби, душата не е бесмртна.

Затоа за *psyche* (за душата) никогаш не читаме *ainoios* или *athanatos*, вечна или бесмртна душа, туку само *psyche* (душа) што ја дал Бог и што Тој ја чува за вечен живот (*zoe ainoios*)

Апостол Павл бил подготвен да ја жртвува својата душа за Христа и за своето спасение: „Мене воопшто не ми е грижа за животот (во изворниот текст: „воопшто не ми е грижа за душата-psyche); само да ја довршам мојата трка, да ја завршам службата што ја примив од Господа Исуса, да го посведочам евангелието на Божјата благодат.“ (Дела 20,24)

Кога Павле би верувал во бесмртност на својата душа, тогаш не би се однесувал така лекомислено кон неа; не би кажал: „мене воопшто не ми е грижа за душата-psyche, кога би знаел дека ќе ја загуби заради евангелието. Љубоморно би ја чувал да не ја загуби. Но, очигледно е дека тој бил подготвен да го жртвува својот смртен живот, својата смртна и пропадлива душа само да добие вечен живот.

Повеќе пати беше кажано дека Бог има моќ да ги уништи и телото и душата-psyche (Матеј 10,28), со што Библијата ја побива идејата за нематеријална бесмртна душа.

На крстот умрела Христовата душа

Најзначајна Христова изјава во врска со душата: „Синот човечки не дојде да му служат, туку Тој да служи и да го даде својот живот за откуп на мнозина“ - во оригиналот: „да ја даде својата душа (psyche) за откуп на мнозина“ (Матеј 20,28). Како добар Пастир Тој „го полага својот живот за овците“ - во оригиналот: „Тој ја полага својата душа (psyche) за овците“ (Јован 10,11).

Текстот е јасен: Христос на крстот ја положил, ја дал, ја жртвувал, својата душа. Тој на крстот ја пролеал својата крв, а крвта, како што видовме, е душата, односно, душата е крвта. Тоа значи дека на крстот умрела неговата, Христовата, душа. Тоа значи дека Христос во себе немал бесмртна душа.

Но, да нема забуна, зборуваме за Христа како вистински човек, зашто Божјата Реч кажува: „Бидејќи децата се учесници во телото и крвта, така и Тој зеде еднакво учество, та преку смртта да го победи оној што ја има власта над смртта, односно ѓаволот“ (Евреите 2,14).

Текстот е јасен: Христос зел „еднакво учество во телото и крвта“. Со други зборови, Христос имал еднаква човечка природа како и секој човек

на овој свет. Тоа значи: ако човекот има човечко тело, и Христос имал човечко тело; ако човекот има човечка душа, и Христос имал иста човечка душа; ако човекот има здив, дух, и Христос имал човечки здив, дух.

Според тоа, на крстот умрела неговата, Христовата, душа. Тоа значи дека Христос во себе немал бесмртна душа. Тоа значи дека и луѓето немаат во себе бесмртна душа!

Исус на разбојникот на крстот: "Денес ќе бидеш со мене во рајот"!?

Застапниците на идејата за пекол со уживање го истакнуваат ветувањето што му го дал Исус на разбојникот на крстот како сигурен доказ дека постои рај и пекол. Тие тој стих така го конструираат и така го преведуваат, за да измолзат од него порака што најмногу одговара на нивната небиблиска теологија за состојбата на мртвите. Најчесто го преведуваат вака: „Исус му рече: „Ти ветувам дека денес ќе бидеш со мене во рајот!“ Или: „Навистина ти велам: денес ќе бидеш со мене во рајот!“ (Лука 23,43). - Ете, велат тие, Христос истиот ден ја примил бесмртната душа на разбојникот во рајот. Соодветно на тоа, и бесмртните души на грешните веднаш по смртта заминуваат во пеколот.

Така верува и така проповеда веројатно најпознатиот протестант во историјата уште од времето на Мартина Лутера, Били Грејем, а така верува и сиот протестантски свет, освен адвентистите и сведоците на Јехова. Да го чуеме неговото сведоштво:

„Заминувањето на верникот на небо е директен пат. Штом ќе умреме, веднаш сме при Господа. Исус му рекол на разбојникот на крстот: „Навистина ти велам: денес ќе бидеш со мене во рајот“ (Лука 23,43)... Оној миг, кога ќе го испуштиме здивот на земјата, ние го добиваме својот прв здив на небото. Го напуштаме телото и веднаш сме во Божје присуство.“

Зборувајќи за својата баба на претсмртна постела, Били Грејем напишал: „Кога баба ми умираше, се придигна и седна на креветот, се насмевна и рече: „Го гледам Исуса како ги шири рацете кон мене. А еве го и Бен со двете очи и со двете нозе.“ Дедо ми, Бен, загубил едно око и една нога кај Гетисберг.“¹⁸

Дали навистина разбојникот истиот ден бил со Исуса во рајот? Дали Христос воопшто тој ден бил во рајот и дали навистина тој ден го пречекал разбојникот во рајот? Да му дадеме можност нему да ни каже: „Исус ѝ рече (на Марија): „Остави ме, зашто уште не сум појден горе кај Отецот!“ (Јован 20,17). Ова Исус ѝ го кажал на Марија во неделата, по своето воскресение.

Во претходниот поднаслов видовме дека на крстот умрела Христовата душа. Тоа значи дека Христос во себе немал бесмртна душа или бесмртен дух кои мо мигот на неговата смрт заминале на небото како свесни единки. Според тоа, и разбојникот немал во себе бесмртна душа која веднаш по неговата смрт би заминала во рајот на небото за да се сретне таму со Христа, зашто, како што чувме од Христа, Тој ниту третиот ден по својата смрт не заминал на небото.

Уште нешто! Апостол Јован, во своето евангелие го бележи Христовото ветување: „Одам да ви приготвам место. И ОТКАКО ЌЕ ОТИДАМ И ЌЕ ВИ ПРИГОТВАМ МЕСТО (ТОГАШ) ПАК ЌЕ ДОЈДАМ И ЌЕ ВЕ ЗЕМАМ КАЈ СЕБЕ, за да бидете и вие таму каде што сум јас“ (Јован 14,1-

3). Според тоа, средбата и заедницата со своите ученици, односно рајот, Христос го најавува за далечна иднина, поврзувајќи го со своето второ доаѓање, а не со мигот на нивната смрт.

Многу јасно! Исус им вели на учениците: Јас „пак ќе дојдам“, и тогаш, не сега, не кога ќе умрете, тогаш, кога „јас пак ќе дојдам, ќе ве земам кај себе, за да бидете и вие таму каде што сум јас“, во рајот. Јован тоа така го сфатил, така верувал и така ги запишал Христовите зборови.

Ако Христос на разбојникот му кажал поинаку и ако му дал ветување дека него истиот ден ќе го прими во рајот, тогаш Јован со право би се прашувал: Каков е овој Спасител? Тоа е сушта неправда! Мене, и другиве ученици, кои оставивме сè и тргнавме по него, верно и предано му служиме и се жртвуваме за него (Јована го фрлале во котел со вриено масло) - нас ќе нè земе кај себе дури кога повторно ќе дојде на земјава, по долги години и векови, а овој разбојник, криминалец, убиец, денес ќе го прими во рајот! Неправда е тоа, голема неправда! - Ја сфаќаме суштината на проблемот, нели? Стихот нема ниту теолошка, ниту каква и да е друга смисла ако се толкува така како што се толкува, со цел да се докаже дека разбојникот истиот ден бил со Христа во рајот.

Затоа, во контекстот на ова што го кажавме, предметниот стих треба да се преведе вака: „Исус му рече (на разбојникот): „Ти ветувам денес (сега, во овој миг) дека ќе бидеш со мене во рајот!“ - Кога ќе се вратам на земјава, и тебе, заедно со апостол Јован, и со другите, ќе те земам кај себе.

Оваа вистина Христос директно ја потврдува на повеќе места: „Кога Синот човечки ќе дојде во својата слава и сите ангели со него, тогаш ќе седне на престолот на славата; и ќе се соберат пред него сите народи, а Тој ќе ги оддели едни од други, како пастирот што ги разделува овците од козите. И ќе ги постави овците од својата десна страна, а козите од левата. Тогаш Царот ќе им рече на оние од десната страна (на праведните): „Дојдете, благословени од мојот Отец, наследете го царството кое ви е приготвено уште од создавањето на светот.“ Многу јасно! - На своите верници Господ им приготвил вечно царство уште од создавањето на светот, кое ќе им го даде во наследство не во мигот на нивната смрт, туку кога Христос повторно ќе дојде на земјата.

Понатаму, Христос продолжува: „Ете, доаѓам скоро, и НАГРАДАТА МОЈА Е СО МЕНЕ, за да му дадам секому според неговото дело.“ „Синот човечки ќе дојде во славата на својот Отец, со своите ангели, И ТОГАШ секому ќе му плати според неговите дела.“ Праведникот својата награда ќе ја добие „ПРИ ВОСКРЕСЕНИЕТО НА ПРАВЕДНИТЕ“ - не порано. Истото го кажува и пророк Даниел: „ТОГАШ ќе се разбудат мнозина кои спијат во земниот прав: едни за вечен живот, а други за срам и вечен презир“ (Матеј 25,31-34; Откровение 22,12; Матеј 16,27; Лука 14,14; Даниел 12,2). Како и Јован, и апостол Павле својата награда ја очекува „во оној ден“, кога Христос повторно ќе дојде (2. Тимотеј 4,6-8). Тогаш, кога Христос ќе дојде, не порано, не во мигот на смртта, тогаш Тој ќе му даде секому според делата.

Третиот мртви молчиња и нивната душа

Во Делата на апостолите 20,9.10 читаме: „Едно момче, по име Евтих, седеше на прозорец и, совладано од длабок сон, додека Павле зборуваше долго, падна од третиот кат и го дигнаа мртво. Павле, пак, штом слезе, се

спушти врз него, го прегрна и рече: „Не создавајте немир, зашто неговата душа уште е во него.“

Овој настан е идентичен со оној кога пророк Илија (1. Цар. 17,17-22), и подоцна пророк Елисеј (2. Царевите 4,32-36) легнале врз децата во кои душата (пeрhesh) се вратила. Овие три случаи дуалистите ги истакнуваат како потврда дека душата е независна единка која може да се врати откако ќе го напушти телото. Ова нивно толкување го побива следниот аргумент.

Во случајот на Евтиха, а ист е случајот и со другите две момчиња, читаме дека Павле рекол: „Неговата душа (psyche) уште е во него“, иако неговото тело лежело мртво. Значи, Павле не верувал дека душата е нематеријална единка која при смртта го напушта телото. Душата сè уште била во Евтиха. Таа не го напуштила неговото смртно тело и не заминала никаде, ниту во рај ниту во пекол. И кај Евтиха и кај другите момчиња имаме мртво тело, имаме мртва душа, имаме мртва личност, интегрално, како во безбројните примери во Стариот завет што ги проучивме - мртви души, убиени души.

Овие три момчиња, на молитва на тројцата Божји слуги, Павле, Илија и Елисеј, Бог ги воскреснал, им го вратил животот.

Апостол Јован: "Бев во духот"

Православниот теолог, Лазар Милин, вели: „Свети Јован Богослов во својата книга ‚Откровение‘ ни изнесува една визија што ја имал додека бил во ‚духот‘ на островот Патмос“¹⁹ (Откровение 1,9.10)

Зборовите на апостол Јован „бев во духот“ Милин сугерира да ги прифатиме буквално, дословно: Дека за време на таа, но и на сите други многубројни визии што ги добил од Бога, Бог го извадил од неговото тело неговиот дух како посебна свесна и бесмртна единка, и на таа свесна единка, изделена од телото на Јована, ѝ ги давал тие многубројни визии. Значи, „духот“ на Јована, надвор од негово тело, ги примил визиите од Бога.

Но, ако е така, ние се соочуваме со непремостливи пречки, зашто на многу места во Откровението Јован кажува: „Јас, Јован, видов“, „јас слушнав“, „јас, Јован, сум ваш брат и ваш другар“. Откровението Бог му го праќа на „својот слуга, Јован“. Бог му заповеда на Јована: Јоване, „тоа што ќе го видиш, напиши го во книга, и прати го до седумте цркви“... -

Сето ова се одлики не на духот изделен од телото, туку одлики на една комплетна интегрална личност. Духот нема очи да гледа, нема уши да слуша, нема раце да пишува писма; духот не е наш другар, наш брат; духот не е слуга на Бога, Јован е Божји слуга и тој го примил Откровението од Бога, а не неговиот дух независно од негово тело.

Айсургите на црковната догма за привремен Божји суд

Темел на мистицизмот на паганските филозофии и религии е вера во бесмртност на душата како нематеријална супстанција која овозможува живот и која постои независно од телото, со самостојна егзистенција.

Ова сфаќање за бесмртност на душата ќе стане општо прифатено учење кај речиси сите цркви од кое тие никогаш не се откажале. Но, ако душата е таа која е способна за самостоен живот, за самостојна егзистенција, тогаш каква смисла има воскресението? Познато е дека конечниот суд, односно,

конечната судска пресуда ќе се изврши по второто Христово доаѓање, а каде се наоѓаат душите на умрените до тогаш? За да се даде одговор на тоа прашање, воведени се чисто пагански поими за чистилиште и митарства како привремен престој на мртвите до конечниот суд. Тоа е поим за привремен суд кој настапува веднаш по смртта.

Ако се прифати постоење на привремен суд по смртта, тогаш останува прашањето зошто суд на крај од историјата, и пак, зошто воскресение? Затоа ни сторијата за богатиот и Лазара не треба да се толкува на буквален тертулијански начин. Според таа верзија, грешникот прима казна веднаш по смртта, се мачи, и на крај пак е изведен, но овојпат на сеопшт суд, за да биде повторно вратен во пекол.

Според мислењето на тие теолози, пеколот како специфична подземна „институција“ постои со цел човекот во овој живот да постапува морално, а потоа, според истото сфаќање, грешникот заслужува да биде вечно мачен - псевдо етички принцип на награда и казна, и тоа драконска. Тоа е нехристијанска свест која Бога го посматра како некого кој наоѓа задоволство во вечните маки на своите непријатели, зашто истите тие луѓе ќе бидат мачени затоа што токму така сака Бог или затоа што не може да ги уништи душите што ги создал бесмртни.

Најпосле, ако грешниците навистина се мачат за време од својата смрт до воскресението, дали душите навистина се нематеријални, зашто, ако душата е нематеријална, тогаш таа е неосетлива и не може да се мачи, да чувствува болки. Ако се материјални, тогаш зошто е потребно воскресение? Зошто да се мачи душата во пекол, ако е телото грешно? Телото има грешни желби и тоа е проникнато со похоти и гревови и тоа треба да се мачи, а не душата која е благородна. Или, каков е тој пекол во кој се наоѓаат души или духови како сеништа? Или рај во кој, наместо луѓе со вистински тела, се реат, лебдат и се маткаат некави души или духови? Многу нејасно и нелогично!

Поборниците за бесмртност на душата користат други стихови и текстови во Библијата дадени во други контексти и со други пораки, а ги заобиколуваат Христовите зборови во Лука 14,14 каде што нашиот Спасител кажува дека награда праведните ќе добијат при воскресението, а не порано.

Луѓето кои го опишуваат пеколот во него гледаат огромни животни со крвави усти кои кинат делови од телата на грешниците - кинат раце, нозе, месо..., а знаеме дека телата заминуваат во гроб!? Дали тие кинат делови од душите на грешниците во пеколот? Ако душата е нематеријална, тогаш што кинат од неа...!?

Ако мртвите веќе уживаат блаженство на небото или ако се превиваат во оган во пеколот, зошто е потребен идниот суд? Науката на Божјата реч за овие важни прашања не е ниту нејасна ниту противречна. Неа можат да ја разберат и обичните луѓе. Која искрена душа може да види и малку мудрост и праведност во раширеното верување за награда веднаш по смртта? Дали праведниците по испитувањето на нивниот случај на судот ќе ја слушнат пофалбата: „Добро, слуго, добар и верен, ... влезе во радоста на својот Господар“ (Матеј 25,21), кога веќе се наоѓаат во негово присуство можеби многу векови? Дали грешниците ќе бидат повикани од местото каде што се мачат за да ја примат пресудата на Судијата на целата земја: „Одете си од мене, проклети, во вечен оган“ (Матеј 25,41), кога тие веќе

со векови се наоѓаат во вечниот оган? Колку страшен подбив! Срамно обвинување против Божјата мудрост и праведност!

Православието за православните митарства

„Учењето за воздушните митарства првпат се сретнува во прочуеното дело на св. Атанасиј Александриски - во неговото ‚Житие на св. Антониј Велики‘, кое е напишано околу 365 година, кога е и преведено на латински јазик (околу 365-370 г.) и уживало почит во целиот христијански свет, како на Исток, така и на Запад. Св. Златоуст им советува на сите христијани да го читаат тоа житие; а блажениот Августин кажува дека ‚читањето на житието на св. Антониј Велики го упатило на вистинскиот пат‘.“²⁰

Православието за воздушните митарства: „Темел на учењето за митарствата во Светото писмо! ‚Непрекратната и постојана употреба насекаде во Црквата, учењето за митарствата, особено меѓу учителите во четвртиот век, непорекливо сведочи за тоа дека ним тоа учење им го предале учителите од постарите векови и дека истото се темели на апостолското предание.‘ Со други зборови, тоа се темели на Светото писмо и во потполност се согласува со него.“ - Во никој случај! Ниту трунка вистина во ова тврдење дека учењето за митарствата ‚се темели на Светото писмо и во потполност се согласува со него“. Учењето за православните митарства е светлосни години далеку од библиската вистина! Тоа се стопроцентни човечки измислици! Повеќе за апсурдите на митарствата во насловот ‚Библијата за смртта‘, во поднасловот ‚Православието за православните митарства‘.²¹

Лазар Милин го отфрла чистилиштето како измислица на Католичката црква која нема никаква основа ниту во Библијата ниту во преданието - и има право кога за него вели така. Но тој заборава, или намерно заобиколува и не сака да каже дека и православието има некаков еквивалент за католичкото чистилиште, а тоа се православните митарства, за кои не постои еднообразието во православните теолошки кругови, ниту пак за нив можат да се најдат некакви траги во Светото писмо.

Еве ја приказната за православните митарства, преземена од ‚Свтосавље‘ на интернет: Третиот ден, откако ќе го напушти телото, душата поминува низ легион од зли духови каде што демоните ја обвинуваат за разни гревови што ги направила додека била на овој свет. Постојат околу дваесет такви препреки, наречени митарства, на кои се испитуваат различни гревови. Откако ќе помине низ едно митарство, душата поминува низ следното, и така сè до последното.

Мнозина ја опишувале таа средба каде што душата со голем страв се обидува да се ослободи од нападите на демоните кои ја мачат со разни гревови што ги направила и сакаат да ја приграбат за себе, изнесувајќи докази кои потврдуваат дека таа е грешна и дека поради тоа истата им припаѓа ним, и сите се согласуваат во едно - дека тоа е место (некаде во воздухот) на силно мачење и неизвесност за душата во врска со нејзината конечна судбина. Ако душата успее да помине низ сите митарства, тогаш заминува во рај, каде што ќе живее вечно; а ако тежината на гревот претегне, тогаш таа не успеала да помине, се запрела на некое од нив, и судбината на таа душа е вечно мачење во пеколен оган.

Јован Златоуст учи дека на душата ѝ се потребни многу молитви, добри дела, ангели чувари и други помагачи додека „поминува низ воздушното пространство... покрај невидливите власти и силите што господарат во воздухот, а кои уште се нарекуваат прогонувачи, митари, даночници, цариници“.

Макарие Велики пишува: „Кога ќе чуеш дека под небесата се наоѓаат реки од змеови, лавовски челусти, сили на темнината и јаростен оган што проникнува во секој дел на телото, зар не знаеш дека тие... ќе ја земат твојата душа кога ќе излезе од телото и ќе те спречат да влезеш на небесата.“

Кирил Александриски за митарствата: „Каков страв и трепет те чека тебе, о душо, во мигот на смртта! Ќе видиш ужасни, диви, свирепи, немилосрдни и безочни демони каде што како црни Етиопјани стојат пред тебе. И самиот нивни изглед е пострашен од секое мачење... На секое митарство се испитува одреден грев; за секој грев, за секоја страст, постојат одредени цариници и истражувачи.“²²

Во врска со митарствата наведуваме уште некои мисли и цитати од православната теологија објавени на интернет во „Светосавље“ под наслов „Душа пред престолом Творца“, Старац Клеопа, са румунског Влада Петрин, текст објављен у СВЕТИГОРИ:

„Браќа мои, да се потсетиме на бесмртноста на душата. Знаете ли што останува во век века? Душата! Телото станува земја. Мртвите ги закопуваме, а потоа ги откопуваме, и по извесно време од нив останува само прав, а по подолго време ни коските не остануваат. Сè се претвора во ништо, зашто првата заповед гласи: ‚Земја си и во земја се враќаш.‘ Но душата не умира никогаш. Таа останува во век векови, зашто е дух и не може да умре.

Но, за да знаете што се случува со душата кога човекот ќе умре, ќе ви кажам кој е нејзиниот пат по смртта, според преданието на Православната црква.

Во текот на првите 40 дена по смртта се одвива поединечен суд над душата, кога Бог разрешува каде ќе останеме, на добро или лошо, до конечниот суд. Тоа време е поминливо и променливо за праведниците и за грешниците. Имено, праведниците заминуваат во рај, во привремено блаженство, а грешниците во пекол, во привремени маки, каде што и едните и другите престојуваат сè до страшниот суд и до сеопштото воскресение.

Кога човекот ќе умре и кога ќе ја предаде својата душа, во тој миг пред него се појавуваат онолку ѓаволи колку што направил гревови и онолку ангели колку што имал добри дела во животот. Така кажува свети Јефрем Сирин. Ѓаволите тврдат дека душата е нивна зашто е грешна, а ангелите велат дека таа има повеќе добри дела; и настанува голема битка меѓу нив и затоа душата се плаши да го напушти телото.

Седум дена непосредно пред својата смрт, отецот Јевтимие видел како ангелите се борат со ѓаволите за душата и вели: „Погледни како се борат! Божјите ангели, со златни круни на главата, ги удираат ѓаволите и тие бегаат.“

Во смртните мигови големо значење има ангелот што сме го примиле со нашето крштење. Тој е многу силен ангел кој нè чува не само сега, туку и по смртта до 40-тиот ден. Тој патува со нас низ митарствата 40 дена како наш заштитник. Кога не би бил тој ангел, ѓаволот би правел со нас сè што

сака. Но нашиот ангел заштитник им вели на ѓаволите: ‚Тргнете се, ѓаволи! Јас го познавам животот на оваа душа од нејзиното раѓање па до сега.‘

Најзначајна света тајна за оние што умираат се исповедта и светата причест... Веднаш по смртта, 40 дена се служи света литургија и помени со разрешување и со милостина кои ѝ помагаат на душата кога поминува низ митарствата, зашто Црквата, бидејќи ни е духовна мајка, се моли за душата која ѝ е ќерка по дар низ крштението за полесно да помине низ митарствата...

Бидејќи исповедта е толку значајна, ве молам да запаметите: Кога ќе се разболи твојата мајка, сестра, брат, сопруга, дете, татко, ќерка, немој прво да ги водиш на лекар. Прво доведи свештеник за да го исповеда болниот, за да се очисти од своите гревови... зашто, ако успееш да го наговориш исправно да се исповеда, си придобил една душа. Што велат светите отци? И ако некој имал смртни гревови, мошне тешки, и ако умрел исповедан, Црквата ќе го избави. Тој останува во пеколот само додека не се очисти.

Си слушнал што кажува еден светител? Видел огнено море од кое излегувале бели гулаби како снег и летале кон небото. Го видел пеколот и слушнал силна врева и пискоти. Се прашувал како, Господе, од оган да излегуваат гулаби. Гулабите биле душите на праведниците кои се исчистиле со епитимија и со престој во пеколот и платиле сè што морале да платат.

Црквата посредува од земјата најмногу со своите свети литургии... Христијанинот, ако умрел исповедан и ако, не дај Боже, имал тешки гревови и не поднел епитимија, тој епитимија ќе издржи во пеколот. Но од пеколот може да го избави Црквата со помош на своите свети литургии, со разрешување и со милостина, и така ќе замине во рај.

Но ако некој умрел неисповедан уште од својата младост, а имал и тешки, смртни гревови, на пример, како кога би умрел некрстен, сите служби што ќе се служат на земјата за таква душа малку ќе ѝ помогнат, зашто ништо нечисто нема да влезе во небесното царство.

Така ѓаволите поставиле митарства за да спречат кој било да замине на небото. Знаете ли зошто ѓаволите толку им завидуваат и ги мразат луѓето? Зашто душите на праведниците го дополнуваат бројот на отпаднатите ангели. Како што кажува свети Симеон Нови Богослов, Бог ќе го држи овој свет сè додека не се пополни бројот на паднатите ангели со душите на праведниците. Затоа ѓаволите толку ги мразат душите бидејќи знаат дека секоја душа, ако помине на небото, ќе го заземе нивното место и ќе им одземе сè. Заради тоа тие чекаат во воздухот и велат: ‚Ете, Бог нас нè исфрли од небото, а овие души сакаат да одат одовде кај Бога и ќе го заземат нашето место!‘ И Господ им дозволил на ѓаволите да ѝ застанат и да ѝ стојат на патот на душата, зашто Бог е праведен, не само милостив. Демоните ги поставиле овие царини меѓу небото и земјата за да ги фрлат во пекол оние што умираат непокајани за тешки гревови.

Според откровенијата, постојат дваесет такви пречки, рампи, наречени митарства. На секое од нив се испитува некој вид грев. Поминувајќи низ едно, душата преминува во друго, и дури откако успешно ќе ги совлада сите пречки, душата може да го продолжи својот пат без да биде веднаш фрлена во пекол.

Еве како се наредени тие дваесет царини: Првата царина е поставена поради лоши зборови, втората поради клевети, третата поради лутина, четвртата поради алчност итн. - од најмали до најголеми гревови.

И кој не спомнал зло? Кој не се лутел? Кој не испил чашка повеќе во својот живот? Или кој не паднал во своите мисли или во својата мечта во блуд, во опивање или во други телесни гревови, или во душевни, како што читаме за животот на света Теодора?

Сте слушнале што рекла света Теодора кога требало да помине низ митарството за пијанство? Многу се зачудив бидејќи ѓаволите ме потсетија на сите чашки ракија и вино што сум ги испила во мојот живот. И ми покажаа колку сум пиела, во кој миг и со кого сум била и колку пати сум пиела и колку пати сум се напивала...'

Ако христијанинот преку искрена исповед е разрешен од страна на свештеник на земјата, Светиот Дух му ги брише сите негови гревови. Христовата реч кажува: 'Сè што ќе разреши свештеникот на земјата, ќе биде разрешено и на небото' (н. заб.: погрешно и тенденциозно цитиран текст од Библијата. Таму не стои зборот „свештеник“). Не слушнавте ли? Сè што ќе врзе тој (свештеникот) на земјата, ќе биде врзано и на небото. Единствено ако човекот е паметен, ако често се исповеда, лесно ќе помине низ страшните воздушни митарства во третиот ден. Ќе му се мерат добрите дела со лошите.

Ако душата види дека на митарствата гревовите ја влечат надолу, таа е исплашена и почнува да плаче, особено ако на секоја царина види илјадници ѓаволи кои сакаат да ја приграбат за себе.

Колку ужасни се тие зли духови и нивните искушенија покажува случајот на света Богородица. Кога ангелот Гаврил ѝ го најавил скорашниот крај, таа го молела својот Син да ја избави од тие грозни ѓаволи. Исполнувајќи ја нејзината молба, сам Господ Исус Христос се појавил од небото за да ја прифати душата на својата пречиста мајка и да ја вознесе на небо. Страшен е третиот ден за душата на покојникот и затоа тогаш ѝ се потребни молитви.

Ѓаволот е толку грд, што кога би дошол овде каде што се наоѓаме ние, никој не би останал жив. Сите би изумреле од страв од паднатиот ангел. Но кога душата ќе види илјадници демони, се привлекува под крилјата на ангелот заштитник.

Нашата душа поминува низ воздушните митарства и точно во третиот ден, кога го напуштила телото, во истиот миг, за првпат пристигнува пред престолот на Света Тројца. Што гледа нашата душа третиот ден, кога првпат ќе пристигне пред Божјиот престол? Според сведоштвата на светите отци таа гледа неописана слава, милијарди пати посилна од сончевата, и слуша похвални песни на херувими и серафими...

Третиот ден душата го слуша овој глас на јазикот на Адама: 'Носете ја оваа душа шест дена во рајот.' Зашто во текот на шест дена душата ни поминува низ рајот со брзина на мислите. Тогаш ангелите ја земаат душата со брзина на молња и ја водат кон рајските градини чијашто убавина не може да се искаже. И таму, според зборовите на свети Андреј, таа ќе види дека еден цвет од рајот е поскап од сите народи на светот, од сите украси и богатства, зашто тој никогаш нема да овене... Како што кажува свети Козма, кој бил во рајот, душата таму гледа шатори на праведниците - сребрени, златни, шатори од оникс, рубин, сафир ... ливади... дрвја со златни лисја и со златни цветови... Дрвјата се плодносни, на секоја гранка по 70 видови овошје. Пеат и лисјата, и цветовите, пеат птиците; низ ливадите течат реки

од мед и млеко... Душата во рајот се среќава со своите роднини и пријатели... кои ѝ кажуваат: „Ние знаеме каде одиш. Ти одиш на суд на душеите. Четириесеттиот ден ќе се реши каде ти ќе заминеш, во рајот или во пеколот.“

И ете, така ја дочекуваат душата, и таа патува низ рајот шест дена. Ангелот заштитник ѝ кажува: „Душо, еве, по 40 дена ти ќе дојдеш и ќе заземеш едно место овде!“ Но ако ангелот знае дека душата е грешна, ќе ѝ каже: „Сестро, душо, немој да се радуваш; не те доведов да останеш овде. Те доведов да видиш што си загубила за време на твојот краток земен живот, ако не си имала страв од Бога, ако не си постела, ако не си одела во црква и ако не си правела добри дела.... Овде ќе поминеш за да видиш колку некои луѓе заработиле за малку време, со Божји страв, и што загубиле неверниците кои не му се поклониле на Бога.“ ... И така душата поминува низ рајот 6 дена, заедно со оние три претходни - вкупно 9 дена....

Потоа душата ангелите ја водат пак пред Божјиот престол каде што Бог им кажува: „Водете ја оваа душа 30 дена низ пеколот!“ И веднаш ангелите ја земаат и се свртуваат кон запад, кон пеколот, кој нема крај, спротивно од исток, каде што се наоѓа Божјиот престол. И кога ангелите ќе ја одведат душата во пеколот, таа таму ќе види длабока бездна, најдолниот пекол и огненото езеро од апокалипсата. Таму ќе види црв кој не умира... неугаслив оган, црн оган кој гори, милијарди пати пожежок од земните огнови и кој нема граница во својата длабина. Таму ќе види најцрн мрак, тартар... големи маки и многу видови ѓаволи и своите безбожни роднини како се мачат...

И поминува 30 дена со брзина на мислите, како молња, и душата гледа безбројни и неискажливи пеколни маки на грешниците.

Значи, 30 дена низ пеколот, заедно со претходните 9 - вкупно 39 дена. А во 40-тиот ден ангелите душата ја носат пред престолот на Света Тројца, во близина на неискажлива светлина, за да се поклати пред Бога.

И тогаш, на четириесеттиот ден, душата, ако е праведна, ќе го чуе овој глас на арамејски јазик, гласот на Аврама: „Водете ја оваа душа во Ган Едем, односно во настада и радост без граници.“ Но, ако душата, не дај Боже, е грешна, ќе чуе: „Водете ја оваа душа во шеол или во ад, односно во пекол и во мака.“

Божјите ангели, иако се добри и милостиви, ако Бог им нареди да ја водат, со тешко срце ја водат, но ја водат во пекол.

Ако некој би видел како тогаш нашата душа ги моли ангелите, кога би видел како ја водат на маки, би плачеле и темелите на светот. Се привлекува под крилјата на ангелите и вели: „Ангели Божји, пресвети, предобри, не оставајте ме! Каде ме водите? Во чии раце ме предавате? Кој ќе ме извади одонде? Кој уште ќе има милост спрема мене? Кој знае на земјата на какви маки одам?... И, ако душата живеела во зло, во грев и без покајание, ангелите ја водат во пекол, а ако била добра и праведна, ја водат во рај.

Тоа се случува 40 дена по смртта. Затоа нашата духовна мајка, Црквата, се грижи за нас и прави помени по заминувањето на секој покојник по 3 дена, по 9 дена и по 40 дена, зашто тогаш се решава каде ќе престојува нашата душа, во рај или во пекол. Значи, дури во четириесеттиот ден на душата ѝ се одредува место каде што ќе престојува до воскресението на мртвите. Некои души уживаат настада на идната радост и блаженство, а

други во страв од вечни маки, кои конечно ќе настапат по страшниот суд. Сè до тогаш можни се промени во состојбата на душата со помош на молитви и опела и со добри дела кои се прават во нивна полза, како на пример, милостина, дарови во Црквата и особено со нивно спомнување на божествената литургија.

Да истакнеме уште еднаш дека, откако ќе изминат тие 40 дена, останува уште една вратичка отворена за нашата душа. Ако душата била во вистинската православна вера и била вистински син на Христовата црква, ако не западнала во некоја секта или заталкала некаде на друго место, или ако имала тешки гревови, а се исповедала и се причестувала, Црквата може да ја избави од пеколните маки со помош на свети служби и милостина. Црквата е наша духовна мајка која нè родила со вода и со Дух при крштењето.

Бегајте од сектите како од ѓаволот, како од сатаната. Тие не само што не се христијани, туку се полоши и од сите многубошци. Останете синови на Христовата црква, како што биле вашите дедовци и прадедовци низ вековите.

Држете се за вашата мајка Црква, зашто, Боже не дај, и ако човек замине во пекол поради своите неисповедани и непокајани гревови, Црквата може да го избави со помош на литургиите дадени од Бога, преку помени, милостина и жртва. Без Црквата нема спасение! Кој ја напуштил Црквата, го нема веќе Христа, зашто Црквата е тело Христово. Кој излегол од Црквата, не е Божји син по дарот на крштењето, туку станува син на сатаната, зашто се отцепил од духовната мајка и се загубил. Господ нека ви помогне.

Со ова завршувам и ве молам од сето срце да имате страв Божји. Немојте да заборавите да се молите. Молете се и за нас грешни. Амин.“ - Завршува Старецот Клеопа, кој ја сублимира православната теологија за митарствата создадена во текот на вековите надвор од секаков библиски контекст.

Почитувани, што можеме да кажеме по едно вакво имагинарно патешествие на кое нè поведе православната теологија заедно со душата по смртта низ православните митарства? Ништо друго освен дека споменатите митарства се просирни, наивни приказни за библиски неупатените, франкенштајнова сторија, обичен хорор на Хичкок, воопшто неприфатлив за оние што ја познаваат Библијата, страшно и најстрашно безумие што воопшто можеле да го измислат луѓето, сатански специјалитет и негова наслада луѓето да ги измачува со таков страв кој ја труе нивната душа. Тоа е силно орудие во рацете на Црквата и свештенството да ги држат верниците на узда, кула од хартија која и најмалечко библиско ветре ќе ја однесе во неврат.

Скелетот на православните митарства не е библиски ниту Божји зашто, како што читавме, е создаден не според Библијата, туку „според преданието на Православната црква“, „според сведоштвата на светите отци“, „според зборовите на свети Андреј“, според она „така велат светите отци“, „така кажува еден светител“, „така кажуваат свети Јефрем Сирин“, „свети Симеон Нови Богослов“, „свети Козма“, „така рекла света Теодора“, „така учи Јован Златоуст“, „така пишуваат Макарие Велики“, „Кирил Александриски“, „оцетот Јевтимие видел како ангелите се борат со ѓаволите за душата“, така видел и така кажува овој или оној „свети светец“ или оваа или онаа „света светица“, итн. и итн., во бескрај. Ниту еден од овие, ниту кој и да е друг од онаа силна плејада други уважени великани на Православната и на

Католичката црква, не е библиска личност со право да создава нова теологија или „друго евангелие“, надвор од димензиите на Библијата, да ја дополнува и преправа изворната пророчка и апостолска библиска теологија, калемејќи и прекалемувајќи на неа свои сфаќања, идеи и замисли. Целокупната нивна теологија, врз која почива преданието и традицијата, во овој случај теологијата за митарствата, е само нивна, човечка и црковна имагинација, и ништо повеќе, зашто таа е далеку од канонската изворна библиска теологија.

Православието за пеколот

Во христијанската литература можат да се најдат најразлични сфаќања и мислења за пеколот. Еве еден таков стравотен опис на пеколот од записите на православието кое реалноста на пеколот ја прифаќа на ист начин како и небесната реалност, хорор пред кој остануваме стаписани и немоќни ниту да мислиме, а уште помалку да проговориме:

Авторот²³ на овој запис видел огромно море кое врие како смрдлива сулфурна вода и голем страшен пламен. Во тоа непрегледно море видел безброј најгрозни животни, создадени само заради тоа да бидат најодвратни мачители. Забележал огромни змии со една или повеќе глави како во челични прегратки ги одвлекуваат грешниците во страшните длабини на огненото море.

Потоа видел и други видови грозоморни животни кои ги мачат несреќните души во пеколот. Од крвавите усти на некои животни стрчат раце, нозе и други делови од човечки тела, додека црви и скорпии и други одвратни гадинки постојано ги нагрвалуваат несреќните души. Од пеколот непрекратно се слушаат пискоти, плач и пекање од илјадници човечки грла. Од сите страни во непрегледни роеви ги напаѓаат животни, корнејќи им делови од телото до последно парче. Овие парчосани тела повторно се составуваат во едно тело за животните да можат повторно да ги гризаат, да ги касаат и да ги растргнуваат.

Змиите и другите животни се создадени од Бога така за да не може огнот да им наштети. Тие вечно ќе ги касаат, ќе ги гризаат и ќе им ја цицаат крвта на грешниците во пеколот.

Инаку, Православната црква учи дека по смртта душата, пред да замине во рај или во пекол, поминува низ иглени уши на тн. митарства, меѓу диви и грозни животни и ламји кои се отимаат за неа, за што веќе зборувавме.

Католичката црква за чистилиштето

Според католичката теологија, по смртта душата веднаш излегува пред Божји суд од кој само мал број, само „светците“, заминуваат директно во рај, тешките грешници одат директно во пекол, а мнозинството грешници, кои имале полесни гревови, најпрво заминуваат во чистилиште, каде што се „чистат“ од своите гревови пред да заминат во рај.

Чистење или чистилиште: „Сите кои умираат во Божјата милост и во пријателство, но кои сè уште се несовршено очистени, треба да бидат уверени во своето вечно спасение, но по смртта тие заминуваат во чистилиште за да ја постигнат светоста која е неопходна за влез во небото.“²⁴

Кардиналот Гибон за чистилиштето пишува вака: „Во следниот живот постои средна состојба на привремена казна, одредена за оние кои не ја задово-

лиле Божјата правда за гревовите кои се веќе простени. Постоењето на чистилиште природно подразбира молитви за мртвите.“²⁵

Поимот „чистилиште“ (пургаториј) прв го внел во католичкото учење папата Гргур I (540-604) во 593 година. „Она што до тогаш никому не му било познато ниту на Исток ниту на Запад, наеднаш му станало јасно на Гргур I. Но било потребно да поминат речиси илјада години пред оваа новотија да биде прогласена како догма во 1439 г. Навистина и Гргур се колебал кога зборувал за таа новотија, но верувал дека душата се чисти со оган, со вечен таинствен оган. Можеби онаа душа која не може да се исчисти со тој таинствен вечен оган, веројатно се препушта на таинствени вечни црви!

Подоцна свештениците со бујна мечта знаеле ова учење да го претворат во извонредна доходна трговија за да им се помогне на душите во чистилиштето што побргу да преминат во рај со воведување на индулгенции (опросници) и со помош на платени миси за мртвите“²⁶, околу што Лутер дошол во жесток судир со Црквата.

Значи, за душите побргу да поминат и да се ослободат од тешките маки во чистилиштето, ним им помагаат живите верници со своите молитви, постови, поклоненија, со своите добри дела, со платени миси и со други дарови.

„Во времето на папата Еуген IV на соборот во Фиренца сето тоа е прогласено за догма. Ако грешниците во чистилиштето имаат среќа нивните роднини на земјата да ги одврзат паричниците, нивното чистење таму трае многу пократко.“²⁷

- Значи, чистилиштето за црквата е одличен извор на приходи.

Душите на сиромасите, за кои нема никој да се моли ниту да даде дар, ќе останат долго во чистилиштето, за разлика од душите на богатите чишто роднини се во состојба да платат високи суми и побргу да ги префрлат од чистилиштето во рајот.

Црквата учи дека душите можат директно од чистилиштето да им се јавуваат на живите онака како што горат таму, запалени, да разговараат и од нив да бараат да се молат за нив, да прават добри дела и да даваат дарови во црквата за да им се скрати престојот во него.

Жан Делимо запишал дека душите во чистилиштето поднесуваат такви страшни маки, што нема јазик кој може тоа да го искаже, и тие маки се еднакви на оние од пеколот. Многу католички проповедници чистилиштето го прикажуваат како „вистински пекол, само не вечен“²⁸

Свети Августин и Тома Аквински учеле дека маките во чистилиштето се потешки од сите маки што можат да се видат, да се почувствуваат и да се замислат на овој свет.²⁹

Најголем дел од католичката теологија се темели на страв, кој е главно оружје на црквата со кое милиони свои верници држела и ги држи во строга ропска покорност. Дури и ако има и такви кои за некои теолошки работи мислат поинаку од железниот званичен став на црквата, малку се тие што отворено ќе го кажат своето мислење, од страв да не биде екскомуницирано.

Екскомуницираното лице не само што губи право да влезе во рај, туку нему црквата му ја затвора вратата и на чистилиштето и не му дава можност таму да се исчисти од „своите гревови“, туку, како еретик, го праќа директно во пекол. Значи, клучевите од рајот, чистилиштето и пеколот се наоѓаат во рацете на папата и тој има неприкосновен монопол над нив! Тоа ли се

ключевите што му ги предал Христос на апостол Петар, а што со сплет на историските околности римскиот бискуп се добрал до нив и си ги присвоил за себе? - Страшно! Огромна разлика меѓу библиската наука за спасение на грешникот со вера во Христа и овие новотии што ги вовела црквата како непреодни планини и океани како пречка меѓу нас и Божјето царство!

Како што рековме, екскомуницираното лице не „добива“ право да влезе во чистилиштето. Тој или таа најпрво ги губи сите права како член на црквата, исклучен е од секое заедништво со неа и не може да учествува во црковните обреди. Тој не може да прими „последен сакрамент (причест)“, да добие „последно помазание“ пред смрт, ниту да биде закопан на црковните гробишта. Во мигот на смртта тој едноставно е протеран директно во пеколот, таму да гори низ бесконечните векови на вечноста - без никаква надеж дека кога и да е ќе замине на небото.

Од страв да не се случи вакво нешто со некого од нив, верниците на Католичката црква, без збор, понизно и покорно го прифаќаат јаремот и стегите што им ги наметнува црквата, препуштајќи му го своето спасение на своето свештенство кое најдобро „знае“ што е добро за нив. Свештенството е тоа кое мисли за нив, а верниците треба само да слушаат и да извршуваат.

Фулвие Фонтана во своите проповеди за чистилиштето зборувал дека таму има милиони души кои поради маките што ги поднесуваат „писаат со најпотресни гласови што можат да предизвикаат огромна болка“. Потоа, тој кажува дека не знае колку долго траат тие маки, но наведува примери на одделни папи кои давале прошка на гревови во траење од 11.000 години на оној кој во црквата Света Богородица ќе изрецитира одредена молитва. На пример, папата Гргур XIII огласил индулгенција (прошка) од 74.000 години во полза на братството Розариј, „затоа што само папите ја знаат должината на престојот на душите во чистилиштето“, бидејќи во нивна рака е клучот со кој ги ослободуваат или ги задржуваат нив таму. Патем кажано, „за незаштитените души чистилиштето ќе трае до крајот на светот“³⁰.

„Библиското уништување на непокајаните грешници римокатоличкиот систем го заменил со чистилиште како извонредна база на погодности за своите свештеници и сакраменти. Библијата ни кажува дека гешниците, кои не се покајале и не ги оставиле своите гревови, кога ќе умрат, засекогаш се загубени и уништени. За нив сè е завршено. Но Црквата измислила чистилиште како привремено место за прочистување (за мачење) за оние кои ќе умрат како римокатолици. Монасите, монахињите и сите римокатолици ја бранеле својата вера и во текот на инквизицијата убивале луѓе за да си го намалат својот престој во чистилиштето, што побргу да излезат од него и да преминат во рај. Теоријата за чистилиште е моќно оружје во рацете на Црквата за контрола на римокатолиците.“³¹

Црквата чистилиштето го ставила во такви стеги и непробивни сидови, и од него создала таква тврдина, од која никој не може да излезе без помош и асистенција од земното свештенство во спрега со небесните светци, за што тоа добро знае како да си ги наплати своите услуги за делот од своето посредување.

„Чистилиштето нема оправдание ниту во Писмото, ниту во логиката. Негов вистински темел е папската алчност. Англичанецот Simon Fish, во *A Supplication for the Beggars*, напишана во 1529 г., тоа несоборливо го докажал: „Во целото Писмо нема ниту еден збор за чистилиштето. Од друга

страна, ако папата може за пари да ѝ прости и од чистилиштето да избави една душа, тогаш може да избави илјада души, а ако може да избави илјада души, може да ги избави сите и така да го уништи чистилиштето. Произлегува дека тој е суров тиран, без ниту трунка љубов, ако ги држи во затвор и во маки, додека луѓето не му дадат пари.“³²

Католичката црква за пеколот

Стравот од пекол во Католичката црква има посилен интензитет отколку во другите христијански цркви кои веруваат во постоење на пекол. Тоа доаѓа оттаму што во неа многу повеќе се проповеда и се пишува за пеколот. Во католичкиот свет постојат десетици илјади дела и милиони пишани страници посветени на пеколот, кој се наоѓа некаде под планините, длабоко во земјата. Значи, пеколот е специфична подземна „институција“. Во католичката литература два текста посебно придонеле да се воспостави средновековната, па и подоцнежната слика за пеколот. Тоа се „Видението на свети Павле“ и „Тунгдаловото видение“ за пеколот, напишано околу 1150 година, кое ќе биде предмет на наше внимание.

„Со својот ангел чувар Тунгдал првиот ден од својот вонтелесен живот дошол до една вовлечена долина чиешто дно е постелено со слој од усвитен јаглен врз кој е положен капак дебел околу два метра. Грешниците паѓаат на тој капак. Неговата топлина им го топи салото, месото и на крај коските. Потоа, слично на течен восок, се лизгаат кон надворешниот раб на капакот, за потоа да капат врз усвитениот јаглен што се наоѓа под него. Таму од големата горештина се претвораат во пареа. Во облик на пареа се издигнуваат до одредена височина каде што телата им се згуснуваат и повторно се обликуваат. Потоа пак паѓаат на капакот и циклусот се повторува во бескрај.

Потоа Тунгдал видел животно кое е поголемо од која и да е планина. Името на тоа животно е Ахеронт. Два цина му ја држат челуста на чудовиштето отворена, додека од неговата уста излегува пламен и мирис на гнилеж. Во утробата на чудовиштето живеат лавови, змии, мечки и други опасни животни. Демоните насила ги довлечкуваат проклетите грешници и ги фрлаат во челуста на чудовиштето. Недалеку од тоа место постои ѕвер со долг врат и шепи што завршуваат со железни канци. Од клунот животното непрекратно блуе пламен сличен на јазик. Тоа страшно птичиште ги граба душите на грешниците, ги голта, ги вари во својата утроба и ги исфрла во вид на измет. И на крај Тунгдал го видел таму и Луцифера кој ги фаќа проклетниците што му се при рака и ги гмечи меѓу прстите како бобинки од грозје.“³³

Протестантите за пеколот

Протестантски писател: „Ставете прст во оган и ќе видите што значи мачење, што значи болка. А тоа мачење ќе трае вечно.“³⁴

Боже мили, зар можела токму христијанската црква да измисли ваков монструм, наречен пекол! Како можела умот на милиони верници да го окуве во прангии на вакви заблуди и да им натера страв во коските! Зар е

можно нејзината хиерархија тие безброј милиони престодушни и невини верници со векови да ги држи и сè уште да ги држи во вакви стеги на страв и покорност и да им го оперира мозкот со рало! Колку длабоко паднале и далеку од Библијата и од Христа отишле црковните достоинственици и теолози во подјармувањето на своите верници од кои создале објект на изживување и ограбување!

Зар навистина Бог е таков свиреп и крволочен свеп?

Најголемиот средновековен реформатор, Мартин Лутер, исправно ја сфатил и ја толкувал библиската наука за состојбата на мртвите. Тој јасно кажува дека „би било будалесто ако душата би го посакала своето тело откако таа веќе е на небото“³⁵. „Како човек кој заспал и цврсто спие до изутрината и не знае што се случувало додека не се разбуди, така ќе биде и со оние што однадеж ќе се разбудат во последниот ден; не ќе знаеме каква била смртта, ниту колку долго сме биле мртви.“ „Ќе спијам додека Тој не дојде и не затропа на гробот со зборовите: „Д-р Мартине, стани!“ Тогаш јас ќе станам за миг и вечно ќе бидам среќен со него.“³⁶

Школарецот Paul Althaus забележал дека „подоцна Лутерантската црковна теологија не го следела Лутера во ова учење. Тие ја прифатиле средновековната традиција и продолжиле со неа“³⁷.

Почитувани, откако ги слушнавме овие грозни и воопшто најгрозни работи што може да ги измисли човек за митарствата, за чистилиштето и за пеколот, си поставуваме прашање: Ако називот „најголем злосторник на светот“ му припаѓа на лицето кое неоправдано предизвикало повеќе страдања и болки од кој и да е друг во историјата, кому тој би му припаднал?

На Хитлера? На Сталина? На Пол Пот? На Џингис Кан? На Ајхмана? На Садам Хусеин? Во никој случај. Според општо прифатената христијанска догма за чистилиштето и пеколот, таа титула му припаѓа на Исуса Христа! Зошто? Затоа што, како што видовме, мнозинството христијани веруваат дека Господ Исус илјадници години мачи милиони луѓе во пекол - и дека секој ден ново мноштво фрла во тој оган, од кој нема избавување, проштавање ниту бегство.

Исто така, додека Хитлер, Сталин и сличните на нив се задоволуваат со смртта на своите непријатели, Христос никогаш не им дозволува на своите созданија да умрат туку, наместо тоа, живи ги пече милијарди и милијарди години. Ако со тоа не го заслужува називот најголем злосторник, со што воопшто би можел да го заслужи?

Кога ова учење би било точно, тогаш Исус не само што не би бил Бог на љубов, на милост и сожалување, туку би бил свиреп и безумен бог кој од своите созданија очекува љубов, милост и сочувство, иако самиот тој дише со варваризам, со одмазда и со бруталност повеќе отколку Нерон, Сталин, Хитлер и сите други тирани од историјата заедно.

Зар е можно Христос, чијашто милост и љубов се немерливи, бидејќи имаат вселенски димензии, наеднаш да се претвори во најсвиреп диктатор и најкрволочен свеп спрема своите непослушни и грешни деца, та вечно да им се одмаздува затоа што не сакале да го прифатат неговиот повик на покајание и што му грешеле седумдесет, деведесет или сто години? Велиме, некој кој му грешел седумдесетина години, да го казни не седумдесет годи-

ни, не седумдесет милијарди милениуми, туку вечно да поднесува стравотни маки, да се пржи и да цврчи како шмиринка во пеколен оган! Тоа ли е, браќа мои, христијани, Оној милостив Христос што го познаваме од евангелијата? Ако на грешниците им одредувате казна во траење од милијарди милениуми години, односно казна што трае вечно, тогаш вие, кои тврдите така, сте се оддалечиле од Христа милијарди и билиони, не километри, туку светлосни години. Христа лажно му го претставувате на светот.

За среќа, Христос не е таков каков што го прикажува христијанството. Тој не е зол, безумен ниту свиреп. Таква е лагата за неговиот карактер, а таа лага веќе со векови се шири низ учењето за вечен оган на пеколот.

Без сомнение - Бог ќе ги казни грешните. Неговата љубов бара правда, а неговата правда бара непокајаните грешници да ја добијат својата плата. „Моја е одмаздата, јас ќе вратам“ (Римјаните 12, 19). Но колку правда може да се најде во вечните маки? Дури и Хитлер, по петстотини илјади милијарди билиони милениуми на пржење во пеколот, конечно би го исплатил својот долг, па сепак - според типичната црковна догма - тоа би било само почеток на неговата казна.

Колку Хитлерови аушвици и треблинки би можеле да се сместат во Божјиот пекол? Хитлеровите аушвици наспроти Божјиот пекол! Несоодветна споредба, нели? Несоодветна, но сепак реална. Тој (пеколот) не може да се наполни ни со сите сверства, диктатури, хорори и холокаусти што се направени на оваа планета уште од почеток на светот! Сето тоа би било капка вода во море споредено со стравотните димензии на пеколот што го измислила традиционалната Црква, а го прифатиле и протестантите, кои на своите верници им проповедаат за таков крволочен и вечно свиреп Бог!

Голема фарса е тврдењето на христијаните кои веруваат во пекол дека Христос на грешниците им дал слобода и право на избор, и дека тие сами го одбрале пеколот. Каква слобода и право на избор им дал Христос на грешниците кога во едната рака држи вечен живот или рај, а во другата пекол, и им вели: Вие сте слободни суштества и имате право да бирате. Никој не ве присилува. Јас ви советувам и моја желба е да одберете вечен живот, да одберете рај; но, внимавајте, ако не го одберете вечниот живот, ве чека пекол од каде што никогаш нема да излезете, каде што вечно ќе горите и ќе цврчите како шмиринки во пеколниот оган! Таква е логиката на христијаните кои веруваат во пекол и кои на тој начин го бранат и го оправдуваат пеколот.

Библски текстови што ги користат христијаните за да ја потврдат науката за вродена бесмртна душа или за вроден бесмртен дух

Приговор (Матеј 17,3): Мојсеј и Илија разговараат со Исуса на Гората на преобразувањето. Фактот што Мојсеј е присутен на гората докажува дека човекот е бесмртна душа, зашто Мојсеј умрел и е закопан во времето на излегувањето од Египет.

Библски одговор: Илија во тело е пренесен на небото. На гората бил Христос, а покрај него Мојсеј и Илија - вистинскиот Христос (Речта стана тело) и вистинскиот Илија, па според тоа, логично е дека тука бил и вистинскиот Мојсеј. Петар предлага: „Да направиме три сеници.“ Сениците не се за духови, туку за вистински луѓе. Јуда 9. стих кажува: „Михаел се препираше

за Мојсеевото тело...“. Значи, Бог го воскреснал Мојсеја и го пренел на небото.

Приговор (2. Коринќаните 4,16): „Затоа не папсуваме, па иако се распаѓа нашиот надворешен човек, внатрешниот се обновува од ден на ден.“ Ова докажува дека вистинскиот човек, душата, е нешто различно од телото и дека таа постои и се развива наспроти распаѓањето на телото.

Одговор: Библијата бара од нас да го прославиме Бога во нашето тело (1. Кор. 6,20). Библијата не кажува оти душата или духот е посебна, изделена, сама за себе бесмртна единка затворена во човечкото тело како во лушпа или черупка која одвај чека да се ослободи од тој затвор при смртта. Павле кажува во 1. Коринќаните 5,3: „Иако сум отсутен со телото, присутен сум со духот (меѓу вас).“ Зар Павле овде кажува дека го напуштил телото за да биде присутен во Коринт? Во никој случај.

За „внатрешниот човек“ Павле зборува на повеќе места (Ефесците 3,16.17): „Да се зајакнете со сила во внатрешниот човек... Христос со вера да се всели во вашите срца.“

Во Колошаните 3,9.10. тој кажува: „Го соблековте стариот човек со неговите дела и се облековте со новиот човек кој се обновува...“

Јасно е дека „внатрешниот човек“ кај христијанинот е исто што и „новиот човек“. А што е тоа „нов човек?“ - Тоа е нова природа, ново срце, нов дух. Езекил 36,26: „Ќе ви дадам ново срце и нов дух ќе ставам во вас. Ќе го извадам каменото срце од вашето тело и ќе ви дадам срце од месо.“ Ефесците 4,22-24: „Соблечете го од себе стариот човек кој се распаѓа според измамливите похоти... и облечете се во новиот човек...“

Павле кажува во Галатите 2,20: „Со Христа се распнав и јас веќе не живеам, туку Христос живее во мене...“

Според тоа, текстот во 2. Коринќаните 4,16.17. зборува за обновување на внатрешниот човек, за преобразба на грешната природа, а не за бесмртност на душата.

Приговор: При каменувањето Стефан се молел: „Господе Исусе, прими го мојот дух“ (Дела 7,59). Христос на крстот исто така се молел: „Оче, во рацете твои го предавам мојот дух“ (Лука 23,46). - Ова докажува дека при смртта вистинскиот човек, бесмртната единка, наречена „дух“, го напушта телото.

Одговор: И Стефан и Христос пред својата смрт даваат иста изјава. Во овој случај, ако „духот“ е оној вистински човек, оној „бесмртен дух“ (или онаа „бесмртна душа“), кој во мигот на смртта го напушта телото и заминува веднаш во рајот, тогаш и Стефан и Христос, како праведници, истиот ден кога умреле, заминале во рај. Дали е тоа така? Не! Исус ѝ кажува на Марија: „Остави ме, зашто сè уште не сум појден горе кај Отецот“ (Јован 20,17). Ова се случило третиот ден по воскресението. Тоа ние го разбираме вака: „Во рацете твои го предавам мојот живот.“

Приговор (Евреите 12,22-24): „Туку вие пристапите до гората Сион, до градот на живиот Бог, небесниот Ерусалим, до десетици илјади ангели, до сеопштиот собор и црквата на првородените, кои се запишани на небесата,

и до Бога, судијата на сите, и до духовите на усовершените праведници, до Исуса, посредникот на еден нов завет и до крвта за попрскување, која зборува подобро од крвта на Авела.“

Со зборовите „духовите на усовершените праведници“ приговарачите докажуваат дека човекот има дух. Со други зборови, според овој приговор, овој текст докажува дека духовите, ослободени од телата, престојуваат во небесно блаженство.

Одговор: „Духовите на усовершените праведници“ не се духовите на праведниците кои во мигот на смртта како независни бесмртни единки го напуштиле телото и се вивнале во небесно блаженство. Станува збор за наполно обратени луѓе, преродени, преобразени, посветени, духовни луѓе. Во прилог наведуваме неколку Павлови мисли:

Римјаните 8,5-8: „Оние што се телесни, се стремат кон телесното, а оние што се духовни, кон она што е на Духот, бидејќи мудрувањето на телото е смрт, а мудрувањето на Духот е живот и мир.“

Јован 3,6.7: „Ако некој не се роди од вода или од Духот, тој не може да влезе во Божјето царство. Роденото од тело тело е, а роденото од Духот ДУХ Е. Не чуди се што ти реков; треба да се родите озгора.“

„Роденото од Духот - ДУХ Е“, со други зборови „родениот од Духот - е духовен.“ Значи „духовите на праведниците“ не се бестелесни духови на праведниците, туку самите праведници - преродени, преобразени, наново родени од Светиот Дух. Ние видовме исто така дека ни Христовиот дух при смртта не заминал на небото - зашто по воскресението Христос ѝ рекол на Марија: „Уште не сум појден кај Отецот.“

Ако приговарачите настојуваат да докажат со овој текст дека спасените во Божјето царство ќе престојуваат во бестелесен облик, дека ќе се реат или лебдат како духови или души без тело - ние одговараме: спасените вечноста со Христа ќе ја поминуваат не како бесмртни духови или души - ами во тело - бесмртно, духовно, нераспадливо тело (1. Корин. 15,51-54).

Јов кажува: „Јас ќе го видам, и очите мои ќе го гледаат, а не други“ (За Јов 19,27).

Јован на стакленото море на небото гледа не духови, туку големо мноштво народ, облечени во бела облека, со палми и со гусли во рацете; тие стојат на стаклено море, не лебдат во воздухот, туку стојат на цврста почва; ќе го гледаат лицето негово - имаат очи и гледаат; името на Јагнето ќе биде напишано на нивните чела - имаат чела.

Приговор (2. Коринќаните 12,2.3): „Познавам човек во Христа, кој пред 14 години, не знам дали во телото или надвор од телото, Бог знае, беше воздигнат до третото небо... до рајот...“ Ова докажува дека вистинскиот човек е бесмртна душа или бесмртен дух кој е независен од телото и кој може да се издигне до Бога и да заине во рајот!?

Одговор: Ако е така, како што тврдат приговарачите, Павле пред 14 години умрел бидејќи, како што тврдат тие, духот или душата го напуштиле неговото тело и заминале, односно се издигнале до третото небо - до рајот. Ако Павле умрел, тогаш тој и воскреснал. Но, за ова нема никаков доказ. Уште еднаш: ако овој текст го толкуваме буквално, тогаш Павле се разделувал од душата или од духот и умрел и воскреснал. Но очигледно е дека Павле

не умрел. Тој зборува за своите „виденија и откровенија“. Она што го видел и што го чул било толку живо и стварно, што не бил сигурен дали Бог навистина го пренел на небото. На ист начин Павле се изразува и кога им пишува на Колошаните: „Иако не сум присутен меѓу вас со телото, во духот сум со вас...“ (Колошаните 2,5). Или, позната е мислата: „Ќе бидам со тебе во мислите, со духот.“ Значи, овде не станува збор за никаква бесмртност на душата или духот.

Приговор (1. Солуѓаните 4,14): „Ако веруваме дека Исус умре и воскресна, така Бог и оние што умреле во Исуса, ќе ги доведе со него.“ Во овој стих, велат приговарачите, апостол Павле кажува дека при второто Христово доаѓање Бог ќе ги доведе со себе од небото оние кои умреле во Исуса. Ова докажува дека праведниците заминуваат на небото веднаш при смртта наместо да лежат во гробовите до второто Христово доаѓање.

Одговор: Павле овде зборува за две групи: за оние „што умреле“ и за „живите кои останале“ до Христовото доаѓање. Ако праведните мртви треба да „воскреснат“ во иднина и заедно со живите праведни да одат на небо, како можел Павле да изјави дека праведните мртви „слегуваат“ од небото при големиот ден на воскресението. Единствен доказ на приговарачите е нивното верување дека душите на праведниците при смртта заминуваат како бесмртни единки на небото и дека истите души слегуваат со Господа Исуса Христа во денот на воскресението (многу чудно: со Христа од небото слегуваат некакви призрачни души, некакви невидливи духови) за да ги добијат своите воскреснати тела - што е напално библиски неосновано и нелогично, бидејќи во контекстот ги наоѓаме само следните мисли: „оние што умреле“, „оние кои умреле во Исуса“ и „мртви во Христа“. Значи, ништо овде не укажува на тоа дека мртвите заминале на небо. Овие стихови воопшто не зборуваат за некакво заминување на душата на небо, туку само за воскресението. Каква логика има во тоа Павле во 14-тиот стих да зборува само за душите на праведниците, а во 13-тиот и 16-тиот стих само за нивните тела?

Стихот 14 се дели на два дела: а) „Ако веруваме дека Исус умре и воскресна“ и б) „така Бог и оние што умреле во Исуса Бог ќе ги доведе со него.“ Павле овде ја изнесува нашата сигурност во воскресение врз основа на Христовото воскресение. Бог „го воскресна нашиот Господ Исус“ (1. Коринѓаните 15,15); така „Бог во Исуса ќе ги доведе“ од гробот „оние кои умреле во Исуса“ (1. Солуѓаните 4,14).

Инаку, Христовата душа за време на смртта не била на небото, туку во гробот - така и неговите верници се во своите гробови. Павле ни кажува во Евреите 11,39.40: „Сите тие ... не го примија ветеното, зашто Бог предвиде нешто подобро за нас - тие да не дојдат до совршенство без нас.“ - Извонредно, сите Божји луѓе, хероите на верата, чишто имиња Павле ги набројува овде - Авел, Енох, Ное, Аврам, Исак, Јаков, Јосиф, Мојсеј, Гедеон, Самсон, Давид, Самоил, и илјадници други верни и предани на Бога мажи и жени, по смртта не заминале на небото, зашто Бог предвидел едновремено, на сите заедно, и ним и нам, да ни подари вечен живот при второто Христово доаѓање.

Приговор: Ние се согласуваме дека оние кои умреле во Стариот завет останале несвесни во своите гробови, како што потврдува Проповедник 9,5.6.10. Меѓутоа, кога Христос дошол, Тој изјавил дека „секој што живее и верува во него, нема никогаш да умре (довека)“ (Јован 11,26). Ова докажува дека во Новиот завет оние што веруваат во Исуса не умираат, туку одат право на небо. Во прилог на овој заклучок оди и Павловата изјава дека Христос „ја раскопа смртта“ (2. Тимотеј 1,10), како и честите изјави на Библијата дека христијаните денес имаат живот вечен. - Така тврдат приговарачите.

Одговор: Праведните луѓе во Стариот завет немале бесмртна душа која во мигот на смртта би заминала на небото. Јасен е примерот за Давида (Дела 2,29.34): „Браќа, можам слободно да ви кажам за патријархот Давид дека умре и беше погребан, и дека неговиот гроб е меѓу нас до ден денешен... Давид не се вознесе на небесата.“

Сега ние би се запрашале дали праведните луѓе почнале да поседуваат бесмртна душа или бесмртен дух дури на почетокот на христијанската ера? Меѓутоа, ако луѓето од секогаш имале бесмртна душа или бесмртен дух, тогаш што се случувало со душите на светите луѓе во Стариот завет при нивната смрт? Праведниците на Стариот завет (Евреите 11,39.40): „И сите тие (свети луѓе во Стариот завет), иако се докажаа преку верата, не го примија ветеното, зашто Бог предвиде нешто подобро за нас - да не дојдат до совршенство без нас.“

Праведниците во Новиот завет (1. Солуњаните 4,15-17): „Ние, кои живееме и остануваме до доаѓањето на Господа, нема да отидеме пред оние кои се упокоиле. Зашто сам Господ ќе слезе од небото... и мртвите во Христа ќе воскреснат први. Потоа ние живите ќе бидеме земен заедно со нив на облаци за да го сретнеме Господа во воздухот и така засекогаш ќе бидеме со Господа.“

Праведниците од Стариот завет мора да го чекаат идниот настан кога ќе ја примат својата награда - а тоа е настанот кога сите Божји избрани ќе бидат готови. Сите заедно ќе ја примиме својата награда. Врз основа на ова заклучуваме дека нема разлика меѓу праведниците на стариот и новиот завет во врска со нивното заминување на небото. Сите заминуваат во гроб и чекаат сите заедно награда, воскресение и живот вечен при Христовото доаѓање.

И новозаветните верници одат во гроб: „Блазе на мртвите кои умираат во Господа отсега“ (Откровение 14,13).

Што сакал Исус да ѝ каже на Марта кога рекол: „Ниту еден кој живее и верува во мене нема никогаш да умре (довека).“

Исус на Евреите им кажува: „Кој ќе ја одржи мојата реч, нема да види смрт довека (никогаш)“ (Јован 8,51).

За да ги разбереме овие стихови, на помош ќе викнеме други места во Библијата.

1. Мојсеева 2,17: „Во кој ден ќе вкусиш од него, ќе умреш.“ - Не умрел веднаш - но во тој миг Адам бил мртов, иако живеел уште неколку века; Адам стапил под проклетството на смртта веднаш.

Павле кажува за Колошаните 2,13: „Мртви во гревите“; или за распуштената жена: „А онаа која живее распуштно, уште жива, е мртва“ (1. Тимотеј 5,6).

Понатаму, ги наведуваме зборовите на нашиот Спасител во Јован 5,24: „Кој ја слуша мојата реч и му верува на Оној кој ме прати мене, има живот вечен и не доаѓа на суд, туку преминал од смрт во живот.“

Да обрнеме внимание на зборовите на Јована (1. Јованово 3,14): „Ние знаеме дека преминавме од смрт во живот, зашто ги љубиме браќата, бидејќи кој не го љуби братот, останува во смрт.“

Или зборовите на Павле (Римјаните 8,6): „Телесното мудрување е смрт, а духовното мудрување е живот и мир.“

Ефесците 2,1: „Вие бевте мртви во своите престапи и гревови.“

Од овие текстови јасно се гледа дека библиските писатели човекот го гледаат во една од овие две состојби - спасен или загубен - а преминот од една во друга состојба е премин од „смрт во живот“.

Праведникот оди само на привремена починка - не умира вечно, туку има дел во „првото воскресение“, а грешникот станува во второто воскресение и заминува во вечна смрт.

Приговор (Матеј 22,32): Христос изјавува дека „Бог не е Бог на мртвите, туку на живите“. Тој сепак кажува: „Јас сум Бог на Аврама, Бог на Исака и Бог на Јакова.“ Ова е доказ дека душите на овие патријарси, кои умреле пред многу време, навистина живеат на небото. - Така тврдат приговарачите.

Одговор: Во одговорот на претходниот приговор кажавме дека праведниците на Стариот завет не се на небото. Порано го наведовме примерот на Давида за кој во Дела 2,29.34. се кажува дека тој не заминал на небо, туку во гроб. Во Матеј 22,32 Христос дава ваков одговор како резултат на разговорот со садукееите кои не верувале во воскресение и кои му поставиле хипотетично прашање за седумте браќа кои се женеле со една иста жена. Главен предмет на разговорот било воскресението. Прашањето било: ќе има ли воскресение? Матеј 22,23: „Садукееите велат дека нема воскресение.“ Истото тоа го наоѓаме и во Марко и во Лука. Значи, прашањето било дали има или нема воскресение. Матеј 22,28: „По воскресението чија ќе биде жената?“ Расправата се водела околу идниот настан на воскресението.

Матеј 22,31.32: „А за воскресението на мртвите нели сте читале што ви кажа Бог велејќи: „Јас сум Бог на Аврама, Бог на Исака и на Јакова?“ Не е Бог Бог на мртвите, туку Бог на живите.“ „А дека мртвите стануваат и Мојсеј покажа“ (Лука 20,37).

Аврам верувал во воскресение: „Аврам е татко на сите нас како што е пишано: те поставив за татко на многу народи - пред Бога кому му поверува како Оној кој ги оживува мртвите и од ништо создава суштество“ (Римјаните 4,16.17).

Римјаните 14,7-9: „Никој од нас не живее за себеси и никој не умира за себеси, зашто ако живееме, живееме за Господа, ако умираме - умираме за Господа. Затоа, живееме ли или умираме, Господови сме. Христос всушност и затоа умре и оживеа за да биде Господар над мртвите и над живите.“

Ние, Аврам, Исаак, Јаков и другите праведници, умираме „во Христа“, а „мртвите во Христа ќе станат“ - ќе воскреснат за живот“ (1. Солуњаните 4,14.16; Јован 5,29). Очигледно е дека станува збор за блискиот однос меѓу верниците и Бога - збор за тоа дека смртта за Бога не е пречка нив да ги гледа како живи. За време на смртта тие „спијат“ кусо време додека не бидат

повикани во воскресение за живот - и Бог навистина е Бог на живите кои умреле вака.

Приговор (Проповедник 12,7): „Правот се враќа во земјата, како што било, а духот се враќа кај Бога кој го дал.“ Ете, велат приговарачите, постои свесна бесмртна единка која при смртта го напушта телото и заминува кај Бога. Тоа е бесмртниот дух.

Библски одговор: Ако духот е свесна бесмртна единка и ако при смртта оди горе кај Бога, тогаш и грешните, наместо долу во пеколот, одат горе во рај. Ако „духот кој се враќа кај Бога“ е свесна единка, личноста, оној вистински човек, тогаш сите луѓе, било добри или грешни, при смртта заминуваат кај Бога. Имаат ли иста судбина? Ако се тврди дека грешните при смртта одат кај Бога да примат суд, тогаш одговараме дека Библијата јасно одредува и тврди оти судот е иден настан (Матеј 25,31-46; Откровение 22,12).

Проповедник 3,19-21: „Она што им се случува на синовите човечки, тоа им се случува и на животните, еднакво им се случува. Како гинат едните, така гинат и другите и сите имаат ист дух. Човекот не е ништо подобар од животните... сè иде на едно место; сè е од прав и сè се враќа во прав. Кој знае дека духот на синовите човечки оди горе а духот на животните оди долу под земјата?“

Соломон овде кажува дека „сите имаат ист дух“. Еврејскиот збор, преведен овде со „дух“, е „руах“. Зборот „дух“ е употребен два пати во 21-от стих: „Дух човечки“ и „дух животински“, и доаѓаат од истиот еврејски збор „руах“. Приговарачите мора да решат два проблема: или и човекот и животните имаат во себе бесмртна единка, бесмртен дух, кој при смртта заминува во рај, односно во пекол - значи и животните одат во рај или во пекол - или ниту човекот ниту животните немаат во себе таква бесмртна единка и при смртта не заминуваат ниту во рај ниту во пекол, туку в гроб.

Приговор (2. Коринќаните 5,8): „Повеќе сакаме да го напуштиме телото и да појдеме дома кај Господа.“ И 2. Петрово 1,14: „Знам дека наскоро ќе го оставам моето земно живеалиште, како што јасно ми стави до знаење нашиот Господ Исус Христос.“ Приговарачите: Овие стихови тврдат дека праведните мртви одат на небото веднаш при смртта и дека заради тоа човекот има во себе бесмртност.

Одговор: Приговорот е изваден од контекстот на 2. Коринќаните 5,1-9 каде што Павле зборува за неколку работи:

1) Земна „наша куќа“, „далеку од Господа“, „во ова тело“, оваа куќа може да се „раскопа“.

2) „Соблечеме“, „голи“.

3) „Зграда од Бога“, „вечна градба на небесата - не градена од човечка рака“, „небесно живеалиште (стан), „преоблечени (облечени)“, „дома кај Господа“.

За нашето земно пропадливо тело во Книгата за Јов читаме: „Кои живеат во земјени куќи, чии основи се од прав и кои пропаѓаат и од молец...

Сети се дека како глина си ме замешал, та пак ли во прав ќе ме претвориш?“ (Јов 4,19; 10,9)

Јов многу убаво кажува дека нашето сегашно тело е „земјена куќа“, од „глина замешано“, кое при смртта пак се претвора во глина, во прав. Според тоа, нашата земна куќа - тоа е нашето сегашно смртно тело, а спротивно на тоа, нашата бесмртна куќа е „вечната градба на небесата“ - тоа е бесмртното тело. Павле копнее да се ослободи од земната распадлива глинена куќа и да се облече во „својот небесен стан“, во својата небесна нераспадлива вечна куќа, да го добие небесното бесмртно тело.

Процесот на „соблекување“ и облекување го означува воскресението. Ние го имаме „Духот како залог“ кој ќе ја постигне оваа сакана состојба.

Римјаните 8,11: „Ако во вас живее Духот на Оној кој го воскресна Исуса од мртвите, тогаш Оној кој го воскресна Исуса Христа, ќе ги воскресне и вашите смртни тела преку својот Дух кој живее во вас.“

За истиот предмет Павле зборува и во Римјаните 8,22.23: „А знаеме дека целото создание, сè до сега, стенка и страда во породилни маки. И не само тоа туку, имајќи ги првите плодови на Духот, и ние самите стенкаме во себе, чекајќи го желното посинување, откупот на нашето тело.“

„Откупот на нашето тело“, или „облекување во небесен стан (живеалиште)“ или промена на „земната куќа“ со „куќа (живеалиште) на небото“ - тоа е „избавување на нашето тело“ во денот на воскресението.

Филипјаните 3,20.21: „Нашето граѓанство е на небесата од каде и го очекуваме Спасителот, Господа Исуса Христа, кој ќе го преобрази нашето понижено тело - да се сообрази со неговото славно тело, според дејството на неговата сила.“

Желба на Павле не е - како што тврдат приговарачите - неговата „бесмртна душа“ да го напушти неговото тело и да замине кај Господа (2. Кор. 5,8), туку воздигнува и стенка да добие ново - да се „преобрази нашето понижено тело, да се сообрази со неговото славно тело“, да добие ново, бесмртно, нераспадливо тело (1. Кор. 15,51-54). Тоа е желба „животот да ја проголта смртта“. Желба да го „соблечеме стариот човек кој се распаѓа во сетилни желби и да се облечеме во нов човек сличен на Бога“ (Ефесците 4,22-24).

Слично се толкува и 2. Петрово 1,13-15: „Додека сум во ова тело... зашто наскоро ќе го оставам моето земно живеалиште, како што ми рече Господ Исус Христос.“ - Се мисли на неговата смрт (Јован 21,18.19).

Во 8. стих апостол Павле не кажува дека човекот има во себе бесмртна душа (или бесмртен дух) која одвај чека при смртта да го напушти телото и да појде дома кај Господа како душа или како дух. Така не пишува во осмиот стих.

Ако Павле очекувал да прими духовно тело при смртта, и во духовно тело да замине кај Христа, тогаш воскресението во последниот ден не е веќе потребно.

Приговор: Библијата зборува за смртта на Рахела (1. Мојсеева 35,18): „Кога се разделуваше од душата (нефеш) и умираше, го нарече Венонија (Венијамин).“

Сличен е и извештајот во 1. Царевите 17,21.22: „Господе Боже мој, нека се поврати во детето неговата душа (нефеш). И Господ го услиши гласот

на Илија, та се поврати во детето неговата душа (нефеш) и оживе.“ Приговарачите тврдат дека овие извештаи кажуваат оти душата е посебна бесмртна единка која во мигот на смртта го напушта телото, оставајќи ја само лушпата на телото. Тоа значи дека вистинската Рахела и вистинското дете заминале на небото.

Зборот душа како нефеш опширно го објаснивме во поднасловите „Душата-нефеш во Стариот завет“ и „Трите мртви момчиња и нивната душа“. Овде само накратко.

Одговор: Ако душата е тој вистински човек, таа вистинска личност со која сообраќа Бог, тогаш Бог би ѝ се обратил на душата и би ѝ рекол: „Кога телото ќе умре, ти ќе ја напуштиш лушпата, черупката, и ќе дојдеш, ќе се вратиш кај мене.“ Но Бог не рекол така. На Адама не му рекол: „Кога ќе умреш, ќе се вратиш кај мене“. Туку му рекол: „Прав си и во прав се враќаш - во гроб одиш.“ Бог не му рекол на Адама: „Со пот на челото ќе го јадеш својот леб, додека не се вратиш кај мене“, туку „додека не се вратиш во земјата од која си земен, зашто си прав и во прав се враќаш.“ Според тоа, Рахела и момчето кога умреле не заминале ниту во рај ниту во пекол, ниту на кое било друго место, туку целсно во земја, во гроб.

Приговор (Откровение 6,9.10): „Кога го отвори петтиот печат, ги видов под олтарот душите на убиените заради Божјата реч... кои извикаа со силен глас, велејќи: „До кога, свет и вистинит Господару, нема да судиш и да ја одмаздиш нашата крв над оние кои живеат на земјата?“ Приговарачите тврдат дека ова докажува оти душите на мртвите праведни се на небото.

Одговор: Ако овој текст го толкуваме буквално, како што прават приговарачите, ќе имаме неволји. Многу работи во Откровението се дадени со симболичен јазик, па и овие стихови. Но, да дадеме одговор на поставениот приговор. Прво, ако душите на праведните по смртта заминуваат непосредно во вечно блаженство, тогаш како душите на најверните и највредните од нив - душите на мачениците - треба да бидат сместени, затворени, под олтарот. Дали е тоа навистина идеално сместување? Очигледно не, зашто е видливо дека овие души се во неволја, притиснати.

Второ, зошто тие души на праведниците под олтарот би требало да бараат одмазда над своите прогонувачи кои со векови вршеле жестоки прогони над праведниците? Науката на приговарачите за бесмртност на душата тврди дека душите на прогонувачите, на убијците, на грешниците, при смртта веднаш заминуваат во пекол, во вечен оган, во вечни маки. Веројатно мачениците не би сакале за никого потешки маки и потешка одмазда од оваа. Според нивната наука за рај и пекол од сторијата за богатиот и сиромавиот Лазар, праведните одат во Аврамовиот скут, каде што се сместени во рајот и преку бездната што постои меѓу рајот и пеколот ги посматраат своите мачители, своите прогонувачи, како се мачат во пеколот и постојано слушаат оттаму викотници, лелеци и пискоти. Па зар за нив бараат уште потешка одмазда? И најпосле, какви се тие светци кои бараат уште поголема одмазда за своите целати кога Христос и Стефан при смртта се молеле за своите убијци: „Оче, прости им, зашто не знаат што прават.“ Христос и Стефан бараат проштавање а не одмазда.

Секако, овие текстови имаат симболичка вредност - не се буквални. Поука од овие текстови: убијците, прогонувачите, грешниците - ги чека Божји суд.

1. Мојсеева 4,10: „Бог му рече (на Каина): „Што стори? Гласот на крвта на брат ти вика од земјата кон мене“ - вика за казна над убиецот.

Езекил 35,6: „Крв си пролевал, крвта ќе те гони.“

Крвта на погубените праведници, како и онаа на Авела, бара одмазда, бара суд; крвта бара крв.

Приговор (Филипјаните 1,21-23): „За мене навистина живот е Христос, а смртта придобивка. Притиснат сум од две страни - имам желба да си заминам и да бидам со Христа, што е далеку подобро, но заради вас е подобро да останам во телото.“ Според овој приговор, Павле овде изјавува дека при смртта непосредно ќе замине да биде со Христа.

Одговор: Павле вели: „Имам желба да си заминам и да бидам со Христа.“ Кога ќе бидеме со Христа? Во овој стих тој не го одредува тоа време, но на други места во Библијата други извештаи ни го посочуваат времето кога ќе бидеме со Христа.

1. Солуњаните 4,16-18: „Господ ќе слезе од небото, на заповед, со глас на архангел и со Божја труба, и мртвите во Христа ќе воскреснат први. Потоа ние живите, кои останавме, ќе бидеме земени заедно со нив на облаци за да го сретнеме Господа во воздухот, и така засекогаш ќе бидеме со Господа. Затоа утешувајте се еден со друг со овие зборови.“ Значи, мртвите ќе го сретнат Христа не при смртта, туку при воскресението, при неговото второ доаѓање, заедно со живите праведници.

Јован 14,1-3: „Пак ќе дојдам и ќе ве земам вас да бидете и вие таму каде што сум јас.“

Мртвите не заминуваат веднаш кај Господа, туку при Христовото второ доаѓање - и мртвите праведни воскреснати и живите праведни преобразени - „заедно“ Христос ќе ги земе кај себе.

Се поставува прашање зошто Павле на Солуњаните им кажува: „Утешувајте се еден со друг со овие зборови“, ако живите праведници знаат дека нивните покојници веќе се на небото, во небесно блаженство? Солуњаните жалеле, биле збунети, не знаеле каде одат нивните покојници и биле во неизвесност што ќе се случи и со нив. Павле ги учи дека нивните покојници не се на небото, туку во своите гробови, и дека ќе воскреснат при второто Христово доаѓање и дека „заедно“ - не едни без други - ќе одиме на небото. Во 1. Коринќаните 15,51-54 се кажува дека таа промена од смртност во бесмртност, од распадливост во нераспадливост, ќе се случи дури во „последната труба“.

Или, ако мртвите веднаш одат кај Христа, тогаш зошто Павле им рекол на Колошаните: „Кога ќе се јави Христос, нашиот живот, тогаш и вие ќе се јавите со него во слава“ (Колошаните 3,4).

Или, ако мртвите заминуваат веднаш при Бога, тогаш зошто би рекол: „Мене ми е подготвен венецот на праведноста, што ќе ми го даде ВО ОНОЈ ДЕН Господ, праведниот Судија, и не само мене, туку и НА СИТЕ кои го очекуваат неговото јавување“ (2. Тимотеј 4,8; 1,12.18).

Ако претпоставиме дека Павле имал бесмртна душа која при неговата смрт заминала на небото кај Христа, како што тврдат приговарачите, тогаш Христос на небото ја крунисал главата на душата на апостол Павле, односно, „венецот на праведноста“, што го приготвил за Павле, Тој веќе го ставил на главата на неговата душа. Дали е тоа можно? Не! Душата нема глава за да биде крунисана со круна или овенчана со венец. Според телогигјата на црквите кои веруваат во бесмртен дух и во бесмртна душа, духот и душата не се материјални супстанции и тие не можат да бидат крунисувани и да носат на себе круни, односно венци.

Очигледно е дека, кога Павле кажува „мене ми е подготвен венецот на праведноста, што ќе ми го даде ВО ОНОЈ ДЕН Господ“, тој мисли на себе, на своето видливо физичко тело, а не на својата душа, дека тој венец ќе биде ставен на неговата физичка глава, а не на главата на неговата душа. Кога кажува „ВО ОНОЈ ДЕН“, јасно е дека мисли не на денот кога тој ќе умре, туку на денот кога Христос повторно ќе дојде и кога ќе го воскресне и него и сите праведници во првото воскресение, кога ќе воскреснат во бесмртни и прославени тела.

Според тоа, и на Павле, и „НА СИТЕ“ други, Господ ќе им даде награда „ВО ОНОЈ ДЕН“, кога ќе дојде Христос. Тогаш сите заедно ќе заминеме на небо, а не веднаш кога ќе умреме.

Павле на Филипјаните во посочените стихови не им кажува дека тој очекува веднаш да биде со Христа. Тој едноставно и кратко зборува за тешкотиите, за животната борба и за својата желба да се одмори од таа борба, ако би можел со тоа да го прослави Христа. Но овој стар и ревносен апостол постојано укажува на второто славно Христово доаѓање како решение на овој проблем.

Павле овде кажува дека „заради вас е подобро да останам во телото“, но тој не кажува ништо дека во неговото тело постои бесмртна душа или бесмртен дух, кои одвај чекаат да го напуштат тоа негово изморено и измачено тело и да заминат кај Христа.

Приговор (1. Самоилова 28,7-19): Овде се опишува средбата и разговорот на Саула со вражарката во Ендор. Саул им заповедал на своите слуги: „Барајте ми жена со вражарски дух за да отидам кај неа и да ја прашам... Повикај ми го Самоила... Гледам богови како излегуваат од земја... Излегува стар човек наметнат со плашт.“

Овој извештај приговарачите го користат за да докажат дека пророкот Самоил и по смртта е жив.

Библски одговор: Овој извештај не кажува дека Самоил слегол од небото, од рајот, како што веруваат тие, туку излегол од земја, „наметнат со плашт“. Може ли Самоиловата душа или дух да бидат наметнати со плашт? Ако Самоил по потреба го зема телото, лушпата, тогаш каде го чува тој телото додека душата или духот му престојуваат во рајот? Како ќе го усогласиме ова со извештајот кој кажува дека Бог забранил секаков контакт и разговор со вражари, гатачи и со оние кои разговараат со мртвите? (5. Мојсеева 18,10-12; 3. Мојсеева 19,31; 20,27).

Понатаму, наводно Самоил му рекол на Саула: „Утре ти и твоите синови ќе (загинете) и ќе бидете при мене.“ - Нелогично, ако Самоил како

свет човек и пророк е во рајот - може ли и Саул како убиец и самоубиец да оди кај Самоил, да биде со него во рајот? Друга нелогичност - вражарката изјавува: „Гледам богови како излегуваат од земја.“ Какви се тие богови кои излегуваат од земја? Очигледно е дека ниту Бог ниту Самоил воопшто не се вмешани во овој настан - туку лично сатаната.

Не разговарај со мртвите!

„Да не се најде меѓу вас човек кој би го терал својот син или својата ќерка да помине низ оган; да преткажува, да гата, или пак, маѓесник, бајач, или што ги повикува духовите на предците, ниту, пак, волшебник, ниту таков кој разговара со мртви.“ „И кога ќе ви речат: „Обратете им се на оние кои повикуваат мртвци, на маѓесниците, на бајачите, тогаш одговарајте: не треба ли народот да му се обраќа на својот Бог? Се прашуваат ли мртви, за живите?“ „Зашто мртвите не знаат ништо, бидејќи и споменот им се заборавил.“ (5. Мојсеева 18,10-11; Исаија 8,19; Проповедник 9,5)

Овие текстови се јасни. „Мртвите не знаат ништо“, зад нивниот гроб не постои никаков ниту свесен ниту несвесен живот, не постои задгробен живот, не постои никаква можност за комуникација со нив, со нивните духови и души, зашто при нивната смрт нивниот живот интегрално згаснал и целосно се распаднал.

Затоа Бог поставил строга забрана: „Да не се најде меѓу вас човек кој разговара со мртви... кој ги повикува духовите на предците, такви кои повикуваат мртвци.“ Со тоа Бог на својот народ му поставил заштитен механизам од стапување во контакт и во комуникација со духовите на пакоста, зашто знаел дека зад мртвите стојат токму тие ѓаволски бандити во потенцијална положба, како лав во заседа (1. Петрово 5,8), подготвени во секој миг да стапат во акција и своите жртви да ги приберат во своите мрежи.

Разговорот со мртвите и мртвците и повикувањето на духовите на предците, Бог ги реди во иста категорија со активностите на преткажувачите, гатачите, маѓесниците, бајачите и волшебниците. Тоа значи дека разговорот со мртвите и мртвците и повикувањето на духовите на предците е надвор од Библијата, а ние веќе објаснивме дека секоја комуникација со Бога надвор од рамките на Библијата е директна комуникација со духовите на пакоста. И сите што одат не по Божјите, туку по свои споредни и црковни патишта, му даваат можност на сатаната да ги пресретне токму на тие патишта и тој да им се наметне како бог, и всушност тој им се наметнува како нивни бог.

Со науката за задгробен живот традиционалната Црква, но и протестантските цркви кои веруваат во задгробен живот, своите верници ги поставуваат на лизгав терен кој ги води кон разговор со мртвите, уверени дека од нив примаат пораки од отадешниот свет, од светот на мртвите. Меѓу одовдешното и отадешното зјае огромна провалија во која паѓаат милиони нивни верници директно во рацете на демоните, зашто од отадешниот свет пораки доаѓаат и од Бога и од ѓаволот. Споменатите цркви, кои веруваат во бесмртна душа или во бесмртен дух, го урнале Божјиот заштитен механизам со кој Бог го штити својот народ од демоните, со што на ѓаволот и на неговите демони им даваат наполно одвртани раце за дејствување.

Каде е границата меѓу виденијата и сонштата што доаѓаат од Бога и оние што доаѓаат од ѓаволот? Како можат нивните верници да прават разлика дали добиваат виденија и соништа од Бога или од ѓаволот, дали навистина разговараат со нивните покојници или, пак, разговарат со демоните? Дали пораката што ја примиле од св. Петка, од св. Богородица, од св. Недела, од св. Арангел или од кој било друг светец и светица на сон, во видение, или на некој друг начин, е вистинска или лажна порака, дали таа порака доаѓа од Бога или од ѓаволот?

Некој на сон, или во видение, или на некој друг начин, добива заповед од св. Петка, св. Богородица, св. Недела... на одредено место да изгради црквичка, црква или манастир, крај некој извор, кој потоа станува лековит, каде што се собира мноштво верници да се лекуваат од своите болести. Како може да се провери веродостојноста на тој сон, на тоа видение? Како може да се провери од кого потекнува таа заповед, од Бога или од ѓаволот? Зашто и ѓаволот прави чуда, и тој лекува болни!

Св. Петка, св. Богородица, св. Недела, св. Никола и сите други светци и светици што ги пратила Црквата на небо како посредници меѓу Бога и грешниците, некогаш живееле на оваа земја, но умреле и заминале во гроб, и во гробот чекаат воскресение. Тие не се на небото, туку во своите гробови, мртви, а Господ Бог заповеда: „Немој да разговараш со мртвите!“ Немој да разговараш со св. Петка, со св. Богородица, со св. Недела, со св. Никола; немој да разговараш со ниту еден светец и светица; немој да разговараш со своите покојници кои се мртви, зашто, кога разговараш со мртвите, ти не разговараш со нив, туку разговараш директно со демоните! Така кажува Господ Бог, така кажува неговата света Реч, а Црквата кажува поинаку!

Литература:

- * Во повеќе поднаслови на оваа тема обилно е користен материјал и цитати од Самуел Бакиоки (Samuelle Vacchiocchi) „Бесмртност или ускрснуќе“, од интернет.
- 1. Althaus, Paul. *The Theology of Martin Luther*. Philadelphia: Fortress, 1966.) str. 417.
- 2. Luther, in Althaus, p. 414,415
- 3. Исто, 417.
- 4. Цитатите се преземени од Мирко Голубиќ, *Бесмртност, уроѓена или стечена*, стр. 233.234, Београд 1998.
- 5. Лазар Милин, *Црквата и сектите 1999*, стр. 279.
- 6. *Katekizam Katolicke crkve*, br. 367
- 7. Исто, бр. 366.100
- 8. Billy Graham, “There is a Real Hell”, *Decision* 25 (July-August 1984), p. 2.
- 9. Josephus, *Discourse to the Greek Concerning Hades*, u *Josephus Complete Works*, prijevod William Whinston (Grand Rapids, 1974), p. 637.
- 10. Исто, стр. 167.
- 11. Исто, стр. 167.
- 12. Исто, стр. 167.
- 13. Исто, стр. 168.
- 14. За краток преглед на еврејската литература меѓу двата завета за состојбата на мртвите види: Karel Hanhart, *bilješka* 38, pp. 18-31
- 15. Лазар Милин, *Црквата и сектите 1999*, стр. 284.

16. Лазар Милин, Црквата и сектите 1999, стр. 274.275.
17. John Calvin, Institutes of the Christian Religion, prijevod F. L. Battles (Philadelphia, 1960), sv. 1, str. 192.98.
18. Billiy Graham, Death and the Life after, str. 238,240
19. Лазар Милин, Црквата и сектите 1999, стр. 274.
20. Е. Тихонов, Приказ појединачног суда, Митарства; Учење Цркве о митарствима, Светосавље
21. Е. Тихомиров „Приказ појединачног суда, Митарства“; „Основе за учење о митарствима у Светом Писму“, Светосавље
22. Серафим Роуз, 85-87
23. Душан Јовановиќ, Визија о паклу, Крагујевац, 1983, 1-39
24. 1994 Catechism of the Catholic Church, 1030.
25. Faith of Our Fathers, p. 247, 248
26. Zvonimir Kostić Palanski, „Pade, pade Vavilon“ - Punta Niš, 2001., str. 92,93.
27. Исто, стр. 92,93
28. Žan Delimo, Greh i Strah, 594,595,597
29. Исто, 593.
30. Исто, 611.
31. Dr Alberto Rivera, Vatikanske ubice, Metaphysica, Beograd стр. 13.
32. Peter de Rosa, Vicars of Christ, str. 102.
33. Hulin, 286-288.
34. Симо Ралевиќ, Вечни огањ, Пеќ 1995, стр. 15.
35. Althaus, Paul. The Theology of Marin Luther. Philadelphia: Fortress, 1966.) str. 417.
36. Luther, in Althaus, p. 414,415
37. Исто, 417.

ДВЕ СМРТИ И ДВЕ ВОСКРЕСЕНИЈА

Исус ги повикува мртвите да станат од правот, од гробот - не да се вратат од рајот, ниту од неколот

Во претходниот наслов со неговите многубројни поднаслови видовме дека мртвите навистина заминуваат во своите гробови, заминуваат во правот од кој се создадени - и никаде на друго место - чекајќи таму воскресение.

Божјата реч кажува дека Бог ќе застане над гробот, над правот, и од правот ќе ги повика мртвите да станат: „Твоите мртви ќе оживеат, телата ќе воскреснат. Разбудете се и восклицувајте, жители на правот!“ „Јас знам добро: Мојот Избавител живее и Тој во последно време ќе застане над земјата (над правот). И ако мојата кожа изгние, јас сепак знам - во моето тело ќе го видам Бога. Јас ќе го гледам него како свој, моите очи ќе го гледаат, а не некој друг“ (Исаија 26,19; За Јова 19,25-27). Зошто Јов толку копнее да го види Бога? Тој е праведен и, ако неговата душа оди во рајот, таа таму ќе го гледа Бога. Но, не! Јов својата прва средба со Бога не ја очекува во рајот, кога ќе умре, туку во правот, во гробот, кога ќе воскресне.

„Тогаш ќе се разбудат мнозина кои спијат во земниот прав; едни за вечен живот, а други за срам и вечен презир“ (Даниел 12,2).

Да, почитувани, Бог мртвите ги повикува од правот, од гробот, каде што заминале и каде што чекаат воскресение. Таков е случајот со Лазара, кој четири дена лежел мртов (види Јован 11-тата глава). Христос застанал пред неговиот гроб, ги кренал очите кон небото и, откако му се помолил на Отецот, „викна со силен глас: „Лазаре, излези надвор!“ ... Го повика Лазара од гробот и го воскресна од мртвите ... Умрениот излезе“ од гробот (Јован 11,43.44; 12,17).

Да го анализираме малку овој случај! Кога Христос застана пред влезот на гробоницата на Лазара, Тој не ја крена главата кон небото за да го повика праведниот Лазар од таму. Не рече: Лазаре, излези од рајот и слези долу на земјава, влезе во гробот каде што ти остана твоето гнилежно тело, влезе во него и воскресни! Не, Христос не рече така. Туку се сврте кон гробот и во гробот му упати повик на Лазара: „Лазаре, излези надвор!“ И „умрениот излезе.“ Од каде излезе? Од гробот, не од рајот, не од небото. Каде го чул Лазар Христовиот повик да стане од мртвите? Во гробот, каде што заминал кога умрел и каде што чекал воскресение.

Во овој контекст треба да ги сфатиме и Христовите зборови што ѝ ги упатил на Марта: „Исус ѝ рече: „Јас сум воскресение и живот; оној што верува во мене и да умре, ќе живее. И секој што живее и верува во мене, нема да умре довека““ (Јован 11,25.26). Христос овде вели „ќе живее“, во иднина, кога ќе воскресне, како и Лазар, а не кога ќе умре.

Понатаму, во Евангелието на Јована читаме: „Не чудете се на тоа, зашто доаѓа часот во кој сите кои се во гробовите ќе го чујат гласот на Синот човечки и ќе излезат од нив; оние што правеле добро, ќе воскреснат за живот, а оние што правеле зло, ќе воскреснат за осуда“ (Јован 5,28.29).

Пак истата вистина! Каде се наоѓаат мртвите и каде ќе го чујат Христовиот глас? Не во рајот, ниту во пеколот, туку во „гробовите ќе го чујат неговиот глас“. Од каде ќе излезат мртвите кога ќе го чујат Христовиот глас? Не од рајот, ниту од пеколот, туку „ќе излезат од нив (од своите гробови)“.

Во посочените стихови во Јован 5,28.29. Исус најавува две воскресенија: воскресение на „оние што правеле добро“ - тие „ќе воскреснат за живот“; и воскресение на „оние што правеле зло“ - тие „ќе воскреснат за осуда“. И апостол Павле зборува за две воскресенија: „Се надевам во Бога дека ќе има воскресение на праведните и на неправедните“ (Дела 24,15).

Прва, привремена смрт, и прво воскресение

Во Откровението Јован зборува за „прво воскресение“ (Откровение 20,5), а штом има прво, има и второ воскресение. Исто така тој зборува за „втора смрт“ (20,14; 21,8), а штом има втора, има и прва смрт.

Очигледно е дека прва смрт е Адамовата смрт во која заминуваат сите, и праведните и грешните, што не е случај и со втората смрт. Воскресението, за коешто зборуваме, е поврзано со првата смрт, која не е ниту конечна ниту вечна, туку привремена; неа Христос ја споредува со сон, со спиење, зашто има будење од неа, односно воскресение. „Нашиот пријател, Лазар, заспа ... Лазар умре... туку одам да го разбудам“ (Јован 11,11-14). Истата мисла веќе ја читавме и во книгата на пророк Даниел: „Тогаш ќе се разбудат мнозина кои спијат во земниот прав; едни за вечен живот, а други за срам и вечен презир“ (Даниел 12,2).

Првото воскресение ќе се случи кога Христос наскоро повторно ќе дојде и во него ќе воскреснат само праведните - не грешните: „Сам Господ (Христос) ќе слезе од небото, на заповед, со глас на архангел и со Божја труба, и мртвите во Христа (верните) ќе воскреснат први. Потоа ние, живите, кои сме останале, ќе бидеме земени заедно со нив на облаци за да го сретнеме Господа во воздухот; и така засекогаш ќе бидеме со Господа.“ И уште еден текст од апостол Павле:

„Еве, ви кажувам тајна: не ќе умреме сите, туку сите ќе се преобразиме, за миг, при последната труба; имено, ќе затруби труба и мртвите ќе воскреснат нераспадливи, а ние (живите) ќе се преобразиме, зашто треба ова распадливо (тело) да се облече во нераспадливо и ова смртно (тело) да се облече во бесмртност. А кога ова, распадливото, ќе се облече во нераспадливост и ова, смртново, ќе се облече во бесмртност, тогаш ќе се збидне напишаното: „Победа ја проголта смртта. О смрт, каде ти е победата? О смрт, каде ти е осилото?“ Осилото на смртта е гревот“ (1. Сол. 4,16.17; 1. Корин. 15,51-56).

Како што видовме, при првото воскресение мртвите праведни воскреснуваат во бесмртни, прославени тела, при што е запазен континуитетот на нивната личност. Тоа се истите лица и истите личности, само сега се бесмртни. Старото грешно, слабо, болно и смртно тело, останало во гробот. А праведните, кои живи ќе го дочекаат Христа, за миг се преобразуваат и стануваат наполно исти со воскреснатите, и сите заедно одат во пресрет

на Господа и со Господа на небо да почнат да ја уживаат вечноста за која толку долго копнееле и се приготвувале.

Овие сознанија ни ги надополнува и апостол Јован: „Тие (праведните) оживеаја и царуваа со Христа илјада години. А другите мртовци не оживеаја додека не се навршија илјада години. Тоа е првото воскресение. Блажен и свет е оној кој има дел во првото воскресение; над нив втората смрт нема власт, туку ќе бидат Божји и Христови свештеници и ќе царуваат со него илјада години“ (Откровение 20,4-6). Праведните ќе поминат со Христа на небото илјада години или еден милениум. Тоа е библиско илјадагодишно царство - на небото, не на земјата - како што учат другите христијани.

Второ воскресение и втора - конечна смрт

А „другите мртовци (грешниците) не оживеаја (не воскреснаа) додека не се навршија илјада години“. Значи, илјада години по второто Христово доаѓање ќе се случи второто воскресение во кое ќе воскреснат сите грешници кои не го прифатиле милостивиот Христов повик на покајание и кои до крај останале грешни. Тие сега стануваат, воскреснуваат, за да се соочат со дефинитивната казна за своите гревови, за кои паѓаат под удар на втората, неодминлива, неотповиклива и конечна смрт што ќе се случи во огнено езеро, смрт која нема власт над оние што воскреснале во првото воскресение. За разлика од првото воскресение, во кое воскреснуваат праведните во преобразени, прославени и бесмртни тела, во второто воскресение, кое ќе се случи илјада години подоцна, воскреснуваат грешниците во истите грешни тела, стануваат такви какви што умреле: грешни, бунтовни, расипани, отчовечени, пак смртни...

Во светлината на овие библиски вистини илузорно е да расправам е господин Милин кој тврди дека „покајанието, крштавањето и преобратувањето се еднакви на воскресение“, и дека, наводно, „првото воскресение всушност е крштавањето“. Многу далеку од вистината, зар не! Тој ги присилува текстовите во Лука 15,32 и Римјаните 6,23 да му дадат такви докази, што воопшто од нив не може да се извлече таков доказ.

Чудни философии во врска со воскресението: Независно од тоа колку јасно Новиот завет зборува за буквално воскресение на Исуса, некои либерални теолози, попречени од чисто научен и рационален световен поглед на светот, сметаат дека воскресението не било вистинско. Наместо тоа, тие тврдат дека воскресението треба да се смета за миг, слика на еден нов воскреснат живот кој можеме да го имаме овде и сега, ако и кога ќе ги прифатиме Исусовите морални учења.

Иста теологија за првото воскресение, како Православната, имаат и Лутеранско-аузбуршката и Пуриганско-вестминстерската конфесија. Според нив, воскресението на праведните или првото воскресение од Откровение 20 глава се идентификува со новото раѓање (преобраќање) и не е буквално. Нивната теологија тврди дека постои само едно единствено воскресение и на праведните и на грешните. Меѓутоа, Библијата не познава такви теологии. Таа јасно кажува дека има две посебни буквални воскресенија од мртвите: воскресение на праведните пред милениумот и воскресение на грешните по милениумот.

За конечниот крај на гревот и грешниците ќе зборуваме при крајот од книгава, кога пак ќе се навратиме на двете воскресенија.

БИБЛИЈАТА ЗА МАТНИТЕ ВОДИ НА СПИРИТИЗМОТ

Верувањето во задгробен живот, во бесмртна душа или во бесмртен дух, создало извонредно плодна почва на која никнала и се развила една недо-сеглива појава која е целосно надвор од нашиот рацио и која станува сè поинтересна и попривлечна за денешниот човек. Станува збор за спиритизмот (spirit - дух), кој произлегува од кошот на окултните појави (occultum - скриен, таинствен).

Се работи за длабоко таинствени и необјасливи настани, манифестации и феномени недостапни, несфатливи и неодгатливи за луѓето, бидејќи природно петте сетила на човекот се наполно немоќни да се справат со нив, исправно да ги сфатат и успешно да ги разрешуваат. Нашиот разум, како што рековме, е целосно надвор од нивните димензии, без никаква можност да проникне во нивната суштина и правилно да ги одгатне. Окултизмот луѓето ги поврзува со натприродните сили, со паранормалните енергии или со демонските влијанија, односно со демоните.

Според библиското пророштво, спиритизмот, како окултна демонска манифестација или демонски феномен, ќе стане најраширена и најдоминантна духовна појава, вистинско мајсторско ремек-дело на сатанската измама, сатанска сила во последните денови, пред второто Христово доаѓање, која ќе се инфилтрира и ќе ги проникне сите сфери од општествениот живот и којашто ќе ја прифати и пред која ќе се поклони цел свет, од најсиромашните во бедните колиби на зафрлените подрачја, до најбогатите во луксузните и раскошните палати, и од наједноставните луѓе, до најголемите умови, сила пред чиешто моќни и чудесни манифестации, како што рековме, човечкиот „рацио“ ќе остане не само нем, туку и зашеметен, вшашен и стаписан. Не можејќи успешно и правилно да се справи, да ги сфати и да ги одгатне, тие мегавеличествени манифестации, човештвото истите ќе му ги припише на Бога и на неговиот Свети Дух, наполно погрешно, тврдејќи дека тоа е „голема сила Божја“ (Дела 8,10), зашто нивен проектант и директен изводител е сатаната кој стои длабоко во нивната заднина и оттаму ги влече конците на настаните што се одигруваат на светската сцена.

Значи, овде сме соочени со феномени од областа на надрационалното и ако не бидеме библиски, и единствено библиски подготвени да поделиме мегдан со нив, ќе нè голтне нивното мракобесие.

Зошто инсистираме на библиска подготовка? Од проста причина. Науката е немоќна тука да ни помогне. Само и единствено Библијата го обелоденува спиритизмот како феномен и пеколните намери на сатаната што планира да ги спроведе со негова помош - светот да го прелаже со најголемата лага во историјата на вселената, да го стави под свое знаме во последната битка против Христа и неговиот верен народ кој ги држи него-

вите заповеди и празнува сабота, и да го фрли во последен очај, во амбис од кој нема излез.

Да, почитувани, сатаната навистина веќе го турка и наскоро наполно ќе го турне светот во последен решавачки судир за конечно да ги расчисти сметките со Христа и со неговиот народ кој му е трн во окото, бидејќи не ги прифаќа неговите лаги и не може да го оттргне од Божјите раце и да го стави под своја контрола.

Сепак, во тој последен судир ќе му појде од рака поголемиот дел од светот да го стави под свое знаме, што во голема мера ќе го постигне со помош на спиритизмот.

Темелот на спиритизмот

Врз што се темели спиритизмот? Врз првата лага со која сатаната ги прелагал нашите први родители кога им кажал: „Не, вие нема да умрете!“ Таа лага, погрешното верување на луѓето во задгробен живот, погрешното верување во вродена бесмртна душа или во вроден бесмртен дух, е негов темел. Погрешното верување на луѓето дека живите имаат можност да разговараат со умрените, е негова суштина, суштина на спиритизмот. Погрешното верување на луѓето дека умрените можат да се вратат од гробот, па, како што видовме, и од чистилиштето, да стапат во контакт со живите и да им пренесат пораки од „другата страна на гробот“, „од другиот свет“, од „светот на мртвите“, е столб на спиритизмот.

Можат ли живите да комуницираат со мртвите? Постои ли некој паралелен свет кој не можеме да го видиме, а во кој се движат сеништа на умрените кои одржуваат врска со живите? На овие прашања спиритизмот дава потврден одговор.

Меѓутоа, Библијата е категорична кога кажува за умрените: „Живите барем знаат дека ќе умрат, а мртвите не знаат ништо... Одамна ги снеса: нивната љубов и нивната омраза и завист, и веќе немаат учество во ништо што се случува под сонцето... Нема работа, ни мислење, ни знаење, ни мудрост во гробот во кој заминуваш.“ „Кога ќе излезе духот од него (од човекот), тој се враќа во својата земја, и во тој ден пропаѓаат сите негови мисли.“ „Како облакот што исчезнува и се распливнува, така кој ќе слезе во гробот, веќе не излегува. Никогаш веќе не се враќа во својот дом, неговото место веќе не го познава... пред да тргнам на пат без враќање, во земјата на темнината, во земјата на смртната сенка“ (Проповедник 9,5.6.10; Псалм 146,4; За Јова 7,9.10; 10,21).

Да забележиме: „мртвите не знаат ништо“, „веќе немаат учество во ништо што се случува под сонцето“, „кој ќе слезе во гробот, веќе не излегува“, и „никогаш веќе не се враќа во својот дом, неговото место веќе не го познава“. А сепак живите разговараат со духови. Да, почитувани, живите навистина разговараат со духови. Тоа е сушта, непореклива вистина! Милиони луѓе од сите општествени слоеви во цел свет комуницираат со духовите на умрените. Не смееме да забораваме дека спиритизмот е многу повеќе од обичен трик, дека спиритистичките појави се вистински појави кои вршат силно негативно влијание врз оние кои се занимаваат со нив.

Ужалена мајка го гушка своето мило девојче, својата слатка ќеркичка, која пред извесно време смртта многу грубо ја отргнала од мајчините прегратки.

Млада ујадена сопруга му подава рака и разговара со својот сакан сопруг кој неодамна бил жртва на сообраќајна несреќа.

Татко, кој починал пред неколку месеци, сега стои пред својот мил син, разговара со него и му дава совети и пораки како да постапи во одредена ситуација и да успее во животот.

Цар, чијашто земја се наоѓа во воена опасност, разговара со покоен Божји пророк и бара од него совет како да постапи за да ја спаси својата земја од силните непријателски војски кои само што не го нападнале (види 1. Самоилова 28,1-20).

Драги мои, ова не се хипотетички или измислени случаи! Не, тоа се секојдневни животни реалности кои го преплавуваат светот. Но се прашуваме: Ако мртвите навистина не знаат ништо, ако не излегуваат од својот гроб и ако не се враќаат дома за да разговараат со своите мили и драги кои тагуваат по нив, тогаш кои се тие духови кои комуницираат со живите и кои им пренесуваат пораки од „светот на мртвите“? Кое е она мило девојче во преградките на онаа мајка со гламносано срце, наполно истата ќеркичка, со ист глас, со исти слатки обравчиња и панделки, со истите манири, кое ја гушка својата мила мајка? Кој е оној сопруг кој ѝ подава рака и разговара со онаа млада, бесперспективна и до дното на душата ујадена сопруга, наполно истиот сопруг кој до пред извесно време делел со неа и добро и зло? Истиот оној татко кој стои пред синот и го советува како да реши некој проблем и да води успешен живот? Истиот оној пророк кој починал пред извесно време и сега му дава совет на царот кој се наоѓа во тежок безизлез?

Дали се тоа вистинските покојници кои се вратиле од „светот на мртвите“ за да се сретнат со живите, со своите мили, за да им ги олеснат маките, да ги утешат и да ги охрабрат? Не! Во никој случај тоа не се вистинските покојници! - Библијата е категорична дека „тоа се ѓаволски духови, кои прават чуда“ (Откр. 16,14) по цел свет, ѓаволски духови кои се поигруваат со чувствата на луѓето, користејќи ја нивната неупатеност и незнаење, за да ги заведат на лош пат и да ги упропастат.

Осамен вдовец копнеел за друштво со својата покојна сопруга. Ги отворил очите и видел како неговата сакана пристапува кон неговиот кревет. „Дојдов да те видам. Навистина ми недостигааш!“ Приказанието било наполно идентично со неговата сопруга - долга брановидна коса, сини очи, мелодичен глас, нежна... Неговите емоции длабоко се вознемириле; умот му се затемнил, но веднаш се тргнал. „Знам дека ти не си мојата сопруга“, липал од болка. „Ти заповедам во Христово име, исчезни!“ Приказанието исчезнало од собата. Поттишен, се свртел на другата страна и горко плачел. Колку свиреп и ефтин фалсификат! Знаел дека неговата сопруга не можела да се врати од гробот и да разговара со него.

Мнозина ќе се соочат со ѓаволски духови кои ќе им се појават како нивните покојни драги роднини и пријатели, објавувајќи им најопасни заблуди. Тие посетители ќе влијаат врз нашите најнежни чувства и ќе прават чуда за да ги поткрепат своите лажни тврдења. Мораме да бидеме подготвени да им се противставиме со библиската вистина дека мртвите не знаат ништо и дека тие што се јавуваат така се ѓаволски духови. Комуникацијата со духовите на пакоста, престорени во сенки на умрените, не е игра. Тоа е мошне опасна работа со трагични последици.

Веќе кажавме дека во старо време Бог строго забранил секакво комуницирање со мртвите. „Да не се најде кај тебе никаков бајач, никаков маѓесник, чародеец ниту вражар; никој кој би повикувал духови и души на предците или кој би повикувал мртви.“ „Ако ви кажат: ‚Прашајте ги оние што разговараат со мртвите, прашајте маѓесници и бајачи, кои шепотат и мрморат‘, вие одговорете: ‚Зар народот не треба да го праша Бога? Зар ќе ги прашуваат мртвите место живите?‘“ (5. Мојсеева 18,10.11; Исаија 8,19).

Зошто Бог забранил секаква комуникација со мртвите? Затоа што при таа комуникација со мртвите на дело се гаволските духови, а не вистинските покојници кои го чекаат во своите гробови она славно утро на воскресението (1. Сол. 4,16.17).

Астрални патувања на душиите на покојниците!?

Друга една појава во која плива особено протестантскиот свет и која станува сè поприсутна и помасовна во светот, зад која стои и истата ја пласира и со голем успех ја промовира сатаната со своите демони, се возбудливите искуства и чудните претсмрнi доживувања низ кои поминуваат безброј милиони и здрави и болни луѓе кои се соочуваат со смртта. Тоа се оние измамливи, лажни, блиски средби на неупатените со смртта за кои постои силна поплава на литература во светот.

Имено, во миговите кога луѓето се разделуваат од животот, наводно нивната бесмртна душа или нивниот бесмртен дух го напушта нивното тело и се упатува на чудесно астрално патување на кое доживува неверојатни нешта, чудни авантури.

Мнозина известуваат за патување низ долг, мрачен или облачен тунел.

Жена, која паднала на тротоар и за малку што не умрела, вака ги опишува своите чувства: „Се најдов опкружена со густа, топла, маглива, сива материја. Во маглата можев да видам одделни искри на светлина која се пробиваше и на моменти недоловлива темнина.“

Додека чувствуваат како поминуваат низ долг тунел од облак, луѓето од другата страна забележуваат светлина. Таа светлина сè повеќе се приближува, а понекогаш прилично драматично ги обвива.

Пациентка добила анестезија во ординација на забар за тежок третман. Таа раскажува како во таа пригода одлетала нагоре сè до небото и таму ги сретнала своите роднини. Озгора можела да се гледа себеси на столицата на забарот и неговите помошници како вршат операција над неа. По извесно време, долетала спирално надолу и се разбудила во забарската столица. Тоа е појава наречена „билокација“ - едновременно сте присутни на две места. Самите себеси се гледате од некоја друга точка во просторот.

Уште неколку вакви искуства!

„Лежев на постела... во Флорида. Штом ги затворив очите, почувствував некакво чудно боцкање во врвовите на прстите на нозете кое бргу се пренесуваше низ целото тело сè додека не се запре во главата. Ми се чинеше како да патувам низ некаков воздушен тунел, исполнет со сивкава искричава магла, слична на онаа што се гледа на празен телевизиски екран. Чувствував дека го напуштам моето тело, дека летам како ракета низ таванот и наеднаш почнав да се реам, лебдам во магла од надворешната страна на станот на моите пријатели на вториот кат во станбениот блок веднаш до

нашиот. Премногу исплашен за да можам да пискам, наеднаш се ископчав од сето тоа и се најдов во мојата соба со раззагорени очи. Ништо не можеше да ме одврати од помислата дека мојата ‚душа‘ го напушти моето тело и патуваше низ просторот.“

Овој човек, откако ги расчистил овие прашања во светлината на Библијата, кажува: „Верувањето дека во нашето тело живее бесмртна душа или бесмртен дух, кои при смртта го напуштаат нашето тело и се упатуваат на астрално патување, слично на моето - всушност блиските средби со смртта - претставуваат демонски халуцинации и измами, современа манифестација на првата лага на сатаната: ‚Не, вие нема да умрете‘, измама во која ќе биде вовлечен цел свет, со исклучок на оние кои ќе ги сочува Божјата сила со вера во неговата Реч.“

Во 1988 г. познатото списание „Ескваер“ објавило прилог на познатиот автор Мајкл Крајтон во кој е опишана неговата средба со неговиот покоен татко на некој астрален брод:

„Не ми беше лесно со мојот татко додека беше жив. Сега ми се прикажа додека бев ранлив, во една поинаква состојба на свеста. Се прашував што ќе стори тој, што ќе се случи. Татко ми имаше ист изглед, единствено беше провиден и маглив, како и сè друго на тоа место... Оеднаш ме прегрна. Во миговите додека ме гушкаше, го видов и го почувствував сè она што ме поврзуваше со татко ми, сите чувства што ги негував и зошто погрешно сум го сфатил, сета љубов која всушност постоеше меѓу нас и сета збунетост и недоразбирања што ја надвладаа... Раната што ме мачеше со години, сега беше исцелена.“

Повреден за време на борбите во Виетнам, капетанот Томи Кларк раскажува како го напуштил своето тело: „Луѓето со кои служев беа околу мене мртви. Се оддалечуваа од мене, комуницирајќи, но не со зборови. Не беа во своето физичко тело, но јас знаев дека тоа се Далас, Ралф и Тери, и тие ме препознаваа мене.“

Во списанието „Семеен круг“ една жена вака ја опишува својата блиска средба со смртта: „Забележав како моето тело ја обвива синкава магла и јас се издигнував над масата за операции.“

Ридерс Дајнест ги опишува типичните појави на блиските средби со смртта: „Во многу случаи се зборува за многу слушни ефекти... за вистинско неугодно зуење... Заедно со бучавата, луѓето често имаат чувство како нешто ги влече низ некаков мрачен простор. Сум слушал како го опишуваат како пештера, извор, корито, тунел... Откако ќе помине низ тунелот, покојникот може да се најде во положба своето тело да го посматра од некоја точка надвор од него... Меѓу зборовите и изразите што ги употребуваа разни говорници спаѓаат: магла, пареа, енергетски облак.“

Како што видовме, во овие случаи мнозина го споменуваат чувството на напуштање на телото, реење над местото на настанот. Со други зборови, тие стануваат дух кој го напуштил телото.

Кога Грејс пристигнала во болницата, се тресела од силна треска и од страшна болка. И се чинело дека целата внатрешност ѝ се кине; паѓала во септичен шок. Во следниот миг Грејс веќе чувствувала како излегува од своето тело и се оддалечува од болката. Била уверена дека се рее, лебди под таванот и озгора ги посматра лекарите и медицинските сестри како избезумени се обидуваат да ѝ го спасат животот. Потоа се свртела кон нешто

што изгледало како тунел, делумно провидно и слично на облак. Грејс го опишува своето искуство:

„Почнав да чувствувам неверојатно топла, прекрасна љубов... Се наоѓав во светлина. Беше пријатна, како личност, како мудрост... Таа мудрост ме сакаше и едновремено знаеше сè за мене. Можев да видам сè што кога било сум го сторила и чувствувала. Сакав да продолжам да одам кон светлината и да останам со неа засекогаш, но ми беше покажано дека морам да се вратам и да се грижам за моите две деца.“

Со таа мисла Грејс станала свесна дека пак е во своето тело, пак со својата болка. Не ѝ било право што била оттргната од мирот, најчудесен во целата вселена.

Ако забележавте, додека се наоѓала во таква состојба Грејс имала патување во своето лично минато: „Можев да видам сè што кога и да е сум го сторила и чувствувала.“

Интересно, сатаната може да нè поведе на пат во нашето минато, каде што можеме да се гледаме себеси како повторно поминуваме низ нашето детство и низ другите фази од минатиот дел од животот.

Тој, ѓаволот (сатаната) има моќ преку хипноза (хипнозата е сатанска активност, а хипнотизерите орудија во рацете на сатаната со чија помош преку хипнозата им го плакне мозокот на луѓето со контаминирана вода) и преку други свои активности, механизми и вештини со кои располага, да нè поведе длабоко во историското минато, да нè стави во туѓа кожа, да нè обуе во туѓи обувки, на пример, во чизмите на Наполеона или во сандалите на Клеопатра, и да нè убеди или да нè доведе во таква состојба во која ние не само што ќе мислиме и ќе си вообразуваме, туку и навистина ќе се чувствуваме како да сме вистински реинкарниран Наполеон или вистинска реинкарнирана Клеопатра; ние сме наполно убедени дека зад себе го имаме нивниот изоден пат, нивниот живот, или животот на некоја друга важна историска личност - чувство дека тоа бил наш личен живот, дека тие личности сме биле лично ние. На тоа се темели науката за реинкарнација на браманизмот и будизмот.

Да, почитувани, иако тоа се неверојатни феномени и неодгатлива загатка, сепак е неодминлива и непрескоклива вистина дека тоа е масовна реалност присутна во светот.

Да се вратиме пак на астралните патувања на кои ги води сатаната наводните души и духови на болните во миговите додека се разделуваат од животот на претсмртна постела или ставени под апарати за реанемација или на операциони маси во хируршките одделенија во болниците.

Што всушност им се случува на луѓето кои тврдат дека поаѓаат на неверојатно патување во мигот кога ќе се сретнат очи во очи со смртта? Дали тоа се само халуцинации? Дали тие лица поаѓале на вистинско патување кон небото и кон Бога? Или пак тука има нешто окултно (таинствено), дури демонско, ѓаволско во тој друг, таен свет на духовите што се реат? Секако! Последново е точно!

Пред сè, мораме да имаме на ум една работа која е заедничка за сите кои тврдат дека поминале низ такво искуство, низ таква блиска средба со смртта или имале такво претсмртно доживување: никој од нив навистина не умрел. И така, потполно можеме да исклучиме една можност луѓето, кои се близу до смртта, Бог да ги зема на небото - дека на некој таинствен начин

душата, која го напуштила телото, ја привлекува во нејзиниот дом, во рајот. Каков би бил тој Бог кој по грешка би почнал да ја вознесува душата на болната Грејс на небото, а потоа, кога болничкиот персонал би успеал да ја оживее, ќе каже: „О, направив грешка, подобро е оваа душа да ја вратам во нејзиното тело.“ Бог нема проблеми со времето. Тој точно знае кога ќе умреме.

Претсмртните доживувања ни даваат измамлива слика за идниот живот. Но, да запаметиме - Библијата не само што навестува некакво патување, туку таа ни ја покажува целата слика. Таа не навестува некаква полусмрт по смртта, туку објавува дека по смртта доаѓа воскресение и живот со сето свое изобилие. Постоене, не како бестелесен дух или душа, туку живот во вистинско тело. Не тунел од облак, туку Спасител полн со љубов кого ќе го сакаме и со него вечно ќе живееме.

Да си поставиме овде уште еднаш неколку сериозни прашања. Кој направил план да прошири идеи спротивни на библиското учење за смртта, како што е мислата дека сите што умираат стануваат наградени со радосен занес во вечноста, без оглед на тоа што правеле и како живееле на земјата? Како можат луѓе, кои никогаш не се покајале, а малтретирале деца, убивале, заработувале на порнографија, биле водачи на банди и терористи - сите да бидат прифатени во Божјето царство? - За нив постои второ воскресение, суд и вечна смрт илјада години по второто Христово доаѓање (Откр. 20,4-6).

Целата таа идеја за претсмртните доживувања или за искуствата доживевани при блиските средби со смртта е заговор на непријателот лукаво да го наметне уверувањето дека не е важно каков живот живееш - ти ќе бидеш спасен. Во тие искуства или доживувања ништо не се спомнува за тоа дека нема спасение без Исуса Христа, ништо за некакво покајание и преобраќање, за крстот или за откупувањето.

Библијата ја исклучува можноста душата да патува. Таа не кажува дека по смртта наоколу се маткаат некакви бестелесни духови, туку ни прикажува свет на вистински луѓе со вистински тела, со посилни, почудесни, пославни отколку што ги имаме сега. Тоа не е само сон, тоа е стварност.

Не знам кој би сакал да постои како дух без тело, но, според нас, таа мисла е непривлечна, дури и грда. Дали би сакал вечноста да ја поминуваш како дух, лелеејќи се на небото и реејќи се над облаци? Ако немаш тело, тогаш ти си само некоја мисла во просторот, ти всушност и не постоиш, лишен си од она што Бог планира да го имаш. Но тие замисли, тие лаги, ги пласира сатаната преку спиритизмот во чијашто мрежа светот е веќе заробен и човештвото е играчка во неговите раце.

Повеќе од осум милиони Американци веќе доживеале блиска средба со смртта. Сите тие луѓе веруваат дека нивната душа (или дух) го напушта нивното тело. Понатаму, четириесет и два процента од Американците имале допир со „мртвите“ кои се рееле како бестелесни духови, а тоа е напивно спротивно на библиската наука.

Спиритизмот во светот се шири со геометриска прогресија. Неговиот темел сатаната го поставил во рајот со својата прва лага: „Не, вие нема да умрете!“ Со истата лага, стратешки инкорпорирана во могобројните спиритистички појави и активности кои земаат силен замав, сатаната ќе успее да го прелаже цел свет и да го стави под своја контрола.

Секуларистите, протестантите, католиците, православните, Евреите, муслиманите, будистите, хиндуистите - затоа што не го прифаќаат јасното библиско учење за состојбата на мртвите, не се заштитени од измамите на сатаната во последните денови. Од Били Грејем, кој разговарал со својата покојна баба, до Далај Лама, од иранските имами до католичките свештеници во Јужна Америка, сите се неотпорни на сатанската најподмолна, најсилна и најприфатена измама: „Не, вие нема да умрете!“ Страшно!

Бидејќи астралните патувања стануваат масовна светска појава, ние со нив пак ќе се сретнеме подоцна, кога ќе зборуваме за астрологијата, чијшто контекст ќе бара да го сториме тоа.

Небото е вистинско место за луѓе со вистинско тело

Да чуеме што ни кажува апостол Јован во Откровението 21,2: „Тогаш го видов светиот град, новиот Ерусалим, како слегува од небото, од Бога, стокмен како невеста украсена за својот маж.“

Што видел овој Исусов ученик од другата страна на смртта? Многу повеќе отколку тунел. Видел цел град како слегува од небото, блескотен и сјаен како невеста стокмена за свадба. Тој град е прекрасен, и кога Јован се обидува да го опише, тој едноставно кажува дека неговите улици се од чисто злато, неговите порти од бисер, а Божјата слава е толку блескотна, што таму нема ноќ.

Библијата ни нуди многу повеќе отколку патување низ магла. Таа ни нуди дом. Јас навистина го сакам ветувањето што им го дал Исус на учениците непосредно пред своето распнување: „Во домот на мојот Отец има многу места за живеење... Одам да ви приготвам место“ (Јован 14,2).

Исус ни приготвува место. Вистински луѓе во вистински тела ќе уживаат на вистинско место, во вистински дом на небото. Почнуваш ли да ја увидуваш разликата меѓу човечките соништа и она што ќе биде вистинско?

Да ја погледнеме одломката која подробно зборува за тоа. Првото послание до Коринќаните 15-та глава е позната глава за воскресението. Во стих 37, Павле смртта и воскресението ги опишува како различни видови семе посеано во земјата кое расте слично на различни видови жита, како различни видови „тела“. Тој кажува дека луѓето имаат еден вид, а рибите и птиците поинаков вид тело; дека постојат земни и небесни тела; дека небесното тело е пославно од ова што го имаме на земјава, но дека тоа навистина е вистинско тело. И продолжува:

„Така е и со воскресението на мртвите: се сее во распадливост, а воскреснува во нераспадливост“ (1. Коринќаните 15,42).

Да забележиме: Библијата истакнува дека телото е вистинско - тело нераспадливо. Спомнувајќи го Исусовото воскресение, апостол Павле јасно ни кажува дека нашите смртни тела ќе бидат изменети - ќе станат слични на неговото славно тело (в. Филипјаните 3,21). Секако, Христовото славно тело било вистинско. Учениците го препознале. Тој одел, зборувал и јадел со нив.

Кога го посматраме во Библијата животот по смртта, ние гледаме многу повеќе одошто блескотна светлина; ние гледаме лице - славното лице на Исуса Христа. Тоа е оној силен восхит, чувство на копнежливо очекување што го исполнува Новиот завет. Тоа е таа голема надеж која ги оживувала првите ученици - средбата лице в лице со живиот Христос.

Ниту едно перо не забележало повозбудливи зборови од оние што ги забележал Јован во Откровението 22,4 опишувајќи ги спасените кои ќе дојдат пред Божјиот престол на небото: „Ќе го гледаат лицето негово...“ Да, ќе го гледаат оние кои во овој живот се спријателиле со Спасителот Христос.

Павле тоа толку речито го кажува во својата класична глава за Христовата љубов: „Сега гледаме како во огледало, нејасно, а тогаш лице в лице...“ (1. Коринќаните 13,12). Тоа е голема надеж што можеме да ја имаме во овој живот, нешто што со копнеж можеме да го очекуваме. Тоа е повеќе отколку гледање низ замаглен прозорец, повеќе отколку сон. Тоа е реалност - средба лице в лице со Исуса Христа.

Постари, потрадиционални облици на спиритизмот¹

Спиритизмот е најсилно и најуспешно средство во рацете на сатаната со чија помош тој се поигрува со светот како мачка со глушец! Божјата реч за него кажува:

„И не е чудно, зашто сатаната се претвора во светлосен ангел.“ А Христос најавува: „Ќе се појават лажни христоси и лажни пророци, и ќе прават големи знаци и чуда, за да ги заведат, ако е можно, и избраните“ (Матеј 24,24; 2. Кор. 11,14).

Забележавме, нели: „Сатаната се претвора во светлосен ангел“, блескотно суштество со натприроден карактер пред кое луѓето остануваат без здив, и „лажни христоси и лажни пророци кои ќе прават големи знаци и чуда“ за кои луѓето не се подготвени реално да ги согледаат и сфатат, туку ќе ги прифатат како силна манифестација на Светиот Дух, како чуда што доаѓаат од Бога и - ќе бидат прелогани!

Ќе посочиме некои од лажните чуда што ги прави сатаната со своите демони. Меѓу тие феномени спаѓа појавата - маса удира по под со посебен, точно одреден ритам, при што се пренесуваат пораки од „светот на духовите“. Слична е и појавата при која чаша шета по стаклена површина на која се напишани букви. Во иста група спаѓаат и „зборувањето во транс“ и „автоматското пишување“. Во првиот случај се работи за манифестација на вонсетилни сили преку медиуми, човечки посредници, во транс. Медиуми се луѓе проникнати со сатански или ѓаволски дух, што ги користи сатаната како свои орудија преку кои зборува и ги реализира своите замисли, планови и акции, односно, преку кои ги пласира своите лаги.

Медиумите во транс добиваат неверојатно точни информации кои вчудовидуваат, со што ја утврдуваат верата на оние кои комуницираат со мртвите.

Кај медиумите во транс често може да се установи појава на ксеноглосија - способност на медиумот да зборува странски јазик со кој инаку не се служи - како, на пример, кај Тереза Нојман (Theresa Neumann), која зборувала арамејски јазик.

Денес оваа спиритистичка појава, зборување на странски јазици, во светот прераснува во силно харизматично движење кое е многу раширено во Католичката црква, а сè повеќе ги опфаќа и протестантските цркви, и истото прераснува во моќно средство за нивно обединување. Таму каде што не помага ниту едно друго средство за обединување на разнебитеното христијанство, многу силен и ефикасен е спиритизмот.

Ете, велат многубројните „полиглоти“, меѓу кои и многубројни свештеници од висок црковен ранг, ние добиваме дар, Светиот Дух, како и апостолите на Духовден, и зборуваме странски јазици како и тие.

Да, само тука постои огромна разлика. Апостолите добиле Свети Дух од Бога кој ги надарил со за нив непознати странски јазици за да им го проповедаат евангелието на народите на нивниот мајчин јазик, и така правеле (Дела 2,1-11). А денешните, пак ќе кажеме „полиглоти“, откако ќе го добијат божемниот „свети дух“, паѓаат во верски занос и почнуваат да зборуваат мртви, загубени, непознати и таинствени јазици кои никому не му се мајчин јазик и со нив никому не му го проповедаат евангелието. Затоа оваа појава, со која сатаната му парира на Светиот Дух, излеан врз апостолите на Духовден, е ѓаволска, спиритистичка појава.

При појавувањето на „автоматско пишување“ медиумот, без учество на својата свест, пишува пораки што му ги диктира духот под чиешто влијание се наоѓа. Д-р Хенрих (Henrich) во својата книга „Мртвите живеат“ зборува за медиумот по име „Менсфилд (Mansfield), кој во будна состојба пишувал истовремено со двете раце на два различни, за него непознати јазици, и при тоа водел жива конверзација.

Друга многу раширена спиритистичка појава е појавата наречена телепатија или видовитост. Филозофот Јунг-Штилинг во својата книга „Наука за духовите“ (Geisterkunde) опишува случај на телепатија: Полскиот крал Август II бил голем пријател со прускиот крал Фридрих Вилхем I (Friedrich Wilhelm) и со неговиот фелдмаршал фон Глумбков (von Glumbkow). Околу три часот ноќе, на 1 февруари 1733 година, фон Глумбков одненадеж при ноќна светлина забележал појава во која го препознал кралот Август кој му рекол: „Драги мој Глумбков, токму сега јас издивнав во Варшава!“ Фелдмаршалот веднаш ја запишал веста и му ја пратил на прускиот крал.

Четириесет и шест часа потоа пристигнал весник од Варшава носејќи тажна вест за смртта на полскиот крал. Кога го споредиле времето во кое се појавило приказанието и часот на смртта, се видело дека двете времиња точно се совпаѓаат.

Хилда Вивер, клинички психолог, која порано не покажувала никаков интерес за паранормалните појави, раскажува за својата средба:

„Една вечер се наоѓав во мојата канцеларија и пишував прилог за професионалните весници. Го подигнав погледот и го видов Елвис Присли како седи карши мене во удобната темна фотелја во која обично седат моите пациенти... Можам да ви кажам дека си помислив оти со мене нешто не е во ред. Тоа ме изненади, зашто во тоа време си мислев дека се наоѓам на самиот врв на светот: психолог со сопствена ординација, мошне успешна, мошне интелегентна... Почна да разговара со мене, да комуницира. Рече: „Дали сте задоволни со својот живот, госпоѓице?“... Потоа извесно време разговаравме. Голем дел од тој разговор беше со лична природа, нешто што и сега не би го поделила радо со другите... Инстинктивно ја наведнав главата и ги склопив рацете како да се молам. Кога повторно го подигнав погледот, него веќе го немаше. И никогаш веќе не го видов. Повремено пуштам по некоја од неговите плочи и го слушам.“

И кај астрологијата (читање на судбината на човекот од меѓусебната положба на ѕвездите), астромантијата (гатање, преткажување на иднината

со помош на ѕвездите), кај јасновидците, хороскопите, рабдомантијата (откривање на скриени работи под земја, особено извори, со помош на стапчиња), кај хиромантијата (гледање во дланка, преткажување на иднината според цртите на дланката), кај читањето на карти, гледањето во филсан кафе итн., покрај многу измама и шарлатанство, може да се најде и појава на спиритизам.

Не е спорно дека меѓу најчудните појави на окултизмот се вбројуваат таканаречените „материјализации“. Професорот Грубер во своето дело „Парапсихолошки сознанија“ (Parapsychologische Erkenntnisse) за тоа изјавува: „Телекинезата и материјализациите се факти што ги признава природната наука. Некои луѓе во одредени околности имаат способност, без учество на која било телесна функција, да дејствуваат врз предметите во својата околина, преместувајќи ги или менувајќи им го обликот. Освен тоа, можат да создаваат нови облици од непозната материја, помалку или повеќе високо организирана, кои можат да се видат и опипаат. Тие нови творби понекогаш светат со сопствен сјај и во многу случаи имаат облик на човечко тело или на некој негов дел. Овие материјализации настануваат и исчезнуваат мошне бргу.“

Во најголем број случаи оваа појава настанува постепено. Д-р Кох (Koch) пишува: „Во првиот стадиум се јавува силно вртење и создавање на некаква маглива, слузеста супстанца, еластична како каучук, која излегува од телото на медиумот.“²

Научникот Шренк-Ноцинг (Schrenck-Notzing) објавил за тоа опширно дело илустрирано со слики направени со помош на блескава светлина. Во вториот стадиум безобличната материја добива облик. Освен слики, на некои им успеало да направат и парафински отпечатоци на овие творби. Третиот стадиум претставува згуснување на оваа материја во појави слични на видение кои како фантоми се појавуваат во близината на медиумот. Во четвртиот стадиум доаѓа до феноменот телекинеза, односно до раздвижување на предметите со помош на непозната сила и до апорт, односно до преместување на истите од едно на друго место.

Една од најпроучените сеанси на модерниот спиритизам, што ја одржал медиумот Еусапиа Паладино во присуство на најголемите научници на своето време - Анри Бергсон, Марија Кири (Maria Curie), Шарл Рише (Charles Richet) и други - била сензационална по својата содржина. Иако медиумот бил опкружен со електрично поле, чиешто пробивање веднаш би го регистрирале најпрецизните електроскопи, му успеало да предизвика дигање на тешки маси кои формално летале, заобиколувајќи ги сите присутни. Еден ковчег, тежок седум килограми, сам преминал од една маса на друга, празни кутии од цигари фучеле летајќи од едниот на другиот крај на просторијата, чашите свечеле, а една оддалечена харфа свирела прекрасна мелодија.

Преку австрискиот медиум Марија Силберт се јавувал дух кој себеси се нарекувал Нел. Професорот Фишл (Fischl) за тоа пишува: „Нел стекнал популарност затоа што давал автограми, врежувајќи го своето име на поклопци од часовници, на медалјони, на кутии за цигари и слично.“³

Овде спаѓа и способноста на одделни медиуми во состојба на транс да поминуваат низ цврста материја. На сеансите на медиумот Мадам д'Есперанс (Madame d'Esperance) се случувало, на пример, додека медиумот седи во кабинет, надвор од просторијата да се материјализира приказание кое

конежно добива облик на женско суштество кое слободно се движи меѓу посетителите на сеансата.

Следниот стадиум на појавата е таканаречена хиеноманија, при што медиумот физички и психички прима облик на животно. Иако навистина е тешко да се поверува дека воопшто е можно такво нешто, постојат сведоштва на бројни научници, меѓу кои и сведоштвата на Тишлер (Tischler) и Естерајх (Estereich), кои ја посматрале оваа појава.

Врв на овие појави сигурно претставува приказанието на Исуса Христа. М. Шмит (Schmidt) во својата книга за спиритизмот опишува една ваква материјализација: „Во петокот изутрина имавме приватна сеанса на која беа присутни само осум лица, меѓу кои и д-р Пенц. Медиумот влезе во салата и за дваесетина минути падна во транс. По кратко време, додека духот зборуваше, вратата се отвори и се покажа една величествена појава која нè исполни со страхопочит. Во сета големина на својата слава се појави Исус од Назарет, Господарот над господарите, Царот над царевите, чистиот и свет Господов Помазаник. Дојде да го исполни своето ветување, и стоеше видливо пред нашите очи. Нè посматраше неколку мига, а потоа проговори: 'Вие сте верни борци и ќе видите и поголеми чуда од ова!' На госпоѓата Луис (Lewis), која седеше

најблизу до вратата, ѝ подаде рака. Таа ја прифати и му даде цветен венец. Тогаш ѝ подаде рака на госпоѓата Катер (Cutter), која седеше до неа, а потоа на госпоѓата Клајн (Kline), која стапи на подиумот. Таму ѝ ја стави раката на глава, ја благослови и ја бакна. Потоа се сврте кон секого од нас, нè благослови, нè бакна, и се повлече. Беше облечен во бела облека, а на главата имаше круна на која се прелеваше голем скапоцен камен... Тоа беше вистинско ремек-дело на материјализацијата.“⁴

Да, почитувани, во последните денови сатаната сè почесто ќе се јавува како Христос не само на сеанси во полутемни простории и на пусти места (Матеј 24,26), туку пред големи маси луѓе во разни делови на светот како величествена појава, со Христова лика и манири, со привлечен милозвучен глас што плени, како миротворец и добротвор на човештвото, нудејќи му излез од тоталниот безизлез во кој се наоѓа. Ќе ги изнесува истите евангелски пораки што ги изнесувал Христос во свое време, но помешани со лага. Во улога на Христа ќе тврди дека сите промени во библиската наука што ги извршила црквата во текот на вековите, ги извршила со негово одобрение, дека саботата лично тој ја заменил со недела и дека оние, кои и понатаму празнуваат сабота наместо недела, му нанесуваат безмерна болка и нему, но и проклетство на целото човештво, припишувајќи им ја вината ним за хаотичната состојба во која се наоѓа светот и прогласувајќи ги за непријатели на редот и законот, за еретици и за чума на човештвото што треба да се истреби.

Заг ликот на Марија се кријат сѐиритистички појави ⁵

Во последните денови во католичкиот и православниот свет доминантни ќе бидат спиритистичките појави поврзани со приказанијата на Исусовата мајка Марија, Света Богородица или Дева Марија, кон која, како што кажавме порано, ние имаме висока почит и уважение. Видовме дека сатаната се појавува и ќе се појавува пред луѓето како Христос (лажен христос) и како некој од старите библиски пророци и апостоли. Замислете, пред вас

се појавува пророк Еремија или апостол Петар, кои не само што ќе тврдат дека се Еремија и Петар, туку така и ќе се чувствуваат.

Но, во многу голема мера сатаната во последните денови ќе го користи ликот на Марија, која чесно ја завршила задачата што ја поставил Бог пред неа - го родила Христа и го одгледала во неговото детство - и сега лежи во својот гроб и, како и секоја друга жена, која верно и предано му служела на Христа, чека воскресение.

Меѓутоа, сатаната успеал преку црквата Марија да ја прати на небото за да може непречено да манипулира со неа, да го користи нејзиниот лик зад кој се кријат негови демони кои во нејзино име прават и сè повеќе ќе прават безброј непобитни, но лажни чуда. Истото тоа важи и за света Петка и за света Недела и за секоја друга света „светица“ или свети „светец“.

Во светот постојат многубројни светилишта на Католичката црква посветени на Марија, меѓу кои најважни се светилиштата Лурд во Франција, Гарабандал во Шпанија, Фатима во Португалија и Меѓугорје во Херцеговина, каде што наводно им се појавува Марија на одделни визионери, меѓу кои и на деца, со свои пораки од небото. Пораките од Фатима црквата ги прифаќа како службени пораки што ѝ ги праќа Христос преку својата мајка Марија, и „нејзините“ пораки се многу ценети.

Култот на Марија е цврст столб врз кој се потпираат Католичката црква и православието и, како што рековме, тоа му дава огромни можности и шанси на сатаната да се крие зад нејзиниот толку ценет и почитуван лик кај нивните верници и да прави лажни знаци и чуда за да ги прелаже и да ги заведе на погрешен пат.

На 13 мај 1917 година три деца, Франсиско Марто (9 години), Јасинта Марто (негова сестра, 7 години) и Лусија Сантос (10 години), паселе овци близу до едно португалско село, Фатима. Однадеж забележале светкавици, а неколку мига подоцна, над еден близок даб се појавила убава, млада жена. „Не плашете се“, им рекла, „нема да ве повредам. Јас сум од небото.“

Од тој миг почнуваат нивните контакти со Марија во Фатима која се промовира и прераснува во најпрочуено католичко светилиште посветено на Марија која со своите приказанија привлекува милиони верници на поклонение каде што ги задоволуваат своите духовни потреби, доживуваат посебна духовна релаксација и наводни исцелувања од многу болести.

Покрај другото, децата виделе зраци на светлина како излегуваат од нејзините отворени раце. Еднаш Лусија покажала кон небото. „Еве, доаѓа жената!“ Возрасните гледале како гранките на дабот се свиткуваат, иако не ги пофатила човечка рака. Кога средбата била завршена, возрасните биле убедени дека децата зборуваат со Девица Марија и надалеку се расчула сторијата за овој настан. Веста бргу се раширила низ целата област.

Во друга пригода Марија ги подала рацете, а од нив излегувала светлина. Лусија рекла дека светлината навлегла во земјата и добила видение за пеколот. „Го виде пеколот каде што заминуваат душите на кутрите грешници“, ѝ рекла жената. „За да ги спаси, Бог сака во цел свет луѓето да му упатуваат молитви на моето безгрешно срце.“ - Спротивно на Библијата, демонот кој стои зад ликот на Марија овде тврди дека грешните одат во пекол, и второ, луѓето ги повикува, наместо на Христа, молитви да ѝ упатуваат на Марија! Марија на неколку визионери им кажала „да се молат за душите во чистилиштето“ - пак небиблиска порака.

На 13 август истата година 1.500 луѓе виделе топка од светлина како се движи на небото доаѓајќи од исток и како се спушта врз дабот.

На 13 септември се појавиле 30.000 луѓе. Тие исто така виделе топка од светлина како се спушта врз дабот и сјајни снегулки како паѓаат низ воздухот како снег. Жената го повторила своето ветување за чудо на 13 октомври.

Тоа утро, на 13 октомври, од небото истурал дожд како река. Сепак, повеќе од 75.000 луѓе дошле да го видат „чудото“. Не биле разочарани. Децата пак ја виделе „жената“ која, заминувајќи, ги отворила рацете. Овој пат зраците на светлината биле насочени кон сонцето. Додека луѓето го посматрале сето тоа, сонцето почнало да бледнее и станало како сребрен диск на небото. Од него во сите правци се ширеле зраци со различни бои: црвени, сини, жолти, зелени - сите бои од сончевиот спектар. Одненадеж сонцето се претворило во циновско пламено тркало кое мошне бргу се вртело околу својата оска. Диво играло на небото, а потоа, на луѓето кои гледале им се чинело како да се ослободило од својата орбита и почнало да паѓа кон земјата. Станало сино, а потоа жолто. Набргу низ целата околина почнале да паѓаат жолти дамки.

Еден новинар објавил дека „народот... гледал во сонцето кое треперело и правело нагли и нечујни скокови, надвор од сите космички закони. Сонцето буквално изгледало како да игра на небото“.

Откако поминало ова натприродно приказание, сонцето се вратило на своето место на небото, дождот престанал и облаците ги снемало. Присутните луѓе, кои од дождот биле мокри до гола кожа, забележале дека облеката им е наполно сува. Не само тоа, почвата била наполно сува, иако до пред петнаесетина минути насекаде имало длабоки бари и до десетина сантиметри!

Постојат реални можности сатаната да прикаже лажни знаци и да инсценира лажни приказанија на небото од типот на оној „голем знак на небото: жена облечена со сонцето и со месечината под нејзините нозе, а на главата имаше круна од дванаесет ѕвезди.“ Жената е бремена и очекува да се породат. До неа стои голема црвена ламја со седум глави и со десет рогови, а на нејзините глави седум круни. Ламјата чека жената да се породат за да ѝ го проголта детето (Откровение 12,1-6). Ова е библиска сцена која нема ништо заедничко со Марија како жена. Со неа Бог ја прикажува својата вистинска црква - чиста како сонцето, која живее според апостолската наука (дванаесетте ѕвезди на главата - науката на дванаесетте апостоли).

Но, на сатаната не му пречи да ја злоупотреби оваа библиска сцена, да го земе ликот на Марија, да се скрие зад него, да се облече во привидно сонце, да стави привидна месечина под нозете и круна на главата со дванаесет ѕвезди, и од небото да се прикаже пред светот како Богородица или Дева Марија и на луѓето да им упати лажни, небиблиски пораки. Всушност, таква жена облечена во сонце и се појавува насекаде по цел свет, нудејќи им на луѓето „сигурно“ пристаниште во своето „безгрешно“ срце.

Повеќе за приказанијата на Марија

Најпроучени приказанија на Марија во текот на втората половина на дваесеттиот век се случиле во малечкото место во Херцеговина, Меѓугорје,

каде што шест деца од едно малечко село секој ден ја гледале Дева Марија, Богородица, и од неа примале пораки уште од 1981 година. Според некои проценки, тоа зафрлено село го посетиле 15 милиони поклоници и 15.000 свештени лица. Додека Фатима била најзначајно место од тој вид во првата половина на 20 век, Меѓугорје ги задоволува духовните потреби на оваа генерација во поново време.

Не треба да ги отфрлиме сите тврдења на приказанијата на Марија како глупост на лековерните луѓе. Децата од Фатима неколку месеци однапред преткажале дека на 13 октомври 1917 година ќе се случи чудо и 75.000 луѓе виделе како тоа се исполнило. Навистина, два световни весника, кои до тогаш ги исмевале детските кажувања, известувале во подробности за настаните што се случувале на 13 октомври. На тој начин, не е можно настаните од Фатима да се прикажат како измама. Ние мораме сериозно да ги прифатиме. Нешто натприродно - нешто чудно - се случило барем во некои подобро познати приказанија, а веројатно исто така и во некои од оние помалку познатите.

Да се потсетиме - Светото писмо е јасно кога кажува дека лажните чуда ќе бидат една од главните измами на сатаната за да го прелаже светот во последното време. Веќе чувме како Исус кажал дека „ќе се појават лажни христоси и лажни пророци (од рангот на Саи Баба, а и поголеми), па ќе прават големи знаци и чуда, за да ги заблудат, ако е можно и избраните“ (Матеј 24,24). Апостол Павле преткажал дека ќе се појави беззаконик преку кого ќе дејствува сатаната „со сила и со чудесни знаци и со лажни чуда, и со секаква неправедна измама за оние кои гинат“ (2. Солуѓаните 2,9.10).

Но, најголемо богохулно учење кое постојано се повторува во овие приказанија на таканаречената Дева Марија е тоа што таа е откупител и посредник заедно со Исуса. Еден католички писател, кој е типичен за католичкиот свет, напишал:

„Бидејќи нашето спасение е извојувано во срцето (на Марија) и преку нејзиното срце, очигледно е дека после Бога и неговиот Син Исус, ова е прв темел од кој не можеме да се одделиме без да се соочиме со очигледна опасност од пропаст и вечно проклетство... Исто така ние најпрво му се посветуваме на најсветото Исусово срце, на Богочовекот, а потоа на пречистото срце на Марија која е соединета со Исуса во делото на спасението... Затоа, милосрдието на Марија која страда со Христа... е суштина на нејзиното дело на страдање и откуп.“⁶

Примерите што ги наведовме за лажните учења на таканаречената Дева Марија се доволни да убедат секого дури и со делумно сфаќање на библиската вистина дека овие приказанија не се од Бога. Неизбежен е заклучокот дека зад нив стојат сатаната и неговите демони, користејќи го ликот на Марија како маска зад која се кријат, а тоа им оди од рака бидејќи католиците и православните цврсто веруваат дека Марија не е во гроб, туку на небото.

Поради небиблиската природа на приказанијата на Марија, ако причината за потеклото е натприродна, тогаш можеме само да имаме работа со демоните, а не со Бога.

Свесни сме дека ова што го кажуваме за Марија можеби е неприфатливо за многу католици и православни, но сепак, веруваме дека е потребен овој теолошки заклучок.

Ние живееме токму во последните денови од земната историја; силите на злото бргу се поврзуваат меѓусебно за конечниот судир, па мораме да го предупредиме Божјиот народ дека го чека голема измама која ќе го привлече вниманието речиси на целиот свет.

Истиот случај на визионерите од Фатима го среќаваме и кај визионерите од Меѓугорје - некои и од нив виделе, разговарале, па дури и допреле луѓе кои умреле. Иванка тврди дека во неколку наврати ја прегрнала и ја бакнала својата умрена мајка. Во текот на еден интервју Иванка опишала две средби со својата мајка: „Трипати ја видов мајка ми откако умре! Најубаво време ми беше минатиот пат кога таа беше со блажената мајка Марија. Мајка ми дојде до мене, ме прегрна и ме бакна. Рече: „О Иванка, толку се гордеам со тебе!““

Како може ова да се сообрази со изричната библиска забрана и строга осуда за оние кои разговараат со мртвите? Зар Марија дејствува спротивно на Библијата? Зар таа не знае дека Бог забранува секаков разговор со мртвите? Зар Бог би ѝ дозволил нејзе да биде на небото и од таму да дејствува спротивно на неговата Реч, да ја газии неговата заповед, низ приказанија луѓето да ги повикнува да разговараат со мртвите? Во никој случај! Очигледно е дека зад ликот на вистинската Марија, која мирно почива во својот гроб, се крие лажна Марија, односно ѓаволски духови, сатански демони, на кои сè им е можно (5. Мојсеева 18,10-12; Исаија 8,19; 1. Дневникот 10,13.14).

Со чија помош спиритизмот ќе го стави светот под свој чадор?

Се прашуваме како сатаната ќе го стави цел свет под влијание на спиритизмот кога мнозинството конзервативни протестанти и многу конзервативни католици се длабоко свесни за опасноста од спиритизмот на популарното движење „Њу еџ“ (New Age - Нова доба) чијашто суштина е спиритистичка, движење кое ги асимилира сите религии на светот, со што ги омасовува своите редови и станува сè повеќе популарно на светската сцена. Веруваме дека еден од најзначајните начини со чија помош сатаната ќе го стави светот под свој диктат се токму овие таканаречени приказанија на Дева Марија. Најпосле, што може да биде поутешно и помило за срцето отколку Исусовата мајка да општи со човечкиот род, пренесувајќи му пораки од него (од Исуса!). Тогаш како може некој да се осмели да ѝ се противстави на таа прекрасна „вистина“!?

Бидејќи лошите духови се преправаат дека веруваат во Библијата и ќе покажуваат почит кон прописите на Црквата, нивното дело ќе биде примено како откровение на Божјата сила.

Католиците и православните, кои се фалат со чудата како сигурен знак дека нивната црква е од Бога, ќе бидат лесно прелагани од оваа сила која прави чуда, а протестантите, отфрлајќи го штитот на вистината, Библијата, ќе бидат исто така прелагани бидејќи и тие веруваат дека мртвите не се мртви, туку дека живеат во рај или во пекол? Таа нивна граница меѓу спиритизмот и состојбата на мртвите е многу растеглива и нејасна и нивната меѓа е подвижна. Што е за нив спиритизам и како би го дефинирале тие овој феномен? Како го дефинирал спиритизмот Били Грејем и зар тој не ја преминал неговата граница и не зашлапал во него (во спиритизмот) кога

разговарал со својата покојна баба? Нашите браќа протестанти немаат бидејќи да ги заштити од силната поплава на спиритизмот кој ќе го стави светот под свој чадор? Тврдиме дека тој и нив ќе ги повлече во својата мрежа и ќе ги удави!

Кога Црквата еднаш ќе потврди дека приказанијата на Дева Марија се вистински и натприродни, тогаш сите католици ќе бидат натерани да ги прифатат нивните пораки како да се од Бога, иако за нив вистинската Марија не знае ништо, бидејќи таа е в гроб и чека воскресение. Но, кога Марија ќе воскресне во првото воскресение и кога ќе види како демоните низ тие лажни приказанија се криеле зад нејзиниот лик и го злоупотребувале, а луѓето тоа го прифаќале како вистина, ќе се чуди со големо чудо и никогаш не ќе може доволно да се начуди.

Сите овие приказанија и средби со Марија, иако изгледаат како вистински натприродни настани, всушност се директни средби со сатаната, чиста сатанска измама, и ништо не пречи дали некој верува во една од нив или во сите. Тој ќе биде прелоган.

По цел свет, во редовите на обичните верници се забележува вистински подем на вера во Дева Марија. Милиони обожаватели се ројат околу нејзините светилишта, а многу меѓу нив се млади. Се формира меѓународно маријанско здружение на свештеници кое ја промовира пред светот Марија, како што е веќе кажано, како „небесна кралица“, како „кралица на мирот“, со пространо, „безгрешно“ мајчинско срце, во кое го повикува светот да најде мир и единство. Марија е „мајка на сите живи“, „посредничка на секоја милост“, „семилостива спасителка“, „милостива мајка на светот“, помилостива и од Христа, која ден и ноќ го моли Синот за спасение на светот.

Марија „се повикува во Црквата со титулата адвокат, помошник, добротворка и посредничка“⁷.

Како што кажавме, Фатима е најпознато католичко светилиште каде што се појавува Марија, но тоа во никој случај не е и единствено. Многу луѓе тврдат дека ја виделе Девицата. Навистина, за последните 15 или 20 години, речиси во секоја земја на светот луѓе тврдат дека ја виделе неа лично, или нејзините статуи и икони како плачат, ронат човечки солзи или од нив течат крвави капки пот. Вакви појави се видени во Франција, Никарагва, Украина, Кореја, Соединетите Држави, Канада и Италија итн.

Никнуваат нови, современи, небиблски пророштва. Од сите страни на светот, како никогаш до сега, пристигнуваат информации за нови, масовни приказанија на Марија. Слушаме за милиони преобратени животи, пренасочени од световното кон духовното; имаме извештаи за физички, ментални, морални и духовни исцелувања. Врз основа на силните раскажани искуства на оние кои стапиле во допир со неочекуваното и натприродното, спонтано настанува цела една нова култура, се јавува една нова ера, ера на Дева Марија или Богородица, во која таа доминира и ќе доминира со своите лажни, демонски приказанија.

„Во своите силни екуменски пораки, во различни приказанија, Марија истакнува дека нејзините пораки се наменети за сите народи, за цел свет, а не само за католиците. Марија кажува дека Католичката црква располага со најцелосен доказ за многу дарови дадени на човештвото за спасение, но сепак, таа е мајка на сите луѓе на земјата.“⁸

Но бидејќи, како што видовме, таа своите клиенти ги упатува на разговор со мртвите и во своите приказанија зборува за пеколот и чистилиштето, „таа“ не е ништо друго освен лажна Марија, сатански дух, медиум меѓу живите и мртвите.

Вистински и лажни чуда и како да се препознаат?

Да, ние ќе се соочиме со такви и слични, невидени и недоживевани природни појави и феномени и со големи знаци и ѓаволски приказанија на небото од кои на луѓето здивот ќе им застанува. Исто така и на земјата демоните и нивните слуги со нивна помош ќе прават најразлични лажни чуда. Велиме лажни, зашто „ѓаволот е лажливец и татко на лагата“ (Јован 8,44). „Тоа се демонски (ѓаволски) духови, кои прават чуда“ (Откровение 16,14,16). „Ќе се појават лажни христоси и лажни пророци и ќе покажат големи знаци и чуда за да ги прелажат, ако е можно, и избраните“ (Матеј 24,24). „Доаѓањето на тој беззаконик ќе биде под дејство на сатаната, со секаква сила и знаци и лажни чудеса.“ (2. Солуѓаните 2,9-12)

Но, да нема забуна! И Бог и неговите верни и предани слуги ќе прават чуда, но вистински, а не лажни чуда. И Христос и апостолите со помош на Светиот Дух правеле најразлични чуда - лекувале болни од секакви болести и воскреснувале мртви. Исти такви знаци и чуда ќе прават Божјите слуги во последните денови.

Како можеме да правиме разлика меѓу вистинските и лажните знаци и чуда? - Единствено и само со помош на Светото писмо. Библијата е тој кантар на кој треба да ги мериме сите знаци и чуда и таа ќе ни каже дали се тие од Бога или од ѓаволот. Каква е пораката на тој што прави знаци и чуда? Дали е таа библиска или не? Каков е неговиот живот? Ако оној што прави чуда не живее според библиската наука во целост, ако не ги држи сите Божји заповеди, ако верува во задгробен живот и разговара со мртвите и ако неговата порака макар и малку отстапува од Библијата, „тој нема да дочека зора“ - вели Библијата. Тој не е од Бога, туку е лажен пророк и прави лажни знаци и лажни чуда (Исаија 8,19,20).

Апостол Павле ја опишува нашата борба со „демонските (ѓаволски) духови, кои прават чуда“ и ни кажува како единствено можеме да ги победиме: „Облечете се во сето Божје оружје за да можете да се одржите пред лукавствата на ѓаволот. Зашто нашата борба не е против крв и месо, туку против управителите, против властите, против световните мрачни сили на овој свет, против духовните сили на злото под небесата. Затоа земето го сето Божје оружје за да можете да се противставите во лош ден и, откако ќе свршите сè, да се одржите!... Земете го шлемот на спасението и мечот на Духот, кој е Речта Божја“, Божјето слово, Библијата (Ефесците 6,11-18).

Да, пред силните налети на „демонските (ѓаволски) духови, кои прават чуда“, и пред нивните лажни чудотворенија, можеме да опстанеме, да не паднеме, да не бидеме прелажани, единствено со силата на изворната библиска наука, се разбира, ако добро ја познаваме и ако сме утврдени во неа и со неа.

Приврзаноста на папите кон Марија

По изборот на папата Франциско за поглавар на Римокатоличката црква читавме и слушавме најразлични коментари и вести, од кои приведу-

ваме само некои: „Папата Франциско денот го почна со молитва во римската базилика Santa Maria Maggiore.“ „Папата Франциско само 12 часа по својот избор на чело на Католичката црква во четвртокот замина од Ватикан за да се моли во римската базилика Santa Maria Maggiore, најстара црква на светот посветена на пресвета Богородица.“ „Папата Франциско се молеше во римската базилика пред познатата икона на Богородица, наречена *Salus Populi Romani*, за водство и помош во неговата служба.“ „Врхбосанскиот надбискуп, кардинал Винко Пуљиќ, го коментираше изборот на папата Франциско со следните зборови: „Веднаш се виде кај него дека зазема јасен став; тој е човек кој ѝ припаѓа на Црквата, Христов човек, човек од вера, човек од молитва, посебно Богородичен човек, и тој сигурно со тој дух на побожност уште како ќе има срце за човекот.“ „Во текот на литургиската прослава, во својата проповед папата Франциско посебно се осврна на заштитничката улога на свети Јосиф. Улогата на Јосифа (Исусовиот при- татко) како заштитник се простирала и над Црквата, за што зборуваше и папата Јован Павле II, истакна папата Франциско. „Јосиф нè штити и го чува духовното битие на Црквата. На кој начин Јосиф ја извршува улогата на заштитник? Дискретно, скромно, во тишина, но во постојано присуство и во внатрешната вера. Неговата заштита е постојано со нас, и во добри и во лоши времиња.“ „Наместо традиционалниот златен крст, папата Франциско одбра железен крст.“ „Папата исто така одбра скромен папски прстен од сребро. Папскиот или рибарскиот прстен до сега бил од злато со слика на свети Петар во чамец кој фрла мрежа и со името на папата кој го носи. Но, Бергољо (Франциско) одбра прстен од сребро на кој е изгравирани ликот на свети Петар кој ги држи клучевите од рајот.“

Во овие изјави што ги приведовме забележуваме дека новиот папа, Франциско, е необично понизен човек и силно приврзан кон Марија, и второ, тој го одбра папскиот прстен со ликот на св. Петар кој ги држи клучевите од рајот, што претставува авторитет, власт.

Порано кажавме дека на 1 ноември 1950 година папата Пие XII во својата „*ex cathedra*“ објавил догма според која „безгрешната Божја мајка и вечна девица Марија три дена по смртта воскреснала и во прославно тело се вознела на небото со телото и душата“. Коментирајќи го ова, протестантскиот автор Дејв Хант кажува: „Всушност папата тврдел дека догмата за вознесение на Марија еднодушно била прифатена во првата црква уште од почеток и дека таа има потврда во Библијата. Но таква догма првата црква не познавала и таа нема поддршка во Божјата света книга. Таквите папски изјави едноставно му одговарале на широко распространетото мислење на католиците и придонесувале за растот на култот на Марија.“⁹

А што може да се каже за покојниот папа, Јован Павле II? „Никој не е толку убеден во непобитноста на приказанијата во Фатима од сегашниот папа, а и никој друг не е толку приврзан кон Марија како него. Јован Павле II, кој себеси и својот понтификат ѝ ги посвети на Дева Марија, на својот грб ја носи буквата **М** за Марија; неговиот лозунг, извезен на латински јазик на неговата облека, гласи: *‘Totus tuus sum Maria’* (Марија, јас сиот ти припаѓам тебе). Папата има невообичаени лични причини за таа исклучителна приврзаност кон Марија. Обидот врз него да се изврши атентат се случил на 13 мај 1981 година, наводно на годишнината на појавување-

то на Дева Марија на 13 мај 1917 година во Фатима, во Португалија. Додека закрепнувал од атентатот, во една визија таа му порачала како му го поштедила животот заради посебна мисија што мора да ја изврши за да се донесе мир.

Откако закрепнал и се вратил во Ватикан, Јован Павле II се молел крај гробовите на своите непосредни претходници и изјавил: „Овде можеше да биде уште еден гроб, но блажената Девица... поинаку наумила.“ Потоа со длабока благодарност и почит, додал: „Наспроти сè што ми се случи оној ден, јас ја почувствував таа извонредна мајчинска заштита и грижа, што се покажаа посилен од смртоносниот истрел.“ - Тогаш зошто, се прашува Хант, би ти бил потребен Бог, ако уживаш заштита од Марија?

Благодарен, папата отишол на поклонение во Фатима на 13 мај 1982 година (точно една година по обидот за атентат), каде што се молел пред кипот на девицата од Фатима. Илјадници луѓе го слушале како говори и како на Марија ѝ го посветува светот, токму онака како што барала таа.¹⁰ - Дури и на надгробната плоча на неговиот гроб во Ватикан е изгравирана буквата М.

„Во својата последна порака и во тестаментот што го објави Ватикан за време на неговиот закоп, папата ѝ изјавил на Марија: „Јас сум комплетно во твоите раце!“ А кардиналот Ratzinger својата хомилија на закопот ја заврши со зборовите: „Твојата драга душа ние ѝ ја доверуваме на Божјата мајка, на твојата мајка, која те водеше секој ден!“¹¹

Интересно е што никаде во Библијата нема ниту една молитва упатена на Марија и ниту еден случај каде што таа чудотворно му помага некому, ниту едно ветување дека таа би можела или би го сторила тоа. Па сепак, „повеќе католички молитви ѝ се упатуваат на Марија и нејзе ѝ се укажува поголемо внимание и чест отколку на Христа и на Бога заедно. Низ цел свет постојат илјадници центри и светилишта посветени на Марија, толку фасцинантни што привлекуваат десетици милиони посетители секоја година, од сите возрасти и структури, од наједноставните селани, сè до папите, а само едно, и речиси непознато светилиште му е посветено на Христа кое се наоѓа во Бувоар, во канадската покраина Квебек.“¹²

Чудно, зар христијаните не читаат во Библијата дека „нема спасение во никој друг, ниту пак има друго име (освен името на Исуса Христа) под небото дадено на луѓето преку кое мора да бидеме спасени“ (Дејана 4,12). Тогаш зошто Марија, зошто Богородица, зошто света Петка, зошто света Недела, свети Никола, свети Арангел, зошто... зошто илјадници посредници кои ја засенчуваат Христовата улога како единствен Спасител на грешниците и Христа го фрлаат зад грб?

Колку далеку отишло христијанството од нашиот Спасител! Колку густ и непробивен е мракот што го обвил човештвото! Колку е страшен спиритизмот во чишто канци ѓаволот го заробил светот, таа огромна грда композиција вагони преполни со луѓе кои го сочинуваат последното, предлагано и измамено поколение, композиција што ја управува директно сатаната како машиновозач и која јури со секавична брзина во пропаст!

Драги мои, возот се полни и се приготвува да крене од последната станица на своето последно неверојатно патување. Не влегувајте во тој погрешен воз!

Високо технички спиритизам

Научниците секоја година трошат милиони долари за да пронајдат дали постојат интелегентни суштества во надворешниот простор. Можно е еден ден тие напори да се исплатат - со таа разлика што тие суштества, кои ќе му се претстават на човечкиот род во тоа време нема да бидат сојузници од другите планети. Тоа ќе бидат сатански демони. А овие демони можеби мошне впечатливо ќе постават свои знаци на небото за да „докажат“ дека се вистинити. Сатаната ќе им го даде на научниците она што им е потребно за да му веруваат - ќе ги засенчи нивните сетила. Откровението кажува дека ќе стори дури и оган да падне од небото. Тој ќе направи чуда во присуство на научниците кои едноставно не ќе можат да се побијат. Библијата ги нарекува „чуда“ (2. Солуњаните 2,9; Откровение 13,13.14). - Замислете, Библијата кажува дека сатаната ќе стори дури и оган да паѓа од небото пред луѓето!

Значи, пред крајот на времето, можно е научниците да воспостават таков контакт, зашто сатаната и неговите ангели ќе се претставуваат како суштества од други галаксии. Тоа можеме да го наречеме високо-технички спиритизам.

Атеизмот како феномен ќе се скрши во парампарчиња на карпата на спиритизмот и ќе замине во неврат, но атеистите, наместо во Божјите прегратки, ќе паднат во мрежата на спиритизмот, на ѓаволот.

Политиката во канџите на спиритизмот

Веќе кажавме дека спиритизмот станува доминантна религиозна сила со доминантна улога во светот, која се инфилтрира во сите сфери од општествениот живот и ги опфаќа сите човечки структури. Она што пред релативно кусо време беше незамисливо, денес е сосем нормално. Маса луѓе, кои му припаѓаат на „рационалниот свет“ - научници, банкари, правници, политичари и деловни луѓе - посетуваат и учествуваат на сеанси во мрачни простории и гледаат во кристални кугли.

Глумицата Ширли МекЛејн е истакнатата активистка на New Age (Нова доба), модерно име за спиритизмот, верско движење со најголем подем денес во светот. За неа реинкарнацијата е сушта вистина и верува дека светот се наоѓа на праг на духовна преродба. Таа вели: „Гледав главни банкари, деловни луѓе, лекари и други високи службеници како посетуваат духови и од нив бараат совет. Присуствував на овие сеанси за канализирање кога тие ги прашуваа духовите за проблеми од областа на стопанството и стопанските движења во светот, за берзата, за осцилациите на ОПЕК и слично.“¹³

„Разбирливо е дека на политичарите кога треба да донесат важни, одговорни и тешки одлуки, им се потребни совет и помош. Не е мал бројот меѓу нив кои во такви мигови се свртуваат кон окултизмот. Кралицата Викторија во Англија имала постојан спиритистички медиум по име Џон Браун како советник, а покрај него оваа кралица осумпати го примила и прочуениот медиум Роберт Џејмс Лис, на кого му биле благодарни и кардиналите Менинг, Њумен и Гибон и надбискупите Темпл и Бенсон.

Германскиот цар Вилхелм ја консултирал спиритистичката советничка како медиум, госпоѓата Шен. Рускиот цар во целост бил под влијание на

спиритистот Распуќин и други медиуми. Зар тоа не е никакво чудо што сите овие совети придонеле за избувнувањето на Првата светска војна?

Во периодот меѓу двете светски војни, прочуениот медиум-спиритист, лекарот Сер Артур Конан Дојл, бил меѓу советниците на американскиот претседател Рузвелт, англискиот крал Едвард VII и министерот Лојд Џорџ.

Винстон Черчил како младич посетувал спиритистички сеанси и воспоставил контакт со еден дух. За време на неговиот престој во Африка како воен известувач на Morning Post се загубил во африканските шуми и овој дух на несфатлив начин го спасил. Од тогаш Черчил не донесувал никакви одлуки, а претходно да не го прашал овој „домашен дух“. Британскиот печат отворено пишува за тоа. Исто така било познато дека политичарите Херберт Морисон и Сер Стафорд Крипс, кога донесувале одлуки, добивале упатства од спиритистички медиуми. Ни канадскиот премиер, Мекензи, не криел дека има врски со „другиот свет“.

На почетокот од својата политичка кариера Адолф Хитлер во Минхен се нашол во спиритистички круг кој преку духовите проповедал национално издигнување. Тие го предвиделе и орудието за тоа - Адолфа Хитлера. Од тогаш тој постојано бил под влијание на силен дух кого тој често го нарекувал „носител на благослови“ и постојано бил поврзан со него. Дури пет минути по дванаесет часот видението исчезнало и Хитлер завршил со самоубиство.

Бидејќи Англија, Франција, Германија, Канада и САД за своите важни политички одлуки имале советници од „онаа страна“, ни Русија не сакала да заостане зад нив. Јосиф Сталин во својот потесен круг вовел спиритистички медиум по име Волф Месинг. Во Москва е основан парапсихолошки институт кој го проучувал „окултното водење на војна“.

Така Втората светска војна станала ужасен пекол кој ја открил вистинската природа на оние тајни „советници“. Во последната книга на Новиот завет Христос ја преткажал оваа демонска дејност: „Тоа се демонски духови кои прават чудеса и одат кај царевите на цел свет за да ги соберат за војна.“¹⁴

Го спомнавме Сталина и неговиот спиритистички медиум, Волф Месинг. Се раскажува дека Сталин го повикал Волф Месинг во својот кабинет. Порано тој го гледал Месинга на театарска сцена во Гомел и посакал да ја тестира моќта на телепатијата, планирајќи своите мисли да им ги наметне на другите луѓе. Од Месинга побарал од банката „Гос“ во Москва да украде сто илјади рубли, а при тоа телепатски да го хипнотизира благајникот кој работел на шалтерот. Така и се случило. Едно утро, Месинг дошол на шалтерот во споменатата банка со малечко ливче чиста хартија во раката. Го насочил својот поглед кон благајникот и му заповедал да му издаде сто илјади рубли. Без премислување благајникот ја извршил таа заповед. Месинг ги зел парите и излегол од банката. Надвор го чекале Сталинови луѓе кои го контролирале успехот или неуспехот на тој потфат. Потоа, кога тие влегле во банката, го нашле благајникот како седи во шок, држејќи го во раце малечкото ливче хартија.

Месинг имал уште едно искуство со Сталина. Овојпат Сталин од него побарал без дозвола да влезе во неговата дача во Кунчево. Меѓутоа, за да влезе во неговата канцеларија, било потребно да помине покрај неколку стражи - прва и втора стража и телохранители. Месинг го прифатил овој

предизвик. По неколку дена, Сталин работел во својата дача кога, наеднаш, подигајќи ја главата, го видел Месинга како стои во негова непосредна близина. Месинг во дачата влегол откако телепатски ги хипнотизирал сите стражари, постојано повторувајќи ја изјавата: „Јас сум Берија и вие ме познавате! Јас сум шеф на тајната полиција!“

Секако, стражарите добро го познавале шефот на тајната полиција, Берија. И покрај тоа што разликата меѓу нив била голема, стражарите Месинга го пуштале без никакви прашања. Каква е таа моќ која сите тие стражари ги убедила дека Волф Месинг е Берија, шефот на тајната полиција. Моќта на хипнозата не е моќ на човечката природа. Силите од „отадешниот свет“ извршиле пресудно влијание врз Сталиновите стражари.

Што да кажеме за денешните државници, премиери на влади и други високи функционери, кои го држат кормилото на светот во свои раце? Под чие влијание се тие и кои се нивни советници денес - вражари, гатачи, јасновидци и слично? Немоќни да се справат со светската ситуација, која очигледно се лизга од нивните раце, зар не посегнуваат и тие, или дел од нив, по решенија што ги нудат сатанските духови преку своите медиуми? Тогаш не е тешко да се претпостави во каков хорор и мракобесие ќе го турнат демоните светот!

Сатаната преку спиритизмот се обидува да го протера вистинскиот Христос од овој свет и да го замени со лажни христоси, со лажни пророци. Да ја протера Христовата крв како единствено средство за спасение од нашите гревови. Тотално да ја замагли изворната библиска наука која носи спасение и да ја замени со човечки измислици, со преданија и суеверија, со историцизми и со историски категории.

За да го поткопа неприкосновеността авторитет на Божјата реч, на Библијата, сатаната преку приказанијата на Марија тврди дека наводно Исус за текстот од Откровение 8,13 кажува: „Остатокот од книгата Откровение ги објаснува настаните што ќе дојдат, но вие имате подобар водич во Мајката Марија, зашто таа ви ги објавила своите претказанија и времињата во кои ќе се одиграат тие настани.“¹⁵

Фактот што наводниот христос укажува на Марија како подобар водич, отколку што е вдахновената книга Откровение, веднаш кажува дека зад таа изјава стои директно сатаната, а не вистинскиот Христос кој му го дал интегрално Откровението на својот слуга Јован.

Затоа, почитувани, нашата единствена сигурност лежи во Божјата реч. Да не отстапуваме од она „Пишано е!“ и да не влегуваме во погрешниот воз на спиритизмот.

Малната состојба на луѓето ойседнати од демони

Спиритизмот е змија отровница, многу поотровна и од најотровната кобра и црна мамба. Мрачните сили - сатаната и неговите демони - ви поставуваат стапици за да паднете во рацете на нивните слуги, во рацете на спиритистие, преку кои ќе ве турнат директно во матните води на спиритизмот во кои апсолутно не е можно да пливате и да не се удавите. Тие сатански асистенти или медиуми, спиритисти (посредници меѓу луѓето и демоните) - вражалци, гаталци, бајачи, јасновидци, гледачи на дланка, на кафе, на икони, на тарот карти, астролози (свездочатци), повикувачи на духови на умрените, истеру-

вачи на духови, биоенергетичари, маѓепсници, хипнотизери, чародејци, волшебници... - се орудја во рацете на сатаната. Преку нивните активности тој и неговите демони ја манифестираат својата лажна моќ да лекуваат болести, да ја преткажуваат иднината и да прават најразлични чуда со кои ги зашеме-туваат умовите на неупатените за да ги прелажат и да ги приберат во своите мрежи. Така на своите клиенти им ставаат тежок јарем или јамка на вратот, нудејќи им ја при тоа смртта како единствен излез од безизлезот во кој ги струпопиле. На тој начин милиони луѓе од цел свет секој ден стануваат лесен плен на спиритизмот и бедно и мизерно го завршуваат својот живот.

Навлегувајќи во спиритистичките води, вие директно стапувате на сатанска почва и несвесно се редите под знамето на мрачните сили, под знамето на „големата ламја, старата змија која се вика ѓавол и сатана... кој рика како лав, барајќи некого да го проголта“ (Откровение 12,7-9; 1. Петр. 5,8).

Многу јасно! И порано видовме дека сатаната е ламја, но не измислена ламја од бајките, туку вистинска, голема страшна ламја, стара змија отровница и крвожеден лав, човекоубиец од почеток (Јован 8,44). Така ни го прикажува Библијата сатаната, односно ѓаволот. Еве неколку библиски прилози за неговите грозни активности, библиски запис за сатаната и за неговите демони на дело:

„Еден од народот му одговори: „Учителе, ти го доведов мојот син во кого има дух кој го онемува; и кога го фаќа, го кутнува, му тече пена на уста, чкрта со забите и се вкочанува. Им реков на твоите ученици да го истераат, но не можеа...“ А Исус одговори: „Доведете го кај мене!“ И му го доведоа. А штом духот го виде него, веднаш го стресе момчето и тоа падана на земја, тркалајќи се со пена на устата. Тогаш (Исус) го праша татко му: „Колку време има откако му се случува ова?“ А тој рече: „Од детството, а често го фрла во оган и во вода за да го погуби. Но ако можеш нешто да сториш, смилувај ни се и помогни ни!“... А Исус му нареди на нечистиот дух, велејќи: „Духу, кој предизвикуваш немост и глувост: Јас ти заповедам, излези од него и повеќе не влегувај во него!“ И откако извика, силно го стресе детето и тој излезе. А тоа беше небаре мртво, така што мнозина велеа дека умрело. Исус, пак, го фати за рака, го поткрена и тоа стана. А кога дојде во куќата, неговите ученици го прашаа насамо: „Зошто ние не можевме да го истераме?“ Тој им одговори: „Оваа порода со ништо не може да се истера, освен со молитва и пост“ (Марко 9,17-29).

Почитувани, замислете вие да имате демон во себе, како и момчето за кое читавме. Како би се чувствувале кога демонот ќе ве кутнува на земја, кога ќе предизвика кај вас немост и глувост, да ви тече пена низ устата, да чкртате со забите и да се вкочанувате. Уште полошо: да ве тера низ вода и оган за да ве погуби?

Момчето за кое читавме било опседанто само со еден демон - и на какви маки било изложено! Но во Библијата имаме случаи - луѓе опседнати со повеќе демони. Марија Магдалена со седум, а друг човек со цел легион или со шест илјади демони (Лука 8,2; Марко 5,1-9). Да, човек опседнат со шест илјади демони!

Сатаната и сатанистите

Човек опседнат од демони навистина е во жална и очајна состојба, зашто станува играчка во рацете на најголемиот садист во вселената, марионетка

во рацете на сатаната кој се игра со него како мачка со глушец. Ако е тоа случај со вас, тој ви го парализира духот и духовните способности, ве исполнува со екстреман песимизам, апатија и бесперспективност, ви наметнува мрачни мисли за мрачна иднина, ви одзема сè: животната радост и сила, слободата слободно да мислите, слободно да расудувате, да одлучувате и да бирате. Кога сте во рацете на сатаната вие сте обезвредени, обезличени луѓе, туѓа сенка. Вие сте орудие кое исполнува туѓа волја, туѓи желби, намери и планови; вие сте роб и се наоѓате во најцрно ропство. Наполно ја губите волјата за живот и станувате безнадежен случај.

Кога сте опседнати од демон, вие во себе навистина имате демон, друго суштество, друга, доминантна личност, која има целосна контрола и управа над вас, над вашиот ум, над вашата свест и совест. Вашата личност е потисната на страна, блокирана, исклучена од нејзините нормални активности. Нормалната состојба на вашата свест е изменета и вие живеете со поинаква, со изменета состојба на свеста. Вие не сте „вие“, туку сте наполно друг човек, друга личност. Во рацете на тој демон, или демони во вас, вие навистина сте едно бедно човечко суштество, паднато под најниското можно скалило на мизерноста. И не само бедно, туку и мошне опасно и страшно суштество за околината во која живеете. Во екстреман случај станувате сатанист, кој е во состојба да направи најгрозорни дела.

Сатанистите, за кои често слушаме и читаме, убиваат, масакрираат, пијат крв, практикуваат канибализам и други страшни сверства и незаамисливи садистички дела од кои светот се згрозува, се стаписува и занемува. Извештаите кажуваат дека сатанистите за време на нивните свечености поврзани со тн. „Ноќ на вештерките“ принесуваат деца на жртва. Во предвечерието на тие нивни свечености во Америка секоја година исчезнуваат над десет илјади деца од една до четиринаесетгодишна возраст. Грозно! Тие сејат страв и трепет кај луѓето не само во својата средина, туку и многу подалеку. Ќе наведеме еден таков пример од Библијата:

„И кога дојде на другата страна, во гадаринската земја, го сретнаа двајца опседнати од демони, кои излегоа од гробовите, крајно опасни (многу свирепи), така што никој не можеше да помине по патот. И ете, извикаа, велејќи: „Што имаме ние со тебе, Божји Сине! Дали дојде за да нè измачуваш предвреме?“

Недалеку од нив пасеше голем крдар свињи. А демоните го преколнуваа, велејќи: „Ако нè изгониш, прати нè во крдарот свињи.“ Тој им рече: „Одете!“ А тие излегоа и отидоа во свињите; и ете, целиот крдар се сурна по карпата во морето и исчезна во водите“ (Марко 9,28-32).

Има случаи - човек опседнат од демони не можат да го додржат пет-шест силни мажи!

Сатаната ве разболува, сатаната ве лекува

Читавме за жалната состојба на момчето опседнато од демон. Таа состојба кај детето целосно ја предизвикува демонот кој се наоѓа во него. Демонот го фрла момчето на земја, тој го вкочанува, тој го тера низ вода и оган за да го погуби, тој го тера да чкрта со забите и да му тече пена од устата... Демонот кој е во вас кај вас предизвикува очајна состојба. И што понатаму? Вие одите кај гледач или бајач да ве ослободи од тие стеги, не знаејќи дека

тие сатански асистенти или медиуми, спиритисти, што веќе ги набројавме, се во директна спрега со сатаната и со неговите демони. И што се случува? На пример, сатаната или демонот ве вкочанил. Бајачот ви прави метании и демонот излегува од вас, со што ве откочанува.

Или, нечистиот дух или демонот во вас ве онемел, ви го врзал јазикот и вие не можете да зборувате. Одите кај вражалка која изведува некакви активности и демонот излегува од вас, при што јазикот ви се одврзува и вие почнувате да зборувате. Или, одите кај гледач на кафе или на икони за некоја друга мака што ви ја создал демонот, односно ѓаволот. Со своите волшебства гледачот привидно ве ослободува од маката.

Сценаријата за сите овие примери што ги наведовме ги создава, ги режира и директно во нивната изведба учествува сатаната. Неговите слуги, споменатите медиуми, спиритисти, се само маша, маскоти во неговите раце, без никаква сила да управуваат со ситуацијата и без моќ директно тие да ги разрешуваат проблемите со кои се соочуваат опседнатите луѓе. Сатаната нив ги користи само како видливи посредници со чија помош привлекува и регрутира цели армии луѓе во спиритизмот. Нивните метании и активности ги крунисува со привиден успех за да бидат привлечни и кај неупатените да остави силен впечаток дека тие се Божји слуги кои своите божедни успеси ги постигнуваат со Божја помош, иако Бог нема никаква врска со сето тоа. Напротив, видовме дека Бог најстрого ги осудува сите сатански слуги и нивните активности со кои ги заведуваат луѓето на погрешен пат.

Да нема забуна! Сите метании што ги прават слугите на сатаната - вражбите, гатањето, баењето, магиите, хипнозата, клетвите, амајлиите, уроците и сите други нивни терапии и активности - се најобична форма, без никаква суштина и значење за демоните кои ниту ги прифаќаат ниту пак постапуваат според нив. Тие се само привлечен трик, мамка и опасна стапица, подмолна игра и средство со кое демоните им даваат авторитет на своите медиуми, на своите асистенти и маскоти, за да соберат што поголем број жртви во своите мрежи.

Голема невестина и лага е да се мисли дека спиритистите лекуваат, зашто ниту тие, ниту нивните метании, немаат никаква моќ да лекуваат и да истеруваат демони од луѓето кои се опседнати од демони. Со други зборови, демонот ве вкочанил, демонот ве откочанува, наполно независно од метаниите на бајалецот или гаталецот. Или, нечистиот дух ви го врзал јазикот за да не можете да зборувате и истиот дух ви го одврзува јазикот и вие почнувате да зборувате. Тој тоа го прави наполно независно од сите метании што ви ги сервира вражалката. Демоните се наполно независни во своите активности, оставајќи само впечаток дека нивните слуги со своите вражби и терапии ве ослободуваат од тие напасти што ве снашле откако сте зашлупале во нивните спиритистички води.

Рековме дека сатаната користи видливи медиуми со видливи метании затоа што луѓето сакаат да видат нешто видливо и опиливо, макар тоа да е и лажно. Од друга страна, мрачните сили, односно демоните, иако често се престоруваат и пред луѓето се појавуваат како најразлични видливи суштества, дури и во вид на светлосни ангели (2. Коринќаните 11,14), тие по природа се невидливи за човечките очи, што за нив е своевидна предност, бидејќи како невидливи се многу посилни и поопасни, зашто не знаете како и од која страна ќе ве нападат.

Голема илузија е ако мислите дека бајалците, гаталците, гледачите на дланка, на кафе, на икони, на тарот карти, астролозите, маѓепсниците, и сите други сатански слуги, можат засекогаш да ве ослободат од тешкото ропство на мрачните сили во чиешто канци сте паднале. Пред нивните метаниј демоните навидум се повлекуваат од вас и вие чувствувате извесна релаксација и подобрена здравствена и општа психичка состојба, радувајќи се и мислејќи дека засекогаш сте се решиле од нив. Но тоа е голема заблуда.

Запомнете, демоните никогаш нема да ве напуштат сè додека Бог не интервенира во ваша полза на ваша искрена молба. Тоа што повремено демоните ги олабавуваат своите стеги околу вас за да здивнете од преголемиот товар што го носите на себе и во себе, во никој случај не значи дека тие се повлекле од вас пред силата на метанијите на нивните слуги. Со тој чин на нивно дозирано повлекување од вас тие само им излегуваат во пресрет на своите медијатори за да им го подигнат угледот и авторитетот пред народот сè со цел да го наполнат својот кош со маса нови клиенти.

Кога демоните наводно се повлекуваат од вас, тие всушност приготвуваат поинаква тактика со поинакви, поефикасни потези, поставуваат нови габарити и темели за друга, нова и пострашна ситуација од претходната, во која уште повеќе ги зацврстуваат своите позиции кои им овозможуваат уште подлабоко да се вгнездат во вас и уште посилено да ја вклетштат вашата душа во своите стеги од кои навистина ви нема друг спас освен Господ Исус Христос да ви дојде на помош, како во случајот со момчето опседнато од демон кој не можеле да го истераат од него дури ни апостолите.

За харизматичните движења

Харизма: грчки: charisma - милосрден дар, божествена дарба, свето вдохновение, особена моќ стекната со Божјата милост; видовитост, моќ за комуницирање со светците; харизмата не може да се протолкува со рационални причини; моќ за неодоливо привлекување на масите.

Лажниот „свети дух“, кој се манифестира кај харизматичните движења во светот не е ништо друго освен ѓаволски или демонски дух како пандан на вистинскиот Божји Дух или на Светиот Дух, кој е трето лице на Божјето Тројство.

Лажниот дух поттикнува пентекостални движења кои, покрај другото, тврдат: Ние добиваме дар, Светиот Дух, како и апостолите на денот Педесетница или на Духовден (Пентекост) и зборуваме странски јазици како и тие! Да, само тука постои огромна разлика. Како што беше кажано, апостолите добиле Свети Дух од Бога кој ги надарил со за нив непознати странски јазици за да им го проповедаат евангелието на народите на нивниот мајчин јазик, и така правеле (Дела 2,1-11). А денешните „полиглоти“, откако ќе го добијат наводниот „свети дух“, паѓаат во верски занос и почнуваат да зборуваат мртви, загубени, непознати и таинствени јазици кои никому не му се мајчин јазик и со нив никому не му го проповедаат евангелието. Затоа оваа појава, со која сатаната му парира на Светиот Дух, излеан врз апостолите на Духовден, е ѓаволска, спиритистичка појава.

Беше наведен примерот на Тереза Нојман (Theresa Neumann), која во транс зборувала арамејски јазик. Свештеник изнесува пример на човек обзе-

мен од сатански дух како наеднаш проговорува некој странски јазик кој никогаш ниту го чул ниту го учел, зашто тоа се стари јазици. „Намерно почнувам да му поставувам прашања на латински и добивам одговор, иако тој човек не знае латински“ - објаснува свештеникот.

Според тоа, за разлика од вистинскиот Свети Дух, лажниот свети дух на луѓето им дава лажни јазици.

Ориген (185-254 г. од новата ера) пишува за Павловиот дар на јазици кој е споменат во 1. Коринќаните 14,18 и јасно кажува дека дарот како способност да се зборува на некој познат јазик е даден со цел на другите да им се проповеда евангелието. Тој кажува: „Кога некој ќе прими дар, некој јазик, не заради себе, туку заради оние на кои треба да им се проповеда евангелието, тој станува должник кон сите чијшто јазик го примил од Бога.“

Денес постојат многубројни харизматични движења во протестантските цркви, но сè почесто и во Католичката црква, кои прераснуваат во моќно средство за нивно обединување. Таму каде што не помага ниту едно друго средство за обединување на разнебитеното христијанство, многу силен и ефикасен е спиритизмот.

Папата Павле VI најпрво беше под притисок да ги осуди харизматичните движења во Католичката црква. Но во 1975 година, кога на плоштадот Свети Петар во Рим масовно се собраа повеќе од 25.000 луѓе, од кои 10.000 странци, папата Павле VI го пофали „духовното будење“. Списание то „Кристијанити ту деј“ од 6 јуни 1975 пишува:

„Бискупите, архиепископите и кардиналите, борејќи се да ги задржат своите шешири и своите положби, пееја и играа во екстаза, прегрнувајќи се едни со други и подигајќи ги рацете кон небото. Обраќањето на папата Павле VI беше полно со екстатичност.“

Споменатата екстаза, што е општа карактеристика на пентекосталните и на харизматичните движења, е екстаза предизвикана не од Божјиот Дух, туку од демоските духови, односно од лажниот демонски свети дух.

„Бидејќи тој лажен свети дух веќе ги обединува римокатолиците и протестантите, харизматичното движење во нивната средина прави чуда.“¹⁶

Мрачните демонски сили, со својот лажен свети дух, односно со спиритистичкиот оган, ќе го запалат светот со лажни знаци и чуда.

Интересно е да се забележи дека католичкиот пентекостализам придонел за уште поголема почит кон папскиот авторитет, за посилно обожаване на Марија и за уште поцврсто вкоренување на католичката доктрина.

Пентекостализмот бргу се ширеше преку глобусот како шумски пожар и до 1996 година верските извештаи овој феномен го опишуваа вака:

„Во текот на четиридневниот екуменски состанок минатото лето десет илјади харизматици и пентекосталци заедно се молеа, пееја, играа, ракоплескаа и радосно извикуваа поврзани со заедничка врска на Светиот Дух ... Околу половина од учесниците на конгресот за Светиот Дух и на светската евангелизација, одржана од 26 до 29 јули 1996 г. во Орландо на Флорида, беа католици... „Светиот Дух сака да ги урне сидовите меѓу католиците и протестантите“, велат Винсон Синам и теолошкиот декан Пет Робертсон од Рицен универзитетот, кој претседаваше со конгресот.“¹⁷

Треба сериозно да се испита тој верски занос во кој западнале учесниците на споменатиот конгрес свикан и посветен на Светиот Дух, на кој „хариз-

матици и пентекосталци заедно се молеа, пееја, играа, ракоплескаа и радосно извикуваа поврзани со заедничка врска на Светиот Дух“. Дали навистина таа еуфорија на конгресот била поттикната од вистинскиот Свети Дух?

Од императивна важност е внимателно да ги проучуваме функциите на Светиот Дух и феномените, како што се исцелувањата и зборувањето на јазици, кои му се припишуваат нему. Дали пентекосталното движење го задоволува библискиот критериум во врска со манифестациите на Духот? Во никој случај!

Литература:

1. Повеќе сознанија за оваа тема читателите можат да најдат во книгата „Современи от човек и Библијата“ од Х. Хајнц, стр. 184-196 во издание на Адвентистичката издавачка куќа „Знаци на времето“ 1998, од која користевме мисли во овој поднаслов.
2. Dr K. Koch, “Seelsorge und Okkultismus”, Berghausen, 1956.
3. Prof. J. Fischl, “Christliche Weltanschauung”, Wien, 1948.
4. M. Schmidt, “Spiritismus”, LLbeck
5. Материјалот во врска со Исусовата мајка Марија (Дева Марија или Богородица) во голема мера е преземен од книгата „Велика невоља која долази“ од Марвин Мур, Препород - Београд, 1997. стр. 87-100. Материјалот е преработен и сообразен со потребите на книгава.
6. Francis Johanson, Fatima: The Great Sign; AMI Press, Washington, NJ: 1980, 115,116.
7. Catechism of the Catholic Church, p 275.
8. The Thunder of Justice, p. 389.
9. Dave Hunt: A Woman Rides the Beast, p. 444.
10. Исто, стр. 458,459.
11. Edward Reid, *Sunday's Coming!*, str. 119.
12. Dave Hunt: A Woman Rides the Beast, p. 435.
13. Ladies' Home Journal, јуни 1983, стр. 26,33.
14. Martin Kobialka, „Život nakon života“, Punta Niš, 2000., str. 49-51
15. Annie Kirkwood, *Mary's Message to the World*, New York, Putnam's Sons, 1991 p. 275.
16. December 1975, Dimensions
17. Winter 1996, National and International Religion Report, Singswatch

АСТРОЛОГИЈАТА И НЕЈЗИНИТЕ АПСУРДИ*

Најскокотливо и мошне загадочно прашање за луѓето отсекогаш било прашањето поврзано со иднината. Оттаму не е чудно што тој интерес за оваа загатка и во ова наше турбулентно време станува сè поголем од кога и да е порано. Тие со сите сили се обидуваат настојувајќи по секоја цена да проникнат и да ги одгатнат тајните на својот живот што ги крие нивната лична иднина, но и иднината на светот воопшто. Доказ за тоа е огромниот број на т.н. пророци и системи за преткажување на иднината. Енормно големиот број на списанија, книги, радио и ТВ емисии, зборуваат за оваа тема и сите тие, како решение за навлегување во тајните што ги крие и ни ги носи иднината, ни ги нудат гатањето и астрологијата. Беше кажано дека и во минатото, и денес, мнозинството претседатели на големите светски сили, музичари, актери и многу други видни и популарни личности, имале и имаат астролози како свои советници. Сите големи одлуки, светски настани и планови, се одвиваат под покровителство на овие луѓе. Така астрологијата денес добива статус на најпопуларно застапена идеја како меѓу обичното, така и меѓу образованото и елитно граѓанство.

Што е тоа астрологија? Каде води таа? Која е вистината за неа? Дали тоа е вистина или илузија? Дали е добро да се занимаваме со неа или не и зошто? Какви се последиците од тоа? Што ни носи новата (астролошка) епоха, наречена „Нова епоха“ или „Епоха на Водолеецот“, која треба да ги обележи следните 2000 години и која многумина ја очекуваа со надеж дека таа ќе ни донесе подобра иднина?

Голема помош при ова истражување ќе ни даде Библијата, пред сè затоа што таа содржи важни текстови кои зборуваат за астрологијата и за нејзината суштина, а и затоа што астролозите ја спомнуваат ова древна книга на мудроста.

Најпрво да ја дефинираме астрологијата. Зборот астрологија е грчки збор - сложенка составена од два збора: aster - ѕвезда, и logos - реч, говор. Според тоа, наједноставно кажано, астрологија значи „ѕвездите зборуваат“ - во древните времиња распространето квази учење за „преткажување на судбината“ на човекот според положбата на ѕвездите (кај старите народи: астролози - „ѕвездочатци“), или најраспространет облик за откривање на иднината со помош на движењето на небесните тела. Тоа е древно верување кое постои речиси од создавањето на светот, а преку Вавилон пристигнало и до нас. Тоа било оружје во рацете на владетелите и војските на стариот свет. Со помош на астролошки карти се планирани војни и воени походи и е предвидувано и одредувано најпогодно време и најдобри околности за нив.

Според мислењето на Аристотела, ѕвездите се суштества со натчовечка интелигенција и поради своите чисти и божествени облици тие влијаат врз

животот на оваа земја. Оттаму астролозите создале празноверие за силно влијание на астралните духови врз човечкиот живот. Така астрологијата станала можност, односно вештина судбината на човекот да се чита од положбата на ѕвездите.

За разлика од астрологијата, чијшто темел е традицијата, астрономијата (астер - ѕвезда и номос, номија - закон, законитост, ред, правило) е егзактна наука која ги проучува ѕвездите и небесните тела, наука за вселената која почива врз строги и прецизни закони и законитости, што не е случај со астрологијата.

Денес „најпознатите светски астролози имаат еднаш или два пати годишно свои конгреси на кои ги утврдуваат своите искуства и студии...

И кај нас постои сè посилен интерес за неа. Бројни списанија и книги ја обработуваат таа тематика на професионално ниво. Таа продира во речиси сите тиражни и еминентни списанија, а читателите главно најчесто по кусиот преглед на содржината, застануваат да ја видат прогнозата за својата иднина, хороскопот и астролошката карта; за некои тоа е само забава, но за мнозина истото е основен начин на размислување во животот. Големо мнозинство се длабоко уверени дека таа е вистина.

Беше кажано дека „помалку е познато значењето и улогата кои астрологијата и окултните науки ги имале за време на Втората светска војна. Главните нацистички водачи, Хитлер, Розенберг, Химлер, Хес..., често совети барале од своите астролози. Еден од тие астролози, Карл Ернст Крафт, имал дури извесна политичка улога при насочувањето на одлуките на Адолф Хитлер кој во него имал целосна доверба... И сојузниците ја користеле астрологијата... Во САД астролозите, кои преткажувале пропаст на силата на Оската, примале постојана парична помош од државата.“¹

Отсекогаш, па и денес, астрологијата влијаела врз политичките и стратегиските одлуки. Таа се користела и за воени пропаганди за да го заплаши непријателот, преткажувајќи му пропаст.

Видови на гатање

Во недостиг од дар на видовитост, оние што би сакале да ја „видат“ иднината прибегнуваат кон разни техники за „читање на иднината“. Тука спаѓаат сите видови на гатање или преткажување на иднината и судбината:

- онеиромантија или онеирологија (грч. oneiros - сон, logia или logos - реч, говор) значи „соништата зборуваат“ или „соништата преткажуваат“; толкување на соншта или преткажување со помош на соншта;

- некроманија или некрологија (грч. nekros - мртов, мртовец и logos - реч, говор) значи „мртвите зборуваат“; окултна појава, комуницирање со мртвите или спиритизам;

- клеромантија - фрлање на ждрепка или извлекување на броеви;

- хепатоскопија - гледање во црниот дроб на заклано или убиено животно;

- картоманија - гатање со помош на карти, особено со тарот карти. Целокупниот распоред и симболиката на овие карти се базираат на астролошки и магиски симболи;

- гатање со помош на огледало, стаклена топка, горски кристали или со мазни површини што рефлектираат, со биопирамиди;

- хиромантија, читање на судбината од дланка, од облиците на линиите на дланката;
- хороскоп или астрологија - гатање според ѕвездите;
- психометрија - гатање со помош на предмети на сопственикот (магија, вражање со помош на магиски симболи, предмети, формули);
- гледање во филшан (најраширен облик на гатање);
- геомантија - со помош на симболи разместени на земја;
- пиромантија - гатање со помош на пламен;
- радиестезија - буквално „чувство за зраци“, божем способност на поединци со помош на чатал да откријат подземни водни токови или наслаги на руда. Наводно радиестезистите откриваат и „зрачења во земјата“ кои предизвикуваат болести, или пак „зрачења“ кај живите суштества или објектите.
- гатање со помош на чаша и букви, и многу други помалку познати начини.

Сите ови пракси главно се поврзани со астрологијата и магијата. Не е можно да се гата (да се преткажува судбина) без старите древни окултни сознанија. Сите тие имаат единствена суштина поврзана со астролошката претстава за вселената. Овие правци сметаат дека сè произлегува од космичката интелегентна енергија, која некои ја нарекуваат „бог“ а други само „ум“. Сите тие веруваат дека натприродните сознанија потекнуваат од тој космички извор.

Ајсурдите во врска со космичката енергија со која е проникната целата вселена и секое создание

Според таоистичката, хиндуистичко - будистичката, монистичката, пантеистичката и анимистичката религија и филозофија, со која денес е заплуснат светот како никогаш порано, длабоко во секое човечко суштество постои „искра“ на некакво „божество“ или „божествено јадро“, некакво „повисоко јас“, недефинирана „енергија“, нејасна „универзална космичка енергија“, „повисока свест“. Таа енергија е маглива „божествена суштина“ на тоа божество, некаков „негов божествен принцип“, кој е извор на ред во нашиот живот и тело. Овие правци сметаат дека сè произлегува од таа мистична „интелигентна или умна космичка енергија“, која некои, како што кажавме, ја нарекуваат „бог“, а други само „ум“. Сите тие веруваат дека натприродните сознанија потекнуваат од тој космички извор. Се смета дека тој „божествен принцип“, тоа „божество“, тој „ум“, тој „бог“, таа „интелигентна, умна космичка енергија“, проникнува сè во природата и во космосот, дека е присутна во сè, дека „бог е во сè“, „сè е бог“ и едновременно сите ние сме богови. Во рамките на ова гледиште и христијанскиот Бог е безлична „космичка енергија“ којашто е суштина на сè.

Споменатата религија и филозофија тврдат дека сите суштества, сите живи организми, се свети затоа што истите „божества“, истата „суштина“ или истата „космичка (вселенска) енергија“ („прана“, „ки“), која постои во луѓето, се наоѓа и во сите други созданија - во животните, во птиците, во рибите, во бубалките, во црвите, во растенијата, во камењата, во водата, во дождот, во воздухот..., во другите небесни тела, во целата вселена. Човечкото суштество е дел на космосот, и на космичко ниво сите ние ед-

новремено постоиме низ целата вселена. Човекот е само „микрокопија“ на вселената, на „макрокосмосот“. Тоа е основен темел на магијата и окултизмот. Нивна е идејата за поврзаност на микрокосмосот (нашето тело) со макрокосмосот (вселената), идеја дека едната е микрокопија на другата.

Според споменатата религија и филозофија, таа „универзална космичка енергија“ го поврзува и на космосот му обезбедува нераскинлив интегритет, чијшто интегрален дел или алка во тој нераскинлив синцир сме и ние луѓето, заедно со животните и растенијата, со вошките и црвите, со змиите и крокодилите, со копривите и трњето, со водата и камењата, со ветерот и маглата... Не постои никаква можност за независно и самостојно постоење надвор од тој синцир, можност за нешто и некој да се откачи или да се издели од тој семирски интегритет, да ја напушти таа нераскинлива вселенска заедница, ниту пак можност некој да умре и да исчезне, зашто „нема“ смрт. Нема никаква можност да се ослободиме од железните стеги на строгата судбина што ни ја определила и запишала таа квази „умна (интелигентна) космичка енергија“ која нè изедначила со жабите и гуштерите, со врбите и тополите, со снегот и мразот... Таа нашиот живот однапред го програмира и ние како работи присилно, без наша согласност, сме ставени во своевиден гето од кое не можеме да побегнеме, да излеземе и слободно да дишеме, сами да го креираме животот, иднината, слободно да бираме...

Реинкарнација

Според ориенталните религии и филозофии постои тврд и неумолив закон, кармички циклус на реинкарнација, или повторно раѓање при смртта и премин од еден во друг вид живот, можност некој и над четириесетина милиони пати да се реинкарнира, повторно да се воплоти, додека не постигне апсолутно совршенство или степен на „нирвана“.

Според тоа, реинкарнацијата подразбира преселба на душата (при смртта) од едно во друго тело, односно, од еден во друг вид тело. Тоа значи, претходниот живот се гаси, а веднаш се раѓа нов, слично на сонцето кое на едната страна од планината заоѓа, односно се гаси, а едновременно од другата страна се раѓа, односно изгрева, и продолжува да свети.

Слични мисли за премин од еден во друг вид на живот веднаш при смртта имавме и кај Били Грејем во протестантизмот: „Заминувањето на верникот на небо е директен пат. Штом ќе умреме, веднаш сме при Господа... Оној миг, кога ќе го испуштиме здивот на земјата, ние го добиваме својот прв здив на небото. Го напуштаме телото и веднаш сме во Божје присуство.“

За да напредува и да иде угоре, човекот мора да внимава секој негов следен живот да биде поправеден и посвет од претходниот; тоа е прогресивна реинкарнација. Но, ако севкупноста на неговите дела, направени во сегашниот живот, е полоша од онаа во претходниот, тогаш човекот, кога ќе умре, наместо да оди чекор напред, намалувајќи го така бројот на скалилата што му претстојат до врвот, до нирвана, паѓа под удар на регресивната реинкарнација - се враќа назад - и наместо пак да се роди како посрекен човек, следниот живот ќе мора да го проживее како куче, прасе, крокодил, глиста, вошка, комарец, како коприва или како некоја друга тревка или животно. Таков човек, кој оди чекор напред, а два назад, тешко ќе се до-

бере до нирвана без да се реинкарнира безброј милиони пати и без да помине безброј милиони скалила додека не ја постигне целта. Значи, според тој закон (циклус), ние денес сме човек, а утре, како што рековме, сме прасе, па теле, глиста или комарец, па пак човек, па коприва или јоргован, и така во бескрај.

Да заокружине! Според кармичкиот закон за реинкарнација, многу тешко е да се постигне спасение во текот на само еден човечки век. Затоа се потребни бескрајно многу други прилики и можности за прочистување и спасение, во безброј други реинкарнации. Конечно, спасението е прашање само на време. Реинкарнацијата ни дава наводна сигурност дека ќе имаме онолку прилики колку што ни се потребни за да стигнеме до конечно спасение. Се чини дека сите ќе стигнат на целта. Универзалноста на спасението е еден од важните елементи на верувањето во реинкарнација, што е неодржливо пред библиската вистина.

Кој ги измисли ајсургите во врска со космичката енергија и зошто?

Наводно може да се комуницира со другите без употреба на телефон, писмо, интернет; може да се контактира со билките (селанецот со своите посеви) со животните, со мртвата природа (со водата), со мртвите луѓе, или со повисоките, трансцендентни суштества, кои божем можат да гледаат во минатото, во сегашноста, и да ни ја преткажат и иднината итн.

Се наметнува логично прашање: која е или што е таа „умна“, „интелигентна“ „космичка енергија“, кои се тие интелигентни сили со кои човекот контактира? Едноставно, дали тие сили воопшто постојат? Ако не постојат, тогаш кој ги измисли, кој ги постави во вселената, кој ги убеди луѓето дека постојат, зошто воопшто ги измисли и кој стои зад нив? А, ако постојат, тогаш кои се навистина тие сили?

Веднаш да кажеме дека не постои никаква, апсолутно никаква „универзална космичка енергија“, уште помалку некаква „умна“ или „интелигентна космичка енергија“ со која е проникната целата вселена, сите создадени суштества и созданија, никакво „божество“ ниту „божествен принцип“ или „божествена суштина“, „повисоко јас“ или „повисока свест“, никаков „бог во сè“ ниту „сè е бог“, ниту пак сите ние сме богови. Ништо од сето тоа онака како што ни го прикажуваат таоистичко - хиндуистичко - будистичката монистичка, пантеистичка и анимистичка религија и филозофија, со која денес е преплаван светот.

Измислиците за некаква „универзална космичка енергија“, и за сè што е кажано во врска со неа, е извонредно успешен вселенски параван што го подигнал сатаната (ѓаволот) и зад кој мошне успешно се крие себеси и своите подмолни активности за да ги заведе и да ги упропасти луѓето.

Во свое време сатаната (тогашен Луцифер) се обидел да подигне свој престол на небото, во вселената, да се изедначи со Бога, да биде бог (Исаија 12,12-14).

Откако не му успеало да подигне вистински престол во вселената, како пандан на Божјиот вселенски престол, да се изедначи со вистинскиот Бог-Творец и да стане небесен бог, и откако е исфрлен од небото на нашата земја, ѓаволот, сепак, успеал да подигне свој замислен престол и да стане замислен бог во умовите на милијарди луѓе, да лансира идеја за некаква умна и

интелигентна „универзална космичка енергија“, со космички димензии, со која наводно може да се контактира. Камуфлажата е извонредно успешна. Милијарди неупатени луѓе, контактирајќи со таа божемна космичка енергија во природата, всушност контактираат директно со сатаната и со неговите бандитски, ѓаволски духови, со неговите демони кои се кријат зад таа замислена енергија што ја внеле во умовите на луѓето. Велиме, камуфлирани и скриени, како и некогаш во рајот кога сатаната бил скриен зад змијата којашто ја прелагала Ева, кога нејзе ѝ се чинело дека зборува со змија, а всушност од зад змијата ѝ зборувал сатаната, ѓаволот.

Почитувани, да внимаваме да не се сопнеме и да не паднеме во стапичите на овие ѓаволски измислици, на оваа окултна, мистична, спиритистичка, сатанска наука, та да се најдеме на негова почва, во неговата мрежа и во неговите страшни канци од кои тешко ќе можеме да се извлечеме неоштетени. Да не им дозволиме на демонските сили да нè заведат, да ни го затемнат умот, да ни го оперираат мозокот со дрвено рало и да загосподарат со нас; да не ја загубиме својата слобода како најголемо богатство што сме го добиле од Бога, сами слободно да бираме и да ја креираме својата иднина и судбина како слободни суштества, и да не станеме обезличени робови затворени во стегите на сатанското гето во рамките на неговата измислица за некаква умна универзална космичка енергија којашто ни ја одредува нашата судбина против нашата волја.

За анимизмот и пантеизмот

Анимизам. Мистично, спиритистичко верување според кое целокупната природа, дрвјата, птиците, животните и сите елементи, како што се дождот, ветерот, а и луѓето, имаат свој дух или душа. Насекаде околу нас се наоѓаат духови. Тие живеат во земјата, во водата, во облаците, на небото... Анимизмот учи дека луѓето се дел на овој мистичен свет исполнет со духови - со добри и зли. Сите елементи во природата имаат сроден дух кој може да општи со човечкиот дух; луѓето можат да општат, и општат со тие духови, со духовите на тополите, на врбите, со духовите на шумите, на мочуриштата, на планините... Тие духови можат да ги поврзуваат едни со други и да управуваат со нивната судбина, ако ги „слушаат“. Вака веруваат Хиндусите, будистите, американските домородци.

Човек анимист комуницира со врбата, со шумата, со планината, со мочуриштето - го слуша гласот на нивниот дух, стапува во разговор со него. Духот му објаснува, го советува, го упатува, му наредува; се јавуваат разни привиденија и ликови со кои разговара, се договара и заедно прават планови за разни заеднички активности и акции; меѓу нив се развива заемно пријателство и доверба; тие му раскажуваат чудни случки од минатото, му прикажуваат неверојатни настани што треба да се одиграат во иднина, му ги исполнуваат желбите, одат пред него, го водат, му помагаат, го предупредуваат, заедно се впуштаат во разни авантури, учествуваат во чудни заеднички потфати...

И навистина околу нас насекаде има духови, но „тоа се демонски (ѓаволски) духови кои прават чуда“ (Окровение 16,14), и кога луѓето контактираат со божемниот дух на планините, на шумите, на мочуриштата, со духот на врбите и тополите, тие всушност контактираат директно со ѓаволот

и со неговите демони кои се кријат зад тој нивни замислен дух. Тоа е опасна и мошне ризична игра која најчесто завршува трагично за оној кој разговара со нив.

Пантеизам (грчки: pan - сè, и teizam - „бог“). Религиозно-филозофско учење кое Бога го идентификува со природата и природата ја посматра како манифестација на божеството, учење според кое бог и природата се едно исто, а предметите и појавите во светот се само моменти на божествениот живот, според кој бог и природата не стојат во однос како бог и создадено дело. Идеја дека божјата суштина или вселенската енергија проникнува сè, вклучувајќи ја и планетата Земја. Пантеизмот учи дека вселената и сè што е во неа е бог или негова манифестација. Во пантеизмот не постои жив бог како личност којашто одржува и учествува во настаните меѓу луѓето. Според Библијата, нашиот Творец, Бог, и неговите созданија се две напдно различни нешта, целосно изделени. Библискиот Бог не е внатре во своите созданија, туку е надвор од нив, додека пантеистичкиот бог е едно со созданијата, внатре во нив. Нивниот бог е присутен во сè, во секој елемент на вселената - сè во сè - во листот на дрвото, во тревката, во дождовната капка и во човечките суштества. Верување дека луѓето се богови.

Идејата дека бог е присутен во сè и сè во сè (пантеизам), ги укинува сите разлики меѓу луѓето и животните, зашто сè се слева во едно. Пантеизмот има истакната улога во хиндуистичкиот светоглед.

Атеизмот, натурализмот, монизмот, дуализмот, политеизмот, таоизмот, анимизмот и пантеизмот се дијаметрално спротивни од вистинскиот, теистичкиот библиски светоглед. Сите тие светогледи се напдно спротивни од библискиот креационистички светоглед.

За размислување: Независно од тоа дали сте образовано лице или не, дали верувате дека со вашиот живот управува некое „астрално божество“, кое всушност не е ништо друго освен мртво планетарно тело? Ако сте христијанин (христијанка), прифаќате ли да ве води некој пагански бог, кој нема никакво место во христијанската вера? Не е ли чудно што денес многу „христијани“ веруваат во една ваква паганска религија?

Се надеваме дека не сакате карактерот да ви го обликуваат ниту другите луѓе ниту некакви несовршени „богови“ и „планетарни духови“, кои всушност се ѓволски духови, безочни демони. Не бидете ничии робови, робови на луѓето, уште помалку робови на демоните, во чијашто рака сте обична ветрушка. Замете го својот случај во свои раце и стојте простум пред силните налети и на астрологијата и на сите други спиритистички, окултни сеништа што се реат над нашите глави, жестоко настојувајќи секој ден да го турнат светот во бездна од која нема излез, да ве стават и вас во својот јарем на најцрно ропство од кое не можете да се избавите ако Бог не ви се смилува да ве избави на ваш повик за помош.

Оставете го настрана Нострадамуса, Саи Баба и сите други квази пророци, сите свездочатци (астролози) кои гатаат и ја преткажуваат вашата иднина и судбина според свездите; настрана гледачите на карти и сите видови вражари и маѓесници; подалеку од сите што се договараат со мртвите и ви пренесуваат од нив пораки од другиот свет; презрете ги јасновидците, оние кои иднината ја преткажуваат вака: „Јас верувам“, „јас очекувам“, „јас се надевам“, „јас претпоставувам“, „јас мислам“...

Почитувани, Бог ќе ни ја открие иднината и нашата вистинска судбина во својата Реч, Библијата, зависно од тоа дали живееме според неа или не.

Неврод и Семирамида

Вавилонците биле ориентално ориентирани не само географски, туку и религиозно - кон Сонцето. Така неговиот главен основач, а и организатор на целиот овој потфат, Неврод, станува основач на сите ориентални религии.

Со култот на Неврода, како олицетворение на богот на Сонцето, тесно поврзан е култот на божицата на плодноста, кој потекнува од неговата жена, Семирамида. Со Неврода и со Семирамида веќе се сретнавме во книгата порано..

Семирамида воспоставила верување дека луѓето по смртта ги запоседуваат своите ѕвезди на небото. Така астрологијата во основа е космичка религија, чијшто темел е верување во бесмртност на душата. Од тогаш таа станува темел на сите пагански верувања. Заедно со Неврода таа ја развила магијата како култ тесно поврзан со свештеничкиот целибат (неженство). Тие редови биле „... верски плашт за да се скријат прељубата, блудот, хомосексуалноста, содомијата (полово општење со животни) и лезбијството. Токму оттаму и води потеклото на римокатоличкиот целибат, кој свештениците ги прикажува како изделени, возвишени и свети. Како и денес, тие верувале дека сакраментот (света тајна) на светите редови (целибатот) е поголем отколку сакраментот брак, што е наполно небиблски. Калуѓерките биле храмски проститутки, служејќи им на свештениците. Тогаш тие се викале „девици весталки“, а денес „Христова невеста“².

Во античкиот период тие активности биле опфатени во „големиот ритуал“ на храмската проституција во магијата.³

За да ги следи настаните на терен и сите тајни на своите следбеници, Семирамида измислила и организирала исповед, уверувајќи го народот дека свештениците имаат власт да проштаваат гревови.⁴

Луѓето се плашеле да не биде фрлена врз нив црна магија, па морале принудно сè да признаат, со што свештенството со одвртани раце добивало увид во сè што прават нивните приврзаници, контролирајќи ја на тој начин ситуацијата на теренот и држејќи го лаикатот на узда. Оттаму идејата за исповед на уво во традиционалната христијанска Црква, за што е доста зборувано до сега.⁵

Така Семирамида станува примарна личност, особено по смртта на Неврода, за која пишува античкиот историчар Мајмонид, нарекувајќи го Тамуз.

Кога Семирамида направила прељуба и родила син, за да го скрие тоа од јавноста, него го нарекла Тамуз, тврдејќи дека тој е реинкарниран Неврод, кој веќе е прогласен за бог на Сонцето.

„Приказните за Неврода, Семирамида и Тамуза се рашириле низ цел свет. Басните станале популарни во митологијата. Измислувани се богови и божици, сите поврзани со овие три личности. Тие станале свето семејство.“⁶

Од изложениот материјал јасно се гледа дека астрологијата е стара окултна незнабожечка религија посветена на главните древни божества: Сонце-

то, Месечината и другите пет планети на нашиот сончев систем. Таа е космичка религија.

Античките мистерии визави мистериите на традиционалната христијанска Црква

Под поимот античка традиција ги подразбираме античките мистерии, религиозно-окултните толкувања на паганските свештеници кои првенствено служеле за потчинување на лековерните и необразованите народни маси.

Генерално кажано, ние не би погрешиле ако во сите наши досегашни и идни текстови, во сите наслови и поднаслови, наместо зборовите „адепти“, „антички мајстори“, „антички учители“, „античко свештенство“ или „антички свештеници“, ги ставиме зборовите „христијански свештеници“; нема многу да згрешиме ако зборовите „паганско свештенство“ и „паганска наука“ ги замениме со зборовите „христијанско свештенство“ и со „христијанска наука“, или ако зборовите „антички култови“ и „антички мистерии“ ги замениме со зборовите „христијански култови“ и со „христијански свети тајни (мистерии)“, зашто меѓу едните и другите постои огромна сличност и соодветство и двете имаат еднаква суштина - суштината на теологијата и практиката на традиционалната христијанска Црква е еднаква со суштината на теологијата и практиката на антиката.

Да го илустрираме ова во куси црти, зашто за ова што ќе го кажеме подолу веќе е зборувано во книгава според потребите на други места, но контекстот бара и овде да кажеме нешто за тоа.

Да почнеме со целибатот. Тој кај Католичката црква води потекло од Семирамида, од стариот паганизам. Злоупотребите во врска со целибатот се евидентни кај двете страни. Верската проституција е присутна и кај едните и кај другите, само во различен вид.

Каде да ги сместиме во Библијата црковните ритуали на традиционалната Црква поврзани со процесиите и со кружењето околу црквата и во црквата? „Без сомнение, ова кружење, овој ритуал е поврзан со доктрината (на античкиот свет) чијашто суштина е обожавање на Сонцето.“⁴⁷

Бидејќи Сонцето е еден од најпривлечните и најважните елементи во природата и во секојдневниот живот, тоа било најпогодно да се поврзе со некакво божество, да се прикаже како бог, или како манифестација или еманација на некаков бог кој стои зад него. Тоа добро го сфатиле старите мајстори, адептите, учителите, „посветените“, свештениците, и затоа како темел на својата лажна религија го зеле токму него, токму Сонцето - кое станало темел на сите древни, антички религии.

„Оваа практика, наречена ‚кружење‘, потекнува од дамнина и постоела меѓу Римјаните, Семитите, Хиндусите и другите народи. Се сметало дека тоа е ритуал на прочистување; се верувало дека Сонцето патува околу Земјата. Кога кружеле околу олтарот, свештениците го имитирале движењето на Сонцето.“⁴⁸ „Без сомнение, ова кружење, овој ритуал е поврзан со доктрината чијашто суштина е обожавање на Сонцето.“⁴⁹

Да, антиката има свои мистерии, наречени „антички мистерии“, со чија помош нејзиното свештенство се издигнува над обичниот народ. Но, и традиционалната Црква има своја мистика и свои мистерии, т.н. седум „свети тајни“, „свети отајства“, „сакраменти“: крштавање, миропомазание, причес-

тување (евхаристија), покајание (исповед), свештенство, брак и елеосвештение. Меѓутоа, во Библијата никаде овие нешта не се нарекуваат „свети тајни“. Зошто тогаш Црквата ги нарекува тајни? - Секако, не без причина! Таа „голема и длабока тајна“ со којашто, на пример, господин Милин ја обвива вечерата Господова и за која вели дека е тајна „подлабока од секоја длабочина, подлабока и од вселенското пространство, пред кое нашиот разум стои зачуден и збунет“, и сите „седум свети тајни“ што ги измислија, како и тајната на митарствата, на чистилиштето, пеколот итн., на свештениците им овозможуваат да се издигнат над верниците. Како што рековме, тоа се тајни што им се познати и што се привилегија само на свештениците, во кои не треба и не смеат да навлегуваат лаиците, зашто тоа не е нивна работа. Тоа е сродна идеја со идејата на францускиот филозоф Жан Жак Русо: „Малцинството знае што е добро за народот и тоа мора да му ги наметне своите идеи на мнозинството, на човештвото, за негово добро.“

Да повториме дел од она што беше кажано за вечерата Господова: „Со чудесното достоинство на свештениците, во нивните раце се овоплотува Божјиот Син како во утробата на благословената Девица Марија. Гледајте ја моќта на свештеникот! Свештеничкиот јазик го создава Бога од залак леб - тоа е повеќе од создавањето на светот.“¹⁰

Каква моќ и каква мистерија на свештеникот! Со зборови „го создава Бога од залак леб!“ Се чини дека ни паганските свештеници од антиката не располагале со таква моќ да ги создаваат своите измислени богови, како што може еден свештеник од традиционалната христијанска Црква со својот „свештенички јазик да го создава Бога од залак леб“! Човек-свештеник во секое време го создава и пресоздава Христа Бога од обичен леб и вино! Па ние со право се прашуваме: чија служба е помистична и помистериозна - онаа на античките, или на христијанските свештеници? Кои мистерии се поголеми, потаинствени и понедосегливи за обичните верници - паганските или христијанските? Секако, светите тајни на традиционалната христијанска Црква се поголеми и помистериозни од сите антички тајни и мистерии, зашто истите потекнуваат од нив.

Исповедта на верникот пред свештеник исто така потекнува од древниот паганизам и е присутна и во традиционалната Црква. Таа е одличен начин свештенството од прва рака да добива изворни информации од верниците за да има апсолутен увид во целокупното живеење на лаикатот, увид во сите настани што се случуваат и ефикасно да го надгледува расположението на народот, целосно да го контролира теренот и базата и ситуацијата да ја држи во раце.

Но не само тоа - исповедта им дава можност на свештениците да навлезат и во внатрешниот свет на своите верници, во светот на нивните мисли и тајни и да ја контролираат нивната психа, да го контролираат човечкото мислење и однесување, со што на верниците им го одземаат најголемото богатство со кое Бог го надарил човекот - правото на слободно и неконтролирано мислење. Ако верникот-грешник не се исповеди пред свештеник и ако свештеникот не му ги прости гревовите и не го разреши од нив, тој останува грешник и губи право на спасение. Значи, и паганскиот и христијанскиот свештеник, имаат власт да проштаваат гревови и да ги разрешуваат грешниците од нив, без што тие немаат спасение.

Раслојувањето меѓу свештенството и лаикатот (верниците) еднакво е присутно и застапено и кај древниот паганизам и во традиционалната христијанска Црква. Свештенството и кај едните и кај другите е на безброј скалила повисоко од неупатените верници. Свештенството и верниците се две различни категории меѓу кои постои огромна дистанца во секој поглед. Едните знаат сè, другите не знаат, едните се „привилегирани“, „одбрани“, „свети“ и упатени во сите тајни, а на другите тоа не им е достапно; едните се тука да мислат за другите и да кажуваат што треба да прават другите, а другите се тука не да мислат, туку само да извршуваат што ќе им се каже.

Значи, лаиците се тука само да слушаат, а не и да мислат, зашто свештениците мислат за нив. Тие знаат што е добро за нивното спасение. Верниците не можат и не смеат да ги контролираат своите свештеници, ниту да ја проверуваат и да ја толкуваат нивната наука што им ја наметнуваат. Тие со целосна доверба прифаќаат сè што ќе каже, и онака како што ќе каже свештеникот, зашто тој „знае“ сè!

Жедта за таква привилегија, власт и доминација над верниците, за таков повластен статус, во иста мера е присутна и кај едното и кај другото свештенство, и во таа насока постои апсолутен континуитет. Начинот, методите и патиштата со чија помош се постигнува тоа се наполно соодветни.

И едните и другите имаат свои измислени богови и светци со чија помош ги контролираат и земјата и небото и лаикатот го држат на нишан.

Паганските свештеници посредуваат за верниците и се заземаат за нив пред паганските богови, го молат врховниот бог, богот на Сонцето, Озириса..., секое утро да го запалува Сонцето за да не се угасне животот на земјата, и „успеваат“ во тоа, зашто божем се негови „избраници“ и „полномошници“.

И христијанските свештеници посредуваат пред Бога за верниците како исповедници. Тие и на небото пратиле плејада човечки посредници, светци, за да го „смилосаат“ семилостивиот библиски Бог и Спасител Исус Христос, покрај чиешто рамо поставиле и „семилостива спасителка“ и „небесна кралица“ (Богородица), за да го „смекне“ срцето на својот Син да им се смилува на грешниците. Така спасението, кое е директен бесплатен дар од Бога, го направиле зависно од себе и од илјадници други посредници.

И едните и другите свештеници се мајстори за создавање и за разрешување на мистериозни мистерии, но христијанските свештеници во тоа ги надминале своите колеги од паганството.

Да ги усложниме, си рекле, Христовите зборови кои се премногу едноставни и разбирливи и за најобичниот човек кој може и без наша помош да ги сфати; да ја мистифицираме неговата наука која ќе можеме само ние да ја толкуваме на начин што ни одговара нам; да направиме од Божјето евангелие мистерија несфатлива, неразбирлива и недосеглива за народот која ќе можеме само ние да ја разрешуваме, пак на начин што ни одговара нам. Колку поголема, позагрсена и подлабока мистерија, толку поголема дистанца меѓу нас и верниците, поголема светост, возвишеност, власт и почит, поповолна позиција и подобар статус за нас, широки рамки и простор за самостојно дејствување и одврсани раце за манипулација и доминација.

Таканаречените змиски кралеви биле основачи на школите на мистериите, па според тоа и врховни свештеници, понтифекси. Поради тоа, секој од нив е сметан за олицетворение на богот на Сонцето и обожаван како

бог. Оттаму потекнува идејата на римскиот бискуп и папа како врховен свештеник, понтифекс, и како заменик на Божјиот Син, како Христов намесник, како „бог“ на земјата, кој има врховна духовна власт, но кој наскоро ќе се добере и до световната власт што ја имал некогаш, кој ги држи во свои раце клучевите од мистериите поврзани со чистилиштето и пеколот, односно клучевите на спасението, и во сè има последен збор. За ова е доста зборувано, а и ќе се зборува уште на други места во книгата.

Да заклучиме! Традиционалната христијанска Црква, со своите т.н. сакраменти или свети тајни (мистерии) ја продолжува традицијата на древните вавилонски вражари и астролози. Нејзините свети тајни се продолжение и верна копија на античките мистерии посветени на Луцифера како бог кој стои директно зад тандемот на сонцето и змијата како симболи на сите стари пагански религии или, традиционалната христијанска Црква е изданок од корените на античкиот паганизам, зашто речиси сета нејзина теологија и сите нејзини обичаи, преданија и идоли се пагански.

Но, драги мои, Новиот завет не познава таква разлика, дистанца и раслојување меѓу свештениците и верниците-лаици. Во Новиот завет сите сме свештеници пред Бога, со еднакви позиции, можности, права, привилегии и предности и, во општа смисла, сите ние во иста мера ги познаваме едноставните библиски вистини, зашто секој верник има можност во свои раце да има Божја реч, Библија, со чија помош може да го контролира својот свештеник.

Во Библијата нема никаква посебна „света тајна“ која е привилегија само на свештеникот. Апостол Павле сите нас нè повикува: „Скапо сте платени, и затоа не станувајте им робови на луѓето“, не робувајте му никому, па ни на свештениците (1. Коринќаните 7,23). Не дозволувајте му никому да манипулира со вас. Вашето спасение е премногу скапо, вели Павле, и не ставајте го во нивни раце, зашто и тие, свештениците, се обични, грешни и смртни луѓе, кои во иста мера зависат од Бога за своето спасение како и вие.

За крстот - за неговите извори и корени

Често како приказ и симбол на богот на Сонцето се користел и крстот, кој бил симбол на обожавателите на Сонцето многу векови пред да се појави христијанството. Еден од неговите најстари симболи бил кукастиот крст. Со текот на времето тој во магијата на источните народи ќе ја прикажува добрата или лошата сила, зависно од насоката на кукичките.

„Бидејќи Семирамида себеси се прогласила за божица, таа барала да ѝ се жртвуваат бебиња. На градите на бебињата е врежуван крст („Т“ или „+“, симбол на Тамуза), а потоа од нив се вадело срцето. Тоа ѝ се допаѓало на Семирамида, па за возврат, таа би воспоставувала мир со нивниот бог, Неврод. Таа била олицетворение на злото.“¹¹

Значи, прв преттеча на крстот била буквата Т (тау), од која ќе произлезат различни облици уште од раното вавилонско царство по заслуга на Семирамида, како знак на нејзиниот син Тамуз. Така настануваат разни облици на крстови, кои сите со ред имаат магиско-култен карактер.

Со текот на времето сите овие окултни елементи влегуваат и во христијанството во вид на „свети крстови“, особено во времето на царот Кон-

стантин (наводно во негово време света Елена го пронашла Христовиот крст во Ерусалим и го пренела во Цариград) кој бил обожавател на богот на Сонцето па, според тоа, и застапник на овие магиско-окултни знаци. Во негово време и се забележува масовно воведување на крстовите секаде низ царството: на штитовите, знамињата, шлемовите, црквите итн. Целото негово царство го добива овој знак како свое обележје. Христијаните од тогаш го прифаќаат крстот како мистичен знак со тоа што ќе направат заштитен знак на себеси - ќе се прекрстат.

Често се кажува „чесен крст“ - се мисли на мистичниот знак кој ќе го заштити човекот од лошите сили, што било присутно во магијата и во паганските религии. Но се заборава она што го сторил Исус на крстот - дека принел жртва за спасение на луѓето

Иако крстот се смета за оригинален христијански симбол, тој всушност бил знак на старите Халдеи при принесувањето на првороденото дете на жртва на богот на Сонцето.¹²

Почнувајќи од Семирамида, со векови биле жртвувани малечки бебиња, така што им се правел рез на градите во вид на крст и им се вадело срцето. Тоа била жртва која требало да го смилоса богот на Сонцето и да ѝ донесе живот на нацијата.

Очигледно е дека крстот уште од својот почеток е поврзан со најбрутален масакр. Токму на тој инструмент на злото бил распнат и Господ Исус Христос. Тоа бил систем - принесување на луѓе на жртва на богот на Сонцето во кого верувале и Римјаните. Меѓутоа, Христос го победил тој „бог“ (всушност ѓаволот) со неговото оружје. Умирајќи на крст, Спасителот го разоткрил сето зло и сета расипаност на сатаната, кој стоел зад ова и зад сите други крвопролевања во историјата. Затоа христијаните не би требало премногу да го величаат самиот предмет кој сатаната го употребил против нашиот Спасител.

Крстот како предмет е средство со кое е убиен Исус. Тој може да служи само како симбол на Христовата победа, но во никој случај не како амајлија која се носи за да нè заштити од злото со некоја своја волшебна моќ, зашто тој во себе воопшто нема таква моќ.

Кога станува збор за „чесниот крст“, во списите на апостолите и во зборовите на Исуса Христа тој има наполно поинакво значење. Во своите повици да го носиме својот крст (Матеј 10,38; 16,24), Исус симболички ја опишува самопожртвуваноста, самопрегорот. Апостолите под зборот крст подразбираат и зборуваат за Христовата жртва (1. Коринќаните 2,2), како и за планот на спасението преку Христа (1. Коринќаните 1,18; Галатите 6,14; Филипјаните 3,18; Колошаните 1,20).

Во народот обично се вели: „Бега како ѓавол од крстот!“ Но тоа не е вистина. Крстот го измислил лично ѓаволот, па затоа тој не се плаши од него, наспроти општото мислење на народот. Тоа е заблуда со која непријателот успешно мами многу христијани. Кога го носиме крстот како чудотворен предмет, иако мислиме дека со тоа ја покажуваме својата вера во Христа, ние всушност го признаваме не вистинскиот, туку лажниот бог на Сонцето - сатаната. Затоа, не ви препорачуваме да го носите неговиот знак. Крстот служи само како симбол на Христовата смрт, без никаква волшебна моќ во себе.

Христовиот крст, односно неговата жртва, ние ја признаваме не така што ќе го носиме тој предмет на себе, туку така што ќе го прифатиме она што Тој го сторил на него пред 2.000 години за нас лично. Тоа е прашање на срцето, а не надворешна форма. Резултатите на вистинската вера во Исуса Христа природно ќе се видат во жртвата на еден вистински христијанин, што не може да ги замени никаков предмет, амајлија, украс или надворешен знак. Причина зошто крстот денес масовно се носи, од една страна е мода, а од друга, логиката на формализмот, верувањето дека тоа е вистински знак на верата. Тој облик на религиозност апостол Павле го нарекува „изглед на побожност“, но без вистинска сила (2. Тимотеја 3,5).

Односот на христијанинот кон астрологијата

Видовме дека астрологијата не е наука, туку религија со древно паганско потекло, која со силен замав со застрашувачки размери го освојува светот, при што сме соочени со најголемо будење на паганизмот до сега во историјата. Дали христијанството е немоќно па полека се повлекува пред неговата незапирлива навала и инвазија? Да! Дали е во прашање компромис меѓу тие две религии? Да! Дали тие можеби имаат заедничко потекло? Да! - Одговорот на сите три прашања е точен, трипати, категорично - Да! Зошто? Затоа што, од мистериите што ги проучивме, видовме дека денешното христијанство, такво какво што е, и религиите на древниот паганизам, се две сестри близначки со заеднички корени надвор од Библијата и далеку од Бога!

Дефинитивно, астрологијата нема врска со Бога и, независно од тоа колку нејзините застапници се искрени и уверени во својата теорија, тие учат лага, зашто зад нивната „наука“, зад астрологијата, зад ѕвездите, зад Зодијак, зад планетарните богови, стои ѓаволот, кој е „татко на лагата“ и кој со таа лага, заедно со своите демони, опива милиони луѓе низ цел свет.

Бог јасно и целосно ги разоткрива лагите и намерите на сатаната и демоните на сите подрачја, па и на подрачјето на астрологијата. Во Библијата има многу текстови во кои Бог зборува за астрологијата и за нејзините претставници. Овде би изнеле неколку од нив. Кога се зборува за Вавилон и за неговите „ѕвездочатци“ или астролози, кажано е:

„Те изморија твоите многубројни советници. Нека станат само да те спасат оние кои ги премеруваат небесата, кои ги набљудуваат ѕвездите и кои секој месец проречуваат што ќе те снајде. Ете, тие ќе бидат како плева, оган ќе ги изгори. Ни самите себе не ќе се избават од силата на пламенот. Не ќе остане ни жарче за да се огрее некој, ни огниште, да поседи покрај него“ (Исаија 47,13,14). - Страшна судбина за астролозите, зар не? „Тие ќе бидат како плева, оган ќе ги изгори!“

Понатаму: „Да не се расипете па да не си направите за себе некаков делкан лик, кип со машко или женско обличје... и да не се заведеш, кога ќе ги подигнеш своите очи кон небото, па ги видиш сонцето, месечината и ѕвездите - сета небесна војска - па да им се клањаш и да им искажуваш почитување. Твојот Господ - Бог, им ги даде ним на сите народи, секаде под небото“ (5. Мојсеева 4,16,19). Бог бил против обожавањето на древните пагански планетарни богови. Не само што таа религија била забранета, туку

сите приврзаници на тие култови, заедно со вражалците и гаталците, се строго осудени:

„Ако некој им се обрати на повикувачи на духови и на вражалци, за да оди блудно по нив, јас ќе се свртам против таквиот човек и ќе го истребам од неговиот народ ... маж или жена, кои меѓу вас ќе станат повикувачи на духови на мртви или ќе вражаат, нека бидат казнети со смрт; нека бидат каменувани, а нивната крв нека падне на нив“ (3. Мојс. 20,6.27).

„Кај тебе нека не се најде кој би се бавел со гатање, чародејство, вражање и волшебништво..., заради таквите одвратности тие народи ги гони пред тебе Господ, твојот Бог“ (5. Мојсеева 18,10-12).

Ова се директни изјави на семоќниот библиски Бог. Гатањето и астрологијата ги нарекува „гад“. И да не забораваме: секој „гад“ се казнувал со смрт. Пред сè затоа што овие категории навистина имаат страшни негативни последици. Од друга страна, затоа што гатањето, а првенствено астрологијата, е посветена на богот на Сонцето, на Луцифера, на најлошиот непријател на човештвото.

Еве ја и најтешката последица со вечни последици за гатачите, за астролозите и...:

„А на страшливците и на неверните, и на гнасните и на убијците, и на блудниците и на гатачите, на идолопоклониците и на сите лажливци, делот им е во езерото што гори со оган и сулфур; тоа е втората смрт“ (Откровение 21,8).

Литература:

- * Дел од материјалот за овој наслов е преземен од книгата „Астрологија и Ново доба“, Драган Мирковиќ, Препород- Београд, 1999. Материјалот е преработен и сообразен со потребите и целта на книгава.
1. Жан Луј Бро - Jean Louis Brau, Речник астрологије Larousse, Mandala Press, Београд, 1991., стр. 107.
  2. The Force, Chick Publications, Chino, 1983, стр. 10.
  3. Alexandar Hislop, The Two Babilons, 1916, стр. 152.
  4. Цитирано во Chino, на стр. 10.
  5. Alexandar Hislop, The Two Babilons, 1916, str. 23.
  6. Цитирано во Chino, на стр. 11.
  7. Albert G. Mackey, An Encyclopedia of Freemasonry, The Masonic History Company, New York, стр. 153.
  8. Rex R. Hutchens, A Bridge to Light, стр. 80.
  9. Albert G. Mackey, An Encyclopedia of Freemasonry, The Masonic History Company, New York, стр. 153.
  10. Eucharist Meditations, pp. 111.
  11. Цитирано во Chino, на стр. 10.
  12. William Josiah Sutton, The New Age Movement; And the Illuminati 666, Institute of Religious Knowledge, U.S.A., 1983., стр. 56.

СПИРИТИСТИЧКИОТ СКЕЛЕТ НА НОВАТА СВЕТСКА РЕЛИГИЈА „НОВА ЕПОХА“ (New Age)

Светот зори во спиритистичкиот оѓан

Денес, повеќе од кога и да е порано, митовите, легендите и измислените приказни стануваат актуелни на духовен план, како кај христијаните, така и кај сите духовно ориентирани луѓе. Популарни се само оние духовни учители кои проповедаат ветувања за национален подем, а не вистинска духовна вистина. Мноштво легенди и приказни за натприродна моќ на различни луѓе, учители, светци, гуруи, па дури и за остатоци од нивните мртви тела (мошти) ги преплавуваат страниците на духовните книги, списанија и говори. Вистинската духовна храна - Светото писмо - не само што се занемарува, туку и се отфрла.

На телевизија сè почесто слушаме и гледаме емисии од областа на парапсихолошките феномени, биоенергетски исцелувања, магија, комуникација со духови и за многу друго окултно. Тоа не е ништо друго освен современ спиритизам зад кој стои директно сатаната кој со помош на програмите на ТВ нè води во царството на духовите и светот рапидно го приготвува за најголемата можна измама на сите времиња - за појавата на лажниот христос и христоси.

Интересот за таинствени чуда сè повеќе ја преплавуваат општата јавност. Тоа не е веќе работа на мали тајни кругови и здруженија, туку на целото човештво! Мнозинството денешни луѓе, кои до неодамна беа проникнати со исклучиво материјалистички начин на размислување, наеднаш денес се свртуваат кон нешто невидливо, натприродно.

За тоа посебна заслуга има Холивуд. Полека и префинето, американските филмови ги приготвија нашите умови за можност да се прифати окултното. Особено фантастичните филмови од типот „Свездени патеки“, „Војна на ѕвездите“ и многу други, имаа за цел да нè убедат во постоење на некои нови цивилизации кои сакаат да дојдат на земјата и да ја освојат нашата планета.

Често за тоа се земаат одредени елементи од библискиот судир меѓу доброто и злото и се пренесуваат во меѓугалаксихите простори, сведувајќи ги само на подрачје на физички пресметки. Исто така, некои поими од Библијата се заменуваат со други. Наместо „Бог нека биде со тебе“, се кажува: „Силата нека биде со тебе“. Бог како личност се заменува со сила, со енергија. Дури и во некогаш најпопуларниот филм „Е.Т.“, главниот јунак, вонземјанец, „Ети“, со својата смрт, со воскреснувањето и заминувањето на небото, во умовите на гледачите го заменува Исуса Христа.

Многу филмови јасно или индиректно прикажуваат живот по смртта. Често се прикажуваат луѓе кои по својата смрт повторно продолжуваат да дејствуваат, позитивно или негативно. Филмовите се полни со вампири, со призраци, со сеништа, со духови, со материјализации на покојните, со разни чуда, со натприродни појави, со магии; речиси во сите нив натприродните, отадешните сили, остануваат неуништливи и непобедливи.

Дали овој сè посилен интерес за натприродното е нормален прогрес во науката, или во прашање е нешто друго? Се наметнува и прашањето: Зошто во последно време толку силно се пропагираат разни хиндуистички правци и медитациите и религиите од Далечниот Исток? Која е целта на нивното масовно ширење во христијанскиот свет? Кој стои зад тоа? Каде води сето тоа?

За да добиеме одговори на овие прашања, потребно е да го побараме потеклото на заедничката идеја што се провлекува низ сите нив. Тоа е идејата за нови рамки и габарити на конечниот врв на човечката историја, идеја на движењето наречено New Age Movement („Њу еџ“ - „Нова епоха“, „Нова ера“) чијшто темел е астрологијата којашто ја пропагира на еден нов и сеопфатен начин.

Новата епоха (New Age)

Поимот е земен од астрологијата, па затоа и самата замисла и темелот на Њу еџ (New Age - во светот е прифатено ова име) целосно се астролошки. Веднаш да кажеме дека тоа не е единствена институција, ниту единствена организација, туку широка мрежа на различни ограноци, групи и правци составено од луѓе кои доаѓаат од разалични средини, но имаат ист начин на размислување (феминизам, екологија, окултизам, психологија, хиндуизам, будизам, мистично христијанство и многу други правци), иста желба за духовен напредок. Може да се каже дека тоа е сеопшто движење на цел свет за духовно издигнување, за духовен подем.

Според учењето на Њу еџ, сега, за што веќе кажавме нешто во претходниот наслов, влегуваме во нова, седма астролошка епоха, наречена „Аквариус“ или „Водолеец“ - која ќе трае следните 2.000 години. Новиот период од 2.000 години ќе биде обележан со духовна просветеност, со братство, со мир и хармонија... Се смета дека седмата астролошка епоха го опфаќа зенитот од развојот на човештвото. Поради тоа, таа е исклучителна, посебна. На нејзиниот почеток ќе се појави нов „христос“ кој ќе го обележи почетокот на новата епоха и кој ќе го обедини цел свет во една светска религија. Целта на системот на Њу еџ е да го приготви светот за појавување на новиот христос и за воспоставување на еден нов светски духовен систем, за новата светска религија¹, која треба да настане со комплетно обединување на човештвото со помош на сите можни „духовни“ средства.

Во нацртот за светската религија на Њу еџ постои план за обединување на сите вери на светот во една нова заедничка, универзална светска религија во која ќе веруваат сите заедно. Според таа идеја, човештвото духовно ќе се издигне на ниво на сеопшта љубов, хармонија и мир и на тој начин ќе се отстранат и ќе се решат сите проблеми на човештвото. Секако, оние што не ќе го прифатат тоа, ќе мора да бидат присилени или елиминирани. Значи, на повидок е најголема инквизиција во историјата на човештвото.

Наводно тој замислен, утопистички прогрес на човештвото, ќе се постигне со медитација и со реинкарнација, која подразбира духовен напредок, продуховување на луѓето, подигање на духовната свест на повисок степен.

Она што вчудовидува кај Њу ејџ: тој планира потполно соединување на овој видлив со невидливиот свет. Тоа е универзален систем со кој појавите на духовите ќе бидат секојдневна реалност. Во зенитот на големиот план треба да се појави сам Исус Христос на земјата.

Окултизам и сатанизам. Бидејќи се надминати поделбите меѓу доброто и злото, Њу ејџ е отворен кон сите окултни правци. И самиот проникнат со спиритуален карактер (призивање на духовите на древните мудреци и гуруи), тој се здружува со сите спиритистички правци, па и со сатанизмот. Всушност, Њу ејџ е збир на сите окултни правци кои се стремат кон една нова епоха во која ќе завладеат „духовните сили“, односно духовите на „Новата епоха“. Окултните практики не се критикуваат, туку се добредојдени како стара „универзална мудрост“. Така тој ги обединува сите окултни редови во еден единствен фронт. Целта на Њу ејџ е да ја отстрани границата меѓу видливиот или материјалистичкиот и невидливиот или духовниот свет.

Бидејќи според Њу ејџ сатаната не е опасен, туку „добротвор на човештвото“, „просветител - Луцифер“, тој треба да се открие и на човештвото да му покаже подобар пат. Според тоа, зад ова движење (Њу ејџ), кое го освојува светот и станува доминантно на светската сцена, стои директно сатаната, кој е негов иницијатор, инспиратор и татко. Всушност, тоа е негово дело и може да се замисли што му се приготвува на сегашното човештво, на чиешто чело треба да застане најголемиот измамник, тиран и убиец. За тоа кој е сатаната, всушност веќе доста е кажано во оваа книга.

Суштината на учењето на Њу ејџ

Да се потсетиме на она што веќе го кажавме! Се тврди дека кај секој човек постои пониско и повисоко „јас“, пониска и повисока „свест“. Според Њу ејџ, решението за сите проблеми лежи во откривањето на своето повисоко „јас“, на својата „божествена суштина“, а проблемот е во тоа што мнозинството луѓе не се свесни за тој принцип, за тоа „божествено јадро“ во себе.

Како можеме да го откриеме тоа повисоко „јас“ во себе за да постигнеме вистински живот и среќа? Одговор: тоа се постигнува со медитација, „со влегување во себеси“, со „самоспознавање“, за да се открие тој внатрешен божествен принцип. Кога некој ќе го открие своето „повисоко јас“ во себе и ќе ја прошири својата свесност, така што во тоа искуство е вклучен и космичкиот духовен свет, тогаш ќе може да влезе во таа духовна реалност. Конечна цел: престанок на реинкарнацијата - безбројните повторни раѓања - и слевање со тој безличен космички „божествен принцип“.

Контакт со „вишото јас“ е можен само ако се исклучи „пониското јас“, односно свеста. Потребно е човекот да дојде во потсвесна состојба, да се „ослободи од својата пониска свест“ за да можат „повисоките сили“ да дејствуваат врз умот. За таа цел се препорачуваат: медитација (систем на исклучување на свеста), хипноза, мистични искуства (контакт со натприродното, посматрање на невидливи појави и суштества), енергетски влијанија на кристалите, биопирамиди, разни видови на екстатични состојби, транс,

хипнотички средства - билки, наркотични средства - дрога и сите други влијанија кои го исклучуваат „пониското јас“ - свеста. Во оптек е сè што може да го доведе човековиот ум во потсвесна состојба погодна за транс - контакт со „отадешното“, со „космичкиот свет“. За да може човекот да го доживее тоа искуство, за да заплови во својот внатрешен свет, мора да му се исклучи резонирањето на сопствениот разум (ум), да му се исклучи сопствената свест, за да стапи под контрола на „повисоката интелигенција“.

За медитацијата и медитирањето

Зборот „медитација“, „медитира“, доаѓа од санскритскиот збор *medha*, кој буквално значи „го лоцира својот центар, својата внатрешна мудрост“. Сега медитацијата се проучува и му се одобрува секому, почнувајќи од гуруите во долга бела облека, па сè до лекарите.

При медитацијата човекот сите свои умни способности и свесни активности, својата свест и сите свои мисли и замисли ги исклучува од надворешниот свет и истите ги пренасочува кон својата внатрешност. Се нурнува длабоко во себеси и запловува во своето внатрешно битие каде што се сретнува со својата внатрешна мудрост, се запознава со своето повисоко „јас“, со својата „повисока свест“, со својот „внатрешен бог“, каде што ги открива и ги активира своите внатрешни капацитети и потенцијали, со што својот внатрешен свет го приготвува за средба и сообраќај со надворешниот космички свет, се поврзува со универзаланата космичка енергија и плови низ вселената.

За една успешна медитација потребни се насоки:

Создавање на навика, одредено време, посебно внимание му се обрнува на дишењето, разбистрување на умот, и потреба од посета на некој курс за медитација.

Создавањето на имагинација и визуелизација за своето вдишување и издишување претставува строго ориентален облик на индуцирање на изменета состојба на свеста. Од каде изменета состојба на свеста? При медитацијата човекот постепено го намалува интензитетот на дишењето (во определени случаи во состојба на медитација луѓето намерно го запираат дишењето, сведувајќи го на нула, при што свесно умираат за да го забрзаат кармичкиот процес на реинкарнација и побргу да постигнат нирвана), со што се намалува и дотокот на кислород во мозокот, кој не може нормално да функционира. Медитантот паѓа во транс, при што нормалната свест му се исклучува, а на сцената настапува неговиот внатрешен, имагинарен свет, кој не може да го контролира. На сцената настапува неговата „повисока свест“, неговото „повисоко јас“, настапуваат хипнотички состојби придружувани со разни халуцинации и привиденија, при што божемното флуидно тело го напушта физичкото тело и на замислени крилја или во вселенски бродови се вивнува во вселената на авантуристички вселенски патувања.

Втрнченото гледање во пламенче на свеќа претставува метод кој го користат многу следбеници во хиндуизмот, будизмот и Њу еџ, како што е Ширли Мек Лејн. Таа втрнчено гледа во пламен сè додека самата не се хипнотизира.

Празнењето на умот претставува уште еден елемент на ориенталната медитација. Курсевите по медитација исто така.

Ориенталната медитација или кој било вид медитација, која е поврзана со облиците на автохипноза и посматрања во визија, е окултна, мистична и духовно опасна.

Она што го нуди медитацијата не е ништо друго освен призивање на духовите, што е основа на спиритизмот. Њу еџи всушност е само замакуфлиран, модерен спиритизам - контакт со демоните. Поради тоа, библискиот Бог тоа строго го осудува и го забранува!

Јогата и Њу еџи

Медитацијата и јогата одат заедно. Тие сочинуваат нераскинлив тандем, една органска целина. Според тоа, кога зборуваме за медитацијата, мислиме и на јогата, и обратно.

Зборот јога е санскритски збор и значи „соединува, здружува“, се впрегнува во јарем. Тоа е посебна техника за вежбање на концентрацијата придружувано со задржување на дишењето, со релаксација (опуштање на телото), со посебна диета и со силно воздржување од сите видови на сетилниот живот, сè со цел човекот целосно да завладее со своето тело, особено со телесните органи и со нивните функции кои не се под контрола на волјата.

Јогата опфаќа метафизички патеки или метафизички духовни дисциплини кои наводно на јогистите им помагаат да се ослободат од надворешниот свет и да се соединат со „конечната стварност“. Овој вид метафизичка духовна дисциплина бара правилен став на телото, како што е ставот лотос, ритмичко дишење, силна концентрација и сосредоточеност (интроспективна медитација - самопосматрање, вронување во себеси) и повторување на соодветни формули во мислите, како *aum*, *om*.

Најмногу раширен вид е т.н. „хата“ (*hatha*) јога при што јогистите користат различни ставови. Најраспространета положба или став за мистична медитација што ја користат Индусите и будистите е хата јогата наречена *lotos*. Оној што медитира, користејќи го овој вид јога, седи со прекрстени нозе, со исправен грб, со дланките на колена, така што палецот и кажипрстот се допираат, а очите остануваат затворени. Тоа е угоден став или стил со мистична причина не само на ориенталните мистичари, туку и пошироко.

Сите јоги, независно од тоа дали се *hatha*, *karma* или *bhaktri*, претставуваат хиндуистички, метафизички духовни патеки кои водат кон изменета состојба на свеста и на крај човекот го поврзуваат со натприродните сили. Сите овие мистични искуства по природа се окултни, па затоа не треба да бидат дел на христијанскиот начин на живеење.

Транс - изменета состојба на свеста. Транс е состојба во која свеста и слободната волја на човекот се наполно исклучени и тие не се веќе никаков фактор кој одлучува и кој ги контролира натамошните активности и постапки на човекот. За време на транс тој не е свесен за себе и за својата околина. Во таква состојба тој е марионетка во рацете на некој друг кој управува со него. Транс може да се предизвика со автосугестија или со хипноза, а понекогаш настапува и одненадеж (кај луѓето кои се под власт на натприродните, демонските сили). Секој транс е идентичен со хипнозата и многу е опасен, бидејќи медиумот наполно им се предава на демонските сили кои

целосно располагаат со неговиот ум. Бог никому не му дозволува, па ни самите ние не треба никому да му дозволиме да управува со нашиот ум и да ни ја одзема слободата на слободен избор и на слободно и непречено размислување и одлучување. Кога сме под хипноза, ние сме робови на хипнотизерот и играчки во рацете на демоните со чијашто помош тој ја изведува хипнозата над нас. Стручњаците за овие појави тврдат дека во состојба на трнас духовите дури и физички трајно ги менуваат клетките на нашиот мозок. Последиците се јасни.

Веруваме дека сето ова треба да биде мошне оддалечено од искрените христијани.

Односот на Њу ејџ спрема христијанството

За Њу ејџ Христос не е конкретна личност, туку искра, божествена суштина, принцип длабоко во нас: „... првенствено едно нелично, неограничено суштество кое се открива како светлина, како сила, како моќно поле на зрачење. Тоа е Христово поле на зрачење кое се појавило меѓу нас и кое нашиот мрачен поредок на овој свет не го остава на мир...“²

Тој принцип само треба да го откриеме во себе со медитација. Според Њу ејџ, Христос не е некој кого треба да го прифатиме, туку нешто што е веќе во нас. Забележете дека за него се зборува само како за некоја сила или зрачење.

Ако тоа не е вистинскиот библиски Христос, тогаш кој е? - Очигледно оној кој се обидува да го замени, да биде наместо него. Тој е оној библиски антихрист („наместо“ Христа), всушност сатаната. Луцифер е оној кој се „реинкарнирал“ во големите водачи на светската нова (астролошка) епоха и кој треба да се појави и денес, како низ многу „христоси“, така и сам лично, кон што се стреми и Њу ејџ.

За њуејџовските астрални (вселенски) патувања

Иако веќе зборувавме за астралните патувања, овој дел од книгава бара повторно да се навратиме на нив, зашто њуејџовските астрални патувања имаат поинаква основа за разлика од оние што ги опишавме порано како возбудливи искуства и чудни претсмртни доживувања низ кои поминуваат безброј милиони и здрави и болни луѓе кои се соочуваат со смртта. Њуејџовските астрални патувања се јавуваат за време на медитацијата и јогата што ги практикуваат други милиони луѓе од цел свет.

Дел од четвртата медитација на Фостер опфаќа „вознесение на небото“, подобро познато кај следбениците на Њу ејџ како „астрална проекција“ или „вонтелесно искуство“, „вонтелесна активност“.

„По извесно време се јавува некој длабок копнеж за отиснување во горните предели, над облаците. Во својата имагинација дозволи му на своето духовно тело, кое е преплавано со светлина, да излезе од тоа физичко тело. Сврти се така за да можеш да се видиш себеси како лежиш на трева-та и повторно увери го своето тело дека бргу ќе се вратиш. Замисли го своето духовно битие, живо и треперливо, како се издигнува низ облаците и во стратосферата. Забележи го своето физичко тело, ритчињата и шумите, како исчезнуваат додека ја напушташ земјата. Навлегувај сè подлабоко во

вселената, сè додека ништо веќе не постои, освен топлото присуство на вечниот Творец. Почивај во неговото присуство. Тивко слушај, очекувајќи го она што не може ниту да се насети. Внимателно забележи го секое дадено упатство.“³

Ширли Мек Лејн, прочуена следбеничка на Њу ејџ во осумдесеттите и деведесеттите години од 20 век, ја опишува својата прва астрална проекција: „Чувствував како летам низ просторот, како го исполнувам и понатаму се реам, излегувајќи од моето тело, сè додека не почнав да се издигнувам високо. Бев свесна дека моето тело остана во водата. Погледнав долу и го видов. Покрај него стоеше Дејвид. Мојот дух, или ум, или душа, или што и да беше друго, се издигнуваше сè повеќе во просторот. Директно низ таванот од куќата, над базенот, и нагоре над реката на самракот. Буквално чувствував дека летам... Движејќи се сè повисоко, додека не ги забележав планините и пределот под себе, препознавајќи го она што го видов во текот на денот.“⁴

Ширли всушност не разбрала што се случило со неа, но нејзиниот пријател и духовен учител, Дејвид, ѝ рекол дека нејзината душа го напуштила нејзиното тело. „Ти сметаш дека токму тогаш доживеав астрална проекција“, прашала Ширли.

„Секако“, одговорил, „јас го сторив тоа утрово токму овде, додека ти шеташе. Патував насекаде над овие места... Во астралниот свет можеш да одиш секаде каде што сакаш и да сретнеш различни групи други души.“⁵

Ширли Мек Лејн го индуцира своето вонтелесно искуство длабоко дишејќи и втречено гледајќи во лелеав пламен на свеќа сè додека не чувствува дека и самата станала пламенче. „Јас немам ниту рака, ниту нога, ниту тело, ниту физички облик. Во мојот ум станав простор. Чувствувам како летам низ просторот, како го исполнувам и одлетувам, како излегувам од моето тело, додека не почнам да се издигнувам.“⁶ Таа има астрални патувања кога ќе посака.

Ширли Мек Лејн употребува запалена свеќа. Други т.н. „астрални врати или капии“, кои им помагаат на окултистите на Њу ејџ при астралните патувања, се симболи и слики.

Ориенталниот мистицизам учи дека ние, покрај нашето физичко тело, имаме и астрално, етерично, невидливо тело, или тело слично на дух, кое може да се издели од физичкото тело за време на несвесната или изменетата состојба на свеста. Тој исто така учи дека оваа етерична душа е поврзана со физичкото тело со помош на тенки сребрени врвки, слични на папочната, па кога оваа врвка ќе се прекине, настапува смрт.

Астралните проекции се вообичаени кај хиндуистичката и кинеската јога. Шаманите од племенските култури тврдат дека „можат сами да излегуваат од своето тело секогаш кога ќе посакаат преку екстатична состојба на свеста.“⁷

Кога некое лице се наоѓа во самоиндуцирана состојба на свеста, било заради мистична медитација или за вонсетилно искуство, тоа не ги контролира своите умни способности и се наоѓа во опасност од демонско влијание и опседнатост. Од друга страна, кога Божјите слуги, како што се апостол Павле и писателот на Откровението Јован, кога ќе добијат некое видение или откровение, Бог е крај нив да ги заштити.

Сатаната и неговите демони знаат дека постои вистинска бесвесна состојба кога Бог им дава виденија и откровенија на своите слуги па, како и сè друго, ја искривоколчуваат и оваа метода на Божји сообраќај со луѓето, давајќи им свои, гаволски виденија и откровенија на оние кои не се библиски упатени, станувајќи на тој начин марионетки во нивните раце. Демоните ги иницираат сите овие мистични медитации кај медитиентите и целосно застануваат зад сите појави што се случуваат и одигруваат за време додека тие се во таква екстатична состојба или во транс, и во тие мигови наполно го контролираат нивниот ум. Не Бог, не Божјите ангели, туку демоните ги водат медитиентите на астрални и вселенски патувања. Библијата ни кажува што е од Бога, а што од демоните. За тоа е доста зборувано и објаснувано во книгава.

Дефинирање на медицината на движењето Њу ејџ

Една медицинска сестра кажува: „Ако навистина се случи да ве излекуваат, тоа станува ваш постојан начин на живеење. Вас ве придружува изменета состојба на свеста; тоа кај вас ја зголемува телепатијата. Тоа е авантура.“⁸

Постојат 120 алтернативни холистички исцелувачки терапии на Њу ејџ, кои силно ја нагласуваат метафизиката (царството на духовите), поделени, главно, во пет категории:

1. Манипулација со енергијата, со биоенергијата (разни видови масажа: акупресура, шијацу, терапевтски допир, рефлексологија);

2. Лекови за умот и телото (јога, трансцендентална медитација, контролирано претставување, визуелна претстава, биоповратна спрега, хипноза);

3. Преткажување (гатање со помош на нишало), „применета“ кинезиологија (биомеханика - движења на телото и мускулите), иридологија, читање на аурата.

4. Натприродни (каналзирање, психичко исцелување, чакра-балансирање; во телото на човекот постојат т.н. седум чакри или главни центри на енергија, познати како средства за складирање на универзалната, вселенската енергија).

5. Таканаречени „природни“ лекувања (хомеопатија, арома терапија). Движењето на алтернативната медицина на Њу ејџ продолжува да се развива.

Литература:

1. Alice Bailey, Discipleship in the New Age, Lucis Trust, 1971., стр. 43.
2. Jan Van Rijkenborgh, De Komende Nieuwe Mens, Rozekruis Pers, Haarlem, Holandia, 1992., исто стр. 31.
3. Foster, Celebration of Discipline, 1978, 27.
4. Shirley MacLaine, Out on a Limb, New York: Bantam Books, 1984, 327,328.
5. Shirley MacLaine, Out on a Limb, New York: Bantam Books, 1984, 329.
6. MacLaine, Out on a Limb, 327.
7. Guiley Harper's Encyclopedia, 420.
8. Ferguson, Aquarian Conspiracy, 257,258.

ПОСЛЕДНА И НАЈГОЛЕМА ИЗМАМА НА СПИРИТИЗМОТ

Да се потсетиме! Според учењето на Њу ејџ, ние сега влегуваме во нова, седма астролошка епоха, наречена „Аквариус“ или „Водолеец“ - која ќе трае следните 2000 години. Наводно, таа ќе биде обележана со духовна просветеност, со братство, мир, хармонија и со сеопшта љубов. Се смета дека седмата астролошка епоха го опфаќа зенитот од развојот на човештвото. Поради тоа, таа е исклучителна, посебна. На нејзиниот почеток ќе се појави нов „христос“ кој ќе го обележи почетокот на новата епоха и кој ќе го обедини цел свет во една светска религија. Сите очекуваат царство на мир за следните илјада години, Христово илјадагодишно царство на земјата. Христос се очекува како светски лидер во своето царство на мир.

Ете, таква е замислата на спиритистичкото астролошко движење Њу ејџ за спиритистичкиот скелет на новата астролошка епоха во која навлегуваме. Темелот на оваа идеја го поставил сатаната и тој ќе ја спроведе таа своја замисла така што самиот наскоро ќе се појави пред светот како лажен Христос и неговите демони како лажни христоси насекаде низ светот за да ги прелажат сите кои не се упатени, кои немаат вистински, библиски сознанија за сето ова.

Библијата многу зборува за второто Христово доаѓање коешто речиси е пред врата. Таа го опишува и начинот на кој Христос ќе дојде и целта зошто Тој пак ќе дојде. На нејзините свети страници читаме: „Зашто, како молњата што излегува од исток и свети до запад, такво ќе биде и доаѓањето на Синот човечки“ (Матеј 24,27). Исус ќе дојде „на небесните облаци, со сила и со голема слава“ (Матеј 24,30). „И ќе го види секое око“ (Откровение 1,7).

Гаволот и неговите демони го знаат сето ова и не само што ќе се обидат, туку навистина ќе го имитираат неговото доаѓање, на кое ние му посветуваме посебно внимание при крајот од книгава во насловот „Второто Христово доаѓање“ со сите библиски подробности поврзани со него.

Читајќи и размислувајќи за она што ќе се случи непосредно пред второто Христово доаѓање и за преткажаниот обид на сатаната да ги прелаже луѓето прикажувајќи се себеси како Христос, ќе се обидеме да прикажеме можно сценарио.

Можно сценарио

Пророштвото кажува дека сатаната во последните денови ќе прави многу чудеса, така што дури „и оган ќе фрла од небото на земјата“ (Откровение 13,13). Според тоа, можеме да претпоставиме дека тој, со подигнати раце наредува од небото да паднат големи блескотни огнени топки кои экс-

плодираат со огромна сила. Малку подоцна, над тој метеж се слуша неговиот милозвучен глас:

„Мир, сакани! Не плашете се. Јас сум вашиот добротвор. Јас сум Месија. Јас сум Христос. Јас сум Кришна. Јас сум Буда. Јас сум имамот Махди. Јас сум Господ Маитреја. Јас сум вечно Живиот. Јас сум искрата на секоја трансцендентална медитација. Ја сфаќам вашата желба да донесам вечен мир и универзална љубов на вашата планета, да го искоренам сиромаштвото на земјата, да воспоставам глобално братство и духовно единство со мајката Земја, Геа, и да создадам една религија на светот.“

Сите главни светски мрежи (ABC, CBS, NBC, SNN) известуваат дека месија го видело огромно мноштво луѓе во Рим, Калкута, Пекинг, Мексико Сити, во Најроби...

Значи, во завршниот чин на големата измама лично сатаната ќе се прикаже како Христос. Големите измамници ќе создаде впечаток дека Христос веќе дошол. Во разни краишта на светот сатаната ќе се појави меѓу луѓето како величествено суштество со блескотен сјај, кое ќе биде слично на описот на Божјиот Син во Јовановото Откровение 1,13-15. Славата што ќе го опкружува ќе надмине сè што кога и да е видело смртно човечко око. Низ воздухот ќе се разнесува триумф на победа: „Христос дошол, Христос дошол!“ Народот ќе паѓа ничкум пред него обожавајќи го; тој ќе ги подигне рацете и ќе ги благослови како Христос што ги благословувал своите ученици кога живеел на земјата. Неговиот глас ќе биде мек и придушен, но мелодичен. Со благ и чувствителен тон ќе изнесува некои прекрасни небесни вистини што ги изнесувал Спасителот. Ќе тврди дека е Христос, дека саботата тој ја заменил со недела како свет ден што треба да ја празнуваат сите, а оние што празнуваат сабота го обесчестуваат неговото име.

Огромен број луѓе се тискаат по тротоарите и улиците за да пристапат поблизу и да го допрат ова натприродно суштество, кое има моќ да лекува болни, дури и оние што се на претсмртна постела, вклучувајќи ги и заболелите од сида и од секоја друга болест. Луѓето стојат со стравопочит пред ова величествено суштество кое најпосле донело надеж и исцелување за светот кој се наоѓал на пат кон самоуништување. Ова ќе биде силна, речиси непреодолива измама што ќе ја прифатат мнозина.

Сите големи светски религии го очекуваат Месија

Земете го ова како пример. Поголемеот дел од христијанството верува во второ Христово доаѓање. Еврејскиот народ уште од искон го чека својот Месија. Муслиманите се насочени кон верување дека имамот Махди во ова време повторно ќе дојде. Хиндусите веруваат дека настапило време за петта реинкарнација на Буда, додека приврзаниците на Њу еџи очекуваат да се појави господ Маитреја, не историскиот, туку космички Христос, кој е збир (синтеза) на спасителите на сите религиски надежи и копнежи.

Пријателе, светот е зрел за најголемата, крунска измама на сатаната. Со помош на масмедиумите, литературата, јавното образование, спиритистичките појави, паранормалното, филмовите, музиката, грижата за животната средина и со многубројните пагански насочени активности, сатаната луѓето ги води кон состојба погодна за својата врвна измама.

Знаејќи дека останало уште малку драгоцено време во историјата на овој свет, тој забрзано ги отстранува сите пречки што му стојат на патот за да ја постигне својата цел: цела една генерација на човечкиот род да држи во тешка заблуда и измама, контролирајќи го нејзиниот ум со помош на окултните спиритистички науки.

Спиритизмот во сите свои многубројни облици отворено и лукаво сè уште е најзаводливо и најизмамливо оружје на сатаната за уништување на човечкиот род. Со тоа ја прелагал Ева, а и денес на ист начин заведува и ќе упропасти милиони луѓе.

Видовме како Библијата предупредува против последната голема сатанска измама. Насекаде околу себе гледаме докази за модерниот спиритизам и за подготвеноста на овој свет да го прифати лажниот христос кој наскоро сигурно ќе се појави.

Сепак, едно е сигурно: на сатаната нема да му биде дозволено буквално да го прикаже второто славно Христово доаѓање онака како што е прикажано во Библијата. Светото писмо е единствена сигурна заштита од сите видови измама. Тоа ќе ни помогне да правиме разлика меѓу вистинскиот Христос и лажните христоси и меѓу вистинското второ Христово доаѓање и имитациите што ќе ги прават сатаната и неговите демони во врска со тоа.

Постои огромна разлика меѓу библиското славно Христово доаѓање и бледите минијатурни сатански имитации на лажните христоси. Божјата реч учи дека второто Христово доаѓање ќе биде привлечно за окото и видливо за цел свет, за што, како што најавивме, опширно ќе стане збор при крајот на книгава.

Божјите верници ќе го препознаат својот вистински Откупител и ќе извикнат, кога ќе го видат на славните небесни облаци: „Ете, овој е нашиот Бог, во него се надевавме, Тој ќе нè спаси“ (Исаија 25,9).

Овој врвен вселенски настан, скорашното второ Христово доаѓање на оваа земја, ќе биде спектакуларна, сесветска сцена со космички димензии, која луѓето никогаш не ја доживеале. Ниту еден човечки ум не може сега да ја сфати, ниту кое и да е човечко перо да ја опише. Но иако сатаната не ќе биде во состојба да го прикаже начинот и величеството на возвишеното второ Христово доаѓање, тој ќе успее да измами милиони христијани, но и нехристијани, затоа што не се библиски упатени да прават разлика меѓу вистината и лагата.

Тоа е причината поради која Исус ги предупредил своите следбеници: „Тогаш, ако некој ви рече: ‚Еве, Христос е тука‘ или ‚таму е‘ - не верувајте... И така, ако ви речат: ‚Ене го во пустината!‘ - не излегувајте! ‚Ене го во една од внатрешните соби!‘ - не верувајте“ (Матеј 24,23,26).

Бидејќи влегуваме во последното време од историјата на овој свет, најсесрдно да се молиме Светиот Дух да го исполни нашиот живот, да се молиме за духовна мудрост, и да се облечеме во сето Божје оружје, „зашто нашата борба не е против крв и месо, туку против управителите, против властите, против световните мрачни сили на овој свет, против духовните сили на злото под небесата“ (Ефесците 6,12).

Космички Христос

Теологијата на Њу еџ го чека Христа или Маитреја да се врати како „светски водач“ и како „светски учител“ кој управува со судбината на големите религии за да му помогне на човештвото при преродбата за време на земниот милениум. Но тој Христос од Њу еџ не е библискиот Исус Христос, зашто неговите учења се различни од учењето на Писмото.

Маитреја е наречен „Учител на светот“ и, како што беше кажано, според филозофијата на Њу еџ, за христијаните тој треба да се појави како Христос, за муслиманите како Имам Махди, за Ориентот како Бодисатва, во Индија како Кришна и за Евреите како Месија (Христос) кој го надминува историскиот Исус Христос и зазема повозвошено место од него.

Теологот на Њу еџ, Метју Фокс, ги опишува карактеристиките на овој Христос од Њу еџ:

„Оваа книга зборува за светото и за нашиот однос и стравопочит кон светото: Свето, што? Свето сè. Свето создавање: ѕвездите, галаксиите, китовите, земјта, водата, дрвјата, луѓето, мислите, телото, сликите; света сеприсутност на божественото во сè. Западниот изрз за овој Божји лик, претставен во сè, е ‚космички Христос‘... Кое создание се осмелува да оспори дека тоа е бесмртен дијамант? Оригинален благослов/лик на божественото? Моите сознанија кажуваат дека единствено човечкиот вид се осмелува да се откаже од своето божество, се осмелува да го побие космичкиот Христос.“¹

Човекот е божествен, а космичкиот Христос е конечна манифестација на оваа идеја. Метју Фокс го отфрла историскиот Исус од сценариото на светските настани и го заменува со космички Христос:

„Ако мојата теза е исправна, тогаш е време историскиот Исус да го замениме со космички Христос и тоа ќе помогне да се распрска искривената религија и псевдомистичното движење на нашето време кое популарно е познато како ‚фундаментализам‘, а понекогаш се нарекува и ‚христофашизам‘... Во оваа книга повикувам на растурање на либералната религија и на прифаќање на вера во мистичен, пророчки и космополитски светоглед...“²

Интересно е тоа што во оваа книга христијаните кои веруваат во Библијата се нарекуваат фашисти.

Њу еџ го чека Маитреја кој ќе помогне да се воспостави една светска влада, еден монетарен систем и една религија.

Новата религија е земјоцентрична. Овој тип на религија е практикуван во Вавилон. Тоа е искусвена религија која ги насочува верниците кон состојба на транс, кон соничта, визији, погаѓања, спиритизам, магии, вражање, волшебства, амулети, солистички ритуали, обожавање на змија па дури и на таканаречени свети сексуални ритуали.

Според учењето на Њу еџ, космичкиот Христос ќе го преземе престолот на Свети Петар во Рим и ќе го почне вистинското апостолско наследство. Значи, „Господарот Исус“ својот престол ќе го премести во Рим. Маитреја го користи изразот „Господар Исус“ како мамка. Сепак, тој ја издигнува папската столица до положба и авторитет кои се идентификуваат со неговите принципи. Во разни приказанија Маитреја тврди дека Божјиот закон што тој сака да го спроведе мора да биде папската верзија на Десетте заповеди од која е исфрлена втората заповед, а четвртата е променета. Очигледно

е дека тој ќе се поврзе со овој лажен закон кој потекнува од Рим. Визионерите на Марија и нејзините приказанија поттикнале исти тврдења. Истите сили дејствуваат мошне складно.

Сатаната упатува на настаните што ги предвидел Христос и кои имаат врска со библискиот есхатон, односно со крајот на историјата на светот. Тој воведува лажни доктрини за милениумско царство на оваа земја. Тој ќе се појави по многубројни лажни христоси. Секаде во светот мнозина тврдат дека се месија, но кога ќе се појави Маитреја, ќе се случуваат чуда.

Литература:

1. Matthew Fox, The Coming of the Cosmic Christ, p. 8.
2. Исто, стр. 7.

СВЕРОВИТЕ ВО ОТКРОВЕНИЕТО

Сверовите во Откровението

Во Откровението имаме други сверови, поврзани со оние од книгата на пророк Даниел, за кои веќе зборувавме во поднасловот: „Сверовите во книгата на пророк Даниел.“

- Прво и основно, овде го гледаме сатаната како голема и страшна ламја, како стара змија, ѓавол и сатана, кој војува со Христа на небото, кој ја губи битката таму и, заедно со своите демони, е протеран на нашата планета (Откровение 12,7-16).

- Голема црвена ламја со седум глави и со десет рогови, со седум круни на нејзините глави и со опашка со која оборила една третина од небесните ѕвезди - од небесните ангели (Откровение 12,1-6). Со оваа ламја овде е прикажан сатаната, но и паганскиот Рим со римските цезари кои свирепото ги прогонуваа и ги убиваа христијаните.

- Неименуван свер што излегува од бездна (Откровение 11,7-13) кој војува против Божјата реч. Тоа е Франција која за време на крвавите терори на Француската револуција во своето законодавно собрание со закон изгласала и прогласила дека Бог не постои. Наместо Бога, во ранг на божество е издигнат човечкиот „рацио“ (разум) пред кој се поклониле во ликот на една жена, актерка, со сомнителен морал, поставена на трон во црквата Нотр Дам, прогласувајќи ја неа за божество на разумот.

За време на таа револуција извршен е невиден терор над Библијата. Таа е масовно спалувана на париските улици, исмевана и понижувана и врзувана за опашка на магаре да ја влече низ париските улици.

- Свер, кој излегува од море, сличен на леопард, со нозе како кај мечка и со уста како кај лав, со десет рогови со круни и со седум глави полни со богохулни имиња. Паганскиот Рим, со асистенција на сатаната, на овој свер му дава своја сила, свој престол и голема власт. Во последно време ќе се создаде сеопшто единство, хармонија, сојуз на сатанските сили „и сила и област ќе му дадат на сверт“ (Откровение 13. гл.).

Визијата на апостол Јован е наспoredна со текстот од Книгата на пророк Даниел 7. глава, па описот и карактеристиките на овој свер непосредно се поврзани со силата на малиот рог (со папството). Меѓутоа, сликите се зголемени, па сега свертот искажува одлики на лав, на мечка, на леопард и на страшниот свер со десет рогови, што се симболи на Вавилонското, Медоперсиското, Грчкото и Римското царство. Постои одредена причина за тоа, зашто Римската црква во своите системи ги примила, ги асимилирала и ги вградила сите ритуали и системи на богослуженијата и стилските на управување кои постоеле во сите тие древни царства. Апсолутната и неприкосновена моќ на монархот, непогрешливоста на неговите декрети, целосната покорност на

неговите службеници и поданици, хиерархијата во неговата елита и многубројните тајни организации, кои власта на Римската црква ја прават апсолутна, потекнуваат од старите царства.

Кај овој свер, со кој е претставено средновековното папство, се крунисани роговите. Тоа се европските монархии на чело со своите монарси - цареви и кралеви. На сверот, односно на папството, како што видовме, паганскиот Рим му дава свој престол, своја сила и моќ да ја обори и да ја искривоколчи библиската вистина на земјата; библиските вистини да ги замени со човечки преданија и во христијанството да воведо историски апсурди, за кои веќе опширно зборувавме во книгава; моќ да ги стави под херем (проклетство), под нож, под гилотина и на ломача сите што ќе се обидат да мислат поинаку и да му се противстават.

Премногу крвава и грозна е историјата на средновековното папство за да се опише во куси црти, но еве мал исечок од историјата на световните историчари, како дополнение кон она што веќе беше кажано за оваа тема:

„Рим ја прекроил својата одежда во која му служел на идолопоклонството, го зел крстот во рака, се свртел на сите четири страни на светот и повикал: ‚Народи, јас сум на земјата намесник на Исуса Христа, на единствениот Бог и на единствениот Божји Син кој живеел и умрел за вас. Имам власт да отпуштам гревови. Јас сум посредник меѓу вас на земјата и Бога на небото. Мене ми е предадена грижата за вашите души; клучевите од рајот се во моја рака. Само оној кој верува во секој мој збор и ме слуша мене, ќе биде спасен и ќе живее вечно во небесното царство. Народи, оној што ми се противи мене, му се противи на Бога и на Божјиот Син!’

И народите, уште од памтивек навикнати да го слушаат гласот на Рим, се поклониле и рекле: ‚Управувај со нашите души и со нашата совест; ние сме твои. Моли се на Бога за нас грешни!’ И кралевите, гледајќи дека Рим, кој до сега господарел и над телото и над душата на сите народи, сега бара да господари само над човечките души, не се противеле; ним душите не им се потребни. И така Рим... управува со нив, им праќа свои наредби и прима безмерно богатство преку своите намесници.“¹

Историчарот Велс: „Службеното христијанство ја затемнило прекрасната наука на Исуса Назареќанецот, од кого и настанало, и веќе навикнало во сите подробности да преминува преку неа. Римската црква, која грчовито се држела за титулата Понтифекс Максимус, одамна го напуштила копнежот по небесното царство, и сега се трудела повторно да ја оживее римската превласт на земјата што ја сметала за свое наследство. Таа, црквата, станала политичко тело коешто ги користело верата и неволјата на простиот свет за да ги постигне своите цели. Така Европа прифатила да следи едно грдо минато од чијшто слом не сакала ништо да научи.“²

„Науката за Божјето царство на земјата, што ја проповедал некогаш Исус Назареќанецот, уште од самиот почеток била осакатена со примеси на доктрините и церемониите на старите преданија и разни мудрувања од понизок вид. Христијанството премногу рано ја загубило својата првобитна пророчка и творечка сила. Се заплеткало во преданието на прастарата човечка жртва, во митраистичкото предание за душевно пречистување со крв; ја прифатило мислата за одржување на свештеничкиот сталеж, која потекнува уште од најраните времиња на создавањето на човечкото општество и, најпосле, почнало да изградува доктрини за суштината на божес-

твото. Имате впечаток дека етрурскиот pontifex maximus со својот кажипрст, крвав од буричкање по цревата на закланата жртва, ја подвлекол чистата и прекрасна наука на Исуса Назареќанецот. Во голема мера се чувствува влијанието на хаотичните умни правци на александриските Грци. Бидејќи не можела да усогласи одделни свои поими, црквата сета станала догматска.

Покрај тоа таа, не можејќи да најде решение за своите духовни противречности, станала уште и насилнички самоволна. Своите свештеници сè повеќе и повеќе ги упатувала на символот на верата, на догматичарите и на своите строго клиширани обрасци. А кога тие луѓе би станале кардинали и папи, веќе во поодминати години и навикнати на политиката на тесноградите и ситни насоки, биле неспособни за какви било пообемни планови засновани врз начелата за преуредување на светот. Тогаш тие наполно забораваа дека нивна прва задача била да го создаваат Божјето царство во срцата на луѓето. Единствено настојувале на луѓето да им ја наметнат власта на црквата, односно, својата лична власт. За да ја засилат таа власт, тие никогаш не се притеснувале за таа цел да употребат омраза, страв, похот и воопшто најниски човечки побуди. И токму затоа што мнозина од нив и самите се сомневале во исправноста на својата доктрина, не дозволувале никаква дискусија за неа. Според тоа, крајната нетрпеливост што ја покажувале и спрема најмалечките сомневања или скршнувања во верата не се темелела на некое нивно безусловно потпирање врз својата вера, туку, напротив, таа била последица на нивното колебање во верата. Едноставно во интерес на нивната политика било да се одржи единството на црквата.“³

Сверот, односно пайството, задобива смртна рана која се исцелува

Сверот од Откровение 13. глава, со десет рогови со круни и со седум глави полни со богохулни имиња, е наполно идентичен со малиот рог од Даниел 7. глава. Според тоа, двата свера, кои излегуваат од море, зборуваат за средновековното папство, за неговата супрематија и тиранија во чишто стеги тоа ја држело Европа окована полни 1260 години, колку што предвидело пророштвото.

Но, пророштвото кажува дека, откако ќе измине тој временски период, на папството ќе му биде зададена смртна рана - „една од главите на сверот е смртно ранета“ (Откровение 13,3) - со што тоа, заедно со своето блескотно минато, ќе исчезне од светската сцена како важен фактор и околу двесте години ќе замине во мачна изолација и пасива, врзано со новите историски околности кои се против него и немоќно да стори што било за да си помогне себеси. Јосиф Сталин најдобро ја изразил таа релативна немоќ на папството кога потсмешливо прашал: „А со колку дивизии располага папата?“

Таа смртоносна рана на папството му ја задава Наполеон во 1798 година кога неговиот генерал Бертие влегол во Ватикан и го одвел папата Пие VI во изгнанство, каде што следната година умира како француски заробенник. Тогаш Европа си помислила дека со смртта на тој папа во 1799 година засекогаш умрело и папството. Меѓутоа, пророштвото не кажува така. Напротив, тоа вели: „Но неговата смртоносна рана беше исцелена. И сета земја се восхити (се зачуди) и тргна по сверот; и ѝ се поклонија на ламјата бидејќи таа му даде власт на сверот (на папството); му се поклонија и на

сверот, велејќи: „Кој е како сверот и кој може да војува против него (против папството)?“ (Откровение, 13,3,4).

Во 1798 година папството го загубило својот политички статус; сверот, кој претставува царство или политички систем, бил мртов за сите намери и цели. Тој можел да воскресне како свер единствено тогаш кога повторно ќе го добие својот политички статус. Во 1929 година Мусолини и Гаспари потпишале спогодба според која папата мора да го поддржи Мусолини, а за возврат вратен му е неговиот папски престол и моќ. Од 1929 година повторно е воспоставен политичкиот статус на Ватикан и очигледната рана зараснала. Значи, Рим го загубил својот суверенитет, но повторно го стекнал кога Мусолини ја обновил папската држава.

Библијата предвидува дека малиот рог повторно ќе ја освои превласта што ја имал во средниот век. Од тогаш папската сила и влијание нараснале во светски размери, особено за време на завршните години од претходниот милениум. Папата Јован Павле II прими поглавари на држави од цел свет и посети многу земји. Покрај политичките признанија, верските водачи од сите верски групи му оддадоа почит. Папата денес се смета за врховен верски водач во светот и на советувањето во Асиза сите верски поглавари го признаа за врховен црковен авторитет.

Но, за новиот блескотен пророчки подем на папството кое треба да ја одигра својата последна пророчка улога при крајот од историјата на нашата планета - повеќе во следните поднаслови.

Свер со два рога како кај јагне

Сега да го најавиме претпоследниот свер од Откровението. Во периодот меѓу 1798 година, кога првиот свер е одведен во ропство, односно, кога е „ранет на смрт“, и 1929 година, кога Рим повторно го стекнал својот суверенитет, апостол Јован гледа како од земјата излегува друг свер со два рога како кај јагне: „Видов друг свер како излегува од земјата и имаше два рога како кај јагне“ (Откровение 13,11). Овде зборот употребен за „свер“ е the-*gion* и значи „диво животно“, свер со јагнолики рогови. Тој не излегува од морето (од среде мноштво народи), како претходниот свер, туку од земјата, од област која претходно не била настанета со големи народи, со мноштво, со луѓе и јазици. Од почеток тоа е мирољубиво животно, но подоцна почнува да дејствува како свер.

Станува збор за многу силен свер, за многу силна држава со доминантно влијание, моќна нација со цврст авторитет над сите нации на светот. Овие атрибути им припаѓаат само на Соединетите Американски Држави, кои временски, просторно и во секој друг поглед се вклопуваат во габаритите на спомнатото пророштво и ги задоволуваат сите карактеристики што се наведени во него.

Имајќи ја предвид физиономијата на сверот (веројатно станува збор за циновскиот американски бизон со две мали рокчиња како кај јагне), но и начинот на кој се формирани Соединетите Американски Држави како држава, просторот и времето кога тие се појавуваат пред светот, и сегашната нивна положба и позиција на светската сцена, навистина нема дилема дека библиското пророштво за овој свер комплетно се однесува на Америка. Во следните поднаслови - многу повеќе за тоа.

Кога е откриена Америка, и кога се прочуло за неа, маса луѓе, пред сè од Европа, бегајќи пред налетите на католичката инквизиција и барајќи засолниште од нејзините ломачи и гилотини, се упатиле преку океанот за да најдат своја мирна и безбедна иднина во тој нов и голем ненаселен свет. На тој начин, не можејќи да ги поднесат стегите и тиранијата на тогашното папство, стотици илјади слободоумни луѓе од европските земји ги напуштиле своите родни огништа и побарале спас во новиот свет, можност да му служат на Бога според својата совест, слободни од секаков верски диктат и тортура. Тоа биле најдобрите луѓе на Европа, цутот на европските нации, христијани протестанти, со високи морални квалитети кои, заедно со себе, во новиот свет ги понеле и своите дарби и умни потенцијали и капацитети и на новата почва на Америка изградиле квалитетна нација и силна држава која денес ја познаваме како Соединети Американски Држави.

Од почеток таа е исклучиво протестантска и антикатоличка држава, од Бога благословена во секој поглед. Но пророштвото најавува промена на ситуацијата. Америка ќе ги напушти изворните протестантски принципи, кои нејзините творци ги вградиле во нејзиниот устав, и кај неа ќе се загуби антикатоличноста, со што таа ќе се приклони кон Католичката црква од која некогаш побегнала не можејќи слободно да дише окована во нејзините прангии. Според тоа, се губи вековното непријателство меѓу двата лути непријатели, меѓу двата свера, и од огорчени непријатели, тие стануваат извонредни пријатели и тандем кој ќе го предводи светот во последните денови, за што следи натамошно исцрпно објаснување!

Црвен свер со жена блудница на својот зрб

Да го идентификуваме и последниот свер во Откровението: „Видов жена како седи на црвен свер кој беше полн со богохулни имиња и имаше седум глави и десет рогови“ (Откровение 17,1-6). Жената којашто го јава сверот е наречена вавилонска блудница, за која опширно ќе зборуваме во следниот поднаслов.

Црвениот свер од Откровение 17. глава е истиот оној свер сличен на леопард од 13. глава, зашто обата свера стојат во вода и имаат по седум глави полни со богохулни имиња, и по десет рогови. Наполно идентичен со овие два свера е и сверот со малиот рог од Даниел 7. глава. Според тоа, станува збор за еден ист свер кој во различни временски периоди се јавува со различна видоизменета физиономија, во зависност од специфичните улоги што ги имал во тие периоди.

Во Откровението во 12., 13. и 17. глава се појавуваат четири свера: ламја, морски свер сличен на леопард, свер со рогови како кај јагне и црвен морски свер.

Меѓутоа, Откровение 16,13 и 20,10 за нив зборуваат како за три свера: за ламјата (ѓаволот), за сверот (не во множина) и за сверот со рогови како кај јагне, но сега именуван како лажен пророк (ќе биде објаснето).

Бидејќи ламјата и сверот имаат по седум глави и по десет рогови, тие претставуваат еден ист дух на црковно-државно прогонство, зашто Откровението, во прв ред, е окупирано со такво прогонство. Нивните седум глави го претставуваат истиот седумкратен редослед на властите кои го прогонувале Божјиот народ: Вавилон, Египет, Медоперсија, Грција, Паганскиот Рим, Средновековното папство и Современото папство во ликот на црвениот свер

и големата вавилонска блудница. Меѓутоа, сепак треба да се додаде дека (а) симболот на ламјата првенствено се однесува на прогоните што потекнуваат од страна на нехристијанските сили, (б) симболот на свертот потсетува на некогашните прогони од страна на христијанскиот Рим и (в) симболот на свертот со рогови како кај јагне се однесува на прогонството од страна на протестантизмот во последното време кога со него ќе завладее прогонувачкиот дух на ламјата и свертот. За тоа следи објаснување.

Двата периода на свертот: Неговиот период како свер сличен на леопард (13. глава) вниманието го насочува кон прогонствата извршени во текот на средниот век, а неговиот период како црвен свер со големата блудница на својот грб (17. глава) го привлекува вниманието, пред сè, на неговото драматично, но кусо повторно појавување во улога на древната католичка прогонувачка сила непосредно пред второто Христово доаѓање.

Во текот на многу векови средновековната црква и европските држави толку многу меѓусебно се преплетувале и толку многу си се помагале, што можеле да бидат прикажани со еден сложен симбол - со свер кој е сличен на леопард. Во текот на поголемиот дел на периодот од 1260 години, иако по некогаш политички му се противеле на папата, царевите и кнезовите главно лојално ги подржувале папските теолошки догми.

Десетте рогови, односно десетте цареви, некогаш имале царска власт. Во 13. глава ги гледаме како во текот на периодот од 1260 години носат царски круни. Роговите на црвениот свер не се крунисани. Значи, европските владетели не се монарси - цареви и кралеви - но пророштвото кажува дека тие повторно ќе задобијат царска власт, односно ќе станат тоталитарни држави и извесно време ќе владеат заедно со свертот (Откровение 17,12), зашто „се истомисленици, и ќе му ја предадат својата сила и власт на свертот“ (Откровение 17,13). Според тоа, иако идното застрашувачко, тоталитарно владеење на царевите е кратко, нивната улога е улога на тоталитарни насилнички држави.

Откровение 17. глава има два максимума, два катаклизмички судири со натприродни димензии. Во една од тие битки „свертот“ и „десетте цареви“ („десетте рогови“) војуваат против Јагнето (против Христа) и против оние кои „се повикани, одбрани и верни“, односно против Божјиот народ кој ја сочинува вистинската Божја црква - и Јагнето ги победува (Откровение 17,14). Во другата битка истите цареви, кога ќе видат дека се измамени, се свртуваат против „големата блудница“, којашто јава на свертот, односно, којашто ги јавала нив, и ја уништуваат (Откровение 17,16).

Кога првпат се сретнавме со десетте рогови во книгата на пророк Даниел во 7. глава, тие беа симбол на европските држави и народи. Меѓутоа, во Откровение 16,14; 17,2 тие во последно време се појавуваат како „цареви на целиот свет“. Некогаш и римското христијанство било ограничено на Европа, но денес тоа е проширено на цел свет.

Црвениот свер и големата блудница, што ги видел апостол Јован, ја претставуваат одвоеноста на црквата и државата. Ова е најзначајна разлика меѓу свертот сличен на леопард од 13. глава и црвениот свер со кој се среќаваме во 17. глава. Свертот во 17. глава носи на својот грб голема блудница. Црквата (блудницата) и државата (свертот), иако поврзани, сега се разгледуваат како изделени заедници. Но, иако свертот и блудницата се прикажани како одвоени целости, тие во суштина се исти по карактерот.

Во моралот нема никаква разлика меѓу нив. Двете се обоени „дрвено“. Двете бараат непоколеблива преданост и двете, кога им се дава можност, немилосрдно прогонуваат. Сите десет цареви својата власт му ја ставаат на располагање на свертот и ќе владеат заедно со него.

Јавачот секогаш управува со животното што го јава. Било да е коњ, камила или слон, тој секогаш го насочува животното, упатувајќи го каде треба да оди. Големата вавилонска блудница ја јава државата, односно световните власти и ги насочува таму каде што сака таа.

Животното, свертот, во библиското пророштво го претставува политичкиот ентитет, власта, па Откровението кажува дека во последното време жената-блудница, односно отпаднатата црква, јавајќи на свертот, или на државата, ќе ги надгледува светските политички системи! Каква е природата на овој грешен однос? Тоа е однос на прељуба што го осудува Бог.

Чесна жена и жена блудница

Во Откровението се појавуваат две жени - две крајни спротивности - чесна жена и жена блудница. Тоа се две цркви: Божјата црква, којашто ја води Бог, и онаа која стои под водство на сатаната.

Вистинската Христова црква во Откровението е прикажана со многу убава слика: „Жена облечена со сонце и со месечина под нејзините нозе, а на главата имаше круна од дванаесет ѕвезди“ (Откровение 12,1-6).

Вистинската Божја црква е облечена во сонце, зашто Божјата реч кажува дека „Господ Бог е сонце“, а е загрната или облечена во Христа, бидејќи ја исполнува Божјата заповед: „Загрнете се со нашиот Господ Исус Христос... Сите кои се крстивте во Христа, се облековте во Христа“ (Псалм 84,11; Римјаните 13,14; Галатите 3,27).

На главата носи круна од дванаесет ѕвезди, што значи живее според науката на пророците и дванесеттемина апостоли, заради што ламјата (сатаната) ја гони да ја уништи. Пред налетите на тие прогони Христовата црква бега во пустина, каде што поминува 1260 години. Жената е бремена и раѓа машко дете, го раѓа Христа. Според тоа, Христос се раѓа среде својата црква за која се жртвуваше, пролевајќи ја својата крв, „за да ја очисти и посвети, и да ја постави пред себе во сета нејзина слава, без дамка, ниту брчка, или нешто слично, за да биде света и непорочна“ (Ефесците 5,26.27).

Папството тврди дека оваа жена, облечена во сонце, е Марија која го родила Исуса. Меѓутоа, ова толкување создава проблем, зашто жената подоцна ја прогонува ламјата. Таа бега во пустина, каде што е под посебна грижа 1260 години. Според описот од книгата на пророк Даниел, тоа е истиот временски период во кој малиот рог ќе го прогонува Божјиот народ. Јасно е дека симболиката се однесува на Божјиот верен народ, на Божјата црква, чијшто припадник била Марија. Од неговиот народ ќе произлезе Месија.

Христовата црква е Христова невеста, облечена во чиста и бела свила, многу убава и пријатна, без мани и фалинки. Стокмена и украсена како невеста, таа копнежливо го чека својот младоженец, го чека Христа да дојде од небото по неа за да ја поведе со себе во вечните небесни дворови.

Вистинската Христова црква е прикажана и со сликата на новиот Ерусалим кој слегува од небото на оваа земја. Во него се наоѓа неговата црква, сите спасени, за да ја наследат новата земја, конечно исчистена од гревот. На неа тие наоѓаат нова, вечна татковина и стануваат учесници во новата,

обновена вселенска хармонија. Бог го повикува Јована: „Дојди да ти ја покажам невестата, жената на Јагнето“, и му ја покажува нејзината славна иднина (Откровение 19,7-9; 21,2.9-27).

Сушта спротивност на чистата жена е жената блудница за која читаме во Откровението во 17. и 18. глава. Таа не живее според библиската наука и затоа е наречена грешница, поточно, вавилонска блудница.

Очигледно, ако Божјиот народ е чиста жена, верна на својот маж, тогаш Вавилон е спротивен на овој симбол или, тоа е систем на богослужение кој не му припаѓа на Бога, бидејќи има таинствена религија и учи и спроведува гнасотии.

Фактичката конфузија на денешните меѓусебно противречни вери и вероисповеди наполно одговара на изразот „Вавилон“ кој пророштвото (Откровение 14,8; 18,2) го применува на црквите во овие последни денови. Современиот Вавилон ги претставува сите лажни религии во светот во последното време, вистинскиот своевиден и незапамен религиозен и верски метеж со планетарни димензии. Секако, името „Вавилон“ првенствено се однесува на Римската црква.

Во претходниот случај Бог го повика Јована за да му ја покаже славната иднина на чесната жена, а сега го повикува својот слуга да ја види пресудата на жената блудница.

„Дојди да ти ја покажам пресудата на големата блудница, која седи на многу води, со која блудствуваа земните цареви, а жителите на земјата се опија од виното на нејзиното блудствување. И ме одведе во духот во пустина каде што видов жена како седи на црвен свер кој беше полн со богохулни имиња и имаше седум глави и десет рогови. А жената беше облечена во пурпурно и во црвено, и украсена со злато, со скапоцени камења и со бисери, и држеше во својата рака златна чаша полна со гнасотијата и нечистотијата од нејзиното блудство, а на челото, пак, ѝ беше напишано, тајна: „Големиот Вавилон, мајка на блудниците и на земните гнасотии.“ Ја видов жената пијана од крвта на светите и од крвта на Исусовите сведоци, и се зачудив многу кога ја видов... Со нејзините гатања беа измамани сите народи“ (Откровение 17,1-6).

Првобитното значење на Вавилон било „Баб-илу“ - „Врата Божја“ или „Врата на боговите“ - и во извесна смисла тоа претставувало пат за пристап кон боговите, што е спротивно на Божјиот план на спасението. Вавилонската, односно римската блудница себеси се сметала за единствена вистинска Божја врата за влез на небото. *Extra ecclesiam non salus est* - со векови била единствена службена доктрина која значи: „Надвор од Римската (католичката) црква нема спасение“. Но, за време на уривањето на Вавилонската кула, името Вавилон добило ново значење: Бркотија, хаос, неред, метеж, неверство, пркос, човечки илузии.

Во текот на првите векови од христијанската историја, еврејската и христијанската литература за градот Рим зборуваат како за Вавилон. Текстот од 1. Петр. 5,13 исто така Рим го нарекува Вавилон, бидејќи Петар овие зборови ги пишувал во Рим, во времето кога буквалниот Вавилон веќе не постоел: „Поздрави ви праќа црквата од Вавилон, која е избрана заедно со вас.“

Римокатоличките писатели исто така ја признавале оваа поврзаност: „Вавилон, за кој зборува Петар во своето Прво послание, учените коментатори, и протестантските и католичките, сметаат дека се однесува на Рим.

Зборот Вавилон е симбол за расипаноста која тогаш преовладувала во градот на цезарите.“⁴

Според тоа, вавилонската блудница всушност е римска блудница, папството со неговата целокупна хиерархија во неговата последна фаза, кога ќе го предводи светот во последниот судир за време на последните настани што ќе се одигруваат на светската сцена пред второто Христово доаѓање.

Кажавме дека црвениот свер и големата блудница што ги видел апостол Јован ја претставуваат одвоеноста на црквата и државата. Црквата (блудницата) и државата (сверот), иако се поврзани, сега се разгледуваат како изделени заедници. Според тоа, големата вавилонска или римска блудница ја јава државата, односно световните власти, надгледувајќи ги на тој начин светските политички системи!

Блудницата, која е осудена од Бога, „седи на многу води“, а „водите, на кои стои блудницата, се луѓето, народите, племињата и јазиците“ (17,1.15). Со други зборови, таа доминира над народите, доминира над светот.

Рим не само што тврди дека ги контролира сите влади на земјата, туку тој навистина го прави тоа. Језуитската заклетва (што е забележана во конгресниот извештај на Соединетите Американски Држави House Bill 532, 1913) ги содржи следните реченици:

„Со добродетелта на клучевите кои врзуваат и разврзуваат (отпуштаат), кои на неговата Светост му ги дал мојот Спасител, Исус Христос, тој (римскиот понтиф) има моќ да ги отстранува еретичките цареви, принцовите, државите, заедниците и владите - сите кои се нелегални, без негово свето признание, и истите можат безбедно да бидат уништени.“

Тој нехристијански монопол на папството над клучевите „го произвел мрачниот среден век, кога незнаењето, празноверието, неписменоста и неморалноста ја постигнале својата најлоша состојба.“⁵

Мала дигресија: Зборот „Ватикан“ буквално значи „божествена змија“ и се состои од зборовите *vatis* = божествен и *kan*= змија. Градот Ватикан и базиликата Свети Петар се изградени на древното паганско место кое на латински се вика *Vatikanus Mons* или *Vatikanus Kolis*, што значи гора или планина на пророштво. Парите што се ковани во градот Ватикан често го носат натписот *Citta Del Vaticano*, што значи град на пророштво. Така Римската црква својата структура ја збогатува и со титулата „Град“. На парите исковани во 1963 г. е прикажан папата Павле VI заедно со својата титула Понифекс Максимум, а на другата страна се наоѓа жена со натписот *Citta Del Vaticano* (полн назив на ватиканската држава е: *Stato Della Citta Del Vaticano*, што претставува комбинација на црквата и државата). Во подножјето на нозете на жената се наоѓа нејзината титула *Fides*, што значи вера. Оваа жена е симбол на Римокатоличката вера, или на Римската црква, која тврди дека има власт над сите влади на светот: „Жената, пак, што ја виде, е големиот град кој владее над земните цареви“ (Откровение 17,18).

Видовме како Бог го повикува Јована: „Дојди да ти ја покажам пресудата на големата блудница, која седи на многу води, со која блудствуваа земните цареви, а жителите на земјата се опија од виното на нејзиното блудствување.“

Жената врши блуд со „земните цареви“. Блудот (или прелјубата) е однос или активност меѓу маж и жена кои Бог ги осудува. Така, при самиот крај

на времето можеме да очекуваме однос што ќе се развие меѓу црквата (блудницата) и светските владетели (царевите), однос кој Бог го осудува.

Блудницата во рака држи скапоцен пехар полн со гнасоти и со нечистотија на нејзиното блудство, полн со паганизмот на старите антички цивилизации, со лажна небиблиска наука, со отровно вино со кое ги опиала народите - да, „сите народи ги опијани со жестокото вино на својот блуд... и којашто ја расипа земјата со своето блудство“ (Откровение 18,2.3; 19,2).

Жена со златен пехар во раката е чест симбол на римокатоличките скулптури и слики. Ниту една друга христијанска вериосповід не се претставила себеси на таков начин.

Кога ја видел блудницата, апостол Јован забележал дека на челото ѝ е напишано името. Во времето на Јована било модерно блудниците да го носат своето име на лента околу челото. Името што си го дала оваа блудница себеси гласело: „Тајна: Големиот Вавилон, мајка на блудниците и на земните гнасоти“ (Откровение 17,5). Католичката црква долго се однесувала како црква-мајка. Во одредена смисла таа имала право на тоа, зашто навистина „родила“ многу „ќерки“, други цркви. Жално е, но вистинито, што и нејзините ќерки, кога ќе се набележат нивните недостатоци, навистина покажуваат склоност да бидат слични на мајка си. Ќерките блудници не се раѓаат како блудници. Тие стануваат блудници по свој избор. Додека се уште девојки, тие се познати по името на мајка си. И ќерките блудници, за кои зборуваме овде, го носат името „Вавилон“, како и нивната мајка.

Суштината на зборот „тајна“ во името на блудницата ние подробно ја објаснивме кога зборувавме за античките и за христијанските мистерии и за вечерата Господова. Овде ќе се задржиме на другите подробности поврзани со нејзиното име.

Вавилон, односно Рим, опишан и претставен како „мајка на блудниците и на земните гнасоти“, ги претставува отпаднатите верски системи или цркви, а ќерките на вавилонската или римската блудница ги претставуваат црквите кои ги следат нејзините лажни учења и со тоа себеси се ставаат под нејзино владение, и уште полошо, службено го прифаќаат римското водство како авторитет.

Рим тврди дека е мајка на сите нации. На влезот од црквата Свети Јован во Рим постои огромен латински натпис: SACROS LATERAN ECCLES EM-NIVM VRBIS ET ORBIS ECCLESIAE MATER ET CAPVT, што преведено на наш јазик значи: „Света латеранска црква, Црква мајка и поглавар на сите цркви во градот и на светот.“

Катихизисот на Католичката црква црквата ја нарекува: Црква, Мајка и Учител.⁶

Во септември 2000 година Ватикан ја објави изјавата наречена Dominus Iesus, во која кардиналот Рацингер (претходниот папа) рече: „Секогаш треба да биде јасно дека единствената, света Католичка и апостолска, универзална Црква, не е сестра, туку мајка на сите цркви.“ Во изјавата се истакнува дека Римокатоличката црква има ексклузивно право себеси да се нарече автентична христијанска црква. На другите цркви им се оспорува тоа право.⁷

Вашингтон Пост тоа го коментираше вака: „Денес Ватикан објави нова авторитативна изјава која објавува дека луѓето можат да добијат комплетно спасение од земните гревови само преку духовната милост на Католичката црква, и дека другите вери - вклучувајќи ги и протестантските христијани -

имаат грешки кои нивните следбеници ги ставаат во „мошне неповолна ситуација“ кога бараат спасение. Според врвните ватикански службеници, целта е да се побие „теологијата за верски плурализам“, која тврди дека католиците во Божјите очи се еднакви со, на пример, Евреите, муслиманите или Хиндусите.“⁸

На 10 јули 2007 година светот беше изненаден со изјавата на папата Бенедикт XVI: „Само нејзините (римокатоличките) поглавари и бискупи се наследници на Христовите апостоли. Црквите на другите христијански конфесии, во најдобар случај, се црковни заедници, во никој случај не цркви во вистинска смисла на зборот. Единствено Католичката црква ги има сите елементи што ги вовел Исус. И православните, кои задржале некои од тие елементи, не се црква наследничка на Исусовите темели, зашто не го признаваат приматот на Петровиот наследник, папата.“

Според тоа, Рим е единствената институција на земјата којашто ја присвојува титулата „апостолска“ и „мајка“ или *Ekklesia Mater* - „Мајка на црквите“. Но што станува со другите атрибути кои се опишани во Откровението 17. глава? Како да се сообрази католичкото име *Ekklesia Mater* со нејзиното име што ѝ го дава Библијата: „Тајна - Големиот Вавилон, мајка на блудниците и на земните гнасоти“?

„Жената е пијана од крвта на светите и од крвта на Исусовите сведоци!“ - Јасно е дека таа пролеала илјадници тони крв на милиони невини и свети Исусови сведоци „кои ги пазат Божјите заповеди (сите десет заповеди) и верата во Исуса“ и кои „го држат Исусовото сведоштво“ (Откр. 14,12; 12,17).

Жената која седи или јава на црвен свер вели: „Седам како царица и не сум вдовица и нема никогаш да видам тага“ (Откровение 18,7). Таа царица, таа преобладавајќа црква со такви прерогативи, ги зашметува земните цареви и жителите на земјата со виното на својот блуд? Секако, во таа царица ја препознаваме Католичката црква. Таа е жената-блудница, во коалиција со отпаднатиот протестантизам и со православието, која пак ќе ги извлече „рѓосаните мечеви на средновековната злогласна инквизиција и истите ќе ги подмачкува со свежа невина крв на Божјите слуги.

За разлика од Христовата црква, која е облечена во сонце и во едноставна чиста и бела свила, што е одраз на нејзината извонредна внатрешна чистота и убавина, жената блудница е облечена во раскошна црвена и пурпурна облека.

Светло портокалово-црвената боја на облеката што ја носат кардиналите е службена боја на Католичката црква. Покрај неа, католичките свештеници за одредени празници носат црвени и виолетови облеку. Други дозволени бои се белата, зелената, црната, розовата и златната.

Таа е необично богато накитена со злато, со скапоцени камења и со бисери, што силно зборува за нејзината внатрешна расипаност. Таа е баснословно богатата. Кажано е дека со векови европското богатство се слевало во Рим. Историјата бележи како реки поклоници од сите краишта на Европа и пошироко доаѓале на поклонение во Рим и во тие пригоди во црквата Свети Петар приложувале толку големо количество златници, што било потребно двајца со грибли да ги тргаат настрана и да полнат со нив вреќи - вреќи со европското и светското богатство кое се слевало во Рим..

Посетата на Ватикан ќе ви потврди за неизмерното богатство со кое се прекриени католичките икони. Статуите на Марија и на светците ги красат

злато, скапоцени камења и бисери, а службените облеку што ги носат папите во посебни пригоди се пораскошни и побогати во злато и накит од која било земна круна. Златната тијара (трикратна круна), која е изложена во Ватиканскиот музеј и којашто папата ја носи при својата инаугурација, има неописана вредност. Богатството и скапоценостите, потрошени за велелепните згради, кои се сопственост на Римокатоличката црква, исто така не можат да се опишат. За тие богатства на црквата црковниот историчар Дешнер пишува: „Во 4 век тие (бискупите) стануваат сојузници на државата која своите поданици ги цица до крв. А во 5 век веќе римскиот бискуп е најголем земјопоседник во Римското царство. Одамна веќе насекаде се задушуваат христијанските социјални немири во Африка, во Шпанија и Галија и благоречиво на сиромасите им се ветува среќа на оној свет, за да можат тие што подобро да ги молзат на овој (свет).

Веќе во 6 век се воведува црковен десеток, кој ќе се легализира и ќе се спроведува сè до 19 век. Во 8 век ќе се издејствува црковна држава, која франачките и саксонските владетели постојано ќе ја потврдуваат и ќе ја зголемуваат, така што на крај таа, вооружена до заби, сама ќе се бори со сопствена војска и со сопствена морнарица. Ќе пљачкосува сè што може да се пљачкоса: замоците, дворците, градовите, цели грофовии и војводства. Ќе краде сè што може да се украде: веќе во 4 век имотот на паганските храмови, во 6 век имотот на сите пагани, потоа поседите на милиони прогонети и погубени Евреи, имотите и поседите на спалените еретици, а и на спалените вештерки и вештери. Пљачкосувани се оние кои мислат поинаку, но исто така се пљачкосувани и сопствените верници со постојано нови и повисоки даноци, закупнини, со камати, со притисоци, со опросници, со измислени чуда, со реликвии, при што црквата благајната ја полнела и со помош на екскомуникација, со интердикт (забрана) и со меч; италијанскиот народ најмногу е опустен, а сам Рим станал најбунтовен град и најсиромашен од сите градови на Западот - бројот на неговите жители опаднал од два милиони во паганско време, на само 20.000 во 14 век.

Покрај она што го приграбувала со пљачкосување и со војна, и покрај дотациите што ги добивала од оние со кои била во сојуз, во средниот век црквата поседувала една третина од вкупното европско земјиште што го обработувале послушните селани, кои во очите на своите господари вределе помалку од добитокот. Еден таков селанец во периодот на процутот на христијанството вреди колку половина коњ! Имајќи потреба од поефтина работна сила за своите сè поголеми имоти, веќе во 4 век црквата, која го поострила ропството, не случајно поседува и најмногу робови.⁹

За баснословното богатство со кое располага Ватикан, при рака ни стојат и следните податоци: „Ватиканскиот капитал е инвестиран во сите можни претпријатија, и тоа без оглед на нивниот морален карактер: во француските нафтени здруженија, во аргентинските гасоводи и електрани, во боливиските рудници за калај, во бразилските фабрики за гума, а Светата столица не се притеснува дури ни од шпекулациите на берзата и на дивидендата на банките.“¹⁰

Од американските фирми, во кои Ватикан и неговата курија имаат многубројни акции, историчарот Deschner ги споменува: U.S. Steel, Sharon Steel, Bethlehem Steel, Jons Manville Steel, General Motors Corporation, Bendix Aviation, Douglas Aircraft,

Worthington Pumps, American Telephone and Telegraph Company, Prudential Life и многу други.¹¹ Од италијанските фирми, пред сè, треба да се спомнат електраните, ПТТ и железницата, а од банките Комерцијална банка, Римска банка, Стопанска банка, потоа банките Ugo Natali, Scaretti, Santo Spirito (банка на Светиот Дух во која во средниот век верниците купувале за пари Свети Дух - појава наречена „симонија“); а од фирмите неодминливи се Montecatini, Viscosa, најголемата италијанска авиокомпанија Alitalia и неизбежната фабрика за автомобили Fiat. Потоа, тука се заводите за осигурување, институтите, земјишните поседе итн., да не одиме во недоглед.¹²

Ист е случајот со Франција, со Англија, со Германија и со другите држави во кои Ватикан има немерливи богатства.

Но, кога вавилонската блудница ја идентификуваме со Католичката црква, ние не мислиме на нејзините верници, туку на папството како нејзина институција и глобална светска сила. Денес многу прекрасни христијани-верници во Католичката и во Православната црква, како и во протестантските цркви, го прославуваат Бога. Тие го љубат Бога и настојуваат да му служат, не нслутувајќи дека се наоѓаат во кошот на Вавилон. Сè до одреден момент тие и не помислувале дека нивната црква намерно можела да се противстави на некоја заповед од Декалогот или дека нивните свештеници или пастори би можеле намерно да ја занемарат или дури да ја прикријат посебната Христова посредничка и судска служба во небесното Святилиште.

Мајката црква ги повикува своите ќерки да се вратат во нејзините прегратки

Беше кажано дека на една плоча, надвор од Латеранската црква во Рим, стојат зборовите: Eklesium Mater - „Мајка на црквите“. Понорот меѓу 1,2 милијарди католици, 350 милиони протестанти и 220 милиони верници на православието организирано во национални цркви, бргу се затвора. Меѓутоа, Рим во тој процес не променил ниту една своја доктрина. Сепак, се чини дека денес многу реформирани цркви брзаат да му се поклонат на Рим.

На Концилот Ватикан II, кој го свика папата Јован XXIII во шеесеттите години од минатиот век, покрај другото, се поставени и принципите на екуменското движење: Да се препознае авторитетот и превласта на римскиот бискуп. За да можат да се обединат, сите цркви мора да ја прифатат превласта на папскиот стол. Во 1995 г. папата Јован Павле II даде слична изјава според која препознавањето и прифаќањето на папската превласт е од суштинска важност за христијанското единство. Неговата изјава е објавена во католичкото списание *Sadern Kros* од 17 септември 1995 година под наслов: „За да се обединат, сите цркви мора да го прифатат папскиот авторитет.“

Катихизисот на Католичката црква: „Уште од самиот почеток Христос ѝ оставил единство на својата Црква. Веруваме дека ова единство постои во Католичката црква како нешто што таа никогаш не може да го загуби, и се надеваме дека ќе продолжи да расте сè до крајот на времето“¹³

Според Католичката црква, ова единство, кое мора да се постигне, не ги опфаќа само протестантските цркви, туку и сите луѓе на светот:

„Во ова католичко единство на Божјиот народ се повикани сите луѓе... На различни начини нему му припаѓаат: католичките верници, другите кои веруваат во Христа и конечно целото човештво, кое е повикано со спасоносната Божја милост“¹⁴

По Ватикан II, на језуитот Карл Рајнер, најголем католички теолог по Тома Аквински, доверена му е задача која опфаќа помирување на сите цркви и религии со Рим. Тој тврди дека спасение постои во секоја вероисповед, под услов верниците да ја признаат превласта на Рим.

Папата Јован Павле II ја оживеа „Конгрегацијата за доктрина и вера“, што е ново име за средновековната инквизиција, со која претседаваше кардиналот со германско потекло Рацингер, сега веќе папа Бенедикт XVI. Јован Павле II постави строги старешини во хиерархијата и наведе дека тој не управува со демократијата: „Тоа е институција со која управува Исус Христос; тоа е теократско владеење“, со кое, природно, управува неговиот намесник, папата.

Како стожер за христијанското единство, пред сè, на христијанските цркви, Католичката црква ја нуди, а во иднина и со закон ќе му ја напушти на цел свет, својата институција, неделата, за што подробно ќе зборуваме понатаму, кога ќе дојде на ред неделниот закон. Во врска со ова сега само еден краток извадок од документите на Ватикан II: „Треба да се поддржи секој напор неделата да стане вистински ‚ден на радост и одмор од работата‘... да се слави евхаристија секоја недела... ‚неделата треба да претставува основен празничен ден‘ во кој, собрани заедно, треба да ја слушаат Божјата реч и да учествуваат во Пасхалната тајна.“¹⁵

Во јуни 1990 година Англиканската и Католичката црква издадоа заедничка изјава наречена „Дар на авторитетот“. Дејли Телеграф од јуни 1990 година реагираше со следните наслови:

„Црквата се согласува дека папата треба да биде признат како сеопфатен авторитет во христијанскиот свет, и го опишува како ‚дар кој треба да го примат сите христијани‘. Комисијата заклучила дека римскиот бискуп има ‚посебна служба во врска со разликувањето на вистината‘ и прифатила дека само папата има морален авторитет да ги обедини сите христијански вероисповеди.“

Со оваа изјава Англиканската црква го предала своето протестантско наследство и себеси се подложила на папската хиерархија. Треба да се истакне дека во редовите на Англиканската црква постојат силни превирања кои можат да доведат до раскол во неа. Голем дел од верниците се незадоволни од преголемиот либерализам на одделни нивни врвни водачи кои јавно го одобруваат, го бранат и го поддржуваат хомосексуализмот. Неодамна (2007 г.) светскиот печат објави дека еден од нивните врвни бискупи јавно и отворено истапува како хомосексуалец. Од тие причини, за да не се распадне, Англиканската црква спас бара под капата на Католичката хиерархија и во единство со Католичката црква којашто во основа е многу строга во моралот.

Лутеранската црква: Пречесниот д-р Карл I Братен рекол: „Да е Лутер денес присутен, тој би упатил поинаков повик, особено кога би знаел дека неговата реформација во долгорочен план ќе изроди толку многу илегални потомци.“

Не е реткост католиците и лутераните да одржуваат заеднички миси. Во лутеранска катедрала служби наизменично одржуваат римокатолички и лутерански теолози. Повторно се поставени сликите на Марија, а и ритуалот палење на свеќи и молитвите упатувани на Девицата повторно станал вообичаен. За жал, Лутеранската црква пошла по истиот пат како и Англиканската.

На 29 март 1994 година предводните американски евангелистички протестанти и католиците стапија во коалиција и потпишаа заедничка декларација којашто ја нарекоа „Евангелиците (евангелистичките протестанти) и католиците заедно - христијанска мисија во третиот милениум“. Покрај другото, во тој документ стои: „Како Христос што е едно, и христијанската мисија е една... Заеднички потврдуваме дека сите што го прифаќаат Христа како свој Господ и Спасител се браќа и сестри во Христа. Евангелиците и католиците се браќа и сестри во Христа.“

Евангелистите во Соединетите Држави прифаќаат обединување со Рим: „Време е ние протестантите да одиме кај светиот Отец во Рим и да го прашаеме како можеме да се вратиме дома.“¹⁶

Епископалната црква: „Божја црква е католичката. Била католичката на почетокот и ќе биде католичката на крај. ‘... Сведоци сме за пропаѓање на протестантизмот.“¹⁷

Католичката и Православната црква: На 14 и 15 ноември 2007 год. светскиот печат објави многу значајна вест: „Крај на расколот меѓу Католичката и Православната црква.“ „По илјадагодишниот раскол, во Равена е договорено обединување на Католичката и Православната црква.“ „Зацртан е патот кој, по илјадагодишниот раскол во 1054 год., би требало да доведе до обединување на двете цркви.“ „Ватикан го пофали договорот што го постигнаа православните и католичките теолози во октомври 2007 г. во италијанскиот град Равена како прв чекор во зацелувањето на раната на илјадагодишниот раздор меѓу двете цркви“, итн.

Во договорот е потврдено дека папата бил највисок во хиерархијата на единствената Црква пред големиот раскол во 1054 г. Во старото Византиско царство православието ја отфрлило универзалната власт на римскиот папа и постепено се развивало во автономни национални цркви.

Во 2006 г. папата Бенедикт XVI во Истанбул го посети вселенскиот патријарх Вартоломеј I, кој е духовен водач на сите православни верници во светот, но административно управува со малечко христијанско стадо во Турција. Во таа пригода тие си поставија заедничка цел: ќе се борат за обединување на Католичката и Православната црква. Во рамките на својот понтификат Бенедикт XVI приоритет му дава на тоа обединување на двете цркви. Како што рековме, светското православие е организирано во национални цркви и има околу 220 милиони верници, а под Ватикан има околу една милијарда и двесте милиони верници на светот.

На советувањето во Равена е потпишан документ и постигнат е договор кој е голем чекор за идното дејствување. Во тој договор се утврдува дека папата е „прв меѓу патријарсите“, а Рим е „прво седиште“. Тие две точки и го предизвикале расколот меѓу католиците и православните во 1054 г. Сега се признава улогата на римскиот бискуп како прв меѓу првите, а „првите мора да признаат кој е прв меѓу нив“.

Единството со Рим не ги опфаќа само христијаните. Потребно е сите религии да го признаат папата како духовен светски водач. Ватикан постојано јасно порачувал дека папата е „татко на целото човечко семејство“. Малахи Мартин за Јован Павле II:

„Во последната анализа Јован Павле II, како именуван Христов заменик, тврди дека тој е конечен суд на правдата за општеството како заедница на државите.“¹⁸

Во 1986 година во Асиз е одржан состанок на светските религии на кој папата беше домаќин. Телевизијата во цел свет го пренесуваше тој состанок, а на него присуствуваа водачите на протестантските, православните, англиканските, еврејските, исламските, будистичките и хинду религиите, како и водачите на повеќето други помалечки верски организации. На овој состанок и на состаноците што следеа во „асишки дух“, папата беше говорник и централна личност. Овој годишен форум се прославува со голема помпа, а водачите на сите религии искажуваат своја солидарност со папата.

Односите меѓу исламот и католицизмот вчудовидувачки се поправени. При посетата на папата на Сирија, во мај 2001 година, *Rojters Internesenel Press* го објави следниот извештај:

Дамаск (Ројтерс): „Папата Јован Павле пишуваше историја во неделата, кога стана прв понтиф кој кога било влезе во џамија и ги повика христијаните и муслиманите да си простат едни на други поради минатото. ... Тој исто така рече дека верското убедување никогаш не било оправдание за насилство. ‚Заедниците веќе нека не се судруваат.‘ Папата, кој во 1985 година ги обнови врските со Евреите кога ја посети синагогата во Рим, кажува дека сега е време да се сврти страница и со исламот. За сето време, додека христијаните и муслиманите се навредувале едни со други, потребно е да бараме прошка од Севишниот, и прошка едни од други ... Почитувајќи ја муслиманската традиција, папата ги собу своите обувки пред да влезе на местото за богослужение, што предизвика восхит и овации кај огромното мноштво кое чекаше надвор. ‚Тоа е величествен историски настан. Папата ... влегува во џамија‘, рече спикерот на Сириската државна телевизија. ‚Тоа е средба на исламот и христијанството.‘ Повикот за меѓусебно проштавање беше продолжение на темата која почна во петокот во Грција, во која понтифот бараше Божје проштавање за неправдата која католиците им ја направиле на православните верници во текот на минатите 1000 години.“

Папата е најголем светски верски авторитет. Сепак, јасно е дека овој статус не е постигнат врз основа на вистината, туку врз основа на компромиси. Признавајќи го неговото водство, тие ги признаваат неговите доктрини.

Рим не е подготвен за компромис ниту за доктринални отстапки

Католичката црква не го изменила својот став и не се приближила кон протестантската вера. Концилот Ватикан II не измени ниту една верска доктрина, и од тогаш Ватикан станува уште поцврст во својата политика за зачувување на традиционалните католички доктрини.

Рим не бил подготвен за компромис со реформаторите ниту за какви и да е доктринални отстапки. Затоа е свикан собор во Трент на кој присуствувале и протестантите. Меѓутоа, „концилот во Трент (1545 г.), кој го свикал папата Павле III да се сретне со реформацијата и да ги објасни доктриналните ставови на Римокатоличката црква, наместо да ја реформира Црквата, ги утврдил католичките доктринални ставови и учења кои на реформаторите им биле толку многу одбивни. Соборот ги потврдил ставовите на Црквата спрема доктрината за: трансупстанцијација, оправдување со вера и дела, средновековна миса, седум сакраменти, целибат, чистилиште и опросници. На тој собор е зголемена папската сила, давајќи му на папата авторитет да ги спроведува концилските декрети и од црковните службеници да му ветат неограничена послушност.“¹⁹

Протестантизмот, како самиот што признава, се вратил при Мајката Црква и при нејзините доктрини. И другите светски религии исто така се во единство, во конфедерација со неа.

Единство надвор од Библијата

Во 1975 година подемът на партнерството меѓу протестантите и католиците е прикажан со објавување на заеднички катихизис. Оваа книга од 720 страници содржи исцрпни податоци за христијанската вера и, според уредниците, напишана е:

„Да помогне во напорите христијаните да соработуваат внатре во своите заедници во заедничкиот раст на црквите кон единство во разноликоста, што е цел на сите екуменски напори.“

Овој документ потврдува мноштво компромиси и безочно ги отфрла основните библиски правила. Еве неколку примери кои го илустрираат ова:

1. Моралните одредби, кои можеме да ги пронајдеме во Декалогот, како и во Проповедта на Гората, „во голема мера се условени од својата старост и од културолошката средина“.

2. Многу новозаветни одломки се опишани како толкување, а не како историски настани, додека некои Исусови реченици „во Исусовата уста ги ставиле“ неговите ученици како изреки кои „историскиот Исус никогаш не ги изговорил“.

3. Темите, како што се физичкото Исусово воскресение, претставуваат „постојан проблем“ за современиот човек и „полни се со тешкотии“.

„Таа порака треба да се протолкува на многу позначаен начин, бидејќи Исусовото воскресение од мртвите е концепт кој е формулиран ‚со јазикот на еврејската апокалипса‘ која тешко може да има какво било значење во нашето современо општество и во културолошкиот контекст.“

Кога ги читаме овие апсурди за христијанското единство, се прашуваме како ќе се постигне тоа. Во споменатиот документ за единство католиците и протестантите ја испразниле Библијата од Божјата наука и нејзината изворна, Божја теологија, ја замениле со човечка. Значи, тоа христијанство е комплетно изместено од библиските темели, па наместо „на темелот на апостолите и пророците, каде што е темелен камен Исус Христос“ (Ефесците 2,20), своето единство го градат врз човечка теологија, што е целосно промашување. Секое единство, градено надвор од библиските темели и димензии, е единство градено врз песок, кое е непродуктивно и не може да се одржи.

Доктрината на високиот критицизам, што ја почнале католичките теолози Ричард Симон и д-р Александар Гедес во 1678 година го искорнала срцето од Светото писмо и ги довела во прашање најјасните учења за историјата и почетоците. Мојсеевите списи се прогласени за митологија, а верата е исфрлена на земја. Исто така извештаите за потопот и за воскресението се прогласени за мит. Високиот католички критицизам и германскиот рационализам ги уништиле темелните верувања во библиските вистини, а научниците од реформираните протестантски цркви, за жал, ги прифатиле тие учења.

Католичката црква службено го негирала библискиот извештај за создавањето и го отфрлила. Сандеј Тајмс од 6 декември 1987 година, во прилогот што го напишал Ник ван Оутшурн, во Сиднеј, го објавил следниот наслов: „Создавањето е глупост“... Католичката црква службено го отфрли-

ла буквалното толкување на создавањето според Прва книга Мојсеева како „крајна глупост“. Службениот став на ова учење, кој го напиша папата Јован Павле II, објавен е во интернационалниот печат и Тајм Магазин објави ваков наслов: „Размислувањето на Ватикан еволуира... Папата свој благослов ѝ даде на природната селекција, иако човечката душа останува надвор од дофатот на науката.“ Изјава, која уште повеќе вчудовидува, дал језуитот Консоломаго во интервју за списанието Елм Стрит во 1999 година: „Креационизмот е „ерес од деветнаесеттиот век“.“

Екуменизмот е само уште едно движење за воспоставување на таа супер-црква, на големиот Вавилон, кој на крај ќе ги прогонува оние кои нема да му се покорат.

Сепак, тоа единство, врз кое е изградена таа супер-црква, таа „вавилонска блудница“ или тој современ Вавилон, е единство изградено не врз Библијата и библиската вистина, не врз Божјиот, туку врз човечки авторитет. И, како што кажавме, секое единство, градено надвор од библиските темели и димензии, е единство градено врз песок, кое е непродуктивно и не може да се одржи, кое ќе се урне и ќе се распадне при последното страшно невреме што ќе го заплусне светот. Божјата реч предвидува страшна казна за него: „Еден силен ангел зеде камен, голем како воденичен камен, го фрли во морето и извика: „Така, со еден замав ќе биде стрмоглавен големиот град, Вавилон, и нема веќе да се најде““ (Откровение 18,21) - Така со голема бучава во морето заминува во неврат големата „вавилонска блудница“, така заминува во неврат современиот Вавилон.

Литература:

1. Ljubomir Nenadović: Pisma iz Italije, Nolit, Beograd, 1985, pp. 112,113.
2. H. Dž. Vels: Istorija sveta, Narodno delo, Beograd 1929, p. 363.
3. H. Dž. Vels: op. cit., p. 385.
4. Faith of Our Fathers, by James Cardinal Gibbons, 1980, p. 87.
5. Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 410.
6. Catechism of the Catholic Church, Article 3, p. 2030.
7. Cardinal Ratzinger, “Dominus Iesus”, 9/4/2000
8. R. Jeffrey Smith Washington Post Foreign Service Wednesday, September 6, 2000; Page A13 ROME, sept. 5.
9. Karlheinz Deschner (Karl Dešner), Kirche des Un-Heils, Wilhelm Hayne Verlag, Munchen 1980, pp.114,115. (Prezemeno od Zvonimir Kostić Palanski, “Hrišćanstvo bez Hrista”, Niš, 1993.)
10. Исто, стр. 70.
11. Исто, стр. 70.
12. Исто, стр. 71.
13. Catechism of the Catholic Church, член 820 стр. 284.
14. Исто, член 836
15. Documents of Vatican II, p. 117.
16. Texe Marrs: All Fall Down
17. Chattanooga Free Press, Editor’s Note, May 10, 1997.
18. The Keys of This Blood, p. 374, 375.
19. The History of Christianity, p. 410.

БИБЛИСКИ ТАНДЕМ МЕЃУ НАЈГОЛЕМАТА СВЕТОВНА И НАЈГОЛЕМАТА ДУХОВНА СИЛА

Библски есхатос (eschatos) - крај на светот

Проблемот со блудницата која „седи на многу води“ (над народите), која го јава свeрот (структурите на властите) и по своја волја управува со него, која „сите народи ги опијани со жестокото вино на својот блуд“ (Откровение 17,1; 18,2.3), конечно ќе го разрешиме подоцна, кога ќе видиме што ќе се случи кога народите кои биле под нејзина палка сепак ќе се отрезнат од тоа пијанство и кога ќе увидат дека биле прелогани и тешко подјармени. А сега истиот проблем да го проучиме од друг агол.

Библското пророштво предвидува дека двата луги и закрвавени непријатели, меѓу кои со векови постоело непријателство и изолација поради мачното и многу грдо минато, не само што ќе си подадат рака и ќе се помират, туку ќе стапат во коалиција, во сојуз, ќе создадат тандем со чија помош сатаната ќе го предводи светот во последната армагедонска битка против Бога и неговиот народ. Станува збор за двата свера од Откровение 13. глава што веќе ги опишавме, за првиот и вториот свер, за папството и за протестантска, изразито антикатоличка Америка од другата страна на Атлантикот, која израсна во циновска политичка, економска и воена сила за да ја одигра својата пророчка улога во последните денови како голема светска суперсила на светската сцена.

Тие два свера од Откровението 13. глава во последното време ќе управуваат со светските настани. Првиот излегува од море, а вториот од земја. Уште повеќе, вториот свер му се поклонува на првиот свер, барајќи и од сите што живеат на земјата да му се поклонат на првиот свер и на тој начин да добијат негов жиг, жиг од свeрот.

Американскиот амбасадор во Ватикан (од 1989-1993 г.), Томас Миланди, заклучува: „Верувам дека САД, како светска суперсила и Светата столица (папството), како единствена светска морално-политичка власт, ќе одиграат значајна улога во иднина. Нивните акции ќе влијаат врз животот на луѓето на сите делови на планетата.“¹

Веќе видовме дека првиот свер, односно папството, задоби смртоносна рана и дека „смртоносната рана беше исцелена!“ Значи, тоа не е веќе мртво. Оживеа, воскресна! Ги раскина оковите на изолација и мрак и излезе на слобода, на виделина.

„И сета земја се восхити, и тргна по свeрот... и му се поклонија на свeрот, велејќи: „Кој е како свeрот и кој може да војува против него?““ (Откровение 13,3.4). Да забележиме. Сета земја, цел свет, се восхити кога виде како папството, кое беше над двесте години мртво, и за кое се тврдеше дека завек ќе остане мртво, воскресна, му се исцели смртната рана. Луѓето не само што ќе се чудат и восхитуваат, туку ќе го обожаваат.

„И појде по светот!“ - Значи, папството застанува на чело на планетата Земја, и папата станува сесветски лидер, личност со геополитички димензии, и светот тргна по него, застана зад него, се стави под негово знаме!

Се создава сеопшто единство, хармонија, сојуз на сатанските сили, и „сила и област ќе му дадат на светот“.

На светот „му се даде власт над секое племе, народ, јазик и род“ - власт над цел свет (13,7).

Луѓето „му се поклонија на светот“ (на папата) и рекоа: „Кој е како светот и кој може да војува против него?“ - Никој! Никој не е како него, и никој не може да војува против него. Зошто? Затоа што, иако папата нема ниту една дивизија, сепак, очигледно е дека нему ќе му стојат на располагање сите „дивизии“ што ќе му бидат неопходни, зашто зад него застанува цел свет кој го прифаќа како единствен водач со капацитет, способен лидер кој му нуди на човештвото излез од безизлезот во кој западнало. Нуди пресвртница - почеток на илјадагодишна епоха на мир, безбедност, среќа, просперитет на оваа земја...

Ако до неодамна постоеја дилеми околу тоа како може папата да стане светски лидер од таков формат за да го исполни ова библиско пророштво, навистина светот да го прифати токму него како светски водач, кој ќе добие „власт над секое племе, народ, јазик и род“, или власт над цел свет, денес се отстранети сите тие сомневања.

Ова библиско пророштво најсилно и најочигледно почна во подробност, видливо за сите, да се исполнува при закопот на покојниот папа Јован Павле II на 08 април 2005 г., кога тој мртов ги собра политичките и духовните водачи од цел свет да се поклонат пред неговиот одар. Во таа пригода, среде насобраното мноштво од над 4 милиони верници, негови симпатизери, во Рим, ние директно ги слушавме зборовите на пророштвото: Луѓето „му се поклонија на папата и рекоа: „Кој е како папата?““ Слушавме најразлични ласкави коментари од типот: „Папата Јован Павле II треба да се преименува во Јован Павле Велики, зашто тој беше најголем човек не само на столетието, туку и во историјата воопшто!“

Бевме сведоци на невидена еуфорија што го зафати огромното мноштво негови поклоници кои веднаш го прогласија за светец.

Новинарите и анкетите кажуваа дека Јован Павле II беше најпочитувана личност на светот. За време на неговата посета на Филипините во 1995 година, на едно место се собраа, го пречекаа и го поздравиле над пет милиони негови поклоници. Тоа беше најголем собир во историјата кој се собрал да види и да слушне еден човек. На споменатиот собир на Филипините и за време на неговиот погреб навистина се виде дека светот не може да исфрли на светската сцена ниту политички, а уште помалку верски водач од таков формат, со такви димензии и авторитет со кои располага папата, кој ќе го преземе кормилото во свои раце за да ги реши напластените нерешливи светски проблеми и човештвото да го поведе во помирни води. Протестантите, православниот свет и сите други светски религии, не се монолитни и немаат духовен водач од таков калибар и со таков капацитет како што е Католичката црква на чело со својот поглавар, папа. Постои само една верска сила, папството, која редовно прима амбасадори, цареви, кралеви и претседатели и од сите цркви само Ватикан има силна дипломатија и свои амбасадори во сите држави на светот.

Ќе направиме мала дигресија за да кажеме пак неколку збора за вториот свер.

Апостол Јован гледа како од земјата излегува друг свер со два рога како кај јагне. Ова животно со јагнолики рогови е свер кој почнува да зборува како ламјата. Пророштвото кажува дека овој свер со два рога како кај јагне ќе ја поддржува и ќе ја спроведува власта на првиот свер и ќе ја присили сета земја, цел свет, да му се поклони на првиот свер, на папството, на кое му била зададена смртоносна рана, но која се исцелила (Откровение 13,12).

Значи, овие два свера во последното време ќе стапат во сојуз пред кој ќе се поклони сета планета Земја. Во сверот со два рога како кај јагне веќе ја препознаваме Америка, Соединетите Американски Држави. Тој свер веројатно е претставен со циновскиот американски бизон со две мали рокчиња како кај јагне, кој во последното време ќе зборува како ламјата. Двете рокчиња - тоа се двете повеќевековни неприкосновени фундаментални слободи што ги уживаат граѓаните на Соединетите Држави - верската и граѓанската слобода - загарантирани со американскиот устав, кои, за жал, и за Америка и за цел свет, тие ќе станат историско минато, бидејќи Америка ќе се откаже од нив и од мирољубива земја, од бастион на вистинските слободи, ќе се претвори во свер кој ќе го присили светот да прифати наметнати диктати, кој почнува да зборува како ламјата (Откровение 13,11-17).

По терористичкиот напад на Соединетите Држави од 11 септември 2001 г., Џорџ Буш ја даде следната изјава за Соединетите Држави: „Ова е мирна држава, но свирепа кога некој ќе ја налути!“

Во коментарот упатен до јорданскиот крал, Абдулах, пред Соединетите Држави да преземат акција против Авганистан во октомври 2001 година, Буш рече: „Нашата нација по малку е жалосна, но сме лути. Постои одредено ниво на жед за крв, но нема да дозволиме таа да раководи со нашата реакција. Ние сме цврсти, со бистри очи и стрпливи, но набргу ќе почнеме да скалпираме.“²

Сега Америка се наоѓа во таква положба која ѝ овозможува да го исполни тоа библиско пророштво. Соединетите Држави, човекољубиво расположени, го предводат светот во трагање по решение за напластените проблеми, но не сама, зашто проблемите се толку тешки и сложени, што ја надминуваат нејзината моќ за решение.

Иако е суперсила, Америка е свесна дека не може сама да се справи со огромните светски лавини од тероризам, дрога, и со другите безбројни нерешливи проблеми. Таа не може со физичка сила да го скроти воинственот дух на светот кој сè повеќе се разгорува и се заканува да ја запали сета земја.

За да ја контролира ситуацијата во суровиот хетероген свет, нејзе ѝ е потребна асистенција од голема духовна сила која ќе го проникне светот однатре и ќе ја исполни неговата порозност како вода во чаша наполнета со чакал. Америка е наполно свесна дека папството е единствена моќна духовна сила која може да ги релаксира и амортизира крајно неповолните состојби во светот однатре и огромна кохезиона сила која може да одржува каков-таков баланс во расцепканиот и разбунтуван свет. Нема празнина во сад со чакал и вода! Од друга страна, и папството жали за загубената светска доминација од минатото и сонува и претендира за нова супрематичјата над светот. Но и тоа, иако е најголема духовна сила, свесно е, како и Амери-

ка, дека само, без надворешна помош и поддршка, не може да се добере до посакуваната превласт.

Значи, две сили - најголемата световна и најголемата духовна - имаат ист сон - светот да го стават под своја палка. Но, и едната и другата сила е свесна дека тоа не може да го постигне сама. Меѓутоа, ако не може секоја сама, тогаш - тоа ќе можат да го постигнат со здружени сили, зар не!? Ќе си помогнат една на друга. Веќе кажавме дека, според пророштвото, вториот свер, Америка, ќе ја присили сета земја, цел свет, да му се поклони на првиот свер, на папството. За возврат, папството ќе ѝ помогне на Америка таму каде што таа не може сама да постигне успех.

И, ете го решението! Идејата е тука, спогодбата е направена, останува да се договорот околу стратегијата. Америка ќе го притисне светот однадвор со својата физичка, световна сила, а папството ќе го притисне однатре со својот духовен авторитет и - светот е нивни! Двете сили стапуваат во коалиција, формирајќи силен тандем пред кој светот ќе падне на колена и ќе го прифати нивниот наметнат јарем како нешто нужно и неизбежно за да преживее. Двата свера светот го организираат и обединуваат во голема светска конфедерација.

Пророштвото оди понатаму и кажува: и светските држави, претставени со десетте рогови на првиот свер, и предводени и притиснати од вториот свер, од Америка, го поддржуваат папството како и таа. „Тие (роговите, светските владетели) се истомисленици, и ќе му ја предадат својата сила и власт на сверот“ (Откровение 17,13). Светските водачи му ги признаваат на Рим заслугите што тој ги посакува и го поздравуваат како „морална супер сила“.

Веќе се гледаат контурите на тој иден сојуз меѓу овие две доминантни сили, меѓу овие два свера, на светската сцена, кои не поднесуваат никаква опозиција.

Во март 2001 година претседателот на САД, Буш, зборуваше пред група католички водачи за време на посветувањето на Културниот центар на папата Јован Павле II, при што рече: „Католичката црква е среќна што има толку силно, способно и пристojно водство. И Америка е среќна што има толку силни водачи меѓу себе... Најдобар начин да му оддадеме чест на папата Јован Павле II, на вистинскиот голем човек, е сериозно да ја сфатиме неговата наука; да ги слушаме неговите зборови и тие зборови и учења да ги спроведеме во дело овде во Америка. Ова е предизвик што мораме да го прифатиме.“

Претседателот на најголемата световна светска сила, Џорџ Буш Помладиот, заедно со тројцата претходни (поранешни) претседатели на САД, допатуваа во Ватикан да се поклонат пред одарот на покојниот папа, при што во таа пригода актуелниот претседател клекна пред покојникот и се молеше. Неколку дена подоцна, Џорџ Буш кажа мошне ласкави зборови и за неговиот наследник, за новиот папа Бенедикт XVI, со што ги најави идните желби и активности на Америка за тандемот со папството.

Посетата на папата Бенедикт XVI на Америка во април 2008 г. и неговиот блескотен пречек во таа земја, како и планираната возвратна посета на Џорџ Буш на Ватикан во јуни истата година, силно потврдуваат дека се поставуваат и последните огромни камени блокови во темелите на библискиот тандем на двата свера кои веќе највидливо почнуваат да ја исполнуваат својата пророчка улога во светот кој поминува низ последните фу-

рии и фортуни на последното зајазлено време. На светската сцена отворено се одмеруваат и се делат последните севкупни светски меѓдани - верски, политички, економски... кои, без никакво сомнение, ќе ги добие овој тандем.

Светскиот печат објави, а тоа можевме и да го видиме дека на папата Бенедикт XVI му беше приреден најголем и најсвечен пречек во историјата во Белата куќа, со највисоки државни почести. Во таа пригода претседателот на Америка, Џорџ Буш, кажа дека Америка е „почестена и трогната“ од посетата на папата и дека „Американците се отворени за неговите пораки кои се извор на надеж којашто им е потребна и на Америка и на светот“. Тие зборови на претседателот, покрај куртоазно, имаат огромно политичко и севкупно друго значење врз кое наскоро ќе се потпре скелетот на библискиот тандем на тие две светски сили.

Основна тема на текстот од Откровение 13. глава е глобална контрона над светот. Двата свера - двете сили (најголемата световна и најголемата духовна сила - сега во тандем) - не притеснувајќи и не плашејќи се од ништо, се обидуваат да се ослободат од секоја опозиција и да ја зацврстат силата за себе. Зошто? Крајниот напор на двата свера да задобијат глобална контрола над светот е видлив знак дека планетата Земја се наоѓа во страшна криза и сверовите - двете сили - се обидуваат да извлечат корист од оваа ситуација со тоа што ќе грабнат моќ и ќе наметнат своја политика како средство за враќање на приликите под контрола.

Секако, овде двата свера имаат на ум нешто повеќе од благосостојбата на светот - тие копнеат да се доберат до власт. Во тој контекст, пророштвото кажува дека вториот свер „ги заведува жителите на земјата со чудотворни знаци што му беа дадени да ги прави“. Истото пророштво кажува дека во рамките на спиритизмот вториот свер во последните денови ќе прави „големи чудеса“, така што дури „и оган ќе фрла од небото на земјата“ (Откр. 13,14,13), за што веќе е зборувано, а ќе се зборува и во наредните текстови.

Според тоа, методите што ги применува овој свер во процесот на стекнување на власт и моќ се потполно неморални. Манипулацијата главно дејствува само тогаш кога лицата кои се манипулирани не се свесни за она што им се случува. Така, измамата е клучен елемент во рацете на манипулативните техники за контролирање на другите. Тоа е она што ќе се случува во рамките на измамните чуда на вториот свер.

Сепак, секој човек кој ќе живее на земјата во времето кога навистина ќе се случуваат тие настани, ќе стане болно свесен за кризата во која западнал светот. Во својата паника луѓето ќе им се покорат на двете најавторитативни сили на кои, под денешни нормални околности, силно би им се противеле, како и што им се противи добар дел од светот. Но фактот што луѓето толку подготвено решаваат да го следат сверот, што го признаваат и го прифаќаат неговиот авторитет, е доказ дека постои страшна сесветска криза во која народите ќе западнат во длабок очај, тага и паника поради знаците на небото, и целиот човечки род ќе се најде во ужасен страв (Лука 21,25,26). Таа криза ќе предизвика голема пресвртница во светот која политичката контрола на цел свет ќе ја пренесе на двата свера.

Литература:

1. Melady, str. 10.
2. Боб Вудвард, Буш во војна, стр. 168.

НОВ СВЕТСКИ ПОРЕДОК! КОЈ, КОГА, КАКО И ЗОШТО ЌЕ ГО ВОСПОСТАВИ?

Без и најмала сенка на сомневање можеме да тврдиме дека напредуваме кон создавање на некаков облик сесветска, заедничка влада, кон една светска конфедерација или светска супер-држава. Католичкиот писател, Малахи Мартин (Malachi Martin), огнен католик и некогашен језуит, автор на книгата „Клучевите на оваа крв“ (The Keys of This Blood), бестрашно и недвосмислено вели за глобалниот натпревар што се одигрува на светската сцена: „Без оглед на тоа дали сакаме или не, дали сме подготвени или не, сите ние сме вклучени во еден глобален натпревар. Меѓутоа, мнозина од нас не се натпреварувачи... Натпреварот се води околу тоа кој ќе го основе првиот сесветски систем на владеење кој никогаш до сега не постоел во меѓународната заедница. Се работи за тоа кој ќе ја добие а кој ќе ја загуби двојната моќ да владее и да управува со нас како поединци и со сите нас како човечко општество, кој ќе го контролира целокупното население на светот кое, според предвидувањата на демографите, на почетокот на третиот милениум ќе го достигне бројот од шест милијарди... Натпреварот е сеопшт затоа што сега, кога веќе почнал, не постои начин тој да се задржи или да се отповика. Не постојат никакви пречки зашто, кога еднаш е решен натпреварот, светот и сè што е на него ... еднаш засекогаш ќе бидат силно и коренито изменети ... Оние што имаат помалку од седумдесет години, ќе ја видат макар основната структура на владеењето на новиот свет што е воспоставена. А оние меѓу нас, кои се под четириесеттата, сигурно ќе живеат под нејзината законодавна, извршна и судска управа и власт“ (стр. 15,16).

Америка сигурно го сфаќа ова. Нејзините побуди сигурно се човекољубиви. Америка сонува да се прошири на цел свет. Таа сака секое човечко суштество да ги ужива сите слободи - политичка, економска и верска - кои неа ја направиле голема. Таа исто така сфаќа дека дрогата, криминалот, а особено тероризмот како чума на новото време и проблем број еден за светот, се во силен подем и ќе извршат деструкција, растресувајќи ги темелите на човештвото. Тие се наметнати диктатори и диктатури и претставуваат страшна опасност за светот. Таа знае дека ниту еден народ сам не е во состојба да ги подвласти овие страшни сеништа и сили на злото. Потребно е сите народи заедно да работат на тоа. Како суперсила, Америка знае да го искористи својот авторитет за да ја постигне оваа цел.

Папата Јован Павле II претставуваше црковен великодостојник и геополитичар кој беше вклучен во меѓународниот натпревар околу стекнување на политичка превласт на која, според негово мислење, има право по силата на својата положба, и дека, како фигура со циновски, планетарни димензии, постигна незапаметени успеси, со што им создаде извонредни, мамутски позиции и на своите наследници.

Мартин кажува: „Никој, ниту поединец, ниту некое колективно тело, званично не му го препушти правото (на папата) да дејствува како религиозен авторитет или како морален претставник на меѓународната заедница. Тој сам се наметна со тој плашт и никој влијателен не му го оспори тоа присување.“

Мартин пишува дека Јован Павле планира „на своето папство да му обезбеди меѓународен карактер и дека, како папа, се движи меѓу светските лидери и народи, барајќи за себе положба на посебен лидер меѓу лидерите, зашто во таа конкуренција сака да се појави како победник.“

Според Мартина, папата се гледа себеси не како еден од безбројните светски лидери, туку како оној кој, сообразно со положбата што ја зазема, треба да биде врховен верски и политички авторитет во светот. „Тој авторитет и таа сила симболички се претставени со клучевите на свети Петар кои се испрани во крвта на Богочовекот Исус Христос. Папата е и ќе биде единствен поседник на клучевите во тој ден“ (стр. 639). - Кој ден? Оној ден кога папата ќе ја преземе и верската и политичката врховна власт на која, според негово мислење, му дава право неговата положба! „Според конечната анализа на папата, кој за себе тврди дека е Христов намесник и Христов заменик на Земјата, тој има намера да биде врховен судија во општеството како заедница на државите.“

Според Мартина, срцевината на новиот светски поредок на папата лежи во тоа што не се прифатливи ниту насилничкиот марксизам со својата безбожна идеологија, ниту материјалистичкиот капитализам со своите финансиски нееднакости, и тие мора да исчезнат.

Популарниот евангелистички писател, Дејв Хант, пред августовскиот пуч во Москва во 1991 г., пишуваше: „Без оглед каква иднина го очекува комунизмот, на светот не му е судено да дојде под власт на некој марксистички диктатор, туку под власт на антихриста. Нема да победи атеизмот, туку лажната религија! А Римокатоличката црква ќе има клучна улога во тој преврат, со што ќе ја одреди судбината на човештвото... Всушност, комунизмот не му беше најлут непријател на христијанството. Тој назив ѝ припаѓа на ‚вавилонската блудница‘ која тврди дека е ‚христијанка‘, иако пратила многу повеќе души во смрт од марксизмот, со кој таа има многу заедничко. Иронија е што Римокатоличката црква е исто толку толерантна колку отсекогаш што беше и комунизмот.“

Во својата книга „Глобалниот мир и појавата на антихрист“, Хант напишал: „Еве каде се продлабува заплетот: Ако антихрист навистина има намера да биде Христос, тогаш неговите следбеници мора да бидат христијани.“ А потоа станува малку поотворен: „Всушност, и Горбачов и папата христијанството го препознаваат во римокатолицизмот! Се случува тоа да биде службената светска религија на Римската империја - токму онаа религија која мора да ја поврати таа своја положба при приготвувањето за појавата на антихрист... Црквата и христијанството на стариот Рим воскреснаа директно пред самите наши очи со благослов на лидерите на светските религии, и на предводните протестанти.“

И така моќта што ја има Рим над своите поданици е далеку поголема од онаа што која било световна влада ја има над своите граѓани. Кога ќе дојде време луѓето да се одлучат кому навистина ќе му останат верни,

прилично е јасно каква одлука ќе донесат католиците, без оглед на своето државјанство.“

Независно од тоа на која народност ѝ припаѓаат и без оглед на тоа каков е обликот на нивната влада, тие (католиците) авторитетот на својата црква треба да го сметаат за поголем од секој друг. Иако на државата ѝ се заколнуваат на верност, сепак, над сè стои заветот на послушност кон Рим, кој ги ослободува од секоја обврска која не е во согласност со интересите на Рим.

Според Хант, Рим не ги променил своите учења: „Еретичките доктрини за спасение што ја предизвикале реформацијата не се промениле, а култните стеги на црквата уште повеќе се засилија.“ Римската црква сега се прикажува како мирољубива. Таа се обидува да го оправда извештајот за своите суровости од минатото. Се облекла во надворешна побожност, но не се изменила.

Папата Јован Павле II беше борец и светски шампион за мир. И неговиот наследник, сегашниот папа, Бенедикт XVI, ги следи неговите стапки, а секако, и другите негови наследници ќе го следат во тоа... Тој зад себе остави повеќе од 45 прекуморски патувања и воспоставени контакти со голем број влади и народи, тврдејќи дека Светата столица не е непријател на ниту еден народ ниту држава. Беше кажано дека во октомври 1986 година му успеа да собере 150 старешини од десетина вери - од бискупот од Кентербери до Далај Лама - во католичкото светилиште во Асизи во Италија да се молат за мир во светот. На иста таква средба во Асизи тој ги собра верските старешини и поглавари на светските религии и во јануари 2002 год.

Европскиот и советскиот комунизам паднаа, а на папата Јован Павле II, повеќе отколку на кој и да е друг човек, му е оддадено признание за тоа. Реган и папата се договорија и си рекоа еден на друг: Да се обединиме и да го урнеме комунизмот! И го урнаа!

„Папата, а не Горбачов, го запали огнот на промените во Европа!“ - кажува списанието „Џерусалем пост“. Списанието „Тајм“ извести дека „папата од Полска, Јован Павле II, повеќе од кој и да е друг придонесе и стори комунизмот да се отера в гроб.“ Светските водачи на Рим му ги припишаа заслугите за кршењето на комунизмот.

Дури и Горбачов призна: „Сè што се случи во Источна Европа во текот на овие неколку последни години не ќе беше можно без присуството на папата.“

Според Малахи Мартин, Јован Павле папството го уфрли во арената на меѓународната политика на начин кој не е забележан од средниот век наваму. Според него, Јован Павле II „ја исполни својата најава дека има намера да ја преземе и уште еднаш успешно да ја одигра меѓународната улога која заземала централно место во традицијата на Рим и во самото овластување кое, како што сметаат католиците, Христос му го доверил на Петар и на сите негови наследници.“

Во 1980 година списанието „Атлантик“ напиша дека Јован Павле „без сомнение го врати Ватикан во центарот на меѓународната сцена“. Во 1979 г. католичкиот коментатор Џорџ Вил објави дека „во текот на последната четвртина од овој просветлен век, највлијателната личност на светот дејствуваше крај олтарот. Денес моќта им се припишува на прозаични луѓе кои управуваат со големи држави, но сите тие би морале да ѝ завидуваат на моќта

на поетот чијашто „држава“ е во соседство на Рим“ (н. з. Јован Павле II беше писател и поет).

Светот се движи во насока што може на една таква угледна личност на меѓународен план, каков што беше папата Јован Павле, или на некој од неговите наследници, да ѝ ја гарантира онаа неспоредлива политичка моќ за која тој се бори со сите сили на својот понтификат. Конечно, според Откровение 13,1-3 мора да се случи такво нешто! Сложениот свер од овој текст, или папството, задобило смртна рана: „Видов една од неговите глави небаре е смртно ранета.“ Меѓутоа, таа рана не била трајна: „Но неговата смртоносна рана беше исцелена. И сета земја се восхити.“

Во текот на „илјада и петстотини години“, пишува Мартин, „Рим со силна рака управувал со секоја локална заедница по цел свет... Општо кажано, со некои исклучоци што мораме да ги признаеме, тоа бил римски став сè додека најголемите световни сили на светот не му ги наметнале на папството тие двесте години на неактивност.“

Двесте години неактивност! Тоа нè враќа на 1798 година кога на Рим, на папството, му било зададена смртоносна рана, кога францускиот генерал Бертие го одвел папата Пие VI во ропство.

Мартин пишува: „Секогаш важен обичај на Рим бил да донесува одлуки според кои општото добро на целата геозаедница ќе има предност пред сите локални интереси.“

Ватиканските напори да задобие политичка предност се очигледни. Понтифексите од Рим никогаш не го напуштиле своето гнасење кон izdelувањето на црквата од државата. Малахи Мартин тоа го појаснил во својата книга.

„Понтифексот тврди дека идејата со која можеме да бидеме поврзани со светот, а не поврзани со Бога, е исто толку погрешна колку и идејата дека можеме да бидеме поврзани со Бога, а да не бидеме поврзани со светот“ (стр. 365).

Во случај овие зборови да не ве убедат дека izdelувањето на црквата од државата е повеќе отклоку луксуз, продолжете да ги следите следните тврдења: „За Јован Павле е наполно јасно дека никој нема право - демократско или друго - на морална заблуда; и ниту една религија, заснована на божественото откровение, нема морално право другите да ги учи на таква морална заблуда или да остане во неа“ (стр. 287).

Но овде се наметнува прашањето: Ако никој нема право да верува, да учи или да остане во некоја морална заблуда, тогаш кој ќе одреди за нас другите што е морално право или заблуда? Јован Павле има одговор и на ова прашање:

„Римокатоличката црква секогаш тврдела, а и денес - под Јован Павле II - тврди дека таа е краен судија за тоа што е морално добро, а што е морално зло во човечкото однесување“ (стр. 157).

Тогаш, што предлагаат Јован Павле и неговата црква да се стори со луѓето кои ќе изберат да учат и да останат во „морална заблуда“? Малахи Мартин предлага тоа прашање трезно да се разгледа:

„Конечен предуслов за георелигиозната способност (читај: верска доминација над светот) е авторитетот. Установата (Римската црква) во своите организациони структури и потфати мора да има единствен авторитет: авторитет кој е централизиран; авторитет кој е автономен во однос на сите

други авторитети на наднационален, планетарен план; авторитет кој содржи такви санкции кои се ефикасни за одржување на единството и целите на институцијата, додека тој служи за добро на заедницата во целост и во секој нејзин дел“ (стр. 138).

Малахи Мартин тврди дека, ако сака да има глобален авторитет, секој религиозен ентитет мора да има автономија - односно мора да биде во состојба да ја изврши својата волја без мешање на ниту еден друг народ, и мора да биде во состојба да наметне санкции. Веројатно си споменуваме за санкциите наметнати на многу држави на кои не им е дозволено да купуваат или да продаваат на меѓународниот пазар сè додека не ги исполнат барањата на Обединетите нации или на други држави кои им ги наметнале санкциите.

Според Мартина, највисока цел на Јован Павле е да види како неговата црква ја контролира не само Америка, туку и идната влада на единствениот свет. Кога ќе се постигне оваа цел, клучна намера на Јован Павле, или на некој од неговите наследници, ќе биде да му наметне морален поредок на светот со сите санкции што се потребни да се постигне тоа. Секако, сето ова ќе биде „за добро на заедницата во целост и на секој нејзин дел“!?

Во апостолското писмо, AD TUENDAM FIDEM, објавено на 18 мај 1998 година, папата Јован Павле II првпат од исцелувањето на раната (од средниот век) го употребува изразот еретик и отпадник и ги предупредува непослушните членови (верници) на стадото дека ќе бидат казнети ако не го прифатат папскиот авторитет во прашањата на доктрината.

Can. 1436-1. „Секој што ќе се откаже или што ќе се посомнева во која било вистина во која мора да се верува во божествената и католичката вера, или што ќе ја отфрли христијанската вера во целост, и ако не се освести откако легитимно ќе биде предупреден, треба со голема екскомуникација да биде казнет како **еретик** или како **отпадник**; уште повеќе, припадник на свештенството може да биде казнет со други казни, што не усклучува и отстранување. 2. Покрај таквите случаи, секој што ќе ја отфрли пропишаната доктрина од страна на римскиот понтиф или Бискупскиот колеџ, кои го спроведуваат својот автентичен Магистерии, а која дефинитивно треба да се почитува, или ако прифати доктрина којашто тие ја осудуваат како погрешна, и ако не се тргне откако легитимно ќе биде предупреден, треба да биде казнет со соодветна казна.“

Рим уште еднаш, незабележливо но цврсто се приготвува да ги спроведе своите декрети онака како што предвидува Библијата. Во тајните места на неговите велелепни згради и во законодавните сали на светските политички сили се поставува сцената за конечниот судир меѓу оние што се поврзани со кнезот на темнината и оние што стојат под со крв испрсканото знаме на Исуса Христа.

Да си спомнеме за една омилена изрека на Роналд Хегстад: „Прогонство нема да поттикнат лошите луѓе обидувајќи се другите луѓе да ги направат лоши. Тоа ќе го поттикнат добри луѓе, обидувајќи се другите да ги направат добри!“

Дали наметнатиот морален авторитет со санкции кои ќе забрануваат купување и продавање бргу ќе дојдат? Секако, тоа е дел од процесот на „брзите движења“ во светот во кој длабоко веќе сме навлегле!

Што ќе му помогне на Библискиот тандем да успее во своите пофати?

Јован Павле не сакаше да оствари контрола над идната светска влада со вооружена сила, зашто Ватикан нема оружје. Сообразно со ова, Малахи Мартин истакнува дека Јован Павле, или некој од неговите наследници, ќе очекува политичката контрола над светот да падне во негови раце по пат на натприродни знаци и чуда што ќе ги опфатат и небото и земјата, особено небото, а и по пат на природни катастрофи што ќе се низат со голема брзина на сите страни на светот.

Преку приказанијата на католичката светица Дева Марија Ѓаволот ја промовира и ја издигнува Католичката црква пред светот како вистинска христијанска црква која има моќ да прави и чуда, и демоните низ цел свет праќаат пораки за такви чуда кои се слеваат во центарот во Ватикан. Мартин тврди дека папата ги чека тие мигови како свои мигови и шанса да истапи пред светот и да се појави на светската сцена.

Беше кажано и објаснето дека Божјата реч кажува оти во последните денови на небото - на сонцето, на месечината, на ѕвездите и воопшто во воздушните и небесните простори - ќе се појават силни знаци, чудни натприродни знаменија, појави и неодгатливи феномени од кои човештвото ќе го опфати силна паника која ќе го фрли во длабок очај. Ѓаволот се појавува и во сè поголеми размери ќе се појавува на небото како жена облечена во сонце, или на друг начин, во некои други, за нас непознати знаменија и активности; дури и оган ќе пушта од небото пред луѓето, не само на локално подрачје, туку и пошироко, за да ги заведе на погрешен пат. Овој вид знаци и чуда Ѓаволот ги преткажува преку „Блажена Дева Марија“ (во православие преку Света Богородица) во нејзините „претказанија“ низ цел свет.

Ѓаволот одлично и во подробности го познава Светото писмо, сите негови пророштва, многу повеќе од сите теолози на овој свет, и затоа тој преку приказанијата и претказанијата на Марија (зад кои самиот стои) низ цел свет преткажува страшни природни несреќи во блиска иднина, токму онака како што кажува Писмото, сè со цел, како што кажавме, да ѝ даде легитимитет на Католичката црква како вистинска црква, која, како што објаснивме порано, ќе ги прибере во своите преградки своите заталкани ќерки.

За да ја постигнат својата цел и да приграбат сеопшта власт, ламјата и двата свера користат чуда кои ги изведуваат со помош на демоните кои одат по светот за да го обединат против Бога и неговиот народ (Откровение 16,13.14). Посебно се истакнува чудото на вториот свер кој ќе стори оган да падне од небото.

Во книгата Откровение огнот е симбол на Божјиот суд (Откровение 8,5; 14,10) и на Божјето присуство. Духот е претставен со седум огнени светила (4,5), а Христос има „очи... како огнен пламен (1,14) и нозе како „огнени столбови“ (10,1). Јовановата слика потсетува на сторијата за Илија и Валовите пророци на гората Кармил. Таму вистинскиот Бог се открил на тој начин што сторил оган да падне од небото (1. Царевите 18,20-39). Само Господ, а не Вал, можел да го направи тоа. Меѓутоа, сега ламјата (користејќи го вториот свер), ќе може да стори нешто доволно слично на ова за да ги прелаже невнимателните.

Во Новиот завет оган слегол од небото во врска со два настана. Првиот бил денот Педесетница, кога Духот во вид на оган се спуштил врз учениците (Дела 2,1-4). Откровение 13,13 може да се однесува и на лажно излевање на Духот кое ќе доведе до лажно будење со светски размери, до силен подем на најразлични харизматични движења проникнати со сатански дух, предводени од демоните, а не од Светиот Дух.

Вториот случај на оган кој слегува од небото е запишан во 2. Солунјаните 1,7,8: „Кога ќе се јави Господ Исус од небото со своите силни ангели во пламенен оган.“ Огнот од небото е симбол на Христовото враќање.

Дали е можно Откровението да предвидува имитирање на Христовото враќање од страна на демонските сили? Уште како! Иако и за ова веќе зборувавме, контекстот и на сегашнава тема бара пак да се навратиме на таа вистина. Христос најавува: „Ќе се појават лажни христоси и лажни пророци, и ќе прават големи знаци и чуда“ (Матеј 24,24). Според тоа, во последните денови сатаната ќе застане зад Христовиот лик и како величествено суштество со натприроден блескотен сјај и со невидени огнени манифестации ќе се прикаже пред луѓето како Христос од евангелијата и Откровението кој ќе тврди дека веќе дошол на земјата. Лажниот христос ќе биде толку сличен на вистинскиот, што луѓето кои не се упатени во Светото писмо тешко ќе направат разлика меѓу нив и ќе бидат страшно прелагани - поклонувајќи се пред Христовиот сурогат, пред лажниот христос.

Значи, можно е огнот кој ќе слезе од небото за време на последните настани да биде излевање на лажен, демонски свети дух, зашто Божјата реч кажува дека „сатаната се претвора во светлосен ангел“ (2. Коринќаните 11,14), кој како светлосно суштество ќе се појави на небото со блескотна светлина која ќе ги заслепи и зашемети луѓето, или на некој друг начин ќе фрли од небесните височини големи огнени топки со силна експлозија и светлина што ќе се видат и почувствуваат на големи пространства. Во секој случај, тоа ќе биде не Божји, туку вистински спиритистички оган.

Бидејќи тој лажен свети дух веќе ги обединува римокатолиците и протестантите (првиот и вториот свер), харизматичното движење во нивната средина прави чуда.

Пророштвото кажува дека вториот свер „прави големи чудотворни знаци, така што прави и оган да паѓа од небото на земјата пред луѓето“ (Откровение 13,13). Не е чудо ако тој спиритистички оган почне да паѓа од небото на земјата најпрво на територијата на вториот свер, на територијата на протестантска Америка, бидејќи американскиот протестантизам до гуша е потонат во матните води на спиритизмот. Секако, тие видливи манифестации на спиритистичката сила ќе го опфатат цел свет. Мрачните демонски сили, со својот лажен свети дух, односно со спиритистичкиот оган, ќе го запалат светот со лажни знаци и чуда.

Секако, светот ќе биде прелаган, зашто не е подготвен да се соочи со тие величествени спиритистички манифестации и правилно да ги толкува.

Од друга страна, светот е исплашен и силно притиснат од она што се случува во природата, бидејќи се соочува со библиските знаци што се исполнуваат во физичкиот свет.

Затоа, почитувани, сериозноста на последниот наслов и поднаслов бараат пак да се навратиме и да повториме некои работи што веќе беа кажани и опишани во друга пригода во книгава.

Сите чувствуваме дека светот се наоѓа на праг на криза на вековите. Да се потсетиме на зборовите од уводот:

„Стравотија, јама и стапица се пред тебе, жителу на земјата!... Ќе се растресат темелите на земјата. Земјата ќе се разбие грозно, земјата ќе се распака страшно, земјата ќе се стресе силно, земјата ќе се залула како пијан човек, ќе се затетерави како колиба, толку ќе ѝ стежне нејзиното беззаконие, што ќе падне и веќе не ќе стане.“ „Тоа ќе биде време на страдање какво што немало откако постојат луѓе па сè до тогаш“ (Исаија 24,1-20; Даниел 12,1). „На земјата народите ќе бидат опфатени од страв и збунетост од бучењето и од морските бранови“ (Лука 21,25). - Да, тие (морето и брановите) ќе ги преминат своите граници и зад себе ќе остават пустош. Во краток временски период ќе настанат циновски неволји на земјата од кои луѓето не ќе можат да здивнат.

Нашиот свет ќе го пустат силни пожари, поплави, суши, глад, епидемии, земјотреси, вулкани, меѓучовечки судири, војни... Наскоро со заслепувачка жестокост ќе се нижат еднопруго најстрашни и најмалку очекувани несреќи и катастрофи со планетарни димензии од редот на големините еднаш во петстотини и во илјада и повеќе години, кои ќе ја поделат човечката историја, izdelувајќи го историското минато од иднината што настапува. Таа низа од елементарни непогоди и катастрофи длабоко ќе ги растресе луѓето во светот и светското стопанство и ќе уништи значителен дел од неговите системи важни за животот.

Крајот е близу и секој голем град во секој поглед ќе биде свртен наопаку (главечкум). Во секој голем град ќе настанат огромни немири. Ќе биде растресено сè што може да се растресе, и никој не знае што ќе се случи потоа. Божјите судови ќе бидат сразмерни со расипаноста на градовите и со степењот на сознанијата на нивните жители за гревот и за правдата.

Безнадежните околности ќе ги поттикнат и атеистите да побараат духовни, верски одговори. Луѓето насекаде ќе признаат дека Бог се обидува да им соопшти нешто, па политичките процеси за разрешување на многу проблеми, кои нормално би барале неколку децении, лесно би можеле да се згуснат во ист број месеци, а можеби и седмици.

Се тркалаат мамутски лавини од тероризам, криминал, дрога, проституција - да споменеме само некои од нив, како и што ги споменувавме... и се закануваат да го затрупаат светот, и кој може да им подметне грб и да ги сопре. Светот е во очајна состојба, без перспектива, се лизга во амбис и е во опасност да исчезне од вселенската заедница на живите суштества. Во потрага е по решение. Народите се откажуваат од своите тесногради национални, економски и политички стратегии, се обединуваат и бараат заеднички водач, личност со силен авторитет и способен да го преземе кормилото на светот во свои раце, кој ќе го стивне гневот на споулавените природни стихии, кој ќе ги смири зовриените страсти на луѓето, кој ќе го „смиловичи“ навредениот Бог и планетата ќе ја воведи во помирни води.

Во тие судбоносни денови за нашата планета, почитувани, пророштвото кажува дека „сета земја се восхити и тргна по сворот... и му се поклонија на сворот, велелејќи: „Кој е како сворот, и кој може да војува против него?“ ... И му се даде власт над секое племе, народ, јазик и род“ (Откровение 13,3-5).

Повеќе пати беше кажано дека ова пророштво се однесува на папството во последното време, дека „сета земја“, сите народи, му се восхиту-

ваат и папата го прифаќаат како единствен лидер и водач, како единствена фигура и авторитет со планетарни димензии, му се поклонуваат, застануваат зад него и се препуштаат во негови раце. Така папата пак станува кормилар на нашата планета Земја, со што му се исполнува вековниот сон за повторна супрематија над светот.

Малахи Мартин: „Веднаш по преземањето на уздите на светот во свои раце, тој ќе ги поништи сите големи планови што ги прават народите и ќе воведо свој ‚величествен‘ план за решение на кризата. Таа служба што произлегува непосредно од авторитетот на апостол Петар му е доверена само нему... Тој авторитет, таа моќ, е симболизирана со клучевите на Петар испрани во човечката крв на Богочовекот Исус Христос. Папата е и ќе биде единствен сопственик на клучевите на оваа крв тој ден“, и единствен господар на светот, исполнувајќи го библиското пророштво на апостол Павле дека „ќе седне во Божјиот храм (во Божјата црква) и ќе се претстави себеси дека тој е Бог“ (2. Солуѓаните 2,3.4).

Сатаната решил да го обедини светот под знамето на папството, и под плаштот на лажните христоси тој папата ќе го претстави како Божји намесник, како Христов заменик на земјата, пред кого треба да се поклони сета земја, да му се восхити и да тргне по него. Сите настани на светската сцена, заедно со целокупното население на планетата Земја папството ќе ги стави под своја контрола.

Икона на светот

Последните грозоморни настани што ќе ги растресат и темелите на нашиот стар изнамачен и изветвен свет ќе го урнат и вековниот принцип на одвоеност на црквата од државата, со што ќе се обедини световното и духовното, државата и црквата. Во поранешните векови, кога црквата и државата биле обединети и кога црквата ја контролирала државата, не постоел никаков заштитен механизам од нејзиното самоволие и таа со одврзани раце прогонувала, убивала, измачувала, черечела и пролевала илјадници тони крв на невини, слободоумни луѓе, чијшто единствен грев бил тој што тие се осмелиле да мислат со своја глава, поинаку од неа.

Сегашниот висок сид што ја изделува црквата од државата може да го заштити светот од огромната верска сила што се приготвува да ја преземе власта, да го заштити од нејзиното ново мракобесие во кое таа ќе ги турне народите.

Поучени од трагичната крвава историја на своите предци на стариот континент и со желба да го спречат нејзиното повторување на новиот континент, каде што нашле прибежиште бегалќи пред извлечениот меч на католичката инквизиција, за да ја избегнат религиозната пресија од минатото, за да се ослободат од прогонствата и да се решат од пламенот на тиранијата, протестантите на Америка овој заштитен механизам - изделувањето на верското од световното, на црквата од државата - го вградиле во својот устав како светиња, како принцип и правило, кое на граѓаните на Америка долго време им обезбедувале две напдно одделни, паралелни и неприкосновени слободи - граѓанска и верска слобода. Тоа се оние два рога како кај јагне кај вториот свер, кај американскиот бизон.

Во 1791 г. во Уставот на САД е вграден амандман: „Конгресот нема да се меша во слободата на религијата, говорот, собирањето и петициите.

Конгресот нема да издаде закон во врска со воспоставување на религија или за нејзино слободно вршење.^{“1}

Во 1789 година Џорџ Вашингтон ќе рече: „Секој човек, кој се однесува како добар граѓанин и кој самиот пред Бога е одговорен за своите религиозни убедувања, треба да биде заштитен кога му служи на Бога онака како што му налага неговата сопствена совест.“

А Бен Франклин тоа ќе го каже на следниот начин: „Кога религијата е добра, сметам дека таа самата себе си се поддржува. А кога таа не може сама да опстане, а Бог не се труди да ја поддржи, туку оние што ја исповедаат мораат да ја бранат со помош на цивилната власт, мислам дека тоа е знак оти таа религија е лоша.“

Една третина од вкупното светско население, или околу две милијарди, се христијани, од кои 1,2 милијарди се католици, околу 300 милиони источно православни и околу 500 милиони протестанти. Исламот во светот е застапен со речиси една милијарда верници, приближно колку и католиците.

Во 1776 година во Соединетите Држави имало само 30.000 католици, или 1,4 проценти, а денес во Америка живеат околу 70 милиони католици или 26 проценти од вкупното нејзино население, со два милиона свои ученици во 7.189 основни училишта, 623.000 ученици во 1.271 средни училишта и 660.000 студенти на 226 колеџи и универзитети.

Како што гледаме, односот на силите протестанти-католици во Америка значително се изменил во полза на католиците кои се инфилтрирале и во највисоките законодавни структури на власта и вршат силно влијание во севкупниот живот на Америка. Се гледа крупно приближување меѓу протестантите и католиците кои со векови беа крвни непријатели поради нивното мрачно историско минато. Направени се крупни исчекори кон екуменизам, кон соработка и обединување на протестантите од Соединетите Држави со Католичката црква.

Беше кажано дека на 29 март 1994 г. предводните американски евангелистички протестанти и католиците стапија во коалиција и потпишаа заедничка декларација којашто ја нарекоа „Евангелиците (евангелистичките протестанти) и католиците заедно - христијанска мисија во третиот милениум“. Покрај другото, во тој документ стои: „Како Христос што е едно, и христијанската мисија е една... Заеднички потврдуваме дека сите што го прифаќаат Христа како свој Господ и Спасител, се браќа и сестри во Христа. Евангелиците и католиците се браќа и сестри во Христа.“

Во врска со тоа, католичкиот правник Фурие кажува: „Католиците, протестантите и православните можат да се обединат, мораат да се обединат и тие се обединуваат. Сидот на поделбите пука, и некои негови делови почнуваат да отпаѓаат. Христијаните се будат и едни со други почнуваат да се гледаат како семејство.“^{“2}

За таа коалиција и за нивниот документ, евангелскиот писател Дејв Хант ќе каже: „Таа декларација, потпишана меѓу протестантите и католиците на 29 март 1994 г. е најзначаен настан во последните 500 години од црковната историја... Документот практично ја разруши Реформацијата и без сомнение ќе има далекусежни последици во целиот христијански свет во годините што настапуваат.“ Потоа Хант продолжува: „Клучен фактор што стои зад таа историска декларација претставува прифаќањето на идејата од страна на предводните евангелици дека активното учество во живо-

тот на Католичката црква неког го прави христијанин - што до тогаш не можело ниту да се замисли. Ако е тоа навистина така, тогаш Реформацијата била трагична грешка. Милиони кои умреле со маченичка смрт затоа што го отфрлиле католицизмот како лажно евангелие, залудно умреле. Меѓутоа, ако реформаторите имале право, тогаш таа нова спогодба меѓу католиците и евангелиците би можела да биде најлукав и најкобен удар за евангелието во целокупната историја на црквата. Ова или она, последиците зашметуваат.“³

Кога Мартин Лутер би станал од мртвите за да види што сториле неговите следбеници, протестантите, и до каде го одвеле протестантизмот, кога би видел како тие се враќаат во крилото на католицизмот, од каде што тој ги извел, веднаш би умрел, но овојпат од срам и јад.

Факт е дека се развил нов вид протестантизам, мошне либерален, секуларизиран, кој отстапил од темелните вредности и принципи на изворниот протестантизам, го напуштил славното протестантско начело „сола скриптура“, скршил од патот што го трасирале реформаторите, отпаднал и се враќа назад во преградите на својата некогашна мајка, Католичката црква, а таа, „мајката на блудниците и на земните гнасоти“ (Откровение 17,5), копнежливо и радосно, со раширени раце ги пречекува своите „заблудени“ ќерки кои се враќаат - протестантизмот и православието - кои се каат што ја напуштиле и што ѝ задале толку силни јадови и болки. Но мајката им проштава на ќерките за нивните грешки, ги прегрнува и пак ги облекува во истата облека што ја носеле додека сè уште биле нејзини послушни ќерки, враќајќи им го со тоа загубеното достоинство и загубениот статус на принцези. - Ете ја супер органската црква на светската сцена, мега христијанската црква, мајката со своите ќерки, која го обединува светот и го става под своја палка.

Отпаднатиот протестантизам, како ќерка „блудница“, има исти цели со својата „мајка блудница“ со која наполно во сè ќе се изедначи. Ќерката блудница, потпомогната од своите „браќа и сестри“ католици, ќе го урне заштитниот механизам во Америка, високиот сид на одвоеност на црквата од државата, со што ќе ѝ се отвори патот насила да им ја наметне својата наука на сите, па и на непослушните „еретици“.

Во тој вид отпаднат протестантизам што ќе се развие кога протестантските цркви во Америка ќе бараат помош од државата принудно да им ја наметнат својата наука на сите, ја препознаваме „иконата на сврот“. Всушност, тој вид отпаднат протестантизам е „икона на сврот“ што се создава кога ќе се урне тој сид, кога ќе се отстрани таа законска пречка од патот, тоа начело на одвоеност на црквата и државата, и кога тие ќе се обединат. Во тој вид отпаднат протестантизам го препознаваме и оној „лажен пророк“ од Откровение 16,13. Тоа уривање на заштитниот механизам и обединувањето на црквата и државата во Америка ќе го следат сите земји на светот. Всушност Католичката црква жали за таа одвоеност на Црквата од државата и одвај чека тој сид на разделба да се урне, и повторно Црквата и државата да се обединат.

„Во деветнаесеттиот век политиката во Европа длабоко се променила, но не и католичкото учење. Црквата и државата, рекол папата, биле неразделно поврзани, како во христијански брак кој се конзумира. Слободата била

нехристијанска... Едноподруго папите жестоко ја напаѓале слободата... Грегур XVI во *Mirari vos* од август 1832 г. слободата на совеста ја опишал како лудо мислење. За слободата на религијата е кажано дека тече од „најсмрдливиот извор на рамнодушност“. Тој ја осудил слободата на богослужението, слободата на печатот, на собирањето и на образованието како нечист одводен канал полн со „еретичка блујавица“.⁴⁴

„Ниту еден католик не може потврдно и безусловно да одобри одвојување на црквата од државата.“⁴⁵

Папата Пие XII во 1951.: „Индивидуалната слобода всушност е смртоносна анархија.“⁴⁶

„Рим сè уште ја следи политиката што ја истакнал францускиот римокатолички писател, Louis Veuillot, кој на група протестанти им рекол: „Кога вие сте во мнозинство, ние бараме слобода на религијата во име на вашите принципи. Кога сме ние во мнозинство, ние ви ја одбиваме (слободата на религијата) вам во име на нашите (принципи).“⁴⁷

„Вистинската (Римокатоличка) црква не може да толерира ниту една друга црква покрај себе.“⁴⁸

„Светата Римска црква... признава, цврсто верува и објавува дека надвор од Католичката црква ниту паганин, ниту Евреин, ниту неверник или некој кој е изделен од единството, нема да има дел во вечниот живот, туку ќе замине во вечен оган кој е приготвен за ѓаволот и за неговите ангели, ако пред својата смрт не ѝ се придружи на Црквата.“⁴⁹

Зборовите на американскиот римокатолички теолог, Francis J. Conell, потврдени со имприматур од кардиналот Spellmana, на другите цркви им го одземаат дури и правото да постојат: „Католичката црква е единствена организација авторизирана од Бога да учи на религиските вистини и да врши јавно религиско богослужение. Според тоа, тие (римокатолиците) сметаат дека кој било кредо што се разликува од Католичката црква, е погрешен и дека секоја религиска организација, која е одвоена од Католичката црква, нема одобрение и Божја авторизација. Самото постоење на која било друга црква е спротивно на Христовата заповед која бара сите луѓе да се придружат кон неговата единствена Црква. Од ова произлегува дека, во врска со Божјиот закон, никој нема право да прифати која било друга религија освен религијата на Католичката црква.“¹⁰

Како можат овие званични изјави и документи на Католичката црква, според кои таа „не може да толерира ниту една друга црква покрај себе“, да се сообразат со одлуката на Врховниот суд на САД дека ниту една сојузна држава ниту федералната влада: „Не може да прогласи закони кои одат на рака на една религија... или да ѝ се даде предност на една религија над друга.“¹¹

Да, според библиските пророшта, Католичката црква во блиска иднина ќе ги реализира сите тие свои документи, и навистина таа нема повеќе „да толерира ниту една друга црква покрај себе“. Со обновената поранешна сила и позиција, сите други цркви ќе ги стави под своја капа, освен една, која, наместо заедно со другите да ја стави под свој чадор, ќе ја стави под нож, под мечот на средновековната инквизиција.

Изјава од 1962: „Денес знаеме дека Рим користи секоја можност што му стои при рака Америка да ја престори во католичка земја. Тоа е неговото - да ја елиминира светската тврдина на протестантизмот.“¹²

Washington (CNS), Catholic News Service, на 31 октомври 2005 г. објави: „Ако се потврди Samuel Alito Jr. како судија на Врховниот суд на САД, тогаш првпат во историјата на САД католиците ќе претставуваат мнозинство судии на највисокиот национален суд.“ - Сегашниот состав на Врховниот суд на САД: Од девет судии, пет судии се католици, двајца Евреи, еден протестант и еден судија верник на Епископалната црква.

Врховниот судија на САД, Вилијам Ренквист, најважниот човек на американското правосудство, изјавил: „Сидот на разделбата меѓу црквата и државата претставува метафора заснована на лоша историја, метафора која се покажала бесполезна како водич при расудувањето. Таа треба отворено и изрично да се напушти.“¹³

Во рамките на силното протестантско движење за промена на американскиот устав, овој судија, заедно со мноштво други свои истомисленици, не гледаат дека со тоа удираат директно во верската слобода на граѓаните. Тие постапуваат слепо. Не гледаат дека, ако протестантското движење ги жртвува принципите што ги ослободиле протестантите во свое време од холокаустите на злогласната католичка инквизиција и ако преку легализација воведат во уставот принципи кои ја пропагираат папската лага и папската измама, тие упаѓаат во римските ужаси на мрачниот век

Па тогаш, што ќе се случи? Наскоро ќе настапи период за кој сите живи ќе бидат мошне заинтересирани. Ќе се обноват судирите од минатото, а ќе настанат и нови. За сцените што ќе се одиграат во нашиот свет уште не можеме ниту да сонуваме. Сатаната вешто ги спроведува своите планови. Оние што се трудат да го променат уставот и да обезбедат закон кој присилува да се обожава неделата, малку сфаќаат каков ќе биде резултатот.

Првиот свер ја претставува црквата обединета со државата која во текот на многу векови владеела со христијанскиот свет и која апостол Павле ја нарекува „син на погибелта“ што ќе го убие Христос со своето второ доаѓање, а пророк Даниел „малечок рог“. Иконата на сверот го претставува обликот на отпаднатата религија што ќе се развие кога црквите, што го загубиле вистинскиот дух на реформацијата, ќе се обединат со државата за да им ги наметнат своите учења на другите. Обединувањето на црквата и државата ќе ни даде комплетна слика за сверот.

За вториот свер, за сверот со два рога како кај јагне, или за Америка, пророштвото кажува дека тој/таа ќе ја поддржува и ќе ја „спроведува власта на првиот свер“, на папството, и дека ќе ја „присили сета земја и нејзините жители да му се поклонат на првиот свер (на папството)“. Отпаднатиот протестантизам во Америка, како „лажен пророк“ од Откровението 16,13, „им вели на жителите на земјата да му направат икона на сверот (на папството) кој имаше рана од меч и оживе“ (Откровение 13,11-14).

Значи, со обединувањето на црквата и државата, Америка ќе му создаде „икона на сверот“, ќе му донесе слава и ќе стори сè светот да му се поклонити на Ватикан. Тие две сили, папството и Америка, ќе имаат предводна улога во последниот чин на драмата на вековите.

Иконата на сверот е икона која му припаѓа на папството, која ѝ припаѓа на „мајката блудница“. Кога мајката се гледа на огледало, таа таму го гледа ликот на својата ќерка, но и својот сопствен лик, зашто тие два лика се наполно еднакви. Кога ја гледа иконата или сликата на својата „заблудена“

и „заталкана“ ќерка која се вратила, таа се гледа себеси, зашто тие се наполно идентични - еднакви - бидејќи се мајка и ќерка.

Иконата или сликата е нешто што има карактеристики на оригиналот, како сликата во огледало. Првиот свер од Откровение 13. глава, папството со својот систем, било сила која ги применила државните можности за да ја спроведе својата доктрина дури и тогаш кога таа е спротивна на Божјата реч. Според Откровението 13. глава, иконата настанува во сферата на вториот свер, во сферата на Америка. Соединетите Држави, како светска супер сила, ќе бидат наклонети да ја применат државната сила при спроведувањето на верската доктрина дури и кога таа е спротивна на Светото писмо.

Ако Соединетите Држави треба да го применат сиот оној авторитет што го имало и што го има папството за да ги присили сите да му се поклонат на папството сега, тоа значи дека тие ќе се изедначат со Рим во периодот од оние 1260 години, кога тој своите доктрини ги наметнувал со обврски и со прогонство. Сепак, Соединетите Држави ќе ги спроведуваат папските закони и ќе присилуваат на нивно почитување во меѓународна смисла. Така Соединетите Држави, станувајќи слични на папскиот Рим, формирајќи унија меѓу црквите и државите и користејќи ја силата на државите да ги спроведуваат таквите закони, ќе му создадат икона на сверот, систем ист со оригиналот, или одраз на оригиналот. Потоа овој верско-политички шин ќе го става жигот на првиот свер.

Неделен закон и жиџ на сверот

Во рамките на есхатолошките библиски настани, кои го најавуваат скорашниот крај на светот, слободата на совеста и верата и во Америка и во цел свет ќе стане историско минато. Таа слобода Библијата ја заменува со најголема светска диктатура која ќе ги засенчи сите диктатури од минатото, па и оние, најголемите, што ги познава човештвото.

Да се потсетиме: За време на посветувањето на неговиот златен кип, светот беше собран пред Навуходоносора и на коленици му оддаде почест нему како на Бог. Цел свет (преку свои делегации), сите, паднаа пред него ничкум и му се поклонија. Но, дали навистина сите? Среди тоа огромно мноштво овци кои немоќно блеат затоа што се загубени, тројца млади луѓе, Евреи, не ги превиткаа своите колена и останаа простум; се осмелија на најсилниот тиран и деспот, пред кој светот се тресел и коленичел, да му кажат НЕ, со што му го кренале притисокот до двесте, а можеби и повеќе! Неговата јарост пламнала како молња, а неговиот бес бликнал како вулкан кој исфрлил усвитена лава која печката во која ќе бидат фрлени овие храбри момчиња ја усвителиа до максимум. Ги прашува: „Кој е тој Бог што ќе ве избави од моите раце?“ Во својата ароганција, „Кој е тој Бог“, Навуходоносор се поставува над Бога, излегува над него, и погоре од него, како и Луцифер во свое време кој си велел во себе: „Ќе излезам над Бога, ќе си поставам свој престол над Божјиот престол и ќе се изедначам со Севишниот.“ Со своите дрски изјави и Навуходоносор и Луцифер ја пречекориле црвената линија пред Бога којашто не смееле да ја пречекорат, со што го предизвикале Севишниот да стапи во акција и да се пресмета со нив; познато ни е тоа.

Според библиските пророштва, наскоро на светската сцена ќе се појави и ќе настапи новиот бог, „кој ќе се претстави себеси дека тој е бог“ (2.

Солуњаните 3,3-8). Всушност, тој не е нов бог, туку оној средновековен бог кој светот 1260 години го држел окован во железни стеги. Во блиска иднина тој треба да се појави во нова димензија. Еве го тој бог:

Папата Бонифацие VIII: „Бог и јас, Божјиот намесник, имаме една намера ... Тогаш за што можете да ме сметате мене, освен за Бог?“ Папата Пие XI: „Вие знаете дека јас сум Свети Отец, Божји претставник на Земјата, Христов намесник (викар), што значи, јас сум Бог на Земјата.“

Овој бог е уште посилен од Навуходоносора, и за него пророштвото ги кажува следните и страшни и жални зборови: „Му се поклонија сите кои живеат на земјата“ - цел свет, географски! Но, дали баш сите? НЕ, зашто пророштвото завршува среќно: „Му се поклонија сите... чиешто имиња не се запишани во животната книга ја Јагнето“ (Откровение 13,8). Значи, постојат луѓе, чиешто имиња се запишани во небесната книга за вечен живот. Тие, кажува пророштвото, нема да му се поклонат на свертот, односно на тој бог. Цел свет му се поклонува, сите коленичат пред него, а овие стојат простум, како и оние тројца храбри луѓе пред усвитената печка на Навуходоносора. И нему, како и на Навуходоносора, оние што нема да му се поклонат, ќе му го дигнат притисокот. И се издава општа наредба, заповед „да се убијат сите (на планетата Земја) кои не се поклонија пред иконата на свертот“, односно пред свертот како „бог на земјата“ (Откровение 13,15). „Кој е тој Бог што ќе ве избави од моите раце?“ „Јас сум бог на земјата!“, им се заканува гневно на оние што не сакаат да ги превиткаат своите колена пред него и да му се поклонат. Неговата наредба гласи: „Да се убијат!“ Тоа е најголемата библиска светска диктатура на сите времиња со која, како што кажавме, наскоро ќе се соочи светот. Зошто? Затоа што „вистинската (Римокатоличка) црква не може да толерира ниту една друга црква покрај себе.“

Забрзаната динамика со која се исполнуваат знаците поврзани со последните денови го најавуваат и настапот на библиската диктатура на светската сцена. Знаците се Божји мегафони со кој Бог го буди овој заспан свет за да му укаже на близината на скорашното второ Христово доаѓање и ги повикува луѓето да се приготват за тој најголем настан во историјата на вселената.

Но меѓу знаците како силни мегафони, постои еден што се izdelува во последните денови од сите знаци, како најсилен мегафон кој, не само што ќе може да се чуе, туку и навистина ќе се чуе од северниот до јужниот пол и од најдалечниот исток до најдалечниот запад - во сите катчиња на земјината топка. И, ако постои некој настан што се наоѓа над сите други настани, кој внимателните христијани го сметаат за највидлив, најмаркантен од сите знаци дека е близу крајот, дека повторното Христово доаѓање е на прагот, крајот од кој нè делат само чекори, тогаш тоа е таканаречениот универзален сесветски неделен закон кој, повторуваме, е најсилен од сите знаци и мегафони што ќе допре до увото на сите луѓе на земјата и кој ќе го присили секој жител на планетата Земја да празнува недела.

Да, почитувани, во рамките на светската глобализација, на повидок е универзален сесветски неделен закон, чиешто темели веќе се поставуваат во Америка, од каде што и ќе произлезе, и ќе му се наметне како јарем на цел свет. Тоа е последен видлив пророчки знак кој кажува дека од второто Христово доаѓање нè делат само чекори.

На 7 март 321 г. царот Константин Велики го издал првиот закон за празнување на неделата како ден за одмор. Значи, првиот неделен закон е издаден и изгласан во Рим.

Вториот неделен закон наскоро ќе биде изгласан во Америка и него ќе го прифати цел свет.

Неделниот закон адвентистите го најавуваат повеќе од 150 години како последен видлив знак за крајот на светот, уште кога неговите габарити имплицитно беа длабоко скриени во библиското пророштво и кога немаше никакви реални изгледи и можности за еден таков закон и беше ирационално не само да се зборува, туку и да се размислува за таа тема. Меѓутоа, денес не само што се насетуваат неговите контури, туку се гледа веќе и неговиот скелет. Пред 150 години беше ерес кога адвентистите тврдеа врз основа на библиското пророштво дека Америка, од бастион на верска и граѓанска слобода, ќе се откаже од тие две фундаментални човечки слободи, ќе се претвори во светски диктатор, кој на светот сосила ќе му ја наметне неделата како задолжителен ден за одмор, ставајќи го под нозе најскапоценото право на секој човек да живее и да верува според својата совест.

Да го аргументираме ова со библиско пророштво: Сверот со два рога како кај јагне, Америка, „им вели на жителите на земјата да му направат икона на сверот (односно на папството), кој имаше рана од меч и оживе. И му беше дадено да вдахне дух во иконата на сверот (Америка ѝ вдахна дух на иконата), и иконата на сверот прозборува и направи (Америка) да бидат убиени оние кои нема да се поклонат пред иконата на сверот. И тој (Америка) направи на сите - мали и големи - да им се даде жиг на десната рака или на челото, и никој да не може ниту да купи ниту да продаде, освен оној што има жиг, името на сверот или бројот на неговото име“ (Откр. 13,14-17).

Порано пророштвото кажа дека Америка „направи земјата и нејзините жители да му се поклонат на првиот свер (на папството) чијашто смртоносна рана се исцели“ (13,12), а овде кажува дека сите ќе се „поклонат пред иконата на сверот“. Во секој случај, светот треба и мора да се поклони пред тандемот на папството и „иконата на сверот“ (отпаднатиот протестантизам), или пред современиот тандем на мајката и нејзините ќерки. Овој тандем ќе „ги напои сите народи со страсното вино (со лажна, небиблиска наука) на своето блудство“ (14,8). Пророштвото ја гледа Америка со извлечен меч за да ги убие сите што одбиваат да се поклонат пред тандемот.

Понатаму, читавме дека „Тој (Америка) направи на сите - мали и големи - да им се даде жиг на десната рака или на челото.“ Што претставува овој жиг кој, под притисок на Америка, се удира на челото или на раката на секој жител на земјата?

Бог има свој печат со кој ги запечатува своите слуги на нивните чела: „Видов друг ангел кој се издигаше од исток и кој имаше печат на живиот Бог... „да им ставиме печат на челата на слугите на нашиот Бог““ (7,2,3), а сатаната му парира на Бога со жиг со кој ги жигосува своите слуги на нивните чела или на нивната десна рака. Како што видовме порано, Божји печат е сабота, која е знак на Божјата моќ и на неговиот авторитет, нешто што му припаѓа на Творецот на светот. Спротивно на саботата, неделата е жиг на сверот, нешто што му припаѓа на папството, папска установа, нешто што кажува дека тоа имало моќ да го менува Божјиот закон и библиската нау-

ка, за што опширно зборувавме. Значи, неделата сатаната ја поставува како пандан на саботата.

Божјиот печат и жигот на сверот не се некои видливи знаци за човечкото око. Божји печат им се дава на Божјите слуги само на челата, што значи тие така веруваат - свесно, доброволно и предано, со умот и со срцето му служат на Бога според неговата Реч. А кога станува збор за неделниот закон и за жигот на сверот, луѓето можат да се определат во него да веруваат дека тоа е вистина и да го поддржат - тоа е жиг на челото; или, без ниту малку расудување, по инерција и без отпор да му се приклонат на мнозинството за да можат да купуваат и да продаваат, да не ја загубат својата работа и да го спасат животот - тоа е жиг на раката.

Рековме дека неделата како ден за одмор зборува за неприкосновената сила и власт на папството, на „човекот на беззаконието, на синот на погибелта... кој ќе седне во Божјата црква и ќе се претставува себеси дека тој е Бог“ (2. Солуњаните 2,3.4), кој се дрзнал да гиба во Божјиот закон и да го измени. Католичката црква и понатаму тврди дека може да го менува Божјиот закон.

Јасно е дека неделата е папска установа што наскоро ќе му биде наметната на светот со закон, наречен „Неделен закон“. Папскиот ден за одмор ќе биде наметнат со здружени сили на Црквата и државата. Неделата е жиг на сверот, на папството, со кој ќе бидат жигосани сите што ќе ја прифатат неа како ден за одмор, наместо Божјата света сабота како седми ден.

Повеќе за жигоџ на сверот

Книгата Откровение го опишува последниот голем судир меѓу Христа и сатаната и го означува како судир на два авторитета. Во Откровението во 12. глава видовме дека ламјата ќе завојува против оние кои ги држат Божјите заповеди и имаат сведоштво на Исуса Христа (Откровение 12,17). Пророкот Јован ни обрнува внимание на суштината на големата последна битка која ќе се води околу Божјиот закон. Непријателот ќе се обиде да го присвои авторитетот на Творецот и да воспостави свој авторитет. Папскиот Рим и Соединетите Американски Држави ќе одиграат главна улога во овој судир.

Римскиот понтиф тврди дека поседува извонредна моќ како во моралните така и во граѓанските прашања и во тоа оди толку далеку што својот авторитет го издигнува над Божјите прописи. Римската декреталија кажува:

„Тој може да изречува казни и пресуди кои се спротивни на правото на нациите, спротивни на Божјите и на човечките закони... Тој може себеси да се ослободи од заповедите на апостолите, бидејќи е нивни претпоставен, и од правилата на Стариот завет. Исто така се наведува дека „папата има сила да ги менува времињата, да ги укинува законите и да обессили сè, дури и Христовите прописи.“¹⁴

Сето ова го илустрира следната изјава: „Папата стои наместо разумот. Тој може да се постави над законот; погрешното да го претвори во исправно, така што ќе ги промени и ќе ги исправи законите.“¹⁵

Како што видовме, ако Божјите заповеди, а според тоа и Божјето владеење, се мета на гневот на сатаната, тогаш е логично да мислиме дека лажните сили на папството ќе бидат употребени во последниот судир меѓу доброто и злото кој ќе кулминира во процесот на насилно ставање на жигот на сверот

на челото или на раката на секој жител на земјата. Предупредувањата што се однесуваат на жигот на свертот се наоѓаат меѓу најсериозните пораки што можат да се најдат во Библијата и од суштинска важност е внимателно да ги проучиме за да го откриеме нивното значење.

„И тој направи на сите - мали и големи, богати и бедни, слободни и робови - да им се даде жиг (белег) на десната рака или на челото, за никој да не може ниту да купи ниту да продаде, освен оној кој има жиг, името на свертот или бројот на неговото име“ (Откровение 13,16.17).

„Секој што ќе му се поклони на свертот и на неговата икона, и ќе прими жиг на своето чело или на својата рака, самиот ќе пие од виното на Божјиот гнев, што е неразредено во чашата на неговата јарост, и ќе биде мачен со оган и сулфур пред светите ангели и пред Јагнето. А димот од нивното мачење ќе се издига во вечни векови; и оние кои му се поклонуваат на свертот и на неговата икона, и оној што ќе го прими жигот на неговото име, не ќе имаат спокојство ни дење ни ноќе“ (Откр. 14,9-11).

Жигот на свертот носи со себе најголема казна што Бог кога и да е ја изговорил над човекот.

Според Писмото, начинот на кој ќе дејствува жигот на свертот во прв ред се состои од наметнување на економски санкции на секоја организација, или на секој поединец, кои не сакаат да го примат жигот.

„Никој да не може ниту да купи ниту да продаде, освен оној кој има жиг, името на свертот или бројот на неговото име... зашто тоа е број на човек, а неговиот број е шестотини шеесет и шест“ (Откровение 13,17.18).

Жигот е нешто што izdelува. Жигот на некоја верска сила ќе биде некое посебно верување што ќе ја издели од другите. Тоа најдобро може да се види и да се дознае ако се испита нејзиното учење.

Треба да забележиме дека Католичката црква без никакво заобиколување и притеснување, отворено и искрено признава дека таа извршила замена на саботата со недела. Според тоа, таа тврди дека „неделата е институција на Римокатоличката црква, и оние што го празнуваат тој ден, извршуваат заповед на Католичката црква.“ - Многу јасно, таа Црква саботата Господова ја заменила со недела.

Кардиналот Гибон кажува дека неделата е жиг на римокатоличкиот авторитет.

„Секако, Католичката црква тврди оти промената (од сабота на недела) била нејзино дело... Ова дело е **жиг** на нејзината црковна моќ и на најзиниот авторитет во верските работи.“¹⁶

„Црквата ја заменила саботата со недела не по Христова заповед, туку со силата на својот авторитет.“¹⁷

„Неделата е **жиг** на нашиот авторитет... Црквата е над Библијата. Тоа го докажува оваа промена на празнувањето на саботата.“¹⁸

Зошто заповедта за саботата е толку важна во Божјиот закон и зошто е толку важно да се празнува одреден ден? Одговорот се наоѓа во зборовите на заповедта што ги содржи Божјиот печат.

Нема никаква одредена причина зошто човек треба да го празнува седмиот ден, да празнува сабота, освен што така одредил и така заповеда Бог. Според тоа, повеќе од која било друга заповед, сабота е непосреден испит на нашата вера. Заповедта за сабота содржи елементи кои не постојат ниту

во една друга заповед. Таа го истакнува името на Законодавецот (Господ или Jahve/Jehova), неговата територија (небото и земјата) и неговата титула (Творец - Создател). Овие три компоненти го сочинуваат она што е познато како печат и му даваат авторитет на законот. Десетте заповеди својата полноважност ја стекнуваат од царскиот печат на Создателот, од печатот на Бога или од саботниот печат.

Да ја чуеме уште еднаш интегрално четвртата Божја заповед: „Помни си да го празнуваш саботниот ден! Шест дена работи и сврши ги сите свои работи! А седми ден е сабота, одмор посветен на твојот Господ Бог. Тогаш немој да работиш никаква работа: ни ти, ни твојот син, ни твојата ќерка, ни твојот слуга, ни твојата слугинка, ни твојот вол, ни твоето магаре, ниту придојдениот што ќе се најде во твојот дом! Зашто **Господ** (име) за шест дена ги **создаде** (Создател) **небото, земјата** (територија), морето и сè што е во нив, а во седмиот ден се одмори. Затоа Господ го благослови и го посвети саботниот ден.“ (2. Мојсеева 20,8-11)

Саботната заповед не е само срце на Десетте заповеди, туку печат на тие заповеди. Отстранете ја неа, и заповедите нема да имаат никаков авторитет или службен печат, и тогаш секој следбеник на која било религија би можел да се потпише под другите девет.

Во старите времиња царевите своите декрети или заповеди ги заверувале и потврдувале со царски печат (Даниел 6,8; 1. Царевите 21,8).

Саботата е Божји печат - печат на Божјиот авторитет, а Римската црква тврди дека неделата е жиг на нејзиниот авторитет. Уште повеќе, таа тврди дека нејзино право е да носи закони за моралните прашања и дека световните власти треба да се покорат и да ги прифатат нејзините налози. Тоа не е само обично право што таа го приграбила за време на средниот век, туку и право кое денес го присвојува за себе. Службениот катихизис на Католичката црква, посветен од страна на папата Јован Павле II, за таа тема зборува вака:

„Црквата, која е столб и бедем на вистината, оваа сериозна заповед ја примила од Христа преку апостолиите да ја објави спасоносната вистина... На црквата секогаш и насекаде ѝ припаѓа право да ги објавува моралните принципи, вклучувајќи ги и оние што се поврзани со општествениот поредок, и да суди во кои било човечки работи до онаа мера што ја бараат основните права на човечката личност или спасението на душите.“¹⁹

Сепак, ако жигот на сверот и неговата присилба треба да станат стварност, тогаш можеме да очекуваме ескалација на овој судир и повици на послушност кон законите кои бараат празнување на неделата. Токму тоа го сторил Јован Павле II непосредно пред почетокот на новиот милениум. Во своето апостолско писмо за светоста на неделата, папата постојано бара неделен закон кој би ги присилувал луѓето да ја празнуваат:

„Мојот претходник, папата Лав XIII, неделниот одмор го истакнувал како право на работниците кое државата мора да го почитува... Според тоа, во одредени околности на нашето време, христијаните природно ќе се погрижат граѓанскиот закон да ја почитува нивната должност да празнуваат недела.“²⁰

Ова писмо на папата поттикнало Sandeј Тајмс од Лондон на 5.7.1998 да напише: „Папата поттикнува крстоносна војна за да ја спаси неделата.“

На 18 мај 1998 година, Ватикан го објави апостолското писмо AD TUENDAM FIDEM во кое се одредени нормите уфрлени во Кодексот на канонските закони и во кодексот на каноните на источните цркви, во кој се наоѓаат

некои мошне значајни реченици за покорност кон папата во врска со доктриналните прашања.

Can. 1436-5. „Ние наредуваме: сè што е објавено од наша страна во ова Апостолско писмо *motu proprio* (послание, була или наредба која што ја издава папата според своја сопствена побуда, без надворешно влијание) е цврсто и валидно и наредуваме да биде уфрлено во универзалниот закон на Католичката црква, односно во Кодексот на канонскиот закон и во Кодексот на канонот на источните цркви, точно онака како што е одредено горе. Објавено во Рим, Црквата на Свети Петар, 18 мај 1998 година, во дваесеттата година на нашиот понтификат.“

Во писмото беше кажано дека Папата Јован Павле II првпат од исцелувањето на раната (од средниот век) ги употребува изразите еретик и отпадник и ги предупредува непослушните верници на стадото и свештениците дека ќе бидат казнети со исклучување од црквата ако не го прифатат папскиот авторитет во прашањата на доктрината.

Казнет како „еретик или како отпадник!“ Тоа навистина звучи кобно и потестува на деновите кога еретиците примале казна која одговарала на нивниот престап. Секако, таа казна била смрт. Библијата кажува дека историјата ќе се повтори. Папството ќе издаде декрет за смртна казна за сите кои не го прифаќаат неговиот авторитет како врховен авторитет кој во последните денова во најголема можна мера ќе се манифестира и ќе дојде до израз преку неделниот закон што ќе го опфати цел свет.

Овојпат декретот ќе биде универзален и цел свет ќе мора да одбере меѓу послушноста кон Бога и послушноста кон човек, кон папството. Потоа, според пророк Даниел и апостол Јован, ќе настапи време на неволја каква што никогаш немало.

Да забележиме дека Ватикан со апостолското писмо AD TUENDAM FIDEM истите норми што важат за Католичката црква ги уфрлува и во Кодексот на каноните на источните цркви, односно во Кодексот на каноните на своите ќерки. Секако, Католичката црква, како мајка, смета дека има право да ги одредува правилата на однесување и на верниците на своите ќерки, па дури да ги применува истите санкции и против нивните „еретици“ и „отпадници“.

„Богослужението во недела е ‚неопходност‘ за сите. ‘Sine dominico non possumus!’ ‚Без неделата (без богослуженијата во недела), не можеме да живееме!‘ Папата Benedikt XVI ова го изјави на 9 септември 2007 г. за време на мисата во катедралата св. Стефан во Виена. Германскиот папа упати силен повик до христијаните неделата да ја оживеат како најважна религиозна пракса. ‚Дајте ѝ душа на нејзината недела, дајте ѝ ја неделата на нејзината душа (на душата на таа религиозна пракса)‘, пееше пред мноштво од 40.000 натопено од дожд. ‚Дајте ѝ душа на неделата!‘“

Неколку збора за папскиот плурал (множина): Папата секогаш за себе кажува „ние“ - „ние сме наместо Бога на земјата“... „ние наредуваме“... „објавено од наша страна“... „нашиот понтификат“ итн.

Лажните христоси ќе помогнат неделниот закон да се прифати во цел свет

Како што видовме, пророштвото кажува оти со неделниот закон, што ќе го скрои и ќе го спроведува протестантска Америка, таа ќе го принуди цел свет да ја прифати неделата како ден за одмор. Од друга страна, неделни-

от закон за католиците, протестантите и православните христијани, кои и онака празнуваат недела, ќе настапи како добредојден стожер што ќе ги обедини сите нив, мајката со ќерките, во заедничка христијанска коалиција. Тие и без тоа со сите сили се трудат да докажат дека Христос, кога воскреснал, саботата ја заменил со недела, иако алките на тој нивни синцир од „силни“ докази и аргументи се толку јаки што можат да ги испокинат две гасеници кои влечат во спротивна насока.

Но овде се среќаваме со дилема. За христијаните не е тешко да ја прифатат неделата. Меѓутоа, нејасно и несфатливо е како неа, неделата, ќе ја прифатат иранските фанатици кои ги спалувале американските знамиња и ги терале своите деца низ мински полиња во слава на Алаха, или ортодоксните Евреи во Ерусалим кои ги каменуваат автомобилите што поминуваат во сабота низ нивниот крај, или пак оние други милијарди нехристијани. Како можете нив да ги натерате без отпор да празнуваат недела кога таа е чисто христијански празник и нема ништо заедничко со нив?

Но, иако има дилеми во врска со ова прашање, сигурно е едно - пророштвото е јасно - цел свет ќе ја прифати неделата како ден за одмор и сите што ќе ја прифатат, со тоа добиваат жиг од сврот.

Еве едно размислување. Рековме дека огромните природни катастрофи што ќе ја пустат нашата планета и лавините од терор, криминал и тероризам, ќе ги натераат светските политички водачи да им се придружат на светските верски водачи за да најдат решение. Протестантите, католиците, православните, спиритистите, атеистите и научниците, и сите луѓе на светот, панично ќе се обединат да го „смилоствиват“ навредениот Бог. Неделниот закон ќе изгледа како вистинска можност за решавање на страшните проблеми со кои ќе се соочуваме - неделата како стожер околу кој светот ќе се обедини да бара излез од таа огромна криза со која ниту една држава не ќе може сама да се справи.

Втора работа, лажните христоси ќе помогнат неделниот закон да се прифати во цел свет. Уште од времето кога Исус рекол: „Еве ќе дојдам скоро!“, христијаните го очекуваат неговото доаѓање, но не се сложуваат околу тоа кога Тој ќе дојде, ниту каде ќе дојде, ниту како ќе дојде, ниту пак што ќе стори кога ќе дојде. Тоа му дава простор и можност на сатаната да манипулира со христијаните и заедно со своите демони во разни делови на светот да се појавуваат меѓу луѓето како лажни христоси, како величествени суштества со блескотен сјај, слично на описот на доаѓањето на Божјиот Син во Откровението 1,13-15. Славата што ќе го опкружува лажниот христос ќе надмине сè што кога и да е видело смртно човечко око и насекаде ќе се разливаат силни извици: Христос дошол, Христос дошол!

Но, како што е веќе кажано порано, христијаните не се единствени верници кои чекаат спасител. Евреите, будистите, Индусите и муслиманите - сите тие очекуваат да дојде некое натприродно суштество, иден избавител кој ќе се појави по извесен период на буни и ќе му донесе мир и среќа на цел свет. Токму таа сеопшта надеж кај сите народи во избавител кој треба да се појави во последното време може да придонесе и остатокот од нехристијанскиот свет да го прифати последниот мамутски сатански систем на измама во врска со неделниот закон и неделата како Божји ден за одмор.

Да ги замислиме месијанските очекувања на сите заедно - на Индусите, на Евреите, на муслиманите, на христијаните и на будистите, кога ќе се

соочат со „жалното време какво што не постоело откако постојат луѓе на светот“, особено затоа што во тоа време на такви силни неволји луѓето и онака го очекуваат - секој својот месија да дојде!

И тогаш, среде таа голема забуна и тревога, сатаната ќе се појави во разни делови на светот во ненадмината слава. Тој доаѓа како „величествено суштество со блескотен сјај“ кај исламскиот свет на начин како што се очекува Махди, и муслиманите му се поклонуваат на своите молитвени килими на својот месија кој ќе најави илјада години мир.

Во слава што надминува сè што видело смртно човечко око тој пристигнува меѓу Индусите кои го гледаат како Калки, како конечна и завршна инкарнација на Вишна.

Евреите се радуваат зашто нивниот долго очекуван Машиах (месија) конечно пристигнал, не како скроман слуга, туку како моќен натприроден владетел кој ќе ги ослободи од „месијанските неволји“.

Будистите го гледаат Маитреја кој доаѓа да излее благослов врз човештвото! За христијаните тој е Христос. Припадниците на движењето Њу еџу во него сите тие божествени личности ќе ги видат наеднаш!

Сатаната, кој се претставува како Христос, ќе изнесува длабоки „вистини“, ќе лекува болни и ќе прави чуда. Во исламските земји ќе го цитира Коранот, а пред христијаните ќе зборува за истите оние прекрасни небесни вистини за кои зборувал Спасителот. Секако, бидејќи светот ќе поминува низ страшни неволји, христијаните ќе им кажат на нехристијаните дека сите мораат да прифатат еден заеднички ден во кој ќе го слават Бога, неделата, за да запрат неволјите. Во текот на тие гигантски, речиси непреодоливи измами, сатаната, во ликот на лажниот христос, истиот повик ќе им го упати и на христијаните, тврдејќи дека саботата тој ја заменил со недела. И милијарди луѓе во светот - очајни поради војните, земјотресите, гладот, болестите и бескрајното насилство - ќе ги послушаат пораките на својот долго очекуван „избавител“, ќе прифатат да празнуваат лажен ден за одмор - неделата - и со тоа ќе примат жиг на сверот.

И тогаш, кога сатаната ќе ја изнесе својата најголема лага, дека неделата е ден за одмор, ќе може да се појави пред секоја религија како миротворец кого отсекогаш го очекувале. Така тој ќе изгледа како Исус, ќе звучи како Исус, ќе биде облечен како Исус, ќе се однесува како Исус и за најголем дел од светот тој ќе биде Исус. Од неговите усни ќе потечат зборови на љубов - зборови што ќе прелажат речиси секого.

Литература:

1. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 147.
2. Keith Fournier: House United, 336.
3. Dave Hunt: A Woman Rides the Beast, pp. 5,6.
4. Peter de Rosa, *Vicars of Christ*, str. 146.
5. Msgr. O'Toole, Catholic University of America, 1939., citirano u Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 408.
6. Papa Pio XII, 6 april 1951, citirano u Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 409.
7. Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 426.
8. Catholic Encyclopedia, Vol. XIV, str. 766.
9. Neuner-Roos: Der Glaube der Kirche in Urkunden der Lehrverkündigung, Nr. 430 und Nr. 381

10. Pamflet, *Freedom of Worship, the Catholic Position*, citirano vo Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 426.
11. Everson v. Board of Education, 1947
12. Loraine Boettner, *Roman Catholicism*, str. 414.
13. Списание „Church and State“ - Црквата и државата, јули - август 1985, стр. 14.
14. Decretal, de Translat. Episco, Cap, Cap, citirano vo Valter Fajt, *Istina i naše vreme*, str. 185.
15. Pope Nicholas, Dist. 96, Quoted in *Facts for the Times*, pp. 55,56. 1893.
16. Extract from a letter written by the Chancellor of Cardinal Gibbons; 11 November 1895.
17. Canon and Tradition, by Holtzman
18. *The Catholic Record*, September 1, 1923.
19. Moral Life and Magisterium of the Church, 2032, *The Catechism of the Catholic Church*
20. Апостолско писмо „Dies Domini“ на Светиот отец Јован Павле II, упатено до бискупите, свештенството и верниците на Католичката црква, за празнување на Господовиот ден (недела) - Dies Domini, 7 мај 1998

САБОТАТА - ГЛАВЕН ПРЕДМЕТ ВО ЗАВРШНИОТ ЖЕСТОК СУДИР ВО КОЈ ЌЕ УЧЕСТВУВА ЦЕЛ СВЕТ - И КРАЈОТ Е ПРЕД ВРАТА!

Видовме дека во последните денови Америка, како протестантска и републиканска држава, ќе се откаже од долгогодишните неприкосновени принципи на својот устав кој на своите граѓани им гарантира граѓанска и верска слобода - две фундаментални слободи - што треба да ги ужива секој човек, и со помош на неделниот закон цел свет ќе го стави под знамето на сатаната. Тоа ќе го постигне преку христијанската коалиција - отпаднатиот протестантизам и католицизмот - коалиција создадена надвор од сите библски димензии.

Тогаш ќе настапи време што сатаната долго го очекувал и за кое се подготвувал. Тоа е негово време кога првиот и вториот свер, значи двата свера, ќе ги стави во заемна спrega и цврста коалиција и светот ќе го вчудовиди и засенчи со своите чудесни дела - и крајот е близу. Тоа се денови кога тој ќе ја употреби сета своја моќ и вештина со кои располагал и располага како поранешен ангел Луцифер, да му зададе последен удар на Христа, устремувајќи се со невидена жестокост и свирепост врз неговите верни и предани слуги кои не ѝ се поклониле на иконата на сверот, со што одбиле да го примат жигот на сверот.

Да се потсетиме: „И направи (Америка) да бидат убиени оние кои нема да се поклонат пред иконата на сверот. И тој (Америка) направи на сите - мали и големи - да им се даде жиг на десната рака или на челото, и никој да не може ниту да купи ниту да продаде, освен оној што има жиг, името на сверот или бројот на неговото име“ (Откровение 13,14-17).

Очигледно е дека настанува жесток судир меѓу овие две нерамноправни групи. На едната страна е речиси цел свет под палка на тандемот меѓу најголемата световна светска суперсила, Америка, и најголемата духовна сила, Ватикан - на сатанска страна и под сатанско знаме - а на другата е мала група верници, Христови следбеници - на Христова страна.

Прорochtвото кажува дека против Христовите следбеници тандемот воведува економски санкции, така што тие во последните денови не ќе можат ништо „ниту да купат ниту да продадат“ затоа што одбиваат да го примат жигот на сверот; осудени се на тотална изолација од светот, на глад, сиромаштија и пропаст. Уште повеќе, тие се ставаат надвор од заштита на законот и против нив се издава закон „да бидат убиени оние кои нема да се поклонат пред иконата на сверот“, да бидат убиени оние што празнуваат сабота.

Замислете го тој парадокс: Се издава закон кој бара од Божјиот народ да го прекрши Божјиот закон, да ја погази четвртата Божја заповед со која Бог од нас бара да празнуваме сабота, а не недела.

Верните Божји луѓе ќе бидат обвинети како непријатели на законот и редот, како луѓе кои ги уриваат моралните огради на општеството, како причина за анархијата и расипаноста што владеат во светот.

Поради тоа што ќе ги застапуваат библиските вистини, тие ќе бидат третирани и срамотени како предавници, нивните мотиви искривоколчувани, нивните најдобри намери погрешно претставени, а нивните имиња озлогласени; ќе бидат жестоко прогонувани и нивните имоти разграбувани...

Сега папата, зад кого застава сета земја, успеа светот да го стави под своја палка и да се наметне како единствен авторитет, авторитет кој е централизиран и автономен во однос на сите други авторитети на наднационален, планетарен план, авторитет кој содржи такви санкции кои се ефикасни за одржување на единството и целите на институцијата - светот како една држава во новиот светски поредок. Додека „служи за добро на заедницата во целост и во секој нејзин дел“, во улога на сесветски pontifex maximus, тој не поднесува никаква опозиција ниту дисидентство и воведува многукратно посилна инквизиција и посилни санкции од средновековните против новите „еретици“ кои тврдоглаво одбиваат да му се поклонат, зашто сега има многу поголема и посилна власт од средновековната, бидејќи стана апсолутен и неприкосновен господар пред кого коленичи светот, за кого пророштвото кажува: „Кој е како сверот, и кој може да војува против него?“

Почитувани, сето ова за човечкиот ум сега можеби се чини невозможно, илузија, тревожно кобење, чудна мечта на авторот на овие редови кој блада. Но не, драги мои! Ова не се ничии илузии, ничија болна имагинација. Ничија коба и прокоба! Ова е сушта вистина, вистина зашто така кажува Божјата реч, така кажуваат библиските пророштва. Ќе се случуваат чудни, несфатливи и неодгатливи работи за кои светот и не сонува, а уште помалку се приготвува правилно да ги сфати, да ги разбере и успешно да се справи со нив. Веќе се насетуваат контурите на библиското сценарио на последната страшна крвава драма што ќе се одигрува на почвата на нашата планета, чијшто актер ќе биде целото човештво. Сатаната му поставува огромни и страшни стапици на светот во кои наскоро ќе го струполи и ќе го одведе во пропаст. Пред нас е најголемата сатанска измама со планетарни димензии - дека Божјиот закон е укинат, дека саботата е заменета со недела, дека преданијата имаат еднаква, па дури и поголема важност од Библијата.

Лажниот христос, сатаната, кој во последните денови ќе се појави зад ликот на вистинскиот Христос, ќе го убеди светот дека Тој ја заменил саботата со недела и дека сите што и понатаму тврдоглаво празнуваат сабота, го навредуваат и го обесчестуваат него и токму заради нив земјата ја погаѓаат толку немилосни и страшни Божји казни. Тие се причина за силните нереди и катастрофи што се нижат еднопосредно насекаде и се закануваат да го уништат човештвото. Затоа светот треба да се исчисти од таа „чума“, од тие „еретици“ и „отпадници“, и ќе престане злото - вели сатаната. И прогонството во последните денови ќе изгледа како мудро решение за настанатата криза. Да, така стои запишано во анализите на Католичката црква за „еретиците“:

„Во својот Institution of Public Ecclesiastical Law (Институција на јавниот еклезијастички закон), д-р Marianus de Luca, S. J., професор по канонско право на Грегоријанскиот универзитет во Рим, во 1901 година ја дал следната изјава, која има лична препорака од папата Лав XIII: „Католичката црква

има право и должност да ги убие еретиците, бидејќи ересот може да се искорени само со оган и меч. Еретиците ѝ се подбиваат на масовната екскомуникација. Ако се стават во затвор или ако се протераат во егзил, тие ги расипуваат другите. Единствено решение е да се убијат. Не може да се дозволи нив да ги спаси покајанието, како што не може да се дозволи покајанието за спасение да ги спаси цивилните криминалци, зашто најголема должност на Црквата е да ја сочува верата, а тоа не може да се постигне, освен ако еретиците се убијат.“¹

Беше споменато дека официјалниот црковен филозоф и учител на Католичката црква, Тома Аквински, кажува: „Не можете да побудите никаква побожност во нашите души жалејќи се поради записите за католичките злосторства... Ние никогаш не сме напишале ниту еден ред кој ја олеснува или ја ублажува инквизицијата. Ние никогаш не сме мислеле дека нејзе ѝ е потребна одбрана.“²

„Црквата прогонувала. Тоа не го знае само оној кој не е упатен. Ние секогаш сме го поддржувале прогонството на Хугенотите и Шпанската инквизиција... Секогаш кога Црквата смета дека е добро да се послужи со физичка сила, таа ќе ја употреби.“³

Да, Католичката црква, заедно со својот партнер, така ќе постапат со „еретиците“, зашто и библиското пророштво кажува така: „И направи да се убијат сите (на земјата) кои не се поклониле пред иконата на свертот“ и пред свертот кој себеси се прогласи за бог на земјата (Откровение 13,15).

Христијанската адвентистичка црква (чишто верници ќе бидат единствени „еретици“ против кои ќе се дигне цел свет) е единствена црква која ги држи сите десет Божји заповеди, и таа ќе биде единствена црква против која ќе се подигне прогонство, прогонство против „оние кои ги држат Божјите заповеди“, а не преданија (Откровение 12,17). Прашањето на саботата ќе биде главен предмет во последниот жесток судир во кој ќе учествува цел свет - и крајот е близу! Саботата ќе го потресе светот!

Настаните за време на позниот дожд

Во тие кризни денови за Божјиот народ настапува пресвртница во општата ситуација на светската сцена и Господ ги презема уздите на светот, кормилото на бродот, во свои раце и Тој го диктира натамошниот ток на настаните во полза на својот народ.

Во тие денови Господ ќе го излее Светиот Дух врз својот народ во вид на позен дожд. Тоа ќе биде втора Педесетница, втор Духовден, кога Бог ќе го запали светот со вистински духовен оган кој ќе се шири како пожар кога ќе зафати стрниште и ќе ја опфати сета земја. Пророштвото кажува: „Потоа видов друг ангел како слегува од небото; тој имаше голема власт, и земјата се осветли од неговата слава“ (Откровение 18,1). - Земјата „се осветли од неговата слава“, Божјиот верен народ, тој остаток, кој во тие бурни времиња остана под Божјето знаме, се запали од Светиот Дух, се исполни со него во неспоредливо поголема мера отколку апостолите за време на првиот Духовден, кога апостол Петар одржал една проповед пред насобрано мноштво народ и се крстиле наеднаш три илјади души само во еден ден во еден град, во Ерусалим, и првите христијани го запалиле тогашниот свет со евангелието.

За време на позниот дожд ќе се случи истото тоа само во многу поголеми размери. Бог со Светиот Дух ќе ја „осветли сета земја“, што значи ќе ги запали сите народи со евангелието - со чистото, изворно библиско евангелие, необременето со преданија и суеверија, и во иладници градови и села, од едниот до другиот крај на светот, како во Ерусалим во времето на апостолите, ќе се крштаваат илјадници души во еден ден. Божјиот остаток, неговиот верен народ, поткрепен од Светиот Дух, како и апостолите во свое време, кристално јасно и убедливо ќе ги изнесе пред светот, пред сите народи кои се под знамето на сатаната, изворните библиски вистини, исчистени од сите историски баласта и пагански троскоти - ќе ги изнесе силните библиски вистини пред чијшто авторитет ќе мора да се поклонат сета планета Земја, авторитет кој не поднесува противење.

Во тоа кратко, но за секого пресудно време, секој жител на земјата, поттикнат од силата на Божјето библиско евангелие што ќе го проповедаат Божјите верници со посебна сила од Светиот Дух, а и осведочен директно од Светиот Дух, повторуваме - секој жител на земјата - ќе има доволно докази свесно да направи разлика меѓу лагата и вистината; ќе има можност да сфати дека вистински Божји народ е оној народ кој ги држи Десетте Божји заповеди и празнува сабота, а сите други, кои газат која било од Десетте заповеди, и сите што празнуваат недела наместо сабота, се наоѓаат во таборот на сатаната.

Прашањето на саботата и неделата во тие пресудни денови Бог ќе го издигне на највисоко можно рамниште и пред цел свет ќе докаже дека Тој (Бог) не ја заменил саботата со недела, ниту пак некому му дал право и дозвола да изврши таква замена. И токму тогаш секој ќе биде повикан да одлучи и да се определи за вистината или за лагата, за Бога или за сатаната; и сите што свесно се определуваат во тие мигови за неделата и неа ја прифаќаат како ден за одмор, тогаш, не порано, конечно добиваат жиг на свертот, а сите кои ја прифаќаат саботата како Божји ден за одмор и се придружуваат кон Божјиот остаток, добиваат Божји печат на своите чела.

Ете така, драги мои, саботата ќе стане главен предмет во завршниот жесток судир во кој ќе учествува цел свет, сите народи, и тоа навистина ќе го протресе целото човештво и крајот е близу.

Кога ќе направи јасна и видлива разлика меѓу лагата и вистината, кога ќе ја обелодени лагата како лага, а вистината високо ќе ја издигне и ќе ја прикаже како вистина, кога секому тоа ќе му стане јасно, и пред да почне да ги излева своите судови врз непокајаните грешници, Бог ќе му упати последен повик на светот, секому ќе му даде последна шанса за спасение. Но, за да ни станат јасни околностите во кои Бог ќе му го упати на светот тој повик, да се потсетиме уште еднаш на жената блудница.

„Дојди да ти ја покажам пресудата на големата блудница која седи на многу води, со која блудствуваа земните цареви, а жителите на земјата се опија од виното на нејзиното блудствување. И ме одведе во духот во пустина каде што видов жена како седи на црвен сверт кој беше полн со богохулни имиња и имаше седум глави и десет рогови. А жената беше облечена во пурпурно и во црвено, и украсена со злато, со скапоцени камења и со бисери, и држеше во својата рака златна чаша полна со гнасотијата и нечистотијата од нејзиното блудство, а на челото, пак, ѝ беше напишано, тајна: „Големите Вавилон, мајка на блудниците и на земните гнасоти.“ Ја

видов жената пијана од крвта на светите и од крвта на Исусовите сведоци, и се зачудив многу кога ја видов“ (Откровение 17,1-6). - Главно, овој текст веќе го коментиравме.

„Жената, пак, што ја виде, е големиот град кој владее над земните цареви. Потоа видов друг ангел како слегува од небото; Тој имаше голема власт, и земјата се осветли од неговата слава. И извика со силен глас, велејќи: „Падна, падна големиот Вавилон, и стана демонско живеалиште и засолниште на сите нечисти духови... зашто сите народи пиеја од виното на нејзиното распалено блудство, земните цареви блудствуваа со неа, а земните трговци се збогатија од нејзиниот изобилен раскош“ (Откровение 17,18; 18,1-3).

Беше кажано дека денешниот духовен или современ Вавилон го опфаќа општиот верски и политички хаос и метеж во светот и скорашната идна светска конфедерација меѓу духовните и световните сили предводени од Вавилонската блудница.

Последната светска вавилонска конфедерација ќе се состои од три значајни фактори: ламјата или сатаната преку спиритизмот, првиот свер или папството и вториот свер или Америка, во Откровението именувана и како лажен пророк (Откровение 16,13; 19,20). Библијата предупредува против ваквиот троен сојуз меѓу ламјата, сверот и лажниот пророк. Лажниот пророк е вавилонска состојка која ќе предизвика лажни знаци и чуда поради кои луѓето ќе бидат предлагани да го следат првиот свер и да го примат неговиот жиг.

Обединувањето на протестантизмот и папството во Библијата симболички се опишува на повеќе начина: како свер и лажен пророк заедно; како тандем меѓу првиот и вториот свер кој му овозможува на вториот свер да му направи икона на првиот свер; потоа, тој тандем на вториот свер му дава можност светот да го присили да се поклони пред првиот свер и пред неговата икона за да добие негов жиг.

Значи, лажниот пророк е истата протестантска сила (вториот свер или Америка) којашто го поддржува папството и се обединува со него, но сега под друго симболичко име, под името „лажен пророк“. Зошто „лажен пророк“? Затоа што, покрај другото, наместо саботата како вистински Божји ден за одмор, протестантска Америка со закон ќе го воведо лажниот ден за одмор, лажната папска установа - неделата.

Во поширока смисла, заедно со Америка, и „десетте рогови“, или западните сили, играат улога на „лажен пророк“, зашто пророштвото кажува: „Тие се истомисленици (со првиот свер од кого и произлегле), и ќе му ја предадат својата сила и власт на сверот“, односно на папството, а заедно со него и на Америка, која е во коалиција со папството (Откровение 17,13).

Повеќе пати беше кажано дека жената блудница во последното време седи (јава) на свер, на државата, и „владее над земните цареви“. Таа е оној „голем Вавилон“, „демонско живеалиште и засолниште на сите нечисти духови“, која ги опила сите народи со својата лажна, паганска наука.

Во Стариот завет Вавилон претставувал непријател на Бога и на неговиот народ (Еремија 50,24.28.29); тој ја има истата улога и во Откровението. Овој непријател е прикажан како град за да се нагласи неговата политичка сила, а и како блудница (Откровение 17. гл.) за да се нагласи неговата верска моќ. Вавилон настанал како плод на човечката ароганција и побуна

против Бога (1. Мојсеева 11,1-9). Библијата кажува дека името Вавилон означува бркотија која настанала поради злото и измамата, голема мистерија, нејасноти, паганизам, пркос, бунт против Бога.

Со духовниот Вавилон, или со блудницата, се во сојуз „земните цареви“, и од „нејзиниот изобилен раскош“ се збогатиле „земните трговци“. Врз ватиканскиот капитал во голема мера се потпира светскиот економски скелет кој ќе се урне со падот на Ватикан, со падот на блудницата.

За неа, почитувани, Бог кажува: „Падна, падна големиот Вавилон!“

И сега да го чуеме Божјиот повик што го спомнавме:

„И чув друг глас од небото како вели: „Излези од неа, народе мој, за да не бидеш соучесник во нејзините гревови и да не ги примиш нејзините зла; зашто нејзините гревови се натрупаа до небото и Бог си спомна за нејзините беззаконија“ (Откровение 18,4,5).

Очигледно е дека и среде тој толку расипан град, денешен Вавилон, Бог има свој народ кој го повикува да излезе од него и да се приклучи кон Божјиот остаток кој ги држи Божјите заповеди, да ја напушти неделата и да ја прифати саботата како вистински Божји ден за одмор.

Милиони верници на Католичката, и на другите цркви, првпат ќе слушнат и ќе сфатат и разберат дека нивната некогашна црква, на која слепо и ропски ѝ биле послушни, е Вавилон од кој треба да излезат, да го напуштат и да преминат на Божја страна.

Тој силен Божји повик што ќе му го упати Бог на светот преку својот верен народ ќе предизвика прегрупирање и престојување кај народите, зашто Светиот Дух ќе им ги отвори очите и ќе ги растрезни од пијанството со кое ги опијанила жената блудница сите кои искрено го сакаат Бога и ја бараат чистата библиска вистина, и големо мноштво народ од цел свет ќе го напушти знамето на сатаната и ќе се приклучи кон верниот Божји остаток, преминувајќи на Христова страна и под Христово знаме, и заедно со него ќе замине во неговото царство.

„Потоа видов, и ете, големо мноштво кое никој не можеше да го изброи, од сите родови, племиња, народи и јазици, како стојат пред престолот“ во Божјето царство на небото (Откровение 7,9).

Почитувани, наша желба и наш копнеж нека биде и ние да бидеме дел на тоа силно мноштво спасени пред Божјиот престол на небото! Ни се дава можност да бидеме таму. Зошто да не ја искористиме таа можност? Бог бара од нас сега да се определиме и да застанеме на Христова страна, да станеме дел на неговиот народ кој ги држи неговите заповеди - Десетте Божји заповеди овде, за наскоро да станеме дел и на небесното мноштво спасени!

Литература:

1. Loraine Boettner, Roman Catholicism, str. 426.
2. Western Watchman, 21 noemvri 1912.
3. The Western Watchman, 24. dekemvri 1909

БИБЛИСКИ АРМАГЕДОН

Духовната димензија на Армагедон

Беше кажано дека последната светска вавилонска конфедерација се состои од три значајни фактори: ламјата или сатаната преку спиритизмот, првиот свер или папството и вториот свер или Америка, во Откровението именувана и како лажен пророк (Откровение 16,13,19).

Библиска констатација: Светот се обединува во светска конфедерација да војува против Бога и неговиот народ.

„Ламјата (сатаната) се разгневи на жената (на вистинската Христова црква) и отиде да војува против остатокот од нејзиното потомство, против оние кои ги држат Божјите заповеди и имаат Исусово сведоштво.“ „Во тоа е трпението на светите кои ги држат Божјите заповеди и верата во Исуса“ (Откровение 12,17; 14,12).

Од над седум милијарди луѓе на нашата планета, меѓу кои околу две милијарди христијани, се изделува мал „остаток“, мажи и жени, христијани, кои одбиваат да застанат под заедничкото знаме со силното мноштво народи кои празнуваат недела. Тие непоколебливо остануваат на Христова страна и под Христово знаме и, наместо жиг на сверот, тие носат Божји печат на своите чела - празнуваат сабота.

Значи, поголемиот дел од луѓето во светот го напуштиле Бога и преминале отаде, на другата страна, отспротива, застанале под знамето на сатаната, му се поклониле на сверот и на неговата икона и го примиле неговиот жиг, односно неделата како ден за одмор.

Божјиот остаток, Божјите верници, се препознаваат по тоа што ги држат Десетте Божји заповеди, имаат Исусова вера и Исусово сведоштво. Драги мои, тоа се белезите на малечката вистинска Христова црква во последните денови, и секој што сака може да ја препознае неа според тие белези како вистинска Божја црква и да ѝ се придружи. Читаме како Бог за нив кажува дека се „свети“ токму затоа што ги држат сите Божји заповеди и затоа што се прогонувани заради тоа.

Почитувани, Божјиот остаток ѝ пречи на ламјата, односно на сатаната, и тој е многу гневен и лут што не може и нив, заедно со силното мноштво народи од цел свет, да ги стави под своја палка. Тој верен Божји остаток ѝ пречи и на христијанската коалиција предводена од папството затоа што се изделува и излегува од христијанскиот кош, покрај другото и со тоа што празнува сабота, а не недела. И затоа пророштвото кажува дека ламјата (сатаната) „отиде да војува против остатокот“, „против оние кои ги држат Божјите заповеди и имаат Исусово сведоштво“, да ги ликвидира, да ги уништи. Гаволот и светот не ги гонат тие што го газат Божјиот закон, тие што празнуваат недела, што имаат жиг на сверот, туку христијаните кои ги држат Божјите заповеди и кои имаат Божји печат.

Божјите миленици, кои го почитуваат Божјиот закон, ќе поминуваат низ тешки мигови заради својата верност кон Бога. Отфрлени од светот како проклети еретици, ставени надвор од законот, прогонувани како диви сверови и осудени на смрт до истребување, тие ќе поминуваат по истите патеки по кои поминувале средновековните маченици, ќе ги побараат и ќе ги најдат истите засолништа што ги користеле нивните некогашни браќа - осамените места, планините, пештерите, пустините...

Мажи, жени и деца од сите општествени структури ќе бегаат пред налетите на прогонствата што ќе ги подигне сатаната против нив, обидувајќи се да го сочуваат животот, и ќе се кријат, а ако бидат фатени, ќе бидат фрлани во најодвратни затвори и темници, напуштени и отфрлени и од нивните мили и драги што ги сакаат. Тие ќе бидат обвинети како причина за сите зла во светот - за хаосот, за војните, за несреќите и за страшните катастрофи во природата, и осудени на смрт.

Сепак, без оглед на страшните последици, тој верен Божји остаток стои простум пред налетите на силните луѓи што беснеат околу нив, бранејќи ја Божјата чест и неговиот закон и издигнувајќи ја високо пред светот „Господовата сабота“; исправени и со крената глава храбро им преодолеваат на силните измами, притисоци, грозни прогонства и закани со смрт и за нив белото е бело, а црното црно. Тие гревот го нарекуваат со неговото вистинско име, па макар и небото да се урне, макар тоа да го платат и со животот.

Со помош на спиритизмот сатаната цел свет го организира и го предводи во војна. Светот ќе води војна - последна и најстрашна, најсвирепа, најмонструозна војна. Против кого? Против Божјиот остаток, „против оние кои ги пазат Божјите заповеди и имаат Исусово сведоштво“. Кога? Војната ќе се води „во великиот ден на Семоќниот Бог“. Произлегува дека Бог има свој ден, наречен „велики ден на Семоќниот Бог“, кога Бог ќе дели конечен мегдан со сатаната - кога сиот свет, на чело со сатаната, ќе дели мегдан со Божјиот народ, на чело со Христа.

Прогонствата подигнати против Божјиот народ се еднакви на војна против Бога (Дела 9,4.5), зашто Божјата реч кажува: „Кој ве гиба вас, гиба во црквата на Божјето око“ (Захарија 2,8).

Според тоа, Армагедон не е последна битка меѓу Исток и Запад! Тоа е последен и дефинитивен, планетарен судир на живот и смрт меѓу Христа и сатаната, меѓу доброто и злото, меѓу народите наредени под две знамиња, под Христовото знаме и под знамето на сатаната, битка што ќе се води од едниот до другиот крај на планетата Земја во која нема неутрални, во која постојат само два табора - трет нема; тоа е последна војна во која се оди до апсолутен крај, до конечно истребување или на Божјиот народ, или на гревот и грешниците на чело со сатаната; војна која со задржан здив ќе ја посматра целата вселена; мигови кога Христос еднаш засекогаш ќе ги расчисти сметките со сатаната на кого му дал можност и време до крајни можни граници да го покаже своето вистинско лице и да ги исполни своите пеколни намери низ своите многубројни грозоморни мракобесија во кои ја струпуловал нашата земја, а и можност на гревот да ја обелодени својата грдост во текот на грдите времиња.

Наскоро ќе се потресе и растресе сè што може да се потресе и растресе, за да може да остане само она што не може да се потресе и растресе. Армагедон е последна битка во рамките на војната што избувнала на небото

пред повеќе илјади години, војната што ја подигнал и ја водел Луцифер со своите ангели против Христа и Христовите лојални ангели. Таа битка е последна фаза од небесната војна што се пренела на нашата планета која е зафатена со нејзиниот жесток пожар кој сè повеќе се разгорува како се ближи кон својот конечен крај.

Почитувани, тој последен судир, таа последна битка што ќе се води меѓу Христа и сатаната, меѓу доброто и злото, на целата наша планета за да се биде или да не се биде, во Библијата се нарекува „Армагедон“. Во армагедонската битка се противставени две страни. На едната страна е цел свет кој го предводи сатаната против Бога и Божјиот народ на другата страна. Сите се определиле, сите зазеле страна и армагедонската битка против Божјиот народ може да почне, и таа навистина наскоро и ќе почне.

За да го дисциплинира и да го стави под своја контрола, светската конфедерација издава декрет за економски санкции против Божјиот народ за „никој да не може ниту да купи ниту да продаде, освен оној што има жиг, името на свертот или бројот на неговото име“. А кога ни тоа нема да помогне, таа посегнува по најлошото: Издава декрет за физичка ликвидација на Божјите верни и предани слуги во цел свет: „И направи (во одреден ден) да бидат убиени оние кои нема да се поклонат пред иконата на свертот.“ - Да, најсилната, најкрвава и најстрашна диктатура и инквизиција на сите времиња не се историско минато. Тие се врзани за последните денови, нешто што ѝ претстои на оваа наша планета, нешто со што ќе се соочима во блиска иднина, нешто со што се соочиле и со животот го платиле оние сто до сто и педесет милиони средновековни Божји маченици.

Но, во најмрачните мигови од историјата на светот, кога демоните својата зла сила ќе ја соединат со злите луѓе, кога ќе зовријат сите човечки страсти на грешниците, кога на малото Божје стадо, на Божјиот остаток, ќе му се закани целосно истребување и кога човечки гледано ќе му бидат избројани последните часови, Бог ќе направи силен и драматичен пресврт на светската сцена и работите ќе ги преземе директно во свои раце. Мигови се во прашање кога Тој ќе стане апсолутен и неприкосновен господар на ситуацијата и ќе покаже дека настапил неговиот час, настапил „великиот ден на Семоќниот Бог“ да ја покаже својата сила. Пророштвото кажува дека тогаш „ќе стане Михаел (Христос), големиот кнез“ (Даниел 12,1), да го брани и ќе го одбрани својот народ, својот верен остаток, од ламјата и од цел свет кој ќе се дигне против него во определен ден да го исчисти од светот; ќе го избави исто како што ги избавувал своите слуги во минатото од усвитени печки, од гладни лавови, од затвор, од утроба на китови...

Физичката димензија на библискиот Армагедон

Во овој последен судир, во Библијата наречен Армагедон, се обединуваат вавилонските сили: ламјата, односно сатаната преку спиритизмот, свертот, односно папството, и лажниот пророк, односно отпаднатиот протестантизам. Како имитација или своевиден пандан на небесното Тројство, овој трио претставува лажно тројство: лажен отец, лажен син и лажен свети дух. Ламјата го имитира Бог Отецот, зашто и таа му дава сила, авторитет и престол на некој друг, во овој случај на свертот. Свертот или папството лажно го претставува Христа, зашто и тоа задобива смртна рана како и Христос и доживува

воскресение. Лажниот пророк или сверот со два рога како кај јагне, кој го мами светот со туѓ оган, кој всушност предизвикува „оган да падне од небото“, ја поддржува Педесетница, односно Духовден, и создава лажен свети дух.

Овој трио од Откровение 13. глава издава смртен декрет против сите кои одбиваат да го прифатат жигот на сверот, и тој последен настан ќе ја предизвика армагедонската битка.

Покрај духовната, Армагедон има и своја физичка димензија за која во теолошките кругови се вртат повеќе сценарија. Но за неговата физичка димензија ние сè уште не можеме и не сакаме да зборуваме подробно, зашто има работи кои уште не ни се наполно јасни. За физичката димензија на Армагедон ќе изнесеме само дел од тие можни сценарија. Повторуваме, само можни, а не конечни сценарија. Ние веруваме дека наскоро ќе биде повлечен синцирот на последните настани чиешто алки ќе ни ги изнесат на показ и сите подробности кои сега уште не ни се наполно јасни, кои се имплицитно дадени во пророштвата. Можеби е доволно да се повлече само една од тие алки која ќе ни ги осветли и сите други пророчки подробности за кои сега мораме да бидеме претпазливи.

Што предвидува Божјата реч, во какви стравотии ќе западне нашиот свет во последните денови? Откровение 7,1-3: „Потоа видов четири ангела како стојат на четирите страни на земјата, држејќи ги четирите земни ветрови, за да не дува ветер ниту на земјата, ниту на морето, ниту на некое дрво. И видов друг ангел кој се издигаше од исток, кој го имаше печатот на живиот Бог, кој им викна со силен глас на четирите ангели на кои им беше дадено да им пакостат на земјата и на морето, велејќи: „Не пакостете ѝ на земјата, ни на морето, ниту на дрвјата, додека не им ставам печат на челата на слугите на нашиот Бог!“

Многу јасно апокалиптичко пророштво: Бог им заповеда на своите ангели да ги држат ветровите додека не ги запечати своите слуги на нивните чела, а во рамките на таканареченото „Време на милост“ едновременно на грешниците им дава последна можност за покајание и спасение.

Но напнатата и експлозивната ситуација на светската општествена сцена и сè послоните турбуленции во природата потврдуваат дека ангелите, иако сè уште дозирано, почнуваат да ги пуштаат ветровите, чиешто фучење веќе се слуша; но наскоро тие целосно ќе ги испуштат од своите раце и кој ќе може тогаш да ја опише грозоморната ситуација во која ќе се најде нашиот свет?

Испуштањето на ветровите го означува мигот кога Христос во небесното Светилиште повторно ќе ги изговори зборовите од крстот на Голгота „Се сврши“, со што неповратно и неотповикливо ќе помине времето на милоста, а со него и последната можност и шанса за покајание и спасение на секој грешник.

Мигот кога ќе бидат пуштени „четирите земни ветрови“ исто така го означува и мигот кога Светиот Дух, кој до тогаш ситуацијата во светот ја држел под контрола, ја напушта нашата Земја и се повлекува од неа, при што таа со своите жители паѓа во најголемиот и најстрашен метеж на сите времиња од своето постоње. Сега, додека Божјите ангели ги задржуваат ветровите да не дуваат со сета своја сила, Светиот Дух им парира и ги ограничува опачните активности и зовриените страсти на мрачните сили и на грешниците, кои без тие ограничувања од Светиот Дух, одамна би ја перплосале нашата планета Земја.

Не се родил, ниту ќе се роди човек со таква мечта која ќе може да ги опише и да ги стави на хартија стравотните ужаси, свирепите и монструозни колежи, крвавите судири и војни во кои ќе се пролеваат илјадници тони човечка крв од едниот до другиот крај на нашата планета Земја, а посебно на одделни нејзини региони, кога наскоро Светиот Дух целосно ќе се повлече од Земјата и кога демоните и грешниците ќе имаат можност со наполно одвртани раце и без никакви ограничувања да ги остварат своите пеколни намери, Земјата да ја претворат во пекол.

Да си спомнеме овде и за Христовите зборови: „Ќе се дигне народ против народ и царство против царство, и ќе има глад, помор и земјотреси. Но тоа е само почеток на родилните маки“ - цел свет е во жална хаотична состојба (Матеј 24,6-8).

Уште неколку библиски пророштва кои можеби укажуваат на физичката димензија на Армагедон:

„Шестиот ангел ја излеа својата чаша врз големата река Еуфрат, та нејзината вода пресуши за да им се приготви патот на царевите од исток. И видов како од устата на ламјата, од устата на сверот и од устата на лажниот пророк излегуваат три нечисти духа како жаби; имено, тоа се демонски духови кои прават чуда и кои одат кај царевите на целиот свет за да ги соберат за војна во великиот ден на Семоќниот Бог... И ги собраа на местото на еврејски наречено Армагедон“ (Откровение 16,12-16).

„Разгласете го ова меѓу народите: „Пригответе се за војна! Подигајте јунаци! Напред, нападнете, сите војници! Прековете ги ралата во мечеви, срповите во копја, слабиот нека рече: „Јунак сум!“ Станете народи, дојдете во Долината Јосафатова, зашто таму ќе седнам да им судам на сите околни народи... Мноштво, мноштво во Долината судска. Зашто е близу Господовиот ден во Долината судска“ (Јоил 3,9-14).

„Ангелот замавна со својот срп на земјата и го обра земното лозје и го фрли во големата каца на Божјиот гнев, и се изгмечи кацата надвор од градот (Ерусалим), и потече крв од кацата дури до уздите на коњите, во должина од илјада и шестотини стадии“ (Откровение 14,19-20).

Порано кажавме дека меѓу четирите свера од Даниел еден свер е леопард со четири глави и со четири крилја. Тоа е царството на Александар Македонски- „силен цар, кој ќе владее со голема власт“ (Даниел 11,3). Крилјата ја претставуваат брзината со која Александар Македонски го освоил светот. По неговата смрт, неговото царство се распаднало на четири дела - тоа се четирите глави на леопардот.

Царството на Александар е претставено и со јарец со огромен рог меѓу очите. Медо-Персиското царство е претставено со тромав овен со два рога, кој немал сила да му се противстави на јарецот, на Александар Македонски (Даниел 8. глава). Меѓутоа, огромниот рог на јарецот се скршил и на негово место израснале други четири помалечки рогови - по смртта на Александар, неговите четири генерали го поделиле неговото царство на четири дела. Царството на Птоломеј било на југ и во пророштвото е именувано како „Јужен цар“ или како „Мисир“ (денешен Египет со околните земји). Царството на Селеук е на исток, а северно од Израел, и во пророштвото е именувано како „Северен цар“. Тоа било најголемо, а ги опфаќало териториите на денешна Сирија, Либан, Јордан, Турција, Ирак, Иран, Авганистан, Пакистан и делови од јужна Русија. Царството на Касандар се

изделило на најзападниот дел, а на Лизимах на најсеверните делови на некогашното царство на Александар Македонски.

Северниот и Јужниот цар имаат огромна историска и пророчка улога која допира до крајот на светот, до Армагедон, и всушност тие се иницијалната каписла за Армагедон. Во Книгата на пророк Даниел во единаесеттата глава подробно се опишани долготрајните судири меѓу Северниот и Јужниот цар за превласт, при што наизменично го заземале Израел кој се наоѓал меѓу нив како во сендвич. Интересно е да се следат заткулиските игри на двата царски двора кои стапувале во меѓусебни сојузи дури и со помош на неуспешни бракови склучени од интерес.

Потоа во пророштвото се појавува друга доминантна сила пред која Северниот и Јужниот цар се повлекуваат во сенка сè до последните денови кога пак се појавуваат за да ја одиграат својата пророчка улога. На сцената настапува железниот многубожечки (пагански) Рим кој повеќе векови со светот владее со железна тупаница.

Веќе е кажано дека, кога паѓа паганскиот Рим, во пророштвото на сцената во континуитет настапува папскиот Рим. Значи, во одреден историски миг Рим го менува својот облик - од незнабожечки (пагански), преминува во папски Рим, односно, паганскиот Рим продолжува да живее и прераснува во папски Рим којшто покажува иста ароганција и бруталност како и неговиот претходник од којшто произлезе. Папскиот Рим во пророштвото на Даниел 7. и 8. глава е претставен како „мал рог“, кој од почеток е мал, а потоа израснува во огромни размери, за кој веќе доста зборувавме.

Откриени ни се две фази на активности на малиот рог. Тој „силно израсна кон југ и исток, кон Прекрасната земја“ (Даниел 8,9). Значи, малиот рог се движи хоризонтално по земјата, покажувајќи воен и политички напредок. Но, во натамошните стихови неговите активности се движат по вертикална линија, насочена кон небото, како напад на „небесното светилиште“, при што тој си ги присвојува прерогативите што му припаѓаат на Христа како наш небесен првосвештеник.

Во истото пророштво папството е претставено и како „цар, дрзок и лукав“, чишто активности исто така се развиваат во две насоки: во хоризонтална и вертикална. Располагајќи со огромна политичка и воена моќ, тој во својата хоризонтална насока покажува и применува невидена тиранија над земните жители: „Неговата сила ќе порасне... ќе запустува чудесно, ќе успева во сите свои потфати, ќе ги сотрува Божјите слуги. Заради неговата лукавост измамата ќе успева во неговата рака. Тој ќе се вознесе во своето срце и ќе упропасти мнозина во мирно време.“ Вертикално неговите активности се насочени кон небото. „Ќе му се противстави на Кнезот над кнезовите (на Христа)... Царот ќе прави што сака, вознесувајќи се и воздигнувајќи се себеси над сите богови: против Бога над боговите ќе зборува хули, и ќе успева додека не се исцрпи гневот.“ „Ќе дојде отпадништво и ќе се појави човек на беззаконието, син на погибелта, кој се противи и се воздига над сè што се нарекува Бог или светиња, така што ќе седне во Божјата црква и ќе се претставува себеси дека тој е Бог“ (Даниел 8,23; 11,36.37; 2. Солуѓаните 2,3.4).

За библискиот тандем меѓу најголемата световна сила, Америка, и најголемата светска духовна сила, папството, веќе доста зборувавме. Според пророштвото, двете тие сили како тандем, во последното време се присут-

ни на Блискиот Исток, поточно, во светата земја, Израел. Светскиот лидер, што го избраа и зад кој застаана сите народи, папата, зад кого застава и Америка, „ќе навлезе во Прекрасната земја (библиската земја, Израел)... и своите дворски шатори ќе ги постави меѓу морето и славната Света гора“ (Даниел 11,41.45). И постои можност од земјата на патријарсите и пророците, значи, од Израел, од Ерусалим, како „заменик“ и „намесник“ на Божјиот Син Исус Христос, тој да му се обрати на светот со истите зборови со кои Христос им се обратил на апостолите: „Мир вам!“ „Ви оставам мир, ви го давам мојот мир. Нека не се вознемирува вашето срце и нека не се плаши“ (Лука 24,36; Јован 14,27).

Да, бидејќи пророштвото најавува можност папата во тие последни и пресудни денови за светот својот шатор да го подигне во Ерусалим (град на мир), велиме, постои и можност тој од тоа свето место за трите монотеистички религии (Евреите, христијанството и исламот) да му се обрати на човештвото и да каже: Луѓе, стоп за војната, доста крвопролевање! Сите ние сме браќа и сестри, едно големо светско човечко семејство, деца на еден Бог кој ни порачува да живееме во мир! Да ги закопаеме воените секири и да свртиме нова страница за нашиот свет! Нема причина да се вознемируваме. Пред да дојде Христос, цел свет треба да се преобрати и на земјата да завладее и да царува праведност илјада години. Мир! Мир! Да го почнеме тоа толку долго посакувано и со срце и душа очекувано заедничко илјадагодишно царство на мир, слога и хармонија на нашата изназначена планета на која ѝ се заканува целосно уништување. Мир! Мир!

Секако, светот, кој го избра својот водач и застава зад него, одушевено го прифаќа неговиот повик кој во тие пресудни мигови ќе му се стори како единствено мудро решение во тој безизлез кога се наоѓа на работ пред сигурна тотална катастрофа. И навистина се прогласува мир на земјата. Но и тој мир е лажен мир, зашто пророштвото кажува така:

„Кога ќе велат: ‚Мир и безбедност‘, тогаш ненадејно ќе падне погибел врз нив, како породилни маки врз бремена жена, и не ќе можат да избегаат“ (1. Солуѓаните 5,3).

Зошто не може да се постигне вистински мир и да почне тоа очекувано илјадагодишно царство на мир на земјата? Пак ќе ни каже Библијата:

„Безбожниците се како разбранувано море кое не може да се смири, неговите бранови исфрлаат тиња и кал. Нема мир за грешниците, вели Господ“ (Исаија 57,20-21).

Лавината на бесот, омразата, гневот и очајот, односно лавината на гревот на човештвото е толку голема, што нејзе не може никој да ѝ подметне грб и да ја сопре, па ниту новиот сесветски лидер, папата. Светот навистина е пред катастрофа, пред апокалиптички Армагедон, кој пророштвата физички го лоцираат на просторите на Блискиот Исток.

Последните информации за светските настани кои доаѓаат од запад, од север, од исток и југ, библиските пророштва ги насочуваат и пренасочуваат кон библиската земја, Израел. Во поширока смисла тие се згуснуваат и се концентрираат на просторите на Блискиот Исток. Според Библијата, човештвото таму почнало, таму и ќе заврши. Во последните пророчки денови добар дел од целокупниот светски политички и воен потенцијал е насочен кон тие простори. Настаните ќе имаат таква природа што никому нема да му дозволат мирен сон.

Таму е присутна Америка со својот потенцијал како неприкосновен штитеник на Израел, што предизвикува и пласти огромен гнев и омраза кон нив во срцата и умот на околните исламски земји. Во тој регион е „големата река Еуфрат“, чијашто вода ќе „пресуши за да им се приготви патот на царевите од исток“.

Пророштвото кажа дека „демонските духови“ ги собраа „царевите на целиот свет за војна во великиот ден на Семоќниот Бог на местото на еврејски наречено Армагедон“. Името „Армагедон“ мнозина го поврзуваат со градот Мегидо во пространата Езраелонска долина во северниот дел на Израел, во која се воделе силни битки во минатото меѓу Египет и Вавилон и другите тогашни сили. Апостол Јован кажува дека царевите од цел свет се собрани на тие простори не да преговараат за мир, туку се собрани за војна, зашто сите дотогашни преговори за мир пропаднале. Исцрпени се сите други можности за разрешување на напластените нерешливи светски проблеми, и им останува уште војната како последно средство, и сега и по неа посегаат.

Понатаму, Ерусалим ќе стане „опојна чаша за сите народи наоколу“, „разгорен жар средие камара дрва и запалена гламна средие снопови и ќе ги голта оддесно и одлево сите народи наоколу“. Значи, Ерусалим (Израел) ги предизвикува околните народи и од таа причина Северниот цар, земјите северно од Израел, и Јужниот цар, земјите јужно од Израел, кои повеќе од 2000 години беа повлечени во сенка, сега пак се појавуваат на сцената за да ја одиграат својата пророчка улога во завршните настани на светот. Пророштвото кажува дека „во последно време Јужниот цар ќе завојува со него, а и Северниот цар ќе го нападне како виор“.

Со кого „во последно време Јужниот цар ќе завојува“, и кого „Северниот цар ќе го нападне како виор?“ - Со Израел, а преку него и со запад, со субјектот кој се наоѓа на тие простори, со тандемот создаден од Америка и од папството, во пророштвото претставено како „мал рог“ и како „дар, дрзок и лукав“ кој „ќе навлезе во Прекрасната земја (библиската земја, Израел)... и кој своите дворски шатори ќе ги постави меѓу морето и славната Света гора“. Се разбира, кон тој тандем сега е приклучен и Израел, на чијашто територија се укотвиле Америка и папата. Значи, овој тандем од три субјекти е нападнат од Јужниот и од Северниот цар.

Во овој контекст ќе го споменеме и пророштвото за трите големи светски империи на тие простори. За нив пророштвото кажува: „На другите сверови власта им беше одземена, но животот им беше продолжен за едно време и рок“ (Даниел 7,12). Станува збор за Вавилон или за денешен Ирак, за Медоперсија или за денешен Иран и за империјата на Александар Македонски, чијшто добар дел се простирал и на Блискиот Исток. За нив пророштвото кажува дека ќе им се одземе власта, но дека тие ќе постојат и понатаму, со голема веројатност да одиграат значајна улога во завршната армагедонска битка.

Во книгата на пророк Јоил ги прочитавме Божјите зборови: „Разгласете го ова меѓу народите: „Пригответе се за војна! Прековите ги ралата во мечеви, срповите во копја. Станете, народи, дојдете во Долината Јосафатова, зашто таму ќе седнам да им судам на сите околни народи“. „Долината Јосафатова“ или, како што се нарекува овде „Долина судска“, во која се собрани

народите за војна, и каде што ќе им суди Бог, се наоѓа во Израел, јужно од Ерусалим.

Ги читавме и зборовите на апостол Јован кој сликовито ги прикажува жителите на земјата со грозје собрано и згмечено, надвор од Ерусалим, во Израел, во „кацата на Божјиот гнев“ од која истекла крв „дури до уздите на коњите, во должина од илјада и шестотини стадии“ (околу 300 километри, колку што изнесува должината на денешен Израел). Значи, за време на армагедонската битка во тој регион - крв до гуша, слика за последиците на страшната битка! Крвта на непокајаното грешно човештво тече „до уздите на коњите“ таму каде што луѓето ја отфрлиле онаа крв која нудела проштавање, Христовата крв како единствено средство за бришење на нивниот грев кој е причина за армагедонската битка.

Палестина, и пошироко Блискиот Исток, е центар на бојното поле на Армагедон чиито граници се шират и ја опфаќаат целата наша планета Земја која станува крваво попрште на свирепости и хорори од апокалиптички размери. Кој може тоа да го замисли, а уште помалку да го опише? Колку илјади аушвици може да покрие армагедонската битка?

„Боен вик допира - до крај светот - бидејќи Господ има спор со народите, излегува на суд со секое тело, грешниците ќе ги предаде под меч“ (Еремија 25,31).

Да, „Господ има спор со народите“ и Тој „излегува на суд со секое тело“ (со секој човек) на земјата, и за време на армагедонската битка „грешниците ќе ги предаде под меч“. Епицентарот на тој суд Даниел го лоцира на Блискиот Исток од каде што ќе се шири „до крај светот“.

„Вака вели Господ: „Слушам крик на ужас; тоа се стравоти, а не мир. Ајде, распрашајте се и погледајте: дали некогаш родил маж? А сите мажи се фаќаат за бедрата како родилки! Зошто се сите лица изобличени и побледени? Леле, голем е овој ден, нема сличен на него“ „Тоа ќе биде време на страдање какво што немало откако постојат луѓе па сè до тогаш“ (Еремија 30,5-7; Даниел 12,1).

„Утробо моја! Утробо моја! Боледувам, срцето ми се кине! Ми трепери душата! Не можам да молчам, зашто слушам звук на труба, боен вик. Зло по зло, цела земја опустува“ (Еремија 4,19,20).

Навистина жално, страшно и најстрашно од сите времиња низ кои поминувала нашата планета, но пророштвото кажува дека тоа едновременно е и најнадежно и најславно од сите времиња, зашто токму тогаш „ќе стане Михаел (Христос), големиот Кнез“, да го брани и ќе го одбрани својот народ, ќе го сочува да не изгине за време на неволјите низ кои неминовно ќе мора да поминуваат грешниците за да платат за својот грев.

Седум последни зла

Кога ќе заврши последното прегрупирање и престојување на народите откако ќе го чујат последниот повик за време на позниот дожд да излезат од „Големиот Вавилон“ и да застанат на Божја страна, врз „големата блудница“ и врз сите што свесно се определиле да останат под нејзина закрила, и понатаму „опиени од виното на нејзиното блудствување“ и „измамени од нејзините гатања“ (Откровение 18,23), на земјата почнуваат да се излеваат последните Божјите судови - во Библијата познати како „седум чаши полни

со гневот на живиот Бог“ (Откровение 15,7; 16,1), или како седум последни зла, опишани во 16-тата глава од Откровението. Тоа е најстрашната неволја и казна што воопшто ја снашла нашата земја.

Физичката димензија на армагедонската битка што ја опишавме е составен дел на седумте последни зла.

Шекспир кажува: „Постои линија, за нас невидлива, којашто сече секоја наша патека, скриена граница меѓу Божјето трпение и неговиот гнев.“

Со други зборови, пред Бога постои црвена линија која грешниците не смеат да ја пречекорат. Од оваа страна на црвената линија Божјиот гнев, кој се излива врз грешниците за нивниот грев, е помешан со милост. Но отаде црвената линија Божјиот гнев не е помешан со милост, што значи, кога грешниците ќе ја пречекорат црвената линија, за нив нема веќе Божја милост, туку безмилосна казна. На претпотопното поколение Божјата милост му стоела на располагање полни 120 години. Но, кога претпотопниот свет потонал до гуша во беззаконие и ја пречекорил и црвената линија пред Бога, уследила безмилосна Божја казна - дошол потоп и уништил сè живо на земјата.

Очигледно е дека и денешниот свет со едната нога веќе ја пречекорил црвената линија и поради тоа стануваат видливи безмилосните Божји казни. Наскоро тој целосно ќе премине на другата страна од црвената линија каде што ќе се соочи со безмилосна казна, со оние седум последни зла.

Почитувани, страшни се Божјите судови што ќе се урнат врз „големата блудница“ и врз нејзините приврзаници, судови што ќе го погодат гревот и грешниците кои не се покајале. Тоа се најстрашни казни што воопшто ги наоѓаме во Божјата реч. Ние овде само ќе ја регистрираме нивната стравотија без многу наши коментари.

„Страшно е да се падне во рацете на живиот Бог“, ни порачува апостол Павле. „Оној што ќе му се поклони на сверот и на неговата икона, и прими жиг на своето чело или на својата рака, ќе пие од виното на Божјиот гнев што е неразредено во чашата на неговата јарост“, додава Божјиот ангел кој ја излева таа чаша со Божјиот гнев врз грешниците (Евреите 10,31; Откровение 14,9.10).

И Бог има свое вино! Тоа се неговата јарост, неговиот гнев, неговите судови и казни. Овојпат „виното на Божјиот гнев што е неразредено во чашата на неговата јарост“, го пијат оние што „примиле жиг на своето чело или на својата рака“. Неразредено вино значи - Божјиот гнев, неговата јарост и неговите судови не се придружени со милост, туку се безмилосни.

„Се појави лоша и лута рана на луѓето кои го имаа жигот на сверот и кои се поклонуваа на неговата икона.“ „Морето стана како крв од мртовец и умре секое живо суштество во него...“ Реките и водните извори „станаа крв“. Замислете, отворате дома славина да се напиете вода, а од неа, наместо вода, тече крв! Но, колку и да се страшни овие судови, сепак, Божјата правда е наполно оправдана. Божјиот ангел кажува: „Праведен си Господе... што им пресуди така; зашто тие ја пролеаја крвта на светите и на пророците, а ти крв им даде да пијат; тоа и го заслужуваат.“

„На сонцето му беше дадено да ги пече луѓето со оган и луѓето, горејќи од големата жега, похулија на името на Бога..., царството на сверот му се помрачи, та си ги гризеа своите јазици од болка“ (Откровение 16-та глава).

Еве како ја опишуваат пророците состојбата на земјата во тоа страшно време: „Опустошено е полето, тагува земјата, оти е уништено житото.“ „Сите дрвја по полето се исушија; поради тоа и радоста кај синовите човечки исчезна.“ „Изгниени се зрната во своите лушпи, запустени се житниците.“ „Ете, стенка добитокот, нажалени одат стадата говеда, зашто нема за нив пасиште... бидејќи секна водата во потоците и оган ги изгоре пасиштата.“ „Песните црковни во оној ден ќе се претворат во ридање, вели Господ Бог; ќе има многу трупови, ќе ги фрлаат насекаде молчешкум“ (Јоил 1,10-12.17-20; Амос 8,3).

Последното зло, кога од небото паѓаат големи парчиња град, ги уништува земните народи. Вавилон се распаѓа и исчезнува, а потоа планетата ја удира најсилен земјотрес кој кога било е доживеан, уништувајќи ги и последните траги од животот на неа (Откровение 16,17-21).

Коалицијата соѕолена, тандемот се распаѓа, стиритистичката архитектура - во йарампачиња

„Дојди да ти ја покажам пресудата на големата блудница која седи на многу води, со која блудствуваа земните цареви, а жителите на земјата се опија од виното на нејзиното блудствување... зашто нејзините гревови се натрупаа до небото и Бог си спомна за нејзините беззаконија... Шестиот ангел ја излеа својата чаша врз големата река Еуфрат, та нејзината вода пресуши за да им се приготви патот на царевите од исток“ (Откровение 16,12; 18,5; 17,1.2).

Јасно е дека настапил „великиот ден на Семоќниот Бог“ и дека Божјиот гнев и Божјите судови за време на последните седум зла ја погаѓаат „големата блудница“, „големиот Вавилон“, со сите што не излегле од него при последниот Божји повик што им е навреме упатен за време на позниот дожд.

Пророштвото кажува дека во тие денови, за време на Божјите судови, „пресуши водата“ на која седеше „големата блудница“ - пресуши кон неа поддршката, послушноста и преданоста на народите врз кои седеше и ги јаваше, кои ги водеше на узда каде што сакаше, кои беа „опиени од виното на нејзиното блудствување“ и „измамани од нејзините гатања“.

Дури сега народите се отрезнија од пијанството со кое ги заслепи и ги засе- ни и дури сега, премногу доцна, им се отворија очите и видоа дека се изма- мени, преллагани - видоа дека тотално промашиле. Ним не им останува ништо друго освен немоќ, лута жалост, очај и тага и, свесни дека се загубе- ни за сета вечност, со сета жестокост и јарост се нафрлаат врз блудницата да ја уништат. Длабока била нивната приврзаност кон неа, но сега уште подлабока е нивната омраза кон неа што ги држела толку долго во заблу- да, што ги опивала со својата лажна, небиблиска наука, и затоа против неа стануваат и царевите и сите народи кои духовно гниеле во нејзиното најцрно ропство. Читаме во Божјата реч:

„Десетте рогови што ги виде на свертот (царевите) ќе ја замразат блуд- ницата и ќе ја запустат и соголат“ (Откровение 17,16). „Возвратете ѝ како и таа што ви возврати вам, возвратете ѝ двојно, според нејзините дела; во чашата во која таа налеваше, налејте ѝ двојно! Колку што се прослави себеси и живееше раскошно, дајте ѝ толку маки и тага, зашто во своето срце си вели: „Седам како царица и не сум вдовица и нема никогаш да видам тага.“

Затоа во еден ден ќе ја сполетаат нејзините маки: помор, тага и глад, и ќе биде изгорена со оган; зашто е силен Господ Бог којшто ја суди. И кога ќе го видат димот од нејзиното горење, ќе заплачат и ќе залелекаат по неа земните цареви, кои блудствуваа и живеаа раскошно со неа..., велејќи: „Тешко, тешко, голем граду Вавилону, силен граду, зашто во еден час дојде твојата пресуда!“

„Земните трговци“ кои „се збогатија од нејзиниот изобилен раскош“ ... „ќе стојат далеку заради страв од нејзините маки и ќе плачат и лелекаат, велејќи: „Тешко, тешко, голем граду, ти кој беше облечен во лен, во пурпур и во црвена ткаенина, и украсен со злато, со скапоцени камења и со бисери, зашто во еден миг пропадна толкаво големо богатство“ - се урна скелетот на немерливото, баснословно богатство на моќните светски фабрики, фирми и компании, скелетот создаден од мамутскиот капитал на блудницата (Откровение 18,5-10.3.15-17).

„Сверот (блудницата) беше фатен, заедно со лажниот пророк кој правеше чудотворни знаци пред него, со кои ги заведе оние кои примија жиг на свертот и кои се клањаа на неговата икона; и обајцата беа фрлени живи во огнено езеро што гори со сулфур“ (за ова многу повеќе подоцна) (Откровение 19,20).

Тоа се судовите што се уриваат врз Вавилон, врз „големата блудница“, во денот на Божјиот гнев. Тој ја наполнил мерката на својата неправда; неговото време дошло; тој узреал за уништување.

Преллагани, очајни, јадосани... загубените народи сега со длабока омраза во срцето се нафрлаат врз своите лажни пастири кои, наместо интегрално да ги упатуваат на изворните спасоносни библиски вистини, на изворот на Божјата чиста и бистра вода, на Библијата, тие ги напојувале со матни и загадени човечки води, им проповедале ветер и магла, историја, човечки измислици, преданија, приказки и суеверија, со што ги довеле до тоа дереце - ги одвеле, не на небото, не во вечен живот, туку во ендек, во вечна пропаст. За тие лажни пастири Господ кажува:

„Неодговорно ја лекуваат раната на мојот народ, велејќи: „Мир, мир!“, а мир нема.“ „Ви се лага го жалостевте срцето на праведникот кого јас не сакам да го жалостам, а ги закрепивте рацете на грешникот да не се одврати од својот грешен пат за да го спаси животот“ (Еремија 8,11; Езекил 13,22).

„Тешко на пастирите што ги упропастуваат и ги растураат овците на моето стадо... Затоа јас ќе ве казнам за вашите лоши дела, вели Господ.“ „Плачете, пастири, и офкајте, посипете се со пепел, водачи на стадото, зашто ви се исполнија деновите за да бидете заклани, ќе испопаѓате како одбрани овнови... Нема повеќе прибежиште за пастирите, ниту спас за водачите на стадото“ (Еремија 23,1.2; 25,34.35).

„ГОЛЕМИОТ И СЛАВЕН ГОСПОДОВ ДЕН ... ГОЛЕМИОТ И СТРАШЕН ГОСПОДОВ ДЕН ... ВЕЛИКИОТ ДЕН НА СЕМОКНИОТ БОГ“*

„Бог над боговите, Господ, говори и ја вика земјата од изгрејсонце до зајдисонце. Од прекрасниот Сион Бог заблиста; нашиот Бог доаѓа и не молчи. Пред него врви оган што проголтнува, околу него беснее силна бура. Тој ги повикува озгора небесата и земјата за да му суди на својот народ... Небесата ја објавуваат неговата праведност: „Тој е Бог судија“ (Псалм 50,1-6).

„Влези меѓу пештерите, скриј се во правот, пред Господовиот ужас, пред славата на неговото величество кога ќе стане да ја растресе земјата. Гордиот поглед ќе биде скршен, и човечкото високоумие ќе биде понижено. Само Господ ќе стои високо во тој ден. Зашто иде денот на Господа Саваот против сè што е гордо и надуено и против сè што е превознесено, и тоа ќе биде понижено.“ „Во тој ден човекот ќе ги фрли своите сребрени и своите златни идоли што ги направил за да им се клања, и ќе влезе во камени процепи и во планински долови од страв пред Господа и од славата на неговото величие, кога ќе се крене Тој да ја разруши земјата“ (Исаија 2,10-12.20.21).

Откако е создаден човекот, никогаш не се видела таква манифестација на Божјата сила како онаа при објавувањето на законот на Синај. „Земјата се тресеше, од небото дожд лееше пред Бога, Синај се тресеше пред Бога, пред Израеловиот Бог“ (Псалм 68,8). Среди најстрашни потреси на вознемирената природа се слушнал Божји глас од облакот како звук на труба. Планината се тресела од подножјето до врвот, а илјадници Израелци, пребледени и тресејќи се од страв, паднале ничкум на земја. Оној, чијшто глас тогаш ја потресол земјата, порачува: „Уште еднаш, јас ќе ја потресам не само земјата, туку и небото“ (Евреите 12,26). Светото писмо кажува: „Господ ќе загрми од висините и од своето свето живеалиште ќе издигне глас“, „ќе затреперат небото и земјата“ (Еремија 25,30; Јоил 3,16). Во тој голем ден дури и небото ќе се повлече „како свиткана книга“ (Откровение 6,14). А сите планини и секој остров ќе се поместат од своето место. „Земјата ќе се тетерави како пијан човек, ќе се ниша како колиба; беззаконието толку ќе ѝ отежне, што ќе падне и нема веќе да стане“ (Исаија 24,20).

Сите што го омаловажиле Божјиот закон и ја погазиле Христовата крв, „и земните цареви, и благородниците, и богатите, и војводите и силните...“, ќе се скријат „во пештери и горски камења, велејќи им на планините и на карпите: „Паднете врз нас и скријте нè од лицето на Оној што седи на престолот и од гневот на Јагнето, зашто дојде големиот ден на неговиот гнев и кој може да устои?“ (Откровение 6,15-17).

Не е далеку времето кога Бог ќе се подигне да го оправда својот погазен авторитет: „Ете, Господ излегува од своето живеалиште да ги казни земните жители за нивното беззаконие, што му згрешија нему. Земјата ќе ја открие сета крв што е пролеана на неа и нема да ги крие оние што се поклани на неа“ (Исаија 26,21). „Но кој ќе го издржи денот на неговото доаѓање и кој ќе устои кога ќе се јави Тој?“ (Малахија 3,2).

„Нека треперат сите жители на земјата, зашто доаѓа Господовиот ден. Да, тој е близу. Ден полн со мрак и темнина, облачен и темен“ (Јоил 2,1.2)

„Да, голем е Господовиот ден и многу страшен. Кој ќе го поднесе?“ Кој ќе може да опстане кога ќе се покаже Оној чиешто „очи се премногу чисти за да гледаат злосторство; Ти не можеш да посматраш бездушност“. За оние што викаат: „Боже Израелов, те познаваме“, а сепак го престапуваат неговиот завет и следат други богови, кои во своето срце кријат беззаконие и го љубат патот на неправдата - за нив „денот Господов ќе биде темнина а не светлина; мрак, а не сончев сјај“ (Јоил 2,11; Авакум 1,13; Осија 8,2; Псалм 16,4; Амос 5,20).

„Близу е големиот Господов ден. Близу е и доаѓа брзо. Тој ден е ден на гнев, ден на жалост и тескоба, ден на запустување и уривање, ден на темнина и мрак, ден облачен и маглив, ден на труба и боен вик против утврдените градови и високите кули“ (Софонија 1,14-16).

„Ете, денот Господов доаѓа лут, со гнев и пламната јарост, за да ја претвори земјата во пустина и да ги истреби од неа нејзините грешници“ (Исаија 13,9).

Кога го посматрале Господовиот ден во видение, пророците во старо време, слично на Еремија, извикнувале: „Липајте, зашто денот Господов е близу; иде како разурнувачка сила од Семожниот“ (Исаија 13,6).

„Да, сите воени обувки, секој плашт натопен со крв ќе изгори и ќе биде храна за оган.“ „Господ се разгневи против сите народи, се разјари против сета нивна војска. Ги предаде на уништување, на колеж.“ „Жар и запален сулфур врз злочинците ќе истури, огнен ветер се нивните судбини“ (Исаија 9,5; 34,2; Псалм 11,6).

„Затоа рацете на сите отпаднаа, срцето на секој човек се стопи. Тие се ужасија, грчеви и болки ги опфатија, се мачат... зашеметени гледаат едни во други, лицата им пламнаа.“ „Јас ќе го казнам светот за злото, и нечесните за нивните беззаконија; ќе го премавнам високоумството на гордите и ќе ја понизам надуеноста на угнетувачите“ (Исаија 13,7.8.11). „Нив не ќе може да ги спаси ниту нивното сребро, ниту нивното злато“ (Софонија 1,18).

Продолжуваме да го слушаме гласот на Божјите пророци: „О да беше ги раскинал ти небесата и да беше слегол! Горите би се стопиле од твоето лице, како оган што растопува восок, како од оган што зоврива вода, така непријателите ќе го познаат твоето име и од твоето лице ќе затреперат народите. Кога правеше страшни дела, од нас неочекувани, и слегуваше - гори се топеа од твоето лице“ (Исаија 64,1-3). „Патот Господов е во виор и бура, а облаците се прав од под неговите нозе. Ќе му се закани ли на морето, и тоа пресушува, и сите реки пресушуваат“ (Наум 1,3.4).

Сцените што ќе го најавуваат второто Христово доаѓање сепак ќе бидат пострашни од сè што светот кога и да е видел: „Горите се тресат пред него, и ридовите се топат, земјата потреперува пред неговото лице, и все-

лената и сè што живее во неа. И кој може да го издржи пламенот на неговиот гнев“ (Наум 1,5.6). „Господе, приклони ги своите небеса и слези; допри се до горите, и тие ќе се задимат; болсни со молња и ќе ги растераш, пушти ги своите стрели и ќе ги збуниш“ (Псалм 144,5.6).

„Ќе покажам знаменија горе на небесата и знаци долу на земјата: крв и оган и шикање на дим. Сонцето ќе се претвори во темнина, а Месечината во крв, пред да дојде големиот и славен Господов ден“ ... „пред да осамне големиот и страшен Господов ден“ ... „великиот ден на Семокниот Бог“ (Дела 2,19.20; Јоил 2,31; Откровение 16,14).

„И имаше светкавици, громови и гласови, и настана силен земјотрес, толку голем и силен потрес, каков што немало откако постојат луѓе на земјата. Сите острови исчезнаа, и гори веќе не се гледаа. И град, голем како талант (потежок од 30 килограми), падна од небото, на луѓето“ (Откр. 16,18.20.21).

„Господ ќе загрми со величествен глас и ќе ја покаже својата рака што удира во јаростен гнев, среде гибелен оган, од бурноносен пороен дожд и од крупен град“ (Исаија 30,30).

Бог се пресметува со гревот и грешниците. Од небото од Бога слегува оган. Земјата се отвора. Оружјето скриено во нејзината длабина се исфрла надвор. Настапил „денот кој гори како печка“. Елементите се топат од жестоката горештина, а исто така и земјата и сè што е на неа гори (Малахија 4,1; 2. Петрово 3,10). Настапило времето на суд и пропаст за грешниците - „зашто за Господа ова е ден на одмазда, година на наплата, да го одмазди Сион“ (Исаија 34,8).

При неговата појава „лицата на сите им се бледи“. Оние што ја отфрлиле Божјата милост ги обзема страв на вечен очај. „Срцето се топи, колелата треперат... а лицата им се потемнети“ (Еремија 30,6; Наум 2,10).

„Во оној ден ќе бидат поразени од Господа од едниот до другиот крај на земјата. Тие нема да бидат оплакани, ни прибрани ниту погребани“ (Еремија 25,33).

Грешниците ќе ги снеса, како никогаш да не постоеле: „Уште малку, и грешникот ќе го нема; ќе го побараш местото негово и нема да го најдеш“ (Псалм 37,10). А друг стих пак кажува: „И ќе биде како никогаш да не постоеле“ (Авдија 16). Покриени со срам, тие ќе потонат без надеж, во вечен заборав.

Тогаш ќе стане очигледно дека бунтот на сатаната против Бога предизвикал пропаст не само за него, туку и за сите што се согласиле да бидат негови приврзаници. Тој им прикажувал дека со престапот се постигнуваат многу добра, но на крај јасно ќе се покаже дека „плата за гревот е смрт“ (Римјаните 6,23). „Зашто, ете, ќе настапи ден кој гори како печка; тогаш сите горди и оние кои постапуваат нечесно ќе бидат како слама, и ќе ги изгори денот што иде, вели Господ Саваот; и така, нема да остане од нив ни корен ниту гранчиња“ (Мала-хија 4,1). Сатаната, како корен на сите зла, и сите што прават зло, како гранки, ќе бидат потполно уништени. Ќе му биде ставен крај на гревот, на пропаста и на сите неволји што ги предизвикал тој. Псалмистот кажува: „Ги сотре безбожниците: им го избриша името за век веков. Дотолчени се душманите - ни спомен од нив не остави“ (Псалм 9,5.6).

Бог љуби разлика меѓу грешните и праведните

Во текот на последните тешки и жални времиња, кога се очекува Господовиот ден, особено за време на последните седум зла, Господ ќе го земе својот народ во своја заштита, ќе му обезбеди сигурно засолниште. „Ќе стане Михаел (Христос), големиот кнез“, да ги брани своите верни, и ќе ги одбрани, ќе ги спаси.

Среде луѓата на божествените казни, Божјите деца ќе немаат причина да се плашат. Господ ќе „биде прибежиште на својот народ и крепост на синовите Израелови“ (Јоил 3,16). Оној ден, кој на престапниците на Божјиот закон ќе им донесе страв и пропаст, на послушните ќе им осамне „со неискажлива и прославена радост“ (1. Петрово 1,8).

Псалмистот кажува: „Во кобен ден под својот кров ќе ме засолни, под покривот на својот шатор ќе ме скрие, на висока карпа ќе ме крене“ (Псалм 27,5).

Господ нема да „го погуби праведникот со грешникот“ (1. Мојсеева 18,23).

„Ако пратам помор во таа земја и ако излеам врз неа гнев и колеж за да ги сотрам во неа сите луѓе и сиот добиток, а во неа останат Ное, Даниел и Јов - се колнам, вели Господ Бог - не ќе ги спасат ни синовите ни ќерките, туку само себеси со својата праведност“ (Езекил 14,19.20).

Значи, среде страшните гибели на грешниците, отсекогаш, па и во „последните денови“, праведниците, слично на Ное, Даниел и Јов, ќе се спасат со својата праведност. Со најголемо можно внимание да ги чуеме прекрасните ветувања што им ги дава Бог на праведните кога се соочуваат со тие гибели:

„Господ бдее над тебе, Господ ти е заклон оддесно; сонцето нема да ти наштети дење, ниту месечината ноќе. Од секакво зло ќе те чува Господ. Тој ќе бдее над твојот живот.“ „Тој ќе те избавува од стапици и од смртоносни болести; со своите крилја ќе те покрива, со неговите крилја ќе те засолнува, а неговата верност ќе ти биде штит и одбрана. Нема да те плашат стравотиите на ноќта, ниту стрелата што преку ден лета, ниту чумата што во мрак коси, ниту пак поморот што на пладне пустоши. Ќе паѓаат илјадници покрај тебе, и десетици илјади оддесно, но до тебе нема да допре! Само со свои очи ќе гледаш и казната на безбожниците ќе ја набљудуваш. Ако Севишниот ти е прибежиште - Господ, моето засолниште - никакво зло нема да те порази, несреќа до твојот дом нема да се доближи... бидејќи се надеваше на мене, ќе го избавам и ќе го заштитам, зашто го позна моето име ... „Господов ангел се настанува околу оние што се бојат од него и ги избавува“ (Псалм 121,5-7; 91,3-10.14; 34,7).

„Тогаш ќе ја видите разликата меѓу праведникот и безбожникот, меѓу оној кој му служи на Бога и оној кој не му служи“ (Малахија 3,18). „Послушајте ме вие, кои ја познавате правдата, народе, кој во своето срце имаш закон!“ „Јас сум вашиот Утешител! Кој си ти да се боиш од смртен човек и од човечки син, кој е како трева? Го заборава Господа, својот Творец..., непрекратно трепериш, секој ден, од гневот на угнетувачот, како да се приготвува да те уништи. Но каде е сега гневот на угнетувачот? Скоро ќе биде слободен заробеникот, нема да умре во јама, ниту ќе му недостига леб. Зашто јас сум Господ, твојот Бог, кој го раздвижувам морето за да му бучат

брановите. Името ми е Господ над војските. Свои зборови ставив во твојата уста, во сенката на својата рака те скрив... Затоа, чуј го ова, беднику, пијан, но не од вино. Вака зборува Господ, твојот Бог, бранителот на твојот народ: Ете, јас ја земам од твојата рака чашата што опива и од чашата на мојата јарост ти веќе нема да пиеш. Ќе ја ставам во рацете на твоите угнетувачи, на оние кои ти зборуваа: „Наведни се за да поминеме!“ И ти им ги подметнуваше плеќите како почва, како пат за минувачи.“ „Планините ќе се поместат и ридовите ќе се разнишаат, но мојата милост нема да отстапи од тебе и заветот на мојот мир нема да се разниша, вели Господ, кој те милува“ (Исаија 51,7.12-16.21-23; 54,10).

За време на седумте зла Господ ќе го повика својот народ: „Ајде, народе мој, влезе во клед и затвори ја вратата зад себе. Скриј се за миг, додека не помине јароста. Зашто Господ ќе излезе од своето живеалиште да ги казни земните жители за нивното беззаконие“ (Исаија 26,20.21).

Кога на грешниците од славините ќе им тече крв место вода, и за време на сеопштиот глад и жед што ќе пуштат на земјата, Бог на својот народ ќе му обезбеди сигурно засолниште и доволно леб и вода. „Тој ќе живее на високи места и тврдините на карпите ќе му бидат прибежиште. Ќе има доволно леб и постојано ќе му дотечува вода... Немоќните и бедните бараат вода, а неа ја нема! Јазикот им се исуши од жед. Јас, Господ, ќе ги чујам, јас, Бог Израелов, нема да ги оставам“... „Во време на неволја нема да свенат и во денови на глад ќе избилуваат“ (Исаија 33,16; 41,17; Псалм 37,19). - Прекрасно Божје ветување!

Ова време на неволја пророкот Авакум го гледал пред себе и неговите зборови ја изразуваат верата на Црквата: „Смоќвата нема веќе да цути, ниту на лозата ќе има плод; маслинката нема да роди род и полињата нема да дадат храна; овците ќе исчезнат од трлата, во шталите нема да има ниту говеда. Но јас ќе се радувам во Господа и ќе се веселам во мојот Спасител, Бог“ (Авакум 3,17.18). - Извонредно!

Радосна и победоносна песна што ќе ја пеат праведните: „Бог ни е закрила и сила, секогаш присутна помош во неволја! Затоа, не се плашиме! Па макар и земјата да се разниша, и планините среде морето да пропаднат, и да бучат и да се пенат водите негови, и горите да се тресат од нивните бранови.“ „Ќе се вратат оние што ги ослободи Господ, и со радосни извици ќе дојдат на Сион. Вечна веселба ќе им се рече над главите, ќе ги придружуваат триумф и радост, а ќе ги снеса тагата и воздишките (Псалм 46,1-3; Исаија 51,11).

Очигледно е дека Божјиот народ е поштеден од седумте последни зла кои се уриваат врз грешниците кои не се покајале за својот грев.

---

* Овој наслов главно ги бележи библиските пророштва и настани што му претходат и што се слеваат со второто Христово доаѓање. „Големиот и славен Господов ден“, „Големиот и страшен Господов ден“ и „Великиот ден на Семоќниот Бог“, всушност е „Христовиот ден“, неговото скорашно второ доаѓање: „Да бидете беспрекорни во денот на нашиот Господ Исус Христос“ (1. Коринќаните 1,6-8)

ВТОРОТО ХРИСТОВО ДОАЃАЊЕ

Лажна доктрина за тајно вознесение

Се рекламира серија книги под наслов „Оставени“, продадена до сега во повеќе од 50 милиони примероци, со феноменален комерцијален успех, која зборува за последните настани. Таа ни дава ваква слика за последните денови на земјата: „Во еден хаотичен миг, однадеж ќе исчезнат милиони луѓе во светот, оставајќи ја својата облека, венчалните прстени, очилата и чевлите на расфрлени купишта. Настанува масовна бркотија кога возилата, кои однадеж останале без луѓе, ја губат контролата; избувнуваат пожари и хистерии, додека живите со неверие и страв ги гледаат празните места каде што само до пред неколку секунди биле нивните мили и драги. Ова е тајно вознесение кое Бог го планирал како прв знак за почетокот на крајот на времето.“

За што се работи овде? Серијата „Оставени“ се раширила како шумски пожар и ја опфатила целата планета. Многу продавници остануваат отворени сè до полноќ за да ги услужат долгите редови од обожаватели.

Доктрината за тајно вознесение тврди дека Божјиот народ ќе биде тајно земен на небото, додека непреобратените или грешните ќе останат на земјата за да им се даде можност што одговара на втора прилика или на втора шанса за покајание, за преобратување и за спасение. Доктрината за втора шанса е доктрина на лажна надеж која не ги охрабрува луѓето да го изменат својот живот и да се помират со Бога.

Вакво верување застапуваат милиони верници на повеќето протестантски цркви кои го прифатиле футуризмот на католичките теолози Алказар и Рибера од 16 век, според кој, Христос, наместо да дојде видливо на облаци со голема сила и слава, како што кажува Писмото, ќе дојде невидливо и тајно, за тивко и таинствено да ја одведе својата христијанска црква на небо. Од тој миг за останатите на земјата настапува милениумско (илјадагодишно) царство.

Оваа небиблиска јанија, или оваа теологија за некакво тајно вознесение на христијаните на небо пред второто видливо Христово доаѓање, е комплетно надвор од сите библиски димензии и многу е чудна и воопшто неприфатлива. Од Библијата ние знаеме дека Исусовото доаѓање не е поврзано со никакви тајни. Тоа е видливо за секое око.

За жал, многу луѓе, наместо да ја проучуваат Божјата реч, прифаќаат магливи сфаќања на разни квази теолози и фикции на писатели на романи и книги. Колку е тоа лековерно и опасно!

За диспензационализмот и диспензационалистите

Накусо за диспензационалистите и за нивната теологија. Називот „диспензационализам“ потекнува од верувањето дека историјата на спасението

е поделена на „одвоени диспензации“, или изделени временски сегменти, и во секој од тие сегменти Бог спрема луѓето постапува на различен начин. Според диспензационалистичката теологија, историјата на спасението е поделена на седум изделени диспензации. Во секоја диспензација Бог на човекот му поставува различни барања. Во Мојсеевата диспензација, наречена „закон“, Тој бара послушност кон Мојсеевиот закон, што значи спасение со послушност, со човечки дела. Во сегашната христијанска диспензација (Црквата), Бог бара прифаќање на спасението со вера.

Диспензационалистите не веруваат дека Христовата црква денес е духовен Израел. Според нив, неисполнетите условни старозаветни библиски пророштва, со своите силни ветувања, сè уште се однесуваат исклучиво на стариот буквален Израел, односно, старозаветните Божји месијански ветувања, кои не се исполниле врз стариот Израел поради неговата непослушност, задолжително ќе се исполнат врз еврејскиот народ за време на милениумот што ќе настапи на земјата. Така тие новозаветната Христова црква потполно ја изделуваат од старозаветниот Израел и не ѝ придаваат ниту историска, ниту сегашна важност и улога во проповедањето на евангелието на сите народи.

За диспензационалистите христијанството не е продолжение на старозаветниот народ, туку тоа е „прекин“ или „уметок“ кој почнал на денот Педесетница (Духовден) и е непотребна и бесцелна историска маргиналија, само некаков историски интермедиер да ја пополни празнината, односно временскиот период од две илјади години меѓу еврејскиот избран народ до Христа, кога е потиснат во пасива, и новиот милениум во кој тој, наводно, пак ќе истапи на светската сцена како Божји избран народ, како нација, и ќе стане духовен центар на светот или стожер околу кој ќе се собираат сите народи. Според тоа, за диспензационалистите не постои комплементарност, ниту поврзаност или библиски пророчки континуитет меѓу тие два ентитета, меѓу Христовата црква и стариот Израел. Основа на диспензационализмот: Евреите како нација сè уште се Божји избран народ.

Милиони христијани, кои го прифаќаат диспензационализмот, ја прифатиле Калвиновата теологија за предестинација, за која веќе доста зборувавме порано. Според таа доктрина, човекот судбински е предодреден или за вечно спасение или за вечна смрт. Така и на Евреите судбински им е одредено да бидат Божји избран народ, независно од тоа дали тие го сакаат тоа или не. Меѓутоа, ова не е библиско учење, зашто не ја почитува човековата слобода на избор.

Диспензационалистите веруваат дека христијанската диспензација ќе заврши кога Христос ќе дојде да ги земе верниците на овој свет на небо со помош на ненадејно, тајно и невидливо вознесение на почетокот од милениумот на оваа земја, за што веќе зборувавме. Значи, тајното вознесение ќе го обележи крајот на диспензацијата на Црквата и почетокот на обнова на старозаветната диспензација на Израел, обнова на еврејската нација во Палестина. Тие очекуваат Ерусалим пак да ја поврати својата некогашна Божја слава што ја загубил и пак да стане светски духовен центар со тоа што во него пак ќе се изгради некогашниот разурнат храм и повторно ќе се воведат старозаветниот жртвен систем. Секако, според нив, Бог видливо ќе го посвети обновениот храм со своја шекина од небото, како и при посветувањето на Соломоновиот храм, со што званично ќе почне милениумското царство на

оваа земја, кое ќе биде првенствено еврејско!? - Невозможно и тешко голтливо, зашто во Библијата нема поделба на илјадагодишно еврејско царство (еврејски милениум) на оваа земја, и христијанско царство на небото. Постои само едно Божје царство во кое се наоѓаат верните на сите времиња.

Христовото доаѓање е видливо

Постојат христијани кои тврдат дека Исус веќе дошол или дека ќе дојде на нашиот свет невидливо за нашите очи. Од библиска гледна точка ова е погрешно. Христос му кажал на првосвештеникот за време на судењето: „Јас ви велам: „Отсега ќе го гледате Синот човечки како седи оддесно на Силата (оддесно на Отецот) и како доаѓа на небесните облаци““ (Матеј 26 64).

Пред величественото и славното доаѓање на нашиот Господ „земните цареви, големците, војсководците, богатите, силните, секој роб и секој слободен човек се засолнија во пештерите и по горските камењари, велејќи им на горите и карпите: „Паднете врз нас и скријте нè од лицето на Оној кој седи на престолот и од гневот на Јагнето, зашто дојде великиот ден на нивниот гнев и кој може да се одржи?““ (Откровение 6,15-17). - Грешниците повеќе сакаат врз нив да паднат горските карпи отколку да се сретнат лице в лице со Оној што го презреле и отфрлиле.

Пред да замине на небото, Христос им дал ветување на своите ученици: „Одам да ви приготвам место... и пак ќе дојдам и ќе ве земам кај себе, за да бидете и вие таму каде што сум јас“ (Јован 14,1-3). Овде нема ништо невидливо. Напротив, Тој доаѓа да нè земе нас, кои сме видливи, и да нè поведе во вечен живот во своето царство, во небесните домови.

Додека Исус се вознесувал, ангелите им кажале на апостолите: „Овој Исус, кој од вас се вознесе на небото, ќе дојде така како што го видовте да оди на небото.“ „И ќе го види секое око“ (Дела 1,11; Откровение 1,7).

И на многу други места Светото писмо јасно учи за буквално и лично Христово доаѓање. Павле кажува: „Сам Господ ќе слезе од небото, на заповед, со глас на архангел и со Божја труба“ (1. Солуњаните 4,16). И Спасителот изјавува: „Ќе го видат Синот човечки како доаѓа на небесните облаци со сила и со голема слава.“ „Како молњата што излегува од исток и свети до запад, такво ќе биде доаѓањето на Синот човечки“ (Матеј 24,30.27).

„А на неговата наметка и на неговото бедро има напишано име: „Цар на царевите и Господар на господарите““ (Откровение 19,16).

„Величеството негово ги покри небесата, и славата негова ја исполни земјата. Болскотот му е како сончева светлина“ (Авакум 3,3.4). Неговото лице свети посилено од блескотното пладневно сонце.

При второто Христово доаѓање, што го следи целата вселена без здив, зашто тоа е вселенски настан од највисок ранг, него ќе го придружува сета небесна војска: „Кога ќе дојде Синот човечки во својата слава и сите свети ангели со него..., ќе ги прати своите ангели со силен трубен глас и ќе ги соберат неговите избраници“ (Матеј 25,31.32; 24,31). - Значи, Христос доаѓа јавно и видливо, највидливо што воопшто може да се замисли.

Голем и славен настан при второто Христово доаѓање, и најславен од сите, е воскресението на мртвите праведни.

Среде тетеравењето и бранувањето на земјата, молскањето на молњите и татнежите на громовите, гласот на Божјиот Син ги повикува светите што

спијат. Тој својот поглед го насочува кон гробовите на праведниците и тогаш, подигајќи ги рацете кон небото, извикнува: „Разбудете се и воскликнувајте, жители на правот“, станете вие, кои спиете во своите гробови (Исаија 26,19). На целата земја мртвите праведни ќе го слушнат овој глас во своите гробови и ќе оживеат. Сега земјата татни од чекорите на огромно мноштво од секое племе, колено, јазик и народ. Тие доаѓаат од темнината на смртта, облечени во бесмртна слава, триумфирајќи: „О гробе, каде ти е победата? О смрт, каде ти е осилото?“ (1. Коринќаните 15,55).

Живите праведници, преобразени и облечени во бесмртност, и воскреснатите свети, своите гласови ги соединуваат во радосен изблик на победа: „Ете, Тој е нашиот Бог, во него се надевавме, Тој нè спаси“ (Исаија 25,9), и заедно со Христа заминуваат на небото, каде што ќе бидат Христови гости илјада години или еден милениум, и на располагање ќе им стои сета вселена.

Библијата за милениумот

Милениумот е мошне битен период во Божјиот план за повторно воспоставување на мир и ред во растресената и оштетена вселена. Тој е преоден период од светот на смртта во светот на вечниот живот, од бунтот - во највозвишена хармонија.

Зборот „милениум“ не се појавува во Светото писмо во тој облик. Неговото буквално значење е период од илјада години. Тој потекнува од латинскиот збор mille (една илјада) и anus (година). Теолозите го користат да го означат периодот од „илјада години“ кој му е откриен на апостол Јован во Откровение 20,4 како време во кое светите (праведните) ќе владеат со Христа. Периодот од илјада години шест пати се спомнува во текстот од Откровение 20,1-7 и затоа мораме внимателно да ги анализираме настаните поврзани со овој временски период за да можеме правилно да ги сфатиме. Современите теолошки правци многу се занимаваат и го нагласуваат милениумот, а за повеќето од нив тоа е долго очекуван период на мир кој ќе настане со врзување на сатаната и со почетокот на Христовото владеење. Сепак, постојат различни гледишта кои се разликуваат во деталите поврзани со тие настани.

1. Милениум на земјата пред да дојде Христос - Не!

Мнозинството поборници на оваа теорија се христијани. Ова сфаќање главно е прифатено и во Светскиот екуменски сојуз на црквите, кој настојува да ги обедини сите христијански правци. Според него: Човештвото со својот напредок само ќе создаде Божје царство на мир на земјата.

Заедничко за сите овие предвидувања: Сите очекуваат царство на мир на земјата за следните илјада години. Сите тие прикажуваат подобрена ситуација, и се верува дека со тоа ќе бидат исполнети условите за Христовото илјадагодишно царство на земјата. Христос се очекува како светски лидер во своето царство на мир. Но, според нив, Тој ќе дојде дури откако на целата земја ќе завладее мир и хармонија. Навистина, се вложуваат напори за обединување на човештвото во една супер-држава и за постигнување на сеопшт мир на целата планета. Меѓутоа, денешната состојба ниту малку не е поволна да се реализира една таква замисла, бидејќи тоа не е библиски милениум.

Последната голема и страшна криза, која во Библијата се опишува како „криза над кризите“ или „криза на вековите“, што ќе настане во светот непосредно пред Христовото враќање на земјата, во светот ќе создаде не едно, туку две моќни светски милениумски движења.

Библиска вистина е дека последните страшни настани се болно вистинити, кои со заслепувачка сила ќе го погодат светот и луѓето ќе ги натераат да се определат и да се наредат под двете знамиња на двете големи милениумски движења кои ќе бидат вклучени во борба на живот и смрт, која единствено може да се заврши со целосно уништување на едното од нив. Силите на сверот ќе вложат натчовечки напори да го уништат Божиот народ кој го промовира библискиот милениум, и ќе се чини дека тие сили привидно победуваат, зашто Откровението 13,7 кажува оти на сверот „му беше дадено да завојува против светите и да ги совлада“.

Значи, едното милениумско движење го предводи сесветската обединета супер-црква во новиот светски поредок или новата светска конфедерација на чело со папството. На светската сцена доминира духовниот сесветски водач, папата, зад кого застава светот и го прифати како лидер на цел свет. Тој има апсолутна и духовна и световна власт. И во тие тешки мигови за светот, тој му се обраќа на човештвото со пораката што веќе ја чувме:

Луѓе, стоп за војната, доста крвопролевање! Сите ние сме браќа и сестри, едно големо светско човечко семејство, деца на еден Бог кој ни порачува да живееме во мир! Да ги закопаме воените секири и да свртиме нова страница за нашиот свет! Нема причина да се вознемируваме. Пред да дојде Христос, цел свет треба да се преобрати и на оваа земја да завладее и да царува праведност илјада години. Мир! Мир! Да го почнеме тоа толку долго посакувано и со срце и душа очекувано заедничко илјадагодишно царство на мир, слога и хармонија на нашата изнамачена планета на која ѝ се заканува целосно уништување. Мир! Мир! - И навистина се прогласува мир, илјадагодишно царство или милениум на земјата.

2. Библиски милениум

А сега за второто милениумско движење, за вистинскиот библиски милениум!

Како што е опишано во Откровение 20,1-14, милениумот е период од илјада години, ограничен со првото воскресение на праведниците при второто Христово доаѓање и со второто воскресение на крајот од тој период. Сатаната е врзан на почетокот од милениумот, со што му се одзема можноста да ги мами луѓето. Сите праведници - и живите и оние што воскреснале во првото воскресение, добиле бесмртност и одведени се на небото, таму да живеат и да владеат со Христа во текот на милениумот. Грешниците се уништени со сјајот на второто Христово доаѓање кое ќе стори земјата да остане без луѓе. Во таа состојба таа се претвора во темна „бездна“, во која сатаната и неговите демони се заточени илјада години. Да го појасниме ова што го кажавме:

Пред да замине на небото, нашиот Спасител на своите ученици им дал славно ветување:

„Одам да ви приготвам место... и пак ќе дојдам и ќе ве земам кај себе, за да бидете и вие таму каде што сум јас“ (Јован 14,1-3).

„Сам Господ (Христос) ќе слезе од небото, на заповед, со глас на архангел и со Божја труба, и мртвите во Христа (верните) ќе воскреснат први. Потоа ние, живите, кои сме останале, ќе бидеме земени заедно со нив на облаци за да го сретнеме Господа во воздухот; и така засекогаш ќе бидеме со Господа“ (1. Солуѓаните 4,16.17).

„Зашто, како што сите умираат во Адама, така и во Христа сите ќе живеат. Но секој по својот ред: Христос како првина, а потоа оние кои се Христови, во времето на неговото доаѓање“ (1. Коринќаните 15,22-23). Апостол Павле е јасен: При Христовото доаѓање воскреснуваат оние кои се Христови, односно верните.

Христовите откупеници (верните) од сите векови воскреснуваат од мртвите, живите праведни се преобразуваат, а ангелите ги собираат да го сретнат Господа на облаци, и заедно со Христа заминуваат на небото, каде што ќе го почнат милениумот.

Апостол Павле е многу јасен: Тој гледа не тајно и таинствено, туку буквално и видливо слегување на Христа од небото на оваа земја; при тоа тој гледа буквално воскресение на праведните; гледа нивна, не тајна и таинствена, туку видлива средба со Христа во воздухот и нивно видливо заминување на небото, каде што „царуваа со Христа илјада години“.

Како знаеме дека праведните, кои воскреснаа во првото воскресение, „царуваа со Христа илјада години“ не на оваа земја во некаков земен милениум пред второто Христово доаѓање, туку на небото, во небесниот милениум, откако Христос повторно ќе дојде?

Па апостол Јован спасените ги гледа на небото како седат на престоли и царуваат со Христа илјада години: „И видов престоли, а на оние кои седеа на нив им беше дадено да судат. Ќе бидат Божји и Христови свештеници и ќе царуваат со него илјада години“ (Откровение 20,4.6).

Понатаму, Јован продолжува! „А другите мртвовци не оживеаја додека не се навршија илјада години. Тоа е прво воскресение. Блажен и свет е оној кој има дел во првото воскресение; над нив втората смрт нема власт“ (Откровение 20,4-6).

Текстот е јасен: Првото и второто воскресение ги дели период од илјада години или еден милениум. Понатаму:

„А кога ќе се навршат илјадата години, сатаната ќе биде пуштен од својот затвор, и ќе излезе да ги мами народите по четирите краишта на земјата... за да ги собере за војна, чијшто број е како морскиот песок. И излегоа на земната ширина и го опкружија логорот на светите и омилениот град; и падна оган од небото и ги проголта. И ѓаволот, кој ги заблудуваше, беше фрлен во езерото од оган и сулфур, каде што се свертот и лажниот пророк“ (Откровение 20,1-3.7-9.10).

Овој текст ни расветлува повеќе работи во врска со милениумот. Покрај другото, тој кажува дека „сатаната ќе биде пуштен од својот затвор“, што значи, тој илјада години бил во некаков затвор. За што станува збор? Читаеме во Откровение 20,1-3:

„Видов ангел кој слегуваше од небото, кој во својата рака имаше клуч од бездната и голема верига. Тој ја фати ламјата, старата змија, која е ѓаволот и сатаната, го врза за илјада години, па го фрли во бездната и ја заклучи и запечати над него за да не ги мами народите додека не се навршат илјада години. Потоа треба да биде одврзан за кратко време.“

Посочениот текст, заедно со претходните текстови, ни откриваат неколку значајни библиски вистини. Прво, праведните милениумот го поминуваат со Христа на небото. Второ, сите грешници милениумот го поминуваат мртви во своите гробови на оваа земја, уништени од последните страшни катастрофи низ кои поминувала нашата планета во последните денови, но и од силната слава на второто Христово доаѓање пред која не може да опстане ниту еден грешник. Трето, нашата планета е наполно обезличена од гигантските пusteња низ кои поминувала во последните денови заедно со грешниците кои ја газеле нејзината почва и која ги прибрала во своите пазуви. Таа е претворена во безживотна пустина на којашто е тотално уништена секоја трага на живот. Четврто, сатаната, заедно со своите демони, се единствени живи суштества кои милениумот ќе го поминуваат на опустената и наполно разурната земја, претворена во мрачен амбис (тартар, за кој веќе зборуваме), сомболички врзани во „голема верига“ за да не можат никаде и никого да мамат илјада години.

За време на тие илјада години, додека праведните се на небото, пророк Еремија вака ја опишува состојбата на земјата: „Ја гледам земјата, а таа, ете, пуста е и празна; на небесата светлината им исчезнала. Ги гледам планините, а тие се тресат и сите бреќчиња се вознемириле. Гледам, а ете, нема ниту еден човек и сите небесни птици одлетале. Гледам, а ете, плодното поле опустело и сите градови ги разурна Господ со жестокоста на својот гнев. Да, вака вели Господ: „Сета земја ќе биде ограбена, јас ќе ѝ зададам последен удар. При тоа земјата ќе се завитка во црнина, а небесата и планините ќе потемнат, зашто реков и нема да се раскајам, одлучив и нема да отстапам“ (Еремија 4,24-28).

Сатаната и неговите демони ќе имаат време од илјада години да размислуваат и да ги гледаат последиците од својот бунт против Бога; ќе размислуваат за гревот што го измислиле кој одвел во смрт милијарди луѓе по чиешто гробови и коски ќе газат еден милениум.

А сега, во светлината на текстовите што ги приведовме, да ги анализираме настаните што се одигруваат откако ќе помине милениумот. Прво, во нив го гледаме сатаната, кој е „луштен од својот затвор“; второ, грешниците, „чијшто број е како морскиот песок“, воскреснати по „илјадата години“ во второто воскресение; трето, „логорот на светите и омилиениот град“, четврто, сатаната, заедно со грешниците, го опкружуваат „логорот на светите и омилиениот град“ за да го нападат и да го заземат, и петто, од „небото паѓа оган“ кој ја запалува земјата, претворајќи ја во огнено езеро, „во езеро од оган и сулфур“, кое „ги проголтава“ сатаната и грешниците. Тоа е „втора смрт“

Го повикуваме апостол Јован да ни појасни од каде пристигнаа на земјата „логорот на светите (праведните) и омилиениот град“ во логорот.

Тој се освива на нашиот повик и ни кажува: „Јас го видов светиот град, новиот Ерусалим, како слегува од небото, од Бога, стокмен како невеста, украсена за својот маж“ (Откров. 21,2).

Значи, градот, „новиот Ерусалим“, заедно со праведните во него, слегле во логорот на земјата од небото. Апостол Павле ни кажа дека праведните воскреснале во првото воскресение при второто Христово доаѓање и заедно со Христа заминале на небото, а Јован додава дека на небото царувале со

него илјада години и, откако го поминале небесниот милениум на небото, тие, заедно со новиот и во новиот Ерусалим, слегуваат на оваа земја. Нема забуна! Праведните биле на небото и од небото слегле на оваа земја.

Според тоа, Библијата не познава и не признава никаков земен милениум, никакво земно илјадагодишно царство на мир и просперитет на оваа земја пред второто Христово доаѓање, туку само и единствено милениум или илјадагодишно царство на небото откако Христос повторно ќе дојде да ги одведе со себе спасените. Библијата исто така познава и признава две буквални воскресенија од мртвите - воскресение на праведните пред милениумот и воскресение на грешните по милениумот.

Основата на вистинското христијанство - Христовата љубов кон човекот - сè повеќе исчезнува од светот. Таа се заменува со верски масовни собири и конгреси, кои само административно ги собираат масите, но не му даваат и вистински дух на меѓучовечкото единство, освен само чувство на организациона припадност. Човештвото духовно и на ниво на сеопшта љубов и хармонија не се издигнува, туку паѓа.

Затоа мислењето што владее кај одделни протестантски верски заедници, кај диспензационалистите, и кај застапниците на движењето Њу ејџ, за земно духовно Христово илјадагодишно царство или за милениум пред крајот на светот - нема основа во Божјата реч. Таа наука за илјадагодишно царство на правда и мир, за некаков процут или рај овде на земјава, кога доброто ќе го надвлее злото пред личното Господово, второ Христово доаѓање, може некому да му се допаѓа, но тоа е само сон и тешка илузија, нешто што е противно на Христовата наука и на науката на неговите апостоли, зашто тие учеле дека „пченицата и каколот ќе растат заедно до жетвата“; дека „лошите луѓе и измамниците ќе напредуваат во злото, заблудувајќи други, а и себеси“; дека „во последните денови ќе настапат тешки времиња, зашто луѓето ќе бидат себични, среброљупци, фаленичари, горделиви, пцујачи; непокорни на родителите, неблагодарни, несвети; без љубов, непомирливи, злобни, клеветници, невоздржани, свирепи, непријатели на доброто, предавници, безобзирни, надуени, повеќе сластољубиви отколку богољубиви, кои имаат изглед на побожност, а се откажале од нејзината сила“, и дека царството на темнината ќе постои сè до Господовото враќање, кога Господ Исус ќе го уништи „со здивот на својата уста и ќе го искорени со појавата на своето доаѓање“ (Матеј 13,30.38-41; 2. Тимотеј 3,1-5; 2. Солуѓаните 2,8).

Христос не најавува милениум пред своето второ доаѓање. Тој ја опишува состојбата на светот во тие денови: „Како што беше во деновите на Ное, така ќе биде и при доаѓањето на Синот човечки. Зашто како што во деновите пред потопот луѓето јадеа и пиеја, се женеа и мажеа, сè до денот кога Ное влезе во ковчегот, и не сфатија додека не дојде потопот и однесе сè, така ќе биде и при доаѓањето на Синот човечки.“ Христос овде не изнесува земен милениум, илјада години, кога сите треба да се приготват за вечноста. Тој ни објаснува дека, пред Синот човечки повторно да дојде, ќе настапи време кое ќе биде исто со времето на Ное. Денеска светот оди по ист пат. Тој не покажува никакви ласкави знаци на илјадагодишна слава. Престапниците на Божјиот закон земјата ја исполнуваат со зло. Нивната распуштеност, нивниот развратен живот, нивните

нескротени страсти, бргу го исполнуваат светот со насилство. Силното беззаконие на тоа време потполно одговара на беззаконието во ова поколение.

Значи, последното време Христос го опишува не како време на правда, мир и љубов, туку како време на војни, судири и немири, и до крајни можни граници расипано Ноево и содомско време со силно беззаконие што ќе го искорени само Тој со своето второ доаѓање (Матеј 24. глава).

За тој толку очекуван и посакуван илјадагодишен мир на земјата апостол Павле кажува: „Зашто самите вие дорбо знаете дека Господовиот ден ќе дојде како крадец во ноќ. Кога ќе велат: „Мир и безбедност“, тогаш ненадејно ќе падне погибел врз нив, како породилни маки врз породилна жена, и не ќе можат да избегаат“ (1. Солуѓаните 5,2,3).

И, да повториме, никаков милениум, никакво илјадагодишно царство на правда, мир, среќа и спокојство на оваа земја пред да дојде Христос! Милениумот е предвиден за праведните кога наскоро ќе заминат со Христа на небото. Таму тие ќе го поминуваат тоа среќно и благословено време со Христа и во друштво на другите безгрешни небесни светови.

Праведните ќе им судат на грешниците

Кога зборувавме за небесниот истражен суд кажавме дека небесниот суд во Библијата се одвива во три фази:

1. „Предмилениумски суд“, или „истражен суд“, кој уште се нарекува и „предадвентен суд“, кој се врши на небото пред второто Христово доаѓање, или пред неговиот втор адвент на оваа земја,

2. „Милениумски суд“, и

3. „Извршен суд.“

Беше објаснето дека во првата фаза од небесниот суд им се суди на мртвите и живите праведни за да се утврди дали тие навистина се покајале и ги оставиле своите гревови за да добијат право да заминат со Христа на небото во вечен живот. На предадвентниот небесен суд е утврдено дека грешниците, кои не се покајале и не ги оставиле своите гревови, немаат право заедно со праведниците да заминат со Христа на небото. Наместо тоа, тие во текот на милениумот остануваат на оваа земја во своите гробови.

Во текот на втората фаза од небесниот истражен суд, наречен „милениумски суд“, зашто тој се врши за време на милениумот на небото, се отвора судска постапка за секој грешник во која пред очите на праведните и на целата вселена подробно ќе бидат прикажани гревовите на секој грешник за да се потврди дека грешниците навистина не заслужиле вечен живот, туку вечна смрт во огнено езеро.

Јасно е дека за време на милениумот или за време на тие илјада години меѓу првото и второто воскресение, се одржува суд над грешниците. Апостол Павле предупредува на овој суд како настан што се одигрува по Христовото повторно доаѓање. „Не судете ништо предвреме, пред да дојде Господ, кој ќе го изнесе на видело скриеното во темнина и ќе ги открие намерите на срцата“ (1. Коринѓаните 4,5). Даниел кажува дека, кога ќе дојде Прадревниот, ќе им го даде „судот на светците на Севишниот“ (Даниел 7,22). Во ова време праведниците ќе владеат како цареви и свештеници на Бога. Јован во Откровението кажува: „И видов престоли, а на оние кои седеа на нив им беше дадено да

судат. Ќе бидат Божји и Христови свештеници и ќе царуваат со него илјада години“ (Откровение 20,4,6).

Во ова време, како што преткажал Павле, „светите ќе му судат на светот“ (1. Коринќаните 6,2). Заедно со Христа тие ќе им судат на грешниците споредувајќи ги нивните дела со Книгата на законот, со Библијата, и ќе решат секој случај според делата што се направени во тело. Тогаш казната што мора да ја искушат грешниците ќе биде одмерена според нивните дела и запишана покрај нивното име во Книгата на смртта.

Христос и неговиот народ исто така ќе им судат на сатаната и на неговите лоши ангели. Павле кажува: „Не знаете ли дека ние ќе им судиме на ангелите“, односно на демоните, кои сега се чуваат „во мрачните безднини... за суд“ (1. Коринќаните 6,3; 2. Петрово 2,4).

На крајот од тие илјада години ќе настапи второто воскресение. Тогаш од мртвите ќе воскреснат грешниците и ќе се појават пред Бога за да се изврши над нив изречената пресуда. Така писателот на Откровението, откако го опишал воскресението на праведниците, кажува: „А другите мртовци не живеаја додека не се навршија илјада години“ (Откровение 20,5).

Според тоа, додека грешниците милениумот ќе го поминуваат мртви во своите гробови на земјата, праведните на небото, заедно со Христа, и со другите светови, ќе ја верификуваат нивната пресуда за вечна смрт во огнено езеро откако ќе воскреснат во второто воскресение. Тоа е втората фаза од небесниот суд што се одржува за време на милениумот на небото - суд над грешниците.

Спасените ќе претставуваат еден вид порота. Таа порота не заседава затоа што би му била потребна на Бога, туку затоа што нејзе ѝ е потребно да го разбере Божјето постапување со грешниците. Тие треба да разберат зошто некои, можеби дури и нивни најмили, се исклучени од Божјето царство. Кога ќе биде завршено тоа судење, Бог ќе може за секогаш да ги уништи грешните и никој од спасените нема погрешно да ја разбере неговата постапка.

Јасно е дека спасените ќе им ја одмеруваат казната на своите некогашни мачители, свирепи тираны и немилостиви деспоти и диктатори пред кои некогаш коленичеле и заминале во смрт во гасни комори, во огнени печки, на ломачи и гилотини, во арени пред дивы сверовы или на некој друг начин екстремно мизерно го завршиле својот живот. Нивната казна ќе биде соодветна на маките на кои ги изложиле и што им ги задале на своите жртви.

Конечен крај на зрелот и грешниците

Додека силите на злото размислуваат за сè што се случило, почнува процес кој на крај ќе ги наведе да сфатат дека згрешиле и погрешно му го припишале на Бога своето сопствено зло. Но, на крајот од милениумот, кога Бог повторно ќе ги врати безбожниците во живот (ќе ги воскресне во второто воскресение - Откровение 20,5), тие сè уште не се подготвени тоа јавно да го признаат.

Во очаен обид повторно да задобијат контрола над земјата како средиште на својата власт, сатаната и грешниците организираат напад на Божјиот град кој слегол од небото (Откровение 20,7-9; 21,2). Додека јуришаат во воен поход кон градот, се соочуваат со своето сопствено минато. Пред нив се отвораат небесните книги и тие, како на филмско плат-

но се гледаат себеси, го гледаат својот живот и улогата што ја одиграле во космичкиот судир (Откровение 20,11-13). Немојни да се одбранат од обвинувањата и доказите, сфаќаат дека единствено што можат да сторат е да признаат дека се виновни, односно, да го прифатат обвинението. Во тој миг тие ќе ги превиткаат своите колена и ќе признаат дека Христос е праведен Господ и дека праведно постапува со нив. Сега космичкиот судир ќе може да се оконча. Божјиот карактер е одбранет дури и во нивните очи, во очите на неговите непријатели. Тогаш сатаната, неговите демони и нивните истомисленици, грешниците, можат да бидат отстранети од вселената. Космичкиот судир е разрешен и во нивниот ум додека заминуваат во вечна смрт, наполно убедени дека Бог навистина е љубов и дека самите се виновни за својата вечна пропаст, за своето заминување во вечно непостојење.

Пристигнавме до мигот кога ѓаволот (сатаната) организира последен напад против небесниот град Ерусалим, кој се спуштил од небото на земјата, за да ги уништи Христа и спасените во него и истиот да го стави под своја власт. Тој, како главен војсководител, застанува на чело на тоа огромно мноштво воинствени грешници, кои воскреснале во второто воскресение, многубројни како „морскиот песок“.

Апостол Јован го посматрал тој организиран напад на градот и при тоа видел како „падна оган од небото и ги проголта. И ѓаволот, кој ги заблудуваше, беше фрлен во езерото од оган и сулфур, каде што се свертот и лажниот пророк... и морето ги предаде мртвите кои беа во него; и смртта и гробот (пеколот, адот) ги предадоа мртвите кои беа во нив, и секој беше суден според своите дела. И смртта и гробот беа фрлени во огненото езеро. Тоа е втората смрт, огненото езеро. И кој не беше запишан во Книгата на животот, беше фрлен во огненото езеро“ (Откровение 20,20,9.10; 13-15).

Кратко резиме на овие текстови! Од небото, од Бога, паѓа небесен оган кој ја запалува целата планета Земја и ја претвора во огнено езеро, во огромно огнено море со огнени бранови - во оган кој ќе спали и ќе уништи сè што создала човечка рака, сè што е грешно и заразено со грев. Во езерото се фрлени сите непокајани грешници кои воскреснале не во првото, туку во второто воскресение. Заедно со грешниците, во езерото е фрлен и сатаната, ѓаволот, а со нив, „во огненото езеро се фрлени и смртта и гробот.“ Смртта како смрт и гробот како гроб, и измислениот од луѓето и толку долго и упорно поддржуван и бранет пекол, подземје, ад - се фрлени во огненото езеро. И сите нив - и грешниците, и ѓаволот, и смртта како смрт, и гробот како гроб, кажува Божјата реч, „падна оган од небото и ги проголта“, ги уништи и ги исчисти за сета вечност, ги прати во неврат и заборава. Не постои никакво вечно мачење, туку ќе изгорат засекогаш. „Господ ќе ја уништи смртта засекогаш, и ќе ја избрише солзата од секое лице.“ „Последниот непријател кој ќе биде уништен е смртта“ (Исаија 25,8; 1. Коринќаните 15,26).

Кога небесниот суд конечно ќе расчисти со гревот и грешниците, Христос со полно право и власт, сиот грев - и старозаветниот, исфрлен во пустина, и новозаветниот баласт во небесното Светилиште - значи, севкупниот грев - ќе го струполи врз главата на оној во чиешто срце се зачнал, врз главата на ѓаволот, кој треба да одговара и да добие заслужена казна за него во огненото езеро.

Конечно, тој смрдлив вселенски смет, кој ја гнаси и загадува вселената и ја нарушува нејзината убавина, хармонија и среќа, мора да се отстрани од неа, да се спали и еднаш за секогаш да исчезне не само надворешно, туку и од мислите на сите небесни суштества - и споменот на него да се заборави.

„А на страшливците, на неверните, на гнасите, на убијците, на блудниците, на гатачите, на идолопоклониците и на сите лажливци, делот им е во езерото што гори со оган и сулфур; тоа е втора смрт.“ „Земјата ќе изгори со сите нејзини дела... запалените небеса ќе се распадат, состојките ќе се стопат со огромна жештина“ (Откровени 21,8; 2. Петрово 3,10.12).

Ете, така завршува повеќемилениумската одисеја на „големата ламја, на старата змија, која се вика ѓавол и сатана“ и нејзиниот смртоносен изум, наречен „грев“ (Откровение 12,9). Така завршуваат и мрачните сили, демоните, кои со своите бандитски грешни авантури долго ја треселе и разорувале земјата, исполнувајќи ја со лелеци и пискоти што се разнесувале низ целата Божја вселена, предизвикувајќи кај нејзините жители огромна жалост, и гламосувале милијарди срца на милијарди луѓе, забрадувајќи ги во најцрна црнина. Така завршуваат и грешниците чиишто имиња не се запишани во Книгата на животот - во огнено езеро, во оган кој ќе ги спали и изгори еднаш засекогаш - и сатаната, и земјата, и грешниците со нивните гревови.

Почитувани, така кажува Божјата реч, така кажува Господ за крајот на гревот и грешниците, за крајот на сатаната, за крајот на смртта и гробот.

Откако огнот ќе го уништи сатаната и ќе ја исчисти земјата од гревот и грешниците, Бог ќе ја обнови или ќе ја пресоздаде нашата планета, повторно ќе ја претвори во рај, во нова земја на која спасените ќе најдат своја вечна татковина.

Кога ќе заврши и оваа, трета фаза од небесниот суд и трета фаза од планот на спасението, нашиот Спасител, Исус Христос, по третпат ќе ги изговори истите славни зборови што ги изговорил на крстот, кога ја завршил првата фаза од планот на спасението: „Се сврши!“ (Откровение 21,6).

Новата земја и вечниот живот

Апостол Јован ни кажува: „Видов ново небо и нова земја, зашто првото небо и првата земја поминаа.“ Што уште видел? „Тогаш го видов светиот град, новиот Ерусалим, како слегува од небото, од Бога, стокмен како невеста украсена за својот маж“ (Откровение 21,1.2).

Чудесно! Од небото слегува град на земјата, блескотен и сјаен како невеста стокмена за свадба. Прекрасен град, и кога Јован се обидува да го опише, тој едноставно кажува дека неговите улици се од чисто злато, неговите порти од бисер, а Божјата слава е толку блескотна, што таму нема ноќ.

Милениумот на небото помина. Спасените, заедно со Христа, во небесниот град, слегуваат од небото на оваа земја, пречистена со оган во огнено езеро, обновена и претворена во рај, приготвена за вечна татковина на праведниците, зашто во Библијата наследството на спасените се нарекува татковина (Евреите 11,14-16).

Ни остана уште да го опишеме вечниот живот на спасените на новата земја што ќе ја населат и на која вечно ќе живеат.

„Сета земја почива, мирува, триумфирајќи од радост“ (Исаија 14,7). Низ целата верна и исчистена вселена се разливаат похвални песни и радост. „Глас на силен народ, како бучава на силни води и како татнеж на силни громови“ се слуша како зборува: „Алелуја, зашто владее нашиот семоќен Господ Бог!“ (Откровение 19,6).

„Што око не видело, што уво не чуло и што во човечко срце не дошло, тоа Бог го подготви за оние кои го љубат“ (1. Коринќаните 2,9). Човечкиот јазик не може да ја опише наградата на праведниците. Тоа ќе им биде можно само на оние што ќе ја видат. Ниеден ограничен ум не е во состојба да ја сфати славата на Божјиот рај.

„Мојот народ ќе живее во мирни живеалишта, на безгрижни почивалишта.“ „Нема повеќе да се слуша за насилство во твојата земја, ниту за пуштење и разурнување во твоите предели. Сидовите твои ќе ги нарекуваш спасение и портите твои слава“. „Ќе градат куќи и ќе живеат во нив, ќе садат лозја и ќе го јадат нивниот плод. Нема повеќе да градат а други да живеат, ниту да садат а други да јадат... избраниците мои долго ќе ги уживаат плодовите на своите раце“ (Исаија 32,18; 60,18; 65,21,22).

„Нека се радува пустината и сувата земја, нека ликува степата и нека процути кринот.“ „Место трње ќе расте кипарис, место коприва ќе вирее мирта“ (Исаија 35,1; 55,13).

„Волкот ќе живее со јагнето, леопардот ќе лежи со јарето... а нив ќе ги води мало дете.“ „Нема веќе да се прави зло ниту ќе има пуштење на сета моја света гора, вели Господ“ (Исаија 11,6,9).

На новата земја, и во целата вселена, нема веќе страдање. Таму ќе нема веќе солзи, ниту закоп, ниту каков и да е знак на жалост, зашто „Бог ќе избрише секоја солза од нивните очи (од очите на спасените), и смрт нема да има веќе, ни тага, ни плач, ниту болест, бидејќи поранешното помина.“ „Ниту еден жител нема да каже: ‚Болен сум!‘ На народот што живее таму ќе му се простат гревовите“ (Откровение 21,1-4; Исаија 33,24).

Тука е новиот Ерусалим, престолнината на чудесната нова земја, „прекрасна круна во раката Господова и царски венец на дланката на својот Бог“, „сиот во слава Божја, блескотен како скапоцен камен, камен сличен на кристален јаспис... Народите ќе одат во неговата светлина, а земните цареви ќе ја донесат својата слава во него“ (Исаија 62,3; Откровение 21,11,24).

Господ кажува: „Ќе се радувам заради Ерусалим и ќе се веселам заради мојот народ.“ „Еве го Божјиот шатор меѓу луѓето и Тој ќе живее со нив; и тие ќе бидат негов народ, а сам Бог ќе биде со нив“ (Исаија 65,19; Откровение 21,3).

На спасените во градот „не ќе им биде нужна светлина од светилка, ни светлина од сонцето, зашто Господ Бог ќе ги осветлува... Божјата слава го осветлува, а Јагнето му е светилник“ (Откровение 22,5; 21,23).

Никој никогаш веќе не ќе почувствува недостиг од храна или вода. Ангелот на Јована му покажал „река со вода на животот, бистра како кристал, која истекува од престолот на Бога и на Јагнето“. „Од двете страни на реката“ Јован го видел „дрвото на животот кое раѓа дванаесет пати, кое секој месец го дава својот плод“ (Откровение 22,1-3). Прекрасните вкусни плодови на дрвото на животот им стојат на располагање на спасените низ сета вечност. Како што беше кажано, на новата земја нема ниту болка ниту смрт (Откровение 21,4).

Бог Отецот и Бог Синот, очигледно и Бог Светиот Дух (Откровение 22,17), светиот град го претвораат не само во наше, туку и во свое трајно, вечно живеалиште. „Престолот на Бога и на Јагнето ќе биде во него, а неговите слуги ќе му служат и ќе го гледаат неговото лице, а неговото име ќе им биде на нивните чела“ (Откровение 22,3,4).

„Големи се и прекрасни делата твои, Семоќен Господе, Боже! Праведни и вистинити се патиштата твои, Цару на народите“ (Откровение 15,3).

Колку милостиво од Бога што сето тоа така го уредил, особено по болката што сме му ја нанеле! Единствено вистинско објаснување би било тоа што Бог безмерно нè сака и дека навистина има желба да биде со нас - „Емануел, Бог е со нас“. Бог навистина нè милее.

А колку ние ќе го сакаме Бога и ќе уживаме да бидеме и да живееме во негова близина! Дали некогаш сте размислувале за тоа дека ќе живееме во Божја близина и ќе го гледаме неговото лице - неговото моќно, интелегентно, а сепак толку мило и љубезно лице?

Кога Бог конечно ќе нè собере околу себе, ќе се радува за нашето присуство „како младоженецот што ѝ се радува на невестата“ (Исаија 62,5). Пророкот Софонија 3,17.18. додава дека толку многу ќе се „радува“, што „ќе воскликнува радосно над тебе“!

Каква песна ќе слушаме кога Бог ќе се радува заради нас? Мислете за погледите што ќе се сретнат! Бог ќе пее како младоженецот што ѝ пее на својата невеста. Верувам дека Бог, додека ќе пее, со сета своја бесконечна љубов и нежност ќе погледне длабоко во очите на секого од нас, како да ќе сака да ни каже: „Затоа што си ти овде, чувствувам толку голема радост!“

Кога ќе уживаме предимство да го гледаме Бога на неговиот престол и додека ќе слушаме како сите радосно пеат, дали тука ќе се најдат и малечки деца да му седнат на skut како и некогаш, во библиските времиња, што седеле на Исусовиот skut?

Дали младите ќе бидат толку слободни да му пристапат и да му поставуваат прашања? Секако!

Кај нас нека се развие копнеж што поскоро да го видиме Исуса. Сме читале за него, сме слушале проповеди за него, сме го сликале како ги лекува луѓето, како се моли во Гетсиманија, како служи како наш првосвештеник, како доаѓа по нас на облаци. Лице в лице со Христа, со нашиот Спасител - колку прекрасно ќе биде тоа!

Новиот Ерусалим не е само чудесен, прекрасен град. Тој е и место каде што во текот на животот без крај, Бог и Христос, и откупените, ќе засноваат свој вечен заеднички дом.

Дојди, Господе Исусе!

„Духот и невестата велат: „Дојди!“ И кој слуша нека рече: „Дојди!“ И кој е жеден - нека дојде, и кој сака - нека земе дарум од водата на животот!“

„Оној (Христос), кој го сведочи ова, говори: „Да, доаѓам, скоро!“ Амин! Да, дојди Господе Исусе!“ (Откровение 22,17; 22,20).

Книгата Откровение завршува со раширени раце, со повик, со молитва и љубов!

Светиот Дух, бистрите води што течат долж златните улици, и целиот

вечен град во својата блескотна убавина подаваат раце, посакувајќи ни добредојде, повикувајќи нè да дојдеме. И ние, кои веруваме, сме повикани да го пренесеме тој повик и самите да ги подадеме рацете и со добредојде да ги пречекаме луѓето!

И ако го сакаме Исуса како што го сакал апостол Јован, ќе ги превиткаме нашите колена и од срце ќе му упатиме молитва: „Господе, Исусе, немој веќе да одложуваш! Те молам, дојди скоро!“

„Духот и невестата велат: „Дојди!“ И кој слуша нека рече: „Дојди!““ Христијанските евангелисти, пасторите, соседите, кои веруваат како што кажува Откровението, извикнуваат: „Дојди!“ Мажите и жените, децата, браќата и сестрите, сите христијани, љубезно се повикуваат едни со други да дојдат кај Христа, да пијат од водата на животот и да најдат вечен живот.

Исус нè повикува: „Дојдете кај мене сите!“ (Матеј 11,28). Тој нуди проштавање, здравје, спокојство. Да појдеме кај него сега, додека можеме - и вечно да живееме со него!

Што ќе се случи со нас ако не го прифатиме повикот? Бог е сериозен. Новиот Ерусалим и новата земја не се за секого! „Надвор се кучињата, гатачите, блудниците, убијците, идолопоклониците и секој кој ја сака лагата и кој лаже“, а меѓу нив се и „страшливците, неверните, гнаските“ - секој што греша. Сите тие ќе бидат оставени надвор од градот, да исчезнат во „огненото езеро што гори со оган и сулфур; тоа е втората смрт“ (Откровение 22,15; 21,8).

Меѓутоа, благословени се оние „кои ги држат Божјите заповеди за да имаат право на дрвото на животот и за да можат да влезат низ портите во градот“ (Откровение 22,14). Тие не го заслужиле тоа право. Никој од нас не може да заслужи вечен живот! Христос го откупил тоа право за нас на Голгота.

„Јас, Исус, го пратив својот ангел за да ви го посведочи (потврди) ова“ (Откровение 22,16). Тоа е доказ дека Исусовото сведоштво е сведоштво или порака што ни ја упатува лично Тој, а не сведоштвото што го даваме ние за него.

„Оној кој го сведочи ова, говори: „Да, доаѓам скоро!““ А Јован одговара: „Амин! Да, дојди, Господе Исусе!“

Содржина

Увод	5
ЗНАЦИТЕ НА ПОСЛЕДНОТО ВРЕМЕ	12
Силни земјотреси!	12
Оган, вулкани!	13
„Ќе покажам знаменија горе на небото и знаци долу на земјата: крв и оган и шикање на дим ... столбови од дим. Сонцето ќе се претвори во темнина, а Месечината во крв, пред да дојде големиот и страшен Господов ден“	15
Бог има своја богата ризница во која го чува своето оружје за бој во „големиот и страшен Господов ден“ со кое праведно ќе се пресмета со гревот и грешниците	16
И водите во сојуз и спрега со земјотресите и вулканите против човештвото!	19
„Ќе има знаци на сонцето, на месечината и на ѕвездите... небесните сили ќе се разлишаат!“	21
„На земјата тага кај народите и неизвесност поради бучавата на морските бранови!“	23
Астероид од шест милји	25
Други знаци кои го најавуваат крајот	25
1. Војни	26
2. „Ајде сега, вие богати, плачете и липајте... своето богатство го натрупавте во последните денови!“	29
3. Се распаѓа јатката на општеството - семејството	31
4. Ќе има глад	31
5. Помори	34
МРАКОБЕСИЕТО НА ГРЕВОТ	36
Библијата за сексуалните изопачености	37
Убавината на вистинскиот, од Бога даден секс	41
Земјата во своите пазува чува неброени грди тајни што ќе се обелоденат	42
ГЕНЕЗАТА И ПОДЕМОТ НА ГРЕВОТ	44
Повеќе за Луцифера	44
Зошто Бог не го уништил веднаш Луцифера?	46
Војна на небото	47
Нашата планета - зафатена од пожарот на гревот	48
Гревот како категорија	51
КАДЕ Е БОГ КОГА НЕВИНИ СТРАДААТ?	53
Во Гетсиманија и на Голгота Исус дава одговор на сите мачни прашања што збунуваат	55
За Христовите страдања	56
Христос за нас стана грешен, грешник и „грев“; проклет, проклетник и „проклетство“	58
Христос е Јагне Божје, лав и змија отровница	61
Христовите страдања не престанале на Голгота	61
Што го присилува Бога да дозволи да страдаат невини луѓе?	64

За невините страдалници не е трагедија што страдаат за Бога	68
СВЕТО ПИСМО ИЛИ БИБЛИЈА	69
Божјиот свет библски канон и човечките црковни канони	70
Повеќе за апокрифите	73
Канонот на Новиот завет	76
Традиционалната црква: Црквата го составила канонот на Светото писмо и затоа само таа има право и само таа знае исправно да го толкува!	81
Христос и Божјата реч	84
Апостолите и Божјата реч	85
БИБЛИЈАТА И ПРЕДАНИЕТО	88
Католичката црква и преданието	88
Православната црква и преданието	91
Православни теолози и други автори со поинакви сфаќања за „светоста“ на православно „свето предание“	93
Василие Велики и светото предание на православието	96
Вистината за православните вселенски собори	102
Христијанство по инерција	115
Светото предание е постаро од Светото писмо! - Во никој случај!	115
Вистината со Јован 21,25	121
Дали навистина Светото писмо не можеме правилно да го разбереме без Светото предание?	123
За светите тајни и сакраменти во традиционалната Црква	128
Категоријата „свештенство“ и „свештеници“ во традиционалната Црква мерена на кантарот на Новиот завет	130
Апостолите не биле свештеници, туку проповедници на евангелието	135
Универзално свештенство на верниците во Новиот завет	136
Еврејското предание и преданието на Православната и Католичката црква се еднојачени близнаци зачнати, родени и одгледани надвор од библиската почва	138
Светото писмо и Светото предание	140
Преданието на традиционалната Црква е друго, напoлно поинакво евангелие од она што ни е напишано во Библијата	141
За светите реликвии и мошти и за другите суеверија на традиционалната Црква	143
Христијанската црква е виновна за појавата на исламот	149
Кој стои зад чудесата на чудотворните икони, слики и кипови и зад чудесата на светите реликвии и мошти на светителите/светците?	150
Христос и преданијата	152
Зошто традицијата или преданието над Светото писмо?	153
Протестантскиот лозунг	154
За христијанските празници и за христијанскиот политеизам	156
ЗА ХРИСТИЈАНСКОТО МОНАШТВО И ЗА ПОДВИЖНИШТВОТО ВО ТРАДИЦИОНАЛНАТА ХРИСТИЈАНСКА ЦРКВА	165
За христијанското монаштво	165
За подвижништвото во традиционалната Црква	166
Две Марии, две проститутки и нивните подвизи	176
Раскол меѓу св. Богородица и нејзиниот Син Исус Христос	187
Заклучок за преданието или за традицијата на традиционалната Црква	190
БИБЛИЈАТА ЗА НЕБЕСНОТО ТРОЈСТВО	192

ХРИСТОС Е ВЕЧЕН БОГ	194
Христос е Син Божји, но и Син човечки	194
Библијата силно го потврдува Христовото божество	195
Христос е Јахве/Јехова	198
Јехова и јеховистите	199
Христијаните едновременно се сведоци на Јехова и сведоци на Христа	201
И Христовото воскресение е профанирано	202
КАКО Е ПРИКАЖАН ХРИСТОС ВО СТОЖЕРОТ НА ЛИТУРГИЈАТА НА ТРАДИЦИОНАЛНАТА ЦРКВА?	204
Евхаристијата е стожер во литургијата на традиционалната Црква, но не и во Библијата	209
Христос во нас не преку лебот и виното	210
Христос и вечерата Господова	211
Првите христијани и вечерата Господова	212
Зошто христијаните не си ги мијат нозете еден на друг - кога тоа е Христова заповед?	213
БИБЛИЈАТА ЗА СВЕТИОТ ДУХ	215
Светиот Дух е Бог, трето лице на Божеството	216
БОЖИОТ ЗАКОН - ДЕСЕТТЕ БОЖИ ЗАПОВЕДИ	219
Десет Божји заповеди	220
„Кој верува во мене како што е кажано во Писмото!“ - Исус	222
Традиционалната Црква извршила упад во Божјиот поредок - извршила диверзија во Божјиот закон	224
БОЖЈАТА БЛАГОДАТ	227
Гревот во вселената ниту го збунил, ниту го поразил Бога! Бог не бил затечен со неговата појава!	227
Библиска употреба на зборот благодат	228
Голема експлозија на Божјата благодат	229
Спасоносната Божја благодат ни е ставена на располагање во Исуса Христа	230
1. Христовото воплотување	230
2. Христовата човечка природа	231
3. Безгрешен Исус	232
4. Единството на двете Христови природи	232
5. Повеќе за единството на двете Христови природи	234
6. Гетсиманија	237
7. Голгота	240
8. Теологија на замена - врз Исуса на крстот е извршена пресудата изречена над целото грешно човештво	241
9. Исус се судрува со силите на злото	242
10. Божјата патема/страдање	244
11. Христос во својот гроб	246
12. Божјата благодат покажана во совршениот Христов живот и на Христовиот крст	247
13. Не постои грев за кој Христос не умрел и кој не може да биде простен	247
14. Изобилие на благодат	248
15. Универзална и индивидуална благодат	248
16. Прв и втор Адам	249
17. Божјата благодат е сила која преобразува	251
БОЖИОТ ЗАКОН, ДЕСЕТТЕ ЗАПОВЕДИ, НЕ СЕ УКИНАТИ	253

Синај не може да се прескокне со стап	254
Крстот на Голгота е најголем доказ дека Божјиот закон не може да се менува	254
Божјиот закон не е ниту укинат ниту променет	255
Заблуда на христијаните: наместо десет, ние сега имаме само две заповеди	256
Христијанството на христијаните без Божјиот закон е разградена јурија	257
Словото и духот на Божјиот закон	257
Улогата на Божјиот закон во нашето спасение	259
Ослободени сме од проклетството на законот, а не од законот	262
Правдата и милоста се сретнале, се прегрнале и се бакнале на Голгота	262
Законот и благодатта	263
Под законот или под благодатта?	263
СПАСЕНИЕТО Е ПЛОД НА НАШАТА ВЕРА, А НЕ НА НАШИТЕ ДЕЛА	267
Божјата благодат визави нашите добри дела	269
Спасението на никој начин не може да се заработи како плата	272
За вредноста на добрите дела	273
Верата не е извор на спасение ниту е спасител	274
Покајание	275
Божјата љубов најсилен поттик за грешникот да се врати во прегратките на својот небесен Татко	275
БИБЛИЈАТА ЗА ВТОРАТА БОЖЈА ЗАПОВЕД	277
За сликите, иконите, киповите и другите идоли	277
Пролеани се стотици тони невина човечка крв додека иконите не се внесени во Црквата	282
БОЖЈИОТ ЗАКОН И ДВАТА ЗАВЕТА	285
Стариот завет и Божјиот закон, Десетте заповеди	285
Новиот завет и Божјиот закон, Десетте заповеди	288
Погрешни теолошки претстави за стариот и новиот завет	291
Стариот завет не е укинат	292
Библиското крштавање - заветен однос меѓу грешникот и Христа	294
Источен грев и крштавање на мали деца	295
Тврдењето дека „покајанието и крштавањето се еднакви на воскресение“ и дека „првото воскресение, тоа е всушност крштавањето“, е чист волунтеризам на православието!	305
Света тајна миропомазание	306
БИБЛИЈАТА ЗА ЗЕМНОТО СВЕТИЛИШТЕ	308
Во мигот кога Христос издивнал на крстот, земното свештенство, земната свештеничка служба и земното Светилиште засекогаш заминале во архивите на старозаветната историја	312
СИНАЈ И ГОЛГОТА СЕ ДВА СТОЛБА ВРЗ КОИ ПОЧИВА ПЛАНОТ НА СПАСЕНИЕТО	316
НА НЕБОТО ИМАМЕ НЕБЕСНО СВЕТИЛИШТЕ, НЕБЕСЕН ХРАМ	318
За небесното Светилиште	318
Небесното Светилиште во Откровението	319
Синај е присутен и во небесното Светилиште	321
Со свои очи ќе ги гледаме плочите со Десетте Божји заповеди на небото	321
Небесното Светилиште е реално и вистинско светилиште	322
Христос - наш првосвештеник во небесното Светилиште	324
Чистење на небесното Светилиште	325

БИБЛИЈАТА ЗА НЕБЕСНИОТ ИСТРАЖЕН СУД	328
Небесен истражен суд	328
Засметана и подарена Христова праведност и процесот наречен „посветување“	334
Христовата жртва на Голгота и неговото посредување во небесното Светилиште	336
Повеќе за Христовата посредничка улога на небесниот суд	339
На Божјиот суд вселената му суди на Бога - ја проверува Божјата правда и исправноста на неговата благодат!	341
Наближува крајот на небесниот истражен суд	342
ПРЕДЕСТИНАЦИЈАТА НА БИБЛИСКИОТ КАНТАР	343
Избрани за спасение	345
БИБЛИЈАТА ЗА ЧОВЕЧКИТЕ ПОСРЕДНИЦИ МЕЃУ БОГА И ГРЕШНИЦИТЕ	346
Гревовите да се исповедаат единствено пред Бога - не во исповедална пред увото на смртен свештеник	346
Прошка на минатите, сегашните и на идните гревови на живите; прошка и на мртвите - за пари!	347
Денешните свештеници како посредници меѓу Бога и грешниците	350
Христос е брилијантен Спасител кој поинаку им ги проштава гревовите на грешниците	351
Традиционалната Црква за култот на Исусовата мајка Марија, Дева Марија или Света Богородица	356
Нашиот пристап кон Бога е личен и слободен, непосреден и директен	372
Божјите ангели како посредници меѓу Бога и грешниците	373
Едно од многубројните чуда на свети Никола (270-343)	374
Парастоси (помен за мртвите)	377
Марија визави паганските божици	378
ВЛАСТА ШТО СВЕШТЕНИЦИТЕ НА ТРАДИЦИОНАЛНАТА ЦРКВА САМИ СИ ЈА ПРИСВОИЛЕ	385
Власта што земните свештеници на традиционалната христијанска Црква сами си ја присвоиле	385
Клучевите од небесното царство	386
ИСТОРИЈАТА НА СВЕТОТ ВО БИБЛИЈАТА ПРИКАЖАНА СО КИП	391
ИСТОРИЈАТА НА СВЕТОТ ВО БИБЛИЈАТА ПРИКАЖАНА СО СВЕРОВИ .	393
Сверовите во книгата на пророк Даниел	393
ПАПСКИОТ РИМ Е КОНТИНУИТЕТ НА ИМПЕРИЈАЛНИОТ ИЛИ МНОГУБОЖЕЧКИОТ (ПАГАНСКИОТ) РИМ	395
Историските околности и погодности кои му овозможиле на папскиот Рим да се вивне до невидени размери	395
Папството во библиското пророштво претставено со мал рог кој израснал до невидена големина	397
Идентитетот на малиот рог	399
Малиот рог треба да биде поголем од другите рогови - поголем од другите цареви (Даниел 7,20)	402
Понтифекс Максимус - градител на мостови меѓу небото и земјата	404
На малиот рог „му беше дадено да војува против светите и да ги совлада; светите ќе бидат предадени во негови раце за 1260 години	405
„Ќе помислува да ги измени времињата и законите“ (Даниел 7,25)	408
Богохулник, беззаконик и антихрист	409

Антихрист не е грчкиот цар Антиох Епифан	414
За папската непогрешност	415
За бројот 666	416
ИСТОРИЈАТА НА ТРАДИЦИОНАЛНАТА ХРИСТИЈАНСКА ЦРКВА	
Е ПРЕМНОГУ ГРДА, МРАЧНА И МАЧНА, СТРАШНА И ГНАСНА!	419
Моќта на средновековното папство	420
Инквизицијата и нејзините стратовии	422
Лов на вештици	436
„Посветен меч“	437
За проституцијата и за другите гадости во Црквата	438
Сегашната морална состојба на РКЦ	441
И историјата на Источната црква не е розова	444
БИБЛИЈАТА ЗА САБОТАТА	451
За теистичката еволуција на христијанството	452
Саботата - споменик на создавањето и стожер на еврејската нација	454
Сабота е благословен ден	455
Сабота е свет ден	455
Господ: Сабота е „мој свет ден“, „Господов ден“	456
Духовната димензија на саботниот ден	457
Саботата не е еврејска	460
Сабота е Божји знак и Божји печат	462
САБОТАТА НЕ Е ЗАМЕНЕТА СО НЕДЕЛА	465
Крупна теолошка грешка на христијаните кои празнуваат недела	465
Зошто Исус не воскреснал во саботата?	466
Адам и Ева својот живот го почнале со сабота. И новозаветниот живот почнал со сабота!	467
Апостолите воопшто ништо не слушнале од Христа за некаква замена на саботата со недела	467
Стожер на нашето спасение е Голгота, а не воскресението	468
Апостолите се собрале таа недела на богослужение - и ете доказ дека саботата е заменета со недела!?	468
Никаде во Библијата саботните прерогативи не ѝ се припишуваат на неделата	470
Христос транспарентно најавил други промени, но саботата не ја гибнал	471
Други божемни силни библиски докази дека саботата е заменета со недела	471
Светиот Дух се излеал врз апостолите в недела и затоа, наместо сабота, сега недела е свет ден!?	473
Можеби Светиот Дух направил грешка што ја прескокнал првата, па врз апостолите се излеал во втората недела по Христовото вознесение!?	474
Наводни библиски „докази“ дека првите христијани празнувале недела	474
Саботата и ерусалимскиот собор	476
Вистината во врска со текстовите во Колошаните 2,16.17. и Ефесците 2,15.16.	477
НОВИОТ ЗАВЕТ - ЗА НЕПРОМЕНЛИВОСТА НА САБОТАТА	480
ХРИСТОС И САБОТАТА	488
Христос празнувал сабота не како Евреин, туку како „Син човечки“	488
Наместо „менуха“, фарисеите од саботата создале неподнослив товар што Христос го отстранил	489
Апостолите и саботата	493

САБОТАТА И ГОЛЕМИОТ РАСКОЛ ОД 1054 г.	495
Расколот во традиционалната Црква во 1054 г. пукнал во сабота	495
ПРОТЕСТАНТИТЕ ЗА НЕПРОМЕНЛИВОСТА НА САБОТНИОТ ДЕН	501
КАТОЛИЧКАТА ЦРКВА ЗА ЗАМЕНАТА НА САБОТАТА СО НЕДЕЛА	504
ИСТОРИЈАТА ЗА НЕДЕЛАТА КАКО ПРАЗНИК	508
Историските патишта и факторите кои помогнале неделата да	
го узурпира местото на саботата	508
Еврејскиот антисемитизам во првите векови во голема мера	
помогнал неделата да ја потисне саботата	509
Неделниот закон на Константина и другите неделни закони	511
Христијанството го асимилирало паганското божество на сонцето и го	
заменило со Христа како Сонце на правдата, а паганскиот	
„ден на сонцето“ го заменило со денот на Христовото воскресение	513
ЦРКОВНАТА ИСТОРИЈА ЗА ПАГАНСТВОТО КОЕ ГО	
ПРОНИКНАЛО ХРИСТИЈАНСТВОТО	515
Паганизмот го парчосал и скелетот на библиското христијанство,	
го протерал Христа од него и станал негова срцевина	517
Црното јајце на паганството било појакно и го скршило црвеното јајце	
на христијанството Црното јајце на паганството било појакно и го	
скршило црвеното јајце на христијанството	518
ДЕНЕШНОТО ХРИСТИЈАНСТВО Е ЈАЛОВ ИСТОРИСКИ ХИБРИД	
БЕЗ ХРИСТА И БЕЗ БИБЛИСКА ИДНИНА	519
Промените и догмите на традиционалната христијанска Црква	520
И протестантите кои празнуваат недела пливаат во матните	
води на паганизмот	523
ЦРКВАТА ИЛИ БИБЛИЈАТА?	525
Православната црква за себе и за Библијата	525
Католичката црква за себе и за Библијата	527
Заедно со Библијата Црквата ги спалувала и нејзините читатели	527
Традиционалната Црква е силна институција со силни инструменти	
во рацете за да ги покрива кардиналните грешки од минатото и	
да го држи верништвото во покорност	529
Традиционалната црква за „сектите“, за „еретиците“	531
Адвентистичката црква не е секта, туку христијанска црква која силно	
го осветлува светот со библиското Христово евангелие	531
Активностите на Адвентистичката црква низ бројки	533
Христос бил секташ, а првата апостолска Црква секта	535
Адвентистите и протестантскиот лозунг „Сола скриптура“,	
компромис не е можен	535
Католичката црква: Само Христијанската адвентистичка црква	
живее според Светото писмо	537
Како еден современ православен теолог ја толкува четвртата Божја заповед? ..	537
Како еден исламист ја толкува Библијата?	542
БИБЛИЈАТА ЗА СМРТТА	545
Библијата: душата не е бесмртна!	545
Бесмртна душа или бесмртен дух и смртно тело!?	546
„Господ му дувна животен здив во носалките на човекот и човекот	
стана душа жива“	548
Животниот здив што го дувнал Бог во носалките на Адама не е	

никаков бесмртен и свесен ентитет	551
Кога Христос умрел, неговиот дух слегол во пеколот да им го проповеда евангелието на жителите на претпотопниот свет! - Голем апсурд!	552
Што се случува со човекот кога ќе умре, каде заминува?	554
Што прават мртвите во гробот?	555
Значењето на зборовите „засекогаш, „вечно“ и „довека“ во Библијата	555
Пеколот во Стариот завет	556
Христос и библискиот пекол	558
Вечен оган и вечна мака	563
Вечна пропаст за грешниците	568
„Плач и крцкање со заби“	570
Пеколот во сторијата за богатиот човек и сиромавиот Лазар	571
„Безумниче, оваа ноќ ќе ти ја побараат твојата душа!“	574
Душите и небесниот суд	575
Библискиот монизам или холизам и Платоновниот дуализам на традиционалната Црква	578
Животните како „живи души“	582
Душата и крвта	583
Душата-нефеш во Стариот завет	585
Душата-психа во Новиот завет	587
На крстот умрела Христовата душа	589
Исус на разбојникот на крстот: „Денес ќе бидеш со мене во рајот“!?	590
Трите мртви момчиња и нивната душа	591
Апостол Јован: „Бев во духот“	592
Апсурдите на црковната догма за привремен Божји суд	592
Православието за православните митарства	593
Православието за пеколот	600
Католичката црква за чистилиштето	600
Католичката црква за пеколот	603
Протестантите за пеколот	603
Зар навистина Бог е таков свиреп и крволочен ѕвер?	604
Библиски текстови што ги користат христијаните за да ја потврдат науката за вродена бесмртна душа или за вроден бесмртен дух	605
Не разговарај со мртвите!	615
ДВЕ СМРТИ И ДВЕ ВОСКРЕСЕНИЈА	619
Исус ги повикува мртвите да станат од правот, од гробот - не да се вратат од рајот, ниту од пеколот	619
Прва, привремена смрт, и прво воскресение	620
Второ воскресение и втора - конечна смрт	621
БИБЛИЈАТА ЗА МАТНИТЕ ВОДИ НА СПИРИТИЗМОТ	622
Темелот на спиритизмот	623
Астрални патувања на душите на покојниците!?	625
Небото е вистинско место за луѓе со вистинско тело	629
Постари, потрадиционални облици на спиритизмот	630
Зад ликот на Марија се кријат спиритистички појави	633
Повеќе за приказанијата на Марија	635
Со чија помош спиритизмот ќе го стави светот под свој чадор?	637
Вистински и лажни чуда и како да се препознаат?	639
Приврзаноста на папите кон Марија	639

Високо технички спиритизам	642
Политиката во канците на спиритизмот	642
Жалната состојба на луѓето опседнати од демони	644
Сатаната и сатанистите	645
Сатаната ве разболува, сатаната ве лекува	646
За харизматичните движења	648
АСТРОЛОГИЈАТА И НЕЈЗИНИТЕ АПСУРДИ	651
Видови на гатање	652
Апсурдите во врска со космичката енергија со која е проникната целата вселена и секое создание	653
Реинкарнација	654
Кој ги измисли апсурдите во врска со космичката енергија и зошто?	655
За анимизмот и пантеизмот	656
Неврод и Семирамида	658
Античките мистерии визави мистериите на традиционалната христијанска Црква	659
За крстот - за неговите извори и корени	662
Односот на христијанинот кон астрологијата	664
СПИРИТИСТИЧКИОТ СКЕЛЕТ НА НОВАТА	
СВЕТСКА РЕЛИГИЈА „НОВА ЕПОХА“ (Нењ Аге)	666
Светот гори во спиритистичкиот оган	666
Новата епоха (Нењ Аге)	667
Суштината на учењето на Њу ејџ	668
За медитацијата и медитирањето	669
Јогата и Њу ејџ	670
Односот на Њу ејџ спрема христијанството	671
За њуејдовските астрални (вселенски) патувања	671
Дефинирање на медицината на движењето Њу ејџ	673
ПОСЛЕДНА И НАЈГОЛЕМА ИЗМАМА НА СПИРИТИЗМОТ	674
Можно сценарио	674
Сите големи светски религии го очекуваат Месија	675
Космички Христос	677
СВЕРОВИТЕ ВО ОТКРОВЕНИЕТО	679
Сверовите во Откровението	679
Сверот, односно папството, задобива смртна рана која се исцелува	681
Свер со два рога како кај јагне	682
Црвен свер со жена блудница на својот грб	683
Чесна жена и жена блудница	685
Мајката црква ги повикува своите ќерки да се вратат во нејзините преградки	691
Мајката црква ги повикува своите ќерки да се вратат во нејзините преградки	691
Рим не е подготвен за компромис ниту за доктринални отстапки	694
Единство надвор од Библијата	695
БИБЛИСКИ ТАНДЕМ МЕЃУ НАЈГОЛЕМАТА СВЕТОВНА	
И НАЈГОЛЕМАТА ДУХОВНА СИЛА	697
Библски есхатос (есцхатос) - крај на светот	697
НОВ СВЕТСКИ ПОРЕДОК! КОЈ, КОГА, КАКО И ЗОШТО	
ЌЕ ГО ВОСПОСТАВИ?	702
Што ќе му помогне на библискиот тандем да успее во своите потфати?	707
Икона на сверот	710

Неделен закон и жиг на свeрот	715
Повеќе за жигот на свeрот	718
Лажните христоси ќе помогнат неделниот закон да се прифати во цел свет	721
САБОТАТА - ГЛАВЕН ПРЕДМЕТ ВО ЗАВРШНИОТ ЖЕСТОК СУДИР	
ВО КОЈ ЌЕ УЧЕСТВУВА ЦЕЛ СВЕТ - И КРАЈОТ Е ПРЕД ВРАТА!	725
Настаните за време на позниот дожд	727
БИБЛИСКИ АРМАГЕДОН	731
Духовната димензија на Армагедон	731
Физичката димензија на библискиот Армагедон	733
Седум последни зла	739
Коалицијата соголена, тандемот се распаѓа, спиритистичката архитектура - во парампарчиња ⁷	41
„ГОЛЕМИОТ И СЛАВЕН ГОСПОДОВ ДЕН ... ГОЛЕМИОТ И СТРАШЕН ГОСПОДОВ ДЕН ... ВЕЛИКИОТ ДЕН НА СЕМОКНИОТ БОГ“	743
Бог прави разлика меѓу грешните и праведните	746
ВТОРОТО ХРИСТОВО ДООЃАЊЕ	748
Лажна доктрина за тајно вознесение	748
За диспензационализмот и диспензационалистите	748
Христовото дооѓање е видливо	750
Библијата за милениумот	751
1. Милениум на земјата пред да дојде Христос - Не!	751
2. Библиски милениум	752
2. Библиски милениум	756
Конечен крај на гевот и грешниците	757
Новата земја и вечниот живот	759
Дојди, Господе Исусе!	761

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

236.9

ТАСЕВСКИ, Никола

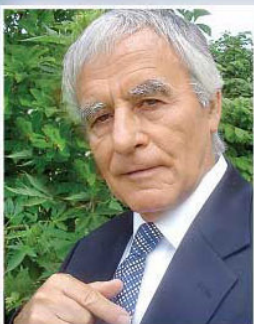
Времето и знаците / Никола Тасевски. - 7. преработено и дополнето изд. - Скопје :
Адвентистичка издавачка куќа „Знаци на времето“, 2013. - 774 стр. ; 23 см

Библиографија кон главите

ISBN 978-9989-659-62-1

а) Крај на светот - Христијанство

COBISS.MK-ID 89257226

Професорот Никола Тасевски е роден во 1940 г. во с. Јегуновце, Тетовско. Основно образование завршил во својот роден крај, а средно хемиско техничко училиште во Велес. Во 1963 година заминува на теолошки студии во Белград, каде што завршува теолошки факултет. Извесно време работи како теолог во Белград, Валево и Битола, а оттаму патот го води на Технолошко–металуршкиот факултет во Скопје и во 1973 г. ги завршува технолошките студии, здобивајќи се со звање дипломиран инженер технолог, органска насока.

Веднаш потоа е поставен за одговорен уредник на Адвентистичката издавачка куќа „Знаци на времето“ – задача која со успех ја извршува сè до 2005 г. кога заминува во пензија.

Потребите на издавачката куќа и желбата за нови знаења го упатуваат во клупите на Филолошкиот факултет на кој во 1981 година вонредно ги завршува студиите по македонски јазик со јужнословенските книжевности.

Но немирниот дух на Тасевски го скокоткаат природните науки кои го водат на Природноматематичкиот факултет каде што вонредно ги завршува саканите студии и во 1991 година ги напушта неговите клупи како дипломиран професор по биологија, наставна насока.

Како извонреден теолог, тој во оваа своја книга на необично јасен и мошне интересен начин, теолошки издржано, на показ ни ги изнесува библиските пророштва поврзани со „последните денови“ од историјата на оваа планета чијшто праг веќе сме го пречекориле и незапирливо брземе кон најславниот настан во вселената – кон славното второ Христово доаѓање од кое нè делат само чекори.

Професорот Тасевски преведе и триесетина книги на македонски јазик, меѓу кои и капитални дела од опусот на светската духовна литература, како што се: „Патријарси и пророци“ (802 страници), „Големата борба меѓу Христа и сатаната“ (686 стр., три изданија), „Копнежот на вековите“ (862 стр. две изданија), „Делата на апостолите“ (480 стр.), „Апокалипса–Откровение“ (736 стр.), „Патот кон Христа“ (100 стр., шест изданија), „Христовите параболи“ (364 стр.) и др.

Тасевски е мошне задоволен и необично среќен човек, со длабоко осмислен, богат и содржаен живот, на кого семејството многу му значи. Тој голема благодарност му искажува на Бога за својата верна и предана сопруга и извонредна домаќинка и мајка, Слободанка, за своите две прекрасни ќерки, Марија и Асенета, за своите ценети зетовци, Радивој и Михаел и за своите убави внучиња, Ема, Филип, Клои и Ели, кои му го красат и му го разубавуваат животот.

ISBN 9989-659-62-1

9 789989 659621